I

LIETUVIŲ RAŠYTOJAI

BIOBIBLIOGRAFINIS ŽODYNAS

A—J

VILNIUS • 1979

016:8
Li219

REDAKCINĖ KOMISIJA

KAZYS AMBRASAS, ALFONSAS BIELIAUSKAS, JONAS BIELINIS, PETRAS BRAŽĖNAS, KOSTAS DOVEIKA, KOSTAS KORSAKAS (pirm.), STASYS TOMONIS

PARENGĖ

PETRONĖLĖ GRYBAUSKIENĖ, TERESĖ GUSTIENĖ, PAULĖ MIKELINSKAITĖ, LAIMA POVILAITIENĖ, STASYS TOMONIS, PATRICIJA VITKAUSKIENĖ

L $\frac{61005—239}{M852(10)—79}$ 77—85

© Leidykla „Vaga", 1979

PRATARMĖ

Tarybiniais metais išaugus lietuvių literatūros mokslui, vis didesnė darosi reikmė turėti į vieną vietą sukauptas ir visiems prieinamas žinias apie rašytojus ir jų kūrybą. Šiuo lietuvių rašytojų biobibliografiniu žodynu ir norima pateikti esmingiausią bibliografinę ir biografinę medžiagą. Žodyną sudarys trys tomai. Į jį įtraukti ikitarybinio ir tarybinio laikotarpio rašytojai ir literatūros kritikai, turėję įtakos lietuvių literatūros raidai (šiame tome tarybiniai rašytojai — į LTSR Rašytojų sąjungą priimti iki 1973 m. imtinai, ne Sąjungos nariai — iki tų pat metų išleidę bent po dvi knygas). Įtraukti ir kai kurie vertėjai, įžymūs kultūros ir mokslo veikėjai (J. Balčikonis, J. Basanavičius, J. Brodovskis, J. Jablonskis ir kt.), vienaip ar kitaip susiję su literatūra; apie juos pateikiama tik literatūrinio pobūdžio medžiaga. Iš emigravusių rašytojų į žodyną įtraukti tie, kurių kūrybos buvo gausiau skelbta iki 1940 m. arba Tarybų Lietuvos spaudoje.

Žodynas sudarytas rašytojų pavardžių ar įsigalėjusių jų pseudonimų abėcėlės seka. Pirmasis tomas apima A—J raides. Kiekvieno rašytojo pateikiama trumpa biografija, kurioje išryškinama kūrybinė veikla (atsižvelgiant į žodyno pobūdį, kūrybos vertinimo atsisakyta) ir veikla rašytojų organizacijoje; registruojamos literatūros premijos, nurodomi ikitarybinės periodikos leidiniai, kuriuose rašytojas bendradarbiavo (turint galvoje, kad bendradarbiavimas tarybinėje periodikoje nuosekliai atsispindi rašytojo bibliografijoje, biografijoje to nebežymima), svarbiausi kūrinių pastatymai teatre, inscenizacijos ir ekranizacijos, rašytojo pseudonimai ir kriptonimai. Visos datos — nauju stiliumi. Biografinėje dalyje pateikiami naujausi duomenys, bibliografinėje šiame tome — iki 1973 m. imtinai.

Bibliografinę dalį sudaro du pagrindiniai skyriai. Pirmajame suregistruoti rašytojo kūriniai bei jų vertimai, antrajame — literatūra apie rašytoją, jo kūrybą. Atskiromis knygomis išėję grožiniai kūriniai ir literatūros kritikos darbai pateikti visi. Stambių kūrinių (romanų, apysakų, poemų, dramų) nurodomos ir pirmosios publikacijos bei ištraukos, paskelbtos prieš išleidžiant knygą. Iš kūrinių, išspausdintų įvairiuose rinkiniuose ir periodikoje, čia įtraukta į kalbamojo autoriaus knygas neįėjusios apysakos, poemos, dramos, apsakymai, reikšmingesni satyros kūriniai, eilėraščių ciklai bei pluoštai ir laiškai. Nenurodoma atskirų eilėraščių, smulkių vaizdelių, apsakymėlių vaikams ir pan. Tik kai kuriems XVIII, XIX a. rašytojams, sukūru-

siems nedaug, bet savo laikotarpiui reikšmingų kūrinių, registruojami ir atskiri eilėraščiai. Pakartotinai aprašoma tik iš rinkinių „Lietuvių poezija" (1967 ir 1969 ir leid.), „Lietuvių tarybinė novelė" (1969), iš poezijos antologijos „Vainikai" (1921) ir „Antrieji vainikai" (1936). Literatūros, meno kritikos, publicistikos straipsniai atrinkti būdingiausi, nagrinėjantys svarbesnes problemas. Pateikiami disertacijų autoreferatai. Nenurodomi straipsniai, vėliau patekę į monografijas ar rinkinius. Recenzijos pateikiamos recenzuojamojo rašytojo pozicijoje, antrajame skyriuje (literatūra apie rašytoją ir jo kūrybą). Rašytojo kūrinių vertimų į kitas kalbas atranka tokia pat, kaip ir originaliųjų. Hitlerinės okupacijos metais ir pokario laikotarpiu emigracijoje išleistos knygos minimos tik biografinėje dalyje (bibliografijoje nurodoma V. Biržiškos „Aleksandrynas", J. Baltrušaičio „Ašarų vainikas", rinkinys „Varpai"). Iš rašytojo atliktų vertimų nurodomi tik stambūs poezijos ir klasikinės prozos kūriniai. Kitų verstų kūrinių suminimi vien autoriai. Nurodomi ir didesni muzikos kūriniai su rašytojo tekstais, išleisti atskirais leidiniais arba išspausdinti rinkiniuose.

Literatūros apie rašytoją skyriuje suregistruoti monografinio pobūdžio darbai, disertacijų autoreferatai, literatūros mokslo ir kritikos rinkinių, periodikos straipsniai. Nenurodoma smulkių žinučių, paminėjimų, proginių straipsnių ir kitokios mažiau reikšmingos medžiagos. Iš rajoninės spaudos imama tik atsiminimai ir kitur nesikartojantys literatūriniai straipsniai. Rašytojams, apie kuriuos literatūros labai maža, registruojami ir nedidelės apimties straipsniai. Senųjų (XVIII, XIX a. pirmosios pusės) rašytojų žymimas ir pirmasis paminėjimas spaudoje.

Kiekvieno rašytojo autorinė bibliografinė medžiaga išdėstyta tokia tvarka: originalūs grožiniai kūriniai, atskiriant kūrinius vaikams, toliau literatūros kritika, publicistika, laiškai, kūrinių vertimai į kitas kalbas (rusų, kitų tarybinių tautų, užsienio šalių — kalbų abėcėlės seka; pabaigoje transliteruoti ar atstatyti į originalo kalbą knygų Rytų kalbomis aprašai), neišleisti rankraščiai (senųjų rašytojų), rašytojo versti kūriniai. Kiekvienoje rubrikoje pirma aprašomos knygos, paskui kūriniai iš rinkinių ir periodikos (pagal leidimo chronologiją). Prozos vertimų periodikoje vertėjai nenurodomi.

Literatūros apie rašytoją dalyje pirmiausia eina knygos ir straipsniai apie asmenį bei kūrybą (pradedama paties rašytojo pasisakymais), toliau apie atskirus kūrinius. Jei reikia, papildomai iškeliamos teminės rubrikos (literatūrai apie rašytojo kūrinių kalbą, atsiminimams ir kt.). Rubrikų viduje medžiaga dėstoma autorių ir antraščių abėcėlės seka (pirma lietuvių, rusų ir kitomis kalbomis slavų abėcėle, toliau — lotynų rašmenis vartojančiomis kitų TSRS tautų ir užsienio kalbomis). Iš bibliografinės medžiagos apie rašytoją pateikiami tik atskiri leidiniai, didesnės apimties rodyklės iš knygų ir periodikos, o senųjų rašytojų darbams — ir atskiri reikšmingi paminėjimai.

Aprašant knygas ir straipsnius, laikytasi Bendrinių spaudinių aprašo taisyklių su kai kuriomis išlygomis ir trumpinimais. Rašytojo kūrinių bibliografinis aprašas platus, literatūros apie rašytoją trumpesnis. Prozos rinkinių turiniai atskleidžiami, poezijos rinkiniams nurodoma skyrių ir ciklų pavadinimai. Kita kalba (išskyrus rusų) išėjusio grožinio kūrinio, literatūros kritikos ar publicistikos straipsnio nurodoma ir originalo antraštė. Pirmųjų publikacijų bei ištraukų, taip pat per daugelį periodikos numerių spausdintų kūrinių aprašai sutrumpinti.

Sudarant žodyną, visa medžiaga peržiūrėta de visu. Respublikos bibliotekose nerasti leidiniai aprašyti pagal bibliografinius šaltinius ir pažymėti žvaigždute.

Prie retų knygų ir rankraščių aprašų žymima, kurioje bibliotekoje ar rankraštyne jie saugomi.

Žodyno trečiojo tomo pabaigoje numatoma pridėti pavardžių ir grožinių kūrinių antraščių rodykles, taip pat pirmųjų dviejų tomų papildymus (į I, II t. įtrauktųjų rašytojų bibliografijos tęsinį ir naujas biobibliografijas).

Žodyno iniciatorius — Lietuvos TSR Valstybinės respublikinės bibliotekos Bibliografijos skyrius. Jo bibliografai sudaro autorių branduolį; jie yra ir šio žodyno parengėjai. Aktyvūs žodyno bendradarbiai buvo ir kai kurie Lietuvos TSR Knygų rūmų, Vilniaus Valstybinio V. Kapsuko universiteto Mokslinės bibliotekos ir Mokslinės informacijos katedros, Lietuvos TSR Mokslų akademijos Centrinės bibliotekos darbuotojai. Konsultavo LTSR MA Lietuvių kalbos ir literatūros instituto vyr. mokslinis bendradarbis dr. V. Galinis, rašytojas J. Būtėnas ir Lietuviškosios tarybinės enciklopedijos sektoriaus vedėjas A. Mikalauskas.

Pastabas ir atsiliepimus prašome siųsti Lietuvos TSR Valstybinės respublikinės bibliotekos Bibliografijos skyriui: Vilnius, Lenino pr. 51, arba „Vagos" leidyklai: Vilnius, Lenino pr. 50.

SUTRUMPINIMAI

a.— amžius (šimtmetis)
akad., Akad.— akademikas, akademinis, akademija; akadėmija (lat.) Akademia (lenk.), Akademie (vok.)
akomp.— akompanimentas
antr.— antraštė, antraštinis
apyl.— apylinkė
apskr.— apskritis
archit.— *architektas*
archyv.— archyvinis, -ė
arm. k.— armėnų kalba
AT — Aukščiausioji Taryba
ats.— atsakingasis
atsk.— atskiras
atsp.— atspaudas, atspausta
Aufl.— Auflage
aut.— autorius, autor (lenk.)
aukšt.— aukštasis
aukštesn.— aukštesnysis, -ioji
autobiogr.— autobiografinis
autoref.— autoreferatas
autoriz.— autorizuotas
azerb. k.— azerbaidžaniečių kalba
b-czka — biblioteczka
b-ka — biblioteka
b-vė — bendrovė
B.m.— be leidimo metų
B.v.— be leidimo vietos
baig.—baigiamasis, -oji
baltar. k.— baltarusių kalba
bašk. k.— baškirų kalba
bendraaut.— bendraautoris
Bd.— Band
bibl.— biblioteka (lenk.)
bibliogr.— bibliografija
biogr.— biografija, biografiniai
brėž.— brėžiniai
bulg. k.—bulgarų kalba
burž.— buržuazinis, -ė
centr.— centrinis, -ė
CK — Centro Komitetas, centro komitetas
CVIA — Centrinis valstybinis istorijos archyvas
Cz.— część
č.— část
D., d.— dalis; diena
d-ja — draugija
dab.— dabar, dabartinis
dail.— dailininkas
daugin.— dauginimo
def.— defektuotas
didakt.— didaktinis, -ė
dienr.— dienraštis
disert.— disertacija
dokum.— dokumentinis, -ė
dr.— daktaras
druk.— drukarnia
dv.— dvaras
eilėr.— eilėraštis
erläut.— erläutert
esp. k.— esperanto kalba
etnogr.— etnografinis, -ė
fak.— fakultetas
faks.— faksimilė
fantast.— fantastinis, -ė
filol.— filologijos
fotogr.— fotografuotinis
fragm.— fragmentas
gaid.— gaidos
gyd.— gydytojas
got.— gotiškas
grož.— grožinė
gruz. k.— gruzinų kalba
gub.— gubernija
H.— Heft
HES — hidroelektros stotis
hrsg.— herausgegeben
hum.— humanitarinis
ikimokykl.— ikimokyklinis
iliustr.— iliustracijos, iliustravo, iliustratorius
imp.— imperatoriškasis
i i.— i inni
in-tas — institutas
insc.— inscenizacija, inscenizavo
inst.— instytut
isp. k.— ispanų kalba
ist.— istorinis, -ė
išleid.— išleidimas
išsp.— išspausdinta
ištr.— ištrauka
įv.— įvadinis; įvairus
izd-ba — izdevniecība
įž.— įžanga, įžanginis

jaun.— jaunesnysis
JAV — Jungtinės Amerikos Valstijos
jęz.— język, językowy
jumor.— jumoristinis (humoristinis)
K.— Kaunas (bibliogr. apraše)
k.— kaimas; kalba
k-ja — komisija
k-tas — komitetas
kand.— kandidatinė
kaz. k.— kazachų kalba
kirg. k.— kirgizų kalba
Kn., kn.— knyga, knygoje
koment.— komentarai
komis.— komisija
komp.— kompozitorius; kompanija
komunist.— komunistinis
konf.— konferencija
koresp.— korespondentas
KPIB — Kauno Politechnikos instituto biblioteka
kt.— kitas, -a, kiti; kitur
kultūr.— kultūrinis
kun.— kunigas
KVB — Kauno Viešoji biblioteka
l-kla — leidykla
laikr.— laikraštis
lap.— lapas
leid.— leidimas, leidinys; leidėjas; leidybiniai
lent.— lentelė
liaud.— liaudies
liet.— lietuvių
lygiagr.— lygiagrečiai
lit.— literatūros, literatūrinis; literatury (lenk.)
litew.— litewski
LKJS — Lietuvos Komunistinė jaunimo sąjunga
LKLIB — Lietuvių kalbos ir literatūros instituto biblioteka
LKP — Lietuvos Komunistų partija
LKR — Lietuvos TSR Knygų rūmai
LLKJS — Lietuvos Lenino Komunistinė jaunimo sąjunga
lot. k.— lotynų kalba
LR — Liaudies Respublika
LRB — LTSR Valstybinė respublikinė biblioteka
LSDP — Lietuvos Socialdemokratų partija
LTSR — Lietuvos TSR
LŽŪA — Lietuvos Žemės ūkio akademija
M.— Maskva (bibliogr. apraše)
m.— miestas; metai
m-ja — ministerija
m-kla — mokykla
MA — Mokslų akademija
MAB — Lietuvos TSR Mokslų akademijos Centrinė biblioteka
men.— meninis
mėn.— mėnuo
metod.— metodinis, -ė
min.— minėtasis
mokykl.— mokyklinis
moksl.— mokslinis, -ė
mold. k.— moldavų kalba
mong. k.— mongolų kalba
mstl.— miestelis
MT — Ministrų Taryba
MTS — Mašinų ir traktorių stotis
muz.— muzika, muzikinis
nac.— nacionalinis, -ė
nakł.— nakład
nar.— narodowy
nauk.— naukowe
nemin.— neminimas
nespausd.— nespausdintas
Nr.— numeris
nurod.— nurodytas
nusip.— nusipelnęs
oprac.— opracował
orig.— originalo; originalusis, -ioji
org-ja — organizacija
P., p.— puslapis
paaišk.— paaiškinimai
pab.— pabaigoje
pag.— paginacija
państw.— państwowe
papild.— papildytas, papildymai
part.— partinis, -ė
pav.— paveikslas
pavad.— pavadinimas
patais.— pataisytas
ped.— pedagoginis, -ė
perred.— perredagavo, perredaguotas
persp.— perspausdinta
pieš.— piešiniai
PIIB — Partijos istorijos in-to biblioteka
Pol.— Polski
polit.— politinis, -ė; polityczny, -a (lenk.)
portr.— portretas
pr.— pradžioje
pranc. k.— prancūzų kalba
prieštekst.— prieštekstinis
prolet.— proletarinis
przeł.— przełożył
publ.— publikacija, publikuojama
r.— rajonas; rok, roku (lenk.)
raiž.— raižiniai
rankr.— rankraštis, rankraštinis
rašyt.— rašytojas
rec.— recenzija
red.— redaktorius, redagavo, redakcija
rekomend.— rekomenduojamas, -a
resp.— respublikinis, -ė
rink.— rinkinys
rev.— revoliucinis
rež.— režisierius
rotapr.— rotaprintu

rotat.— rotatoriumi
RSDDP(b) — Rusijos Socialdemokratų darbininkų partija (bolševikų)
S.— Saale (bibliogr. apraše)
s.— sešit
s-ga — sąjunga
santr.— santrauka
sąs.— sąsiuvinis
satyr.— satyrinis, -ė
savaitr.— savaitraštis
scenar.— scenarijus
sekr.— sekretorius
sekt.— sektorius
ser.— serija
siužet.— siužetinis, -ė
sk.— skyrius
skleid.— skleidimo
sklt.— skiltis
skulpt.— skulptorius
slapyv.— slapyvardis
soc.— socialistų, socialistinis
sp.— spaustuvė
SPb.— Sankt Peterburgas
spec.— specialybė; specialus, specialusis
sr.— sritis
stereotip.— stereotipinis
str.— straipsnis
sudaryt.— sudarytojas, -a
sulankst.— sulankstytas
sutrump.— sutrumpintas, -a
šapirogr.— šapirografuotinis
šv.— šventas
T., t.— tomas, tom (lenk.)
t-ba — taryba
t.p.— taip pat
tadž. k.— tadžikų kalba
tarpsąj.— tarpsąjunginis
tarptaut.— tarptautinis
tlum.— tlumacz, tlumaczył, tlumaczenie
tot. k.— totorių kalba
trump.— trumpas, -a
TSKP — Tarybų Sąjungos Komunistų partija
TSR — Tarybų Socialistinė Respublika
TSRS — Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjunga
turkm. k.— turkmėnų kalba
u.— und
übers.— übersetzt
ukr. k.— ukrainiečių kalba
un-tas — universitetas
uniw.— uniwersytet
uzb. k.— uzbekų kalba
V.— Vilnius (bibliogr. apraše)
v.— veiksmas (dramoje); von (vok.)
V.D. un-tas — Vytauto Didžiojo universitetas (bibliogr. apraše)
v-ba — valdyba
vad.— vadinamasis, -oji
valst.— valstybinis, -ė; valstija
vert.— vertė, vertėjas, vertimas
vid.— vidurinis, -ė; vidurys
vyd.— vydání
vienkart.— vienkartinis
vinj.— vinjetė
virš.— viršelis, viršelyje
vyriaus.— vyriausiasis, -ioji
visasąj.— visasąjunginis (sąjunginis)
vysk.— vyskupas
VLKJS — Visasąjunginė Lenino Komunistinio jaunimo sąjunga
vls.— valsčius
vnt.— vienetų
vok. k.— vokiečių kalba
Vol., vol.— volumen
VRE — valstybinė rajoninė elektrinė
vs.— viensėdis
VUB — Vilniaus Valstybinio V. Kapsuko universiteto Mokslinė biblioteka
W.— Wilno (bibliogr. apraše)
wyd.— wydanie
wyd-wo — wydawnictwo
z.— zeszyt
zebr.— žebrał
žemėl.— žemėlapis
žr.— žiūrėk
žurn.— žurnalas; žurnalistas

АН — Академия наук
авт.— автор
автобиогр.— автобиографический
автореф.— автореферат
авториз.— авторизованный
акад.— академия
б-ка — библиотека
б-чка — библиотечка
библиогр.— библиография
биогр.— биография, биографический
В.— Вильнюс (в библиографии)
в.— век
веч.— вечерний
всесоюз.— всесоюзный, -ая, -ое
вступит.— вступительная
вып.— випуск
вып.— выпуск
г.— город; год
газ.— газета, газетное, газетно-
гос.— государственный, -ая
д.— действие (в драме)
дет.— детский
дзяржвыд.— дзяржаўна выдавецтва
дис.— диссертация
докт.— докторская
докум.— документальный, -ая

дополн.— дополненный, -ое, дополнительный
др.— другие
драм.— драматический, -ое
журн.— журнал, журнальное
загл.— заглавие
заключит.— заключительная
зарубеж.— зарубежный
значит.— значительно
ін-т — інститут
извлеч.— извлечение
изд.— издание, издательство, издатель
ил.— иллюстрация, иллюстрировал, иллюстратор
иллюстр.— иллюстрированный, -ое
им.— имени
имп.— императорский, -ая
ин-т — институт
инсценизир.— инсценизировал, -а; инсценизированный, -ая
ист.— исторический, -ая; историко-
канд.— кандидатский, -ая
карт.— картина; карта
Каун.— Каунасский
кн.— книга
коммент.— комментарий
критич.— критический, -ая
кс.— ксендз
культ.— культурный
Л.— Ленинград (в библиографии)
л.— лист
лирич.— лирический
лит.— литературный, -ая; литература
літ.— літаратура
Лит. ССР — Литовская ССР
литов.— литовский, -ая
М.— Москва (в библиографии)
межресп.— межреспубликанский, -ая
мин-во — министерство
младш.— младший
множит.— множительный
назв.— название
напечат.— напечатано
нар.— народный, -ая, -ое
нач.— начальный
наук.— наукові
науч.— научный, -ая, -ое
незаконч.— незаконченный, -ая
нерус.— нерусский, -ая
о-во — общество
обл.— обложка; областной
одноим.— одноименный, -ая
ориг.— оригинал, оригинальное
отд.— отдел, отделение
отпеч.— отпечатано
стр.— отрывок
парал.— параллельно
пер.— перевел, -а; перевод
переработ.— переработанный, -ая, -ое
подстроч.— подстрочные
полит.— политический, -ая, -ое
попр.— поправленный
портр.— портрет
послесл.— послесловие
пред. правл.— председатель правления
предисл.— предисловие
приключен.— приключенческий, -ая
прилож.— приложение
примеч.— примечание
произв.— произведение
публ.— публикация
публицист.— публицистический, -ая
распростр.— распространение
ред.— редактор, редакция
режис.— режиссер
рек.— рекомендуемый, -ая
рис.— рисунки, рисовал, -а
ротапр.— ротапринт
рус.— русский
с.— страница
сатир.— сатирический, -ая, -ое
сб.— сборник
сер.— серия
сов.— советский, -ая
содерж.— содержание
сокр.— сокращенный, сокращение
сост.— составил, составитель, составление
соц.— социалистический, -ая
Спб — Санкт-Петербург (в библиографии)
сред.— средний
ССР — Советская Социалистическая Республика
СССР — Союз Советских Социалистических Республик
ст.— статья
старш.— старший
стб.— столбик
стеногр.— стенографический
Т., т.— том
тетр.— тетрадь
тип.— типография
тит.— титульный
указ.— указатель
ун-т — университет
упр.— управление
фак.— факультет
филол.— филологический
фрагм.— фрагмент
худож.— художник, художественная
Ч., ч.— часть
юмористич.— юмористический, -ая
яз.— язык

Vladas ABRAMAVIČIUS (1909—1965)

Poetas, vertėjas, kultūros istorikas, bibliografas. Gimė 1909.V.9 Naujadvario k. (Trakų r.) darbininkų šeimoje. Mirė 1965.XI.16 Vilniuje.

1930 Vilniuje baigė lenkų suaugusiųjų gimnaziją, 1934 Varšuvos Aukštesniąją žurnalistų mokyklą, 1951 Vilniaus universiteto Istorijos ir filologijos fak. (istorijos spec.). 1933—39 dirbo spaustuvėje „Znicz", dienraščio „Kurjer Wileński" ir kitų lenkų buržuazinių laikraščių redakcijose. 1936—37 gyveno Lydoje, redagavo žurn. „Ziemia Lidzka". 1940—41 Eltos Vilniaus skyriaus redaktorius vertėjas. Hitlerinės okupacijos metais MA Istorijos instituto bibliotekininkas, konservatorius. Po karo (iki 1965) dirbo LTSR MA Centrinės bibliotekos rankraščių skyriuje.

Pirmasis poezijos rinkinys „Świtanie myśli" 1930. Parašė apybraižų, biografinių ir istorinių darbų lietuvių ir lenkų kalbomis, išleido bibliografijos, knygotyros darbų. Nebaigta liko knyga „Literatūrinis Vilnius".

Bendradarbiavo „Kultūroje", „Kurjer Wileński", „Gazeta Codzienna".

Pasirašinėjo: *Algirdas Gegužinis, Vladas Gegužinis.*

I

ORIGINALIOJI GROŽINĖ KŪRYBA

☐ **Świtanie myśli.** [Poezijos rinktinė]. W., Nakł. aut., 1930. 47 p.— Lenkų k. Turinys: Samotna droga.— Świtanie myśli.— Z sonetów.— JWP.J.— Suum cuique.

☐ **Regjonalne.** Poezje. W., Księgarnia św. Wojciecha, 1933. 67 p.— Lenkų k. Turinys: W Ostrej Bramie.— Jezioro Galwe.— Nad mogiłami.— Gegužyn.— Do siostry Lońci.— Przemiany Fetysza.

LITERATŪROS KRITIKA IR PUBLICISTIKA

☐ **Zavadzkiai ir lietuviškoji knyga Vilniuje.** V., [apie 1943—1944]. 15 p.— Prieš antr. aut.: Algirdas Gegužinis.

☐ **Valerijonas Vrublevskis.** V., Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1958. 104 p. su iliustr. (LTSR MA Centr. b-ka).— Bibliogr. išnašose.

☐ **Tadas Vrublevskis.** V., Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1960. 37 p. su iliustr. (LTSR Polit. ir moksl. žinių skleid. d-ja).— Bibliogr. išnašose.
☐ **Tarasas Ševčenka ir Vilnius.** V., Valst. grož. lit. l-kla, 1964. 79 p. su iliustr.— Bibliogr. išnašose.
☐ **Валерий Врублевский.** [Библиогр. и примеч., с. 151—158]. М., «Мысль», 1968. 159 с. с ил.— Перед загл. авт.: В. Е. Абрамавичюс, В. А. Дьяков.
☐ **Obraz współczesnej poezji litewskiej.** [Dabartinė lietuvių poezija]. W., 1932. 14 p.— Lenkų k.
☐ **Piśmiennictwo i książka na Litwie.** [Spauda ir knyga Lietuvoje]. W., Państw. Wyd-wo Lit. Polit. i Nauk., 1957. 123 p. su iliustr.— Bibliogr.: p. 121.— Lenkų k.

* * *

☐ **Vilnius ir pirmojo Maskvos spaustuvininko Fiodorovo veikla.**—„Kultūra", 1941, Nr. 3, p. 207—210, su iliustr.
☐ **Ivinskis ir Zavadzkio leidykla.**—„Pergalė", 1945, Nr. 5, p. 66—83.
☐ **Senųjų lietuviškų knygų spaustuvės.**— Rink.: Senoji lietuviška knyga. K., 1947, p. 321—338.
☐ **„Konradas Valenrodas"— lietuvių heroizmą apdainuojanti poema.** (A. Mickevičiaus gimimo 150 m. sukakčiai artėjant).—„Literatūra ir menas", 1948, gruodžio 12, su iliustr.
☐ **Antanas Strazdas naujų faktų šviesoje.**—„Pergalė", 1949, Nr. 3, p. 74—90.
☐ **N. V. Gogolis Lietuvoje.**—„Literatūra ir menas", 1952, vasario 3.
☐ **Janka Kupala Lietuvoje.**—„Literatūra ir menas", 1952, liepos 6.
☐ **Liaudies demokratinės Lenkijos literatūra.**—„Literatūra ir menas", 1952, rugpjūčio 17.
☐ **Daugiau dėmesio kultūrinio-literatūrinio palikimo klausimams.**—„Literatūra ir menas", 1955, birželio 18.
☐ **Adomas Mickevičius Vilniuje ir Kaune.**—„Pergalė", 1955, Nr. 9, p. 89—96.
☐ **Adomo Mickevičiaus Kauno mokykloje dėstyti dalykai.**— Kn.: Seksterny wykładów kowieńskich Adama Mickiewicza. W., 1956, p. 5—18.
☐ **A. Mickevičiaus „Vėlinės" lietuvių kalba.**—„Pergalė", 1959, Nr. 7, p. 177—182.
☐ **[Literatūrinis Vilnius.** Spaudai rengtos knygos ištr.].—„Literatūros ir meno metraštis", 1959, p. 339—348; 1960, p. 240—244; 1961, p. 153—165; 1962, p. 145—148.—„Vakarinės naujienos", 1966, rugpjūčio 6, 11; rugsėjo 3; spalio 1; lapkričio 17.—„Kalba Vilnius", 1967, Nr. 7, p. 12.—„Švyturys", 1967, Nr. 13, p. 11.
☐ **Lomonosovo kūrybos ryšiai su Lietuva.**—„Literatūra ir menas", 1961, lapkričio 18, su portr.
☐ **Gercenas ir Lietuva.**—„Švyturys", 1962, Nr. 6, p. 8, su iliustr.
☐ **Kraševskis ir Lietuva.**—„Literatūra ir menas", 1962, liepos 28, su portr.
☐ **Simonas Daukantas Vilniuje.**—„Literatūra ir menas", 1963, spalio 26.
☐ **Apie [T. Ševčenkos] „Garsingojo Vilniaus" siužetą.**—„Literatūra ir menas", 1964, kovo 7.
☐ **Paryžiaus lietuvių draugija „Želmuo" ir jos biblioteka.**—„Bibliotekininkystės ir bibliografijos klausimai", 1964, t. 3, p. 149—158.—Santr. rusų k.

☐ **Братская дружба.** [А. С. Пушкин и А. Мицкевич].—«Сов. Литва», 1949, 5 июня.
☐ **Л. Н. Толстой и Вильнюс.**— «Сов. Литва», 1960, 20 ноября.
☐ **Тарас Шевченко в Вильнюсе.**— «Сов. Литва», 1961, 10 марта.
☐ **Жемайте и Вильнюс.**— «Сов. Литва», 1965, 30 мая, с ил.
☐ [**Литературный Вильнюс.** Отрывки из незаконч. книги].— «Вечерние новости», 1966, 6, 11 августа; 3 сентября; 1 октября; 17 ноября.
☐ **Шевченко у Вільнюсі.**— В сб.: Збірник праць ювілейної X. наукової Шевченківської конференції. Київ, 1962, p. 223—234.— Ukr. k.— Taip pat atsk. atsp.
☐ **Kult matki w spółczesnej literaturze litewskej.**—„Kurjer Wileński", 1933, 3 sierpnia.— Lenkų k.
☐ **Ludowa literatura litewska.**—„Gazeta Codzienna", 1940, 28 lipca.— Lenkų k.
☐ **Nasz wileński poeta.** [T. Buinickio mirties 10-osioms metinėms].—„Czerwony Sztandar", 1954, 27 listopada.— Lenkų k.
☐ **Tadeusz Wróblewski.**—„Czerwony Sztandar", 1955, 3 lipca, su portr.— Lenkų k.
☐ **Adam Mickiewicz w Wilnie.**—„Czerwony Sztandar", 1955, 26 listopada.— Lenkų k.
☐ **Z cyklu: Literatura proletariatu wileńskiego.** [Su red. prierašu].—„Czerwony Sztandar", 1959, 11 stycznia; 24 lutego; 5 kwietnia, su portr.— Lenkų k.
☐ **Litwa w utworach Słowackiego i Słowacki w literaturze litewskiej.**— „Czerwony Sztandar", 1959, 4 września.— Lenkų k.
☐ **Jowaras — poeta szczęśliwy.**—„Czerwony Sztandar", 1960, 24 stycznia, su portr.— Lenkų k.
☐ **Piewca wolności i przyjaźni narodów.** [L. Gira].—„Czerwony Sztandar", 1960, 14 lutego.— Lenkų k.
☐ **Maksym Gorki a literatura litewska.**—„Czerwony Sztandar", 1961, 16 lipca.— Lenkų k.
☐ **Walery Wróblewski.** [125-osioms gimimo metinėms].—„Czerwony Sztandar", 1961, 16 grudnia, su portr.— Lenkų k.
☐ **Maksym Tank i Wilnius.**—„Czerwony Sztandar", 1962, 16 września, su portr.— Lenkų k.

PARENGTI LEIDINIAI

☐ **Seksterny wykładów kowieńskich Adama Mickiewicza.** 1819—1821. Oprac. W. Abramowicz. [Įž. str. parengėjo, p. 5—31]. W., Państw. Wyd-wo Lit. Polit. i Nauk., 1956. 156 p. su faks. (Akad. Nauk Lit. SRR. Centr. Bibl.).— Tekstas lietuvių, lenkų ir lotynų k.— Bibliogr. pastabose, p. 140—149.

VERTIMAI

☐ **Wybór najmłodszej poezji litewskiej.** [Įž. str. vertėjo, p. 7—11]. Nowogródek, Związek Dziennikarzy i Literatów Województwa Nowogródzkiego, 1935. 118 p.

Autoriai: S. Anglickis, J. Augustaitytė-Vaičiūnienė, K. Boruta, B. Brazdžionis, Butkų Juzė, K. Dulkė, J. Graičiūnas, K. Inčiūra, A. Jasiūnas, P. Karuža, J. Kossu-Aleksandravičius, P. Kubilius, A. Miškinis, S. Nėris, J. Pušaitė, A. Rimydis, B. Rutkauskas, S. Santvaras, T. Tilvytis, J. Tysliava, P. Vaičiūnas, A. Virbickas, K. Zupka, J. Žlabys, A. Žirgulys.— Lenkų k.

Dar yra išvertęs į lenkų k. P. Cvirkos, A. Venclovos, K. Borutos, J. Marcinkevičiaus, J. Baltušio kūrinių.

II

LITERATŪRA

Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 11.— **Būtėnas J.** Vlado Abramavičiaus netekus. [Nekrologas].—„Literatūra ir menas", 1965, lapkričio 20, su portr.— **Korsakas K.** Atsakingiau svarstyti kultūrinio-literatūrinio darbo klausimus. [Dėl V. Abramavičiaus straipsnio „Daugiau dėmesio kultūrinio-literatūrinio palikimo klausimams"].—„Literatūra ir menas", 1955, rugpjūčio 13.— **Lukošiūnas A.** Prieš dvidešimt metų. [Pokalbis su V. Abramavičium apie LTSR MA Centr. b-kos fondų gelbėjimą hitlerinės okupacijos metais].—„Bibliotekų darbas", 1964, Nr. 6, p. 3—5, su iliustr.— **Nėris S.** Vl. Abramavičiui. [Laiškas].— Raštai. T. 3. V., 1957, p. 479.— **Žukauskas A.** „Per mažai nuveikta!"— sako sukaktuvininkas V. Abramavičius.—„Literatūra ir menas", 1959, gegužės 16, su portr.— **Žukauskas A.** Vladas Abramavičius.—„Pergalė", 1965, Nr. 12, p. 174, su portr.— **Fajnhaus D.** Vladas Abramavičius. [Nekrologas].—„Acta Baltico-Slavica" (Białystok), 1967, t. 5, p. 477—478, su portr.— Lenkų k.

APIE ATSKIRAS KNYGAS

„Tarasas Ševčenka ir Vilnius". **Непокупный А. П.**—«Радянське літературознавство», 1966, № 3, p. 89—90.— Ukr. k.

«Валерий Врублевский». **Borejsza J. W.**—„Przegląd Historyczny", 1970, t. 61, z. 4, p. 725—727.— Lenkų k.

Juozas ADOMAVIČIUS žr. Juozas Kėkštas-Adomavičius

Jonas AISTIS žr. Jonas Aleksandravičius

Aišbė žr. Antanas Kriščiukaitis-Aišbė

Mikalojus AKELAITIS (1829—1887)

Prozininkas. Švietėjas, visuomenės veikėjas. Gimė 1829.XII.6 Čiuoderiškių k. (Kapsuko r.). Mirė 1887.IX.27 Paryžiuje, ten ir palaidotas.

Mokėsi Marijampolės (dab. Kapsukas) keturklasėje mokykloje. Mokytojavo Lietuvos ir Lenkijos dvaruose. Nuo 1856 gyveno Varšuvoje, suartėjo su J. I. Kraševskiu ir O. Kolbergu. 1858 persikėlė į Svirlaukį (Latvija). 1861 parašė du anticarinius atsišaukimus („Gromata Vilniaus senelio" ir „Pasaka senelio"), dėl kurių turėjo trauktis į užsienį. Apsigyveno Paryžiuje, dirbo Lenkų bibliotekoje. 1863, prasidėjus sukilimui, grįžo į Lietuvą, buvo Laikinosios vyriausybės sukilėlių komisaro padėjėjas Augustavo gubernijai; leido laikraštėlį „Žinia apie lenkų vainą su maskoliais". 1864 vėl emigravo į Paryžių, tarnavo įvairiose įstaigose; Paryžiaus lietuvių draugijos „Želmuo" iniciatorius ir pirmininkas.

Didelė dalis raštų nespausdinta (saugoma Lietuvos TSR, Lenkijos LR bibliotekose, Lenkų bibliotekoje Paryžiuje). Pirmasis kūrinys lietuvių kalba „Jo mylistai šviesiausiam ciesoriui" išspausdintas 1858. Eilėraščius rašė ir lenkiškai. Į lenkų kalbą išvertė proza K. Donelaičio „Metus" (nespausdinta), tyrinėjo lietuvių kalbą, istoriją, rinko tautosaką, išleido knygelių liaudžiai šviesti, buvo sumanęs leisti lietuvišką laikraštį.

Bendradarbiavo „Aušroje", „Gazietoje lietuviškoje", lenkų periodiniuose leidiniuose: „Biblioteka Warszawska", „Gazeta Warszawska", „Kraj", „Kurjer Wileński" ir kt.

Lenkiška pavardės forma: *Mikołaj Akielewicz.* Pasirašinėjo: *A. Nicolas, Agricola, Bartosz z Czoderyszek, Chłop, Chłop z P-tu Marjampolskiego, Chłop z p-tu Marjampolskiego, Chłop z powiatu Maryampolskiego, Cziuoderiszkiu Mikałojus, Gužutis, Juras Warnelis, N. Ak., Wargdienelis isz Lietuwos, Wargdienis isz Lietuwos, Wylniaus Senelis, Wytautas, Wytautas A.*

I

ORIGINALŪS SPAUSDINTI DARBAI

KNYGOS

□ **Jo Milestaj Szwiesiausiam Ciesoriuj Alexandruj II, Wieszpacziuj wisos Rosijos, lanku karaluj, pinu ir Lietuwos žemes didžiamjam kunigajkszcziuj, tejpat waldonuj daugiaus kitun žemiu, o musu garbingiausiam ponuj.** [Eiliuotas sveikinimas. V.], J. Zavadskio sp., [1858]. 11 p.— Aut. nurodytas p. 4 slapyvardžiu: Wargdienis isz Lietuwos.— Be antr. lapo ir virš.— Lygiagr. tekstas rusų k.— LKLIB, LKR, VUB.— Taip pat: „Tauta ir žodis", 1925, kn. 3, p. 310.

Kn. taip pat: Коротынъски В. Найяснейшаму Яго Міласьці Гаспадару Імператару Аляксандру Мікалаевічу песьня зъ паклонамь адь Літоўска-русінскай мужыцкай грамады. [Eiliuotas sveikinimas baltar. k., išsp. lygiagr. rus. ir lot. šriftu], p. 7—11.

Šios M. Akelaičio eilės buvo rašytos rinkiniui «В память пребывания Государя Императора Александра II в Вильне, 6 и 7 сентября 1858 г.» (B., 1858), tačiau įdėtos tik į dalį šito rinkinio tiražo. Labiau paplitęs kaip atskiras leidinėlis.

□ **Kwestorius po Lietuwa ważinedamas żmonis bemokinąsis.** [Didakt. apysaka]. V., A. H. Kirkoro sp., 1860. 62 p.— Aut. kn. nenurodytas.— LKLIB, LKR, LRB, MAB, VUB.

□ **Lamentorius arba Pradżia moksło sudeta mażiems wajkeliems.** V., I. Oginskio lėšos, A. Sirkino sp., 1860. 59 p. su iliustr.— Aut. kn. nenurodytas.— KVB, LKLIB, LKR, LRB, MAB, VUB.

——— Tilžė, K. Albreghso ir Komp. sp., 1867. 59 p.— Aprašyta pagal: [Reicke R.] Altpreussische Bibliographie 1867.—„Altpreussische Monatsschrift", 1868, Bd. 5, p. 568.

——— [Tilžė, K. Albreghso ir Komp. sp., 1869]. 59 p. su iliustr.— Kontrafakcija. Antr. p.: Wilniuja 1860. Spaustuweja A. Syrkina.— VUB.

——— * [Tilžė, K. Albreghso ir Komp. sp., 1872]. 68 p.— Kontrafakcija. Antr. p.: Wilniuja 1860. Spaustuweja A. Syrkina.— Aprašyta pagal: Angrabaitis J. Suskaita, arba Statistika... Tilžė, 1897, p. 9.

——— [Tilžė, K. Albreghso ir Komp. sp., prieš 1876]. 59 p. su iliustr.— Kontrafakcija. Antr. p.: Wilniuja 1860. Spaustuweja A. Syrkina.— LKLIB, LKR.

□ * **Lietuwiszkas Elementarius.** V., 1860. 22 p.— Lygiagr. antr. lenkų k.: Elementarz dla chłopców wiejskich przełożony na litewski język. Aprašyta pagal: „Kurjer Wileński", 1860, 12 lutego, p. 145.

* 2-asis leid. V., A. H. Kirkoro sp., 1860. 31 p.— Lygiagr. tekstas lenkų k.

Dėl 2-ojo leidimo labai abejojama. Aprašyta pagal: Janulaitis A. M. Akelaičio raštai. [Bibliografija].—„Švietimo darbas", 1920, Nr. 12, p. 38.

* * *

□ **Chodzka J.** *Jonas Iszmisłoczius krominink*as. *Pirmu kartu isz* **Lenkiszkos** in Lietuwiszką kaibą perstatitas per Juozupą Rupejką... O dabar isz naujo perwejzdetas ir spaustuwen paduotas per Jurą Warneli. V., A. H. Kirkoro sp., 1860. 173 p.— Aut. kn. nenurodytas. KVB, LKLIB, LKR, LRB, MAB, VUB.

Akelaičio perdirbinys.

Taip pat išt r. kn.: Lietuvių literatūros istorijos chrestomatija. Feodalizmo epocha. V., 1957, p. 343—348.

* * *

□ **Rzut oka na starożytność narodu litewskiego.** [Žvilgsnis į lietuvių tautos senovę]. Napisał Wytautas. Petersburg, druk F. S. Suszczińskiego, 1885. 49 p.— Lenkų k.— LKLIB, LKR, LRB, MAB, VUB.

□ * **W sprawie językoznawstwa.** [Kalbotyros klausimai]. List otwarty do pana Leonarda Niedźwieckiego. Paryż, 1887.— Lenkų k.— Lenkijos MA b-ka Kurnike.

□ **Gramatyka języka litewskiego.** Głosownia. [Lietuvių kalbos gramatika. Fonetika]. Napisał Mikołaj Akielewicz. Poznań, nakładem Biblioteki Kórnickiej, druk. Narodowa w Poznaniu, 1890. XI, 204 p.— Lenkų k.— LKLIB, LKR, MAB, VUB.

ATSIŠAUKIMAI IR JŲ PUBLIKACIJOS

☐ **Mieli mano Kumaj, Prietelej, Susiedaj ir Pažistami!** —„Žinia apie lenkų vainą su maskoliais", 1864, vasario 1.— Parašas: Cziuoderiszkiu Mikałojus.— Taip pat fotokopija: „Karo archyvas", 1925, kn. 1, p. 232.

☐ **Gromata Wylniaus Senelio.— Pasaka senelio.** [Eiliuota].—„Karo archyvas", 1925, kn. 1, p. 213—216.— Parašai: Wylniaus Senelis, Wargdienelis isz Lietuwos.— Išsp. str.: Janulaitis A. Spausdintieji ir nespausdintieji 1863—64 m. sukilimo raštai.

DARBAI RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **Lietuviszkuju kuningaikszcziu vardai.**—„Aušra", 1885, Nr. 7/8, p. 207—211.— Parašas: N. Akelaitis.

☐ **Słówko o bogach litewskich.** [Žodis apie lietuvių dievus].—„Biblioteka Warszawska", 1858, t. 3, p. 192—195.— Taip pat antr.: „Spis bogów żmudzkich i litewskich".— Kn.: Lelewel J. Polska. Dzieje i rzeczy jej. Poznań, 1863, t. 5, p. 456—482; Lelewel J. Pisma rozmaite. Poznań, 1863, p. 79—108.— Lenkų k.

☐ **Wspomnienia Litwina.** [Lietuvio atsiminimai. Eilėraštis].— Rink.: Wieniec, pismo zbiorowe. Ofiarowanie Stanisławowi Jachowiczowi... T. 3. Warszawa, 1858, p. 121—124.— Parašas: Chłop z powiatu Maryampolskiego.— Lenkų k.

☐ ***O ludzie litewskim.** [Apie lietuvių liaudį]. Rzecz miana w Paryżu dnia 17 lutego 1870 roku.—„Gazeta Narodowa", 1870, Nr. 156/158, 167/168, 192, 197/198.— Lenkų k.

☐ **Literatura francuzka.** [Prancūzų literatūra].— Leid.: Jaworski J. Kalendarz illustrowany na r. 1877. Warszawa, 1877, p. 43—48.— Lenkų k.

☐ **Słówko o Fryderyku Kurschacie.** [Žodis apie Fridriką Kuršaitį].—„Kraj", 1885, 2 lutego, p. 16—17.— Parašas: Wytautas A.— Lenkų k.

LAIŠKAI

☐ **Gromata brolio Ak. isz Paryżiaus.** Paryžiuje, 1 liepos m. 1883 m. Auszros rėditojui Ragainėje.—„Aušra", 1884, Nr. 5/6, p. 197—201.— Parašas: N. Ak.— Taip pat kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 149—150.

☐ **Laiškai į M. Valančių.— Laiškai į Adomą Kirkorą.— Laiškas į nežinomąjį.— Laiškai į J. Oginskį** [su J. Oginskio atsakymais].— **Laiškas gr. Tiškevičiui Raudondvary.** [Publ. ir koment. A. Janulaičio].—„Tauta ir žodis", 1925, kn. 3, p. 292—321; 1926, kn. 4, p. 433—443.— Lietuvių ir lenkų k.

1856—1860 laikotarpio epistoliarinės medžiagos publikacija. Laiškuose A. Kirkorui pateikiama eilėraščio „Bogu Chwała" tekstas (1925, kn. 3, p. 311—312) ir eiliuoto vaizdelio ištrauka „Kochankowie Ziemi" (1925, kn. 3, p. 314—317).

☐ **Laiškas M. Jankui 1886 m.** [Publ. ir koment. V. Maciūno].—„Mūsų senovė", 1938, t. 2, kn. 2, p. 324—325.

☐ **M. Akelaičio laiškas V. Syrokomlei.** [1859. Su red. prierašu. Publ. parengė J. Žiemytė].—„Kultūros barai", 1972, Nr. 7, p. 65—66.

□ **Odezwa do Redakcyi Teki Wileńskiej starego ziemianina litewskiego.** [Seno Lietuvos gyventojo kreipimasis į „Teka Wileńska" redakciją. Su Aušlavio-M. Balinskio prierašu].—„Teka Wileńska", 1858, Nr. 3, p. 379—384.— Parašas: Chłop z p-tu Maryampolskiego.— Lenkų k.

RANKRAŠČIAI

□ * **[Lietuvių liaudies pasakų rinkinys.** Apie 1860].

V. Biržiškos teigimu, rankraštis buvęs J. Jablonskio bibliotekoje.

□ * **Słownik litewsko-polski.** [Lietuvių—lenkų k. žodynas. Apie 1860—1862].

□ **Wajkams Žiamajcziu ir Lietuwos.** [Prieš 1863].— LKLIB.

K. Nezabitauskio elementoriaus „Naujas mokslas skaitymo dėl mažų vaikų..." (V., 1824) perdirbinys.

□ **Letuvių Budvėtis.** Knigele skirta Lėtuviams savo Teviszkę mylentėjėms. [Paryžius, apie 1884]. 74 p.— Lenkijos MA b-ka Kurnike. L. Nedzveckio rankraštynas.— MAB (mikrofilmas).

□ **Apej garus.** 8 p.— LKLIB.

□ * **Wiersze.** [Eilėraščiai]. 1858—1875.— Lenkų k.— Lenkijos Nacionalinė b-ka.

Turinyje: Moja chata. *[Poema].* Janowi ze Śliwina za podanie bratniej dłoni poświęca.— Parašas: Chłop z p-tu Marjampolskiego. Sierpień 1858 r. 27 p.— Miodek. *[Eilėraštis].* Paryž, w sierpniu 1875 r. ...—„Śpiewaj braciszku, czemu nieśpiewasz?" [Į poemą „Moja chata" įtrauktos dainos juodraštis].

□ * **Żona od Boga przeznaczona.** [Dievo skirta žmona. Komedija]. 1859.— Lenkų k.

□ * **Opisanie W. X. Litewskiego.** [Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės aprašymas]. 1862. 387 p.— Lenkų k.— Lenkų b-ka Paryžiuje.

VERTIMAI

□ * **Daukantas S.** Dajnes Żiamajtiû pagał żodiû Dajninikû iszraszytas par Simaną Dowkontą iszguldė Lankiszkaj Mikałojus Akiełajtis. Pieśni Żmujdżkie napisane podług słów śpiewaków przez Szymona Dowkonta przetłumaczył na polski Mikołaj Akielewicz. B. m. 48 p.— Lenkijos Kraštotyros d-ja, Vroclavas.

□ **Donelaitis K.** Metų laikai. Žodžių barais iszwaryti per Kriżą Dûnałaitį. [V., cenzūra 1861]. 53 lap.— LTSR CVIA.

II

LITERATŪRA

Janulaitis A. Mikalojus Akelaitis. [J. Jurginio įvadas ir paaiškinimai, A. Tylos pastabos dėl M. Akelaičio literatūrinio palikimo]. V., „Mintis", 1969. 96 p.— **Lietuvių literatūros istorija.** T. 1. V., 1957, p. 444, 449, 502—504.— **Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija.** T. 1. V., 1966, p. 29—30.— **Abra-**

mavičius V. Paryžiaus lietuvių draugija „Želmuo" ir jos biblioteka.—„Bibliotekininkystės ir bibliografijos klausimai", 1964, t. 3, p. 149—158.— **Andziulaitis-Kalnėnas J.** Mikalojus Akelaitis.— Raštai. V., 1971, p. 327.— **Biržiška M.** Dėlei L. Ivinskio „Aitvaro".—„Lietuvių tauta", 1914, kn. 2, d. 3, p. 375—383.— **Biržiška M.** Mūsų raštų istorija. D. 1. 2-asis leid. K., 1925, p. 120—122.— **Biržiška V.** Aleksandrynas. D. 3. Čikaga, 1965, p. 359—372.— **Biržiška V.** Iš mūsų laikraščių praeities. K., 1933, p. 10—14.— **Genzelis B.** Švietėjai ir jų idėjos Lietuvoje (XIX a.). V., 1972, p. 101—103 ir kt.— **Grinius K.** Žodelis apie Mikalojų Akelaitį, arba Akelevičių.—„Varpas", 1900, Nr. 9, p. 106.— Parašas: Varnas.— **Jurginis J.** Valstiečio poeto dalia.— Kn.: Jurginis J. Istorija ir poezija. V., 1969, p. 225—238.— **Kaupas A.** M. Akelaitis. Szwiesoj laiszkų pas Kraszewski.—„Tėvynė", 1898, Nr. 7, p. 247—249; Nr. 8, p. 281—283; Nr. 9, p. 311—313.— Parašas: Selimas.— **Kruopas J.** M. Akelaitis leksikografas.—„Lietuvių kalbotyros klausimai", 1970, t. 12, p. 155—177.— Santr. rusų k.— **Kruopas J.** Rankraštinis aukštaičių rytiečių XIX a. II pusės lietuvių—lenkų kalbų žodynas.—„LTSR MA darbai". Ser. A, 1969, t. 2, p. 183—192.— **Kudirka J.** Mikalojus Akelaitis.—„Lietuvos aidas", 1937, rugsėjo 25, Nr. 436.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 1. K., 1933, sklt. 136—139.— **Lietuvių** literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 148.— **Lukšienė M.** Lietuvos švietimo istorijos bruožai XIX a. pirmojoje pusėje. K., 1970, p. 341—342, 344, 486—487 ir kt.— **Merkys V.** Simonas Daukantas. V., 1972, p. 257—259, 271—276, 278—281.— **Mikšytė R.** Antano Baranausko kūryba. V., 1964, p. 61—62, 206—207, 212 ir kt.— **Šliūpas J.** Lietuviszkiejie rasztai ir rasztininkai. Tilžė, 1890, p. 91—96.— Aut.: Lietuvos mylėtojas.— **Vaižgantas.** Raštai. T. 12. K., 1929, p. 260, 279—280; T. 19. K., 1933, p. 33—34, 284—287.— **Žukas V.** Iš bibliotekų ir bibliografijos istorijos. 1. M. Akelaičio biblioteka.— Leid.: Mokslinės bibliotekos metraštis. 1958—1959. (Vilniaus un-tas). V., 1961, p. 249—253.— **Žukas V.** Iš tautosakos rinkimo ir spausdinimo istorijos. M. Akelaitis apie tautosakos panaudojimą knygose liaudžiai.— Rink.: Liaudies kūryba. T. 1. V., 1969, p. 124—125.— **Žukas V.** M. Akelaičio rankraščiai Lenkijoje.—„Bibliotekų darbas", 1960, Nr. 4, p. 43—44.— **Архивные** материалы Муравьевского музея. [Сост. А. И. Миловидов]. Ч. 1. В., 1913, с. 6—9, 43, 129.—**Восстание** в Литве и Белоруссии 1863—1864 гг. М., 1965, с. 305—306, 321.— **Мальдис А.** Из истории белорусских и литовских литературных связей.—„Literatūra ir kalba", 1969, t. 10, p. 165—169.— **Революционный** подъем в Литве и Белоруссии в 1861—1862 гг. М., 1964, с. 21, 25—30, 86, 95 и др.— **Тальвирская З. Я.** Некоторые вопросы общественного движения в Литве и Белоруссии в конце 50-х — начале 60-х годов и подпольная литература.—В сб.: Революционная Россия и революционная Польша. (Вторая половина XIX в.) М., 1967, с. 14—16, 29—37, 39—40 и др.— **Тила А.** *Связи Микалоюса Акялайтиса с польскими культурными и политическими деятелями.*— Rink.: Związki rewolucjonistów polskich i rosyjskich w XIX wieku. Wrocław ir kt., 1972, p. 171—179.— **Akielewicz M.** Słówko z Maryampolszczyzny. Wspomnienia z lat młodocianych.— Leid.: Jaworski J. Kalendarz ilustrowany na rok 1877. Warszawa, 1877, p. 109—115.— Lenkų k.— **Mikołaj Akielewicz.** [Nekrologas].— „Athenaeum", 1887, t. 4, p. 379.— Lenkų k.— **Armon W.** Zainteresowania

O. Kolberga folklorem litewskim.—„Lud", 1956, t. 42, cz. 1, p. 431, 435—436, 438 ir kt.— Lenkų k.— *Bartoszewicz K. Prowincyonalista litewski z przed pół wieku.—„Kurjer Warszawski", 1912, Nr. 9—12.— Lenkų k.— **Borejsza J.** Emigracja polska po powstaniu styczniowym. Warszawa, 1966, p. 48, 108, 198 ir kt.— Lenkų k.— **Brensztejn M.** Adam Kirkor, wydawca, redaktor i właściciel drukarni w Wilnie od roku 1834 do 1867. W., 1930, p. 28, 32, 73—74.— Lenkų k.— **Chankowski S.** Powstanie styczniowe w Augustowskiem. Warszawa, 1972, p. 68, 146—147, 219—220 ir kt.— Lenkų k.— **Encyklopedja** Powszechna S. Orgelbranda. T. 1. Warszawa, 1898, p. 101.— Lenkų k.— **Gasztowtt W.** Życiorys autora.— Kn.: Akielewicz M. Gramatyka języka litewskiego. Poznań, 1890, p. VII—XI.— Lenkų k.— **Gieysztor J.** Pamiętniki z lat 1857—1865. T. 1. W., 1921, p. 108—109, 227, 335.— Lenkų k.— **Kolberg O.** Dzieła wszystkie. T. 53. Litwa. Wrocław—Poznań, 1966, p. VII—VIII, X—XI, XVII ir kt.; T. 64. Korespondencja Oskara Kolberga. Cz. 1. [Warszawa, 1965], p. 83—85, 88—89, 107—109 ir kt.— Lenkų k.— **Korotyński W.** Mikołaj Akielewicz.—„Tygodnik Ilustrowany", 1887, 5 listopada, Nr. 253, p. 294—295.— Lenkų k.— **Polski** Słownik Biograficzny. T. 1. Kraków, 1935, p. 36—37.— Lenkų k.

APIE ATSKIRUS DARBUS

„Kvestorius...", „Jonas Išmisločius krominink as". **Auryla V.** Lietuvių vaikų literatūra. D. 1. V., 1967, p. 74—77, 89 ir kt.— **Maciūnas V.** Mūsų senesniosios didaktinės beletristikos šablonas.—„Židinys", 1938, Nr. 5/6, p. 709, 713—714.— **Žukas V.** Kas perdirbo ir paruošė spaudai knygą „Jonas Išmisločius krominink as"? —„Bibliotekininkystės ir bibliografijos klausimai", 1964, t. 3, p. 209—210.

„Spis bogów żmudzkich i litewskich". **Lasickis J.** Apie žemaičių, kitų sarmatų bei netikrų krikščionių dievus. V., 1969, p. 60, 69, 70—75, 80—84 ir kt.

„Lementorius...". **Pupeikis S.** Ar M. Akelaitis perėmė J. A. Komenskio idėjas? —„Tarybinis mokytojas", 1967, gegužės 6.— **Reitelaitis J.** Elementoriai XIX šimtmetyje.—„Vadovas", 1914, t. 19, Nr. 76, p. 224—226.— Parašas: R-čių Jonas.

K. Donelaičio „Metų" vertimas. **Butėnas D.** Dokumentai byloja.— „Literatūra ir menas", 1963, gruodžio 14.— **Žukas V.** Keletas K. Donelaitį liečiančių rankraščių.—„Literatūra ir kalba", 1965, t. 7, p. 322—329.— **Bikulicz W.** Pierwszy przekład poematu K. Donełajtisa na język polski.—„Czerwony Sztandar", 1963, 2 listopada.— Lenkų k.

„Opisanie W. X. Litewskiego". **Galaunė P.** Žiupsnelis archivalijos.— „Lietuva", 1924, rugpjūčio 16, Nr. 183.

„Vaikams Žemaičių ir Lietuvos". **Auryla V.** Liaudies dainos M. Akelaičio spaudai parengtame elementoriuje.—„Literatūra", 1962, t. 3, p. 179—184.— Santr. rusų k.

„Lietuvių Būdvietis". **Papečkys K.** Apie M. Akelaičio rankraščius Lenkijoje.—„Bibliotekų darbas", 1961, Nr. 8, p. 19.— Parašas: K. Kirsna.—

Žukas V. Nežinomas M. Akelaičio rankraštis.—„Bibliotekininkystės ir bibliografijos klausimai", 1962, t. 2, p. 191—192.

„Apie garus". **Gastila L., Kruopas J., Žitkutė A.** Techninės literatūros ir terminijos pradininkas. [Su str. ištr.].—„Mokslas ir technika", 1969, Nr. 11, p. 34—36.

„Rzut oka na starożytność narodu litewskiego". **„Žemaičių ir Lietuvos apžvalga"**, 1895, kovo 1, Nr. 5, p. 36—37.— Parašas: Nepasirašęs.

„Gramatyka języka litewskiego". **Jablonskis J.**—„Varpas", **1893**, Nr. 12, p. 181—183.— Parašas: K. Ob.— Taip pat kn.: Jablonskis J. **Raštai**. T. 4. K., 1935, p. 36—40.— **Brückner A.** Lithuanica.—„Archiv für slavische Philologie", 1891, Bd. 13, p. 313—314.— Vok. k.— **Otrębski J.** Mikołaj Akielewicz (1829—1887) i jego „Gramatyka języka litewskiego".— „Acta Baltico-Slavica", 1970, t. 7, p. 7—22, su portr. ir faks.— Lenkų k.— Santr. anglų k.

„Gromata Vilniaus senelio", „Pasaka senelio". **Fajnhaus D.** Prasa konspiracyjna powstania styczniowego na Litwie i Białorusi (1861—1864).—„Rocznik Białostocki", 1963, t. 4, p. 60—61, 90—91.— Lenkų k.

Vytautas ALANTAS (g. 1902)

Prozininkas, dramaturgas, publicistas. Tikroji pavardė **Jakševičius.** Gimė 1902.VI.18 Sidabravo mstl. (Radviliškio r.). 1923 baigė Šiaulių gimnaziją. 1923—24 studijavo Kauno universitete Humanitarinių mokslų fak., mokytojavo Plungėje. 1925—29 studijavo Montpeljė universitete Prancūzijoje. Baigęs 1929 grįžo į Lietuvą, dirbo žurnalistu. 1930—34 Eltos direktorius. 1934—39 redagavo „Lietuvos aidą". Vienas aktyviausių tautininkų kultūrinės politikos ideologų. Hitlerinės okupacijos metais Vilniaus m. teatro direktorius. 1944 emigravo į Vakarus, 1949 apsigyveno JAV (Detroite). Reiškiasi antitarybine veikla.

Pirmieji apsakymai bei novelės 1928—29 periodinėje spaudoje. Pirmasis novelių rinkinys „Artisto širdis" 1930. 1932 Valstybės teatre Kaune pastatyta pjesė „Užtvanka", 1933 „Gaisras Lietuvoje".

Emigracijoje išspausdino novelių rinkinius „Ant siūbuojančios žemės" (1946), „Svetimos pagairės" (1954), „Nemunas teka per Atlantą" (1970), romanus „Pragaro pošvaistės" (1951), „Tarp dviejų gyvenimų" (1960), „Amžinasis lietuvis" (I ir II kn., 1972), „Šventaragis" (I t., 1972), rinkinius „Dramos veikalai" (1947), „9 dramos veikalai" (1963) ir kt.

Bendradarbiavo „Jaunojoje kartoje", „Lietuvos aide", „Naujojoje romuvoje", „Šviesos keliuose", „Vaire", „Žiburėlyje" ir kt.

I

KŪRYBA

□ **Artisto širdis.** Novelių rinkinys. K., 1930. 208 p.

Turinys: Paryžietė.— Gintariniai karoliai.— Moderniškos panelės nuotykiai.— Garbė.— Baltas automobilis.— Nusiminimo akordas.— Ant Mildos aukuro.— Du vizitai.— Kaukių baliuje.— Jono Kaupo nusižengimas.— Panelė Alė.— Artisto širdis.— Povandeniniai burbulai.— Tuščiavidurės ašaros.— Naktis kelionėje.— Elziutė.

□ **Tarp penkių ir septynių.** [Novelės]. K., „Spaudos fondas", 1934. 215 p.

Turinys: Tarp penkių ir septynių.— Daržinė.— Karjera.— Romanas per radio.— Aš ir Ji.— Staškūnienės prisikėlimas.— „Nevykėlis".— Vengrė.— Keturkojai.— Robotas.— Pamiršta sodyba.

* * *

□ **Penkių mylių konvejeris.** (Romano „Amžinasis lietuvis" pradžia).— Rink.: Emigranto dalia. V., 1973, p. 221—227.

II

LITERATŪRA

Aleksaitė I. Borisas Dauguvietis. Režisūros bruožai. V., 1966, p. 170—171.— **Juodelis P.** En face ir profiliu.— Rink.: Prošvaistė. Kn. 1, 1937, p. 128—140.— Parašas: A. Eidukas.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 10. K., 1941, p. 330—331, su portr.— **Lietuvių** literatūros kritika. T. 2. V., 1972, p. 46—47, 49—50, 243 ir kt.— **Vaiginis A.** Literatūra ir gyvenimas. (Apie mūsų šių dienų grožinę prozą).—„Šviesos keliai", 1934, Nr. 3, p. 142—146; Nr. 4, p. 213.

APIE ATSKIRUS KŪRINIUS IR TEATRO PASTATYMUS

„Artisto širdis". **Grušas J.**—„Židinys", 1930, Nr. 8/9, p. 206—208.
„Užtvanka". **Sruoga B.** Tendencingumo apologetikos vaisiai.—„Skynimai", 1933, Nr. 2, p. 134—140.— Parašas: B. Sr.— **Šimėnas A.**—„Muzika ir teatras", 1933, Nr. 1, p. 32—33.
„Gaisras Lietuvoje". **Kossu-Aleksandravičius J.** Jaunimas, senimas ir Vyto Alanto „Gaisras Lietuvoje".— Kn.: Kossu-Aleksandravičius J. Dievai ir smūtkeliai. K., 1935, p. 170—176.— **Mykolaitis-Putinas V.**—„Židinys", 1934, Nr. 8/9, p. 212—214.

Vanda ALBRECHTIENĖ žr. Vanda Didžiulytė-Albrechtienė

Kajetonas ALEKNAVIČIUS (1804—1874)

Poetas. Gimė 1804.I.26 Terpeikių k. (Kupiškio r.). Mirė 1874.XII.2 Asavoje (dab. Baltarusijos TSR, Varenavo r.).
Mokėsi Troškūnų šešiaklasėje mokykloje. 1827 įstojo į Vilniaus lateraninių kanauninkų vienuolyną, 1830 į Vyriausiąją kunigų semi-

nariją (klausė paskaitų ir universitete). 1832 baigęs seminariją, dirbo Obeliuose, Panemunėlyje, Kėdainiuose, Semeliškėse ir kt., nuo 1848 Merkinėje. Už ryšius su 1863 sukilimo dalyviais 1867 iškeltas į Asavą. Kunigaudamas mokytojavo parapijų mokyklose. Išleido „Elementorių" ir poezijos rinkinį „Pasakos, pritikimai, veselios ir giesmės".

Pavardės formos: *K. Alekna, K. Olechnowiczius.*

I

KŪRYBA

KNYGOS

□ **Elementarius arba Lengwus moksłas skaytit raszto szwento.** Lietuwiszkay del wayku lietuwniku par kunigu K. Olechnowicziu. Ape reykalu moksło ir wieżliwu apsiejmu kalbiasieys paraszitas. V., Aut. lėšos, A. Dvorčiaus sp., 1846. 71 p.— MAB, VUB.

Taip pat: V., 1858.— KVB, LKR, LRB, MAB, VUB.

□ **Pasakos pritikimaj weselos ir giesmes.** Par kunigu K. Olechnowicziu Plebonu Mierkinies (Merecza) Sudierinimays lietuwiszkay paraszitos. [Baig. str. „Do czytelnika" (lenkų k.) aut., p. 137—144]. V., A. Dvorčiaus lėšos ir sp., 1861. [146] p. su iliustr.— LKLIB, LKR, LRB, MAB, VUB.

Taip pat: ... Antra [sutrump.] laida. Čikaga, M. G. Valaskas, S. Valasko ir Komp. sp., 1904. 64 p.— LRB, MAB.

Taip pat antr.: Pasakos, pritikimai ir veselijos su dainomis. Suderinimais parašyta kun. K. Aleknos. [Vaižganto perred. leid.]. V., „Vilniaus žinių" sp., 1907. 142 p.

□ **Kikilis laibakojis.** [Eilių rinkinys. Įž. str. V. Vanago. Parengė, paaiškinimus (p. 211—231) parašė ir aut. str. „Į skaitytoją" iš lenkų k. išvertė J. Pilypaitis]. V., „Vaga", 1971. 235 p. („Versmės").

RINKINIUOSE, CHRESTOMATIJOSE

□ Lietuvių poezija. XIX amžius. V., 1955, p. 253—265.

□ Lietuvių literatūros istorijos chrestomatija. Feodalizmo epocha. V., 1957, p. 231, 437—446.

□ Lietuvių poezija. T. 1. V., 1967, p. 146—149.

Taip pat 1969 leid.

KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

□ Литовские поэты XIX века. М.—Л., 1962, с. 130—141. Пер. Л. Шерешевский.

□ **Czapka Kuby.** (Satyra). [Orig. antr.: „Jokūbas ir kepurė"].— Rink.: Wichert-Kajruksztisowa J. Antologia poezji litewskiej. Warszawa, 1939, p. 20—21.— Lenkų k.

II

LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 1. V., 1957, p. 518—524.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 38.— **Auryla V.** Lietuvių vaikų literatūra. D. 1. V., 1967, p. 90, 101—104 ir kt.— **Biržiška M.** Mūsų raštų istorija. D. 1. 2-asis leid. K., 1925, p. 107.— **Biržiška V.** Aleksandrynas. D. 3. Čikaga, 1965, p. 149—154.— **Doveika K.** Dėl kai kurių Kajetono Aleknavičiaus biografinių duomenų.—„Literatūra ir kalba", 1961, t. 5, p. 616—617.— **Gira L.** Raštai. T. 5. V., 1963, p. 80, 122—124 ir kt.— **Girdzijauskas J.** Lietuvių eilėdara. V., 1966, p. 172—177.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 1. K., 1933, sklt. 215—216.— **Lukšienė M.** Lietuvos švietimo istorijos bruožai XIX a. pirmojoje pusėje. K., 1970, p. 12, 304—305, 343—344 ir kt.— **Maciūnas V.** Mūsų senesniosios didaktinės beletristikos šablonas.—„Židinys", 1938, Nr. 5/6, p. 709—710.— **Mykolaitis-Putinas V.** Naujoji lietuvių literatūra. T. 1. K., 1936, p. 25—30, 34—35.— **Mikšytė R.** Antano Baranausko kūryba. V., 1964, p. 101, 122, 124 ir kt.— **Mikšytė R.** Lietuvių silabinė eilėdara.—„Literatūra ir kalba", 1969, t. 10, p. 250—252 ir kt.— **Skliutauskas J.** Poeto Kajetono Aleknavičiaus pasakojimai apie sveikatą.—„Sveikatos apsauga", 1965, Nr. 8, p. 36—38.— **Šliūpas J.** Lietuviszkiejie rasztai ir rasztininkai. Tilžė, 1890, p. 74—81.— Aut.: Lietuvos mylėtojas.— **Vaižgantas.** Raštai. T. 19. K., 1933, p. 290—291.— **Vanagas V.** Kajetonas Aleknavičius ir jo eilės.— Kn.: Aleknavičius K. Kikilis laibakojis. V., 1971, p. 5—20.— **Vanagas V.** Klaidingos datos.—„Literatūra ir menas", 1973, vasario 24.— **Список** римско-католических духовных лиц и учреждений. Спб., 1853, с. 55.— **Kubicki P.** Bojownicy kapłani... T. 2. Cz. 2. Sandomierz, 1936, p. 743.— Lenkų k.— **Directorium...** pro dioecesi Vilnensi... V., 1841—1842, 1844 ir kt.— Lotynų k.

APIE ATSKIRAS KNYGAS

„Elementorius..." **Pupeikis S.** Elementorius — pirmasis pradinio skaitymo metodikos vadovėlis.—„**Tarybinė mokykla**", 1966, Nr. 3, p. 42—44.— **Reitelaitis J.** Elementoriai XIX šimtmetyje.—„Vadovas", 1914, t. 19, Nr. 76, p. 223—224.— Parašas: R-čių Jonas.— **Вольтер Э.** Образцы инородческой печати Западной России. [Спб., 1895], с. 52—53.

„Pasakos, pritikimai, veselios ir giesmės". **Vitkauskas L.** Svarbus mūsų tautosakos rinkinys.—„Lietuvos aidas", 1928, vasario 9, Nr. 8.— **Koncewicz J.** Zur litauischen Bibliographie. II.—„Mitteilungen der Litauischen literarischen Gesellschaft", 1883, Bd. 2, H. 7, p. 18.— Vok. k.

„Kikilis laibakojis". **Kuzmickas V.** Dorybės mylėtojas.—„Pergalė", 1972, Nr. 5, p. 169—172.— **Vainikonis L.**—„Valstiečių laikraštis", 1972, sausio 4.

Zigmas ALEKSA žr. Zigmas Angarietis

Jonas ALEKSANDRAVIČIUS (1904—1973)

Poetas. Gimė 1904.VII.7 Kampiškių dv. (prie Kauno) amatininko šeimoje. Mirė 1973.VI.13 Vašingtone.

Augo Rumšiškėse. 1919—27 mokėsi Kauno „Aušros" gimnazijoje, vėliau Kauno universitete studijavo lituanistiką. 1936—40 studijavo literatūrą Grenoblio universitete (Prancūzija), 1944 ten apgynė daktaro disertaciją. 1944—46 dirbo Nicos archyvuose ir Paryžiaus Nacionalinėje bibliotekoje. 1946 persikėlė į JAV. Mokytojavo Putname, dirbo „Laisvosios Europos" k-te Niujorke. Nuo 1958 gyveno Vašingtone, dirbo Kongreso bibliotekoje. Reiškėsi antitarybine veikla.

Eilėraščius pradėjo spausdinti 1927. Pirmasis rinkinys „Eilėraščiai" 1932. Yra parašęs literatūros kritikos ir politinės publicistikos darbų. 1937 Valstybinė literatūros premija už poezijos knygą „Užgesę chimeros akys".

Emigracijoje išleido poezijos rinkinius „Be tėvynės brangios" (1942), „Nemuno ilgesys" (1947), „Pilnatis" (1948), „Sesuo buitis" (1951), „Kristaliniam karste" (1957), „Poezija" (1961, rinktinė), atsiminimų knygą „Apie laiką ir žmones" (1954).

Lietuvoje bendradarbiavo „Ateityje", „Gaisuose", „Naujojoje romuvoje", „Pjūvyje", „Šviesos keliuose", „Vaire", „Židinyje" ir kt.

Pasirašinėjo: *J. Kossu-Aleksandravičius, J. Kuosa-Aleksandriškis* (nuo 1940), *J. Aistis* (nuo 1952).

I

KŪRYBA

KNYGOS

☐ **Eilėraščiai.** K., „Pjūvis", 1932. 112 p.

Turinys: Pasaka apie guldeną.— Karalius Lyras.— Šiapus ir anapus.— Lygumos.

☐ **Imago mortis.** Antroji lirikos knyga. K., „Sakalas", 1934. 47 p.

☐ **Intymios giesmės.** Trečioji lirikos knyga. K., „Sakalas", 1935. 94 p.

Turinyje: Šmėklos.— Pralaimėjimo gandas.— Ulialiūmės kapas.— Nusivalymas.— Tik be kita ko.

☐ **Užgesę Chimeros akys.** IV lirikos knyga. K., „Sakalas", 1937. 63 p.

Turinys: Auksinė pasaka.— Luna-Parkas arba Viena žmogaus gyvenimo diena *(poemos nuotrupos)*.— Rondo.

☐ **Poezija.** K., „Sakalas", 1940. 384 p.

Turinys: Poezija.— Imago mortis.— Intymios giesmės.— Užgesę Chimeros akys.

* * *

□ **Dievai ir smūtkeliai.** [Literatūros kritika ir publicistika]. K., „Sakalas", 1935. 288 p.

Turinyje straipsniai apie A. Strazdą, Maironį, Vaižgantą, Vydūną, B. Brazdžionio ir A. Miškinio lyriką ir kt.; straipsniai ir kalbos teatro, kino klausimais; publicistika.

EILĖRAŠČIAI RINKINIUOSE

Antrieji vainikai. Naujosios poezijos antologija. K., 1936, p. 51—78, su portr.
Graži tu, mano brangi tėvyne. V., 1967, p. 221—223.
Lietuvių poezija. T. 1. V., 1967, p. 542—552.
Taip pat 1969 leid.

II
LITERATŪRA

Kossu-Aleksandravičius J. Autobiografija.— Rink.: Antrieji vainikai. K., 1936, p. 51—52, su portr.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 3. D. 2. V., 1965, p. 608—612.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 40.— **Binkis K.** Poetų konfliktas su tikrove.—„Literatūros naujienos", 1935, Nr. 1, p. 1—2, su portr.— **Kazakevičius V.** Beliko prisiminimų popietė. (Iš užsienio lietuvių kultūrinio gyvenimo).—„Pergalė", 1967, Nr. 6, p. 183—184.— **Kazakevičius V.** Dar du kapai svetimoje žemėje. [M. Vaitkaus ir J. Aisčio nekrologai].—„Gimtasis kraštas", 1973, liepos 12.— Parašas: V. I.— **Kazakevičius V.** Ir nė žodžio apie poeziją.—„Pergalė", 1973, Nr. 9, p. 185—187.— **Kazakevičius V.** Poetas pateikia publicistiką. (Iš užsienio lietuvių kultūrinio gyvenimo).—„Pergalė", 1969, Nr. 4, p. 185—186.— **Kazakevičius V.** Publicistika. Jonas Aistis. (Iš užsienio lietuvių kultūrinio gyvenimo).—„Pergalė", 1969, Nr. 10, p. 183—184.— **Kuodys L. J.** Kossu-Aleksandravičiaus lyrika.— „Mokslo dienos", 1938, Nr. 3, p. 150—154, su portr.— **Laurinaitis S.** Kokį kelią surado Aistis.—„Literatūra ir menas", 1970, kovo 21.— **Lietuvių** literatūros kritika. T. 2. V., 1972, p. 16, 42, 44 ir kt.— **Nastopka K.** Lietuviškoji poetinė tradicija.—„Pergalė", 1968, Nr. 4, p. 124—125.— **Šiuolaikinės** lietuvių literatūros bruožai. V., 1969, p. 347, 465, 470, 473.— **Venclova A.** Jaunystės atradimas. V., 1970, p. 106, 165, 173, 176, 190, 288—292 ir kt.

APIE ATSKIRUS RINKINIUS

„Eilėraščiai". **Keliuotis J.** Tragizmo poetas.—„Naujoji romuva", 1932, Nr. 37, p. 769—771.— **Miškinis A.**—„Šviesos keliai", 1932, Nr. 5, p. 315—317.— Parašas: A. M.

„Imago mortis". **Keliuotis J.** Poeto gyvenimo pasaka.—„Naujoji romuva", 1934, Nr. 159, p. 58—60, su portr.— **Šimkus J.** Krintančios žvaigždės.— Kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 2. V., 1972, p. 671—675.— Taip pat: „Lietuvos žinios", 1934, vasario 24, Nr. 45.— **Vaičiulaitis A.**—„Židinys", 1933, Nr. 12, p. 561—564.— Parašas: Aug. Raginis.

„Intymios giesmės". **Binkis K.** Intymiškai kalbant... Dėl „Intymių giesmių".—„Literatūros naujienos", 1936, kovo 1, Nr. 4/5.— **Brazdžionis B.**—

„Židinys", 1936, Nr. 2, p. 244—247.— Parašas: J. Brazaitis.— **Dambrauskas-Jakštas A.**—„Draugija", 1938, Nr. 2, p. 79—80.— **Jocaitis V.**—„Mokykla ir gyvenimas", 1936, Nr. 12, p. 403—406.— **Miškinis A.**—„Šviesos keliai", 1936, Nr. 1, p. 57—60.— Parašas: A. M.— **Vengris A.**—„Naujoji romuva", 1936, Nr. 5, p. 118—119.

„Dievai ir smūtkeliai". **Jasiūnas A.** Knyga su pretenzijom.—„Jaunoji Lietuva", 1936, Nr. 3, p. 195—197.— **Vengris A.**—„Naujoji romuva", 1936, Nr. 2, p. 47.

„Užgesę chimeros akys". **Dambrauskas-Jakštas A.**—„Draugija", 1938, Nr. 2, p. 80.—**Keliuotis J.**— Kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 2. V., 1972, p. 471—476.— Taip pat: „Naujoji romuva", 1938, Nr. 3, p. 73—75.— **Maginskas A.** Skaitytojo samprotavimai.— Kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 2. V., 1972, p. 864—867.— Taip pat: „Kultūra", 1938, Nr. 2, p. 141—143.— Parašas: Ag. M.— **Petrika A.**—„Šviesa", 1938, Nr. 4, p. 31—32.— **Pumputis D.** Dainos apie Luna-parką.—„Lietuvos žinios", 1937, gruodžio 4, Nr. 277.— **Vaičiulaitis A.**—„Židinys", 1937, Nr. 10, p. 370—373.— Parašas: A. Raginis.

„Poezija". **Miškinis A.** Tyliojo sielvarto poetas.— Kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 2. V., 1972, p. 436—443.— Taip pat: „Vairas", 1940, Nr. 4, p. 278—281.

Venancijus ALIŠAS (1908—1975)

Poetas. Tikroji pavardė ir vardas **Aleksandras Arminas.** Gimė 1908.XII.2 Ožkabalių k. (Vilkaviškio r.). Mirė 1975.VI.6 San Paule (Brazilija).

1931 baigė Vilkaviškio kunigų seminariją, dirbo Keturvalakiuose. 1933—42 San Paulo lietuvių kolonijos klebonas. Redagavo klerikalinį laikr. „Šviesa", vėliau kunigavo.

Pirmieji eilėraščiai 1933 periodinėje spaudoje. Kaune išleistas poezijos rinkinys „São Bento varpai" (1938).

Užsienyje išėjo rinkiniai: „Pietų Kryžius" (1948) ir „Cascata Cristalina" (1953).

Lietuvoje bendradarbiavo „Dienovidyje", „Drauge", „Studentų žodyje", „Židinyje" ir kt.

I
KŪRYBA

□ **São Bento varpai.** Lyrika. San Paulas—Kaunas, „Sakalas", 1938. 95 p.

Turinys: São Bento varpai.— Ties dienų piramidėm.— Kilnioji valanda.— Žemės dvasia.— Rudenio skelbėja.— Iš saulės marių.— Pietų Kryžius.— Ant Amazono krantų.— Liūdna pasaka.

□ Lietuvių poezija. T. 1. V., 1967, p. 565—568.

Taip pat 1969 leid.

II

LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 3. D. 2. V., 1965, p. 653.— **Lietuvių** poezija. T. 1. V., 1967, p. 565.

* * *

„São Bento varpai". **Akinis J.** Mūsų išeivių poezija.—„Pasaulio lietuvis", 1939, Nr. 10/11, p. 234—235.— **Metūga J.**—„Lietuvos žinios", 1938, lapkričio 25, Nr. 271.— **Vaičiulaitis A.**—„Židinys", 1939, Nr. 1, p. 129—131.— Parašas: A. Raginis.

Kazys ALMENAS (g. 1935)

Prozininkas.

Gimė 1935.IV.11 Gruzdžių mstl. (Šiaulių r.) tarnautojų šeimoje. Per II pasaulinį karą su tėvu emigravo į Vakarus, apsigyveno JAV, Nebraskos valstijoje. Baigęs vidurinį mokslą, 1952—57 Linkolne įgijo chemijos inžinieriaus specialybę. Nuo 1959 Nortvesterno universitete Evanstone studijavo branduolinę inžineriją. Tobulinosi Varšuvoje, įgijo fizikos daktaro laipsnį. Dėsto Merilendo universitete. Bendradarbiauja klerikaliniame dienr. „Draugas".

Pirmasis kūrinys 1958 (apysaka „Vartai balto sidabro" JAV periodikoje). Emigracijoje išleido novelių rinkinį „Bėgiai" (1965), istorinį nuotykių romaną „Upė į rytus, upė į šiaurę" (2 t., 1964), novelių rinkinį „Gyvenimas tai kekė vyšnių" (1967). Periodikoje išspausdino kelionės įspūdžius „Išilgai Afrikos" (1968). Tarybų Lietuvoje išleistas istorinis nuotykių romanas „Šienapjūtė".

Bendradarbiauja (nuo 1961) „Gimtajame krašte", „Literatūroje ir mene", „Mūsų gamtoje", „Nemune", „Pergalėje".

Pasirašinėjo: *A. Alksnis.*

I

GROŽINĖ KŪRYBA

□ **Šienapjūtė.** Romanas. [Baig. str. V. Kazakevičiaus]. V., „Vaga", 1970. 491 p. su iliustr.

Ištr.: „Gimtasis kraštas", 1970, rugsėjo 10 — lapkričio 15.

* * *

□ **Ketvirtadienis — biauri diena.** Apsakymas. [Su red. prierašu].—„Pergalė", 1961, Nr. 3, p. 97—110.— Prieš antr. aut.: A. Alksnis.

□ **Juodosios gyvatės tiltas.** Apsakymas.—„Pergalė", 1967, Nr. 7, p. 72—80.

☐ **Geltonas biuikas.** Apsakymas. [Su red. prierašu].—„Nemunas", 1967, Nr. 8, p. 6—9, su iliustr.

☐ **Pasaka apie studentą ir šunį.** [Novelė. Su red. prierašu].—„Literatūra ir menas", 1968, sausio 13, su iliustr.

☐ **Vieverių kronikos.— Vieverių sukilimas.** [Knygos „Vieverių kronikos" ištr. Su red. prierašu].—„Gimtasis kraštas", 1971, rugsėjo 23 — spalio 21; 1972, rugsėjo 21 — lapkričio 2.

☐ **Egzaminai.** [Apsakymas].— Rink.: Emigranto dalia. V., 1973, p. 324—335.

KELIONIŲ ĮSPŪDŽIAI. LITERATŪROS KRITIKA

☐ **Begemotų karalystėje.** [Uganda].—„Mūsų gamta", 1968, Nr. 9, p. 14—15, su iliustr.

☐ **Tarp flamingų ir buivolų.** [Kenija].—„Mūsų gamta", 1968, Nr. 10, p. 14—15, su iliustr.

☐ **Apie liūtą ir valiutą.** [Tanzanija].—„Mūsų gamta", 1969, Nr. 1, p. 15—16, su iliustr.

☐ **Rodezija pro pinučius.** [Iš Čikagos laikr. „Draugas". Su red. prierašu].— „Gimtasis kraštas", 1969, sausio 16, 23, 30.

☐ **Ar reikia lietuviško detektyvinio romano?** [Su red. prierašu].—„Literatūra ir menas", 1971, gegužės 22.

II
LITERATŪRA

Almenas K. Apie Radvilas ir atominę jėgainę. [Pasikalbėjimą užrašė J. Lukoševičius].—„Gimtasis kraštas", 1972, rugpjūčio 10.— **Kazakevičius V.** Į Lietuvą — su nauju romanu.—„Gimtasis kraštas", 1970, rugsėjo 10.— **Kazakevičius V.** Ir fizikas, ir rašytojas.— Kn.: Almenas K. Šienapjūtė. V., 1970, p. 486—489.— **Kazakevičius V.** Kaip tolimoji Nebraska atėjo į lietuvišką knygą.—„Pergalė", 1967, Nr. 7, p. 80—82.—„**Naujos** knygos", 1970, Nr. 9, p. 7, su portr.— **Sluckis M.** Stebėtis nėra ko... [Atsiliepimas į K. Almeno str. „Ar reikia lietuviško detektyvinio romano?"].—„Literatūra ir menas", 1971, liepos 24.

* * *

„Šienapjūtė". **Bučys A.** Epochos šienapjūtė.—„Gimtasis kraštas", 1971, sausio 28.— **Marčėnas R.** Niūriai apie niūrų laikmetį.—„Literatūra ir menas", 1971, birželio 12.— **Mareckaitė G.** Nuotykio karalystėje.—„Pergalė", 1971, Nr. 2, p. 168—171.

Kazys AMBRASAS (g. 1931)

Literatūrologas, kritikas. LTSR nusipelnęs kultūros veikėjas (1975). Gimė 1931.VI.25 Gasčiūnų k. (Joniškio r.). Mokėsi Joniškio vid. mokykloje. 1955 baigė Vilniaus universiteto Istorijos ir filologijos fak. (lietuvių kalbos ir literatūros spec.). 1955—58 LLKJS CK narys. 1955—56 dirbo LTSR Rašytojų s-goje, 1956—61 laikr. „Literatūra ir menas" skyriaus vedėjas, vyriaus. redaktoriaus pavaduotojas, 1961—63 Rašytojų s-gos v-bos ats. sekretorius. 1964—70 LTSR Kultūros m-jos Repertuarinės redakcinės kolegijos narys. Nuo 1970 „Vagos" leidyklos vyriaus. redaktorius. TSKP narys nuo 1957. Nuo 1959 LTSR Rašytojų s-gos ir jos v-bos narys, 1960—63 ir nuo 1970 v-bos prezidiumo narys.

Literatūrinio darbo pradžia 1952. Pirmoji kritikos knyga „Laiko tiesa" 1960. 1979 LTSR respublikinė premija už knygą „Pažangioji lietuvių kritika". Filologijos kandidatas (1969, „Pažangioji lietuvių kritika").

I

LITERATŪROS KRITIKA

KNYGOS

☐ **Laiko tiesa.** [Straipsnių rinkinys]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1960. 291 p.

T u r i n y s: Didžios tradicijos. [V. Kapsukas].— Petras Cvirka — rašytojas ir pilietis.— Audrose gimę — audras atspindi. [Rink. „Audroms siaučiant" rec.].— Laiko tiesa.— Apie pilietinę lyriką.— Apie charakterį prozoje.— Tema ir jos traktavimo skirtumai. [J. Dovydaitis].— Demaskavimo aistra. Pirmas straipsnis apie „Parduotas vasaras".— Spalvos ir atspalviai. Antras straipsnis apie „Parduotas vasaras".— Subtili lyrikė. [J. Degutytė].— Apie kritiką.

☐ **Literatūra — gyvenimo atspindys.** [Populiari apybraiža]. V., Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1960. 32 p. (LTSR polit. ir moksl. žinių skleid. d-ja).
Taip pat 1963 leid.

☐ **Literatūros akiračiai.** [Straipsnių rinkinys]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1961. 296 p.

T u r i n y s: Literatūros akiračiai.— Gyvenimo apoteozė. [Just. Marcinkevičius].— Kelias eina į priekį. [M. Sluckis].— Laiškas „Šešiolikos raktų" autoriui Algirdui Pociui.— Tema ir herojus. [E. Selelionis].— Žmonės ir idealai. [J. Avyžius].— Kalba apie kritiką.— Iš lietuvių estetinės minties istorijos: Plechanovas ir lietuvių estetinė mintis; Visarionas Belinskis ir lietuvių literatūra.

☐ **Mintys kelyje.** Kai kurie šiuolaikinio literatūrinio proceso bruožai. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1963. 183 p.

T u r i n y s: Apie tarybinių literatūrų suartėjimą.— Dar kartą apie tarybinių literatūrų suartėjimą. [K. Korsakas].— Apie kai kurias temas ir problemas.— Meistriškumas, įvairumas, tolerancija.— Apie kritiką.

☐ **Pažangioji lietuvių kritika.** V., „Vaga", 1966. 359 p.

T u r i n y s: *L i t e r a t ū r a i r t i k r o v ė:* Literatūra — tikrovės atspindys; Gyvenimo tiesa ir meno tiesa; Kūrybinio metodo problema. Kova dėl kritinio realizmo pagilinimo.—

Literatūra ir visuomeninis gyvenimas: Literatūra kaip visuomeninis reiškinys; Literatūros idėjiškumas. Tendencija literatūroje; Literatūros liaudiškumas ir nacionalinis savitumas.— *Literatūros kūrinys:* Turinys ir forma; Kompozicija ir siužetas; Kalba ir stilius.— *Literatūra ir kritika:* Kritikos esmė, vaidmuo ir uždaviniai.— Pažangiosios lietuvių kritikos bibliografija. (1923—1940).

☐ **Прогрессивная литовская критика.** [Автореф. канд. дис.] В., 1968. 18 с. (Вильнюсский гос. ун-т им. В. Капсукаса).

STRAIPSNIAI

☐ **Jono Marcinkevičiaus literatūrinis palikimas.**—„Komunistas", 1956, Nr. 10, p. 57—62.

☐ **Kritinės pastabos apie kritiką.**—„Literatūra ir menas", 1957, kovo 16.

☐ **Kritika ir dabarties tema.**—„Literatūra ir menas", 1958, rugsėjo 13.

☐ **TSKP XXII suvažiavimas ir lietuvių tarybinės literatūros uždaviniai.**— „Pergalė", 1962, Nr. 3, p. 101—124.

☐ **Polemin**ė**s ir nepolemin**ė**s pastabos.**—„Literatūra ir menas", 1962, rugpjūčio 11.

☐ **Kategoriškas subjektyvizmas.**—„Tėvynės balsas", 1964, rugsėjis, Nr. 78.

☐ **Apsakymo keliuose.** Publicistiniai kritiko įspūdžiai.—„Tiesa", 1964, lapkričio 22.

☐ **Literatūros darbas — bendrojo proletarinio reikalo dalis.** (Ryšium su V. Kapsuko „Raštų" leidimu).—„Komunistas", 1965, Nr. 3, p. 11—15.

☐ **A. Lunačiarskis ir lietuvių literatūra.** (Minint A. Lunačiarskio gimimo 90-ąsias metines).—„Pergalė", 1965, Nr. 11, p. 127—143.

☐ **Emocinė patyrimo analizė.**—„Tiesa", 1970, balandžio 4.

Nagrinėjama E. Mieželaičio kn. „Montažai".

☐ **Literatūros kritika ir dabartis.**—„Tiesa", 1972, vasario 12.

☐ **Mūsų interviu.** Į LM bendradarbės M. Baublienės klausimus atsako „Vagos" 1-klos vyriaus. redaktorius K. Ambrasas.—„Literatūra ir menas", 1973, gegužės 19, su portr.

☐ **Žodis apie Joną Avyžių.**—„Literatūra ir menas", 1972, gegužės 20.

☐ **Aleksandro Makarovo lietuviškoji tematika.**—„Literatūra ir menas", 1972, gruodžio 2.

RUSŲ KALBA

☐ **Гражданской лирике — широкую дорогу.**—«Сов. Литва», 1957, 4 января.

☐ **Литературно-критическая деятельность В. Мицкявичюса-Капсукаса.**— «Сов. Литва», 1957, 19 июня.

☐ **Высокое мастерство.**—«Сов. Литва», 1958, кн. 5, с. 261—277.

«Проданные годы» Ю. Балтушиса (на литов. яз.).

☐ **В братской семье.**—«Сов. отчизна», 1958, № 3, с. 129—133.

О литовской советской литературе.

☐ **Достижения, тенденции, перспективы.** Заметки литературного критика.—«Сов. Литва», 1962, 7 июня.

□ **О творческом поиске.** Заметки литературного критика.—«Сов. Литва», 1962, 29 июля.

□ **Курс — на большую литературу.** Заметки литературного критика.—«Сов. Литва», 1962, 8 сентября.

□ **Мастерство и индивидуальный почерк.** Заметки литературного критика.—«Сов. Литва», 1962, 2 декабря.

□ **Идейность, народность, коммунистическая направленность.**—«Сов. Литва», 1963, 26 марта.

□ **Чувство эпохи.**—«Вопросы литературы», 1963, № 6, с. 212—214.

О книге А. Венцловы «Ветер эпохи» (на литов. яз.).

□ **Источник таланта — жизнь. Читая первые книги.**—«Сов. Литва», 1963, 25 декабря.

Обзор первых книг молодых писателей Ю. Апутиса, А. Бучиса, А. Вайтукайтиса, В. Спудаса, П. Трейниса и др.

□ **Мишени и выстрелы.** Заметки литературного критика.—«Сов. Литва», 1964, 16 октября.

О сатире и юморе.

□ **Литературный труд — часть общего пролетарского труда.** К выпуску сочинений В. Капсукаса.—«Коммунист», 1965, № 3, с. 12—16.

□ **В борьбе за передовую литературу.** Заметки литературного критика.—«Сов. Литва», 1966, 1 ноября.

О прогрессивной литовской литературной критике. 1925—1940.

□ **Путь к народу.**—«Сов. Литва», 1968, 6 января, с портр.

О творчестве В. Миколайтиса-Путинаса.

□ **Идейность — крылья художника.**—«Сов. Литва», 1969, 5 октября.

□ **Литература — критика — жизнь.** Размышления после регионального совещания критиков и писателей в Риге.—«Сов. Литва», 1971, 26 декабря.

□ **Размышления о литературе и жизни.**—«Вопросы литературы», 1973, № 6, с. 245—246.

Рец. на книгу С. Липскиса «Диалоги с героем» (на литов. яз.).

KITOMIS KALBOMIS

□ **Значныя дасягненні.** [Reikšmingi pasiekimai].—«Літаратура і мастацтва», 1957, 11 мая.— Baltar. k.

Lietuvių tarybinės literatūros mokslas ir kritika.

□ **Leedu kirjandusteadus ja kriitika III kongressi eel.** [Lietuvių literatūros mokslas ir kritika III suvažiavimo išvakarėse].—„Keel ja Kirjandus", 1958, Nr. 6, p. 380—382.— Estų k.

□ **Leedu nõukogude proosast.** [Lietuvių tarybinė proza].— Kn.: Leedu novelle. Tallinn, 1958, p. 5—12.— Estų k.

□ **Lietuviešu padomju literatūras druvā.** [Tarybinės lietuvių literatūros dirvoje].—„Literatūra un Māksla", 1958, 9. augustā.— Latvių k.

□ **Radošie meklējumi, meistarība un citas problēmas.** [Kūrybiniai ieškojimai, meistriškumas ir kitos problemos].—„Karogs", 1962, Nr. 8, p. 120—128.— Latvių k.

□ [**Lietuvių tarybinė literatūra**].—«Эдебиет жэне искусство», 1956, Nr. 7, p. 54—57.— Kazachų k.

* * *

□ **My żołnierze partii.** [Mes partijos kareiviai].—„Czerwony Sztandar", 1963, 21 marca.— Lenkų k.

Apie aktualius literatūros klausimus.

□ **Ofenzywa ideologiczna socjalizmu.** [Socializmo ideologinė ofenzyva].— „Czerwony Sztandar", 1964, 23 stycznia.— Lenkų k.

II

LITERATŪRA

Ambrasas K. [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 514—515, su portr.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (6 pavad.), p. 595.— **Ambrasas K.** Kol kas reikia mokytis dirbti.—„Naujos knygos", 1961, Nr. 6, p. 10—11.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 4. V., 1968, p. 735.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 53.— **Краткая** литературная энциклопедия. T. 1. M., 1962, c. 182.

APIE KNYGAS IR ATSKIRUS KŪRINIUS

„Laiko tiesa". **Aleksa O.** Kovoje už tarybinės literatūros rytdieną.— „Literatūros ir meno metraštis", 1961, p. 146—149.— **Grigoraitis Z.** Laiko tiesa ir laikina tiesa.—„Pergalė", 1960, Nr. 7, p. 173—179.— **Kazakevičius V.** Kritiko gimimas ir augimas.—„Tiesa", 1960, liepos 6.— **Lankutis J.** Pirmoji kritiko knyga.—„Vakarinės naujienos", 1960, kovo 21.— **Šimkus J.** Žodis — gaivus, principingas.—„Literatūra ir menas", 1960, birželio 25.— **Ланкутис Й.** Первая книга критика.—«Вечерние новости», 1960, 21 марта.

„Literatūros akiračiai". **Judelevičius D.** Kritikai gilina vagą.— „Literatūros ir meno metraštis", 1962, p. 138—139.— **Raguotis B.**—„Pergalė", 1962, Nr. 1, p. 172—175.— **Sprindis A.** Kovinės kritikos pozicijose.—„Tiesa", 1961, gruodžio 2.— **Stepšys J.** Tikroji meilė literatūrai.—„Literatūra ir menas", 1961, gruodžio 23.— **Ланкутис Й.** Эмоциональность и конкретность.—«Вопросы литературы», 1962, № 3, с. 229—230.— **Пронцкус Э.** Страстное слово современника.—«Сов. Литва», 1961, 14 декабря.

„Mintys kelyje". **Karosas J., Venskevičius S.** Kad kelias būtų tiesus.—„Literatūra ir menas", 1963, lapkričio 2.

„Pažangioji lietuvių kritika". **Raguotis B.** Literatūrinės kritikos padangėje.—„Literatūros ir meno metraštis", 1967, p. 92—93.— **Samulionis A.** Studija apie pažangiąją kritiką.—„Pergalė", 1967, Nr. 5, p. 168—171.—

Sprindis A. Vertinga, svarbi studija.—„Literatūra ir menas", 1967, gegužės 6.— **Žilinskas A.** Pažangiosios kritikos kelias.—„Kauno tiesa", 1967, kovo 18.— **Бутенас Ю.** Книга о литовской прогрессивной критике.—«Сов. Литва», 1967, 24 марта.

Juozas AMBRAZEVIČIUS (BRAZAITIS) (1903—1974)

Literatūrologas, kritikas. Klerikalinis visuomenės veikėjas. Gimė 1903.XII.9 Trakiškių k. (dab. Kapsuko r.). Mirė 1974.XI.28 Niujorke.

1922 baigė Marijampolės gimnaziją. 1922—27 studijavo literatūrą Kauno universiteto Teologijos-filosofijos fak. 1931—32 tobulinosi Bonos universitete. 1927—31, 1933—41 Kauno „Aušros" gimnazijoje dėstė lietuvių kalbą ir literatūrą. 1934—40 Kauno universiteto lietuvių literatūros bei tautosakos vyr. asistentas ir neetatinis dėstytojas. 1938—40 Ateitininkų s-gos pirmininkas. 1941 vadovavo buržuazinių nacionalistų Kaune sudarytai vad. laikinajai vyriausybei, kuri padėjo Lietuvoje įvesti hitlerinį okupacinį režimą. 1944 pasitraukė į Vakarus. Apsigyveno JAV. Aktyviai dalyvavo antitarybinėje veikloje.

Spaudoje bendradarbiavo nuo 1921. Pirmoji knyga „Literatūros teorija" 1930. Periodikoje paskelbė literatūros kritikos straipsnių.

Lietuvoje bendradarbiavo „Ateityje", „Athenaeum", „XX amžiuje", „Naujojoje romuvoje", „Naujojoje vaidilutėje", „Tiesiu keliu", „Židinyje" ir kt.

Pasirašinėjo: *J. A., V. Kietis.*

I

LITERATŪROS MOKSLO DARBAI

KNYGOS

□ **Literatūros teorija.** Poetika. Vadovėlis vid. ir aukštesn. m-kloms. K., „Sakalas", 1930. 123 p.— Priedas: Chrestomatija. 54 p.
Taip pat 1933, 1936, 1938 leid.

□ Visuotinės literatūros istorija. D. 1—2. Vadovėlis aukštesn. m-kloms. K., „Sakalas", 1931—1932.

D. 1. 1931. 264 p. su iliustr.— Aut.: J. Ambrazevičius, J. Grinius.
Taip pat 1934, 1938 leid.

D. 2. 1932. 305 p. su iliustr.— Aut.: J. Ambrazevičius, J. Grinius, A. Vaičiulaitis.
Taip pat 1939 leid.

□ **Metmenys pasakos poetikai.** K., [1934]. 16 p.— Bibliogr.: p. 16.

□ **Vaižgantas.** Apmatai kūrybos studijai. K., V.D.U. Teologijos-filosofijos fak., 1936. 192 p.

□ **Lietuvių rašytojai.** Apmatai kūrybos studijai. K., Šv. Kazimiero d-ja, 1938. 326 p.

Turinyje: Daukantas.— Valančius.— Baranauskas.— Pietaris.— Maironis.— Bitė Petkevičaitė.— Jakštas.— Lazdynų Pelėda.— Biliūnas.— Dobilas.— Šatrijos Ragana.— Brazdžionis.— Naujosios linkmės.— Formos problema.

□ * **Ideologinių grupių santykiai „Aušros" ir „Varpo" gadynėje.** K., 1939. 20 p.

II
LITERATŪRA

Ambrasas K. Pažangioji lietuvių kritika. V., 1966, p. 8, 60, 115—116, 122, 125, 128.— **Lietuvių** literatūros kritika. T. 2. V., 1972, p. 9, 15—16, 44—45, 738.

APIE ATSKIRAS KNYGAS

„Visuotinės literatūros istorija". D. 1. **Povilavičius S.** Visuotinės literatūros istorijos reikalu.—„Vairas", 1932, Nr. 7/8, p. 397—401.

„Vaižgantas". **Keliuotis J.**—„Naujoji romuva", 1937, Nr. 23/24, p. 512.— **Maciūnas V.** Studija apie Vaižgantą.—„XX amžius", 1937, birželio 12, su portr.— Parašas: V. Mc.— **Merkelis A.**—„Lietuvos aidas", 1937, balandžio 24, Nr. 181.— **Skrupskelis I.**—„Židinys", 1937, Nr. 8/9, p. 242—246.— **Vaičiulaitis A.**—„Ateitis", 1937, Nr. 9, p. 335—336.— Parašas: Aug. Raginis.—„Vairas", 1937, Nr. 5, p. 120—125.— Parašas: J.Vks.

„Lietuvių rašytojai". „Draugija", 1938, Nr. 5/6, p. 183—184.— Parašas: H. Artis.— **Grabauskas J.**—„Ateitis", 1938, Nr. 4, p. 748—749.— **Katilius V.** Maži netikslumai.—„Dienovidis", 1939, Nr. 2, p. 81—85.— **Navardaitis P.**—„Tautos mokykla", 1938, Nr. 9, p. 246.—„Židinys", 1938, Nr. 4, p. 568—570.— Parašas: J. Ž-kas.

„Visuotinės literatūros istorija". D. 2. 2-sis leid. **Orintaitė P.**— „Dienovidis", 1939, Nr. 4, p. 193—197.

Pulgis ANDRIUŠIS (1907—1970)

Prozininkas, vertėjas, publicistas. Tikroji pavardė ir vardas **Fulgencijus Andrusevičius.** Gimė 1907.III.18 Gaidžių k. (Utenos r.). Mirė 1970.XII.19 Adelaidėje (Australija).

1926 baigė gimnaziją Kaune. 1927—30 lankė Kauno Meno mokyklą. Vėliau studijavo Kauno universitete literatūrą. Hitlerinės okupaci-

jos metais dalyvavo antitarybinėje veikloje. Baigiantis karui, emigravo į Vakarus, gyveno Vokietijoje. 1949 persikėlė į Australiją. Reiškėsi antitarybine veikla.

Pirmieji kūriniai periodikoje 1928. Rašė kelionių reportažus, beletrizuotus gamtos mokslo populiarizacijos straipsnelius, literatūros ir teatro kritikos straipsnius, feljetonus. Vertė M. Servanteso „Don Kichotą", kartu su P. Cvirka — R. Dorželės romaną „Mediniai kryžiai".

Emigracijoje išleido lyrinių apysakų rinkinį „Anoj pusėj ežero" (1947, 1953), apysakas „Sudiev, kvietkeli" (1951) ir „Rojaus vartai" (1960), satyrinį romaną „Tipelis" (1954), novelių rinkinį „Purienos po vandeniu" (1963), feljetonų rinkinius: „Ir vis dėlto — juokimės!" (1946), „Siuntinėlis iš Amerikos" (1947), „Daina iš kito galo" (1962), knygutę vaikams „Vabalų vestuvės" (1948). 1968 JAV išėjo pirmasis Andriušio „Rinktinių raštų" tomas (apysaka „Anoj pusėj ežero" ir autobiografija „Septinton įleidus").

Apysakos „Anoj pusėj ežero" fragmentas išspausdintas kn. „Graži tu, mano brangi tėvyne" (V., 1967, p. 266—269).

LITERATŪRA

□ **Graži** tu, mano brangi tėvyne. V., 1967, p. 511.— **Kazakevičius V.** Lūšnelė samanota dingo tolumoj...—„Literatūra ir menas", 1968, sausio 27.— **Kazakevičius V.** Tolimojoje Australijoje. (Iš užsienio lietuvių kultūrinio gyvenimo).—„Pergalė", 1971, Nr. 2, p. 184—185.— Parašas: V. Ingautas.— Mirė Pulgis Andriušis.—„Gimtasis kraštas", 1971, sausio 21.

Juozas ANDZIULAITIS-KALNĖNAS (1864—1916)

Poetas, vertėjas, publicistas. Gimė 1864.XII.13 Gaisrių k. (dab. Kapsuko r.). Mirė 1916.II.12 Niubritene (Konektikuto valst., JAV).

Mokėsi Veiverių mokytojų seminarijoje, su draugais leido rankraštinį laikraštėlį „Naudingos Veiverių seminarijos mokinio valandos" (jame skelbė pirmuosius savo eilėraščius). 1883 baigė seminariją, mokytojavo Garliavoje. Palaikė ryšius su J. Mačiu-Kėkštu, K. Sakalausku-Vanagėliu, rinko tautosaką, etnografinę medžiagą ir skelbė leidinyje „Mitteilungen der Litauischen literarischen Gesell-

schaft". Persekiojamas už ryšius su lietuviška spauda, 1886 persikėlė į Tilžę, redagavo paskutiniuosius du „Aušros" numerius. Vėliau išvyko į JAV. Dirbo angliakasiu, vertėsi prekyba. 1890—92 redagavo „Vienybę lietuvninkų". 1894 baigė Baltimorės universiteto Medicinos koledžą, vertėsi gydytojo praktika. Nuo literatūrinio darbo atitrūko.

Nuo 1884 „Aušroje" spausdino eilėraščius, vertimus, publicistikos straipsnius. Parašė mokslo populiarizacijos straipsnių, istorinių apybraižų, straipsnių apie literatūrą. Yra išvertęs N. Gogolio, Gi de Mopasano, M. Saltykovo-Ščedrino, A. Mickevičiaus, H. Senkevičiaus, Z. Krasinskio, M. Konopnickos ir kt. kūrinių.

Bendradarbiavo (be jau minėtų leidinių) „Apšvietoje", „Lietuviškajame balse", „Nemuno sarge", „Žiūrone". 1971 Tarybų Lietuvoje išleisti jo „Raštai".

Pasirašinėjo: *A., J. A., J. A. K., J. A. Kalnėnas, J. Kaln., ja, K., K-s, Kal., Kaln., Kalnėnas, V. V.*

I

ORIGINALIOJI KŪRYBA

□ **Raštai.** [Parengė, įž. str. ir paaiškinimus, p. 352—382, parašė K. Nastopka, žodynėlį, p. 390—398, sudarė K. Aleksynas]. V., „Vaga", 1971. 402 p. (Lituanistinė b-ka. 9).— Nastopka K. „Raštuose" nespausdinti J. Andziulaičio darbai, p. 383—389.

Turinys: *Poezija.— Publicistika:* Ką daryti?; Ką vienas žmogus įstengia; Apšvaistos dalykuose; Persekiojimas mokslo Maskolijoje; [Rusijoje išleidęs cirkuliarą...]; Ar mes esame valni?; Atsimetimas kunigo Bulando nuo rymiškos bažnyčios; Angliakasyklos ir angliakasiai; Darbininkiška konferencija; Socializmas ir darbininkai; Darbininkų krutumas; Nedorybės šiandykštės civilizacijos; Reikaluose darbininkų; Kas tai yra chemija, ir jos išgalės; Ką mes esame kalti mokslui; Teorija kovos už būvį; Šis tas apie rusinus; [Kaip kartais mūsų...]; Dabarnykštė vidaus politika Maskolijoje; Maskoliškasis badas; [Ateinančio mėnesio 3 dieną...]; Pajėgos vokiškosios socialdemokratijos; [Paskutinį sykį...]; Katalikybė ir socializmas.— *Istorinės apybraižos:* Airija; Suomija; Tomas Miunceris ir didysis būrų maištas; Roterdamiškis Erazmas; Pilypas II; Volteras; Arménija ir arménai.— *Apie literatūrą:* [„Birutės dainos"]; Mikalojus Akelaitis; [„Senkaus Jurgis"]; Marė Radzevičiūtė; [Pasiilgimai senojo kalbos kratinio...]; [Paskutiniame laike...]; [Žengiant lietuvystės darbams...]; [M. Ščedrinas].— *Laiškai:* J. Basanavičiui; M. Jankui.

* * *

□ Lietuvių poezija. XIX a. V., 1955, p. 509—538.

□ Lietuvių poezija. T. 1. V., 1967, p. 204—209.

Taip pat 1969 leid.

TAUTOSAKOS PUBLIKACIJOS

□ **Atlužiai isz Lietuvos padavimu.** II. Surpiliai.—„Mitteilungen der Litauischen literariscehn Gesellschaft", 1885, Bd. 2, H. 10, p. 262—269.

Į „Surpilių" tekstą įdėti ir du pasakos apie Eglę žalčių karalienę variantai.

PUBLICISTIKA

☐ * **Bitininkystė, kaipo neatbuliniausioji ir daugiausei pelno duodanczioji szaka racijonaliszkai vedamos ukės.** Tilžė, J. Mikšo sp., 1886. 10 p.

☐ **Nusiđavimai isz Buru maisztu Vokietijoje nuo metu 1493—1526.** Istoriszkas pažvilgys į padėjimą to laiko prastų žmonių iszlygas. K. [Bitėnai], M. Zalevskos [M. Jankaus] sp., 1893. 16 p.

V. Biržiškos teigimu, knygelės autorius jei ne J. Andziulaitis, tai J. Šliūpas.

☐ **Gyvenimas szventuju dievo.** Pagal naujausia isztiryma supiesze V. V. Baltimorė, V. Karalius, 1897. 16 p.

Ateistinio turinio knygelė.

* * *

☐ **Istorija Amerikos kommunu.**—„Vienybė lietuvninkų", 1890, Nr. 44—50, 52—53.— Parašas: J. A.

☐ **Szis tas isz dangaus moksło:** Saulė.— Saulinė galybė.— Mėnulis.— Pasvėrimas saulės ir mėnulio.—„Vienybė lietuvninkų", 1891, Nr. 11—14.

☐ **Girolamo Savonarola.**—„Apšvieta", 1892, Nr. 2, p. 133—154.— Parašas: J. A.

KŪRINIAI RUSŲ KALBA

☐ Литовские поэты XIX века. М.—Л., 1962, с. 286—291. Пер. В. Львов.

VERTIMAI

☐ **Frimanas E.** Europos istorija. Parasze Edwardas A. Freeman. Isz Angliszkos kalbos iszverte J. Andziulaitis. Su žiamlapiais. Plimutas, „Susivienijimas Lietuvių", J. Paukščio sp., 1891. 319 p.

☐ **Radzevičiūtė M.** Dievaitis. Apysaka szios gadynės. Pagirta ant konkuros Kurjero Warszawsko Diena 1 Gegužio 1888 metuse. Paraszyta Marijonos Radźewicziutės. Plimutas, J. Paukščio sp., [1891]. 315 p.

☐ **Gogolis N.** Baisingas kersztas. (Kazokiszka apysaka N. Gogol'o).—„Vienybė lietuvninkų", 1890, Nr. 21—27.

☐ **[Gi de Mopasano** novelės].—„Apšvieta", 1892, Nr. 2—4, 6; 1893, Nr. 7/8.

II

LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 2. V., 1958, p. 134—140, su iliustr.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 59—60.— **Adiklytė A., Ochrimenka** P. T. Ševčenka ir Lietuva. V., 1961, p. 16—19.— **Girdzijauskas J.** Lietuvių eilėdara. V., 1966, p. 199—200.— **Kanovičius G.** Rusų revoliucinių demokratų idėjos XIX a. lietuvių literatūroje.—„Literatūra ir kalba", 1969, t. 10, p. 122—125.— **Kapsukas V.** Jonas Mačys-Kėkštas (1867—1902).—„Var-

pas", 1904, Nr. 3, p. 47—48; Nr. 5, p. 72.— **Kubilius V.** Revoliucinė lietuvių poezija 1890—1907 metais.—„Literatūra ir kalba", 1958, t. 3, p. 121—123, 126—127, 133—134, 140—141.— **Kuzmickas V.** J. Andziulaičio-Kalnėno „Raštai". [Rec.].—„Pergalė", 1972, Nr. 11, p. 167—170.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 1. K., 1933, sklt. 596—597.— **Lietuvių** literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 190.— **Mačys-Kėkštas J.** Laiškai J. Andziulaičiui.— Raštai. V., 1961, p. 224—249.— **Mykolaitis-Putinas V.** N. V. Gogolis ir lietuvių literatūra.— Raštai. T. 8. V., 1962, p. 587—590.— **Mykolaitis-Putinas V.** Naujoji lietuvių literatūra. T. 1. K., 1936, p. 125—127, 143—144 ir kt.— **Mikšytė R.** T. Ševčenkos metrikos pėdsakai XIX a. lietuvių eilėdaroje.—„LTSR MA darbai". Ser. A, 1970, t. 3, p. 118—119.— **Santr.** rusų ir anglų k.— **Nastopka K.** Juozas Andziulaitis-Kalnėnas.— **Kn.:** Andziulaitis-Kalnėnas J. Raštai. V., 1971, p. 5—19.— **Petrulis J.** „Aušros" poezija.—„Švietimo darbas", 1927, Nr. 7, p. 645—646; Nr. 8, p. 730; Nr. 9, p. 881—883.— **Pranskus-Žalionis B.** Juozas Andziulaitis-Kalnėnas.— Kn.: **Pranskus-Žalionis** B. Lietuvių literatūros gretose. V., 1959, p. 109—131.— **Pranskus-Žalionis B.** Proletarinė lietuvių literatūra. V., 1964, p. 16—19, 21.— **Pranskus-Žalionis B.** Socializmo idėjos lietuvių literatūroje iki Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos.— Kn.: 40 metų. V., 1958, p. 134—135.— **Prieš** šimtmetį pradėta vaga.—„Literatūra ir menas", 1964, gruodžio 12.— **Sprindis A. Lietuvių literatūrinė** kritika. 1861—1905. V., 1957, p. 84—86, 136—138 ir kt.— **Sprindis A.** Puikioji tradicija.— Rink.: Tautų draugystė lietuvių ir rusų literatūrose. V., 1963, p. 20, 23, 25—26, 28—31.— **Vaižgantas.** Juozas Andziulaitis (Kalnėnas) 1860—1917 m.— Raštai. T. 12. K., 1929, p. 41—54.— **Varstis A.** „Aušros" dailioji literatūra.—„Ateitis", 1933, Nr. 5, p. 231—232, 236—239.— **Адиклите А.** Шевченко и народная традиция в литовской поэзии конца XIX века.— В сб.: Материалы конференции молодых ученых Белоруссии и Прибалтики. Вып. «История, языкознание, литературоведение». Минск, 1963, с. 97—100.—**Пранскус-Жалионис Б.** Литовская поэзия XIX века.— В сб.: Литовские поэты XIX века. М.—Л., 1962, с. 31—32.— ***Шубравський В. Е.** Шевченко і літератури народів СРСР. Київ, 1964. 272 p.— **Ukr. k.**

Zigmas ANGARIETIS (1882—1940)

Literatūros kritikas, publicistas, prozininkas. Lietuvos rev. socialdemokratijos, Lietuvos ir tarptaut. komunistinio judėjimo veikėjas, vienas LKP organizatorių ir vadovų. Tikroji pavardė — Aleksa. Gimė 1882.VI.25 Obelupių k. (Vilkaviškio r.). Mirė 1940.V.22 Maskvoje. 1972 Vilniuje Angariečiui pastatytas paminklas (skulpt. A. Ambraziūnas, archit. G. Baravykas).

Mokėsi Marijampolės (dab. Kapsukas) gimnazijoje. 1902 įstojo į Varšuvos Veterinarijos institutą; už revoliucinę veiklą 1904 pašalintas. 1906 atvyko į Vilnių, įstojo į LSDP. 1907 LSDP VII suva-

žiavimo Krokuvoje delegatas; išrinktas LSDP CK nariu. 1908—09 redagavo laikr. „Darbininkų žodis". 1909 suimtas, nuteistas 4 metams katorgos. 1915 ištremtas į Sibirą, Jenisejaus gub. (prie Angaros upės; iš čia slapyvardis). Po Vasario revoliucijos nuvyko į Petrogradą. Išrinktas Lietuvių rajoninio k-to ir „Tiesos" redkolegijos nariu. Dalyvavo RSDDP(b) Balandžio konferencijoje, partijos VI suvažiavime. 1917 paskirtas Lietuvos reikalų komisaro pavaduotoju, išrinktas Centro vykdomojo k-to nariu. 1918 grįžo į Vilnių, kooptuotas į LKP CK. Lietuvos Laikinojoje revoliucinėje darbininkų ir valstiečių vyriausybėje buvo vidaus reikalų ir žemdirbystės liaudies komisaru, kartu vadovavo Sveikatos apsaugos ir Teisingumo liaudies komisariatams, redagavo žurn. „Komunistas"; LKP CK Politinio biuro narys ir sekretorius. Nuo 1921 LKP CK atstovas prie Komunistų Internacionalo vykdomojo k-to. Dalyvavo III—VII Kominterno kongresuose. 1926—35 Internacionalinės kontrolės k-jos sekretorius.

Rašė politikos, ekonomikos, istorijos, filosofijos klausimais. Paskelbė keletą alegorinių ir satyrinių vaizdelių (1908—09) JAV laikraščiuose („Kova", „Dilgėlės", „Lietuva"), išleido literatūros kritikos brošiūrų, periodikoje („Balse", „Komuniste", „Priekale", „Kibirkštyje") 1924—26 skelbė literatūros kritikos straipsnius, recenzijas.

Pasirašinėjo: *A., A. Kibirkštietis, A. Kibirkštis, A. Z., Ar. Z., Assa, B., B-kas, B. M., B. Michailovskis, Bevardis, J. B., J. Beržas, J. Malinauskas, Kibirkštietis, M. B., M. B-is, M. Beržas, M. Bevardis, Mykolas Bevardis, N. Bevardis, Z. A., Z-a, Z-t A.* ir kt.

I

GROŽINĖ KŪRYBA

□ **Mūsų atstovas.— Suėmimas.— Ką matė upė.— Kas vagys.— Šventas vagis.—„Apšviestasis".— Išpažintis.— Laimė.— Diedas ir boba.** [Apsakymai ir vaizdeliai].— Rink.: Kovos keliais. V., 1961, p. 11—32, su iliustr.

LITERATŪROS KRITIKA, PUBLICISTIKA

□ **Šeimyniškas lietuvių gyvenimas Juškevičiaus dainose.** Parašė Z. Aleksa. Bostonas, „Keleivis", 1911. 118 p. su portr.

□ **Mūsų buožių pirmtakūnai.** (Ūkininkai ir bernai). [Smolenskas], Lietuvos ir Baltarusijos CK, 1920. 24 p. („Komunisto knygynėlis". Nr. 36).

Buožės ir žemės ūkio darbininkai K. Donelaičio, Žemaitės raštuose.

□ **Buožės ir jų šeimyna Žemaitės raštuose.** [Smolenskas], 1921. 20 p. (Lietuvos Komunistų partija. „Komunisto knygynėlis". Nr. 104).

* * *

☐ **Lietuvos revoliucinio judėjimo ir darbininkų kovos istorija.** T. 1. Partijos istorija iki 1896 metų. [Smolenskas], 1921. 232 p. (Lietuvos Komunistų partija. „Komunisto knygynėlis". Nr. 112).

Turinyje: Lauko darbininkai XVIII šimtmetyje (pagal K. Donelaičio „Metus"), p. 9—15.— Pirmi revoliucionieriai Lietuvoje. (Apie poetą A. Mickevičių], p. 55—59.

☐ **Už liaudies veiksmų vienybę.** V., „Mintis", 1968. 379 p. su iliustr.

Stambiausias pokario metais išleistas Z. Angariečio publicistinių straipsnių rinkinys, skirtas Lietuvos Komunistų partijos kovai dėl bendro darbininkų ir antifašistinio liaudies fronto sukūrimo. Jame paliečiami atskiri klausimai apie spaudos bei literatūros darbuotojus.

* * *

☐ **Julius Janonis** (1896.III.23—1917.V.11).— Kn.: Janonis J. Vaidilos Ainio (Juliaus Janonio) eilės. Voronežas, 1918, p. 3—6.

☐ **Buožės ir vargšai kun. Antano Strazdo eilėse.**—„Komunistas", 1921, Nr. 15, p. 74.— Parašas: Assa.

☐ **Darbininkų literatūros draugijos suvažiavimui.** [Laiškas. Su red. prierašu].—„Laisvė", 1923, kovo 31, Nr. 72.

☐ **Keleta žodžių apie mūsų proletarinę dailiąją literatūrą.**—„Kibirkštis", 1924, Nr. 1, p. 19—20.— Parašas: M. Beržas.

☐ **Kodėl reikalinga proletarinė dailioji literatūra.— Lietuvių darbininkų poezija 1923 metais.**—„Kibirkštis", 1924, Nr. 2, p. 19—23.— Parašai: A. Kibirkštietis, M. Beržas.— Taip pat kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 2. V., 1972, p. 796—805.

☐ **Kokiu keliu nereikia eiti.** (Apie P. Aušroto „Kristus Lietuvoje").—„Kibirkštis", 1924, Nr. 2, p. 24—26, su iliustr.— Parašas: B. Michailovskis.

☐ **Argi tai proletarinės dailės kūriniai?** —„Kibirkštis", 1924, Nr. 2, p. 47—48.— Parašas: M. Beržas.

Apie Anto (A. Stasiūno) iš rusų k. verstus apsakymus „Stebuklas" ir „Maratonas".

☐ **Kritika ne iš to galo.**—„Kibirkštis", 1924, Nr. 2, p. 49—50.— Parašas: B. M.

Apie J. Paukščio-Virbano „Kibirkšties" kritiką.

☐ **Mūsų pradedantieji rašytojai.**—„Kibirkštis", 1924, Nr. 3, p. 3.— Be parašo.

☐ **XIII RKP suvažiavimas apie proletarinius rašytojus.**—„Kibirkštis", 1924, Nr. 3, p. 18—19.

☐ **Bruožai apie rusų rašytojus.**—„Kibirkštis", 1924, Nr. 3, p. 19—21.— Parašas: Kibirkštietis.

☐ **Tuščiaviduriai.** [Apie „keturvėjininkus"].—„Kibirkštis", 1924, Nr. 3, p. 21—23.— Parašas: M. Beržas.

☐ **Ne iš to galo.**—„Kibirkštis", 1924, Nr. 3, p. 32.— Parašas: J. B.

Apie B. Pranskaus-Žalionio str. „Apie eilėraščių vertimą".

☐ **В. Дубовский. О пролетарской литературе.** [Rec.].—„Kibirkštis", 1924, Nr. 3, p. 32—33.— Parašas: B. Michailovskis.

☐ **Jono Biliūno raštai. Paveikslėliai, apysakos ir eilės. 1913.** [Rec.].—„Kibirkštis", 1924, Nr. 3, p. 34—35.— Parašas: M. Beržas.

☐ **Dailioji literatūra ir kalba.**—„Kibirkštis", 1924, Nr. 3, p. 38.— Parašas: A.

☐ **Nepriimkit šlamšto.**—„Kibirkštis", 1924, Nr. 3, p. 39.— Parašas: M. B-is.

Prieš prastų eilėraščių spausdinimą JAV pažangiųjų lietuvių spaudoje.

☐ **Valančiaus „patriotizmas".**—„Kibirkštis", 1924, Nr. 3, p. 41—42.— Parašas: M. B-is.

☐ **Buržuazinės inteligentijos atraugos.**—„Kibirkštis", 1924, Nr. 4, p. 26—28.— Parašas: J. Malinauskas.

Apie B. Pranskaus-Žalionio, F. Vaišnoro (F. Sodainio), J. Kondroto (Juro Kaspijaus) ir kitų poetų eilėraščius, paskelbtus Čikagos „Vilnyje".

☐ **Ne su tuo mastu.**—„Kibirkštis", 1924, Nr. 4, p. 30—32.— Parašas: B. Michailovskis.

Apie P. Vilūno (At.A.) str. „Audrai besiartinant", vertinantį „Keturis vėjus".

☐ **Maironio „Jaunoji Lietuva".** [Rec.].—„Kibirkštis", 1924, Nr. 4, p. 32—34.— Parašas: M. Beržas.

☐ **Žemaitė. Mūsų gerasis.** [V., 1907. Rec.].—„Kibirkštis", 1924, Nr. 4, p. 50.— Parašas: M. Beržas.

☐ **Mūsų pozicija.**— „Kibirkštis", 1924, Nr. 5, p. 16—19.— Parašas: M. Beržas.

☐ **Ne iš to galo.**—„Kibirkštis", 1924, Nr. 5, p. 20—22.— Parašas: M. Beržas.

Apie B. Pranskaus-Žalionio str. „Turinys ir forma".

☐ **LKP ir Lietpropoetų sąjunga.**—„Komunistas", 1924, Nr. 12, p. 195—197.

☐ **Naujus metus pradėdami.**—„Kibirkštis", 1925, Nr. 6/7, p. 1—2.— Be parašo.

„Kibirkšties" vaidmuo grožinėje literatūroje.

☐ **Įvairios srovės mūsų literatūroj.**—„Kibirkštis", 1925, Nr. 6/7, p. 34—42.— Parašas: M. Beržas.

☐ **Lazdynų Pelėdos raštai.** [V., 1914. Rec.].—„Kibirkštis", 1925, Nr. 6/7, p. 53—54.—Parašas: M. B.

☐ **„Proletarų menas".**—„Kibirkštis", 1925, Nr. 6/7, p. 57.— Be parašo.

Patarimai Čikagos „Vilnies" redakcijai.

☐ **Švyturys. Naujoji proletarinė poezija.** [Bruklinas, 1923. Rec.].—„Kibirkštis", 1925, Nr. 8, p. 24—26.— Parašas: J. Beržas.

☐ **Klausimo išaiškinimui.**—„Kibirkštis", 1925, Nr. 9, p. 16—18.— Parašas: A. Kibirkštietis.

Dėl Amerikos lietuvių proletarinio meno s-gos Centro Biuro pareiškimo apie Lietpropoetų s-gos vadovų dezorganizacinę veiklą.

☐ **Kuprotą tik grabas ištaisys.**—„Kibirkštis", 1925, Nr. 9, p. 19—20.— Parašas: J. Beržas.

Apie Z. Valaičio dezorganizacinę veiklą Lietpropoetų s-goje ir jo kovą prieš „Kibirkštį".

☐ **Dievų tvėrimas „žmonių" dainose.**—„Kibirkštis", 1925, Nr. 10, p. 24—25.— Parašas: M. B.

V. Kalvaičio „Prūsijos lietuvių dainų" (1905) ir J. Basanavičiaus „Ožkabalių dainų" (1902) aptarimas.

☐ **Užsigavęs kritikas.**—„Kibirkštis", 1925, Nr. 11, p. 36—38.— Parašas: Beržas.

Apie Jono Acerio (Jordus Aris) str. „Poetai, poezija ir „Kibirkštis".

☐ **Ir taip, ir ne taip.**—„Kibirkštis", 1926, Nr. 12, p. 40—41.— Parašas: J. B.

Dėl B. Pranskaus-Žalionio verstos RKP(b) CK rezoliucijos grožinės literatūros klausimais.

☐ **Dar kartą žodis senu klausimu.**—„Kibirkštis", 1926, Nr. 13, p. 18—21.— Parašas: J. Beržas.

JAV pažangiųjų lietuvių spaudos santykiai su „Kibirkštimi".

☐ **Kur veda kritikos baimė?** —„Kibirkštis", 1926, Nr. 13, p. 21—23.— Parašas: M. Beržas.

Apie Butkų Juzės bendradarbiavimą pažangiojoje JAV lietuvių spaudoje.

☐ **Nesuveda galų su galais.**—„Kibirkštis", 1926, Nr. 13, p. 33—34.— Parašas: M. Beržas.

Apie žurn. „Pradai ir žygiai".

☐ **Irgi kelios pastabos.**—„Balsas", 1929, Nr. 8, p. 357—358.— Be parašo.

„Kibirkštіes" ir Lietpropoetų s-gos santykių nušvietimas.

☐ **Sunku tylėti.**—„Balsas", 1929, Nr. 8, p. 358—359.— Parašas: M. Beržas.

Dėl poezijos pažangiojoje JAV lietuvių spaudoje.

☐ **Pasirodė „savikritikas".**—„Balsas", 1930, Nr. 3, p. 119—121.— Parašas: J. B.

Dėl ideologinių trūkumų Lietpropoetų s-gos narių kūryboje ir P. V. Žalpio kritinių pastabų „Vilnyje".

☐ **Žemaitė — tai mišinys.**—„Priekalas", 1932, Nr. 3, p. 96—97.— Parašas: M. B.

☐ **Pastabos.**—„Balsas", 1932, Nr. 7, p. 130—131.— Parašas: J. B.

Apie S. Jasilionio (Buolio Sūnaus) eilėraščius „Laisvėje".

☐ **Spauda mūsų įrankis, ir mokėkime vis geriau jį vartoti.**—„Priekalas", 1935, Nr. 9, p. 549—553.

Z. Angariečio kalba 1935 m. rugsėjo 2 d. „Priekalo" redakcijos pasitarime.

☐ **Dėl tautinės lietuvių kultūros.**—„Priekalas", 1937, Nr. 1, p. 12—18.— Parašas: A.

Pasisakymai apie „Aušrą", A. Strazdą, Žemaitę, Lazdynų Pelėdą, J. Basanavičių, M. K. Čiurlionį ir kt.

II

LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 3. D. 2. V., 1965, p. 67—69, su portr.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 60—62, su portr.— **Antanaitis V.** Publicistas-revoliucionierius.—„Kauno tiesa", 1957, birželio 12.— **Česnavičius V.** Z. Angarietis sociologas ir ekonomistas.—„Liaudies ūkis", 1962, Nr. 6, p. 177—180.— **Gyvenimas,** skirtas liaudžiai, partijos reikalui. [Iškilmingas Z. Angariečio paminklo atidengimas Vilniuje. A. Sniečkaus kalbos atpasakojimas].—„Tiesa", 1972, gruodžio 3.— **Janonis J.** Atsisveikinimas.

[Iš laiško Z. Angariečiui].—„Tiesa", 1917, birželio 14, Nr. 8.— **Leonas-Pušinis B.** Įžymusis marksistas-kovotojas.—„Pergalė", 1956, Nr. 8, p. 104—105.— **Lietuvių** literatūros kritika. T. 2. V., 1972, p. 795—796.— **Maliukevičius R.** Kovotojo pašaukimas.—„Mokslas ir gyvenimas", 1972, Nr. 6, p. 6—7, su portr.— **Mickevičius J.** Iš prisiminimų apie vyresnįjį draugą.—„Švyturys", 1962, Nr. 12, p. 18—19, su iliustr.— **Misevičius J.** Gyvenimas, atiduotas ateičiai.—„Pergalė", 1967, Nr. 6, p. 174—176.— **Ozarskis E.** Prasmingas gyvenimas.—„Komunistas", 1959, Nr. 19, p. 57—67.— **Pranskus-Žalionis B.** Z. Angariečio darbas literatūros srityje.—„Literatūra ir menas", 1962, birželio 23.— **Pranskus-Žalionis B.** Proletarinė lietuvių literatūra. V., 1964, p. 58, 60—61 ir kt.— **Pranskus-Žalionis B.** Zigmas Angarietis.— Rink.: Kovos keliais. V., 1961, p. 9—10, su portr.— **Prėskienis B.** Literatūrinė kritika lietuvių komunistinėje spaudoje. 1917—1940. V., 1966, p. 6—7, 24—25 ir kt.— **Prėskienis B.** Zigmas Angarietis — literatūros kritikas.—„Pergalė", 1962, Nr. 6, p. 132—143.— **Repšys J.** Zigmas Angarietis — marksizmo propagandistas Lietuvoje 1917—1918 m.—„Istorija", 1958, t. 5, p. 63—72.— Santr. rusų k.— **Sniečkus A.** Žymus Komunistų partijos veikėjas.—„Tiesa", 1962, birželio 27, su iliustr.— **Šarmaitis R.** Aistringas revoliucijos karys.—„Tiesa", 1972, birželio 24.— **Šarmaitis R.** Bolševikų patyrimo propagandistas.—„Komunistas", 1962, Nr. 6, p. 12—17, su portr.— **Šarmaitis R.** Gyvenimas, skirtas partijai.—„Tiesa", 1967, birželio 25, su portr.— **Šarmaitis R. Z. Angarietis** — Lietuvos istorikas.— „Mokslas ir gyvenimas", 1962, Nr. 6, p. 3—5.— **Šarmaitis R.** Zigmas Aleksa Angarietis.— Rink.: Revoliucinis judėjimas Lietuvoje. V., 1957, p. 682—693.— **Šarmaitis R.** Zigmo Angariečio literatūrinis palikimas. Zigmo Angariečio raštai, išleisti atskirais leidiniais 1909—1938 metais (119 pavad.).—„LKP istorijos klausimai", 1963, t. 3, p. 5—21.— Santr. rusų k.— **Tautkaitė E.** Takais takeliais į didį kelią. V., 1957, p. 246.— **Vaitkevičius B.** Socialistinė revoliucija Lietuvoje 1918—1919 metais. V., 1967, p. 12—16, 19—24, 148—153 ir kt.— **Vildžiūnas V.** Susitikimai su Z. Angariečiu. [Atsiminimai].—„Pergalė", 1962, Nr. 6, p. 144—153.— **Vinickis J.** Neužmirštami susitikimai. Iš atsiminimų apie Zigmą Angarietį.— Rink.: Revoliucinis judėjimas Lietuvoje. V., 1957, p. 694—696.— **Даргинавичене А.** Критика религии и клерикализма в трудах Алексы-Ангаретиса. [Автореф. канд. дис.] В., 1968. 20 с. (Вильнюсский гос. ун-т им. В. Капсукаса).— **Чеснавичюс В.** Экономические вопросы в литературном наследии З. Ангаретиса. [Автореф. канд. дис.] В., 1968, 21 с. (Вильнюсский гос. ун-т им. В. Капсукаса).— **Большая** советская энциклопедия. 3-е изд. Т. 1. М., 1970, с. 580—581.— **Советская** историческая энциклопедия. Т. 1. М., 1961, с. 491—492, с портр.— **Венргис А.** Борьба КП Литвы против антимарксистских экономических концепций, отрицавших возможность социалистической революции в Литве.—«Учен. записки» (Высшая парт. школа при ЦК КПСС). Политэкономия, 1961, вып. 3, с. 164—174.— **Виницкис Я.** Незабываемые встречи.—«Сов. Литва», 1957, 25 июня.— **Гришкунайте Э.** Зигмас Ангаретис.—«История СССР», 1967, № 5, с. 138—144.— **Даукша А.** Незабываемые встречи.—«Сов. Литва», 1962, 24 июня.— **Путырский Е.** Алекса-Ангаретис Зигмас Йонович (1882—1940).— В сб.: Герои Октября. Биографии отважных участников

проведения Октябрьского вооруженного восстания в Петрограде. Т. 1. Л., 1967, с. 51—55, 633.— **Снечкус А.** Видный деятель Коммунистической партии.—«Сов. Литва», 1962, 17 июня.— **Шармайтис Р.** Пропагандист опыта большевиков.—«Коммунист» (В.), 1962, № 6, с. 13—18, с портр.

Stasys ANGLICKIS (g. 1905)

Poetas.

Gimė 1905.XII.9 Bernotavo k. (Plungės r.). Mokėsi Marcių (1914) ir Telšių (1918—20) pradžios mokyklose, Telšių gimnazijoje (nuo 1920) ir Mokytojų seminarijoje (1923—1927). 1927—32 studijavo Kauno universiteto Humanitarinių mokslų fak. filologijos skyriuje. Išleido (1932; drauge su J. Banaičiu) vieną literatūros žurn. „Linija" numerį, 1933 dirbo žurn. „Skynimai" redakcijoje. 1933—40 Šiaulių berniukų gimnazijos mokytojas. 1940—41 Tauragės gimnazijos direktorius, Švietimo liaudies komisariato inspektorius. Hitlerinės okupacijos metais Vilniaus I gimnazijos mokytojas. Po karo mokytojavo Kuršėnuose, nuo 1966 pensininkas. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1966.

Pirmasis kūrinys (poemos „Močiutės sūnelis" fragmentas) 1927 (žurn. „Pradai ir žygiai"), pirmasis eilėraščių rinkinys „Žingsniai prie sfinkso" 1931. Parengė ir redagavo prozos ir poezijos antologiją „Žemaičiai" (1938).

Bendradarbiavo „Dienovidyje", „Gaisuose", „Granite", „Kultūroje", „Lietuvos studente", „Literatūroje", „Mokslo dienose", „Naujojoje romuvoje", „Pradalgėse", „Praduose ir žygiuose", „Prošvaistėje", „Skynimuose", „Šviesos keliuose", „Židinyje".

Anglickio eilėraščių yra išversta į latvių, lenkų ir esperanto kalbas.

I

ORIGINALIOJI GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

□ **Žingsniai prie sfinkso.** Lirika. K., „Sakalas", 1931. 64 p.

□ **Rūmai be pamato.** 5 v. drama. K., 1933. 92 p.

Pirmoji publ.: „Skynimai", 1933, Nr. 2—3.

□ **Kraujo auka.** Lirika. K., „Sakalas", 1934. 79 p.

Turinyje: Puikiosios Lady žaislelis; Vienos nekaltybės istorija; Regėjimai.

□ **7 didžiosios nuodėmės.** [Satyros. Aut. įv. žodis, p. 3]. K., „Sakalas", 1935. 62 p.

☐ **Didžioji kančia.** Lirika. K., „Spaudos fondas", 1937. 137 p.

Turinys: Mažųjų dalia.— Neringos elegijos.— Lilit.

☐ **Po atviru dangum.** Eilėraščiai. [Rinktinė. Aut. įv. žodis, p. 3—4]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1960. 147 p. su portr.

Turinys: *Epochos vainikas:* Palydovų naktys; Sodininkas.— *Zydrosios lygumos:* Trioletai.— Audrai atūžiant.— Septynios didžiosios nuodėmės.

☐ **Metūgės linksta į saulę.** [Eilėraščiai]. V., „Vaga", 1965. 86 p.

Turinys: Žemė ir želmenys.— *Mano diena:* Eglė; Pajūrio motyvai.— Liepsnojanti viršūnė.

☐ **Karklai žydi.** Eilėraščiai. V., „Vaga", 1969. 115 p.

Turinys: Ten, kur išteka upės.— Gintaro krantas.— Praviros gelmės.

☐ **Žemė ir želmenys.** [Eilėraščiai]. Rinktinė. [Iliustr. V. Kalinauskas]. V., „Vaga", 1972. 243 p. su iliustr.

Turinyje: *Tolimos salos:* Trioletai; Žvaigždėtos būsenos.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **Iš poemos: „Močiutės sūnelis".**—„Pradai ir žygiai", 1927, Nr. 3/4, p. 232—233.

☐ Žemaičiai. Žemaičių rašytojų prozos ir poezijos antologija. K., 1938, p. 113—122.

☐ Lietuvių poezija. T. 2. V., 1967, p. 158—166.
Taip pat 1969 leid.

☐ Poezijos pavasaris. V., 1970, p. 48—49; V., 1971, p. 119—120; V., 1972, p. 69—70; V., 1973, p. 168—169.

☐ [Eilėraščiai periodikoje]: „Gimtasis kraštas", 1972, rugsėjo 14, su portr.— „Literatūra ir menas", 1971, sausio 9, su portr.; 1972, vasario 5, su portr.; 1973, birželio 16, su portr.—„Nemunas", 1970, Nr. 12, p. 12—13, su portr.— „Pergalė", 1971, Nr. 9, p. 83—85.—„Tarybinė Klaipėda", 1973, sausio 14.

LITERATŪROS KRITIKA

☐ **Kova dėl literatūros žurnalo.**—„Skynimai", 1933, Nr. 3, p. 213—215.— Parašas: St. Ang.

☐ **Kalbame apie gyvąjį poetą.**—„Pradalgės", 1934, Nr. 2, p. 31—33.

Poezijos reikšmės ir poetų gyvenimo sąlygų klausimu.

☐ **J. Marcinkevičiaus Amerikoniška tragedija.**—„Dienovidis", 1938, Nr. 6, p. 272—278.

Apie romaną „Jis turi mirti" (1937).

☐ **Tarp dviejų mūsų naujosios literatūros polių: I. Beletristika.— II. Poezija.**— „Dienovidis", 1938, Nr. 10, p. 432—436; 1939, Nr. 1, p. 1—8.

☐ **Keli naujosios vokiečių lyrikos bruožai.**—„Dienovidis", 1939, Nr. 3, p. 140—144.

□ **Daug pasako ir viena daina...**—„Literatūra ir menas", 1968, gegužės 11. Meno teorijos klausimai.

□ **Šimtamyliai batai ir negalavimai.** (Mintys apie kritiką).—„Literatūra ir menas", 1968, birželio 29.

* * *

□ Ž e m a i č i a i. Žemaičių rašytojų prozos ir poezijos antologija. [Sured. ir įž. str. „Žemaičių pasisakymas", p. 7—15, parašė S. Anglickis]. K., „Sakalas", 1938. 246 p. su portr.

VERTIMAI

□ **Lermontovas M.** Demonas. Rytų apysaka. [Poema].— Kn.: Lermontovas M. Rinktinė. V., 1949, p. 123—162.
□ **Heinė H.** Kelionių vaizdai. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1953. 228 p.

II
LITERATŪRA

Anglickis S. [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 241—246, su portr.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (7 pavad.), p. 567.— Taip pat 1957 leid.— **Anglickis S.** Autoanalizė. Atsakymas į „Kultūros" žurn. anketą.—„Kultūra", 1934, Nr. 10, p. 555—562.— **Anglickis S.** Gimtasis kaimas. [Bernotavo k., Plungės r.].—„Kibirkštis" (Plungė), 1973, birželio 2, su portr.— **Anglickis S.** Gyvenimo bruožai. [Autobiografija].— Rink.: Žemaičiai. K., 1938, p. 109—111, su portr.— Bibliogr.: 6 pavad.— **Anglickis S.** „Lengviau kalbėti apie..." [Atsakymas į anketą „Kaip jūs rašote"].—„Švyturys", 1969, Nr. 7, p. 18—19, su portr.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 3. D. 2. V., 1965, p. 598—601; T. 4. 1968, p. 798.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 62.— **Bielinienė J.** Visuomeninė literatūros paskirtis. Keli ist. štrichai.—„Pergalė", 1969, Nr. 12, p. 120—121.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 1. K., 1933, sklt. 615, su portr.— **Rumbinas S.** ...Veržlumą karštą savos širdies. Svečiuose pas poetą S. Anglickį.—„Raudonoji vėliava" (Šiauliai), 1969, kovo 29, su portr.— **Sabaliauskas J.** Žvelgia Ventos akimis.—„Raudonoji vėliava" (Šiauliai), 1963, kovo 2, su portr.

APIE ATSKIRUS RINKINIUS

„Ž i n g s n i a i p r i e s f i n k s o". **Bičiūnas V.**—„Židinys", 1931, Nr. 12, p. 490—491.— Parašas: V. B-nas.— **Būdavas S.**—„Aušra", 1931, gruodžio 1, Nr. 19.— Parašas: B. Mendūža.— **Keliuotis J.**—„Naujoji romuva", 1931, Nr. 43, p. 1037—1038.— **Engert Horst.** Einsilbige Faktfüllung in der jüngsten litauischen Lyrik.—„Darbai ir dienos", 1939, t. 8, p. 393—395.— Vok. k.
„K r a u j o a u k a". **Brazdžionis B.**—„Židinys", 1934, Nr. 4, p. 422—424.— Parašas: J. Brazaitis.— **Šimkus J.** Anglickio apokalipsiai.— Kn.: Šimkus J. Realizmo kryptimi. V., 1970, p. 227—230.— Taip pat: „Lietuvos žinios", 1934,

rugpjūčio 11, Nr. 182.— **Povilavičius S.**—„Akademikas", 1934, Nr. 10, p. 231.— Parašas: S. Vykintas.

„7 didžiosios nuodėmės". **Brazdžionis B.**—„Židinys", 1935, Nr. 12, p. 606—607.— Parašas: J. Braz.— **Jasiūnas A.**—„Jaunoji Lietuva", 1936, Nr. 5, p. 319—321.— **Korsakas K.** Eilėraščiai apie nuodėmes.—„Kultūra", 1935, Nr. 12, p. 755—758.— Parašas: J. Radžvilas.— **Šimkus J.** Juvenališki posmai.— Kn.: Šimkus J. Realizmo kryptimi. V., 1970, p. 231—234.— Taip pat: „Lietuvos žinios", 1935, gruodžio 14, Nr. 287.

„Didžioji kančia". **Bivainis J.**—„Akademikas", 1937, Nr. 7, p. 171—172.— **Brazdžionis B.**—„Židinys", 1937, Nr. 7, p. 100—102.— Parašas: J. Brazaitis.— **Pumputis D.** Per lūžtančius tiltus.—„Kultūra", 1937, Nr. 8, p. 460—462.

„Po atviru dangum". **Kirkila J.** Kaip nedainuot, nekurti dainą šaunią.—„Literatūra ir menas", 1960, rugsėjo 17.— **Matuzevičius E.** Poetas ir laikas.—„Pergalė", 1960, Nr. 11, p. 163—167.

„Metūgės linksta į saulę". **Baliulienė A.** Gyvosios žemės poezija.—„Pergalė", 1965, Nr. 11, p. 169—171.— **Matuzevičius E.** Įsiklausius žemės ir laiko balso.—„Literatūra ir menas", 1965, gruodžio 25.— **Sakalauskas J.** Nauja St. Anglickio knyga.—„Raudonoji vėliava" (Šiauliai), 1965, rugpjūčio 15.

„Karklai žydi". **Adomaitis A.** Trys prizmės.—„Literatūra ir menas", 1970, vasario 28.— **Matuzevičius E.** Ištikimybė poezijai ir žmogui.—„Literatūra ir menas", 1970, sausio 1.

„Žemė ir želmenys". **Anglickis S.** Autoriaus žodis.—„Naujos knygos", 1972, Nr. 6, p. 6, su portr.— **Kubilius V.** Vingiuoto kelio balansas.—„Pergalė", 1972, Nr. 10, p. 162—166.— **Matuzevičius E.** Stasio Anglickio poezija.—„Literatūra ir menas", 1973, sausio 20.

Julius ANUSAVIČIUS (1832—1907)

Poetas. Gimė 1832 Daniūnų dv. (Pasvalio r.) neturtingų bajorų šeimoje. Mirė 1907.II.26 ten pat.

Mokėsi privačiai Vilniuje, įgijo matininko specialybę. Už dalyvavimą 1863 sukilime ištremtas į Sibirą. Apie 1890 apsigyveno Rygoje, vėliau grįžo į Daniūnus.

Pirmieji kūriniai išspausdinti 1900. Spėjama, kad rašyti pradėjo prieš 1863. Kūrybinis palikimas apie 20 000 eilučių; didžioji dalis nespausdinta. Rankraščiai Vilniaus universitete ir LTSR MA Lietuvių kalbos ir literatūros institute.

Yra išvertęs į lietuvių kalbą L. Kondratovičiaus, A. Mickevičiaus ir kitų lenkų poetų kūrinių.

Pavardės formos: *Anusaviczė (Anusas), Hanusovičius.* Pasirašinėjo: *Jul. An., Julijus An., Nežinomasis, X.*

I
SPAUSDINTI DARBAI

☐ **Viena pavasario diena.** Idilia. [Poema. Su red. prierašu].—„Tėvynės sargas", 1900, Nr. 4/5, p. 45—53; Nr. 6/7, p. 39—47; Nr. 8, p. 33—40; Nr. 9, p. 24—30.— Parašai: X, Nežinomasis, Julijus An.

☐ **Atlaidai Lietuvoje.** [Poemėlė].—„Tėvynės sargas", 1900, Nr. 10/11, p. 14—20.— Parašas: Julijus Anusaviczė (Anusas).

☐ **Už vierą!** [Poemėlė].—„Tėvynės sargas", 1900, Nr. 12, p. 14—19.— Parašas: Julijus Anusaviczė (Anusas).

☐ **[Poezija].**— Kn.: Vaižgantas. Raštai. T. 11. K., 1929, p. 184—216.

☐ **[Eilėraščiai].**—„**Kasgi iszgidis szirdi sudraskita?...**"— **Rieszutinaj.**— **Senis Kiam-biała.**— **Pavasaris 1863 m.** [Poemos. V. Biržiškos publ.].—„Mūsų senovė", 1937, t. 2, Nr. 1, p. 123—133; 1938, t. 2, Nr. 2, p. 307—309; Nr. 3, p. 471—477; 1939, t. 2, Nr. 4, p. 632—647; 1940, t. 3, Nr. 1, p. 119—133.

☐ Lietuvių poezija. XIX a. V., 1955, p. 330—380.

Publikuojama ir iki tol nespausdintų eilėraščių.

☐ **[Eilėraščiai].**—„Pergalė", 1958, Nr. 11, p. 149—151.

☐ Lietuvių poezija. T. 1. V., 1967, p. 169—171.

Taip pat 1969 leid.

RUSŲ KALBA

☐ **Один весенний день.** Пер. М. Петровых.— **Весна 1863 года.** Пер. Д. Орловская. [Поэмы].— [Стихи. Пер. В. Бугаевский].— В сб.: Литовские поэты XIX века. М.—Л., 1962, с. 203—239.

RANKRAŠČIAI

☐ [**Eilėraščių** rinkinys]. 1850—1888.— VUB.
[T. 1]. 201 lap.
[T. 2]. 20 lap.
[T. 3]. 204 lap.
☐ **[Eilėraščiai].** B. m. 5 lap.— LKLIB.

II
LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 2. V., 1958, p. 60—66, su faks.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 79.— **Bikuličius V.** E. Daukšys ir J. Anusavičius — poetai sukilėliai.—„Tiesa", 1963, lapkričio 24.— **Biržiška V.** Aleksandrynas. T. 3. Čikaga, 1965, p. 375—377.— Bibliogr.: 11 pavad.— **Biržiška V.** Juliaus Anusavičiaus nežinomi eilėraščiai. [Rankraščiai].—„Mūsų senovė", 1937, t. 2, Nr. 1, p. 119—122.— **Kabelytė S.** Pirmieji L. Kondratavičiaus kūrinių vertimai į lietuvių kalbą.—„Literatūra", 1972, t. 14, sąs. 3, p. 144—151.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 1. K., 1933,

skit. 799.— **Lietuvių** poezija. XIX a. V., 1955, p. 649—650.— **Mykolaitis-Putinas V.** Naujoji lietuvių literatūra. T. 1. K., 1936, p. 38—39.— **Pranskus-Žalionis B.** Lietuvių literatūros gretose. V., 1959, p. 53—76.— **Pranskus-Žalionis B.** 1863 metų atspindžiai lietuvių literatūroje.—„LTSR MA darbai". Ser. A, 1957, t. 1, p. 33—34, 36—38.— **Sprindis A.** Lietuvių revoliucinės literatūros ištakos.— Rink.: Senosios lietuvių literatūros baruose. V., 1971, p. 109—114.— **Sprindis A.** Puikioji tradicija.— Rink.: Tautų draugystė lietuvių ir rusų literatūrose. V., 1963, p. 11—12, 14.— **Vaižgantas.** Raštai. T. 11. K., 1929, p. 180—184; T. 19. V., 1933, p. 302—303.

Juozas APUTIS (g. 1936)

Prozininkas.

Gimė 1936.VI.8 Balčių k. (Raseinių r.). Mokėsi Viduklės vid. mokykloje. 1954—55 Balčių k. klubo-skaityklos vedėjas. 1960 baigė Vilniaus universiteto Istorijos ir filologijos fak. (lietuvių kalbos ir literatūros spec.). 1959—69 dirbo laikr. „Literatūra ir menas", 1969—77 žurn. „Girios" redakcijose. Nuo 1977 atsidėjo kūrybiniam darbui. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1967.

Kūrinius pradėjo skelbti 1960. Pirmasis novelių rinkinys „Žydi bičių duona" 1963. Žemaitės literatūros premija (1971) už apsakymą „Erčia, kur gaivus vanduo". Rašo recenzijas, literatūrinius straipsnius. Yra išvertęs V. Bykovo, A. Platonovo, L. Leonovo, K. Vorobjovo, V. Totovenco prozos kūrinių.

I

GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

□ **Žydi bičių duona.** Apsakymai. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1963. 55 p. su portr.— Išleista aplanke „Pirmoji knyga. 1963".

Turinys: Pasikalbėjimas su kareiviu Čiviliu.— Judėjimas.— Žmogus kelio pakrašty.— Valio! — Du susitikimai.— Stotyje tebegroja „Turkų maršą".— Už lango — darganota gatvė.

□ **Rugsėjo paukščiai.** Novelės. V., „Vaga", 1967. 144 p.

Turinys: Svajonių lakūno popieriai.— Prakeikimas.— Mergaitė stotyje.— Žuvys neturi atminties.— Dobilė. 1954 metų naktį.— Vyrai pievoje.— Senamiesčio namai.— Kur duoda anglį.— Atsinešiu proklamacijų...— Varnėnai ant telefono vielų.— Septintą valandą nėra autobuso.— Balti rugiai.— Žmogus matine galva.— Bėgiai ties Prėglium.

□ **Horizonte bėga šernai.** Novelės. V., „Vaga", 1970. 175 p.

Turinys: *Tarp mažų, tarp didelių eglių:* Vakaras, paskutinieji prie ežero; Skraidančios obelys: Lapsinis geras yra; Tik-tik-tik; Užmušė; Ir tenai yra smėlio kraštas; Horizonte bėga šernai.— *Mėnulio šviesa:* Žalias traukinys; Balta novelė; Praradimo aidai; Erčia, kur gaivus vanduo; Tylėdami važiavo greitai; Riksmas mėnesienoje.

PERIODIKOJE

☐ **Kelnės.** [Apsakymas].—„Pergalė", 1963, Nr. 3, p. 92—94.
☐ **Hansas Gedimino aikštėje.** [Apsakymas].—„Pergalė", 1966, Nr. 3, p. 61—65.
☐ **Ką sako Vitka.** Apsakymas.—„Švyturys", 1966, Nr. 19, p. 4—5.
☐ **Dobilė. 1954 metų naktį.**— Rink.: Lietuvių tarybinė novelė. V., 1969, p. 421—426.
☐ **Taku į Vaciaus sodybą.** Novelė.—„Nemunas", 1973, Nr. 8, p. 14—16, su portr.
☐ **Griškelis šienauja dvi savaites.— Žmogiškumo jėga...— Pasimiegojimas prie krosnies.** Novelės.—„Pergalė", 1973, Nr. 12, p. 54—71.

LITERATŪROS KRITIKA, PUBLICISTIKA

☐ **Žmogus kuria ateitį.** [Apybraiža].— Rink.: Pažįstami veidai. V., 1962, p. 83—92.
☐ **Trumpo atsakymo nėra.** Skaitytojų prozos apžvalga.—„Jaunimo gretos", 1964, Nr. 6, p. 27—28.
☐ **„Sakoma, kad poezijoje..."** („Poezijos pavasario" anketa).— Rink.: Poezijos pavasaris. 1966. V., 1966, p. 170—171.
☐ **Etiketės, nuomonės ir gyvasis vanduo.** Tęsiame pokalbį apie apsakymą.— „Literatūra ir menas", 1967, sausio 28.
☐ **Kur siūlo galas.** (Mintys apie kritiką).—„Literatūra ir menas", 1968, birželio 1.
☐ **Nežinai mano nerimo.** [Apybraiža].— Rink.: Nežinai mano nerimo. V., 1972, p. 148—174.

GROŽINIAI KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

☐ **Проклятие.** [Рассказ].—«Комсомольская правда» (В.), 1964, 22 марта.
☐ **Добиле ночью 1954 года.** [Новелла. Пер. В. Чепайтис].—«Литва литературная», 1969, с. 62—67, с ил.
☐ **Мужчины на лугу.** Рассказ.—«Сов. Литва», 1972, 2 апреля, с ил.
☐ **Дабиле.** [Apsakymas].—«Полымя», 1967, Nr. 6, p. 142—145.— Baltar. k.
☐ **Saruna ar kareivi Čivili.** [Pasikalbėjimas su kareiviu Čiviliu. Apsakymas].—„Liesma", 1964, Nr. 2, p. 15.— Latvių k.
☐ **Nora, kuras ūdens spirdzina.** [Erčia, kur gaivus vanduo. Apsakymas. Su red. prierašu].—„Literatūra un Māksla", 1971, 16. oktobrī, su iliustr.— Latvių k.
☐ **Vakars, pēdējie pie ezera.** [Vakaras, paskutinieji prie ežero. Apsakymas].—„Lauku Dzīve", 1972, Nr. 2, p. 22—23.— Latvių k.
☐ **[Horizonte bėga šernai.** Apsakymas].—„Grakan tert", 1972, 18 petrvari.— Arm. k.
☐ **[Žuvys neturi atminties.** Apsakymas].—„Garun", 1973, Nr. 2, p. 90—93.— Arm. k.

□ **Vaddisznók futnak a látóhatár szélén.** [Horizonte bėga šernai. Apsakymas. Vertė L. Marazas].— Rink.: A csíkos trolibusz. Debrecen, 1970, p. 110—119.— Vengrų k.

□ **Fische haben kein Gedächtnis.** [Žuvys neturi atminties. Apsakymas. Vertė I. Brėving].— Rink.: Fische haben kein Gedächtnis. Berlin, 1970, p. 351—357.— Vok. k.

II
LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 4. V., 1968, p. 818—819.— **Juozas Aputis.**— „Bibliotekų darbas", 1971, Nr. 9, p. 27—28, su portr.— **Zalatorius A.** Lietuvių smulkiosios prozos transformacija.— Rink.: Šiuolaikinės lietuvių literatūros bruožai. V., 1969, p. 146—147, 149—150, 154, 167—168, 170, 174—176, 178.— **Слуцкис М.** Степень зрелости.—«Литературная газета», 1971, 9 июня.

APIE ATSKIRUS RINKINIUS

„Žydi bičių duona". **Drilinga A.** Kelialapiai į literatūrą.—„Tiesa", 1963, spalio 19.— **Mareckaitė G.** Priešakinės pozicijos — jų ateitis.—„Komjaunimo tiesa", 1963, spalio 23.— **Nastopka K.** Kartos bruožai „Pirmojoje knygoje".—„Pergalė", 1963, Nr. 12, p. 152—153.— **Sluckis M.** Susipažinkime: žadantis novelistas.—„Literatūra ir menas", 1963, rugsėjo 28.— **Strielkūnas J.** „Pirmoji knyga".—„Panevėžio tiesa", 1963, lapkričio 19.— **Марецкайте Г.** Передовые позиции и их будущее.—«Комсомольская правда» (В.), 1963, 23 октября.

„Rugsėjo paukščiai". **Aputis J.** Jauno prozininko žodis.—„Naujos knygos", 1967, Nr. 1, p. 5, su portr.— **Kuckailis J.** Gyvenimiškai, sodriai.— „Kauno tiesa", 1967, balandžio 30.— **Lankauskas R.** Tikrumo ir tiesos alkis.— „Pergalė", 1967, Nr. 4, p. 157—160.— **Narbutas V.** Kasdieninė prasmė ir grožis.—„Komjaunimo tiesa", 1967, birželio 14.— **Sluckis M.** Ties naujos knygos slenksčiu.—„Literatūra ir menas", 1965, rugpjūčio 21.— **Zalatorius A.** Žmogų sušildančios novelės.—„Literatūra ir menas", 1967, lapkričio 18.— **Нарбутас В.** Повседневный смысл и красота.—«Комсомольская правда» (В.), 1967, 14 июня.

„Horizonte bėga šernai". **Areška V.** Tradicija ir ieškojimai. V., 1973, p. 229—232.— **Mikelinskas J.** Kelyje į jausmo ir žodžio tiesą.—„Literatūra ir menas", 1971, sausio 23.— **Vitkauskas V.** Gyvi ir brandūs žodžiai. [Novelių kalba].—„Kultūros barai", 1970, Nr. 12, p. 63—64.— **Zalatorius A.** „Skaidrus, gryno liūdesio pilnas pasaulis".—„Pergalė", 1971, Nr. 2, p. 163—168.— **Микелинскас Й.** На пути к правде чувства и слова.—«Дружба народов», 1971, № 6, с. 277—280.

Vitas AREŠKA (g. 1927)

Literatūrologas, kritikas. LTSR nusipelnęs meno veikėjas (1977). Gimė 1927.I.6 Zybolių k. (Rokiškio r.). Baigęs dvi Rokiškio suaugusiųjų gimnazijos klases, 1945 įstojo į Darbininkų ir valstiečių parengiamuosius kursus prie Vilniaus universiteto. 1952 baigė Vilniaus Pedagoginį institutą (lietuvių kalbos ir literatūros spec.). 1954—57 Maskvos M. Gorkio pasaulinės literatūros instituto aspirantas. 1952—54 ir 1957—71 Vilniaus Pedagoginio instituto lietuvių literatūros katedros dėstytojas (nuo 1967 docentas). Nuo 1971 Vilniaus universiteto Lietuvių literatūros katedros vedėjas. TSKP narys nuo 1951. 1963—65 LKP CK narys. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1971. Kritikos ir literatūros istorijos straipsnius spausdina nuo 1954. Filologijos kandidatas (1964, „T. Tilvyčio poemos").

I
LITERATŪROS KRITIKA

☐ **Šiuolaikinė lietuvių proza.** (Medžiaga lektoriui). V., 1973. 15 p. (LTSR „Žinijos" d-ja. Lit. ir meno moksl. metod. t-ba).— Išsp. **rotapr.**

☐ **Tradicija ir ieškojimai.** V., „Vaga", 1973. 413 p.

Turinys: I. Tradicijos ir ieškojimų dialektika.— II. Prozos tradicijų kaita.— III. Šių dienų poezijos pamokos.

* * *

☐ **Gyvenimas ir poezija.**— Rink.: 1958 metų lietuvių tarybinė literatūra. V., 1959, p. 157—166.

☐ **Apie socialistinio realizmo metodo bruožus T. Tilvyčio poemoje „Usnynė".**—„Vilniaus Ped. in-to mokslo darbai", 1960, t. 11, p. 151—182.— Santr. rusų k.— Bibliogr. išnašose.

☐ **T. Tilvyčio poemos „Usnynė" stilius.**—„Literatūra", 1960, t. 4, p. 5—29.— Santr. rusų k.— Bibliogr. išnašose.

☐ **Lenino paveikslas tarybinėje lietuvių literatūroje.**—„Literatūra ir menas", 1960, balandžio 23.— Parašas: V. Areška, J. Būtėnas.

☐ **Tilvyčio poemų literatūrinis nagrinėjimas mokykloje.**—„Tarybinė mokykla", 1963, Nr. 9, p. 21—28.— Bibliogr. išnašose.

☐ **Žodis, ištikimas liaudžiai.** T. Tilvyčiui — 60 metų.—„Literatūra ir menas", 1964, sausio 11.

☐ **Subjektyvaus požiūrio neužtenka.**—„Literatūra ir menas", 1965, gruodžio 11.

Skaitytojo ir literatūros santykio problema.

☐ **Revoliucinės epopėjos metraštis.**—„Literatūra ir menas", 1966, sausio 29.

Apie A. Gudaičio-Guzevičiaus kūrybą.

☐ **Šiuolaikinė literatūra ir naujas žmogus.** (Lietuvos KP XV ir TSKP XXIII suvažiavimus pasitinkant).—„Literatūra ir menas", 1966, vasario 26.

☐ **Poezija ir šių dienų žmogus.**—„Literatūra ir menas", 1967, birželio 10.

☐ **Prieštaringa literatūros proceso vienybė.**—„Pergalė", 1967, Nr. 7, p. 125—136.— Bibliogr. išnašose.

☐ **Modernizmas ir dekadentizmas literatūroje.** [Su red. prierašu].—„Tarybinė mokykla", 1967, Nr. 7, p. 22, 27—31; Nr. 8, p. 13—18.— Bibliogr.: 32 pavad.

☐ **Laikmečio patyrimas ir visuomeninė literatūros įtaka.**—„Literatūra ir menas", 1967, spalio 21.

☐ **Pagrindinis epochos klausimas.**—„Pergalė", 1967, Nr. 12, p. 109—117.

Didžioji Spalio socialistinė revoliucija ir lietuvių literatūra.

☐ **„Labai svarbu, kad mūsų poezija..."** („Poezijos pavasario" anketa).— Rink.: Poezijos pavasaris. 1968. V., 1968, p. 227—228.

☐ **Duobėtu keliu į subrendimą.** (Poezija—67).—„Literatūra ir menas", 1968, sausio 20, su portr.

☐ **Modernizmas literatūroje — gerai ar blogai?** —„Literatūra ir menas", 1968, birželio 22.

☐ **Ar jau taip visai karalius nuogas?** —„Pergalė", 1968, Nr. 8, p. 123—135.— Bibliogr. išnašose.

Naujasis lietuvių romanas ir Vakarų Europos modernizmas.

☐ **Poezijos akiračiai.** Naujuosius rinkinius pavarčius.—„Tiesa", 1968, rugsėjo 21.

☐ **Ar iš tiesų kriterijai nebeaiškūs?** (Tęsiame pokalbį apie kritiką).—„Literatūra ir menas", 1968, spalio 12.

☐ **K. Binkio gyvenimo ir kūrybos dėstymas X klasėje.**—„Tarybinė mokykla", 1968, Nr. 12, p. 23—28.— Bibliogr.: 10 pavad.

☐ **Pagrindinė kryptis ir kraštutinumai.** (Poezija—68).—„Literatūra ir menas", 1969, sausio 25.

☐ **Buities formulių beieškant.**—„Nemunas", 1969, Nr. 2, p. 50—51.

Apie šiuolaikinę lietuvių lyriką.

☐ **Nepamirštamas talentas.** (P. Cvirkos gimimo 60-osios metinės).—„Literatūra ir menas", 1969, kovo 8, su portr.

☐ **Pirmasis literatūros mokslo etapas — nueitas.**—„Pergalė", 1969, Nr. 6, p. 107—121.

Apie „Lietuvių literatūros istoriją". T. 4.

☐ **Poetas ir laikas.** [E. Mieželaitis].—„Tiesa", 1969, spalio 3.

☐ **Specifinių meno dėsnių beieškant.**—„Pergalė", 1970, Nr. 1, p. 138—150.

Apie str. rinkinį „Šiuolaikinės lietuvių literatūros bruožai".

☐ **Jausmo ir minties sandūroje.** (Poezija—69).—„Literatūra ir menas", 1970, vasario 7.

☐ **Ideologinė meno funkcija.**—„Kultūros barai", 1970, Nr. 5, p. 46—48.

☐ **Jausmų ugdymas.**—„Tiesa", 1970, gegužės 26.

Apie dabartinę lietuvių poeziją.

☐ **Visuomeninė kūrybos reikšmė.**—„Literatūra ir menas", 1970, liepos 25.

Apie lietuvių tarybinę literatūrą.

☐ **Marksizmas ir literatūros tyrinėjimas.**—„Literatūra ir menas", 1970, lapkričio 28.

☐ **Modernistinės kryptys 1917—1940 m. lietuvių literatūroje ir jų apžvalga X klasėje.**— Rink.: Literatūros mokymo klausimai vidurinėje mokykloje. Kn. 1. K., 1971, p. 141—170.

☐ **Psichologinė tiesa ir formos rūpesčiai.** (Poezija—70).—„Literatūra ir menas", 1971, vasario 13.

☐ **Įprasminant dabartį.**—„Literatūra ir menas", 1971, vasario 20.

Apie 1970 m. lietuvių prozą.

☐ **Socialistinis realizmas.**—„Tarybinis mokytojas", 1971, gegužės 5, 7.

☐ **Kūrybinių ieškojimų keliu.** Pastabos apie 1970 m. prozą.—„Komunistas", 1971, Nr. 6, p. 28—33.

☐ **Poezijos kaleidoskopas.**—„Literatūra ir menas", 1971, rugpjūčio 7.

Rink: „Poezijos pavasaris. 1971" apžvalga.

☐ **Socialistinis realizmas lietuvių literatūroje.**—„Tarybinė mokykla", 1971, Nr. 9, p. 12—15; Nr. 10, p. 15—17.

☐ **Kokia literatūra, tokia ir kritika.**—„Literatūra ir menas", 1971, lapkričio 20.

Pasisakymas „Tiesos" redakcijos organizuotame pokalbyje literatūros kritikos klausimais.

☐ **Rūstaus lyrizmo poetas.** V. Mozūriūno gimimo 50-osioms metinėms.—„Literatūra ir menas", 1972, sausio 29.

☐ **Šiuolaikinės poezijos pėdsakais.**—„Tiesa", 1972, kovo 11.

1971 m. lietuvių poezijos apžvalga.

☐ **Duona ar grožis?** —„Nemunas", 1972, Nr. 9, p. 7—9.

Apie literatūros meniškumą.

☐ **Kūrybinių ieškojimų prieštaringumai.**—„Literatūra ir menas", 1972, spalio 14.

Pastabos apie J. Juškaičio, S. Gedos ir V. Skripkos poeziją.

☐ **Žmogus Krėvės kūryboje.**—„Literatūra ir menas", 1972, spalio 21.

☐ **Atradimų ir praradimų kelyje.**—„Tarybinis mokytojas", 1972, gruodžio 1.

Apie E. Mieželaičio poeziją.

☐ **Pilietinės lyrikos galimybės.**—„Pergalė", 1973, Nr. 2, p. 113—121.

Apie J. Macevičiaus poeziją.

☐ **Lyrikos—72 balansas.**—„Tarybinis mokytojas", 1973, vasario 28, kovo 2.

☐ **Profesionalumas ir sielos sąmyšis.** (Poezija—72).—„Literatūra ir menas", 1973, kovo 10.

☐ **Visuomeninė literatūros prigimtis.**—„Komunistas", 1973, Nr. 4, p. 44—49.— Bibliogr. išnašose.

☐ **Tikėjęs gyvenimu ir ateitimi.** K. Kubilinsko gimimo penkiasdešimtmečiui.— „Tiesa", 1973, liepos 1.

☐ **Poezijos kalendoriai.**—„Pergalė", 1973, Nr. 9, p. 99—104.

Rink. „Poezijos pavasaris. 1973" apžvalga.

☐ **Istorijos ir revoliucijos tema prozoje.**—„Literatūra ir menas", 1973, spalio 27.

Apie kritikos ir literatūros mokslo komisijos plenumą Maskvoje.

RUSŲ IR KITOMIS KALBOMIS

□ **Поэмы Т. Тильвитиса.** (Вопросы метода и стиля). [Автореф. канд. дис.]. В., 1964. 16 с. (Вильнюсский гос. ун-т им. В. Капсукаса).

□ **Картина мира.**—«Дружба народов», 1969, № 9, с. 267—269.

О поэзии Э. Межелайтиса.

□ **Поиски закономерностей искусства.**—«Вопросы литературы», 1970, № 10, с. 179—188.— Библиогр. в подстроч. примеч.

□ **По пути творческих исканий.** Заметки о прозе 1970 г.—«Коммунист» (В.), 1971, № 6, с. 29—34.

□ **Общественная природа литературы.**—«Коммунист» (В.), 1973, № 4, с. 48—54.— Библиогр. в подстроч. примеч.

□ **Człowiek w prozie litewskiej.** [Žmogus lietuvių prozoje].—„Czerwony Sztandar", 1971, 30 lipca, 13 sierpnia.— Lenkų k.

□ **Współczesna liryka a człowiek.** Uwagi o poezji litewskiej. [Dabartinė lyrika ir žmogus. Pastabos apie lietuvių poeziją].—„Czerwony Sztandar", 1968, 8 czerwca.— Lenkų k.

□ **Лириката и човекът.**—«Народна култура», 1968, 27 апреля, p. 6.— Bulg. k.

Nūdienės lietuvių poezijos raida.

II

LITERATŪRA

Areška V. Tiems, kurie pavėlavo. [Atsiminimai apie Darbininkų ir valstiečių parengiamuosius kursus].—„Tarybinis mokytojas", 1967, spalio 26.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 93.— **Sukovskis A.** Revolucionārās cīņas epopeja. [V. Areškos rec., išsp. „Literatūroje ir mene" 1966 sausio 29, apžvalga].—„Karogs", 1966, Nr. 5, p. 178.— Latvių k.

Aleksandras ARMINAS žr. Venancijus Ališas

Petras ARMINAS (1853—1885)

Poetas, vertėjas. Gimė 1853.VI.16 Deksniškių k. (Vilkaviškio r.). Mirė 1885.III.18 Marijampolėje (dab. Kapsukas).

1865—67 mokėsi Marijampolės progimnazijoje, 1869—71 Veiverių pedagoginiuose kursuose. Baigęs mokytojavo Alvito pradžios mokykloje, 1875—77 Naumiesčio (dab. Kudirkos Naumiestis) dviklasėje

mokykloje, nuo 1877 Marijampolės gimnazijoje. Įtartas anticarine veikla, 1883 perkeltas į Augustavą (Lenkija). 1884 atsisakė mokytojo vietos ir grįžo į Marijampolę.

Literatūrinio darbo pradžia 1880. Spaudoje debiutavo 1883 (L. Kondratovičiaus „Kaimo mokyklos" vertimas „Aušroje"). Rašė eilėraščius, išvertė bei perdirbo lenkų ir rusų poetų kūrinių, paskelbė keletą straipsnių, sudarė „Lietuvišką chrestomatiją" (rankraštis dingęs). Poetinė jo kūryba išleista 1893, o 1939—40 skelbta leid. „Mūsų senovė". Pilniausias leidimas 1970.

Bendradarbiavo „Aušroje" ir „Aušros" kalendoriuje" (1885), „Nemuno sarge" ir kt.

Pasirašinėjo: *P. A. Trupinėlis, P. Trupinėlis, P. Trup.*

I
KŪRYBA

KNYGOS

☐ **Rasztai.** Tilžė, Mauderodės sp., 1893. 40 p. („Ūkininko" priedas. Nr. 8).

Turinys: [L. Kondratovičiaus, A. Mickevičiaus poezijos vertimai.— Pasakėčios].

——— [Įž. str.: „Trumpas Petro Armino gyvatos aprašymas"]. Išleid. 3-iasis*, papildintas naujomis eilėmis. V., J. Zavadskio sp., 1907. 60 p. su portr.

Dalis kūrybos publ. leid.: Lietuviškas Aušros kalendorius ant metų 1885... visai Lietuvai ir Žemaitijai pritinkąs. Bitėnai [Tilžė, 1884], p. XXVI, 39—43, 46—47.

☐ **Vytautas, didis Lietuvos kunigaikštis.** Parašė P. A. Trupinėlis. [Pagal Kukolniką].— Tilžė, Mikšas, 1885. 46 p. su portr.

Pirmoji publ.: „Nemuno sargas", 1884, Nr. 5, 7, 9, 11, 12; 1885, Nr. 2.

☐ **Eilės.** [Įž. str. ir paaiškinimai, p. 108—121, K. Nastopkos]. V., „Vaga", 1970. 123 p. su portr. („Versmės").

EILĖRAŠČIAI RINKINIUOSE

☐ Lietuviszkos dainos isz visur surinktos. Plimutas, 1893, p. 52, 56—57, 83, 89, 106.

☐ Вольтеръ Э. Литовская хрестоматия. Спб., 1904, с. 411—412.

☐ Lietuvių poezija. XIX a. V., 1955, p. 404—415.

☐ Lietuvių poezija. T. 1. V., 1967, p. 182—186.
Taip pat 1969 leid.

STRAIPSNIAI

☐ **Adomas Mickeviczius.**—„Tėvynė", 1898, Nr. 12, p. 388—391, su portr.— Parašas: J. J. ir P. Trup. [J. Jasiulaitis ir P. Arminas].

* 2-asis leidimas nežinomas.

□ **Nusidavimai Lidos pilies.**— Leid.: Lietuviškas Aušros kalendorius ant metų 1885... visai Lietuvai ir Žemaitijai pritinkąs. Bitėnai [Tilžė, 1884], p. 17—20.— Parašas: P. Trupinėlis.

* * *

□ О Родине. М., 1944, с. 88—89.
Стихи. Пер. М. Замаховская.

II

LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 2. V., 1958, p. 126—127, su portr.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 98—99, su portr.— **Petras Arminas**-Petras Trupinėlis.—„Lietuvos aidas", 1935, kovo 18, Nr. 63.— Parašas: A. N.— **Petras Arminas**-Trupinėlis.—„Šaltinis", 1910, Nr. 14, p. 211—212, su portr.— **Petras Arminas** (Trupinėlis).—„Trimitas", 1922, Nr. 38, p. 16—18.— Parašas: K. S.— **Petras Arminas**-Trupinėlis. (75 metų gimimo sukaktuvių proga).—„Tautininkų balsas", 1928, rugsėjo 20, Nr. 38.— Parašas: J. K.— **Auryla V.** Lietuvių vaikų literatūra. D. 1. V., 1967, p. 132—133, su iliustr.— **Biržiška V.** Nežinomi Petro Armino eilėraščiai. [Eilėraščių publ. su koment. Eilėraščiai, klaidingai priskirti Arminui].—„Mūsų senovė", 1939, t. 2, Nr. 4, p. 654—658.— **Būdavas S.** Petras Arminas-Trupinėlis.—„Kultūra", 1925, Nr. 3, p. 165—166.— **Būtėnas J.** Prieš 60 metų mirė poetas Arminas-Trupinėlis.— „Tiesa", 1945, kovo 17.— **Diringas E.** Petras Arminas-Trupinėlis.—„Pavasaris", 1935, Nr. 5, p. 130.— **Fedaravičius K.** Kuklus literatūros darbininkas.—„Darbas" (Pasvalys), 1973, rugsėjo 15.— **Grinius K.** Petras Arminas-Trupinėlis.— Leid.: Dvidešimtmetinės „Aušros" sukaktuvės. (1883—1903). Tilžė, 1903, p. 57—62.— Parašas: K. L.—„Varpas", 1903, Nr. 3, p. 105—110; Nr. 4/5, p. 134—139.— **Gustaitis M.** Petras Arminas — plunksnos darbininkas. Keli bruožai jo ir jo kūrybos charakteristikai.—„Lietuvos mokykla", 1923, Nr. 10, p. 387—390.— **Juozapavičius P.** Anksti užgesęs žiburys.—„Kauno tiesa", 1968, rugsėjo 14, su portr.— **Kapsukas V.** Iš P. Armino laiškų.—„Kibirkštis", 1925, Nr. 9, p. 24—25.— **Kirlys J.** Petras Arminas.—„Naujasis kelias" (Kapsukas), 1973, rugsėjo 15.— **Kirša F.** Valančių ir Arminą minint.—„Baras", 1925, Nr. 7, p. 77.— Parašas: F. K.— **Kudirka J.** Petras Arminas-Trupinėlis.— „Mūsų kraštas", 1935, kovo 17, Nr. 11.— **Kuosaitė E.** Užsienio poetų vertimai į lietuvių kalbą (1880—1905 m.).—„Vilniaus un-to mokslo darbai". Ist. ir filol. mokslų ser., 1958, t. 4, p. 113—121.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 1. K., 1933, sklt. 1151—1153, su portr.— **Mykolaitis-Putinas** V. Naujoji lietuvių literatūra. T. 1. K., 1936, p. 137—138.— **Nastopka K.** Petras Arminas-Trupinėlis.— Kn.: Arminas-Trupinėlis P. Eilės. V., 1970, p. 3—20.— **Skeivys S.** Petras Arminas-Trupinėlis.—„Tarybinė Klaipėda", 1953, rugsėjo 23.— **Sprindis A. P.** Arminas-Trupinėlis.—„Pergalė", 1955, Nr. 3, p. 98—100.— **Šlapšinskas J.** Petrą Arminą-Trupinėlį prisiminus.—„Lietuvos aidas", 1928, rugsėjo 15, Nr. 184.— **Šlaža M.** Petras Arminas (Trupinėlis). Sukakus 40 metų po jo mirties.— „Klaipėdos žinios" (priedas), 1925, balandžio 26, Nr. 96.— **Šliūpas J.** Petras

Arminas.—„Lietuviškasis balsas", 1885, Nr. 1, p. 3.— Parašas: J. Szl.— **Trumpas** Petro Armino gyvatos aprašymas.— Kn.: Arminas P. Raštai. V., 1907, p. I—VIII.— **Vaižgantas.** Arminas Petras-Trupinėlis.— Raštai. T. 19. K., 1933, p. 305—307.— **Vajėga J.** Petras Arminas-Trupinėlis.—„Lietuvos mokykla", 1935, Nr. 5, p. 321—323.— **Vencius J.** Petro Armino giminė ir gyvenimo metmens.—„Lietuvos mokykla", 1923, Nr. 10, p. 386—387.— **Viešintas V.** Petras Arminas.—„Tėvynės balsas", 1963, rugsėjis, Nr. 74, su portr.— **Virsnis J.** Petras Arminas, jo gyvenimas ir darbai.—„Vienybė lietuvninkų", 1910, balandžio 20.— **Zaborskaitė V.** Petras Arminas Trupinėlis.—„Tiesa", 1953, rugsėjo 17.— **Скейвис С.** Пятрас Арминас-Трупинелис.—«Сов. Клайпеда», 1953, 23 сентября.

* * *

„Eilės". **Sideravičius R.** Mūsų poezijos versmės.—„Literatūra ir menas", 1971, balandžio 3.— **Sprindis A.** Antras poeto gimimas.—„Pergalė", 1971, Nr. 1, p. 158—160.

ATSIMINIMAI

Petro Armino mokinių ir pažįstamų atsiminimai.—„Lietuvos mokykla", 1923, Nr. 10, p. 394—401.— Aut.: J. Turčiniškis, T. Žilinskas, M. Vosylius, P. Būčys ir kt.— **Šapalas K.** Marijampolėje apie Arminą.—„Lietuvos mokykla", 1923, Nr. 10, p. 409—410.— **Vencius J.** Iš anų laikų...— Iš anų laikų dokumentų.—„Lietuvos mokykla", 1923, Nr. 10, p. 402—409.

Gediminas ASTRAUSKAS (g. 1932)

Poetas, satyrikas.

Gimė 1932.VI.12 Pušaloto mstl. (Pasvalio r.) tarnautojų šeimoje. Mokėsi Panevėžio I vid. mokykloje, 1955 baigė Vilniaus universiteto Istorijos ir filologijos fak. (rusų kalbos spec.). 1955—57 dėstė Kauno Politechnikos ir Vilniaus Pedagoginiame institute. 1957—62 laikr. «Советский спорт» korespondentas Lietuvai. 1962—63 ir 1965—69 laikr. „Sportas", 1969—70 žurn. „Nemunas", 1963—64 ir 1971—73 žurn. „Šluota" redakcijų darbuotojas. 1973—75 atsidėjo kūrybai. Nuo 1975 „Lelijos" susivienijimo savaitr. „Už komunistinį darbą" korespondentas. TSKP narys nuo 1962. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1969.

Pirmieji eilėraščiai periodikoje 1950. Pirmasis rinkinys 1961 („Nemėgstu odžių"). Drauge su K. Šilgaliu parašė libretą V. Paltanavičiaus operai „Kryžkelėje" (pastatyta 1967). Pjesė-novelė „Akademi-

kas" pastatyta 1967 Kauno Muzikiniame dramos teatre (spektaklio „Trys vakarai" dalis). Komp. B. Gorbulskis, V. Laurušas, D. Andriulis, V. Paltanavičius yra parašę dainų su Astrausko tekstais.

Astrausko eilėraščių yra išversta į rusų, ukrainiečių, baltarusių, latvių, žydų kalbas. Jis pats yra išvertęs eilėraščių iš rusų ir latvių kalbų.

I

GROŽINĖ KŪRYBA

□ **Nemėgstu odžių.** [Eilėraščiai]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1961. 80 p. su portr.— Išleista aplanke „Pirmoji knyga. 1961".

Turinys: Mano karta.— Kasdieninės istorijos.

□ **Širdis ir šaukštas.** [Satyr. eilėraščiai. Iliustr. R. Palčiauskas]. V., „Vaga", 1967. 94 p. su iliustr.

□ **Kibernetija.** [Satyr. eilėraščiai. Iliustr. R. Palčiauskas]. V., „Vaga", 1972. 84 p. su iliustr.

* * *

□ Poezijos pavasaris. V., 1966, p. 153—154; V., 1971, p. 55—58, su iliustr.

□ Lietuvių poezija. T. 2. V., 1967, p. 569—574.

Taip pat 1969 leid.

* * *

□ **На распутье.** Опера в 3-х д. с прологом. Либретто Г. Астраускаса, К. Шилгалиса. [Краткое изложение содержания].— В кн.: Оперные либретто. М., 1970, с. 450—453.

LITERATŪRINIAI STRAIPSNIAI

□ **Arčiau žemės.**—„Komjaunimo tiesa", 1965, rugsėjo 12.

Apie jaunuosius Tarybų Lietuvos rašytojus.

□ **Apolono lyra ir Satyro švilpynė.**—„Tiesa", 1965, lapkričio 14.

Apie tarybinę lietuvių satyrinę poeziją.

□ **Sarbievijaus kieme.**—„Nemunas", 1969, Nr. 12, p. 46—47, su iliustr.

Apie Vilniaus V. Kapsuko un-to Kiemo teatrą.

□ **Ближе к земле.** (Обсуждая статью «На пути к зрелости»).—«Комсомольская правда» (В.), 1965, 12 сентября.

О молодых писателях Литовской ССР.

II

LITERATŪRA

APIE ATSKIRUS RINKINIUS

„Nemėgstu odžių". **Matuzevičius E.** Jaunųjų balsai.—„Komjaunimo tiesa", 1961, rugsėjo 6.— **Mikšytė R.** Pirmoji knyga.—„Pergalė", 1961, Nr. 10, p. 163—167.— **Mozūriūnas V.** Antrasis jaunųjų aplankas.—„Vakarinės naujienos", 1961, rugpjūčio 14.— **Матузявичюс Е.** Голоса молодых.—«Комсомольская правда» (В.), 1961, 6 сентября.— **Мозурюнас В.** Вторая книга молодых.—«Вечерние новости», 1961, 14 августа.

„Širdis ir šaukštas". **Bulota J.** Satyra ir šypsena.—„Pergalė", 1967, Nr. 10, p. 166—169.— **Sirijos Gira V.**—„Vakarinės naujienos", 1967, birželio 24, su iliustr.— **Skinkys A.** Satyriko taikinys.—„Literatūra ir menas", 1968, kovo 2.— **Šinkūnas S.** Apie „didelio šaukšto" riterius.—„Panevėžio tiesa", 1967, liepos 20.— **Сирйёс Гира В.**—«Вечерние новости», 1967, 24 июня, с ил.

„Kryžkelėje". **Mažeika V.** Lietuvių tarybinės operos libretas.— Kn.: Iš lietuvių kultūros istorijos. T. 5. V., 1968, p. 231—232.

„Kibernetija". **Masikonis P.** Kibernetija ir fantazija.—„Pergalė", 1973, Nr. 6, p. 170—171.— **Trečiasis,** pagirtinasis.—„Nemunas", 1973, Nr. 2, p. 58—59.— Parašas: H. Drapakas.— **Žibaitis R.** Ką rodo satyros veidrodis? —„Literatūra ir menas", 1973, gegužės 12.

AUDRONAŠA žr. Vladas Suchockis-Audronaša

Juzė Liuda AUGUSTAITYTĖ-VAIČIŪNIENĖ (1895—1974)

Poetė. Gimė 1895.VII.28 Mažučių k. (Vilkaviškio r.). Mirė 1974.II.28 Čikagoje.

1913—16 mokėsi „Saulės" mokytojų kursuose (baigė Voroneže), 1916—17 lankė Aukštuosius moterų kursus Petrograde ir Odesoje. 1920 baigė Kauno J. Jablonskio lietuvių kalbos kursus, 1929 Švietimo m-jos kūno kultūros kursus. 1918—20 mokytojavo Kaune, 1920—38 Marijampolėje, paskui vėl Kaune. 1944 emigravo į Vakarus. Nuo 1950 apsigyveno JAV. Dirbo mokytoja. Paskelbė antitarybinių kūrinių.

Literatūrinio darbo pradžia 1915. Pirmasis eilėraščių rinkinys „Su baltu nuometu" 1931. Emigracijoje išėjo eilėraščių knygos „Skeveldros" (1946), „Žvaigždėtos naktys" (1952), „Ant aukuro laiptų" (1961), „Rūpestis" (1970).

Lietuvoje bendradarbiavo „Klaipėdos žiniose", „Lietuvoje", „Moterų dirvoje", „Naujojoje romuvoje", „Naujojoje vaidilutėje", „Židinyje" ir kt.

I
KŪRYBA

□ **Su baltu nuometu.** [Eilėraščiai]. Marijampolė, 1931. 23 p.

* * *

□ Pirmas dešimtmetis. 18 poetų. K., 1929, p. 23—30.
□ Aukštyn. Moterų kūrybos almanachas. K., 1930, p. 165—174, su portr.

II
LITERATŪRA

Augustaitytė-Vaičiūnienė J. Autobiografija.— Rink.: Pirmas dešimtmetis. 18 poetų. K., 1929, p. 19—20, su portr.—„**Juzei Augustaitytei-Vaičiūnienei** šiemet sukako 75-eri metai..." (Užsienio lietuvių gyvenimo kronika).—„Gimtasis kraštas", 1970, gruodžio 10.— Parašas: V. Z.— **Buivydaitė B.** Moters rašytojos pirmame dvidešimtmetyje.—„Naujoji vaidilutė", 1938, Nr. 10, p. 486—489.— **Butkų Juzė.** 18 palaimintųjų. („Pirmas dešimtmetis. 18 poetų". K., 1929).—„Lietuvos žinios", 1929, kovo 9, Nr. 56.— **Gira L.** 2-oji ir 3-ioji grandinės. (Įvado žodžiui).— Rink.: Pirmas dešimtmetis. 18 poetų. K., 1929, p. 5, 7—9.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 2. K., 1934, sklt. 111, su portr.— **Vaižgantas.** Raštai. T. 19. K., 1933, p. 308—310.

Vincas AURYLA (g. 1923)

Literatūrologas, kritikas, pedagogas. LTSR nusipelnęs mokytojas.

Gimė 1923.XII.7 Ricielių k. (Lazdijų r.) valstiečių šeimoje. 1946 baigė Vilniaus Mokytojų institutą, 1948 Vilniaus Pedagoginio instituto Lietuvių kalbos ir literatūros fak. 1945—1950 mokytojas Vilniaus Dailiųjų amatų mokykloje, Vilniaus I berniukų gimnazijoje, Trakų Mokytojų seminarijos direktoriaus pavaduotojas mokymo reikalams. LTSR Švietimo m-jos mokyklų valdybos darbuotojas. Nuo 1950 Vilniaus Pedagoginio instituto dėstytojas (nuo 1966 docentas), nuo 1972 — Lietuvių ir užsienio literatūros katedros vedėjas. Nuo 1954 taip pat ir Vilniaus universiteto dėstytojas. TSKP narys nuo 1963. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1975.

Literatūrinius straipsnius spausdina nuo 1952; 1962 atskiru leidiniu — „Pagrindiniai vaikų literatūros bruožai". Parengė literatūros vadovėlį

aukšt. mokykloms, sudarė grožinės literatūros ir mokslinės-metodinės medžiagos rinkinių. Filologijos kandidatas (1963, „Lietuvių vaikų literatūros istorijos bruožai").

I
LITERATŪROS MOKSLO DARBAI

KNYGOS

☐ **Pagrindiniai vaikų literatūros bruožai.** V., 1962. 43 p. (Vilniaus Valst. V. Kapsuko un-tas. Neakivaizd. sk.).— Bibliogr. išnašose.

☐ **Lietuvių vaikų literatūra.** [Vadovėlis resp. aukšt. m-kloms]. V., „Mintis", 1967.

D. 1. Feodalizmo ir kapitalizmo epocha. (Iki 1917 m.) 270 p. su iliustr.; 8 iliustr. lap.— Bibliogr.: p. 261—266 ir išnašose.

☐ **Eilėdaros nagrinėjimo lentelės.** (12 lent.). K., „Šviesa", 1969. 88×60 cm (LTSR Švietimo m-ja).

1. Eilėraščio sandara. Eilėraščio intonacija.— 2. Kalbos vienetas. Kalbos ritmas.— 3. Ton· nis hegzametras.— 4. Silabinė eilėdara.— 5. Silabinė-tonine eilėdara.— 6. Dviskiemeniai metrai.— 7. Triskiemeniai metrai.— 8. Laisvosios eilės. Baltosios eilės.— 9. Dolnikas. Toninė eilėdara.— 10. Verlibras.— 11. Rimavimo būdai. Rimų rūšys.— 12. Eilėdarų sistemos.

☐ **Studentų-lituanistų idėjinio, etinio ir profesinio auklėjimo programa.** V., 1970. 20 p. (Vilniaus Valst. ped. in-tas. Lietuvių k. ir literatūros fak.) — Parašas: V. Auryla, V. Svetulaitis.

☐ **Очерки истории литовской детской литературы (до 1919 г.).** [Автореф. канд. дис.] В., 1963. 20 с. (Вильнюсский гос. ун-т им. В. Капсукаса).

LITERATŪRINIAI IR PEDAGOGINIAI STRAIPSNIAI RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **Sieniniai laikraščiai mūsų mokyklose.**—„Tarybinė mokykla", 1950, Nr. 1, p. 36—42.

☐ **Už naujus vaikų literatūros pasiekimus.**—„Tiesa", 1952, gegužės 25.

☐ **Kūrybiniai laimėjimai ir nepasisekimai.**—„Pergalė", 1953, Nr. 6, p. 116—121.

Vaikų literatūros reikalu.

☐ **Už gyvenimiškus vaikų charakterius.**—„Literatūra ir menas", 1953, rugpjūčio 9.

Apsakymų vaikams apžvalga.

☐ **Žygių romantika.**—„Jaunieji", 1955, kn. 7, p. 191—208.

Apie nuotykių literatūrą vaikams.

☐ **Jaunasis skaitytojau.**— Rink.: Užmiršti vaikai. V., 1957, p. 3—12.

☐ **Literatūros būrelio darbas vidurinėje mokykloje.**— Rink.: Kai kurie lietuvių kalbos ir literatūros dėstymo klausimai. V., 1958, p. 35—65.

☐ **Rašytojai, knygos ir jaunoji karta.** LTSR tarybinių rašytojų III suvažiavimą pasitinkant.—„Tarybinis mokytojas", 1959, sausio 11.

☐ **Literatūros dėstymą — arčiau gyvenimo.** Literatūra reorganizuotoje mokykloje.—„Tiesa", 1959, balandžio 19.

□ **Nauji pradai vaikų literatūroje.**— Kn.: 1958 metų lietuvių tarybinė literatūra. V., 1959, p. 129—141.

□ **Žodžiai apie žodžius vaikų literatūroje.**—„Literatūra ir menas", 1959, liepos 18.

Pastabos apie tarybinę lietuvių literatūrą vaikams.

□ **Kūriniai vaikams 1959 metais.**—„Literatūros ir meno metraštis", 1960, p. 186—194.

□ **Jaunieji skaitytojai, knygos ir gyvenimas.**—„Tarybinis mokytojas", 1962, sausio 28.

Dėl tarybinės lietuvių literatūros vaikams auklėjamojo turinio.

□ **Visuomeninės-politinės lietuvių realistinės vaikų literatūros raidos sąlygos XX a. pradžioje.**—„Pedagogika ir psichologija", 1962, t. 1, p. 157—167.— Santr. rusų k.

□ **Iš lietuvių pedagogikos istorijos.** (K. Nezabitauskio elementorius „Naujas mokslas skaytima...")—„Pedagogika ir psichologija", 1962, t. 2, p. 113—121, su iliustr.— Santr. rusų k.— Parašas: V. Auryla, V. Žukas.

□ **Liaudies dainos M. Akelaičio spaudai parengiame elementoriuje.**—„Literatūra", 1962, t. 3, p. 179—184.— Santr. rusų k.

Su M. Akelaičio surinktų dainų tekstais.

□ **Tarybų valdžios leidiniai vaikams lietuvių kalba 1918—1919 metais.**—„Literatūra", 1962, t. 3, p. 49—70.— Santr. rusų k.

□ **J. Jablonskio vaidmuo lietuvių realistinės vaikų literatūros raidai.**—„Kalbotyra", 1962, t. 5, p. 27—38.— Santr. rusų k.

□ **Jonas Jablonskis ir vaikų literatūra.** Minint 100-ąsias gimimo metines.— „Pergalė", 1962, Nr. 12, p. 142—145.

□ **Literatūrinio lavinimo problemos.**—„Tarybinis mokytojas", 1963, balandžio 25, 28.

□ **Lietuvių vaikų literatūros formavimosi XIX a. pabaigoje visuomeniniai ir pedagoginiai veiksniai.**—„Pedagogika ir psichologija", 1963, t. 4, p. 125—140.— Santr. rusų k.

□ **Humanitarinė kultūra ir literatūros dėstymas mokykloje.**—„Pergalė", 1965, Nr. 2, p. 142—152.

□ **Kur estetinio auklėjimo pradžia?** TSKP XXIII suvažiavimą pasitinkant.— „Literatūra ir menas", 1966, kovo 26.

Estetinio moksleivių auklėjimo klausimai.

□ **Konkurso rašiniai literatūrine tema.**—„Tarybinė mokykla", 1966, Nr. 6, p. 18—23.

Resp. moksleivių literatūrinio konkurso rezultatų aptarimas.

□ **Humanitarinės krypties mokyklos** [su sustiprintu literatūros mokymu] darbo pagrindai.—„Tarybinė mokykla", 1967, Nr. 12, p. 16—20.

□ **Lietuvių literatūros dėstymo metodikos pasiekimai ir jos mokslinio tyrimo perspektyvos.**—„Tarybinė mokykla", 1968, Nr. 6, p. 17—21.

□ **Lietuvių literatūros mokymo metodika.**— Rink.: Pedagogikos mokslų vystymasis Tarybų Lietuvoje. V., 1969, p. 114—122.

□ **Pranas Mašiotas.**— Kn.: Mašiotas P. Ir aš mažas buvau. V., 1969, p. 3—8.

☐ **Naujieji eilėdaros nagrinėjimo principai mokykloje.**—„Tarybinė mokykla", 1969, Nr. 2, p. 23—27.— Bibliogr.: 10 pavad.— Parašas: V. Auryla, J. Girdzijauskas.

☐ **Silabinės-toninės eilėdaros nagrinėjimas.**—„Tarybinė mokykla", 1969, Nr. 3, p. 17—22.— Bibliogr.: 11 pavad.— Parašas: V. Auryla, J. Girdzijauskas.

☐ **Dolniko nagrinėjimas mokykloje.**—„Tarybinė mokykla", 1969, Nr. 7, p. 22—26.— Parašas: V. Auryla, J. Girdzijauskas.

☐ **Kūrinio veikėjo charakterio dinamikos aiškinimas VI klasėje.**—„Tarybinė mokykla", 1969, Nr. 12, p. 14—18; 1970, Nr. 1, p. 17—22.— Bibliogr.: 4 pavad.— Parašas: V. Auryla, E. Savickaitė.

☐ **Ar nėra mišriųjų metrų?** —„Literatūra ir menas", 1969, liepos 5, p. 12.— Parašas: V. Auryla, J. Girdzijauskas.

☐ **Literatūra ir idėjinis mokinio pasaulis.**—„Tiesa", 1970, birželio 20.

☐ **Naujausieji literatūros mokslo pasiekimai —[literatūros] pamokų pagrindas.**—„Tarybinė mokykla", 1970, Nr. 6, p. 18—23.— Bibliogr.: 23 pavad.

☐ **Efektyvesnių literatūros mokymo būdų ieškant.— Vaizdumas literatūros pamokose.**— Rink.: Literatūros mokymo klausimai vidurinėje mokykloje. Kn. 1. K., 1971, p. 3—9, 76—104.

☐ **Kai kurie literatūros mokymo klausimai humanitarinėse mokyklose.**—„Tarybinė mokykla", 1971, Nr. 1, p. 17—21.

☐ **Dar kartą apie humanitarinės krypties mokyklas.**—„Pergalė", 1971, Nr. 3, p. 112—120.

☐ **Literatūros probleminio mokymo pagrindai.** [Metod. medžiaga].—„Tarybinė mokykla", 1971, Nr. 3, p. 17—21.— Bibliogr.: 27 pavad.— Parašas: V. Auryla, L. Ruseckienė.

☐ **Probleminis mokymas ir mokyklinis literatūros kursas.**—„Tarybinė mokykla", 1971, Nr. 5, p. 19—22.— Bibliogr.: 10 pavad.— Parašas: V. Auryla, L. Ruseckienė.

☐ **Literatūros mokslo problema pamokoje.**—„Tarybinė mokykla", 1971, Nr. 6, p. 15—18.— Bibliogr.: 9 pavad.

☐ ***Probleminės užduotys ir situacijos literatūros pamokose.***—„Tarybinė mokykla", 1971, Nr. 8, p. 19—25.— Bibliogr.: 19 pavad.; Nr. 10, p. 18—22.— Bibliogr.: 10 pavad.— Parašas: V. Auryla, L. Ruseckienė.

☐ **Auklėja ir mokymo metodai.**—„Tarybinis mokytojas", 1971, spalio 8.

Apie literatūros pamokas.

☐ **Mokykla — literatūra — gyvenimas.**—„Komunistas", 1971, Nr. 12, p. 37—41.

Apie literatūros mokymą.

☐ **Probleminio literatūros mokymo pamokų bruožai.**—„Tarybinė mokykla", 1972, Nr. 4, p. 18—21; Nr. 5, p. 5—19; Nr. 6, p. 24—26.

☐ **Nauji [lietuvių] vaikų literatūros akiračiai.**—„Naujos knygos", 1972, Nr. 8, p. 12—13.

☐ **Vaikų poezijos akiračiuos.**—„Literatūra ir menas", 1973, sausio 13.

Apie lietuvių poetų kūrybą vaikams.

☐ **Mitas apie du plunksnakočius.** Literatūros vaikams baruose.—„Tiesa", 1973, gegužės 19.

□ **V. Lenino veikalai literatūros pamokose.**—„Tarybinė mokykla", 1973, Nr. 8, p. 30—35.— Bibliogr.: 12 pavad.

□ **Vertybių ieškojimo kelyje.**—„Nemunas", 1973, Nr. 8, p. 39—41, su iliustr.

Apie lietuvių tarybinę vaikų literatūrą.

II

LITERATŪRA

□ **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 123.— **Sveikiname** jubiliatą.—„Tarybinis pedagogas", 1973, gruodžio 6, su portr.

APIE ATSKIRAS KNYGAS

„Lietuvių vaikų literatūra". **Gudžiūnas P.** Pirmoji vaikų literatūros istorija.—„Pergalė", 1968, Nr. 8, p. 167—168.— **Raguotienė G.** Padaryta svarbi pradžia.—„Gimtasis kraštas", 1967, birželio 1.— **Качюлис Ю.** Истоки детской литературы в Литве.—«Детская литература», 1968, № 12, с. 10—13.— **Советская** детская многонациональная.—«Детская литература», 1970, № 1, с. 4.

Povilas AUŠROTAS žr. Zigmas Valaitis

Jonas AVYŽIUS (g. 1922)

Prozininkas. LTSR nusipelnęs kultūros veikėjas (1972).

Gimė 1922.V.16 Medginų k. (Joniškio r.). Mokėsi Joniškio gimnazijoje, Kauno neakivaizdiniame „Savišvietos" institute. 1944—45 Raudonosios Armijos karys. Kovojo Mažeikių bare ir Kuršo fronte. 1944 įstojo į VLKJS. Armijoje buvo kuopos komjaunimo organizatorius. Po karo LLKJS CK instruktorius. 1946—48 dirbo LTSR Radijo k-te, „Jaunimo gretų" ir „Tiesos" redakcijose. Nuo 1949 atsidėjo kūrybiniam darbui. TSKP narys nuo 1962. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1949, nuo 1959 jos v-bos narys. Nuo 1976 TSRS Rašytojų s-gos v-bos narys.

Literatūrinio darbo pradžia 1938 (eiliuota humoreska „Degtindario baladė" ir apsakymėlis „Už grotų" žurn. „Blaivybė ir sveikata"). Periodikoje spausdino humoreskas, apsakymėlius, eilėraščius. Tarybiniais metais paskelbė apybraižų, apsakymų, apysakų, kūrinių vaikams, pjesę „Baltieji gluosniai" (1954 pastatyta Šiaulių Dramos teatre), romanų, literatūros kritikos straipsnių. LTSR respublikinė premija (1965) už romaną „Kaimas kryžkelėje", LTSR respublikinė premija (1971) ir Lenino premija (1976) už romaną „Sodybų tuštėjimo metas". „Kaimas kryžkelėje" inscenizuotas Kauno Dramos teatre

(1965), „Į stiklo kalną" Klaipėdos Dramos teatre (1967), „Sodybų tuštėjimo metas" LTSR Akademiniame dramos teatre (1970, pavadinimu „Sūkuryje", atnaujinta 1975 ir 1976, pavadinimu „Sodybų tuštėjimo metas"); pagal apysaką „Žmogus lieka žmogum" pastatytas televizijos filmas (1962), pagal romaną „Sodybų tuštėjimo metas" kino filmas (1976).

Bendradarbiavo „Blaivybėje ir sveikatoje", „Karyje", „Lietuvos aide", „Raudonarmietyje", „Ūkininko patarėjuje", „Žvaigždutėje". Pasirašinėjo: *A. Jonytis, J. Žvainys.*

I

GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

☐ **Pirmosios vagos.** [Apsakymai ir apybraižos]. V., „Tiesa", 1948. 120 p.

Turinys: *Apsakymai.* Kaimynystėje; Išartos ežios; Širdis; Naujas vėjas arimuose; Pirmosios vagos.— *Apybraižos:* Apylinkės vykdomojo komiteto narys; Trys susitikimai; Naktį; Garbė; Inžinierius; Vilės draugai; Grandininkas Žlioba.

☐ **Garbė.** [Apysakos ir apsakymai]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1949. 286 p.

Turinys: *Apysakos:* Palikimas. [Pirmoji publ.: „Pergalė", 1949, Nr. 2—3.— Išt r.: „Tiesa", 1949, vasario 13]; Garbė. [Pirmoji publ.: „Pergalė", 1949, Nr. 9—10].— *Apsakymai:* Senelio sodas; Mortos laimė.

☐ **Išsivadavimas.** [Apsakymai]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1951. 86 p.

Turinys: Dovana.— Centras.— Išleistuvės.— Išsivadavimas.— Kraitis.

☐ **Palikimas.** [Apysaka]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1951. 155 p. (Mokinio b-ka).

☐ **Baltieji gluosniai.** 4 v., 6 pav. drama. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1954. 84 p.

Pirmoji publ.: „Pergalė", 1954, Nr. 6.

☐ **Žmonės ir įvykiai.** [Apsakymai ir apybraižos. Iliustr. A. Reimeris]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1954. 148 p. su iliustr.

Turinys: *Apsakymai:* Požeminė ugnis; Kraujo draugystė; Gimtajame kaime; Taikusis Rokas; Drąsuolis; Susitikimas; Saliutė.— *Apybraižos:* Žmonės ir įvykiai. [Pirmoji publ.: „Pergalė", 1952, Nr. 6, antr.: „Persilaužimo metai"; Ugnelė.

☐ **Butkus keršytojas.** [Apsakymai ir apybraiža]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1957. 271 p.

Turinys: *Apsakymai:* Mažasis malūnininkas; Penkiolika kapeikų; Brasta; Griša; Atsitikimas vagone; Butkus keršytojas; Skerstuvės.— Upė ir krantai. *Apybraiža.* [Pirmoji publ.: „Pergalė", 1956, Nr. 3—5].

☐ **Žmogus lieka žmogum.** [Apysaka ir apsakymai]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1960. 356 p.

Turinys: Žmogus lieka žmogum. *Apysaka.* [Išt r.: „Valstiečių laikraštis", 1960, sausio 8—29, gegužės 11—25].— *Apsakymai:* Meilės išbandymas; Atpildas; Pelkėse; Vieno eksponato istorija; Senių dienos.

☐ **Į stiklo kalną.** [Romanas. Iliustr. B. Demkutė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1961. 425 p. su iliustr.

Taip pat: V., „Vaga", 1968. (Iliustr. R. Miknevičius).

Pirmoji publ.: „Pergalė", 1961, Nr. 3—7.

Išt r.: „Literatūra ir menas", 1960, kovo 12.—„Valstiečių laikraštis", 1960, liepos 31.—„Jaunimo gretos", 1960, Nr. 9.—„*Moksleivis*", 1960, Nr. 9.—„Švyturys", 1960, Nr. 23.—„Tarybinis mokytojas", 1961, sausio 22—26.

☐ **Kaimas kryžkelėje.** Romanas. [Iliustr. R. Gabrėnaitė]. V., „Vaga", 1964. 499 p. su iliustr.

Taip pat 1966, 1970 leid.

Pirmoji publ.: „*Pergalė*", 1964, Nr. 6—11.

Išt r.: „Literatūra ir menas", 1955, kovo 12; 1961, gruodžio 2; 1962, lapkričio 24.—„Švyturys", 1955, Nr. 4; 1958, Nr. 13.—„Lietuvos kolūkietis", 1955, Nr. 12.—„Valstiečių laikraštis", 1962, gruodžio 16—30.—„*Tarybinė moteris*", 1963, Nr. 4.—„Tiesa", 1963, birželio 8. lapkričio 16—17.—„Komjaunimo tiesa", 1964, gegužės 30.

☐ **Sodybų tuštėjimo metas.** Romanas. V., „Vaga", 1970. 595 p.

Taip pat 1973 leid.

Pirmoji publ.: „Pergalė", 1969, Nr. 4—9; antr.: „Antplūdis".

Išt r.: „Tiesa", 1966, spalio 9; 1967, gegužės 1, 4; spalio 22—25, 28; lapkričio 12—18.—„Tarybinė moteris", 1967, Nr. 4.—„Gimtasis kraštas", 1967, birželio 1 — liepos 6; 1969, gegužės 29; 1970, sausio 8 — vasario 5.—„Kalba Vilnius", 1967, Nr. 41—44; 1968, Nr. 50.—„Vakarinės naujienos", 1969, rugpjūčio 30.

VAIKAMS

☐ **Mažos pasakos mažiesiems.** Pieš. A. Skirutytės. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1958. 36 p. su iliustr.

☐ **Neklaužada Kastytė.** [Pasakos. Iliustr. I. Žemaitytė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1959. 52 p. su iliustr.

☐ **Geležinis nykštukas.** [Pasakos. Iliustr. R. Ulbikaitė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1962. 33 p. su iliustr.

☐ **Didžiojo Užutekio gyventojai.** [Apysaka. Iliustr. A. Šiekštelė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1963. 103 p. su iliustr.

Pirmoji publ.: „Lietuvos pionierius", 1963, birželio 5—29; liepos 6—17.

☐ **Neregėta gėlė.** [Pasakėlės. Iliustr. M. Ladigaitė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1963. 35 p. su iliustr.

☐ **Bėkim, žvėrys, pažiūrėti.** [Pasakėlės ir vaizdeliai. Iliustr. V. Gedmantaitė]. V., „Vaga", 1964. 29 p. su iliustr.

☐ **Aštuonetas iš Trepsės namų.** [Apysaka. Iliustr. V. Gedmantaitė]. V., „Vaga", 1967. 115 p. su iliustr.

Išt r.: „Lietuvos pionierius". 1967, rugsėjo 20—27.

☐ **Mažos pasakos.** [Iliustr. R. Tarabilda]. V., „Vaga", 1969. 123 p. su iliustr.

☐ **Melagėlio botagėlis.** [Pasakos. Ikimokykl. amž. vaikams. Iliustr. V. Gedmantaitė]. V., „Vaga", 1970. 25 p. su iliustr.

☐ **Kaip kurmis amatą keitė.** [Pasakos. Iliustr. S. Deltuvienė]. V., „Vaga", 1972. 48 p. su iliustr.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **Padubysių ubagas.** [Apsakymas].— *Leid.: Sveikatos kalendorius 1940 m.* K., 1939, p. 61—65.

☐ **Saulė prigėrė...** Iš spaudai rengiamo novelių rink. „Triumfuojanti pergalė".—„Blaivybė ir sveikata", 1939, Nr. 19, p. 4—8.

☐ **Triumfuojanti pergalė.** Iš spaudai rengiamo novelių rinkinio.—„Blaivybė ir sveikata" 1939, Nr. 20/21, p. 11—15.

☐ **Kooperacija.** Apysaka.—„Valstiečių laikraštis", 1946, gruodžio 18, 26.

☐ **Traktorininkas Morkūnas.** [Apsakymas].—„Jaunimo gretos", 1947, Nr. 2, p. 12—14, su iliustr.

☐ **Dėdės Topyliaus gyvenimas.** [Apsakymas].—„Jaunieji", 1950, kn. 3, p. 37—47.

☐ **Kaimynai.** Apsakymas.—„Kauno tiesa", 1951, spalio 28.

☐ **Nekrologas.** Feljetonas.—„Švyturys", 1953, Nr. 18, p. 18—19, su iliustr.

☐ **Paskutinė nesėkmė.** Apsakymas.—„Jaunimo gretos", 1954, Nr. 1, p. 12—13, 17, su iliustr.

☐ **Konkursiniai egzaminai.** (Ištr. iš rašomos to paties pavad. apysakos).—„Tarybinė moteris", 1956, Nr. 5, p. 4—6, su iliustr.

☐ **Damazo sapnas.** Apsakymas.—„Literatūra ir menas", 1957, gegužės 18, su iliustr.

☐ **Du žmonės — du pasaulial.** [Apysakos „Vanagėlio gūžta" ištr. Su red. prierašu].—„Vakarinės naujienos", 1958, balandžio 25, 28—29, gegužės 6—8, 12—13.

☐ **Veronikos svajonės.** Ištr. iš spaudai ruošiamo romano „Motinos likimas".—„Tiesa", 1958, gruodžio 12—14, su iliustr.

☐ **Kūrybinis įkvėpimas.** Feljetonas.—„Šluota", 1958, Nr. 22, p. 7, 10, su iliustr.

☐ **Miške.** Novelė.—„Švyturys", 1959, Nr. 3, p. 6—7, su iliustr.

☐ **Šarūnas.** Ištr. iš rašomo romano [„Raudona, žalia, geltona"].—„Komjaunimo tiesa", 1962, rugsėjo 15—16, 19.

☐ **Skerstuvės.— Atsitikimas vagone.**— Rink.: Lietuvių tarybinė novelė. V., 1969, p. 223—231.

☐ **[Romano „Sodybų tuštėjimo metas" 2-osios kn. ištr.].**—„Literatūra ir menas", 1971, liepos 24, su iliustr.—„Tiesa", 1972, gegužės 16.—„Kultūros barai", 1972, Nr. 5, p. 65—74.

☐ **Kelias į garbę.** [Apybraiža].— Rink.: Gyvenimo egzaminas. V., 1972, p. 5—18.

LITERATŪROS KRITIKA

☐ **Apie kai kurias literatūros atsilikimo priežastis.**—„Tiesa", 1954, rugpjūčio 14.

☐ **Pastabos kritikos adresu.**—„Literatūra ir menas", 1954, rugpjūčio 28.

☐ **Nestatykime dirbtinių kliūčių, nemaskuokime duobių.** (LTSR rašytojų s-gos v-bos plenumui artėjant).—„Literatūra ir menas", 1957, sausio 12.

Apie jaunuosius rašytojus.

☐ **Be nuolaidų temai.**—„Literatūra ir menas", 1961, kovo 11.

Dėl apsakymų meninio lygio.

☐ **Neplėšti dirvonai.**—„Literatūra ir menas", 1961, balandžio 8.

Dėl nūdienos kaimo vaizdavimo literatūroje.

☐ **Didelių darbų ir vilčių metas.**—„Literatūra ir menas", 1963, vasario 9.

Apie rašytojų uždavinius.

☐ **Problemos, kurias reikia spręsti.**—„Literatūra ir menas", 1965, birželio 15.

Apie kaimo problemas lietuvių tarybinėje prozoje.

☐ **Menininko atsakomybė.**—„Literatūra ir menas", 1969, kovo 8.— Išsp. bendra antr.: Literatūrinis procesas ir spauda.

Kalbos, pasakytos LTSR Rašytojų s-gos v-bos plenume 1969.II.26, atpasakojimas.

☐ **Письма другу.**—«Литературная газета», 1959, 24 сентября.

О проблемах литовского романа.

☐ [**Высказывание в дискуссии по теме «Ответственность художника»**].— «Вопросы литературы», 1966, № 1, с. 6—8.

☐ **Подумаем сообща.**—«Литературная газета», 1966, 10 декабря.

Об организационных вопросах писательской работы.

☐ **Проза набирает силу.** [С примеч. ред.].—«Сов. Литва», 1967, 7 января, с портр.

GROŽINIAI KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

RUSŲ KALBA

☐ **Наследство.** Повесть. Пер. Р. Рябинина. [Ил. Й. Кузминскис]. В., Гослитиздат, 1951. 141 с. с ил. (10 лет Сов. Литвы. 1940—1950).
Также: «Дружба народов», 1950, № 5.

☐ **Повести и рассказы.** Авториз. пер. Ю. Шлапоберскиса и В. Шкловского. В., Гослитиздат, 1953. 337 с. (Декада литературы и искусства Литов. ССР).

Содерж.: *Повести:* Наследство; Слава.— *Рассказы:* Стертая межа; Дедушкин сад; Встреча; Салюте; Центр; Разлука.

☐ **Река и берега.** Повести и рассказы. [Ил. А. И. Пауков]. М., «Сов. писатель», 1960. 535 с. с ил.

Содерж.: Наследство. *Повесть.*— Река и берега. *Очерк.* [Также: «Сов. Литва», 1957, кн. 4].— *Рассказы:* Сон Дамазаса; В родной деревне; Салюте; Подземный огонь; Миролюбивый Рокас; Брод; Гриша; Пятнадцать копеек; На свежинку; Буткус «Мститель»; Маленький мельник; Испытание любви; В трясине; На старости.

Пер.: А. Баужа, Е. Мальцас, Н. Паньшина, Р. Рябинин и др.

☐ **Стеклянная гора.** Роман. [Авториз. пер. В. Чепайтиса]. В., Гослитиздат, 1964. 431 с.

☐ **Деревня на перепутье.** Роман. Пер. В. Чепайтис. [Ил. В. Калинаускас]. М., «Сов. писатель», 1966. 498 с. с ил.

Также: М., «Худож. литература», 1966. 128 с. («Роман-газета». № 17); М., «Известия», 1969. 463 с. (Ил. А. Макунайте).

☐ **Потерянный край.** [Ориг. загл.: „Sodybų tuštėjimo metas"]. Роман. Пер. В. Чепайтис. В., «Вага», 1972. 695 с.
Также: «Дружба народов», 1971, № 8—11; М., «Худож. литература», 1972. Кн. 1. 96 с. с портр.; Кн. 2. 95 с. с портр. («Роман-газета». № 17—18).

☐ **Новый ветер над полями.** [Рассказ]. Пер. Р. Рябинин и А. Брушштейн.— В сб.: Проза Советской Литвы. В., 1950, с. 449—481.

☐ **Соседи.** Рассказ.—«Каунасская правда», 1951, 28 октября.
☐ **Кровная дружба.** [Рассказ].—«Сов. Литва», 1955, кн. 2, с. 115—122.
☐ **Два человека — два мира.** [Отр. из повести «Ястребиное гнездо». С примеч. ред.].—«Вечерние новости», 1958, 25, 28—29 апреля, 6, 8, 12—13 мая.
☐ **Шарупас.** [Отр. из будущего романа «Красное, зеленое, желтое»].—«Комсомольская правда» (В.), 1962, 15—16, 19 сентября.
☐ **В лесу.** Рассказ.—«Сов. Литва», 1964, кн. 10, с. 33—34.
☐ **Путь к славе.** Очерк о доярке.— «Литва литературная», 1971, с. 125—131.

* * *

☐ **Про малую, да удалую.** [Ориг. загл.: „Geležinis nykštukas". Сказки]. Ил. Р. Ульбикайте. В., Гослитиздат, 1963. 37 с. с ил.

KITŲ TSRS TAUTŲ KALBOMIS

☐ **Салюте.** [Apsakymas. Vertė I. Skaparavas].— Kn.: Літоўскія апавяданні. Мінск, 1957, p. 118—127.— Baltar. k.
☐ **Küla teelahkmel.** [Kaimas kryžkelėje. Romanas. Vertė A. Erleman, M. Lodus. Iliustr. E. Otsing]. Tallinn, „Eesti Raamat", 1969. 485 p. su iliustr.— Estų k.
☐ **Hēlde kingitus.** [Dovana. Apsakymas].—„Rahva Hääl", 1956, 13 mai.— Estų k.
☐ **Ciems krustcelēs.** [Kaimas kryžkelėje. Romanas. Vertė P. Kalva. Iliustr. Z. Antuonas]. Rīgā, „Liesma", 1969. 503 p. su iliustr.— Latvių k.
☐ **Centrs.** [Centras. Apsakymas].—„Zvaigzne", 1951, Nr. 19, p. 12—14.— Latvių k.
☐ **Saļute.** [Apsakymas].—„Karogs", 1953, Nr. 7, p. 71—75.— Latvių k.
☐ **Sirdsdraudzība.** [Širdžių draugystė. Orig. antr.: „Kraujo draugystė". Apsakymas].—„Karogs", 1958, Nr. 12, p. 87—90.— Latvių k.
☐ **Grīša.** [Apsakymas].—„Zvaigzne", 1960, Nr. 21, p. 4, 18—19, su iliustr.— Latvių k.
☐ **Tumsā.** [Tamsoje. Romano „Sodybų tuštėjimo metas" ištr. Su red. priera-šu].—„Literatūra un Māksla", 1972, 13. maijā, su iliustr.— Latvių k.
☐ *** Вадул.** [Brasta. Apsakymas. Vertė V. Vasilakė].— Rink.: Новела советикэ литуаниянэ. Кишинэу, 1961, p. 43—59.— Mold. k.
☐ **Проводи.** [Išleistuvės. Apsakymas. Sutrump.].—«Літературна газета», 1952, 10 липня.— Ukr. k.
☐ **Обід з молодими.** [Pietūs su jaunaisiais. Romano „Kaimas kryžkelėje" ištr.].—«Львівска правда», 1964, 11 лютого.— Ukr. k.
☐ [Brasta. Apsakymas].—„Sovetakan grakanutjun", 1959, Nr. 2, p. 89—97.— Arm. k.
☐ [Požeminė ugnis. Apsakymas].—„Sovetakan grakanutjun", 1972, Nr. 8, p. 59—66.— Arm. k.
☐ [Požeminė ugnis. Apsakymas].—«Садои шарк», 1969, Nr. 8, p. 7—15.— Tadž. k.

UŽSIENIO KALBOMIS

□ **The Hemp Seed, the Bean and the Boy.** [Kanapė, pupa ir berniukas. Pasaka].—"Soviet Weekly", 1957, 21 november, su iliustr.— Anglų k.

□ **Old Age.** [Senių dienos. Apsakymas].—"Soviet Literature", 1961, Nr. 9, p. 44—59, su portr.— Anglų k.— Taip pat ispanų, lenkų ir vok. k.

□ **Środkowy atak.** [Vidurio puolimas. Orig. antr.: „Centras". Apsakymas. Vertė I. Lukaševičius].— Kn.: Opowiadania litewskie. W., 1953, p. 153—169.— Lenkų k.

□ **Bród.** [Brasta. Apsakymas].—„Kobieta Radziecka", 1955, Nr. 12, p. 4—5, 15—16, su iliustr.— Lenkų k.

□ **Egzaminy konkursowe.** [Konkursiniai egzaminai. Rašomos to paties pavad. apysakos ištr.].—„Kobieta Radziecka", 1956, Nr. 5, p. 4—6, su iliustr.— Lenkų k.

□ **„Śmiałek".** [Drąsuolis. Apsakymas].—„Czerwony Sztandar", 1962, 27 listopada, su iliustr.— Lenkų k.

□ **Tolejkisowie.— Wieś na rozstajach.** [Romano „Kaimas kryžkelėje" ištr.].— „Kobieta Radziecka", 1963, Nr. 4, p. 6—7, su iliustr.—„Czerwony Sztandar", 1965, 15 lipca.— Lenkų k.

□ **Akwila.** [Romano „Sodybų tuštėjimo metas" ištr.].—„Kobieta Radziecka", 1967, Nr. 4, p. 3—5, su iliustr.— Lenkų k.

□ **Am Schlachtetag.** [Skerstuvės. Apsakymas. Vertė I. Krecig].— Rink.: Fische haben kein Gedächtnis. Berlin, 1970, p. 235—238.— Vok. k.

II

LITERATŪRA

Avyžius J. Autobiografiniai fragmentai.— Rink.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 383—390, su portr.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (22 pavad.), p. 582.— **Avyžius J.** Be sandėrio su sąžine. Į mūsų klausimus atsako J. Avyžius. („Tiesos" spalinė anketa).—„Tiesa", 1967, gruodžio 16, su portr.— **Avyžius J.** Į redakcijos klausimus atsako J. Avyžius. („Literatūros ir meno" anketa).—„Literatūra ir menas", 1965, lapkričio 20, su portr.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 4. V., 1968, p. 300—303, 314—315, 832—836 ir kt.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 132—133, su portr.— **Ambrasas K.** Žmonės ir idealai. (Kritikos eskizas).— Kn.: Ambrasas K. Literatūros akiračiai. V., 1961, p. 109—143.— **Ambrasas K.** Žodis apie Joną Avyžių. [Su red. prierašu].—„Literatūra ir menas", 1972, gegužės 20.— **Balionienė E.** Rašytojo duona.—„Gimtasis kraštas", 1969, gegužės 20, su portr.— **Bieliauskas Alf.** Gera pradžia.— Kn.: Bieliauskas Alf. Keliai ir paminklai. V., 1963, p. 193—194.— **Bučys A.** „...pro uolų labirintą į atvirą jūrą..." Jono Avyžiaus penkiasdešimtmečiui.—„Pergalė", 1972, Nr. 5, p. 110—124, su portr.— **Bučys A,** Romanas ir dabartis. V., 1973, p. 349—393, 414, 432 ir kt.— **Bukelienė E.** Asmenybė, istorija, moralė. Vienas aspektas iš J. Avyžiaus romanų problematikos.—„Literatūra ir menas", 1972, vasario 19.— **Bukelienė E.** Meistriškumo laiptais.—„Pergalė", 1971, Nr. 4, p. 103—109.— **Čepinskis J.**

Su meile gimtajam kaimui. Iš atsiminimų.—„Kauno tiesa", 1972, gegužės 16, su portr.— **Galinis V.** Dabarties kaimas literatūroje.— Kn.: Galinis V. Literatūra, dabartis, žmogus. V., 1966, p. 174—204.— **Kaminskas J.** Kaimas J. Avyžiaus kūryboje.— Kn.: Kaminskas J. Literatūros kryžkelėse. V., 1968, p. 102—141.— **Kirkila J.** Metai ir akimirkos. [Su red. prierašu].—„Vakarinės naujienos", 1972, gegužės 16, su iliustr.— **Kolūkinė** tematika lietuvių tarybinėje literatūroje. (Konferencijos medžiaga). V., 1952, p. 12—13, 15—16, 23—28, 46—50, 55.— **Lankutis J.** Socialistinis realizmas lietuvių literatūroje. V., 1959, p. 82—86, 142—146, 156—159.— **Lipskis S.** Į minties ir jausmo vienybę. Partiškumo ir liaudiškumo principai J. Avyžiaus kūryboje.—„Tarybinis mokytojas", 1971, liepos 2.— **Macevičius J.** Gili vaga. (Respublikinių premijų laureatai).—„Pergalė", 1971, Nr. 9, p. 10—13, su portr.— **Mačiulis J.** Tos dėmesingos akys — rašytojo...—„Literatūra ir menas", 1964, lapkričio 6, su portr.— **Matulaitienė S.** Brangiau už viską — tiesa.—„Tarybinis mokytojas", 1972, gegužės 17, su portr.— **Mikelinskaitė P.** Jonas Avyžius.—„Bibliotekų darbas", 1967, Nr. 10, p. 25—26, su portr.— **Miškinis A.** Gyvenimas eina pirmyn.—„Tėvynės balsas", 1965, Nr. 20, kovas.— **Radaitis V.** Plačiai aprėpta tikrovė. Jonui Avyžiui — 50.—„Literatūra ir menas", 1972, gegužės 13, su portr.— **Radzevičius A.** Apsakymo raida 1957 m.— Rink.: 1957 metų lietuvių tarybinė literatūra. V., 1958, p. 54—55, 58—59, 66—67, 72—79.— **Sadauskas R.** Kaip duona. [Susitikimas su rašytoju Ignalinos r. „Pergalės" kolūkyje].—„Literatūra ir menas", 1971, gegužės 1.— **Sakalauskas T.** Antroji pažintis.—„Švyturys", 1963, Nr. 20, p. 22.— **Sakalauskas T.** Knygos istorija. [Su rašytojo pasisakymais].—„Švyturys", 1972, Nr. 9, p. 10—11, su portr.— **Šimkus J.** Tarybinė lietuvių literatūra. V., 1951, p. 77—79.— **Šniukas D.** Pilietiškai, problematiškai, meistriškai. Jonui Avyžiui — 50 metų.—„Tiesa", 1972, gegužės 16.— **Tarybinės** lietuvių literatūros istorijos apybraiža. V., 1956, p. 159—160.— **Авижюс Й.** [Высказывание о своем творчестве].— «Литературная газета», 1965, 20 июля.— **Авижюс Й.** Из минувшего. [Воспоминания о своей литературной работе в ред. «Тиеса» в 1947—1948 гг.].— «Сов. Литва», 1967, 12 апреля.— **Авижюс Й.** Первый рассказ. [Отр. из «Автобиографических фрагментов»].—«Комсомольская правда» (В.), 1972, 16 мая, с портр.— **Букялене Э.** Творчество Йонаса Авижюса. [Автореф. канд. дис.]. В., 1973. 19 с. (Вильнюсский гос. ун-т им. В. Капсукаса).— **Балтушис Ю.** Й. К. Авижюсу — 50 лет.—«Литературная газета», 1972, 17 мая, с портр.— **Большая** советская энциклопедия. Т. 1. 3-е изд. М., 1969, с. 70.— **Декада** литовской литературы и искусства в Москве. 1954 г. В., 1954, с. 85—86, с портр.— **Киркила Ю.** В поисках своей темы.—«Сов. Литва», 1969, 3 декабря, с портр.— **Киркила Ю.** Годы и мгновения. [С примеч. ред.].— «Вечерние новости», 1972, 16 мая, с ил.— **Краткая** литературная энциклопедия. Т. 1. М., 1962, стб. 57.— **Очерк** истории литовской советской литературы. М., 1955, с. 174—176.— **Пяткявичюс В.** Зрелость.—«Литва литературная», 1972, с. 123—176.— **Awyžius J.** Już nie na rozstaju...—„Czerwony Sztandar", 1970, 24 kwietnia, su portr.— Lenkų k.— **Bukelienė E.** Okres twórczej dojrzałości.—„Czerwony Sztandar", 1972, 16 maja, su portr.— Lenkų k.— **Fremdsprachige** Shriftsteller. Leipzig, 1971, p. 63.— Vok. k.—

Mały słownik pisarzy narodów europejskich ZSRR. Warszawa, 1966, p. 23— Lenkų k.— **Slovník** spisovatelů národů SSSR. Praha, 1966, p. 41.— Čekų k.— **Sukovskis A.** Jonam Avižum — 50.—„Karogs", 1972, Nr. 5, p. 182.— Latvių k.

APIE KNYGAS IR ATSKIRUS KŪRINIUS

„Pirmosios vagos". **Butrimas** P. Knyga, kvepianti naujuoju gyvenimu.—„Pergalė", 1948, Nr. 11, p. 80—85.— **Martinaitis A.**—„Jaunieji", 1949, kn. 2, p. 169—175.— **Savulis A.** Pirmosios jaunojo artojo vagos.—„Literatūra ir menas", 1948, lapkričio 21.— **Sluckis M. J.** Avyžius eina teisingu keliu.—„Komjaunimo tiesa", 1949, sausio 14.— **Šimkus J.** Naujo kelio pradžia. V., 1970, p. 82—84.

„Garbė". **Bieliauskas Alf.** Nauja J. Avyžiaus apysaka.—„Literatūra ir menas", 1949, gruodžio 4.— **Galinis V.** Apysakos apie kolūkinį kaimą.—„Tarybinė mokykla", 1951, Nr. 1, p. 42—46.— **Umbrasas K.** J. Avyžiaus apysakos.—„Pergalė", 1950, Nr. 3, p. 120—124.— **Žukauskas** A. Apysakos apie kolektyvinį kaimą.—„Literatūra ir menas", 1950, kovo 26.— **Дуда Г.** Рассказы о людях литовской деревни.—«Молодежь Литвы», 1950, 21 апреля.

„Dėdės Topyliaus gyvenimas". **Josadė J.** Toliau vystyti apsakymo žanrą.—„Literatūra ir menas", 1950, gegužės 14.— **Šimkus J.** Žodis jauniems prozininkams.— Kn.: Šimkus J. Naujo kelio pradžia. V., 1970, p. 307—309.

„Palikimas". **Šimkus J.** Žodis jauniems prozininkams.— Kn.: Šimkus J. Naujo kelio pradžia. V., 1970, p. 299.— **Zimanas G.** Apysaka apie socialistinį kaimo pertvarkymą.—„Tiesa", 1949, gegužės 13.— Parašas: V. Rudminas.— **Иорданский** В. О повести Й. Авижюса «Наследство».—«Молодежь Литны», 1951, 22 ноября.— **Ляонас Л.** Путь к счастью.—«Сов. Литва», 1951, 23 марта.— **Рябинин Р.** Повесть о литовской деревне.—«Сов. Литва», 1949, 16 ноября.

„Išsivadavimas". **Grigoraitis Z., Stankus A.**—„Literatūra ir menas", 1952, balandžio 27.— **Radaitis V.** Kūrybinė nesėkmė.—„Pergalė", 1952, Nr. 2, p. 112—116.— **Радайтис В.** Рассказы о колхозной деревне.—«Сов. Литва», 1952, 22 мая.

«Повести и рассказы». **Быстров П.** Люди литовской деревни.— «Звезда», 1954, № 4, с. 182—183.— **Ланкутис Й.** Книга о людях колхозного села.—«Сов. Литва», 1953, 7 августа.— **Оверков Ю.** Правдивые рассказы о людях колхозного села.—«Сов. Литва», 1954, кн. 1, с. 200—203.

„Baltieji gluosniai". **Grigoraitis Z.** Charakteris pjesėje.—„Pergalė", 1955, Nr. 1, p. 115—117.— **Lankutis J.** Aktyvus ir pasyvus žvilgsnis į tikrovę.— Rink.: Literatūros klausimai. V., 1956, p. 17—20.— **Lankutis J.** Konflikto ir charakterio problema lietuvių tarybinėje dramaturgijoje.— Kn.: Lankutis J. Lietuvių dramaturgija. V., 1958, p. 25—26, 147—150, 152—153.

„Žmonės ir įvykiai". **Baltrūnas A.** Idėja ir charakteris apsakyme. [„Saliutė" ir „Taikusis Rokas"].— Rink.: Literatūros klausimai. V., 1956, p. 78—80.— **Česnulevičiūtė P.**—„Literatūra ir menas", 1954, liepos 24.— **Kasiulis P.** Apybraiža apie kolūkinį kaimą. [„Persilaužimo metai"].—„Literatūra ir menas", 1952, rugsėjo 17.

„Butkus keršytojas". **Baltušis J.** Nauja gyvenime — nauja literatūroje. [„Upė ir krantai"].—„Komunistas", 1956, Nr. 9, p. 55—60.— **Josadė J.** Vieno rinkinio savitumai.— Kn.: Josadė J. Knyga ir tikrovė. V., 1961, p. 132—146.— **Radzevičius A.** Svarbiausia — žmogaus charakteris.—„Literatūra ir menas", 1957, lapkričio 30.— **Radzevičius A.** Charakteris ir kai kurie apsakymo žanro klausimai.— Kn.: Kaminskas J., Radzevičius A. Stiliaus ir charakterio problemos lietuvių tarybinėje prozoje. V., 1966, p. 254—257.— **Roda D.** Širdies balsu.—„Tiesa", 1957, gruodžio 3.— **Балтушис Ю.** Новое в жизни — новое в литературе. [«Река и берега»].—«Коммунист» (В.), 1956, № 9, с. 54—60.— **Кашницкий И.** С позиции жизни. [«Река и берега»].—«Сов. Литва», 1956, 18 июля.

„Mažos pasakos mažiesiems". **Auryla V.** Nauji pradai vaikų literatūroje.— Kn.: 1958 metų lietuvių tarybinė literatūra. V., 1959, p. 136—138. „Žmogus lieka žmogum". **Tarybų** Lietuvos rašytojas Jonas Avyžius ir jo apysakos „Žmogus lieka žmogum" pagrindiniai bruožai. V., 1963. 13 p. (Lietuvos draugystės ir kultūr. ryšių su užsienio šalimis d-ja).— Išsp. rotapr.— **Galinis V.** Vaisingi rašytojo ieškojimai.—„Tiesa", 1961, vasario 28.— **Kašauskas R.** Apie tai, kas svarbiausia.—„Literatūra ir menas", 1961, balandžio 1.— **Sluckis M.** Žmonės gyvenimo žaizdre.—„Pergalė", 1961, Nr. 3, p. 163—169.— **Писатель** Советской Литвы Йонас Авижюс и основные черты его повести «Человек остается человеком». В., 1963. 13 с. (Литов. о-во дружбы и культ. связей с зарубежными странами).— Отпеч. на ротапр.— **Кашаускас Р.** Люди новой дерезни.—«Дружба народов», 1961, № 11, с. 253—256.— **Stāstā** — spilgti komunistu tēli.—„Karogs", 1961, Nr. 5, p. 154.— Latvių k.

«Река и берега». **Гусев Н.** Прекрасное — это жизнь.—«Сов. Литва», 1960, 12 ноября.— **Залесская Б.** В защиту автора.—«Литературная газета», 1960, 6 октября.

„Į stiklo kalną". **Bukelienė E.** Kai kurie žmogaus vaizdavimo ypatumai dabartiniame mūsų romane.—„Pergalė", 1964, Nr. 2, p. 138—143, 148—149.— **Galinis V.** Ar paseno psichologizmas? — Kn.: Galinis V. Literatūra, dabartis, žmogus. V., 1966, p. 169—172.— **Kostkevičiūtė I.** Gyvenimo tiesa ir meno tiesa.— Kn.: Kostkevičiūtė I. Literatūros dienovidžiai. V., 1964, p. 203—217.— **Radzevičius A.** Rašytojas ieško naujų kelių.—„Literatūra ir menas", 1962, vasario 17.— **Venclova A.** Epochos vėjas. V., 1962, p. 226—231.— **Амбрасас К.** Роман о погибших иллюзиях.—«Сов. Литва», 1962, 13 января.— **Шуматов В.** Роман о чести и мужестве.—«Орловская правда», 1965, 28 декабря.

„Geležinis nykštukas". **Jauniškytė E.** Gyvų daiktų pasaulyje.—„Literatūra ir menas", 1963, sausio 12.

„Kaimas kryžkelėje". **Avyžius J.** [Pasisakymas apie romaną].—„Naujos knygos", 1964, Nr. 6, p. 13, su portr.— **Bielinis J.** Žmogaus koncepcijos bruožai dabartinėje lietuvių literatūroje. V., 1969, p. 154—173.— **Budrys I.** Žmogus — žemė — humanizmas.—„Pergalė", 1969, Nr. 3, p. 136—142.— **Bukelienė E.** Apie vidinį monologą lietuvių romane.—„Pergalė", 1968, Nr. 6, p. 116—119.— **Bukelienė E.** Dvi charakterio kūrimo tendencijos.—„Literatūra ir menas", 1968, gegužės 18.— **Dambrauskaitė R.** Sodriai ir prasmingai.—„Per-

galė", 1965, Nr. 5, p. 163—169.— **Lankutis J.** J. Avyžiaus romanas „Kaimas kryžkelėje".—„Komunistas", 1964, Nr. 12, p. 65—69.— **Lankutis J.** Ką davė mūsų prozai 1964-ieji? —„Literatūros ir meno metraštis", 1965, p. 101—105.— **Macevičius J.** Problema ir žmogus.—„Tiesa, 1965, birželio 13.— **Radzevičius A.** Asmenybės koncepcija prozoje ir dramaturgijoje.— Rink.: Šiuolaikinės lietuvių literatūros bruožai. V., 1969, p. 41—44, 48—50, 53—54.— **Raguotis B.**—„Tiesa", 1965, sausio 17.— **Sakalauskas T.** Atsisveikinimas su knyga.—„Švyturys", 1965, Nr. 7, p. 24—25, su portr.— **Šniukas D.** Liepgiriečiai Kepaliuose. Reportažas. [Iš romano aptarimo Kepalių kolūkyje].—„Tiesa", 1965, vasario 13, su iliustr.— **Адерихин В.** Сквозь призму времени. (К проблеме историзма в произведениях 60-х годов о людях села).— В сб.: Проблема художественной правды. М., 1971, с. 79—83.— **Амбрасас К.** Хлеб и совесть.—«Литературная газета», 1964, 5 декабря.— **Будрис Л.** Проблемы гуманизма в современной литовской литературе. [Автореф. канд. дис.]. М., 1969, с. 8—10.— **Будрис Л.** Человек — власть земли — гуманизм.— В сб.: Новый человек — новый гуманизм. М., 1969, с. 219—229.— **Бучис А.** Современный роман Прибалтики.— В сб.: Единство. М., 1972, с. 293—299.— **Бучис А.** Человек и деревня.—«Дружба народов», 1965, № 4, с. 269—272.— **Ланкутис Й.** Йонас Авижюс и его роман «Деревня на перепутье». [Послесловие].— В кн.: Авижюс Й. Деревня на перепутье. М., 1969, с. 451—462.— **Ланкутис Й.** Роман Й. Авижюса «Село на перепутье». (на литов. яз.).—«Коммунист» (В.), 1964, № 12, с. 66—70.— **Марков Г. М.** Современность и проблемы прозы. [Доклад].— В кн.: Четвертый съезд писателей СССР. 22—27 мая 1967 г. Стеногр. отчет. М., 1968, с. 13—14, 16.— **Новиков В.** Художественная правда и диалектика творчества. М., 1971, с. 289—295.— **Пакальнишкис Р.** Проблемность художественного образа.—«Вопросы литературы», 1965, № 1, с. 41—43.— **Теракопян Л.** Дыхание жизни. М., 1971, с. 66—79.— **Теракопян Л.** Многогранность поисков.—«Дружба народов», 1967, № 5, с. 273—274.— **Dambrauskaitė R.** Jonas Awiżius i jego „Wieś na rozstaju".—„Czerwony Sztandar", 1965, 15 września.— Lenkų k.— **Mieželaitis E.** La village au carrefour.—„Oeuvres et Opinions", 1967, Nr. 3, p. 156—158.— Pranc. k.— **Sukovskis A.**—„Karogs", 1965, Nr. 3, p. 152.— Latvių k.— **Terakopian L.** Patos przeobrażeń.—„Literatura radziecka", 1971, Nr. 4, p. 135—138.— Lenkų k.— Taip pat vok. k.— **Tonts Ü.** Kaks leedu romaani, peamiselt eesti proosa taustal, kuid natuke ka vastupidi.—„Looming", 1970, Nr. 7, p. 1107—1112.— Estų k.

„Aštuonetas iš Trepsės namų". **Blaževičiūtė N.** Aštuonios neįprastos lėlės.—„Literatūra ir menas", 1968, liepos 6.— **Riškus J.** Charakterio ugdymo problemos.—„Pergalė", 1968, Nr. 8, p. 172—173.

„Melagėlio botagėlis". **Logminienė N.** Ar užmigs pelytė.—„Literatūra ir menas", 1970, spalio 24.— **Mikalauskaitė R.** Dovana mažiesiems.— „Tarybinis mokytojas", 1970, lapkričio 11.

„Sodybų tuštėjimo metas". **Areška V.** Kūrybinių ieškojimų keliu.—„Komunistas", 1971, Nr. 6, p. 28—30.— **Areška V.** Tradicija ir ieškojimai. V., 1973, p. 18—19, 216—222 ir kt.— **Bražėnas P.** Laikmetis, žmogus, atsakomybė. Mintys apie romaną „Sodybų tuštėjimo metas".—„Tiesa", 1971, sausio 23.— **Bukelienė E.** Istorija ir žmogaus pozicija.—„Nemunas", 1973,

Nr. 1, p. 13—16.— **Bukontas A.** Kad varpos neišbyrėtų, arba trumpa kelionė į Lauksodį.—„Jaunimo gretos", 1970, Nr. 3, p. 25—26, su portr.— **Bušmienė S.** J. Avyžiaus romanas „Sodybų tuštėjimo metas". (Metodinė medžiaga skaitytojų konferencijai).—„Bibliotekų darbas", 1971, Nr. 2, p. 21—22.— **Kirkila J.** Gyvybinga rašytojo tradicija.—„Vakarinės naujienos", 1971, kovo 13, su iliustr.— **Lipskis S.** Antplūdis ir žmonės.—„Tarybinis mokytojas", 1971, sausio 15.— **Lipskis S.** „Norime būti jūsų herojais..."—„Literatūra ir menas", 1971, liepos 17.— **Marčėnas R.** Išbandymų metas.—„Literatūra ir menas", 1971, sausio 16.— **Terakopianas L.** Mitų žlugimas, idealų teigimas. J. Avyžiaus romanas „Sodybų tuštėjimo metas" ir jo herojai.—„Pergalė", 1972, Nr. 9, p. 89—100, 105—118.— **Tėvynė,** istorija, žmogus... [Su red. prierašu. J. Knipovič, A. Bučio, L. Terakopiano str. ištr.] —„Gimtasis kraštas", 1972, gegužės 18, su portr.— **Аннинский Л.** Степень причастности.— «Новый мир», 1972, № 7, с. 262—268.— **Арешка В.** По пути творческих исканий.—«Коммунист» (В.), 1971, № 6, с. 29—31.— **Бутенас Ю.** Третьего пути не надо.—«Сов. Литва», 1971, 2 июня.— **Бучис А.** Время испытаний, время возмужания. (О романе Й. Авижюса «Потерянный кров»).— В сб.: Литература и современность. Сб. 11. М., 1972, с. 433—444.— **Бучис А.** Параллели и пересечения.— В сб.: Литература и современность. Сб. 12. М., 1973, с. 175—198.— **Бучис А.** Современный роман Прибалтики.— В сб.: Единство. М., 1972, с. 301—304.— **Гаврилов А.** О гуманизме подлинном и мнимом.—«Молодой коммунист», 1972, № 11, с. 110—111.— **Герой** художественной прозы. Соц. страны Европы. М., 1973, с. 294—297.— **Гринберг И.** Земля и люди.—«Москва», 1973, № 2, с. 209—212.— **Гура В.** Позиция критики, позиция журнала.—«Правда», 1973, 1 февраля.— **Единство,** рожденное в борьбе и труде. Новая историческая общность людей — советский народ и литература социалистического реализма. М., 1972, с. 20, 115, 211, 213, 236 и др.— **Карп П.** Решения, от которых не уйти.—«Нева», 1972, № 7, с. 196—197.— **Киркила Ю.** Животворная традиция писателя.—«Вечерние новости», 1971, 13 марта, с ил.— **Книпович** Е. Час выбора.—«Литературная газета», 1972, 15 марта.— **Книпович** Е. Роман о судьбах народных.— В кн.: Авижюс Й. Потерянный кров. Кн. 1. М., 1972, с. 2 (обл.).— **Ломидзе Г.** Творческая окрыленность и братское единение.— «Знамя», 1972, № 12, с. 248—249.— **Озеров В.** Литературно-художественная критика и современность.— В сб.: Литература и современность. Сб. 11. М., 1972, с. 39—41.— **Панков В.** Кров и кровь. [С отр. из письма С. Прокофьева и примеч. ред.].—«Литературная газета», 1972, 20 сентября.— **Соколова И.** В поисках истины.—«Литературная Россия», 1972, 28 января.— **Теракопян Л.** Выбор пути. Лит. обозрение.—«Правда», 1972, 22 февраля.— **Геракопян Л.** Крушение мифов, утверждение идеалов. (Роман Й. Авижюса «Потерянный кров» и его герои).—«Вопросы литературы», 1972, № 7, с. 36—67.— **Тодоров Л. В.** Многонациональная советская литература и искусство, их роль в формировании коммунистической нравственности.— «Сов. педагогика», 1973, № 1, с. 95.— **Чалмаев В.** Спрашивает история.— «Молодая гвардия», 1972, № 8, с. 268—272.— **Bučys A.**—„Literatura Soviética", 1972, Nr. 7, p. 178—181.— Isp. k.— Taip pat lenkų, pranc. ir vok. k.—

Viiding I. Müütide purustamine.—„Looming", 1972, Nr. 9, p. 1575—1579.— **Estų k.— Жиляева Н.** «Тема землі» і доля літературного героя.—«Радянське літературознавство», 1973, № 4, p. 20—22.— Ukr. k.

„Kaip kurmis amatą keitė". **Balionienė E.** Nuoširdžiai, sodriai.— „Literatūra ir menas", 1972, kovo 24.

APIE TEATRO PASTATYMUS

„Baltieji gluosniai" Šiaulių Dramos teatre. **Dulinskas A.**—„Komjaunimo tiesa", 1954, liepos 17.— **Grigoraitis Z.**—„Literatūra ir menas", 1954, balandžio 24.— **Josadė J.** „Švyturys", 1954, Nr. 10, p. 17, su portr.— **Raguotis B., Kaulavičius J.**—„Tiesa", 1954, birželio 30.— **Пячюра В.**—«Сов. Литва», 1954, 27 июля.

„Kaimas kryžkelėje" Kauno Valst. dramos teatre. **Ignatavičius E.** Žmonės kryžkelėse.—„Kultūros barai", 1965, Nr. 6, p. 6—8, su portr.— **Rostovaitė T.** Žmonės knygoje ir scenoje.—„Tiesa", 1965, birželio 23.— **Rutkutė D.** Kryžkelėje.—„Literatūra ir menas", 1965, birželio 19, su iliustr.

„Į stiklo kalną" Klaipėdos Dramos teatre. **Daugėla S.** Kopiant į kalną...—„Tarybinė Klaipėda", 1967, rugsėjo 15.— **Даугела С.** Поднимаясь в гору...—«Сов. Клайпеда», 1967, 15 сентября.

„Sūkuryje" LTSR Valst. akad. dramos teatre. **Aukštikalnis E.** Sūkuriai ir kryžkelės.—„Literatūra ir menas", 1970, kovo 28, su iliustr.— **Balionienė E.** Laiko patikrinta tiesa.—„Tarybinis mokytojas", 1970, gegužės 6, su iliustr.— **Sebeženkovaitė L.** Vidurio nėra.—„Valstiečių laikraštis", 1970, kovo 17, su iliustr.

Valerijonas AŽUKALNIS (1817—1874)

Poetas, vertėjas. Gimė 1817 Uogšilio (Jagódbór) vs. netoli Šimonių (Kupiškio r.) smulkių bajorų šeimoje. Mirė ir palaidotas 1874.III.27 Kaune.

Mokėsi Panemunėlio dvare (kitais duomenimis — Vilniuje). Apie 1840 pradėjo tarnauti dvaruose raštininku, ūkvedžiu. Vilniuje dirbo T. Gliuksbergo spaustuvėje ir laikr. „Kurjer Wileński" korektoriumi. Apie 1856 persikėlė į Šimonis, apie 1858 į Skapiškį. 1863 sukilimo metu buvo suimtas ir kalinamas. Nuo 1864 gyveno Kaune, tarnavo raštininku bajorų deputacijoje, rašė prašymus, vedė bylas; palaikė ryšius su A. Baranausku, L. Kondratovičiumi.

Eilėraščius pradėjo rašyti (lenkų ir lietuvių k.) apie 1835—38. Parengė spaudai poezijos rinkinį „Raštai lietuviški tikros rankos, išguldymai ir sekiojimai" (nespausdinta). Išvertė A. Mickevičiaus, L. Kondratovičiaus, I. Krasickio, A. Naruševičiaus, A. Goreckio,

S. Vitvickio ir kt. lenkų poetų kūrinių. Ažukalnio kūryba pradėta publikuoti tik XIX a. pabaigoje. Kai kurie rankraščiai nesurasti („Lietuvių kalbos gramatika").
Lenkiškai pasirašinėjo *W. Zagórski.*

I
KŪRYBA

□ **Raštai lietuviški.** [Parengė ir įž. str. parašė J. Girdzijauskas. Paaiškinimai, p. 305—360]. V., „Vaga", 1968. 365 p. su faks. (Lituanistinė b-ka).— Bibliogr.: p. 17—19.

Turinys: Prakalba.— *Raštai tikros rankos ir sekiojimai.* [Eilėraščiai].— *Pasakos.* (Pasakėčios): [I. Krasickio, J. Masalskio, A. Goreckio ir J. Dziekonskio pasakėčių vertimai; Orig. pasakėčios].— *Išguldymai.* (Vertimai): [L. Kondratovičiaus, A. Mickevičiaus, A. Odineco, E. Chojeckio, K. Godebskio, A. Goreckio, S. Vitvickio, A. Rapševičiaus poezijos vertimai].— *Giesmės maldingos.* (Religinės giesmės): [F. Karpinskio ir Z. Krasinskio giesmių vertimai].— *Priedai:* [Eilėraščiai ir A. Valento laiškas A. Kašarauskui. (Ištrauka)].

* * *

□ Lietuviszkos dainos isz visur surinktos. Plimutas, 1893, p. 263—265.

□ **[Eilėraščiai].**— Kn.: Vaižgantas. Raštai. T. 11. K., 1929, p. 79—93.

□ Lietuvių poezija. XIX a. V., 1955, p. 231—241.

□ Lietuvių literatūros istorijos chrestomatija. Feodalizmo epocha. V., 1957, p. 427—436, su faks.

□ Lietuvių poezija. T. 1. V., 1967, p. 142—145.
Taip pat 1969 leid.

EILĖRAŠČIAI RUSŲ KALBA

□ Литовские поэты XIX века. М.—Л., 1962, с. 142—146.
Пер. В. Львов.

II
LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 1. V., 1957, p. 524—529.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 135.— **Biržiška V. Aleksandrynas.** T. 3. Čikaga, 1965, p. 295—298.— Bibliogr.: 22 pavad.— **Didžiulienė L.** Valerijonas Zagórskis Ažukalnis (Užukalnis). 1826—1865.—„Literatūra ir kalba", 1957, t. 2, p. 394, su faks.— **Didžiulis S.** Dar apie Ažukalnį. [Su eilėr. publ.].—„Aušra", 1885, Nr. 2/3, p. 55—57.— Parašas: Peliksas Mažutis.— **Gira L.** Pirmasis mūsų stilistas.—„Šviesos keliai", 1933, Nr. 8, p. 472—476.— Taip pat atsk. atsp.— **Gira L.** Raštai. T. 5. V., 1963, p. 116—148.— **Girdzi-**

jauskas J. Laiko skola.— Kn.: Ažukalnis V. Raštai lietuviški. V., 1968, p. 5—16.— Bibliogr., p. 17—19.— **Girdzijauskas J.** Lietuvių eilėdara. V., 1966, p. 172.— **Kabelytė S.** Pirmieji L. Kondratavičiaus kūrinių vertimai į lietuvių kalbą.—„Literatūra", 1972, t. 14, sąs. 3, p. 131—153.— **Koscialkovska L.** Medžiaga V. Ažukalnio-Zagurskio biografijai. [Publ. ir koment. V. Vanago].— „Literatūra ir kalba", 1962, t. 6, p. 417—424.— Tekstas lenkų ir liet. k.— **Kuzmickas V.** Šimtmečius trukusi kelionė. [„Raštai lietuviški"].—„Pergalė", 1971, Nr. 9, p. 168—171.— **Mykolaitis-Putinas V.** Adomas Mickevičius ir lietuvių literatūra.— Raštai. T. 8. V., 1962, p. 544—545.— **Mykolaitis-Putinas V.** Naujoji lietuvių literatūra. T. 1. K., 1936, p. 18, 22—23, 31, 35—36.— **Mikšytė R.** Antano Baranausko kūryba. V., 1964, p. 138, 177 ir kt.— **Mikšytė R.** Lietuvių silabinė eilėdara. (Ryšių su lenkų poezija šviesoje).—„Literatūra ir kalba", 1969, t. 10, p. 245—250.— **Prisimintinas** ūkininkų darbo dainius.— „Ūkininko patarėjas", 1933, liepos 6, Nr. 27.— **Spudulis J.** Ažukalnis, lietuvių rasztininkas. [Su eilėr. publ.].—„Aušra", 1884, Nr. 1/3, p. 20—21.— **Parašas:** Gailutis.— **Šliūpas J.** Lietuviszkiejie rasztai ir rasztininkai. Tilžė, 1890, p. 49.— Aut.: Lietuvos mylėtojas.— **Totoraitis J.** Lietuvos atgimimo paveikslai.—„Vadovas", 1912, Nr. 48, p. 365.— **Vaižgantas.** Raštai. T. 11. K., 1929, p. 76—93.— **Zagurska D.** V. Ažukalnio-Zagurskio sesers laiškas. [Dėl rašytojo eilėraščių leidimo. Publ. ir koment. J. Lebionkos].—„Literatūra ir kalba", 1957, t. 2, p. 364—369.— **Литовские** поэты XIX века. М.—Л., 1962, с. 19—20, 142.

Petras BABICKAS (g. 1903)

Poetas, prozininkas, publicistas.

Gimė 1903.IV.29 Laukminiškių-Virbališkių k. (Kupiškio r.). Baigęs Panevėžio gimnaziją, 1923—30 studijavo lietuvių literatūrą Kauno universitete. 1925—26 mokytojas Jurbarke. 1926—31 dirbo Kauno radiofone. Nuo 1933 Vytauto parko ir Valstybės teatro Kaune direktorius, redagavo žurn. „Mūsų Vilnius". Reiškėsi kaip žurnalistas. 1944 pasitraukė į Vakarus. Nuo 1946 gyvena Brazilijoje. Dalyvavo antitarybinėje veikloje.

Kūrinius spausdina nuo 1921. Pirmoji knyga „Geltona ir juoda" 1930. Be eilėraščių ir novelių, išleido kelionės apybraižų, knygelių vaikams, rašė veikalėlius radijo teatrui, išvertė E. Vilenskio „Kelionė pas didvyrius".

Emigracijoje išėjo poezijos rinkiniai „Toli nuo tėvynės" (1945), „Svetimoj padangėj" (1947), rinktinė „Drambilio kojos" (1957).

Lietuvoje bendradarbiavo „Literatūros naujienose", „Naujojoje romuvoje", „Skautų aide", „Trimite", „Vaire", „Vienybėje", „Žiburėlyje", „Židinyje" ir kt.

I

GROŽINĖ KŪRYBA

☐ **Geltona ir juoda.** (Temos suaugusiems). [Poezija]. K., „Miniatiūra", 1930. 68 p. su iliustr.

Turinys: *Trumpa pasaulio istorija.*— Auto *poema.*— *Ekspresas.*— *Didaktiška autobiografija* restorane.— Nusiminusiam jaunuoliui.— 55-as.— Tai buvo neseniai vienam prancūzų uoste.— Sutema.— Nelli.— Geltona ir juoda.

☐ **Vakar.** [Apsakymai]. K., 1931. 133 p. su iliustr.

Turinys: Tai buvo taip neseniai.— Tarp meilės ir mirties.— Kareivio žmona.— Mirties lasso.— Klaikus vakaras.— Trys.— Iš dienoraščio.— Dzūkų kraštas.— Kelias per balą.

☐ **Gintaro krantas.** 83 mūsų pajūrio vaizdai. Sąs. 1. K., 1932. 48 p. su iliustr.— Trumpos žinios apie Lietuvą anglų ir pranc. k.

☐ **Marių pasakos.** K., 1933. 80 p. su iliustr.— Dalis teksto anglų, pranc. ir vok. k.

☐ **Žmogaus remontas.** 2-oji temų knyga. [Eilėraščiai]. K., U. Baye Graičiūnienė, 1934. 143 p.

Turinys: [Žmogaus remontas].— Saulėti lakūnai.— Žodis apie darbą.— Apie nedainuotas kojas.— Nežinoma sala.— Nesuprastas.— Tau.— Siužetai filmams.

☐ **Gintaro krantas.**— [**Marių pasaka.** 2-as perred. leid.]. K., „Sakalas", 1938. 80 p. su iliustr.

* * *

☐ Graži tu, mano brangi tėvyne. V., 1967, p. 213.

VAIKAMS

☐ **Nuostabi Jonuko kelionė.** Kaip Jonukas Kalvaitukas, ilgai klajojęs po pasaulį, po įvairių nuotykių surado savo tėvelį. [Apysaka]. K., 1930. 80 p. su iliustr.

☐ **Tra-ta-ta-ta-ta!** Eilėraščiai vaikams. [Aut. žodis, p. 5. Iliustr. B. Bučas]. K., „Spaudos fondas", 1930. 72 p. su iliustr.
Taip pat: 1934 leid.

☐ **Murziukas.** (Iliustruota apysaka vaikams). K., „Miniatiūra", 1933. 66 p. su iliustr.

* * *

☐ Vaikai ir eilėraščiai. Vaikų poezijos antologija. K., 1939, p. 63, 66—67, 83, 86, 109, 113—115.

PUBLICISTIKA

☐ **Elada.** (Kelionės įspūdžiai). K., „Spaudos fondas", 1939. 276 p. su iliustr. ir žemėl.

☐ **Gyvenimas — laimė.** [Straipsniai]. K., 1940. 200 p.

II

LITERATŪRA

Lietuviškoji enciklopedija. T. 2. K., 1934, sklt. 569, su portr.— **Graži** tu, mano brangi tėvyne. V., 1967, p. 503.— **Povilavičius S.** Petras Babickas — naujo gyvenimo kūrėjas.—„Šiaurės Lietuva", 1932, birželio 26; liepos 3, Nr. 26, 27.

APIE ATSKIRAS KNYGAS

„Geltona ir juoda". **Bičiūnas V.**—„Gaisai", 1930, Nr. 8, p. 364—366.— **Šimkus J.** Nepasisekęs debiutas.— Kn.: Šimkus J. Realizmo kryptimi. V., 1970, p. 153—155.— Tas pas: „Kultūra", 1931, Nr. 1, p. 59—61.— Parašas: Pr. D.

„Vakar". **Grušas J.**—„Židinys", 1931, Nr. 11, p. 404—405.

„Gintaro krantas". **Kuodys L.**—„Mokslo dienos", 1938, Nr. 5/6, p. 332—334.— Parašas: L. K.— **Račkauskas-Vaitas K.**—„Šviesos keliai", 1932, Nr. 7, p. 441.— Parašas: Karolis V.— **Бальмонт К. Д.** Янтарьный край.—«Сегодня», 1934, 6 июня, № 155.

„Žmogaus remontas". „**Literatūros** naujienos", 1934, Nr. 8, p. 3.— Parašas: L. K.A.— **Miškinis A.**—„Šviesos keliai", 1934, Nr. 8, p. 510—511.— Parašas: A. M.— **Šimkus J.** Nenusisekęs remontas.— Kn.: Šimkus J. Realizmo kryptimi. V., 1970, p. 161—165.— Tas pat: „Lietuvos žinios", 1934, rugpjūčio 18, Nr. 187.

„Elada". **Kuodys L.**—„Mokslo dienos", 1939, Nr. 5/6, p. 327—329.— Parašas: L. K.— **Vengrys A.**—„Naujoji romuva", 1939, Nr. 39/40, p. 718—719.

Domininkas Tomas BAČKAUSKAS (1846—1909)

Prozininkas, vertėjas, publicistas. Gimė 1846 Šerniškių k. (Šakių r.). Mirė 1909.II.25 Mahanojuje (Pensilvanijos valst., JAV).

Mokėsi Sudargo pradžios ir Smalėnų vienuolyno mokykloje. Dalyvavo 1863 sukilime. Buvo vargonininku Alvite, Griškabūdyje, dirbo vyresniuoju Naumiesčio apskr. eiguliu. 1879 persikėlė į JAV. 1883—85 redagavo laikr. „Ojczyzna", 1886—88 „Vienybę lietuvninkų". 1888 Mahanojuje įsteigė spaustuvę, leido laikr. „Saulė" (1888—1909, vėliau jį leido Bačkausko sūnūs) su priedais „Linksmi vakarai" bei „Linksma valanda" (nuo 1899) ir kasmetinius „Saulės" kalendorius. Propagavo klerikalines unijines pažiūras. Išleido apie 50 knygelių apsakymų ir apysakų vertimų bei perdirbinių iš lenkų kalbos: „Surinkti skarbai" (1887), „Abėcėlė, arba pradžia skaitymo" (1893), „Tūkstantis naktų ir viena" (1893 ir kt. leid.), „Markus ir

Aurelianas" (1895), „Lietuviškas dainorius" (1902 ir kt. leid.), „Vaidelota" (1907) ir kt. Sudarė ir išleido kalendorius 1887, 1889—1909 metams.

Pasirašinėjo: *Baltruvienė, D.B., D.B.J. Tamošauckas, D.J.B., D.T.B., Taradaika.*

LITERATŪRA

Bačkauskas D. T. Apraszimas api drukarne „Saulės" ir „Linksmos valandos". Mahanoy City. Pa. U. S. of A.— Leid.: Bačkauskas D. T. Kalendorius ant 1904. Mahanojus, [1903], p. 34—36.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 140.— **Astramskas T.** Susivienijimo lietuvių Amerikoje istorija. Nuo 1886 iki 1915 metų. Niujorkas, 1916, p. 138—139.— Aut. nurodytas p. 4.— ***D. T. Bačkauskas.** [Nekrologas].—„Saulė", 1909, Nr. 18.— **D. T. Bočkauskas.** [Nekrologas].—„Vienybė lietuvninkų", 1909, Nr. 10, p. 1—2.— Parašas: Kurutis.— **Bagdonas J.** Lietuvių paroda Paryžiuje 1900 metais.—„Mūsų senovė", 1937, t. 2, kn. 1, p. 34.— **25 metai.** „Saulės" gyvenimo sukaktuvės.— Leid.: Laikraščio „Saulės" kalendorius ant meto 1913. Mahanojus, [1912], p. 28—30.— **Iš biografijos** pirmutinio „Vienybės lietuvninkų" redaktoriaus.— Rink.: „Vienybės lietuvninkų" 25 metų sukaktuvių jubiliejus (1886—1911). Bruklinas, 1911, p. 26—31.— Parašas: A. B.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 2. K., 1934, sklt. 627.— **Maknys V.** Lietuvių teatro raidos bruožai. T. 1. V., 1972, p. 243, 253.— **Milukas A.** Spaudos laisvės ir Amer. liet. organizuotės sukaktuvės. 2-asis leid. Filadelfija, [1929], p. 348—349, 363, 426 ir kt.— Aut. nurodytas leidėjo žodyje.—**„Saulės"** filologui.—„Garsas Amerikos lietuvių", 1897, lapkričio 27, Nr. 48.— **Šliūpas J.** D. T. Bačkauskas.—„Laisvoji mintis", 1911, Nr. 16, p. 369—371.— Parašas: J. Ši.

Konstantinas BAJERČIUS (1903—1946)

Prozininkas, poetas. Gimė 1903.X.24 Pajotijų k. (Šakių r.). Mirė 1946 Alytuje.

1919—21 mokėsi Jurbarko progimnazijoje. Nuo 1921 mokytojavo pradžios mokyklose. 1926 įgijo pradžios mokyklos mokytojo cenzą. Nuo 1930 studijavo pedagogiką ir lituanistiką Kauno universitete. Hitlerinės okupacijos laikotarpiu ir pokario metais Alytaus Mokytojų seminarijos inspektorius. Kūryboje reiškėsi iš buržuazinių nacionalistinių pozicijų.

1929 išspausdino pirmąjį apsakymėlį „Trys keliai". Bendradarbiavo „Darbininke", „Lietuvos mokykloje", „Mūsų laikraštyje", „Pavasaryje", „Ryte", „Saulutėje", „Tėvynės sarge", „Žiburėlyje" ir kt.

Pasirašinėjo: *K. B-čius, K.B.S., K. B. Sūkurys, K. Sūkurys, Sūkurys.*

I
GROŽINĖ KŪRYBA

☐ **Žemės vieškeliais.** Eilėraščiai ir dainos. K., 1930. 131 p.— Prieš antr. aut.: K. Bajerčius-Sūkurys.
Turinys: Žemės vieškeliais. *[Eilėraščiai].*— Vilniaus goda; Taip dainavo tėvai mūsų. *[Poemos].*

VAIKAMS

☐ **Trys keliai.** Apsakymėlis. K., 1929. 31 p. (Šv. Kazimiero d-jos leid. Nr. 465).
☐ **Namuose ir giriose.** Devyni vaikams apsakymėliai. K., Išleido trys, 1930. 52 p.— Prieš antr. aut.: K. Bajerčius-Sūkurys.
☐ **Spindulėliai.** Eilėraščių rinkinėlis vaikams. K., Išleido trys, 1930. 30 p.— Prieš antr. aut.: K. Bajerčius-Sūkurys.
☐ **Zuikių žemėje.** [Apysaka]. Kaunas—Marijampolė, „Dirva", 1931. 63 p. su iliustr.
☐ **Nugirstos šnekos.** Apsakymėliai mažiesiems. Kaunas—Marijampolė, „Dirva", 1937. 120 p. su iliustr.
☐ **Iš pasakų krašto.** Kaunas—Marijampolė, „Dirva", 1939. 103 p. su iliustr.

* * *

☐ **Cieksas Plačiakuodis ir jo žmona Švilpa.**—„Žiburėlis", 1934, Nr. 4, p. 3—4, su iliustr.; Nr. 6, p. 9—10; Nr. 7, p. 10—11; Nr. 8, p. 5—6, su iliustr.

PUBLICISTIKA. KALBOS DALYKAI

☐ **Kanauninkas Juozapas Tumas Vaižgantas.**—„Saulutė", 1929, Nr. 17/18, p. 312—314.— Parašas: K. B-čius.
☐ **Keletas žodžių dėl ilgųjų balsių žymėjimo.**—„Lietuvos mokykla", 1930, Nr. 5, p. 226—229.
☐ **Išmokime jau skaityti.**—„Pavasaris", 1933, Nr. 8, p. 243—244; Nr. 9, p. 280—281; Nr. 10, p. 307—308; Nr. 11, p. 330.

II
LITERATŪRA

Dainius K. Vaikų literatūra ir K. Bajerčiaus raštai.—„Rytas", 1930, rugsėjo 10—11, Nr. 205—206.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 2. K., 1934, sklt. 701—702, su portr.

APIE ATSKIRAS KNYGAS

„Nugirstos šnekos".— **Brazdžionis B.**—„XX amžius", 1937, balandžio 8, Nr. 74.— Parašas: J. Brazaitis.— **Čibas D.**—„Motina ir vaikas", 1937, Nr. 5, p. 28—29.
„Iš pasakų krašto". **Brazdžionis B.**—„Židinys", 1939, Nr. 8/9, p. 315—316.— Parašas: J. Brazaitis.— **Kuzmickis J.**—„Draugija", 1939, Nr. 13, p. 760.

Juozas BALČIKONIS (1885—1969)

Kalbininkas, vertėjas. LTSR MA akademikas (1946), LTSR nusipelnęs mokslo veikėjas (1945). Gimė 1885.III.25 Ėriškių k. (Panevėžio r.). Mirė 1969.II.5 Vilniuje. Palaidotas Ėriškiuose.

1906 baigė Panevėžio realinę gimnaziją. Dalyvavo lietuvių periodinėje spaudoje. 1911 baigė Peterburgo universiteto Istorijos ir filologijos fak. (slavų filologijos spec.). Kurį laiką dirbo lietuviškų laikraščių redakcijose Vilniuje, nuo 1913 pedagoginį darbą Vilniuje, Voroneže, Panevėžyje. 1924—31 Kauno universiteto docentas, nuo 1930 „Lietuvių kalbos žodyno" vyriaus. redaktorius. 1944—52 LTSR MA Lietuvių kalbos instituto direktorius, Vilniaus universiteto Lietuvių kalbos katedros profesorius (nuo 1948) ir vedėjas (iki 1950).

Redagavo „Lietuvių kalbos žodyno" I ir II t. ir iš dalies III t., išleido J. Jablonskio raštus (5 t., 1933—36); fotografuotiniu būdu išleido M. Petkevičiaus 1598 katekizmą (1939), redagavo D. Kleino pirmosios lietuviškos gramatikos vertimą (1957), M. Valančiaus raštus (1931). Studijų metais parašė eilėraščių (keletas išspausdinta „Lietuvos ūkininke"). Paskelbė daug straipsnių lietuvių kalbos, lietuvių kalbotyros istorijos, literatūrinės kalbos klausimais. Užrašinėjo lietuvių tautosaką. Paliko nebaigtą rengti spaudai Druskininkų apylinkių liaudies dainų rinkinį (išleista po mirties).

Vertė pasakas, grožinės literatūros kūrinius. Vertimais daug prisidėjo prie lietuvių literatūrinės kalbos norminimo ir tobulinimo.

Bendradarbiavo: „Ateities spinduliuose", „Gimtojoje kalboje", „Lietuvoje", „Lietuvos aide", „Lietuvos mokykloje", „Naujojoje romuvoje", „Ryte", „Šviesos keliuose", „Švietimo darbe", „Tautos mokykloje", „Tėvynės balse", „Vaire", „Zarasų krašte".

Pasirašinėjo: *B-ėlis, Bijūnėlis, Eseras, J.B., J. Bajoras, J. B-lis, J. B-nis, J. K-tis, J. Pusbernis, J. Sv-nėlis, M. Motiejus, Mokinys, Molio Motiejus, P. Vaivadas, Pranas Vaivadas, Realistas, Sparnaitis, Svyrūnėlis, Šikšnos Andriejus, Šimtanagis, Vėjavaikis, Žarčių Pempė* ir kt.

I

VERTIMAI

□ **Baluckis M.** Aukso dievaičiai. („Grube ryby"). 3-jų v. komedija. V., M. Kuktos sp., 1908. 100 p. („Vilties" išleid. Nr. 7).

□ **Andersenas H. K.** Rinktinės Anderseno pasakos. [Balčikonio] mokinių vertimas. [„Prakalba" ir įž. str. „Andersenas", p. IV—X, J. Balčikonio]. Voronežas, Kultūros ir švietimo sekcijos leid., Lietuvių sp., 1918. 234 p.

——— Su pav. Vertė J. Balčikonis. 2-asis leid. K., 1923. 411 p. su iliustr. (Švietimo m-jos Knygų leidimo kom-jos leid.).

——— Pasakos. [Iliustr. M. Berti]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1957. 355 p. su iliustr.

Taip pat: V., „Vaga", 1966. 286 p. (Iliustr. I. Šanceris).

□ **Vernas Ž.** Kelionė aplink pasaulį per 80 dienų. [„Prakalba" J. Balčikonio]. 12 teksto pav. ir virš. piešti dail. P. Kalpoko. Berlynas, M. Yčas, [1920]. 227 p. su iliustr.

Taip pat: K., „Spaudos fondas", 1937. 317 p. (Jaunimo skaitymai. Nr. 6).

——— Aplink žemę per 80 dienų. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1947. 271 p. su iliustr.

□ **Haufas V.** V. Haufo pasakos. Su 30 pav. [Balčikonio] mokinių vertimas. [„Prakalba" ir įž. str. „Haufas", p. 4—5, J. Balčikonio]. Berlynas, Švietimo m-ja, 1921. 219 p. su iliustr.

——— Su 57 pav. Vertė J. Balčikonis. 2-asis leid. K., Švietimo m-ja, 1925. 351 p. su iliustr.

——— Pasakos. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1949. 126 p. su iliustr.

Taip pat: 1956, 1962 (iliustr. G. Gosmanas) leid.

□ **Pero Š.** Perro pasakos. [Balčikonio] mokinių vertimas. [„Prakalba" ir įž. str. „Perro", p. 4—5, J. Balčikonio]. K., 1923. 169 p. su iliustr. (Švietimo m-jos Knygų leidimo kom-jos leid.).

——— Fėjų pasakos. Vertė J. Balčikonis. [2-asis leid.] V., „Vaga", 1968. 138 p. su iliustr.

□ **Grimas V., Grimas J.** Brolių Grimmų pasakos. Su P. Grot-Johano ir R. Leinveberio pav. T. 1—2. K., 1925—1926.

T. 1. [„Prakalba" ir įž. str. „Broliai Grimmai", p. 7—11, J. Balčikonio]. 1925. 320 p. su iliustr.

Taip pat 1927 leid.

T. 2. 1926. 342 p. su iliustr.

Taip pat 1938 leid.

——— V., Valst. grož. lit. l-kla, 1949. 102 p. su iliustr.

Taip pat: V., 1954. 346 p.; V., „Vaga", 1966. 417 p. (Iliustr. V. Klemkė).

□ **Sviftas Dž.** Kelionės į tolimas pasaulio šalis Lemuelio Guliverio, pradžioje chirurgo, o paskui kelių laivų kapitono. [Iliustr. G. Martenas]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1957. 300 p. su iliustr. (Nuotykių b-ka).

□ **Tūkstantis** ir viena naktis. Arabų pasakos. [Įž. str.: „Tūkstantis ir viena naktis", „Kaip atsirado pasakos „Tūkstantis ir viena naktis", p. 5—9, J. Balčikonio. Iliustr. A. H. Boston]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1958. 224 p. su iliustr.

Taip pat: V., „Vaga", 1966 (iliustr. I. Trnka).

* * *

□ **Druskininkų dainos.** Užrašė [ir str. „Druskininkų tarmė", p. 9—10, parašė] J. Balčikonis. [Padainavo J. Jurkonienė. Melodijas užrašė B. Uginčius. Įž. str. L. Saukos]. V., „Vaga", 1972. 216 p. su portr.

STRAIPSNIAI GROŽINĖS LITERATŪROS KALBOS KLAUSIMAIS

☐ **Nesveika humanitarinių mokslų fakulteto pakraipa.**—„Lietuva", 1926, gruodžio 31, Nr. 294.

Dėl F. Kiršos verstos J. Kraševskio „Vitolio raudos" kalbos.

☐ **Atsakymas doc. J. Tumui.**—„Lietuva", 1927, sausio 20, Nr. 15.

Dėl F. Kiršos verstos J. Kraševskio „Vitolio raudos" kalbos.

☐ **Redaktoriaus prakalba.**— Kn.: Valančius M. Valančiaus raštai. K., 1931, p. III—VI.

☐ **Kelios pastabos dėl V. Mykolaičio-Putino romano „Altorių šešėly" kalbos.**— „Gimtoji kalba", 1935, Nr. 3, p. 45—46.

☐ **B. Prūsas. Faraonas.**—„Gimtoji kalba", 1935, Nr. 9, p. 153—156.

Dėl J. Strazdo-Jaunučio versto romano kalbos.

☐ **Keistas kalbos gynimas.**—„Vairas", 1935, Nr. 12, p. 468—474.

Dėl V. Mykolaičio-Putino romano „Altorių šešėly" kalbos. Atsiliepimas į E. Viskantos straipsnį, išsp. „Vaire", 1935, Nr. 7/8.

☐ **Dėl literatūros premijų.**—„Lietuvos aidas", 1937, lapkričio 12, Nr. 516.

Dėl L. Dovydėno romano „Broliai Domeikos" kalbos.

☐ **Žemaitės kalba.**—„Tiesa", 1945, birželio 12.

II

LITERATŪRA

Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 149—150, su portr.— **J. Balčikonis.** [Nekrologas].—„Tiesa", 1969, vasario 6, su portr.— **Juozas Balčikonis.** [Kalbininko atminimui].—„LTSR MA darbai". Ser. A, 1969, t. 2, p. 193—195, su portr.— Lygiagr. tekstas rusų k.— **Būda V.** Kalbininkas, pedagogas.—„Literatūra ir menas", 1965, kovo 27, su portr.— **Kazlauskas J.** Dėk žodį prie žodžio...—„Mokslas ir gyvenimas", 1969, Nr. 5, p. 13—15, su iliustr.— **Keinys S.** Įvairiapusiškas kūrybinis palikimas. Prof. J. Balčikonio gimimo 85-osioms metinėms.—„Kauno tiesa", 1970, kovo 25, su portr.— **Kruopas J., Ulvydas K.** Įžymus lietuvių kalbininkas akad. J. Balčikonis.—„Kalbos kultūra", 1965, Nr. 8, p. 3—8.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 2. K., 1934, sklt. 809, su portr.— **Morkūnas K.** Profesoriaus Juozo Balčikonio netekus.—„Kalbos kultūra", 1969, Nr. 16, p. 3—6.— **Palionis J.** Gimtosios kalbos ugdymo ir tyrinėjimo baruose. Prof. J. Balčikonio 80 m. proga.—„Tiesa", 1965, kovo 25, su portr.— **Palionis J.** Lituanistikos veteraną prisimenant. J. Balčikonio gimimo 85-ųjų metinių proga.—„Tiesa", 1970, kovo 25.— **Palionis J., Senkus J.** Juozas Balčikonis. (80 m. jubiliejaus proga).—„Kalbotyra", 1966, t. 14, p. 5—13.— **Sabaliauskas A.** Su lietuviško žodžio puoselėtoju ir tyrėju atsisveikinant.—„Pergalė", 1969, Nr. 3, p. 160—162.— **Ulvydas K.** Iš J. Balčikonio kalbos taisymų.—„Kalbos kultūra", 1965, Nr. 8, p. 8—13.— **Urbas D.** Apie J. Balčikonio vertimus.—„Kalbotyra", 1966, t. 14, p. 37—43.— **Viskanta E.** Putino kalbos kritikos šešėly. [Atsiliepimas į J. Balčikonio straipsnį, išsp. „Gimtojoje kalboje", 1935, Nr. 3].—„Vairas", 1935, Nr. 7/8.

p. 366—371.— **Vitkauskas V.** Gimtajai kalbai — visas gyvenimas. J. Balčikonio gimimo 85-osioms metinėms.—„Gimtasis kraštas", 1970, kovo 26.— **Zinkevičius Z.** J. Balčikonis. [Kalbininko atminimui].—„Baltistica", 1969, t. 5, sąs. 2, p. 131—132, su portr.— **Zinkevičius Z.** Žymų kalbininką palydint.— „Literatūra ir menas", 1969, vasario 8, su portr.— **Žižiūnaitė V., Žukas V.** Prof. J. Balčikonio bibliografija.—„Kalbotyra", 1966, t. 14, p. 15—36.— **Žukas V.** Iš tautosakos rinkimo ir spausdinimo istorijos. J. Balčikonio ryšiai su tautosaka.— Leid.: Liaudies kūryba. Kn. 1. V., 1969, p. 135—139.— **Академик** Ю. Бальчиконис. [Некролог].—«Сов. Литва», 1969, 6 февраля, с портр.— **Akademik** J. Balczikonis. [Nekrologas].—„Czerwony Sztandar", 1969, 6 lutego, su portr.— **Lenkų k.— Otrębski J.** Jubileusz Józefa Balčikonisa w Wilnie.—„Acta Baltico-Slavica" (Białystok), 1967, t. 5, p. 466—469, su portr.— Lenkų k.

ATSIMINIMAI

Ar tai pagarba ir dėkingumas mokytojui? Laiškas red. [Atsiliepimas į A. Stadelninko straipsnį, išsp. žurn. „Nemunas", 1969, Nr. 10. Su A. Churgino ir J. Kabelkos priedašu].—„Literatūra ir menas", 1969, lapkričio 22.— Parašas: P. Bernadišienė, E. Grinaveckienė, A. Kučinskaitė ir kt.— **Kučinskaitė A.** Profesorius Juozas Balčikonis.—„Kultūros barai", 1970, Nr. 5, p. 65—67, su iliustr.— **Kuodys L.** Balčikonis — mano mokytojas.—„Tėvynė" (Panevėžys), 1973, liepos 26.— **Senkus J.** Mokytojas.— „Kultūros barai", 1969, Nr. 4, p. 46—48, su iliustr.— **Stadelninkas A.** Vienu keistuoliu mažiau.—„Nemunas", 1969, Nr. 10, p. 32—34.

APIE ATSKIRUS DARBUS

Vernas Ž. Kelionė aplink pasaulį per 80 dienų. **Vaižgantas.**—„Skaitymai", 1921, kn. 3, p. 132—134.

„Anderseno pasakos". **Dabušis S.**—„Švietimo darbas", 1924, Nr. 11, p. 1050—1056.— Parašas: Dabušių Stasys.—„**Švietimo** darbas", 1920, Nr. 10, p. 68—69.— Parašas: P. B.

„Haufo pasakos". **Balčikonis J.** Atsakymas ponui Baliui Sruogai.—„Lietuva", 1927, sausio 26, Nr. 20.— **Jablonskis J.** Raštai. T. 4. K., 1935, p. 281—282.— **Sruoga B.** Apie kalbininkus ir rašytojus.—„Lietuva", 1927, sausio 17, Nr. 12.

„Pero pasakos". **Vireliūnas A.**—„Švietimo darbas", 1923, Nr. 6/7, p. 485—488.

„Brolių Grimų pasakos". **Balaišis P.** Grimų pasakos.—„Pergalė", 1955, Nr. 2, p. 124.— **Būčys P.** [T. 2].—„Tiesos kelias", 1927, Nr. 1, p. 62—63.— **Būtėnas P.** Ką mums, skaitytojams, duoda naujas prof. Balčikonio „Grimmų pasakų" vertimas.—„Rytas", 1925, spalio 7—8, 10, 13, 15, 17, 21, 23, 29, 31; lapkričio 1, 7, Nr. 220—221, 223, 225, 227, 229, 232, 234, 239, 241—242, 247.— Nebaigta.— **Kantvydis B.** [T. 1].—„Lietuva", 1925, balandžio 3, Nr. 76.— **Korsakas K.** [T. 2].—„Kultūra", 1927, Nr. 2, p. 119.— Parašas: K. K-as.— „**Lietuva**", 1927, balandžio 14, Nr. 85.— Parašas: V. J.—„**Lietuvis**", 1925, Nr. 16, p. 15—16.

* * *

„Druskininkų dainos". **Burkšaitienė L.** Kaip skambėjo Druskininkų dainos? —„Kultūros barai", 1973, Nr. 4, p. 70—71.— **Sadauskas R.** Dainos nuo Druskininkų.—„Literatūra ir menas", 1973, vasario 10.— **Sauka L.** Prof. J. Balčikonio Druskininkų dainos.— Kn.: Druskininkų dainos. V., 1972, p. 3—8.— **Sidaravičiūtė E.** Dzūkų dainos.—„Raudonoji vėliava" (Varėna), 1973, birželio 23.— **Žirgulys A.** Dzūkų dainos.—„Pergalė", 1973, Nr. 3, p. 165—167.

Juozas BALČIŪNAS žr. Juozas Švaistas

Emilija BALIONIENĖ-LIEGUTĖ (g. 1930)

Prozininkė.

Gimė 1930.II.21 Skiturių k. (Alytaus r.). 1949 baigė Simno gimnaziją, 1960 Vilniaus universiteto Istorijos ir filologijos fak. neakivaizdinį skyrių (lietuvių kalbos ir literatūros spec.). 1952—62 mokytojavo Jiezno r. Vaitkūnų pradinėje ir Kaišiadorių vid. mokykloje. 1962—1965 LTSR Kraštotyros d-jos inspektorė metodininkė. 1965—70 dirbo žurn. „Moksleivis" redakcijoje, 1971—73 laikr. „Tarybinis mokytojas" ir „Komjaunimo tiesa" redakcijose, nuo 1973 metodininkė LTSR Aukštojo ir specialiojo viduriniojo mokslo m-joje. Nuo 1975 Vilniaus „Lėlės" teatro ped. dalies vedėja. LTSR Rašytojų s-gos narė nuo 1973.

Kūrinius pradėjo spausdinti 1963. Pirmoji knyga „Palaukių vasara" 1967. Rašo apsakymus, noveles, pasakas, pjeses vaikams, literatūros kritikos ir publicistikos straipsnius. Verčia iš rusų ir baltarusių kalbų. Lietuvos televizijos teatre pastatytos E. Balionienės pjesės vaikams „Pelėda ir žibintas" (1969) ir „Žaliabarzdis" (1971), radijo teatre pjesė „Kokia tavo nuomonė" (1974).

Pasirašinėja: *E. Liegiūtė, E. Liegutė.*

I

KŪRYBA

□ **Palaukių vasara.** [Apsakymai. Trumpai apie aut.]. V., „Vaga", 1967. 59 p.— Išleista aplanke „Pirmoji knyga. 1967".

Turinys: Geriau ji nesišypsotų.— Kelias laisvas.— Deimantėlis.— Gintaras.— Kai budi sūnus.— Dėdė — vabalas.— Kodėl jis išvažiavo? — Mano dėdukė.

☐ **Priebiandos valanda.** Apsakymai. V., „Vaga", 1972. 131 p.

Turinys: *Po ąžuolo vainiku:* Sraige, sraige, iškišk ragą; Laukeliu lydėjau; Kai pasibaigia vaikystė; Po audros; Tau gerai — ir man gerai; Jis, ji ir svečias; Prie šiltos upės; Gana uliavoti; Brolis; Vyrai nušovė vilką.— *Lenkiškos novelės:* Priebiandos valanda; Kalnuose; Paskutinė naktis; „Toto-liotek"; Paukščiai lieka su žmogumi; Žydi tabako laukas; Cirko arklys.

VAIKAMS

☐ **Užmigęs miestas.** Iliustr. M. Jukniūtė. V., „Vaga", 1972. 63 p. su iliustr.

☐ **Popieriniai drugeliai.** [Ikimokykl. ir jaun. mokykl. amž.]. V., „Vaga", 1973. 30 p. su iliustr.

PERIODIKOJE IR RINKINIUOSE

☐ **Visur pro langus žvelgia saulė.** [Apsakymas].—„Jaunimo gretos", 1963, Nr. 11, p. 11, su iliustr.

☐ **Kai skambina epušė.** Apsakymas.—„Švyturys", 1963, Nr. 24, p. 8—9, su iliustr.

☐ **Žvaigždelė.** Apsakymas.—„Tarybinė moteris", 1964, Nr. 4, p. 8—9, su iliustr.

☐ **Kai sugrįžta sūnus.** Apsakymas.—„Jaunimo gretos", 1964, Nr. 7, p. 12—13, su iliustr.

☐ **Vėl krebžda pelė.** Apsakymas.—„Pergalė", 1964, Nr. 8, p. 109—112.

☐ **„Jūs neišvažiuosit?.."** [Apsakymas].—„Tarybinis mokytojas", 1964, lapkričio 1.

☐ **Melsvas keturkampis sienoje.** Novelė.—„Tarybinė moteris", 1965, Nr. 9, p. 8—9, su iliustr.

☐ **Mesk būgną!** [Apsakymas].—„Jaunimo gretos", 1965, Nr. 9, p. 15—16, su iliustr.

☐ **Jeigu aš tau brangus...** Apsakymas.—„Pergalė", 1965, Nr. 10, p. 102—106.

☐ **Nerimas.** Apsakymas.—„Švyturys", 1966, Nr. 21, p. 4—5, su iliustr.

☐ **Sugrįžimas.** Novelė.—„Tarybinė moteris", 1967, Nr. 2, p. 6—7, su iliustr.

☐ **Merginos graužia obuolius ir šoka.** Apsakymas.—„Švyturys", 1969, Nr. 21, p. 12—13, su iliustr.

☐ **Mėlyngurklės giesmė.** Apsakymas.—„Tarybinis mokytojas", 1970, spalio 2, su iliustr.

☐ **Neliūdėk, mamute!** Apsakymas. Skiriu dail. B. Jokūbonienei.—„Tarybinis mokytojas", 1971, liepos 9, su iliustr.

☐ **Žolininkės.** Apsakymas.—„Švyturys", 1972, Nr. 15, p. 26—27, su iliustr.

☐ **Maumedžių giraitė.** Apsakymas.—„Komjaunimo tiesa", 1972, lapkričio 26.

☐ **Ant kalno.— Gimimo diena.** [Novelės].—„Literatūra ir menas", 1973, birželio 8, su portr.

☐ **Kristina.** Apsakymas.— Rink.: Būk pirmas. V., 1973, p. 32—44.

KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

RUSŲ KALBA

□ **Мой дядечка.** Рассказ.—«Комсомольская правда» (В.), 1964, 29 ноября.
□ **Ожидание.** Новелла.—«Сов. женщина», 1969, № 2, с. 40, с ил.
□ **Лиственичная роща.** Рассказ.—«Комсомольская правда» (В.), 1972, 26 ноября.

UŽSIENIO KALBOMIS

□ **Waiting.** [Laukimas. Novelė].—"Soviet Woman", 1969, Nr. 2, p. 49, su iliustr.— Anglų k.— Taip pat isp., pranc., vok. k.
□ **Gwiazdka.** [Žvaigždelė. Apsakymas].—„Kobieta Radziecka", 1964, Nr. 4, p. 8—9, su iliustr.— Lenkų k.
□ **Błękitny czwórokąt na ścianie.** [Melsvas keturkampis sienoje. Novelė].— „Kobieta Radziecka", 1965, Nr. 9, p. 8—9, su iliustr.— Lenkų k.
□ **Powrót.** [Sugrįžimas. Novelė].—„Kobieta Radziecka", 1967, Nr. 2, p. 6—7, su iliustr. — Lenkų k.
□ **Tobie dobrze — i mnie dobrze.** [Tau gerai — ir man gerai. Apsakymas].— „Kobieta Radziecka", 1969, Nr. 12, p. 6—7, su iliustr.— Lenkų k.
□ **Gdy kończy się dzieciństwo.** [Kai pasibaigia vaikystė. Apsakymas].— „Kobieta Radziecka", 1971, Nr. 3, p. 15—16, su iliustr.— Lenkų k.

II
LITERATŪRA

APIE ATSKIRAS KNYGAS

„Palaukių vasara". **Avyžius J.** Trys paraiškos ateičiai.—„Literatūra ir menas", 1968, balandžio 30.— **Bagdonavičius V.** Akimirkoms reikia prasmės.— „Komjaunimo tiesa", 1968, balandžio 2.— **Bučys A.** Išeities taškai ir linkmės.—„Tiesa", 1968, kovo 2.— **Kašauskas R.** Nauji vardai.—„Jaunimo gretos", 1968, Nr. 3, p. 23.— **Zalatorius A.** Pirmieji skrydžiai.—„Pergalė", 1968, Nr. 8, p. 113—114.— **Багдонавичюс В.** И мгновениям нужен смысл.— «Комсомольская правда» (В.), 1968, 2 апреля.
„Prieblandos valanda". **Guščius A.** Upokšniai ir požeminė srovė.— „Pergalė", 1973, Nr. 1, p. 168—171.
„Užmigęs miestas". **Jonikaitė J.** Ko užgęsta žvaigždės.—„Lietuvos pionierius", 1973, kovo 17, su iliustr.

Algimantas BALTAKIS (g. 1930)

Poetas, literatūros kritikas, vertėjas. LTSR nusipelnęs meno veikėjas (1976).
Gimė 1930.II.15 Strazdiškio k. (Anykščių r.). 1937 kartu su tėvais apsigyveno Kaune. 1949 baigė Kauno IV vid. mokyklą, 1954 Vil-

niaus universiteto Istorijos ir filologijos fak. (lietuvių kalbos ir literatūros spec.). 1952—56 dirbo LTSR Radijo k-te ir žurn. „Tarybinė moteris" redakcijoje. Nuo 1956 žurn. „Pergalė" skyriaus vedėjas, ats. sekretorius, 1964—76 vyriaus. redaktorius. Nuo 1976 atsidėjo kūrybiniam darbui. TSKP narys nuo 1957. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1955, nuo 1959 v-bos narys, nuo 1960 v-bos prezidiumo narys.

Eilėraščius spausdinti pradėjo 1952. Pirmasis rinkinys „Lietučiui dulkiant" 1955. LTSR respublikinė premija (1966) už rink. „Požeminės upės", Lietuvos komjaunimo premija (1967) už rink. „Keliaujantis kalnas". Yra parašęs poemų, eilėraščių vaikams, literatūros kritikos straipsnių. Redagavo almanachą „Jaunieji" (1953—54, kn. 7 ir 8). Pagal Baltakio eilėraščius LTSR Akademiniame dramos teatre 1970 pastatytas poezijos spektaklis „Tiltas".

Komp. J. Bašinskas, A. Belazaras, A. Bražinskas, V. Budrevičius, J. Domarkas, V. Jurgutis, V. Kairiūkštis, B. Kutavičius, V. Paltanavičius, L. Povilaitis, A. Račiūnas, J. Švedas, R. Žigaitis, V. Žilius ir kt. yra parašę dainų su Baltakio tekstais.

I

ORIGINALIOJI GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

☐ **Lietučiui dulkiant.** Eilėraščiai. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1955. 132 p.

Turinys: Pasikalbėjimas su žeme.— Vaikystės atošvaistės.— Lietučiui dulkiant.— Kelias aukštyn. *Poema.*

☐ **Velnio tiltas.** Eilėraščiai. [Iliustr. S. Krasauskas]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1957. 227 p. su iliustr.

Turinys: Priemiesčio berniokas.— *Velnio tiltas:* Anelė.— *Ne to lizdo paukščiai:* Iš Danutės laiškų.— *Širdis amžinai alkana:* Šventiniai posmai; Eilės apie eiles.

Taip pat: V., 1961. 310 p. (Iliustr. V. Kalinauskas).

☐ **Keturios stygos.** [Eilėraščiai. Iliustr. S. Krasauskas]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1959. 160 p. su iliustr.

Turinys: *Metalo gama:* Darbininkiška siuita.— *Takas per pievas:* Egiptietiški motyvai.— Lapai, geltoni lapai.— Improvizacijos.

☐ **Mažosios poemos** [Iliustr. A. Kazakauskas]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1963. 91 p. su iliustr.

Turinys: Pasaulio atradimas.— Kelias aukštyn.— Vidunakčio poema. [Pirmoji publ.: „Pergalė", 1960, Nr. 2].

☐ **Požeminės upės.** Eilėraščiai. [Iliustr. E. Katilius]. V., „Vaga", 1965. 231 p. su iliustr.

Turinys: Ištiesinus kelią.— *Gatvių žibintai:* Paryžiaus triptikas.— Ką šnekėjo medžiai? — Mudviejų vakaras.— Žalias vynas — ne vanduo.— Už Uralo, žemės galo.— Kai meškinas miega...— Poetų cechas.

Taip pat 1967 leid. 284 p.

☐ **Keliaujantis kalnas.** Eilėraščiai. V., „Vaga", 1967. 125 p. su iliustr.

Turinyje: Čekoslovakiškas triptikas.— Antikibernetika.

☐ **Akimirkos.** [Eilėraščiai. Iliustr. L. Paškauskaitė]. V., „Vaga", 1970. 151 p. su iliustr.

Turinys: *Žemės ašis:* Eilėraščiai apie žemės ašį; Grumtynės su užmarštim; Amžiaus spalvos.— *Akimirkos:* Domo katedra. Vargonų koncertas: Dvi pasakėlės; Nida. Ruduo.— Paradoksų paradas.

☐ **Stebuklinga žolė.** Eilėraščiai. [Rinktinė. Iliustr. V. Jurkūnas (jaun.)]. V., „Vaga", 1971. 422 p. su iliustr.

☐ **Duona ir debesys.** Lyrika [Iliustr. L. Paškauskaitė]. V., „Vaga", 1973. 152 p. su iliustr.

Turinys: *Atmintis:* Trys eilėraščiai apie karą.— *Putinų puta:* Trys trioletai.— Ironiški posmai.— Ariadnės siūlas. Devynetas eklogų su prologu, intarpais ir užsklanda. [Pirmoji publ.: „Pergalė", 1973, Nr. 8].

* * *

☐ **Vabaliukų balius.** [Eilėraščiai. Ikimokykl. amž. Iliustr. E. Baltakytė]. V., „Vaga", 1972. 31 p. su iliustr.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **Dvidešimtas amžius. Iš poemos.**—„Pergalė", 1962, Nr. 8, p. 6—17.

☐ **Žmonės, kurie šviečia.** Ištr. iš apysakos „Aš niekur neisiu".—„Tarybinė moteris", 1964, Nr. 12, p. 4—6, su iliustr.

Lietuvių poezija. T. 2. V., 1967, p. 389—406.

Taip pat 1969 leid.

LITERATŪROS KRITIKA, PUBLICISTIKA

☐ **Atkelkime plačiau vartus:** 1. Kur proza, kur poezija? — 2. Dėl „Varpos iš laukų" recenzijos.—„Literatūra ir menas", 1956, birželio 9.

Atsiliepimas į V. Sirijos Giros štr. „Prokrusto lova arba kritikai mus dezorientuoja", išsp. laikr. „Literatūra ir menas", 1956, balandžio 14.

☐ **Poetės laimėjimai ir nesėkmės.**—„Pergalė", 1957, Nr. 6, p. 75—87.

Apie V. Valsiūnienės kūrybą.

☐ **Atbudusio sfinkso šalyje...**—„Pergalė", 1958, Nr. 1, p. 129—140, su iliustr.

Kelionės po Egiptą įspūdžiai.

☐ **Apie tradiciją ir novatoriškumą.**—„Pergalė", 1958, Nr. 10, p. 138—157.— Bibliogr. išnašose.

☐ **Ties praėjusių metų poezijos aruodu.** [Su red. prierašu].—„Literatūra ir menas", 1960, sausio 16, 23.

☐ **Ko stinga mūsų poezijai.** (Jaunieji ir dabartis. Kai kurios mintys iš įvykusio Lietuvos TSR Rašytojų s-gos part. organizacijos atviro susirinkimo).— „Literatūra ir menas", 1963, kovo 9.

☐ **Vlado Mozūriūno poezijos škicai.**—„Pergalė", 1964, Nr. 7, p. 129—140.
☐ **Lyrinio apibendrinimo jėga.** S. Nėries 60-osioms gimimo metinėms.—„Komunistas", 1964, Nr. 11, p. 29—33.— Bibliogr. išnašose.
☐ **Didelės poezijos reikšmingos pamokos.**—„Pergalė", 1965, Nr. 4, p. 145—150.

Sąjunginėje spaudoje paskelbtų straipsnių ir atsiliepimų apie Just. Marcinkevičiaus poemą „Kraujas ir pelenai" apžvalga.

☐ **Ketvirtąjį Tarybų Lietuvos rašytojų suvažiavimą pasitinkant.**—„Pergalė", 1965, Nr. 11, p. 116—126.
☐ **Antrasis poeto gimimas.**—„Pergalė", 1966, Nr. 11, p. 123—129.

Apie M. Martinaičio poeziją.

☐ **Poezijos pavasario žingsniai.**—„Pergalė", 1967, Nr. 7, p. 176—178, su iliustr.
☐ **Pokalbis su atmintim.**—„Pergalė", 1968, Nr. 6, p. 103—111.

Apie E. Matuzevičiaus kn. „Vasarvidžio tolumos".

☐ **Kriterijai ne iš piršto laužiami...** (Tęsiame pokalbį apie kritiką).—„Literatūra ir menas", 1968, spalio 26.
☐ **Pareiga revoliucijai ir poezijai.**—„Pergalė", 1969, Nr. 4, p. 124—131.

Apie J. Macevičiaus „Kasdienišką knygą".

☐ **Vilniaus krašto pagimdytas poetas.**—„Pergalė", 1969, Nr. 11, p. 130—140.

Apie A. Žukauską.

☐ **Draugystė ir jos pamokos.**—„Pergalė", 1970, Nr. 6, p. 183—185, su iliustr.

Apie lietuvių ir latvių rašytojų ryšius.

☐ **Vladas Mozūriūnas.**— Kn.: Mozūriūnas V. Raštai. T. 1. V., 1971, p. 3—22.
☐ **Revoliucijos dainius.** J. Janonio 75-osioms gimimo metinėms.—„Pergalė", 1971, Nr. 4, p. 92—102, su iliustr.
☐ **Antano Miškinio poezijos dvitomis.** [„Poezija"].—„Pergalė", 1971, Nr. 5, p. 110—116, 121—128.
☐ **Algimantas Mackus ir bežemių tragedija.**— Kn.: Mackus A. Poezija. V., 1972, p. 3—23.
☐ **„Talento mįslės" ir tai, kas aišku.** (Svarstome literatūros problemas).—„Tiesa", 1972, spalio 20.
☐ **На поэтических вершинах.**—«Сов. Литва», 1962, кн. 8, с. 148—155.

О творчестве Э. Межелайтиса.

☐ **На шумящем перекрестке жизни.**—«Дружба народов», 1963, № 1, с. 280—283.

О сборнике стихов Ю. Вайчюнайте «Как зеленое вино» (на литов. яз.).

☐ **Сила лирического обобщения.** К 60-летию со дня рождения С. Нерис.—«Коммунист» (В.), 1964, № 11, с. 18—22.— Библиогр. в подстроч. примеч.
☐ **«Я никогда не был...»** (Писатели о критике).—«Вопросы литературы», 1966, № 5, с. 13—14.
☐ **Par dominējošo žanru.** [Apie dominuojantį žanrą].—„Cīņa", 1965, 6. jūnijā.— Latvių k.

Lietuvių poezijos apžvalga.

GROŽINIAI KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

RUSŲ KALBA

☐ **Разговор с землей.** Стихи [и поэма «Путь ввысь»]. Авториз. пер. с литов. И. Григорьева. Л., «Сов. писатель», 1958. 75 с.

☐ **Чертов мост.** Стихи. Пер. с литов. [Ил. В. Родченко. «Об авторе», с. 140]. М., «Мол. гвардия», 1961. 144 с. с ил.

Содерж.: Паренек с окраины.— Чертов мост.— Птицы не того гнезда.— Сердце жаждет всегда.

Пер.: Р. Рождественский, Б. Окуджава, И. Грудев, Б. Слуцкий, Д. Блынский, С. Куняев, К. Орешин и Л. Озеров.

☐ **Высокий потолок.** Стихи и поэма [«Полуночная поэма»]. Пер. с литов. М., «Сов. писатель», 1965. 106 с. с портр.

Пер.: Р. Рождественский, В. Корнилов, Б. Слуцкий и Д. Самойлов.

☐ **Пешая птица.** Избранное. [Стихи. Ил. С. Красаускас]. В., «Вага», 1969. 271 с. с ил.

Содерж.: Чертов мост.— Третий этап.— Уличные фонари.— О чем шелестели деревья.— Наш вечер.— В гостях у Вакха.— За Уралом, на краю земли.— Когда медведь спит.— Поэтический цех.

Пер.: И. Грудев, В. Корнилов, С. Куняев, Л. Озеров, Б. Окуджава, К. Орешин, Р. Рождественский, Д. Самойлов и Б. Слуцкий.

KITŲ TSRS TAUTŲ KALBOMIS

☐ Галасы сяброў. Мінск, 1958, p. 55—61.— Baltar. k.
Vertė S. Dziargajus, J. Semežonovas.

☐ Viena jūra. Rīgā, 1969, p. 37—45.— Latvių k.
Vertė O. Vacietis, L. Brydaka ir D. Avuotinia.

☐ [**Eilėraščiai** periodikoje]: „Literatūra un Māksla", 1965, 26. jūnijā. (Vertė J. Pluotniekas); 1968, 24. februārī, su iliustr. (Vertė L. Brydaka).—„Zvaigzne", 1966, Nr. 22, p. 7, su portr. (Vertė D. Avuotinia).— Latvių k.

☐ Де ла баштина дайней. Кишинэу, 1961, p. 63—69.— Mold. k.
Vertė I. Balcan.

☐ Подарунок з Німану. Київ, 1963, p. 43—52.— Ukr. k.
Vertė: B. Stepaniukas, M. Nagnibeda, M. Upenikas, Z. Gončiarukas, D. Bakumenka.

☐ Сузір'я. Вып. 5. Київ, 1971, p. 8—10.— Ukr. k.
Vertė B. Oleinikas, V. Bičko.

☐ * [Lietuvos poetai]. Ufa, 1968. 112 p.— Bašk. k.

☐ [Lietuvos žvaigždės]. Dušanbė, 1969, p. 51—61.— Tadž. k.
Vertė K. Kiromas, Č. Karimzoda, A. Adchamas.

UŽSIENIO KALBOMIS

☐ **Избрани стихотворения.** [Vertė ir įž. straipsnį parašė I. Trojanskis]. София, «Народна култура», 1971. 144 p. su portr.— Bulg. k.

☐ **Ludzie, którzy świecą.** [Žmonės, kurie šviečia. Apysakos „Aš niekur neisiu" ištr.].—„Kobieta Radziecka", 1964, Nr. 12, p. 4—6, su iliustr.— Lenkų k.

□ Pieśni i gwiazdy. Warszawa, 1971, p. 142—148.— Lenkų k.
Vertė Z. Stoberskis, B. Ostromeckis, L. Levinas.
□ Tam gdzie malwy lśnią czerwone... Warszawa, 1973, p. 238—241, su portr.— Lenkų k.
Vertė Z. Stoberskis.
□ [Eilėraščiai periodikoje]: „Czerwony Sztandar", 1966, 5 lutego, su iliustr.— „Kobieta Radziecka", 1966, Nr. 7, p. 2 (viršš.); 1973, Nr. 9, p. 4, su portr.— Lenkų k.
Vertė B. Olševskis.

Baltakio kūrinių dar yra išversta į armėnų, azerbaidžaniečių, estų, kirgizų ir kt. kalbas.

VERTIMAI

□ **Blokas A.** Poezija. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1960. 327 p. su portr.
□ **Roždestvenskis R.** Rekviem. (Poema). V., Valst. grož. lit. l-kla, 1961. 40 p.
□ **Blokas A.** Lyrika. [Iliustr. J. Sizovas]. V., „Vaga", 1966. 88 p. su iliustr.
□ **Čikovanis S.** Poezija. [Vertė A. Baltakis ir M. Martinaitis]. V., „Vaga", 1966. 64 p.
□ **Kulijevas K.** Sužeistas akmuo. Lyrikos rinktinė. [Vertė A. Baltakis ir V. Rudokas]. V., „Vaga", 1969. 124 p.
□ **Gamzatovas R.** Kalnų šaltiniai. [Eilėraščiai. Vertė A. Baltakis ir V. Rudokas]. V., „Vaga", 1971. 150 p.
□ **Radnotis M.** Poezija. V., „Vaga", 1972. 75 p.— Išleista aplanke „Vengrų poetai".
□ **Vijerus G.** Gyvasis vanduo. [Eilėraščiai]. V., „Vaga", 1973. 95 p.
□ **Trojanskis I.** Pamestų daiktų biuras. [Poema].—„Pergalė", 1969, Nr. 6, p. 59—64.

Be to, dar yra išvertęs V. Majakovskio, H. Heinės, V. Bekmano, R. Borodulino, D. Pavlyčkos, O. Vaciečio, M. Tanko, A. Tvardovskio, M. Aliger ir kt. poetų eilėraščių.

II
LITERATŪRA

Baltakis A. [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 485—491, su portr.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (9 pavad.), p. 592—593.— **Baltakis A.** [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1957, p. 35—37, su portr.— **Baltakis A.** „Literatūros ir meno" anketa. Į red. klausimus atsako A. Baltakis.—„Literatūra ir menas", 1965, rugsėjo 4.— **Baltakis A.** Literatūros kritiko K. Nastopkos pokalbis su poetu A. Baltakiu. (Prie rašytojo darbo stalo).—„Literatūra ir menas", 1973, gegužės 12, su portr.— **Baltakis A.** Žmogaus ir visuomenės vienybė. Į klausimus atsako poetas A. Bal-

takis. („Tiesos" spalinė anketa).—„Tiesa", 1967, lapkričio 18, su portr.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 4. V., 1968, p. 474—476, 787—791, su portr.— Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 159, su portr.— **Ambrasas K.** Mintys kelyje. V., 1963, p. 151—154.— **Areška V.** Tradicija ir ieškojimai. V., 1973, p. 359—372.— **Judelevičius D.** Tarybinė lietuvių poezija. V., 1963, p. 15, 29—31, 39—40.— **Kirkila J.** Veržlios tėkmės ritmas.—„Tarybinis mokytojas", 1966, liepos 23, su portr.— **Kubilius V.** Į poezijos aukštumas.— Kn.: Kubilius V. Mūsų rašytojai. V., 1958, p. 196—197, 201—203, 206, 211, 221—222.— **Lankutis J.** Stilius ir metodas.—„Pergalė", 1959, Nr. 5, p. 142—144.— **Macevičius J.** Pėsčias paukštis. (Paskyrus A. Baltakiui respublikinę literatūrinę premiją).— Rink.: Poezijos pavasaris. 1967. V., 1967, p. 168—171.— **Mikelinskaitė P.** Algimantas Baltakis. Respublikinės literatūrinės premijos laureatas.—„Bibliotekų darbas", 1966, Nr. 10, p. 24—25, su portr.— **Pakalniškis R.** Tarybinės lietuvių poemos raidos tendencijos.— Kn.: Šiuolaikinės lietuvių literatūros bruožai. V., 1969, p. 348—350, 376—380.— **Venclova A.** Jauni poetiniai balsai.— Kn.: Venclova A. Laikas ir rašytojai. V., 1958, p. 462—464.— **Балтакис А.** «В 1937 году, когда...» (Молодые о себе. Ответы на вопросы анкеты ред.).—«Вопросы литературы», 1962, № 9, с. 119—120.— **Балтакис А.** Мы шли нелегкой дорогой. [Высказывание поэта о писателях своего поколения].—«Комсомольская правда», 1969, 25 марта.— **Большая** советская энциклопедия. 3-е изд. Т. 2. М., 1970, с. 583.— **Бучис А.** Черты современной литовской литературы.— «Молодая гвардия», 1962, № 7, с. 267—269.— **Краткая** литературная энциклопедия. Т. 1. М., 1962, стб. 424.— **Огнев В.** Единство. (Заметки о поэзии Прибалтики).— В кн.: Единство. М., 1970, с. 410—411.— **Троянски И.** Алгимантас Балтакис.— Kn.: Балтакис А. Избрани стихотворения. София, 1971, p. 5—11, su portr.— Bulg. k.— **Mały słownik** pisarzy narodów europejskich ZSRR. Warszawa, 1966, p. 28.— Lenkų k.— **Slovník** spisovatelů národů SSSR. Praha, 1966, p. 49—50.— Čekų k.

APIE ATSKIRUS RINKINIUS

„Lietučiui dulkiant". **Macevičius J.** Savito braižo poetas.— Rink.: Literatūros klausimai. V., 1956, p. 305—311.— **Matuzevičius E.** Savo bendraamžių vardu.—„Jaunimo gretos", 1955, Nr. 8, p. 23, su iliustr.— **Raguotis B.**— „Tiesa", 1955, rugpjūčio 21.— **Žėkaitė J.** Kelias aukštyn.—„Pergalė", 1955, Nr. 8, p. 118—120.

„Velnio tiltas". **Jonynas A.** Įspūdingi eilėraščiai. (Žurnalų puslapiuose).—„Literatūra ir menas", 1956, rugpjūčio 18.— **Kirkila J.** Posmai apie naujojo gyvenimo ritmą.—„Tiesa", 1958, rugpjūčio 3.— **Kirkila J.** Tarp dviejų suvažiavimų. (Pastabos apie poeziją).—„Pergalė", 1958, Nr. 9, p. 136—139.— **Kubilius V.** Ieškojimų metai. (1957 m. poezijos klausimai).— Rink.: 1957 metų lietuvių tarybinė literatūra. V., 1958, p. 143—145, 149—150.— **Lankutis J.** Socialistinis realizmas lietuvių literatūroje. V., 1959, p. 72—73, 164—167.— **Matuzevičius E.** Kartu su savo bendraamžiais.—„Pergalė", 1958, Nr. 2, p. 180—183.— **Nastopka K.** Poetinė lyrikos kalba.— Kn.: Šiuolaikinės lietuvių literatūros bruožai. V., 1969, p. 271—273.— **Žėkaitė J.** Bendraamžio mintys ir

jausmai.—„Literatūra ir menas", 1957, gruodžio 21.— **Киркила Ю.** Вечно алчущее сердце.—«Дружба народов», 1958, № 12, с. 254—255, с ил.

„Keturios stygos". **Baltakis A.** Išėjus mano knygai...—„Švyturys", 1959, Nr. 23, p. 25, su iliustr.— **Jonynas A.** Kas teikia talentui sparnus? — „Tiesa", 1959, gruodžio 13.— **Lankutis J.** Naujo mūsų literatūros raidos etapo bruožai.—„Literatūra ir kalba", 1961, t. 5, p. 69—70.— **Macevičius J.** Savuoju keliu.—„Literatūra ir menas", 1959, gruodžio 26.— **Maldonis A.** Eilėraščiai — širdies palydovai.—„Vakarinės naujienos", 1959, lapkričio 27.— **Matuzevičius E.** Gyva mūsų laikmečio dvasia.—„Komjaunimo tiesa", 1960, sausio 26.— **Radzevičius A.** Laikas ir poetas.—„Pergalė", 1960, Nr. 4, p. 164—168.— **Малдонис А.** Стихи — спутники сердца.—«Вечерние новости», 1959, 27 ноября.— **Матузявичюс Э.** Живой дух современности.—«Комсомольская правда» (B.), 1960, 26 января.

„Dvidešimtas amžius". **Radaitis V.** Poetas rašo poemą.—„Literatūra ir menas", 1962, rugsėjo 1.

„Mažosios poemos". **Grigoraitis Z.** Panorama ir paskiras vaizdas.— „Tiesa", 1963, rugpjūčio 1.— **Lankutis J.** Poezijos augimas. [„Vidunakčio poema"].— Kn.: Lankutis J. Literatūra ir humanistiniai idealai. V., 1963, p. 75—76, 90—93.— **Pakalniškis R., Gaižutis A.** Apmąstymų poemos.—„Literatūra ir menas", 1963, birželio 1.

„Požeminės upės". **Jašinskaitė I.** Savu balsu.—„Vakarinės naujienos", 1965, rugsėjo 18.— **Kazakevičius V.** Gaivinančios poezijos upės.—„Vakarinės naujienos", 1965, spalio 12.— **Maldonis A.** Gyvenimo ir jausmo tiesa. (Respublikinių premijų kandidatai).—„Tiesa", 1966, liepos 17, su portr.— **Mareckaitė G.** „Toks aš esu..."—„Literatūra ir menas", 1965, spalio 30.— **Nekrošius J.** Revoliucinio atsinaujinimo poezija.—„Komjaunimo tiesa", 1965, gruodžio 3.— **Rostovaitė T.** Sąžinės poezija.—„Tiesa", 1965, spalio 10.— **Vitkūnas V.** Įvairus ir spalvingas balsas.—„Literatūra ir menas", 1966, gegužės 7.— **Будрис А.**—«Сов. Литва», 1965, 11 ноября.— **Казакявичюс В.** Родник живительной поэзии.—«Вечерние новости», 1965, 12 октября.— **Яшинскайте И.** Искренним голосом.—«Вечерние новости», 1965, 18 сентября.— **Sielczyński A.** Nad wierszami Baltakisa.—„Czerwony Sztandar", 1966, 3 września.— Lenkų k.

„Keliaujantis kalnas". **Areška V.** Vyriškas pasikalbėjimas su amžininku ir savimi.—„Literatūra ir menas", 1968, vasario 10.— **Masionis A.** Visomis stygomis.—„Tiesa", 1968, sausio 27.— **Petrauskas S.** Žvilgsnis į žydrą aukštį.—„Kauno tiesa", 1968, vasario 4.

„Akimirkos". **Areška V.** Prasmingos akimirkos.—„Tiesa", 1970, rugsėjo 12.— **Kanopkaitė R.** Įsiūbavus poezijos varpą...—„Kauno tiesa", 1970, rugpjūčio 16.— **Šulcaitė V.** Valanda neužmirštamų akimirkų.—„Literatūra ir menas", 1971, sausio 23.

„Stebuklinga žolė". **Baltakis A.** Rašytojo žodis.—„Naujos knygos", 1971, Nr. 7, p. 4, su iliustr.— **Areška V.** Poetinės kūrybos dialektika.—„Literatūra ir menas", 1971, lapkričio 6.— **Šulcaitė V.** Atsakomybė.—„Tiesa", 1971, gruodžio 5.— **Zepčikienė D.** „Be pretenzijų didelių, be pozos..."—„Kauno tiesa", 1971, rugsėjo 5.— **Браженас П.** В поисках волшебной травы.—«Сов. Литва», 1971, 21 ноября.

«Разговор с землей». **Ландман М.** Живое сердце.—«Сов. Литва», 1959, 11 апреля.— **Рождественский Р.** Встреча с поэтом.—«Литературная газета», 1959, 30 июля.

«Высокий потолок». **Гринберг И.** Формула перехода.—«Литературная газета», 1965, 9 декабря.— **Дрелин М.**—«Вечерний Кишинев», 1968, 12 октября.— **Огнев В.** «Секрет» Альгимантаса Балтакиса.— В кн.: Огнев В. У карты поэзии. М., 1968, с. 169—177.

«Пешая птица». **Ognevas V.** „Aiškumo reikia..."—„Literatūra ir menas", 1970, gruodžio 26.— **Кобрин Ю.** «Почуять планеты кружение...»— «Комсомольская правда» (В.), 1969, 7 декабря.— **Огнев В.** О стихах Альгимантаса Балтакиса.—«Дружба народов», 1970, № 10, с. 271—273.— **Стяпшис Ю.** Время и муза поэзии.—«Сов. Литва», 1969, 13 ноября.

APIE VERTIMUS

Blokas A. „Poezija".— **Rostovaitė T.** Aleksandras Blokas prabilo lietuviškai.—„Pergalė", 1961, Nr. 6, p. 162—167.— **Vaičiūnaitė J.** Originalas ir vertimas.—„Literatūra ir menas", 1961, liepos 8.

Roždestvenskis R. „Rekviem". **Judelevičius D.** Tai reikalinga gyviesiems.—„Pergalė", 1961, Nr.9, p. 175—178.

APIE POEZIJOS SPEKTAKLĮ „TILTAS" LTSR AKAD. DRAMOS TEATRE

Bartuška V. Tiltas į poeziją.—„Kauno tiesa", 1970, gegužės 23.— **Galkauskaitė S.** „Tilto" premjera.—„Tiesa", 1970, balandžio 19.— **Rostovaitė T.** Artėjant į dramą.—„Literatūra ir menas", 1970, rugpjūčio 1, su iliustr.— **Urbonaitė G.** Poezija scenoje.—„Vakarinės naujienos", 1970, gegužės 14, su iliustr.— **Урбонайте Г.** Поэзия на сцене.—«Вечерние новости», 1970, 14 мая, с ил.

Aleksas BALTRŪNAS (g. 1925)

Prozininkas. LTSR nusipelnęs kultūros veikėjas (1975).
Gimė 1925.II.9 Kupiškyje darbininkų šeimoje. Mokėsi Kupiškio ir Rokiškio gimnazijose. 1944—45 mokytojavo Rokiškyje, dirbo laikr. „Tarybinis Rokiškis" redakcijoje. 1945—47 studijavo Vilniaus Dailės institute bei Kauno universiteto Istorijos ir filologijos fak., dirbo „Jaunimo gretų", „Tarybų Lietuvos" redakcijose. 1947—49 mokytojavo Grinkiškio vid. mokykloje. 1949—50 dirbo Radviliškio r. laikr. „Raudonoji žvaigždė", 1950—55 „Literatūros ir meno" redakcijoje, 1955—58 LTSR Rašytojų s-gos prozos konsultantas, 1958—59 „Moksleivio", 1961—64 „Literatūros ir meno" redakcijoje. 1965—72 žurn.

„Kultūros barai" vyriaus. redaktorius. 1973—76 dirbo žurn. „Pergalė" redakcijoje, nuo 1977 Valst. televizijos ir radijo k-te. TSKP narys nuo 1962. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1951, nuo 1965 jos v-bos narys.

Kūrinius pradėjo spausdinti 1947. Pirmoji knyga „Berniukas iš mėlynojo vasarnamio" 1951. Rašo apybraižas, kritikos ir publicistikos straipsnius.

I
GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

□ **Pavasario srautas.** Apsakymai. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1953. 186 p. su iliustr.

T u r i n y s: Pirmieji metai.— Pavasario srautas.— Aušra.

□ **Tolimi keliai.** Apysaka. [Iliustr. S. Krasauskas]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1956.

[T.] 1. 363 p. su iliustr.

[T.] 2. 357 p. su iliustr.

I š t r.: „Tiesa", 1953, sausio 18; 1955, rugpjūčio 7.—„Pergalė", 1953, Nr. 2—3, 5; 1956, Nr. 1—4.—„Literatūra ir menas", 1955, gegužės 7.—„Švyturys", 1955, Nr. 15.—„Jaunimo gretos", 1958, Nr. 5.

——— 2-asis, patais., leid. V., „Vaga", 1973. 421 p.

□ **Lietus.** Apsakymai. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1960. 224 p.

T u r i n y s: Albinutė.— Kalvis Silvestras.— *Konfliktas su dievu.*— Prie upės.— Lemtinga diena.— Anemonos.— Baltoji kalija.— Kraitis.— Koktus jausmas.— Mėlynieji lubinai.— Lietus.— Įtarimas.— Vainikas.— Mano draugas Ramtatukas.— *Sąžinės sąskaita.*— *Devyni balai.*

□ **Tu mane šauki?** Romanas. V., „Vaga", 1964. 227 p.

I š t r.: „Literatūra ir menas", 1962, gruodžio 22.—„Pergalė", 1963, Nr. 4—5.

VAIKAMS

□ **Berniukas iš mėlynojo vasarnamio.** [Apsakymai. Iliustr. S. Gračiovas]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1951. 85 p. su iliustr.

T u r i n y s: *Triušiai.*— Senajame bokšte.— Naktis.— Kovos žaidimas.— Berniukas iš mėlynojo vasarnamio.— Žodis.— Užtvanka.— Pelkės keliukas.— Nepažįstamasis.— Draugystė.— Mažasis Li Senas.

□ **Mūsų miesto berniukai.** [Apsakymai. Iliustr. L. Skerstonaitė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1953. 77 p. su iliustr.

□ **Linas ir Valentinas.** [Apsakymai. Ikimokykl. amž. vaikams]. Iliustr. A. Skliutauskaitė. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1958. 57 p. su iliustr.

□ **Katė ir balandis.** [Apsakymai. Iliustr. L. Glinskienė]. V., „Vaga", 1967. 47 p. su iliustr.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **Šviesa cecho languose.** [Apsakymas].—„Pergalė", 1951, Nr. 4, p. 32—36.
☐ **Mokytojai.** [Apsakymas].—„Švyturys", 1951, Nr. 15, p. 8—9, su iliustr.
☐ **Silvestras.** [Apsakymas].—„Jaunieji", 1952, kn. 4, p. 10—19.
☐ **Svetimi namai.** [Apsakymas].—„Švyturys", 1952, Nr. 22, p. 7—9, su iliustr.
☐ **Pasitikėjimas.** Apsakymas.—„Tiesa", 1959, rugpjūčio 23, su iliustr.
☐ **Kaktusai mėgsta pieną.** Apsakymas.—„Švyturys", 1961, Nr. 7, p. 11—12, su iliustr.
☐ **Sidabrinės gijos.** Apsakymas.—„Tiesa", 1961, spalio 14.
☐ Apsakymas.—„Švyturys", 1961, Nr. 22, p. 11—13, su iliustr.
☐ **Kareivis ieško motinos.** Apsakymas.—„Tiesa", 1961, lapkričio 25.
☐ **Teisė į poilsį.— Traukiniai išeina iš pirmo kelio...— Laiškai.** (Nauji apsakymai).—„Pergalė", 1961, Nr. 12, p. 90—105.
☐ **Pėdos veda į kalną.** Apybraiža.—„Pergalė", 1963, Nr. 11, p. 98—117.
Kelionės po Žemaitiją įspūdžiai.
☐ **Šviesos gimimas.**— Rink.: Lietuvių tarybinė novelė. V., 1969, p. 242—247.
☐ **Žiedai.— Rožių šerkšnas.** [Apsakymai].—„Pergalė", 1972, Nr. 10, p. 100—111.
☐ **Kultūrinė atvanga.** Apsakymas.—„Pergalė", 1973, Nr. 6, p. 102—105.
☐ **Viktutė.— Sielos alkis.** Apsakymai.—„Nemunas", 1973, Nr. 8, p. 8—11, su iliustr.

* * *

☐ **Žodis.** [Apsakymas].— Rink.: Rinktinė vaikams. V., 1951, p. 152—158.
☐ **Sauliukas ir Ritutė.** Iš „Vaikystės etiudų" ciklo. [Su red. prierašu].— „Kalba Vilnius", 1973, Nr. 15, p. 4, su iliustr.

LITERATŪRINIAI STRAIPSNIAI

☐ **Už pilnakraujį teigiamo herojaus paveikslą.**—„Tiesa", 1954, lapkričio 28.
☐ **Jaunieji rašytojai ir jų uždaviniai.**—„Pergalė", 1955, Nr. 12, p. 96—106.
☐ **Idėja ir charakteris apsakyme.**— Rink.: Literatūros klausimai. V., 1956, p. 75—91.
☐ **Laiko ir uždavinių perspektyvoje.** (Lietuvos TSR rašytojų III suvažiavimui artėjant).—„Literatūra ir menas", 1958, lapkričio 29.
Dėl šiuolaikinės tematikos lietuvių prozoje.
☐ **Gyvenimas, literatūra, kritika.**—„Literatūra ir menas", 1959, rugsėjo 5.
Apie rašytojų, kritikų ir skaitytojų bendradarbiavimą.
☐ **Tradicija ir novatoriškumas.**—„Tiesa", 1959, sausio 11.
Apie tarybinės lietuvių literatūros raidą.
☐ **Už novatoriškumą? Taip!** (Tęsiame pastabas apie romaną).—„Literatūra ir menas", 1960, rugpjūčio 27.
Literatūrinės tradicijos šiuolaikinėje lietuvių prozoje.

☐ **Heroika ir kasdienybė.**—„Literatūra ir menas", 1961, sausio 21.
Apie nūdienio gyvenimo vaizdavimą literatūroje.

☐ **Į naują kūrybos barą žengiant.**—„Tiesa", 1962, liepos 19.
Apie lietuvių tarybinės literatūros raidą.

☐ **Buitis ir heroika.**—„Tiesa", 1964, kovo 29.

☐ **Iš liaudies liaudžiai.** 120-ąsias Žemaitės gimimo metines minint.—„Komunistas", 1965, Nr. 5, p. 22—25.

☐ **Gausinant kultūros aruodus.**—„Literatūra ir menas", 1969, spalio 18.
Apie žurnalą „Kultūros barai".

☐ **От мира сказок до юношеского порыва.**—«Сов. Литва», 1964, 17 марта.
По вопросу издания и пропаганды литературы для детей.

☐ **Из народа — для народа.** К 120-летию со дня рождения Жемайте.—«Коммунист» (В.), 1965, № 5, с. 23—26.

☐ **Трудный путь к истине.** Памяти И. Рагаускаса.—«Наука и религия», 1968, № 4, с. 28—30, с портр.

☐ **Трибуна творческой мысли.** Еженедельнику «Литература ир мянас»— 25 лет.—«Сов. Литва», 1971, 23 июля.

GROŽINIAI KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

RUSŲ KALBA

☐ **Дальние дороги.** Роман. Авториз. пер. с литов. Г. Кановича. [Ил. И. В. Царевич]. М., «Сов. писатель», 1961. 419 с. с ил.

* * *

☐ **Готов ли ты?** Рассказы. Пер. с литов. Р. Рябинина и З. Шишовой. Рис. Б. Коржевского. М.—Л., Детгиз, 1953. 96 с. с ил.
Содерж.: Глиняный человек.— Кролики.— Готов ли ты? — Мальчик с голубой дачи.— Слово.— Наглядное пособие. [Ориг. загл.: „Telefonas"].— Ребята нашего города.

☐ **Линас и Валентинас.** [Рассказы. Для дошкольного возраста. Пер. Н. Темчина. Ил. В. Винокур]. М., Детгиз, 1961. 23 с. с ил.

* * *

☐ **Настоящий друг.** Рассказ. Сокр. пер. с литов.—«Работница», 1953, № 4, с. 28—31, с ил.

☐ **Альбинуте.** Рассказ.—«Сов. Литва», 1955, кн. 2, с. 168—176.

☐ **Приданое.** Рассказ.—«Сов. Литва», 1960, 27 февраля, с ил.

☐ **Доверие.** Пер. Б. Залесская.— **Анемоны.** Пер. С. Фридбург.— В сб.: Литовские рассказы. М., 1961, с. 39—50.

☐ **Право на отдых.** Рассказ.—«Сов. Литва», 1961, 25 ноября.

☐ **Солдат ищет мать.** [Рассказ].— В сб.: Дружба боевая. М., 1965, с. 49—53.

☐ **Цветы из инея.** [Рассказ].—«Литва литературная», 1973, с. 119—123, с ил.

KITŲ TSRS TAUTŲ KALBOMIS

☐ **Альбінуте.— Трусы.** [Albinutė. Triušiai. Vertė S. Grachovskis].— Rink.: Літоўскія апавяданні. Мінск, 1957, p. 141—167.— Baltar. k.
☐ **Слова.** [Žodis. Apsakymas].—«Бярозка», 1958, № 5, p. 9—11.— Baltar. k.
☐ **Albinutė.** Vertė A. Erleman.— Rink.: Leedu novelle. Tallinn, 1958, p. 237—246.— Estų k.
☐ **Pie upes.** [Prie upės. Apsakymas].—„Karogs", 1956, Nr. 6, p. 11—14.— Latvių k.
☐ **Линас ши Валентинас.** [Linas ir Valentinas. Apsakymai vaikams. Vertė M. Suveika. Iliustr. V. Vinokur]. Кишинэу, «Картя Молдовеняскэ», 1963. 23 p. su iliustr.— Mold. k.
☐ * **Кунума.** [Vainikas].— Rink.: Новела советикэ литуаниянэ. Кишинэу, 1961.— Mold. k.
☐ **Мідний якорец.** [Varinis inkariukas. Orig. antr.: „Linas ir Valentinas". Vertė V. Petrovskis. Iliustr. G. Savčenko]. Київ, Дитвидав УРСР, 1964. 30 p. su iliustr.— Ukr. k.
☐ * **[Triušiai].**— Rink.: [Ant Nemuno kranto]. Jerevanas, 1956.— Armėnų k.
☐ **[Triušiai.** Vertė F. Gehremanova].— Rink.: **[Draugystė].** Baku, 1956, p. 101—108.— Azerb. k.
☐ **[Linas ir Valentinas].** Vertė S. Zokirovas. Iliustr. V. Vinokur. Dušanbė, 1962. 23 p. su iliustr.— Tadž. k.

UŽSIENIO KALBOMIS

☐ **Chłopcy naszego miasta.** [Mūsų miesto berniukai. Apsakymai. Vertė A. Zakaras]. W., Państw. Wyd-wo Lit. Pięknej Litew. SRR, 1954. 78 p. su iliustr.— Lenkų k.
☐ **Biała kalia.** [Baltoji kalija. Apsakymas].—„Kobieta Radziecka", 1958, Nr. 11, p. 8—10, su iliustr.— Lenkų k.
☐ **Niebieski lubin.** [Mėlynieji lubinai. Apsakymas].—„Kobieta Radziecka", 1959, Nr. 6, p. 5—6, su iliustr.— Lenkų k.
☐ **[Ar tu pasiruošęs.** Apsakymai vaikams. Iš rusų k. vertė I. Pin]. Uhanis, Chubėjaus liaudies l-kla, 1956. 108 p. su iliustr.— Kinų k.
☐ * **[Senas padavimas].**— Kn.: [Lietuvių apsakymai]. Šanchajus, 1957.— Kinų k.

II

LITERATŪRA

Baltrūnas A. Vietoje autobiografijos.— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 427—430, su portr.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (15 pavad.), p. 586.— **Baltrūnas A.** [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1957, p. 39—40, su portr.— **Baltrūnas A.** Į LM klausimus atsako rašytojas A. Baltrūnas.—„Literatūra ir menas", 1972, gruodžio 9.— **Baltrūnas A.** Ką primena skambutis. [Atsiminimai. Su red. prierašu].—„Moksleivis", 1967, Nr. 1, p. 20—21.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 4. V., 1968, p. 316—317.—

Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 168, su portr.— **Aleksas Baltrūnas.**—„Bibliotekų darbas", 1972, Nr. 10, p. 16—18, su portr.— **Riškus J.** Herojus ir jo kūrimo būdai tarybiniame lietuvių apsakyme vaikams.—„Vilniaus ped. in-to mokslo darbai", 1957, t. 3, p. 128 ir kt.— **Краткая** литературная энциклопедия. T. 3. M., 1962, c. 424. — **Литовские** рассказы. M., 1961, c. 429—430.— **Maly** słownik pisarzy narodów europejskich ZSRR. Warszawa, 1966, p. 28—29.— **Lenkų k.**— **Slovnik** spisovatelů národů SSSR. Praha, 1966, p. 50.— **Čekų k.**

APIE KNYGAS IR ATSKIRUS KŪRINIUS

„Berniukas iš mėlynojo vasarnamio". **Kirkila J.** Pirmoji jaunojo rašytojo knyga.—„Literatūra ir menas", 1951, spalio 14.— **Požėra J.**— „Pergalė", 1951, Nr. 9, p. 119—120.— **Riškus J.** Knyga jauniesiems skaitytojams.—„Tarybinė mokykla", 1951, Nr. 10, p. 45—48.

□ „Mokytojai". [Apsakymas]. **Jurkus V.** Apsakymas svarbia tema.— „Literatūra ir menas", 1951, rugpjūčio 26.— **Urbonienė D.** Nesitaikstykime su klaidomis. (Laiškas redakcijai).—„Tiesa", 1951, rugsėjo 23.

□ „Pavasario srautas". **Kirkila J.** Gyvenimo tiesa — rašytojo kūrybos pagrindas.—„Jaunieji", 1953, kn. 5, p. 171—184.— **Šimkus J.** Meistriškiau vaizduokime gyvenimo tiesą.—„Literatūra ir menas", 1953, spalio 4.— **Zaborskaitė V.** Drąsiau atskleisti vidinį herojaus gyvenimą.—„Pergalė", 1953, Nr. 7, p. 118—120.

□ „Mūsų miesto berniukai". **Korsakienė H.** Kuriant gyvenimiškus vaikų charakterius.—„Literatūra ir menas", 1954, gegužės 15.— **Riškus J.** Kurti gyvenimiškus vaikų paveikslus.—„Tarybinis mokytojas", 1954, balandžio 1.— **Зенавичюс Г.** Книги о наших детях.—«Сов. Литва», 1955, 18 января.— **Озевич В.** Книги для юных читателей.—«Молодежь Литвы», 1955, 30 января.— **Oziewicz W.** Książki dla młodych czytelników.—„Młodzież Litwy", 1955, 30 stycznia.— Lenkų k.

□ «Готов ли ты?» **Дик И.** Успехи и трудности.—«Литературная газета», 1954, 4 марта.— **Танц Я.** О трудностях и радостях.—«Пионерская правда», 1954, 9 марта.

□ „Tolimi keliai". **Baltrūnas A.** „Tolimųjų kelių" kelią pratęsiant. [Aut. pasisakymas ryšium su nauja kn. „Tolimi keliai" laida].—„Naujos knygos", 1973, Nr. 1, p. 6, su portr.— **Bielinis J.** Žmogaus koncepcijos bruožai dabartinėje lietuvių literatūroje. V., 1969, p. 31—33.— **Galinis V.** Literatūra, dabartis, žmogus. V., 1966, p. 31—43.— **Grigoraitis Z.** Žmonių likimas istorijos sūkuryje.—„Literatūra ir menas", 1959, vasario 7.— **Kazakevičius V.** Keliai tolimi ir artimi.—„Tiesa", 1959, liepos 22.— **Kubilius V.** Įvykiai ir žmonės.— Kn.: Kubilius V. Mūsų rašytojai. V., 1958, p. 289—302.— **Lankutis J.** Socialistinis realizmas lietuvių literatūroje. V., 1959, p. 219—222.— **Motiejūnas V.** Nauji paveikslai naujoje knygoje.—„Tarybinis mokytojas", 1958, spalio 26.— **Pronckus E.** Po penkiolikos metų.—„Pergalė", 1973, Nr. 9, p. 161—163.— **Гирчис В.** Новое рождение книги.—«Сов. Литва», 1962, 26 июля.— **Киркила Ю.** Картины народной борьбы.—«Сов. Литва», 1959, 22 марта.

◻ „Lietus". **Aleksa O.** „Mažasis" žmogus ir didelės temos.—„Literatūra ir menas", 1961, vasario 25.— **Kaminskas J.** Keliai į laimę.—„Pergalė", 1961, Nr. 1, p. 178—181.— **Lukinskas R.** Puiku tarp tokių žmonių.—„Tiesa", 1960, spalio 23.— **Radaitis V.** „Didysis" ar „mažasis" žmogus? — Kn.: Radaitis V. Pagrindinė kryptis. V., 1961, p. 107—108.
◻ „Tu mane šauki?". **Bučys A.** Romanas ir dabartis. V., 1973, p. 159—163, 250 ir kt.— **Stepšys J.** Kodėl skaitytojas nepatenkintas.—„Komjaunimo tiesa", 1963, spalio 11.— **Šiupšinskas J.** Be kamieno.—„Tiesa", 1963, liepos 7.— **Шюпшинскас Ю.** «Интеллектуальные» мещане.—«Литературная газета», 1963, 7 сентября.

Jurgis **BALTRUŠAITIS** (1873—1944)

Poetas, vertėjas. Gimė 1873.V.2 Paantvardžių k. (Jurbarko r.). Mirė 1944.I.3 Paryžiuje, palaidotas Mon Ružo kapinėse.
1885—93 mokėsi Kauno gimnazijoje. 1893—98 studijavo Maskvos universitete Fizikos ir matematikos fak. gamtos skyriuje, lankė Istorijos ir filologijos fak. paskaitas. 1900 su S. Poliakovu atidarė leidyklą «Скорпион», 1900—20 dalyvavo rusų literatūriniame gyvenime, Maskvos Lietuvių d-jos ir Nukentėjusiems nuo karo šelpti k-to veikloje. Bendradarbiavo su rusų bei užsienio rašytojais ir teatralais A. Čechovu, M. Gorkiu, V. Ivanovu, K. Stanislavskiu, V. Mejerholdu, A. Tairovu, E. G. Kregu. 1900—14 keliavo po Vakarų Europą. 1915—17 kartu su B. Sruoga ir M. Gorkiu rengė lietuvių literatūros rinkinį ir lietuvių liaudies dainų rinkinį rusų kalba (neišleisti). 1919 Visos Rusijos Rašytojų s-gos pirmininkas. 1920—39 buržuazinės Lietuvos pasiuntinys Tarybų Sąjungai (kartu: 1932 Turkijai, 1933 Persijai), nuo 1939 Lietuvos pasiuntinybės patarėjas Prancūzijoje. Nuo 1932 Kauno universiteto literatūros garbės daktaras.
Rašė rusų ir lietuvių kalbomis. Pirmieji rusiški eilėraščiai 1899 («Журнал для всех», № 12), 1911 pirmoji poezijos knyga «Земные ступени». Lietuviškieji eilėraščiai pasirodė 1927 („Lietuva", Nr. 290), gausiau nuo 1940 (pirmosios lietuviškos poezijos knygos 1941—1942). Po mirties išleistas lietuviškosios poezijos rinkinys „Poezija" (Bostonas, 1948) ir rusiškų eilėraščių knyga «Лилия и серп» (Paryžius, 1948). Pilniausias lietuviškosios poezijos rinkinys „Poezija" išleistas Tarybų Lietuvoje (1967). Nebaigtos liko lietuviškos poemos „Tamerlanas", „Slaptingas šaltinis", eilėraščių rinkinys vaikams „Žvirblio pasakos" ir kt.
Į rusų kalbą išvertė ar redagavo daugelį G. D'Anuncijo, K. Hamsuno, G. Hauptmano, G. Heibergo, H. Ibseno, V. B. Jeitso, J. B. Jenseno, S. Kirkegoro, M. Meterlinko, F. Ničės, H. Sederbergo, J. Sigurjonsono, A. Strindbergo, R. Tagorės, O. Vaildo ir kt. dramų, prozos, filo-

sofijos veikalų, išvertė Dž. G. Bairono, R. L. Stivensono, Dž. Tompsono, A. Caturiano, V. Tekejano, V. Teriano, Š. Rustavelio, Ch. N. Bialiko, J. Fichmano, I. L. Pereco ir kt. poetų eilėraščių, lietuvių liaudies dainų, keletą lietuvių poetų eilėraščių.

Bendradarbiavo žurnaluose ir laikraščiuose: «Весы», «Жизнь», «Журнал для всех» (vėliau «Ежемесячный журнал для всех»), «Москва», «Новый путь», «Понедельник», «Правда», «Проталинка», «Заветы», «Золотое руно», «Раннее утро», «Русская мысль», «Русские ведомости», «Русский артист», «Русское слово», «Русь», «Северные записки», «Эпопея», „Dienovidis", „Genys", „Kūryba", „Lietuva", „Lietuvos aidas", „Lietuvos žinios", „Pradalgės", „Raštai", „The Mask" ir kt., almanachuose, antologijose bei proginiuose rinkiniuose („Varpai", «Весенний салон поэтов», «Гюлистан», «Жатва», «Русская поэзия XX века» (1925), «Северные сборники издательства «Шиповник», «Северные цветы», «Чтец-декламатор» ir kt.).

Muziką su Baltrušaičio tekstais rašė rusų komp. A. Archangelskis ir A. Borchmanas.

Baltrušaitis pasirašinėjo: *М.Р., Ю.Б.*

I

GROŽINĖ KŪRYBA

☐ **Poezija.** [Parengė, įž. str. ir **paaiškinimus, p. 326—346, parašė** V. Kubilius. Iliustr. R. Gibavičius]. V., „Vaga", 1967. 355 p. su iliustr.— Bibliogr. įž. str. išnašose ir paaiškinimuose.

Turinys: Ašarų Vainikas. D. 1—2.— Aukuro Dūmai.— Įkurtuvės. *Poema-pasakėčia.*— Įvairūs [eilėraščiai, nepatekę į rinkinius].

☐ **Įkurtuvės.** Poema-pasakėčia. Iliustr. T. Kulakauskas. K., Valst. l-kla, 1941. 47 p. su iliustr.

☐ **Ašarų Vainikas.** [Baig. str. B. Sruogos]. D. 1. K., Valst. l-kla, 1942. 126 p.

Dalis „Ašarų Vainiko" eilėraščių publ.:—„Dienovidis", 1940, Nr. 4—5.—„Lietuvos žinios", 1940, balandžio 6, gegužės 11, birželio 15, Nr. 77, 106, 134.

☐ **Žemės Laiptai.— Kalnų Takas.** Vertė L. Broga. [Paaiškinimai J. Tumelio, p. 265—271]. V., „Vaga", 1973. 279 p. su portr.

Turinys: Žemės Laiptai. *Elegijos, giesmės, poemos:* Pavasario rasa; Smilkstantys toliai; Vynuogių metas; Balti sūkuriai.— Kalnų Takas.

* * *

☐ Lietuvių poezija. T. 1. V., 1967, p. 425—436.

Taip pat 1969 leid.

☐ Poezijos pavasaris. 1973. V., 1973, p. 76—79.

☐ [Eilėraščiai periodikoje].—„Pergalė", 1973, Nr. 5, p. 113—115.

Rusiškuosius Baltrušaičio eilėraščius į lietuvių kalbą vertė L. Broga, F. Kirša, S. Naginskas, H. Radauskas, B. Sruoga, E. Steponaitis, V. Stonis (K. Žitkus), J. Valaitis ir kt.

* * *

☐ **Дерево в огне.** [Избр. стихотворения. Предисл. А. Туркова. Сост., биогр. очерк и примеч. написал Ю. Тумялис. Ил. В. Лисаускас]. В., «Вага», 1969. 537 с. с ил.— Библиогр. в биогр. очерке и в примеч.

Содерж.: Земные Ступени.— Горная Тропа.— Лилия и Серп.— Из несобранного и неопубликованного.

☐ **Земные Ступени.** Элегии, песни, поэмы. М., «Скорпион», 1911. 212 с.

☐ **Горная Тропа.** М., «Скорпион», 1912. 167 с.

☐ Литовские поэты XX века. Л., 1971, с. 188—209.

Пер. А. Големба.

LITERATŪROS KRITIKA

☐ **Ars sacrificans.** [Menas, kaip auka].—„Vairas", 1931, Nr. 3, p. 265—270.

☐ **Prie Ibseno karsto.** [Su vert. J. Tumelio prierašu].—„Kultūros barai", 1973, Nr. 5, p. 63—65.

☐ **У гроба Ибсена.**—«Весы», 1906, № 8, с. 55—58.

☐ **Карл Йонас Лове Альмквист.** (1793—1866).— В кн.: Северные сборники, 1908, кн. 5, с. 7—13.

☐ **О внутреннем пути К. Бальмонта.**—«Заветы», 1914, № 6, отд. 3, с. 62—68.

☐ **Последний замысел.** (Впечатления).— В изд.: Комиссаржевская В. Ф. Альбом «Солнца России». Петроград, [1915], с. 33, 35.

☐ **Внутренние приметы творчества Рериха.**— В сб.: Рерих, Петроград, 1916, с. 13—18, 20—22, 24—28.

☐ Эмиль **Верхарн.**—«Русское слово», 1916, 18 ноября, № 267.

☐ **Жертвенное искусство.**— В изд.: Мысль и слово. Философский ежегодник. Т. 2. Тетр. 1. М., 1918—1921, с. 219—224.

☐ **The path of Gordon Craig.** [Gordono Krego kelias].—"The Mask" (Firenze), 1913, vol. 5, Nr. 3, p. 209—216.— Anglų k.

LAIŠKAI

☐ **Iš Jurgio Baltrušaičio laiškų** [V. Briusovui, A. Djakonovui, V. Krėvei-Mickevičiui, B. Sruogai. 1901—1930. Parengė V. Kubilius].— Rink.: Poezijos pavasaris. 1968. V., 1968, p. 110—114.

☐ „...**kraujyje — saulėtas nerimas...**" [Ištr. iš laiškų A. Djakonovui. 1903—1911. Išvertė ir prierašą parašė L. Gudaitis].—„Jaunimo gretos", 1967, Nr. 3, p. 13, 33, su portr.

☐ **Brangus Aleksejau Maksimovičiau.** [M. Gorkiui. 1912].—„Švyturys", 1968, Nr. 5, p. 11.— Išsp. str.: Salinka V. Vilties ir paguodos mūza.

☐ **J. Baltrušaičio laiškai V. Briusovui.** [1900—1911. J. Tumelio publ. ir koment.].—„Pergalė", 1973, Nr. 12, p. 144—157.

☐ **[A. Čechovui. 1901—1904].**—„Literatūra ir menas", 1973, birželio 9.— Išsp. str.: Margvelašvilis V. A. Čechovas ir J. Baltrušaitis.

☐ **Kūrybos vardan.** [Laiškai V. Mejerholdui. 1903—1908. J. Tumelio publ. ir koment.].—„Nemunas", 1973, Nr. 4, p. 38—39, su portr.

☐ **«М.Г.Г. Редактор! Вполне присоединяясь к напечатанному в Вашей газете письму...»**—«Русь», 1907, 23 августа; «Весы», 1907, № 8, с. 79.— Подписи: Ю. Балтрушайтис, М. Кузмин, М. Ликиардопуло.

О выходе из числа сотрудников журн. «Золотое руно».

☐ **[О. Л. Книппер-Чеховой.** 1908].— В кн.: Ольга Леонардовна Книппер-Чехова. Ч. 2. М., 1972, с. 86, 372.

☐ **«Дорогой Алексей Максимович!»** [1912].—«Вопросы литературы», 1968, № 7, с. 250.— Напеч. в статье: Салинка В. Письма Ю. Балтрушайтиса к Горькому.

☐ **Письмо Бальмонту.**—«Русское слово», 1913, 19 ноября, № 267.— Подписи: В. Брюсов, В. Иванов, Ю. К. Балтрушайтис, Г. И. Чулков [и др.].

POEZIJA KITOMIS KALBOMIS

☐ **La Scala Terrestre.** [Žemės laiptai. Vertė ir įž. str. parašė E. Kühn-Amendola]. Firenze, Casa Editrice Dr. L. Baldoni e C., 1912. 46 p. (Prose. Nr. 5).— Italų k.

J. Baltrušaičio eilėraščių dar yra išversta į anglų, armėnų, bulgarų, esperanto, latvių, lenkų, olandų, prancūzų, vengrų, vokiečių ir kt. kalbas.

II
LITERATŪRA

Baltrušaitis J. Autobiografijos žinios.— Kn.: Baltrušaitis J. Poezija. V., 1967, p. 313—319.— **Baltrušaitis J.** Pasikalbėjimas su Jurgiu Baltrušaičiu. Užrašė J. Kn.—„Lietuvos žinios", 1939, gegužės 20, Nr. 113, su portr.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 3. D. 1. V., 1961, p. 421, 440—450, 464, 468, 501, 543.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 169, su portr.— **Jurgis Baltrušaitis.**—„Naujienos", 1923, liepos 9, Nr. 160.— **Blazas H.** Jurgis Baltrušaitis.—„Naujas žodis", 1930, Nr. 10, p. 209—210, su iliustr.— Parašas: H. B.— **Braziulis A.** Poetas Jurgis Baltrušaitis kalba apie savo kūrybą.—„Literatūros naujienos", 1938, Nr. 1, p. 3, su portr.— **Dambrauskas-Jakštas A.** Meno kūrybos problemos. K., 1931, p. 317, 319—320.— **Daujotytė V.** Įkūnijęs dviejų literatūrų ryšį. J. Baltrušaičio 100-osioms gimimo metinėms.—„Kultūros barai", 1973, Nr. 5, p. 62—63, su portr.— **Daujotytė V.** Rusų simbolizmas ir J. Baltrušaičio estetinės pažiūros.—„Literatūra", 1971, t. 14, sąs. 1, p. 45—67.— Santr. rusų ir pranc. k.— **Daujotytė V., Šimulynas A.** Jurgio Baltrušaičio jaunystė. [Su aut. prierašu].—„Kultūros barai", 1971, Nr. 9, p. 67—69,

su portr.— Santr. rusų ir anglų k.— **Eichenvaldas J.** Jurgis Baltrušaitis.—„Gairės", 1923, Nr. 3, p. 164—169.— **Galaunė P.** Dailės ir kultūros baruose. V., 1970, p. 9, 227—229.— **Gudaitis L.** Diplomatijos kuluaruose.—„Literatūra ir menas", 1968, rugpjūčio 31, su portr.— **Gudaitis L.** Pirmieji varpo dūžiai.— „Kauno tiesa", 1968, gruodžio 22, su portr.— **Gudaitis L.** Saulėlydžio ugnys. Nauja medžiaga apie poetą J. Baltrušaitį.—„Kauno tiesa", 1966, birželio 5, su portr.— **Gudaitis L.** Su Čechovo rekomendacija.—„Kultūros barai", 1967, Nr. 1, p. 65, su portr.— **Ivanovas V.** Jurgis Baltrušaitis — poetas lyrikas.— „Židinys", 1932, Nr. 3, p. 243—255, su portr.— **Keliuotis J.** Jurgis Baltrušaitis — minties ir pastangos poetas.—„Kūryba", 1944, Nr. 2, p. 69—77.— **Korsakas K.** Jurgis Baltrušaitis — lietuvių poezijos vertėjas.—„Literatūra ir kalba", 1969, t. 10, p. 403—416.— **Kubilius V.** Jurgio Baltrušaičio kelias.— Kn.: Baltrušaitis J. Poezija. V., 1967, p. 6—54.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 2. K., 1934, sklt. 978—979, su portr.— **Lindė-Dobilas J.** Ars cognoscens. [Dėl str. „Ars sacrificans", išsp. „Vaire", 1931, Nr. 3].—„Vairas", 1931, Nr. 6, p. 174—182; Nr. 11, p. 287—295; 1932, Nr. 1, p. 48—54; Nr. 7/8, p. 342—348.— Parašas: J. Dobilas.— **Macevičius J.** Poeto žodis. J. Baltrušaičio gimimo 100-osioms metinėms.—„Tiesa", 1973, balandžio 30.— **Manikas J.** Jurgis Baltrušaitis — literatūros daktaras.—„Lietuvos aidas", 1932, kovo 18, Nr. 63.— **Margvelašvilis V.** A. Čechovas ir J. Baltrušaitis.—„Literatūra ir menas", 1973, birželio 9.— **Merkelis A.** Jurgis Baltrušaitis. (60 m. amžiaus sukakties proga).—„Lietuvos aidas", 1933, gegužės 4, Nr. 99, su portr.— **Mykolaitis-Putinas V.** Naujoji lietuvių literatūra. T. 1. K., 1936, p. 299—301.— **Naujos** Jurgio Baltrušaičio knygos lietuviškai.—„Lietuvos žinios", 1940, gegužės 11, Nr. 105.— **Navickas K.** TSRS vaidmuo, ginant Lietuvą nuo imperialistinės agresijos 1920—1940 metais. V., 1966, p. 46—47, 60—62, 130—132, 139—140, 143—144 ir kt.— **Neimantas R.** Kad nenutiltų himnas saulei. Svečiuose pas miesto kultūros veteranę V. Čiurlionytę-Karužienę.—„Kauno tiesa", 1968, rugpjūčio 4.— **Paleckis J.** Lietuvos atstovybė Maskvoj.—„Naujas žodis", 1933, Nr. 19, p. 5—6, su portr.— **Piročkinas A.** Poeto žodžių kraitis.—„Pergalė", 1970, Nr. 9, p. 125—130.— **Rimantas J.** Jurgis Baltrušaitis.—„Lietuvos studentas", 1932, Nr. 3, p. 5, su portr.— Parašas: J. S-kas.— **Salinka V.** Vilties ir paguodos mūza. (M. Gorkio šimtosioms gimimo metinėms).—„Švyturys", 1968, Nr. 5, p. 11.— **Samulionis A.** B. Sruogos ryšiai su M. Gorkiu.—„Literatūra ir kalba", 1969, t. 10, p. 484—486.— **Samulionis A., Straukaitė D.** Balmontas ir Lietuva.—„Pergalė", 1967, Nr. 7, p. 151—152, 158—159.— **Skliutauskas J.** Baltrušaitis ir Gruzija.— Kn.: Skliutauskas J. Riteris iš Sakartvelo. V., 1972, p. 43—60.— **Sruoga B.** Baltrušaičio ramunėlė. (Fragmentas).—„Studentas", 1928, Nr. 1, p. 4—5.— **Sruoga B.** Nesialomos gyvybės poetas. J. Baltrušaičio šeštajam kryžiui paženklinti.—„Lietuvos aidas", 1933, gegužės 6, Nr. 101.— **Sruoga B.** Vilties mūza ir paguodos.—„Dienovidis", 1940, Nr. 5, p. 276—287.— **Sruoga B.** Žemės-rūpintojėlio dainius.— Kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 2. V., 1972, p. 284—285.— **Trečiakauskas K.** Keletas mažmožių J. Baltrušaičio biografijai.—„Pergalė", 1969, Nr. 8, p. 179—181, su iliustr.— **Tumelis J.** 106 mažai žinomos eilutės. J. Baltrušaičio 100-osioms gimimo metinėms.—„Pergalė", 1973, Nr. 5, p. 112.— Parašas: J. T.— **Даўётите В.** Юргис Балтрушайтис. [Автореф. канд. дис.]. В., 1971. 15 с. (Вильн.

нюсский гос. ун-т им. В. Капсукаса).— **Розанов С. С.** Ю. Балтрушайтис. (Силуэт). М., 1913. 16 с.— **Балтрушайтис Ю.** Автобиографическая справка.— В кн.: Русская литература XX века. 1890—1910. Т. 2. М., [1916], с. 297—300, с портр.— **Айвазян К.** Армения — Литва.—«Литературная Армения», 1966, № 8, с. 86—96.— **Айвазян К. В.** О некоторых русских поэтах — переводчиках «Поэзии Армении».— В сб.: Брюсовские чтения 1966 года. Ереван, 1968, с. 244—258.— **Айхенвалд Ю.** Силуэты русских писателей. Изд. 4-е, переработ. Т. 3. Берлин, 1923, с. 235—243.—**Балтрушайтис Юргис** Казимирович...»—«За рубежом», 1935, № 21, с. 458, с портр.— **Бальмонт К.** Поэзия как волшебство. [Изд. 2-е]. М., 1922, с. 106—108.— **Безекавичене Э.** Слово о поэте. К 100-летию со дня рождения Ю. Балтрушайтиса.—«Сов. Литва», 1973, 2 мая.— **Белый А.** Десять лет «Северных цветов».—«Русская мысль», 1911, № 10, отд. 3, с. 22—25.— **Большая** советская энциклопедия. Изд. 1-ое. Т. 4. М., 1926, стб. 564—565.— **Галауне П.** Рерих и Литва.—«Литва литературная», 1966, с. 191—192.— **Гумилев Н. С.** Письма о русской поэзии. Петроград, 1923, с. 126—127, 161—162.— **Десятилетие** пребывания в СССР литовского посланника Ю. К. Балтрушайтиса.—«Известия», 1930, 15 октября, № 285.— **Иванов В.** Юргис Балтрушайтис, как лирический поэт.— В кн.: Русская литература XX века. 1890—1910. Т. 2. М., 1916, с. 301—311.— **Каталог** книгоиздательства «Скорпион». [М., 1902], с. 7, 9—10, 15—16, 19, 26—27, 29—32, 39—41, 46—47.— **Коншина Е. Н.** Переписка и документы В. Я. Брюсова в его архиве.—«Записки Отдела рукописей» (Гос. ордена Ленина б-ка СССР им. В. И. Ленина), 1965, вып. 27, с. 16—17 ir kt.; 1967, вып. 29, с. 264.— **Короленко В. Г.** О литературе. М., 1957, с. 398—402.— **Краткая** литературная энциклопедия. Т. 1. М., 1962, стб. 424.— **Литературная** энциклопедия. Т. 1. [М.], 1929, стб. 311—313.— **Литовские** поэты XX века. Л., 1971, с. 187—188.— **Малахиева-Мирович В.** О смерти в русской поэзии.—«Заветы», 1912, № 7, отд. 2, с. 107—108.— **О Комиссаржевской.** Забытое и новое. Воспоминания, статьи, письма. М., 1965, с. 175, 293—294.— **Писатели** современной эпохи. Био-библиогр. словарь русских писателей XX века. Т. 1. М., 1928, с. 30—31.— **Полонский Г.** На молитву. (Поэзия Ю. Балтрушайтиса).—«Запросы жизни», 1912, № 41, с. 2333—2340.— **Поярков Н.** Поэты наших дней. (Критич. этюды). М., 1907, с. 118—122.— **Тумялис Ю.** Об авторе и книге.— В кн.: Балтрушайтис Ю. Дерево в огне. В., 1969, с. 469—519.— **Турков А.** «Когда думаешь о судьбе Юргиса Балтрушайтиса...»— В кн.: Балтрушайтис Ю. Дерево в огне. В., 1969, с. 3—29.— **Чуковский К.** К анкете. («Революция и литература»).—«Свобода и жизнь», 1906, 12 ноября, № 12.— **Эренбург И.** Портреты русских поэтов. Берлин, 1922, с. 15—24.— Также в кн.: Эренбург И. Портреты современных поэтов. М., 1923, с. 9—12.— **Baltrusciaitis.**—„Le Cronache Letterarie", 1912, Nr. 102, p. 485—489.— Parašas: Demetrio.— Italų k.— ***Holstein A. de.** Un poète au sourire amer.— „La Vie", 1912, Nr. 2.— Pranc. k.— **Kühn-Amendola E. J.** Baltrusciaitis.— Kn.: Baltrusciaitis J. La Scala Terrestre. Firenze, 1912, p. 5—10.— Italų k.— **Latviešu konversācijas vārdnīca.** T. 1. Rīgā, 1927—1928, sklt. 1735.— Latvių k.— **Mirsky D. S.** Contemporary Russian Literature. 1881—1925. New-York, 1926, p. 236, 354.— Anglų k.— **Paleckis J.** Jurgis Baltrušaitis — krievu dzej-

nieks un Lietuvas sūtnis.—„Jaunākās Ziņas", 1933, 9. jūnijā, Nr. 126.— Latvių k.— **Tołłoczko W.** Współczesna poezja litewska.—„Przegląd Wileński", 1925, Nr. 7, p. 5—6.— Parašas: Piotr Kantryba.— Lenkų k.— **Who's** who in Central and East-Europe. 2nd. edition. A Biographical Dictionary. Zurich, 1937, p. 74.— Anglų k.

* * *

Gudaitis-Guzevičius A. Sąmokslas. Romanas. T. 2. V., 1965, p. 110—124, 283—284, 293—306, 785—787.— **Гудайтис-Гузявичюс А.** Заговор. [Роман]. Т. 2. Б., 1967, с. 112—124, 249, 259—271, 720—722.

AMŽININKŲ ATSIMINIMAI, DIENORAŠČIAI, LAIŠKAI

Amžininkai apie Jurgį Baltrušaitį. [S. Kara-Murza, V. Briusovas, I. Erenburgas, A. Konen, N. Rerichas, K. Čiukovskis, M. Baltrušaitienė. V. Salinkos publ.].—„Švyturys", 1973, Nr. 8, p. 14—15, su portr.— **Čiurlionytė-Karužienė V.** M. K. Čiurlionies kūrinių likimo istorija.— Kn.: M. K. Čiurlionis. K., 1938, p. 100—102.— **Kara-Murza S.** Jurgis Baltrušaitis.—„Kultūra", 1934, Nr. 9, p. 491—497; Nr. 10, p. 542—546.— **Kaunaitė M.** Kelio pradžia. Užrašė E. Sliesoriūnienė.—„Komunistas", 1967, Nr. 9, p. 58—59.— **Kaunaitė M.** Tokį atsimenu... Parengė V. Daujotytė. [Su red. prierašu].—„Pergalė", 1971, Nr. 3, p. 104—111.— **Kriaučiūnas J.** Spraga mano gyvenime nuo 1897 m. iki 1902 metų.—„Naujoji romuva", 1938, Nr. 7, p. 170—171.— **Lidinas V.** Jurgis Baltrušaitis. [Su K. Korsako prierašu].—„Pergalė", 1963, Nr. 9, p. 166—170.— **Paleckis J.** Kelionė į ateitį. Iš rengiamos spaudai atsiminimų knygos.—„Pergalė", 1970, Nr. 1, p. 98—100, 109.— **Papinis G.** Atsiminimai apie Baltrušaitį.—„Židinys", 1939, Nr. 11, p. 484—488.— **Sruoga B.** Maksimas Gorkis ir lietuvių literatūra. (Atsiminimų žiupsnelis).— Raštai. T. 6. V., 1957, p. 543, 547—551, 554—555.— **Strigavičius B.** Du dešimtmečiai su Jurgiu Baltrušaičiu. Užrašė L. Gudaitis.—„Gimtasis kraštas", 1968, kovo 28, su iliustr.— **Sutkus A.** Apie tuos, kurių nebesusitiksime. Užrašė M. Macijauskienė.—„Švyturys", 1968, Nr. 15, p. 8.— **Бальмонт К.** Морское свечение. Спб.— М., [1910], с. 147, 178—180, 197—198.— **Бальмонт К. Л.** Письма к В. С. Миролюбову (1894—1907).—«Литературный архив», 1960, вып. 5, с. 147, 150, 157.— **Белый А.** Между двумя революциями. Л., [1934], с. 204, 220, 242, 350, 412.— **Белый А.** Начало века. М.—Л., 1933, с. 204—205, 380—383 и др.— **Блок А.** Записные книжки. 1901—1920. М., 1965, с. 28, 227, 467, 492.— **Блок А.** Собрание сочинений. Т. 7. Автобиография (1915). Дневники (1901—1921). М.—Л., 1963, с. 136, 248, 418.— **Брюсов В.** Дневники. 1891—1910. [М.], 1927, с. 74—75, 77—79, 85—86, 89—90, 92—94, 110—112, 119—123, 170—171 и др.— **Горький М.** Письма к Е. П. Пешковой. 1906—1932.— В изд.: Архив А. М. Горького. Т. 9. М., 1966, с. 215.— **Дьяконова Е.** Дневник Елизаветы Дьяконовой 1886—1902 г. Изд. 4-е, значит. дополн. М., 1912, с. XII—XVI, 315, 327—328, 354, 382, 470.— **Каверин В.** Неизвестный друг. [Автобиогр. повесть].— В кн.: Каверин В. Косой дождь. М., 1963, с. 402—405, 407—408.— **Каунайте М.** Начало пути. Записала Е. Слесорюнене.— «Коммунист» (В.), 1967, № 9, с. 59—61.— **Каунайте М.** Таким я пом-

ню...—«Литва литературная», 1971, с. 155, 161—163.— **Коонен А.** Страницы из жизни. Воспоминания.—«Театр», 1966, № 7, с. 103, 107—108, 120; № 11, с. 105—109; 1967, № 1, с. 82; № 3, с. 66—67; № 6, с. 112, 117; № 9, с. 108; 1968, № 1, с. 85; 1969, № 2, с. 96.— **Лидин В.** О Юргисе Балтрушайтисе.—«Сов. Литва», 1964, кн. 10, с. 144—148.— **Марков П.** История моего театрального современника. Главы из книги воспоминаний.—«Театр», 1967, № 10, с. 145.— **Новонайденные** и несобранные письма Чехова. Письмо А. П. Чехова к Ю. Б. от 13 февраля 1904 г. [Публ. Н. А. Роскиной].— В изд.: Литературное наследство. Т. 68. Чехов. М., 1960, с. 256.— **Палецкис Ю.** Вспоминая Юргиса Балтрушайтиса.—«Литературная газета», 1973, 27 июня.— **Пастернак Б.** Охранная грамота. Л., 1931, с. 102, 115.— **Сабанеев Л.** Воспоминания о Скрябине. М., 1925, с. 109, 132, 148, 160—162, 266—267 и др.— **Скрябин А.** Письма. М., 1965, с. 596, 608, 636.— **Сруога Б.** Максим Горький и литовская литература.—«Литва литературная», 1968, с. 157, 159—164.— **Эренбург И.** Люди, годы, жизнь. Кн. 1—2. М., 1961, с. 400, 433—434.— **Koonen A.** Elalehekülgi. 9.—„Kultur ja Elu", 1971, Nr. 4, p. 26—30.— Estų k.

APIE ATSKIRUS RINKINIUS

«Земные ступени». **Dambrauskas-Jakštas A.**— Kn.: Dambrauskas-Jakštas A. Mūsų naujoji literatūra (1904—1923). T. 1. K., 1923, p. 339—346.— **Брюсов В.** Далекие и близкие. Статьи и заметки о русских поэтах от Тютчева до наших дней. М., 1912, с. 173—174.— **Волькенштейн В.**—«Современный мир», 1911, № 5, с. 342.— **Гумилев Н.** Письма о русской поэзии. Петроград, 1923, с. 126—127.— **Измайлов А. А.** Песни Балтрушайтиса.—«Биржевые ведомости», 1911, 18 июля, № 12430 (веч. вып.).— Подпись: Аяксъ.— **Искоз А. С.**—«Русские ведомости», 1911, 31 мая, № 123.— Подпись: А. Долинин.

«Горная тропа». **Альвинг-Смирнов А. А.**— В изд.: Жатва. Кн. 3. М., 1912, с. 258—263.— Подпись: А. Бартенев.—«**Блестящая** техника стиха...»—«Ежемесячные литературные и популярно-научные приложения к журналу «Нива», 1912, № 5, стб. 137.— **Брюсов В.** Сегодняшний день русской поэзии. (50 сборников стихов 1911—1912 г.).—«Русская мысль», 1912, № 7, отд. 3, с. 18—19.— **Чулков Г.**—«Утро России», 1912, 5 мая, № 102.— Подпись: Борис Кремнев.

„Ašarų vainikas". **Sruoga B.** Baltrušaičio vainikas.— Kn.: Baltrušaitis J. Ašarų vainikas. D. 1. K., 1942, p. 93—124.

„Poezija". **Geda S.** Poeto sugrįžimas.—„Komjaunimo tiesa", 1967, rugsėjo 29.— **Kutkevičius V.** Poetas sugrįžo prie Nemuno.—„Šviesa" (Jurbarkas), 1967, rugsėjo 23.— **Masionis A.** Jurgio Baltrušaičio lyrikos šiandiena.— „Gimtasis kraštas", 1967, spalio 12.— **Nastopka K.** Dviejų tradicijų sankryžoje.—„Pergalė", 1968, Nr. 3, p. 167—172.— **Salinka V.** Ginče gimsta tiesa.— „Literatūra ir menas", 1968, balandžio 30.— **Venclova A.** Keli žodžiai apie Jurgį Baltrušaitį.—„Tiesa", 1967, rugsėjo 24.— **Zaborskaitė V.** Pirmąkart atėjęs.—„Literatūra ir menas", 1968, vasario 3.

«Дерево в огне». **Daujotytė V. J. Baltrušaičio poezijos individualumo bruožai.—„Pergalė", 1970, Nr. 3, p. 135—144.— **Masionis A.** Lyg vargonų

gausmas.—„Literatūra ir menas", 1970, spalio 31.— **Мацявичюс Ю.** Волнующая встреча.—«Сов. Литва», 1970, 27 июня.— **Урбан А.** «Мой парус — мысль моя!»—«Дружба народов», 1970, № 7, с. 278—280.— **Чертков Л.**— «Звезда», 1970, № 6, с. 218—219.— **Шаповалов М.**—«Молодая гвардия», 1970, № 7, с. 314—315.— **Drawicz A.** Powrót Baltruszajtysa.—„Poezja", 1970, Nr. 8, p. 104—105.— Lenkų k.

„Žemės laiptai.—Kalnų takas". **Daujotytė V.** Jurgis Baltrušaitis gimtąja kalba.—„Literatūra ir menas", 1973, gruodžio 15.— **Mieželaitis E.**— „Naujos knygos", 1973, Nr. 6, p. 4—5.

Juozas BALTRUŠAITIS-MĖMELĖ (1875—1942)

Poetas, publicistas. Pažangus JAV lietuvių veikėjas. Gimė 1875.VIII.16 Buktiškių k. (Šakių r.). Mirė 1942.XI.22 Pitsburge (Pensilvanijos valst., JAV).

1898, ieškodamas darbo, išvyko į Varšuvą. 1902 mokėsi Vilniaus Piešimo mokykloje, dirbo dekoratoriumi. Įsitraukė į revoliucinį judėjimą, vienas iš 1903 Gegužės 1 demonstracijos Vilniuje rengėjų. 1903 suimtas. 1904 išvyko į Šveicariją, 1905 apsigyveno JAV. 1905—07 redagavo „Vienybę lietuvninkų", 1907—09 „Kovą", 1906—16 leido ir redagavo „Dilgėles", 1909—12 „Žmonių knygyno" mokslo populiarinimo knygeles. 1921 redagavo lietuvių proletarinių rašytojų kūrybos antologiją „Atžalos". Buvo Lietuvių komunistų s-gos narys. 1923 Pitsburge suimtas. 1923—24 redagavo frakcinį „kairiųjų komunistų" žurn. „Apšvietimas". Vėliau nuo komunistinio judėjimo nutolo, tačiau pažangiojoje JAV lietuvių spaudoje bendradarbiavo.

Kūrinius pradėjo spausdinti 1896. Parašė vaizdelių, pjesių, satyrų, populiarių mokslo knygelių. 1904 pirmas eilėraščių rinkinys „Pirmosios Gegužės balsai" (LSDP leid.). Pirmasis išvertė į lietuvių kalbą „Internacionalą", revoliucinių dainų.

Bendradarbiavo „Darbininkų balse", „Laisvėje", „Naujienose", „Varpe", „Vilniaus žiniose", „Vilnyje", „Ūkininke", „Žarijoje" ir kt.

Pasirašinėjo: *A. P. Šmeižtas, Dilgius, Dilgutis, J.B., J.B. iš B., J. Buktiškis, J. Juozaitis, Lygsvaris, J. Mėmelė, J. M-lė, Ožio brolis, Ožys, P. Kevalas, St.S, St. Sabas, Žingeidis* ir kt.

I
GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

□ **Pirmosios Gegužės balsai.** Eilės paaukautos miestų ir sodžių darbininkams. Londonas [Bitėnai], 1904. 55 p. (Lietuvių Socijaldemokratų Partija).— Prieš antr. aut.: J. Mėmelė.

☐ **Lėkė kaip sakalas, nutūpė kaip vabalas.** Komedija 2 veiksmuose. Londonas [Tilžė], 1905. 31 p. (Lietuvių Socijaldemokratų Partija).— Aut. iš V. Biržiškos bibliografijos.

☐ **Dilgėlių žiedai.** Dovanėlė „Dilgėlių" skaitytojams. Filadelfija, 1907. 31 p. su iliustr.— Aut. nurodytas tekste.

Turinys: *Satyriniai vaizdeliai:* Gyvačių draugijoj.— Budelis. (Janusz'o Korczak'o).— Nelaimingasis kryžinis voras. (Pagal vokišką).

☐ **Mikes valdinių poteriai.** Su giesmėmis ir pav. Filadelfija, „Kovos" sp., 1907. 14 p.—„Dilgėlių", 1907, Nr. 11, priedas.

☐ **Amerikiečių cirkas arba Sorkes.** [Satyr. vaizdeliai ir eilėr.] Su pav. Filadelfija, „Dilgėlės", „Kovos" sp., 1908. 15 p. su iliustr.— Aut. nurodytas tekste.—„Dilgėlių", 1908, Nr. 11, priedas.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **Dvidešimt minutu po lietsargiu.** Komedija dėl loszimo.— Rink.: Svaras juokų dėl praleidimo liuoso laiko. Baltimorė, 1898, p. 22—57.— Parašas: Ožio brolis.

☐ **Kovotojų giesmės.** Surinktos revoliucionierių mintis. Filadelfija, „Kovos" sp., 1907. 50 p. (Lietuvių soc. s-ga Amerikoje. Nr. 3).

Internacionalo, Marselietės, Varšuvietės bei kiti vertimai ir orig. eilėraščiai p. 3—7, 10—19, 22—23, 35—37, 41—42.

☐ **Verksmo išguldytojas.** [Vaizdelis].—„Kova", 1908, Nr. 5, p. 73—75.

☐ **Muzykė.** (Dissertacija). [Lyrinė proza].—„Dilgėlės", 1910, vasario 18, Nr. 4.

☐ **Šviesios pančekaitės.** [Vaizdelis].—„Dilgėlės", 1910, rugsėjo 30, Nr. 20.— Parašas: J. B.

☐ **[Eilėraščiai].— Artistiškai.** [Apsakymas].— Rink.: Atžalos. Bruklinas, 1921, p. 39—70.

☐ Audroms siaučiant. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1955. 418 p. su portr. Eilėraščiai, p. 157—172, su portr.

PUBLICISTIKA

☐ **Revoliucija.** Jos prasmė, priežastys ir pamatas. Parašė J. Baltrušaitis. Plimutas, „Vienybės Lietuvninkų" sp., 1907. 46 p. (Tėvynės mylėtojų draugystė. Nr. 15).

☐ **Kaip žmogus ant žemės atsirado?** Pagal S. Krauz, Boelsche ir kt. parašė J. Baltrušaitis. Pitsburgas, 1909. 41 p. su iliustr. (Žmonių knygynas. Nr. 2).

☐ **Žemės išpažintis.** Visuprieinamoji geologija ir paleontologija. Su daugeliu pav. Pagal V. V. Bitnerį parašė J. Baltrušaitis. Filadelfija, 1909. 56 p. su iliustr. (Žmonių knygynas. Nr. 1).
Taip pat: Pitsburgas, 1910.

☐ **„Dilgėlių" knygų sankrovos katalogas arba surašas knygų, išleistų „Dilgėlių" bei „Žmonių Knygyno" ir kitų lietuviškų spaustuvių.** Pitsburgas, Broliai Baltrušaičiai, 1910. 50 p. su planu. (Nr. 2. 1910).

☐ **Pigiausias ir geriausias darbininko pragyvenimas arba ką daryti, kad kooperacijos gyvuotų ir tarptų.** Parašė J. Baltrušaitis. Pitsburgas, Broliai Baltrušaičiai, 1912. 28 p.— Persp. iš „Dilgėlių".

☐ **Teatras žmonijos gyvenime.** Jo istorija, uždaviniai ir vertybė. Parašė J. Baltrušaitis. Pitsburgas, Broliai Baltrušaičiai, 1912. 56 p. (Žmonių knygynas. Nr. 6).

☐ **Reikia kartais but filozofu...** Biskis apie didelį dalyką filozofiją. Paskaita... Parašė J. B. B. v., 1916. 42 p. („Tiesa", Nr. 4/5).

☐ **Lietuvos laisvė ar Lietuvos žmonių laisvė.** Dvi Nepriklausomybės prasmės ir kodėl socialistams netinka obalsis „Lietuvos nepriklausomybė". Parašė J. Baltrušaitis. Filadelfija, „Kovos" sp., 1918. 30 p. (Liet. soc. s-gos Amerikoj leid. Nr. 34).

☐ **Tveriamasis revoliucinis socializmas.** Pamatinė mūsų minimum programo permaina — iš „Taktikos" stovio į principus. Parašė J. Baltrušaitis. Filadelfija, Lietuvių socialistų s-gos sp., 1918. 109 p. (Lietuvių socialistų s-gos Amerikoj leid. Nr. 37).

☐ **Lietuvos konstitucija sulyginta su Rusijos konstitucija.** Parašė J. Baltrušaitis. B.v., L.K.S. Agitacijos fondo leid., 1919. 32 p.

* * *

☐ **Visu švente.** (Isz Varszavos atsiminimu).—„Kova", 1905, Nr. 12, p. 93—94; Nr. 19, p. 149—150.— Parašas: J. B.

☐ **Kas gali pritarti revoliucijai Lietuvoje?** —„Vienybė lietuvninkų", 1905, Nr. 29, p. 344—345.— Parašas: J. B.

☐ **Demokratų revoliucijiszkumas.**—„Vienybė lietuvninkų", 1905, Nr. 51, p. 608; Nr. 52, p. 619.— Parašas: J. B.

☐ **Kas tai yra revoliucija?** —„Vienybė lietuvninkų", 1906, Nr. 26, p. 306—307.— Parašas: J. B.

☐ **Apšvietos dalykai.**—„Vienybė lietuvninkų", 1906, Nr. 27, p. 319—320; Nr. 31, p. 366—367.

☐ **Nyksta vergiszka dvasia, nyksta vergija...**—„Vienybė lietuvninkų", 1906, Nr. 33, p. 390—391.— Parašas: J. B.

☐ **Laisves ir nelaisves szalis.**—„Vienybė lietuvninkų", 1906, Nr. 38, p. 451—452.— Parašas: J. B.

☐ **Balsuotojų pasikalbėjimas.** (Feljetonas).—„Vienybė lietuvninkų", 1906, Nr. 44, p. 523—524.— Parašas: J. B.

☐ **Rusijos revoliucija ir mes.**—„Kova", 1907, Nr. 24, p. 357—358.

☐ **Ar žuti, ar buti?** —„Kova", 1907, Nr. 32, p. 487—488; Nr. 33, p. 508—509.
Lietuvių socialistų sąjungos reikalai.

☐ **Saugokitės vilkų avies kailyje!** —„Kova", 1907, Nr. 36, p. 552—553; Nr. 37, p. 569—570.— Be parašo.
Dėl reakcingos kunigų veiklos.

☐ **Mokslo socijalizmo tėvai.** Karl Marx. Pričkus Engels.—„Kova", 1908, Nr. 18, p. 274—276, su portr.— Parašas: J. B.

☐ **Kaip šiandieninės darbdavių draugijos kovoja su darbininkų sąjungomis.**— „Kova", 1908, Nr. 30, p. 468—469; Nr. 31, p. 484—485; Nr. 32, p. 501.— Parašas: J. B.

□ **Ar bus vienybė, brolybė ir lygybė invykus socializmui?** —„Kova", 1908, Nr. 44, p. 692—693; Nr. 45, p. 707—708.
□ **Socijalizmas ir politiškoji proletaru kova.**—„Kova", 1908, Nr. 46—51.
□ **Vincas Kudirka (Kapsas).**—„Kova", 1909, Nr. 4, p. 52—53.
□ **Tarptautiškoji kalba-esperanto.**—„Kova", 1909, Nr. 31, p. 484—485.
□ **Mačio-Kėkšto eilės yra pilnos.**—„Dilgėlės", 1911, balandžio 14, Nr. 3.
□ **5 metų paržvalga.**—„Dilgėlės", 1911, rugsėjo 15, Nr. 19.
Apie „Dilgėles".

□ **Jonas Mačys-Kėkštas.**—„Dilgėlės", 1912, gruodžio 20, Nr. 26.— Parašas: J. B.
□ **Kada revoliucijos darbas pasibaigs?** —„Naujoji gadynė", 1917, Nr. 7, p. 290—294.
Rusijos revoliucija ir Lietuva.

□ **Teorija vieno žygio prie kooperatyvės respublikos.**—„Naujoji gadynė", 1917, Nr. 7, p. 318—322.
Apie kooperaciją kapitalizmo sąlygomis.

□ **Biznis ir idėja.**—„Naujoji gadynė", 1917, Nr. 10, p. 458—469.
□ **Dailininkai ir jų visuomeninio veikimo rybos.** (Rašyta 1922 metais).— „Aidas" (JAV), 1926, liepos 29, Nr. 26.

II

LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 2. V., 1958, p. 535—537, su iliustr.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 169, su portr.— **Audroms** siaučiant. V., 1955, p. 410.— **Kubilius V.** Revoliucinė lietuvių poezija 1890—1907 metais.—„Literatūra ir kalba", 1958, t. 3, p. 197—203 ir kt., su iliustr.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 2. K., 1934, sklt. 978, su portr.— **Pranskus-Žalionis B.** Proletarinė lietuvių literatūra. V., 1964, p. 32—34.— **Pranskus-Žalionis B.** Socializmo idėjos lietuvių literatūroje iki Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos.— Kn.: 40 metų. V., 1958, p. 140—141.— Bibliogr. išnašose.— **Radaitis V.** Pirmosios Rusijos revoliucijos atspindžiai lietuvių literatūroje.— Kn.: Radaitis V. Pagrindinė kryptis. V., 1961, p. 99—100.— **Stiklius P.** Mėmelės mirties sukaktuvių proga.— Kn.: Stiklius P. Mano rudens derlius. V., 1971, p. 204—211.— **Širvydas J. O.** Prasimanymai ir faktai. (Atsakymas drg. Baltrušaičiui).—„Kova", 1908, Nr. 34, p. 540—542.— **Vanagas V.** Juozas Baltrušaitis-Mėmelė. (Dvi literatūrinės sukaktys).—„Tėvynės balsas", 1965, Nr. 66, rugpjūtis.

APIE ATSKIRAS KNYGAS

„Pirmosios Gegužės balsai". **Mickevičius-Kapsukas V.** L.S.D.P. raštai. (Spaudos apžvalga).—„Draugas", 1905, Nr. 4, p. 152.— Parašas: B-ys.
„Revoliucija".—„Draugija", 1908, Nr. 15, p. 312—313.— Be parašo.

Juozas BALTUŠIS (g. 1909)

Prozininkas, dramaturgas, publicistas. LTSR nusipelnęs meno veikėjas (1954), LTSR liaudies rašytojas (1969). Tikrasis vardas ir pavardė **Albertas Juozėnas.**

Gimė 1909.IV.14 Rygoje darbininkų šeimoje. 1914—18 gyveno Maskvoje, Nižnij Novgorode (dab. Gorkis), Caricyne (dab. Volgogradas); 1918 grįžo į Lietuvą, gyveno Puponių k. (Kupiškio r.). 1929 persikėlė į Kauną, dirbo įvairius darbus; nuo 1933 „Raidės", nuo 1937 Norkienės spaustuvėje; savarankiškai mokėsi. 1940—41 dirbo Kauno Radijo k-te ats. redaktoriumi, „Jaunojo ūkininko" (vėliau „Jaunojo valstiečio") redaktoriumi. Didžiojo Tėvynės karo metais Maskvos radijo lietuviškųjų laidų redaktoriaus pavaduotojas, vėliau redaktorius. Parašė ir suvaidino (su K. Kymantaite) 56 radijo skečus „Dėdės Silvestro kieme". 1944—46 LTSR Valst. radijo k-to pirmininkas, 1946—54 „Pergalės" žurn. vyriaus. redaktorius. 1958—62 LTSR Kinematografijos darbuotojų s-gos organizacinio biuro pirmininkas. Nuo 1975 atsidėjo kūrybiniam darbui. 1970—75 LTSR Taikos gynimo k-to pirmininkas. 1947—75 LTSR AT deputatas. 1959—67 LTSR AT Prezidiumo pirmininko pavaduotojas. TSKP narys nuo 1943. 1958—61 kandidatas į LKP CK narius. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1940, 1945—70 ir nuo 1976 jos v-bos narys.

Apsakymus pradėjo spausdinti 1932 („Raudonlapiai runkeliai" almanache „Darbas"). Pirmasis apsakymų rinkinys „Savaitė prasideda gerai" 1940. Tarybiniais metais parašė ir dramos kūrinių. „Gieda gaideliai" 1947 pastatyta Marijampolės (dab. Kapsukas) teatre, 1948 LTSR Valst. dramos teatre Vilniuje ir Kaune, Lenkijos ir Čekoslovakijos teatruose; „Anksti rytelį" 1953 LTSR Valst. dramos teatre. Parašė pirmuosius lietuvių kino scenarijus (pagal scenarijų „Tolimoje apylinkėje", parašytą kartu su dramaturgu E. Gabrilovičium, 1952 pastatytas men. filmas „Aušra prie Nemuno"; 1951 pagal scenarijų „Nemunas"— dokum. to paties pavadinimo filmas). 1953 parašė (kartu su V. Miliūnu) scenarijų kino komedijai „Oi jūs grybai, grybai!" Už novelių romaną „Parduotos vasaros" (I kn.) 1957 LTSR respublikinė premija. Romanas radiofonizuotas, inscenizuotas (1965 pastatė Šiaulių Dramos teatras), ekranizuotas (novelė „Mums nebereikia"— kino filme „Gyvieji didvyriai", 1960); pagal „Parduotų vasarų" II kn. kino filmas „Virto ąžuolai" (1976). Dokum. filmas „Filme — Juozas Baltušis" 1979. Žemaitės literatūros premija (1966) už apsakymą „Ko nepasakė Laukys" (rink. „Valiusei reikia Alekso").

Išvertė V. Belovo, D. Ikrami, M. Lasilos, A. Tamsarės ir kt. prozos kūrinių, M. Gorkio, R. Pogodino, R. Rolano, A. Vampilovo ir kt. pjesių teatrui.

Bendradarbiavo „Kultūroje", „Lietuvos žiniose", „Mūsų jaunime" ir kt.

Pasirašinėjo: *J.B., J.B-is, Jonas Puponis, M. Praksitelius, P. Rimdokas.*

I
GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

☐ **Raštai.** 5 t. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1959—1969.

T. 1. [Apsakymai. Iliustr. V. Valius]. 1959. 417 p. su iliustr.

Turinys: Cukriniai runkeliai.— Varpai be šerdžių.— Aš jau ne piemenė.— Atidalytas žmogus.— Kurie išeina.— Savaitė prasideda gerai.— Mano pirmoji komunija.— Posūkis iš vieškelio.— Taip praėjo vasara.— Nežvyruotu vieškeliu.— Partizanas Daura.— Baltieji dobiliukai.— Tylos sekundės.— Abišalė.— Skuodžio paslaptis.— Naktis prieš didelį arimą.— Tilindžio nuostoliai.— Kaip atkerėjo vinkšną.— Sąžinė.— Margio senatvė.— Andriūno mokslas.

T. 2. [Dramaturgija. Iliustr. V. Valius]. 1959. 338 p. su iliustr.

Turinys: Jonukas partizanas. *3 v. vaidinimas vaikams.*— Gieda gaideliai. *4 v. drama.*— Anksti rytelį. *4 v. 7 pav. pjesė.*— Tolimoje apylinkėje. *Kino scenarijus* [kartu su E. Gabrilovičium]. Pirmoji publ.: „Pergalė", 1950, Nr. 7—8.

T. 3. 1959. 462 p.

Turinys: *Publicistika:* Žvėriškai nukankintas didvyris. [V. Jacenevičius]; Apie Petrą Cvirką; Žmogus ir poetas. [V. Montvila]; Apie kūrybinį darbą; Savosios vietos beieškant; Mane jūs jausite darbe, kovoj... [S. Nėris]; Horizontai atverti. [Filmas „Žydrasis horizontas"]; Keturiasdešimt. [Spalio revoliucijos sukaktis]; Pagrindinis dėmesys — žmogui; Už drąsų polėkį kūryboje.— *Feljetonai.*— *Apybraižos:* Naujų vagų arimuose; Rūsčios gamtos ir valingų žmonių krašte. *[Radijo scenarijus];* Lenkijos Liaudies Respublikoje; Kas dainon nesudėta.

T. 4. Parduotos vasaros. Novelių romanas. Kn. 1. [Iliustr. V. Valius]. 1959. 359 p. su iliustr.

T. 5. [Parduotos vasaros. Novelių romanas. Kn. 2. 2-asis leid.]. 1969. 528 p.

☐ **Savaitė prasideda gerai.** [Apsakymai]. K., „Sakalas", 1940. 194 p. („Sakalo" leid. Nr. 569).

☐ **Baltieji dobiliukai.** Apysakos. M., LTSR Valst. l-kla, 1943. 72 p.

Turinyje taip pat: Vieną sekmadienio pavakarę.— Saulašarėms žydint.— Taip reikia.

——— Rinktiniai apsakymai. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1951. 94 p. (Mokinio b-ka).

☐ **Gieda gaideliai.** 4 v. drama. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1947. 149 p.

Išt r.: [3-iasis v.] —„Pergalė", 1946, Nr. 2.

☐ **Rinktinė.** [Apsakymai ir drama „Gieda gaideliai"]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1952. 311 p. su iliustr.

☐ **Anksti rytelį.** 4 v., 7 pav. pjesė. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1956. 99 p.

Pirmoji publ.: „Pergalė", 1953, Nr. 3—4.

☐ **Parduotos vasaros.** Novelių romanas. [Iliustr. L. Pučkoriūtė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1957—1969.

Kn. 1. 1957. 352 p. su iliustr.

Taip pat: V., 1958; V., „Vaga", 1966 (iliustr. B. Leonavičius); V., 1970.

Išt r.: „Kultūra", 1937, Nr. 1; 1939, Nr. 3, su portr.—„Mūsų jaunimas", 1937, Nr. 1.—„Dienovidis", 1940, Nr. 1.—„Jaunasis valstietis" („Valstiečių laikraščio" priedas), 1940, Nr. 1.—„Raštai", 1940, Nr. 1.—„Valstiečių laikraštis", 1941, gegužės 16; 1969, sausio 1, su portr.—„Švyturys", 1954, Nr. 12.—„Pergalė", 1956, Nr. 12; 1957, Nr. 2.

Kn. 2. 1969. 554 p. su iliustr.

Taip pat 1970 leid.

Išt r.:—„Tiesa", 1959, balandžio 12; 1960, vasario 28; kovo 6, 8, 13, 15, su iliustr.; birželio 19—23, su iliustr.; 1969, kovo 16—29; balandžio 13.—„Jaunimo gretos", 1963, Nr. 9; 1968, Nr. 12.—„Pergalė", 1967, Nr. 11—12.—„Valstiečių laikraštis", 1969, sausio 1, 18; vasario 4.

□ **Kas dainon nesudėta.** [Kelionės po Tarybų Lietuvą įspūdžiai. Iliustr. E. Juréna s]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1959. 94 p. su iliustr.

Pirmoji publ.: „Tiesa", 1958, rugsėjo 28; spalio 2, 5, 8, 10—11, 14—16.

□ **Aš jau ne piemenė.** [Apsakymas. Iliustr. J. Strašunskas]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1963. 27 p. su iliustr.

□ **Valiusei reikia Alekso.** Novelės apie meilę. [Iliustr. L. Paškauskaitė]. V., „Vaga", 1965. 203 p. su iliustr.

Turinys: Valiusei reikia Alekso.— Paskutinis tylus džiaugsmas.— Tiesių kelių nėra.— Ko nepasakė Laukys.— Tolimas aidas.— Kur prabėga šuva.— Praėjo mergina.— Gėlės.

Taip pat 1968 leid.

□ **Tėvų ir brolių takais.** [Iliustr. G. Karosas. O. Vereiskio pieš.]. V., „Vaga", 1967. 327 p. su iliustr.

Pirmoji publ.: „Literatūra ir menas", 1964, gruodžio 4, 12, 19; 1965, sausio 9, 16; vasario 13, 20; kovo 6, 20.

□ **Nežvyruotu vieškeliu.** Apsakymų rinktinė. V., „Vaga", 1971. 451 p.

□ **Su kuo valgyta druska.** Memuarai. D. 1. Saulėta vaikystė. V., „Vaga", 1973. 329 p. su iliustr.

Išt r.:—„Nemunas", 1973, Nr. 7.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

□ **Užtvenkti vandenys.** [Apsakymas].—„Kultūra", 1933, Nr. 3, p. 165—167; Nr. 4, p. 221—228.

□ **Žmogum tikiu.** Novelė.—„Mūsų jaunimas", 1936, Nr. 1, p. 9—12; Nr. 2, p. 43—46.

□ **Nebe man ši diena.** Novelė.—„Jaunimas", 1936, Nr. 3, p. 84—87; Nr. 4, p. 123—126.

□ **Kada atėjo meilė.** [Apsakymas].—„Mūsų jaunimas", 1938, Nr. 22, p. 323—325.

□ **Kūčių vakarą.** [Apsakymas].—„Mūsų jaunimas", 1938, Nr. 23/24, p. 239—240.

□ **Posūkis iš vieškelio.** [Apsakymas].— Leid.: Prošvaistė. Kn. 2. K., 1938, p. 77—105.

□ **Atostogos.** [Apsakymas].—„Kultūra", 1939, Nr. 6/7, p. 421—432.

□ **Pavasario amnestija.** [Apsakymas].—„Mūsų jaunimas", 1939, Nr. 8, p. 115—116.

☐ **Žiburys.** [Apsakymas].—„Varpas", 1940, Nr. 7, p. 104—105.

☐ **Kai žmogui reikia...** (Iš apsakymo „Vidūmetė").—„Komjaunimo tiesa", 1940, liepos 20.

☐ **Šeštąjį vakarą.** (Iš buvusių dienų). [Apsakymas].—„Darbo Lietuva", 1940, rugpjūčio 27—29.

☐ **Manoji vieta.** Iš netolimos praeities. [Apysaka].—„Komjaunimo tiesa", 1940, rugpjūčio 31; rugsėjo 3, 5, 7, 10, 12, 14, 17—21.

☐ **Snaigėms krintant.** [Apsakymas].—„Už Tarybų Lietuvą", 1943, vasaris, Nr. 9.

☐ **Ar grįši?** [Apsakymas].—„Literatūra ir menas", 1943, birželis, Nr. 8, su iliustr.

☐ **Grįžtant.** [Apsakymas].—„Jaunimo gretos", 1944, Nr. 3, p. 4—5.

☐ **Pas dėdę Silvestrą.** [Scenos vaizdelis].—„Literatūra ir menas", 1944, gegužė, Nr. 5.

☐ **Nebėra ko rinktis.** (Karys pasakoja). [Apsakymas].—„Pergalė", 1945, Nr. 1/2, p. 28—36.

☐ **Ievos žydi.** [Apsakymas].—„Jaunimo gretos", 1945, Nr. 5, p. 6—7.

☐ **Spindulys.** [Apsakymas].—„Jaunimo gretos", 1945, Nr. 7, p. 6, 12.

☐ **Po vidurnakčio.** [Apsakymas].—„Tiesa", 1947, sausio 1.

☐ **Kaip nukaldino žmogų.** [Apsakymas].—„Švyturys", 1950, Nr. 1, p. 6—8, su iliustr.

☐ **Oi, jūs grybai, grybai!..** Kino komedija.—„Pergalė", 1953, Nr. 9, p. 8—24.— Parašas: V. Miliūnas, J. Baltušis.

☐ **Šviesi properša.** [Apsakymo „Trys šulai" ištr.].—„Tiesa", 1956, gegužės 13.

☐ **Jie ėjo.** Iš rašomo romano „Paskutinės mišios", vaizduojančio pirmuosius pokario metus.—„Jaunimo gretos", 1962, Nr. 1, p. 11—13, su iliustr.

☐ **Kam neužtenka gyvenimo.** Apsakymas.—„Tarybinė moteris", 1962, Nr. 7, p. 5—7, su iliustr.

☐ **Rusės meilė.** (Novelės apie meilę).—„Pergalė", 1964, Nr. 12, p. 41—46.

☐ **Ko nepasakė Laukys.— Valiusei reikia Alekso.**— Kn.: Lietuvių tarybinė novelė. V., 1969, p. 119—143.

LITERATŪRINIAI STRAIPSNIAI

☐ **Visas dėmesys jauniems talentams!** —„Lietuvos žinios", 1940, liepos 27.

Apie jaunųjų rašytojų auklėjimą.

☐ **Tarybinės lietuvių literatūros kritika ir jos uždaviniai.**—„Literatūra ir menas", 1947, sausio 15.

☐ **Jautriausias mūsų reikalas.**—„Literatūra ir menas", 1947, rugpjūčio 24.

Jaunųjų rašytojų ugdymo klausimu.

☐ **Lietuvių literatūros dekada Maskvoje.**—„Pergalė", 1948, Nr. 4, p. 50—55.

☐ **Jaunųjų pradedančiųjų rašytojų darbas ir uždaviniai.**—„Pergalė", 1948, Nr. 12, p. 37—47.—„Literatūra ir menas", 1948, gruodžio 1.

Pranešimas, skaitytas I resp. pradedančiųjų rašytojų susirinkime Vilniuje. Sutrump. stenograma.

☐ **Auga ir vystosi lietuvių tarybinė literatūra.**—„Literatūra ir menas", 1949, vasario 16.

☐ **Kolektyvizacijos tema mūsų tarybinėje literatūroje.** (Iš pranešimo, padaryto Kritikų sekcijos susirinkime).—„Literatūra ir menas", 1949, kovo 25.

☐ **Už glaudų teatrų ir dramaturgų bendradarbiavimą.**—„Literatūra ir menas", 1950, birželio 18.

☐ **Lietuvių tarybinė dramaturgija ir jaunųjų rašytojų uždaviniai.**—„Pergalė", 1951, Nr. 6, p. 72—82.—„Literatūra ir menas", 1951, gegužės 20.

☐ **Penkeri metai nuo VKP(b) CK nutarimų ideologiniais klausimais paskelbimo ir mūsų tarybinių rašytojų uždaviniai.**—„Pergalė", 1951, Nr. 9, p. 104—118.—„Literatūra ir menas", 1951, rugsėjo 16.

Pranešimas LTSR Rašytojų s-gos pirminės partinės org-jos atvirame susirinkime.

☐ **Kai kuriais mūsų dramaturgijos klausimais.**—„Literatūra ir menas", 1953, gruodžio 27.

☐ **Tarybinių rašytojų suvažiavimui artėjant.**—„Pergalė", 1954, Nr. 6, p. 83—95.

Tarybinės lietuvių literatūros apžvalga.

☐ **Naują barą pradėjus.**—„Literatūra ir menas", 1958, gruodžio 5.

Lietuviškosios kino dramaturgijos apžvalga.

☐ **Tvirtėjančiu žingsniu.**—„Komunistas", 1959, Nr. 7, p. 43—51.

Apie lietuvių tarybinę kinematografiją.

☐ **Milijoninei auditorijai — brandžiausius kūrinius.**—„Literatūra ir menas", 1961, balandžio 22.

Apie Lietuvos kino studijos uždavinius.

☐ **Už partinį principingumą kūryboje.** (Mūsų kūrybinės veiklos programa).—„Literatūra ir menas", 1961, gegužės 20.

☐ **Gyvenimas — kūrybos šaltinis.** Rašytojo meistriškumo klausimai.—„Literatūra ir menas", 1963, rugpjūčio 17.

☐ **Kodėl dainuoja poetai.**—„Tiesa", 1966, gegužės 15, 17, 19.

Įspūdžiai iš Tadž. TSR Rašytojų s-gos suvažiavimo.

☐ **Žanro specifika ir kiti klausimai.** Tęsiame pokalbį apie apsakymą.—„Literatūra ir menas", 1967, vasario 25.

☐ **Dyki nesėdėjom.** („Pergalei"— 25).—„Pergalė", 1967, Nr. 5, p. 118—122, su iliustr.

☐ **Petras Cvirka mano gyvenime.**— Rink.: Atsiminimai apie Petrą Cvirką. V., 1969, p. 324—349.

☐ **Savo epochos žmogus.** K. Korsako — 60-mečiui.—„Pergalė", 1969, Nr. 10, p. 11—16, su portr.

☐ **Brangiausias suvenyras.**—„Kultūros barai", 1969, Nr. 11, p. 17—23, su iliustr.

Apie lietuvių literatūros ir meno dekadą Tadžikijoje.

☐ **Деревня в литовской литературе.**—«Сов. Литва», 1945, 27 марта.

☐ **Пятрас Цвирка.**— В кн.: Цвирка П. Избранные произведения. М., 1948, с. 5—18.

☐ **Литовская литература на новом пути.**—«Литературная газета», 1948, 28 февраля.

☐ **Для народа, для партии.**—«Литературная газета», 1958, 28 августа.

Задачи писателей Советской Литвы.

☐ **Крепнущим шагом.**—«Коммунист» (В.), 1959, № 7, с. 43—51.

О литовской советской кинематографии.

☐ **Слова созидателям.** [Беседа с писателем Ю. Балтушисом].—«Сов. Литва», 1960, 14 июля.

О достижениях литовской советской литературы за 20 лет.

☐ **Строки сердца.**—«Литературная газета», 1963, 20 апреля.

О задачах работников литературы и искусства Советской Литвы.

☐ **Весна идет.**—«Литературная газета», 1966, 1 мая.

Высказывание о задачах работников литературы и искусства.

☐ **Человек-праздник.**—«Дружба народов», 1968, № 2, с. 257—258.

Воспоминания о роли произведений М. Горького на творческом пути Балтушиса.

PUBLICISTIKA

☐ **Mūsų laikų Gražina komjaunuolė Marija Melnikaitė.**—„Tarybų Lietuva", 1943, spalio 28, su portr.

☐ **Karžygė Birutė Karosienė.** [Apybraiža].— Rink.: Lietuviškosios divizijos kovų kelias. M., 1944, p. 87—88.

☐ **Amžinieji lietuvių tautos priešai istorijos teisme.**—„Jaunimo gretos", 1946, Nr. 1, p. 14—15.

☐ **Ištikimiausias mano draugas.**—„Komjaunimo tiesa", 1947, gruodžio 9.

Lietuviškos knygos 400 metų sukakties proga.

☐ **Sveika būk, sese Kirgizija!** [Kelionės įspūdžiai].—„Pergalė", 1963, Nr. 12, p. 108—118.

☐ **Į sėją ir pjūtį!**— Leid.: Kraštotyra. 1964. V., 1965, p. 33—38.— Išsp. rotaprintu.

Kalba LTSR Kraštotyros d-jos suvažiavime.

☐ **Neramios širdys kalnus** verčia.—„Kultūros barai", 1967, Nr. 1, p. 52—55, su iliustr.

Apie „Kupiškėnų vestuves".

☐ **Kūrėjai neišeina.**— Rink.: Petras Kubertavičius. V., 1970, p. 149—158.

☐ **Su kuo valgoma druska.** [Su red. prierašu].—„Kultūros barai", 1971, Nr. 1, p. 55—57.

Apie rašytojų ir menininkų ryšius su skaitytojais, klausytojais ir žiūrovais.

☐ **Sveikas atvykęs, Tadai Blinda!** —„Kalba Vilnius", 1973, Nr. 11, p. 3, su iliustr.

☐ **Вчера, сегодня и завтра.**—«Сов. Литва», 1946, 17 августа.

О развитии культуры в Лит. ССР.

☐ **Там, где юность прошла.** Из путевых заметок.—«Сов. Литва», 1958, 23, 25 ноября.

О рождении Советской Литвы.

☐ **Неразлучная советская семья.**—«Сов. Литва», 1961, 20 июля.

О дружбе литовского народа с братскими советскими народами.

☐ **Откуда ушел Толстой...**—«Сов. Литва», 1964, 31 декабря; 1965, 1 января.

Отрывок из заметок о путешествии по США. С примеч. ред.

☐ **Богатства народного творчества.**—«Литва литературная», 1968, с. 185—189, с ил.

Об этнографическом представлении «Старинная купишкская свадьба».

☐ * **[Poezijos šalis].**—«Садои Шарк», 1966, Nr. 7, p. 96—103.—Tadž. k.

Įspūdžiai iš Tadžikistano.

LITERATŪRINIS BENDRAAUTORIS

☐ **Likas A.** Jie gynė Maskvą. [Lit. bendraaut. J. Baltušis. Iliustr. V. Vizgirda]. V., „Vaga", 1967. 240 p. su iliustr.

☐ **Klimka K.** Pariedink priekin akmenėlį. Spaudai paruošė J. Baltušis.—„Tiesa", 1959, rugsėjo 3—5.

Iš hitlerinės okupacijos metų Kauno IX forto kalinio atsiminimų.

GROŽINIAI KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

RUSŲ KALBA

☐ **Избранное.** [Рассказы и пьесы. Ил. В. Черняускайте]. В., Гослитиздат, 1953. 309 с. с ил. (Декада литературы и искусства Лит. ССР).

Содерж.: *Рассказы:* Белый клевер; Рассказ партизана; Перед большой пахотой; Краюха хлеба; Секрет Скуодиса; Как расколдовали вяз; Совесть.— *Пьесы:* Поют петухи. [Также в сб.: Советская литовская драматургия. М., 1954, с. 77—128; Пьесы советских писателей. Т. 9. М., 1955, с. 417—471]; Ранним утром. [Также в кн.: Советская литовская драматургия. М., 1954, с. 15—76].

☐ **Проданные годы.** Роман в новеллах. Кн. 1. [Пер. К. Кела. Ил. С. Красаускас]. В., Гослитиздат, 1959. 376 с. с ил.

Также: М., Гослитиздат, 1963. 275 с.; М., «Известия», 1965. 280 с. (Ил. В. Станицкий).

☐ **О чем песни не сложены.** Рассказы, новеллы, очерки. [Ил. М. М. Мечников]. М., «Сов. писатель», 1965. 292 с. с портр.

В содерж. также *рассказы:* Я уже не пастушка; Выделенный; Неделя начинается хорошо; Мое первое причастие; Так прошло лето; Андрюнасова наука; Старость Пестрого; Хорек; Партизан Даура; Секунды тишины.— *Новеллы о любви:* Валюсе нужен Алексас; Чего не досказал Лаукис; Последняя, тихая радость; Гладких дорог не бывает; Цветы. [Также: Рассказы о любви.— «Дружба народов», 1963, № 6, с. 107—131].— *Очерк:* О чем песни не сложены.

☐ **Когда цветет росянка.** [Рассказ].—В сб.: За Советскую Прибалтику. М.—Л., 1943, с. 22—26.— Также в сб.: Над синим Неманом. М., 1944, с. 41—45.

☐ **Так нужно.** [Рассказ].— В сб.: Над синим Неманом. М., 1944, с. 70—88.

☐ **Возвращение.** Новелла.—«Сов. Литва», 1944, 29 октября.

☐ **Над Неманом утро.** [Ориг. загл.: „Tolimoje aprylinkėje". Лит. сценарий].—«Искусство кино», 1952, № 3, с. 12—51.— Авт.: Ю. Балтушис, Е. Габриловичюс.

☐ **Любовь русской.** Из цикла «Новеллы о любви». [С примеч. ред.]— «Сов. Литва», 1964, 20 июня, с портр.

☐ **Далекое эхо.** Посвящаю Эгидии С. Из цикла «Новеллы о любви».— «Сов. Литва», 1965, кн. 11, с. 46—61, с ил.

☐ **Признание.** Рассказ.—«Сельская жизнь», 1966, 16 июля.

☐ **Весенняя амнистия.** [Новелла].—«Комсомольская правда» (В.), 1966, 30 ноября.

☐ **Проданные годы.** Заключит. глава второй книги.—«Литва литературная», 1969, с. 9—35, с ил.

KITŲ TSRS TAUTŲ KALBOMIS

☐ **Праданыя годы.** [Parduotos vasaros. Novelių romanas. Vertė O. Glovackienė ir A. Astreika]. Мінск, Дзяржвыд. БССР, 1961. 259 p. su iliustr.— Baltar. k.

☐ **Продаж.— Луста хлеба.** [Pardavimas. „Parduotų vasarų" ištr.— Abišalė. Vertė M. Gerasimovičius].— Rink.: Літоўскія апавяданні. Мінск, 1957, p. 144—167.— Baltar. k.

☐ **Ліст Андрунаса.** [Andriūno laiškas. Apsakymas].—«Літаратура і мастацтва», 1958, 21 мая, su iliustr.— Baltar. k.

☐ **Партызан Даура.** [Apsakymas].—«Літаратура і мастацтва», 1959, 15 красавіка.— Baltar. k.

☐ **Шашок.** [Šeškas. „Parduotų vasarų" ištr.].—«Гомельская праўда», 1963, 25 верасня.— Baltar. k.

☐ **Müüdud suvi.** [Parduotos vasaros. Ištrauka. Vertė A. Erleman].— **Leivakäär.** [Abišalė. Vertė T. Huik].— Rink.: Leedu novelle. Tallinn, 1958, p. 97—194.— Estų k.

☐ *** Mööda kodust Leedumaad.** [Po gimtąją Lietuvą. Kelionės įspūdžiai].— „Rahva Hääl", 1960, 27 august.— Estų k.

☐ **Partizānis Daura.** [Apsakymas. Vertė V. Brutanė]. M., Cittautu literatūras apgāds, 1943. 15 p.— Latvių k.

☐ **Dzied gaiļi.** [Gieda gaideliai]. 4 v. pjesė. Rīgā, 1955. 54 p. (E. Melngaiļa vārdā nosauktais tautas mākslas nams).— **Latvių k.**

☐ **Pārdotās vasaras.** [Parduotos vasaros. Novelių romanas. Vertė P. Kalva]. Rīgā, Latvijas valsts izd-ba, 1964. 268 p.— Latvių k.

☐ **Noveles par mīlestību.** [Novelės apie meilę. Vertė A. Sukovskis. Iliustr. V. Uozuolinis]. Rīgā, „Liesma", 1967. 169 p. su iliustr.— Latvių k.

Turinys: Valiusei reikia Alekso.— Paskutinis tylus džiaugsmas.— Tiesių kelių nėra.— Ko nepasakė Laukys.— Tolimas aidas.— Kur prabėga šuva.— Praėjo mergina.— Gėlės.

☐ **Vasara.** [Apsakymas. Orig. antr.: „Taip praėjo vasara"].—„Karogs", 1941, Nr. 2, p. 173—185.— Latvių k.

☐ **Es vairs neesmu gans.** [Aš jau ne piemenė. Novelė].—„Padomju Jaunatne", 1944, 11., 14., 16., 18. novembrī.— Latvių k.

☐ **Tilindža zaudējumi.** [Tilindžio nuostoliai. Novelė].—„Literatūra un Māksla", 1949, 15. maijā.— Latvių k.

☐ * **Де присос.** [Atliekamas].— Rink.: Новела советикэ литуаниянэ. Кишинэу, 1961.— Mold. k.

☐ **Співають півні.** [Gieda gaideliai. 4 v. pjesė. Vertė J. Nazarenka]. Київ, «Мистецтво», 1954. 87 p. su iliustr.— Ukr. k.

——— Пёса на 4 д. Пер. Ю. Назаренка. Київ, 1954. 94 p. [Головне Упр. культурно-освітніх установ М-ва культури Укр. РСР. Центральний будинок народної творчості].— Išsp. daugin. prietaisu.— Ukr. k.

☐ **Продані літа.** [Parduotos vasaros. Novelių romanas. D. 1. Vertė V. Petrovskis. Įž. str. A. Bučio. Iliustr. F. Gluščiukas]. Київ, «Дніпро», 1972. 264 p. su portr. («Джерела дружбы»).— Ukr. k.

☐ **Остання тиха радість.** [Paskutinis tylus džiaugsmas. Apsakymas].—«Україна», 1968, № 21, p. 6—7, su iliustr.— Ukr. k.

☐ **Чого не сказав Лаукіс.** [Ko nepasakė Laukys. Apsakymas. Vertė O. Grabauskienė].— Leid.: Сузір'я. Вып. 5. Київ, 1971, p. 11—17.— Ukr. k.

☐ **Urliub.** [Atostogos. Apsakymas].—„Štraln", 1939, Nr. 18, p. 3—5; Nr. 19, p. 6—10.— Žydų k.

☐ **Der zekster ovnt.** [Šeštąjį vakarą. Apsakymas].—„Štraln", 1940, Nr. 10, p. 9—10; Nr. 11, p. 19—20.— Žydų k.

☐ [**Pardavimas.** „Parduotų vasarų" ištr.].—«Эдебиот жене искусство», 1956, № 7, p. 61—71.— Kazachų k.

☐ * [**Abišalė.— Sąžinė**].— Rink.: [Lietuvių apsakymai]. Alma-Ata, 1959.— Kazachų k.

☐ [**Paskutinis tylus džiaugsmas.** Apsakymas].—«Садои Шарк», 1969, № 8, p. 58—67.— Tadž. k.

☐ [**Partizanas Daura.** Apsakymas].—«Точикистони Совети», 1969, rugsėjo 6.— Tadž. k.

☐ * [**Pardavimui.** „Parduotų vasarų" ištr.].—«Садои Шарк», 1972, Nr. 5, p. 37—50.— Tadž. k.

☐ [**Ko nepasakė Laukys**].— Rink.: [Pabaltijo apsakymai]. Kazanė, 1964, p. 236—253.— Tot. k.

☐ [**Gėlės.** Apsakymas].—«Совет Тожикистони», 1969, rugsėjo 20, su iliustr.— Uzb. k.

☐ [**Partizanas Daura.— Abišalė**].— Rink.: [Lietuvių apsakymai]. Taškentas, 1952, p. 86—116.— Uzb. k.

UŽSIENIO KALBOMIS

☐ **Song in the Background.** [Kas dainon nesudėta. Apybraiža].—"Soviet Literature", 1961, Nr. 9, p. 10—24, su portr.— Anglų k.— Taip pat isp., lenk. ir vok. k.

☐ **A last joy.** [Paskutinis tylus džiaugsmas. Apsakymas. Trumpai apie aut., p. 305].— Rink.: By the light of day. M., 1968, p. 305—321, su iliustr.— Anglų k.

☐ **What Laukys did not say.** From stories about love. [Ko nepasakė Laukys. Apsakymas].— Rink.: Dialogue at sea. M., 1969, p. 195—208.— Anglų k.

☐ **Тиха радост.** [Paskutinis tylus džiaugsmas. Apsakymas].—«Българо—съветска дружба», 1964, kn. 10, p. 12—13, 18.— Bulg. k.

☐ **Мъката на Лаукис.** [Ko nepasakė Laukys. Apsakymas].—«Българо—съветска дружба», 1967, kn. 11, p. 14—15.— Bulg. k.

☐ **Zpívají kohouti.** [Gieda gaideliai. 4 v. drama. Vertė M. Jenišova]. Praha, Československé divadelni a literárni jednatelstvi, 1957. 72 p.— Išsp. rotapr.— Čekų k.

☐ **Cukrovka.** [Cukriniai runkeliai. Apsakymas].—„Praha—Moskva", 1955, Nr. 8, p. 14—20.— Čekų k.

☐ **Krojič.— Svědomí.** [Abišalė.— Sąžinė. Vertė A. Erhartas].— Rink.: Litevské povídky. Praha, 1956, p. 7—35.— Čekų k.

☐ **Prodej.** [Pardavimas. „Parduotų vasarų" ištr.].—„Beseda", 1960, Nr. 33, p. 12, su iliustr.— Čekų k.

☐ **Floroj.** [Gėlės. Apsakymas. Su trump. žiniomis apie aut.].— Rink.: Horizonto de Soveta Litovio una kajero. V., 1970, p. 13—17.— Esp. k.

☐ **La última y apacible alegria.** [Paskutinis tylus džiaugsmas. Apsakymas. Iš rusų k. vertė V. Uribes].— Rink.: A la luz del dia. M., 1969, p. 248—265, su iliustr.— Isp. k.

☐ **Pieją koguty.** [Gieda gaideliai. 4 v. drama. Vertė A. Lau-Gniadovska]. Warszawa, „Współpraca", 1949. 94 p.— Lenkų k.

Taip pat: Warszawa, „Czytelnik", 1955. 96 p. su iliustr.

☐ **Sumienie.— Skiba chleba.** [Sąžinė.— Abišalė. Vertė A. Zakaras, A. Lau-Gniadovska].— Rink.: Opowiadania litewskie. Warszawa, 1953, p. 64—97.— Lenkų k.

☐ **Sprzedaż.** [Pardavimas. „Parduotų vasarų" ištr.].—„Czerwony Sztandar", 1955, 22 maja.— Lenkų k.

☐ **Pierwszy urlop.** [Pirmosios atostogos. „Parduotų vasarų" ištr.].—„Czerwony Sztandar", 1957, 27 września; 3, 6, 13, 19 października.— Lenkų k.

☐ **Wczesnym rankiem.** [Anksti rytelį. 4 v. pjesė. Adaptavo ir vertė A. Lau-Gniadovska].— Rink.: Dni kultury litewskiej. Warszawa, 1957, p. 30—63.— Lenkų k.

☐ **Życie jest zbyt krótkie.** [Gyvenimas yra per daug trumpas. Orig. antr.: „Kam neužtenka gyvenimo". Apsakymas].—„Kobieta Radziecka", 1962, Nr. 7, p. 5—7.— Lenkų k.

☐ **Kwiaty.** [Gėlės. Iš ciklo „Novelės apie meilę". Su red. prierašu].—„Czerwony Sztandar", 1963, 4 grudnia.— Lenkų k.

☐ **Czego Laukys nie dopowiedział.** [Ko nepasakė Laukys. Apsakymas. Su trump. žiniomis apie aut.]—„Kraj Rad", 1966, Nr. 39, p. 24—25, su iliustr.— Lenkų k.

☐ **Waluś potrzebny jest Oleś.** [Valiusei reikia Alekso. Apsakymas. Vertė A. Stoberska].— Rink.: Tam gdzie malwy lśnią czerwone... Warszawa, 1973, p. 165—179, su portr.— Lenkų k.

□ **L'enfance vendue.** [Parduota vaikystė. „Parduotų vasarų" ištr. Su trump. žiniomis apie aut.]—„Oeuvres et Opinions", 1960, Nr. 10, p. 6—93, su portr.— Pranc. k.

□ **La dernière joie.** [Paskutinis tylus džiaugsmas. Apsakymas. Vertė A. Mazzi].— Rink.: A la lumière du jour. M., 1968, p. 279—295, su iliustr.— Pranc. k.

□ **Scendes öröm.** [Paskutinis tylus džiaugsmas. Apsakymas].—„Asszonyok", 1964, Nr. 1, p. 34—35; Nr. 2, p. 28—29, su iliustr.— Vengrų k.

□ **Az el nem hangzott mondat.** [Ko nepasakė Laukys. Apsakymas. Su trump. žiniomis apie aut.]—„Szovjet hiradó", 1966, Nr. 19, p. 20—21.— Vengrų k.

□ **Egyenes utak nincsenek.** [Tiesių kelių nėra. Apsakymas. Vertė L. Marazas].— Rink.: A csikos trolibusz. Debrecen, 1970, p. 12—38.— Vengrų k.

□ **Letzte Freude.** [Paskutinis tylus džiaugsmas. Apsakymas].—„Die Sowjetfrau", 1964, Nr. 1, p. 34—35, su iliustr., Nr. 2, p. 28—29, su iliustr.— Vok. k.

Valiuse braucht Aleksas.— Was Laukys nicht gesagt hat. [Valiusei reikia Alekso.— Ko nepasakė Laukys. Apsakymai. Vertė I. Brėving].— Rink.: Fische haben kein Gedächtnis. Berlin, 1970, p. 197—226.— Vok. k.

[**Paskutinis tylus džiaugsmas.** Apsakymas].— Kn.: Ai to tatakai-no monogatari. M., 1967, p. 282—304, su iliustr.— Japonų k.

INSCENIZACIJA

□ **Žilys G., Ciunis L.** Novelės apie meilę.— Ciunis L. Režisūrinės pastabos „Novelėms apie meilę".— Kn.: Žemė maitintoja ir Novelės apie meilę. V., 1970, p. 59—127.

II

LITERATŪRA

Baltušis J. Savosios vietos beieškant. [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 291—299, su iliustr.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (21 pavad.), p. 572.— Taip pat: Baltušis J. Raštai. T. 3. V., 1959, p. 73—84; Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1957, p. 41—49.— **Baltušis J.** Balandžio 14 dieną rašytojui Juozui Baltušiui sukanka šešiasdešimt metų. [Atsakymai į „Švyturio" anketos klausimus].—„Švyturys", 1969, Nr. 6, p. 11, su portr.— **Baltušis J.** Kasdieninės duonos tiesa. [Užrašė E. Ignatavičius].—„Literatūra ir menas", 1969, balandžio 12 d.— **Baltušis J.** Mieli draugai! (Rašytojai atsako į anketą).—„Komjaunimo tiesa", 1941, kovo 9, su portr.— **Baltušis J.** Pajusti gyvenimo skonį. Į „Moksleivio" klausimus atsako liaudies rašytojas J. Baltušis.—„Moksleivis", 1972, Nr. 9, p. 8—9, su portr.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 3. D. 2. V., 1965, p. 519—526; T. 4. V., 1968, p. 421—446, 607, su iliustr.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 171—172, su iliustr.— **Ambrasas K.** Visarionas Belinskis ir lietuvių literatūra.— „Pergalė", 1961, Nr. 6, p. 124—126.— **Juozas Baltušis.**—„Bibliotekų darbas", 1973, Nr. 3, p. 20—22, su portr.— **Juozas Baltušis.**—„Literatūros ir meno metraštis", 1960, p. 116—117, su portr.— **Būtėnas J.** Talentingas kūrėjas. J. Baltušiui 60 m.—„Komjaunimo tiesa", 1969, balandžio 13, su portr.— **Drilinga A.** Mūsų Juozas Baltušis.—„Komjaunimo tiesa", 1959, balandžio 14, su portr.—

Juozėnas L. Tik šitaip... J. Baltušio brolio atsiminimai. [Su red. prierašu].— „Jaunimo gretos", 1959, Nr. 4, p. 7—9, su portr.— **Jurginis J.** Apie Juozą Baltušį ir jo apysakas.—„Tiesa", 1944, rugsėjo 23.— **Kostkevičiūtė I.** Juozas Baltušis. [Lit. portretas].— Kn.: Kostkevičiūtė I. Literatūros dienovidžiai. V., 1964, p. 131—152.— **Kubilius V.** Baltušio proza.— Kn.: Kubilius V. Mūsų rašytojai. V., 1958, p. 136—162.— **Lankutis J.** Aktyvus ir pasyvus žvilgsnis į tikrovę.— Rink.: Literatūros klausimai. V., 1956, p. 30, 36—37.— **Lankutis J.** Stilius ir metodai.—„Pergalė", 1959, Nr. 5, p. 146—149.— **Lapašinskas J.** Graži kūrybos vasara.—„Tiesa", 1969, balandžio 13.— **Lapašinskas J.** Sodrus talentas. (Rašyt. J. Baltušiui — 60).—„Gimtasis kraštas", 1969, balandžio 10, su portr.— **Liepsnonis A.** Juozo Baltušio apysakos.—„Valstiečių laikraštis", 1940, lapkričio 15, su portr.— **Liepsnonis A.** Rašytojo sode. [Su red. prierašu].—„Komunizmo keliu" (Kupiškis), 1973, kovo 31.— **Lipskis S.** Šilčiausi žodžiai, gražiausios gėlės. [Iškilmingas vakaras, skirtas J. Baltušio gimimo 60-osioms metinėms].—„Literatūra ir menas", 1969, balandžio 19, su iliustr.— **Lisenkaitė L.** Rašytojo kūrybos aruodai.—„Tiesa", 1969, balandžio 13.— **Makarovas A.** Apie bičiulių knygas. V., 1972, p. 28—52, 57—62.— **Matuzevičius E.** Iš kur ta versmė...—„Jaunimo gretos", 1969, Nr. 4, p. 17.— **Petkevičius V.** Liaudžiai atiduotos vasaros.—„Vakarinės naujienos", 1969, balandžio 14, su portr.— **Pocius A.** Iš liaudies gelmių.—„Pergalė", 1969, Nr. 4, p. 112—115, su portr.— **Ragauskas J.** Juozas Baltušis. (Rašytojai — laureatai).—„Bibliotekų darbas", 1957, Nr. 4, p. 28—29, su portr.— **Sluckis M.** Didelio talento vasara.— Kn.: Sluckis M. Sunkiausias menas. V., 1960, p. 113—124.— **Tilvytis T.** Ilgų kūrybingų metų! —„Jaunimo gretos", 1969, Nr. 4, p. 16—17, su portr.— **Venclova A.** Rašytojas, kurį mes mylime.— Kn.: Venclova A. Epochos vėjas. V., 1962, p. 201—207.— **Venclova A.** Retas talentas. J. Baltušio 60-mečiui.—„Literatūra ir menas", 1969, balandžio 12, su portr.— **Žėkaitė J.** Antonas Čechovas ir lietuvių literatūros apsakymas.—„Literatūra ir kalba", 1969, t. 10, p. 90—91, 94—95 ir kt.— **Балтушис Ю.** В поисках своего места. [Сокр. очерк-воспоминание].—«Литературная газета», 1959, 14 апреля.— **Балтушис Ю.** Поет Литва. (Наша юбилейная анкета).—«Сов. Литва», 1965, 10 июля.— **Балтушис Ю.** Сигнал к творчеству. [Из воспоминаний об условиях творческой работы летом в 1940 г.].—«Литературная газета», 1962, 7 ноября.— **Балтушис Ю.** «Я всегда ужасно завидовал писателям, которые прочно сидят за столом». (Жизнь — источник творчества).—«Вопросы литературы», 1963, № 5, с. 94—98.— **Амбрасас К.** Сын народа — народу.—«Сов. Литва», 1959, 15 марта.— **Бутенас Ю.** Талантливый писатель, замечательный человек. (Ю. Балтушису — 60 лет).—«Комсомольская правда» (В.), 1969, 13 апреля, с портр.— **Большая** советская энциклопедия. Изд. 3-е. Т. 2. М., 1970, с. 587.— **Декада** литовской литературы в Москве. Февраль—март. 1948. К., 1948, с. 35—36.— Декада литовской литературы и искусства в Москве. 1954 г. В., 1954, с. 87—88, с портр.— **Довидайтис Й.** Мастер прозы.—«Сов. Литва», 1969, 13 апреля, с портр.— **Жукаускас А.** Поздравляем юбиляра. Ю. Балтушису — 60 лет.—«Литературная газета», 1969, 16 апреля, с портр.— **Йонинас А.** Плодотворные годы.—«Сов. Литва», 1959, 14 апреля, с ил.— **Краткая** литературная энциклопедия. Т. 1. М., 1963, стб. 424—425.— **Літоўскія**

апавяданні. Мінск, 1957, p. 106.— Baltar. k.— **Макаров А. Н.** Юозас Балтушис.— В кн.: Макаров А. Н. Поколения и судьбы. Книга статей. М., 1967, с. 74—94.— **Очерк** истории литовской советской литературы. М., Изд. АН СССР, 1955, с. 176—177.— **Панкина** В. Юозас из Аникщяй.— «Литературная газета», 1968, 13 марта.— **Петкявичюс В.** Годы, отданные народу. (Наши юбиляры).—«Вечерние новости», 1969, 14 апреля, с портр.— **Театральная** энциклопедия. Т. 1. М., 1961, стб. 423—424.— **Baltušis J.** Comment je suis devenu écrivain.—„Oeuvres et Opinions", 1961, Nr. 10, p. 146—151.— Pranc. k.— **Baltušis J.** „Savez-vous..." [Užrašė V. Pankina].—„Oeuvres et Opinions", 1969, Nr. 124, p. 150—152.— Pranc. k.— **Baltušis J.** Tā sākās... [Iš atsiminimų apie savo kelią į literatūrą. Su red. prierašu].—„Literatūra un Māksla", 1969, 12. aprīlī, su portr.— Latvių k.— **Bučys A.** Notes on lithuanian novel.—"Soviet Literature", 1969, Nr. 10, p. 160—166.— Anglų k.— Taip pat isp., lenkų ir vok. k.— **Būtėnas J.** Juozas Baltuszis. W związku z pięćdziesiątą rocznicą urodzin.—„Czerwony Sztandar", 1959, 14 kwietnia, su portr.— Lenkų k.— **„Juozas Baltuszis..."**—„Przyjaźń", 1966, Nr. 48, p. 11, su portr.— Lenkų k.— **Kubilius W.** Droga twórcza J. Baltuszisa. (K pomocy wykładowcom literatury).—„Czerwony Sztandar", 1966, 12 stycznia, su portr.— Lenkų k.— **Leedu** novelle. Tallinn, 1958, p. 7—8.— Estų k.— **Lisenkaitė L.** Twórcze skarby pisarza.—„Czerwony Sztandar", 1969, 13 kwietnia, su portr.— Lenkų k.— **Makarow A.** Siew i zbiory.— „Literatura Radziecka", 1960, Nr. 8, p. 137—143.— Lenkų k.— **Mały** słownik pisarzy narodów europejskich ZSRR. Warszawa, 1966, p. 28—29.— Lenkų k.— **Mały** słownik pisarzy świata. Wyd. 2. Warszawa, 1972, p. 51.— Lenkų k.— **Slovník** spisovatelů narodů SSSR. Praha, 1966, p. 50.— Čekų k.— **[Juozas Baltušis].**—«Казак эдебиеті», 1959, balandžio 10.— Kaz. k.

APIE KNYGAS IR ATSKIRUS KŪRINIUS

„Savaitė prasideda gerai". **Ašmėnas J.**—„Jaunoji Lietuva", 1939/40, Nr. 10, p. 509—515.— **Cvirka P.** Raštai. T. 10. V., 1952, p. 262—265.— Taip pat: „Dienovidis", 1940, Nr. 4, p. 254—255.— **Jakubėnas K.** J. Baltušio apysakos.—„Lietuvos žinios", 1940, kovo 16, Nr. 62.— **Jakubėnas K.** Du autoriai apie tikrąjį gyvenimą. [„Savaitė prasideda gerai" lyginama su V. Žilionio „Būdviečių mokykla"].—„Varpas", 1940, Nr. 7, p. 108.— Parašas: P. Kalnietis.— **Liepsnonis A.** Rašytojas iš liaudies.—„Tarybų Lietuva", 1940, spalio 5, su portr.— **Venclova A.**—„Kultūra", 1940, Nr. 4, p. 275—277.

„Gieda gaideliai". **Lankutis J.** Konflikto ir charakterio problema lietuvių tarybinėje dramaturgijoje.— Kn.: Lankutis J. Lietuvių dramaturgija. V., 1958, p. 86—91, 159—169 ir kt.— **Pranskus-Žalionis B.**— Kn.: Pranskus-Žalionis B. Laikas ir literatūra. V., 1973, p. 444—448.— **Šimkus J.** Lietuvių dramaturgijos klausimai.— Kn.: Šimkus J. Naujo kelio pradžia. V., 1970, p. 360—361.—**Жукаускас А.**—«Сов. Литва», 1948, 1 февраля.

„Kaip nukaldino žmogų". **Šimkus J.** Tikrovės užuolankomis.—„Literatūra ir menas", 1950, vasario 19.

„Rinktinė". **Biellauskas Alf.**—„Tiesa", 1952, lapkričio 19.— **Dulinskas A.**— „Komjaunimo tiesa", 1953, birželio 21.— **Sluckis M.**—„Literatūra ir menas",

1952, lapkričio 16.— **Šimkus J.** Prozos meistro kūryba.— Kn.: Šimkus J. Naujo kelio pradžia. V., 1970, p. 102—122.— **Гельбак П.** Вторжение в жизнь.— «Сов. Литва», 1953, 15 ноября.

„Anksti rytelį". **Grigoraitis Z., Reimeris V.** Be ryškaus gyvenimiško konflikto.—„Literatūra ir menas", 1953, gruodžio 9.— **Lankutis J.** Socialistinis realizmas lietuvių literatūroje. V., 1959, p. 94—95.— **Šimkus J.** Lietuvių dramaturgijos klausimai.— Kn:. Šimkus J. Naujo kelio pradžia. V., 1970, p. 357, 361.— **Балтушис Ю.** «Я написал пьесу «Ранним утром». (Новые пьесы сов. драматургов).—«Театр», 1954, № 1, с. 163—164.

„Parduotos vasaros". Kn. 1. **Tarybų** Lietuvos rašytojas Juozas Baltušis ir jo romano „Parduotos vasaros" pagrindiniai bruožai. V., 1963. 11 p. (Lietuvos draugystės ir kultūr. ryšių su užsienio šalimis d-ja).— Išsp. rotapr.— **Baltušis J.** Kaip buvo kuriamos „Parduotos vasaros".—„Tiesa", 1957, lapkričio 30.— **Baltušis J.** Mintys apie literatūrinį darbą [rašant „Parduotas vasaras"].—„Literatūra ir menas", 1957, gruodžio 7.— **Ambrasas K.** Demaskavimo aistra. Pirmas straipsnis apie „Parduotas vasaras".— Spalvos ir atspalviai. Antras straipsnis apie „Parduotas vasaras".— Kn.: Ambrasas K. Laiko tiesa. V., 1960, p. 185—218.— **Bieliauskas Alf.** Nueito kelio paminklas.— Kn.: Bieliauskas Alf. Keliai ir paminklai. V., 1963, p. 224—230.— **Bučys A.** Pasakojimas pirmuoju asmeniu ir romano struktūra.— Rink.: Šiuolaikinės lietuvių literatūros bruožai. V., 1969, p. 82—90.— **Kaminskas J.** Pasakotojo paveikslas romane.— Kn.: Kaminskas J. Literatūros kryžkelėse. V., 1968, p. 55—58.— **Lankutis J.** Prieš nacionalinį uždarumą literatūroje.— Kn.: Lankutis J. Literatūra ir humanistiniai idealai. V., 1963, p. 156—157.— **Lankutis J.** Socialistinis realizmas lietuvių literatūroje. V., 1959, p. 34—35, 133—142, 170—177, 193—198.— **Lankutis J.** Tradicija ir novatoriškumas. (1957 m. lietuvių tarybiniai romanai).— Rink.: 1957 metų lietuvių tarybinė literatūra. V., 1958, p. 24—32.— **Libartas K.**—„Komjaunimo tiesa", 1957, liepos 20.— **Makarovas A.** Apie bičiulių knygas. V., 1972, p. 11—15, 40—47.— **Nežnovas G.** Apie turinį ir formą grožinės literatūros kūrinyje.—„Pergalė", 1960, Nr. 9, p. 132—144.— Bibliogr. išnašose.— **Putrimas P.** Ryškus kūrinys apie praeitį.—„Tiesa", 1958, sausio 4.— **Raguotis B.** Ryškūs senojo kaimo paveikslai.—„Švyturys", 1957, Nr. 15, p. 18, su iliustr.— **Sluckis M.** Svarbus įnašas į lietuvių tarybinę literatūrą.—„Komunistas", 1957, Nr. 9, p. 51—54.— **Stepšys J.** Piemenuko paveikslas ir meninė J. Baltušio „Parduotų vasarų" specifika.—„Literatūra", 1962, t. 4, p. 31—41.— Santr. rusų k.— Bibliogr. išnašose.— **Šimkus J.** Juozo Baltušio nauja knyga.— Kn.: Šimkus J. Naujo kelio pradžia. V., 1970, p. 123—143.— **Tornau J.** Romano autoriaus rūpesčiai. V., 1966, p. 21 ir kt.— **Žilinskaitė V.** Vienas brangiausių akmenėlių. Perskaičius „Parduotas vasaras".— „Jaunimo gretos", 1957, Nr. 8, p. 17—18, su iliustr.— **Беляускас Альф.** Второе рождение книги.—«Известия», 1958, 16 июля.— **Бучіс А.** Край проданих літ.— Kn.: Балтушис Ю. Продані літа. Київ, 1972, p. 5—15.— Ukr. k.— **Залесская Б.** Юозас Балтушис и его роман «Проданные годы».— В кн.: Балтушис Ю. Проданные годы. М., 1963, с. 267—274.— **Зиманас Г.** Глазами современника.—«Правда», 1960, 10 августа.— **Лебедева А.** Всей жизнью написанная книга.—«Новый мир», 1960, № 5, с. 237—240.—

Либартас К.—«Комсомольская правда» (В.), 1957, 20 июля.— **Макаров А.** «Посев и жатва».—«Литературная газета», 1960, 2 апреля.— **Оскоцкий В.** Национальная природа художественного образа.— В кн.: Проблемы взаимосвязи и взаимообогащения литературы и искусства народов СССР. М., 1968, с. 85—91.— **Славин Л.** Роман в новеллах.—«Огонек», 1960, № 37, с. 27, с ил.— **Слуцкис М.** Значительный вклад в литовскую советскую литературу.—«Коммунист» (В.), 1957, № 9, с. 52—55.— **Теракопян Л.** Дыхание жизни. М., 1971, с. 10—22, 26.— ***Федоровська Л.** Соціальна загостреність змісту.—«Прапор», 1972, № 12, р. 103—105.— Ukr. k.— **Sukovskis A.** Pārdotās vasaras. [Su A. Venclovos, J. Tornau, J. Lankučio, A. Jonyno ir J. Šimkaus pasisakymais].—„Jaunās Grāmatas", 1964, Nr. 9, p. 16—17.— Latvių k.

„Parduotos vasaros". Kn. 2. **Baltušis J.** Antroji „Parduotų vasarų" knyga. [Aut. pasisakymas naujos knygos išleidimo proga].—„Naujos knygos", 1969, Nr. 3, p. 5, su portr.— **Bražėnas P.** Sodraus žodžio jėga.—„Komjaunimo tiesa", 1969, rugpjūčio 24.— **Bučys A.** Dar vienas rezonansas...— „Literatūra ir menas", 1969, liepos 19.— **Bučys A.** Romanas ir dabartis. V., 1973, p. 115—135, 265.— **Kėzytė S.** „Parduotų vasarų" nauji žodžiai.—„Kalbos kultūra", 1973, Nr. 24, p. 37—43.— **Kirkila J.** Knyga ir jos rezonansai...—„Literatūra ir menas", 1969, liepos 12.— **Kučinskaitė A., Kėzytė S.** Lietuviško žodžio meistras.—„Kultūros barai", 1969, Nr. 12, p. 56—58.— **Lisenkaitė L.** Pagrindinė rašytojo knyga.—„Tiesa", 1969, spalio 18.— **Браженас П.** Сила сочного слова. (Читатели о книгах).—«Комсомольская правда» (В.), 1969, 24 августа.— **Бучис А.** В краю проданных лет.—«Дружба народов», 1969, № 12, с. 221—230.— **Стяпшис Ю.** Творческий замысел завершен.—«Сов. Литва», 1969, 2 июля.

„Abišalė". **Kaminskas J., Radzevičius A.** Stiliaus ir charakterio problemos lietuvių tarybinėje prozoje. V., 1966, p. 227—230 ir kt.

„Kas dainon nesudėta". **Ambrasas K.** Laiko tiesa.— Kn.: Ambrasas K. Laiko tiesa. V., 1960, p. 97—98.— **Kirkila J.** Poezija publicistikoje.— Kn.: Kirkila J. Amžininkų balsai. V., 1961, p. 167—174.— **Lankutis J.** Socialistinis realizmas lietuvių literatūroje. V., 1959, p. 174—177.— **Lukinskas R.** Į gyvenimo grožį.—„Literatūra ir menas", 1959, rugsėjo 19.— **Raguotis B.** Gražų žmogų padovanojai tu, Lietuva šalele! —„Komjaunimo tiesa", 1959, balandžio 4.— **Залесская Б.** «Из реки по имени факт...»—«Дружба народов», 1959, № 6, с. 234—236.— **Рагуотис Б.** Хорошего человека подарила ты нам, Литва! —«Комсомольская правда» (В.), 1959, 4 апреля.

«О чем песни не сложены». **Лисянкайте Л.**—«Сов. Литва», 1966, 24 февраля.— **Семенов В.** Гладких дорог не бывает.—«Дружба народов», 1965, № 7, с. 272—274, с ил.— **Фоменко Л.** Посевы жизни.—«Литературная газета», 1965, 11 декабря.— **Semionov V.**—„Literatura Sovietica", 1966, Nr. 1, p. 180—182.— Isp. k.— Taip pat lenkų ir vok. k.

„Valiusei reikia Alekso". **Bubnys V.** Novelės apie meilę.—„Literatūra ir menas", 1965, liepos 24.— **Galinis V.** Tiesių kelių nėra.—„Pergalė", 1965, Nr. 7, p. 158—163.— **Jocys A.** Aštuonios žodžio briaunos.—„Komjaunimo tiesa", 1966, sausio 30.— **Kaminskas J.** Tauraus jausmo poetizacija.— Kn.: Kaminskas J. Literatūros kryžkelėse. V., 1968, p. 175—180.— **Kubilius V.**

Novelės apie meilę.—„Tiesa", 1965, spalio 31.— **Бучис А.** Новая действительность— новая новелла.— В сб.: Литература и современность. Сб. 7. М., 1967, с. 152—155.— **Йоцис А.** Восемь граней слова.—«Комсомольская правда» (В.), 1966, 30 января.— **Пакальнишкис Р.** Две книги Ю. Балтушиса.—«Сов. Литва», 1965, 31 июля.— **Sukovskis A.**—„Jaunās Grāmatas", 1967, Nr. 3, p. 21—22, su iliustr.— **Latvių k.— Sukovskis A.** Noveles par mīlestību.—„Karogs", 1965, Nr. 10, p. 148.— Latvių k.

„Tėvų ir brolių takais". **Kazlauskas A.** Knyga apie tėvų ir brolių takus užjūryje.—„Pergalė", 1967, Nr. 9, p. 164—166.

„Nežvyruotu vieškeliu". **Kirkila J.** Iš apsakymų aruodo.—„Kauno tiesa", 1971, gruodžio 12.— **Lipskis S.** Pagarba žmogui, tiesai, žodžiui.—„Pergalė", 1972, Nr. 8, p. 132—139.

„Su kuo valgyta druska". **Baltušis J.** Saulėlydžio sulaukus. [Pasisakymas leidžiant knygą].—„Naujos knygos", 1973, Nr. 7, p. 7—8, su portr.— **Bučys A.** Praeitis, atsigręžusi į dabartį.—„Tiesa", 1973, spalio 20.— **Bulota J.** Knyga apie vaikystę.—„Gimtasis kraštas", 1973, rugpjūčio 30.— **Raguotis B.** Kai ateina laikas...—„Pergalė", 1973, Nr. 12, p. 158—161.— **Sadauskas R.** Sūrus gyvenimas, saldus prisiminimas.—„Literatūra ir menas", 1973, rugsėjo 1.

APIE TEATRO PASTATYMUS

„Gieda gaideliai" Kauno Valst. dramos teatre. **Kutorgienė Z.** Smetoninis kaimas scenoje.—„Tarybų Lietuva", 1948, kovo 14.

LTSR Valst. dramos teatre. **Rudminas V.** Didžioji byla.—„Tiesa", 1948, rugsėjo 29, su iliustr.

Vilniaus Rusų dramos teatre. **Сыкчин Н.** «Поют петухи».—«Сов. Литва», 1955, 8 февраля.— **Кухта У.** Змястоўны спектакль.—«Літаратура і мастацтва», 1957, 29 чэрвеня, su iliustr.— **Baltar. k.**

Varšuvos Kameriniame teatre. **Lis-Blónska J.**—„Scena Świetlicowa", 1950, Nr. 7/8, p. 89.— Parašas: J. L.-Bl.— Lenkų k.— **Puzyna K.** Cztery razy realizm.—„Teatr", 1951, Nr. 4/5, p. 113—123.— Lenkų k.— **Szarzyński S.** Krzywda Łabutisa zostanie pomszczona.—„Trybuna Ludu", 1951, 31 stycznia.— Lenkų k.

Televizijos teatre. **Kymantaitė K.** Vėl gaideliai gieda. [Pasikalbėjimą užrašė J. Miliušis].—„Kalba Vilnius", 1971, Nr. 9, p. 4, su iliustr.— **Urbonaitė G.** Neišgiedota spektaklio melodija.—„Literatūra ir menas", 1971, kovo 13.

„Anksti rytelį" LTSR Valst. dramos teatre. **Gricius A.**—„Švyturys", 1958, Nr. 18, p. 13, su iliustr.—**Лозорайтис Ю.**—«Сов. Литва», 1953, 17 сентября.

„Parduotos vasaros". Inscenizacija Šiaulių Dramos teatre. **Adomaitis J.** Susitikimas su pamėgtais herojais.—„Raudonoji vėliava" (Šiauliai), 1965, balandžio 30, su iliustr.— **Galickis V.**—„Tiesa", 1965, birželio 26.— **Ignatavičius E.** Iliustracija ar aistrų tiesa?—„Literatūra ir menas", 1965, birželio 12.

APIE KINO FILMĄ

„Aušra prie Nemuno" (pagal scenarijų „Tolimoje apylinkėje"). **Baltušis J.** Kolektyvinio darbo vaisiai. Filmo „Aušra prie Nemuno" pasirodymo proga.—„Tiesa", 1953, rugsėjo 1.— **Lankauskas R.** Atsiveria akys.—„Jaunimo

gretos", 1953, Nr. 4, p. 14—15, su iliustr.— **Lankutis J.** Socialistinis realizmas lietuvių literatūroje. V., 1959, p. 283—288.— **Miliūnas V.**—„Literatūra ir menas", 1953, rugpjūčio 30, su iliustr.— **Mozūriūnas V.** Pasakojimas apie aušrą prie Nemuno.—„Komjaunimo tiesa", 1953, rugsėjo 3.— **Roda D.**—„Tiesa", 1953, rugsėjo 2.— **Белова Л.** О творческой системе редактирования.— «Искусство кино», 1955, № 7, с. 14—16.—**Кладо Н.** Современная тема и ее сценарное воплощение.—«Искусство кино», 1952, № 11, с. 85—88.— **Радзявичюс А.**—«Сов. Литва», 1953, 2 сентября.— **Baltuszis J.** Owoce kolektywnej pracy. W związku z ukazaniem się na ekranach republiki filmu „Świt nad Niemnem".—„Czerwony Sztandar", 1953, 1 września.— Lenkų k.— **Szymkus J.** Litewski film artystyczny.—„Czerwony Sztandar", 1953, 2 września.— Lenkų k.

Romualdas BALTUŠNIKAS (g. 1941)

Prozininkas.

Gimė 1941.VIII.24 Panevėžyje darbininkų šeimoje. Lankė Panevėžio I vid. mokyklą, dirbo Panevėžio Baldų kombinate, Statybos treste, Lietuvos VRE statyboje ir kt. 1965 eksternu baigė Vilniaus A. Vienuolio vid. mokyklą. 1972 baigė Vilniaus universiteto Istorijos fak. (žurnalistikos spec.). Dirbo žurnalistu. 1974—75 mokėsi Maskvos Aukštuosiuose dvimečiuose kino scenaristų ir režisierių kursuose. 1976—78 dirbo „Mūsų žodžio" redakcijoje. Nuo 1979 atsidėjo kūrybiniam darbui. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1973.

Kūrinius pradėjo spausdinti 1968. Pirmoji knyga, apysaka „Sugrįžtantis šauksmas", 1969. Yra parašęs apsakymų, novelių, apybraižų.

I

KŪRYBA

□ **Sugrįžtantis šauksmas.** [Apysaka. Iliustr. B. Uogintas]. V., „Vaga", 1969. 132 p. su iliustr.

Pirmoji publ.: „Pergalė", 1968, Nr. 6.

* * *

□ **[Eilėraščiai].**—„Moksleivis", 1968, Nr. 2, p. 17.

□ **Naktis po nežinomybės medžiu.** Novelė.—„Tarybinis studentas" (V.), 1968, birželio 5.

□ **Vėsa.** [Apysaka].—„Nemunas", 1969, Nr. 9, p. 14—23, su portr.

□ **Miražas.** [Apsakymas].—„Tarybinis studentas" (V.), 1970, sausio 16.

□ **Juodai žydras dangus.** [Apsakymas].—„Jaunimo gretos", 1970, Nr. 9, p. 14—15.

□ **Kelias į namus.** [Apsakymas].—„Tiesa", 1971, rugpjūčio 21.

□ **Vienas ir vienas.** [Apysakos ištr. Su red. prierašu].—„Panevėžio tiesa", 1971, *spalio 30, su iliustr.*

□ **Srovės.** [Apysaka].—„Nemunas", 1972, Nr. 2, p. 8—16. su iliustr.

□ **Pavėlavo.** Apsakymas.—„Tiesa", 1972, lapkričio 28.

□ **Ar nežinai, ko sukasi žemė?** [Rašomo to paties pavad. romano ištr. Su red. prierašu].—„Kalba Vilnius", 1973, Nr. 3, p. 4, su iliustr.

□ **Ką pasakys mokytojas?** Ištr. iš spaudai ruošiamo romano.—„Komjaunimo tiesa", 1973, birželio 15.

II

LITERATŪRA

□ **Vijota N.** Kelionė į didelį tikslą.—„Jaunimo gretos", 1972, Nr. 1, p. 8, su portr.

APIE ATSKIRUS RINKINIUS

„Sugrįžtantis šauksmas". **Komendantas A.** Kai trūksta nuoširdumo.—„Literatūra ir menas", 1969, birželio 21.—„Literatūra ir menas", 1972, balandžio 1.— **Parašas: Jūsų bičiulis Tomas.— Mareckaitė G. Dar kartą ieškotojas.**—„Pergalė", 1969, Nr. 6, p. 162—164.— **Umbrasaitė R.** Ieškant savojo tako.—„Literatūra ir menas", 1969, birželio 21.

Klemensas BALTUTIS žr. Klemensas Dulkė

Juozas BANAITIS (1908—1967)

Prozininkas, meno kritikas. LTSR valstybės ir kultūros veikėjas, LTSR nusipelnęs meno veikėjas (1954). Gimė 1908.III.1 Eržvilko mstl. (Jurbarko r.) amatininko šeimoje. Mirė 1967.III.27 Vilniuje, palaidotas Antakalnio kapinėse.

Baigęs Jurbarko gimnaziją, 1928—36 studijavo Kauno universiteto Humanitarinių mokslų fak. ir Kauno konservatorijoje. Universitete įsijungė į revoliucinę veiklą, buvo „Raudonosios pagalbos" universiteto kuopelės sekretorius. 1933 įstojo į LKP. 1932 išleido vieną žurn. „Linija" numerį (kartu su S. Anglickiu). Nuo 1936 mokytojavo Kauno III gimnazijoje, dirbo Lietuvos Muzikų d-joje, buvo Mokytojų s-gos pirmininkas ir vienas žurn. „Literatūra" (1936)) organiza-

torių. Nuo 1938 žurn. „Muzikos barai" redakcijos narys. 1940—41 LTSR Radijo k-to pirmininkas. Didžiojo Tėvynės karo metais Maskvos radijo lietuviškųjų laidų ats. redaktorius. 1943—44 LTSR Valst. meno ansamblių vadovas. 1944—53 Meno reikalų v-bos prie LTSR MT viršininkas. 1953—58 LTSR kultūros ministro pavaduotojas, 1958—67 kultūros ministras. 1940 Lietuvos Liaudies Seimo atstovas, LTSR AT Prezidiumo narys, Biudžetinės k-jos pirmininkas. Nuo 1940 LTSR AT deputatas. 1949—54 ir 1958—64 LKP CK narys. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1940. Pokario metais aktyviai dalyvavo Rašytojų s-gos veikloje (1945—54 jos v-bos narys).

Literatūrinio darbo pradžia 1930 (apsakymas „Sulaužyti žodžiai" rink. „Granitas"). Parašė apsakymų, apysaką, nebaigtas liko romanas „Varpinyčios romantika"; daug rašė meno ir muzikos klausimais.

Išvertė I. Erenburgo, F. Diurenmato kūrinių.

Bendradarbiavo „Antifašiste", „Aušroje", „Granite", „Lietuvos studente", „Literatūroje", „Naujojoje romuvoje" ir kt.

I

GROŽINĖ KŪRYBA

☐ **Kelias į kalną.** [Rinktinė. Įž. str. „Žodis apie mokytoją", p. 3—6, E. Mieželaičio]. V., „Vaga", 1970. 351 p. su portr.

Turinys: *Beletristika:* Sulaužyti žodžiai; Varpinyčios romantika. *Romanas.* [Pirmoji publ.: „Naujoji romuva", 1931, Nr. 1—6, 8]; Litanija; Romanas; Nebedainuoja Žemaitija. *Iš bloknoto;* Laisvės alėja. *Skicas;* Stogai varva; Ivaras Kroigeris. *Iš rašomo socialinio romano;* Trys abzacai; Ilga naktis; Jokūbas Guoba. [*Apysaka.* Išt r.: Rink. Pergalė. Kn. 1. M., 1943, p. 66—74; „Literatūra ir menas", 1943, balandis, Nr. 6]; Kelias į kalną; Giesmė apie gyvenimą; Eržvilkas.— *Publicistika:* Žodis muzikos mokytojams; Sovietų Rusijos muzikos kūrybos bruožai; Įspūdžių iš kelionės po Vidurinę Europą nuotrupos; Liucernos festivalis su Toskaniniu.

* * *

☐ **Rožė.** [Apsakymas].—„Lietuvos studentas", 1930, spalio 1, Nr. 2.

LITERATŪROS, MENO KRITIKA. PUBLICISTIKA

☐ **Tarybinė lietuvių muzika.** 1940—1950. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1950. 70 p. su iliustr.

☐ **Mūsų teatro uždaviniai.**—„Literatūra ir menas", 1946, gruodžio 20.

☐ **Kūrybinė ataskaita Tarybų šaliai.**—„Literatūra ir menas", 1954, kovo 6. Literatūros ir meno dekados išvakarės.

☐ **Respublikinis literatūros ir meno darbuotojų aktyvo susirinkimas. LTSR kultūros min. J. Banaičio pranešimas.**—„Literatūra ir menas", 1958, sausio 18.

☐ **Lietuvos Komunistų partijos kova už kultūrinę revoliuciją.**—„Tiesa", 1958, gruodžio 16.

☐ **Dvidešimtmečio vainikas.**—„Literatūra ir menas", 1960, liepos 21.
Kultūriniai respublikos laimėjimai.

☐ **Vėl sušvito kultūros ugnys.** [Su red. prierašu].—„Tiesa", 1964, liepos 19.
Pirmieji kultūrinio atgimimo žingsniai pokario metais.

☐ **Liaudies kultūros pavasaris.**— Rink.: Klestėk, Tarybų Lietuva. V., 1966, p. 206—211.

☐ **Derlingi metai.**—„Tiesa", 1966, liepos 21.
Respublikinių premijų laureatai literatūros ir meno srityje.

☐ **Литовская советская музыка.** В., Госполитнаучиздат, 1953, 79 с. с. нл.

☐ **За тесную связь литературы и искусства с жизнью.** Доклад министра культуры Лит. ССР на собрании работников творческих организаций. Напечат. с сокр.—«Сов. Литва», 1958, 18 января.

☐ **Урожайный год.**—«Сов. Литва», 1966, 21 июля.
Лауреаты республиканских премий в области литературы и искусства.

GROŽINIAI KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

☐ **Пожарник Григайтис.** [Рассказ. Ориг. загл.: „Kelias į kalną"]. Пер. С. Виноградская.— В кн.: Проза Советской Литвы. 1940—1950. В., 1950, с 237—252.

☐ **Nedaiņo vairs Žemaitija.** [Nebedainuoja Žemaitija. Vaizdelis. Vertė E. Prūsė].— Rink.: Lietava sveicina. Rīgā, 1935, p. 116—120.— Latvių k.

II

LITERATŪRA

Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 174, su portr.— **Balašaitis A., Girdžius V.** Kultūros veikėjas Juozas Banaitis.— Kn.: Eržvilkas. V., 1970, p. 222—227, su iliustr.— **Baltušis J.** Komunistą, kovotoją, draugą palydint.—„Literatūra ir menas", 1967, balandžio 1, su portr.— **Juozas Banaitis.** [Nekrologas].—„Tiesa", 1967, kovo 29, su portr.— **Juozas Banaitis.**— „Literatūros ir meno metraštis", 1959, p. 72—73, su portr.— **Juozą Banaitį** palydėjus.—„Kultūros barai", 1967, Nr. 5, p. 44—47, su iliustr.— **Juozo Banaičio** laidotuvės. [K. Kairio, A. Sniečkaus, E. Mieželaičio ir kt. kalbos].— „Tiesa", 1967, kovo 31, su iliustr.— **Bieliauskas F.** Nusipelnęs meno veikėjas.—„Kultūros barai", 1968, Nr. 2, p. 44—46, su iliustr.— **Černiauskas T.** Mokytojas ir draugas. J. Banaičio 60-osioms gimimo metinėms.—„Pergalė", 1968, Nr. 3, p. 176—177, su portr.— **Černiauskas T.** Naujų kultūros lobių žvalgas. (Minint J. Banaičio 60-ąsias gimimo metines).—„Gimtasis kraštas", 1968, vasario 29, su iliustr.— **Gricius A.** Išmintingos širdies šiluma.—„Kultūros barai", 1967, Nr. 5, p. 45—46.— **Jakelaitis V.** Jam būtų šešiasdešimt. J. Banaitį prisimenant.—„Tiesa", 1968, vasario 29, su portr.— **Kuzmickis J.**

Jis buvo didelis darbininkų bičiulis.—„Literatūra ir menas", 1967, balandžio 8.— **Maginskas A.** Juozas Banaitis. [Kandidatas į Liaudies Seimą].— „Tiesa", 1940, liepos 6, su portr.— **Meškauskienė M.** ...Ligi paskutinio atodūsio.—„Pergalė", 1967, Nr. 4, p. 153—155, su portr.— **Mieželaitis E.** Mokytoją prisiminus.—„Vakarinės naujienos", 1968, kovo 1, su portr.— **Nėris S.** Juozai. [Laiškas 1941].— Raštai. T. 3. V., 1957, p. 484—486.— **Pečiūra V.** Gyvenimas atiduotas liaudžiai.—„Muziejai ir paminklai", 1968, gruodis, p. 6—9.— **Savickas A.** Nepamirštamas mokytojas.—„Kultūros barai", 1967, Nr. 5, p. 44—45, su iliustr.— **Sondeckis S.** Šviesi asmenybė.—„Kultūros barai", 1967, Nr. 5, p. 47.— **Venclova A.** Vidurdienio vėtra. V., 1971, p. 150—152, 297—298 ir kt.— **Ю. А. Банайтис.** [Некролог].—«Сов. культура», 1967, 30 марта, с портр.— **Юозас Банайтис.** [Некролог].—«Сов. Литва», 1967, 29 марта, с портр.— **Венцлова А.** Буря в полдень. М., 1971, с. 107—108, 154, 212—213 и др.— **Межелайтис Э.** Памяти учителя.—«Вечерние новости», 1968, 1 марта, с портр.— **Печюра В.** Жизнь, отданная народу.—«Сов. Литва», 1968, 29 февраля, с портр.— **Juozas Banaitis.** [Nekrologas].— „Czerwony Sztandar", 1967, 29 marca, su portr.— Lenkų k.— **Zdobył** miłość narodu.—„Czerwony Sztandar", 1968, 1 marca, su portr.— **Parašas:** J.K.— Lenkų k.

APIE KNYGĄ IR ATSKIRUS KŪRINIUS

„Stogai varva". „**Lietuvos** studentas", 1932, gegužės 15, Nr. 8.

„Kelias į kalną". **Būtėnas J.** Juozo Banaičio raštai.—„Pergalė", 1971, Nr. 3, p. 162—165.— **Lipskis S.** Pradžia, neturėjusi pabaigos.—„Literatūra ir menas", 1971, balandžio 10.

Julius BANIULIS (1880—1943)

Poetas, prozininkas, vertėjas. Gimė 1880.X.15 Rygoje. Mirė 1943.III.10 Brukline (Niujorkas).

1882 su tėvais persikėlė į Žagarę. 1902 išvyko į JAV. Dirbo fabrikuose, lankė suaugusiųjų kursus, vėliau raidžių rinkėjas ir linotipininkas lietuviškų laikraščių spaustuvėse. Buvo artimas socialistinei spaudai, vėliau nuo jos nutolo. Nuo 1907 laikr. „Pirmyn" redaktorius, 1912 „Vienybės lietuvninkų" redaktoriaus pavaduotojas, 1913 „Ateities" redaktorius, 1914—16 „Jaunosios Lietuvos" redaktoriaus pavaduotojas. 1920—21 „Amerikos lietuvio" redaktorius. Paskutiniaisiais gyvenimo metais dirbo „Laisvės" spaustuvėje linotipininku.

Spaudoje pradėjo reikštis 1905. Rašė eilėraščius, prozos kūrinius, publicistikos straipsnius. Išvertė nemaža anglų, arabų, japonų, kinų,

persų poezijos, kitų tautų rašytojų poezijos ir prozos, populiarių mokslo knygelių. Paskutinis poezijos rinkinys neišleistas.
Bendradarbiavo „Amerikos lietuvyje", „Ateityje", „Jaunojoje Lietuvoje", „Kovoje", „Laisvėje", „Laisvojoje mintyje", „Pirmyn", „Vienybėje lietuvninkų".
Angliška pavardės forma *J. Banning.* Pasirašinėjo: *J. B-lis, J. Ba-lis, J. Tvanas, Menkutis, Left-Hook, T. Tegenis.*

I

ORIGINALIOJI KŪRYBA, LAISVI VERTIMAI IR SEKIMAI

KNYGOS

☐ **Žmogus. J.** Akuratero apysaka. Iš latviško vertė J. Baniulis. Plimutas, „Vienybė lietuvninkų", 1907. 40 p.

Pirmoji publ.: „Vienybė lietuvninkų", 1907, Nr. 13—16.

☐ **Vaizdai-vaizdeliai ir eilės prozoje.** Bruklinas, „Vienybė", [1919]. 104 p.

Turinys: *Vaizdai-vaizdeliai:* Pasaka apie auksinę obelį. (Iš K. Skalbės); Brolis Lučertas. (Iš Gabrielio d'Annunzio); Palma. *Legenda.* (Iš S. Lagerlof); Cavalleria rusticana. (Iš Poruka); Kalnų smaigstis. (Iš Bunino).— *Eilės prozoje.*

☐ **Ašaros ir džiaugsmas.** Eilėraščiai. Klivlendas, „Dirva", 1920. 108 p.

PERIODIKOJE

☐ **Pavasaris.** [Apsakymas].—„Kova", 1906, Nr. 27, p.213—214; Nr. 28, p. 222.— Parašas: Menkutis.

☐ **Įspūdis.** (Škicas).—„Pirmyn", 1908, Nr. 18, p. 211—212; Nr. 19, p. 225—226; Nr. 20, p. 237—238.— Parašas: Menkutis.

☐ **Fantazija apie gėles.** (Pagal Pludonį).—„Laisvoji mintis", 1912, Nr. 33, p. 782; 1913, Nr. 34, p. 802—803; Nr. 35, p. 829—831; Nr. 36, p. 857—858; Nr. 40, p. 952—954.

☐ **Rusų beletristikos tėvas.** (Pagal J. Asolą). [M. Gogolis].—„Laisvoji mintis", 1913, Nr. 38, p. 905—906; Nr. 39, p. 926—927; Nr. 41, p. 977—978; Nr. 42, p. 1000—1008; Nr. 43, p. 1025—1026.

☐ [Eilėraščiai periodikoje]: „Jaunoji Lietuva", 1915, Nr. 7, p. 298.—„Laisvoji mintis", 1912, Nr. 33, p. 774, 780—781; 1913, Nr. 34, p. 805; Nr. 35, p. 821.—„Pirmyn", 1908, Nr. 7, p. 86—87; Nr. 8, p. 92; Nr. 11, p. 131—132; Nr. 12, p. 144; Nr. 13, p. 154; Nr. 16, p. 189.—„Tėvynė", 1908, Nr. 8, p. 114.—„Vienybė", 1936, vasario 10.— *„Vienybė lietuvninkų", 1913, Nr. 52.— Parašai: Menkutis, J. Tvanas.

☐ [Vaizdeliai, satyra]: „Ateitis", 1916, Nr. 3, p. 73—74; Nr. 4, p. 102—108.—„Laisvoji mintis", 1911, Nr. 20, p. 484—485; 1912, Nr. 33, p. 789; 1913, Nr. 34, p. 793.—„Pirmyn", 1908, Nr. 14, p. 160—161.—„Tėvynė", 1908, Nr. 11, p. 178—179.— Parašai: Menkutis, J. Tvanas.

II

LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 3. D. 2. V., 1965, p. 650.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 176.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 2. K., 1934, sklt. 1115—1116.

* * *

„Ašaros ir džiaugsmas". **Židžiūnas R.**—„Laisvė", 1924, liepos 24, Nr. 176.— Parašas: R. Ž-s.

Antanas **BARANAUSKAS** (1835—1902)

Poetas, kalbininkas. Gimė 1835.I.17 Anykščiuose karališkųjų valstiečių šeimoje. Mirė 1902.XI.26 Seinuose.

1845—48 mokėsi Anykščių parapinėje mokykloje. 1848—49 tarnavo Gelvonų klebonijoje. 1851—53 mokėsi Rumšiškių raštininkų mokykloje, 1853—56 dirbo Vainuto, Raseinių, Sedos, Skuodo valsčių raštinėse. 1856 įstojo į Varnių kunigų seminariją, bendravo su K. Kairiu, A. Kačarausku, P. Viksva, domėjosi lietuvių kalba, liaudies medicina, rinko tautosaką. Seminarijoje sukūrė geriausius savo poezijos kūrinius, pagal K. Bogušo studiją „Apie lietuvių tautos ir kalbos pradžią" parašė „O mowie ludu żmudzkiego i litewskiego" („Apie žemaičių ir lietuvių kalbą"). 1858—62 studijavo Peterburgo Dvasinėje akademijoje (įgijo teologijos magistro laipsnį). Iš Peterburgo siuntinėjo tarmių tekstus A. Šleicheriui. 1863—64 gilino žinias Miuncheno, Romos, Insbruko ir Liuveno universitetuose. 1865 Peterburgo Dvasinės akademijos profesorius. Tais pat metais paskirtas Kauno katedros vikaru, nuo 1867 Kauno kunigų seminarijos profesoriumi, vėliau inspektoriumi. Nuo 1884 Žemaičių vyskupijos pavyskupis, nuo 1897 Seinų vyskupas.

Pirmieji žinomi eiliuoti kūriniai (laiškai tėvams) parašyti 1849. Parengė tėvams skirtą rankraštinį eilėraščių rinkinį „Ułamki moich uczuć" („Mano jausmų nuotrupos", 1855), į kurį įdėjo ir vieną eilėraštį lietuvių kalba („Saulėtekis"). 1857 parengė ir ketino atiduoti spaudai rinkinį „Wiersze" („Eilėraščiai"), apimantį 1853—57 kūrinius. Lenkiškieji eilėraščiai daugiausia proginiai. 1857—59 poetinės kūrybos lietuvių kalba laikotarpis. Be poemos „Anykščių šilelis" (1858—59), tuo metu parašė „Dainu dainelę", eilėr. ciklą „Kelionė Peterburgan", „Pasikalbėjimą giesmininko su Lietuva", „Dievo rykštę ir malonę". Tačiau čia ėmė ryškėti Baranausko, kaip dvasininko,

pažiūrų ribotumas, atitraukęs jį nuo liaudies ir nuo poetinės kūrybos. Po 1863 sukilimo parašęs eilėraštį „Ko gi skaudžia man širdelę", lietuvių literatūrai daugiau nieko nebedavė.

Pirmasis išspausdintas kūrinys —„Anykščių šilelis" (1860, L. Ivinskio kalendoriuje), atskira knyga 1905. Pirmasis kūrybos rinkinys „Raštai" 1912 Seinuose.

Tyrinėjo tarmes, užrašinėjo tarmių tekstus (1920—22 išleido F. Špechtas), išvertė A. Šleicherio lietuvių kalbos gramatiką (1870, neišspausdinta), parašė gramatiką „Mokslas lietuviškos kalbos" (1875—78; be autoriaus žinios išleido P. Sereika 1896), recenzavo J. Gyliaus ir M. Miežinio žodynus ir jų pagrindu 1878 parašė studiją „Pastabos apie lietuvių kalbą ir žodyną", rūpinosi lietuvių literatūrinės kalbos kūrimu. Bendradarbiavo su A. Aleksandrovu, J. Boduenu de Kurtenė, K. Brugmanu, J. Grotu, L. Geitleriu, J. Karlovičium, F. Kuršaičiu, A. Šleicheriu, H. Veberiu. Į gyvenimo pabaigą susidomėjo matematika, paskelbė keletą darbų, sukūrė lietuviškų matematikos terminų. Užrašinėjo liaudies melodijas, bandė jas harmonizuoti, komponavo dainas ir giesmes. Daugiausia bendradarbiavo „Draugijoje", „Vienybėje lietuvninkų", „Žemaičių ir Lietuvos apžvalgoje".

Pavardės formos: *Baranowski, Baranauskis, Baronas.* Pasirašinėjo: *A.B., Bangputys, Jurksztas Smalaūsis, Jurkštas Smalaūsis.*

I
ORIGINALIOJI GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

□ **Raštai.** T. 1—2. V., „Vaga", 1970. (Lituanistinė b-ka).

T. 1. [Parengė ir įž. str. parašė R. Mikšytė. Paaiškinimai R. Mikšytės ir A. Vidugirio, p. 441—476]. 486 p. su iliustr.

Turinys: I. *[Poemos ir eilėraščiai]:* Anykščių šilelis; Pasikalbėjimas Giesminyko su Lietuva; Dievo rykštė ir malonė; Dainu dainelę. [Pirmoji publ.: „Aušra", 1883, Nr. 1]; Ko gi skaudžia man širdelę. [Pirmoji publ.: „Lietuviška ceitunga", 1882, Nr. 25]; Saulėtekis. [Pirmoji publ.: „Liuosoji valanda" („Lietuvos aido" mėnesinis priedas), 1918, vasario 26, Nr. 2]; Mažų dienų atminimai. II. *Proginė poezija — eiliuoti laiškai, sveikinimai]:* Vardo dienoje; Knygos malda; Taip sau giesmėgalis; Laimėtini daiktai; Geražodis K. Valentui; J.M.K.K.; Trim broliam žemaičiam paminklo žodis; Aleliuja; Sveikas būk, Klemensail; Mylimiesiam broliam lietuviam; M. Valančiui; Sveikinimas jo Myl. Žemaičių vyskupo Paliulionio. [Pirmoji publ.: „Šviesa", 1887, Nr. 1]; Po šitu stogu... [Pirmoji publ.: „Lietuvos aidas", 1935, sausio 19, Nr. 16]; Sueiga girtuoklių.— III. *[Religinės poezijos pavyzdžiai].*— IV. *[Pirmieji plunksnos bandymai (1853—1857) lenkų kalba ir jų prozininiai vertimai].*— Priedai.

T. 2. [Paaiškinimai, p. 513—559]. 568 p. su iliustr.

Turinys: Dienoraštis. [1853—1855].— Laiškai [Tėvams 1—10; Kalbininkams J. Boduenui de Kurtenė, J. Juškai, J. Grotui, J. Jablonskiui, H. Veberiui; rašytojams J. S. Dovydaičiui, A. Dambrauskui-Jakštui; kultūros veikėjams E. Volteriui ir kt. 1853—1889].— Priedai [Dienoraščio ir laiškų faksimilės].

☐ **Raštai.** Seinai, Laukaičio, Dvaranausko ir Narjausko sp., 1912. 102 p. („Žmonių knygyno" išleid. Nr. 3 ir 4).

Turinyje taip pat: Kelionė Peterburgan. [*Poema.* Ištr.: „Šviesa", 1887, Nr. 1.— „Vienybė lietuvninkų", 1889, Nr. 48/52.—„Žemaičių ir Lietuvos apžvalga", 1892, Nr. 12.— Kn.: Kalvaitis V. Lietuvos kanklės. Tilžė, 1895, p. 60—61]; Vilko ir piemenų karė. *[Eilėraščiai].*

☐ **Anykščių šilelis.** V., „Aušra", J. Zavadskio sp., 1905. 16 p.

Pirmasis atskiras „Anykščių šilelio" leidimas. Leidinio red. J. Jablonskis.

——— Baltimorė, A. Ramoška, 1916. 16 p.

——— Tilžė, E. Jagomastas, 1920 [virš.: 1921]. 16 p. su portr.

Taip pat 1928 leid.

——— [Įž. str. A. Venclovos. Paaiškinimai, p. 33—48. Iliustr. P. Rauduvė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1949. 49 p. su iliustr.

Taip pat 1951 leid. (Mokinio b-ka).

——— [Baig. str. A. Venclovos. Paaiškinimai, p. 45—62]. J. Kuzminskio medžio raiž. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1954. 64 p. su iliustr.

——— 100 metų. [Iliustr. V. Valius]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1959. 31 p.

——— J. Kuzminskio medžio raiž. V., „Vaga", 1966. 31 p. su iliustr.

Pirmoji publ.: *Anikszczių szilelis.*— Leid.: Ivinskis L. Kalendorius arba Metskaitlius ūkiškasis... 1860 m. V., 1860, p. 61—63.— Parašas: *Jurksztas Smalaūsis.*— Taip pat: Ivinskis L. Kalendorius... 1861 m. V., 1861, p. 52—60.

☐ **Paskutinis pamokslas wiena žemajczių kuniga priesz smerti.** Varniai [Plimutas], J. Paukščio sp., 1864 [1889]. 171 p.

——— Antras spaudimas po jo smerties. V., Aut. leid., J. Zavadskio sp. [Tilžė, Jagomasto sp.], 1895. 86 p. su iliustr.

Taip pat: 1899, 1905 leid.

☐ **Tewyniszkos giesmes,** iszduotos per K. Žalvarį. V., M. Jankaus sp. Tilžėje, 1892. 24 p.

Turinyje taip pat: Giesmė syratos.

☐ **Pasikalbėjimas giesmininko su Lietuva.** Spaudon parengė ir prakalbą pridėjo A. Jakštas. K., M. Sokolovskio ir A. Estrino sp., 1907. 14 p. (Šv. Kazimiero d-ja. Nr. 23).

Taip pat: 1908, 1915 leid. [Filadelfija, „Žvaigždės" sp.]

Pirmoji publ.: „Žemaičių ir Lietuvos apžvalga", 1895, Nr. 12.

☐ **Dvasiškos giesmės.** Spaudon parengė ir prakalbą pridėjo A. Jakštas. K., S. Banaičio sp., 1909. 68 p. (Šv. Kazimiero d-ja).

Turinyje: Advento giesmės.— Kalėdų giesmės.— Gavėnios giesmės.— Velykų giesmės.— Giesmės į Panelę Švenčiausią.— Sekminių giesmės.— Giesmė Dievo kūno šventės.— Įvairios giesmės.— Artojų šventos giesmės.

☐ **Dievo rykštė ir malonė ir Giriuoklių sueiga.** Spaudon prirengė ir prakalbą pridėjo A. Jakštas. K., S. Banaičio sp., 1910. 36 p. su iliustr. (Šv. Kazimiero d-ja).— Prieš antr. aut.: Vysk. Antano Baranausko (Jurkšto Smalaūsio).

Pirmoji publ.: Ivinskis L. Kalendorius arba Metskaitlius ūkiškasis... 1861 m. V., 1861, p. 51—58.— Parašas: *Rasze Jurksztas Smalaūsis.*

☐ **Iš Barono poezijos.** M-kloms parinko M. Biržiška. Kaunas—Marijampolė, „Dirvos" b-vė, 1924, p. 3—51.

□ [**Rinktinė.** Įž. str. R. Mikšytės. Iliustr. B. Klevas]. K., Valst. ped. lit. l-kla, 1957. 29 p. su iliustr. (Mokinio b-ka).

Turinys: Anykščių šilelis.— Jaunų dienų atsiminimai; Svetimoje šalelėje. *[Eilėraščiai].*

Taip pat: 1958, 1959, 1960 leid.

* * *

□ **Šilas nubunda.** [„Anykščių šilelio" ištr. Ikimokykl. amž. vaikams. Iliustr. E. Jatulytė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1956. [20] p. su iliustr.

RINKINIUOSE, CHRESTOMATIJOSE IR PERIODIKOJE

□ **Gesme Padekawones už blajwisti.**— Leid.: Ivinskis L. Kalendorius, arba metskaitlius ūkiškasis... 1863 m. V., 1862, p. 31.

□ **Anykščių šilelis.**— Kn.: Lietuviškos dainos, iš visur surinktos. Plimutas, 1893, p. 144—154.— Kn.: Volteris E. Lietuviška chrestomatija. Вып. I. Изд. 2-е. Спб., 1903, sklt. 475—484.— Sutrump.— Leid.: Naujas kalendorius 1904 metams. Tilžė, 1903, p. 66—76, su portr.

□ **Paswiejkinimas dienoj wardūwiu brolo Wieszpatij Klemenso.** Ad eundem. [Su M. Biržiškos pastabom].—„Liuosoji valanda" („Lietuvos aido" mėnesinis priedas), 1918, balandžio 27, Nr. 4.

□ **„Żwilkterek o Diewe akimi małones..."—„Pułkaj gaspadoriu iszwersti isz ukes..."— Giesmie.— Giesmie už Tewini.— Giesmie pas Mariju Motinu Diewo.** [Eilėraščiai su V. Biržiškos pastabom].—„Tauta ir žodis", 1931, kn. 7, p. 345—351.

□ Lietuvių poezija. XIX a. V., 1955, p. 284—297.

□ Lietuvių literatūros istorijos chrestomatija. Feodalizmo epocha. V., 1957, p. 449—466.

□ Lietuvių poezija. T. 1. V., 1967, p. 153—168.

Taip pat 1969 leid.

DARBAI KALBOS KLAUSIMAIS

□ **Kalbomokslis Lëtuviszkos kalbos iszdûtas per LL [P. Sereiką].** Tilžė, [Jagomastas], 1896. 84 p.

□ **Anykszcziu szilelis.**— Kn.: Geitler L. Litauische Studien. Prag, 1875, p. 40—48.

Tarminiai tekstai.

□ **Anykszczû szilëlys.**— Kn.: Baranowski A., Weber A. Ostlitauische Texte. Weimar, 1882, p. 1—23.— Lygiagr. du teksto tarminiai variantai.

□ **Заметки о литовском языке и словаре.** I—VIII. Спб., Изд. отд. рус. яз. и словесности Имп. Акад. наук, 1898. 80 с.

□ **Litauische Mundarten.** Gesammelt von A. Baranowski. Hrsg. von Dr. F. Specht. Leipzig, K. F. Koehler, 1920—1922 (Sächsische Forschungsinstitute in Leipzig. Forschungsinstitut für Indogermanistik).— Vok. k.

Bd. 1. Texte aus dem Weberschen Nachlass. 1920. XV, 467 p.

Bd. 2. Grammatische Einleitung mit lexikalischem Anhang. 1922. XVI, 544 p.

□ **O mowie ludu żmudzkiego i litewskiego.** [Su red. prierašu].—„Litwa", 1913, Nr. 11/12, p. 109—112.— Lenkų k.

GROŽINIAI KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

RUSŲ KALBA

□ **Аникщяйский бор.** Пер. с литов. Н. Тихонов. [Вступит. ст. А. Венцловы]. Ил. П. Раудуве. В., Гослитиздат, 1950. 37 с.

Также: В., 1952.— (Гравюры на дереве Й. М. Кузминскиса).— В кн.: Поэзия Литвы. В., 1950, с. 45—59.

Отр.: «Сов. Литва», 1947, 20 апреля.— «Октябрь», 1947, № 5.

□ Литовские поэты XIX века. М.—Л., 1962, с. 147—167.

В содерж. также: Восход солнца.— В память древней Литвы.— Сердечные переживания.— Воспоминания юных дней.

Пер. Н. Павлович, Н. Тихонов.

KITŲ TSRS TAUTŲ IR UŽSIENIO KALBOMIS

□ **Anīkšu sils.** [Vertė ir baig. str. parašė P. Kalva]. Rīgā, Latvijas Valsts izd-ba, 1960. 46 p.— Latvių k.

Išt r.: „Literatūra un Māksla", 1960, 23. janvārī.

□ **The forest of Anykščiai.** [Anykščių šilelis]. Vertė N. Rastenis.—„Lietuva", 1940, t. 2, Nr. 2, p. 7—8; Nr. 4, p. 15—16.— Anglų k.— Taip pat: „Lietuvos aidas", 1940, kovo 15, Nr. 124.

□ **Borek Oniksztyński.** [Anykščių šilelis]. Tłum. z litew. S. Jabłońska. W., „Litwa", druk. M. Kuchty, 1909 [virš. 1910]. 13 p. su portr.— Lenkų k.— Taip pat kn.: Poezye odradzającej się Litwy. Sejny, 1911, p. 10—22.— „Litwa", 1909, Nr. 12, p. 181—183; Nr. 13, p. 195—198; Nr. 14/15, p. 212—215.

□ **Poezje litewskie.** Z przed r. 1863. [Vertė S. Jablonska ir M. Biržiška]. V., „Milda", „Žaibo" sp., 1921. 63 p.— Lenkų k.— Lygiagr. tekstas liet. k.

Turinys: Anykščių šilelis.— Kelionė Peterburgan. [Pilniausias ciklas].— Senovės daina: Svetimoj šalelėj. *[Eilėraščiai].*

Vokiečių k. „Anykščių šilelis" (H. Budenzigo vert.) pasirodė 1966 leidiny „Mickiewicz-Blätter", 1967 atskiru leidiniu išleistas Miunchene. Kartu išspausdintas išsamus vertėjo straipsnis apie kūrinį ir autorių.

* * *

□ **Wiersze układane przez A.I.F. Baranowskiego.** [Eilėraščiai, parašyti A.I.F. Baranausko]. Varniai, 1857. 161 p.— Rankraštis. LKLI.— Lenkų k.

VERTIMAI

□ **Giesmes nabožnos.** [Klaipėda, Horcho sp., 1861]. IV p.— MAB.

□ **Graudus verksmai ir kitos naujosios giesmės...** [Tilžė, J. Šenkės sp., 1899]. 40 p. su gaid. (Priemazga prie N. 11 „Tėvynės sargo" 1899 m.).
Taip pat: 1907, 1918, 1924, 1925, 1932, 1933, 1934, 1937 leid.

II

LITERATŪRA

Dambrauskas-Jakštas A. Vyskupas Antanas Baranauskas kaipo matematikas. K., S. Banaičio sp., 1907. 12 p.— Taip pat kn.: Dambrauskas-Jakštas A. Užgesę žiburiai. K., 1930, p. 156—166, su portr.— **Grajauskas J.** Vyskupas Antanas Baranauskas. Parašė J. Daubaras. Seinai, Laukaičio, Dvaranausko, Narjausko ir b-vės sp., 1911. 52 p. („Žmonių knygynas". Nr. 8).— **Mikšytė R.** Antano Baranausko kūryba. V., „Vaga", 1964. 315 p. su iliustr. (LTSR MA Lietuvių kalbos ir literatūros in-tas).— Rec.: Jovaišas A. Individualumo ir visuomeniškumo sintezės keliu.— „Pergalė", 1965, Nr. 5, p. 172—175.— Samulionis A. Antrasis A. Baranausko šimtmetis.— „Komjaunimo tiesa", 1965, sausio 17.— Šešelgis A. Knyga apie A. Baranauską.—„Tarybinis mokytojas", 1965, sausio 17.— Vanagas V. Monografija apie Antaną Baranauską.— „Tiesa", 1965, sausio 16.— Zaborskaitė V. Poeto ir jo kūrinio istorija.—„Literatūra ir menas", 1965, gegužės 22.— Бучис А. Путь Антанаса Баранаускаса.— «Вопросы литературы», 1965, № 6, с. 232—234.— Самулёнис А. Второе столетие А. Баранаускаса.— «Комсомольская правда» (В.), 1965, 17 января.—**Vaižgantas.** Antanas Baranauskas. 1835—1902. Lietuvių literatūros paskaitos. Draudžiamasis laikas. K., „Vaiva", 1924. 117 p. su iliustr. (Mokslo knygynėlis. Nr. 4).— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 1. V., 1957, p. 542—570, su iliustr.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 178—181, su iliustr.— **Ambrasas K.** Didžios tradicijos.— Kn.: Ambrasas K. Laiko tiesa. V., 1960, p. 12—19, 64—65.— **Ambrazevičius J.** A. Baranauskas — prieštaravimo žmogus ir poetas.—„Naujoji romuva", 1935, Nr. 9, p. 205—207.— **Ambrazevičius J.** Vysk. A. Baranausko religinės giesmės.—„Tiesos kelias", 1935, Nr. 3, p. 157—161.— **Baranausko takais.**— Kn.: Anykščiai. V., 1971, p. 21—26, su iliustr.— **Boduenas de Kurtenė J.** [Pratarmė]. (A.a. Kunigo vyskupo Antano Baranausko laiškai į profesorių Joną Baudouiną de Courtenay).—„Lietuvių tauta", 1909, kn. 1, d. 3, p. 408—416.— Taip pat atsk. atsp.— **Bikulčius V.** Nežinomi A. Baranausko eilėraščiai. [1856—1860 parašyti eiliuoti laiškai K. Kairiui].—„Tiesa", 1963, rugsėjo 26.— **Biržiška M.** Barono gyvenimas ir raštai. Kaunas—Marijampolė, 1924, p. 22—65.— **Biržiška M.** Iš pirmųjų Antano Baranausko poezijos bandymų.— Nežinomieji A. Baranausko eilėraščiai.— Dar iš nespausdintų A. Baranausko eilių.— Kn.: Biržiška M. Iš mūsų kultūros ir literatūros istorijos. Kn. 2. K., 1938, p. 154—165.— **Biržiška M.** Mūsų raštų istorija. D. 1. 2-as leid. K., 1925, p. 133—138, su iliustr.— **Biržiška V.** Aleksandrynas. D. 3. Čikaga, 1960, p. 383—396.— **Biržų** kalendorius 1912 metams. Sutaisė ir išleido M. Yčas ir P. Jakubėnas. K., 1911, p. 38—39, su portr.— **Brazdžionis B.** Vyskupas-poetas. 100-tui metų vysk. A. Baranausko gimimo sukaktuvėms paminėti.—„Jaunoji karta", 1935, Nr. 3, p. 47.— Parašas: J. Brazaitis.— **Būtėnas P.** Barono kūryba žmonių kūryboje. (Pirmajam mūsų dainiui, romantikui, rašiusiam lietuviškai, atminti).—„Lietuva", 1927, lapkričio 29, Nr. 270.— **Čiurlionienė-Kymantaitė S.** Lietuvių literatūros istorijos konspektas. Voronežas, 1918, p. 38—39.— **Dantas E.** Piemuo, valsčiaus raštininkas, vyskupas, poetas. (Pirmajam mūsų dainiui, romantikui A. Baronui atminti).—„Dienos naujienos", 1932, lapkričio 10, Nr. 27, su portr.— **Didžioji** Spalio socialistinė revoliucija ir lietuvių literatūra. V., 1967, p. 352, 365, 375.— **Gineitis L.** Antanas Baranauskas. 120-ųjų gimimo metinių proga.—„Komjaunimo tiesa", 1955,

sausio 16.— **Girinis B.** Dvejos sukaktuvės. I. Vyskupas Antanas Baranauskas.—„Kelias", 1927, Nr. 51, p. 5—7.— **Greičius J.** Antanas Baranauskas.—„Pavasaris", 1927, Nr. 20, p. 11—13, su portr.— **Juodvingis P.** Prof. dr. Liutoslavskis ir vysk. A. Baranauskas.—„Draugija", 1940, Nr. 2, p. 97—98.— **Kapsukas V.** Ištrauka iš V. Kapsuko-Mickevičiaus straipsnio „Vyskupas Antanas Baranauskas".—„Literatūra ir menas", 1955, sausio 22.— **Kapsukas V.** Jaunos vyskupo Barono dienos.—„Vilniaus žinios", 1905, sausio 5, Nr. 4.— Parašas: Vilkaitis.— **Korsakas K.** Kai kurie feodalizmo epochos lietuvių literatūros istorijos probleminiai klausimai.— Rink.: Lietuvių literatūra. D. 1. K., 1954, p. 24—25.— **Korsakas K.** Literatūra ir kritika. V., 1949, p. 23, 24, 43, 218, 221, 257.— **Korsakas K.** Literatūrų draugystė. V., 1962, p. 125, 208, 375, 387.— **Kossu-Aleksandravičius J.** Antano Baranausko bažnytinės giesmės.—„Šviesos keliai", 1935, Nr. 1, p. 26—33.— **Kuršaitis F.** F. Kuršaičio laiškai A. Baranauskui. [1874—1876].—„Mūsų senovė", 1940, t. 3, kn. 1, p. 149—153.— **Kuzmickis Z.** Antanas Baranauskas.—„Trimitas", 1925, Nr. 12, p. 365—370; Nr. 13, p. 403—408.— Parašas: Z. K.— **Laukaitis J.** Vyskupas Antanas Baranauskas.—„Tiesos kelias", 1935, Nr. 3, p. 155—157.— **Laurinavičius J.** Rumšiškių raštininkų mokykla.—„Į komunizmą" (Kaišiadorys), 1971, kovo 16.— **Laurinavičiūtė J.** Poetas Antanas Baranauskas.—„Naujoji vaidilutė", 1927, Nr. 8, p. 185—186, su portr.— **Lazdinis S.** Vyskupas Antanas Baranauskas.—„Jaunimo draugas", 1935, Nr. 3, p. 76—79, su portr.— **Lebionka J.** Antano Baranausko kilmės klausimu.—„Kolektyvinis darbas" (Anykščiai), 1972, rugpjūčio 17.— **Lebionka J.** Naujas archyvinis dokumentas apie Antaną Baranauską.—„Literatūra", 1971, t. 14, sąs. 1, p. 107—110, su faks.— Dalis teksto ir santr. rusų ir lenkų k.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 1. K., 1933, sklt. 1158—1187, su iliustr.— Taip pat atsk. atsp.— **Lietuvių** tautosakos apybraiža. V., 1963, p. 10, 55, 114, 383, 426.— **Lindė-Dobilas J.** J. Dobilo mintys Baranausko tėviškėj. (Apie Baranauską ir Vienažindį).—„Mokslo dienos", 1937, Nr. 11, p. 605—606.— **Lukoševičius V.** Lietuvos klerikalų socialinės-ekonominės koncepcijos XIX amžiaus pabaigoje ir XX amžiaus pradžioje.—„Ekonomika", 1968, t. 8, sąs. 1, p. 60—62.— **Maciūnas V.** Lietuvybės idėja priešaušrio gadynėje ir A. Baranauskas.—„Akademikas", 1935, Nr. 2, p. 51—52, su portr.; Nr. 3, p. 71—72.— Parašas: V. M.— **Maironis.** Lietuvos istorija. 3-iasis patais. leid. Peterburgas, 1906, p. 243—246.— **Merkelis A.** Antanas Baranauskas.—„Lietuvos aidas", 1935, sausio 19, Nr. 16.— **Mieželaitis E.** Klėtelė.— Kn.: Čia Lietuva. V., 1968, p. 87—90.— **Mykolaitis-Putinas V.** Adomas Mickevičius ir lietuvių literatūra.— Raštai. T. 8. V., 1962, p. 552, 566—568, 582.— **Mykolaitis-Putinas V.** Antanas Baranauskas.— Raštai. T. 8. V., 1962, p. 262—272.— **Mykolaitis-Putinas V.** Antanas Baranauskas.— Rink.: Lietuvių literatūra. D. 1. K., 1954, p. 88—93.— **Mykolaitis-Putinas V.** Naujoji lietuvių literatūra. T. 1. K., 1936, p. 4, 5, 10—16 ir kt.— **Mykolaitis-Putinas V.** „Priešaušris" ir „Poaušris" lietuvių literatūroje.—„Židinys", 1929, Nr. 11, p. 308—312.— **Mikšytė R.** Antanas Baranauskas.— Kn.: Baranauskas A. Raštai. T. 1. V., 1970, p. 7—26, su iliustr.— **Mikšytė R.** Antanas Baranauskas. Jo 50 m. mirties sukakčiai paminėti.—„Pergalė", 1952, Nr. 11, p. 121—124.— **Miškinis M.** Baranauskas — lirikas.—„Šviesos keliai", 1935, Nr. 1, p. 19—25.— Parašas: M. Žilvinis.— **Miškinis M.** Gyvasai Baranauskas. (Šimtas metų di-

džiajam poetui ir vyskupui A. Baronui-Baranauskui).—„Literatūros naujienos", 1935, Nr. 3, p. 3—4, su iliustr.— **Miškinis M.** Lietuvių literatūra. D. 1. K., 1939, p. 241—278.— **Padolskis V.** Vysk. A. Baranauskas ir Šv. rašto vertimas į lietuvių kalbą.— Leid.: Lietuvių katalikų mokslo akademijos suvažiavimo darbai. 1939. T. 3. K., 1940, p. 84—98.— **Taip** pat atsk. atsp.— **Pamokslas** ant laidotuvių a.a. Kunigo Antano Baranausko, Seinų vyskupo, dieną 2 gruodžio 1902 m. (Seinų bažnyčioje pasakytas).—„Tėvynės sargas", 1903, Nr. 3/4 A, p. 2—10.— **Petrulis J.** Baronas ir Vienažinskis. (Barono 25 m. ir Vienažinskio 35 nuo mirties metų sukaktuvėms minėti).— Rink.: Norkus J. Lietuvių literatūros nagrinėjimai. K., 1928, p. 95—107.— **Prapuolenis K.** Delei pastatymo paminklo a.a. vyskupui A. Baranauskui Seinuose.—„Viltis", 1910, gruodžio 29, Nr. 149.— **Puida K.** Mūsų Dainiai. Čikaga, 1913, p. 35—56.— **Račinskas A.** Šis tas apie Baranausko kūrybą.—„Ateitis", 1935, Nr. 5, p. 233—239.— **Rozga L.** 14 mėnesių liūdnų kaip kalėjimas. (Poetas A. Baranauskas Skuode).—„Mūsų žodis" (Skuodas), 1971, kovo 27.— **Ruseckas P.** Mūsų įžymieji žmonės. D. 1. K., 1934, p. 144—155, su iliustr.— **Sedelskytė O.** Po daugelio dešimtmečių.—„Kultūros barai", 1969, Nr. 3, p. 62—64, su portr.— **Simonas F. A.** Keletas faktų iš vysk. A. Baranausko gyvenimo užrubežyje.—„Draugija", 1912, Nr. 61, p. 3—6.— **Stakauskas J.** Nepaskelbtas epizodas iš vyskupo A. Baranausko gyvenimo. Kaip buvo įvestos lietuviškos pamaldos Veisiejuose.—„XX amžius", 1936, birželio 28, Nr. 5.— **Staugaitis J.** Dėl vyskupo Baranausko paminklo.—„Viltis", 1910, gruodžio 15, Nr. 144.— **Šaltenis R.** Gamta Donelaičio ir Baranausko kūryboje.—„Jaunoji Lietuva", 1936, Nr. 2, p. 85—90; Nr. 3, p. 148—153.— **Šliūpas J.** Lietuviszkiejie rasztai ir rasztininkai. Tilžė, 1890, p. 81—84.— Aut.: Lietuvos mylėtojas.— **Totoraitis J.** Vysk. A. Baranausko rankraščiai Leipcige. [N. Sokolovo straipsnio dalies vertimas su koment.].—„Draugija", 1910, Nr. 48, p. 381—385.— **Tumėnas D.** Vyskupas Baranauskas.—„Tėvynės sargas", 1903, Nr. 16, p. 1—9.— Parašas: S-tis.— **Vaižgantas.** Raštai. T. 19. K., 1933, p. 71, 113—115, 117—118, 121, 204, 206, 232, 307.— **Vaižgantas.** „Šiemet lapkričio mėn. 26 d..."—„Lietuvis", 1927, rugsėjo 13, Nr. 203.— **Vaižgantas.** Vysk. A. Baranausko rankraščiai atsirado! —„Lietuvis", 1927, lapkričio 10, Nr. 252.— **Vaižgantas.** Vyskupo A. Baranausko mirties sukaktuvės.—„Lietuva", 1927, rugsėjo 10, Nr. 203.— **Valančius M.** Vysk. M. Valančiaus laiškai A. Baranauskui 1865 m.— „Mūsų senovė", 1938, t. 2, kn. 2, p. 314—315.— **Venclova A.** Poeto šlovė ir žlugimas.— Raštai. T. 3. V., 1955, p. 683—696.— **Venslauskas P.** Poetas vysk. Antanas Baranauskas.—„Studentų žodis", 1938, Nr. 8, p. 175—178.— **Vėbra R.** Lietuvių katalikų dvasininkija ir visuomeninis judėjimas. (XIX a. antroji pusė). V., 1968, p. 43—46 ir kt.— **Vienuolis A.** Baranausko tėvynėje.—„Literatūros naujienos", 1935, Nr. 3, p. 4.— **Vienuolis A.** Poetas vyskupas Antanas Baronas-Baranauskas. (30 m. mirties sukaktuvių proga).—„Lietuvos aidas", 1932, lapkričio 26, Nr. 270, su portr.— **Vienuolis A.** Vysk. A. Baranausko klėtelė Anykščiuose. (Pasikalbėjimą užrašė St. Aidutis).—„Rytas", 1930, rugpjūčio 20, Nr. 188.— **Viksva P.** Pr. Viksvos laiškai A. Baranauskui. [Publ. V. Mačiūno].—„Mūsų senovė", 1937, t. 2, kn. 1, p. 145—148.— **Vileišis P.** A.a. Antanas Baranauskas Seinų vyskupas. (Atminimas).—„Varpas", 1903, Nr. 1, p. 22—24.— Parašas: Petraitis.— **Vilionis M.** Antanas Ba-

ranauskas.—„Šviesos keliai", 1935, Nr. 1, p. 13—18, su portr.— **Vinciūnienė D.** Garsiųjų anykštėnų namuose. [A. Baranausko memorialinis muziejus].—„Literatūra ir menas", 1971, rugpjūčio 14.— **Vyskupas** Antanas Baranauskas. [Nekrologas].—„Tėvynės sargas", 1902, Nr. 12, p. 2.— **Vyskupas** Antanas Baranauskas.—„Šaltinis", 1907, Nr. 50, p. 792—793.— Parašas: Skrebenius.— **Vyskupo** Baranausko mirties 25 metų sukaktuvių minėjimas.—„Lietuva", 1927, lapkričio 28, Nr. 269.— **Žukauskas Alb.** Antanas Baranauskas Seinuose.—„Literatūros ir meno metraštis", 1960, p. 236—239.— **Большая** Советская энциклопедия. Изд. 3-е. Т. 3. М., 1970, с. 618.— **Вольтер Э.** Антоний Бароновский. [Некролог].—«Журнал Мин-ва народного просвещения», 1903, январь, ч. 345, с. 94—96.— **Краткая** литературная энциклопедия. Т. 1. М., 1962, стб. 441, с. ил.— **Соколов Н. Н.** Литовские рукописи А. Барановского.— «Известия Отд. рус. яз. и словесности Имп. акад. наук», 1910, т. 15, кн. 2, с. 180—188.— **Staniulis A.** Pamięci ks. Biskupa Baranowskiego. Mowa wygłoszona pogrzebie przez ks. A. Staniulisa. Warszawa, Nakł. księgarni „Kroniki Rodzinnej", 1903. 16 p.— Lenkų k.— **Biskup** Antoni Baranowski.—„Nowiny", 1927, Nr. 48, p. 308—381, su portr.— Lenkų k. — **Eesti** nõukogude entsüklopeedia. T. 1. Tallinn, 1968, p. 293.— Estų k.— **Encyklopedja** Powszechna S. Orgelbranda. T. 2. Warszawa, 1898, p. 124, su portr.— Lenkų k.— **Latviešu** konversācijas vārdnīca. T. 1. Rīgā, 1927—1928, sklt. 1794—1795.— Latvių k.— **Lexikon** der Weltliteratur. Leipzig, 1966, p. 94—95.— Vok. k.— **Literaturen** der Völker der Sowjetunion. Leipzig, 1967, p. 138—139.— Vok. k.— **Mały** słownik pisarzy narodów europeiskich ZSRR. Warszawa, 1966, p. 29, su portr.— Lenkų k.— **Mały** słownik pisarzy świata. Wyd. 2. Warszawa, 1972, p. 52—53.— Lenkų k.— **Stankiewicz A.** W kraju ojczystym Antanasa Baranauskasa. Na 125-lecie urodzin.— „Czerwony Sztandar", 1960, 17 stycznia.— Lenkų k.— **Tam** gdzie malwy lśnią czerwone... Warszawa, 1973, p. 39, su portr.— Lenkų k.— **W setną** rocznicę urodzin biskupa Antoniego Baranowskiego.—„Przegląd Wileński", 1935, 10 marca, Nr. 5.— Parašas: Rimtas W.— Lenkų k.— **Wichert-Kajruksztisowa J.** Antologia poezji litewskiej. Warszawa, 1939, p. 255.— Lenkų k.— **Wielka** Encyklopedya Powszechna Ilustrowana. T. 5. Warszawa, 1891, p. 922, su portr.— Lenkų k.

* * *

□ **Gabija.** Rinktinė knyga, paaukota Lietuvos dainiaus vyskupo Antano Baranaucko atminimui. [Įž. str. J. Basanavičiaus]. Krokuva, Gebetnerio ir C° knygynas, Jogailos un-to sp., 1907. 77 p.

ATSIMINIMAI

Baranauskas Anupras. Jaunos vyskupo Baranausko dienos.—„Draugija", 1907, Nr. 2, p. 103—109.— **Dambrauskas-Jakštas A.** Atsiminimai apie vysk. A. Baranauską.—„Naujoji romuva", 1935, Nr. 9, p. 199—200, su iliustr.— **Didžiulienė-Žmona L.** Ką aš beatmenu. (Rokiškiuojant). K., 1926, p. 50—52, 108—110.— **Laukaitis J.** Iš atsiminimų apie vysk. A. Baranauską.—„Tiesos kelias", 1935, Nr. 3, p. 161—169.— **Seinų** krašto žmonės apie A. Baranauską. [Atsi-

minimai apie poeto 1897—1902 gyvenimo laikotarpį. Su red. prierašu].— „Literatūra", 1970, t. 13, sąs. 1, p. 223—229.— **Skvireckas J.** Vysk. A. Baranauskas. Iš mano atsiminimų.—„Naujoji romuva", 1935, Nr. 9, p. 197—198, su iliustr.— **Totoraitis J.** Vysk. A. Baranauskas Seinų vyskupijoje.—„Naujoji romuva", 1935, Nr. 9, p. 201—205.— ***Vaina J.** Prisiminimų pėdsakai. [Apie poetą Seinuose].—„Varsnos" (Varšuva), 1972, Nr. 11/12, p. 4—6, su iliustr.— **Vienuolis A.** Iš mano atsiminimų. V., 1957, p. 222—318, su iliustr.

APIE A. BARANAUSKĄ — KALBININKĄ

Bartusevičius V. Apie lietuvių kalbos gramatikos terminus.—„LTSR MA darbai". Ser. A, 1957, t. 1, p. 76—77.— **Jonikas P.** Lietuvių bendrinės rašomosios kalbos idėja priešaušrio metu.—„Archivum philologicum", 1937, kn. 6, p. 49—53.— **Maciūnas V.** A. Baranausko rašinys apie lietuvių k.—„Mūsų senovė", 1939, t. 2, kn. 4, p. 679—680.— Parašas: V. Mc.— **Mikšytė R.** Iš Antano Baranausko lingvistinių ryšių. [Publikuojami čekų kalbininko L. Geitlerio laiškai A. Baranauskui ir Rusijos MA raštai].—„Literatūra ir kalba", 1969, t. 10, p. 379—402.— **Sabaliauskas A.** Žodžiai atgyja. V., 1967, p. 154—159, su portr.— **Salys A.** A. Baranauskas — kalbos darbininkas.—„Naujoji romuva", 1935, Nr. 9, p. 207—210.— **Endzelīns J.** Ievads baltu filoloģijā. Rīgā, 1945, p. 21, su portr.— Latvių k.— **Leskien A.** Aus Arbeiten litauischer Gelehrten über ihre Sprache.—„Indogermanische Forschungen", 1902/3, t. 13, p. 79—93.— Vok. k.— **Rozwadowski J.** Wybór pism. T. 2. Językoznawstwo indoeuropejskie. Warszawa, 1961, p. 283—285.— Lenkų k.— **Schleicher A.** Berichtigungen und Zusätze.— Kn.: Donaleitis K. Litauische Dichtungen. SPb., 1865, p. 332—336.— Vok. k.

APIE RAŠTŲ KALBĄ IR STILIŲ

Brenderis P. Baranausko stiliaus antikiškumas.—„Athenaeum", 1937, t. 8, p. 70—80.— Santr. lot. k.— **Girdzijauskas J.** Lietuvių eilėdara. V., 1966, p. 177—192.— **Lindė-Dobilas J.** Baranauskas — homeriška dvasia. (25 m. mirties sukaktuvėms paminėti).— Rink.: Norkus J. Lietuvių literatūros nagrinėjimai. K., 1928, p. 79—89.— **Mikšytė R.** Lietuvių silabinė eilėdara. (Ryšių su lenkų poezija šviesoje).—„Literatūra ir kalba", 1969, t. 10, p. 253—266 ir kt.

APIE KNYGAS IR ATSKIRUS KŪRINIUS

„Anykščių šilelis". **Česnulevičiūtė P.** „Anykščių šilelis" mokykloje. (Minint 120 m. nuo A. Baranausko gimimo).—„Tarybinis mokytojas", 1955, sausio 20.— **Čiurlionienė-Kymantaitė S.** Iš mūsų literatūros. K., 1913, p. 84—93.— **Dagilis S.** Keli žodžiai apie poeziją abelnai, o įpaczei apie sudėjimą eiliu.—„Aušra", 1886, Nr. 1, p. 6—9.— Parašas: S.D.S.— **Dambrauskas-Jakštas A.** Kas įkvėpė A. Baronui „Anykščių šilelį".— **Rink.:** Gabija. Krokuva, 1907, p. 24—25.— ***Dembskis V.** Kas įkvėpė Ant. Baronui „Anykščių šilelį".—„Lietuva" (Čikaga), 1908, Nr. 48.— **Du XIX** amžiaus mūsų poetų tipai. [A. Mickevičiaus „Pono Tado" ir A. Baranausko „Anykščių šilelio" palygi-

nimas].—„Lietuva", 1924, rugpjūčio 19—22, Nr. 185—188.— Parašas: K.— **Džiaugis A.** Poetingumo požymiai „Anykščių šilelyje".—„Vienybė", 1924, rugsėjo 23, Nr. 115.— **Genzelis B.** Estetikos problemos „Aušroje" ir „Varpe".—„Filosofija", 1966, t. 7, p. 186—188.— **Gira L.** Žvaigždės ir saulės glorifikacija lietuvių poezijoje.— Raštai. T. 5. V., 1963, p. 83.— **Jurgėla P.** „Anykščių šilelis" anglų kalba.—„Literatūros naujienos", 1935, Nr. 16, p. 3.— **Korsakas K.** „Anykščių šilelis" rusų kalba.— Kn.: Korsakas K. Literatūrų draugystė. V., 1962, p. 608—612.— **Kuodys L.** „Pono Tado" ir „Anykščių šilelio" miškas. (Medžių sodinimo proga).—„Mokslo dienos", 1937, Nr. 5, p. 293—299, su iliustr.— **Kuzmickis Z.** „Anykščių šilelio bangose". (Vysk. A. Baranausko 30 m. mirties sukaktuvėms).—„Vairas", 1932, Nr. 12, p. 368—372.— **Kuzmickis Z.**— Rink.: Norkus J. Lietuvių literatūros nagrinėjimai. K., 1928, p. 72—79.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 1. K., 1933, sklt. 695—710, su iliustr.— Taip pat atsk. atsp.— **Mikšytė R.** A. Baranausko poemos „Anykščių šilelis" leidimai ir vertimai.—„LTSR MA darbai". Ser. A, 1960, t. 2, p. 205—222.— Santr. rusų k.— **Mikšytė R.** „Anykščių šilelio" poetika. (Minint „Anykščių šilelio" 100-ąsias parašymo metines).—„Pergalė", 1958, Nr. 11, p. 132—148.— **Mikšytė R.** Baranausko poemos „Anykščių šilelis" problematika. 125-osioms poeto gimimo metinėms.—„Pergalė", 1960, Nr. 1, p. 107—119, su iliustr.— **Mikšytė R.** Dėl A. Baranausko „Anykščių šilelio" antrosios eilutės aiškinimo.—„Literatūra ir kalba", 1962, t. 6, p. 488—489.— **Mikšytė R.** „Der Hain von Anykščiai" [H. Budenzigo vertimo, išspausdinto 1967 Miunchene, rec.].—„Pergalė", 1968, Nr. 6, p. 162—165.— **Mikšytė R.** Kaip gimė A. Baranausko poema „Anykščių šilelis".—„Tarybinė mokykla", 1959, Nr. 12, p. 29—33.— **Mikšytė R.** Liaudies genijaus įkvėptas kūrinys. A. Baranausko poemos „Anykščių šilelis" 100-osioms metinėms.—„Tiesa", 1959, spalio 31.— **Nastopka K.** Lietuviškoji poetinė tradicija.—„Pergalė", 1968, Nr. 4, p. 119—120.— **Sakalas J.** Anykščių šilelio aidai.—„Tėvynė", 1938, birželio 3, Nr. 22.— **Sedelskytė O., Krivaitis A.** 100 metų „Anykščių šileliui". [Apie klėtelės atsiliepimų knygą].—„Literatūra ir menas", 1959, spalio 31, su iliustr.— **Tichonovas N.** Apie lietuvių poeziją.—„Literatūra ir menas", 1947, balandžio 30.— **Ulpis A.** „Anykščių šilelio" leidimai. (Naujų knygų lentynoje).— „Švyturys", 1955, Nr. 1, p. 18, su iliustr.— **Venclova A.** A. Baranausko „Anykščių šilelis".— Rink.: Lietuvių literatūra. D. 1. K., 1954, p. 94—99.— **Venclova A.** Poezija metų sraute.— Rink.: Poezijos pavasaris. 1965. V., 1965, p. 32.— **Vengrys A.** „Anykščių šilelio" kompozicija. [A. Baranausko 40 m. mirties sukaktuvėms paminėti].—„Varpai", 1943, p. 212—217.— **Visockas J.** „Anykščių šilelio" tautosakiniai elementai.—„Tarybinė mokykla", 1957, Nr. 12, p. 25—29.— **Žirgulys A.** „Anykščių šilelio" leidimai.— Kn.: Baranauskas A. Anykščių šilelis. V., 1954, p. 49.— **Венцлова А.**— В кн.: Баранаускас А. Аникщяйский бор. В., 1950, с. 5—10.— Также: В., 1952, с. 29—34.— **Кирпотин В.** «Аникщяйский бор» в переводе Николая Тихонова.—«Дружба народов», 1947, кн. 16, с. 254—256.— **Шимкус Й.** Столетие «Аникщяйского бора».—«Сов. Литва», 1959, 31 октября, с ил.—„**Anīkšu** sila" 100 gadi.— „Karogs", 1959, Nr. 7, p. 155.— Latvių k.— **Kalva P.**— Kn.: Baranausks A. **Anīkšu** sils. Rīgā, 1960, p. 43—46.— Latvių k.— **Otrębska H., Otrębski J.**— Kn.: Teksty litewskie. 2. Warszawa, 1957, p. 16—19.— Lenkų k.— **Weber H.**

Texte. [Su aut. pratarme].— Kn.: Baranowski A., Weber H. Ostlitauische Texte. Weimar, 1882, p. I—XXXV.— Vok. k.

Miškinis A. Anykštėnai. „Anykščių šilelio" šimto metų sukakčiai.— Kn.: Miškinis A. Eilėraščiai. V., 1960, p. 84—86.

„Pasikalbėjimas giesmininko su Lietuva". **Dambrauskas-Jakštas A.**— Kn.: Baranauskas A. Pasikalbėjimas giesmininko su Lietuva. K., 1907, p. 2—5.

„Kelionė Peterburgan". **Biržiška M.**—„Vilniaus žinios", 1908, birželio 15, 17, Nr. 130—131.

„Raštai". Seinai, 1912. **Vyskupo** Baranausko raštai.—„Draugija", 1912, Nr. 68, p. 273—276.— Parašas: Dr.

„Litauische Mundarten". **Būga K.**—„Švietimo darbas", 1921, Nr. 9/10, p. 124—126.— **Dambrauskas-Jakštas A.**—„Laisvė", 1921, gruodžio 14, Nr. 281.— **Jablonskis J.**—Raštai. T. 4. K., 1935, p. 238—240.— Parašas: Kalbos mokytojas.

„Iš Barono poezijos". **Kantvydis B.**—„Lietuva", 1924, gruodžio 23/26, Nr. 290.

„Raštai". 2 t. V., 1970. **Laurinavičius J.** Tai parašyta Rumšiškėse. Antano Baranausko „Raštų" dvitomiui išėjus.—„Į komunizmą" (Kaišiadorys), 1970, gruodžio 19.— **Lukšienė M.** Kalnai kelmuoti...—„Gimtasis kraštas", 1970, gruodžio 3.— **Miškinis A.** „...mokslą gi mėgiu, noriu jo, ieškau, kiek išgalėdamas..."—„Literatūra ir menas", 1971, sausio 9.— **Vanagas V.** Antano Baranausko „Raštus" sklaidant.—„Pergalė", 1971, Nr. 8, p. 127—135.

Kazimieras BARĖNAS (g. 1907)

Prozininkas, publicistas. Tikroji pavardė **Barauskas.**

Gimė 1907.XII.20 Stanionių k. (Panevėžio r.). 1929 baigė Panevėžio gimnaziją, 1933 Kauno universiteto Humanitarinių mokslų fak. 1944 emigravo į Vakarus, nuo 1948 gyvena Anglijoje.

Pirmieji kūriniai periodikoje 1926. Be prozos, rašė eilėraščius, publicistikos straipsnius.

Emigracijoje išleido novelių rinkinius „Giedra visad grįžta" (1953), „Karališka diena" (1957), „Atsitiktiniai susitikimai" (1968), romaną „Tūboto gaidžio metai" (1969), apsakymų romaną „Dvidešimt viena Veronika" (1971). Sudarė antologiją „Sauja derliaus" (1957) ir devynias metraščio „Pradalgės" knygas (nuo 1964). Reiškiasi kaip vertėjas. Aktyviai dalyvauja antitarybinėje veikloje.

Lietuvoje bendradarbiavo „Kultūroje", „Lietuvos aide", „Panevėžio balse", „Socialdemokrate", „Vaire", „Žaizdre".

I

KŪRYBA

□ **Protingi lietuviai.— Skraidančios lėkštės.** (Iš kn. „Dvidešimt viena Veronika").— Rink.: Emigranto dalia. V., 1973, p. 232—256.

II

LITERATŪRA

Kazakevičius V. Beletristo aktyvumas. (Iš užsienio lietuvių kultūrinio gyvenimo).—„Pergalė", 1971, Nr. 2, p. 185—186.— Parašas: V. Ingautas.

* * *

„Atsitiktiniai susitikimai". **Kazakevičius V.**—„Pergalė", 1968, Nr. 9, p. 181—182.

Aloyzas BARONAS (g. 1917)

Prozininkas, poetas.

Gimė 1917.VII.12 Vabalninke (Biržų r.). Mokėsi Kaune amatų mokykloje ir suaugusiųjų gimnazijoje. Hitlerinės okupacijos metais Kauno universitete studijavo techniką, vėliau filosofiją. 1944 emigravo į Vakarus. 1946—49 studijavo Frankfurte prie Maino. Nuo 1949 gyvena JAV (Čikagoje). Dirbo fabrikuose, vėliau klerikalinio dienr. „Draugas" redakcijoje. Aktyviai reiškiasi antitarybine veikla.

Pirmieji kūriniai periodikoje 1937. Emigracijoje išleido novelių rinkinius „Žvaigždės ir vėjai" (1951), „Antrasis krantas" (1954), „Saulės grįžimas" (1964), „Išdžiūvusi lanka" (1970), novelių romaną „Debesys plaukia pažemiu" (1951), romanus „Užgesęs sniegas" (1953), „Sodas už horizonto" (1955), „Mėnesiena" (1957), „Vieniši medžiai" (1960), „Lieptai ir bedugnės" (1961), „Trečioji moteris" (1966), „Pavasario lietus" (1968), „Vėjas lekia lyguma" (1971), „Abraomas ir sūnus" (1973), religinių pasakojimų ir legendų rinkinį „Valandos ir amžiai" (1958), vaikams apysakaičių rinkinį „Mėlyni karveliai" (1958) ir poemėlę „Diena prie ežero" (1969), humoristinės poezijos knygas (*S. Aliūno* slapyvardžiu) „Valerijono lašai" (1954), „Trejos devynerios" (1961).

I

KŪRYBA

□ **Vieniši medžiai.** [Romano ištr.].—„Gimtasis kraštas", 1968, vasario 15, 22, 29, kovo 7, 14.

II

LITERATŪRA

Aloyzas Baronas.—„Gimtasis kraštas", 1968, vasario 15.— Parašas: V.V.— **Kazakevičius V.** Dvidešimt antroji. (Iš užsienio lietuvių kultūrinio gyvenimo).— „Pergalė", 1970, Nr. 7, p. 183—184.— **Kazakevičius V.** [„Pavasario lietūs"].— „Pergalė", 1958, Nr. 9, p. 182.— **Laurinaitis S.** Ko gali nesuprasti Milašiaus sūnus. [Aps. „Žvaigždikis"].—„Literatūra ir menas", 1970, liepos 18.

Jonas BASANAVIČIUS (1851—1927)

Istorikas, tautosakininkas, publicistas. Visuomenės ir kultūros veikėjas. Gimė 1851.XI.23 Ožkabalių k. (Vilkaviškio r.). Mirė 1927.II.16 Vilniuje, palaidotas Rasų kapinėse.

1866—73 mokėsi Marijampolės (dab. Kapsukas) gimnazijoje, 1873—79 studijavo Maskvos universitete (iš pradžių Istorijos ir filologijos, vėliau Medicinos fak.). 1879—82 dirbo Bulgarijoje, Lom Palankos m., gydytoju ir ligoninės vedėju. 1882—84 gilino medicinos studijas Prahoje ir Vienoje. Vienas aktyviausiųjų „Aušros" steigėjų ir redaktorių. 1884 grįžęs į Bulgariją, dirbo Elenos m., 1885 persikėlė į Lom Palanką. Nuo 1892 Varnos m. ligoninės vidaus ligų skyriaus vyr. gydytojas. 1899—1903 Bulgarų demokratų partijos atstovas Varnos m. taryboje, partijos kongresų 1903 (Sofijoje) ir 1905 (Adrianopolyje ir Konstantinopolyje) dalyvis. 1905 grįžo į Lietuvą, apsigyveno Vilniuje. Jo iniciatyva sušauktas lietuvių suvažiavimas Vilniuje, suorganizuota Lietuvių mokslo d-ja (1907), kurios pirmininku buvo iki mirties. Redagavo (iki 1926) d-jos leidinį „Lietuvių tauta". 1918—19, įkūrus Tarybų valdžią Lietuvoje, Istorijos ir etnografijos muziejaus direktorius.

Spaudoje reiškėsi nuo 1885. Daugiausia tyrinėjo lietuvių tautos praeitį. Išspausdino istorijos, archeologijos, etnografijos, kultūros istorijos studijų ir straipsnių. Paskelbė medžiagos lietuvių rašytojų biografijoms. Parengė spaudai V. Pietario „Iš mano atsiminimų" (1905), A. Strazdo raštus, du tomus J. Zauerveino laiškų su plačiu įvadi-

niu straipsniu („Iš d-ro Jurgio Zauerveino raštų"; neišspausdinta). Rinko, skelbė ir tyrinėjo tautosaką, padėjo parengti tautosakos rinkimo programą („Trumpa folkloro dalykams rinkti programa", 1910), redagavo A. Bruožio parengtas „Klaipėdiškių dainas" (1908).

Bendradarbiavo „Apšvietoje", „Aušroje", „Dirvoje-Žinyne", „Garse", „Karde", „Krivulėje", „Lietuvoje", „Lietuviškoje ceitungoje", „Lietuviškame „Aušros" kalendoriuje", „Lietuvių laikraštyje", „Lietuvių tautoje", „Lietuvos aide", „Lietuvos rytuose", „Lietuvos žiniose", „Mūsų senovėje", „Mūsų žinyne", „Naujajame keleivyje", „Nemuno sarge", „Nepriklausomoje Lietuvoje", „Rytų Lietuvoje", „Saulėtekoje", „Šviesoje", „Tėvynėje", „Tėvynės sarge", „Tilžės keleivyje", „Ūkininke", „Varpe", „Vienybėje", „Vienybėje lietuvninkų", „Vilniaus kalendoriuje", „Vilniaus žiniose", „Vilnietyje", „Vilniuje", „Viltyje", „Žinyčioje", „Žvaigždėje", «Варненский общинский вестник», «Вечернее время», «Врач», «Записки сев. отд. Императорского русского геогр. общества», «Голос», «Известия Императорского русского географического общества Сев.-зап. отделения», «Медицинско списание издава Варненско медиц. дружество», «Медицинское обозрение», «Нива», «Новое время», «Сборник за народни умотворения наука и книжнина», «Труд», „Archiv für slavische Philologie", „Correspondenzblatt d. deutschen Gesellschaft für Antropologie, Ethnologie und Urgeschichte", „Mitteilungen der Litauischen literarischen Gesellschaft", „Niwa" ir kt.

Pasirašinėjo: *A.B., B, Bassianis, Birsztonas, Bs, Bs.J., Dr.B., Dr. Birsztonas, Dr.Bs, Dr. J.B., Dr. J.B-s, Dr. J. Bs., Ibis, Iks, J.B., J. Basanavitius, J. Bassanius, J. Biršonas, J.Bs., J.Dr., J. S-lius, J. Sapalius, Jonas B. Biršonas, Jonas Biršonas, Jonas isz Oszkabaliu, Žm-tis, X.*

I

ORIGINALŪS SPAUSDINTI DARBAI

KNYGOS

❐ **Rinktiniai raštai.** [Parengė D. Krištopaitė. Įž. str. J. Jurginio. Baig. str. L. Saukos. Pastabos ir paaiškinimai, p. 883—1012]. V., „Vaga", 1970. XXIV, 1037 p. su iliustr. (Lituanistinė b-ka).

T u r i n y s: Iš autobiografijos.— *Iš istorijos darbų:* Apie senovės Lietuvos pilis; Kunigaikštis Keistutis ant savo žymėspaudžių; Kaip lietuvių senovėje vandenimis keliauta; Lietuvių kryžiai archeologijos šviesoje; Iš krikščionijos santykių su senovės lietuvių tikyba ir kultūra; Iš Didžiojo Vilniaus Seimo istorijos.— *Iš folkloristikos:* Kelionė ežerų ir upių ing Lietuvą; Lietuviškos svodbinės dainos, užrašytos per Antaną Juškevičę; Litauische Volkslieder und Märchen... gesammelt von A. Leskien und K. Brugmann; Apie Ožkabalių dainas; Apie vėles bei nekrokultą senovės lietuvių; Trakų ir lietuvių mitologijos smulkmenos; Apie obuolį lietuvių dainose bei pasakose ir vestuvių apeigose; Ką lietuvių dainos žino iš Lietuvos ir kitų kraštų geografijos bei etnografijos; Vilnius lietuvių dainose; Žodelis apie raudas; Iš senovės lietuvių mitologijos.— *Medžiaga literatūros istorijai:* Apie Višteliauską;

Prie biografijos d-ro Kudirkos; Medega d-ro V. Pietario biografijai; Prie kun. Ant. Strazdo biografijos ir charakteristikos.— *Iš publicistikos:* Priekalba; „Aušra" ir „Dziennik Poznański"; Į darbą, lietuviai!; Rinkime pasakas; *Ar nereikalinga mums Etnografiška Draugystė?;* Apie Lietuvių Mokslo Draugiją; Dvi kalbos, pasakytos atidarant pirmąją lietuvių dailės parodą Vilniuje; Prie Lietuvių Mokslo Draugijos įsteigimo; Lietuvių Mokslo Draugijos knygynas Vilniuje; Iš Lietuvių Mokslo Draugijos.— *Laiškai.* [Motinai, broliui, A. Kirkorui, F. Kuršaičiui, M. Jankui, E. Volteriui, A. Becenbergeriui, J. Bagdonui, K. Jurkšaičiui, A. Olšauskui, J. Šliūpui, J. Zauerveinui, P. Višinskiui, K. Būgai, A. Bruožiui, M. Pietarienei, V. Mickevičiui-Kapsukui, S. Matulaičiui, A. Milukui, J. Boduenui de Kurtenė, A. Dambrauskui, G. Petkevičaitei-Bitei, J. Smalsčiui, J. Šlapeliui, P. Vileišiui, J. Tumui, J. Jablonskiui, T. Daugirdui, A. Bulotai, P. Kriaučiūnui, S. Baltramaičiui, Vydūnui, T. Vrublevskiui ir kt. rašytojams, kultūros ir mokslo veikėjams. 1875—1927].

☐ **Įsz priežasties atradimo Lietuvoje raszyto akmens.** Parasze J. Basanavyczius. Skyriumi nutraukta isz 12 Num. „Auszros" 1885 m. Tilžė, J. Mikšo sp., 1885. 16 p. su iliustr.

☐ **Žiponas bei žipone ir auksingumas bei sidabringumas lietuviškun dainun.** Paraše J. Basanavitius. Tilžė, O. Mauderodės sp., 1885. 30 p.— Bibliogr. išnašose.

☐ **Žirgas ir vaikas.** Vistariškai-arkeologiškas ištyrinėjimas J. Basanavitiaus. Tilžė, „Birutė", O. Mauderodės sp., 1885. 29 p.

☐ **Apie senovės Lietuvos pylis.** Parasze J. Basanáviczius. Tilžė, Aut. lėšos, M. Jankaus sp., 1891. 55 p.

☐ **Etnologiškos smulkmenos.** Parašė Dr. J. Basanávitius. Tilžė, Aut. lėšos, O. Mauderodės sp., 1893. 32 p. su žemėl.

☐ **Lietuviszkai-trakiszkos studijos.** [Kn.] 1. Parasze d-r. J. Basanaviczius. Šenandoras, 1898. 124 p. su iliustr.

Turinys: Prie „etnologiszkun smulkmenun".— Lietuviai szeures Vokietijoj.— Burai.— Guogai.— Vangiai.— Apie Saronan karaliun.— Apie „szalabanan" ir kitus Trakun ir Lietuvun geralus.— Ar sena yr' musun „tauta".— Senatve lapines kepures.— Kultie-tryptie.— Ar sena yr' lietuviszka „duszia".

☐ **Kaip lietuvių senovėje vandenimis keliauta.** (Iš „Lietuvių tautos"). V., M. Kuktos sp., 1908. 14 p.

☐ **Iš kun. Antano Strazdo gyvenimo ir raštų.** Spaudon prirengė J. Basanavičius. Su 3 paveikslėliais. V., M. Kuktos sp., 1911. 38 p. su iliustr.

Medžiaga apie A. Strazdą, p. 1—26, parašyta J. Basanavičiaus.

☐ **Iš krikščionijos santykių su senovės lietuvių tikyba ir kultūra.** (Prie studijos „Lietuvių kryžiai archeologijos šviesoje"). V., M. Kuktos sp., 1912. [Viršš.: 1913]. 100 p. (Viršš.: M. Piaseckaitės-Šlapelienės knygyno leid.).— Bibliogr. išnašose.

☐ *** Lietuvių kryžiai archaiologijos šviesoje.** V., 1912.— Lygiagr. tekstas pranc. k.— Persp. iš A. Jaroševičiaus „Lietuvių kryžiai". V., 1912, p. 5—33.

☐ **Levas lietuvių pasakose ir dainose.** Folkloro studija. V., „Švyturio" sp., 1919. 3, 235 p.; XLIV iliustr. lap.— Bibliogr.: p. 221—232.

☐ **Apie trakų prygų tautystę ir jų atsikėlimą Lietuvon.** Etnologijos tyrinėjimas. D. 1. V., 1921. 168 p.— Bibliogr.: p. 151—167.

☐ **Iš Trakų ir lietuvių mytologijos smulkmenos.** V., 1921. 47 p.

☐ **Spaudos 1864 metų uždraudimas, jojo pasekmės ir reikšmė.** (Iš „Lietuvos rytų"). V., 1924. 24 p.

☐ **Dėliai Daidaliaus ir jojo labyrinto.** (Iš „Lietuvių tautos"). V., 1925. 21 p. su iliustr.

☐ **Iš Didžiojo Vilniaus Seimo istorijos.** V., 1925. 23 p.— Prieš antr. aut.: J. S-lius.

☐ **Vilnius lietuvių dainose.** Iš „Lietuvių tautos". V., 1925. 76 p.— Bibliogr.: p. 74—76.— Prieš antr. aut.: Jonas B. Birštonas.

☐ **Apie senovės prūsų raštą ir Videvuto vėliavą.** (Iš „Lietuvių tautos"). V., 1926. 20 p. su iliustr.— Prieš antr. aut.: J. Basanavičius, K. Būga.

☐ **Iš senovės lietuvių mytologijos.** (Iš „Lietuvių tautos"). V., 1926. 24 p.

☐ **Печати короля Миндовга и Вел. князя Кейстута.** В., 1913. 8 с. с ил. (Изд. Сев.-западного Отд. Императорского Русского географического о-ва).

☐ **Как Литовцы в древности переправлялись по воде.** В., Тип. И. Завадского, 1914. 16 с. с ил. (Изд. Сев.-западного Отд. Императорского Русского географического о-ва).

TAUTOSAKOS PUBLIKACIJOS

☐ **Oškabaliun dainos,** surinktos ir išdûtos per Jonan Basanavitius. Tilžė, O. Mauderodės sp., 1884. 48 p.

☐ **Lietuviszkos pasakos.** Surinko d-ras J. Basanaviczius. [D.] I—II. Šenandoras, 1898—1902.

[D.] I. Medega lietuviszkai mytologijai. „Dirvos" sp., 1889. 194 p.

[D.] II. J. Kuras, M. Szedvydis ir A. Kaupas. V. J. Stagaro sp., 1902. 263 p.

☐ **Medega musu tautiszkai vaistinykystai.** Parupino dr. J. Basanaviczius. Atspauda isz „Dirvos". Šenandoras, 1898. 38 p. su portr.

☐ **Ožkabalių dainos.** Surinko D-ras J. Basanavičius. [D.] I—II. Šenandoras, V. J. Stagaro sp., 1902.

[D.] I. XIV, 192 p.

[D.] II. M. Šedvydis, J. Kuras ir A. Kaupas. 199 p.

☐ **Iš gyvenimo vėlių bei velnių.** [Prakalba aut., p. I—VI]. Surinko Dr. J. Basanavičius. Čikaga, „Lietuvos" lėšos ir sp., 1903. [Virš.: 1915]. 3, LXXXIII, 387 p.

Taip pat stereotip. leid.: K., 1928.

☐ **Lietuviškos pasakos yvairios.** Surinko dr. J. Basanavičius. D. 1—4. Čikaga, „Lietuvos" lėšos ir sp., 1903—1905.

D. 1. 1903. 280 p.

D. 2. 1904. 335 p.

D. 3. 1904. 336 p.

D. 4. 1905. [Virš.: 1912]. XXII, 299 p.

Taip pat stereotip. leid.: Čikaga, 1921; K., „Švyturys", 1928.

☐ **Lietuvių raudos iš visur surinktos.** Su d-ro J. Basanavičiaus prakalba. (Iš „Lietuvių tautos"). V., 1926. 89 p.

☐ **Rinktinės pasakos.** K., Valst. grož. lit. l-kla, 1948. 316 p. su iliustr.

Turinys: I. Turtuoliai ir vargšai.— II. Laimės ieškotojai.— III. Pikta pamotė.— IV. Kova su slibinais.— V. Žmogus ir velnias.— VI. Užkeikti žmonės.— VII. Raganos, laumės, giltinės.— VIII. Gyvuliai, žvėrys, paukščiai.

☐ **Lietuviškos pasakos.** Iš J. Basanavičiaus rinkinių vaikams paruošė J. Stukas. V., „Vaga", 1969. 323 p.

* * *

☐ **Oškabalun myslei.**—„Mitteilungen der Litauischen literarischen Gesellschaft", 1885, Bd. 2, H. 10, p. 19—28 [189—198].

ISTORIJOS IR KULTŪROS ISTORIJOS STRAIPSNIAI

☐ **Isz Lietuvôs Senowês Nusidawimû.** Apie Instejgimą Ragajnes Pilės.—„Naujasis keleivis", 1881, Nr. 1, p. 2—3; Nr. 2, p. 8—9.

☐ **Apie Križokus.**—„Naujasis keleivis", 1881, Nr. 35—40.

☐ **„Kaip yra didei isztroszkę musu brolei skaitymo lietuwiszku knygu ir rasztu..."** (Isz Lietuvôs).—„Aušra", 1883, Nr. 3, p. 81—82.— Parašas: Birsztonas.

☐ **Fried. Kurszaitis.**—„Aušra", 1883, Nr. 4, p. 102—104.— Parašas: J.Bs.

☐ **Bajaro pilis.**—„Aušra", 1884, Nr. 10/11, p. 354—357.— Parašas: J.Bs.

☐ **Schleicherris apie Lietuvius.**—„Aušra", 1885, Nr. 2/3, p. 37—43.— Parašas: J.Bs.

☐ **Daukanto pravardė.**—„Aušra", 1885, Nr. 2/3, p. 88—91.— Parašas: D-ras J.Bs.

☐ **Žinės apie pirmus Lietuvos gyventojus.** (Isz musu praeigos).—„Aušra", 1885, Nr. 4/5, p. 105—111; Nr. 7/8, p. 179—184.

☐ **Leopoldas Geitleris.** [Nekrologas].—„Aušra", 1885, Nr. 7/8, p. 211—214.— Parašas: Bs.

☐ **Bretkuno „postilla".**—„Aušra", 1885, Nr. 12, p. 401—402.— Parašas: J.B.

☐ **Kas tai yra „daina"?** (Isz musu praeigos).—„Aušra", 1886, Nr. 3, p. 65—71.— Parašas: J.Bs.

☐ **Musu kaimynai ir lietuviszka kalba.**—„Vienybė lietuvninkų", 1891, Nr. 50, p. 595—598.— Parašas: J. Sapalius.

☐ **Ko Vilniaus Universitete mokinta Daukanto laikais.**—„Vienybė lietuvninkų", 1900, Nr. 12, p. 140—141.

☐ **Iš istorijos musų atsigaiveliavimo. (1873—1883). Atsiminimai.**—„Varpas", 1903, Nr. 3, p. 65—76.— Taip pat leid.: 40-metinės „Aušros" sukaktuvės. V., 1923, p. 20—40.

☐ **Isz „Auszros" gyvenimo.**—„Vienybė lietuvninkų", 1903, Nr. 26—27, 40—43, 48—51; 1904, Nr. 35—36.

☐ **Apie senovės lietuvių dailą ir raštą.**—„Vilniaus žinios", 1905, lapkričio 10, 16, Nr. 264, 269.— Taip pat leid.: Vilniaus kalendorius 1907 metams. V., 1906, p. 38—45.

☐ **Mano atsiminimai apie kun. Jaunių.**—„Viltis", 1908, kovo 7, Nr. 29.

☐ **Delai „Lietuvių tautos" raštų.**—„Vilniaus žinios", 1908, gruodžio 18—21, Nr. 285—288.

☐ **Lietuvių kalba archaiologijos ir etnografijos šviesoje.**—„Lietuvių tauta", 1923, kn. 3, d. 2, p. 266—274.

☐ **XVII šimtmečio lietuvių kalbos paminklas.**—„Lietuvių tauta", 1923, kn. 3, d. 2, p. 274—279.— Parašas: J.B.

☐ **Akmens ir vario bei žalvario kultūra lietuvių dainose ir pasakose.**—„Lietuvių tauta", 1923, kn. 3, d. 2, p. 318—345.— Bibliogr.: p. 340—345.

☐ **Dėliai žynio Ilgio.**—„Lietuvių tauta", 1923, kn. 3, d. 2, p. 345—353.

☐ **„Auszros" genezis.**—„Lietuva", 1923, kovo 1, Nr. 48.—„Žvaigždė", 1923, Nr. 12, p. 14—18.—„Vienybė", 1923, balandžio 17, Nr. 32.

☐ **Apie Vilniaus pradžią.**—„Garsas", 1923, spalio 4, Nr. 40.

☐ **Apie Latakinių dzūkų dainas.**— Rink.: D-ro Jono Basanavičiaus atminčiai. V., 1928, p. 101—104.

☐ **Žemaičių skundas prieš kryžiuočius.** (Iš krikščionijos santykių su senovės lietuvių tikyba ir kultūra).— Rink.: Lietuvių literatūra kovoje prieš klerikalizmą. V., 1951, p. 23—25.

☐ **О литовських народних піснях.**—«Літературно-науковій вістнік», 1910, № 11, p. 218—225.— Ukr. k.

☐ ***O mytologii litewskiej.** Do redakcyji „Niwy", z powodu artykułu Kirkora „Zarysy pierwotnej Słowiańszczyźny".—„Niwa", 1875, Nr. 8, p. 618—623.— Lenkų k.

☐ **O staro-litewskich sztuce i piśmie.**—„Litwa", 1908, Nr. 1, p. 6—12, su iliustr.— Lenkų k.

☐ **O pieśniach ludowych litewskich.**—„Litwa", 1910, Nr. 10, p. 146—150; Nr. 12, p. 182—186.— Lenkų k.

LAIŠKAI

☐ Aušrininko **D-r. Basanavičiaus laiškai į kun. A. Miluką.** [1897—1899].— Leid.: „Aušros" 40 m. sukaktuvės. Filadelfija, 1923, p. 80—96, su portr.

☐ **Iš „Aušros" užgimimo laikų.** [J. Mikšui. 1882—1883].— Rink.: Mūsų skardas. Vienkart. leid. K., 1926, p. 24—25.

☐ **J. Basanavičiaus laiškai M. Jankui.** [Iš Bulgarijos. V. Biržiškos publ. 1885—1902].—„Tauta ir žodis", 1926, kn. 4, p. 373—377.

☐ **D-ro J. Basanavičiaus laiškas.** Reikale jo darbo apie trakių pravardes.— „Vienybė", 1926, lapkričio 27, Nr. 142.

☐ **Laiškai prel. A. Dambrauskui-Jakštui.** [1907—1926].—„Naujoji romuva", 1934, Nr. 168, p. 265—267.

☐ **Laiškai Ožkabalių dainų leidėjui.** [Kun. A. Milukui. 1901. Su D. Krištopaitės priedašu].—„Kultūros barai", 1971, Nr. 11, p. 63—64, su portr. ir faks.

☐ **„Ed. Volteriui..."** [1914].—„Bibliotekų darbas", 1972, Nr. 2, p. 36—37.— Išsp. str.: Skrodenis S. Iš J. Basanavičiaus korespondencijos.

RANKRAŠČIAI

□ **Abecele arba Elementorius diel Lietuvos kajmo mergajczų.** Isz Lankiszko in Lietuwiszką kalbą perwerte ir dapilde J. Basanawiczius. V., 1863 [1874]. 50 p.— VUB.

□ **Medžiaga dr. Jurgio Zauerveino biografijai.** V., 1921. 151 p.— VUB.

VERTIMAI

□ * **Lenartavičius B.** Vai pabuskie, o Lietuwa! [Versta iš eilėr. „Pavasaris"].—„Lietuviška ceitunga", 1882.

□ **Narbutas T.** Grovo Kyburg'o kelionė Lietuvon 1397 m. Lietuviškai išguldė J. Basanavičius. Plimutas, „Vienybė lietuvninkų", 1900. 52 p. (Tėvynės mylėtojų draugystė. Nr. 4).

II

LITERATŪRA

Basanavičius J. D-ro Jono Basanavičiaus autobiografija. V., 1936. 195 p. su portr. (Lietuvių mokslo d-ja).— **D-ro Jono Basanavičiaus** atminčiai. [Str. rinkinys]. V., 1928. 176 p. su iliustr. ir gaid.— **Gustaitis M.** Basanavičius ir „Aušra". K., 1927. 32 p. su portr.— **Kraujelis P.** D-ro Jono Basanavičiaus laidotuvės. V., 1927. 20 p. su portr. („Vilniaus varpo" leid. Nr. 1).— Prieš antr. aut.: P. Vieštautas.— **Mackevičius R.** Daktaras Jonas Basanavičius. V., 1930. 64 p. su portr.— **Nezabitauskis A.** Basanavičius. K., „Spaudos fondas", 1938. 542 p. su portr. (Įžymiųjų žmonių biografijos. Nr. 1—2).— Bibliogr.: p. 509—528.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 2. V., 1958, p. 102—103.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 189—190.— **Alseika D.** Daktaras Basanavičius, kaipo Lietuvių Mokslo Draugijos įkūrėjas, vedėjas ir mokslininkas.— Rink.: D-ro Jono Basanavičiaus atminčiai. V., 1928, p. 3—24.— **Andziulaitis-Kalnėnas J.** Laiškai J. Basanavičiui. [1887—1897].— Raštai. V., 1971, p. 341—344.— **Bakirdžijanas V.** Bulgarų bičiulis iš Lietuvos. [Iš bulg. žurnalo „Turist", 1967, Nr. 12].—„Bibliotekų darbas", 1968, Nr. 5, p. 28—29, su iliustr.— **Balys J.** Basanavičiaus tautosakos darbai.—„Akademikas", 1937, Nr. 3, p. 58—61, su portr.— **Bikinas J.** Jonas Basanavičius. (60 metų gimimo sukaktuvėms paminėti).—„Draugija", 1912, Nr. 66/67, p. 147—154.— Parašas: D. Dumbrė.— **Biržiška V.** D-ro J. Basanavičiaus raštų bibliografija.—„Mūsų žinynas", 1927, Nr. 35, p. 138—145.— **Biržiška V.** Dr. Jonas Basanavičius.—„Mūsų žinynas", 1927, Nr. 35, p. 121—137, su portr.— **Braziulis A.** Dr. J. Basanavičius Varnoje. (Iš bulgarų artisto P. Raičevo atsiminimų).—„Mūsų Vilnius", 1933, Nr. 6, p. 84—85, su portr.— **Būga K.** [Laiškai J. Basanavičiui. Peterburgas. 1909—1912].— Rinktiniai raštai. T. 3. V., 1961, p. 803—806.— **Būga K.** Rinktiniai raštai. V. T. 1. 1958, p. 166—176, 194, 199; T. 2. 1959, p. 12 —16 ir kt.— **Būgaitė G.** J. Basanavičiaus publicistika.—„Naujoji romuva", 1937, Nr. 7, p. 145—149, su portr.— **Butėnas D.** Keletas dokumentų iš Jono Basanavičiaus gyvenimo.—„Kultūros ba-

rai", 1969, Nr. 11, p. 64, su faks.— **Būtėnas J.** Dr. Jonas Basanavičius. 20-osioms mirties metinėms.—„Pergalė", 1947, Nr. 1, p. 86—89.— **Čiurlionienė-Kymantaitė S.** Prakalba, pasakyta dr. J. Basanavičiaus iškilmėje birželio 11 dieną.—„Lietuvos žinios", 1912, birželio 16, Nr. 70.— **Daktaras** Jonas Basanavičius.—„Spindulys", 1912, Nr. 12, p. 188—190, su portr.— **Doveika K.** Jonas Basanavičius.— Kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 151—152, su portr.— **Dr. Jonas Basanavičius...** [Nekrologas].— Kn.: Lietuvos universitetas. K., 1927, p. 11—14, su portr.— **Genzelis B.** Estetikos problemos „Aušroje" ir „Varpe".—„Filosofija", 1966, t. 7, p. 184—185.— **Genzelis B.** Švietėjai ir jų idėjos Lietuvoje (XIX a.). V., 1972, p. 154—156, 165—167 ir kt.— **Gira L.** D-r. Jonas Basanavičius.— Leid.: Vilniaus kalendorius 1907 metams. V., 1906, p. 27—37, su portr.— **Gira L.** Žiupsnelis atsiminimų apie d-rą J. Basanavičių.—„Rytas", 1927, vasario 19, 21, 23—24; Nr. 40—41, 43—44.— **Grigonytė-Zablockienė E.** Pasakų tyrimo metodai.—„Mūsų tautosaka", 1934, t. 8, p. 22—25 ir kt.— **Herbačiauskas J. A.** Mirė Jonas Basanavičius. [Nekrologas].—„Pradai ir žygiai", 1927, Nr. 1, p. 52—53.— **Jablonskis J.** D-ro J. Basanavičiaus rašyba.— Raštai. T. 3. K., 1934, p. 13—17.— Taip pat: „Varpas", 1894, Nr. 5, p. 71—72.— Parašas: K.Ob.— **Jurginis J.** Jonas Basanavičius — rašytojas ir publicistas.— Kn.: Jurginis J. Istorija ir poezija. V., 1969, p. 255—277.— **Jurginis J.** Jono Basanavičiaus kultūrinis palikimas.— Kn.: Basanavičius J. Rinktiniai raštai. V., 1970, p. I—XXIV.— **Jurginis J.** Legendos apie lietuvių kilmę. V., 1971, p. 131—154.— **Jurkštas V.** J. Basanavičius ir Čekijos kultūra.—„Komjaunimo tiesa", 1967, birželio 24.— **Karaliūnas S.** Dar kartą apie lietuvių kilmę. [J. Basanavičiaus tyrinėjimai. Su red. prierašu].— „Mokslas ir gyvenimas", 1971, Nr. 1, p. 17—19.— **Karaliūnas S.** Trakiškosios lietuvių kilmės teorija.—„Pergalė", 1971, Nr. 1, p. 140—150.— **Katkus M.** D-ro Jono Basanavičiaus asmenybės apibūdinimas.— Raštai. V., 1965, p. 381—389.— **Kirlys J.** Tautinės sąmonės žadintojas. J. Basanavičiaus gimimo 120-osioms metinėms.—„Naujasis kelias" (Kapsukas), 1971, lapkričio 23.— **Kuzmickis Z.** Dr. J. Basanavičiaus romantizmas.—„Lietuva", 1927, vasario 19, Nr. 40.— Parašas: B. Kantvydis.— **Kuzmickis Z.** Prie daktaro Jono Basanavičiaus kapo.—„Iliustruotoji Lietuva", 1927, vasario 26, Nr. 8, p. 58—61, su iliustr.— **Landsbergis-Žemkalnis G.** „Didžiai Gerbiamas..." [Laiškas J. Basanavičiui. 1912].—„Kultūros barai", 1972, Nr. 1, p. 62—64.— **Leonas P.** A.a. D-ro Jono Basanavičiaus atminimui.—„Kultūra", 1927, Nr. 3, p. 146—149, su portr.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 2. K., 1934, skit. 1420—1438, su iliustr.— Taip pat atsk. atsp.— **Lietuvių** tautosakos apybraiža. V., 1963, p. 74—78, su iliustr.— **Lietuvos TSR** istorija. T. 2. V., 1963, p. 232—233.— **Mackevičius R.** Daktaras Jonas Basanavičius. Jo gyvenimas ir darbai.— Rink.: D-ro Jono Basanavičiaus atminčiai. V., 1928, p. 25—66.— **Mažylytė A.** Dr. Basanavičiaus santykiai su šeima.—„Naujoji vaidilutė", 1938, Nr. 2, p. 70—74, su portr.— **Merkelis A.** Basanavičius — Lietuvos mokslo organizatorius.—„Lietuvos aidas", 1938, vasario 13, Nr. 71.— **Merkelis A.** Jono Basanavičiaus jaunystė.— „Jaunoji karta", 1932, Nr. 3, p. 44—49; Nr. 4, p. 69—72.— **Merkelis A.** Vydūno santykiai su Basanavičium.—„Lietuvos aidas", 1938, kovo 19, Nr. 122.— **Mykolaitis-Putinas V.** Naujoji lietuvių literatūra. T. 1. K., 1936, p. 108—115.— **Miškinis A.** Jaunosios Lietuvos romantikas.—„Akademikas", 1937,

Nr. 3, p. 66—67.— **Miškinis M.** Lietuvių literatūra. D. 1. K., 1939, p. 319—322.— **Nastopka K.** Lietuvių ir latvių literatūrų ryšiai. V., 1971, p. 45—46, 98—99, 154, 312 ir kt.— **Niemis A. R.** Lietuvių liaudies dainų tyrinėjimai.—„Mūsų tautosaka", 1932, t. 6, p. 117—119, 311—312 ir kt.— **Petkevičaitė-Bitė G.** Interviu su Basanavičiu.—„Lietuvos žinios", 1912, rugsėjo 27, Nr. 114.— Parašas: G.P.— **Petkevičaitė-Bitė G.** [Laiškai J. Basanavičiui. Puziniškis—Vilnius—Puziniškis. 1903—1909].— [Raštai]. T. 6. Laiškai. V., 1968, p. 71—74, 76—77, 80—82, 100—102, 107—108, 113—115.— **Poška A.** Dr. Jonas Basanavičius Bulgarijoje. Bulgarų atsiminimuose, dokumentuose ir fotografijose, surinktose Bulgarijoje 1936 metų vasarą.—„Darbai ir dienos", 1940, kn. 9, p. 320—378, su iliustr.— **Puzinas J.** Basanavičius — lietuvių prosenovės tyrinėtojas.—„Akademikas", 1937, Nr. 3, p. 64—65.— **Račkauskas-Vairas K.** Basanavičius Amerikoje.—„Mūsų Vilnius", 1937, Nr. 4/8, p. 65, su portr.— **Račkauskas-Vairas K.** Jonas Basanavičius.—„Tarybų Lietuva", 1947, vasario 26.— **Radžius A.** Lietuvių tautosaka ir Basanavičiaus teorija apie lietuvių kilmę.—„Židinys", 1937, Nr. 7, p. 26—35.— **Sauka L. J.** Basanavičius — lietuvių tautosakininkas.— Kn.: Basanavičius J. Rinktiniai raštai. V., 1970, p. 869—882.— **Skrodenis S. A.** Niemis ir J. Basanavičius.—„Bibliotekų darbas", 1973, Nr. 9, p. 33—35.— **Skrodenis S.** Iš J. Basanavičiaus korespondencijos.—„Bibliotekų darbas", 1972, Nr. 2, p. 36—37, su faks.— **Staniškis V.** [Laiškai J. Basanavičiui. 1875—1876].—„Mūsų senovė", 1922, t. 1, kn. 4/5, p. 619—622.— **Stonys J.** Basanavičiaus vaidmuo Lietuvių Mokslo Draugijoje.—„Akademikas", 1937, Nr. 3, p. 71—72, su iliustr.— **Šliūpas J.** Lietuviszkiejie rasztai ir rasztininkai. Tilžė, 1890, p. 168—195, su portr.— Aut.: Lietuvos mylėtojas.— **Totoraitis J.** Lietuvos atgimimo paveikslai. II. Basanavičius.—„Vadovas", 1911, Nr. 39, p. 261—267; Nr. 40, p. 366—375; 1912, Nr. 41, p. 54—63; Nr. 43, p. 245—253; Nr. 44, p. 373—379; Nr. 45, p. 52—59.— **Trojanskis I.** Bulgarų tautos bičiulis.—„Mokslas ir gyvenimas", 1970, Nr. 6, p. 34—37, su iliustr.— **Untulis B.** Jono Basanavičiaus teorija apie lietuvių tautos kilmę.— Rink.: D-ro Jono Basanavičiaus atminčiai. V., 1928, p. 67—100.— **Vaižgantas.** Dr. Jonas Basanavičius.— Raštai. T. 4. K.—V., 1922, p. 96—115; T. 12. K., 1929, p. 5—40.— **Vanagas V.** Antanas Strazdas. V., 1968, p. 153—156, 162—163 ir kt.— **Vydūnas.** Jonas Basanâvitius.—„Darbymetis", 1921, Nr. 4, p. 28—29.— Parašas: Vds.— **Vileišis P.** [Laiškai J. Basanavičiui. 1876—1879].—„Mūsų senovė", 1922, t. 1, kn. 4/5, p. 605—618.— **Vingėla E.** Dr. Jonas Basanavičius. (75 m. amžiaus sukaktuves minint).—„Kultūra", 1926, Nr. 11, p. 433—436.— **Višinskis P.** [Laiškai J. Basanavičiui. 1902—1905. Kurtuvėnai—Aukštadvaris].— Raštai. V., 1964, p. 437, 438, 443—444, 450, 454—456, 501.— **Zablockienė E.** D-ras J. Basanavičius — kraštotyrininkas.—„Gimtasai kraštas" (Šiauliai), 1937, Nr. 1, p. 80—83.— **Zingeris M.** Mūsų žemietis Bulgarijoje. [Su D. Raičevo atsiminimų, saugomų Varnos archyve, vertimu].—„Vakarinės naujienos", 1968, liepos 25.— **Žiniauskas J.** Visuomeninės J. Basanavičiaus pažiūros „Aušros" leidimo laikotarpiu.—„Problemos", 1971, Nr. 2, p. 69—73.— **Žiugžda J.** Dėl Jono Basanavičiaus kultūrinio palikimo.—„Tiesa", 1967, vasario 15.— **Александров И.** Доктор Йохан Басановичус.—«Отечествен фронт», 1969, 14 януари.— Bulg. k.— **Бакрджиев В. Н.** Доктор Йонас Басанавичюс (Иван Басанович и Болгария).—

В кн.: Наука в Прибалтике в XVIII — начале XX века. Тезисы докладов IV межресп. конференции по истории науки в Прибалтике. Рига, 1962, с. 167—169.— **Большая** советская энциклопедия. Изд. 3-е. Т. 3. М., 1970, с. 27.— **Зингерис М.** Наш земляк — в Болгарии. [С переводом воспоминаний Д. Райчева, хранимых в архиве г. Варна].—«Вечерние новости», 1968, 25 июля.— **Краткая** литературная энциклопедия. Т. 1. М., 1962, стб. 464—465.— **Новый** энциклопедический словарь [Брокгауза и Эфрона]. Т. 5. Спб., 1911, стб. 336—337.— **О Родине.** М., 1944, с. 888.— **Советская** историческая энциклопедия. Т. 2. М., 1962, стб. 152.— **Юркштас В.** И. Басанавичюс и чешская культура.—«Комсомольская правда» (В.), 1967, 24 июня.—**Bassanavitsius** Père de la Renaissance lithuanienne. Lausanne, Bureau d'information de Lithuanie, 1917. 16 p.— Pranc. k.— **Duridanow I.** Thrakisch-dakische Studien. T. 1. Die thrakisch- und dakisch-baltischen Sprachbeziehungen. Sofia, Verlag der Bulgarischen Akad. der Wissenschaften, 1969. 104 p. (Académie Bulgare des Sciences Linguistiques Balkanique. XIII. 2).— Bibliogr.: p. 5—7.— Žodžių rodyklė, p. 101—103.— Vok. k.— **Öller R.** Tohtori Jonas Basanavičius Liettuan kansallisen heratyksen johtaja. Helsinki, 1926. 20 p. su iliustr.— Suomių k.— **Endzelīns J.** Ievads baltu filoloģijā. Rīgā, 1945, p. 22—23.— Latvių k.— **Hermann E.** Litauische Studien. Berlin, 1926, p. 145, 207—208, 231.— Vok. k.— **Latviešu** konversācijas vārdnīca. T. 1. Rīgā, 1928, sklt. 1880—1881.— Latvių k.— **Niemi A. R.** Tutkimuksia liettualaisten kansanlaulujen alalta. Helsinki, 1913, p. 130—132.— Suomių k.

APIE ATSKIRUS VEIKALUS

„Apie senovės Lietuvos pilis". **Šliūpas J.**—„Vienybė lietuvninkų", 1892, Nr. 14, p. 166—167.— Parašas: Dr. J. Szl.

„Etnologiškos smulkmenos". **Jablonskis J.** Raštai. T. 1. K., 1933, p. 47—56.— Taip pat: „Varpas", 1894, Nr. 2, p. 29—32.— Parašas: Kaz. Obelaitis.— **Pietaris V.**—„Žemaičių ir Lietuvos apžvalga", 1895, Nr. 8, p. 59—61.

„Medega mūsų tautiškai vaistinykystai". **Šliūpas J.**—„Vienybė lietuvninkų", 1898, Nr. 17, p. 203—204.

„Ožkabalių dainos". **Čiurlionienė S.** Iš mūsų literatūros. K., 1913, p. 14—16.

„Lietuviškos pasakos". **Vaižgantas.**—„Židinys", 1929, Nr. 1, p. 100—103.

„Iš krikščionijos santykių su senovės lietuvių tikyba ir kultūra". **Dambrauskas-Jakštas A.** Mūsų naujoji literatūra. T. 1. K., 1923, p. 366—367.— **Totoraitis J.**—„Vadovas", 1913, Nr. 62, p. 202—204.

„Levas lietuvių pasakose ir dainose". **Dambrauskas-Jakštas A.** Mūsų naujoji literatūra. T. 2. K., 1924, p. 280—281.

„Apie trakų frigų tautystę..." **Klimas P.**—„Mūsų senovė", 1922, t. 1, kn. 3, p. 430—435.

„Spaudos 1864 metų uždraudimas..." **Kuzmickis Z.**—„Lietuva", 1925, rugpjūčio 29, Nr. 192.— Parašas: B. Kantvydis.

„Rinktinės pasakos". **Jonynas Ambr.** Formalizmo keliu.—„Pergalė", 1950, Nr. 4, p. 125—127.

„Rinktiniai raštai". **Kuzmickas V.** Iš laiko glūdumų.—„Gimtasis kraštas", 1970, rugsėjo 24.— **Trinkūnas J.** Svarbių darbų pradžia.—„Literatūra ir menas", 1970, lapkričio 21.— **Mětšk Fr.** Mnoho njeznateho wo Surowinje.— „Rozhlad" (Budyšin), 1970, Nr. 9, p. 356—358.— Sorbų k.

Aleksandras BAUŽA (1908—1977)

Prozininkas. LTSR nusipelnęs kultūros veikėjas (1965). Gimė 1908.XII.17 Liepojoje tarnautojų šeimoje. Mirė 1977.XII.20 Vilniuje.

1927 baigė Liepojos gimnaziją ir įstojo į Kauno universitetą. Dalyvavo marksistinės studentų org-jos „Aurora" veikloje, buvo žurn. „Žaibas" redakcijos narys. Platino marksistinę literatūrą. 1931—32 dirbo Panemunės (Pagėgių apskr.) muitinėje, padėdavo slapta iš Tilžės pervežti lietuvių komunistinę spaudą. 1935 baigė Kauno universiteto Teisių fak. 1940—45 LTSR Liaudies Komisarų Tarybos reikalų valdytojas. Didžiojo Tėvynės karo metais gyveno Gorkyje, Penzoje, Maskvoje. 1945—53 vadovavo Valst. arbitražui prie LTSR MT. 1953—67 dirbo LTSR AT Prezidiume. Nuo 1967 atsidėjo kūrybiniam darbui. TSKP narys nuo 1953. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1949, 1965—70 jos v-bos prezidiumo narys.

Apsakymus pradėjo spausdinti 1937 (apsakymas „Riestainis" žurn. „Priekalas"). Pirmoji knyga „Persilaužimas" 1949. Tarybiniais metais išleido 4 apsakymų rinkinius, rašė vaikams; išvertė į rusų kalbą daug lietuvių rašytojų kūrinių.

Pasirašinėjo: *Tomas Arvilas.*

I
ORIGINALIOJI GROŽINĖ KŪRYBA

□ **Persilaužimas.** [Apsakymai. Iliustr. P. Rauduvė]. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1949. 163 p. su iliustr.

Turinys: Jo vieta.— Tylioji.— Mergaitė su šalmu.— Jeronimas Kerpė.— Senis Kirša.— Pamiškės vienkiemyje.— Persilaužimas.— Prie jūros.— Ties slenksčiu.— Smuikininkas.— *Praeities vaizdai:* Mažesis didvyris: Nugalėtojai; Žmogžudystė.

□ **Šviesus kelias.** [Apsakymai. Iliustr. V. Armalas]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1953. 96 p. su iliustr.

Turinys: Žiburiai ant kelio.— Vaikai eina į darželį.— Jaunystė.— Tetulė Apolonija.— Jo padėjėjai.— Šviesus kelias.— Laiškai į Stalingradą.

□ **Išeities taškas.** Apsakymai. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1963. 155 p.

Turinys: Dovana.—„Tai niekaip negalima, pone".— Išeities taškas.— Laikrodukas.— Išdavystė.— *Stokholmo novelės:* Svetimos žuvėdros; Jis vėl surado dievą; Nailoninė suknelė; Gatvės idilė. Šimtmečių gausmas; Plieninis žmogus; Sentimentali istorija.

☐ **Kur mėlynas dangus.** Apsakymų rinktinė. [Iliustr. I. Katinienė]. V., „Vaga", 1971. 362 p. su iliustr.

Turinyje: Ruda beždžionikė.— Bažnytinis vynas.— Jerubė.—„Sveika, mažyte!"— Kur mėlynas dangus.— Dviese krantinėje.— Suomiškas peilis.— Ten, kur migla.— Šeštadienio laimė.— Lenktynės.— Svajonės.— Dialogas ant uolos.

VAIKAMS

☐ **Atkaklusis mokytojas.** Apsakymai. [Iliustr. B. Mingilaitė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1952. 35 p. su iliustr.

Turinys: Jaunasis pogrindininkas.— Stepukas grįžta į mokyklą.— Atkaklusis mokytojas.

☐ **Seniūnas.** [Apysaka. Iliustr. L. Paškauskaitė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1955. 155 p. su iliustr.

Pirmoji publ.: „Žvaigždutė", 1953, Nr. 7; 1954, Nr. 10, 12; 1955, Nr. 1—5.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **Riestainis.** [Apsakymas].—„Priekalas", 1937, Nr. 4, p. 255—257.— Parašas: Tomas Arvilas.

☐ **Džiaugsmas.** Novelė.—„Jaunimo gretos", 1949, Nr. 3, p. 10—12, su iliustr.

☐ **Inžinieriai.** [Apsakymas].—„Švyturys", 1953, Nr. 7, p. 8—9, su iliustr.

☐ **Pavelas Semionovičius.** [Apsakymas].—„Švyturys", 1953, Nr. 11, p. 7—8, su iliustr.

☐ **Peleninė.** [Apsakymas].—„Švyturys", 1953, Nr. 19, p. 10—11, su iliustr.

☐ **Atošvaistės.** Apsakymas.—„Švyturys", 1955, Nr. 14, p. 12—14, su iliustr.

☐ **Svečias.** Apsakymas.—„Švyturys", 1959, Nr. 14, p. 12—13, su iliustr.

☐ **Kada gaudžia varpai.** [Apysaka].—„Komjaunimo tiesa", 1960, rugpjūčio 13—31; rugsėjo 2—7, 10.

☐ **Po Vilniaus stogais.** Novelė.—„Jaunimo gretos", 1962, Nr. 8, p. 7—9, su iliustr.

☐ **Sukultas puodukas.** Apsakymas.—„Švyturys", 1962, Nr. 14, p. 10—11, su iliustr.

☐ **Paskutinis šansas.** Novelė.—„Švyturys", 1964, Nr. 10, p. 12—13, su iliustr.

☐ **Sudužęs akordas.** Novelė.—„Literatūra ir menas", 1964, birželio 6, su iliustr.

☐ **Nusiramink, Kaste.** Novelė.—„Švyturys", 1965, Nr. 10, p. 12—13, su iliustr.

☐ **Sentimentali istorija.**— Rink.: Lietuvių tarybinė novelė. V., 1969, p. 99—107.

LITERATŪROS KRITIKA

☐ **Tik gera knyga turi teisę gyventi.**—„Literatūra ir menas", 1960, birželio 4.

Apie lietuvių tarybinį romaną.

☐ **Neparašytos recenzijos.**—„Literatūra ir menas", 1968, birželio 1.

Apie lietuvių literatūros kritiką.

☐ **Tiesus, jautrus, humaniškas, išmintingas...**— Rink.: Atsiminimai apie P. Cvirką. V., 1969, p. 350—358.

☐ **Ближе к жизни.** (Накануне II съезда писателей Сов. Литвы).—«Сов. Литва», 1954, 15 августа.

☐ **«Товарищи...»**— В кн.: Второй съезд писателей РСФСР. Стеногр. отчет. М., 1966, с. 318—320.

GROŽINIAI KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

RUSŲ KALBA

☐ **Огни на дороге.** Рассказы. Пер. автор. [Ил. А. С. Россаль]. М., «Сов. писатель», 1963. 166 с. с ил.

Содерж.: *Огни на дороге*: Юность; Огни на дороге; Исходная точка; Церковное вино; Тетушка Аполония; Мать. [Ориг. загл.: „Tai niekaip negalima, pone"]; Подарок; Измена; Рыжая обезьянка.— *Стокгольмские новеллы*: Чужие чайки; Он опять обрел бога; Нейлоновое платье; Уличная идиллия; Стилманн; Грохот столетий.

☐ **Двое на набережной.** [Рассказы и новеллы]. Пер. с литов. автор. В., „Vaga", 1972. 247 с.

В содерж. также: Убийство.— Девушка в каске.— Мой проводник.— Рябчик.— Часы.—«Привет, крошка!»— Где синее небо.— Сентиментальная история.— Двое на набережной.— Финский нож.— Там, где туман.— Субботнее счастье.— Гонки.— Мечтания.— Диалог на скале.

☐ **У порога.** Новелла.—«Дружба народов», 1949, № 4, с. 54—58.

☐ **Упрямый учитель.** Пер. автор.— В сб.: Литовские рассказы. М.—Л., 1952, с. 153—161.

☐ **На заводе.** [Ориг. загл.: „Džiaugsmas"]. Пер. П. Шебунин.— В сб.: Проза Советской Литвы. 1940—1950. В., 1950, с. 297—312.— Также: Литовские рассказы. М., 1953, с. 239—253.

☐ **Письмо в Сталинград.** Рассказ.—«Дружба народов», 1953, с. 184—188.

☐ **Когда гудят колокола.** [Повесть].—«Комсомольская правда» (В.), 1960, 13—31 августа, 2—7, 10 сентября.

☐ **Флаг.** Рассказ. [Ориг. загл.: „Mažasis didvyris". С примеч. ред.]—«Вечерние новости», 1967, 30 апреля.

KITŲ TSRS TAUTŲ KALBOMIS

☐ **Юнацтва.** [Jaunystė. Vertė M. Gerasimovičius].— Rink.: Літоўскія апавяданні. Мінск, 1957, p. 168—177.— Baltar. k.

☐ **Сын.** [Orig. antr.: „Dovana". Apsakymas].—«Літаратура і мастацтва», 1958, 7 мая.— Baltar. k.

☐ **Dāvana.** [Vertė A. Sukovskis].— Leid.: Tautas kalendārs. Rīgā, 1959, p. 122—129.— Latvių k.

☐ ***Гэинуша.** [Griežlė].— Rink.: Новела советикэ литуаниянэ. Кишинэу, 1961.— Mold. k.

☐ **[Išdavystė.** Apsakymas].—«Садои Шарк», 1969, № 8, p. 26—32.— Tadž. k.

☐ **[Džiaugsmas.** Apsakymas. Vertė Ch. Achrorova].— Rink.: [Draugų balsai]. Taškentas, 1951, p. 87—106.— Uzb. k.

UŽSIENIO KALBOMIS

☐ **Знаме.** [Vėliava. Orig. antr.: „Mažasis didvyris". Apsakymas].—«Земеделско знаме», 1950, 28 апр.— Bulg. k.
☐ **Mládí.** [Jaunystė. Apsakymas. Vertė J. Dambrovskis].— Rink.: Litevské povídky. Praha, 1956, p. 37—46.— Čekų k.
☐ **Znów odnalazł boga.** [Jis vėl surado dievą. Novelė].—„Czerwony Sztandar", 1961, 20 sierpnia.— Lenkų k.
☐ **[Atkaklusis mokytojas.** Vertė Čžen Iio-ši ir Mao Gen].— Rink.: [Lietuvių apsakymai]. Šanchajus, 1957, p. 119—128.— Kinų k.

VERTIMAI

☐ **Цвирка П.** Земля кормилица. Роман. Пер. по авт. рукописи. М. Журн.-газ. объединение, 1937. 264 с.
Be to, išvertė į rusų kalbą J. Avyžiaus, J. Baltušio, P. Cvirkos, S. Daukanto, A. Griciaus, V. Krėvės, J. Marcinkevičiaus, M. Valančiaus, Vydūno, A. Venclovos, A. Vienuolio ir kitų rašytojų kūrinių.

II
LITERATŪRA

Bauža A. Autobiografinės nuotrupos.— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 285—290, su portr.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (6 pavad.), p. 571—572.— Taip pat 1957 leid.— **Bauža A.** „Literatūros ir meno" anketa.—„Literatūra ir menas", 1965, rugpjūčio 21, su portr.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 4. V., 1968, p. 315—316, 819—820, su portr.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 198, su portr.— **Baltrūnas A.** Išeities taško beieškant. 60-mečio proga.—„Tiesa", 1968, gruodžio 18, su portr.— **Aleksandras Bauža.**—„Bibliotekų darbas", 1972, Nr. 1, p. 14—16, su portr.— **Aleksandras Bauža.**—„Literatūros ir meno metraštis", 1959, p. 95, su portr.— **Būtėnas J.** Pas rašytoją Aleksandrą Baužą. 60-osioms gimimo metinėms.— „Pergalė", 1968, Nr. 12, p. 152—154, su portr.— **Jurkus M.** Kai ateina brandumas. Rašytojui A. Baužai — 60 m.—„Vakarinės naujienos", 1968, gruodžio 17.— **Kirkila J.** Rašytojas apie savo kūrinius.—„Kauno tiesa", 1972, vasario 13.— **Lankutis J.** Dabarčiai skirti puslapiai. Baužai 50 metų.—„Literatūra ir menas", 1958, gruodžio 20.— **Norkus R.** Kad pasaulis būtų gražus.— „Komjaunimo tiesa", 1968, gruodžio 17, su portr.— **Pocevičius A.** Nepaleidžiu iš rankų plunksnos.—„Gimtasis kraštas", 1968, gruodžio 19, su portr.— **Pocius A.** Nuoširdus, sąmojingas, paprastas... Rašytojui A. Baužai — 60.—„Literatūra ir menas", 1968, gruodžio 14, su portr.— **Бутенас Ю.** Труженик литературного фронта. А. Бауже — 60 лет.—«Сов. Литва», 1968, 18 декабря, с портр.— **Краткая** литературная энциклопедия. Т. 1. М., 1962, с. 475—476.— **Норкус Р.** Чтобы мир был красивым.—«Комсомольская правда» (В.), 1968, 17 декабря.— **Юркус М.** Когда приходит зрелость. [Писателю А. Бауже — 60 лет].—«Вечерние новости», 1968, 17 декабря.— **Sukovskis A.** Divi jubilāri [J. Būtėnas ir A. Bauža].—„Karogs", 1969, Nr. 2, p. 185.— Latvių k.

APIE RINKINIUS IR ATSKIRUS KŪRINIUS

„Persilaužimas". **Būtėnas J.** Naujo gyvenimo vaizdai.—„Pergalė", 1949, Nr. 4, p. 93—94.— **Dovydaitis J.**—„Literatūra ir menas", 1949, balandžio 10.— Parašas: M. Ragažius.— **Josadė J.**—„Komjaunimo tiesa", 1949, gegužės 15.— Parašas: J. Juodis.— **Pakalnis A., Sluckis M.**—„Tiesa", 1949, vasario 26. „Atkaklusis mokytojas". **Josadė J.** Literatūrinio meistriškumo keliu.—„Pergalė", 1952, Nr. 9, p. 118—121.— **Kirkila J.** Vaikai ir suaugusieji.— „Literatūra ir menas", 1952, rugpjūčio 3.

„Šviesus kelias". **Josadė J.** Už gyvenimo grožį be pagražinimų! —„Literatūra ir menas", 1953, gruodžio 13.— **Каминскас Й.**—«Сов. Литва», 1953, 8 декабря.

„Seniūnas". **Kačiulis J.** Charakteriai ir siužetinės schemos.—„Pergalė", 1956, Nr. 2, p. 114—117.— **Жилинскайте В., Прокопавичюс А.** Книга о воспитанниках ремесленного училища.—«Сов. Литва», 1956, 25 января. „Dovana". **Пятровіч Н.** Раскрыццё души чалавека.—«Літаратура і мастацтва», 1958, 28 мая.— Baltar. k.

„Stokholmo novelės". **Bučys A.** Akis į akį su kapitalistine morale.—„Literatūra ir menas", 1961, gruodžio 23.

„Išeities taškas". **Aputis J.** Pilietiškai, meniškai.—„Literatūra ir menas", 1963, birželio 29.— **Pronckus E.** Du pasauliai — dvi moralės.—„Pergalė", 1963, Nr. 5, p. 168—171.

„Kur mėlynas dangus". **Bražėnas P.** Kelias į meninę tiesą.—„Literatūra ir menas", 1971, gegužės 1.— **Kirkila J.** Kūrybos pilnatis.—„Tiesa", 1971, vasario 13.

Albinas BERNOTAS (g. 1934)

Poetas.

Gimė 1934.III.21 Urvinių k. (Šakių r.). Mokėsi Barzdų progimnazijoje ir Griškabūdžio vid. mokykloje. 1954—58 studijavo Vilniaus Pedagoginiame institute lietuvių kalbą ir literatūrą. Baigęs, 1958—59 mokytojavo Vilniuje, 1959—62 dirbo žurn. „Moksleivis" redakcijoje. 1963—66 žurn. „Jaunimo gretos" vyriaus. redaktoriaus pavaduotojas. 1961—74 LLKJS CK narys. TSKP narys nuo 1962. Nuo 1960 LTSR Rašytojų s-gos narys. 1966—67 ir 1968—70 Rašytojų s-gos organizacinis sekretorius, 1967—68 ėjo v-bos sekretoriaus pareigas, nuo 1970 v-bos narys. 1973—75 Rašytojų s-gos poezijos konsultantas. Nuo 1975 žurn. „Pergalė" skyriaus vedėjas, 1976—78 vyriaus. redaktoriaus pavaduotojas.

Eilėraščius pradėjo spausdinti 1951 („Kolektyvinis darbas", Kudirkos Naumiestis), respublikinėje spaudoje 1954. Pirmasis eilėraščių

rinkinys „Lygumos bunda" 1960. Lietuvos komjaunimo premija (1966) už rinkinį „Žaibų tyla".

Yra parašęs eilėraščių vaikams, publicistikos straipsnių, recenzijų. Išvertė I. Jakovlevo poemą „Galina", A. Mickevičiaus, V. Bagrickio, D. Avuotinios, J. Kobrino, O. Lisovskos, A. Jožefo, H. Šilkinio, M. Trato ir kitų poetų eilėraščių. Su jo eilėraščių tekstais komp. L. Andrulis, V. Jurgutis, V. Kairiūkštis, M. Novikas, A. Raudonikis ir kt. yra sukūrę dainų.

Pasirašinėjo: *A. Gylys, A. Rudaitis.*

I

GROŽINĖ KŪRYBA

□ **Lygumos bunda.** Eilėraščiai. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1960. 83 p. su portr.

Turinys: Maža trilogija.— Akimirkos.— Baltieji jurginai.— Šviesa — kaip duona, kaip daina.— Kelionės mėnesiena.— Laisvoji Baltija.

□ **Žaibų tyla.** Eilėraščiai. [Iliustr. B. Leonavičius]. V., „Vaga", 1965. 103 p.

Turinys: *Alksnių sula:* Kur praeita ne taip.— *Atsiliepia aidui aidas:* Žuvėdra; Pavirto širdys magistralėmis; Triptikas laikrodžiui tiksint.

□ **Karšti lapai.** [Eilėraščiai]. V., „Vaga", 1968. 79 p. su iliustr.

□ **Slenkstis.** [Eilėraščiai. Iliustr. R. Tarabilda]. V., „Vaga", 1972. 99 p. su iliustr.

* * *

□ Lietuvių poezija. T. 2. V., 1967, p. 522—531.
Taip pat 1969 leid.

LITERATŪRINIAI STRAIPSNIAI. APYBRAIŽOS

□ **Mėnulis virš Tobolo.** (Iš kelionių dienoraščio).—„Moksleivis", 1961, Nr. 8, p. 2—5, su iliustr.

Kazachijos TSR.

□ **Komjaunuolišką gyvenimo dainą.**—„Literatūra ir menas", 1962, vasario 10.

Mintys apie respublikos jaunųjų rašytojų kūrybą.

□ **Pareiga.**—„Literatūra ir menas", 1963, kovo 23.

Respublikos jaunųjų literatų kūrybos klausimu.

□ **Sekmadienis tėviškėje.** [Apybraiža].—„Jaunimo gretos", 1964, Nr. 2, p. 16—17, su iliustr.

□ **Gintaro spalvos ir atšvaistai.**— Rink.: Poezijos pavasaris. 1971. V., 1971, p. 42—44.

Šiandieninė lietuvių poezija.

☐ „**Iki vaiko jausmo, fantazijos lygio**".—„Literatūra ir menas", 1973, kovo 31, su portr.

Apie poetą M. Vainilaitį.

EILĖRAŠČIAI KITOMIS KALBOMIS

☐ [**Стихи** в периодике]: «Подъем» (Воронеж), 1966, № 4, с. 123—126. (Пер. Г. Герасимов, А. Говоров, В. Измайлов, Ю. Ряшенцев).—«Литва литературная», 1969, с. 48—50, с ил. (Пер. Ю. Григорьев и В. Домбровская); 1971, с. 58—59. (Пер. В. Корнилов).

☐ Dzejas diena. Rīgā, 1967, p. 179—182.— Latvių k.

Vertė O. Lisovska.

☐ Viena jūra. Rīgā, 1969, p. 27—36.— Latvių k.

Vertė O. Lisovska.

☐ [**Eilėraščiai** periodikoje].—„Padomju Jaunatne", 1969, 16. februārī.— Latvių k.

Vertė O. Lisovska.

☐ Де ла баштина дайней. Кишинэу, 1961, p. 70—73.— Mold. k.

Vertė J. Bolduma.

☐ Подарунок з Німану. Київ, 1963, p. 53—55.— Ukr. k.

Vertė E. Dolomanas ir M. Singaivskis.

☐ Сузір'я. Вып. 5. Київ, 1971, p. 18—19.— Ukr. k.

Vertė V. Zabaštanskis.

II

LITERATŪRA

Bernotas A. Pradžia. [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 528—529, su portr.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (2 pavad.), p. 597.— **Bernotas A.** Kūryba ir gyvenimas. Į red. klausimus atsako poetas A. Bernotas.—„Literatūra ir menas", 1967, balandžio 15, su portr.— **Bernotas A.** „Literatūros ir meno" anketa. [Su red. prierašu].—„Literatūra ir menas", 1965, rugpjūčio 7, su portr.— **Bernotas A.** Mūsų interviu. [Pasikalbėjimas su LTSR Rašytojų s-gos Poetų sekcijos pirmininku Poezijos pavasario išvakarėse].—„Literatūra ir menas", 1971, birželio 5, su portr.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 211.— **Albinas Bernotas.**— „Bibliotekų darbas", 1973, Nr. 11, p. 8—9, su portr.— **Drilinga A.** Juo gali ma tikėti.—„Literatūra ir menas", 1965, kovo 20, su portr.— **Guščius A.** Įkvėpimo šaltinis.—„Vakarinės naujienos", 1973, rugpjūčio 21.— **Pakalniškis R.** Lenino paveikslas grožinėje literatūroje.— Rink.: Leninas lietuvių literatūroje. V., 1970, p. 112—113 ir kt.— **Pakalniškis R.** Žemės jausmas. [Apie A. Bernoto poeziją].—„Vakarinės naujienos", 1967, gegužės 13, su portr.— **Skripka V.** Kad pasaulis būtų geras. (Lietuvos Lenino komjaunimo literatūrinių premijų laureatai).—„Komjaunimo tiesa", 1968, birželio 30, su portr.— **Гущчюс А.** Источник вдохновения.—«Вечерние новости», 1973, 21 августа.— **Пакальнишкис Р.** Чувство земли. (За рабочим столом писателя).—«Вечер-

ние новости», 1967, 13 мая.— **Скрипка В.** Чтобы мир был добрым. [Лауреаты литературных премий Ленинского комсомола Литвы].—«Комсомольская правда» (В.), 1968, 30 июня.

APIE ATSKIRUS RINKINIUS

„Lygumos bunda". **Baltakis A.** Jaunas poetas ieško.—„Literatūra ir menas", 1960, spalio 29.— **Giedra V.** Lygumų dainos.—„Jaunimo gretos", 1960, Nr. 9, p. 10, su iliustr.— **Mackevičius B.** Naujas žodis apie Tėvynę.—„Tiesa", 1960, rugpjūčio 11.— **Matuzevičius E.** Jaunystės balsas.—„Vakarinės naujienos", 1960, rugpjūčio 2.— **Reimeris V.** Gera pažintis.—„Pergalė", 1960, Nr. 11, p. 160—163.— **Матузявичюс Э.** Голос молодости.—«Вечерние новости», 1960, 2 августа.

„Žaibų tyla". **Drilinga A.** Kai prakalba žaibai...—„Komjaunimo tiesa", 1965, rugsėjo 17.— **Kaminskas J.** Poetinio brandumo keliu.— Kn.: Kaminskas J. Literatūros kryžkelės. V., 1968, p. 227—230.— **Martinaitis M.** Žemės balsas.—„Tiesa", 1966, vasario 18.— **Rostovaitė T.** Sodriais potepiais.—„Pergalė", 1965, Nr. 10, p. 167—170.— **Дрилинга А.** Когда говорят молнии.—«Комсомольская правда» (В.), 1965, 17 сентября.

„Keršti lapai". **Daujotytė V.** Kaip žalias spyglys...—„Literatūra ir menas", 1968, rugpjūčio 3.— **Pakalniškis R.** Poezija ir seklumos.—„Komjaunimo tiesa", 1968, liepos 17.— **Skaudvila A.** Keršti pėdsakai.—„Kauno tiesa", 1968, birželio 30.— **Skripka V.** Kur medžių viršūnės?—„Komjaunimo tiesa", 1968, rugpjūčio 11.

„Slenkstis". **Mačiukevičius J.** Poeto slenksčiai.—„Tiesa", 1973, sausio 9.— **Skirmantas P.** Slenkstį reikia peržengti.—„Komjaunimo tiesa", 1973, vasario 4.— **Šimkus V.** Nelengvas gyvenimas žodyje.—„Pergalė", 1973, Nr. 1, p. 162—164.— **Žibaitis R.** Brandos kelyje.—„Literatūra ir menas", 1972, lapkričio 4.

Vytautas BIČIŪNAS (1893—1945)

Prozininkas, dramaturgas, literatūros kritikas, dailininkas, teatralas. Gimė 1893.VIII.20 Klovainių k. (Pakruojo r.). Mirė 1945.XI.18.

Mokėsi Šiaulių gimnazijoje (1906—1912) ir ketverius metus Kazanės Meno mokykloje. Persikėlęs į Peterburgą, dirbo Lietuvių k-te, 1917 redagavo „Lietuvių balsą". 1918 grįžo į Lietuvą, mokytojavo, dėstė Kauno Meno mokykloje, dirbo „Lietuvos" redakcijoje. 1919 redagavo klerikalinį laikr. „Tiesos kardas", vėliau „Laisvę". Nuo 1920 dalyvavo dailės parodose (spaudoje pirmieji piešiniai pasirodė 1913), piešė teatrams dekoracijas, iliustravo literatūros kūrinius. Nuo 1923 bendradarbiavo „Vilkolakio" teatre. 1927 Kaune įsteigė teatro trupę „Vytis", 1931 „Žvaigždikio" trupę ir jai vadovavo. Dirbo Šiaulių teatre, įvairių miestų mėgėjų trupese.

Literatūrinio darbo pradžia 1911 (Šiaulių „Varpo" d-joje suvaidintas jo draminis vaizdelis). Pirmoji knyga „Mano raštai" 1922. Išleido beletristikos knygų, dramos veikalų, rašė dailės ir teatro klausimais. Literatūros kritikos ir publicistikos darbais stojo prieš pažangias tendencijas.

Bendradarbiavo „Aušrinėje", „Gaisuose", „Laisvėje", „Lietuvos aide", „Lietuvos žiniose", „Mūsų rytojuje", „Ryte", „Skaitymuose", „Trimite", „Vaire", „Vaivorykštėje", „Viltyje", „Židinyje", «Сегодня» (Ryga) ir kt.

Pasirašinėjo: *Jurgis Šmalvaras, V.B., V.Bn., V.B-nas.*

I

GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

☐ **Mano raštai.** T. 1. [Eilėraščiai]. K., 1922. 41 p.— Prieš antr. aut.: J. Šmalvaras.

Turinys: Saulės tinklai.— Visatos pažastys.— Gundos bunda.— Kminai ir kasos.

☐ **Brolio Vitalio naktys.** (Sekant Dietzenschmidtą). Teatrališkas 10 pav. vaidinimas. K., „Naujas žodis", 1928. 69 p.

☐ **Mano apysakos.** K., „Anga", 1928. 175 p.

Turinys: Vilkas.— Elgetos.— Prof. Viršvilio testamentas.— Kūdikėlis.— Žvakutė.

☐ **Paskendę milijonai.** [Apysaka]. K., „Spauda", 1928. 131 p.

☐ **Varnalėšos.** 3 v. piršlybos. K., „Vilkolakis", 1931. 61 p.

☐ **Žalgiris.** 5 v. istoriška drama. K., Vytauto Didžiojo k-tas, 1932. 195 p.

☐ **Ponia Barbė.** 3 v., 4 pav. satyr. operetė-mozaika. K., „Žvaigždikis", 1933. 117 p.

☐ **Aukšlytė.** Apysaka vaikams ir jaunimui. Iliustr. R. Kalpokas. Kaunas—Marijampolė, „Dirva", 1938. 157 p. su iliustr.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **Iš trilogo „Meilė". Laiškas.** [Lyrinė poema].— Rink.: Gėlių diena. K., 1919, p. 5—7.

☐ **Meilė pažemintoji.** [Novelė].—„Veja", 1920, Nr. 2, p. 6—7.

☐ **Meilė išaukštintoji.** [Novelė].—„Veja", 1920, Nr. 3, p. 4—7, 10.

☐ **Menui.** [Lyrinė proza].—„Skaitymai", 1922, kn. 14, p. 17—24.

☐ **Idilijos.** [Dramatizuotas vaizdelis].—„Gairės", 1923, Nr. 1, p. 6—15.

☐ **„Vogelsang".** (Iš „Žirgvaikio" kn.). [Apsakymas].—„Skaitymai", 1923, kn. 22, p. 41—50.

☐ **Auto B. 0138.** [Satyr. apsakymas].—„Mūsų dienos", 1928, Nr. 21, p. 2—3, 5—6; Nr. 22/23, p. 8.

☐ **Paskutinė kova.** [Ist. apysaka].— Rink.: Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Kęstučio 550 metų sukaktuvėms paminėti. K., 1932, p. 72—80.

LITERATŪROS KRITIKA

☐ **Vinco Krėvės „Likimo keliais".** Pastabos ir komentarai. K., 1930. 88 p.
☐ P. Vaičiūno **„Naujieji žmonės".** K., 1936. 12 p.

* * *

☐ **Nelemtas išmislas.** („Du keliu").—„Draugija", 1919, Nr. 7/8, p. 316—326; Nr. 9/10, p. 404—412.

☐ **Fausto Kiršos „Aidų aidužiai".**—„Skaitymai", 1922, kn. 13, p. 106—120.

☐ **„Mūsų vardas — praeitis".** Paskaičius L. Giros „Žiežirbas".—„Skaitymai", 1922, kn. 14, p. 115—130.

☐ **Vaižganto „Pragiedruliai".**—„Skaitymai", 1922, kn. 16, p. 106—132; kn. 17, p. 110—133; kn. 18, p. 115—147.

☐ **Sugaištoji mūza.** Arba trumpos pastabos apie M. Vaitkaus poemą „Upytę".—„Skaitymai", 1922, kn. 19, p. 115—128.

☐ **Saulės kūdikis.** [Lietuvių poezija].—„Kūrybos keliais", 1923, p. 10—16.

☐ **Erškėčiai ir rūtos.** (Žiupsnis minčių apie mūsų prozainę literatūrą po karui).—„Kūrybos keliais", 1923, p. 16—23.

☐ **„Keturi vėjai", Nr. 1, 1924 metai.**—„Gairės", 1924, Nr. 1, p. 63—74.

☐ **Mūsų rašytojų padėtis.**—„Lietuva", 1925, gegužės 2, Nr. 97.

☐ **Kovos dėl Lietuvos laisvės motyvai Vydūno raštuose.**—„Židinys", 1927, Nr. 7/8, p. 55—60.

☐ **Širdies poetas.** (M. Gustaičio kūrybos kritikos metmens).—„Židinys", 1928, Nr. 1, p. 25—38, su portr.

☐ **Neatsargus teisėjas.** (Romantizmo teismui praėjus).—„Rytas", 1929, kovo 21—22, Nr. 66—67.

☐ **44 poetai.** (Mūsų poezijos ideologiniai metmens).—„Židinys", 1929, Nr. 12, p. 407—420.

☐ **Lietuviškoji poetika.** (Kritikos škicai).—„Gaisai", 1930, Nr. 1, p. 40—57; Nr. 2, p. 132—147; Nr. 3, p. 224—247.

☐ **Putinas — poetas.**—„Gaisai", 1930, Nr. 4, p. 340—357.

☐ **Putinas dramaturgas.**—„Gaisai", 1930, Nr. 5, p. 65—78.

☐ **Adomas Jakštas.**—„Gaisai", 1930, Nr. 6, p. 141—163.

☐ **Maironio dramos.**—„Gaisai", 1930, Nr. 7, p. 247—272.

☐ **Literatūros gairėmis.**—„Gaisai", 1930, Nr. 8, p. 333—345.

☐ **Moteris ir kūryba.**—„Židinys", 1930, Nr. 8/9, p. 161—168.

☐ **Mūsų apysaka.**—„Gaisai", 1930, Nr. 9/10, p. 445—459.

☐ **Antanas Venclova. „Beržai vėtroje".**—„Gaisai", 1930, Nr. 9/10, p. 487—489.

☐ **Mūsų grožinės prozos pradžia.** (Mūsų apysaka).—„Gaisai", 1931, Nr. 2, p. 131—147.

☐ **Aleksandras Kazys Puida — rašytojas.**—„Gaisai", 1931, Nr. 3, p. 221—233.

☐ **Tarp romantizmo ir realizmo.**—„Gaisai", 1931, Nr. 4, p. 321—332; Nr. 5, p. 424—436.

☐ **Skriptomanija.**—„Septynios meno dienos", 1932, Nr. 86, p. 6—9.— Parašas: V. B-nas.
Dramaturgijos kritika.

☐ **Autobiografiniai metmens Vaižganto raštuose.**—„Vairas", 1933, Nr. 6, p. 186—191.

☐ **Literatūros žudikai.**—„Literatūros naujienos", 1934, Nr. 4, p. 3.
Apie brolių Tomdykų kūrybą.

☐ **A. Jakštas — poetas.**—„Literatūros naujienos", 1935, Nr. 15, p. 2.

☐ **Žvilgterkime į mūsų vertimus.**—„Literatūros naujienos", 1935, Nr. 17, p. 1—2.

☐ **Ar iš tikro kritikai literatūros priešai.** (I. Šeiniaus straipsnio proga).— „Literatūros naujienos", 1935, Nr. 21, p. 1.

☐ **Sruogos „Rusų literatūros istorijos" teatrališkoji dalis.**—„Vairas", 1936, Nr. 10, p. 179—184.

☐ **Mūsų dailiosios literatūros kryptys.**—„Jaunoji Lietuva", 1938, Nr. 2, p. 74—80; Nr. 3, p. 120—126.

☐ **Slovackis ir Lietuva.**—„Dienovidis", 1939, Nr. 3, p. 127—134.

☐ **Ką skaito mūsų vaikai.**—„Tautos mokykla", 1939, Nr. 24, p. 552—555.

☐ **Vinco Krėvės dramaturgija.— E. Radzikausko (Liudo Giros) Kritikos raštai.— Kultūra ir kritika.— Naujasis Vaižgantas.**— Kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 2. V., 1972, p. 347—362.

MENO KRITIKA, PUBLICISTIKA IR KITA

☐ **Paišybos metodikos bruožai.** (Mintys ir pastabos). Skiriama ketverių metų mokslo pradžiai. Kaunas—Marijampolė, „Dirva", 1921. 47 p. su iliustr.
Taip pat 1925 leid.

☐ **M. K. Čiurlionis.** K., Lietuvių dailės d-ja, 1927. 32 p. su iliustr.

☐ **Dailyraštis.** Metodikos ir praktikos metmens. Kaunas—Marijampolė, „Dirva", 1927. 142 p. su iliustr.

☐ **Kun. Jonas Katelė ir jo laikai.** K., kun. J. Katelės mirties sukaktuvėms minėti k-to leid., 1934. 295 p. su iliustr.

☐ **Liaudies teatras.** Mėgėjams režisieriams, vaidintojams, administratoriams ir šiaip scenos mėgėjams. K., „Sakalas", 1936. 335 p. su iliustr.

* * *

☐ **Mūsų teatras — ir kur jis eina.**—„Vaivorykštė", 1913, kn. 3, p. 580—583.

☐ **Čiurlionio dailė ir rusų kritika.**—„Vaivorykštė", 1913, kn. 4, p. 764—769.

☐ **Meno kultūra.**—„Gairės", 1923, Nr. 3, p. 145—163.

☐ **Mūsų vaidybos meno kritika.**—„Baras", 1925, kn. 2, p. 64—72.

☐ **Meno gyvenimas Lietuvoj 1925 metais.**—„Židinys", 1926, Nr. 1/2, p. 78—82.

☐ **Kaip aš mokau paišybos Simano Daukanto mokytojų seminarijoje.**—„Švietimo darbas", 1928, Nr. 3, p. 270—275.

☐ **Mūsų meno būklė.**—„Lietuvos mokykla", 1930, Nr. 1, p. 19—23; Nr. 2, p. 70—76.

☐ **Valstybės dramos veikimo istoriniai bruožai.**—„Septynios meno dienos", 1930, Nr. 61, p. 5—7; Nr. 62, p. 9—11.

☐ **Menas ir „kazionščina".**—„Rytas", 1932, liepos 7, Nr. 134.

☐ **Senoji Lietuvos architektūra laukia savarankiškų studijų, o ne svetimų autoritetų klaidinančių kompiliacijų.**—„Literatūros naujienos", 1935, Nr. 18, p. 1—2.

☐ **Čiurlionis ir mūsų kultūra.**—„Literatūros naujienos", 1936, Nr. 8, p. 2, su iliustr.

☐ **Išilgai Klaipėdos krašto.**—„Lietuvos aidas", 1937, lapkričio 16—18, Nr. 521, 523, 525.

☐ **Mūsų intelektualinio meno pradžia Vilniuje.**—„Dienovidis", 1939, Nr. 5, p. 230—233.

☐ ***Lietuvos meno parodos.***—„Pasaulio lietuvis", 1940, Nr. 2, p. 48—51.

GROŽINIAI KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

☐ **Vilks.** [Apysakos ištr. Vertė E. Prūsė].— Rink.: Lietava sveicina. **Rīgā,** 1935, p. 245—246.— Latvių k.

☐ **Kudikelis.** [Apysaka].—„Nowiny", 1930, Nr. 45—50/51.— **Lenkų k.**

☐ **Wilk.** [Apysaka].—„Nowiny", 1931, Nr. 1—8.— Lenkų k.

II
LITERATŪRA

Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 223.— **Ambrasas K.** Pažangioji lietuvių kritika. V., 1966, p. 74, 85, 145—146, 264—265 ir kt.— **Vytautas Bičiūnas.** (Mūsų rašytojai).—„Jaunasis ūkininkas" („Ūkininko patarėjo" priedas), 1936, balandžio 23, Nr. 17, su portr.— Parašas: A. M-is.— **25 literatūrinio darbo metai V. Bičiūnui.—„Lietuvos aidas", 1936,** kovo 28, Nr. 145, su portr.— Parašas: Rp.— **Jocaitis V.** Kritikos kritika.— „Lietuva", 1925, vasario 17, Nr. 38.— Parašas: V. J.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 3. K., 1930, sklt. 884—886, su portr.— **Lietuvių** literatūros kritika. T. 2. V., 1972, p. 40—41, 346—347.— **Lietuvos** scenografija. V., 1968, p. 113, su portr.— **Marcinkevičius J.** Pusvalandis pas rašytoją Vytautą Bičiūną.— „Literatūros naujienos", 1936, Nr. 7, p. 4.— **Sutkus A.** Vilkolakio teatras. V., 1969, p. 262—264.— **Šimkus J.** Ilgų ausų istorijėlės.—„Trečias frontas", 1930, Nr. 1, p. 30.— Parašas: J.M.

APIE ATSKIRUS KŪRINIUS

„Kun. J. Katelė ir jo laikai". **Korsakas K.** Monografija apie lietuvišką Pestalozzi.—„Kultūra", 1934, Nr. 11, p. 648—649.— Parašas: j.r.
„Aukšlytė". **Rutkauskas V.**—„Tautos mokykla", 1939, Nr. 6, p. 139—140.
„Liaudies teatras". **Serbenta R.**—„Naujoji romuva", 1936, Nr. 20, p. 457—458.

Alfonsas BIELIAUSKAS (g. 1923)

Prozininkas, literatūros kritikas, publicistas. LTSR nusipelnęs kultūros veikėjas (1965).

Gimė 1923.X.5 Naujųjų Neveronių k. (Kauno r.) darbininkų šeimoje. 1937—41 mokėsi Kauno III gimnazijoje, 1939 įstojo į LKJS, bendradarbiavo pogrindinėje komjaunimo spaudoje. 1940—41 LLKJS Pažaislio vls. k-to sekretorius. Didžiojo Tėvynės karo pradžioje dirbo Marių ATSR miškuose, 1942 stojo į Tarybinę Armiją. Demobilizuotas mokėsi partijos ir komjaunimo darbuotojų kursuose Jaroslavlyje, dirbo LLKJS CK, bendradarbiavo Maskvos radijo lietuviškose laidose ir spaudoje. TSKP narys nuo 1944. 1944—46 LLKJS Kauno m. k-to pirmasis sekretorius. 1946—49 Kauno universitete studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą, dirbo laikr. „Tarybų Lietuva" redakcijoje. 1949 persikėlė į Vilnių, dirbo „Švyturio" redakcijoje. 1951 baigė Vilniaus universiteto Istorijos ir filologijos fak. (lietuvių kalbos ir literatūros spec.). 1951—54 „Švyturio" vyriaus. redaktoriaus pavaduotojas, 1954—70 vyriaus. redaktorius. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1951, nuo 1959 jos v-bos ir prezidiumo narys (1959—60 v-bos sekretorius, 1970—76 v-bos pirmininkas). 1960—71 TSRS Rašytojų s-gos Centr. revizijos k-jos narys, nuo 1971 TSRS Rašytojų s-gos valdybos narys (1970—76 v-bos sekretorius). 1964—66 kandidatas į LKP CK narius, 1971—76 LKP CK narys. LTSR AT deputatas (nuo 1971).

Apsakymus spausdinti pradėjo 1940 (apsakymas „Magaryčios" žurn. „Blaivybė ir sveikata"). Pirmoji apybraižų knyga (su V. Radaičiu) „Taip gimsta laimė" 1949. Pirmasis romanas „Darbo gatvė" 1956. LTSR respublikinė premija (1959) už romaną „Rožės žydi raudonai". Romanas inscenizuotas 1961 Klaipėdos Dramos teatre, pagal romaną komp. V. Baumilas sukūrė operą (pastatyta Kauno Muzikiniame teatre 1967). Drama „Kauno romano" motyvais (inscenizacija autoriaus) 1967 pastatyta LTSR Akademiniame dramos teatre. Romanas buvo ir radiofonizuotas. P. Ziberto literatūros premija (1977), VPSCT ir TSRS Rašytojų s-gos premija (1978) už romaną „Ji mylėjo Paulį". Pagal Bieliausko scenarijų 1950 pastatyta kino apybraiža „Nauji žmonės".

Išvertė L. Kasilio, S. Antonovo, K. Paustovskio, K. Simonovo, V. Solouchino, J. Brylio, H. Belio ir kt. rašytojų kūrinių.
Pasirašinėjo: *A. Baltutis, A. Klevas, Al. B., Albas, Alfas B., G. Verba, P. Amalis, Raistas.*

I
GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

☐ **Darbo gatvė.** [Romanas. Iliustr. V. Banys]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1956. 319 p. su iliustr.

Pirmoji publ.: „Pergalė", 1955, Nr. 7—11.
Išt r.: „Švyturys", 1954, Nr. 22.—„Jaunimo gretos", 1955, Nr. 2.—„Tiesa", 1955, birželio 5, 10, 14.

☐ **Rožės žydi raudonai. Romanas.** [Iliustr. P. Rauduvė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1959. 451 p.
Taip pat: 1960 (iliustr. S. Krasauskas), 1965, 1968 (iliustr. I. Sizovas), 1972 leid.

Pirmoji publ.: „Pergalė", 1958, Nr. 1—3.

☐ **Mes dar susitiksim, Vilma!** Romanas. [Iliustr. R. Gibavičius]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1962. 423 p. su iliustr.
Taip pat: 1964, 1971 leid.

Pirmoji publ.: „Pergalė", 1962, Nr. 5—7.
Išt r.: „Komjaunimo tiesa", 1962, balandžio 3.—„Tiesa", 1962, kovo 24, 25, 27, birželio 9.

☐ **Kauno romanas.** Romanas. [Iliustr. L. Paškauskaitė]. V., „Vaga", 1966. 442 p. su iliustr.
Taip pat: 1969, 1973 leid.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ [**Apsakymai** periodikoje]: „Blaivybė ir sveikata", 1940, Nr. 7, p. 101.—„Pionierius", 1940, Nr. 14, p. 6; Nr. 17, p. 4; Nr. 19, p. 3.
☐ **Naktis prieš ataką.** Novelė, laimėjusi „Jaunimo gretų" literatūrinio konkurso III premiją.—„Jaunimo gretos", 1946, Nr. 6, p. 7—8, su iliustr.
☐ **Nemunas žydi.** [Apsakymas].—„Tarybų Lietuva", 1947, rugpjūčio 23.
☐ **Vinys.** Ištr. iš apysakos „Atostogos".—„Tarybų Lietuva", 1948, gegužės 30.
☐ **Motina.** [Apsakymas].—„Tarybų Lietuva", 1948, liepos 11.
☐ **Tie patys.** [Apsakymas].—„Tarybų Lietuva", 1948, rugsėjo 23.
☐ **Pamaina.** [Apsakymas].—„Tarybų Lietuva", 1948, spalio 24.
☐ **Griaustinis.** [Apsakymas].—„Valstiečių laikraštis", 1949, gegužės 19, su iliustr.
☐ **Miesto žiburiai.** [Apsakymas].—„Komjaunimo tiesa", 1951, liepos 27—28; rugpjūčio 3.
☐ **Vėliava liks ceche.** Apsakymas.—„Jaunimo gretos", 1952, Nr. 1, p. 10—12, 14, su iliustr.

☐ **Fabrikas ir namai.** Apsakymas.—„Tarybinė moteris", 1952, Nr. 2, p. 4—6.

☐ **Inžinieriaus pavaduotojas.** [Apsakymas].— Rink.: Darbas—šlovė. V., 1953, p. 166—181.

☐ **Susitikimas.** [Apsakymas].—„Tiesa", 1953, gegužės 10, 13.

☐ **Ispaniškasis kapričio.** [Apsakymas].—„Švyturys", 1953, Nr. 22, p. 7—9, su iliustr.

☐ **Šventinis stalas.** [Apsakymas].—„Tiesa", 1955, sausio 1.

☐ **Žemaičių plentas.** Apsakymas.—„Švyturys", 1957, Nr. 14, p. 6—8, su iliustr.

LITERATŪROS KRITIKA

☐ **Keliai ir paminklai.** Apie gyvenimą, literatūrą, rašytojus ir knygas. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1963. 307 p.

Turinys: *Jie gyveno mums:* Tauri širdis. [S. Nėris]; Mūsų Cvirka; Poezija liks miela mano širdžiai. (Leono Prūseikos atminimui).— *Aukso grūdai:* Aukso grūdai. [Rašytojo gyvenimo patirtis]. Pastabos apie komunistų paveikslus literatūroje; Svarbi tema. [Pramonės tema]; Parodykite kovojantį herojų. (Laiškas Biržų literatams); Apybraižai — platų kelią!; Apie pareigos jausmą; Laiko dvasia; Mūsų teisėjas ir vertintojas. [Rašytojo ryšiai su liaudimi]; Kelios mintys apie romaną.— Gyvenimas ir knygos herojai. [J. Dovydaičio, E. Pabiržytės, V. Sirijos-Giros, V. Rimkevičiaus, A. Venclovos ir kt. knygų rec.]

☐ **Išdrožti sapnai:** Kam rašomi romanai.— Ir šūkis, ir tikrovė.— Laiškai Martynui M.— Septyni interviu. V., „Vaga", 1973. 314 p.— Bibliogr. išnašose.

* * *

☐ **Rašytojai skolingi darbininkams.**—„Literatūra ir menas", 1950, balandžio 16.

Pramonės tema grožinėje literatūroje.

☐ **Komunistų paveikslai A. Gudaičio-Guzevičiaus romane „Kalvio Ignoto teisybė".**—„Literatūra ir menas", 1951, balandžio 22.

☐ **Pastabos apie pramoninę tematiką mūsų prozoje.**—„Literatūra ir menas", 1952, sausio 27.

☐ **Žodis draugams kritikams.**—„Literatūra ir menas", 1952, birželio 1.

☐ **Apsakymai turi atsuoti gyvenimu.**—„Literatūra ir menas", 1954, kovo 13.

☐ **Rašytojams reikia kovingo žurnalo.**—„Literatūra ir menas", 1954, rugpjūčio 21.

☐ **Kai kurios pastabos apie teigiamąjį herojų.**—„Tiesa", 1954, rugpjūčio 28.

☐ **Didysis mokytojas — gyvenimas.**—„Tiesa", 1959, gegužės 17.

☐ **Tiltai į širdis.**—„Pergalė", 1963, Nr. 7, p. 17—23.— Bibliogr. išnašose.

TSKP CK Plenumo iškelti ideologinio darbo klausimai ir rašytojų uždaviniai.

☐ **Rašytojo Alf. Bieliausko kalba.**— Rink.: Pirmasis Lietuvos TSR kultūros darbuotojų suvažiavimas. V., 1971, p. 182—186.

☐ **Kas rūpi rašytojams.** (Mintys iš soc. šalių rašytojų ir jų vadovų pasitarimo).—„Literatūra ir menas", 1971, vasario 13.

☐ **Optimistinė, mąstanti, ieškanti.**—„Tiesa", 1972, gruodžio 15.

Apie lietuvių tarybinę literatūrą.

☐ **„Tuo metu, kai kitos tarybinės tautos..."** (LTSR kūrybinių sąjungų valdybų jungtinis plenumas).—„Literatūra ir menas", 1972, gruodžio 16.

☐ **Vienas tikras kelias.**—„Tiesa", 1973, gruodžio 31.

Apie lietuvių tarybinę literatūrą.

☐ **Некоторые замечания об образе коммунистов в литовской советской литературе.**—«Коммунист» (В.), 1955, № 5, с. 47—57.

☐ **Единая цель, единые чаяния.**—«Литературная газета», 1957, 21 сентября.

О развитии литовской советской литературы.

☐ **Очерку — широкую дорогу.**—«Коммунист» (В.), 1958, № 8, с. 44—48.

☐ **Веление сердца.**—«Литературная газета», 1959, 21 июля.

Проблемы советской литературы.

☐ **Единственно правильный путь.**—«Сов. Литва», 1966, 5 февраля.

О развитии литовской советской литературы.

☐ **Раздумья в Соловьином парке.**—«Сов. Литва», 1966, 23 августа.

О современной литовской литературе.

☐ **Дорогу осилит отважный.**—«Литературная газета», 1966, 13 октября.

О задачах и перспективах современной литовской литературы.

☐ **За передовую литературу, за мир на земле.** Беседа с делегатом IV съезда писателей СССР А. Беляускасом.—«Сов. Литва», 1967, 2 июня.

☐ **«Великая Октябрьская социалистическая революция...»** (Наша анкета).—«Вопросы литературы», 1967, № 11, с. 22—24.

☐ **«Полагаю, это наиболее принципиальное...»** (Мосты дружбы. Наша анкета).—«Дружба народов», 1967, № 11, с. 5—7, с портр.

☐ **«Слово становится плотью...»**—«Вопросы литературы», 1968, № 9, с. 65—69.

Высказывания по вопросам развития литературы.

☐ **Жизнью проверенная.**—«Сов. Литва», 1971, 30 марта.

Литовская советская литература.

☐ **Слушать жизнь.**—«Литературная газета», 1971, 9 июня.

Задачи писателей Литвы.

☐ **Литература сближает народы.** Выступление на V съезде писателей СССР пред. Правл. Союза писателей Литвы А. П. Беляускаса.—«Сов. Литва», 1971, 2 июля.

☐ **Вечно зеленеющее дерево познания.** (Писатели о своем труде).—«Сов. Литва», 1972, 21 января.

Из выступления на творческой встрече советских и немецких писателей в Эрфурте.

☐ **И призыв, и деятельность.**—«Дружба народов», 1972, № 6, с. 239—244.

Ответы на вопросы журн. «Дружба народов», заданные критиком А. Бучисом.

☐ **Плечом к плечу, сердцем к сердцу.**—«Литературная газета», 1972, 23 августа.

Литовская советская литература.

☐ **Розы на пьедестале.**—«Литва литературная», 1973, с. 129—142.
Литовская советская литература.

☐ **Раздум у Салоўіным парку.** [Mintys Lakštingalų parke. Su red. prierašu].—«Літаратура і мастацтва», 1966, 23 жніўня.— Baltar. k.
Apie nūdienę lietuvių literatūrą.

☐ * **Leedu kirjanike töömailt.** [Apie lietuvių rašytojų darbą. Pasikalbėjimą užrašė M. Lodus].—„Rahva Hääl", 1970, 31 oktoober.— Estų k.

☐ **На ниве сближения культур.** [Kultūrų suartėjimo bare. Pasikalbėjimą užrašė O. Lenik].—«Літературна Україна», 1972, 16 травня.— Ukr. k.

☐ **Rozmyślania w Słowiczym Parku.** [Mintys Lakštingalų parke].—„Czerwony Sztandar", 1966, 21 sierpnia.— Lenkų k.

☐ **Literatura zbliża narody.** [Literatūra suartina tautas]. Przemówienie przewodniczącego zarządu Związku Pisarzy Litwy A. Bieliauskasa na V zjeździe pisarzy ZSRR.—„Czerwony Sztandar", 1971, 2 lipca.— Lenkų k.

☐ **Gespräch mit Alfonsas Bieliauskas.** [Pasikalbėjimą užrašė V. Girnus].— „Sinn und Form", 1968, H. 6, p. 1499—1508.— Vok. k.

☐ **Idee, Fabel, Gestaltung.** [Idėja, fabula, forma].—„Neue Deutsche Literatur", 1972, Nr. 2, p. 3—13.— Vok. k.
Pranešimas TSRS ir VDR rašytojų simpoziume Erfurte.

PUBLICISTIKA

☐ **Taip gimsta laimė.** Apybraižos. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1949. 75 p. (Masinė b-ka).— Prieš antr. aut.: A. Bieliauskas, V. Radaitis.
Pirmoji publ.: „Tarybų Lietuva", 1949, balandžio 21, 24, 28, 30; gegužės 7, 10, 12, 13.

☐ **Tvirtos rankos.** [Apybraiža]. V., Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1950. 97 p. (1940—1950).

☐ **Žmonės prie staklių.** Apybraiža. [Iliustr. B. Valantinaitė]. V., Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1955. 132 p. su iliustr.

* * *

☐ **Vėliavnešiai.** Apybraiža.—„Jaunieji", 1950, kn. 3, p. 93—100.

☐ **Devynios dienos broliškoje Rumunijoje.** (Kelionės įspūdžiai).—„Tiesa", 1956, sausio 18—25.

☐ **Keturių testamentas.**—„Literatūra ir menas", 1956, gruodžio 22.

☐ **Žvaigždės, kurios niekad negęsta.**—„Pergalė", 1958, Nr. 12, p. 16—22.
Pirmoji proletarinė revoliucija Lietuvoje.

☐ **Kas pasaulyje gražiausia? — Naujos vagos vis tiesesnės.** Reportažas iš anapus Oderio.—„Švyturys", 1959, Nr. 5, p. 17—18; Nr. 6, p. 22—23, su iliustr.— Prieš antr. aut.: A. Bieliauskas, R. Budrys.
Kelionės po VDR įspūdžiai.

☐ **Pokalbis apie dvidešimtą respublikos pavasarį.** Lietuvos KP CK Pirmojo sekr. A. Sniečkaus pasikalbėjimas su rašyt. A. Bieliausku.—„Pergalė", 1960, Nr. 7, p. 3—19.

☐ **Amerika iš arti.** Vietoj dienoraščio.—„Švyturys", 1961, Nr. 3—8.
☐ **Aš mačiau Kanadą.**—„Švyturys", 1967, Nr. 15—18.
☐ **Mintys kelyje.**—„Literatūra ir menas", 1967, lapkričio 4.
☐ **Двадцатая весна республики.** Беседа первого секретаря ЦК КП Литвы А. Ю. Снечкуса с писателем А. Беляускасом.—«Дружба народов», 1960, № 7, с. 3—16.
☐ **Руки рабочего человека.**—«Коммунист Сов. Латвии», 1965, № 6, с. 19—22.—«Коммунист Эстонии», 1965, № 6, с. 20—23.
25-ая годовщина Литовской ССР.
☐ **Наша гордость.**—«Правда», 1967, 27 марта.
О достижениях Советской Литвы в области культуры и искусства.

GROŽINIAI KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

RUSŲ KALBA

☐ **Цветут розы алые.** Роман. В., Гослитиздат, 1960. 480 с.
☐ **Мы еще встретимся, Вильма!** Роман. [Худож. М. З. Рудаков]. М., «Сов. писатель», 1965. 272 с. с ил.
☐ **Каунасский роман.** [Худож. М. О. Бишофс]. М., «Сов. писатель», 1967. 324 с. с ил.— Также: «Дружба народов», 1967, № 7, 8.
——— [Послесл. А. Бучиса. Худож. Э. Аронов]. М., «Известия», 1968. 239 с. с ил. (Б-ка «Пятьдесят лет советского романа»).
☐ **Каунасский роман.** Романы. М., «Сов. писатель», 1973. 656 с. с ил.
Содерж.: Мы еще встретимся, Вильма.— Цветут розы алые.— Каунасский роман.
☐ **Заместитель инженера.** Пер. Д. Шлапоберскиса.— В кн.: Литовские рассказы. М., 1953, с. 331—344.
☐ **Жемайтийское шоссе.** Рассказ. Пер. Д. Эпштейн.—«Литва литературная», 1966, с. 49—59.

KITŲ TSRS TAUTŲ KALBOMIS

☐ **Roosid õitsevad punaseit.** [Rožės žydi raudonai. Romanas. Vertė A. Erleman. Apie aut., p. 381—382].— Tallinn, Eesti Riiklik Kirjastus, 1961. 381 p.— Estų k.

☐ **Kaunase romaan.** [Vertė ir trumpai apie aut., p. 237, parašė M. Lodus. Iliustr. T. Lanema]. Tallinn, „Eesti Raamat", 1972. 236 p.— Estų k.

☐ **Zied sarkanas rozes.** [Rožės žydi raudonai. Romanas. Vertė A. Sukovskis. Iliustr. M. Uosis]. Rīgā, Latvijas valsts izd-ba, 1962. 379 p. su portr.— Latvių k.

☐ **Mēs vēl tiksimies, Vilma!** [Mes dar susitiksim, Vilma! Romanas. Vertė A. Sukovskis. Iliustr. A. Kiršfeldas]. Rīgā, Latvijas valsts izd-ba, 1965, 312 p.— Latvių k.

☐ **Kauņas romāns.** [Vertė A. Sukovskis]. Rīgā, „Liesma", 1968. 327 p.— Latvių k.

☐ **Inženiera vietnieks.** [Inžinieriaus pavaduotojas. Apsakymas. Vertė A. Sukovskis].— Leid.: Tautas kalendārs. 1960. Rīgā, 1959, p. 130—138.— Latvių k.

☐ **Žemaišu šoseja.** [Žemaičių plentas. Apsakymas].—„Cīņa", 1967, 10. decembrī.— Latvių k.

☐ **Троянди цвітуть червоним.** [Rožės žydi raudonai. Romanas. Vertė V. Petrovskis. Apie aut., p. 313]. Київ, Держлітвидав УРСР, 1962, 313 p.— Ukr. k.

☐ **Каунасский роман.** [Autoriz. O. Gradauskienės vertimas]. Київ, «Молодь», 1970. 391 p. su iliustr.— Ukr. k.

UŽSIENIO KALBOMIS

☐ **Róże kwitną czerwono.** [Rožės žydi raudonai. Romanas. Vertė A. ir Z. Stoberskiai. Iliustr. J. Zbijevskis. Trumpa aut. biogr., p. 4]. Warszawa, Książka i Wiedza, 1963. 449 p.— Lenkų k.

☐ **Romans kowieński.** [Vertė J. Kėkštas]. Warszawa, Państw. Inst. Wydawn., 1969. 260 p. — Lenkų k.

☐ **Fabryka i dom.** [Fabrikas ir namai. Apsakymas].—„Kobieta Radziecka", 1952, Nr. 2, p. 4—6.— Lenkų k.

☐ **Kaunaský román.** [Vertė M. Lesna]. Bratislava, Slovenský spisovatel, 1971. 243 p.— Slovakų k.

☐ **Kaunasi regény.** [Kauno romanas. Vertė L. Marazas]. Budapest, Európa Könyvkiadó, 1969. 303 p.— Vengrų k.

☐ **Wir sehen uns wieder, Wilma!** [Mes dar susitiksim, Vilma! Romanas. Vertė E. Jurkšatas ir H. Kompas. Sutrump.]. Berlin, „Neues Leben", 1966. 273 p.— Vok. k.

☐ **Die Žemaitische Chaussee.** [Žemaičių plentas. Apsakymas. Vertė V. Elert].— Rink.: Fische haben kein Gedächtnis. Berlin, 1970, p. 367—382.— Vok. k.

II

LITERATŪRA

Bieliauskas A. [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 407, p. portr.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (16 pavad.), p. 584.— **Bieliauskas A.** Keli žodžiai apie save. [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1957, p. 61—62, su portr.— **Bieliauskas A.** Dar kartą apie tuos, kuriems septyniolika. (Mūsų rašytojai). [Užrašė R. Vaitiekūnaitė].—„Komjaunimo tiesa", 1962, balandžio 3, su portr.— **Bieliauskas A.** Į „Naujų knygų" redakcijos klausimus atsako LTSR rašytojų sąjungos valdybos pirmininkas A. Bieliauskas...—„Naujos knygos", 1973, Nr. 9, p. 8—10, su portr.— **Bieliauskas A.** Rašytojas — savo amžiaus kūdikis. [Užrašė R. Baltušnikas].— „Kalba Vilnius", 1973, Nr. 27.— **Bieliauskas A.** Rašytojo žodis. [Apie kūrybinį darbą].—„Naujos knygos", 1966, Nr. 1, p. 10, su portr.— **Bieliauskas A.** Skaudus aiškumas. [Užrašė A. Bukontas].—„Jaunimo gretos", 1973, Nr. 9,

p. 14—15, su portr.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 4. V., 1968, p. 847—852, su portr.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1, V., 1966, p. 224, su portr.— **Bukelienė E.** „...Turiu savo temą..."—„Nemunas", 1973, Nr. 10, p. 32—33, su portr.— **Lietuvos** komjaunimui 50 metų. V., 1969, p. 35, 39, 151 ir kt.— **Lipskis S.** Reikšmingiausių problemų verpete. A. Bieliauskui — penkiasdešimt.—„Tiesa", 1973, spalio 5, su portr.— **Marukas K.** Kas biografijoje neparašyta.—„Literatūra ir menas", 1973, spalio 6.— **Mikelinskaitė P.** Alfonsas Bieliauskas.—„Bibliotekų darbas", 1968, Nr. 5, p. 36—37, su portr.— **Pakalniškis R.** Kuo remsimės ir kas tas provincializmas? [Atsiliepimas į A. Bieliausko str. „Ne žodžiais iš tribūnų..."].—„Literatūra ir menas", 1966, sausio 29.— **Radaitis V.** Apie rašytoją ir draugą. A. Bieliausko 50-mečiui.— „Pergalė", 1973, Nr. 10, p. 113—117, su portr.— **Raguotis B.** Meilė žmonėms ir idėjoms.—„Švyturys", 1973, Nr. 18, p. 12—13, su iliustr.— **Беляускас** А. Еще раз о тех, кому семнадцать. (Наши писатели). [Записала Р. Вайтекунайте].—«Комсомольская правда» (В.), 1962, 3 апреля, с портр.— **Большая** советская энциклопедия. Изд. 3-е. Т. 3. М., 1970, с. 189.— **Бучис А.** Звонкая струна. Лит. портрет.—«Литературная газета», 1970, 27 мая, с портр.— **Гринберг И.** Общность поисков.—«Вопросы литературы», 1967, № 3, с. 74—80.— **Краткая** литературная энциклопедия. Т. 1. М., 1962, с. 535.— **Липскис С.** Грани призвания.— **«Сов. Литва»**, 1973, 5 октября, с портр.— **Митовска М.** Срещи с Прибалтийските литератури. [Nagrinėjami ir Alf. Bieliausko kūriniai].—«Литературен фронт», 1968, 24 октября.— Bulg. k.— **Оскоцкий В.** Вершины всегда впереди. Беседы о романе.—«Литературная Россия», 1966, 28 октября, с. 8—9.— **Fremdsprachige** Schriftsteller. Leipzig, 1971, p. 97—98.— Vok. k.— **Hiršs H.** Saistībā ar laikmetu.—„Literatūra un Māksla", 1967, 7. oktobrī.— Latvių k.— **Lipskis S.** Pisarz, dziennikarz, działacz społeczny.—„Czerwony Sztandar", 1973, 5 października, su portr.— Lenkų k.— **Mały** słownik pisarzy narodów europejskich ZSRR. Warszawa, 1966, p. 35.— Lenkų k.— **Mały** słownik pisarzy świata. Wyd. 2. Warszawa, 1972, p. 70—71.— Lenkų k.— **Slovnik** spisovatelů národů SSSR. Praha, 1966, p. 64.— Čekų k.— **Sukovskis A.** Rakstnieks strādā.— „Karogs", 1973, Nr. 10, p. 174.— Latvių k.

APIE ATSKIRAS KNYGAS

„Taip gimsta laimė". **Berlozovas A.**—„Literatūra ir menas", 1949, rugsėjo 30.— **Kubilius V.** Apybraižos apie kolektyvinį darbą.—„Pergalė", 1950, Nr. 3, p. 124—126.

„Žmonės prie staklių". **Bulota J.** Publicistinės apybraižos.—„Literatūra ir menas", 1955, spalio 22.— **Kirkila J.** Žanro galimumai didesni.— „Pergalė", 1955, Nr. 10, p. 112—117.

„Darbo gatvė". **Ambrasas K.** Apie charakterį prozoje.— Kn.: Ambrasas K. Laiko tiesa. V., 1960, p. 128—139.— **Ambrasas K.** Konflikto sprendimas.— Rink.: Literatūros klausimai. V., 1956, p. 312—330.— **Doveika K.** „Darbo gatvėje" darbas nebaigtas.—„Literatūra ir menas", 1956, birželio 16.— **Dulinskas A.** Nauja knyga ir skaitytojas.—„Komjaunimo tiesa", 1956, lie-

pos 1.— **Kazakevičius V.** Apysaka apie darbo gatvę.—„Tiesa", 1956, liepos 7.— **Барткус Й.**—«Сов. Литва», 1956, 11 сентября.— **Дулинскас А.** Новая книга и читатель.—«Комсомольская правда» (В.), 1956, 1 июля. „Rožės žydi raudonai". **Baltrūnienė A.** Romane pirmieji pokario metai.—„Literatūra ir menas", 1958, birželio 28.— **Bielinis J.** Žmogaus koncepcijos bruožai dabartinėje lietuvių literatūroje. V., 1969, p. 33—53, 62—63.— **Bukelienė E.** Kai kurie žmogaus vaizdavimo ypatumai dabartiniame mūsų romane.—„Pergalė", 1964, Nr. 2, p. 143—145, 149.— **Galinis V.** Literatūra, dabartis, žmogus. V., 1966, p. 44—52.— **Grigoraitis Z.** Kova už žmogų.— „Pergalė", 1959, Nr. 7, p. 143—151.— **Guščius A.** Jaunystė išbandymų metais.—„Tarybinis mokytojas", 1972, gegužės 26.— **Josadė J.** Socialistinė ir buržuazinė romantika.— Kn.: Josadė J. Knyga ir tikrovė. V., 1961, p. 115—131.— **Kubilius V.** Herojinė tema 1958 metų literatūroje.—„Pergalė", 1959, Nr. 4, p. 155—156, 161.— **Lankutis J.** Kaip išvaduoti žmogaus širdį.— Kn.: Lankutis J. Literatūra ir humanistiniai idealai. V., 1963, p. 207—215.— **Lankutis J.** Naujo mūsų literatūros raidos etapo bruožai.—„Literatūra ir kalba", 1961, t. 5, p. 49—51.— **Lankutis J.** Socialistinis realizmas lietuvių literatūroje. V., 1959, p. 100—101, 216—219, 222—223.— **Mykolaitis L.** Sveikas, jaunystės drauge! —„Jaunimo gretos", 1959, Nr. 8, p. 21.— **Raguotis B.**—„Literatūros ir meno metraštis", 1960, p. 153—158, su portr.— Bibliogr. išnašose.— **Sluckis M.** Vytas ir Asta.—„Moksleivis", 1959, Nr. 7, p. 52—53.— **Tornau J.** Romano autoriaus rūpesčiai. V., 1966, p. 155—158.— **Герас Ю.** Жизнь зовет.—«В мире книг», 1961, № 8, с. 30, с ил.— **Канович Г.**—«Сов. Литва», 1961, 11 апреля.— **Lūriņš L.** Romāns par jauniešiem ar dedzīgām sirdīm.—„Darba Uzvara", 1962, 14. augustā.— Latvių k.— **Dziarnowska J.** Znamy to prawda? —„Kultura", 1964, 16 lutego, p. 9.— Lenkų k.— **Kuliczkowska K.** Czerwone róże i zerwany dach.—„Nowe Książki", 1963, Nr. 18, p. 893—894.— Lenkų k.— **Sawicki M.**—„Czerwony Sztandar", 1959, 11 listopada.— Lenkų k.

„Mes dar susitiksim, Vilma!" **Bielinis J.** Žmogaus koncepcijos bruožai dabartinėje lietuvių literatūroje. V., 1969, p. 146—154.— **Bukelienė E.** Kai kurie žmogaus vaizdavimo ypatumai dabartiniame mūsų romane.— „Pergalė", 1964, Nr. 2, p. 145—149.— **Galinis V.** Rašytojai ieško herojaus.— „Pergalė", 1964, Nr. 6, p. 141—142.— **Guščius A.** Lašas ir upė.—„Tarybinis mokytojas", 1972, rugpjūčio 11.— **Jonynas A.** Nuoširdžiai ir talentingai.— „Tiesa", 1963, kovo 19.— **Kaminskas J.** Pasakotojo paveikslas romane.— Kn.: Kaminskas J. Literatūros kryžkelėse. V., 1968, p. 58—61.— **Lankutis J.** Romanas apie Didįjį Tėvynės karą.—„Pergalė", 1963, Nr. 7, p. 163—167.— **Radzevičius A.** Asmenybės koncepcija prozoje ir dramaturgijoje.— **Kn.:** Šiuolaikinės lietuvių literatūros bruožai. V., 1969, p. 10—12.— **Raguotis B.** Grūdinti karo ugnyje.—„Tiesa", 1962, rugpjūčio 1.— **Sluckis M.** Mes dar susitiksime...—„Jaunimo gretos", 1963, Nr. 4, p. 13, su iliustr.— **Stepšys J.** Mes dar susitiksim, jaunyste! —„Komjaunimo tiesa", 1963, vasario 13.— **Štilpaitė D.** Vidinis monologas ir jo vaidmuo Alfonso Bieliausko romane „Mes dar susitiksim, Vilma!"— Rink.: XVIII studentų mokslinės konferencijos medžiaga. Istorija ir filologija. V., 1965, p. 17—19.— **Горбунова Е.** Национальная жизнь и художественная концепция личности. (Взаимодействие тради-

ционного и нового в современной литов. прозе).— В сб.: Национальное и интернациональное в советской литературе. М., 1971, с. 450—454.— **Квипович Е.** Путь вперед. (Заметки о современной литовской прозе).— В кн.: Книпович Е. Художник и история. М., 1968, с. 204—207.— Также в сб.: Литература и современность. Сб. 7. М., 1967, с. 129—132.— **Ланкутис Й.** Роман о Великой Отечественной войне.—«Дружба народов», 1963, № 9, с. 276—278, с ил.— **Ломидзе Г.** Интернациональный пафос советской литературы. М., 1970, с. 64—70.— **Макаров А.** Они стали бойцами.—«Литературная газета», 1965, 16 ноября.— **Оскоцкий В.** Пути поисков и открытий. М., 1967, с. 30.— **Стяпшис Ю.** Мы еще встретимся, юность! —«Комсомольская правда» (В.), 1963, 13 февраля.— **Die** Liebe des Saulius.—„Neue deutsche Literatur", 1966, Nr. 10, p. 19.— Parašas: Dr. A. Tlie.— Vok. k.

„Keliai ir paminklai". **Mareckaitė G.** Apie gyvenimą ir literatūrą.— „Pergalė", 1963, Nr. 8, p. 175—178.— **Radaitis V.** Apie gyvenimą ir literatūrą.—„Tiesa", 1963, liepos 4.— **Stepšys J.** Kritikos ir publicistikos balsu.— „Literatūra ir menas", 1963, liepos 13.— **Амбрасас К.** Страницы боевой критики.—«Сов. Литва», 1963, 19 сентября.

„Kauno romanas". **Bieliauskas A.** Sveikas, Sigitai Sėli. Pokalbis su rašyt. A. Bieliausku apie „Kauno romaną". [Užrašė M. Martinaitis].—„Jaunimo gretos", 1966, Nr. 4, p. 24.— **Areška V.** Tradicija ir ieškojimai. V., 1973, p. 170—181.— **Bielinis J.** Žmogaus koncepcijos bruožai dabartinėje lietuvių literatūroje. V., 1969, p. 173—182.— **Bučys A.** Pasakojimas pirmuoju asmeniu ir romano struktūra.— Rink.: Šiuolaikinės lietuvių literatūros bruožai. V., 1969, p. 105—116.— **Bučys A.** Romanas ir dabartis. V., 1973, p. 191—205, 223—224.— **Bučys A.** Žmogaus teisė — žmogaus pareiga.—„Literatūra ir menas", 1966, liepos 16.— **Bukelienė E.** Dar kartą apie psichologizmą.— „Pergalė", 1967, Nr. 5, p. 123—133.— **Guščius A.** Savos šaknys.—„Pergalė", 1968, Nr. 10, p. 131—135.—„Kauno romaną" skaitant. [Su red. prierašu. Straipsniai]: S. Stungurys. Ar būsi žmogumi, Sigitai? — V. Volskytė. „Gražus, bet užšifruotas..."— R. Žibaitis. Du svetimi Sėliai.—„Komjaunimo tiesa", 1966, rugsėjo 18.— **Kazakevičius V.** Ką teisia sąžinė?—„Vakarinės naujienos", 1966, liepos 19.— **Kubilius V.** Vidinis monologas.—„Pergalė", 1968, Nr. 5, p. 137—138, 140—142, 145—147 ir kt.— **Lankutis J.** Kaltės problema „Kauno romane".—„Pergalė", 1966, Nr. 6, p. 101—110.— Bibliogr. išnašose.— **Makarovas A.** Apie bičiulių knygas. V., 1972, p. 70—73.— **Nastopka K.** Nauja ir sena „Kauno romane".—„Komjaunimo tiesa", 1966, lapkričio 13.— **Radzevičius A.** Asmenybės koncepcija prozoje ir dramaturgijoje.— Rink.: Šiuolaikinės lietuvių literatūros bruožai. V., 1969, p. 44—46, 49—50.— **Šniukas D.** Sėlio praregėjimas.—„Tiesa", 1966, gruodžio 18.— **Бочаров А.** Достоинство человека. Заметки критика.— «Правда», 1972, 21 января.— **Бучис А.** Путь к человеку.— В кн.: Беляускас А. Каунасский роман. М., 1968, с. 228—239.— **Бучис А.** Современный роман Прибалтики.— В сб.: Единство. М., 1972, с. 315—316.— **Горбунова Е.** Национальная жизнь и художественная концепция личности. (Взаимодействие традиционного и нового в современной литовской прозе).— В сб.: Национальное и интернациональное в советской литературе. М., 1971, с. 458—459, 461—462.— **Казакявичюс В.**

Кого судит совесть? —«Вечерние новости», 1966, 19 июля.— **Кипович Е.** Путь вперед. (Заметки о современной литовской прозе).— В кн.: Кипович Е. Художник и история. М., 1968, с. 204—218.— Также в сб.: Литература и современность. Сб. 7. М., 1967, с. 129—142.— **Кузнецов М.** Горизонт романа.— В сб.: Жанрово-стилевые искания современной советской прозы. М., 1971, с. 37—38.— **Кузнецов М.** Художественная проза наших дней. (1967 — начало 1968 г.). М., 1968, с. 58—61.— **Кунева В.** Роман за оттворността на человека.—«Пламък», 1969, № 4, с. 93.— Bulg. k.— **Ланкутис Й.** Исповедь Сигитаса Селиса.—«Дружба народов», 1966, № 12, с. 258—262.— **Настопка К.** Новое и старое в «Каунасском романе».— «Комсомольская правда» (В.), 1966, 13 ноября.— **Новиков В.** Видеть диалектику жизни.— В кн.: Новиков В. Художественная правда и диалектика творчества. М., 1971, с. 370—371.— **Оскоцкий В.** Пути поисков и открытий. М., 1967, с. 32—34.— **Прочитав** «Каунасский роман». [С примеч. ред. Статьи]: С. Стунгурис. Будешь ли ты человеком, Сигитас? — В. Вольските. «Красивый, но зашифрованный...» — Р. Жибайтис. Два чуждых Селиса.—«Комсомольская правда» (В.), 1966, 18 сентября.— **Теракопян Л.** Многогранность поисков. Заметки о прочитанном.—«Дружба народов», 1967, № 5, с. 275—276.— **Bielauskas A.** Biedriem latviešiem.—„Jaunās Grāmatas", 1968, Nr. 4, p. 14—15, su portr.— Latvių k.— **Andriejewa J.** Mosty przyjaźni.—„Literatura Radziecka", 1968, Nr. 7, p. 149—150.— Lenkų k.— ***Bassel N.** Kohtupidamine mugandumise psühhologia üle.—„Rahva Hääl", 1972, 26 detsember.— Estų k.— **Bučys A.** Notes on Lithuanian novel.—"Soviet Literature", 1969, Nr. 19, p. 164.— Anglų k.— Taip pat isp., lenkų, pranc. ir vok. k.— **Gisges J.**—„Nowe książki", 1969, Nr. 21, p. 1456—1457.— Lenkų k.— **Jõgi M.** „Kaunase romaanist" ja leedu romaanist.—„Looming", 1973, Nr. 4, p. 695—697.— Estų k.— **Kalniņa Dz.** Apziņas vīri.—„Padomju Jaunatne", 1968, 9. jūnijā.— Latvių k.— **Knipovich E.**—"Soviet Literature", 1969, Nr. 1, p. 188—189.— Anglų k.— Taip pat isp., lenkų, pranc. ir vok. k.— **Rocznik literacki.** 1969. Warszawa, 1971, p. 558—559.— Lenkų k.— **Maremäe E.**— „Sirp ja Vasar", 1973, 16 märts.— Estų k.— **Sukovskis A.**—„Karogs", 1966, Nr. 8, p. 178—179.— Latvių k.— **Zeile P.** Par patiesu mūsdienīgumu saturā un formā.—„Literatūra un Māksla", 1969, 1. februārī, p. 2—3.— Latvių k.

„Išdrožti sapnai". **Prėskienis B.** Reikalingi grūdai.—„Tarybinis mokytojas", 1973, gruodžio 14.— **Raguotis B.** Rašytojo piliečio žvilgsniu.—„Literatūra ir menas", 1973, gruodžio 1.

APIE TEATRO PASTATYMUS

„Rožės ir laimė" Klaipėdos Dramos teatre. **Grigoraitis Z.** Savo kelio beieškant.—„Tiesa", 1961, gruodžio 24.— **Kazilionis A.** Už laimę reikia kovoti.—„Tarybinis mokytojas", 1961, gruodžio 10.

„Kauno romanas" LTSR Akad. dramos teatre. **Kadžiulytė D.** Žmogaus gyvenimo vingiai.—„Tiesa", 1967, liepos 16.— **Sirijos Gira V.** Sąžinė ir tiulis.—„Literatūra ir menas", 1967, gegužės 20.— **Марцинкявичюс А.** Интересный спектакль.—«Сов. Литва», 1967, 1 июля.

Antanas BIELIAUSKAS (g. 1928)

Dramaturgas, prozininkas.

Gimė 1928.VII.27 Aštrulių k. (Kapsuko r.) tarnautojų šeimoje. 1949 baigė Prienų vid. mokyklą, 1953 — Vilniaus Pedagoginio instituto Lietuvių kalbos ir literatūros fak. 1951—52 dirbo „Lietuvos pionieriaus", 1953—60 „Tarybinio mokytojo", 1960—61 „Literatūros ir meno" redakcijose, 1962—68 „Ekrano naujienų" vyr. redaktorius, 1968—72 LTSR MA Mokslinio-organizacinio skyriaus vyriaus. redaktorius. Nuo 1972 „Tarybinio mokytojo" kultūros skyriaus vedėjas. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1973.

Literatūroje debiutavo eilėraščiais 1948 (Prienų r. laikr. „Naujas gyvenimas"). Pirmoji knyga, pjesė „Egzaminas", 1956 (1956 pastatyta LTSR Akad. dramos teatre). Drama „Nebaigtas portretas" pastatyta Kėdainių liaudies teatre, pjesė „Pirmosios šalnos" 1973 Vilniaus radijo teatre. Periodikoje yra paskelbęs apsakymų, apybraižų, recenzijų, publicistikos straipsnių.

Pasirašinėjo: *A. Bakutis, A. Baliūnas, A. Baltaitis, A. Liepa, B. Antanaitis, B. Aštrulis.*

I
GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

□ **Egzaminas.** [4 v. pjesė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1956. 111 p. su iliustr. ir gaid.

□ **Nebaigtas portretas.** 4 v., 5 pav. drama. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1961. 115 p.

□ **Siūbavo jovarai.** [Apsakymai]. V., „Vaga", 1972. 245 p.

T u r i n y s: Sugrįžimas.— Dulkėtas keilas.— Prisirpusios vyšnios.— Ponderoso.— Siūbavo jovarai.— Lyg juodas paukštis.— Atsisveikinimas.— Pavasario lietus.— Septintasis jausmas.— Norėčiau pasakyti, kad...— Ratas.— Laikrodis.— Prie didelio miško.— Medžioklė.— Rūkyti turi? — Gaisras prie ežero.— Plentas.— Žemės grumstas.— Namiuras prie Maso.

PERIODIKOJE

□ **Bepirštis.** („Tiesos" apsakymo konkursas).—„Tiesa", 1960, sausio 31; vasario 2.

□ **Kaštonams žydint.** („Tarybinio mokytojo" apsakymo konkursui).—„Tarybinis mokytojas", 1960, birželio 12, 16.

□ **Žmogus kareiviškais batais.** Apsakymas.—„Švyturys", 1961, Nr. 8, p. 21—22, su iliustr.

□ **Ji gyva.** Apsakymas.—„Literatūra ir menas", 1965, balandžio 17, su iliustr.

□ **Barsukalnio paslaptis.** [Apsakymas].—„Tiesa", 1971, lapkričio 13.

□ **Pirmosios šalnos.** Radijo pjesė. [Su red. prierašu].—„Kalba Vilnius", 1973, Nr. 16, p. 4; Nr. 17, p. 4; Nr. 18, p. 4.

PUBLICISTIKA

□ **„Sušaudytas už komunistinį veikimą".** [Apybraiža].— Rink.: Kad žemėje žydėtų gėlės. V., 1960, p. 52—57, su portr.

Apie mokytoją Joną Kiekšę.

□ **Aš mylėjau tik savo Tėvynę.**— Rink.: Čia užaugau. V., 1961, p. 164—169, su iliustr.

Apie buržuazinių nacionalistų nužudytą mokytoją O. Sukackienę.

□ **Darbai ir žmonės.** Pastabos apie lietuviškąją kinematografiją.—„Muzika ir teatras", 1963, [kn. 2], p. 108—118, su iliustr.

□ **Himnas herojiškai liaudžiai.** Mintys apie filmą „Rusų stebuklas".—„Literatūra ir menas", 1963, rugpjūčio 3, su iliustr.

□ **Didelė poezija.** (Pastabos apie į ekranus išeinantį naują lietuvišką meninį filmą „Paskutinė atostogų diena").—„Literatūra ir menas", 1965, kovo 27, su iliustr.

□ **Surask gražį.**—„Literatūra ir menas", 1967, liepos 8, su iliustr.

Apie meninį filmą „Surask mane".

□ **Kuo baigiasi žaidimai?** —„Komjaunimo tiesa", 1968, gegužės 9, su iliustr.

Apie meninį filmą „Suaugusių žmonių žaidimai".

□ **Meniškai įprasminti dokumentai.**—„Literatūra ir menas", 1968, rugpjūčio 10.

Lietuviški dokumentiniai kino filmai.

□ **Kokią asmenybę brandiname?** —„Tarybinis mokytojas", 1973, sausio 31.

Etinis moksleivių auklėjimas.

□ **Teatras ir mokykla.** (Pedagoginis pokalbis).—„Tarybinis mokytojas", 1973, birželio 13.

* * *

□ **[Į kūrybines aukštumas].**—«Узбекистон Маданияти», 1964, kovo 28.— Uzb. k.

Apie Lietuvos kino studijos darbą.

* * *

□ **Kad žemėje žydėtų gėlės.** Nepamirštami mokytojai patriotai. [Apybraižos. Iliustr. V. Jankauskas]. K., Valst. ped. lit. l-kla, 1960, 132 p. su portr.— Antr. lapo kt. pusėje sudaryt.: Ant. Bieliauskas ir G. Iešmantas.

GROŽINIAI KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

□ **Пыльная дорога.** Новелла.—«Сов. Литва», 1961, 24 декабря, с ил.
□ **Tolmune tee.** [Dulkėtas kelias. Novelė].—„Noorus", 1963, Nr. 4, p. 30, su iliustr.— Estų k.
□ * **La ŝoseo.** [Plentas. Apsakymas. Vertė A. Vaitilavičius].— Rink.: Per la pace. [Sąs.] 4. M., 1966, p. 27—31.— Esp. k.
□ **Egzamin.** [4 v. pjesė. Vertė R. Šveikovska, adaptavo A. Naborovska. Bialistokas, 1961]. 56 p. (B-czka repertuara „Pracy świetlicowej". 27).— Lenkų k.
□ **Šiubna obrączka.** [Vestuvinis žiedas. Apsakymas].—„Czerwony Sztandar", 1962, 16 czerwca.— Lenkų k.

Bieliausko kūrinių dar yra išversta į uzbekų kalbą.

II

LITERATŪRA

Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 224.

APIE ATSKIRUS RINKINIUS

„Siūbavo jovarai". **Guščius A.** Tikrovės klodai ir plotai.—„Pergalė", 1973, Nr. 5, p. 164—166.— **Lipskis S.** Nuo ko prasideda sunkiausias menas.—„Literatūra ir menas", 1972, liepos 22.— **Šinkūnas R.** Herojus ieško kelio.—„Vakarinės naujienos", 1972, birželio 1.— **Шинкунас Р.** Герой ищет свой путь.—«Вечерние новости», 1972, 1 июня.

APIE TEATRO PASTATYMUS

„Egzaminas" LTSR Akad. dramos teatre. **Daugėla M.** Kūrybinis entuziazmas.—„Tiesa", 1956, kovo 28, su iliustr.— **Dulinskas A.** Jaunimo spektaklis.— „Komjaunimo tiesa", 1956, balandžio 15.

Jonas BIELINIS (g. 1933)

Literatūrologas, kritikas. LTSR valstybės, partinis ir kultūros veikėjas.
Gimė 1933.VI.15 Astraviškių k. (Ignalinos r.). Mokėsi Ignalinos vid. mokykloje. 1958 baigė Vilniaus universiteto Istorijos ir filologijos fak. (lietuvių kalbos ir literatūros spec.). TSKP narys nuo 1957. 1959—61 Vilniaus universiteto partinio k-to sekretorius, 1961—63 LKP Vilniaus m. Lenino r. k-to pirmasis sekretorius. LKP Vilniaus m. k-to narys ir kandidatas į LKP Vilniaus m. k-to biuro narius.

1964—67 Visuomeninių mokslų akademijos prie TSKP CK aspirantas. Filologijos kandidatas (1967, „Asmenybės ir visuomenės problema dabartinėje tarybinėje lietuvių literatūroje"). 1967—73 LKP CK Kultūros skyriaus vedėjo pavaduotojas (1969—73 dar ir Vilniaus universiteto Lietuvių lit. katedros dėstytojas), nuo 1973 LKP CK Mokslo ir mokymo įstaigų skyriaus vedėjas. Nuo 1976 LTSR kultūros ministras.

Kritikos straipsnius pradėjo spausdinti 1968. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1972.

I
LITERATŪROS KRITIKA

☐ **Menas ir visuomenė.** (Pranešimo tezės). V., 1969. 21 p. (LTSR Kultūros m-ja. Medžiaga LTSR Kultūros darbuotojų 1-ojo suvažiavimo dalyviui).

☐ **Žmogaus koncepcijos bruožai dabartinėje lietuvių literatūroje.** V., „Mintis", 1969. 188 p.— Bibliogr. išnašose.

* * *

☐ **Apie principus ir kriterijus** [lietuvių tarybinėje literatūroje].—„Komunistas", 1969, Nr. 1, p. 35—40.

☐ **Jaunieji [rašytojai] ir dabartis.**—„Literatūra ir menas", 1969, gegužės 17.

☐ **Leniniai meno liaudiškumo ir partiškumo principai.**—„Kultūros barai", 1969, Nr. 8, p. 17—21, su iliustr.— Santr. rusų ir anglų k.

☐ **Meninė žmogaus koncepcija** [literatūroje].—„Literatūra ir menas", 1969, rugpjūčio 2.

☐ **Teatro menas ir dabartis.**—„Literatūra ir menas", 1970, vasario 7.

☐ **Už kritikos komunistinį principingumą ir pilietinį aktyvumą.**—„Tiesa", 1972, liepos 15.

☐ **Literatūros kritika: pamokos ir uždaviniai.**—„Komunistas", 1973, Nr. 6, p. 50—59.

RUSŲ KALBA

☐ **Проблема личности и общества в современной литовской советской литературе.** [Автореф. канд. дис.]. М., 1967. 18 с. (Акад. общественных наук при ЦК КПСС. Кафедра литературоведения, искусствоведения и журналистики).

* * *

☐ **Концепция человека в современной литовской литературе.**— В сб.: Проблема личности и общества в современной литературе и искусстве. М., 1967, с. 108—152.— Библиогр. в подстроч. примеч.

□ **О принципах и критериях** [в литовской сов. литературе].—«Коммунист» (В.), 1969, № 1, с. 38—43.

□ **Искусство и общество.**—«Коммунист» (В.), 1969, № 6, с. 51—56.

□ **Ленинские принципы партийности и народности в литовской советской литературе.**—«Сов. Литва», 1970, 17 марта.

□ **О литературной смене.**—«Сов. Литва», 1971, 25 апреля.

Об идейном росте молодых литераторов республики.

□ **Уроки и задачи литературной критики.**—«Коммунист» (В.), 1973, № 6, с. 54—64.

II

LITERATŪRA

„Žmogaus koncepcijos bruožai dabartinėje lietuvių literatūroje". **Bražėnas P.** Su pilietine aistra ir įžvalgumu.—„Literatūra ir menas", 1970, birželio 13.— **Guščius A.** Reikalinga knyga.—„Pergalė", 1970, Nr. 8, p. 163—166.— **Kirkila J.** Žvilgsnis į žmogų literatūroje.—„Literatūra ir menas", 1970, birželio 13.

Antanas BILIŪNAS (1905—1970)

Prozininkas, poetas, bibliografas. Gimė 1905.I.2 Andrioniškio k. (Anykščių r.). Mirė 1970.I.16 Vilniuje, palaidotas Andrioniškyje.

Mokėsi Andrioniškio pradžios mokykloje, 1925 baigė Ukmergės gimnaziją, iki 1932 studijavo humanitarinius mokslus Kauno universitete. Nuo 1926 dėstė lietuvių kalbą Ukmergės žydų „Šviesos" gimnazijoje ir amatų mokykloje. Dalyvavo Lietuvos Laisvamanių etinės kultūros d-jos veikloje. 1934 įstojo į Lietuvos Raudonosios pagalbos organizaciją. 1940—41 Ukmergės Mokytojų seminarijos direktorius. Hitlerinės okupacijos metais suimtas. Išėjęs iš kalėjimo, dirbo Panevėžio m. bibliotekos vedėju. Po karo (iki 1946) dėstė lietuvių kalbą ir literatūrą vidurinėse mokyklose, nuo 1947 dirbo Knygų rūmų bibliografu, stilistu. 1965 išėjo į pensiją.

Literatūrinio darbo pradžia 1923 (eilėraštis „Aušrinėje", Nr. 1). Pirmasis eilėraščių rinkinys „Išpažintis Lietuvai" 1935 (cenzūros konfiskuotas). Periodikoje paskelbė eilėraščių, apsakymų, vaizdelių, publicistikos straipsnių. Tarybiniais metais išleido apsakymų apie J. Biliūną rinkinį, prisidėjo prie nacionalinės bibliografijos sudarymo, rengė knygotyros terminų žodyną.

Bendradarbiavo „Aušrinėje", „Kultūroje", „Lietuvos žiniose", „Naujienose" (JAV), „Prošvaistėje", „Trečiame fronte", „Vienybėje" (JAV).
Pasirašinėjo: *Audros Varpelis.*

I
KŪRYBA

KNYGOS

☐ **Išpažintis Lietuvai.** [Poezija]. K., Aut. leid., 1935. 111 p.

Turinys: *Poemėlės:* „O Lietuva, mano Tu Lietuva!"— Daina apie poną departamento direktorių ir kalėjimą.— Daina apie anstolį. *(Korespondencija).*— Vytautas Didysis ir lietuviškoji saulė. (Aukštaičių lyrikui A. Miškiniui).— Poema apie moters buduarą. (Mirusiam draugui).— Prakeikta buhalterija.— Erezija.— Senai motinai.— Penki nežinomi. [Pirmoji publ.: „Kultūra", 1935, Nr. 9].

☐ **Baltieji šešėliai.** Iš atsiminimų apie Joną Biliūną. [Iliustr. E. Kvedarauskas]. V., „Vaga", 1968. 93 p. su iliustr.

Turinys: Pasaka.— Sielininkas Mendelis.— Replės.—„Dobilų kuokštelė".— Joniukas didžiavyris.— Budreikos nuodėmė.— Brisius.— Dvi pušys seserys.— Flamarijono tomelis.— Laiškas.

☐ **Puntuko akmuo.** Praeities atspindžiai apsakymuose. [Iliustr. I. Žemaitytė]. V., „Vaga", 1970. 165 p. su iliustr.

Turinys: Pasaka apie knygą.— Testamentas.— Duona.— Kortos.— Apdegusi knyga.— Sulaužyta meškerė.— Tėviškė.— Jeseninas.— Naktis eiguvoje.— Sliekas.— Puntuko akmuo.

PERIODIKOJE

☐ **Likimo kapas.** (Didžiojo karo atsiminimai).—„Vienybė", 1926, vasario 6, 9, Nr. 16, 17.

☐ **Sifilitikas.** [Apsakymas].— „Kultūra", 1927, Nr. 5/6, p. 304—306.

☐ **Senų beržų pasaka.** [Novelė].—„Kultūra", 1928, Nr. 10, p. 435.

☐ **Kunigas.— Skaičiai.** [Novelės].—„Kultūra", 1929, Nr. 8, p. 387—388.

☐ **Žirantas.** [Apsakymas].—„Trečias frontas", 1930, Nr. 2, p. 23—25.

☐ **Lyriška širdis.** [Poemėlė].—„Kultūra", 1935, Nr. 5, p. 330.

☐ **Cementiniai veidai.** [Apsakymas].— Leid.: Prošvaistė. Kn. 3. K., 1939, p. 62—67.

II
LITERATŪRA

Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 228.— **Antano Biliūno** netekus.—„Bibliotekų darbas", 1970, Nr. 2, p. 40, su portr.— Parašas: Buvę bendradarbiai.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 3. K., 1935, sklt. 1015, su portr.— **Liūdaitis L.** „Puntuko akmens" autorius Ukmergėje.—„Gimtoji žemė" (Ukmergė), 1970, rugsėjo 12.— **Rabačiauskaitė A., Ročka M.** Anta-

nui Biliūnui mirus.—„Pergalė", 1970, Nr. 2, p. 180—181, su portr.— **Venclova A.** Skaidrus ir švarus lašas.—„Literatūra ir menas", 1970, sausio 24, su portr.

APIE ATSKIRAS KNYGAS

„Išpažintis Lietuvai". **Gudaitis L.** Nepasisekęs debiutas.—„Švyturys", 1965, Nr. 22, p. 18, su iliustr.

„Baltieji šešėliai". **Daujotytė V.** Atsiminimo gyvybė.—„Literatūra ir menas", 1968, rugpjūčio 24.— **Kuzmickas V.** Atsiminimai apie J. Biliūną.—„Pergalė", 1968, Nr. 9, p. 162—164.— **Norkus R.** Dešimt skaidrių akvarelių.—„Vakarinės naujienos", 1968, rugpjūčio 7.— **Venclova A.** Ryškūs bruožai šviesiam paveikslui.—„Tiesa", 1968, rugpjūčio 10.— **Амбрасас К.** Душевная доброта.—«Сов. Литва», 1968, 28 августа.— **Норкус Р.** Десять прозрачных акварелей.—«Вечерние новости», 1968, 7 августа.

„Puntuko akmuo". **Markevičiūtė N.** Mokytojo prisiminimai.—„Tarybinis mokytojas", 1970, birželio 19.— **Masionis A.** Tėviškei ir tėvynei.—„Pergalė", 1970, Nr. 7, p. 165—167.— **Žemgulytė P.** Atgijusi praeitis.—„Literatūra ir menas", 1970, rugpjūčio 15.

Jonas BILIŪNAS (1879—1907)

Prozininkas, poetas, literatūros kritikas, publicistas. Gimė 1879.IV.11. Niūronių k. (Anykščių r.). Mirė 1907.XII.8 Zakopanėje; 1953 palaikai perkelti į Lietuvą ir palaidoti Liudiškių piliakalnyje netoli Anykščių. Antkapinio paminklo autoriai skulpt. B. Vyšniauskas, archit. V. Gabriūnas.

1891—99 mokėsi Liepojos gimnazijoje. 1900 įstojo į Dorpato (Tartu) universiteto Medicinos fak. Už dalyvavimą studentų demonstracijose 1901 iš universiteto pašalintas. 1901—02 gyveno Šiauliuose ir Panevėžyje, vertėsi pamokomis. 1903 dalyvavo LSDP konferencijoje Vilniuje. 1903 įstojo į Leipcigo Aukštąją komercijos mokyklą, 1904 perėjo į Leipcigo universitetą studijuoti literatūros. Dirbo užsienio lietuvių socialdemokratų organizacijoje, su V. Kapsuku leido revoliucinį jaunimo laikr. „Draugas", padėjo redaguoti du pirmuosius socialdemokratų laikr. „Darbininkų balsas" numerius. Susirgęs džiova, 1904 išvyko gydytis į Ciurichą (Šveicarija), ten universitete studijavo literatūrą ir filosofiją. Nuo 1905 gydėsi Zakopanėje (Lenkija), vasaromis gyveno Lietuvoje (Niūronyse, Rozalime, Kačerginėje).

Kūrinius pradėjo spausdinti 1900 (korespondencija ir eilėraštis „O saule, saulute" laikr. „Ūkininkas"). Pirmoji grožinė knyga „Įvairūs apsakymėliai" 1906. Rašė ir literatūros kritikos bei istorijos, publicistikos straipsnius, mokslo populiarinimo, politinio pobūdžio brošiūras.

Bendradarbiavo „Ūkininke", „Varpe", „Vienybėje lietuvninkų", „Naujienose", „Darbininkų balse", „Darbininkų kalendoriuje", „Drauge", „Vilniaus žiniose", „Lietuvos ūkininke".

Pasirašinėjo: *Anykštėnas, Anykštietis, Barzdyla, Bz(?), J. Anykštėnas, J.B., J. B-as, J. Barzdyla, J. Niuronis, J. Žaltys, Jonas, Jonas Anykštėnas, Jonas b-...nas, Jonas B-nas, Jonas Barzdyla, Jonas Bežemis, Jonas Gražys, Jonas Žaltys, Jonelis, Kazys Tauškutis, M.G., Mg., Mr., Mergaitė, N.N., P. Anykštėnas, Panevėžietė, Šiaulietis* (?), *Tauškutis.*

I

GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

☐ **Raštai.** 2-juose t. [Įž. str. R. Šarmaičio. Pastabos M. Lukšienės]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1954—1955.

T. 1. 1954. 351 p. su iliustr.

Turinys: *Apsakymai:* Betėvis; Klebonas; Per sapną; Pirmutinis streikas; Kaip caras Aleksandras Tretysis važiavo; Be darbo; Ant plento; Pabėgėlis; Nekaltos aukos; Mažas paveikslėlis iš garbingo žmogaus gyvenimo; „Ant Uetlibergo giedrą!"; Žvalgždė; Pūga kalnuose; Kūdikystės sapnai; Keliu; Pakeleivingi; Nemunu; Vagis; Laimės žiburys; Kliudžiau; Ji ir jis; Dobilų kuokštelė; Ryšys; Joniukas; Piestupys; Lazda; Ubagas; Svečiai; Abejojimas; Brisiaus galas; Vieną rudens dieną; Nakties šmėklos; Liūdna pasaka; Nelaimė.— *Eilėraščiai.— Literatūros kritika:* Žemaitės „Paveikslai"; Apie lietuviškos literatūros pradžią; Mūsų gyvenimo dilgėlės ir usnys; Atviras laiškas dailiosios literatūros ir kalbos mylėtojams.

T. 2. [Publicistika.— Laiškai žmonai, P. Višinskiui, V. Kapsukui, J. Šauliui, D. Šidlauskui, „Ūkininko", „Lietuvos ūkininko", „Naujienų", „Varpo" red. ir kt. 1898—1907]. 1955. 585 p. su iliustr.

Turinyje: Apsireiškimai iš žemės gyvenimo.— Kaimiečių kovos su ponais Belgijoje ir Prancūzijoje XIV amžiuje.— Aukos karės dievui.— Valdžios pilvas.— Iš mūsų praeities.— Užmušimas caro Aleksandro II.

☐ **Įvairūs apsakymėliai.** Tilžė, O. Mauderodės sp., 1906. 64 p. („Aušros" išleid.).— Prieš antr. aut.: J. B-no.

☐ **Piestupys.— Joniukas.** Parašė J. B-nas. V., J. Zavadskio sp., 1906. 16 p. („Lietuvos ūkininko" išleid. Nr. 3).

☐ **Lazda.— Ubagas.— Svečiai.— Brisiaus galas.** Parašė J. B-nas. V., J. Zavadskio sp., 1906. 31 p. („Lietuvos ūkininko" išleid. Nr. 4).

☐ **Liūdna pasaka.** V., J. Zavadskio sp., 1908[1907]. 32 p.— Prieš antr. aut.: J. B-nas.

——— Medžio raiž. M. Bulakos. K., 1937. 73 p. su iliustr. (XXVII knygos mėgėjai).

——— V., Valst. grož. lit. l-kla, 1963. 50 p. su iliustr.

☐ **Paveikslai, apysakos ir eilės.** [Įž. str. A. Janulaičio]. Tilžė, J. Biliūnienės leid., O. Mauderodės sp., 1913. 144 p.— Virš. antr.: „Jono Biliūno raštai".

□ **[Raštai. T.] 1. Beletristika.** [Įž. str. A. Janulaičio. Iliustr. M. Bulaka]. K., „Spaudos fondas", 1937. 311 p. (Lietuvių klasikai).
□ **Parinkti raštai mokykloms.** [Įž. str. A. Janulaičio. Iliustr. M. Bulaka]. K., „Spaudos fondas", 1937. 127 p. su iliustr.— Virš. antr.: „Raštai mokykloms".
□ **Kliudžiau.** [Apsakymai. Iliustr. V. Bačėnas]. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1946. 73 p. su iliustr.
□ **Raštai.** [Įž. str. B. Pranskaus. Pastabos M. Lukšienės]. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1947. XI, 314 p. su portr.
□ **Nemunu.** [Apsakymai]. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1947. 98 p.
□ **Rinktiniai apsakymai.** V., Valst. grož. lit. l-kla, 1951. 99 p. (Mokinio b-ka).
□ **[Rinktinė.** Įž. str. K. Umbraso. Iliustr. A. Steponavičius]. K., Valst. ped. lit. l-kla, 1956. 69 p. su iliustr. (Mokinio b-ka).
Taip pat 1957, 1958, 1959, 1960, 1967 (iliustr. A. Pakeliūnas. K., „Šviesa") leid.
□ **Lazda.** [Apsakymai. Iliustr. V. Galdikas]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1959. 334 p. su iliustr.
□ **Laimės žiburys.** Apsakymas. [G. Kazakevičiūtės iliustr. ciklas]. V., „Vaga", 1965. 20 p. su iliustr. aplanke.
□ **Liūdna pasaka.** [Apsakymai. Iliustr. V. Tarabildienė, R. Tarabilda]. V., „Vaga", 1973. 279 p. su iliustr.

VAIKAMS

□ **Joniukas.** Iliustr. V. Armalas. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1948. 29 p. su iliustr.
Taip pat: V., 1953. 16 p.
□ **Laimės žiburys.** Iliustr. V. Galdikas. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1949. 14 p. su iliustr.
□ **Žvaigždė.** [Apsakymai. Iliustr. R. Gibavičius]. V., „Vaga", 1965. 71 p. su iliustr.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

□ **„Gyveno Petriukas, gražus vaikinas".— Kad aš mokėčiau.** [Eilėr.].—„Pergalė", 1957, Nr. 12, p. 54—55.
Lietuvių poezija. T. 1. V., 1967, p. 285—289.
Taip pat 1969 leid.

PUBLICISTIKA

□ **Apsireiškimai iš žemės gyvenimo.** Parašė J. Barzdyla. Persp. iš „Naujienų". Tilžė, J. Šenkės sp., 1902. 44 p. („Naujienų" red.).
Taip pat 1905, 1918, 1923 leid.
□ **Aukos karės dievui.** Parašė Jonas Gražys. Čikaga, „Lietuva", 1902. 40 p. (Darbininkų b-ka. Nr. 1).
Taip pat: 1909 stereotip. leid.

☐ **Iš mūsų praeities.** (1892—1896). Darbininko-vilniečio atsiminimai. Londonas [Biténai], 1903. 16 p. (Lietuvių Social-Demokratų Partija).— Prieš antr. aut.: Jonas Gražys.

☐ **Užmušimas caro Aleksandro II.** Parašė Jonas Gražys. Čikaga, Susivienijimas Lietuvių Laisvamanių, „Lietuvos" sp., 1903. 38 p. (B-ka Susiv. L.L. Nr. 5).

☐ **Valdžios pilvas.** Londonas [Biténai, M. Jankaus sp.], 1903. 16 p. (Lietuvių Social-Demokratų Partija).— Prieš antr. aut.: Jonas Gražys.

* * *

☐ **Naujai surasti Jono Biliūno laiškai.** [P. Vileišiui ir P. Višinskiui. 1905—1906. Parengė M. Grigaitytė].—„Literatūra ir kalba", 1957, t. 2, p. 370—374, su faks.

GROŽINIAI KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

RUSŲ KALBA

☐ **Первая стачка.** Рассказы. [Пер. О. Юоделене]. В., Гослитиздат, 1952. 85 с. с ил. (Декада литературы и искусства Лит. ССР. 1952).

☐ **Светоч счастья.** Повести и рассказы. [Пер. Б. Залесская и О. Юоделене. Ил. В. Гальдикас]. В., «Вага», 1964. 207 с. с ил.

Содерж.: Настоятель.— Первая стачка.— О том, как ехал царь Александр Третий...— Безработный.— По тракту.— Светоч счастья.— Сны детства.— Попал в цель.— Конец Брисюса.— Конокрад.— На дороге.— Звезда.— По Неману.— Пестунис.— Нищий.— Палка.— Ионюкас.— Печальная повесть.

☐ **Товарищам.— Желание.— Надежда.— Отзвуки детства.— В горах.** [Стихи. Пер. М. Светлов, Р. Винонен].— В сб.: Литовские поэты XX века. Л., 1971, с. 77—81.

* * *

☐ **Реализм — это правда, правда — это типическое.— Познавательное значение искусства.— Реализм и натурализм: требование художественности.** Пер. Г. Байткунас.— В кн.: История эстетики. Памятники мировой эстетической мысли. Т. 4. 2-ой полутом. М., 1968, с. 158—161.

Отрывки из кн.: Билюнас Й. Сочинения. Т. I. В., 1954 (на литов. яз.).

KITŲ TSRS TAUTŲ KALBOMIS

☐ **Першая забастоўка.—Светач шчасця.— Канец Брысюса.** [Pirmutinis streikas.— Laimės žiburys.— Brisiaus galas. Vertė I. Sakalovskis].— Rink.: Літоўскія апавяданні. Мінск, 1957, p. 55—65.— Baltar. k.

☐ * **Kepp.** [Lazda].— Kn.: Sööt B., Väinaste J. Kirjandusloline lugemik. X klassile. Tallinn, 1947, p. 344—350.— Estų k.

☐ * **Tabasin märki.** [Kliudžiau].—„Edasi", 1957, 8 detsember.— Estų k.

☐ * **Joniukas.**—„Pioneer", 1961, Nr. 3, p. 14—16, su iliustr.— Estų k.

☐ **Laimės guntiņa.** [Laimės žiburys. Apsakymai. Įž. str. D. Venclovaitės. M. Lukšienės pastabos, p. 178—189. Vertė H. Galinis]. Rīgā, „Liesma", 1973. 192 p.— Latvių k.

Turinys: Klebonas.— Pirmutinis streikas.— Kaip caras Aleksandras Tretysis važiavo.— Be darbo.— Ant plento.— Laimės žiburys.— Kūdikystės sapnai.— Kliudžiau.— Brisiaus galas.— Vagis.— Keliu.— Žvaigždė.— Nemunu.— Piestupys.— Ubagas.— Lazda.— Joniukas.— Liūdna pasaka.

☐ **[Pirmutinis streikas].** Apsakymai. Vertė M. Chodijeva. Stalinabadas, 1957. 99 p. su iliustr.— Tadž. k.

Turinys: Pirmutinis streikas.— Be darbo.— Laimės žiburys.— Kliudžiau.— Joniukas.— Lazda.— Ubagas.— Brisiaus galas.— Liūdna pasaka.

☐ [**Pirmutinis streikas.** Vertė A. Rachimis].— Rink.: [Lietuvių novelės]. Taškentas, 1952, p. 30—38.— Uzb. k.

UŽSIENIO KALBOMIS

☐ **Lumigilo de felico.** [Laimės žiburys. Vertė V. Bartoševičius].— Leid.: Litova almanako. El litova literaturo, penso kaj vivo. K., 1923, p. 97—101.— Esp. k.

☐ **La morto de Brisius.— Ši kaj li.** [Brisiaus galas.— Ji ir jis. Apsakymai. Vertė M. Dušanskis].— Kn.: Cieška I., Petrulis J. Esperanto kalbos vadovėlis. V., 1959, p. 117—120.— Esp. k.

☐ **Opowiadania.** [Apsakymai. Vertė A. Zakaras]. W., Państw. Wyd-wo Lit. Pięknej, 1953. 165 p.— Lenkų k.

Turinys: Pirmutinis streikas.— Be darbo.— Betėvis.— Klebonas.— Per sapną.— Ant plento.— Pabėgėlis.— Žvaigždė.— Pūga kalnuose.— Nemunu.— Laimės žiburys.— Kliudžiau.— Joniukas.— Piestupys.— Lazda.— Ubagas.— Brisiaus galas.— Vieną rudens dieną.— Nakties šmėklos.— Liūdna pasaka.— Nelaimė.

☐ **Smutna opowieść i inne opowiadania.** [Liūdna pasaka ir kiti apsakymai. Vertė A. Lau-Gniadovska]. Warszawa, „Czytelnik", 1956. 151 p. su iliustr.— Lenkų k.

Turinyje taip pat: **Pakeleivingi.**— Vagis.— **Ryšys.**— Svečiai.— **Abejojimas.**— Kaip caras Aleksandras Tretysis važiavo.— **Kūdikystės sapnai.**— Dobilų kuokštelė.— Keliu.

☐ * **[Laimės žiburys].**—„Stvarane" (Titogradas), 1966, Nr. 9.— Serbų-chorvatų k.

☐ * **En sorgling historia.** [Liūdna pasaka].— Rink.: Litauiska noveller. Ett urval av modern litauisk novellkonst. Stockholm, 1940, p. 29—63.— Švedų k.

☐ **Eine traurige Geschichte.** [Liūdna pasaka]. (Nach J. Biliūnas).— Kn.: Ehrner W. Erzählungen zur Geschichte Litauens. K., 1934, p. 26—29.— Vok. k.

☐ **Arbeitslos.— Getroffen.— Das Feuer des Glücks.** [Be darbo.— Kliudžiau.— Laimės žiburys. Apsakymai. Vertė I. Breving, R. Ekertas].— Rink.: Fische haben kein Gedächtnis. Berlin, 1970, p. 41—54.— Vok. k.

□ [Pirmutinis streikas.— Joniukas].— Rink.: [Lietuvių apsakymai]. Šanchajus, 1957, p. 24—38, su iliustr.— Kinų k.

Pirmieji Biliūno kūrinių vertimai į lenkų k. išspausdinti 1907—13 žurn. „Litwa" bei rinkinyje „Czerwony kogut". Pirmasis vertimas į latvių k. pasirodė 1909 laikr. „Dzimtenes vēstneša pielikums", į rusų k.— 1929 žurn. «Балтийский альманах» (№ 4).

II

LITERATŪRA

Kapsukas V. Jono Biliūno biografija. Filadelfija, „Kovos" sp., 1917. 127 p. su portr. (Lietuvių darbininkų literatūros d-jos leid. Nr. 2).— Taip pat: Raštai. T. 5. V., 1962, p. 339—470, su iliustr.— Rec.: Ambrasas K. V. Kapsuko studija apie J. Biliūną.—„Literatūra ir menas", 1957, gegužės 11.— **Lukšienė M.** Jono Biliūno kūryba. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1956, 482 p. su iliustr.— Rec.: Lankutis J. Monografija apie J. Biliūno kūrybą.—„Tiesa", 1957, liepos 18.— Umbrasas K.—„Literatūra ir menas", 1957, sausio 5.— **Lukšienė M.** Jono Biliūno kūryba. [Kand. disert. autoref.]. V., 1955, 14 p. (Vilniaus Valst. V. Kapsuko un-tas. Istorijos ir filologijos fak.).— **Umbrasas K.** Jonas Biliūnas. V., Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1956. 40 p. (LTSR Polit. ir moksl. žinių skleid. d-ja).— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 2. V., 1958, p. 454—479, su iliustr.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 228—229, su portr.— **Ambrasas K.** Didžios tradicijos. [V. Kapsukas apie J. Biliūną].— Kn.: Ambrasas K. Laiko tiesa. V., 1960, p. 27—39, 65.— **Ambrasas K.** Pažangioji lietuvių kritika. V., 1966, p. 48, 75, 99, 111 ir kt.— **Ambrasas K.** Visarionas Belinskis ir lietuvių literatūra.— Kn.: Ambrasas K. Literatūros akiračiai. V., 1961, p. 219, 222—225, 227—228.— **Ancevičius P.** Jono Biliūno atminčiai.—„Pirmyn", 1927, gruodžio 11, Nr. 3/4.— Parašas: P. Rogūza.— **Anykščiai.** [Vietos, menančios J. Biliūną]. V., 1971, p. 27—32, su iliustr.— **Auryla V.** Lietuvių vaikų literatūra. D. 1. V., 1967, p. 215—222.— **Babrauskas B.** Žmogus klajūnas Biliūno raštuose.—„Vairas", 1938, Nr. 4, p. 215—220.— **Bagdonas V.** Ką byloja ąžuolai. [J. Biliūno kūrinių herojų paminklo iškilmingas atidengimas Niūronių k. Anykščių r.].— „Bibliotekų darbas", 1973, Nr. 1, p. 21, su iliustr.— **Baltušis J.** Kas dainon nesudėta.— Raštai. T. 3. V., 1959, p. 400—402.— **Barzdaitis J.** Ateistinės Jono Biliūno pažiūros.—„Tiesa", 1959, rugpjūčio 28.— **Barzdaitis J.** Ateizmas Lietuvoje. V., 1967, p. 55, 64—66.— **Barzdaitis J.** XIX a. pabaigos ir XX a. pradžios Lietuvos ateistai apie gnoseologines religijos ištakas.—„Filosofija", 1960, t. 1, p. 25—35, 39.— **Barzdaitis J.** XIX a. pabaigos ir XX a. pradžios Lietuvos ateistai apie socialines religinių vaizdinių formavimosi prielaidas.—„Filosofija", 1962, t. 2, sąs. 1, p. 67—73, 75—76.— **Biliūnas** — beletristas. [Iš „Naujosios gadynės", 1916].— Kn.: Norkus J. Lietuvių literatūros nagrinėjimai. K., 1928, p. 173—183.— **Jonas Biliūnas** grįžo į gimtinę. [Rašytojo palaikų perkėlimas].—„Literatūra ir menas", 1953, liepos 5, su iliustr.—„Tiesa", 1953, liepos 1—2, su iliustr.— **Biliūno** lyriškumas.—„Šviesos keliai", 1931, Nr. 5, p. 328—331.— Parašas: K. A.— **Binkis K.** Jonas Biliūnas.—„Trimitas", 1939, Nr. 12, p. 278—280.— **Butėnas D.** Nauja apie Joną Biliūną.—„Jaunimo gretos", 1969, Nr. 4, p. 9, su portr.— **Būtėnas J.** Jono Biliūno literatūrinis palikimas.—„Moksleivių varpai", 1939, Nr. 2, p. 43—46.— **Būtėnas J.** 1905 metų

revoliucijos atspindžiai lietuvių literatūroje. V., 1955, p. 10, 13—14.— **Čepėnas J.** Jono Biliūno asmenybė. (Iš pasikalbėjimo su p. Žukausku-Vienuoliu).—„XX amžius", 1939, gegužės 13, Nr. 108.— **Dambrauskas-Jakštas A.** Jonas Biliūnas. (1879—1907).— Kn.: Dambrauskas-Jakštas A. Užgesę žiburiai. K., 1930, p. 121—122, su faks.— **Dumašiūtė Z.** Biliūnas VI klasės programoje.—„Tarybinis mokytojas", 1956, vasario 9, 16.— **Gailiūnas P.** J. Biliūno apsakymų kalbos analizė.—„Tarybinė mokykla", 1954, Nr. 7, p. 21—31.— **Gerulis P.** J. Biliūno pažiūros į beletristiką.— Kn.: Lietuvių literatūros kritika T. 1. V., 1971, p. 581—587.— Taip pat: „Draugija", 1912, Nr. 70, p. 107—112.— Parašas: P. Kr.— **Gineitis L.** Lietuvių literatūros kritika. 1905—1917 m.— Kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 344—347.— **Gira L.** Jono Biliūno gyvenimas ir darbai.— Išpildykime Biliūno testamentą.— Raštai. T. 5 V., 1963, p. 29—47, 249—262.— **Gučas A.** Evoliucionizmas ir genetinė psichologija Lietuvoje. (XIX a. pab.— XX a. pr.) —„Pedagogika ir psichologija", 1962, t. 2, p. 85—86, 90—93, 109.— **Janulaitis A.** Jonas Biliūnas.— Kn.: Biliūnas J. Paveikslai, apysakos ir eilės. Tilžė, 1913, p. III—XVI.— **Janulaitis A.** Jonas Biliūnas.— Kn.: Biliūnas J. Beletristika. K., 1937, p. 9—15.— **Janulaitis A.** Jonas Biliūnas. [Nekrologas].— Kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 690—693.— Taip pat: „Žarija", 1907, Nr. 23, p. 359—360.— Parašas: A. J.— **Katilius V.** Maži netikslumai. Pastabos prie J. Ambrazevičiaus „Lietuvių rašytojų" [K., 1938].—„Dienovidis", 1939, Nr. 2, p. 81—82.— **Kauno** gubernijos žandarų valdybos viršininko pranešimas Policijos departamentui apie LSDP Panevėžio organizacijos išleistas anticarines karikatūras, Jono Biliūno politinį veikimą ir kt. (1902 m. spalio 21 d.).— Kn.: Lietuvos TSR istorijos šaltiniai. T. 2. 1861—1917. V., 1965, p. 310—311.— **Korsakas K.** Čechovas ir Lietuva.— Kn.: Korsakas K. Literatūrų draugystė. V., 1962, p. 475.— **Korsakas K.** Joną Biliūną minint.—„Literatūra ir menas", 1953, birželio 28, su portr.— **Korsakas K.** Jonas Biliūnas.— Kn.: Korsakas K. Literatūra ir kritika. V., 1949, p. 171—179.— **Korsakas K.** Jono Biliūno kūryba.— Kn.: Korsakas K. Straipsniai apie literatūrą. K., 1932, p. 27—49.— **Korsakas K.** Jono Biliūno kūrybos bruožai.— Kn.: Korsakas K. Rašytojai ir knygos. K., 1940, p. 330—347.— **Kostkevičiūtė I.** Kritinis realizmas lietuvių prozoje XIX a. pabaigoje — XX a. pradžioje. V., 1956, p. 295—353.— **Kostkevičiūtė I.** Povilas Višinskis — talentų ugdytojas.— Kn.: Kostkevičiūtė I. Literatūros dienovidžiai. V., 1964, p. 313, 316—319.— **Kubilius V.** Jono Biliūno publicistika.—„Literatūra ir menas", 1952, gruodžio 14.— **Kubilius V.** Revoliucinė lietuvių poezija 1890—1907 metais.—„Literatūra ir kalba", 1958, t. 3, p. 190—197 ir kt.— **Kuzminskis V., Vaitkevičius K.** Kodėl Jonas Biliūnas netapo gydytoju. [Komentuojama naujai surasta medžiaga Tartu Ist. archyve].—„Gimtasis kraštas", 1969, vasario 27.— **Lankutis J.** Jonas Biliūnas. 80-ąsias gimimo metines pažymint.—„Tiesa", 1959, kovo 4, su portr.— **Lebedys J.** M. Lukšienės disertacija „Jono Biliūno kūryba".— Kn.: Lebedys J. Lituanistikos baruose. T. 2. V., 1972, p. 65—67.— **Lietuvių** literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 598—599.— **Lietuvos** TSR istorija. T. 2. V., 1963, p. 459—461, 470, su portr.— **Lukšienė M.** Biliūniškas šypsnys.—„Pergalė", 1969, Nr. 4, p. 115—123.— **Lukšienė M. J.** Biliūno laiškų leidimai ir rankraščiai.— Kn.: Biliūnas J. Raštai. K., 1947, p. 271—282.—

Lukšienė M. Keli J. Biliūno estetinių pažiūrų bruožai.— Rink.: Lietuvių literatūra. Kn. 1. K., 1954, p. 166—176.— **Masilionis J.** Idealizmas Biliūno kūryboje.—„Ateitis", 1932, Nr. 12, p. 641—645, su portr.— **Merkys V.** Narodnikai ir pirmieji marksistai Lietuvoje. V., 1967, p. 11—12, 16, 120—121, 128.— **Mieželaitis E.** Laimės žiburys.— Kn.: Mieželaitis E. Čia Lietuva. V., 1968, p. 118—121.— **Mikeliūnaitė T.** Kur J. Biliūno vaikščiota. [Niūronių k.].—„Kolektyvinis darbas" (Anykščiai), 1971, balandžio 10, su iliustr.— **Mykolaitis-Putinas V.** Jonas Biliūnas. 1879—1907—1927.—„Židinys", 1929, Nr. 8/9, p. 118—125.— **Mykolaitis-Putinas V.** Naujoji lietuvių literatūra. T. 1. K., 1936, p. 374—382.— **Mykolaitis-Putinas V.** Puškinas ir lietuvių literatūra.— Rink.: Puškinas ir lietuvių literatūra. V., 1950, p. 20—23.— **Miškinis A.** Žmoniškumo ieškotojui atminti.—„Lietuvos aidas", 1939, kovo 18, Nr. 125.— **Miškinis M.** Iš literatūros istorijos ir teorijos.—„Šviesos keliai", 1933, Nr. 11, p. 645—646.— **Nastopka K.** Lietuvių ir latvių literatūrų ryšiai. V., 1971, p. 125, 208—212, 244, 250 ir kt.— **Paminkias** „Laimės žiburio" dainiui. [J. Paleckio, V. Niunkos, E. Mieželaičio ir kt. kalbos paminklo atidengimo proga].—„Tiesa", 1958, liepos 1, su iliustr.—„Literatūra ir menas", 1958, liepos 5, su iliustr.— **Petrauskas P.** Biliūno ir Vydūno žmoniškumas.—„Ateitis", 1938/1939, Nr. 8, p. 472—477.— **Petrika A.** Lietuvių tautinio atbudimo pionieriai. Bruklinas, 1939, p. 175—219, su portr.— **Pilkauskas S.** Jonas Biliūnas — liaudies rašytojas.—„Mūsų jaunimas", 1937, Nr. 12, p. 329—330, su iliustr.— **Pranskus-Žalionis B.** J. Biliūno kūryba ir socializmas.—„Pergalė", 1948, Nr. 6, p. 86—103.— **Pranskus-Žalionis B.** Jono Biliūno kūrybos socialiniai bruožai.— Kn.: Pranskus-Žalionis B. Lietuvių literatūros gretose. V., 1959, p. 247—272.— **Pranskus-Žalionis B.** Proletarinė lietuvių literatūra. V., 1964, p. 37—43.— **Radaitis V.** Pirmosios Rusijos revoliucijos atspindžiai lietuvių literatūroje.— Kn.: Radaitis V. Pagrindinė kryptis. V., 1961, p. 91—93.— **Ruošiamasi** Jono Biliūno palaikų laidotuvėms.—„Dienovidis", 1939, Nr. 1, p. 27—28; Nr. 2, p. 86.— **Sedelskytė O.** Medžiai stiebiasi į saulę. Apie J. Biliūno ir A. Vienuolio mokykl. dienas.—„Moksleivis", 1966, Nr. 7, p. 36—37.— **Sidaravičiūtė E.** Jis švies kaip žiburys.—„Tarybinis mokytojas", 1970, rugpjūčio 12.— **Sluckis M.** Gyvas aidas.— Rink.: Čia užaugau. V., 1961, p. 294—299.— **Sluckis M.** Satyros elementai J. Biliūno prozoje.— Rink.: Lietuvių literatūra. Kn. 1. K., 1954, p. 161—165.— **Sprindis A.** Lietuvių literatūrinė kritika 1861—1905. V., 1957, p. 244—268.— **Sprindis A.** Nežinomi J. Biliūno kūriniai.—„Pergalė", 1957, Nr. 12, p. 49—50.— **Sprindis A.** Taurus rašytojas — humanistas. J. Biliūno 90-ties m. gimimo sukakčiai.—„Tiesa", 1969, kovo 4, su portr.— **Stankevičius A.** Jonas Biliūnas — vienas pirmųjų Lietuvos socialinės beletristikos kūrėjų.—„Vilniaus balsas", 1940, gruodžio 11, Nr. 291.— **Stonys J.** Laikas J. Biliūno prozoje.—„Literatūra", 1971, t. 14, sąs. 1, p. 31—44.— Santr. rusų ir anglų k.— **Šarmaitis R.** Jonas Biliūnas.— Kn.: Biliūnas J. Raštai. T. 1. V., 1954, p. 5—29.— **Šarmaitis R.** Jono Biliūno visuomeninė-politinė veikla.— Rink.: Lietuvių literatūra. Kn. 1. K., 1954, p. 146—160.— **Šaulys J.** Jonas Biliūnas.—„Lietuvos aidas", 1917, gruodžio 11, Nr. 40.— Parašas: B.— **Šimaitis P.** Vargdieniai Biliūno raštuose.—„Ateitis", 1937, Nr. 1, p. 21—23.— **Šimkus J.** Jono Biliūno grožinė proza.—„Tiesa", 1953, liepos 1.—

Tyla A. J. Biliūnas caro žandarų akimis. [Rašytojo gyvenimas Šiauliuose ir Panevėžyje. Iš Kauno gub. žandarų v-bos viršininko susirašinėjimo medžiagos].—„Pergalė", 1965, Nr. 10, p. 185—186.— **Trakmanaitė D.** Biliūno asmuo jo poetinėj kūryboj.—„Apžvalga", 1937, gruodžio 26, Nr. 47.— **Umbrasas K.** Didis rašytojas, didis žmogus.—„Tiesa", 1967, gruodžio 8, su iliustr.— **Umbrasas K.** Gorkis ir lietuvių literatūra.—„Literatūra ir kalba", 1956, t. 1, p. 154—159.— **Umbrasas K.** Jaunimas J. Biliūno kūryboje.—„Komjaunimo tiesa", 1954, kovo 3.— **Umbrasas K.** Jonas Biliūnas. Subtili beletristika.—„Pergalė", 1956, Nr. 9, p. 97—102.— **Vaitiekūnienė A.** Jonas Biliūnas. (Minint 80-ąsias gimimo metines).—„Tarybinis mokytojas", 1959, kovo 5, su portr.— **Vanagas V.** Humanizmo idealų skelbėjas.—„Komjaunimo tiesa", 1967, gruodžio 8.— **Venclova A.** Įžymusis lietuvių rašytojas. A. Venclovos kalba mitinge prie J. Biliūno karsto Zakopanėje.—„Literatūra ir menas", 1953, liepos 5, su iliustr.— **Vengrys A.** Biliūnas kūrėjas. (Lit. etiudas).—„Židinys", 1939, Nr. 8/9, p. 191—198.— **Vienuolis A.** Takas į Jono Biliūno kapą niekuomet neužžels.— Raštai. T. 7. V., 1956, p. 445—450.— **Zaborskaitė V.** Realizmo klausimai 1905—1917 metų lietuvių literatūros kritikoje. V., 1957, p. 62—65, 72—75, 85—87, 96—99, 134—138, 193—204 ir kt.— **Zalatorius A.** Kūrinio analizė ir žanro specifika.—„Tarybinė mokykla", 1965, Nr. 9, p. 22—24.— **Žėkaitė J.** A. Vienuolio kūryba iki 1917 metų.—„Literatūra ir kalba", 1957, t. 2, p. 17—18, 144—146, 150—152 ir kt.— **Žėkaitė J.** Antonas Čechovas ir lietuvių apsakymas.—„Literatūra ir kalba", 1969, t. 10, p. 48—63 ir kt.— **Žemaitytė V.** Laimės žiburys šviečia visiems.—„Tarybinis mokytojas", 1969, kovo 5, su iliustr.— **Žlugžda J.** *Jono Biliūno visuomeninės-politinės pažiūros.*—„Literatūra ir menas", 1954, kovo 13.— **Žukas V.** Lietuviškieji literatūros bibliografijos šaltiniai.—„Bibliotekų darbas", 1967, Nr. 4, p. 30—31.— **Лукшене М.** Творчество И. Билюнаса. [Автореф. канд. дис.]. В., 1955. 16 с. (Вильнюсский гос. ун-т им. В. Капсукаса. Ист.-филол. фак.).— **Арабей Л.** Новая хвалючая старонка. [Baltarusių rašytojos Ciotkos (A. Paškevič) draugystė su J. Biliūnu].—«Полымя», 1966, № 7, p. 134—140.— Baltar. k.— **Балтушис Ю.** О чем в песне не поется.—«Сов. Литва», 1960, кн. 6, с. 7—9.— **Банюлис В.** Демократические традиции литовской литературы в изображении трудового крестьянства.— В сб.: Партийность литературы и проблемы художественного мастерства. М., 1961, с. 213—215.— **Большая** советская энциклопедия. Изд. 3-е. Т. 3. М., 1970, с. 323.— **Бутенас Ю.** Светоч не гаснет.—«Сов. Литва», 1969, 4 марта, с портр.— **Вайткунас Г.** Очерк развития эстетической мысли в Литве. М., 1972, с. 148—152.— **Ванагас В.** Глашатай идеалов гуманизма.—«Комсомольская правда» (В.), 1967, 8 декабря.— **Декада** литовской литературы и искусства в Москве 1954 г. В., 1954, с. 51—53.— **Капсукас В.** Биография И. Билюнаса.— В кн.: История эстетики. Памятники мировой эстетической мысли. Т. 5. М., 1970, с. 553—554.— **Киркила Ю.** Ионас Билюнас.—«Сов. Литва», 1959, 4 марта.— **Краткая** литературная энциклопедия. Т. 1. М., 1962, стб. 617.— **Литовские** поэты XX века. Л., 1971, с. 77.— **Открытие** памятника Ионасу Билюнасу. [Речи Ю. Палецкиса, Э. Межелайтиса, В. Нюнки и др.].— «Сов. Литва», 1958, 1 июля.— **Перенесены** останки литовского писателя Ионаса Билюнаса на родину.—«Сов. Литва», 1953, 2 июля, с ил.— **Слуц-**

кис М. Выдающийся писатель-демократ.—«Сов. Литва», 1954, 3 марта.— **Философская** энциклопедия. Т. 1. М., 1960, с. 166.— **Шармайтис Р.** Общественно-политическая деятельность Ионаса Билюнаса.—«Коммунист» (В.), 1953, № 7, с. 56—63.— **Beiersdorf O.** Jonas Biliunas — pisarz i rewolucjonista.—„Dziennik Polski" (Kraków), 1957, Nr. 148, p. 4, su iliustr.— Lenkų k.— **Fremdsprachige** Schriftsteller. Leipzig, 1971, p. 99.— Vok. k.— **Korsakas K.** Pamięci Jonasa Bilunasa.—„Czerwony Sztandar", 1953, 1 lipca, su portr.— Lenkų k.— **Lau-Gniadowska A.** Jonas Biliūnas.—„Nowa kultura", 1953, 28 czerwca.— Lenkų k.— **Lexikon** der Weltliteratur. Leipzig, 1965, p. 121—122.— Vok. k.— **Loodus M.** Kirjanik-demokraat.—„Edasi", 1957, 8 detsember.— Estų k.— **Mały** słownik pisarzy narodów europejskich ZSRR. Warszawa, 1966, p. 39, su portr.— Lenkų k.— **Mały** słownik pisarzy świata. Wyd. 2. Warszawa, 1972, p. 72.— Lenkų k.— **Sleja K.** Jonu Biļūnu atceroties.—„Literatūra un Māksla", 1957, 14. decembrī.— Latvių k.— **Suszinskas A.** „Pracować, jak najwięcej pracować".—„Czerwony Sztandar", 1969, 2 marca, su portr.— Lenkų k.— **Šilingas S.** Jan Bilunas.—„Litwa", 1909, Nr. 13, p. 202—205, su portr.— Parašas: St. Š.— Lenkų k.— **Tam** gdzie malwy lśnią czerwone... Warszawa, 1973, p. 88.— Lenkų k.— **Venclova A.** Jonas Biliūnas.—„Tribuna ludu", 1953, 30 czerwca.— Lenkų k.— **Venclova A.** Powrót Biliunasa.— „Życie literackie" Kraków—Stalinogród), 1953, 5 lipca, p. 2, su portr.— Lenkų k.— **Venclovaitė D.** Jons Biļūns.— Kn.: Biļūns J. Laimes guntiņa. Rīgā, 1973, p. 5—9.— Latvių k.

ATSIMINIMAI

Biliūnas A. Baltieji šešėliai. Iš atsiminimų apie J. Biliūną. [Iliustr. E. Kvedaraukas]. V., „Vaga", 1968. 93 p. su iliustr.— Rec.: Kuzmickas V. Atsiminimai apie J. Biliūną.—„Pergalė", 1968, Nr. 9, p. 162—164.— Venclova A. Ryškūs bruožai šviesiam paveikslui.—„Tiesa", 1968, rugpjūčio 10.— **Atsiminimai** apie Vienuolį. V., 1963, p. 25, 197—200 ir kt.— **J. Biliūną** pažinojusieji prisimena. [Rašytojo amžininkų Anelės Povilionienės, Jurgio ir Kazio Juodelių, Jono Tutkaus, Gasparo Kazlausko ir Julės Rimkienės pasisakymai. Su red. prierašu. Užrašė] V. Žemaitytė.— „Tarybinis mokytojas", 1968, rugpjūčio 9.— **Biliūnienė J.** Dar apie Joną Biliūną. Iš prisiminimų.—„Tarybinis mokytojas", 1969, liepos 4.— **Biliūnienė J., Mikulskis J.** Jonas Biliūnas. [J. Biliūnienės laiškų J. Šauliui ir J. Mikulskio laiško J. Tumui-Vaižgantui publikacijos].—„XX amžius", 1939, kovo 18, Nr. 63.— Aut. nurodyta red. prieraše.— **Biliūnienė J.** Neparašyti tomai. Užrašė M. Macijauskienė.—„Nemunas", 1967, Nr. 7, p. 32—33, su iliustr.— **Biliūnienė J.** Pasakoja Julija Biliūnienė. Užrašė J. Kuckailis.—„Gimtasis kraštas", 1968, kovo 7, su portr.— **Dabrilaitė O.** Atsiminimų blyksniai. [Pagal J. Biliūnienės-Matjošaitienės atsiminimus].—„Kauno tiesa", 1965, kovo 3, su portr.— **Garmus A.** Iš Jono Biliūno gyvenimo. Atsiminimai iš gimnazijos laikų.—„Vilniaus žinios", 1908, sausio 13—16, Nr. 11—13, su portr.— Parašas: A. G-us.— **Garmus A.** Jono Biliūno laikus prisiminus. Atsiminimų pluoštas.—„Kultūra", 1939, Nr. 8—9, p. 489—495.— **Janulaitytė J.** Julija Janulaitytė prisimena.—„Literatūra ir menas", 1969, kovo 1.— **Jasiukaitis K.** Šiauliuose.— Raštai. T. 2. V., 1959, p. 360—363.— **Karvelis V.** Pas rašytojo se-

serį. [Įspūdžiai iš susitikimo su Biliūnaite-Juodeliene].—„Literatūra ir menas", 1964, kovo 14, su iliustr.— **Kubilius P.** Kaip gyveno J. Biliūnas. (Pasikalbėjimas su p. J. Janulaityte-Biliūniene-Matjošaitiene).—„Naujas žodis", 1932, Nr. 22, p. 434, su iliustr.— **Kuckailis J.** Sužadinti atsiminimai.—„Kauno tiesa", 1969, kovo 2.— **Martinaitis M.** Spindulių negalime užmiršti. Svečiuose pas Juliją Biliūnienę.—„Jaunimo gretos", 1966, Nr. 12, p. 23—24, su iliustr.— **Riškus J., Urbonavičiūtė Ž.** Rytų Aukštaitijos rašytojų keliais. (1961 m. ekspedicijos medžiaga).—„Literatūra", 1967, t. 10, p. 211—215.— **Rucevičius A.** Sunkiaisiais laikais. (Iš mano atsiminimų). Tilžė, 1920, p. 23—24.— **Skroblaitė M.** Pavasariai. [Pagal J. Biliūnienės atsiminimus. Su red. prierašu].—„Komjaunimo tiesa", 1969, kovo 2, su portr.— **Šaulys J.** Kaip gimė ir nustojo gyvavęs pirmasis lietuvių moksleivių laikraštis.—„Aušrinė", 1910, Nr. 1, p. 6—8.— Parašas: J. Bekampis.— **Šidlauskas D.** Apie Joną Biliūną. Išrašai iš atsiminimų ir dienoraščio.—„Kultūra", 1939, Nr. 8/9, p. 496—501.— **Vienuolis A.** Iš mano atsiminimų apie Joną Biliūną.— Raštai. T. 7, V., 1956, p. 427—435.— **Скроблайте М.** Неугасимый свет счастья. [По воспоминаниям Ю. Билюнене. С примеч. ред.]—«Комсомольская правда» (В.), 1969, 2 марта, с портр.

APIE KNYGAS IR ATSKIRUS KŪRINIUS

„Aukos karės dievui". **Steponaitis V.** Leidimai ir variantai.—„XXVII knygos mėgėjų metraštis", 1933, t. 1, p. 148—149.

„Paveikslai, apysakos ir eilės". **Angarietis Z.** Jono Biliūno raštai.—„Kibirkštis", 1924, Nr. 3, p. 34—35.— Parašas: **M. Beržas.— Dambrauskas-Jakštas A.**— Kn.: Dambrauskas-Jakštas A. Mūsų naujoji literatūra. T. 2. K., 1924, p. 115—116.

„Beletristika". **Brazdžionis B.**—„Židinys", 1937, Nr. 11, p. 501—503.— Parašas: J. Brazaitis.— **Gaubaitė A.**—„Naujoji vaidilutė", 1937, Nr. 12, p. 631—632.— **Korsakas K.** J. Biliūno raštai.—„Kultūra", 1937, Nr. 12, p. 718—720, su portr.— Parašas: J. Radžvilas.— **Žlabys J.** Jono Biliūno raštų pasirodymo proga. Lietuvio klasiko tomą paskaičius.—„Literatūros naujienos", 1937, Nr. 9/10, p. 15.— Parašas: J. Žl.

„Raštai". 2 t. **Adomaitis G.** J. Biliūno raštų dvitomis.—„Tiesa", 1956, liepos 25.— **Lankutis J.** Socialistinis realizmas lietuvių literatūroje. [„Pirmutinis streikas"]. V., 1959, p. 18—19.— **Pranskus-Žalionis B.** 1863 metų sukilimo atspindžiai lietuvių literatūroje. [„Liūdna pasaka"].—„LTSR MA darbai". Ser. A, 1957, t. 1, p. 43—46.— **Umbrasas K.**—„Literatūra ir menas", 1956, birželio 2.

„Liūdna pasaka". **Korsakaitė I.** Antrasis knygos gimimas.—„Literatūra ir menas", 1963, rugsėjo 21.

«Светоч счастья». **Paryotис Б.**—«Сов. Литва», 1964, 26 ноября.

„Laimes guntiņa". **Gāliņš H.** Pirmais lietuviešu vētrasputns.—„Jaunās Grāmatas", 1973, Nr. 3, p. 26—27.— Latvių k.

Kazys BINKIS (1893—1942)

Poetas, dramaturgas, publicistas, vertėjas. Gimė 1893.XI.4 Gudelių k. (Biržų r.). Mirė 1942.IV.27 Kaune.

Mokėsi Papilio pradžios mokykloje (baigė 1908), „Saulės" mokytojų kursuose Kaune, Biržų keturklasėje mokykloje, 1910 Voroneco žemės ūkio mokykloje. 1912 persikėlė į Vilnių, privačiai rengėsi brandos atestatui. 1915 baigė trumpalaikius mokytojų kursus Vilniuje. Mokytojavo Papilyje, 1918—19 išrinktas Papilio rev. tarybos pirmininku. 1919 dirbo žurn. „Liepsnos" sekretoriumi. Tais pat metais persikėlė į Kauną. Dirbo spaudos biure, išleido vienkartinį leidinį „Gėlių diena". 1920—23 su pertraukomis studijavo literatūrą ir filosofiją Berlyno universitete. 1922 (su kt. rašyt.) išleido „Keturių vėjų pranašą", suorganizavo žurn. „Keturi vėjai" (1924). Parengė lietuvių poezijos ir liaudies dainų antologijas. Dirbo Lietuvių rašytojų d-joje, keletą metų buvo jos v-bos narys, prisidėjo prie „Literatūros naujienų" leidimo, vertėsi žurnalistika.

Pirmieji eilėraščiai 1913 (leid. „Sniegams tirpstant" ir žurn. „Vaivorykštė"). Pirmasis poezijos rinkinys „Eilėraščiai" 1920. Kūrė humoristines bei satyrines poemas, eiliuotus feljetonus, dainuškas. Išleido poezijos knygų vaikams. Dramaturgijoje debiutavo pjese „Ažalynas" (1938); 1938 pastatyta Valstybės teatre Kaune (1940 atnaujinta Vilniaus Valst. teatre) ir Klaipėdos Dramos teatre, 1939 Rusų dramos teatre Rygoje, 1940 Liepojos Dramos ir operos teatre, Dailės teatre Rygoje bei Daugpilio teatre, 1941 Marijampolės, Panevėžio Dramos teatre ir kituose Lietuvos teatruose, Darbininkų teatre Taline, Jelgavos m. teatre, 1956 Jaunimo teatre Rygoje. 1940 parašė „Generalinę repeticiją" (1959 pastatyta Kauno Dramos teatre).

Išvertė A. Puškino Mažąsias dramas, keliolika eilėraščių, poemos „Eugenijus Oneginas" pradžią, kelias I. Krylovo pasakėčias, operų „Faustas", „Aida", „Kitežas" libretus, P. Beranžė, A. Bloko, M. Gorkio, A. Mickevičiaus, L. Pirandelo, S. Cveigo kūrinių, E. Potjė „Internacionalą".

Komp. K. Banaitis, A. Belazaras, J. Gaubas, J. Gruodis, V. Jakubėnas, A. Kačanauskas, E. Laumianskienė, S. Šimkus, A. Vaičiūnas ir kt. yra parašę dainų su Binkio žodžiais.

Binkis bendradarbiavo „Aitvare", „Akademike", „Jaunojoje kartoje", „Kauno naujienose", „Lietuvos aide", „Lietuvos žiniose", „Literatūros naujienose", „Mūsų dienose", „Mūsų rytojuje", „Naujame žodyje", „Pirmajame bare", „Sekmadienyje", „Skaitymuose", „Spaktyvoje", „Šviesos keliuose", „Trimite", „Ūkininko patarėjuje", „Vaire", „Vaivorykštėje", „Vapsvoje", „Vėploje", „Žiburėlyje" ir kt.

Pasirašinėjo: *Ab. Kr., Ab. Krimas, Ali Murza, Chadži Mura, F. Alijošius, K. Alijošius, K. B., K. B-is, K. B-s, K. Bis, K. Papilietis, Kazys, Kazys Roviejietis, Nedarbininkas, Neklaipėdietis, Nelatvis, Nepartyvis, Ras Desta, Riza Chanas* ir kt.

I

GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

☐ **Raštai.** T. 1—2. V., „Vaga", 1973.

T. 1. [Įž. str. E. Mieželaičio. Paaiškinimai V. Galinio, p. 506—523]. 527 p. su iliustr.

Turinys: *Lyrika:* Eilėraščiai; 100 pavasarių; Filėraščiai, neįėję į rinkinius.— *Poemos:* Tamošius Bekepuris. [Pirmoji publ.: „Mūsų rytojus", 1927, spalio 20, 27; lapkričio 3, 10, 17, 24; gruodžio 1, 8, 15, 22, Nr. 21—30.— Epiloginių priedų pirmoji publ.: „Mūsų dienos", 1928, Nr. 1, 3, 6]; Kriaučius Motiejus. [Pirmoji publ.: „Mūsų rytojus", 1928, kovo 1, 8, 15, 22, 29; balandžio 5, Nr. 9—14]; Sparnuotas Matas. [Pirmoji publ.: „Mūsų rytojus", 1928, lapkričio 16, 23, 30; gruodžio 7, 14, 21, 28, Nr. 46—52]; Raulas keliauninkas. [Pirmoji publ.: „Mūsų rytojus", 1929, kovo 8, 15, 22, 29; balandžio 5, 12, 26; gegužės 10, 25, 31; birželio 7, 22, Nr. 10—15, 17, 19, 21—23, 25]; Žynys. [Pirmoji publ. leid.: 1929 vasario 16. K., 1929, p. 25—27]; Jauniausia Lietuva. [Pirmoji publ.: „Sekmadienis", 1930, kovo 23, 30; balandžio 6, 13, 20, 27; gegužės 4, 11, 18, 25; birželio 1, 8, 15; liepos 6, 13, 20; rugpjūčio 10, Nr. 12—24, 27—29, 32]; Visuotinė konferencija. [Pirmoji publ.: „Mūsų rytojus", 1931, spalio 30; lapkričio 6, 13, 20, 43; gruodžio 4, 11, 31, Nr. 44—46, 48—49, 52; 1932, gruodžio 29, Nr. 58; 1934, vasario 2, Nr. 9].— *Satyriniai eilėraščiai ir eiliuoti feljetonai:* Iš rinkinio „Tamošius Bekepuris ir kitos Alijošiaus dainuškos"; Iš rinkinio „Ir t.t."; Iš periodikos.— *Poezija vaikams:* Meškeriotojas; Vilko naktis. [Pirmoji publ.: „Mūsų rytojus", 1929, lapkričio 28, Nr. 48]; Baltasai Vilkas; Vaikų darbymetė. [Pirmoji publ.: „Mūsų rytojus", 1930, gegužės 2, Nr. 18]; Atsiskyrėlis Antanėlis; Dirbk ir baiki; Jonas pas čigonus; Kiškių sukilimas.

T. 2. [Paaiškinimai V. Galinio, p. 427—438]. 441 p. su iliustr.

Turinys: *Dramos:* Atžalynas; Generalinė repeticija. [Pirmoji publ.: „Pergalė", 1958, Nr. 6.— Išt r.: „Vairas", 1940, Nr. 6]; Kalėdų senelis. [Pirmoji publ.: „Žiburėlis", 1939, Nr. 23/24]; Kai atsarga daro gėdą. [Pirmoji publ.: „Lietuvos aidas", 1939, rugsėjo 11, Nr. 526]; Dešimt litų ir gyvybė. [Pirmoji publ.: „Lietuvos žinios", 1939, rugsėjo 19, Nr. 212]; [Nebaigta drama apie mokslininkus].— *Proza:* Eigulio duktė. *[Apsakymas];* Apie Ameriką; Interviu; Tuino žmona — sportininkė; Arklių bastūnų nutarimas. *[Feljetonai].— Vertimai:* Gorkis M. Daina apie Sakalą. *[Eiliuotas vertimas];* Puškinas A. Mocartas ir Saljeris; Puškinas A. Akmeninis svečias; Puškinas A. Puota maro metu ir kt.— *Laisvi vertimai vaikams:* Maršakas S. Kvailasai peliūkštis; Čiukovskis K. Limpopo; Čiukovskis K. Prūsokas.— *Straipsniai:* Mes jauni iškeltgalviai...; Vasaris vėjas; Laiškas apie gegnes, spalius, vėjus, poeziją, poetus ir kitokius daiktus; „Tuščias atsargumas"; „Visuomenės šulai"; Menininkus palydint; Jurgio Savickio naujoji knyga; Mes ir jūs; Luidžis Pirandelas; Literatūros vieta tautos kultūroje; Poetų konfliktas su tikrove; Mažiau tomų — daugiau meistriškumo. Metas kelti mūsų romano standartą; Mažosios Lietuvos tragedija. Ievos Simonaitytės „Aukštųjų Šimonių likimas"; Fachmanas ir asmenybė; Dantistas ir Dungerstreumaschine; Pelningiausia statyba; Šviesuomenės laukia didelis darbas. Visuomenės švietimas ir grįžtamas analfabetizmas; Medinės knygos; Nelaiminga Ispanija; Kodėl aš nekenčiau poetų. Iš atsiminimų; Aplink pavasarį. *(Eilėraštis proza);* Marko milijonai.— Autobiografija. Pasisakymai.

☐ **Eilėraščiai.** Poezijos bandymų sąsiuvinis. K., J. Raupys, 1920. 51 p.

☐ **100 pavasarių.— Salem aleikum.** [Eilėraščiai]. K., „Niola", 1923. 48 p.

□ **100 pavasarių arba Pavasario linksmybės ir sielvartai ir kiti apdūmojimai šio metų laiko nuotaikai pritaikinti ir bent kiek naujoviškai parašyti per Kazimierą Binkį.** [Eilėraščiai]. K., P. Stiklius, 1926. 45 p.

□ **Tamošius Bekepuris ir kitos Alijošiaus dainuškos.** Eiliuotų feljetonų rinkinys. [Iliustr. S. Žukas]. K., 1928. 126 p. su iliustr. (Sodžiaus knygynas).

□ **Ir t.t...** [Eiliuotų feljetonų rinkinys]. K., 1931. 63 p. („Dienos" b-ka. Nr. 3).— Prieš antr. aut.: K. Alijošius.

□ **Pradedam.** 3 v. vaidinimas iš jaunųjų ūkininkų gyvenimo. K., Žemės ūkio rūmai, 1932. 32 p. su iliustr.— Prieš antr. aut.: K. Alijošius.

□ **Atžalynas.** 5 v. pjesė. K., „Spaudos fondas", 1938. 179 p. su iliustr.

——— K., Valst. grož. lit. l-kla, 1945. 156 p.

□ **Kriaučius Motiejus.** [Poemos. Įž. str. B. Pranskaus-Žalionio]. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1947. 256 p.

□ **Poezija.** [Įž. str. B. Pranskaus-Žalionio]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1949. XXIII, 353 p. su iliustr.— Bibliogr. paaiškinimuose, p. 511—525.

Turinys: **Lyrika.— Poemos.— Poemos vaikams.— [Laisvi vertimai vaikams].— Vertimai.** Turinyje *poemos:* Laurynas Kanceliaristas. [Pirmoji publ.: „Mūsų rytojus", 1929, rugpjūčio 16, 23, 30; rugsėjo 6, 13, Nr. 33—37]; Žalgiris. [Pirmoji publ. leid.: 1939 — Vytauto Didžiojo metų... sukaktuvėms paminėti. K., 1930, p. 76—82].

□ **Rinktinė.** [Įž. str. V. Galinio. Sudarė ir paaiškinimus, p. 361—363, parašė V. Ambrazas]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1955. 368 p. su portr.

Turinyje: Eilėraščiai.— Poemos.— Poemos vaikams.— [Laisvi vertimai vaikams].— Atžalynas. *[Pjesė].*

□ **Poezija.** Iliustr. D. ir A. Tarabildų. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1963. 294 p. su iliustr.

□ **Generalinė repeticija.** Pjesės, straipsniai, pasisakymai. [Įž. str. ir paaiškinimai, p. 483—494, D. Judelevičiaus]. V., „Vaga", 1965. 495 p. su iliustr.

Turinyje: Mania poliglotica. [*Scenos vaizdelis.* Pirmoji publ.: „Lietuvos aidas", 1940, sausio 5, Nr. 8].

□ **Lyrika.** V., „Vaga", 1972. 126 p. su iliustr.

ORIGINALŪS KŪRINIAI VAIKAMS

□ **Atsiskyrėlis Antanėlis.** Eiliuota pasaka mažiems ir dideliems vaikams. Paveikslai K. Šimonio. K., „Spaudos fondas", [1930]. 29 p. su iliustr.

——— Pieš. A. Makūnaitės. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1951. 17 p. su iliustr.

——— Iliustr. T. Kulakauskas. V., „Vaga", 1968. 16 p. su iliustr.

Taip pat 1970 leid.

□ **Meškeriotojas.** [Eiliuotas pasakojimas. Ikimokykl. amž. vaikams]. Pieš. V. Jomanto. K., „Spaudos fondas", [1935]. 15 p. su iliustr.

Pirmoji publ.: „Mūsų rytojus", 1928, balandžio 12, Nr. 5, antr.: „Vaikiškas pavasaris".— Parašas: *K. Alijošius.*

——— Iliustr. K. Petrikaitė-Tulienė. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1949. 17 p. su iliustr.

Taip pat 1959 leid.

□ **Dirbk ir baiki.** Vadovėlis mažiesiems darbinykams. [Iliustr. T. Kulakauskas]. K., „Spaudos fondas", 1936. 27 p. su iliustr.

——— [Iliustr. V. Vagusevičius]. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1947. 32 p. su iliustr.
Taip pat: V., 1949; 1956 (iliustr. L. Ločeris) leid.
□ **Jonas pas čigonus.** Apysaka švaros priešininkams. Iliustr. D. Tarabildaitė. K., „Sakalas", [1937]. 32 p. su iliustr.
——— K., Valst. grož. lit. l-kla, 1945. 32 p.
——— Iliustr. T. Kulakauskas. V., „Vaga", 1966. 15 p.
□ **Kiškių sukilimas.** Poema kiškių draugams. [Iliustr. D. Tarabildienė]. K., „Spaudos fondas", 1937. 25 p. su iliustr.
□ **Keistutis pas Gediminą.** Šių dienų pasaka. [Iliustr. L. Vilimas]. K., „Spaudos fondas", 1940. 36 p. su iliustr.
□ **Baltasis vilkas.** Eiliuota pasaka. Iliustr. F. Ušinskaitė. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1949. 36 p. su iliustr.
Pirmoji publ.: „Mūsų rytojus", 1929, gruodžio 20, 28, Nr. 51, 52.
□ **Kiškių sukilimas.** [Poemos vaikams]. Iliustr. A. Makūnaitė. V., „Vaga", 1971. 95 p. su iliustr.

LAISVI VERTIMAI VAIKAMS

□ **Drambliūkštis.** Pieš. A. Galdiko. K., „Niola", 1923. 12 p. su iliustr.— Prieš antr. aut.: R. Kiplingas.
□ **Pasaka apie atkakliųjį ožį.** Pieš. K. Boguslavskajos-Puni. K., „Niola", 1923. 20 p. su iliustr.— Prieš antr. aut.: Mamin-Sibiriakas.
□ **Stebūklingoji paukštė.** Pasaka R. Dėmelio. K., „Niola", b. m. 15 p. su iliustr.
□ **Dovydukas Koperfildas.** K., laikr. «Эхо», 1924. 32 p.— Prieš antr. aut.: Č. Dikensas.
□ **Kaukazo belaisvis.** Vertė K. Binkis. K., laikr. «Эхо», 1924. 38 p.— Prieš antr. aut.: L. Tolstojus.
□ **Vaikai-vanagai.** Linksmos pasakos ir paveikslėliai. K., [1928]. 24 p. su iliustr.— Prieš antr. aut.: H. Hofmanas.
□ **Kvailasai peliūkštis.** K., „Spaudos fondas", 1936. 16 p. su iliustr.— Prieš antr. aut.: S. Maršakas.
□ **Limpopo.** Daktaro Aisopos nuotykiai. Pagal K. Čiukovskį parašė K. Binkis. [Ikimokykl. amž. vaikams]. K., „Spaudos fondas", 1937. 23 p. su iliustr.
——— Iliustr. T. Kulakauskas. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1949. 20 p. su iliustr.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

□ Vainikai. Naujesniosios poezijos antologija. K.—V., 1921, p. 213—224.
□ **Visi kaip viena šeima.** [Scenos vaizdelis].—„Ūkininko patarėjas", 1939, rugsėjo 21, Nr. 38.— Parašas: K.B.
□ **Gandolaidos ir gandogaudos.** [Scenos vaizdelis].—„Ūkininko patarėjas", 1939, rugsėjo 28, Nr. 39.— Parašas: K.B.
□ [Eiliuoti satyriniai ir humoristiniai kūriniai periodikoje]: „Mūsų rytojus", 1928, gegužės 3; rugpjūčio 17, 31; rugsėjo 15, 28; lapkričio 7, Nr. 18, 33, 35, 37, 39, 44; 1929, sausio 4, 9, 25; vasario 1, 22; liepos 5; spalio 18, 25;

lapkričio 22, Nr. 1, 2, 4, 5, 8, 27, 42, 43, 47; 1930, sausio 24; balandžio 4, 18; gegužės 2, 30; birželio 27; liepos 4; rugpjūčio 29; spalio 3; lapkričio 21, Nr. 4, 14, 16, 18, 22, 26, 27, 35, 40, 47; 1931, kovo 20, 27; balandžio 24; birželio 5; liepos 31; rugpjūčio 7; rugsėjo 4, 18; spalio 9, 23; gruodžio 18, 21, Nr. 11, 12, 16, 22, 30, 31, 35, 37, 40, 42, 50, 51; 1932, sausio 15, 29; vasario 12, 26; kovo 25; birželio 23; gruodžio 2, Nr. 2, 4, 6, 8, 12, 25, 51; 1933, sausio 17, Nr. 5.—„Vėpla", 1928, Nr. 1, p. 2—3; Nr. 3, p. 3, su iliustr.— Parašas: K. Alijošius.

□ [Feljetonai ir satyriniai vaizdeliai periodikoje]: „Mūsų rytojus", 1927, liepos 20, Nr. 8; 1928, sausio 5; kovo 1, 8, Nr. 1, 9, 10; 1929, rugsėjo 20, Nr. 30; 1930, sausio 3, 31; balandžio 11; gegužės 9, Nr. 1, 5, 15, 19; 1931, kovo 6; balandžio 3, Nr. 9, 13.—„Viltis", 1911, lapkričio 25, Nr. 137; 1912, lapkričio 11, Nr. 134.— Parašai: K. Alijošius, Kazys, K. B-is, K. Papilietis.

□ Lietuvių poezija. T. 1. V., 1967, p. 437—451.

Taip pat 1969 leid.

LITERATŪRINIAI STRAIPSNIAI

□ **Vaikų literatūra suaugusiems.** (Iš Keturių vėjų kurijos sekretariato).—„Keturi vėjai", 1927, Nr. 3, p. 9—11.— Be parašo.

□ **Levas Tolstojus apie Kauną.**—„Naujas žodis", 1933, Nr. 2, p. 36—37, su iliustr.

□ **Kazys Binkis, Rašytojų d-jos valdybos narys, kviečia visus susiburti krūvon.** (Spalio 21 d. Rašytojų d-jos visuotinis susirinkimas. Pradedame diskusiją dėl rašytojų būklės).—„Literatūros naujienos", 1934, spalio 1, Nr. 12.

□ **Žemaitės asmens susiformavimo trys fazės.**—„Akademikas", 1936, Nr. 20, p. 406—408.

□ **Jonas Biliūnas.**—„Trimitas", 1939, Nr. 12, p. 278—280.

PUBLICISTIKA

□ **Vilnius.** 1323—1923. [Albumas]. Istorijos apžvalgą parašė K. Binkis ir P. Tarulis. Reprodukuota iš J. Bulhako ir S. Heury'io fotografijų, senų litografijų ir F. Smuglevičiaus pieš. [Iliustr. P. Galaunė]. K.—V., „Švyturys", 1923. 63 p.; 69 iliustr. ir 2 žemėl. lap.— Bibliogr. išnašose.

□ **Kaip Vytautas Didysis sutriuškino kryžiuočių galybę.** Istorijos vaizdelis. K., „Pažanga", 1930. 64 p. (Ūkininko skaitymai. Nr. 4).

□ **Didžioji spauda.** Laikraščių kilmė ir plėtotė. K., 1933. 36 p. (Žurnalistikos kursai namie).

□ **Redakcijos organizacija ir darbas redakcijoj.** K., 1933. 24 p. (Žurnalistikos kursai namie).— Prieš antr. aut: K. Binkis ir H. Blazas.

□ **Už mūsų pajūrį.** K., „Jaunoji Lietuva", 1934. 15 p.— Be parašo.

□ **Motiejus Valančius.** 1875—1935. 60 m. mirties sukaktuvėms paminėti. K., Autoriaus leid., 1935. 63 p.

□ **Vyskupas Motiejus Valančius.** [K., 1935]. 63 p.

□ **Kaip mus vokiečiai švietė.**—„Mūsų rytojus", 1928, gegužės 17, Nr. 20.— Parašas: K. B-kis.

☐ **Mūsų kultūros lopšys.**—„Šviesos keliai", 1934, Nr. 5, p. 258—262.
☐ **Mažoji Lietuva.**—„Jaunoji karta", 1934, Nr. 12, p. 200—201; Nr. 15, p. 232; Nr. 16, p. 250—251; Nr. 17, p. 263—264, su iliustr.
☐ **Vilniuje prieš 20 metų.**—„Jaunoji karta", 1934, Nr. 40, p. 644; Nr. 42, p. 681.

LAIŠKAI

☐ **Poetai apie poeziją.** [Ištr. iš laiškų P. Adamonytei. 1916—1921].— Leid.: Poezijos pavasaris. V., 1966, p. 76—77.
☐ **Apie K. Binkį.** [Laiškai Valst. centrinei b-kai ir F. Kiršai. 1942]. Parengė S. Skrodenis.—„Bibliotekų darbas", 1969, Nr. 3, p. 36.

SUDARYTI LEIDINIAI

☐ **Sniegams tirpstant.** Vilniaus lietuvių jaunuomenės leidinys. V., 1913. 15 p.
☐ **Gėlių diena.** Literatūros — dailės vienadienis leid. K., „Gėlių dienos" kom-ja, 1919. 16 p.
☐ **Vainikai.** Naujesniosios poezijos antologija. Spaudai paruošė K. Binkis. K.—V., „Švyturys", 1921. 230 p. su portr.
☐ **Dainos.** Žmonių poezijos antologija. Tekstas K. Binkio. Pieš. K. Šimonio. Šiauliai, „Kultūra", 1922. 196 p. su iliustr.
☐ **Mūsų žemė.** Poezijos antologija. K., „Švyturys", 1928. 155 p.— Prieš antr. aut.: K. Papilietis.
☐ **Antrieji vainikai.** Naujosios poezijos antologija. K., „Spaudos fondas", 1936. 356 p. su portr.

GROŽINIAI KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

RUSŲ IR KITŲ TSRS TAUTŲ KALBOMIS

☐ Поэзия Литвы. Антология. В., 1950, с. 165—170.
☐ **Рыболов.** [Рассказ в стихах. Для детей дошкольного возраста]. Вольный пер. с литов. Г. Титова и Р. Янушкевич. Ил. К. Петрикайте-Тулене. В., Гослитиздат, 1950. 17 с. с ил.
☐ **Антанелис нелюдимый.** [Сказка в стихах]. Пер. И. Котляр. Рис. А. Макунайте. В., Гослитиздат, 1952. 17 с. с ил.
☐ Литовские поэты XX века. Л., 1971, с. 317—342, с портр.
☐ Литва литературная. В., 1973, с. 151—152, с ил.
Пер. В. Лукьянов.
☐ * **[Meškeriotojas].**— Rink.: [Ant Nemuno kranto]. Lietuvių rašytojų kūrinių rinkinys vaikams. Jerevanas, 1956.— Arm. k.
☐ * [Lietuvos poetai]. Ufa, 1968, p. 15—17.— Bašk. k.
Vertė F. Emiri.

UŽSIENIO KALBOMIS

☐ El litova poezio. K., 1938, p. 121—126.— Esp. k.
Vertė A. Poška.

□ Wichert-Kajruksztisowa J. Antologia poezji litewskiej. Warszawa, 1939, p. 106—113.— Lenkų k.

□ Engert H. Aus litauischer Dichtung. Deutsche Nachdichtungen. Kaunas—Leipzig, 1935, p. 61—64.— Vok. k.

II

LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 3. D. 1. V., 1961, p. 505—541, su iliustr.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 231—232, su iliustr.— **Areška V.** K. Binkio gyvenimo ir kūrybos dėstymas X klasėje.— „Tarybinė mokykla", 1968, Nr. 12, p. 23—28.— **Kazys Binkis** [A. Butkevičiaus, J. Vilminio, M. Bulovaitės str.].—„Biržiečių žodis", 1973, lapkričio 3.— **Bujokaitė V.** Poeto gimtinėje.—„Kauno tiesa", 1973, lapkričio 4.— **Dambrauskas-Jakštas A.** Dekadentizmas ir jo atstovai mūsų poezijoje.—Kn.: Dambrauskas-Jakštas A. Meno kūrybos problemos. K., 1931, p. 251—252, 267—270.— **Gailiūnas P.** Kr. Donelaitis „Keturių vėjų" poezijoje.—„Vairas", 1937, Nr. 9, p. 36—47.— **Galinis V.** Atvertęs naują puslapį lietuvių literatūroje.— „Tiesa", 1968, lapkričio 3, su portr.— **Galinis V.** Binkis lietuvių poezijos arimuose.—„Literatūra ir menas", 1973, lapkričio 3, su portr.— **Galinis V.** Kazys Binkis.— Kn.: Binkis K. Rinktinė. V., 1955, p. 3—21.— **Galinis V.** Kazys Binkis.—„Pergalė", 1960, Nr. 4, p. 133—158.— **Geda S.** Kazys Binkis be futurizmo.— Rink.: Poezijos pavasaris. 1972. V., 1972, p. 144—147.— **Gudaitis L.** Salem Aleikum! Keletas štrichų K. Binkio portretui.—„Nemunas", 1972, Nr. 3, p. 14—16, su portr.— **Gudaitis L.** Vėjų blaškoma liepsna. Kazio Binkio gimimo 70-mečiui.—„Kauno tiesa", 1963, lapkričio 3, su portr.— **Jurkus M.** Gyvas jo paveikslas ir kūryba.—„Vakarinės naujienos", 1968, lapkričio 4.— **Juršėnas A.** Buržuazinės Lietuvos švietimo kritika K. Binkio publicistikoje.— Leid.: Mokyklų mokslinio tyrimo instituto 1966 m. mokslinės konferencijos pranešimų tezės. V., 1966, p. 32—35.— **Juršėnas A.** Gamta K. Binkio lyrikoje.— Leid.: Mokyklų mokslinio tyrimo instituto mokslinės konferencijos pranešimų tezės. V., 1964, p. 15—18.— **Juršėnas A.** K. Binkio lyrinis herojus.— Leid.: Mokyklų mokslinio tyrimo instituto 1965 m. mokslinės konferencijos tezės. V., 1965, p. 28—30.— **Juršėnas A.** K. Binkis — pedagogas ir švietėjas. (Iš Lietuvos mokyklų istorijos).—„Tarybinis mokytojas", 1966, vasario 6.— **Juršėnas A.** Pirmieji K. Binkio poezijos žingsniai ir jo literatūrinė mokykla.—„Literatūra", 1966, t. 9, p. 10—43.— Santr. rusų k.— **Juršėnas A.** Švietimo ir kultūros baruose.—„Tarybinis mokytojas", 1973, lapkričio 2.— **Korsakas K.** Mirė poetas Kazys Binkis.—„Menas ir literatūra" („Tarybų Lietuvos" priedas), 1942, lapkričio mėn., Nr. 1.— Parašas: K.K.— **Korsakas K.** Puškino poveikis lietuvių literatūrai. Vieša paskaita, skaityta **Lietuvos TSR Tarybinių rašytojų sąjungos klube Vilniuje.** V., Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1949, p. 17—22.— **Korsakas K.** Vl. Majakovskis ir lietuvių literatūra.—„Dienovidis", 1940, Nr. 4, p. 237—238.— **Kubilius V.** K. Binkis lietuvių lyrikos raidoje.—„Pergalė", 1973, Nr. 11, p. 136—148.— **Kubilius V.** K. Binkis lietuvių poezijos kryžkelėse.— Kn.: Kubilius V. Naujų kelių ieškant. V., 1964, p. 187—295.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 3. K., 1935, sklt. 1045—1047, su portr.— **Lietuvių** literatūros kritika. T. 2. V., 1972, p. 259—

261, 372, 400—401, 414 ir kt.— **Macevičius J.** Artimas balsas.—„Tiesa", 1963, lapkričio 3, su portr.— **Matuzevičius E.** Jaunystės ir gyvenimo poetas.—„Vakarinės naujienos", 1963, lapkričio 4, su portr.— **Matuzevičius E.** Kūrybos ir laiko spalvos.—„Tiesa", 1973, lapkričio 4, su portr.— **Mieželaitis E.** Keturi keturvėjininko portretai.— Kn.: Binkis K. Raštai. T. 1. V., 1973, p. 3—48.— **Mykolaitis-Putinas V.** Puškinas ir lietuvių literatūra.— Rink.: Puškinas ir lietuvių literatūra. V., 1950, p. 31—35.— **Petrėnaitė O.** Puškino vertimai į lietuvių kalbą.— Rink.: Puškinas ir lietuvių literatūra. V., 1950, p. 49—50.— **Pranskus-Žalionis B.** Kazio Binkio poetinė kūryba.— Kn.: Binkis K. Poezija. V., 1949, p. V—XXIII.— **Pranskus-Žalionis B.** Kazio Binkio satyrinės poemos.— Kn.: Pranskus-Žalionis B. Laikas ir literatūra. V., 1973, p. 149—159.— **Riškus J.** Poetiškiausi žodžiai — vaikams.—„Literatūra ir menas", 1968, lapkričio 2, su portr.— **Tilvytis T.** Šimto pavasarių giesmininkas.—„Komjaunimo tiesa", 1968, lapkričio 3, su portr.— **Vaižgantas.** Literatūrinio teismo dėlei. [„Keturi vėjai"].—„Lietuvis", 1927, gruodžio 15, 16, Nr. 281, 282.— **Venclova A.** Kai kurie Puškino poezijos vertimo klausimai.— Rink.: Puškinas ir lietuvių literatūra. V., 1950, p. 68—69.— **Zaborskaitė V.** Eilėraščio menas. 2-asis, papild. leid. V., 1970, p. 109—120.— **Казис Бинкис.**— В кн.: Литовские поэты XX века. Л., 1971, с. 316, с портр.— **Большая** советская энциклопедия. Изд. 3-е. Т. 3. М., 1970, стб. 959—960.— **Краткая** литературная энциклопедия. Т. 1. М., 1962, стб. 617—618.— **Марцинкявичюс А.** Песня жизни.—«Сов. Литва», 1968, 3 ноября, с портр.— **Матузявичюс Э.** Певец молодости.—«Вечерние новости», 1963, 4 ноября, с портр.— **Тильвитис Т.** Певец весен.—«Комсомольская правда» (В.), 1968, 3 ноября, с портр.— **Юркус М.** Живой его портрет и творчество.— «Вечерние новости», 1968, 4 ноября.— **Kazys Binkis.**— Leid.: Tam gdzie malwy lśnią czerwone... Warszawa, 1973, p. 130, su portr.— Lenkų k.— **Mały** słownik pisarzy narodów europejskich ZSRR. Warszawa, 1966, sklt. 40—41.— Lenkų k.— **Slovník** spisovatelů národů SSSR. Praha, 1966, p. 66.— **Čekų k.**— Umbrasaitė R. Zawsze młody.—„Czerwony Sztandar", 1968, 3 listopada.— Lenkų k.

ATSIMINIMAI

□ **Baltušis J.** Su kuo valgyta druska. D. 1. Saulėta vaikystė. V., 1973, p. 293—295.— **Baltušis J.** Visada būti jaunais.—„Jaunimo gretos", 1963, Nr. 11, p. 29—30.— **Daunienė J.** Aidas nuo Rovėjos. (Iš atsiminimų).—„Gimtasis kraštas", 1973, lapkričio 8.— **Ir be ginklo kariai.** Sudaryt. S. Binkienė. V., 1967, p. 7, 63, 65 ir kt.— **Janonienė M.** M. Janonienės atsiminimai apie K. Binkį.—„Literatūra ir kalba", 1966, t. 8, p. 392—393.— **Judelevičiūtė G.** Atsiminimai apie K. Binkį.—„Jaunieji", 1960, kn. 12, p. 128—132.— **Kudrevičiūtė-Binkienė S.** „Kiekvienoj kišenėj pavasarių šimtas".—„Švyturys", 1973, Nr. 21, p. 22—24, su iliustr.— **Mieželaitis E.** Dainuok, širdie.— Kn.: Mieželaitis E. Čia Lietuva. V., 1968, p. 557—560.— **Mieželaitis E.** Lyriniai etiudai. V., 1964, p. 114—120.— **Miškinis A.** Baltos žąsys arba truputis atsiminimų apie Kazį Binkį.—„Kultūros barai", 1968, Nr. 12, p. 58—60, su iliustr.— **Miškinis A.** ..Ir radio bendradarbis.—„Kalba Vilnius", 1967, Nr. 17, p. 13, su portr.— **Miškinis A.** Mano atsiminimai apie Kazį Binkį.—„Pergalė", 1966, Nr. 6,

p. 122—137.— **Nausėdas V.** Prisiminus K. Binkį.—„Tarybinė Klaipėda", 1967, balandžio 27.— **Nausėdas V.** Rašytojai, kuriuos pažinojau. [Iš atsiminimų apie Vaižgantą ir K. Binkį].—„Gimtasis kraštas", 1968, spalio 17.— **Paleckis J.** Žingsniai smėly. 1926 metai. V., 1968, p. 118—124, 183—189, 199—201.— **Prisiminimų** nuotrupos. [V. Varčiko ir A. Šimėno atsiminimai].—„Nemunas", 1968, Nr. 1, p. 50—52, su iliustr.— **75-osioms** K. Binkio gimimo metinėms. J. Mikuckio ir F. Kiršos atsiminimai.—„Gimtasis kraštas", 1968, spalio 31, su portr.— **Stiklius P.** Valandėlės su Kaziu Binkiu.— Kn.: Stiklius P. Mano rudens derlius. V., 1971, p. 164—174.— **Sutkus A.** Vilkolakio teatras. V., 1969, p. 36—37, 285—286 ir kt.— **Tilvytis T.** Iš atsiminimų apie K. Binkį.—„Pergalė", 1963, Nr. 11, p. 122—133.— **Tilvytis T.** Vėjavaikis, lyrikas, satyrikas. Iš atsiminimų.—„Šluota", 1968, Nr. 21, p. 6, su iliustr.— **Venclova A.** Jaunystės atradimas. V., 1966, p. 34—37.— **Vilminis J.** Mano mokytojas.—„Literatūra ir menas", 1968, lapkričio 2.— **Žiupsnelis** atsiminimų apie K. Binkį.— [L. Mikuckienės-Mačiukaitės, J. Petrulio, J. Žlabio ir K. Inčiūros atsiminimai].—„Literatūra ir menas", 1967, balandžio 29.— **Межелайтис Э.** Лирические этюды. М., 1969, с. 100—105.

APIE KNYGAS IR ATSKIRUS KŪRINIUS

„Eilėraščiai". **Dambrauskas-Jakštas A.** Mūsų naujoji literatūra. T. 1. K., 1923, p. 210—212.— **Puida K.**— Kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 2. V., 1972, p. 363—365.— Taip pat: „Lietuva", 1920, rugsėjo 16, Nr. 199.

„100 pavasarių". **Boruta K.**—„Aušrinė", 1926, Nr. 9, p. 10.— Parašas: K. Lino.— **Dambrauskas-Jakštas A.** Naujoviškos poezijos paradoksai.— Kn.: Dambrauskas-Jakštas A. Meno kūrybos problemos. K., 1931, p. 287—294.— **Janeliūnas P.** Kazio Binkio pavasaris...— Kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 2. V., 1972, p. 539—550.— Taip pat: „Keturi vėjai", 1924, Nr. 1, p. 44—50.— **Juodelis P.**—„Ateitis", 1927, Nr. 1, p. 63—64.— **Korsakas K.**—„Lietuvis", 1926, Nr. 35, p. 12—13.— **Nastopka K.** Lietuviškoji poetinė tradicija.—„Pergalė", 1968, Nr. 4, p. 121—123.— **Vaižgantas.**—„Lietuva", 1926, rugsėjo 22, Nr. 213.

„Tamošius Bekepuris ir kitos Alijošiaus dainuškos". **Ambrazevičius J.** Ties dvejom vestuvėm.—„Iliustruotoji Lietuva", 1927, Nr. 47, p. 396; Nr. 48, p. 398—399.— **Sruoga B.** Binkio Tamošius.—„Lietuvos aidas", 1928, balandžio 3, 4, Nr. 53—54.— **Pranskus-Žalionis B.** Talentingi nieknieliai.—„Kolektyvas", 1929/1930, Nr. 35, p. 31—32.

„Atsiskyrėlis Antanėlis". **Dabušis S.**—„Švietimo darbas", 1930, Nr. 4, p. 434—438.— **Giedrius A.** Vaikų literatūros dalykas.—„Vairas", 1930, Nr. 7, p. 364—370.

„Didžioji spauda". **Keliuotis J.**—„Naujoji romuva", 1933, Nr. 117, p. 309.

„Motiejus Valančius". **Gira L.**—„Literatūros naujienos", 1935, liepos 1, Nr. 13.— Parašas: E. Radzikauskas.

„Kiškių sukilimas". **Bivainis J.**—„Akademikas", 1938, Nr. 3, p. 71—72.— **Korsakienė H.**—„Kultūra", 1938, Nr. 2, p. 138—139.— Parašas: H. K-nė.— **Vengris A.**—„Naujoji romuva", 1938, Nr. 17, p. 406.

„Atžalynas". **Brazdžionis B.**—„Židinys", 1938, Nr. 7, p. 167—168.— Parašas: J. Brazaitis.— **Grebauskas J.**—„Ateitis", 1938, Nr. 5/6, p. 840—841.— **Navardaitis P.**—„Tautos mokykla", 1938, Nr. 10, p. 268—269.— **Padegimas D.**—„Kultūra", 1938, Nr. 3, p. 213—215.— **Povilavičius V.**—„Lietuvos aidas", 1938, gegužės 10, Nr. 207.— Parašas: Stp. Vykintas.— **Vengris A.**— „Naujoji romuva", 1938, Nr. 17, p. 406.

„Keistutis pas Gediminą". **Graičiūnas J.** Binkio dovana Lietuvai.— „Vairas", 1940, Nr. 4, p. 315—317.

„Rinktinė". **Sirijos Gira V.**—„Pergalė", 1955, Nr. 12, p. 111—113.

„Generalinė repeticija". **Česnulevičiūtė P.** Kazio Binkio drama „Generalinė repeticija". [Metodinė medžiaga].—„Tarybinė mokykla", 1971, Nr. 3. p. 22—25.— **Judelevičius D.** Kazys Binkis — dramaturgas.— Kn.: Binkis K. Generalinė repeticija. V., 1965, p. 5—27.— **Kubilius V.** Rimtasis ir tragiškasis K. Binkis.—„Pergalė", 1965, Nr. 6, p. 169—171.— **Lankutis J.** K. Binkio dramaturgija.—„Tėvynės balsas", 1965, Nr. 46.— **Rabačiauskaitė A.** Skaitant K. Binkio dramaturgiją.—„Literatūra ir menas", 1965, rugpjūčio 21.— **Залесская Б.**—«Дружба народов», 1958, № 10, с. 262—263.—**„Ģenerālmēģinājums".**—„Karogs", 1958, Nr. 8, p. 153.— **Latvių k.**

„Raštai". T. 1—2. **Mieželaitis E.** Nauja pažintis su Kaziu Binkiu.—„Komjaunimo tiesa", 1973, lapkričio 3.

APIE TEATRO PASTATYMUS

„Atžalynas" Valstybės teatre Kaune. **Binkis K., Dauguvietis B.** Autorius ir režisierius kalba apie „Atžalyną". Užrašė **M.** M-nis ir Lg. [M. Miškinis, L. Gira].—„Lietuvos aidas", 1938, kovo 9, Nr. 106, su portr.— **Dauguvietis B.** Apie K. Binkio „Atžalyną". Pasikalbėjimas su rež. B. Dauguviečiu.—„Lietuvos žinios", 1938, kovo 10, Nr. 55, su portr.— **Būdavas S.**—„Draugija", 1938, Nr. 5/6, p. 180—181.— **Gira L.**—„Lietuvos aidas", 1938, kovo 11, Nr. 110.— **Ivošiškis S.** Jubiliejus su atžalynu.—„Vairas", 1938, Nr. 5, p. 290—292.— Parašas: S. Iv-kis.— **Miškinis A.** Skersvėjis Valstybės teatre.—„Akademikas", 1938, Nr. 5, p. 123, su portr.— Parašas: A.M.— **Šaltenis R.**—„Naujoji romuva", 1938, Nr. 11, p. 277—278.

Kapsuko Dramos teatre. **Girdzijauskaitė A.** Pirmoji premjera.—„Komjaunimo tiesa", 1956, gruodžio 4.— **Ruzgaitė A.** Naujasis meno atžalynas.—„Literatūra ir menas", 1956, lapkričio 17.

Jaunimo teatre Rygoje. **Dzene L.** „Jaunaudze" atkal sazaļojusi.—„Cīņa", 1957, 20. septembrī.— Latvių k.— **Grēviņš V. Atkal** tiekas lietuvju un latviešu jaunaudze.—„Literatūra un Māksla", 1957, 26. oktobrī.— Latvių k.— **Freinberga S.** Par kādu gaišu un poētisku izrādi.—„Padomju Jaunatne", 1957, 19. oktobrī.— Latvių k.

Klaipėdos Dramos teatre. **Galkauskaitė S.** Ieškant meninės tiesos.—„Komjaunimo tiesa", 1972, sausio 8.— **Mozerytė T.** Klaipėdiečių „Atžalynas".—„Tarybinė Klaipėda", 1971, spalio 12, su iliustr.— **Мозерите Т.** «Атжалинас».— «Сов. Клайпеда», 1971, 12 октября, с ил.

Kituose teatruose. **„Atžalyno"** laimėjimai Latvijoj. („Dauguvos" žurnalo kritika).—„Lietuvos aidas", 1940, balandžio 19, Nr. 181.— **Merkevičius A.** Tei-

singu keliu. [Kauno tarpsąj. klubo dramos ratelio pastatymas].—„Kauno tiesa", 1956, gruodžio 23.
„Generalinė repeticija" Kauno Dramos teatre. **Judelevičius D.** Kazys Binkis ir jo „Generalinė repeticija".—„Lietuvos teatrai", 1955, Nr. 4/5, p. 3—8.— **Петухаускас М.**—«Театр», 1960, № 3, с. 86—88, с ил.— **Юделявичюс Д.** Интересный, умный, волнующий спектакль.—«Сов. Литва», 1959, 26 июля.

Antanas BYRAS (g. 1902)

Poetas.
Gimė 1902.V.31 Palieknės k. (Rokiškio r.). 1920 baigė Salų mokytojų kursus, mokytojavo pradžios mokyklose. Įsitraukė į pažangų judėjimą, suimtas ir kalintas. 1927 (po fašistinio perversmo) atleistas iš pedagoginio darbo. 1930 emigravo į Kanadą. Dirbo paprastu darbininku. Pokario metais kelis kartus lankėsi Tarybų Lietuvoje. Šiuo metu gyvena Londone.
Eilėraščius spausdina nuo 1925. Eilėraščių rinkinys „Minčių trupiniai" 1961 Toronte. Yra parašęs mėgėjiškų apsakymų bei dramos kūrinių (statė Kanados ir JAV lietuvių scenos mėgėjai).
Bendradarbiavo „Darbininkų žodyje", „Kibirkštyje", „Laisvėje", „Liaudies balse", „Vilnyje" ir kt.
Pasirašinėjo: *Palanta, Prolet. Aras, Proletaras.*

I
GROŽINĖ KŪRYBA

□ **Inkvizicija krikščionių demokratų valdomoje Lietuvoje.** 4 v. drama. B. v., Amerikos lietuvių prolet. meno s-ga, 1932.

* * *

□ **Vagis.** [Apsakymas].—„Laisvė", 1931, kovo 9, Nr. 57.— Parašas: Proletaras.

□ **Nebegrįšime.** [Vaizdelis].—„Laisvė", 1932, gegužės 21, Nr. 120.— Parašas: Palanta.

□ **Paaiškėjo.** [Apsakymas].—„Laisvė", 1932, birželio 18, Nr. 144.— Parašas: Palanta.

□ [**Eilėraščiai** ir poemėlės periodikoje]: „Darbininkų žodis" (Torontas), 1936, balandžio 23.—„Gimtasis kraštas", 1969, sausio 23; kovo 13.—„Laisvė", 1932, balandžio 30; birželio 4, 25; liepos 9, 23; rugsėjo 3, 17; spalio 29; lapkričio 5, 8, Nr. 103, 132, 150, 162, 174, 210, 222, 258, 264, 272.—„Literatūra ir menas", 1968, spalio 26, su portr.—„Priekalas", 1932, Nr. 9, p. 333.— Parašai: Prolet. Aras, Palanta.

MENO KRITIKOS STRAIPSNIAI

□ **Trumpa peržvalga veikalo „Bedarbiai".**—„Laisvė", 1932, birželio 11, Nr. 138.— Parašas: Palanta.

J. Ylos pjesės pastatymo rec.

□ **Žodis meno reikalu.**—„Laisvė", 1932, liepos 16, Nr. 168.— Parašas: Palanta.

Apie Proletmeno sąjungos darbą.

II

LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 3. D. 2. V., 1965, p. 676—677.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 234.— **Pranskus-Žalionis B.** Proletarinė lietuvių literatūra. V., 1964, p. 442—448.

Mykolas BIRŽIŠKA (1882—1962)

Literatūros ir kultūros istorikas, tautosakos tyrinėtojas. Buržuazinis visuomenės veikėjas. Gimė 1882.VIII.24 Viekšniuose (Akmenės r.) dvarininkų šeimoje. Mirė 1962.VIII.24 Los Andžele.

1901 baigė Šiaulių gimnaziją, 1907 Maskvos universiteto Teisės fak. (studijuodamas klausė ir istorijos, literatūros, kalbotyros paskaitų). Dalyvavo LSDP veikloje. Nuo 1907 gyveno Vilniuje, 1908 redagavo (kartu su A. Janulaičiu) LSDP savaitr. „Žarija", 1908—09 dirbo „Vilniaus žinių" redakcijoje, 1910—11 redagavo socialdemokratų likvidatorių žurn. „Visuomenė". Nuo 1908 Lietuvių mokslo d-jos narys ir vicepirmininkas. 1909—15 tarnavo Vilniaus Žemės banke. 1917 vokiečių okupacinės valdžios sudarytos buržuazinės Lietuvos tarybos narys, išstojo iš LSDP. 1918 švietimo ministras ir mokyklų vizitatorius. 1919 lenkų legionieriams okupavus Vilnių, lietuvių laikinojo k-to pirmininkas; atstovavo Lietuvos buržuazijos interesams. 1919—20 redagavo dienr. „Głos Litwy" ir kitus laikraščius lenkų ir rusų kalbomis. Įsteigė pirmąją lietuvių gimnaziją Vilniuje. 1922 lenkų okupacinės valdžios ištremtas iš Vilniaus, profesoriavo Kauno universitete. 1922—25 Humanitarinių mokslų fak. dekanas, 1925—26 universiteto prorektorius, 1926—27 rektorius. 1925—35 buržuazinės Sąjungos Vilniui vaduoti pirmininkas. 1939—41 Vilniaus universiteto profesorius ir rektorius. Hitlerinės okupacijos metais bendradarbiavo su okupacine valdžia. Iki 1943 Vilniaus universiteto rektorius. 1944 pasitraukė į Vakarus. Nuo 1949 gyveno JAV, dalyvavo antitarybinėje veikloje.

Mokslinio darbo pradžia 1903. Paskelbė straipsnių lietuvių literatūros ir kultūros klausimais (dalis išspausdinta jo raštų rinkinyje „Iš mūsų kultūros ir literatūros istorijos", 2 t.), išleido lietuvių literatūros ir tautosakos mokslo veikalų, atsiminimų, parašė vadovėlių. Parengė spaudai L. Rėzos dainas (D. 1—2, 1935—37), fotografuotinę M. Daukšos postilę (drauge su J. Geruliu, 1926), S. Daukanto „Darbus senųjų lietuvių ir žemaičių" (drauge su V. Biržiška, 1929), išleido knygų lietuvių—lenkų klausimu „Na posterunku Wileńskim" (Kn. 1—6, 1920—22). Emigracijoje išleido knygą „Lietuvių tautos kelias į naująjį gyvenimą" (2 t., 1952—53), pakartotinai „Senąjį Vilniaus universitetą" (1955).

1903—05 bendradarbiavo „Darbininkų balse", „Echo życia robotniczego na Litwie", „Vilniaus žiniose", vėliau „Naujojoje gadynėje", 1918—40 „Gairėse", „Kultūroje", „Liuosojoje valandoje", „Lietuvos mokykloje", „Lietuvos aide", „Švietimo darbe" ir kt.

Pasirašinėjo: *A., A.B., A. Drukteinis, A.Z., Analfabetas, Ant. Pilsudskis, Ant. V., Atvykęs iš Vilniaus, B., B. Bėmas, B. Biały, B. Łachim, B.M., B. Mykėnas, B.R., B.Š., B. Šėmis, Br. M., Br. Michalauskas, Br. Michałowski, Br. Michalovskis, Br. Mykalauskas, Br. Szemis, Br. Š., Br. Šėmis, D. Pusg., D. Pusgudis, Eilinis, Eksvilnietis, Emka, Henryk P., Istorijos Stebėtojas, J. Akylas, J. Duninas Vonsovičius, J. Snopa, Jaunieji, Jonas Snapas, K. R., Kaz. Purinis, Klūbo šešėlis, „Kuntaplio" konkurentas, K. Vilnietis, L., L. Akyvas, L. Pancerycz, L. Rinkėjas, L. Statistikas, Lachim, M. B., M. B-ka, M. Baltasis, M. Bir., M. Chudy, M. K., M. Kr., M. Miglotas, M. Sk., M. Skiedra, Meitulis, Michał, Miglotas, Mikas, Mikas Kritikas, Mykula Barzdyla, Miłusiński, Mokytojas, Murmeklis, Muštasai, N. Drukteinis, N. R., Nemalonus klausytojas, Nuobodėlis, O., O. Čiuprys, P. Bėmas, Panie tego, Pašalinis, Peoviakų Pažįstamas, R., R. K., R. Klausytojas, R. L., R. N., Rapolas II, Romus, Rudens žmogelis, S. D. Senkartis, S.H., S. Tėvelis, S. Žambinis, Ser., Skautų Draugas, Smirnyj, St.Ž., Stan Żuk, Stebėtojas, Sumužikėjęs bajoras, Szebir, Š-is, Šaulys be šautuvo, Šešėlis, Šilkinis, T. Senkaitis, V. Kelmas, Ventainis, Viekšniškis, Vilniaus K., Vilniaus Kelmas, Wilnianin, Z.A., Z. S., „Žarijietis", Żuk, Б.М., Бр. Михаловский, К. Довконт, М. Б., М. Б-ка.*

I

DARBAI

☐ **Antanas Klementas.** Lietuvių rašytojas pradžioj XIX-ojo amžiaus. Iš „Lietuvių tautos". V., M. Kuktos sp., 1910. 40 p.

☐ **Lietuvių dainų literatūros istorija.** D. 1. V., 1919. 116 p. (Lietuvių mokslo d-jos leid.)

☐ **Lietuvių literatūros istorijos santrauka.** V., 1919. 15 p.

☐ **Dainų atsiminimai iš Lietuvos istorijos.** V., 1920. 143 p. (Lietuvių mokslo d-jos leid.)

☐ **Mūsų raštų istorija.** 1547 m.— 1904 m. K., 1920. 112 p.

Taip pat: 2-asis leid. D. 1. Ligi 1864 m. K., 1925. 142 p. su iliustr.

☐ **Dainos keliais.** (Vadovėliui bent kiek medžiagos). [D.] 1. V., 1921. 119 p. (Lietuvių mokslo d-jos leid.)

☐ **Duonelaičio gyvenimas ir raštai su kalbos paaiškinimais.** Priedėlis prie Duonelaičio raštų ištraukų mokyklos veikalui. K.—V., 1921. 118 p.

Taip pat: 3-iasis leid. K., 1927. 216 p. su iliustr.

☐ **Lietuvių literatūra Vilniaus universiteto metu.** V., 1921. 71 p. (Lietuvių mokslo d-jos leid.)

☐ **Dainų literatūros vadovėlis.** 2-asis naujai paruoštas leid. K.—V., 1923. 102 p.

Taip pat: 3-iasis leid. Dainų istorijos vadovėlis. K., 1925. 112 p.

☐ **Barono gyvenimas ir raštai.** Kaunas—Marijampolė, „Dirva", 1924. 107 p.

☐ **Iš mūsų kultūros ir literatūros istorijos.** Kn. 1—2. K., 1931—1938. Vytauto Didžiojo un-to humanit. mokslų fak. leid.— Tekstai lietuvių, rusų ir lenkų k.

Kn. 1. 1931. 418, 86 p.

Kn. 2. 1938. 4, 452, 87, 14 p.

Leidinyje išspausdinta M. Biržiškos bibliografija. 1-oje knygoje (p. 1—86) — bibliografijos 1-oji dalis; 2-oje knygoje (p. 1—87) — 2-oji dalis ir 1-osios dalies papildymai.

☐ **Anuo metu Viekšniuose ir Šiauliuose.** (Iš 1882—1901 m. atsiminimų, pasakojimų ir raštų). K., 1938. XII, 379 p. su iliustr.

☐ **Senasis Vilniaus universitetas.** 1579—1842 m. Vardų ir raštų atranka. V., 1940. 116 p. (Vilniaus un-to leid.)

☐ **Обзоръ Литовской литературы.** B., 1921. 24 c.

☐ **Skrót dziejów Piśmiennictwa Litewskiego.** W., 1919. 68 p.— Lenkų k.

☐ **Antoni Klement.** Pisarz litewski w początku w. XIX. Z litewskiego tłum. St. J. W., „Milda", 1921. 63 p.— Lenkų k.

* * *

☐ **Atsiminimas.** (Skiriamas Lazdynų Pelėdai).— **[Atsakymas į „Vilties" straipsnį „Kritika ar liežuvavimas?"].— Tetulės Onos „Paveikslėliai iš sodos".**— Kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 695—703.

II

LITERATŪRA

Kisinas I. Prof. Mykolo Biržiškos bibliografija. K., 1931—1938. [D. 1]. 1931. 86 p.; D. 2. (1928—1938) ir 1 d. papildymai. 1938. 87 p.— **Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija.** T. 1. V., 1966, p. 239—240.— **Mykolas Biržiška.**—„Lietuvos žinios", 1932, rugsėjo 3, Nr. 201.— Parašas: J. Pr.— **Kuzmic-**

kis Z. M. Biržiška — pedagogas. (Jo 25 m. literatūrinio jubiliejaus proga).— „Švietimo darbas", 1928, Nr. 11, p. 1441—1445, su portr.— Parašas: Z. Kzm.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 3. K., 1935, sklt. 1199—1210, su portr.— **Lietuvių** literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 311, 318, 358—359, 694—695.— **Lietuvių** literatūros mylėtojas.—„Sėjos baras", 1932, Nr. 3/4, p. 40—41, su portr.— Parašas: V.— **Prof. M. Biržiškai** — 50 metų.—„Šviesos keliai", 1932, Nr. 10, p. 635—636.— Parašas: S.— **Prof. M. Biržiškos** 25-ių m. literatūrinio ir visuomeninio darbo sukaktuvės.— „Kultūra", 1928, Nr. 11, p. 494—495, su portr.— Parašas: J. G.— **Publicistinio,** literatūros ir visuomeniško veikimo 25 metų sukaktuves minint.—„Studentas", 1928, Nr. 7, p. 1—2, su portr.— **Žirgulys A.** Prof. M. Biržiškos sukaktuvės.—„Židinys", 1928, Nr. 10, p. 253—254.— Parašas: A. Ž.— **Žukas V.** Iš tautosakos rinkimo ir spausdinimo istorijos.— Leid.: Liaudies kūryba. Kn. 1. V., 1969, p. 132—135.— **Endzelīns J.** Ievads baltu filoloģijā. Rīgā, 1945, p. 25.— Latvių k.— **Jubileusz** prof. Michała B.—„Przegląd Wileński", 1928, Nr. 17.— Lenkų k.

Vaclovas BIRŽIŠKA (1884—1956)

Kultūros istorikas, bibliografas. Buržuazinis visuomenės veikėjas. Gimė 1884.XII.2 Viekšniuose (Akmenės r.) dvarininkų šeimoje. Mirė 1956.I.2 Voterberyje (JAV).

Baigęs Šiaulių gimnaziją, 1903—09 studijavo Peterburgo universitete (iš pradžių Gamtos ir matematikos, nuo 1904 Teisės fak.; be to, klausė istorijos ir etnografijos paskaitų). 1910—11 Vilniuje ir 1913—14 Šiauliuose vertėsi advokatūra. 1914—17 tarnavo Rusijos armijoje karininku. Po Spalio revoliucijos dirbo Maskvoje Lietuvos reikalų komisariato archyvų vedėju, Šaniavskio universitete studijavo bibliotekininkystę. 1919 grįžęs į Vilnių, buvo Tarybų Lietuvos vyriausybės švietimo liaudies komisaru, paskui Lietuvos ir Baltarusijos TSR švietimo liaudies komisaro pavaduotoju. Lenkų legionieriams okupavus Vilnių, mokytojavo lietuvių gimnazijoje, mokytojų seminarijoje. 1920—23 tarnavo kariuomenėje, dėstė (iki 1925) įvairiose Kauno mokyklose. Nuo 1922 Kauno universiteto Teisių fak. docentas, nuo 1924 profesorius. 1933—35 Teisių fak. dekanas. Nuo 1923 Kauno universiteto (1940—41 Vilniaus universiteto) bibliotekos direktorius. Be teisės, universitete dėstė knygos istorijos ir bibliografijos disciplinas. Nuo 1924 Bibliografijos instituto direktorius. 1931—41 Lietuvos Bibliotekininkų d-jos pirmininkas. Redagavo lietuvių dienr. lenkų kalba „Litwa" (1921), žurn. „Knygos" (1922—24), „Bibliografijos žinios" (1928—44), tęstinį leidinį „Mūsų senovė" (1937—40).

Nuo 1931 „Lietuviškosios enciklopedijos" vyriaus. redaktorius (9 t., 1933—41). Stambesnieji Biržiškos straipsniai iš „Lietuvių enciklopedijos" išleisti atskirais atspaudais. Nuo 1939 Kauno universiteto filologijos garbės daktaras. Hitlerinės okupacijos metais Vilniaus universiteto bibliotekos direktorius, Lietuvos Bibliotekininkų d-jos pirmininkas. 1944 pasitraukė į Vakarus, nuo 1949 gyveno JAV, dalyvavo antitarybinėje veikloje.

Spaudoje bendradarbiavo nuo 1906. Rašė eilėraščius, prozos vaizdelius, kultūros ir literatūros istorijos bei publicistikos straipsnius, paskelbė archyvinės medžiagos iš literatūros ir kultūrinio palikimo. Svarbiausi darbai — „Lietuvių bibliografija" (1547—1910; 4 t.) ir lietuviškos knygos istorijos tyrinėjimai.

Emigracijoje išleido: „Lietuvių rašytojų kalendorius" (1946), „Abraham Kulvietis the first Lithuanian humanist" (1947, anglų k.), „Martin Mažvydas und seine Mitarbeiter" (1948, vokiečių k.), „The American Lithuanian press from 1875 to 1910" (1952), „Vyskupo M. Valančiaus biografijos bruožai" (1952), „Senųjų lietuviškų knygų istorija" (1953—54), „Praeities pabiros; rinkinys straipsnių iš Lietuvos praeities" (1960), „Aleksandrynas. Senųjų lietuvių rašytojų, rašiusių prieš 1865 m., biografijos, bibliografijos ir biobibliografijos". T. 1—3 (1960—65). Sudarė senosios JAV lietuvių spaudos bibliografiją „Amerikos lietuvių 1875—1910 bibliografinė medžiaga" (1951—53 perduota Kongreso bibliotekai. Fotokopija — VUB).

Bendradarbiavo „Lietuvos ūkininke", „Naujojoje gadynėje", „Skarde", „Vilniaus žiniose", „Žarijoje", „Vilnyje", „Visuomenėje", nuo 1919 — Vilniaus lietuvių spaudoje lenkų kalba, „Atspindžiuose", „XXVII knygos mėgėjų draugijos metraštyje", „Iliustruotojoje Lietuvoje", „Karyje", „Kultūroje", „Lietuvoje", „Mokykloje ir gyvenime", „Mūsų senovėje", „Mūsų tautosakoje", „Mūsų žinyne", „Praeityje", „Sekmoje dienoje", „Sietyne", „Švietimo darbe", „Tautoje ir žodyje", „Teisėje", „Trimite".

Pasirašinėjo: *A., A. Kurmiełowicz, A. R., Adomas Gintautas, Agbd., Al., Alfa, Alta, Alto, Amž. Kap., Ant., Antrasis, B., B. K., B-ka, D. G. j.b., J. R., J. Rg., J. Sm., Kap. B., Kn., Ku., Kun., L., Lapė Kotryna, M. B., Majoras B-ka, Mjr. B-ka, Mór., Moriturus, Nebeantrasis, On., on., Pest., R., R. F., R. G., R. S., R. Sum., R-is, R-kis, R-nis, Raginis, Rest., Ret., Rg., Rūkorius (Rukorius), S-s, Septintas, Severinas, Skrd., Skruzdė, Smt., Smūtkelis (Smutkelis), Stan., Sz., Szerszeń, Ten., V., V. B., V. B.-K., V. B-ka, V. B-ko, V. Bir-ka, V. Bir-ko, V. Bk., V-da, V. R., V. R-nis, V. Raginis, V. S., V. Severinas, V. T., Vac. B-ka, Vac. Bir., Vac. Bir-ka, Vagabunda, Vavas, Vc. B-ka, Verus, Vg., Vgbk., W. A., W-An., W. Ant., W. Antonowicz, Wicz.*

I
DARBAI

☐ **Apie knygas ir knygynėlius.** Voronežas, 1918. 47 p. (Lietuvos reikalų komisariato kult. ir švietimo sk. Nr. 23).

☐ **Eilės ir proza.** Voronežas, 1918. 36 p. (Lietuvos reikalų komisariato kult. ir švietimo sk. Nr. 17).— Prieš antr. aut.: Smutkelis.

☐ **Lietuvių bibliografija.** Sudarė V. Biržiška. D. 1—4, K., 1924—1939. (Švietimo m-jos Knygų leid. kom-jos leid.)

D. 1. XVI—XVIII a. 1924. 104 sklt., 200 sklt. (papild.)

D. 2. (1800—1864 m.) ir 1-osios dalies papildymai ir pataisos. 1926. 105—454 sklt., 77 sklt. (papild.)

D. 3. Spaudos uždraudimo laikas (1865—1904 m.). 1929. 455—1552 sklt., 200 sklt. (papild.)

D. 4. (1905—1914 m.). T. 1. (1905—1909 m.). 1935. 1553—2460 sklt., 487 sklt. (papild.). T. 2. (1910—1914 m.). 1 sąs. (1910 m. ir I—IV papildymai). 1939. 2461—2592 sklt., 930 sklt. (papild.)

☐ **Kaip buvo uždrausta ir atkovota lietuvių spauda.** Prieinamai atpasakotas draudžiamasis laikas. K., „Spaudos fondas", 1929. 64 p.

☐ **Lietuviškų knygų istorijos bruožai.** D. 1. Senosios lietuviškos knygos. K., „Spaudos fondas", 1930. 132 p. su iliustr.

☐ **Lietuvių knygos augimo etapai.** K., 1930. 32 p.— Taip pat: „Mūsų žinynas", 1930, Nr. 69, p. 475—504.

☐ **Nežinomi senieji lietuviški tekstai.** K., 1931. 104 p.— Tekstas lietuvių ir lenkų k.— Taip pat: „Tauta ir žodis", 1931, kn. 7, p. 253—352.

☐ **Iš mūsų laikraščių praeities.** V., 1933. 71 p. su iliustr.— Taip pat: „Bibliografijos žinios", 1931, Nr. 6, p. 221—224; 1932, Nr. 1, p. 1—16; Nr. 2, p. 57—72; Nr. 5, p. 181—195; Nr. 6, p. 231—239.

☐ **Bibliografija.** K., 1935. 44 p. (XXVII knygos mėgėjai).

☐ **Bibliotekos.** K., 1935. 56 p. su iliustr. (XXVII knygos mėgėjai).

☐ **1883 m. „Raszliavos pacztas".** K., 1937. 12 p.— Taip pat: „Mūsų senovė", 1937, t. 2, kn. 1, p. 17—26.

☐ **Iš vysk. M. Valančiaus veiklos.** V., 1938. 19 p.— Taip pat: „Mūsų senovė", 1938, t. 2, kn. 3, p. 355—371.

☐ **Dar dėl Jaknavičiaus ir Ewangelie polskie y litewskie.**—„Archivum philologicum", 1939, kn. 8, p. 49—82.— Taip pat atsk. atsp.

☐ **Z przeszłości i teraźniejszości.** W., „Echo Litwy", 1920. 64 p.— Lenkų k.

II
LITERATŪRA

Kisinas I. Prof. Vaclovo Biržiškos bibliografija. D. 1. K., 1940. 241 p.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 240.— **Kisinas I.** Prof. Vaclovas Biržiška. Bibliografas pionierius ir mokslininkas. (50 m. sukakties proga).—„Literatūros naujienos", 1934, gruodžio 21, Nr. 16, su portr.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 3. K., 1935, sklt. 1210—1216, su portr.— **Petkevičaitė-Bitė G.** Raštai. T. 6. Laiškai. [1927, 1935, 1936. Laiškai V. Biržiškai].

V., 1968, p. 318, 319, 439.— **Prof. Vac. Biržiškai** 50 m.—„Kultūra", 1934, Nr. 12, p. 711—712.— **Be parašo.— Endzelins J.** Ievads baltu filoloģijā. Rīgā, 1945, p. 25—26.— Latvių k.

APIE ATSKIRAS KNYGAS

„Lietuvių bibliografija". **Kisinas I.** Naujas indėlis mūsų kultūros lobyne. [D. 4. T. 1].—„Literatūros naujienos", 1935, rugpjūčio 1, Nr. 14.— **Sruoga B.** [D. 2].—„Lietuva", 1926, spalio 20, Nr. 237.— **Šinkūnas P.** Didelis darbas. (Dėl Vaclovo Biržiškos „Lietuvių bibliografijos"). [D. 1—3].— „Švietimo darbas", 1929, Nr. 7, p. 638—644.— **Brenszteja M.** [D. 1 ir „Knygos"].—„Ateneum Wileńskie", 1925, z. 9, p. 180—182.— Lenkų k.— **Gerullis G.** [D. 1].—„Tauta ir žodis", 1926, kn. 4, p. 675—678.— Vok. k.

„Nežinomi senieji lietuviški tekstai". **Steponaitis V.**—„Mūsų žinynas", 1931, t. 21, Nr. 76, p. 86—87.— Parašas: V. S-tis.

BITĖ žr. Gabrielė Petkevičaitė-Bitė

Vytautas BLOŽĖ (g. 1930)

Poetas, vertėjas.

Gimė 1930.II.9 Baisogalos mstl. (Radviliškio r.) farmacininkų šeimoje. 1949 baigė Komjaunimo gimnaziją Kaune. 1949—53 Vilniaus Pedagoginiame institute studijavo rusų kalbą ir literatūrą. 1951—56 Valst. grožinės literatūros leidyklos redaktorius. Nuo 1956 atsidėjo kūrybiniam darbui. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1956.

Pirmuosius eilėraščius išspausdino 1948 laikr. „Panevėžio tiesa". Pirmasis rinkinys „Septyni šienpjoviai" 1961. Parašė libretus B. Gorbulskio operetėms „Meilė ir skarda" (1960 Kauno Muzikiniame teatre), „Laikas pamilti" (1965 Kauno Muzikiniame teatre), J. Gaižausko operetei „Ramunė" (1961), išvertė į lietuvių kalbą operų ir operečių libretų. Komp. F. Bajoras, E. Balsys, A. Bražinskas, B. Dvarionas, J. Gaižauskas, B. Gorbulskis, T. Makačinas, M. Novikas, A. Raudonikis, M. Tamošiūnas, V. Telksnys, V. Voronovas ir kt. yra parašę dainų su Bložės tekstais.

I
ORIGINALIOJI GROŽINĖ KŪRYBA

□ **Septyni šienpioviai.** [Eilėraščiai]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1961. 92 p. su portr.

Turinys: Aš stoviu ant žemės rutulio.— Septyni šienpioviai.— Nuvainikuoti kryžiai.

☐ **Nesudegantys miestai.** [Eilėraščiai. Iliustr. A. Každailis]. V., „Vaga", 1964. 111 p. su iliustr.

Turinys: Nesudegantys miestai.— Mano gimtinė.— Kad gyvieji nebūtų laidojami.— Mes pernakt negesinsim laužo.— Šitaip aš suprantu pavasarį.

☐ **Iš tylinčios žemės.** Eilėraščiai. [Iliustr. G. Baginskienė]. V., „Vaga", 1966. 86 p. su iliustr.

Turinys: Lašai nuo lapų.— Neapgręši žirgo šešėlio.— Atomazga.— Iš tylinčios žemės.

☐ **Žemės gėlės.** Eilėraščiai. [Iliustr. A. Augaitis]. V., „Vaga", 1971. 69 p. su iliustr.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ Poezijos pavasaris. V., 1965, p. 167—171; V., 1971, p. 116—119; V., 1972, p. 181—185.

☐ Lietuvių poezija. T. 2. V., 1967, p. 487—495.

Taip pat 1969 leid.

☐ **Naktį. Švintant sniegui.** Poema.—„Nemunas", 1967, Nr. 6, p. 14—16; Nr. 7, p. 10—18.

☐ [Eilėraščiai periodikoje]: „Jaunieji", 1950, kn. 3, p. 81—84; 1952, kn. 4, p. 101—103.—„Jaunimo gretos", 1968, Nr. 12, p. 8.—„Literatūra ir menas", 1968, spalio 5, su portr.—„Nemunas", 1972, Nr. 5, p. 28—29, su iliustr.— „Pergalė", 1969, Nr. 7, p. 98—100; 1972, Nr. 5, p. 60—64.—„Švyturys", 1965, Nr. 8, p. 17; 1970, Nr. 1, p. 13.—„Tiesa", 1968, gruodžio 16.

LITERATŪROS KRITIKOS STRAIPSNIAI

☐ **Dėl poezijos vertimų.**—„Literatūra ir menas", 1959, kovo 7.

☐ **Kad srautas būtų skaidrus.** Dabartinės poezijos vystymosi tendencijos klausimu.—„Literatūra ir menas", 1962, balandžio 7.

☐ **Poezijos pilietiškumas.**—„Komjaunimo tiesa", 1963, kovo 30.

☐ **Ševčenka ir Donelaičio tėvynė.**—„Literatūra ir menas", 1964, kovo 7.

☐ **„Vertė F.Y."**—„Gimtasis kraštas", 1967, gruodžio 21, su iliustr.

P. Jakščio atminimui.

☐ **Lietuvių poezija angliškai.**—„Literatūra ir menas", 1968, lapkričio 16.

P. Jakščio lietuvių poezijos vertimai.

EILĖRAŠČIAI KITOMIS KALBOMIS

☐ [Стихи в периодике].—«Литва литературная», 1971, с. 91—92, с ил. Пер. автор.

☐ Viena jūra. [Su trump. biogr. žiniomis]. Rīgā, 1969, p. 37—45.— Latvių k.

Vertė V. Lyvzemniekas.

☐ Подарунок з Німану. Київ, 1963, p. 58—63.— Ukr. k.

Vertė M. Vingranovskis.

☐ Pieśni i gwiazdy. Warszawa, 1971, p. 160—165.— Lenkų k.

Vertė Z. Stoberskis, L. Levinas.

Bložės eilėraščių dar yra išversta į baltarusių, estų, žydų kalbas.

VERTIMAI

☐ **Nekrasovas N.** Šaltis Raudonnosis. Poema. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1954. 50 p.
☐ **Lermontovas M.** Giesmė apie carą Ivaną Vasiljevičių, jaunąjį opričniką ir narsųjį pirklį Kalašnikovą. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1956. 27 p.
☐ **Heinė H.** Lyrika ir satyra. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1957. 316 p. su iliustr.
Bložės versta: Iš „Kelionės po Harcą", p. 104—118.— Romansero, p. 193—234.— Vokietija. Žiemos pasaka. (Ištraukos), p. 277—286 ir kt.
☐ **Ukrainka L.** Girių giesmė. 3 v. drama-feerija. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1957. 167 p.
☐ **Pumpuras A.** Lačplėsis — latvių tautos didvyris. (Liaudies epas. Vertė V. Bložė ir D. Lukšys]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1959. 197 p. su iliustr.
☐ **Šotola I.** Poezija. V., „Vaga", 1968. 71 p. (Čekų poetai).
☐ **Hikmetas N.** Lyrika. V., „Vaga", 1969. 55 p.

* * *

☐ **Kupala J.** Jinai ir aš.— Taraso dalia. [Poemos].— Kn.: Kupala J. Ne ragelis dejuoja. V., 1957, p. 210—228, 278—290.
☐ **Šileris F.** Marija Stiuart. Tragedija.— Kn.: Šileris F. Dramos. V., 1959, p. 225—352.
☐ **Šekspyras V.** Venecijos pirklys. [Drama].— Raštai. T. 3. Komedijos. V., 1962, p. 275—390.
☐ **Lermontovas M.** Mcyris. [Poema].— Maskaradas. 4 v. eiliuota drama.— Kn.: Lermontovas M. Poezija. V., 1964, p. 154—332.
☐ **Rilkė R. M.** Iš „Duino elegijų". [Su red. prierašu].—„Pergalė", 1973, Nr. 2, p. 71—77.

Be to, išvertė A. Puškino, M. Isakovskio, J. Jevtušenkos, V. Majakovskio, J. Kolaso, J. Smūlo, M. Tanko, R. Lovelo, R. Alberčio, M. Ernandeso, G. Mistral, S. Valjecho, P. Nerudos ir kt. autorių poezijos kūrinių.

II
LITERATŪRA

Bložė V. [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 483—484, su portr.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (3 pavad.), p. 592.— **Bložė V.** Į redakcijos klausimus atsako V. Bložė. („Literatūros ir meno" anketa).— „Literatūra ir menas", 1966, kovo 11, su portr.— **Bložė V.** Kūryboje žmogus apmąsto save. (Mūsų anketa).— Rink.: Poezijos pavasaris. 1972. V., 1972, p. 134.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 4. V., 1968, p. 773—774.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 250.— **Vytautas Bložė.**— „Bibliotekų darbas", 1971, Nr. 10, p. 14—15, su portr.— **Stepšys J.** Nesenstantis vario gaudimas. Pastabos apie politinę lyriką.—„Pergalė", 1968, Nr. 2, p. 132—133.— **Віталіс Бложе.**—«Вільна Україна», 1962, 11 жовтня.— Ukr. k.

APIE ATSKIRUS RINKINIUS

„Septyni šienpjoviai". **Macevičius J.** Jaudinantis poeto žodis.— „Moksleivis", 1961, Nr. 11, p. 52—53.— **Mareckaitė G.** Pirmoji poeto knyga.—„Pergalė", 1961, Nr. 12, p. 153—155.— **Matuzevičius E.** Kai poetas ieško.—„Literatūra ir menas", 1962, sausio 20.

„Nesudegantys miestai". **Kaminskas J.** Platėjant poetiniams akiračiams.— Kn.: Kaminskas J. Literatūrų kryžkelėje. V., 1968, p. 223—227.— **Raguotis B.** Politinės-publicistinės lyrikos keliu.—„Pergalė", 1965, Nr. 4, p. 165—168.— **Zepčikas Z.** Jauti gyvenimą.—„Kauno tiesa", 1964, rugsėjo 13.

„Iš tylinčios žemės". **Andriuškevičius A.** Nauju keliu pasukus.— „Komjaunimo tiesa", 1966, gruodžio 23.— **Bernotas A.** Naujos erdvės.—„Tiesa", 1966, lapkričio 20.— **Martinaitis M.** Kur veda žodžių pėdsakai.—„Literatūra ir menas", 1967, birželio 3.— **Miliauskaitė N.** Eikim į žalią girią. Laiškas V. Bložės rink. „Iš tylinčios žemės" lyriniam herojui.—„Moksleivis", 1968, Nr. 8, p. 42—43.— **Pakalniškis R.** Siekimas atsinaujinti.—„Pergalė", 1967, Nr. 1, p. 169—173.— **Strielkūnas J.** Trečioji poeto knyga.—„Panevėžio tiesa", 1966, lapkričio 6.

„Žemės gėlės". **Martinaitis M.** Ko nėra V. Bložės poezijoje.—„Literatūra ir menas", 1972, kovo 4.— **Renčys S.** „Per akmenis, per mėnesienos švytėjimą..."—„Pergalė", 1972, Nr. 3, p. 169—171.

APIE OPEREČIŲ PASTATYMUS KAUNO MUZIKINIAME TEATRE

„Meilė ir skarda". **Kalinauskas A.** Pirmoji operetė.—„Tiesa", 1960, liepos 1.— **Vaitys E., Karaliūnas P.** Pirmoji lietuviška tarybinė operetė.—„Kauno tiesa", 1960, gegužės 21.— **Дайнюс Б.** Языком сатиры.—«Сов. Литва», 1960, 29 сентября.

„Laikas pamilti". **Mažeika V.** Nauja operetė ir jos sceninis įkūnijimas.—„Tiesa", 1965, balandžio 20.— **Palionytė D.** Mylėti visada laikas...— „Literatūra ir menas", 1965, kovo 6, su iliustr.

Pranciškus Ksaveras Mykolas BOGUŠAS (1746—1820)

Literatas, istorikas. Visuomenės veikėjas, publicistas. Gimė 1746.I.1 Vaisgenių k. (Ukmergės r.) bajorų šeimoje. Mirė 1820.IV.4 Varšuvoje.

1761 įstojo į jėzuitų mokyklą Vilniuje. Vilniaus akademijoje studijavo teologiją, filosofiją ir teisę. 1768 paskirtas Gardino jėzuitų kolegijos prancūzų kalbos mokytoju ir konvikto (bendrabučio) viršininku. Kurį laiką studijavo Romoje. Panaikinus jėzuitų ordiną (1773), buvo Jazno (prie Dysnos) ir Ukmergės klebonas, A. Tyzenhauzo sekretorius ir patarėjas. 1777—78 kartu su juo keliavo po Vakarų Eu-

ropą. Paryžiuje susitiko su Ž. Ž. Ruso. Grįžęs apsigyveno Vilniuje. 1780—82 (su pertraukomis) Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės Civilinio tribunolo pirmininkas. 1781 paskirtas Vilniaus prelatu koadjutoriumi (kartu valdė ir Ašmenos prelatūrą). 1790—91 antrą kartą keliavo po Vakarų Europą. Rašė kelionių dienoraštį. 1792, kaip Targovicos konfederacijos priešininkas, areštuotas. Už ryšius su 1794 metų sukilimo rengėjais vėl suimtas ir ištremtas į Smolenską. 1795 paleistas, grįžo į Vilnių. 1803 paskirtas generaliniu Lietuvos mokyklų vizitatoriumi. Bendravo su A. Klementu, D. Poška ir kitais kultūros veikėjais. 1804 persikėlė į Varšuvą, ėjo Varšuvos III nuovados taikos teisėjo pareigas, atsidėjo mokslinei veiklai. 1804 išrinktas Varšuvos Karališkosios mokslo bičiulių d-jos nariu (1807 tikruoju nariu); k-jos Napoleono kodeksui versti narys (kodeksas išleistas 1810), Vilniaus universiteto garbės narys, Biblijos d-jos (Varšuvos sk.) narys.

Literatūrinį darbą pradėjo XVIII a. pab.— XIX a. pr. Žako Verno „Filosofas be religijos" (1786) lenkišku vertimu-perdirbimu. Daugiau, kiek žinoma, grožinės literatūros nieko neišspausdino. Svarbiausieji darbai — Vilniaus katedros kapitulos aktų (1501—1583) santraukos (rengtos spaudai) ir studija „O początkach narodu i języka litewskiego" („Apie lietuvių tautos ir kalbos pradžią"), turėjusi įtakos vėlesniems lietuvių istorijos ir kalbos tyrinėtojams, išversta į prancūzų, rusų ir vokiečių kalbas. Iš antifeodalinių pozicijų rašė valstiečių klausimu; Varšuvos Karališkajai mokslo bičiulių d-jai pateikė Žečpospolitos istorijos planą, parašė M. Počobuto, A. Tyzenhauzo, J. L. Chreptavičiaus biografijas; pagal savo brolio Ignoto užrašus parašė trijų tomų Baro konfederacijos istoriją (neišliko). Manoma, kad išvertė į lietuvių kalbą Vergilijaus „Bukolikas". L. Jucevičius mini Bogušo visuotinės istorijos bei moralinės filosofijos darbų rankraščius.

Pavardės formos: *Baguž(š)is, Bauža(s), Bog(h)už(š)as.* Pasirašinėjo: ***Dawniejszy Dygnitarz W.X.L., Weteran Światły, Xiądz X.B.P.K.W. P.W.T.S.G.W.X. L.S.T. i O.P.D.***

I

DARBAI

KNYGOS

□ **O początkach narodu i języka litewskiego** rozprawa przez Xawiera Bohusza... napisana, a na publicznym posiedzeniu tegoż T-wa Warszawskiego R. 1806. d. 12 Grudnia czytana, teraz zaś... wydrukowana... Warszawa, Druk. Gazety Warszawskiey, 1808. [2], 207 p.— KPIB, LKLIB, LRB, MAB, VUB.—

Taip pat: „Roczniki Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk", 1810, t. 6, p. 148—291.

Tekste išspausdinta: Lenkų—lietuvių k. žodynėlis (594 žodžiai), lietuvių liaudies dainos: „Anksti rito, rituzi Sauluze tekkieio", „Asz turėiaú žirguzili" ir „Asz atsisakiau sáwo moczuttey" (iš P. Ruigio kn. „Betrachtung der littauischen Sprache", Königsberg, 1747) su pažodiniais vertimais ir poetiniais L. Osinskio vertimais į lenkų k.; anoniminis eilėraštis „Wanda buwa, graži Merga, Łanku Karałayte" su pažodiniu vertimu ir poetiniu L. Osinskio vertimu į lenkų k., Vergilijaus „Eneidos" ir Ovidijaus „Metamorfozių" vertimų į lietuvių k. ištraukos.

□ **Dziennik podróży ks. Stanisława Staszica.** (1777—1778; 1790—1791). Austrya—Niemcy—Hollandya—Anglia—Francya—Szwajcaria—Włochy. Z autografu i jego kopii, odnalezionych w papierach po b. T-wie Królewsko-Warszawskiem Przyjaciół Nauk, znajdujących się w dziale rękop. Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie wydał A. Kraushar. T. 1—2. [Pratarmė A. Krausharo]. Warszawa, wyd-wo Kasy im. J. Mianowskiego, 1903.— LKR, VUB.

T. 1. 292, II p.

T. 2. 281, II p.

Ištr.: „Kronika Rodzinna". Ser. 3, 4, 1885, t. 12, p. 37—43, 69—73, 97—105, 130—135, 175—181, 204—212, 279—283, 342—347, 378—381, 408—412, 428—435.

Leidėjas A. Krausharas šį Bogušo kelionių dienoraštį neteisingai buvo priskyręs S. Stašicui. Autorystę nustatė Č. Lesnevskis (1927).

PERIODIKOJE

□ **Życie literackie X. Marcina Poczobuta.** Przez X. Michała Xawiera Bohusza, Prałata Wileńskiego, czytana na posiedzeniu publ. T-wa Krl. Warszawskiego Przyjaciół Nauk, dnia 2. Stycznia r. 1812.—„Roczniki Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk", 1816, t. 9, p. 405—419.

□ **Ks. Bohusza odpowiedź na odezwę Bezimiennego w Dzienniku Wileńskim** na miesiąc wrzesień umieszczoną (o początku narodu Litewskiego).—„Pamiętnik Warszawski", 1817, t. 9, p. 466—476.

□ **Pochwała pogrzebowa JW Joachima Hrabi Chreptowicza.** Czytana na posiedzeniu publ. T-wa Krl. Warszawskiego Przyjaciół Nauk dnia 2. Maja 1815 r. przez Xawerego Bohusza.—„Roczniki Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk", 1817, t. 10, p. 456—475.

□ **Testament ś. p. X. Xawerego Bohusza.** [Sutrump. tekstas. Su nekrologo (išsp. „Tygodnik Wileński", 1820, Nr. 160) klaidų atitaisymu].—„Dzieje Dobroczynności Krajowey i Zagraniczney" (W.), 1820, Nr. 9, p. 452—454.

□ **Spominka o Antonim Tyzenhauzie.** Dla J.U. Niemcewicza napisana przez X. Xawerego Bohusza w Warszawie w miesiącu wrześniu 1819 r.—„Tygodnik Wileński", 1820, Nr. 161, p. 225—255.— Taip pat atsk. atsp.

KNYGOS „O POCZĄTKACH NARODU I JĘZYKA LITEWSKIEGO" IŠTRAUKOS KITOMIS KALBOMIS

☐ **Lietuvių literatūros istorijos chrestomatija. Feodalizmo epocha.** V., 1957, p. 491—493.

☐ **О литовском народе.** (Извлечение из рассуждения кс. К. Богуша...). [Пер. В. Анастасевич].—«Улей», 1811, ч. 1, № 4, с. 286—294; № 5, с. 347—354; № 6, с. 421—429.

☐ **Une version française de la Dissertation sur l'origine de la Nation et de la langue Lithuanienne,** par l'abbé **X.** Bohusz. [Vertė B. Bucevičius ir Ž. P. Gaskas (J. P. Gasc). Paskelbė ir įvadą parašė A. Priultas (Prioult)].— „Archivum philologicum", 1939, kn. 8, p. 114—181.— Pranc. k.

II

LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 1. V., 1957, p. 325—329 ir kt.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 251, su portr.— **Augustaitis P.** Lietuvybės elementai lenkų romantizme. V., 1921, p. 15, 22, 24, 35—40, 45, 50.— **Biržiška M.** Iš mūsų kultūros ir literatūros istorijos. Kn. 1. K., 1931, p. 20—21, 155—158 ir kt.; Kn. 2. 1938, p. 49, 53, 66 ir kt.— **Biržiška M.** Mūsų raštų istorija. D. 1. 2-asis leid. K., 1925, p. 42, 45—46, 63—66, 68.— **Biržiška V.** Aleksandrynas. D. 2. Čikaga, 1963, p. 162—168.— **Drėma V.** Supratęs epochos meną. Ksavero Bogušo 225-osioms gimimo metinėms.—„Kultūros barai", 1971, Nr. 1, p. 59—62, su iliustr.— Santr. rusų ir anglų k.— **Gabrys J.** Lietuvių literatūros apžvalga. D. 2. K., 1916, p. 131—133.— **Girdzijauskas J.** Ksaveras Bogušas.— Rink.: Vardai ir žodžiai. V., 1971, p. 167—170, su portr.— **Girdzijauskas J.** Lietuvių eilėdara. V., 1966, p. 129—131, 169.— **Jovaišas A.** Lietuvių literatūrinių ryšių raida XIX a. pradžioje.—„Literatūra ir kalba", 1969, t. 10, p. 305, 308, 313, 314.— **Jurjevičius S.** Franciszkus Ksaveras Bagužas (Lenkiszkai Bohusz).—„Apšvieta", 1893, Nr. 13, p. 773—778.— **Lebedys J.** Simonas Stanevičius. V., 1955, p. 53—54, 56, 214, 235.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 3. K., 1935, sklt. 113—117.— Lukšienė M. Lietuvos švietimo istorijos bruožai XIX a. pirmojoje pusėje. K., 1970, p. 162, 168, 330, 413—414, 416—417 ir kt.— **Maciūnas V.** Lietuviškieji dalykai Vilniaus šubravcų satyroje.—„Mūsų senovė", 1937, t. 2, Nr. 1, p. 10—15.— **Maciūnas V.** Lituanistinis sąjūdis XIX amžiaus pradžioje. Susidomėjimas lietuvių kalba, istorija ir tautotyra. K., 1939, p. 150—151, 157, 161—170 ir kt.— **Merkys V.** Simonas Daukantas. V., 1972, p. 36, 38—39, 57—58 ir kt.— **Mikšytė R.** Lietuvių silabinė eilėdara. (Ryšių su lenkų poezija šviesoje).—„Literatūra ir kalba", 1969, t. 10, p. 222—223.— **Mišk inis M.** Lietuvių literatūra. D. 1. K., 1939, p. 165—166.— **Poška D.** Raštai. V., 1959, p. 48—53, 264—265, 274—279, 284—287 ir kt.— **Augustaitis F.** Pierwiastki litewskie we wczesnym romantyzmie polskim. Kraków, 1911, p. 16, 26—27, 30, 47—50, 53—56, 74.— Lenkų k.— **De Backer A.** Bibliothèque des écrivains de la Compagnie de Jésus. Vol 1. Paris, 1869, p. 676.— Pranc. k.— **Barycz H.** Spojrzenia w przeszłość polsko-włoską. Wrocław, 1965, p. 130—132.— Lenkų k.— **Bibliografia** litera-

tury polskiej. Nowy Korbut. T. 4. Oświecenie. Warszawa, 1966, p. 284—285.— Lenkų k.— **Bieliński J.** Uniwersytet Wileński (1579—1831). T. 1. Kraków, 1899, p. 325; T. 2. 1899, p. 225; T. 3. 1900, p. 378 ir kt.— Lenkų k.— **„Ksawery Michał Bohusz..."**—„Kronika Rodzinna", Ser. 4, 1885, t. 12, p. 37—39.— Lenkų k.— **Brensztejn M.** Dionizy Paszkiewicz pisarz polsko-litewski na Żmudzi. W., 1934, p. 20—21, 27, 30—31, 34.— Lenkų k.— **Brown J.** Biblioteka pisarzów assystencji polskiej Towarzystwa Jezusowego. Poznań, 1862, p. 128—129.— Lenkų k.— **Brożek L.** Śląsk w pamiętnikach Staszica.—„Zaranie Śląskie", 1935, z. 4, p. 290—292.— Lenkų k.— **Chmielowski P.** Liberalizm i obskurantyzm na Litwie i Rusi (1815—1823). Warszawa, 1898, p. 46—47, 105—106.— Lenkų k.— **Dębicki L.** Pierwszy oryentaliści i archeologowie polscy.—„Biblioteka Warszawska", 1884, t. 1, p. 380—382.— Lenkų k.— **Dębicki L.** Puławy. (1762—1830). Monografia z życia towarzyskiego, politycznego i literackiego na podstawie archivum ks. Czartoryskich w Krakówie. T. 3. Lwów, 1888, p. 36—40.— Lenkų k.— **Dykcyonarz** Biograficzny Powszechny. T. 1. Warszawa, 1851, p. 163.— Lenkų k.— **Dzieje** folklorystyki polskiej. 1800—1863. Epoka przedkolbergowska. Wrocław, 1970, p. 24, 39—40, 183—185, 194—195.— Lenkų k.— **Encyklopedia** Kościelna. Wyd. M. Nowodworskiego. T. 2. Warszawa, 1873, p. 444.— Lenkų k.— **Encyklopedya** Powszechna. T. 3. Warszawa, 1860, p. 905—906.— Lenkų k.— **Encyklopedja** Powszechna S. Orgelbranda. T. 2. Warszawa, 1898, p. 565—566.— Lenkų k.— ***Gralichowski W.** Do autora Dodatku do Poprawy błędów w ustnej i pisanej mowie polskiej. (Uwagi nad dziełem X. Bohusza...). Poznań, 1809.— Lenkų k.— **Jodkowski J.** Gimnazjum po-dominikańskie w Grodnie. Grodno, 1924, p. 9—10, 16—17, su portr.— Lenkų k.— **Karłowicz J.** O języku litewskim.—„Rozprawy i Sprawozdania z Posiedzień Wydziału Filologicznego Akademii Umiejętności", 1875, t. 2, p. 140—167, 172, 174—175, 178—181, 316, 332, 359, 363—364.— Lenkų k.— **Kossakowski J. N.** Pamiętnik życia mojego, zaczęty w Rzymie roku 1782.—„Biblioteka Warszawska", 1895, t. 2, p. 468.— Lenkų k.— **Kossakowski J.** Rys prywatnego i publicznego życia Franciszka Xawerego Bohusza.—„Roczniki Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk", 1824, t. 17, p. 136—147.— Lenkų k.— **Kraszewski J. I.** Polska w czasie trzech rozbiorów. 1772—1799. T. 3. 1791—1799. Warszawa, 1903, p. 226.— Lenkų k.— **Kraushar A.** Towarzystwo Warszawskie Przyjaciół Nauk. 1800—1832. Kraków—Warszawa, 1900—1904. T. 1, p. 271; T. 2, p. 21, 64, 87, 275; T. 3, p. 18, 59, 200; T. 4, p. 82; T. 5, p. 46, 82.— Lenkų k.— **Kucianka J.** O jeszcze jednym spotkaniu wrocławskim.—„Śląski Kwartalnik Historyczny „Sobotka" (Wrocław), 1969, z. 1, p. 103—117.— Lenkų k.— **Kudzinowski Cz.** Bohusz, pierwszy lituanista polski.—„Sprawozdania Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk", 1954, Nr. 1, p. 52.— Lenkų k.— **Kurczewski J.** Kościół Zamkowy, czyli Katedra Wileńska w jej dziejowym, liturgicznym, architektonicznym i ekonomicznym rozwoju. Cz. 1. W., 1908, p. 130, 221, 244, 288; Cz. 3, 1916, p. 62, 112, 149, 318, 365 ir kt.— Lenkų k.— **Mościcki H.** Generał Jakub Jasiński i powstanie kościuszkowskie. Warszawa, 1917, p. 109, 114, 123, 221, 373—374, su portr.— Lenkų k.— **Nekrolog** („Xawery Bohusz...") —„Tygodnik Wileński", 1820, t. 9, Nr. 160, p. 220—223.— Lenkų k.— **Ochmański J.** Litewski ruch narodowo-kulturalny w XIX wieku (do

1890 r.). Białystok, 1965, p. 79—80.— Lenkų k.— **Pigoń S.** Polska kariera piosenki litewskiej.—„Stolica", 1967, Nr. 51/52, p. 14—15.— Lenkų k.— **Piotrowicz K.** Polonica w Niemczech.—„Nauka Polska", 1934, t. 18, p. 27.— Lenkų k.— **Podręczna** Encyklopedya Kościelna. T. 5/6. Warszawa, 1905, p. 25—26. — Lenkų k.— **Polski** Słownik Biograficzny. T. 2. Z 8. Kraków, 1936, p. 229—230.— Lenkų k.— **Sajkowski A.** Włoskie przygody Polaków. Wiele XVI—XVIII. [Warszawa, 1973], p. 182, 187—188, 225, 230.— Lenkų k.— **Smoleński W.** Spory o przekład polski kodeksu Napoleona.— Kn.: Smoleński W. Studja historyczne. Warszawa, 1925, p. 232—238.— Lenkų k.— **Sommervogel C.** Bibliothèque de la Compagnie de Jésus. Nouvelle éd. T. 1. Bruxelles—Paris, 1890, p. 1597—1599.— Pranc. k.— **Staszic S.** Zdanie sprawy z czteroletniey pracy Towarzystwa Królewskiego Przyiaciół Nauk z roku 1809, 1810, 1811, 1812 na posiedzieniu publicznem dnia 10 Stycznia 1814 roku.—„Roczniki Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk", 1817, t. 10, p. 63.— Lenkų k.— **Tyzenhauzowski** fajerwerk w Horodnicy.—„Przegląd Wileński", 1935, Nr. 10, p. 2—6.— Parašas: Gardiner.— Lenkų k.— **Wielka** Encyklopedya Powszechna Ilustrowana. T. 9/10. Warszawa, 1893, p. 46.— Lenkų k.— **Wójcik Z.** Aleksander Sapieha i warszawskie środowisko przyrodnicze końca XVIII i początku XIX w.—„Prace Muzeum Ziemi", 1970, Nr. 15, cz. 2, p. 91—92, 94—96.— Lenkų k.

APIE ATSKIRUS DARBUS

„O początkach narodu i języka litewskiego". **Augustaitis P.** Prelatas Bohušas ir jojo veikalas „O początkach narodu i języka litewskiego". (Medega lietuvių tautos atgijimo historijai).—„Draugija", 1912, Nr. 62, p. 110—118— **Maciūnas V.** Bohušo veikalas apie lietuvių kalbą.— „Archivum philologicum", 1937, kn. 6, p. 84—99.— Taip pat atsk. atsp.— **Maciūnas V.** [Bohušo veikalo prancūziško rankraščio publikacijos rec.].— „Mūsų senovė", 1940, t. 3, Nr. 1, p. 190.— **Lelewel J.** Uwagi nad rozprawą Xawerego Bohusza „O początkach narodu i języka litewskiego".— Kn.: Rozbiory dzieł, obejmujących albo dzieje, albo rzeczy polskie różnymi czasy przez Autora dziejów polskich ogłoszone w jedną księgę zebrane. Poznań, 1844, p. 1—12.— Lenkų k.— **Lelewel J.** Wzmianka o najdawnieyszych dzieiopisach polskich, i uwagi nad rozprawą JW. JX. Bohusza: O początkach narodu i języka litewskiego. Warszawa, 1809, p. 33—56.— Lenkų k.— **Początku** narodu litewskiego rozmaite dochodzenia.—„Dziennik Wileński", 1817, t. 6, Nr. 33, p. 331—336.— Parašas: Y. Q.— Lenkų k.— **Prioult A.** Une version française de la Dissertation sur l'origine de la Nation et de la langue Lithuanienne, par l'abbé X. Bohusz. [Bohušo veikalo prancūziško rankraščio publikacijos komentarai].—„Archivum philologicum", 1939, kn. 8, p. 83—113.— Pranc. k.

„Dziennik podróży". **Kraushar A.** Objaśnienie wstępnie Wydawcy do podróży ks. Stanisława Staszica z roku 1790—1791.— Kn.: Dziennik podróży ks. Stanisława Staszica. T. 2. Warszawa, 1903, p. 5—6.— Lenkų k.— **Kraushar A.** Od wydawcy.— Kn.: Dziennik podróży ks. Stanisława Staszica.

T. 1. Warszawa, 1903, p. 5—16.— Lenkų k.— **Leśniewski Cz.** Bohusz — nie Staszic.—„**Przegląd Historyczny**". Ser. 2, 1926/1927, t. 6, p. 385—395.— Lenkų k.— **Turowska-Bar I.** Franciszka Ksawerego Bohusza Diariusz podróży i dwa listy do króla.—„Roczniki Biblioteczne", 1961, z. 1/4, p. 337—353.— Lenkų k.— Santr. pranc. ir rusų k.

Kazys BORUTA (1905—1965)

Poetas, prozininkas, vertėjas. LTSR nusipelnęs kultūros veikėjas (1965). Gimė 1905.I.6 Kūlokų k. (Kapsuko r.). Mirė 1965.III.9 Vilniuje, palaidotas Rasų kapinėse (antkapinio paminklo aut. V. Vildžiūnas).

Mokėsi Liudvinavo pradžios mokykloje, I pasaulinio karo metais (1915) Maskvos gimnazijoje. 1918 grįžo į Lietuvą. Mokslą tęsė Marijampolės (dab. Kapsukas) „Žiburio" gimnazijoje, nuo 1920 Marijampolės Mokytojų seminarijoje. Buvo aušrininkų kuopos pirmininkas, „Aušrinės" redakcijos narys. Už Gegužės pirmosios šventimą 1924 iš seminarijos pašalintas. Baigė eksternu. 1924 įstojo į Kauno universitetą, studijavo lietuvių kalbą, literatūrą ir istoriją. 1925 už protestą prieš mirties bausmės įstatymą pašalintas. 1925—26 įsijungė į socialistų revoliucionierių maksimalistų veiklą. 1926 studijavo Vienoje. 1927 paskirtas Telšių žydų gimnazijos mokytoju. Tais pat metais po Tauragės antifašistinio sukilimo areštuotas, vėliau emigravo iš Lietuvos. Apsigyveno Rygoje, bendradarbiavo su kairiaisiais latvių menininkais ir rašytojais, organizavo knygų leidimo b-vę „Audra", išleido to pat pavadinimo literatūros almanachą (1928). Nuo 1928 rudens tęsė studijas Vienoje. 1930 persikėlė į Berlyną; vienas žurn. „Trečias frontas" iniciatorių. 1931 grįžo į Lietuvą, redagavo almanachą „Darbas" (1932). Už antifašistinę veiklą 1933 suimtas, 1934 nuteistas ketveriems metams sunkiųjų darbų kalėjimo. Lietuvos Rašytojų d-jai rūpinantis, 1935 amnestuotas. Atsidėjo literatūriniam darbui, buvo vertėjų sekcijos prie Lietuvos Rašytojų d-jos pirmininko pavaduotojas, 1940 žurn. „Dienovidis" sekretorius. Nuo 1940 dirbo LTSR MA sekretoriate, nuo 1941 Literatūros muziejaus vedėjas. Hitlerinės okupacijos metais padėjo išsaugoti Lietuvių literatūros instituto ir MA Centr. bibliotekos rankraščių fondus, šelpė ir slėpė Vilniaus geto žydus. Pokario metais dirbo LTSR MA Lietuvių literatūros institute. Vėliau atsidėjo kūrybai. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1940.

Eilėraščius pradėjo spausdinti 1920. Pirmasis poezijos rinkinys „A-lio!" 1925. Rašė eilėraščius, apsakymus, pasakas, apysakas, romanus. Po-

kario laikotarpiu išleido žymiausius savo kūrinius. Apysaka „Baltaragio malūnas" inscenizuota ir 1966 pastatyta Kauno Dramos teatre, jos motyvais 1974 pastatytas kino filmas „Velnio nuotaka".

Bendradarbiavo „Ateities aiduose", „Aušrinėje", „Dienovidyje", „Gairėse", „Jaunime", „Kultūroje", „Liaudies balse", „Lietuvos ūkininke", „Lietuvos žiniose", „Raštuose", „Revoliucionieriuje", „Trečiame fronte" ir kt.

Pasirašinėjo: *A. Vandra, Antanas Avižienius, Anupras Paketuris, Astė, E. Erika, E. Linonis, El. Vėtra, K. A. Apuokas, K. Aruta, K.B., K. B-ta, K. Lino, K. Linonis, L. Vailila, M. Az., Mr. Mr., P. Linonis, P. St., Petr. Linonis, Petras Povilionis, R. Ta, 7a, Tavo K., V. L-nis, V. Vaja, V. Vandra, Vincas Dovinė* ir kt.

I
ORIGINALIOJI GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

□ **Raštai.** T. 1—7. [Sudarė ir paaiškinimus parašė V. Vilnonytė]. V., „Vaga", 1970—1973.

T. 1. Neramūs arimai. [Poezija. Įž. str. J. Baltušio]. V., „Vaga", 1970. 440 p. su iliustr.

Turinys: *Suversti arimai. Devynios eilių ir poemų knygos:* Laisvo vėjo valia; Dainos apie svyruojančius gluosnius; Kryžių Lietuva; Vėjas iš Baltijos; Obelis iš Sūduvos sodo; Sudužusių laivų skeveldros; Kryžkelėje per audrą; Naktovidžio žvaigždės; Amžina gyvenimo daina.— Spausdinti eilėraščiai, neįėję į „Suverstus arimus".— Nespausdinti eilėraščiai.— Nebaigti eilėraščiai, fragmentai, variantai.

Turinyje *poemos:* Artojų maištas; Sakmė apie saulę; Poema apie berną. [Pirmoji publ.: „Kultūra", 1933, Nr. 9]; Atriškite akis. [Pirmoji publ. kn.: Aleksandras Vosylius. Karaliaučius, 1931, p. 51—60; antr.: „Vosylius"]; „Gjōa". [Pirmoji publ.: „Dienovidis", 1938, Nr. 2]; Sakmė apie Skomantą ir Borutą bei kitus jotvingių karžygius; Pakelės akmens poema; Dvi mėlynos vosilkos. [Pirmoji publ.: „Aušrinė", 1926, Nr. 2].

T. 2. Mediniai stebuklai arba dievadirbio Vinco Dovinės gyvenimas ir darbai. [Romanas]. 1971. 243 p.

T. 3. Baltaragio malūnas arba kas dėjosi anuo metu Paudruvės krašte. [Apysaka]. 1971. 223 p.

T. 4. Sunkūs paminklai. [Apysaka-kronika]. 1972. 357 p.

T. 5. Dangus griūva. [Pasakos].— Jurgio Paketurio klajonės. [Apysaka]. 1972. 443 p.

Turinys: *Dangus griūva arba mūsų pasakų išmintis ir sąmojis vaikams, mažiems ir dideliems:* Dangus griūva. Lietuviškų pasakų linksmi apsakymai; Pagrandukas. Lietuviškos pasakos, kurias seka senės, prie ratelio dainuodamos; Čir-vir-pavasaris. Lietuviškų gamtogarsių gyvos dainuškos-pasakos; Darbininkai — talkininkai. Tautosakos sąmojis, linksmi ginčai kivirčai; Baisi bėda. Lietuviškų pasakų apskritimai — ratai.— Jurgio Paketurio klajonės su visokiais pavojais arba šventa teisybė, melo pasakos, kartūs juokai ir linksmos ašaros.— Priedas. Kūriniai tautosakos motyvais iš periodikos ir archyvų.

T. 6. Saulės parnešti išėjo. [Apsakymai]. 1973. 343 p.

Turinys: *Drumstas arimų vėjas. [Apsakymai]:* Drumstas arimų vėjas; Dangaus kvadratas; Žalsvas vakaras; Arimų nerimas; Raudoni dobilai; Žemė šaukia; Laukų

maištas.— *Kada giria pasikels. [Apsakymai]:* Vėjuota naktis apie kalėjimą; Ak, kaip graudžiai medis verkia.— Advokato Antano Vanago apkaltinamasis aktas; Smuikas; Portretas; Apysaka apie paukštį būką.— Saulę ant savo pečių parnešti išėjo. *[Novelių romanas].*— *Pypkių mainai. [Atsiminimų novelės]:* Nemuno mergaitė; Pypkių mainai.— Svečiuose pas Čiurlionius. *[Apybraiža].*— *Pirmieji prozos bandymai:* Iš „margųjų dienų"; Prieš saulėtekį; Papieviai; Duobėtas vieškelis.

T. 7. Šiaurės kelionės nuo seniausių laikų iki šių dienų, narsiųjų keliauninkų didvyriški žygiai ir darbai. 1973. 415 p.

☐ **A-lol** Pirmoji poetiška raketa. [Eilėraščiai]. K., 1925. 16 p.

☐ **Dainos apie svyruojančius gluosnius.** Lyrika ir poemos. K., „Žalia vėtra", 1927. 31 p.

☐ **Kryžių Lietuva.** [Eilėraščiai]. Ryga, Džiugas ir Co, 1927. 46 p.

——— 2-asis patais. ir papild. leid. K., „Spaudos fondas", 1940. 110 p.

☐ **Drumstas arimų vėjas.** Apsakymai. Ryga, „Audra", 1928. 91 p.

Turinys: Drumstas arimų vėjas.— Saulę ant pečių parnešti išėjo.— Dangaus kvadratas.— Žalsvas vakaras.— Arimų nerimas.— Raudoni dobilai.— Žemė šaukia.— Laukų maištas.

☐ **Namas Nr. 13.** Romanas. Kaunas—Ryga, „Audra", 1928. 64 p.

☐ **Duona kasdieninė.** [Eilėraščiai. Medžio raiž. M. Bulakos]. K., „Prometėjus", 1934. 70 p. su iliustr.

☐ **Eilės ir poemos.** K., „Sakalas", 1938. 255 p.

☐ **Mediniai stebuklai arba dievadirbio Vinco Dovinės gyvenimas ir darbai.** [Romanas. Iliustr. J. Mikėnas]. K., „Sakalas", 1938. 316 p. su iliustr.

Išt r.: „Trečias frontas", 1931, Nr. 4.—„Dienovidis", 1938, Nr. 6.—„Lietuvos ūkininkas", 1938, birželio 30 — rugsėjo 22, Nr. 26—38.

☐ **Saulę ant savo pečių parnešti išėjo.** [Novelių romanas. Iliustr. P. Augius]. K., LTSR Valst. l-kla, 1940. 143 p. su iliustr.

Išt r.: rink.: Audra. Ryga, 1928, p. 24—35.—„Vilniaus balsas", 1940, rugpjūčio 18—22, 25, 27.—„Tiesa", rugsėjo 19—25.—„Darbo Lietuva" (rytinė), 1940, rugsėjo 25—28.—„Valstiečių laikraštis", 1940, spalio 11, 15, 18.—„Jaunasis ūkininkas", 1940, Nr. 28.

☐ **Baltaragio malūnas, arba kas dėjosi anuo metu Paudruvės krašte.** [Apysaka]. Medžio raiž. J. Kuzminskio. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1945. 255 p. su iliustr.

——— 2-asis patais. leid. V., 1962. 259 p. su iliustr.

Išt r.: „Pergalė", 1945, Nr. 1/2.

☐ **Sunkūs paminklai.** Apysaka-kronika. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1960. 380 p.

Pirmoji publ.: „Pergalė", 1957, Nr. 3—5, 7—9.
Išt r.: „Literatūra ir menas", 1955, spalio 8, 15; 1956, liepos 7.—„Tiesa", 1956, liepos 1, 3.

☐ **Suversti arimai.** Devynios eilių ir poemų knygos. M. Bulakos medžio raiž. V., „Vaga", 1964. 339 p. su iliustr.

* * *

☐ **Suomių kraštas.** [Apybraiža]. K., „Pažanga", 1931. 61 p. (Ūkininko skaitymai. Nr. 17).— Prieš antr. aut.: Antanas Avižienius.

☐ **Kelionės į Šiaurę nuo seniausių laikų iigi šių dienų.** Kn. 1—2. K., „Spaudos fondas", 1938—1939.

Kn. 1. 1938. 279 p. su iliustr.
Kn. 2. 1939. 244 p. su iliustr.

Išt r.: „Mūsų jaunimas", 1937, Nr. 5, 7/8.—„Lietuvos ūkininkas", 1938, sausio 6 — birželio 23, Nr. 1—25.

☐ **Šiaurės kelionės nuo seniausių laikų iki šių dienų.** Narsiųjų keliauninkų didvyriški žygiai ir darbai. Pataisytas ir papild. leid. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1957. 503 p. su iliustr.

VAIKAMS

☐ **Dangus griūva.** Lietuviškos pasakos arba kas girdėta — negirdėta, bet į pasakas sudėta apie gyvulius, paukščius ir žvėris. Iliustr. D. Tarabildienė. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1955. 295 p. su iliustr.

☐ **Dangus griūva arba mūsų pasakų išmintis ir sąmojis visiems, mažiems ir dideliems.** Iliustr. A. Surgailienė. V., „Vaga", 1965. 303 p. su iliustr.

☐ **Jurgio Paketurio klajonės su visokiais pavojais arba šventa teisybė, melo pasakos, kartūs juokai ir linksmos ašaros.** [Apysaka]. D. 1. [Iliustr. A. Steponavičius]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1963. 280 p. su iliustr.

Išt r.: „Genys", 1957, Nr. 9, 11—12.—„Literatūra ir menas", 1963, liepos 20.—„Lietuvos pionierius", 1963, gegužės 29.—„Jaunimo gretos", 1963, Nr. 12.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **Trejetas.** [Vaizdelis].—„Aušrinė", 1924, Nr. 1, p. 3—9.

☐ **Paliegėliai.** [Vaizdelis].—„Lietuvos žinios", 1929, gegužės 2, Nr. 98.

☐ **Iš literato užrašų apie Europą.**—„Lietuvos žinios", 1929, liepos 27; rugpjūčio 9, 10, 19, Nr. 168, 179, 180, 186.—„Trečias frontas", 1930, Nr. 1, p. 15.— Parašas: E. Erika.

☐ **Esate jūs žmonės.** [Vaizdelis].—„Lietuvos žinios", 1929, spalio 1, Nr. 223.— Parašas: E. Erika.

☐ **Ašaros dėl Dievo.** [Apsakymas].—„Kultūra", 1930, Nr. 3, p. 161—162.— Parašas: Vincas Dovinė.

☐ **Žalių beržų meilė.** Iš apysakų apie jaunystę Vedryno Vinco.—„Aušrinė", 1931, Nr. 1, p. 43—47.

☐ **Galvažudys atsargoje.** (Interviu prie Platelių ežero). [Pamfletas apie Voldemarą].—„Kova" (Berlynas), 1931, Nr. 7/8, p. 11.— Parašas: Mr. Mr.

☐ Antrieji vainikai. Naujosios poezijos antologija. K., 1936, p. 255—276, su portr.

☐ **Nelaukta pagalba.** Iš knygos „Sunkūs metai".—„Dienovidis", 1940, Nr. 5, p. 269—275.

☐ **Išvakariai.** Scena iš draminės poemos „Skardupių giria".—„Tiesa", 1944, spalio 29.

☐ **Pašešupiai prieš perversmą.** Ištr. iš romano.—„Pergalė", 1955, Nr. 8, p. 71—86.

☐ **Rūstūs metai.** Nauji skyriai iš „Medinių stebuklų" apie 1905 m.—„Tiesa", 1964, balandžio 12, 14.

☐ **Plynių stebuklingoji.** Iš ruošiamos spaudai naujos „Medinių stebuklų" knygos.—„Jaunimo gretos", 1964, Nr. 6, p. 14.

☐ Lietuvių poezija. T. 2. V., 1967, p. 70—88.

Taip pat 1969 leid.

LITERATŪRINIAI STRAIPSNIAI

☐ **Pavėju, bet ir prieš vėją.** [Su red. prierašu].—„Aušrinė", 1926, Nr. 3, p. 9—11.— Parašas: K. Lino.

Naujoji lietuvių literatūra.

☐ Pavėju, bet ir prieš vėją.— Rink.: Audra. Kn. 1. Ryga, 1928, p. 43—48.— Parašas: K. Lino.

Kultūros ir meno būklė Lietuvoje.

☐ Pro vokiško knygyno langą.—„Trečias frontas", 1930, Nr. 1, p. 25—27.— Parašas: K. Lino.

Knygų leidimo būklė Vokietijoje.

☐ **Nauji eilėraščio faktai knygom. Mėginimas poetiškus faktus aiškinti.**— „Trečias frontas", 1930, Nr. 2, p. 27—30.

☐ **Reportažo ir montažo principas literatūroje.**—„Trečias frontas", 1930, Nr. 2, p. 26—27.— Parašas: K. Lino.— Taip pat kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 2. V., 1972, p. 552—554.

☐ **Teatras, pasaulį laimėjęs.** Makso Reinhardto jubiliejus.—„Lietuvos žinios", 1930, birželio 21, Nr. 138.— Parašas: Vincas Dovinė.

☐ **Žemaitę minint.**—„Aušrinė", 1931, Nr. 3, p. 1—5.— Taip pat kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 2. V., 1972, p. 556—559.

☐ **Prašau žodžio!** —„Lietuvos žinios", 1932, spalio 13, Nr. 234.

Rašytojų būklė buržuazinėje santvarkoje.

☐ **Latvių poetas ir revoliucionierius Apsėsdelis.**—„Aušrinė", 1932, Nr. 4, p. 32—34.— Parašas: Petr. Linonis.

☐ **$1^1/_2$ berno tragedija.**—„Aušrinė", 1933, Nr. 1, p. 6—7.— Parašas: P. Linonis.

☐ **Apie bergždžias rašytojų ašaras, pralietas dėl trupinių nuo valdžios stalo.**—„Aušrinė", 1933, Nr. 7, p. 11—12.

☐ **Henrikas Ibsenas.**— Kn.: Ibsenas H. Brandas. K., 1937, p. 5—36.

☐ **V. Korolenko.**— Kn.: Korolenko V. Giria gaudžia. K., 1937, p. 5—19.

☐ **Pearl S. Buck.**— Kn.: Buck S. P. Sūnūs. T. 1. K., 1937, p. 5—11.

☐ **Smulkios literatūros bėdos.**— Leid.: Prošvaistė. Kn. 1. K., 1937, p. 141—151.— Parašas: Petr. Linonis.

Lietuvių literatūros būklė.

☐ **Žurnalas, kurio programa — meilė menui, tiesai, laisvei ir Lietuvai.** Pasikalbėjimas su „Dienovidžio" red. prof. V. Krėve-Mickevičium ir redakcijos sekr. K. Boruta.—„Lietuvos žinios", 1940, kovo 2, Nr. 51.

☐ **Pakeliui su Majakovskiu.**—„Dienovidis", 1940, Nr. 4, p. 209—217.

☐ **Armėnų literatūros dekada Maskvoje.** [Dalyvio įspūdžiai].—„Tarybų Lietuva", 1941, birželio 5—6.

☐ **Didelis poetas, nuoširdus draugas.** (S. Maršaką prisiminus).—„Literatūra ir menas", 1964, liepos 25.

PUBLICISTIKA

☐ **Kur veda „Visa atnaujinti Kristuje"?** —„Aušrinė", 1925, Nr. 1/2, p. 4—10. — Parašas: L. Vailila.

Ateitininkų ideologijos kritika.

☐ **Hanibal ad portas!** —„Aušrinė", 1925, Nr. 3, p. 10—11.— Parašas: A. Vandra.

Apie lietuviškos buržuazijos reakcingumą.

☐ **Nicht Umsturz sondern Verrat.** [Ne perversmas, o išdavystė].—„Die Aktion", 1926, H. 11/12, p. 290—291— Vok. k.

Apie fašistinį perversmą Lietuvoje.

☐ **Gegen den Faschismus in Litauen.** [Prieš fašizmą Lietuvoje. Atsišaukimas].—„Syndykalist", 1927, 12. März.— Parašas: E. Linonies.— Vok. k.

LAIŠKAI

☐ **„Pirmą darbą dirbu..."** [Laiško nežinomam adresatui ištr.]—„Naujas žodis", 1927, Nr. 16, p. 9.

☐ **Vienas paskutiniųjų K. Borutos laiškų.** [A. Makarevičiui. Publ. P. Mikalausko].—„Komunizmo vėliava" (K.), 1965, rugpjūčio 15.

☐ **Poetai apie poeziją.** [Iš K. Borutos laiško S. Nėriai. 1929].— **Rink.: Poezijos pavasaris.** 1966. V., 1966, p. 77—78.

☐ **Iš trečiafrontininkų laiškų.** [K. Borutos laiškai: „Trečio fronto" kolektyvui, 1929; J. Šimkui, 1930; S. Nėriai, 1931].—„Nemunas", 1967, Nr. 8, p. 26—28, su iliustr.

☐ **Iš klasikų laiškų.** [Iš K. Borutos laiško V. Krėvei, 1933].—„Nemunas", 1967, Nr. 9, p. 24.

☐ **K. Borutos laiškas jauniesiems Latvijos poetams.** 1929 m.— **Iš K. Borutos laiško „Trečio fronto" aktyvui.** 1930 m.—„Literatūra ir kalba", 1969, t. 10, p. 417, 425—428, 433, su faks.— Išsp. str.: Nastopka K. Iš „Trečiafrontininkų" ryšių su latvių literatūra.

GROŽINIAI KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

RUSŲ KALBA

☐ **Тяжелые памятники.** Повесть-хроника. Авториз. пер. с литов. М., «Сов. писатель», 1961. 263 с.

☐ **Мельница Балтарагиса, или что творилось во времена оны в Приудрувье.** Старинная повесть-предание. Пер. с литов. Э. Кактынь. [Вступит.

статья Е. Ветровой. Ил. А. Макунайте]. М., «Худож. лит.», 1966. 239 с. с ил.

☐ **Ветра вольного воля.** Стихи и поэмы. Пер. с литов. [Вступит. статья Л. Озерова. Ил. А. Шважас]. М., «Сов. писатель», 1967. 240 с. с ил.

Содерж.: Ветра вольного воля.— Песни о плакучих ивах.— Литва крестов.— Ветер с Балтики.—Яблоня из сада Судувы.— Разбитых кораблей обломки.— В грозу на перекрестке.— Полуночные звезды.— Жизни вечная песня.

В содерж. *поэмы:* Сказание о солнце.—«Йоа».— Сказание о Скоманте и других героях — ятвягах.— Поэма придорожного камня.

Пер.: Я. Белинский, Л. Беринский, Г. Герасимова, А. Големба, Ю. Григорьев, В. Звягинцева, Л. Миль, Л. Озеров, А. Ревич, Е. Терновский, А. Флешин и др.

* * *

☐ **Небо рушится, или Были-небылицы, в которых участвуют звери и птицы.** [Сказки]. Пер. с литов. Рис. Д. Тарабилдене. М., Детгиз, 1959. 192 с. с ил.

☐ **Кто вызвал бурю.** Из Казиса Боруты. [Ориг. загл.: „Builis žvirblio nesupa". Сказка в стихах. Ил. В. Калтунов]. М., «Дет. мир», 1962. 8 с. с ил.— Перед загл. авт.: С. Маршак.

☐ **Кто вызвал бурю.** [Сказки в стихах]. Пер. С. Маршак. Ил. И. Жемайтите. В., «Вага», 1964. 31 с. с ил.

☐ **Приключения Юргиса Пакетуриса.** Веселые и грустные, лукавые и немудреные были-небылицы, шутки-прибаутки. Пер. Л. Миль и Д. Эшштейнайте. [Ил. Г. Алимов]. М., «Дет. лит.», 1965. 127 с. с ил.

LATVIŲ KALBA

☐ **Lauku dumpis.** [Laukų maištas. Apsakymas].—„Trauksme", 1929, Nr. 5, p. 12—13.

☐ **[Ellėraščiai.** Vertė M. Grynfeldė].—„Karogs", 1941, Nr. 2, p. 159—161.

UŽSIENIO KALBOMIS

☐ **Bunt oraczy.** [Artojų maištas. Poema. Vertė Č. Milošas].—„Włóczęga" (W.), 1933, Nr. 6, p. 4—6.— Lenkų k.

☐ **Czerwona koniczyna.— Bunt pól.** [Raudoni dobilai.— Laukų maištas. Apsakymai].—„Przegląd Wileński", 1933, Nr. 6, p. 2—7.— Lenkų k.

☐ **Wyszedł, aby słońce na plecach przynieść.** [Saulę ant savo pečių parnešti išėjo. Apsakymas].—„Żagary" (W.), 1934, Nr. 3/4, p. 1—2.— Lenkų k.

☐ **[Apysakos „Sunkūs paminklai"** ištr.].—„Czerwony Sztandar", 1956, 21 lipca; 1965, 5 października, su iliustr.; 1967, 29 lipca.— Lenkų k.

☐ **Die Tanne und ihre Kinder.** [Eglė ir jos vaikai. Pasakos]. Berlin, Altberliner Verlag L. Groszer, 1958. 222 p.— Vok. k.

16 pasakų iš rink. „Dangus griūva". Vertė E. Daneris.

Taip pat 1961, 1965 leid.

□ **Die Mühle des Baltaragis.** [Vertė L. Remanė. Iliustr. S. Hus]. Berlin, Rütten u. Leoning, 1970. 295 p.— Vok. k.

Be to, Borutos eilėraščių yra išversta į baltarusių, estų, esperanto, kirgizų, tadžikų kalbas.

VERTIMAI

□ **Tolstojus A.** Petras Pirmasis. [Romanas]. D. 1—3. K., „Spaudos fondas", 1935—1937.
D. 1—2. 1935. 346 p. (Literatūros panteonas. Nr. 10).
D. 3. 1937. 262 p. (Literatūros panteonas. Nr. 12).
Taip pat: (2-asis papild. ir patais. leid.). V., Valst. grož. lit. l-kla, 1951—1952.— Vertėjas nenurod.

□ **Ibsenas H.** Brandas. Dramatiška poema. Klaipėda, Švietimo m-jos knygų leid. k-ja, [1937]. 355 p. su portr.

□ **Ibsenas H.** Cezaris ir Galilėjietis. Pasaulio istorijos drama. D. 1—2. K., Švietimo m-jos knygų leidimo k-ja, 1938.
D. 1. Cezario atskalūnybė. 288 p.
D. 2. Imperatorius Julijonas. 330 p.

□ **Šekspyras V.** Daug triukšmo dėl nieko. [Komedija. Iliustr. V. Černiauskaitė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1952. 150 p. su iliustr.— Kn. vert. nenurodytas.— Taip pat: Šekspyras V. Raštai. T. 4. V., 1963, p. 99—223.

□ **Šileris F.** Vilius Telis.— Kn.: Šileris F. Vilius Telis. V., 1952, p. 3—188.— Kn. vert. nenurodytas.— Taip pat: K., Valst. ped. lit. l-kla, 1962. 181 p.

□ **Ibsenas H.** Lėlių namai.— Kn.: Ibsenas H. Dramos. V., 1963, p. 15—112.

Be to, vertė S. Jesenino, V. Majakovskio, S. Maršako, A. Puškino, N. Tichonovo, A. Apsėsdelo, L. Laiceno, J. Poruko, J. Rainio, A. Kurcijaus poeziją, P. Bak, E. Birznieko-Upyčio, B. Gorbatovo, V. Korolenkos, N. Nosovo, K. Skalbės, E. Šelburg-Zarembinos prozą, rusų liaudies pasakas, kitų TSRS tautų sakmes ir bylinas, išvertė R. Rolano „Žaną Kristofą" (nespausdinta), E. Potjė „Internacionalą".

II

LITERATŪRA

Boruta K. [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 135—142, su portr.—Biogr. duomenys ir bibliogr. (16 pavad.), p. 559—560.— Taip pat 1957 leid.— **Boruta K.** „Mūsų literatūra šiais metais, rodos, susilauks gražaus derliaus..." [Pasisakymas apie savo planus „Literatūros ir meno" naujametinėje anketoje].—„Literatūra ir menas", 1957, sausio 5.— **Boruta K.** Rašytojas Kazys Boruta apie savo kūrybą ir literatūrą Lietuvoje. Užrašė D. P. [D. Pumputis].—„Lietuvos žinios", 1938, spalio 15, su portr.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 3. D. 2. V., 1965, p. 404—430, su iliustr.; T. 4. V., 1968, p. 359—372, su iliustr.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklo-

pedija. T. 1. V., 1966, p. 255—256, su iliustr.— **Ambrasas K.** Pažangioji lietuvių kritika. V., 1966, p. 5, 6, 35, 56, 71, 75.— Bibliogr., p. 304—305.— **Baltušis J.** Rašytoją pasitinkant.— Kn.: Boruta K. Neramūs arimai. V., 1970, p. 3—14.— **Baltušis J.** Vyresniajam draugui ranką spaudžiant.—„Pergalė", 1965, Nr. 1, p. 178—179, su iliustr.— **Baltušis J.** Žmogų, draugą palydint.—„Literatūra ir menas", 1965, kovo 13.— **Kazys Boruta.** [Nekrologas].—„Tiesa", 1965, kovo 11, su portr.—„Literatūra ir menas", 1965, kovo 13, su portr.— **Būtėnas J.** Kazys Boruta.—„Mūsų jaunimas", 1939, Nr. 18, p. 205—206, su portr.— **Dautartas V.** Gimęs gausti.—„Bibliotekų darbas", 1965, Nr. 2, p. 12—13, su iliustr.— Bibliogr.: 23 pavad.— **Galinis V.** Kazį Borutą palydint.—„Pergalė", 1965, Nr. 4, p. 174—175, su portr.— **Galinis V.** Nerimstančios dvasios rašytojas.—„Tiesa", 1965, sausio 6, su portr.— **Gudaitis L.** Žanas Kristofas Kauno kalėjime. [K. Borutos „Žano Kristofo" vertimas].—„Literatūra ir menas", 1972, rugpjūčio 12.— **Jo kūryba** lieka su mumis. [K. Borutą palydėjus į Rasų kapines].—„Literatūra ir menas", 1965, kovo 13, su iliustr.— **Kostkevičiūtė I.** Marga ir spalvinga biografija.—„Komjaunimo tiesa", 1965, sausio 6, su portr.— **Kubilius V.** Boruta — lyrikas romantikas.— Kn.: Kubilius V. Naujų kelių ieškant. V., 1964, p. 333—356.— **Liepsnonis A.** Kazys Boruta — tėvynės sielvarto rašytojas.—„Valstiečių laikraštis", 1940, gruodžio 6.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 4. K., 1936, sklt. 293, su portr.— **Lietuvių** literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 53, 239—241, 551 ir kt.— **Nastopka K.** Lietuvių ir latvių literatūrų ryšiai. V., 1971, p. 241—243, 260—262 ir kt.— **Ozerovas L.** Kazio Borutos gyvenimas ir poezija.— Kn.: Ozerovas L. Žvelgiant į saulę. V., 1969, p. 82—100.— **Ozerovas L.** Kazio Borutos portreto eskizai.—„Pergalė", 1967, Nr. 9, p. 133—143.— **Striogaitė D.** K. Borutos kelias į prozą.—„Literatūra", 1973, t. 15, sąs. 1, p. 39—56.— **Venclova A.** Kaziui Borutai — 60 metų.—„Literatūra ir menas", 1965, sausio 9, su portr.— **Venclova A.** Literatūrinis Kazio Borutos kelias.—„Knygų lentyna", 1940, Nr. 1, p. 3—4, su portr.— Parašas: A. V.— **Vilnonytė V.** K. Boruta —„Internacionalo" vertėjas. [Su „Internacionalo" vert. publ.].—„Literatūra ir menas", 1973, balandžio 28.— **Казис Борута.** [Некролог].—«Сов. Литва», 1965, 11 марта.— **Краткая** литературная энциклопедия. Т. 1. М., 1962, стб. 699.— **Косткевичюте И.** Яркая биография.—«Комсомольская правда» (В.), 1965, 6 января.— **Матузявичюс Э.** Биение беспокойного сердца.—«Сов. Литва», 1965, 6 января, с портр.— **Озеров Л.** Казис Борута и его поэзия.— В кн.: Борута К. Ветра вольного воля. М., 1967, с. 5—14.— **Озеров Л.** Набросок портрета Казиса Боруты.—«Дружба народов», 1968, № 6, с. 247—253.— **Duncis K.** Lietuvas revolucionārais rakstnieks Kazis Boruta.—„Literatūras Avīze", 1940, 3. decembrī, Nr. 4.— Latvių k.— **Fremdsprachige** Schriftsteller. Leipzig, 1971, p. 111—112.— Vok. k.— **Mały** słownik pisarzy narodów europejskich ZSRR. Warszawa, 1966, p. 46.— Lenkų k.— **Matuzewiczius E.** Jubileusz pisarza.—„Czerwony Sztandar", 1965, 6 stycznia, z portr.— Lenkų k.— **Slovník** spisovatelů národů SSSR. Praha, 1966, p. 74.— Čekų k.— **Stoberskis Z.**— **Leid.:** Tam gdzie małwy lśnią czerwone... Warszawa, 1973, p. 155, su portr.— Lenkų k.— **Sukovskis A.** Miris rakstnieks Kazis Boruta.—„Karogs", 1965, Nr. 5, p. 154.— Latvių k.— **Sukovskis A.** Rakstnieka jubileja.— „Karogs", 1965, Nr. 3, p. 152—153.— Latvių k.

ATSIMINIMAI

Januškevičienė R. O metai nelaukia... V., 1968, p. 251, 342—345.— **Korsakas K.** Majakovskio orbitoje. Iš literatūrinių atsiminimų.—„Pergalė", 1973, Nr. 7, p. 104—105, 107—109.— Meškauskienė M. Žvelgiu į tolius. V., 1969, p. 193—221, 233—241 ir kt.— **Šimaitė O.** Apie žmogų ir poetą. Iš atsiminimų apie K. Borutą.— Rink.: Poezijos pavasaris. 1971. V., 1971, p. 83—90.— **Venclova A.** Jaunystės atradimas. V., 1966, p. 6, 12, 20, 26, 32, 40—44, 50—52 ir kt., su iliustr.— **Venclova A.** Pavasario upė. V., 1964, p. 333—349, 354, 385—394, 397, 400—403 ir kt., su iliustr.— **Venclova A.** Vidurdienio vėtra. V., 1969, p. 27, 45, 69, 88—89, 105 ir kt., su iliustr.— **Венцлова А.** Буря в полдень. М., 1971, с. 22, 34, 66—67, 79, 99 и др.— **Венцлова А.** В поисках молодости. М., 1969, с. 5, 9—10, 20, 30—31, 37—38, 47—50 и др.— **Венцлова А.** Весенняя река. М., 1967, с. 249—262 и др.

APIE KNYGAS IR ATSKIRUS KŪRINIUS

„A-lo". „Lietuvos žinios", 1925, rugsėjo 27, Nr. 216.— Parašas: T.A.

„Dainos apie svyruojančius gluosnius". **Korsakas K.**—„Kultūra", 1928, Nr. 1, p. 29—31.— Parašas: Gelvainis.— **Mykolaitis-Putinas V.**— „Židinys", 1927, Nr. 10, p. 275.— Parašas: V. M.— **Skabeika L.**—„Jaunimas", 1927, Nr. 15, p. 229—230.— Parašas: L. Gytis.— **Skabeika L.**—„Lietuva", 1927, rugsėjo 22, Nr. 213.— Parašas: L. G.— **Šimkus J.**—„Moksleivių varpai", 1927, Nr. 5, p. 16.— Parašas: L. Daugnora.

„Kryžių Lietuva". **Ancevičius P.**—„Pirmyn", 1928, Nr. 1, p. 3—5; Nr. 3, p. 4—5.— Parašas: P. Roguza.— **Grušas J.**—„Židinys", 1928, Nr. 1, p. 76—77.— **Jocaitis V.** Paklydęs poeta. (Kaz. Boruta).—„Lietuva", 1928, sausio 5, Nr. 4.— Parašas: V. J.— **Kvietkus P.** Naujas žanras mūsų literatūroje.— „Varpas", 1932, Nr. 1, p. 86.— Parašas: Pr. Kvt.— **Narbutas J.**—„Jaunasis ūkininkas", 1940, Nr. 19, p. 299.— **Pakalnė K.**—„Mokykla ir gyvenimas", 1940, Nr. 12, p. 479—480.— **Užkalnis P.** Kazio Borutos eilėraščių rinkinėlis.— „Liaudies balsas" (Ryga), 1928, Nr. 1, p. 13—14.— Parašas: Pr. V-nis.— **Valiūnas V.**—„Vilniaus balsas", 1940, rugpjūčio 25.

„Drumstas arimų vėjas". **Korsakas K.** Bernas literatūroj.—„Trečias frontas", 1930, Nr. 3, p. 33—39.— Parašas: J. Radžvilas.— **Šimkus J.**— Kn.: Šimkus J. Realizmo kryptimi. V., 1970, p. 85—87.— Taip pat: „Kultūra", 1928, Nr. 10, p. 444—445.— Parašas: Pr. Daugnora.

„Namas Nr. 13". „Žaizdras", 1928, Nr. 3, p. 78.— Parašas: A. Val.

„Duona kasdieninė". **Binkis K.** Poetų konfliktas su tikrove. F. Kirša. K. Boruta. J. Kossu-Aleksandravičius. A. Miškinis.—„Literatūros naujienos", 1935, sausio 5, Nr. 1, su portr.—„Darbo visuomenė", 1934, Nr. 1, p. 29—30.— Parašas: J. Ž.— **Korsakas K.** Duonos kasdieninės poetas.—„Kultūra", 1934, Nr. 3, p. 164—171.— Parašas: J. Radžvilas.—„Literatūros naujienos", 1934, kovo 31, Nr. 1.— Parašas: K. M.— **Šimkus J.** Laisvės poetas.— Kn.: Šimkus J. Realizmo kryptimi. V., 1970, p. 88—90.— Taip pat: „Lietuvos žinios", 1934, gegužės 26, Nr. 118.

„Mediniai stebuklai". **Baldžius J.** Dievadirbio tragedija.—„Lietuvos žinios", 1938, spalio 29, Nr. 249.— Parašas: J. Kernius.— **Būtėnas J.** Recenzentų paikumas ir manijos.—„Lietuvos žinios", 1939, kovo 3, Nr. 51.—**„Dienovidis"**, 1938, Nr. 10, p. 447—449.— Parašas: N. Gaudentas.— **Jakubėnas K.**— „Kultūra", 1938, Nr. 12, p. 801—808.— Parašas: P. Kalnietis.— **Jakubėnas K.**— „Mokykla ir gyvenimas", 1938, Nr. 11, p. 376—379.— Parašas: P. Kalnietis.— **Korsakas K.** Visuomeniniai motyvai naujojoj lietuvių beletristikoje.—„Dienovidis", 1940, Nr. 2, p. 102—103.— **Kuzmickis J.** Laisvo vėjo kelias. K. Borutos „Medinius stebuklus" perskaičius. [Su red. prierašu].—„Draugija", 1938, Nr. 21, p. 726—733; Nr. 22, p. 789—803.— Parašas: J. Gailius.— **Lankutis J.** Tradicija ir novatoriškumas.— Rink.: 1957 metų lietuvių tarybinė literatūra. V., 1958. p. 41.— **Mykolaitis-Putinas V.** 1938 m. dailioji proza.—„Lietuvos aidas", 1939, vasario 18, Nr. 79.— **Pumputis D.**—„Lietuvos ūkininkas", 1938, spalio 20, Nr. 42.— Parašas: D. P.— **Sideravičiūtė E.** Tamošius Dulska. [Romano herojaus Vinco Dovinės prototipas].—„Švyturys", 1972, Nr. 1, p. 18—19, su iliustr.— **Striogaitė D.** Sveikas, Vincai Dovine!—„Literatūra ir menas", 1971, birželio 26.— **Žėkaitė J.** Lietuvių romanas. V., 1970, p. 193—198 ir kt.— **Žilionis V.** Meisteris Vincas Dovinė.— Kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 2. V., 1972, p. 759—762.— Taip pat: „Lietuvos žinios", 1939, kovo 2, Nr. 50.— Parašas: V. Žibintas.— **Žukauskas J.**—„Vairas", 1938, Nr. 22, p. 405—408, p. 3 (virš.).

„Eilės ir poemos". **Dievonis G.** Poezija, kuriai nereikės sandėliuose pūti.—„Mintis", 1939, Nr. 2, p. 68—69.— **Keliuotis J.** Kazio Borutos eilės ir poemos.—„Naujoji romuva", 1939, Nr. 6, p. 136—137.— **Maginskas A.** Kazio Borutos poezija.—„Kultūra", 1939, Nr. 8/9, p. 546—547.— Parašas: A. Mg.— **Žilionis V.** Kazio Borutos poezija.—„Lietuvos žinios", 1939, sausio 17, Nr. 13.— Parašas: V. Žibintas.

„Kelionės į Šiaurę". **Duobinis K.**—„Tautos mokykla", 1938, Nr. 23, p. 3 (virš.); 1940, Nr. 5, p. 149.— **Jonuška P.** Didvyriška kova dėl Šiaurės.— „Moksleivių varpai", 1939, Nr. 5, p. 152—153, su portr.— **Kačiulis J.** Kūriniai vaikams.— Rink.: 1957 metų lietuvių tarybinė literatūra. V., 1958, p. 193—194.— **Kristapavičius H.**—„Komjaunimo tiesa", 1958, sausio 4.— **Krūminas J.**— „Mokykla ir gyvenimas", 1938, Nr. 12, p. 424—425.— **Šinkūnas P.**—„Lietuvos žinios", 1938, gruodžio 23, Nr. 294.— Parašas: P. Šn.— **Šinkūnas P.**— „Mokslas ir gyvenimas", 1957, Nr. 1, p. 47.— **Žmonių** kova dėl Šiaurės.— „Lietuvos žinios", 1939, lapkričio 4, Nr. 251.— Parašas: Pr. J.— **Кристапавичюс Г.**—«Комсомольская правда» (В.), 1958, 4 января.

„Saulę ant savo pečių parnešti išėjo". **Jurginis J.** Proza nugali poeziją.—„Tarybų Lietuva", 1940, spalio 22.— **Maginskas A.** Mokytojo Tylenio tragedija.—„Tiesa", 1940, lapkričio 12.— **Pakalnė K.**—„Mokykla ir gyvenimas", 1941, Nr. 16, p. 767—768.— **Socializmo** saulės nešėjo paminklas.— „Kultūra", 1940, Nr. 9/10, p. 548—549.— Parašas: P. B.

„Baltaragio malūnas". **Boruta K.** Šiuo metu spausdinama mano apysaka „Baltaragio malūnas"...—„Literatūra ir menas", 1945, birželio 10, su portr.— **Kaminskas J.** Tikrovė, virtusi pasaka.— Kn.: Kaminskas J. Literatūros kryžkelėse. V., 1968, p. 199—204.— **Kazakevičius V.** Kiekvienas susižavėjimo žodis po 100.000 kartų.—„Gimtasis kraštas", 1967, vasario 16, su

iliustr.— **Kubilius V.** Romantizmo likimas.— Rink.: Šiuolaikinės lietuvių literatūros bruožai. V., 1969, p. 420—421.— **Striogaitė D.** Poetiškas knygos pasaulis.—„Pergalė", 1972, Nr. 3, p. 102—114.— **Zimanas G.** Suprietarinta tautosaka.—„Tiesa", 1945, lapkričio 25.— Parašas: V. Rudminas.— **Ветрова Е.** Казис Борута и его повесть «Мельница Балтарагиса».— В кн.: Борута К. Мельница Балтарагиса. М., 1966, с. 5—22.— **Peters L.**—„Berliner Zeitung", 1970, 16. Oktober, su iliustr.— Vok. k.

„Sunkūs paminklai". **Dabrilaitė O.** Naujam gyvenimui ir kūrybai.— „Kauno tiesa", 1961, sausio 8.— **Ivanovas P.** Gražus paminklas paminklų kūrėjui.—„Literatūra ir menas", 1958, sausio 4.— **Lankutis J.** Tradicija ir novatoriškumas.— Kn.: Lankutis J. Socialistinis realizmas lietuvių literatūroje. V., 1959, p. 206—211.— **Radaitis V., Raguotis B.** Kelios pastabos apie literatūrinę kritiką. [Atsiliepimas į P. Ivanovo rec.] —„Tiesa", 1958, birželio 29.

„Dangus griūva". **Vymerytė M.** Pasakų perkūrimo laimėjimai ir nesėkmės.—„Pergalė", 1955, Nr. 7, p. 114—117.— **Воробьев К.** *Янтарные крупицы.*—«Сов. Литва», 1960, 21 января.

„Jurgio Paketurio klajonės". **Bulota J.** Satyros ginklu.— **Rink.: Rašytojai ir religija.** V., 1966, p. 173—174.— **Kaminskas J.** Pasakų keliais.— Kn.: Kaminskas J. Literatūros kryžkelėse. V., 1968, p. 204—208.— **Sauka L.**— „Pergalė", 1964, Nr. 4, p. 160—162.

„Suversti arimai". **Boruta K.** „Nauja knyga — tai naujas pasikalbėjimas su visu kraštu..."—„Naujos knygos", 1964, Nr. 6, p. 12, su portr.— **Gudaitis L.** Antroji poeto jaunystė.—„Kauno tiesa", 1965, sausio 6.— **Kaminskas J.** Kovos nerimo poezija.— Kn.: Kaminskas J. Literatūros kryžkelėse. V., 1968, p. 193—199.— **Raguotis B.** Iškentėta ir išgyventa.—„Pergalė", 1965, Nr. 11, p. 163—166.— **Каминскас Й.** *Поэзия высокого напряжения.*—«Дружба народов», 1965, № 12, с. 262—264.

«Ветра вольного воля». **Mantas E.** Kazio Borutos poezija rusiškai.—„Literatūra ir menas", 1968, balandžio 30.— **Ветрова Е.**—«Сов. Литва», 1968, 27 апреля.

APIE TEATRO PASTATYMUS

„Baltaragio malūnas" Kauno Dramos teatre. **Aleksaitė I.** Obuolmušių žirgų beieškant...—„Literatūra ir menas", 1967, gegužės 6.— **Baltušis J.** Scenoje —„Baltaragio malūnas".—„Literatūra ir menas", 1966, gruodžio 17.— **Kadžiulytė D.** Už legendos vartų.—„Tiesa", 1967, kovo 12.— **Orlovas V.** Aukštos kultūros teatras. [„Tiesos" koresp. interviu su Valst. teatrinio in-to prof. V. Orlovu].—„Tiesa", 1967, kovo 26.— **Rutkutė D.** Rūta.—„Kultūros barai", 1970, Nr. 2, p. 49—50.— **Tauraitė M.** Pasaka ar tikrovė? —„Kauno tiesa", 1967, sausio 8.— **Žalinkevičaitė E.** Džiaugsmo suteikusi premjera.—„Vakarinės naujienos", 1966, gruodžio 30.— **Герои** Боруты на каунасской сцене.—«Сов. культура», 1967, 14 января.— **Жалинкевичайте Е.** Премьера, доставившая радость.—«Вечерние новости», 1966, 30 декабря.— **Heim E.** Poeetiline legend.—„Sirp ja Vasar", 1967, 31 märts, su iliustr.— Estų k.

Kazys BRADŪNAS (g. 1917)

Poetas, literatūros kritikas.

Gimė 1917.II.11 Kiršų k. (Vilkaviškio r.). Baigęs Vilkaviškio gimnaziją, Kauno ir Vilniaus universitetuose studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą. 1937—38 redagavo žurn. „Ateitis". 1941 mokytojas Alytaus gimnazijoje. 1944 emigravo į Vakarus. 1949 apsigyveno JAV (Baltimorėje), 1961 persikėlė į Čikagą. Klerikalinio emigrantų dienr. „Draugas" savaitinio kultūros priedo redaktorius (nuo 1961). Reiškiasi antitarybine veikla.

Pirmieji eilėraščiai periodikoje 1932. Pirmasis rinkinys „Vilniaus varpai" hitlerinės okupacijos metais (1943), rink. „Pėdos arimuose" 1944. Emigracijoje išleido poemą „Maras" (1947) ir eilėraščių rinkinius „Svetimoji duona" (1945), „Apeigos" (1948), „Devynios baladės" (1955), „Morenų ugnys" (1958), „Sidabrinės kamanos" (1964), teminius rinkinius „Sonatos ir fugos. Susitikimai su Čiurlioniu" (1967), „Donelaičio kapas" (1970), „Pokalbiai su karalium" (1973). Paskelbė straipsnių apie lietuvių rašytojus, recenzijų, redagavo antologiją „Žemė" (1951), kolektyvinį apžvalginį veikalą „Lietuvių literatūra svetur. 1945—1967 m." (1968), išeivijos poezijos (1945—71) antologiją (1971).

Lietuvoje bendradarbiavo „Ateities spinduliuose", „Naujojoje romuvoje", „Skautų aide", „Židinyje" ir kt.

I
KŪRYBA

□ Graži tu, mano brangi tėvyne. V., 1967, p. 320—322.

II
LITERATŪRA

Graži tu, mano brangi tėvyne. V., 1967, p. 519.

Bernardas BRAZDŽIONIS (g. 1907)

Poetas, literatūros kritikas.

Gimė 1907.II.2 Stebeikių k. (Pasvalio r.). 1908—14 su tėvais gyveno JAV. Grįžęs į Lietuvą, 1921—29 mokėsi Biržų gimnazijoje, 1929—34 Kauno universitete studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą. Baigęs dėstė įvairiuose kursuose ir mokyklose. Nuo 1937 dirbo „Sakalo" lei-

dykloje, 1940 Maironio muziejuje. Redagavo „Lietuvos studentą" (1933), „Ateities spindulius" (1932—40), „Pradalges" (1934—35), „Dienovidį" (1939). Hitlerinės okupacijos metais paskelbė antitarybinių kūrinių. 1944 emigravo į Vakarus. Nuo 1949 gyvena JAV (Bostone, nuo 1955 Los Andžele). Aktyviai reiškiasi antitarybine veikla.

Pirmą eilėraštį išspausdino 1924 (*žurn.* „Pavasaris"). Pirmoji knyga (su K. Aukštikalniu) „Baltosios dienos" 1926. „Sakalo" leidyklos premija (1937) už eilėraščių rinkinį „Ženklai ir stebuklai", valstybinė literatūros premija (1940) už „Kunigaikščių miestą". Hitlerinės okupacijos metais (1943) išleido eilėraščių rinkinį „Iš sudužusio laivo", rinktinę „Per pasaulį keliauja žmogus".

Emigracijoje išėjo „Svetimi kalnai" (1945), „Šiaurės pašvaistė" (1947), „Per pasaulį keliauja žmogus" (1949), „Didžioji kryžkelė" (1953), „Vidurdienio sodai" (1961), „Poezijos pilnatis" (1970). 1947 sudarė metraštį „Tremties metai".

Vytės Nemunėlio slapyvardžiu rašė eilėraščius vaikams. Raudonojo Kryžiaus vaikų literatūros premija (1936) už rinkinį „Kiškio kopūstai". Emigracijoje vaikams išėjo „Tėvų nameliai" (1945), „Mažoji abėcėlė" (1946), „Pietų vėjelis" (1951), „Lietuvai tėvynei" (1952), „Po tėvynės dangumi" (1952). *J. Brazaičio* ir *J. Stebeikio* slapyvardžiais yra parašęs straipsnių literatūros klausimais.

Yra išvertęs H. Heinės, J. V. Getės ir kt. poetų eilėraščių.

Bendradarbiavo „Ateities spinduliuose", „Ateityje", „Dienovidyje", „Naujojoje romuvoje", „Naujojoje vaidilutėje", „Vaire", „Židinyje" ir kt.

Pasirašinėjo (be min.): *B. Nardis Brazdžionis, J. Braz., Jaunasis Valdevutis.*

I
KŪRYBA

KNYGOS

☐ **Baltosios dienos.** [Eilėraščiai]. Biržai, 1926. 16 p.— Prieš antr. aut.: B. Brazdžionis, K. Aukštikalnis.

☐ **Verkiantis vergas.** Poema. Marijampolė, 1928. 72 p.

☐ **Amžinas žydas.** Eilėraščiai. K., 1931. 127 p.

☐ **Krintančios žvaigždės.** Eilėraščiai socialiniai, ekonominiai, tėvynės meilės, religinio pobūdžio ir lirika. K., 1933. 78 p.

☐ **Ženklai ir stebuklai.** Eilėraščiai. K., 1936. 96 p.

Turinys: Auksinis kielikas.— Oazė.— Pakelėje.— Gyva legenda.— Apokalipsis.

☐ **Kunigaikščių miestas.** [Eilėraščiai]. K., „Sakalas", 1939. 126 p.

——— 2-asis patais. leid. K., 1940. 126 p.

Turinys: Piligrimai.— Likimo namuos.— Žiemos meilė.— Žmogaus kelionė.

VAIKAMS

□ **Mažųjų pasaulis.** Eilėraščiai vaikams. Virš. piešė ir iliustr. dail. A. Šepetys. K., 1931. 50 p. su iliustr.

□ **Drugeliai.** Eilėraščiai vaikams. Iliustr. A. Kučas. K., 1934. 63 p. su iliustr.

□ **Kiškio kopūstai.** Eilėraščiai vaikams. Iliustr. D. Tarabildaitė. K., 1936. 64 p. su iliustr.

Taip pat: K., „Sakalas", 1937.

□ **Algirdukas Pupulėkas ir Kazytė jo sesytė.** Pieš. D. Tarabildaitės. K., 1937. 24 p. su iliustr.

□ **Laiško kelionė Argentinon.** [Eiliuotas pasakojimas]. Iliustr. piešė P. Rauduvė. K., 1938. 22 p. su iliustr. (Šv. Kazimiero d-jos leid. Nr. 717).

□ **Vyrai ir pipirai.** Eilėraščiai. Iliustr. V. Stančikaitė. K., „Sakalas", 1938. 76 p. su iliustr.

□ **Meškiukas *Rudnosiukas.*** *[Poema]. K., „Sakalas", 1939. 20* p. su iliustr.

□ **Purienos.** Eilėraščiai mažiesiems. Pav. piešė V. Stančikaitė. K., „Sakalas", 1939. 64 p. su iliustr.

□ **Dėdė rudenėlis.** Eilėraščiai mažiesiems. Pieš. V. Stančikaitės. K., LTSR Valst. l-kla, 1941. 63 p. su iliustr.

RINKINIUOSE

□ Pirmas dešimtmetis. 18 poetų. K., 1929, p. 35—40, su portr.

□ Antrieji vainikai. Naujosios poezijos antologija. K., 1936, p. 81—95, su portr.

□ Gražiu, mano brangi tėvyne. V., 1967, p. 263—265.

□ Lietuvių poezija. T. 1. V., 1967, p. 553—560.

Taip pat 1969 leid.

* * *

□ Vaikai ir eilėraščiai. Vaikų poezijos antologija. Kaunas—Marijampolė, 1939, p. 11, 28, 35, 50, 56, 58, 65, 73, 90, 131, 139.

II

LITERATŪRA

Brazdžionis B. Autobiografija.— Rink.: Antrieji vainikai. K., 1936, p. 79—80, su portr.— **Brazdžionis B.** Autobiografija.— Rink.: Pirmas dešimtmetis. 18 poetų. K., 1929, p. 33.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 3. D. 2. V., 1965, p. 615—618.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 261—262.— **Ambrasas K.** Pažangioji lietuvių kritika. V., 1966, p. 122, 125, 126, 150, 159 ir kt.— **Ambrazevičius J.** Poeto žodis. Brazdžionio ieškotasis ir surastasis.— Kn.: Ambrazevičius J. Lietuvių rašytojai. K., 1938, p. 293—303.— **Anglickis S.** Tarp dviejų mūsų naujosios literatūros polių. II. Poezija.—„Dienovidis", 1939, Nr. 1, p. 4—6.— **Gražiu,** mano brangi tėvyne. V., 1967, p. 510.— **Grinius J.** Brazdžionio poezijos kritiški metmens.— Rink.: Varpai. Šiauliai, 1944, p. 205—215.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 4. K., 1936, p. 566—567, su portr.— **Lietuvių** poezija. T. 1. V., 1967, p. 553.

APIE ATSKIRUS RINKINIUS

„Amžinas žydas". „Šviesos keliai", 1931, Nr. 9, p. 626—627.— Parašas: J. G.— Vaičiulaitis A.—„Židinys", 1931, Nr. 7, p. 75—77.— Parašas: A. Raginis.

„Mažųjų pasaulis". „Lietuvos mokykla", 1932, Nr. 21, p. 406—408.— Parašas: B. A.— Šimkus J. Sąmoningas nuodijimas.—„Kultūra", 1932, Nr. 12, p. 679—680.— Be parašo.

„Krintančios žvaigždės". Kossu-Aleksandravičius J. Jeruzale, Jeruzale, nenoriu mirštančios tavęs.— Kn.: Kossu-Aleksandravičius J. Dievai ir smūtkeliai. K., 1935, p. 55—68.— Šimkus J.— Kn.: Šimkus J. Realizmo kryptimi. V., 1970, p. 210—214.— Taip pat: „Lietuvos žinios", 1934. vasario 24, Nr. 45.—„Šviesos keliai", 1933, Nr. 11, p. 687—690.— Parašas: A. M.— Vaičiulaitis A.—„Židinys", 1933, Nr. 11, p. 443—446.— Parašas: A. Raginis.

„Drugeliai". Gira L.—„Literatūros naujienos", 1934, lapkričio 15, Nr. 14.— Parašas: E. Radzikauskas.— Korsakas K. Poezija vaikams.—„Kultūra", 1934, Nr. 12, p. 704—707.— Parašas: j.r.—„Lietuvos mokykla", 1935, Nr. 3, p. 215—218.— Parašas: B. Abr.

„Ženklai ir stebuklai". Biblijos parafrazavimas.—„Kultūra", 1937, Nr. 4, p. 253—255.— Parašas: D.P.— Bičiūnas V.—„Literatūros naujienos", 1937, Nr. 1/3, p. 10.— Jezuito aimana.—„Laisvė", 1937, rugpjūčio 7, Nr. 15.— Parašas: P.Bs.—„Šviesos keliai", 1936, Nr. 12, p. 771—773.— Parašas: A.M.— Vaičiulaitis A.—„Židinys", 1936, Nr. 11, p. 632—635.— Parašas: A. Raginis.

„Kunigaikščių miestas". Blėkaitis J. Mirties poezija.—„Kultūra", 1940, Nr. 2, p. 148—151.— Jasilionis S.—„Laisvė", 1940, rugpjūčio 10, Nr. 188.— Parašas: St. Jas-nis.— Miškinis A.—„Židinys", 1940, Nr. 1, p. 125—127.— Radauskas H.—„Dienovidis", 1940, Nr. 4, p. 251—252.— Sirijos Gira V. Pranašas ir žmonės. Naujosios B. Brazdžionio knygos proga.—„Vairas", 1940, Nr. 2, p. 159—160.— Žilionis V. Kapų ir grabų poezija.— Kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 2. V., 1972, p. 762—770.— Taip pat: „Varpas", 1940. vasario 16, Nr. 3, p. 43—46.— Parašas: V. Žibintas.— Žukauskas A.—„Naujoji romuva", 1940, Nr. 7, p. 145.

Petras BRAŽĖNAS (g. 1941)

Literatūrologas, kritikas.

Gimė 1941.I.1 Mažeikių k. (Molėtų r.). Mokėsi Molėtų vid. mokykloje. 1958—60 Inturkės (Molėtų r.) kultūros namų direktorius. 1965 baigė Vilniaus universiteto Istorijos ir filologijos fak. (lietuvių kalbos ir literatūros spec.). 1965—66 tarnavo Tarybinėje Armijoje. 1967—70 Molėtų mokyklos-internato direktoriaus pavaduotojas mokymo reikalams. 1970—76 LKP CK kultūros skyriaus instruktorius. TSKP narys

nuo 1965. LTSR Rašytojų sąjungos narys nuo 1975, nuo 1976 Rašytojų s-gos valdybos sekretorius.

Literatūros kritikos straipsnius pradėjo spausdinti 1965, nuo 1968 dirba aktyvų literatūrinį darbą. Filologijos kandidatas (1978, „Meninė asmenybės koncepcija šiuolaikiniame tarybiniame romane").

LITERATŪRINIAI STRAIPSNIAI

☐ **O koks kūrinys geras?** (Orig. dramaturgijos ugdymo klausimu).—„Tiesa", 1965, gegužės 16.

☐ **Po starto — dar ilgas kelias.**—„Literatūra ir menas", 1970, gegužės 23.

Jaunųjų poetų kūrybos apžvalga.

☐ **Žanro specifika ir jo galimybės.**—„Tiesa", 1970, gegužės 23.

Apie lietuvių smulkiąją prozą.

☐ **Tylaus brendimo metai.**—„Literatūra ir menas", 1971, vasario 13.

Apie pilietinę temą lietuvių poezijoje.

☐ **Pilietinė [lietuvių] poezijos gaida.**—„Komunistas", 1971, Nr. 8, p. 42—46.

☐ **Talentas — sunki pareiga.** Lyg ir atviras laiškas rašytojui N., lyg ir nebaigto dialogo tęsinys.—„Nemunas", 1971, Nr. 9, p. 34—35.

☐ **Nerimtai apie rimtus dalykus arba... atvirkščiai.**—„Komjaunimo tiesa", 1971, spalio 10.

Apie jaunųjų poetų kūrybą.

☐ **Prozos panorama, 1971.**—„Literatūros ir meno metraštis", 1972, p. 77—83.

Lietuvių prozininkų kūrybos apžvalga.

☐ **Drąsių ieškojimų keliu.**—„Literatūra ir menas", 1972, sausio 15.

Apie M. Sluckio kūrybą.

☐ **„Ties apysaka — tiek teoriškai apibrėžiant žanrą..."** (Mūsų apysakos šiandiena).—„Literatūra ir menas", 1972, vasario 5.

☐ **Kritiko atsakomybė.**—„Komunistas", 1972, Nr. 6, p. 48—52.

☐ **Nuoseklumo ir atrankos svarba.**—„Tiesa", 1972, gruodžio 9.

Apie tarybinės literatūros pasiekimus ir jos propagavimą 1972 m.

☐ **Prieštaringų posmų metai.**—„Literatūros ir meno metraštis", 1973, p. 69—76.

Apie pastarųjų metų literatūrą.

☐ **Apsakymas — senkanti versmė?**—„Literatūra ir menas", 1973, vasario 10, 17.

☐ **Išbandymas debiutu.**—„Komjaunimo tiesa", 1973, vasario 11.

Apie jaunųjų respublikos poetų kūrybą.

☐ **Drįstu vadintis „barbaru".**—„Nemunas", 1973, Nr. 6, p. 32—34.

Pastabos apie šių dienų lietuvių poeziją.

☐ **Atlaidumo kaina.** Jaunas žmogus jaunųjų apysakoje.—„Pergalė", 1973, Nr. 9, p. 105—115.

☐ **Apysaka atsisuka į šešiolikmetį.**—„Nemunas", 1973, Nr. 11, p. 32—34.
Apie V. Bubnio ir R. Kašausko apysakas jaunimui.
☐ **Istorinė kritikos atmintis.**—„Komunistas", 1973, Nr. 11, p. 47—52.
„Lietuvių literatūros kritika". T. 1 recenzija.
☐ **Гражданская нота в [литовской] поэзии.**—«Коммунист» (В.), 1971, № 8, с. 42—46.
☐ **Несерьезно о серьезных вещах или... наоборот.**—«Комсомольская правда» (В.), 1971, 10 октября.
О творчестве молодых поэтов республики.
☐ **Ответственность критика.**—«Коммунист» (В), 1972, № 6, с. 47—51.
☐ **Испытание дебютом.**—«Комсомолская правда» (В.), 1973, 11 февраля.
О творчестве молодых литовских поэтов.
☐ **Иссякающий родник?** Рассказ: проблемы жанра.—«Литературная газета», 1973, 1 августа.
☐ **Уроки истории и память критики.**—«Коммунист» (В.), 1973, № 11, с. 51—57.
Рецензия на изд. „Lietuvių literatūros kritika". T. 1.

Jonas BRETKŪNAS (1536—1602)

Lietuvių raštijos kūrėjas, vertėjas. Gimė 1536 Bamblių k. netoli Fridlando, Rytų Prūsijoje, laisvųjų valstiečių šeimoje. Mirė maru 1602.X.1 Karaliaučiuje.

Mokėsi Fridlande. 1555 įstojo į Karaliaučiaus universitetą, nuo 1557 studijas tęsė Vitenbergo universitete. Baigęs mokslus, nuo 1563 pastoriavo Labguvoje. 1587 paskirtas lietuvių pastoriumi į Karaliaučių.

Literatūrinį darbą pradėjo Labguvoje, rašė (lotynų kalba) Prūsijos istorijos kroniką. Jo rankraščiu naudojosi M. Pretorijus, rašydamas knygą „Prūsijos įdomybės" (dalis išspausdinta 1871), du šio rankraščio fragmentus (jie ir teišliko) panaudojo K. Henenbergeris savo knygai „Didžiųjų Prūsijos žemėlapių paaiškinimai" (1595). 1589 Bretkūnas išleido viena knyga „Giesmes duchaunas", pirmąją maldaknygę lietuvių kalba „Kolektos arba paspalitos maldos" ir „Kancionalą" (17 liturginių giesmių su gaidomis). 1591 išėjo pamokslų (originalių ir kompiliuotų) rinkinys „Postilė". 1579—90 išvertė bibliją (pirmasis pilnas biblijos vertimas į lietuvių kalbą). Rankraščio I dalį 1593 nupirko Prūsijos hercogas, bet neišleido. Juo naudojosi vėlesnieji biblijos vertėjai.

Bretkūnas dar yra nurodęs savo vertimų („Augsburgo išpažinimas", A. Korvino „Postilė", J. Vigando „Krikščioniškojo mokslo rinkinėlis", M. Liuterio „Šmalkaldeno artikulai"); rankraščiai neišliko.

Pavardės formos: *Bretchen, Bretchijus, Bretchius, Johann Bretke. Bretkis, Bretkius, Bretkuns, Bretkus.*

I

DARBAI

□ Giesmes Duchaunas, isch Wokischka ing Lietuwischka lieszuwi, per nekurius Plebonus Hercegistes Prusu pergulditas. [J. Bretkūno pratarmė, p. 2—3]. Karaliaučius, G. Osterbergerio sp., 1589. [156] p. su gaid.— Pratarmės tekstas lot. k.— Got. ir lot. šriftas.— Upsalos un-to b-ka; LKLIB, LKR, LRB — fotokopijos; MAB — mikrofilmas.

Turinyje: 76 giesmės, kai kurios su gaidomis, daugiausia paimtos iš M. Mažvydo katekizmo ir redaguotos.

Taip pat: Paraphrasis, permanitina poteraus malda, per Martina Moswida ischguldita, p. 140—156.

□ Kancionalas nekuru Giesmiu, Basznicziole Diewa, ant didziun Schwencziun Saenu budu giedamuiu. Karaliaučius, G. Osterbergerio sp., 1589. [64] p. su gaid.— Got. ir lot. šriftas.— Upsalos un-to b-ka; LKLIB, LKR ir LRB — fotokopijos.

Turinyje: 17 liturginių M. Mažvydo giesmyno perredaguotų ir pataisytų giesmių su gaidomis.

□ Kollectas Alba Paspalitas Maldas, prastasu Nedeliasu ir didzosu Schwentesu, per wissus maetus Hercegisteie Prusu giedamas isch Wokischko lieszuwio, ing Lietuwischka pergulditas, Per Jana Bretkuna. Karaliaučius, G. Osterbergerio sp., 1589. [32] p. su gaid.— Got. ir lot. šriftas.— Upsalos un-to b-ka; LKLIB, LRB, LKR — fotokopijos.— Taip pat kn.: Zengštokas L. Giesmės chrikščioniškos. Karaliaučius, 1612. lap. 116, [1—5].

Maldaknygė sudaryta iš redaguotų ir papildytų M. Mažvydo giesmyno maldų. Įdėtos ir dvi giesmės. 1612 „Kolektos" buvo prijungtos prie L. Zengštoko giesmyno.

□ Postilla, tatai esti Trumpas ir Prastas Ischguldimas Euangeliu, sakamuiu Baszniczoie Krikschonischkoie... Per Jana Bretkuna Lietuwos Plebona Karaliaucziuie Prususu. [Aut. pratarmė, p. 3—8]. D. 1—2. Karaliaučius, G. Osterbergerio sp., 1591.— Pratarmės tekstas lot. k.— Got. ir lot. šriftas.— LKLIB, MAB, VUB.

D. 1. ...nuog Aduento ik Waeliku. [8], 431, [2] p. su iliustr.

Turinyje taip pat: Passio, tatai esti Muka pono musu Jezaus Christaus iš keturu Euangelistu.

D. 2. ...nuog Waeliku ik Aduento. 525, [2] p. su iliustr.

Postilę redagavo J. H. Hopneris vyresnysis, S. Vaišnoras, Z. Blotnas vyresnysis, J. Bylaukis, A. Rodūnionis jaunesnysis ir D. Galas.

BIBLIJOS IŠTRAUKŲ PUBLIKACIJOS

□ Geitler L. Litauische Studien. Prag, 1875, p. 12—15.

□ Biržiška M. Rinktiniai mūsų senovės raštai. K., 1927, p. 119—120.

□ Volteris E. Lietuviška chrestomatija. Kn. 2. Laida 2. Peterburgas, 1904, sklt. 471—476.

☐ Gerulis J. Senieji lietuvių skaitymai. D. 1. K., 1927, p. 95—109, su faks.

☐ Lietuvių poezija. T. 1. V., 1967, p. 42—44.
Taip pat 1969 leid.

* * *

☐ Prisiega. [J. Gerulio publ. ir koment.].—„Studi baltici" (Roma), 1936, vol. 5, p. 48—52.

PERSPAUSDINTOS IŠTRAUKOS

„POSTILĖ"

☐ Volteris E. Lietuviška chrestomatija. Kn. 1. Peterburgas, 1901, sklt. 17—27.

☐ Biržiška M. Rinktiniai mūsų senovės raštai. K., 1927, p. 19—25.

☐ Gerulis J. Senieji lietuvių skaitymai. D. 1. K., 1927, p. 111—116, su iliustr.

☐ Lietuvių literatūros istorijos chrestomatija. Feodalizmo epocha. V., 1957, p. 84—90, su faks.

„GIESMĖS DUCHAUNOS"

☐ Biržiška M. Rinktiniai mūsų senovės raštai. K., 1927, p. 120—121.

☐ Gerulis J. Senieji lietuvių skaitymai. D. 1. K., 1927, p. 89—94.

NESPAUSDINTI VERTIMAI

☐ * **Paruum Corpus doctrinae Christianae Mathiae Judicis.** [Mato Teisėjo krikščioniškos doktrinos mažasis rinkinys. Labguva, 1567—1569].— Aprašyta pagal: Gerullis G. Zu Johannes Bretke.—„Studi baltici", 1936, vol. 5, p. 52.

☐ * **Chronicon des Landes Preussen.** Colligirt durch Joannen Bretkiun Pfarrher zu Labiau (prieš 1584).

Bretkūno istorinio veikalo rankraštis literatūroje minimas pavadinimais: „Historia rerum prussicarum" ir „Summarische und warhaftige Beschreibung des alten und edelen Landes zu Preussen..."

☐ **Prisiega.** „Esch N prisiekiù Diewûi, kaip esch tû klaûsimû, kûriû klaûstas bûsi, kiek esch apetatai szinnaû, pilnai tiesą nariû sakijti..."— Gravdinimas Poprisiegos. „Dabakes, idant nû tiesa sakitûmbei, ka bûsi klaûstas..." [Teisme duodamos priesaikos formulė]. Labguva, 1584.— Lygiagr. tekstas vok. k.— Getingeno valst. archyvas; LKR — fotokopija; MAB — mikrofilmas.

☐ * **Augustana Confessio.** [Karaliaučius, apie 1589].— Aprašyta pagal: Gerullis G. Zu Johannes Bretke.—„Studi baltici", 1936, vol. 5, p. 52.

□ * **Korvinas [Antonius?]** Postilla Corvinj in Evangelia Dominicalia. [Postilė prie sekmadienio evangelijų. Karaliaučius(?), apie 1589].— Aprašyta pagal: Gerullis G. Zu Johannes Bretke.—„Studi baltici", 1936, vol. 5, p. 52.
Rankraštis turbūt yra vokiečių teologo A. Korvino [tikr. pavardė *Reabener*] postilės, išėjusios pirmą kartą 1536, vertimas.

□ * **Liuteris Martinas.** Schmalcaldiij Articulj. [Karaliaučius(?), apie 1589].— Aprašyta pagal: Gerullis G. Zu Johannes Bretke.—„Studi baltici", 1936, vol. 5, p. 52.

□ * **Vigandas Johanas.** Corpusculum doctrinae Christianae Johannis Wigandj. [Trumpas krikščionių doktrinos išdėstymas. Karaliaučius(?), apie 1589].— Aprašyta pagal: Gerullis G. Zu Johannes Bretke.—„Studi baltici", 1936, vol. 5, p. 52.

□ **Biblia tatai esti Wissas Schwentas Raschtas, Lietúwischkai pergúlditas per Jana Bretkúna Lietúwos Plebona Karaliaucziúie.** D. 1—8. [Labguva—Karaliaučius], 1579—1590. [1908] lap.— VUB — fotokopija.

[D. 1]. Pirmos knigos Moseschavs. 1588, liepos 3. [284] lap.

D. 2. Knigos Iosva. 1588, rugsėjo 13 — 1590, sausio 3. [230] lap.

D. 3. Pirmos knigos Chronikŭ. Galas Giesmiú giẽsmes Salómono. 1590, sausio 7. [222] lap.

D. 4. Iesaiaschvs pranaschas. Galas prarako Danielo. 1590, kovo 11. [270] lap.

D. 5. Pranaschas Hosė Aschvs. Galas Knigŭ Sẽnoio Testamento. 1590, rugpjūčio 9. [237] lap.

D. 6. Psalteras ing Lietvwischką Lieszvwį. Galas Psaltero. 1580, gegužės 20. [135] lap.

D. 7. Navias Testamentas. Galas Darbú [Weikalú] Apaschtalŭ. 1580. [297] lap.

D. 8. Galas nauio Testamento. 1579, spalio 9 — 1580, balandžio 1. [233] lap.
Bretkūnas biblią vertė iš M. Liuterio vokiškojo vertimo, lygindamas su hebrajiškais, graikiškais bei lotyniškais tekstais. Vertimą tikrino Rytų Prūsijos kunigai: D. Galas, Z. Blotnas vyresnysis, A. Rodūnionis jaunesnysis, N. Slautila, J. Rėza, D. Kleinas, J. Gedkantas, J. Bylaukis ir J. Hopneris vyresnysis. Bretkūnas atskirai buvo parengęs spaudai vieną šio rankraščio dalį — Naująjį testamentą, bet ir jis liko nespausdintas, tiktai 1625 J. Rėza perredagavęs išspausdino Bretkūno verstas Dovydo psalmes.

II

LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 1. V., 1957, p. 161—167.— **Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija.** T. 1. V., 1966, p. 265—266.— **Biržiška M.** Mūsų raštų istorija. D. 1. 2-asis leid. K., 1925, p. 19.— **Biržiška V.** Aleksandrynas. D. 1. Čikaga, 1960, p. 158—177.— **Biržiška V.** Lietuviškų knygų istorijos bruožai. D. 1. K., 1930, p. 43—45.— **Bruožis A.** Mažosios Lietuvos buvusiejie rašytojai... Tilžė, 1920, p. 15—16.— Antr. p. aut.: Probočių Anūkas.— **Gabrys J.** Lietuvių literatūros apžvalga. D. 1. K., 1914, p. 83—88.— **Garsūs** senovės lietuviai. Kaip J. Bretkūnas vertė šv. Raštą.—„Mūsų rytojus", 1934, gegužės 23, Nr. 39.— Parašas: J. M-s.— **Gerulis J.** Senieji lietuvių skaitymai. D. 1. K., 1927, p. 87—89, 94—97, 109—110, 117.— **Hermanas E.** Ar Bretkūnas buvo

lietuvių kilmės? —„Lietuvos aidas", 1933, vasario 21, Nr. 42.— **Ivinskis Z.** Medžių kultas lietuvių religijoje.—„Soter", 1939, Nr. 28, p. 131—132.— **Jovaišas A.** Liudvikas Rėza. V., 1969, p. 133, 160, 162—163, 167—169 ir kt.— **Jurginis J.** Renesansas ir humanizmas Lietuvoje. V., 1965, p. 102, 151, 209, 211 ir kt.— **Jurgutis V.** Gauti Bretkūno knygų mikrofilmai.—„Literatūra ir menas", 1960, sausio 16.— **Jurgutis V.** Jonas Bretkūnas.—„Bibliotekų darbas", 1961, Nr. 5, p. 36—38.— **Kabelka J., Lebedys J.** Nauji duomenys apie B. Vilento literatūrinę veiklą.—„Baltistica", 1966, t. 2, sąs. 2, p. 210, 211, 212.— Santr. vok. k.— **Lebedys J.** Jonas Bretkūnas.— Kn.: Lebedys J. Lituanistikos baruose. T. 1. V., 1972, p. 87—94.— **Lebedys J.** Mikalojus Daukša. V., 1963, p. 183—185, 198—199, 260—263 ir kt.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 4. K., 1936, sklt. 651—654.— **Merkelis A.** Jonas Bretkūnas (1532—1602).—„Lietuvos aidas", 1932, gruodžio 28, Nr. 294.— **Pirmieji** mūsų rašytojai.— Leid.: „Sprovės" kalendorius 1934 metams. K., 1933, p. 85—86.— **Šimelpenigis A.** Diewiszką maloningą Aplankimą Lietuwos, ne pakentė, ne pagyręs. [Eiliuota pratarmė].— Kn.: Biblia... 2-asis leid. Karaliaučius, 1755, p. [22].— Parašas: A.F.S.P.P.— Taip pat: Biržiška M. Rinktiniai mūsų senovės raštai. K., 1927, p. 220.— **Vileišis V.** Mažosios Lietuvos etnografinis charakteris nuo reformacijos ligi 1719 m. maro.—„Akademikas", 1935, Nr. 4, p. 97.— **Vileišis V.** Tautiniai santykiai Maž. Lietuvoje. K., 1935, p. 119—120.— **Bertuleit J.** Die Reformation unter der preussischen Litauern. Th. 1.—„Jahrbuch der Synodalkommission und des Vereins für ostpreussische Kirchengeschichte", 1932, p. 40—48, 70.— Vok. k.— **Bezzenberger A.** Sitzung am 22. Mai 1891.—„Sitzungsberichte der Altertumsgesellschaft Prussia für das siebenundvierzigste Vereinsjahr (1891/92)", 1892, H. 17, p. 22—23.— Vok. k.— **Bezzenberger A.** Zur litauischen Literaturgeschichte.—„Mitteilungen der Litauischen literarischen Gesellschaft", 1889, H. 14, p. 121—128.— Vok. k.— **Encyklopedja** Powszechna S. Orgelbranda. T. 3. Warszawa, 1898, p. 88.— Lenkų k.— **Gaigalat W.** Die evangelische Gemeinschaftsbewegung unter den preussischen Litauern. Königsberg, 1904, p. 27.— Vok. k.— **Gerullis G.** Vaclovas Biržiška. Lietuvių bibliografija. D. 1. K., 1924 [Rec.].—„Tauta ir žodis", 1926, kn. 4, p. 677.— Vok. k.— **Hartknoch A.** Chronik und Statistik der evangelischen Kirchen in den Provinzen Ost- und Westpreussen. Neidenburg, 1890, p. 7.— Vok. k.— **Hermann E.** Bemerkungen zum altlitauischen Schrifttum in Preussen.—„Nachrichten von der Gesellschaft der Wissenschaften zu Göttingen". Philologisch historische Klasse. 1923, p. 108—120.— Taip pat atsk. atsp., 1924.— **Vok. k.— Latviešu** konversācijas vārdnīca. T. 2. Rīgā, 1928—1929, sklt. 2878.— **Latvių k.— Mannhardt W.** Letto-Preussische Götterlehre. Riga, 1936, p. 421—425.— Vok. k.— **Quandt J.** In Christo herzlich geliebter Leser! — Kn.: Biblia... Karaliaučius, 1735, p. [10, 16].— Vok. k.— **Rhesa J.** Vorrede.— Kn.: Biblia... Karaliaučius, 1816, p. III, IV, VII.— Vok. k.— **Siarczyński F.** Obraz wieku panowania Zygmunta III. Cz. 1. Lwów, 1828, p. 44—45.— Lenkų k.— **Stankiewicz M.** Bibliografia litewska od 1547 do 1701 r. Cz. 2. Kraków, 1889, p. 10—11, 15—16.— Lenkų k.— **Tetzner F.** Die Slawen in Deutschland. Braunschweig, 1902, p. 41, 51, 89, 96.— Vok. k.— **Wielka** Encyklopedya Powszechna Ilustrowana. T. 9. Warszawa, 1893, p. 427—428.— Lenkų k.

APIE RAŠTŲ KALBĄ

Ambrazas V. Absoliutinis naudininkas XVI—XVII a. lietuvių kalbos paminkluose.—„Lietuvių kalbotyros klausimai", 1962, t. 5, p. 34—40 ir kt.— Santr. rusų k.— **Ambrazas V.** Dėl absoliutinio naudininko ir atitinkamų šalutinių sakinių vartosenos XVI—XVII a. lietuvių kalbos paminkluose.—„LTSR MA darbai". Ser. A., 1959, t. 1, p. 217—232.— Santr. rusų k.— **Ambrazas V.** Dėl vadinamojo „absoliutinio įnagininko" XVI—XVII a. lietuvių kalbos paminkluose.—„Lietuvių kalbotyros klausimai", 1959, t. 2, p. 48—52, 54.— Santr. rusų k.— **Ambrazas V.** Galininkas su dalyviu XVI—XVII a. lietuvių kalbos paminkluose. (Paplitimas ir santykis su originalų konstrukcijomis).—„Lietuvių kalbotyros klausimai", 1969, t. 11, p. 42—49 ir kt.— Santr. rusų k.— **Ambrazas V.** Galininkas su padalyviu senuosiuose lietuvių kalbos paminkluose.—„Baltistica", 1968, t. 4, sąs. 2, p. 196—205 ir kt.— Santr. vok. k.— **Buchienė T., Palionis J.** Pirmosios spausdintos lietuvių kalbos gramatikos.— Kn.: Pirmoji lietuvių kalbos gramatika. 1653 m. V., 1957, p. 20—21.— **Dumčius J.** Antikiniai tikriniai vardai lietuvių raštuose.—„Vilniaus un-to mokslo darbai". Ist.-filol. mokslų ser., 1958, t. 4, p. 83—85.— Santr. rusų k.— **Jakulis A.** Būdingieji būtojo dažninio ir būsimojo laikų vartojimo atvejai XVI—XVII a. lietuvių raštuose.—„Baltistica", 1966, t. 2, sąs. 2, p. 159, 161—163, 166 ir kt.— Santr. rusų k.— **Kazlauskas J.** Daiktavardžių (i)u linksniavimo nykimas.—„Lietuvių kalbotyros klausimai", 1959, t. 2, p. 24, 26, 28, 34 ir kt.— Santr. rusų k.— **Kazlauskas J.** Lietuvių kalbos istorinė gramatika. V., 1968, p. 130, 131, 132 ir kt.— **Palionis J.** Lietuvių literatūrinė kalba XVI—XVII a. V., 1967, p. 26—28, 42, 44 ir kt.— **Zinkevičius Z.** Lietuvių kalbos įvardžiuotinių būdvardžių istorijos bruožai. V., 1957, p. 13, 29, 91 ir kt.— **Žulys V.** Kaip L. Rėza keitė Bretkūno leksiką.—„Kalbotyra", 1966, t. 14, p. 149—159.— **Žulys V.** Keleto retų žodžių istorija.—„Baltistica", 1966, t. 1, sąs. 2, p. 151—161.— Santr. rusų k.— **Žulys V.** Retas kalbų interferencijos atvejis.—„Kalbotyra", 1971, t. 23, sąs. 1, p. 104—106.— **Зинкявичюс З.** Некоторые вопросы образования местоименных прилагательных в литовском языке.—«Вопросы языкознания», 1958, вып. 3, с. 56, 69, 79 и др.— **Поржезинский В. К.** К истории форм спряжения в балтийских языках. М., 1901, с. 25, 28—29 и др.— **Arumaa P.** Untersuchungen zur Geschichte der litauischen Personalpronomina. Tartu, 1933, p. 77—78, 153—154, 162—166 ir kt.— Vok. k.— **Hermann E.** Litauische Studien. Berlin, 1926, p. 16—22, 103—104, 116—118 ir kt.— Vok. k.— **Nieminen E.** Der urindogermanische Ausgang -āi des Nominativ-Akkusativ Pluralis des Neutrums im Baltischen. Helsinki, 1922, p. 42, 54.— Vok. k.— **Specht F.** Zur Endung der 2. Pluralis im Litauischen.—„Archivum philologicum", 1931, kn. 2, p. 47—57.— Vok. k.— **Wijk N.** Die pronominalen Adessivformen des Altlitauischen.—„Archivum philologicum", 1933, kn. 4, p. 47—49, 54 ir kt.— Vok. k.

APIE ATSKIRUS DARBUS

Giesmynai. Girdzijauskas J. Lietuvių eilėdara. V., 1966, p. 67—74.— **Barwiński E., Birkenmajer L., Łoś J.** Sprawozdanie z poszukiwań w Szwecyi. Kraków, 1914, p. 277—278.— Lenkų k.— **Ostermeyer G.** Erste litauische

Liedergeschichte. Königsberg, 1793, p. 18--23.— Vok. k.— **Schwede R.** Zur Geschichte der litauischen Gesangbücher.—„Mitteilungen der Litauischen literarischen Gesellschaft", 1891, Bd. 3, H. 16, p. 398—399.— Vok. k.

„Postilė". **Basanavičius J.** Bretkuno „postilla".—„Aušra", 1885, Nr. 12, p. 401—402.— Parašas: J.Bs.— **Lebedys J.** J. Bretkūnas — Mažosios Lietuvos prozos pagrindėjas.— Kn.: Lebedys J. Lituanistikos baruose. T. 1. V., 1972, p. 95—110, su faks.— **Bezzenberger A.** Beiträge zur Geschichte der litauischen Sprache auf Grund litauischer Texte des XVI. und des XVII. Jahrhunderts. Göttingen, 1877, p. XV.— Vok. k.— **Geitler L.** Bretkunova litavska Postilla iz god. 1591.—„Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti", 1877, kn. 40, p. 116—129.— Serbų k.— **Hermann E.** Über die Entwicklung der litauischen Konjunktionalsätze. Jena, 1912, p. 28—29.— Vok. k.— **Leskien A.** Litauische Partikeln und Konjunktionen (in Bretkuns Postille).—„Indogermanische Forschungen", 1903, Bd. 14, p. 89—113.— Vok. k.

Rankraščiai. **Gerullis G.** Bretke als Geschichtsschreiber.—„Archiv für slavische Philologie", 1926, Bd. 40, p. 117—127.— Vok. k.— **Gerullis G.** Zu Johannes Bretke.—„Studi baltici", 1936, vol. 5, p. 52.— Vok. k.— **Hennenberger C.** Erclerung der Preüssischen grössern Landtafel oder Mappen. Königsberg, 1595, p. [12].— Vok. k.— **Prätorius M.** Deliciae Prussicae oder Preussische Schaubühne. Berlin, 1871, p. 3, 8, 27 ir kt.— Vok. k.

„Biblija". **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 3. K., 1935, sklt. 819—820.— **Žulys V.** Jonas Rėza ir jo psalmyno pasirodymo aplinkybės.—„Literatūra", 1971, t. 14, sąs. 1, p. 83—84, 87—90, 93—94.— Santr. rusų ir vok. k.— **Falkenhahn V.** Der Übersetzer der litauischen Bibel Johannes Bretke und seine Helfer. Beiträge zur Kultur und Kirchengeschichte Altpreussens. Königsberg—Berlin, 1941. 487 p. — Vok. k.— **Rhesa L.** Geschichte der littauischen Bibel. Königsberg, 1816, p. 8—21, 43.— Vok. k.— **Rhesa L.** Philologisch-kritische Anmerkungen zur litthauischen Bibel. Bd. 1. Königsberg, 1816, 78 p.; Bd. 2, 1824. 116 p.

Jokūbas BRODOVSKIS (prieš 1695—1744)

Tautosakos rinkėjas, leksikografas. Kilęs iš neturtingos šeimos nuo Geldapės, Darkiemio aps. (Rytų Prūsija). Mirė 1744 Trempuose.

Mokėsi Karaliaučiaus Senamiesčio mokykloje. 1710 įstojo į Karaliaučiaus universitetą. Spėjama, kad jo nebaigė, nes nuo 1713 iki mirties buvo Trempų bažnytinės mokyklos precentoriumi — vaikų mokytoju.

Parengė didžiulį vokiečių—lietuvių ir lietuvių—vokiečių kalbų žodyną, kuriam medžiagą rinko visą gyvenimą. Naudojosi ir rankraštiniu F. Pretorijaus žodynu, biblijos vertimu (1735), vokišką—lietuvišką žodyno dalį parengė pagal F. Hako žodyną. Brodovskio žodynas (išliko per 1000 rankr. puslapių) yra pirmasis lietuvių kalbos žodynas,

kur žodžių reikšmės iliustruotos gyvosios kalbos ir tautosakos pavyzdžiais. Tai stambiausias XVIII a. smulkiosios lietuvių tautosakos rinkinys (beveik 2000 patarlių, priežodžių ir per 100 mįslių, be to, dainų nuotrupų). Žodynu naudojosi vėlesni žodynų bei gramatikų autoriai: G. Ostermejeris, K. G. Milkus, A. Šleicheris, G.H.F. Neselmanas ir kt. Jo medžiagą dabar naudoja akademinio „Lietuvių kalbos žodyno" rengėjai, tautosakos tyrinėtojai.

I
DARBAI

□ **Lexicon Germanico-Lithvanicvm et Lithvanico-Germanicvm.** Darinnen so wohl die Vocabula Biblica Veteris et Novi Testamenti, als auch Vocabula Domestica item ueber zwey Tausend Proverbia und ueber ein Hundert Aenigmata Lithvanica und viele Phrases anzutreffen und also wo nicht gantz voellig doch ziemlich Complet ist Welches alles Gott allein zu Ehren und denen Libhabern der Littauischen Sprache zum Besten mit groszer Muehe und Fleisz zusammen getragen von Iacobo Brodowskij Praecentore Trempensi. [Vokiečių—lietuvių ir lietuvių—vokiečių kalbų žodynas... D. 1—2. Trempai, 1713—1744].— Rankraštis.
[D. 1]. [2], 1050 [+?] p.— MAB.
[D. 2]. 461 p.
Žodyno antroji dalis neišlikusi. Aprašyta pagal šaltinius.

IŠTRAUKŲ PUBLIKACIJOS

□ **J. Brodovskio žodyno ir anoniminio rinkinio tautosaka.**— Kn.: Smulkioji lietuvių tautosaka XVII—XVIII a. V., 1956, p. 41—499.

□ Mannhardt W. Letto-Preussische Götterlehre. Riga, 1936, p. 609—614.

□ Schleicher A. Handbuch der litauischen Sprache. T. 2. Litauisches Lesebuch und Glossar. Prag, 1857, p. 55—113.

II
LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 1. V., 1957, p. 232—235, su faks.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 267—268, su faks.— **Biržiška V.** Aleksandrynas. D. 2. Čikaga, 1963, p. 55—56.— **Biržiška V.** Lietuviškų knygų istorijos bruožai. T. 1. K., 1930, p. 102.— **Lebedys J.** Pirmieji smulkiosios lietuvių tautosakos rinkiniai.— Kn.: Smulkioji lietuvių tautosaka XVII—XVIII a. V., 1956, p. 14—30, su faks.— **Lebedys J.** Lituanistikos baruose. T. 1. V., 1972, p. 163, 165—176, 181—183, su faks.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 4. K., 1936, sklt. 745—746.— **Lietuvių** tautosakos apybraiža. V., 1963, p. 29—30, su faks.— **Rankraščių** rinkiniai. V., 1963, p. 190—191.— **Балтрамайтис С.**

Сведения о литовских рукописях.—«Живая старина», 1894, вып. 1, с. 101.— **Erler G.** Die Matrikel der Albertus-Universität zu Königsberg i. Pr. Bd. 2. Leipzig, 1911/1912, p. 264.— Vok. k.— **Krause A. G.** Litthauen und dessen Bewohner. Königsberg, 1834, p. 137.— Vok. k.— **Mielcke Ch. G.** Littauisch-deutsches und deutsch-littauisches Wörter-Buch... Königsberg, 1800, p. [6—7].— Vok. k.— **Nesselmann G.H.F.** Wörterbuch der litauischen Sprache. Königsberg, 1851, p. VI.— Vok. k.— **Ostermeyer G.** Gedanke von den alten Bewohnern des Landes Preussen... Königsberg—Leipzig, 1780, p. XI, XXXV—XXXVII.— Vok. k.— **Schleicher A.** Das brodowskische Lexicon und der älteste Catechismus.—„Sitzungsberichte der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. Philosophisch-historische Classe", 1853, Bd. 11, H. 1, p. 81—87.— Vok. k.

Vytautas BUBNYS (g. 1932)

Prozininkas, dramaturgas.

Gimė 1932.IX.9 Čiudiškių k. (Prienų r.). 1953 baigė Prienų vid. mokyklą, 1957 Vilniaus Pedagoginio instituto Lietuvių kalbos ir literatūros fak. 1957—65 dirbo pedagoginį darbą Kaune. 1966—74 žurn. „Moksleivis" vyriaus. redaktorius. TSKP narys nuo 1963. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1958, nuo 1970 v-bos narys, nuo 1976 v-bos pirmininko pavaduotojas.

Kūrinius spausdina nuo 1953. Pirmoji knyga, apysaka „Beržai svyruokliai", 1959. Rašo romanus, apysakas, apsakymus, vaizdelius suaugusiems ir vaikams. 1960 Kauno Dramos teatras pastatė jo pjesę „Žvaigždės negęsta". Pagal apysaką „Beržai svyruokliai" pastatytas televizijos filmas (1962), pagal apysaką „Arberonas" kino filmas „Mažoji išpažintis" (1971), pagal romaną „Po vasaros dangum" kino filmas „Perskeltas dangus" (1974), pagal romaną „Nesėtų rugių žydėjimas" to paties pavadinimo kino filmas (1978). Žemaitės literatūros premija (1970) už apsakymų rinkinį „Gegužio nemiga", Lietuvos komjanimo premija (1970) už apysaką „Arberonas", LTSR respublikinė premija (1974) už romaną „Po vasaros dangum". 1976 P. Ziberto literatūros premija už romaną „Nesėtų rugių žydėjimas". Yra paskelbęs apybraižų, publicistinių ir literatūrinių straipsnių, recenzijų.

I
GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

□ **Beržai svyruokliai.** Apysaka. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1959. 288 p. su portr.

Pirmoji publ.: „Pergalė", 1958, Nr. 4.

Išt r.: „Jaunimo gretos", 1958, Nr. 1.—„Moksleivis", 1958, Nr. 7/8.—„Komjaunimo tiesa", 1958, spalio 1, su iliustr.

☐ **Lapams krintant.** Apysaka. V., „Vaga", 1966. 201 p.

Pirmoji publ.: „Tarybinis mokytojas", 1964, rugsėjo 20 — spalio 1, 8, 13—29; lapkričio 5, 12—22, 29; gruodžio 5—17.
Ištr.: „Tarybinis mokytojas", 1963, vasario 3—14, su iliustr.—„Kauno tiesa", 1963, vasario 24, 26.—„Literatūra ir menas", 1963, gruodžio 7, su iliustr.—„Komjaunimo tiesa", 1964, rugsėjo 6.

☐ **Arberonas.** Apysaka. [Iliustr. A. Skliutauskaitė]. V., „Vaga", 1969. 175 p. su iliustr.

Taip pat 1972 leid.

Pirmoji publ.: „Nemunas", 1968, Nr. 11—12.

☐ **Gegužio nemiga.** Apsakymai. V., „Vaga", 1969. 210 p.

Turinys: *Tą vakarą:* Šermukšniai prie kelio; Tą vakarą; Tiitas; Vilius; Gerosios Vilties gatvė; Lūžusi slidė; Ketvirtadienį, trečią valandą; Šiąnakt; Rankos.— *Gegužio nemiga:* Senojo eigulio sūnus; Geri žmonės; Antanukas; Aš kalbu; Gegužio nemiga; Seniai; Ką ji pasakys...; Dalgių muzika; O giria vis ošė.— *Akimirkos:* Juoda saulė; Vienoje kupe; Duobė; Buratinas; Ar galima pabėgti?; Laiškas; Zoologijos sode — dramblys.

☐ **Alkana žemė.** Romanas. V., „Vaga", 1971. 398 p.

Pirmoji publ.: „Nemunas", 1970, Nr. 9—11.
Ištr.: „Švyturys", 1970, Nr. 7.—„Tiesa", 1970, rugpjūčio 8.—„Valstiečių laikraštis", 1970, rugpjūčio 29.

☐ Po **vasaros dangum.** Romanas. [Iliustr. K. Juodikaitis]. V., „Vaga", 1973. 444 p.

Pirmoji publ.: „Pergalė", 1973, Nr. 6—8.
Ištr.: „Kalba Vilnius", 1972, Nr. 47.—„Literatūra ir menas", 1973, balandžio 28.

VAIKAMS

☐ **Saulėtą vasarą.** Iliustr. O. Kirnaitė. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1960. 139 p. su iliustr.

Turinys: Saulėtą vasarą. *[Apysaka].— [Apsakymai]:* Pamotė; Suplėšyta knyga; Aš lauksiu; Keistuolis.

☐ **Ramūnas.** Apysaka. Iliustr. A. Vitulskis. V., „Vaga", 1964. 96 p.

Pirmoji publ.: „Kauno tiesa", 1964, gegužės 24, 27, 28, 30; birželio 3—18, 20, su iliustr.
Ištr.: „Lietuvos pionierius", 1964, vasario 1, 5.

☐ **Vyras kaip pipiras.** [Vaizdeliai. Ikimokykl. amž. vaikams]. Iliustr. K. Juodikaitis. V., „Vaga", 1965. [28] p. su iliustr.

☐ **Ajerai kvepia.** [Apsakymai]. Iliustr. B. Jočiūnaitė. V., „Vaga", 1967. 125 p. su iliustr.

Turinys: Knyga; Dovana; Ajerai kvepia; Elgeta.— Kaip juodas šešėlis. [*Apysaka.* Pirmoji publ.: „Pergalė", 1965, Nr. 4. Ištr.: „Kauno tiesa", 1965, kovo 14].— Balta dėmė; Trys karo žingsniai; Žaltvykslės; Vėžiai; Egzaminas; Žmogus; Povilas.

☐ **Kaltė.** 3 v. pjesė. V., „Vaga", 1971. 59 p.

Pirmoji publ.: „Lietuvos pionierius", 1971, vasario 20—24, kovo 3—13.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **Korespondencija.** [Apsakymas].—„Švyturys", 1953, Nr. 24, p. 7—9, su iliustr.

☐ **Sėja.** [Apsakymas].—„Švyturys", 1954, Nr. 13, p. 7—9, su iliustr.

☐ **Broliai.** Apsakymas.—„Jaunieji", 1955, kn. 7, p. 16—26.
☐ **Natalė.** Apsakymas.—„Jaunimo gretos", 1955, Nr. 10, p. 10—12, su iliustr.
☐ **Debesys sklaidosi.** Apysaka.—„Jaunieji", 1956, kn. 8, p. 7—131.

Išt r.: „Tarybinė moteris", 1955, Nr. 10.—„Komjaunimo tiesa", 1955, lapkričio 20.—„Tarybinis studentas" (VPI), 1956, kovo 1.

☐ **Vėjas *nuo* Nemuno.** Apsakymas.—„Pergalė", 1959, Nr. 1, p. 96—103, su iliustr.
☐ **Gyvenimo kaina.** („Tiesos" apsakymo konkursui).—„Tiesa", 1960, birželio 5.
☐ [**Nespausdinto** romano ištraukos]: „Komjaunimo tiesa", 1960, lapkričio 5.—„Tiesa", 1961, vasario 12, 14, 15, su iliustr.; balandžio 6, 7; birželio 3, 4.—„Kauno tiesa", 1961, balandžio 30.—„Švyturys", 1961, Nr. 14, p. 13—14, su iliustr.—„Jaunimo gretos", 1961, Nr. 9, p. 11—12, su iliustr.
☐ **Tai tu, mama...** („Tiesos" apsakymo konkursui).—„Tiesa", 1961, gruodžio 5.
☐ **Tas vienas vakaras.** Apsakymas.—„Švyturys", 1964, Nr. 11, p. 18—19, su iliustr.
☐ **Mes tylėjome.** Apsakymas.—„Tarybinis mokytojas", 1966, vasario 27.
☐ **Jis išėjo.** Apsakymas.—„Literatūra ir menas", 1966, balandžio 9, su iliustr.
☐ **Ir šiandien, ir rytoj...** Vieno veiksmo pjesė.—„Moksleivis", 1966, Nr. 8, p. 43—48, su iliustr.
☐ **Ateis mama.— Talentas.— Nuo kalnelio.** Trys trumpi apsakymai.—„Tiesa", 1968, rugsėjo 29.
☐ **Dalgių muzika.**— Rink.: Lietuvių tarybinė novelė. V., 1969, p. 370—376.
☐ **Birželio lietus.** [Apsakymas. Su red. priedašu].—„Kalba Vilnius", 1969, Nr. 33, p. 12, su iliustr.
☐ **Marta.** Apsakymas.—„Pergalė", 1969, Nr. 11, p. 96—99.
☐ **Sunki tyla.** Novelė.—„Vakarinės naujienos", 1970, gegužės 29.
☐ **Baltas vėjas.** Apysaka.—„Nemunas", 1973, Nr. 12, p. 8—22, su portr.

* * *

☐ **Kerštas.** [Apsakymas. Iliustr. R. Ulbikaitė].— Rink.: Būk pirmas. V., 1973, p. 23—31.

LITERATŪRINIAI STRAIPSNIAI, PUBLICISTIKA

☐ **Gyvenimas ir mes, jaunieji.**—„Literatūra ir menas", 1963, balandžio 20.
Lietuvių tarybinių rašytojų uždaviniai.

☐ **O vis dėlto — skola.** Jaunimo literatūros problemos.—„Komjaunimo tiesa", 1966, gegužės 8.

☐ **Nutrūkusi daina.** [Apybraiža].— Rink.: Šitaip ėjo komjaunuoliai. V., 1963, p. 73—86.
Apie hitlerinės okupacijos metu žuvusį Kauno m. komjaunuolį Algirdą Paulauską.

☐ **Pro rūko uždangą.** Apybraiža.—„Pergalė", 1964, Nr. 5, p. 107—123.
Kelionės po Didžiąją Britaniją įspūdžiai.

☐ **Jaunajam skaitytojui — didžiąją literatūrą.** [Su red. prierašu].—„Literatūra ir menas", 1969, gruodžio 27.

☐ **Pilietinė pareiga ir atsakomybė.**—„Literatūra ir menas", 1970, birželio 6.— Aut. nurodytas tekste.

Kalba V LTSR rašytojų suvažiavime.

☐ **Apie šiandieną ir rytdieną galvojant.**—„Pergalė", 1971, Nr. 2, p. 3—6.

Lietuvių tarybinės literatūros uždaviniai.

☐ **Didis rūpestis mažaisiais.**—„Tiesa", 1971, balandžio 20.

Apie lietuvių literatūrą vaikams.

☐ **Herojai — gyvenime.** Rašyt. V. Bubnio ir kritiko S. Lipskio pokalbis.— „Literatūra ir menas", 1972, rugsėjo 9.

☐ **А все-таки — в долгу.** Проблемы литературы для юношества.—«Комсомольская правда» (В.), 1966, 8 мая, с ил.

GROŽINIAI KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

RUSŲ KALBA

☐ **Березы на ветру.** Роман и повесть. Пер. с литов. В. Чепайтиса. [Ил. Р. Дихавичюс]. М., «Сов. писатель», 1972. 368 с. с портр.

Содерж.: Жаждущая земля. *Роман.* [Также: «Новый мир», 1972, № 10—11].— Березы на ветру. *Повесть.*

☐ **Жаждущая земля.** Роман и рассказы. Пер. с литов. [В. Чепайтис, Д. Эпштейнайте и др. Закл. статья Ю. Некрошюса. Ил. А. Бахнова]. М., «Молодая гвардия», 1973. 319 с. с ил.

Содерж.: Жаждущая земля.— *Рассказы:* Сын старого лесника; Сломанная лыжа; Яма; Марта; В четверг, в три...; Однажды вечером; В зоопарке — слон.

* * *

☐ **Душистый аир.** Рассказы и повесть. [Для средн. и ст. школьного возраста]. Пер. с литов. [Д. Эпштейнайте. Ил. Э. Жяуберис]. М., «Дет. лит.», 1972. 159 с. с ил.

Содерж.: *Рассказы:* Книга; Подарок; Душистый аир; Нищий; Силки; Словно черная тень...; Белое пятно; История одного велосипеда; Блуждающие огоньки; Раки; Экзамен; Человек; Косы звенят; Повилас; Страх; Лекарство.— Рамунас. *Повесть.*

☐ **Учительница приехала.** [Отр. из повести «Тучи рассеиваются»].—«Комсомольская правда» (В.), 1955, 20 ноября.

☐ **Письмо.** Рассказ.—«Комсомольская правда» (В.), 1957, 12 мая.

☐ **Чудак.** Рассказ.—«Комсомольская правда» (В.), 1960, 6, 8 января.

☐ **Утро председателя.** [Отр. из незаконченного романа].—«Комсомольская правда» (В.), 1960, 5 ноября.

☐ **Ветер с Немана.** [Пер. С. Фридбург].— В сб.: Литовские рассказы. М., 1961, с. 62—71.

☐ **Признание.** Рассказ. (Из новой повести «Когда падают листья»).—«Комсомольская правда» (B.), 1964, 6 сентября.
☐ **Старики.** [Рассказ].—«Вечерние новости», 1967, 8 декабря.
☐ **Мост.** [Рассказ].—«Литва литературная», 1970, кн. 5, с. 64—69, с ил.
☐ **Тяжкая тишина.** Новелла.—«Вечерние новости», 1970, 29 мая.

KITŲ TSRS TAUTŲ KALBOMIS

☐ **Arberonas.** [Apysaka. Iž. aut. žodis, p. 5. Vertė V. Strikaitienė. Iliustr. E. Valteris]. Tallinn, „Eesti Raamat", 1971. 128 p. su iliustr.— Estų k.
☐ **Tuul Neemenilt.** [Vėjas nuo Nemuno. Apsakymas].—„Edasi", 1959, 5 aprill.— Estų k.
☐ **Võõrasema.** [Pamotė. Apsakymas].—„Edasi", 1960, 18 september.— Estų k.
☐ **Arberona.** [Apysaka. Vertė D. Avuotinia. Iliustr. J. Kursulis]. Rīgā, „Liesma", 1971. 150 p.— Latvių k.
☐ **Vaina.** [Kaltė. 3 v. pjesė. Vid. ir vyr. mokykl. amž. vaikams. Vertė D. Avuotinia. Iliustr. V. Grantas]. Rīgā, „Liesma", 1973. 70 p. su iliustr. (Atvėrsim priekškaru).— Latvių k.
☐ **Vējš no Ņemunas.** [Vėjas nuo Nemuno. Apsakymas].—„Zvaigzne", 1959, Nr. 17, p. 14—15, su iliustr.— Latvių k.
☐ **Vilis.** [Apsakymas].—„Skola un Ģimene", 1965, Nr. 8, p. 36—38.— Latvių k.
☐ **Grāmata.— Melna saule.** [Knyga.— Juoda saulė. Novelės].—„Skola un Ģimene", 1966, Nr. 4, p. 26—27.— Latvių k.
☐ **Kad jāaiziet pensijā.** [Kai reikia išeiti į pensiją. Orig. antr.: „Jis išėjo". Apsakymas].—„Skola un Ģimene", 1966, Nr. 10, p. 28—29.— Latvių k.
☐ **Pēdas.** [Pėdsakai. Orig. antr.: „Ajerai kvepia". Apsakymas].—„Skola un Ģimene", 1967, Nr. 9, p. 64.— Latvių k.
☐ **Pīlādzis ceļa malā.** [Šermukšnis prie kelio. Apsakymas].—„Skola un Ģimene", 1970, Nr. 1, p. 12—13.— Latvių k.
☐ **Izkapšu mūzika.** [Dalgių muzika. Apsakymas].—„Lauku Dzīve", 1971, Nr. 6, p. 22—23, su iliustr.— Latvių k.
☐ **Ko viņa sacīs...** [Ką ji pasakys... Apsakymas. Su red. prierašu].—„Cīņa", 1971, 10. oktobrī.— Latvių k.
☐ [Vėjas **nuo Nemuno.** Apsakymas].—«Комсомоли Точикистон», 1969, rugsėjo 31.— Tadž. k.

LENKŲ KALBA

☐ **Matka i syn.** [Apysakos „Debesys sklaidosi" ištr.].—„Kobieta Radziecka", 1955, Nr. 10, p. 4—6, su iliustr.
☐ **Trzy kroki wojny.** [Trys karo žingsniai. Apsakymas].—„Kobieta Radziecka", 1966, Nr. 9, p. 8—9, 15, su iliustr.
☐ **Arberon.** [Apysakos ištr.].—„Przyjaźń", 1972, Nr. 40, p. 15, su iliustr.—
☐ **Pożar.** [Gaisras. Romano „Po vasaros dangum" ištr.].—„Życie Literackie" (Kraków), 1973, 11 listopada, p. 11, 12, su iliustr.

II
LITERATŪRA

Bubnys V. Keletu žodžių. [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 524—525, su portr.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (6 pavad.), p. 596.— **Bubnys V.** Kaimo nemiga. [Užrašė B. Juršė].—„Valstiečių laikraštis", 1970, birželio 27, su portr.— **Bubnys V.** Temos, kurios jaudina. (Prie rašytojo darbo stalo).—„Vakarinės naujienos", 1967, gruodžio 8, su portr.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 4. V., 1968, p. 345.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 270—271.— **Vytautas Bubnys.**—„Bibliotekų darbas", 1973, Nr. 8, p. 15—17, su portr.— **Drilinga A.** Vytautas Bubnys.—„Komjaunimo tiesa", 1960, lapkričio 5, su portr.— **Jurkus M.** Troškimas suvokti jaunuosius amžininkus.—„Komjaunimo tiesa", 1973, birželio 22.— **Kirkila J.** Rašytojo ieškojimai ir vaisiai.—„Tiesa", 1969, spalio 25.— **Lipskis S.** Brendimo keliu.—„Literatūra ir menas", 1970, gegužės 23, su portr.— **Norkus R.** Atsakomybė.—„Komjaunimo tiesa", 1970, gruodžio 27, su portr.— **Vaikystės** šalies paukštė.—„Lietuvos pionierius", 1972, rugpjūčio 23, su portr.— **Zavišienė R.** Rašyti apie savo kartą.—„Kauno tiesa", 1970, rugsėjo 20.— **Бубнис В.** Любовь моя — молодость! [Высказывание писателя о своем творчестве].—«Литературная газета», 1970, 23 декабря.— **Бубнис В.** Проблемы современности. (За рабочим столом писателя).—«Вечерние новости», 1967, 8 декабря, с портр.— **Богданова З.** Герой и время.—«Знамя», 1973, № 1, с. 229—230.— **Дрилинга А.** Витаутас Бубнис.—«Комсомольская правда» (В.), 1960, 5 ноября, с портр.— **Липскис С.** На пути созревания.— В сб.: Комсомол республик представляет писателей-лауреатов премий комсомола за 1969—1970 гг. М., 1972, с. 199—202, с портр.— **Некрошюс Ю.** Реки начинаются с родников.— В кн.: Бубнис В. Жаждущая земля. М., 1973, с. 313—318.— **Норкус** Р. Ответственность.—«Комсомольская правда» (В.), 1970, 27 декабря, с портр.— **Юркус М.** Желание понять молодых современников.—«Комсомольская правда» (В.), 1973, 22 июня.

APIE ATSKIRAS KNYGAS

„Beržai svyruokliai". **Kačiulis J.** Apysaka apie kolūkinio kaimo žmones.—„Jaunieji", 1959, kn. 11, p. 151—154.— **Kašauskas R.** Į platų kelią.—„Komjaunimo tiesa", 1959, gegužės 20.— **Lankutis J.** Naujo mūsų literatūros raidos etapo bruožai. (1959—1960 m. lietuvių tarybinės literatūros apžvalga).—„Literatūra ir kalba", 1961, t. 5, p. 55—56.— **Lukinskas R.** Gyvam gyvenimui — poetinį rūbą.—„Pergalė", 1958, Nr. 12, p. 153—170.— **Matuzevičius E.** Jaunojo rašytojo pavasaris.—„Vakarinės naujienos", 1959, gegužės 6, su iliustr.— **Pocius A.** Pastabos apie jaunųjų prozą.—„Pergalė", 1958, Nr. 11, p. 120—121, 125.— **Sluckis M.** Marčios tema kolūkinio gyvenimo sąlygomis.— Kn.: Sluckis M. Sunkiausias menas. V., 1960, p. 286—293.— **Žėkaitė J.** Ne vien tik beržai.—„Literatūra ir menas", 1959, gruodžio 12.— **Кашаускас Р.** На широкую дорогу.—«Комсомольская правда» (В.), 1959, 20 мая.— **Лиепонис В.**—«Сов. Литва», 1959, 3 июня.— **Матузявичюс Э.** Весна молодого писателя.—«Вечерние новости», 1959, 6 мая, с ил.

„Saulėtą vasarą". **Bieliauskas Ant.** Ir giedrią vasarą būna debesėlių.—„Literatūra ir menas", 1960, gegužės 14.— **Kancleris A.**—„Tarybinis mokytojas", 1960, rugsėjo 15, su iliustr.— **Radzevičius A.** Apie romantiką.—„Jaunieji", 1960, kn. 12, p. 124—126.

„Lapams krintant". **Kaminskas J.** Pirmieji metai.— Kn.: Kaminskas J. Literatūros kryžkelėse. V., 1968, p. 170—174.— **Radzevičius A.** Problemos ir charakteriai.—„Literatūra ir menas", 1966, birželio 25.

„Ajerai kvepia". **Daujotytė V.** Sugrįžimas į vaikystę.—„Tarybinis mokytojas", 1967, spalio 21.— **Lipskis S.** Poetiškas žvilgsnis į vaikystę.—„Literatūra ir menas", 1968, sausio 27.— **Pažūsienė T.** Gyvenimo knygos paslaptys.—„Tiesa", 1967, gruodžio 2.

„Arberonas". **Bražėnas P.** Apysaka atsisuka į šešiolikmetį.—„Nemunas", 1973, Nr. 11, p. 32—34.— **Girčys V.** Ant slenksčio.—„Pergalė", 1969, Nr. 9, p. 166—170.— **Sadauskas R.** Arberonas: „Kas esu ir kas aš būsiu?" [Knygos aptarimas Druskininkų 1-ojoje vid. m-kloje].—„Literatūra ir menas", 1970, sausio 17.— **Skrebutėnaitė M.** Atidus žvilgsnis.—„Literatūra ir menas", 1969, kovo 22.— ***Reinberg L.** Vytautas Bubnys.— Rink.: Nāidisküsimusi undisteoste aruteludeks. Tallinn, 1972, p. 4—6.— Estų k.— **Skurbe A.** „Jauns un traks tu, puika, esi bijis".—„Karogs", 1972, Nr. 10, p. 123.— Latvių k.

„Gegužio nemiga". **Bieliauskas Ant.** Tikroviškos spalvos apsakymuose.—„Vakarinės naujienos", 1969, liepos 18.— **Butkutė A.** Akimirkos.—„Komjaunimo tiesa", 1969, balandžio 30.— **Kašauskas R.** Tarp dviejų kartų.—„Pergalė", 1969, Nr. 5, p. 159—162.— **Kuckailis J.** Kas kelia nemigą.—„Kauno tiesa", 1969, vasario 23.— **Umbrasaitė R.** Tarp seno ir naujo.—„Literatūra ir menas", 1969, balandžio 5.— **Беляускас Ант.** Жизненная правда в рассказах.—«Вечерние новости», 1969, 18 июля.— **Буткуте А.** Мгновения.— «Комсомольская правда» (В.), 1969, 30 апреля.

„Alkana žemė". **Bražėnas P.** Praturtėjęs patirtimi.— „Literatūra ir menas", 1971, rugpjūčio 28.— **Lipskis S.** Žemė ir žmonės.—„Tiesa", 1971, birželio 26.— **Radaitis V.** Realizmo keliu.—„Literatūra ir menas", 1971, liepos 24.— **Raguotis B.**—„Pergalė", 1971, Nr. 9, p. 163—165.— **Sadauskas A.** Kai žemė buvo alkana.—„Valstiečių laikraštis", 1971, liepos 24.

„Po vasaros dangum". **Bubnys V.** „Skaitytojas netrukus paims į rankas..."—„Naujos knygos", 1973, Nr. 10, p. 4, su portr.— **Kirkila J.** Šešėliai ir spinduliai „Po vasaros dangum".—„Komjaunimo tiesa", 1973, rugsėjo 14.— **Renčys S.** Grumtynėse su laiku.—„Nemunas", 1973, Nr. 10, p. 34.

«Березы на ветру». **Бучис А.**—«Сов. Литва», 1973, 14 марта.— **Два** мнения об одной книге: Гусев В. Повторение пройденного?; Осоцкий В. Нет, углубление опыта. [С примеч. ред.]—«Литературная газета», 1973, 13 июня.— **Дедков И.** Кому ты нужен, крот земной?—«Литературное обозрение», 1973, № 6, с. 45—46.— **Жиляева Н.**—«Дон», 1973, № 5, с. 179—181.

APIE TEATRO IR KINO PASTATYMUS

„Žvaigždės negęsta" Kauno Dramos teatre. **Grigoraitis Z.** Didvyriai nemiršta.—„Literatūra ir menas", 1960, spalio 22.— **Grigoraitis Z.** Mūsų dramos šiandiena.—„Pergalė", 1961, Nr. 3, p. 144—145.— **Jakučionis R.**—„Lietu-

vos teatrai", 1960, Nr. 9, p. 70—73, su iliustr.— **Lankutis J.** Nauji pradai mūsų dramaturgijoje.—„Muzika ir teatras", 1962, p. 9—10.— **Siliūnas V.** Raudona ir žydra.—„Komjaunimo tiesa", 1960, rugpjūčio 7.— **Силюнас В.** Красное и голубое.—«Комсомольская правда» (В.), 1970, 7 августа.

APIE MENINĮ FILMĄ „MAŽOJI IŠPAŽINTIS"

Araminas A. Kada ploja žiūrovas? [Režisieriaus pasikalbėjimas su Vilniaus 22-osios vid. m-klos abiturientais].—„Kinas", 1972, Nr. 1, p. 18—20, su iliustr.— **Aukštikalnis E.** Burės laukia vėjo...—„Literatūra ir menas", 1972, kovo 25, su iliustr.— **Gudaitis R.** Savęs ieškojimas ir atradimas.—„Tiesa", 1972, kovo 22.— **Kanopkaitė R.** Laivai pasilieka uoste.—„Kauno tiesa", 1972, kovo 17.— **Macaitis S.**—„Ekrano naujienos", 1972, Nr. 8, p. 1—5, su iliustr.— **Pauraitė R.** Dar kartą apie tėvus ir vaikus.—„Komjaunimo tiesa", 1972, kovo 26.— **Sebeženkovaitė L.**—„Valstiečių laikraštis", 1972, balandžio 8, su iliustr.— **Атавина В.** Испытание жизнью.—«Сов. Литва», 1972, 23 марта.— **Мацайтис С.** Маленькая исповедь.—«Новости экрана», 1972, № 8, с. 1—5, с ил.— **Паурайте Р.** Ещё раз об отцах и детях.—«Комсомольская правда» (В.), 1972, 26 марта.— **Французов Ф.** Кто ты, Арунас?—«Искусство кино», 1971, № 9, с. 129—133.— *„**Komunisti**", 1972, 19 tebervali.— Gruz. k.— **Bagdonas W.** Mala uczniowska spowiedź.—„Czerwony Sztandar", 1971, 21 grudnia, su iliustr.— Lenkų k.— **Milatiner E.** Rozmowa ojca z synem.—„Czerwony Sztandar", 1972, 16 marca, su iliustr.— Lenkų k.

Algimantas BUČYS (g. 1939)

Literatūrologas, **kritikas, poetas.**

Gimė 1939.X.19 Kaune tarnautojų šeimoje. Mokėsi Vilniuje S. Nėries vid. mokykloje. 1962 baigė Vilniaus universiteto Istorijos ir filologijos fak. (lietuvių kalbos ir literatūros spec.). 1962—64 mokytojavo Bartkuškio aštuonmetėje mokykloje (Širvintų r.). 1964—67 Maskvos M. Gorkio pasaulinės literatūros instituto aspirantas. 1967—71 „Pergalės" redakcijos darbuotojas; nuo 1978 dirba žurn. „Litva literaturnaja" redakcijoje. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1968.

Eilėraščius pradėjo spausdinti 1962. Pirmasis rinkinys „Prie skambančių plytų" 1963. Kritikos straipsnius spausdina nuo 1962. Aktyvus sąjunginės spaudos bendradarbis, daugiausia rašo prozos klausimais. 1972 TSRS Rašytojų s-gos ir TSRS Žurnalistų s-gos premija už geriausius tų metų kritikos darbus, analizuojančius šiuolaikinį literatūros procesą; 1975 LTSR respublikinė premija už knygą „Romanas ir dabartis". Filologijos kandidatas (1968, „Šiuolaikinio romano problemos").

Bučio eilėraščių yra išversta į rusų, latvių ir lenkų kalbas.

I

GROŽINĖ KŪRYBA

☐ **Prie skambančių plytų.** Eilėraščiai. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1963. 31 p. su portr.— Išleista aplanke „Pirmoji knyga. 1963".

☐ **Aukštupiai.** Eilėraščiai. V., „Vaga", 1967. 83 p.

Turinys: Kaimynai.— Bičiulystė.— Eketė danguje. ***Poema.***

* * *

☐ Lietuvių poezija. T. 2. V., 1967, p. 617—620.
Taip pat 1969 leid.

☐ Poezijos pavasaris. 1970. V., 1970, p. 198—199.

☐ [**Eilėraščiai** periodikoje]: „Literatūra ir menas", 1971, gegužės 22, su portr.; 1973, gegužės 19, su portr.—„Nemunas", 1969, Nr. 11, p. 25, su portr.— „Pergalė", 1970, Nr. 1, p. 51—53.

LITERATŪROS KRITIKA

☐ **Mūsų jauniausioji literatūra.** (Medžiaga lektoriui). V., 1966. 20 p. (LTSR „Žinijos" d-ja. Literatūros ir meno moksl.-metod. taryba).— Išsp. rotapr.

☐ **Romanas ir dabartis.** Lietuvių tarybinio romano raida iki 1970 m. (Žanro problemos). V., „Vaga", 1973. 432 p.— Chronologinis romanų indeksas: p. 420— 422.— Bibliogr.: p. 423—427.

Turinyje: Ties ištakom.— Tradicijos ir teorijos.— Ieškojimai ir atradimai.— Vidinė kalba.— Nūdienos kryžkelėse.— Nauji akiračiai.

* * *

☐ **Gyvenimo pažinimas ir proza.** (TSKP CK Plenumo nutarimus — į gyvenimą!).—„Literatūra ir menas", 1963, spalio 5.

☐ **„Metai" ir XVIII amž. literatūra.**—„Tarybinis mokytojas", 1964, vasario 27.

☐ **Literatūrinis pasaulis mažiesiems.**—„Tarybinis mokytojas", 1964, kovo 15.

Originaliosios literatūros vaikams apžvalga.

☐ **Neramūs rimai.**—„Literatūra ir menas", 1964, gegužės 9.

Rimo kaita poezijos raidoje.

☐ **Bruožai, kuriuos išryškina dabartis.** Dar apie jaunųjų poeziją.—„Literatūra ir menas", 1964, spalio 3.

☐ **Žmogus mūsų prozoje.**—„Literatūra ir menas", 1965, kovo 27.

☐ **Didelis kelias.** Pastabos apie lietuvių tarybinio romano raidą.—„Tarybinis mokytojas", 1965, gegužės 23.

☐ **Faktas ir apsakymo menas.** (Ruošiantis LTSR rašytojų suvažiavimui).—„Literatūra ir menas", 1965, rugsėjo 4.

☐ **Knygos gyvenimas žmonėse.**—„Literatūra ir menas", 1966, balandžio 9, su iliustr.

M. Sluckio knyga „Laiptai į dangų" ir literatūros apie ją apžvalga.

☐ **Žmogaus teisė — žmogaus pareiga.**—„Literatūra ir menas", 1966, liepos 16.

Alf. Bieliausko „Kauno romanas".

☐ **Žingsnis po žingsnio.**—„Pergalė", 1966, Nr. 7, p. 119—129.— Bibliogr. išnašose.

Apie M. Sluckio noveles.

☐ **Apsakymo keliai ir kryžkelės.**—„Literatūra ir menas", 1966, rugpjūčio 27, rugsėjo 3.

☐ **Literatūros gėrybės, kritikos rūpesčiai.** (Tai mes svarstome).—„Tiesa", 1966, gruodžio 11.

Atsiliepimas į A. Venclovos str. „Kai kurios mūsų literatūrinio gyvenimo bėdos", išsp. „Tiesoje", 1966, lapkričio 3.

☐ **Vakarykščiai ir nūdieniai rūpesčiai.**—„Literatūra ir menas", 1967, rugpjūčio 19.

Apie J. Tornau knygą „Romano autoriaus rūpesčiai".

☐ **Svarbus literatūros mokslo veikalas.**—„Literatūra ir menas", 1967, lapkričio 4.

Recenzuojamas leid. „Didžioji Spalio socialistinė revoliucija ir lietuvių literatūra".

☐ **Lietuvių prozos akiračiai.**—„Pergalė", 1967, Nr. 11, p. 115—129.— Bibliogr. išnašose.

☐ **Antiromano pamokos.**—„Literatūra ir menas", 1968, sausio 13.

☐ **Horizontalės ir vertikalės.**—„Literatūra ir menas", 1968, vasario 10.

Naujausios lietuvių prozos bruožai.

☐ **Nelengva būti žmogumi...** (Mūsų apysakos horizontai).—„Literatūra ir menas", 1968, liepos 20.

☐ **Piktai apie mus pačius, pokario metų berniūkščius.**—„Nemunas", 1968, Nr. 7, p. 34—36.

Apie jaunosios kartos rašytojų kūrybinius ieškojimus.

☐ **Vidinis monologas — meninė forma ar uniforma?** (Tęsiame pokalbį apie romaną).—„Pergalė", 1968, Nr. 9, p. 116—137.— Bibliogr. išnašose.

Atsiliepimas į V. Kubiliaus str. „Vidinis monologas", išsp. žurn. „Pergalė", 1968, Nr. 5.

☐ **Kaip garuoja idealizmas.** (Tęsiame pokalbį apie kritiką).—„Literatūra ir menas", 1968, rugsėjo 7.

☐ **Pasakojimas pirmuoju asmeniu ir romano struktūra.**— Rink.: Šiuolaikinės lietuvių literatūros bruožai. V., 1969, p. 59—118.— Bibliogr. išnašose.

☐ **Poezijos feniksas.**—„Literatūra ir menas", 1969, rugsėjo 27.
Apie E. Mieželaičio poeziją.

☐ **Ištikimybė sau — žmonėms ištikimybė.**—„Pergalė", 1969, Nr. 10, p. 130—137.— Bibliogr. išnašose.
A. Pociaus kūrybos apžvalga.

☐ **Žmogus ir žmonės.**—„Literatūra ir menas", 1969, gruodžio 20, 27.
Apie A. Škėmos kūrybą.

☐ **Gerų knygų metai.**—„Literatūros ir meno metraštis", 1970, p. 73—78.

☐ **Keliai ir kelrodžiai.**—„Literatūra ir menas", 1970, balandžio 11.
1969 lietuvių tarybinė proza.

☐ **Prozos herojus ir tiesos procesas.** (LTSR Rašytojų suvažiavimą pasitinkant).—„Tiesa", 1970, gegužės 27.

☐ **Lietuvių romano baruose.**—„Pergalė", 1970, Nr. 6, p. 118—138.
J. Žėkaitės „Lietuvių romanas".

☐ **Trečiasis instinktas.**—„Literatūra ir menas", 1970, lapkričio 14.
Apie lietuviškų romanų herojus.

☐ **Vidinis romano gyvenimas.**—„Pergalė", 1970, Nr. 11, p. 141—145.
Apie nūdienį lietuvių romaną.

☐ **Legenda ir tekstai.** [Jonas Marcinkevičius].—„Pergalė", 1970, Nr. 12, p. 102—122.

☐ **Lietuvių proza 1970.**—„Literatūros ir meno metraštis", 1971, p. 79—85.

☐ **Literatūros raida ir kritika.**—„Literatūra ir menas", 1971, kovo 27.

☐ **Apsakymo raidos gairės.**—„Pergalė", 1971, Nr. 5, p. 129—138.
A. Zalatoriaus „Lietuvių apsakymo raida ir poetika".

☐ **Erdvė ir laikas, žmogus ir istorija.**—„Literatūra ir menas", 1971, birželio 5.
Petro ir Povilo Dirgėlų „Žaibai gęsta rudenį".

☐ **Literatūros labirintuose ar kryžkelėse.**—„Jaunimo gretos", 1971, Nr. 7, p. 25—26.
Diskusijos apie nūdienę jaunųjų prozą apibendrinimas.

☐ **Pirmųjų vagų vingiai.**—„Pergalė", 1971, Nr. 12, p. 128—141.
Apie jaunųjų respublikos prozininkų kūrybą.

☐ **Literatūros procesas ir kritinė mintis.**—„Pergalė", 1972, Nr. 1, p. 123—131.

☐ **„...pro uolų labirintą į atvirą jūrą..."** J. Avyžiaus penkiasdešimtmečiui.—„Pergalė", 1972, Nr. 5, p. 110—124, su portr.

☐ **Lygiagretės ir sankirtos.**—„Pergalė", 1972, Nr. 7, p. 93—103.
Tarybinių tautų literatūrų tarpusavio sąveika.

☐ **Pasaulio pagražinimas.**—„Literatūra ir menas", 1972, rugpjūčio 19.
K. Sajos „Ei, slėpkitės!"

☐ **Baltų varnų likimai.**—„Literatūra ir menas", 1972, rugsėjo 16.
V. Martinkaus „Akmenys".

☐ **Pirmųjų gretoje.**—„Literatūra ir menas", 1972, rugsėjo 30.
L. Terakopiano «Дыхание жизни».

☐ **Literatūrų draugystė.**—„Tiesa", 1972, gruodžio 2.
Lietuvių ir kitų TSRS tautų literatūrų ryšiai.

☐ **Idėjinės kovos arena.**—„Tiesa", 1973, kovo 23.
„Lietuvių literatūros kritika". T. 2.

☐ **Kurti, vadinasi — būti.**—„Literatūra ir menas", 1973, balandžio 21.
E. Mieželaičio „Gintaro paukštė".

☐ **Juozo Grušo pamokos.** Jo apsakymų rinktinei išėjus.—„Literatūra ir menas", 1973, rugsėjo 8.

☐ **Darbo tema — darbo žmogus.**—„Tiesa", 1973, rugsėjo 22.
Darbininkas dabartinėje lietuvių prozoje.

☐ **Praeitis, atsigręžusi į dabartį.**—„Tiesa", 1973, spalio 20.
J. Baltušio „Su kuo valgyta druska".

☐ **Naujovės baubas ir kūryba.**—„Literatūra ir menas", 1973, spalio 27.
R. Granausko „Jaučio aukojimas".

☐ **Проблема романа в современной литовской литературе.** [Автореф. канд. дис.] М., 1967. 17 с. (АН СССР. *Ин-т мировой лит. им. А. М. Горького*).

☐ **Черты современной литовской литературы.**—«Молодая гвардия», 1962, № 7, с. 262—272.

☐ **Герои широких горизонтов.**—«Литературная газета», 1965, 22 июня.
О современной литовской прозе.

☐ **Дух творчества.** (Накануне съезда писателей Литвы).—«Литературная газета», 1965, 9 декабря.

☐ **Новая действительность, новая новелла.** (Литов. проза сегодня).— В сб.: Литература и современность. Сб. 7. М., 1967, с. 143—161.
О современной литовской прозе.

☐ **Над картой критики.**—«Дружба народов», 1967, № 3, с. 235—251.

☐ **Человечность мира.**—«Дружба народов», 1967, № 5, с. 262—265.
О проблемах литовской прозы.

☐ **Истоки и устья.** (Черты современной литов. прозы).—«Вопросы литературы», 1967, № 12, с. 67—87.

☐ **Путь к человеку.**— В кн.: Беляускас А. Каунасский роман. М., 1968, с. 228—239.

☐ **Под воздействием Октября.**—«Вопросы литературы», 1968, № 1, с. 185—189.
О кн. «Великая Октябрьская революция и литовская литература» (на литов. яз.).

☐ **Литовский роман сегодня.**—«Сов. Литва», 1968, 4 февраля.

☐ **«Как и прежде, сегодня перед литовской критикой...»**—«Вопросы литературы», 1968, № 11, с. 12—13.

☐ **Роман М. Слуцкиса сегодня.**— В кн.: Слуцкис М. Лестница в небо. М., 1969, с. 5—12.

☐ **На подступах к роману.**—«Дружба народов», 1969, № 2, с. 236—250.

О литовской литературе.

☐ **На повестке дня — комплексность проблематики.**—«Вопросы литературы», 1969, № 5, с. 76—79.

О материалах и произведениях, публикуемых в журн. «Дружба народов».

☐ **В краю проданных лет.**—«Дружба народов», 1969, № 12, с. 221—230.— Библиогр. в подстроч. примеч.

О романе Ю. Балтушиса «Проданные годы» (на литов. яз.).

☐ **Внутренняя жизнь жанра.** (Современный роман Прибалтики).—«Вопросы литературы», 1970, № 8, с. 17—27.

☐ **В деревне и в городе.**—«Дружба народов», 1970, № 9, с. 256—259.

О современной литовской прозе.

☐ **Верность себе — людям верность.**—«Дружба народов», 1970, № 10, с. 264—270.

О творчестве А. Поцюса.

☐ **Наследие Октября и литовский роман.**— В сб.: Великая Октябрьская социалистическая революция и мировая литература. М., 1970, с. 335—339.

☐ **Третий инстинкт.**—«Литва литературная», 1971, с. 116—123.

О героях литовского романа.

☐ **Время испытаний, время возмужания.** (О романе Й. Авижюса «Потерянный кров»).— В сб.: Литература и современность. Сб. 11. М., 1972, с. 433—444.

☐ **Литературный процесс и критика.**—«Литва литературная», 1972, с. 112—122.

☐ **Параллели и пересечения.**— В сб.: Литература и современность. Сб. 12. М., 1972, с. 175—194.— Также: «Дружба народов», 1972, № 11, с. 240—251.

Сравнение современной литовской прозы с прозой других братских народов.

☐ **Современный роман Прибалтики.**— В сб.: Единство. М., 1972, с. 283—323.

☐ **Первый роман.**—«Дружба народов», 1973, № 4, с. 272—274.

«Камни» В. Мартинкуса.

☐ **Ceļā uz mūsdienu romānu.** [Kelias į *nūdienį romaną*].—„Literatūra un Māksla", 1969, 28. jūnijā; 5. jūlijā.— Latvių k.

☐ **Algimanta Buča referāts Baltijas padomju republiku literatūras kritiku reģionālajā apspriedē.** [Pranešimas Pabaltijo respublikų literatūros kritikų zoniniame pasitarime].—„Literatūra un Māksla", 1971, 27. novembrī.— Latvių k.

☐ Трасееле уней эволюций. [Vienos evoliucijos keliai].—«Культура», 1968, 5 окт.— Mold. k.

☐ **Край проданих літ.**— Кп.: Балтушис Ю. Продані літа. Київ, 1972, р. 5—15.— Ukr. k.

□ **Notes on Lithuanian Novel.** [Pastabos apie lietuvių romaną].—"Soviet Literature", 1969, Nr. 10, p. 160—166.— Anglų k.— Taip pat isp., lenkų ir vok. k.

□ **Der Werdegang der litauischen Erzählung.** [Lietuvių apsakymo raida. Vertė V. Elert].— Rink.: Fische haben kein Gedächtnis. Berlin, 1970, p. 383—403.— Vok. k.

II

LITERATŪRA

□ **Бучис А.** «Минувший год...» [Ответы лит. критика на вопросы анкеты газеты].—«Литературная газета», 1973, 24 января.

APIE ATSKIRAS KNYGAS

„Prie skambančių plytų". **Mozūriūnas V.** Du poetai.— Raštai. T. 2. V., 1971, p. 298—302.— **Nastopka K.** Kartos bruožai „Pirmojoje knygoje".— „Pergalė", 1963, Nr. 12, p. 150—151.— **Амбрасас К.** Источник таланта — жизнь.—«Сов. Литва», 1963, 25 декабря.

„Aukštupiai". **Geda S.** Jei rašysiu pačiu savimi...—„Pergalė", 1967, Nr. 6, p. 158—160.— **Nastopka K.** Žodžiai ir esmės.—„Literatūra ir menas", 1967, liepos 29.— **Pakalniškis R.** Atbudusi mintis ir daina.—„Komjaunimo tiesa", 1967, liepos 5.

„Romanas ir dabartis". **Bučys A.** Kritiko žodis. [Aut. pasisakymas].— „Naujos knygos", 1973, Nr. 11, p. 5, su iliustr.

Stasys BŪDAVAS (1908—1966)

Prozininkas, poetas. Gimė 1908.III.5 Papilės mstl. (Akmenės r.). Mirė 1966.IX.7 Floridoje.

1922—27 mokėsi Šiaulių gimnazijoje, 1927—29 Kauno kunigų seminarijoje, 1929—33 studijavo Kauno universiteto Teologijos ir filosofijos fak. Dirbo įvairiose Lietuvos parapijose, Kauno mokyklose. 1944 emigravo į Vakarus, gyveno Austrijoje, Vakarų Vokietijoje, nuo 1947 JAV.

Literatūrinio darbo pradžia 1922. Pirmasis eilėraščių rinkinėlis „Širdies stygoms virpant" 1926.

Emigracijoje išleido apysakas „Varpai skamba" (1952), „Rūsti siena" (1959), romaną „Uždraustas stebuklas" (1954). Rašė iš nacionalistinių ir klerikalinių pozicijų.

Lietuvoje bendradarbiavo „Ateityje", „Ateities spinduliuose", „Aušroje", „Darbininke", „XX amžiuje", „Garse", „Iliustruotojoje Lietuvoje", „Jaunimo drauge", „Jaunojoje kartoje", „Kultūroje", „Moterų dirvoje", „Naujojoje romuvoje", „Pavasaryje", „Ryte" ir kt.
Pasirašinėjo: *B. Mendūža, St.B.*

I
KŪRYBA

KNYGOS

☐ **Širdies stygoms virpant.** Eilėraščiai. Šiauliai, 1926. 16 p.

☐ **Broliuk, nevirkdink seselės!..** Gyvenimo bruožas. Marijampolė, 1928. 16 p. („Šaltinio" knygynėlis. Nr. 6).

☐ **Už motinos meilę...** Apysaka. Marijampolė, 1928. 32 p.

☐ **Širdys ir gėlės.** Apysakos. K., „Sakalas", 1932. 191 p.

Turinys: Širdys ir gėlės.— Už motinos meilę.— Raudonas jurginas.— Kelionė pas pamotę.— Vėjas prie svirno.— Pušų šakelės.— Našlaitė prie Ventos.— Kada aš buvau mylimas.— Ragelis.— Laiškas nepažįstamai našlaitei.

☐ **Našlaičių Kalėdos.** Apysakaitė. Ukmergė, 1934. 31 p. su iliustr. (Vaikų pasaulis. Nr. 1).

☐ **Mokytojas Banaitis.** Romanas. K., „Sakalas", 1935. 195 p.

Išt r.: „Ateitis", 1935, Nr. 11.—„Pavasaris", 1935, Nr. 22.

☐ **Loreta.** Mergaitės likimo romanas. K., „Sakalas", 1936. 300 p.

Išt r.: „Ateitis", 1936, Nr. 9.

☐ **Sala.** Romanas. K., „Sakalas", 1939. 248 p.

RINKINIUOSE

☐ Pirmas dešimtmetis. 18 poetų. K., 1929, p. 63—68.

☐ Septyni. [Poezijos almanachas]. K., 1933, p. 7—20, su portr.

☐ **Antakalnis linksminasi.— Gyvoji novelė.** [Apsakymai].— Rink.: Žemaičiai. K., 1938, p. 184—198.

* * *

☐ **Serca i kwiaty.** [Širdys ir gėlės. Apysaka]. Kraków, 1937. 47 p.— Lenkų k.

II
LITERATŪRA

Būdavas S. Autobiografija.— Rink.: Pirmas dešimtmetis. 18 poetų. K., 1929, p. 61—62, su portr.— **Būdavas S.** Autobiografija.— Rink.: Žemaičiai. K., 1938, p. 181—182.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 3. D. 2. V., 1965, p. 596—597.— **Butkų Juzė.** 18 palaimintųjų. („Pirmas dešimtmetis". 18 poetų. K.,

1929).—„Lietuvos žinios", 1929, kovo 9, Nr. 56.— **Gira L.** 2-oji ir 3-ioji grandinės. (Įvado žodžiai).— Rink.: Pirmas dešimtmetis. 18 poetų. K., 1929, p. 5, 7, 9.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 4, K., 1936, sklt. 912, su portr.— **Zaborskaitė V.** Maironis. V., „Vaga", 1968, p. 466.

APIE ATSKIRAS KNYGAS

„Širdies stygoms virpant". **Kirša F.**—„Pradai ir žygiai", 1926, Nr. 4/5, p. 112—113.— Parašas: F.K.

„Mokytojas Banaitis". **Jasiūnas A.** Romanai apie mokytoją.—„Tautos mokykla", 1936, Nr. 4, p. 103—108.— **Linkevičius M.**—„Naujoji romuva", 1935, Nr. 51/52, p. 961—962.—„**Mokykla** ir visuomenė", 1939, Nr. 1, p. 26—30.— **Mušinskas A.**—„Šviesos keliai", 1936, Nr. 2, p. 120—121.— Parašas: A.M.— **Vikis J.**—„Vairas", 1936, Nr. 1, sausis, p. 111—116.

„Loreta". **Linkevičius M.** Mergaitės likimo romanas.—„Naujoji romuva", 1936, Nr. 48, p. 982.— **Vanagas A.**—„Vairas", 1937, Nr. 1, p. 119—123.

„Sala". **Linkevičius M.**—„Mokslo dienos", 1939, Nr. 4, p. 244—245.— Parašas: M.L.— **Rutkūnas B.**—„Lietuvos aidas", 1939, gegužės 6, Nr. 206.— **Vengris A.**—„Naujoji romuva", 1939, Nr. 33/34, p. 624.

Rimantas BUDRYS (g. 1930)

Prozininkas, publicistas.

Gimė 1930.I.11 Kaune tarnautojų šeimoje. 1949 baigė Vilniaus I gimnaziją, 1954 Vilniaus universiteto Istorijos ir filologijos fak. (lietuvių kalbos ir literatūros, žurnalistikos spec.). 1963—65 studijavo pasirinktas disciplinas Vilniaus universiteto Gamtos fak. ir Lietuvos Žemės ūkio akademijos Miškų ūkio fak. 1954—55 Valst. politinės ir mokslinės literatūros leidyklos redaktorius. 1955—56 dirbo Berlyne „Už grįžimą į Tėvynę" k-te, 1956—62 „Švyturio", 1962—63 „Tėvynės balso" redakcijoje. 1963 žurn. „Mūsų girios" redaktoriaus pavaduotojas, vėliau redaktorius; nuo 1964 žurn. „Mūsų gamta" vyriaus. redaktorius. TSKP narys nuo 1954. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1960.

Kūrinius pradėjo spausdinti 1947. Pirmoji knyga, kelionių apybraiža „Baltųjų naktų krašte", 1955. Išleido kelias apsakymų, kelionių įspūdžių knygas, parašė apybraižų, reportažų, publicistinių straipsnių, vaikams — apsakymų ir apysakų. V. Mickevičiaus-Kapsuko premija (1971) už kelionių po Tarybų Sąjungą apybraižas. Parengė fotoalbumą „Lietuvos gamta", sudarė „Medžiotojo ir žvejo vadovą". Pagal Budrio scenarijus sukurti dokumentiniai kino filmai „Skriskite, baltosios gulbės" (1965), „Ežeruosna grįžta vasara" (1966).

Reportažus ir publicistikos straipsnius pasirašinėja: *B. Rimantas, R. Budvietis, R. Girvainis* ir kt.

I
GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

☐ **Audra, pušis ir mano aviliai.** Novelės. V., „Vaga", 1967. 81 p.

Turinys: Audra, pušis ir mano aviliai.— Tie vakaro paukščiai...— Kaip mes mušėm briedį.— Paskutiniųjų medžioklė.— Pusė tinklo.— Po to jis nebuvo baisus.— Giria per ledą ėjo...— Kometa.—Medis su šilko lapais.— Pasiėmiau jo giesmę.

☐ **Liepsnelė — saulės spindulys.** Girios novelių romanas. V., „Vaga", 1969. 373 p.

Išt r.: „Pergalė", 1966, Nr. 2; 1967, Nr. 9.—„Mūsų gamta", 1967, Nr. 4.—„Gimtasis kraštas", 1967, birželio 1; liepos 6; spalio 5; lapkričio 12; gruodžio 14.—„Kalba Vilnius", 1967, Nr. 6.

☐ **Erškėtis prie kelio.** Novelės ir impresijos. V., „Vaga", 1972. 90 p.

Turinys: Mano langas.— Griežlės pradalgė.— Varnų sala.— Juodasis strazdas ir rašytojas.— Ant aukšto upės kalno...— Perdaug šviesi saulė.— Kada žydi viržiai.— Naktinių avilių sargai.— Giesmė.— Auksiniai paukščiai ir juodas šuo.— Kai po pirmojo sniego...— Erškėtis prie kelio.

VAIKAMS

☐ **Miško tilvikas ir mano kepurė.** [Apsakymai. Iliustr. I. Naginskaitė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1960. 87 p. su iliustr.

Turinys: Iš dainų atskridę paukščiai.— Pro saulės rezginį.— Miško tilvikas ir mano kepurė.— Senasis Krisius ir kikiliai.— Žvėrių Karalius mato lūšį.— Didžioji išmintis.— Paukščių kryžkelė.— Vyturiai rudens naktį.— Pavasario varpelis.

☐ **Kelionė į griovį.** [Apysaka]. Pieš. A. Tarabildos. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1961. 43 p. su iliustr.

☐ **Kunis iš ežero.** [Apysaka. Iliustr. V. Jankauskas]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1962. 62 p. su iliustr.

☐ **Kanapėtas šienpiovys.** [Apsakymai. Iliustr. A. Vitulskis]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1963. 72 p. su iliustr.

Turinys: Marios dainuoja.— Bėgantis obuolys.— Kaip liūtukas didelis užaugo.—„Lapės kąsnis".— Lizdas po stalu.— Bucas, 26 batai ir meškerė.— Susipešė pašlaitėje.— Briedžių išdaigos.— Ar zuikiai bijo vandens? — Kanapėtas šienpiovys.— Paukštis su dangaus lapeliu.— Na, ir juokdarys! — Uždengė ir paliko.— Eglutės pasaka.

☐ **Švelniaragis grįžta į girią.** [Apsakymėliai ir apysaka. Iliustr. A. Kubilius]. V., „Vaga", 1966. 134 p. su iliustr.

Turinys: Nematytas žvėris inkile.— Ąžuoliuko rytas.— Ančiukas nemoka lesti.— Kukutis.— Nulaužtas berželis.— Bėgutis.— Mūsų ežero gulbės.— Drugys, kuris nešė ant sparnų paskutinę gėlę.— Čiupkus.— Šeško ūsai.— Pulkis ir zuikis po dvylikos ratų.— Kai melsvėja pusnys.— Kiaunė kaip lapė.— Vienas atskrido, kiti nuskrido.— Švelniaragis grįžta į girią *[Apysaka]*.

☐ **Dienoraštis iš paukščių tako.** [Pasakos. Iliustr. K. Skromanas]. V., „Vaga", 1968. 173 p. su iliustr.

Turinys: Sidabrinių trimitų pasaka.— Paklydusio paukščio pasaka.— Šilko laivų pasaka.— Aušros liepsnelių pasaka.— Švyturių pasaka.— Plyno lauko pasaka.— Pilka pasaka.— Pusnynų pasaka.— Balta pasaka.— Negrįžusi pasaka.— Senų namų pasaka.

☐ **Tėtis ir jo vaikai.** Penkiolikos vaizdų apysaka. [Iliustr. E. Kriaučiūnaitė]. V., „Vaga", 1970. 191 p. su iliustr.

Išt r.: „Tarybinė moteris", 1969, Nr. 4.—„Komjaunimo tiesa", 1969, liepos 6.—„Mūsų gamta", 1969, Nr. 7, 8.—„Pergalė", 1969, Nr. 10.

☐ **Varinės salos lapė.** Pasakojimai iš šiaurės ir tolimų salų. [Iliustr. K. Dockus]. V., „Vaga", 1971. 95 p. su iliustr.

Turinys: Statinė be dugno.— Šviesa pro sniegą.— Žąsys „be galvų".— Varniukai.— Elniai eina prie jūros.— Kol išmoksta plaukti...— Kilnūs ūdrų giminaičiai.— Kirviasnapiai.— Jūros paukščių sala.— Auksinis sėjikas.— Kinkinio vadas.— Varinės salos lapė.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **Šūvis.** [Apsakymas].—„Literatūra ir menas", 1969, birželio 28.
☐ **Rasos elfai.** Novelė.—„Mūsų gamta", 1969, Nr. 9, p. 10, su iliustr.
☐ **Šakų šešėliai.** Novelė.—„Švyturys", 1969, Nr. 23, p. 28—29.
☐ **Laukimo gėlės.** Novelė.—„Tarybinė moteris", 1970, Nr. 5, p. 14—15, su iliustr.
☐ **Linksmas paukščio gyvenimas.** Novelė.—„Pergalė", 1970, Nr. 9, p. 50—59.
☐ **Šokančios gėlės.** Novelė.—„Mūsų gamta", 1972, Nr. 7, p. 18.

* * *

☐ **Vidurnakčio gegutė.** Apsakymas.— Rink.: Būk pirmas. V., 1973, p. 55—56.

KELIONIŲ ĮSPŪDŽIAI, APYBRAIŽOS IR KITA

☐ **Baltųjų naktų krašte.** Kelionės užrašai. [Archangelskas—Pinegos ir Kulojaus upės—Baltoji jūra]. V., Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1955. 183 p. su iliustr.
☐ **Per kalnus, snaudžiančias girias.** [Pietų Uralas. Iliustr. D. Pinkevičiūtė]. V., Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1957. 286 p. su iliustr.
☐ **Eglės debesis šukuoja.** [Užkarpatė]. V., Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1959. 210 p. su iliustr.
☐ **Gyvos žemės mintys.** [Apybraižos]. V., „Mintis", 1966. 112 p. su iliustr.— Virš. aut. nenurodytas.

Turinys: Keturi portretai.— Metai kaip žvaigždės.— Mes turime sparnus.— Šnara švendrai.— Logaritminė liniuotė ir skėtės gyvenimas.— Gyvos žemės mintys.

☐ **Šimtas zoologijos mįslių.** [Iliustr. V. Jankauskas]. V., „Vaga", 1967. 239 p. su iliustr. (Noriu žinoti).
☐ **Septynių vėjų salose.** Kelionės užrašai. [Baikalas—TSRS Šiaurė—Tolimieji Rytai—Kolos pusiasalis]. V., „Mintis", 1970. 198 p.
☐ **Ten nėra nei rudens, nei pavasario.** [Taimyras, Kirgizija, Estija]. V., „Mintis", 1972. 128 p.

Turinys: Ten nėra nei rudens, nei pavasario.— Paskui pavasarį į kalnus.— Ereliai ir gagos.

☐ **Nenusileidžiančios saulės fiorduose.** [Špicbergenas]. V., „Mintis", 1973. 108 p. su iliustr.

* * *

☐ **Žmonės, kurie lieka.** [Apybraiža].— Rink.: Pažįstami veidai. V., 1962, p. 39—59.

☐ **Saulėtų naktų šalyje.** [Vrangelio sala].—„Mokslas ir gyvenimas", 1971, Nr. 5, p. 34—37, su iliustr.

☐ **Raudonas žuvėdrų krantas.** [TSRS Šiaurė].—„Mūsų gamta", 1972, Nr. 9, p. 13—14, su iliustr.

☐ **Po plačiąją šalį keliaujant.** [TSRS Šiaurė].—„Kultūros barai", 1972, Nr. 12, p. 68—71.

☐ **Tianšanio eglės.** [Kirgizija].—„Tiesa", 1973, sausio 1.

☐ **Balti lyg debesys kalnai...** [Kirgizija].—„Nemunas", 1973, Nr. 7, p. 50—54, su iliustr.

GROŽINIAI KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

RUSŲ KALBA

☐ **Лесной кулик и моя шапка.** Рассказы и маленькая повесть. [Пер. Л. Миль и Д. Эпштейнайте. Ил. Н. Устинов]. М., «Дет. лит.», 1969. 143 с. с ил.

Содерж.: *Пестрые гости:* Гнездо под столом; Невиданный зверь в скворечнике; Утенок не умеет клевать...; Небывалое соседство; Бегущее яблоко; Один прилетел, другие улетели; Птицы из песен.— *Зеленый рюкзак:* Лесной кулик и моя шапка; Боятся ли зайцы воды?; Старый Крисюс и зяблики; Где сорока?; Лосиные проделки; Лесной Король видит рысь; Лисый Кус; Укрыли и оставили.— *Сквозь солнечную сетку:* Весенний колокольчик; Пробуждение дубка; Вода поет; Конец похода; Великая мудрость; Птица с лоскутком неба; Конопатый косарь; Жаворонки осенней ночью; Сказка ели.— Кунис — озерный житель. *(Повесть).*

☐ **Потом он не был страшен.** [Рассказ].—«Вечерние новости», 1967, 18 февраля.

☐ **Светлая ночь.**—«Комсомольская правда» (В.), 1969, 6 июля.

Из повести «Папа и его дети».

☐ **Как мы на лося ходили.** Рассказ.—«Огонек», 1971, № 52, с. 12—13, с ил.

☐ **Лесная песня.** Новелла.—«Сов. Литва», 1973, 28 января.

☐ **Буря, сосна и мои ульи.** Новелла.—«Сов. Литва», 1973, 16 сентября.

* * *

☐ **Когда не восходит солнце.**—«Вечерние новости», 1969, 18, 19, 21, 24—26 ноября.

Отр. из книги о поездке по Кольскому полуострову.

☐ **Там нет ни осени, ни весны.**—«Вечерние новости», 1970, 8—9, 11—12, 15—17 сентября.

Очерк о Таймыре.

☐ **За весной в горы.** Заметки писателя.—«Сов. Литва», 1972, 2 июля.
Впечатления из поездки в Киргизию.

KITŲ TSRS TAUTŲ KALBOMIS

☐ **Varessaare.** [Varnų sala. Novelė].—„Noorus", 1970, Nr. 8, p. 65—67.— Estų k.

☐ **[Taigos ir sniego karalijoje.** Novelė].—«Кыргызстан маданияты», 1973, gegužės 5.— Kirg. k.

* * *

☐ * **Ледавік казярогаў.** [Kalnų ožkų ledynas].—«Родная прырода» (Мінск), 1972, Nr. 2, p. 24—25.— Baltar. k.
Įspūdžiai iš kelionės į Tian-Šanio kalnus.

☐ **Лунае дзвін Вільнюськоі вежі.** [Skamba Vilniaus bokšto varpas. Apybraiža. Vertė N. Neporožia. Iliustr. A. Šolomis]. Київ, «Веселка», 1973. 135 p. su iliustr.— Ukr. k.

UŽSIENIO KALBOMIS

☐ **Szept owadów.** [Vabalų šnabždėjimas. Apysakos „Tėtis ir jo vaikai" ištr.]—„Kobieta Radziecka", 1969, Nr. 4, p. 6—8, su iliustr.— Lenkų k.

☐ **Kwiaty oczekiwania.** [Laukimo gėlės. Novelė].—„Kobieta Radziecka", 1970, Nr. 5, p. 14—15.— Lenkų k.

☐ **Moje okno.** [Mano langas. Novelė].—„Kobieta Radziecka", 1970, Nr. 10, p. 4—5, su iliustr.— Lenkų k.

☐ * **Złociste ptaki i czarny pies.** [Auksiniai paukščiai ir juodas šuo. Novelė].—„Łowiec Polski", 1971, Nr. 3, p. 8—9, su iliustr.— Lenkų k.

Budrio kūrinių dar yra išversta į anglų ir vokiečių kalbas.

II

LITERATŪRA

Budrys R. [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 480—482, su portr.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (11 pavad.), p. 592.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 4. V., 1968, p. 873.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 274.— **Rimantas Budrys.**—„Bibliotekų darbas", 1973, Nr. 12, p. 17—19, su portr.— **Gamta** — žmogus — kūryba. (Prie rašytojo darbo stalo).—„Vakarinės naujienos", 1967, vasario 18, su portr.— **Inčiūraitė V.** Šilai gieda saulei.—„Literatūra ir menas", 1969, birželio 21.— **Jurkus M.** Po plačiąją Tarybų šalį.—„Raudonoji vėliava" (Šiauliai), 1972, liepos 7.— **Lipskis S.** Gamta ir žmogus.—„Pergalė", 1969, Nr. 5, p. 162—165.— **Природа** — человек — творчество. (У рабочего стола писателя).— «Вечерние новости», 1967, 18 февраля, с портр.

APIE ATSKIRAS KNYGAS

„Baltųjų naktų krašte". **Skliutauskas J.**—„Pergalė", 1956, Nr. 7, p. 123.

„Per kalnus, snaudžiančias girias". **Bulota J.** Su bloknotu ir turisto kuprine.—„Komjaunimo tiesa", 1958, kovo 26.— **Булота Й.** С блокнотом и туристским рюкзаком.—«Комсомольская правда» (В.), 1958, 26 марта.

„Eglės debesis šukuoja". **Skvarnavičius G.** Karpatuose.—„Pergalė", 1959, Nr. 7, p. 182—183.

„Miško tilvikas ir mano kepurė". **Dulinskas A.** Literatūra vaikams 1960 metais.—„Literatūros ir meno metraštis", 1961, p. 142.

„Kanapėtas šienpjovys". **Lašas V.** Gamtos bičiuliams.—„Literatūra ir menas", 1964, balandžio 30.

„Audra, pušis ir mano aviliai". **Daujotytė V.** Akis į akį...— „Komjaunimo tiesa", 1967, rugsėjo 6.— **Ignatavičius E.** Apie gamtą ir žmogų.—„Pergalė", 1967, Nr. 6, p. 160—162.— **Kažukauskas V.** Pavasariška gamtos poezija.—„Tiesa", 1967, balandžio 23.— **Umbrasaitė R.** Lyg paukščių giesmė.—„Literatūra ir menas", 1967, rugsėjo 16.— **Даўётите В.** С глазу на глаз...—«Комсомольская правда» (В.), 1967, 6 сентября.

„Šimtas zoologijos mįslių". **Mačionis A.**—„Mokslas ir gyvenimas", 1968, Nr. 5, p. 63.

„Dienoraštis iš paukščių tako". **Požėra K.** Protestas gėriu.— „Kauno tiesa", 1969, sausio 12.— **Umbrasaitė R.** Sugrąžinkime pasaką.—„Literatūra ir menas", 1969, sausio 18.

„Liepsnelė—saulės spindulys". **Bražėnas P.** Naujas žodis senoje tradicijoje.—„Komjaunimo tiesa", 1969, gruodžio 28.— **Dautartas V.** Žmonės ir šilai.—„Tiesa", 1969, spalio 16.— **Kuodys L.** R. Budrio novelių romanas.—„Tarybinis mokytojas", 1969, rugsėjo 24.— **Браженас П.** Новое слово в старой манере.—«Комсомольская правда» (В.), 1969, 28 сентября.

„Tėtis ir jo vaikai". **Balionienė E.** Žemės šnekos besiklausant.— „Tarybinis mokytojas", 1970, rugsėjo 30.— **Nekrošius J.** Pasaulis, kuriame gyvena vaikai.—„Literatūra ir menas", 1970, rugsėjo 19.

„Varinės salos lapė". **Budrys R.** „Pažvelkite į žemėlapį..." [Autoriaus pasisakymas].—„Naujos knygos", 1971, Nr. 7, p. 5, su iliustr.— **Kirkila J.** Keliaujanti rašytojo plunksna... [Taip pat ir „Septynių vėjų salose"].— „Vakarinės naujienos", 1971, rugpjūčio 25.— **Pūras K.** Pažintis su tolimais meridianais.—„Tarybinis mokytojas", 1971, rugsėjo 22.— **Киркила Ю.** Путешествующее перо... [Также и «На островах семи ветров»].—«Вечерние новости», 1971, 25 августа.

„Eršketis prie kelio". **Bieliauskas Ant.** Subtilus pokalbis su gamta.— „Pergalė", 1972, Nr. 10, p. 160—162.

„Ten nėra nei rudens, nei pavasario". **Tapinas L.** O žmogus liko nuošalyje.—„Žurnalistika—72", 1973, p. 132—133.

Enrikis BUDRIUS (1783—1852)

Tautosakos rinkėjas, poetas. Gimė Gastuose, netoli Tilžės. Mirė Briedūnų dv. (netoli Pilupėnų).

Kur ir kada mokėsi, nežinoma. Kurį laiką vargonininkavo Žydkiemyje. Nuo 1818 iki gyvenimo pabaigos dirbo precentoriumi (bažnyčios mokyklos mokytoju) ir klebono padėjėju, vargonininku Pilupėnuose.

Nuo 1818 rinko lietuvių liaudies dainas bei melodijas ir siuntė L. Rėzai (surinko apie penkiasdešimt). Domėjosi liaudies muzikos instrumentais ir kai kuriuos aprašė. L. Rėzos archyve išliko penki rankraščiai Budriaus eilėraščių, sukurtų, atrodo, pirmaisiais dviem XIX a. dešimtmečiais.

Palaikė ryšius su Rytų Prūsijos kultūros bei mokslo veikėjais E. Gizevijum, R. Faberiu, A. Hagenu.

Kitos vardo formos: *Endrikis, Enrikas.*

I

EILĖRAŠČIAI

☐ **Prisikalbėjims.**— 1. **Ant Brolio Swódbôs.**— 3. **Apraudójimas.**— **Pawásaris.**— 5. [Hagedornas F.] **Lápê be Ûdegos.** [Pasakėčia. Su trump. žiniomis apie aut.]—„Tauta ir žodis", 1931, t. 7, p. 310—313.— Išsp. str.: Biržiška V. Nežinomi senieji lietuviški tekstai, p. 62—65.— Taip pat atsk. atsp.— Taip pat kn.: Rėza L. Dainos. Pirmojo lietuviško dainyno 2 dalis. [Parengė M. Biržiška]. K., 1937, p. 98—100.

☐ Lietuvių poezija. XIX a. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1955, p. 145—146.

TAUTOSAKOS PUBLIKACIJOS

☐ **Żwirblytis.**— Kn.: Rhesa L. J. Dainos oder Litauische Volkslieder... Königsberg, 1825, p. 62—63.— Paaiškinimų, p. 311—312, ir lygiagr. dainos tekstas vok. k.

☐ **Dainos littauisch und deutsch mit den Melodieen.** [Dainos lietuvių ir vokiečių kalba su melodijomis. Atsiųstos Budriaus, išverstos E. Gizevijaus].— „Neue Preussische Provinzialblätter", 1848, Bd. 5, p. 66—75, 88—94, 344—359; Bd. 6, p. 16—25, 190—199; 1849, Bd. 8, H. 6, p. 406—407, 410—411.— Tekstas liet. ir vok. k.

Tos pačios dainos spausdintos rinkiniuose:

☐ Nesselmann G.H.F. Littauische Volkslieder... Mit einer Musikbeilage. Berlin, 1853. [399] p., įv. pag., su gaid.— Tekstas liet. ir vok. k.

Budriaus surinktos dainos: Nr. 23, 28, 30, 32, 36, 55, 62, 84, 87, 88, 94, 98, 99, 135, 137, 140, 141, 146, 173, 192—194, 205, 211, 231, 232, 235, 244, 300, 327, 328, 341, 343, 354, 365, 367, 369, 383, 385.

□ Bartsch Ch. Dainu Balsai. Melodieen litauischer Volkslieder... Heidelberg, 1886—1889.— Tekstas vok. k.

T. 1. 1886. XXXI, 248 p.

Budriaus surinktos dainos: Nr. 5, 6, 22, 24, 45, 62a, 66a, 67, 74a, 75a, 78, 81, 92, 97, 101, 104, 105, 108, 112, 117, 120, 123a, 125, 128, 129, 130, 139, 140, 149a, 158, 160, 163.

T. 2. 1889. XV, [2], 304 p.

Budriaus surinktos dainos: Nr. 187a, 219, 223, 242, 257, 304, 308, 386a.

□ **Der Kreuzberg bei Heilsberg.** [Senovės prūsų padavimas. Išvertė E. Budrius].—„Neue Preussische Provinzialblätter", andere Folge, 1852, Bd. 1, H. 4, p. 311—313.— Vok. k.

* * *

□ **Mamúžytė, Senolytė.** [Su melodija].— **Ey Žirgyt, Žirgyti.**— Rankraštis, b.m., lap. 73; lap. 20.— MAB.

LAIŠKAI

□ **„Die Konstruktion der Kankles..."** [1847].—„Neue Preussische Provinzialblätter", 1848, Bd. 5, p. 59—62.— Išsp. str.: Hagen A. Litauischer Volksgesang.— Vok. k.

□ **[E. Budriaus laiškai L. Rėzai.** 1820, 1821, 1827].—„Athenaeum", 1938, t. 9, sąs. 2, p. 37—38, 47—49.— Išsp. str.: Eretas J. Rėzos santykiai su Goethe.— Taip pat atsk. atsp.— Tekstas vok. k.

□ **E. Budriaus laiškai L. Rėzai.**— Kn.: Rėza L. Lietuvių liaudies dainos. D. 2. V., 1964, p. 365—372, su faks.

II
LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 1. V., 1957, p. 332, 363, 367, 446.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 275.— **Biržiška M.** II-sios dalies įvedamieji paaiškinimai [ir pastabos. Žinios apie rankraščius, išlikusius L. Rėzos archyve, ištraukos iš Budriaus laiškų L. Rėzai, Budriaus paskelbtų liaudies dainų nagrinėjimas].— Kn.: Rėza L. Dainos. Pirmojo lietuviško dainyno 2 dalis. K., 1937, p. V—X, 9—10, 14, 22, 49, 56—58, 62, 70, 81.— **Biržiška M.** Lietuvių dainų literatūros istorija. D. 1. V., 1919, p. 69, 108.— **Biržiška V.** Aleksandrynas. D. 2. Čikaga, 1963, p. 388—390.— **Gaigalaitis V.** Karaliauczius Prusuose. [Pacituotas E. Budriaus užrašas apie lietuvių liaudies muzikos instrumentą — cimbolus].—„Vienybė lietuvninkų", 1892, Nr. 47, p. 559.— Parašas: Chronopolitanus.— **Jovaišas A.** Lietuvių liaudies dainos L. Rėzos archyviniame palikime [ir pastabos].— Kn.: Rėza L. Lietuvių liaudies dainos. D. 2. V., 1964, p. 9—10, 17, 306, 312, 316.— **Jovai-**

šas A. Liudvikas Rėza. V., 1969, p. 47, 223, 232, 254—255, 308, 322.— **Lietuviškoji enciklopedija.** T. 4. K., 1936, sklt. 948—949.— **Lietuvių poezija.** XIX a. V., 1955, p. 643.— **Niemis A.** Lietuvių liaudies dainų tyrinėjimai.— „Mūsų tautosaka", 1932, t. 6, p. 82.— **Šlūpas J.** Mažoji arba Prusiškoji Lietuva 19-tame šimtmetyje. Čikaga, 1910, p. 14.— **Balys J.** A short review of the collection of lithuanian folklore.—„Tautosakos darbai", 1935, kn. 1, p. 5.— Anglų k.— **Bartsch Ch.** Einleitung.— Kn.: Bartsch Ch. Dainų balsai. Melodieen litauischer Volkslieder. T. 1. Heidelberg, 1886, p. X.— Vok. k.— **Brender F.** De duobus carminibus Lituanis Horatiano metro compositis. [Nagrinėjama eilėr. „Prisikalbėjimas" ir „Pavasaris" antikinė eilėdara].— „Archivum Philologicum", 1935, kn. 5, p. 104—106.— Lot. k.— **Philippi R.** Bemerkungen und Berichtigungen zu den in Bd. V., VI. mitgetheilte Dainos. [Klaidų, buvusių šiame žurnale E. Budriaus paskelbtose lietuvių liaudies dainose, ištaisymas].—„Neue Preussische Provinzialblätter", 1849, Bd. 8, H. 6, p. 407—410.— Vok. k.— **Rhesa L. J.** Dainos oder Littauische Volkslieder... Königsberg, 1825, p. 353.— Vok. k.

Pranas Vytautas BŪDVYTIS (1900—1975)

Poetas, publicistas. Gimė 1900.X.2 Kalniškių k. (Šilalės r.). Mirė 1975.IX.7 Kaune.

Mokėsi Tenenių pradžios mokykloje, 1915 Maskvos, 1916—18 Jekaterinoslavo gimnazijoje, 1920 Kauno Aukštuosiuose kursuose. 1918 dirbo laikr. „Lietuvos aidas" redakcijoje, 1919—22 „Tautos" ir „Vilkolakio" teatruose, 1923 „Lietuvos žinių" redaktoriaus padėjėjas. 1924 leido satyrinį laikr. „Liežuvis" (netrukus uždarytas). 1923 išleido Palangos albumą. 1925—35 redagavo satyrinį žurn. „Spaktyva". 1935—40 dirbo žurnalisto darbą, 1940—41 Statistikos biure Vilniuje. Hitlerinės okupacijos metais buhalteris įvairiose įstaigose, sąskaitininkas ir kt. 1944—50 dirbo Tauragės r. laikr. redakcijoje. Nuo 1965 pensininkas.

Poezijos kūrinius pradėjo spausdinti 1917 („Ateities spinduliai", Nr. 5). Pirmasis eilėraščių rinkinys „Ištrėmimo keliais" 1921. Išvertė operos „Kavalerija rustikana" libretą ir G. Hauptmano, A. Ostrovskio, L. Fuldos pjesių, Ž. Verno „Paslaptingąją salą".

Bendradarbiavo „Ateities spinduliuose", „Lietuvių balse", „Rygos garse", „Vadove" ir kt.

Pasirašinėjo: *Mėnulis, Svyrūnėlis, Svyruonėlis.*

I

KŪRYBA

☐ **Ištrėmimo keliais.** Pirmieji bandymai. (1901—1919). [Eilėraščiai]. K., E. Jagomasto sp. „Lituania" Tilžėje, 1921 [viršš.: 1922]. 153 p.— Prieš antr. aut.: Pr. Būdvytis Svyrūnėlis.

Turinys: Svajojant šventai.— Giedros valandėlės.— Rausvieji žiedai.— Ilgesių aidai.— Sapnų šešėliai.— Liūdnasai rudenėlis.— Palaidosios aidas.

☐ **Klystantis lapas.** Antras poezų rinkinys. K., „Audra", 1923. 175 p.

Turinyje: Klaikūs keliai.— Liūdna, ilgu visur...— Niuansų posmai.

☐ **Vyčių tautos pasaka ir dar šis tas.** [Poema ir satyr. eilėraščiai]. K., „Audra", 1923. 46 p.

☐ **Ant marių krašto...** Palangos pajūrio giesmės. K., E. Jagomasto sp. Tilžėje, 1926. 24 p.

* * *

☐ [Eilėraščiai periodikoje].—„Atspindžiai", 1921, Nr. 4, p. 5. 7; 1923, Nr. 2, p. 43—45.

☐ **Jaunystės bangose.** [Apsakymas].—„Vytis", 1926, Nr. 3. p. 71—72.

☐ Pirmas dešimtmetis. 18 poetų. K., 1929, p. 75—86.

☐ Gruodis J. Solo dainos. V., 1970, p. 40—47.

Žodžiai P. Būdvyčio.

II

LITERATŪRA

Būdvytis P. V. Autobiografija.— Rink.: Pirmas dešimtmetis. K., 1929, p. 71—72.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 5. K., 1936, sklt. 954, su portr.

APIE ATSKIRUS RINKINIUS

„Ištrėmimo keliais". **Dambrauskas-Jakštas A.** Mūsų naujoji literatūra. T. 1. K., 1923, p. 290—293.—**„Trimitas"**, 1922, Nr. 24, p. 3 (viršš.).— Parašas: Dbas.— **Vaižgantas.**—„Tėvynės balsas", 1922, birželio 15.— Parašas: V.

„Klystantis lapas". **„Atspindžiai"**, 1923, Nr. 5, p. 103.— Parašas: J.T.— **Vaičiūnas P.**—„Krašto balsas", 1923, gegužės 9.

„Vyčių tautos pasaka". **Biržiška M.**—„Švietimo darbas", 1925, Nr. 4, p. 349.— **Dambrauskas-Jakštas A.** Mūsų naujoji literatūra. T. 1. K., 1923, p. 293—297.— **Šmergarbas S.**—„Atspindžiai", 1923, Nr. 3, p. 62.

Jurgis BUITKUS (g. 1937)

Prozininkas.
Gimė 1937.IV.18 Ūpainių k. (Kelmės r.). Mokėsi Pakražančio vid. mokykloje. 1956—61 studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą Vilniaus universitete. Baigęs iki 1968 dirbo Žaslių vid. mokyklos direktoriaus pavaduotoju. 1968—70 Panevėžio VII vid. mokyklos mokytojas, 1970—72 „Panevėžio tiesos" redakcijos darbuotojas. Nuo 1972 žurn. „Nemunas" skyriaus vedėjas. TSKP narys nuo 1964. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1973.
Kūrinius pradėjo spausdinti 1968. Pirmoji knyga, apsakymų rinkinys „Pavasarį gimęs", 1972. Yra parašęs apybraižų, recenzijų, literatūrinių straipsnių. Išvertė D. Granino, V. Katajevo, S. Muratbekovo, I. Meležo, T. Elčino prozos kūrinių, A. Vermiševo eilėraščių.

I
KŪRYBA

☐ **Pavasarį gimęs.** Apsakymai. V., „Vaga", 1972. 108 p. (Pirmoji knyga. 72).
Turinys: Per balzganą rūką.— Juodoji Jonės katė.— Jauniškė.— Saulė buvo ta pati.— Pavasarį gimęs.— Karšiukas.— Vanduo su vyšnių krauju.

* * *

☐ **Likimo pirštas.** Novelė.—„Tėvynė" (Panevėžys), 1969, lapkričio 25, 29; gruodžio 9, 11, 13.
☐ **Geniukas.** Apsakymas.—„Panevėžio tiesa", 1970, gruodžio 26, su iliustr.
☐ **Laukinė antis.** Apsakymas. [Su trumpomis biogr. žiniomis].—„Raudonoji vėliava" (Šiauliai), 1970, gruodžio 18, su portr.

* * *

☐ 1. **Granito miestas Nevos žiotyse.**— 2. **Broliški ekonominiai ryšiai.**— 3. **Panevėžietiški štrichai Leningrado kultūroje.**— 4. **Tarp lygių lygus.**—„Panevėžio tiesa", 1972, liepos 13—18, su iliustr.
Apybraižos apie Leningradą.

II
LITERATŪRA

„Pavasarį gimęs". **Liauška V.** Pirmoji knyga.—„Vakarinės naujienos", 1973, sausio 3.— **Venclova P.** Debiutanto laimėjimai ir nesėkmės.—„Kauno tiesa", 1973, sausio 7.— **Zurba A.** Pradėta — prasmingai.—„Literatūra ir menas", 1973, vasario 17.— **Ляушка В.** Первая книга.—«Вечерние новости», 1973, 3 января.

Bronė BUIVYDAITĖ (g. 1895)

Poetė, prozininkė.

Gimė 1895.XII.8 Svėdasų mstl. (Anykščių r.) amatininko šeimoje. 1912 baigė „Saulės" buhalterijos kursus Kaune. Dirbo pardavėja Kaune ir Anykščiuose. 1913—15 mokėsi Utenos keturklasėje mokykloje. 1918 baigė Voronežo lietuvių gimnaziją. Grįžusi į Lietuvą, 1918—20 mokytojavo Skuodo progimnazijoje, 1920—25 Veiverių progimnazijoje, 1925—28 Panevėžio Mokytojų seminarijoje, 1931—34 žydų mergaičių gimnazijoje „Javnė". 1930 Panevėžyje įsteigė Vaikų teatro d-jos skyrių, vadovavo vaikų dramos būreliams, statė pjeses-pasakas. Hitlerinės okupacijos ir pokario metais (iki 1948) mokytojavo Alytuje. Nuo 1948 pensininkė. Gyvena Anykščiuose. LTSR Rašytojų s-gos narė nuo 1957.

Kūrinius pradėjo spausdinti 1916. Pirmoji eilėraščių knyga „Vasaros šnekos" 1921. Rašė eilėraščius, apsakymus, vaikams — apysakas ir pjeses, parašė libretą operai „Jūratė ir Kastytis", redagavo moterų kūrybos almanachą „Aukštyn" (1930). „Sakalo" premija (1937) už apysaką „Auksinis batelis".

Tarybiniu laikotarpiu išleido atsiminimų apysaką ir perredaguotus ankstesnius kūrinius vaikams.

Su Buivydaitės tekstais komp. K. Banaitis, V. Baumilas, A. Dirvianskaitė, K. Kaveckas, M. Karka, V. Paulauskas ir kt. yra parašę dainų.

Buivydaitė bendradarbiavo „Ateities spinduliuose", „Ateityje", „Klaipėdos žiniose", „Lietuvyje", „Lietuvoje", „Margutyje", „Naujojoje romuvoje", „Naujojoje vaidilutėje", „Saulutėje", „Skaitymuose", „Tautos vaire", „Vaire", „Žiburėlyje", „Židinyje".

Pasirašinėjo: *Tyrų Duktė.*

I

GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

☐ **Vasaros šnekos.** [Eilėraščiai]. V., 1921. 82 p.

☐ **Anykščių baladės.** K., „Žinija", 1930. 55 p. su iliustr.

Turinys: Puntukas.— Šventoji.— Karalienės lūnas.— Piliakalniai.— Budragaidžio ežerėlis.— Marčiupys.— Velniaraistis.— Aruodėliai.— Piestupys.

☐ **Skudučiai.** [Eilėraščiai]. Panevėžys, 1933. 119 p.

Turinys: Kai užsidega žvaigždės.— Kely — saulė.— Vasara pajūry. [Pirmoji publ.: „Židinys", 1925, Nr. 3—5].— Vėjai ilgarūbiai.

☐ **Atversti lapai.** Romanas iš mokytojų ir mokinių gyvenimo. Panevėžys, 1934. 320 p.

Išt r.: „Naujoji vaidilutė", 1932, Nr. 11.—„Naujoji romuva", 1934, Nr. 157.

☐ **Po žilvičiais.** [Eilėraščiai]. K., „Sakalas", 1939. 103 p.

Turinys: Šešėlių fleitos.— Tu — sūkury, tu — tylumoj.— Tarp žemės kvapių lūpų.— Prie slenksčio.— Saksofonų gaidos girdis.— Po žilvičiais.

☐ **Pro vaikystės langą.** [Atsiminimai]. V., „Vaga", 1969. 401 p.

VAIKAMS

☐ **Mėlynas drugelis.** 2 v. pjesa vaikams. Panevėžys, 1927. 32 p.

☐ **Stebuklingoji radasta.** 3 v. pasaka vaikų teatrui. Panevėžys, 1934. 43 p.

☐ **Stebuklingoji radasta.—[Žiemos pasaka.** Pjesės]. Iliustr. R. Gabrėnaitė. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1957. 64 p. su iliustr.

☐ **Lapė gudragalvė.** 2 v. pasaka vaikų teatrui. Panevėžys, 1935. 28 p.

☐ **Auksinis batelis.** Apysaka. Iliustr. D. Tarabildaitė. K., „Sakalas", 1937. 200 p. su iliustr.

Ištr.: **„Ateities spinduliai"**, 1936, Nr. 11.

——— [Iliustr. V. Banys]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1957. 164 p. su iliustr.

☐ **Trys bičiuliai.** Apysaka. Iliustr. D. Tarabildaitė. K., „Sakalas", 1937. 198 p. su iliustr.

Ištr.: „Naujoji vaidilutė", 1937, Nr. 12.

——— [Iliustr. B. Demkutė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1957. 171 p. su iliustr.

☐ **Pagiry maža trobelė.— [Jaučio troba.— Pupa ir seneliai].** Liaudies pasakos eilėmis. [Iliustr. V. Stančikaitė]. K., Šv. Kazimiero d-ja, 1940. 62 p.

Ištr.: „Naujoji vaidilutė", 1940, Nr. 4.

☐ **Karklo švilpa.** [Eilėraščiai]. Iliustr. B. Demkutė. V., „Vaga", 1972. 71 p su iliustr.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **[Alegoriniai** vaizdeliai]: **„Ateities spinduliai"**, 1916, Nr. 2/3, p. 74—78; 1917, Nr. 8/12, p. 9—12; 1917/18, Nr. 3/4, p. 67—68; 1918, Nr. 5/6, p. 132—133.—„Ateitis", 1917, Nr. 3, p. 85—87; Nr. 4, p. 123—126.— Parašas: Tyrų Duktė.

☐ Vainikai. Naujesniosios poezijos antologija. K.—V., 1921, p. 185—198.— Parašas: Tyrų Duktė.

☐ **Visos sykiu pražydo mūsų gėlės...** [Lyrinė proza].—„Skaitymai", 1921, kn. 7, p. 71—77.

☐ **Indeivės.** Poema iš senovės lietuvių mitologijos.—„Skaitymai", 1922, kn. 20, p. 64—89.

☐ **Anų dienų pasaka.** Nepažįstamų romanas. [Poema].—„Židinys", 1927, Nr. 11, p. 281—300; Nr. 12, p. 359—376.— Prieš antr. aut.: B. Buivydaitė ir K. Inčiūra.

☐ Aukštyn. Moterų kūrybos almanachas. K., 1930.
Eilėraščiai, p. 151—162, su portr.

☐ **Mėlynos akys.** [Apysaka].—„Židinys", 1930, Nr. 2, p. 99—116; Nr. 3, p. 193—208.

☐ Saulės poema. [Lyrinė proza].—„Židinys", 1930, Nr. 12, p. 404—407.
☐ Ministerio giminaitis. [Apsakymas].—„Naujoji romuva", 1935, Nr. 44/45, p. 809—811; Nr. 46, p. 832—834.
☐ Paslaptis. [Apsakymas].—„Naujoji vaidilutė", 1936, Nr. 1, p. 32—37.
☐ Migla. [Apsakymas].—„Naujoji vaidilutė", 1936, Nr. 8/9, p. 309—321.
☐ Paskutinė. [Apsakymas].—„Naujoji romuva", 1937, Nr. 49, p. 933—936.
☐ Velnias. [Apsakymas].—„Naujoji vaidilutė", 1938, Nr. 1, p. 21—33.
☐ Senatvės šypsena. [Apsakymas].—„Naujoji vaidilutė", 1939, Nr. 7, p. 370—380.
☐ Lietuvių poezija. T. 1. V., 1967, p. 414—416.
Taip pat 1969 leid.
☐ [Eilėraščiai].—„Gimtasis kraštas", 1969, birželio 19, su portr.
☐ Be reikalo, vyrai. [Rašomos knygos ištr. Su red. prierašu].—„Jaunimo gretos", 1971, Nr. 4, p. 12—13, su iliustr.

* * *

☐ Lilutė. 2-jų v. vaizdelis vaikams.—„Saulutė", 1929, Nr. 5, p. 98—102, Nr. 6, p. 113—117.

* * *

☐ Chorai iš lietuviškų operų. Kn. 1. V., 1972, p. 134—174.
Chorai iš operos „Jūratė ir Kastytis". Muzika K. V. Banaičio, libretas B. Buivydaitės.

LITERATŪRINIAI STRAIPSNIAI

☐ Moteris literatūroje. Eskizas.—„Naujoji vaidilutė", 1936, Nr. 1, p. 4—9, su portr.
☐ Moters rašytojos pirmame dvidešimtmety.—„Naujoji vaidilutė", 1938, Nr. 10, p. 482—498; Nr. 11, p. 560—571; Nr. 12, p. 633—644, su portr.
☐ Nulaužtos šakos.— Mirkčioja žvaigždutės. Prisiminimų nuotrupos.—„Nemunas", 1967, Nr. 8, p. 29—30.
Atsiminimai apie A. Vienuolį.
☐ Iš toliau ir arti... (Atsiminimų puslapiai).—„Literatūra ir menas", 1972, balandžio 15, 22, 29, su iliustr.
Atsiminimai apie A. Vienuolį.
☐ Pirma pažintis. (Ištr. iš prisiminimų knygos apie rašyt. A. Vienuolį).—„Mūsų žodis", 1971, Nr. 9, p. 17—18.
☐ „Šilta 1915 m. rugpjūčio diena..."—„Literatūra ir kalba", 1972, t. 12, p. 273—276.
Atsiminimai apie Žemaitę.

GROŽINIAI KŪRINIAI LATVIŲ KALBA

☐ Saules poēma. [Vertė E. Prūsė].— Rink.: Lietava sveicina. Lietavju prozas antoloģija. Rīgā, 1935, p. 148—151.
☐ * Velns. [Velnias. Apsakymas].—„Zeltene", 1938, Nr. 7, p. 9—12; Nr. 8, p. 5—7.

II
LITERATŪRA

Buivydaitė B. [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 194—197, su portr.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (11 pavad.), p. 563.— **Buivydaitė B.** [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1957, p. 77—83, su portr.— **Buivydaitė B.** Autobiografija.— Kn.: Vainikai. Naujesniosios poezijos antologija. K.—V., 1921, p. 183, su portr.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 279.— **Anykščiai.** V., 1971, p. 62—63, su portr.— **Bagdonas V.** Pro vaikystės langą.—„Mūsų žodis", 1971, Nr. 9, p. 15—17, su portr.— **Bronė Buivydaitė.**—„Moteris", 1937, Nr. 5, p. 67, su portr.— Parašas: J. Dr.— **Bujokaitė V.** Namelyje prie Šaltupio.— „Kolektyvinis darbas" (Anykščiai), 1968, birželio 11.— **Gaučytė E.** Mūsų pirmoji lyrikė ir jos „Auksinis batelis".—„Naujoji vaidilutė", 1937, Nr. 2, p. 71—78, su portr.— **Gaučytė E.** Žodžiai iš „Po žilvičių..."—„Ateitis", 1939/40, Nr. 1, p. 48—50.— Parašas: E.G.— **Glazinskas S.** Kam ošia obelys.—„Kolektyvinis darbas" (Anykščiai), 1970, birželio 18.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 4. K., 1936, sklt. 996—997, su portr.— **Liobytė A.** Kepkim jubiliejinį pyragą.—„Pergalė", 1970, Nr. 12, p. 169—170, su portr.— **Liobytė A.** Sidabrinė jaunystė.—„Pergalė", 1965, Nr. 12, p. 171, su portr.— **Macijauskienė M.** Metai ir knygos...—„Kauno tiesa", 1970, gruodžio 8, su portr.— **Macijauskienė M.** Vieną pavakarę... Pas rašytoją apsilankius.—„Gimtasis kraštas", 1970, birželio 19, su portr.— **Pastarnokas J.** Pas Bronę Buivydaitę.—„Jonavos balsas", 1973, balandžio 14.— **Sluckis M.** Su plunksna rankoje.—„Literatūra ir menas", 1970, gruodžio 12, su portr.— **Žalgevičiūtė J.** Rašytojos Bronės Buivydaitės pastogėje.—„Panevėžio tiesa", 1972, birželio 24.

APIE ATSKIRAS KNYGAS

„Vasaros šnekos". **Dambrauskas-Jakštas A.** Mūsų naujoji literatūra. T. 1. K., 1923, p. 235—237.— **Sruoga B.** Godos mergautinės.—„Skaitymai", 1921, kn. 6, p. 129—134.— Parašas: B. Sirakūzinas.— **Vydūnas.** Mūsų raštija.—„Darbymetis", 1921, Nr. 2, p. 39—40.

„Mėlynas drugelis". **Rimavičius K.**—„Lietuva", 1928, sausio 12, Nr. 9.

„Anykščių baladės". **Indra I.**—„Gaisai", 1930, Nr. 4, p. 378—379.

„Skudučiai". **Brazdžionis B.**—„Naujoji romuva", 1933, Nr. 113, p. 215—216.— Parašas: J. Brazaitis.— **Geniušas J.**—„Šviesos keliai", 1933, Nr. 2, p. 122—123.— Parašas: J.G.— **Linkevičius M.**—„Ateitis", 1933, Nr. 2, p. 124.— Parašas: Mk.Link.— **Zupka K.**—„Rytas", 1933, vasario 20, Nr. 41.

„Atversti lapai". **Naujokaitis P.**—„Tautos mokykla", 1934, Nr. 7, p. 3—4 (virš.).— Parašas: P.N-tis.— **Povilavičius S.** Bronės Buivydaitės romanas.—„Akademikas", 1934, Nr. 5, p. 117.— Parašas: Stp. Vykintas.— **Šerkšnas A.**—„Lietuvos mokykla", 1934, Nr. 3, p. 182—184.— Parašas: A.Š.—**„Šviesos keliai"**, 1934, Nr. 3, p. 179—181.— **Talmantas J.**—„Gimtoji kalba", 1934, Nr. 3/4, p. 63—64.

„Stebuklingoji radasta". **„Naujoji vaidilutė"**, 1934, **Nr. 5, p. 239**—240.— Parašas: Regina.— **Naujokaitis P.**—„Naujoji romuva", 1934, Nr. 188/9, p. 575—576.— Parašas: Pr.N.

„Auksinis batelis". „Draugija", 1937, Nr. 1, p. 28—29.— Parašas: K. Auksutis.— **Jaslūnas A.** Premijuotoji 1936 m. literatūra.—„Tautos mokykla, 1937, Nr. 4/5, p. 104—105.— **Milūnas V.**—„Naujoji romuva", 1937, Nr. 7, p. 167.— Parašas: V. Mil.— **Viskanta E.**—„Vairas", 1937, Nr. 3, p. 374—375.— Parašas: J. Domeika.

„Trys bičiuliai". **Cieška I.** Apysaka jaunuomenei.—„Kultūra", 1938, Nr. 5, p. 354—356.— **Dargytė R.**—„Naujoji vaidilutė", 1938, Nr. 5/6, p. 334—335, su iliustr.— **Ralys D.**—„Naujoji romuva", 1938, Nr. 14, p. 351.

„Po žilvičiais". **Gaučytė E.**—„Naujoji vaidilutė", 1939, Nr. 17, p. 350—360.— **Kuodys L.**—„Mokslo dienos", 1939, Nr. 4, p. 242—244.— Parašas: L.K.— **Tamošaitis P.**—„Draugija", 1939, Nr. 15, p. 870—871.— **Vengrys A.**—„Naujoji romuva", 1939, Nr. 37, p. 671.—„Židinys", 1939, Nr. 8/9, p. 312—314.— Parašas: A.Kr.

„Pro vaikystės langą". **Kuzmickas V.** Vienos vaikystės šviesa.— „Pergalė", 1970, Nr. 8, p. 158—161.— **Rinkevičiūtė N.** Vaikystės langai.— „Kauno tiesa", 1969, birželio 22.— **Vaitkevičius V.**—„Literatūra ir menas", 1969, birželio 28.

„Karklo švilpa". **Skripka V.** Poetiniam vaikų pasauliui.—„Komjaunimo tiesa", 1973, rugsėjo 6.— **Vanagas R.** Ką groja karklo švilpa.—„Lietuvos pionierius", 1972, gruodžio 16, su iliustr.

Kazys BUKAVECKAS (1855—1940)

Poetas. Gimė 1855.III.4 Obšrūtų k. (Vilkaviškio r.). Mirė 1940.XII.? Mokėsi Paežerių ir Marijampolės (dab. Kapsukas) pradžios mokyklose, nuo 1866 Marijampolės gimnazijoje (baigė 4 klases). Dirbo Paežerių valsčiaus raštinėje ir Vilkaviškio notaro raštininku, valsčiaus teismo posėdininku. 1876 tarnavo kariuomenėje. 1888—90 gyveno JAV, nuo 1895 Gižuose, vėliau Marijampolėje. Palaikė ryšius su V. Kudirka, J. Šliūpu ir kitais kultūros veikėjais. Iš krikščioniškų pozicijų propagavo socializmo idėjas. Savo namuose buvo įrengęs lietuviškos spaudos slėptuvę.

Parašė keletą eilėraščių ir romantinę poemą „Jonas iš Kempės ir Šilka". Išvertė A. Mickevičiaus baladę „Baltas karžygys" ir poemą „Konradas Valenrodas" (poemos vertimas nebuvo išspausdintas, juo vėliau naudojosi poetas J. Žilius). Mėgino versti „Poną Tadą".

Bendradarbiavo „Aušroje", „Lietuviškajame balse", „Šviesoje", „Tėvynėje" ir kt.

Pasirašinėjo: *B-k-s, Bks, Bku, Bkv, Bkw, K. Bukavietis.*

I

GROŽINĖ KŪRYBA

□ **Jonas isz Kempes ir Szilka.** [Poema]. Sutaisė K. Bukavietis. Šenandoras, „Garso Amerikos Lietuvių" sp., 1897. 23 p.— Taip pat kn.: Lietuviškos dainos, iš visur surinktos. Plimutas, 1893, p. 202—217.— Parašas: K. Bukavietis.—„Tėvynė", 1897, Nr. 10. p. 289—294; Nr. 11, p. 323—329; 1909, Nr. 34—43.

Pirmoji publ. kn.: Jankus M. Žiemos vakaro adynėlė. Tilžė, 1885, p. 103—123.

* * *

□ [Eilėraščiai periodikoje]: „Lietuviškasis balsas", 1887, Nr. 11/12, p. 147—149; 1888, Nr. 1, p. 3, 5.— Parašai: Bks, B-k-s.

□ Lietuvių poezija. XIX a. V., 1955, p. 539—545.

PUBLICISTINIAI STRAIPSNIAI

□ **Praszymas.**—„Aušra", 1885, Nr. 12, p. 408.— Aut. nurodytas tekste: K. Bukavietis.

K. Bukavecko pareiškimo dėl dviejų jo techninių išradimų perpasakojimas.

□ **Lietuwiszkiejie** laikraszcziai apie **„Szwiesą".**—„Šviesa", 1887, Nr. 3/4, p. 145—148.— Parašas: Bkv.

□ **L[ietuviškasis] balsas ir Szwiesa.**—„Lietuviškasis balsas", 1887, Nr. 19, p. 227.— Parašas: Bkw.

II

LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 2. V., 1958, p. 132—133.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 280.— **Kubilius V.** Revoliucinė lietuvių poezija 1890—1907 metais.—„Literatūra ir kalba", 1958, t. 3, p. 139—140.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 4. K., 1936, sklt. 1005—1006, su portr.— **Pranskus-Žalionis B.** Proletarinė lietuvių literatūra. V., 1964, p. 19—21.

Alfonsas BUKONTAS (g. 1941)

Poetas, vertėjas.

Gimė 1941.IX.11 Dapšių k. (Mažeikių r.). 1958 baigė Židikų vid. mokyklą. 1958—63 studijavo Vilniaus universiteto Istorijos ir filologijos fak. (lietuvių kalbos ir literatūros spec.). 1963—65 mokytojas Trakų r. Rūdiškių vid. mokykloje. 1966—67 dirbo laikr. „Literatūra

ir menas" redakcijoje. 1968—76 žurn. „Jaunimo gretos" skyriaus vedėjas. Nuo 1976 atsidėjo kūrybiniam darbui. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1972.

Eilėraščius pradėjo spausdinti 1956. Pirmasis rinkinys „Slenkančios kopos" 1967. Rašo eilėraščius vaikams, publicistikos straipsnius, recenzijas. Verčia rusų ir kitų tarybinių tautų bei užsienio poeziją. Komp. B. Gorbulskis, V. Jurgutis, V. Ločeris, T. Makačinas, G. Pauga, A. Raudonikis, V. Telksnys yra parašę dainų su jo eilėraščių tekstais.

I

GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

☐ **Slenkančios kopos.** [Eilėraščiai]. V., „Vaga", 1967. 51 p. su portr.—Išleista aplanke „Pirmoji knyga. 1967".

☐ **Piešiniai ant vandens.** Eilėraščiai. V., „Vaga", 1972. 75 p.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ Poezijos pavasaris. V., 1968, p. 188—190; V., 1973, p. 74.

☐ [Eilėraščiai periodikoje]: „Komjaunimo tiesa", 1971, liepos 11, su portr.; 1972, birželio 18.—„Literatūra ir menas", 1973, rugpjūčio 25, su portr.—„Nemunas", 1968, Nr. 8, p. 6, su portr.—„Raudonoji žvaigždė" (Seda), 1957, kovo 21; 1959, kovo 21.—„Švyturys", 1961, Nr. 15, p. 3.—„Tarybinis studentas" (VVU), 1961, spalio 21; 1962, kovo 5.

LITERATŪRINIAI STRAIPSNIAI

☐ **Apie meninį apsakymo įtikinamumą.** Pradedančiųjų prozininkų kūrybos apžvalga.—„Komjaunimo tiesa", 1966, sausio 26.

☐ **Po skambančiais medžiais.** [Apie J. Paukštelį].—„Jaunimo gretos", 1969, Nr. 3, p. 20—21, su portr.

☐ **Kad varpos neišbyrėtų arba trumpa kelionė į Lauksodį.**—„Jaunimo gretos", 1970, Nr. 3, p. 25—26, su portr.

Apie J. Avyžiaus romano „Antplūdis" siužetines linijas.

☐ **Paskutinis laiškas.** [Lyrinė proza. Žurn. A. Judženčio atminimui].—„Kultūros barai", 1971, Nr. 9, p. 18—19, su portr.

☐ **Fantazija ugninių paukščių tema.** [Lyrinė proza. J. Grušo 70-osioms metinėms].—„Jaunimo gretos", 1971, Nr. 11, p. 13, su portr.

EILĖRAŠČIAI KITOMIS KALBOMIS

□ [Стихи в периодике].—«Комсомольская правда» (B.), 1967, 8 января.
□ * [Eilėraščiai periodikoje].—„Cisartkela" (Tbilisis), 1972, Nr. 9, p. 191—194.— Gruz. k.

Be to, Bukonto eilėraščių yra išversta į azerbaidžaniečių, baltarusių, latvių, moldavų, ukrainiečių ir vokiečių kalbas.

II
LITERATŪRA

APIE ATSKIRUS RINKINIUS

„Slenkančios kopos". **Bučys A.** Išeities taškai ir linkmės.—„Tiesa", 1968, kovo 2.— **Martinaitis M.** Žalios planetos.—„Jaunimo gretos", 1968, Nr. 3, p. 23.— **Matuzevičius E.** Žalioji planeta ir nerimas.—„Literatūra ir menas", 1968, balandžio 30.— **Sriubas B.** Po tekančiu smėliu.—„Komjaunimo tiesa", 1968, balandžio 25.— **Zalatorius A.** Pirmieji skrydžiai.—„Pergalė", 1968, Nr. 8, p. 110—112.— **Срюбас Б.** Под текучим песком.—«Комсомольская правда» (B.), 1968, 25 апреля.

„Piešiniai ant vandens". **Bukontas A.** Autoriaus žodis.—„Naujos knygos", 1972, Nr. 2, p. 5, su portr.— **Daujotytė V.** Žodis auga kaip medis.—„Pergalė", 1972, Nr. 5, p. 167—169.— **Ramoškaitė G.** Ženklai sau ir kitiems.—„Literatūra ir menas", 1972, liepos 29.— **Šinkūnas R.** Nepretenzinga giluma.—„Komjaunimo tiesa", 1972, rugpjūčio 24.

Jonas BULOTA (g. 1923)

Prozininkas satyrikas, publicistas. LTSR nusipelnęs žurnalistas (1973).

Gimė 1923.VI.4 Putriškių k. (Kapsuko r.). 1938 baigė Kvietiškio žemės ūkio mokyklą. Hitlerinės okupacijos metais tarybinių partizanų K. Petriko būrio ryšininkas. 1947—49 Vilniaus universitete studijavo rusų kalbą ir literatūrą. 1952 baigė Maskvos universitetą (žurnalistikos spec.). Nuo 1952 Vilniaus universiteto Žurnalistikos katedros dėstytojas (nuo 1968 docentas). TSKP narys nuo 1954. Filologijos kandidatas (1964, „Aleksas Jasutis. Gyvenimo ir kūrybos bruožai").

Spaudoje bendradarbiauja nuo 1947. Pirmoji knyga, feljetonų rinkinys, 1962. Išspausdino apybraižų, literatūros kritikos straipsnių, re-

cenzijų, parengė spaudai A. Jasučio kūrinių rinkinį „Internacionalas karceryje", sudarė Ispanijos kovų dalyvių lietuvių atsiminimų knygą „Už Ispanijos laisvę".

Pasirašinėjo: *J. Balčiūnas, J. Dalgis, Zg. Raudys* ir kt.

I
GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

☐ **Paveldėta liga.** [Feljetonai. Iliustr. S. Veiverytė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1962. 95 p. su iliustr.

Turinys: Dienotvarkėje — pavasaris.— Neoficialioji lentelė.— Onytė XIV.— Antireliginė diena Patumsiuose.— Teismas.— Vilko batai.— Byla Nr. 113.— Laimė užkulnyje.— Ungurys.— Gamtos sargas.— Dvasiškas amatas.— Šventas muilas.— Paveldėta liga.— Egzaminas.— Žmogus ir molis.— Dangaus reformos.— Dubletas.— Tik parašėlį...

☐ **Katė maiše.** Feljetonai, pamfletai. [Iliustr. I. Sizovas]. V., „Vaga", 1966. 127 p. su iliustr.

Turinys: Leiskit pridegt! — Marti, bet ne ta.— 0:1 ateizmo naudai.— Šaunusis trejetukas.— Eršketių keliu.— Žalia žolė, bet ne žolė.— Uždraustas vaisius.— Gegutės vaikai.— Gaisras.— Krikštynos.— Loterija.— Rezoliucija.— Sūris „Progresas".— Mindaugo II rūmų dama.— Katė maiše.— Valkataujanti malda.— Džerio karjera.— Demokratijos vaikas.— Pupa ir stogas.— Skolinta bobutė.— Tai dėl ko? — Kartus medus.— Laisvojo pasaulio kelnės.

☐ **Smeigtuko galvutė.** Humoreskos. [Iliustr. V. Jurkūnas (jaun.)]. V., „Vaga", 1973. 127 p.

Turinys: Laimingas bilietas.— Telefonžmogis.— Panta rei.— Paskenduolė ir intelektualas.— Smeigtuko galvutė.— Piktadėmis ir skersis.— GP kompleksas.— Mumijos.— Inspektorius X.— Švietimo vaisiai.— Kombainas.— Varnalėša, arba Balbieriškis — Švėkšna — Balbieriškis.— KABARKŠT.— Avinas.— Kviečia „Pasaga"...— Autokraitis.— Vilniečio nuotykiai Kaune.— Exegi monumentum.— Ežys Olimpininkas.— Pasaka.— Socjogai.— Mikrochuliganas.— Paskutinis raundas.— Fontanas.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **Kelionė į ateitį su kliūtimis.** Fantast.-jumor. reportažas.—„Komjaunimo tiesa", 1958, gruodžio 21; 1959, sausio 13, 21; vasario 8.

☐ **Kaip su ranka atėmė.** [Satyr. apsakymas].— Rink.: Atverk akis. V., 1962, p. 95—100.

☐ **Pasaka apie tris brolius.** [Humoreska].—„Pergalė", 1963, Nr. 10, p. 96—98.

☐ **Frico Noskės revanšas.** [Pamfletas].— Rink.: Auksas burnoje — velnias galvoje. V., 1964, p. 105—106.

☐ **Kryžiaus šešėlyje.** [Apsakymas].— Rink.: Dievai miršta. V., 1964, p. 145—163.

☐ **Magnetofonas.— Teisuolio išpažintis.** [Humoreskos].— Leid.: „Šluotos" kalendorius 1973. V., 1973, p. 99—100, 155—156.

LITERATŪROS KRITIKA, PUBLICISTIKA

☐ **Vilniaus požemiuose.** V., Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1960. 103 p. su iliustr.— Prieš antr. aut.: J. Bulota, R. Šalūga.

☐ **A. Jasutis.** Gyvenimo ir kūrybos bruožai. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1961. 338 p. su portr.

☐ **Reportažai iš požeminio Vilniaus.** V., „Mintis", 1965. 135 p. su iliustr.

* * *

☐ **Už kovingą, menišką publicistiką.**—„Literatūra ir menas", 1953, birželio 14.

☐ **Apybraiža ir gyvenimas.**—„Literatūra ir menas", 1954, balandžio 8.

☐ **Tema ir jos sprendimas mūsų satyroje.** (Antrąjį visasąj. tarybinių rašytojų suvažiavimą sutinkant).—„Literatūra ir menas", 1954, spalio 23.

☐ **Tipiškumo problemos satyroje.**—„Jaunieji", 1955, kn. 7, p. 173—190.

☐ **Už gyvus žmonių paveikslus apybraižoje.**—„Literatūra ir menas", 1955, vasario 26.

☐ **Žengti kartu su gyvenimu.**—„Jaunieji", 1957, kn. 9, p. 140—150.
Apybraižinės literatūros apžvalga.

☐ **1957 metų apybraižos.**— Rink.: 1957 metų lietuvių tarybinė literatūra. V., 1958, p. 105—134.

☐ **Pakalbėkime apie apybraižą.**—„Pergalė", 1958, Nr. 6, p. 145—154.

☐ **Memuarai ir skaitytojas.**—„Literatūra ir menas", 1961, kovo 4.
Dėl lietuviškųjų memuarinių leidinių meninio lygio.

☐ **„Pravda" ir Lietuva 1920—1940 metais.**— Rink.: Partijos ir liaudies tribūna. „Pravda"— Lietuvai. V., 1962, p. 50—67.

☐ **Ispanijos pilietinio karo tema lietuvių literatūroje.**— Rink.: Tautų draugystė lietuvių ir rusų literatūrose. V., 1963, p. 87—118.

☐ **Drąsusis šešetas.**— Rink.: Šitaip ėjo komjaunuoliai. V., 1963, p. 23—36.
Apie Šiaulių moksleivių komjaunuolių veiklą buržuazijos valdymo metais.

☐ **Juoko derlius.**—„Pergalė", 1963, Nr. 2, p. 136—141.
Apie 1962 originaliąją satyrinę ir humoristinę literatūrą.

☐ **Satyros ginklu.**— Rink.: Rašytojai ir religija. V., 1966, p. 161—186.
Antireliginė satyra lietuvių tarybinėje literatūroje.

☐ **Atžalos, išaugusios ąžuolais.**—„Komjaunimo tiesa", 1966, lapkričio 30.

☐ **Pirmieji „Tiesos" poetai.**—„Literatūra ir menas", 1967, balandžio 8.

☐ **Rašytojai ir spauda.**—„Literatūra ir menas", 1968, rugpjūčio 10.

☐ **Publicistika laiko perspektyvoje.**—„Literatūra ir menas", 1968, spalio 12.

☐ **Revoliucija ir poetai.**—„Literatūra ir menas", 1969, lapkričio 1.
Poezija ir proza 1918—1919 lietuvių komunistiniuose laikraščiuose.

☐ **Humoro akademikas.** [A. Gricius].—„Komjaunimo tiesa", 1969, gruodžio 25, su portr.

☐ **Kapsukas lieka Vilniuje.**—„Literatūra ir menas", 1970, balandžio 4.

☐ **Nebijo šalnų.** [Žemaitė].—„Jaunimo gretos", 1970, Nr. 4, p. 24—25, su portr.

☐ **Publicistikos horizontai.**—„Literatūra ir menas", 1970, gegužės 1.

☐ **Amerika Žemaitės akimis.**—„Literatūra ir menas", 1970, gegužės 30.

☐ **Vincas Kapsukas ir lietuvių kultūra.**—„Jaunimo gretos", 1970, Nr. 5, p. 8.

☐ **Plačios širdies, šviesios galvos.**—„Literatūra ir menas", 1971, sausio 16, su portr.

Apie knygnešį J. Rimšą.

☐ **Jono Kirlio lobis.**—„Literatūra ir menas", 1971, sausio 23, su portr.

Apie periodinės spaudos kolekcionierių.

☐ **Derlius ir dirvonai.** Mūsų apybraižos reikalai.—„Literatūra ir menas", 1972, rugpjūčio 12.

☐ **Beletristika ar publicistika?** (Feljetono žanro klausimu).—„Žurnalistika—72", 1973, p. 86—90.

☐ **Алексас Ясутис-Юльмис.** (Жизнь и творчество). [Автореферат канд. дис.] В., 1964. 12 с. (Вильнюсский гос. ун-т им. В. Капсукаса).

☐ **Академик юмора.** А. Грицюсу 70.—«Комсомольская правда» (В.), 1969, 25 декабря, с портр.

☐ **Reportaże z wileńskich podziemi.** V., „Mintis", 1966. 126 p.— Lenkų k.

GROŽINIAI KŪRINIAI RUSŲ KALBA

☐ **Путешествие в будущее с препятствиями.** Фантастико-юмористич. репортаж.—«Комсомольская правда» (В.), 1958, 21 декабря; 1959, 13, 21 января; 8 февраля.

☐ **Счастье в каблуке.** [Рассказ].— В сб.: Мети метла. М., 1960, с. 18—20.

☐ **Вот это была жизнь.** Юмореска.— В сб.: Агитбригада в походе. М., 1964, с. 80—81.

☐ **«Великомученик» Моте.** [Памфлет. Ориг. загл.: „Dvasiškas amatas"].— В сб.: Нестор из «Крокодила». М., 1972, с. 325—326.— Перед загл. авт.: Иозас Булота.

Bulotos kūrinių yra išversta ir į bulgarų, latvių, lenkų kalbas.

II
LITERATŪRA

Mažoji lietuviškoji tarybinė **enciklopedija.** T. 1. V., 1966, p. 283.

APIE ATSKIRUS RINKINIUS

„A. Jasutis". **Pranskus-Žalionis B.** Knyga apie proletarinį rašytoją.—„Pergalė", 1961, Nr. 11, p. 167—169.— **Raguotis B.** Monografija apie A. Jasutį.— „Tiesa", 1961, rugsėjo 2.

„Paveldėta liga". **Novertaitis V.** Išpertas kailis.—„Vakarinės naujienos", 1962, lapkričio 12.— **Новертайтис В.** Досталось по заслугам.—«Вечерние новости», 1962, 12 ноября.

„Katė maiše". **Leskauskaitė B.** Aktuali problematika.—„Kauno tiesa", 1966, balandžio 24.— **Skodžius P.** Katę iš maišo iškračius.—„Literatūra ir menas", 1966, birželio 11.— **Žilinskaitė V.** Satyra ir subtilumas.—„Pergalė", 1966, Nr. 6, p. 165—167.
„Smeigtuko galvutė". **Baras J.** Satyrinė karteče.—„Kauno tiesa", 1973, liepos 1.

Juozas BULOTA (g. 1918)

Prozininkas satyrikas. LTSR nusipelnęs žurnalistas (1968).
Gimė 1918.V.20 Putriškių k. (Kapsuko r.). Mokėsi Marijampolės (dab. Kapsukas) Rygiškių Jono gimnazijoje ir Kvietiškio žemės ūkio mokykloje. 1960 baigė Vilniaus universiteto Istorijos ir filologijos fak. neakivaizdinį skyrių (žurnalistikos spec.). Hitlerinės okupacijos metais palaikė ryšius su K. Petriko būrio partizanais. 1944—48 dirbo Eltoje. 1948—49 Tarybinio informacijos biuro Lietuvos korespondentas. 1949—56 „Tiesos" redakcijoje skyriaus vedėjas, vyriaus. redaktoriaus pavaduotojas. Nuo 1956 žurn. „Šluota" vyriaus. redaktorius. TSKP narys nuo 1948. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1971.
Kūrinius pradėjo skelbti 1944. Pirmoji knyga, feljetonų rinkinys, 1961. V. Mickevičiaus-Kapsuko premija (1968) už „Šluotos" žurnale paskelbtus feljetonus.
Pasirašinėjo: *B. Dovainis, J. Drambalinis, J. Nausupis, J. Putrabalis.*

I
KŪRYBA

KNYGOS

❐ **Prieš plauką.** Feljetonai, jumoreskos, pamfletai. [Iliustr. S. Veiverytė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1961. 150 p. su iliustr.

Turinys: *Prieš plauką:* Paskaitorius; „Kryžiaus karas" Daugėnuose; Aukštasis išmokslis; „Raugdžiovgrybų" kontora; Kiaulių balius; Valdytojas mokslus eina; Dama su briliantais; Septyniolika kilogramų nuopelnų; Meška su lokiu — abudu tokiu; Vijurkas eina per miestą; Kaip zuikis pažymėjimą gavo; Numirėlio pasakojimas; Butelių surinkimą — į aukštesnį lygį! — *Už jūrų marių:* Kaip galima pasipelnyti iš savo žmonos laidotuvių; Nusipelnęs; Šakota asmenybė; Straipsnis konkursui; Loterija; Veiksnys — keliauninkas; Dausuva ir apdausęs profesorius; Neiškėkite nei savo akimis, nei savo ausimis; Manevrai.

❐ **Kulniukų klausimas.** Feljetonai, humoreskos ir pamfletai. [Iliustr. R. Palčiauskas]. V., „Vaga", 1966. 118 p. su iliustr.

Turinys: Vienas procentas.— Pakeitė.— Brakonierius.— Kulniukų klausimas.— Savižudis.— Epidemija.— Aruodų vabaliukai.— Savikritiškas Blauzdė.— Mūšis dėl vitaminų.— Dovana.— Paskutinė usnis.— Ne savo ratuose.— Kuklus kaimynas.— Kaip mane didvyrino.— Kibernetinis klebonas.— Dievobaimingas tango.— Suirutė rojuje.— Mechanizuota tėvynės meilė.— Pogrindyje.— Daugiašalis planas.— Fermeris Džonas Smitas.— Kas nužudė gubernatorių?

☐ **Papt!** Feljetonai, humoreskos, pamfletai. [Iliustr. R. Palčiauskas]. V., „Vaga", 1969. 119 p. su iliustr.

Turinys: Testamentas.— Rimanto Pelūzės gyvenimas.— Zuikis kritikuotojas.— Oi kas sodai do sodeliai...— Sportiškas vienetas.— Išsišokimas.— Kaip rašyti feljetonus.— Kiškių takais.— Skaidresni už kristolą.— Kovingas įdomumas.— Drebulys.— Kikinskio kelionė į dausas.— Šiuolaikinė tragedija.— Ekonominis efektas.— Papt! — Poledinė žūklė.— Išsiaiškino.— Mokslas ir praktika.— Kriminalinis reportažas iš pušyno.— Dalykiškas darbuotojas.— Netikėtas poslinkis.— Veršis.— Tankas paštu.— Maniako pasakojimas.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **Asmenybės harmonijos paslaptis.** [Literatūrinė parodija].—„Šluota", 1963, Nr. 11, p. 12.— Parašas: J. Drambalinis.

☐ **Pana Marija pabėgo...** 3 v. pjesė.—„Šluota", 1963, Nr. 16, p. 6—7; Nr. 17, p. 6—7.

☐ **„Nežinomasis" tėviškėje.** [Pamfletas].— **Elektroninis šnipas.— Išėjo vilnų — pats grįžo apkirptas.** [Satyr. scenelės].— Rink.: Auksas burnoje — velnias galvoje. V., 1964, p. 102—104, 254—257.

☐ **Untonas: Firma „Meška".— Jo didenybė Pujus.— Operacija „Medinis kibiras".** [Vaizdeliai].—„Šluota", 1965, Nr. 13, p. 4; Nr. 14, p. 4; Nr. 15, p. 4—5, su iliustr.

☐ **Ar šuns balsas į dangų eina? — Dėdė Juras ir premijos.— Pavogta meilė.** [Humoreskos].— Leid.: „Šluotos" kalendorius 1971. V., 1970, p. 25, 69, 182.— Parašas: B. Dovainis.

KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

RUSŲ KALBA

☐ **Семнадцать килограммов заслуг.** [Фельетоны и памфлеты. Пер. с литов. Е. Мальц и др.]. Рис. Б. Савкова. М., «Правда», 1962. 46 с. с ил. (Б-ка «Крокодила», № 19).

Содерж.: Как заяц справку получил.— Промежуточное звено. [Ориг. загл.: „Raugdžiovgrybų" kontora"].— Сбор пустых бутылок — на высокий уровень.— Самокритичный товарищ.— Управляющий учится.— Семнадцать килограммов заслуг.— Вор вора вопее... [Ориг. загл.: „Meška su šokiu — abudu tokiu"].— Переживания неизвестного соотечественника.— Душеспасительное танго.— Доходные похороны. [Ориг. загл.: „Kaip galima pasipelnyti iš savo žmonos laidotuvių"].— Лотерея.— Как у нас президентские именины славили.— Крестовый поход в Даугенай.— Каблучный вопрос.

☐ **Кто убил губернатора?** [Фельетоны и памфлеты]. Пер. Е. Кантор. Рис. А. Баженова. М., «Правда», 1971. 47 с. с ил. (Б-ка «Крокодила», № 16).

Содерж.: Завещание.— Штатный критик.— Современная трагедия.— Наука и практика.— Деловой работник.— Неожиданный сдвиг.— Катастрофа.— Электронное самообслуживание.— Стратегический план.— Подарок.— Самоубийца.— Дядя Юра и премия.— Как я стала героиней.— Тревога.— Самокритичный Блаузде.— Скромный сосед.— Браконьеры.— Фермер Джон Смит.— Кто убил губернатора?

KITŲ TSRS TAUTŲ KALBOMIS

☐ **Эпідэмія.— Гасцінец.—Адзін працент.** [Epidemija.—Dovana.— Vienas procentas. Humoreskos. Vertė S. Bystrickis].— Rink.: Літоўскі гумар. Мінск, 1966, p. 6—11, su iliustr.— **Baltar. k.**

□ * **Ülesastumine.— Asjalik töötaja.** [Paskaitorius.— Dalykiškas darbuotojas. Humoreskos].—„Pikker", 1972, Nr. 17, p. 12—13.— Estų k.

□ **Діловий працівник.— Підлідна ріболовля.— Духівниця.— Стратегічний план.** [Dalykiškas darbuotojas.— Poledinė žūklė.— Testamentas.— Strateginis planas. Humoreskos. Vertė O. Čiornoguzas].— Rink.: Литовський гумор. Київ, 1972, p. 3—16.— Ukr. k.

Bulotos kūrinių dar yra išversta į bulgarų, latvių, lenkų, moldavų, slovakų, tadžikų ir totorių kalbas.

II

LITERATŪRA

Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 283, su portr.— **Trumpai** apie autorių.— Kn.: Bulota J. Prieš plauką. V., 1961, p. 151.

APIE ATSKIRUS RINKINIUS

„P r i e š p l a u k ą". **Bulota J.** [Rašytojas apie knygos rengimą].—„Švyturys", 1961, Nr. 22, p. 25.— **Roda D.** Satyriniai daigai.—„Pergalė", 1961, Nr. 10, p. 167—169.— **Рудзинскас А.**—«Сов. Литва», 1961, 28 июня.

„P a p t i". **Bulota J.** Satyriko duona. [Autoriaus pasisakymas].—„Naujos knygos", 1969, Nr. 5, p. 7, su portr.— **Griškevičius G.** Karti satyriko duona.— „Literatūra ir menas", 1969, rugpjūčio 30.— **Tamalionas A.** Taikinys — blogybės centras.—„Komjaunimo tiesa", 1969, gruodžio 4.— **Тамалюнас А.** Мишень — зло.—«Комсомольская правда» (В.), 1969, 4 декабря.

BUOLIO SŪNUS žr. Stasys Jasilionis

Aleksandras BURBA (1854—1898)

Poetas. Buržuazinis visuomenės veikėjas. Gimė 1854.X.30 Pailių k. (Joniškio r.). Mirė 1898.III.27 Plimute (JAV, Masačiuzetso valst.). Mokėsi Žagarės ir Kruopių pradžios mokyklose, vėliau privačiai, 1877—82 Vilniaus kunigų seminarijoje. Kunigaudamas Žasliuose, Vidiškėse, Labanore, rinko tautosaką ir siuntė Rusijos geografijos d-jai į Peterburgą bei E. Volteriui. Už lietuviškų raštų platinimą 1886 dvejiem metams įkalintas Gardino vienuolyne. 1889 emigravo į JAV. 1890—94 susivienijimo „Lietuvių katalikų draugija Amerikoje" pir-

mininkas. 1894—95 leido ir redagavo savaitr. „Valtis". Vienas iš klerikalinės tautinės krypties (konservatyviojo sparno) JAV lietuvių judėjimo vadovų.

Prisidėjo prie K. Donelaičio, S. Daukanto ir kitų rašytojų raštų leidimo, medžiagos S. Daukanto biografijai tvarkymo. Drauge su J. Paukščiu parengė poezijos rinkinio „Lietuviškos dainos" antrąjį leidimą (1893), kuriame išspausdino ir savo eilėraščių.

Pirmasis eilėraštis „Artojaus sapnai" 1880 (išspausdintas „Vienybėje lietuvninkų" 1889). Rašė eilėraščius, poemas, apsakymus, publicistinius straipsnius, vertė. Kūrybai būdinga klerikalinės tendencijos.

Bendradarbiavo dar „Aušroje", „Šviesoje", JAV periodikoje: „Bostono lietuviškas laikraštis", „Garsas Amerikos lietuvių", „Lietuviškas laikraštis", „Naujos žinios", „Saulė", „Tėvynė".

Pasirašinėjo: *A.B., -a, -b, A. B. Lakunas, Al.B., Aleksis, B., B.K., Darbininkas, D-kas, K.A.B., K.Al.B., K.B., Kn. A.B., L., Lakunas, Pailius, Šešėlis.*

I

ORIGINALIOJI GROŽINĖ KŪRYBA. LAISVI VERTIMAI

KNYGOS

☐ **Atsisveikinimas.** [Eilėraščiai]. Ragainė, K. Voskos sp., 1889. 4 p.

☐ **Rauda.** [Eilėraščiai]. Plimutas, J. Paukščio sp., 1889. 4 p.

☐ **Senkaus Jurgis.** [Poema]. Sumastavo **Lakunas.** Ragainė, K. Voskos sp., 1889. 42 p.

Pirmoji publ.: „Vienybė lietuvninkų", 1889, Nr. 47.

☐ **Lietuva.** [Eilėraščiai]. Plimutas, 1890. 4 p.— Parašas: Lakunas.

☐ **Lietuvio sapnas.** [Eilėraščiai]. Plimutas, 1890. 4 p.— Parašas: A. B. Lakunas.

☐ **Ponas Bartkus.** [Poema]. Sumastavo kun. A. Burba. Plimutas, J. Paukščio sp., 1890. 21 p.

——— Plimutas, „Vienybė lietuvninkų", 1908.

Pirmoji publ.: „Vienybė lietuvninkų", 1890, Nr. 34—36.

☐ **Aukso veršis.** Komedija vienoje veikmėje per St. Dobražańskį. (Iš lenkiško guldė L.). Plimutas, „Rašliaviška draugystė", J. Paukščio sp., 1893. 26 p. su iliustr.

Pirmoji publ.: „Vienybė lietuvninkų", 1892, Nr. 47—50.

☐ **Prozaiški raštai.** Naujas perspausdinimas. Šenandoras, 1899. 36, IX p. („Dirva", Nr. 2).

Turinyje: Tyrmiškių Andrius. *[Apysaka].* Versta iš latviškos kalbos, p. 5—36. [Pirmoji publ.: „Vienybė lietuvninkų", 1893, Nr. 14—19].

☐ **Prozaiški raštai.** T. 1—2. Naujas perspausdinimas. Šenandoras, A. M. Milukas, V. J. Stagaro sp., 1900—1901.

[T. 1]. 1900. 158 p.

Turinyje: Šviesulė. Latviškai parašė P. Puškaitis.— Drąsybė ir išmintis žmogaus. Apsakė Meerredzis.— Apiburta avis. Latviškai parašė Meerredzis.— Tėvo paskutiniai žodžiai.— Naujalenkis iš prievartos.— Sesuo. [Pirmoji publ.: „Vienybė lietuvninkų", 1891, Nr. 31—32].— Už tėvynės meilę. Tikras atsitikimas iš serbų gyvenimo. [Pirmoji publ.: „Vienybė lietuvninkų", 1891, Nr. 39, 41—44].— Burtininkas iš Cucugvano. Austrijoje.— Sodžiaus elgeta. Pagal latvišką.— Velnio išpažintis.— Smertis ant nosies.

T. 2. 1901. 103 p. („Dirva", Nr. 1, kn. 17, 18).

Turinys: Lyginai kaip ir pavelyta. (Iš latviško).— Kučios naktis. (Vaizdelis iš Baltgudijos, Mares Radzevičiutes).— Kareivio duktė. (Iš latviško).— Dzukelio sapnas. (Originališka).— Bedievio dangus.— Senutis. [Iš latvių k. Pirmoji publ.: „Vienybė lietuvninkų", 1892, Nr. 22—27.— Vert. parašas: *L.*] — Sugyvenimo vilnyse. (Iš latviško).

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **Senutė***. [Apsakymas]. Pagal latvišką R. Beržinio guldė L.—„Vienybė lietuvninkų", 1892, Nr. 21, p. 248—250.

☐ **Lietuviszkos** dainos isz visur surinktos. [2-asis leid. Parengė J. Paukštys, A. Burba]. Plimutas, 1893, p. 3, 11, 15—18, 22—23, 32—33, 48—49, 84—89, 136—140, 189—202, 228—232, 235—241, 413—415.— Parašai: Al.B., Lakunas, K.A.B., K.Al.B.

☐ **Podukrė.** Pasakojimai iš kalėdinių švenčių. (Latv. parašė Vaidėlaitis, liet. g. L.).—„Vienybė lietuvninkų", 1895, Nr. 12, p. 141—142; Nr. 13, p. 154; Nr. 14, p. 167; Nr. 15, p. 177—188 [nebaigta].

☐ **Kareivio sužieduotinė.** Apysaka iš baudžiavos gadynės. (Latv. rašė Upits, liet. g. L.).—„Vienybė lietuvninkų", 1895, Nr. 16—41, 43.

☐ **Trakucziu Jonas.** [Apysaka].—„Tėvynė", 1896, Nr. 10, p. 145—148; Nr. 11, p. 161—168; Nr. 12, p. 177—184.— Parašas: D-kas.

TAUTOSAKOS PUBLIKACIJOS

☐ **Dainos. Surinktos Labanoro parapijoje.** [Užrašė A. Burba].—„Valtis" (Plimutas), 1894, Nr. 23, 25, 26, 31, 32, 34, 44, 45, 47, 50, 53—55.

☐ **Lokavos kalns.** [Padavimas].— **Gidymai su burtais. Burtai.** [Užrašė A. Burba, E. Volterio publ.]—„Mitteilungen der Litauischen literarischen Gesellschaft", 1901, Bd. 5, H. 26, p. 199—202.

LITERATŪROS KRITIKA, PUBLICISTIKA

☐ **Trumpa peržvalga lietuvystės darbų Amerikoje 1892 metuose.** Plimutas, b.m. 96 p.— Parašas po pratarme „Skaitytojui": K.B.

☐ **Kas girdisi tarp lietuvių Amerikoje.**—„Vienybė lietuvninkų", 1890, Nr. 12, p. 8—9.

---

* Apsakymai „Senutė", „Podukrė" yra versti iš latvių kalbos, bet ne latvių autorių parašyti. Jų autorystė priskirta vertėjams į latvių kalbą.

□ **Apie lietuvystę.** Kalba kun. A. Burbos, laikyta susirinkime Baltimorės „Liet. Mokslo Draugystės" 31 d. liepos m. š.m.—„Vienybė lietuvninkų", 1890, Nr. 32, p. 3—5.

□ **Lietuvystės ir Susivienijimo reikaluose.**—„Vienybė lietuvninkų", 1893, Nr. 41, p. 492—494.

□ **Simanas Daukantas.**— Kn.: Daukantas S. Lietuvos istorija. Kn. 1. Plimutas, 1893, p. I—IV.— Be parašo.

□ **S. Daukanto biografija.** (Pagal M. D. Silvestravičių parašė kun. A. Burba).— Kn.: Medega S. Daukanto biografijai. Šenandoras, 1898, p. 3—17, su iliustr.

□ **Lietuviškieji raštai ir raštininkai.** [J. Šliūpo knygos rec.].— Kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 276—279.— Taip pat: „Vienybė lietuvninkų", 1892, Nr. 21, p. 252.

* * *

□ **Lithuanian Martyrdom.** [Lietuvos kančia].— Kn.: Bestiality of the Russian Czardom toward Lithuania. Baltimore, 1891, p. 20—30.— Aut.: J. Šliūpas, A. Burba.— Anglų k.

LAIŠKAI

□ **[Laiškai E. Volteriui ir Rusų geogr. draugijai.** 1805—1893. Publ. ir įž. str. E. Volterio].—„Lietuvių tauta", 1908, kn. 1, d. 2, p. 289—299.

□ **Kun. A. Burbos-Lakuno laiškai M. Jankui.** [1889—1891. V. Biržiškos publ.].—„Tauta ir žodis", 1926, kn. 4, p. 381—382.

II
LITERATŪRA

Žilinskas J. Kun. A. Burba. Jo gyvenimas ir darbai. Mažas paminklėlis nuo „S.L.A." Parašė Jr. Jonas. Plimutas, „S.L.A." sp., 1898. 29 p. su iliustr.— Bibliogr. išnašose.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 2. V., 1958, p. 125.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 286.— **Apie** kun. Burbos šalininkų bylą prieš J. Šliupą.—„Nauja gadynė", 1894, Nr. 20, p. 8—10.— **Aleksandras Burba.**—„Trimitas", 1923, Nr. 32, p. 12—14.— **Parašas:** K.S.— **Gaidys J.** Dr. J. Gaidžio laiškai kun. A. Burbai. [Kazimierava, 1889—1890].— Leid.: „Aušros" 40 m. sukaktuvėse. 1883—1923. Filadelfija, b.m., p. 113—116.— **Gimžauskas S.** [Laiškai A. Burbai. 1888—1891].—„Žvaigždė", 1911, Nr. 15, p. 13—16.— **Kun.** Aleksandras Burba.—„Žvaigždė", 1911, Nr. 15, p. 17—20, su portr.— **Kunigas** A. Burba. [Nekrologas].—„Varpas", 1898, Nr. 3, p. 47.—„**Laidotuvės** velionio kun. A. Burbos..." (Isz lietuviszkų dirvų Amerikoje).—„Vienybė lietuvninkų", 1898, Nr. 14, p. 165.— **Laurinavičius J.** „Čia aš vargo ir blogumo turėjau..."—„Į komunizmą" (Kaišiadorys), 1971, birželio 1.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 4. K., 1936, sklt. 1118—1121.— **Lietuvių** literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 275.— **Mykolaitis-Putinas V.** Naujoji lietuvių literatūra. T. 1. K., 1936, p. 72—73.— **Milukas A.**

Daktaras Petras Matulaitis. [M. Jankaus, J. Adomaičio, J. Kriaučiūno, A. Grinevičiaus, P. Mikolainio laiškų A. Burbai publ. 1889—1891]. Filadelfija, 1926, p. 31—35, 41—47.— **Milukas A.** Kun. A. Burba.— Kn.: Burba A. Prozaiški raštai. [T. 1]. Šenandoras, 1900, p. I—V.— **Nastopka K.** Lietuvių ir latvių literatūrų ryšiai. V., 1971, p. 103—105.—„**Nedėlioje**, 27 kovo..." [Nekrologas].— „Vienybė lietuvninkų", 1898, Nr. 13, p. 149.— **Niemis A. R.** Lietuvių liaudies dainų tyrinėjimai. Iš suomių k. išvertė A. Sabaliauskas.—„Mūsų tautosaka", 1932, Nr. 6, p. 127—128 ir kt.— **Petronis J.** Kun. Aleksandras Burba.—„Panevėžio balsas", 1933, gegužės 15, Nr. 20.— **Račkauskas-Vairas K.** Kunigas maištininkas [V. Dembskis]. V., 1967, p. 191—200.— **Šliūpas J.** Lietuviszkiejie rasztai ir rasztininkai. Tilžė, 1890, p. 206—218, su portr.— Aut.: Lietuvos mylėtojas.— **Vaižgantas.** Kun. A. Burba.— Raštai. T. 14. K., 1929, p. 119—122.— **Volteris E.** Kun. Aleksandras Burba.—„Lietuvių tauta", 1908, kn. 1, d. 2, p. 289—292.— **Žilinskas J.** Prakalba ant laidotuvių kun. Aleksandro Burbos.—„Tėvynė", 1898, Nr. 4, priedas, p. 1—4.— **Latviešu** konversācijas vārdnīca. T. 2. Rīgā, 1928—1929, sklt. 3286. — Latvių k.— **Niemi A. R.** Tutkimuksia liettualaisten kansanlaulujen alalta. Helsinki, 1913, p. 141—144.— Suomių k.

APIE ATSKIRAS KNYGAS

„Senkaus Jurgis". **Andziulaitis-Kalnėnas J.**—„Vienybė lietuvninkų", 1890, Nr. 12, p. 7—8.— Parašas: J.A.— **Šliūpas J.**—„Apšvieta", 1893, Nr. 9, p. 585—589.— Be parašo.
„Prozaiški raštai". **Mikolainis P.**—„Vienybė lietuvninkų", 1901, Nr. 10, p. 192.— Be parašo.

Julius BŪTĖNAS (g. 1908)

Prozininkas, literatūros istoriografas, kritikas. LTSR nusipelnęs kultūros veikėjas (1965).
Gimė 1908.XI.17 Galintėnų k. (Alytaus r.). 1918—21 mokėsi Galintėnų kaimo ir Makniūnų dvaro pradžios mokyklose. 1921 įstojo į Alytaus gimnaziją, 1922—24 mokėsi Merkinės, 1924—29 Alytaus gimnazijoje. 1929—34 Kauno universitete studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą, prancūzų literatūrą, pedagogiką. Dalyvavo Lietuvos jaunimo s-gos veikloje. Redagavo žurn. „Jaunimas" (1931), „Moksleivių varpai" (1933), dirbo spaustuvėje korektoriumi, Lietuvių kalbos žodyno, Lietuviškosios enciklopedijos redakcijose. 1940 atkūrus Tarybų valdžią Lietuvoje, „Lietuvos žinių" redakcijos sekretorius, Revoliucijos muziejaus Kaune direktorius. Hitlerinės okupacijos metais kalintas Alytaus ir Lazdijų kalėjimuose. 1942—44 mokytojavo Leipalingio ir Merkinės gimnazijose. 1944—50 Vilniaus universiteto dėstytojas ir „Per-

galės" žurn. redakcijos sekretorius. 1951—52 dėstė lietuvių literatūrą Resp. partinėje mokykloje ir Vilniaus Pedagoginiame institute. 1953—57 atsidėjo kūrybiniam darbui. 1958—69 dirbo Mažosios lietuviškosios tarybinės enciklopedijos redakcijoje. TSKP narys nuo 1960. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1945, 1970—76 v-bos narys.

Literatūrinio darbo pradžia 1925 (korespondencija „Aušrinėje"). Nuo 1926 spausdino beletristikos kūrinius, publicistikos ir literatūros istorijos bei kritikos straipsnius. Pirmoji apsakymų knyga „Sciklinės gonkos" 1932. Tarybiniais metais parašė apsakymų, dramų, išleido atsiminimų, parengė lietuvių literatūros vadovėlį vidurinėms mokykloms, paskelbė literatūros istorijos ir kritikos straipsnių. LTSR Akademiniame dramos teatre pastatytos Būtėno dramos, parašytos kartu su A. Kernagiu: „Pamilau dangaus žydrumą" (1957), „Kad ir šimtą gyvenimų" (1967). Išvertė T. Svatopluko, S. Tudoro, I. Astachovo, H. Zinkės, N. Machfuzo ir kitų rašytojų prozos kūrinių.

Bendradarbiavo „Dienovidyje", „Kultūroje", „Moksleivyje".

Pasirašinėjo: *A. Gailintas, B. Juliūnas, G. Šaparas, Galintėnų Julius, J. Alūnaitis, J.B., J. B-nas, J.Bt., J.Btn., Jul. But., K. Spalgys, Pl-kas, St. Jurkonis, St. Laukša, St. Paulėnas, St. Remeika, Talis, Variagas.*

I
GROŽINĖ KŪRYBA

☐ **Sciklinės gonkos.** [Apsakymai]. K., 1932. 56 p.

Turinys: Gal aš nesakiau.— Ak, dzykas vaikas.— Lietuvos gync išėj.— Iš daktaro.— Nereikia palicijos.— Tokis jos atoilsis.— Ėmė jir surizikavo.— Nenaminė marci.— Atlaido pakaušius.— Išeik, patėvi.

☐ **Prikąstas liežuvis.** [Apsakymai]. K., 1933. 68 p.

Turinys: Tas, kurio bijojo Jokūbas Gervė.— Sodžiaus liktarnos.— Naujos idėjos.— Prikąstas liežuvis.— Du litai.— Verpetų sūkury.— Trečia duktė ištekėjo.— Dviejų ponų tarnas.— Gimtosios trobelės pasieny.— Apie Petrą ir Andrių.

☐ **Mėlyni kareiviai.** Romanas. K., P. Jašinskas, 1936. 232 p.

☐ **Pamilau dangaus žydrumą.** 4 v., 7 pav. drama. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1958. 105 p.— Prieš antr. aut.: J. Būtėnas, A. Kernagis.

Pirmoji publ.: „Pergalė", 1957, Nr. 12.
Ištr.: „Literatūra ir menas", 1957, birželio 1.—„Komjaunimo tiesa", 1957, spalio 27.

☐ **Mėlynieji kareiviai.** [Apsakymai ir romanas]. V., „Vaga", 1968. 264 p.

Turinys: Nepatogu...; Juodieji sparnai; Mokslų kandidatas. *[Apsakymai].*— Mėlynieji kareiviai. Pirmojo pasaulinio karo laikų kronika *[Romanas].*

* * *

☐ **Suartoji ežia.** [Apsakymas].—„Tiesa", 1945, balandžio 8.

☐ **Maišatyje.** [Apsakymas].—„Jaunimo gretos", 1945, Nr. 9, p. 5—9, su iliustr.

LITERATŪROS KRITIKA, PUBLICISTIKA

KNYGOS

☐ **Povilas Višinskis.** K., J. Būtėnas, 1936. 215 p. su iliustr.— Bibliogr.: p. 205—210.

☐ **Vincas Kudirka.** K., Aut. leid., 1937. 199 p. su iliustr.— Bibliogr.: p. 186—194.

☐ **Napoleonas.** K., „Spaudos fondas", 1938. 222 p. su iliustr. (Įžymiųjų žmonių biografijos. Nr. 3).

☐ **Žemaitė. K.,** „Spaudos fondas", 1938. 227 p. su iliustr.

☐ **Lietuvių teatras Vilniuje.** 1900—1918. K., „Spaudos fondas", 1940. 104 p. su iliustr.

☐ **Žemaitės gyvenimas.** K., Valst. grož. lit. l-kla, 1947. 77 p.

☐ **Reakcinė dvasininkija — darbo žmonių engėja.** [Ist. apžvalga]. V., Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1949. 32 p.

☐ **Tarasas Ševčenka.** V., Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1954. 32 p. (LTSR Polit. ir moksl. žinių skleid. d-ja).— Bibliogr. kn. gale.

☐ **Kalbininkas Kazimieras Būga.** V., Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1955. 35 p. (LTSR Polit. ir moksl. žinių skleid. d-ja).— Prieš antr. aut.: J. Būtėnas, J. Kruopas.

☐ **1905 metų revoliucijos atspindžiai lietuvių literatūroje.** V., Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1955. 31 p. (LTSR Polit. ir moksl. žinių skleid. d-ja).

☐ **Lietuvių literatūros istorija.** Vid. m-kloms. [D.] 1. [Feodalizmo epochos literatūra.— Kapitalizmo epochos literatūra]. K., Valst. ped. lit. l-kla, 1957. 199 p. su iliustr.

☐ **Lietuvių literatūros vadovėlis.** Vid. m-kloms. K., Valst. ped. lit. l-kla, 1957—1958.

D. 1. [Feodalizmo epochos literatūra]. 1957. 112 p.

Taip pat: 1958, 1959, 1960 leid.; 2-asis (tautosakos), 5-asis (literatūros) 1961 leid. (224 p. su iliustr.— Prieš antr. aut.: J. Būtėnas, A. Šalčiūtė).

D. 2. [Kapitalizmo epochos literatūra iki 1917]. 1958. 184 p. su iliustr. Taip pat: 1959, 1960, 1961, 1962 leid.

☐ **Maironis.** V., Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1957. 39 p. (LTSR Polit. ir moksl. žinių skleid. d-ja).

☐ **Julius Janonis.** Gyvenimo ir kūrybos apybraiža. K., „Šviesa", 1973. 83 p. su iliustr. (Mokinio b-ka).

STRAIPSNIAI

☐ **Didžiojo karo literatūra.**—„Kultūra", 1930, Nr. 8, p. 406—412; Nr. 9, p. 476—480.

☐ **Maironis ir jo įpėdiniai.**—„Lietuvos žinios", 1932, rugpjūčio 22, Nr. 190.

☐ **Jonas Biliūnas.** (25 m. mirties sukaktuvių proga).—„Jaunimas", 1933, Nr. 1, p. 1—2.

☐ **Literatūra ir politika.**—„Lietuvos žinios", 1933, spalio 20.

☐ **Karo literatūros tendencijos.**—„Kultūra", 1934, Nr. 6/7, p. 341—344.

☐ **Prokrusto lova.**—„Kultūra", 1935, Nr. 6/7, p. 426—427.
Apie buržuazinius literatūrinio palikimo falsifikatorius.

☐ **Žemaitės literatūrinė erudicija.**—„Literatūra", 1936, Nr. 1, p. 4—5.

☐ **Tragiškas jauno rašytojo likimas.** [J. Gurauskis].—„Kultūra", 1938, Nr. 6/7, p. 390—400.

☐ **Jonas Gaidamavičius — vienas „Varpo" iniciatorių.**—„Kultūra", 1939, Nr. 2, p. 131—136.

☐ **Zigmas Gėlė.**—„Dienovidis", 1939, Nr. 3, p. 115—121; Nr. 4, p. 173—180.

☐ **Prof. K. Būgos santykiai su Jakštu ir Vaižgantu.**—„Naujoji romuva", 1939, Nr. 25/26, p. 521—528.
Straipsnyje skelbiami K. Būgos laiškai A. Dambrauskui-Jakštui ir Vaižgantui.

☐ **Byla dėl tautos himno ir dievo.**—„Varpas", 1940, kovo 15, Nr. 5, p. 74—76.

☐ **Kūrybinės atsargos.**—„Lietuvos žinios", 1940, liepos 13.
Apie rašytojų uždavinius.

☐ **Kultūrinio gyvenimo keliai.**—„Lietuvos žinios", 1940, liepos 15.

☐ **Butkų Juzės literatūriniam darbui 35 metai.**—„Pergalė", 1945, Nr. 1/2, p. 129—130.

☐ **Julius Janonis.** (50 m. gimimo sukaktuvių proga).—„Pergalė", 1946, Nr. 2, p. 66—73.

☐ **Ar senovės lietuviai turėjo savo raštą.**—„Pergalė", 1946, Nr. 4, p. 93—96.

☐ **Liudo Giros gyvenimas ir poezija.**—„Pergalė", 1946, Nr. 4, p. 41—52.

☐ **Jovaro gyvenimo ir kūrybos kelias.**— Kn.: Jovaras J. Eilės ir dainos. K., 1947, p. 5—16.

☐ **Juozas Gurauskis.**— Kn.: Gurauskis J. Apysakos. K., 1947, p. 5—15.

☐ **A. Vienuolis-Žukauskas.**—„Pergalė", 1947, Nr. 2, p. 59—67.

☐ **Lietuviškos knygos kelias.**—„Literatūra ir menas", 1947, gruodžio 8, su iliustr.

☐ **Laurynas Ivinskis ir jo kalendoriai.**— Rink.: Lietuvių literatūra. D. 1. K., 1954, p. 100—105.

☐ **Naujі lietuvių literatūros mokslo laimėjimai.**— Rink.: 1958 metų lietuvių tarybinė literatūra. V., 1959, p. 192—205.

☐ **Lietuvių literatūros istorijos II tomas.**—„Pergalė", 1959, Nr. 5, p. 122—133.
Apie LTSR Mokslų Akademijos leidinį.

☐ **Mūsų romano kelias ir ieškojimai.**—„Literatūra ir menas", 1960, balandžio 2.

☐ **Buržuaziniai nacionalistai — hitlerinių okupantų talkininkai.**— Kn.: Hitlerinė okupacija Lietuvoje. V., 1961, p. 159—182, su iliustr.

☐ **„Lietuvių literatūros istorijos" III tomo I dalis.**—„Pergalė", 1962, Nr. 5, p. 146—157.

☐ **Lietuvių literatūra.**— Rink.: Literatūros medžiaga. IX klasei. K., 1963, p. 3—232, su iliustr.
Taip pat 1964 leid.

☐ **Lietuvių literatūra.**— Rink.: Literatūros medžiaga. IX klasei. (Papildymas 1964—1965 m.m.). K., 1964, p. 3—48, su iliustr.

☐ **Lietuvių literatūra.**— Rink.: Literatūros medžiaga. X klasei. K., 1964, p. 3—48.

☐ **Pirmosios vagos.**—„Literatūra ir menas", 1965, birželio 19.

Apie lietuvių rašytojų veiklą 1940—1941.

☐ **Beletrizuotu žodžiu apie praeitį.**—„Literatūra ir menas", 1969, gegužės 9.

Memuarinių knygų apie tarybinius partizanus apžvalga.

☐ **Karolis Vairas-Račkauskas.**—„Pergalė", 1970, Nr. 5, p. 135—142.

☐ **Recenzentų paikumas ir manijos.**— **Apie Amerikos lietuvių rašytoją.** [R. Mizara].— **Rašytojai ir knygos.** [K. Korsako straipsnių rink.].— Leid.: **Lietuvių literatūros kritika.** T. 2. V., 1972, p. 738—752.

☐ **Slepiantieji vardus.**—„Literatūra ir menas", 1972, vasario 5.

Slapyvardžiai literatūroje.

☐ **Literatas ir veikėjas.** [J. Lozoraitis].—„Bibliotekų darbas", 1972, Nr. 7, p. 29—32, su portr.

☐ **Ką byloja seni laiškai.**—„Pergalė", 1973, Nr. 4, p. 143—160.

Straipsnyje J. Būtėno ir A. Petrikos laiškų publ. 1938—1940.

☐ **Витаутас Монтвила.**—«Дружба народов», 1946, № 12, с. 283—286.

☐ **Буржуазные националисты — пособники гитлеровских оккупантов.**— В кн.: Гитлеровская оккупация в Литве. В., 1966, с. 25—45, с ил.

ATSIMINIMAI

☐ **Leonas Skabeika.** (1904—1936).— Leid.: Prošvaistė. Kn. 3. K., 1939, p. 89—107.

☐ **Kaip Petras Cvirka rašė.**— Rink.: Knyga apie Petrą Cvirką. V., 1949, p. 203—226, su iliustr.

☐ **Kuklioji poetė.** [Salomėja Nėris].—„Literatūra ir kalba", 1959, t. 4, p. 234—236.

☐ **Iš toli ir iš arti.**— Rink.: Atsiminimai apie A. Vienuolį. V., 1963, p. 245—253.

☐ **Kokį aš Leoną Skabeiką pažinau.**— Kn.: Skabeika L. Vidurnakčių aikštėse. V., 1964, p. 225—234.

☐ **Neramūs metai.** Iš atsiminimų kn. „Nebaigta byla".—„Komunistinis rytojus" (Alytus), 1965, kovo 27 — balandžio 20.

☐ **Kaip buvo telkiamos jėgos.**—„Tiesa", 1965, birželio 30.

Apie pertvarkomąjį ir kuriamąjį darbą Lietuvoje 1940.

☐ **Jis niekam nepataikavo.**— Rink.: Atsiminimai apie V. Montvilą. V., 1966, p. 393—398.

☐ **Literatūrinio gyvenimo štrichai.**—„Pergalė", 1966, Nr. 11, p. 147—157.

Apie pažangiųjų rašytojų veiklą Kaune 1938—1940.

☐ **Joną Marcinkevičių prisimenant...**—„Kalba Vilnius", 1967, Nr. 8, p. 10, su iliustr.

☐ **Pokario metais...** („Pergalei"— 25).—„Pergalė", 1967, Nr. 5, p. 115—118, su faks.

☐ **Gyvenimas verpetais sukosi.** (Iš 1940 m. atsiminimų).—„Literatūra ir menas", 1967, rugpjūčio 5, 12.

☐ **Populiarusis karikatūristas ir visuomenininkas.**— Kn.: Stepas Žukas. V. 1968, p. 129—133.

☐ **Žurnalistų „cechas" ir kova su cenzūra.** (Iš atsiminimų).—„Literatūra ir menas", 1968, liepos 27.

☐ **„Vagą" prisiminus.**—„Mokslas ir gyvenimas", 1968, Nr. 5, p. 22—24.

Apie 1931—32 Kaune leistą ateist. visuomenės kultūros žurnalą.

☐ **Profesorius neranda batų.**—„Nemunas", 1968, Nr. 9, p. 10—12.

Apie Kazimierą Būgą.

☐ **Kas duos žemės.** Žiupsnelis prisiminimų [iš 1918—1919].—„Tarybinis mokytojas", 1968, lapkričio 6.

☐ **Istoriografo nuotykiai.** (Iš prisiminimų ciklo). [Su red. prierašu].—„Pergalė", 1968, Nr. 11, p. 120—130.

☐ **Kaimynystėje su Petru Cvirka.**— Rink.: Atsiminimai apie Petrą Cvirką. V., 1969, p. 364—383, su iliustr.

☐ **Korektoriaus duona.** [Su red. prierašu].—„Literatūra ir menas", 1969, liepos 5, 12.

Lietuvos žurnalistų darbas buržuazijos valdymo metais.

☐ **Studentų parlamentas.**—„Nemunas", 1969, Nr. 8, p. 44—47.

Iš Kauno universiteto istorijos.

☐ **Literatūros būrelis „Dainava".** Iš atsiminimų.—„Komunistinis rytojus" (Alytus), 1969, lapkričio 22.

Mokinių ideologinių organizacijų veikla Alytaus gimnazijoje 1928.

☐ **„Vilnis" ir vilniečiai.** (Auksinis „Vilnies" jubiliejus).—„Kultūros barai", 1970, Nr. 4, p. 49—51, su iliustr.

☐ **Tarp universiteto sienų.**—„Nemunas", 1970, Nr. 9, p. 45—47.

Apie Kauno universitetą.

☐ **Užsimojom kelti vėtras.**—„Nemunas", 1971, Nr. 1, p. 53—55.

Iš studentų literatūrinio gyvenimo buržuazinėje Lietuvoje.

☐ **Sušaudytas žurnalistas.** [J. Beleckas].—„Literatūra ir menas", 1971, vasario 27, kovo 6, su portr.

☐ **Ką papasakojo F. Bortkevičienė.** [Su red. prierašu].— „Gimtasis kraštas", 1971, kovo 18 — balandžio 1, 15.

Apie G. Petkevičaitę-Bitę.

☐ **Valerijonas Knyva.**—„Literatūra ir menas", 1971, spalio 9, su portr.

☐ **Jablonskis ir jo įpėdiniai.**—„Literatūra ir menas" 1972, rugpjūčio 19, 26.

☐ **Su diplomu rankose.** [A. Venclova].— **Kaip poetas suvedžiojo gestapininką.** [K. Jakubėnas]. Iš ciklo „Žmonės, kuriuos pažinojau".—„Švyturys", 1972, Nr. 21, p. 20—22, su portr.

☐ **Ir tada akys krypo į Rytus...**—„Literatūra ir menas" 1972, lapkričio 11, 18.

Buržuazinės Lietuvos pažangiosios visuomenės kultūros ryšiai su TSRS.

☐ **Mano pažintis su G. Petkevičaite** [Bite]. Iš ciklo: „Žmonės, kuriuos pažinojau".—„Tarybinis mokytojas", 1973, vasario 16.

☐ **Vinco Žilionio užmojai.**—„Literatūra ir menas", 1973, birželio 23, 30 pos 7.

☐ **В лабиринтах творчества.**—«Комсомольская правда» (В.), 1969, 12 марта, с ил.

Отрывки из кн. воспоминаний о П. Цвирке.

LITERATŪRINIS BENDRAAUTORIS

☐ **Bortkevičienė F.** Prūsų lietuviai Sibire. Iš F. Bortkevičienės atsiminimų. Parengė J. Būtėnas. K., „Vakarų Sąjunga", 1939. 56 p.

☐ **Macijauskas J.** Už liaudies laisvę. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1957. 522 p. su iliustr.

GROŽINIAI KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

☐ **Кандидат наук.** [Рассказ]. Пер. П. Шебунина.— В кн.: Проза Советской Литвы. 1940—1950. В., 1950, с. 283—295.

☐ **Полюбил я неба синеву.** Отр. из драмы.—«Комсомольская правда» (В.), 1957, 27 октября.— Подпись: Ю. Бутенас, А. Кернагис.

☐ **Czarne skrzydła.** [Juodieji sparnai. Apsakymo ištr.].—„Czerwony Sztandar", 1968, 17 listopada, su portr.— Lenkų k.

* * *

☐ **Мацияускас Й.** Родина зовет. Лит. обработка Ю. Бутенаса. [Сокр. пер. В. Львов]. М., Воениздат, 1960. 320 с. с портр.

II
LITERATŪRA

Būtėnas J. [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 282—284.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (17 pavad.), p. 571.— **Būtėnas J.** Gyvenimo kelias. [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1957, p. 85—92.— **Būtėnas J.** Ant rašomojo stalo — praeitis. [Pasikalbėjimas su rašytoju gimimo 60-ųjų metinių proga].—„Gimtasis kraštas", 1968, lapkričio 14, su portr.— **Būtėnas J.** Būsimosios knygos. [Pasakojimas apie savo kūrybos sumanymus].—„Literatūra ir menas", 1945, birželio 17.— **Būtėnas J.** Partijos pasitikėjimas. [Atsakymas į „Komunisto" anketą „Mano kelias į Partiją"].— „Komunistas", 1967, Nr. 10, p. 44—45, su portr.— **Būtėnas J.** Pirmasis areštas. (Iš autobiografijos).—„Švyturys", 1968, Nr. 21, p. 23, su portr.— **Būtėnas J.** Skaudi pradžia. [Apie pirmuosius lit. bandymus].—„Jaunimo gretos", 1971, Nr. 7, p. 16—17.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 3. D. 2. V., 1965, p. 539—542.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 293.— **Ambrasas K.** Pažangioji lietuvių kritika. V., 1966, p. 5, 7, 305—309 ir kt.—

Julius Būtėnas.—„Bibliotekų darbas", 1972, Nr. 9, p. 17—19, su portr.— **Julius Būtėnas.**—„Literatūros ir meno metraštis", 1969, p. 69, su portr.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 4. K., 1936, sklt. 1202—1203.— **Lietuvių** literatūros kritika. T. 2. V., 1972, p. 64, 737—738.— **Mačiulis J.** Prie suverstų arimų. Kalbamės su rašytoju J. Būtėnu [Su red. prierašu].—„Literatūra ir menas", 1968, lapkričio 16, su portr.— **Rašytojui** Juliui Būtėnui 50 metų.—„Literatūra ir menas", 1958, lapkričio 22, su portr.— **Sprindis A.** Nepailstant kultūros darbuose. J. Būtėno 60-mečiui.—„Tiesa", 1968, lapkričio 17, su portr.— **Бутенас Ю.** Доверие партии. [Ответ на анкету «Коммуниста» «Мой путь в партию»].—«Коммунист» (В.), 1967, № 10, с. 47—48.— **Киркила Ю.** Источник творчества.—«Сов. Литва», 1968, 17 ноября, с портр.— **Краткая** литературная энциклопедия. Т. 1. М., 1962, с. 790.— **Проза** Советской Литвы. 1940—1950. В., 1950, с. 501.— **Sukovskis A.** Divi jubilāri. [Du jubiliatai: J. Būtėnas ir A. Bauža].—„Karogs", 1969, Nr. 2, p. 184—185.— Latvių k.

APIE KNYGAS IR ATSKIRUS KŪRINIUS

„Sciklinės gonkos". **Miškinis A.**—„Šviesos keliai", 1932, Nr. 7, p. 443—444.— Parašas: J.G.

„Prikąstas liežuvis". **Miškinis A.**—„Šviesos keliai", 1933, Nr. 6, p. 373—374.— Parašas: J.G.— **Viskanta E.**—„Vairas", 1933, Nr. 12, p. 523—524.— Parašas: Adas.

„Povilas Višinskis". **Bičiūnas V.**—„Literatūros naujienos", 1936, Nr. 16/17, p. 2.— Parašas: V.B-s.—„**Lietuvos** mokykla", 1936, Nr. 12, p. 802—803.— Parašas: K.V-tis.— **Šimkus J.**— Kn.: Šimkus J. Realizmo kryptimi. V., 1970, p. 266—267.— Taip pat: „Lietuvos žinios", 1936, rugpjūčio 14, Nr. 155.— **Vengris A.**—„Naujoji romuva", 1936, Nr. 35/36, p. 65.

„Vincas Kudirka". **Barzdukas S.**—„Naujoji romuva", 1937, Nr. 33/34, p. 629—630.— **Merkelis A.**—„Mokslo dienos", 1937, Nr. 4, p. 264—265.— Parašas: A. Dangerutis.— **Venclova A.** Herojiškas gyvenimas. (Monografijos apie V. Kudirką pasirodymo proga).—„Kultūra", 1937, Nr. 5, p. 321—323.— **Viskanta E.**—„Vairas", 1937, Nr. 7/8, p. 409—413.— Parašas: Gražvydas.— **Žlabys J.** Vincas Kudirka — vadas. (J. Būtėno kn. „Dr. V. Kudirka" proga).— „Literatūros naujienos", 1937, Nr. 6, p. 13.— Parašas: J. Žg.

„Napoleonas". **Petrika A.** Kaip demokratas virto autokratu.—„Šviesa", 1939, Nr. 3, p. 24—25, su portr.

„Žemaitės gyvenimas". **Vengris A.**—„Literatūra ir menas", 1947, balandžio 6.

„Mokslų kandidatas". **Kirkila J., Raguotis B.** Naujos tematikos kryptimi.—„Literatūra ir menas", 1950, liepos 9.

„Kazimieras Būga". **Būda V.** Apie du kalbininkus.—„Pergalė", 1956, Nr. 8, p. 114—117.— **Kabelka J.** Leidiniai apie žymiuosius kalbininkus.— „Literatūra ir menas", 1956, vasario 18.— **Kazlauskas J.** Leidiniai apie J. Jablonskį ir K. Būgą.—„Tiesa", 1956, kovo 21.

„Pamiau dangaus žydrumą". **Grigoraitis Z.** Lietuvių tarybinė dramaturgija 1957 metais.— Rink.: 1957 metų lietuvių tarybinė literatūra. V., 1958, p. 172—177.— **Бутенас Ю.** Полюбил я неба синеву. [Высказыва-

ние писателя о работе над созданием образа поэта Ю. Янониса].—«Сов. Литва», 1957, 27 октября.

„Mėlynieji kareiviai". **Girėnas A.** Kareiviai ir žmonės.—„Literatūra ir menas", 1968, spalio 12.— **Kuzminskas V.** Po mėlynųjų kareivių batu.—„Pergalė", 1969, Nr. 2, p. 160—162.— **Vengris A.** [1936 leid.]—„Naujoji romuva", 1936, Nr. 43, p. 858.

APIE PASTATYMUS LTSR VALST. AKAD. DRAMOS TEATRE

„Pamilau dangaus žydrumą". **Balčiūnas A.** H. Kurauskas — Julius Janonis.—„Vakarinės naujienos", 1958, kovo 25.— **Josadė J.** Sceninis Janonio paveikslas.—„Literatūra ir menas", 1958, sausio 11.— **Jurelionis J. J.** Janonio paveikslas scenoje. [Gastrolės Kaune].—„Kauno tiesa", 1957, lapkričio 26.— **Kurauskas H.** Sužibti kartą lyg žvaigždė. [Janonio paveikslo kūrimas].—„Kultūros barai", 1966, Nr. 3, p. 34—35, su iliustr.— **Марцинкявичюс А.** Здравствуй, Янонис! —«Сов. Литва», 1968, 16 декабря.— **Петухаускас М.** Встреча с поэтом.—«Театр», 1958, № 9, с. 69—70, с портр. „Kad ir šimtą gyvenimų". **Aleksaitė I.** Teatrinio gyvenimo panorama 1967-aisiais.—„Literatūros ir meno metraštis", 1968, p. 163—164.— **Walicka L.** Człowiek i jego czyn.—„Czerwony Sztandar", 1967, 26 listopada, su iliustr.— Lenkų k.

* * *

Pjesė ir filmas „Julius Janonis". **Daugėla J.** H. Kurauskas — Janonis.—„Literatūra ir menas", 1959, liepos 11.

BUTKŲ JUZĖ (1893—1947)

Poetas, dramaturgas, publicistas. Tikroji pavardė ir vardas — **Juozas Butkus.** Gimė 1893.VII.15 Pažvelsio k. (Klaipėdos r.). Mirė 1947.IV.22 Klaipėdoje, palaidotas Telšiuose.

Buvo kaimo „daraktoriumi". Pradžios mokyklą baigė Gargžduose. 1911 įstojo į Telšių gimnaziją. Per I pasaulinį karą gyveno Rygoje, Daugpilyje, Vilniuje, Voroneže, kur 1917 baigė lietuvių gimnaziją. Įstojo į Maskvos universiteto Istorijos ir filologijos fak. Grįžęs į Lietuvą, 1918—19 padėjo organizuoti revoliucinės valdžios organus Plungės apylinkėse. 1919—24 Berlyno ir Jenos universitetuose studijavo literatūrą, pedagogiką, psichologiją ir estetiką. Baigęs mokytojavo Klaipėdoje, dirbo „Klaipėdos žinių" redakcijoje. Už pažangias pažiūras kalintas Tauragės koncentracijos stovykloje. 1925 pab. išvyko į JAV, dirbo fabrikuose, bendradarbiavo pažangiojoje lietuvių spaudoje. 1926 grįžo į Lietuvą, dėstė Tauragės komercijos mokykloje, įsteigė D. Poškos liaudies universitetą. 1927 suimtas ir kalintas Varnių koncentracijos stovykloje. Išėjęs į laisvę (1927), dėstė Uk-

mergės lenkų gimnazijoje. Vėliau vertėsi žemės darbu Kretingos r. Ūkį išvaržius, dirbo Klaipėdos „Ryto" spaustuvėje korektoriumi ir stilistu. 1931 redagavo „Darbininkų balsą", nuo 1933 leido „Savaitę". 1937—39 Palangos bibliotekos vedėjas. 1940—41 ir hitlerinės okupacijos metais (iki 1942) mokytojavo Prienų gimnazijoje. Pokario metais Telšių teatro ir „Alkos" muziejaus direktorius, dėstė Klaipėdos Mokytojų institute. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1940.

Eilėraščius pradėjo spausdinti 1910. Pirmoji knyga 1916 (scenos vaizdelis „Užsipelnė diplomą"). Rašė ir apybraižas, feljetonus, publicistikos straipsnius, recenzijas. Didelė dalis kūrybos nespausdinta (buržuazinių laikotarpiu parengtas poezijos rinkinys „Bernai ir mergos", eilėraščiai vaikams „Baltijos žirgeliai", dramos kūriniai „Klaipėdorija" (pastatyta 1925), „Vargūna" (pastatyta Palangoje 1938), „Pensininkas Melchijoras Putelė Palangoje" (suvaidinta Palangoje 1939), „Drugys", „Palangos Juzė", „Tautos ramstis", apysakaičių ir padavimų rinkinys „Ką šneka Baltijos bangos", „Lietuvos pajūrio žvejų pasakos", feljetonų rinkinys „Kulių Žemaičio priepuolis" (dalis skelbta periodikoje), poetinė kompozicija „Žemė ilgisi žmogaus", romanas „Trys juodi mėnuliai" ir kt.).

Butkų Juzės žodžiais komp. A. Račiūnas parašė dainų.

Bendradarbiavo „Aušrinėje", „Dienovidyje", „Jaunime", „Keturiuose vėjuose", „Klaipėdos žiniose", „Kultūroje", „Laisvame žodyje", „Lietuvos žiniose", „Tėvynėje", „Trečiame fronte", „Vakaruose", „Žemaityje" ir kt.

Pasirašinėjo: *B.(altas) Jurginas, B. J., B. Jinas, B. Jrg., B. Jurginas, B. Juzė, B. JZ., Baltas Jurginas, Bū-bū, Buteika, J. B., J. B-BA, J. B-ba, J. B. ir E.L., J. B. Minius, J. B-tus, J. Bastelis, J. Bastūnas, J. Br., J.BRBA, J. Brba, J. N-kus, J. V-tis, J. Velėnaitis, Jozis Borba, Jozis Burba, Jozis Butkus, Js., Js. J., Jurginas, Juzelis, Jz. V-tis, Tas pats.*

I
GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

☐ **Rinktinė.** [Eilėraščiai ir feljetonai. Įž. str. Ambr. Jonyno]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1962. 207 p. su iliustr.— Bibliogr. paaiškinimuose, p. 201—202.

Turinys: Žemės liepsna.— Žemė ir dangus.— Dangaus giesmė.— Verkiančios rožės.— Paparčio žiedas.— Darbas ir prakaitas.— Kovos dainos.— Iš 1912—1947 m. periodikos ir kitų leidinių.— Kulių žemaičio nuotykiai Kaune. *(Feljetonų ciklas).* [Pirmoji publ.: „Klaipėdos žinios", 1925, balandžio 19, 26; gegužės 10, 17, 24, 31, Nr. 90, 96, 107, 112, 117, 123].

☐ **Užsipelnė diplomą.** Drama vienoje veiksmėje. Iš Lietuvos dvarponių gyvenimo. Parašė J. B. ir E. L. Bruklinas, „Vienybės Lietuvninkų" lėšos ir sp., 1916. 20 p.

□ **Verkiančios rožės.** [Eilėraščiai. Leipcigas], 1921. 47 p.

□ **Žemės liepsna.** [Eilėraščiai. Iliustr. V. Dubeneckis]. Berlynas, [1921]. 128 p. su iliustr.

□ **Paparčio žiedas.** [Eilėraščiai]. Tilžė, [1923]. 40 p.

□ **Palaidūnas.** Dviveiksmis kaimo gyvenimo vaizdelis. Šiauliai, „Kultūra", 1925. 27 p.

□ **Darbas ir prakaitas.** [Eilėraščiai]. Ryga, „Žemaičių žemė", 1928. 62 p.

□ **Eilėraščiai.** [Įž. str. Ambr. Jonyno]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1953. 64 p. su portr.— Bibliogr. paaiškinimuose, p. 59—61.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

□ **Kalėdų vakaras.** Vienaveiksmis vaizdelis su deklamacijomis, dainomis ir žaislais.— Kn.: Butkų Juzė. Kalėdų vakaras.— Vėlinaitis A. Paukštvanagis. Petrapilis, 1917, p. 1—16.

□ **Knygnešys Butrius.** [Apsakymas].—„Klaipėdos žinios", 1924, lapkričio 16, Nr. 241.

□ **Pragiedrulių angoje.** (Draugą J. Janonį minint). [Eilėraščių ciklas].—„Vilnis", 1926, kovo 23, Nr. 23.— Parašas: J.B. Minius.

□ **Audronė.** Pasaka penkiuose apsireiškimuose.—„Kultūra", 1927, Nr. 5/6, p. 284—290; Nr. 7/8, p. 381—385; Nr. 11/12, p. 493—496; 1928, Nr. 2, p. 74—77; Nr. 3, p. 124—126; Nr. 4, p. 167—169; Nr. 5, p. 225—227.

□ Žemaičiai. Žemaičių rašytojų prozos ir poezijos antologija. K., „Sakalas", 1938. 246 p. su portr.
Eilėraščiai, p. 75—80.

□ **Jovaras, Butkų Juzė.** [Eilėraščiai]. K., 1956, p. 16—22.

□ Lietuvių poezija. T. 1. V., 1967, p. 484—489.
Taip pat 1969 leid.

□ **Kaip Kulių žemaitis Klaipėdon važiavo.** [Feljetonų ciklas].—„Klaipėdos žinios", 1924, spalio 5, 22; lapkričio 2, Nr. 205, 219, 229; 1925, sausio 18; vasario 15, 22; kovo 8, 22, Nr. 15, 39, 44, 56, 68.—„Vakarai", 1936, sausio 1, 14, 19; kovo 29, Nr. 1, 11, 15, 79.—„Žemaitis", 1927, balandžio 3, 10, 24; gegužės 22; rugpjūčio 21, 28; rugsėjo 4, Nr. 14, 15, 17, 21, 32, 33, 34.— Parašai: Jozis Burba, Jozis Borba.

□ **Kaip Kulių žemaitis Kaunan važiavo.** [Feljetonų ciklas].—„Klaipėdos žinios", 1925, balandžio 5, Nr. 80.—„Vakarai", 1936, balandžio 23; gegužės 1, 10; liepos 4, Nr. 93, 100, 108, 153.— Parašai: Jozis Burba, Jozis Borba.

□ **Kaip Kulių žemaitis į Palangą važiavo.** [Feljetonų ciklas].—„Vakarai", 1936, liepos 12, 16, 25; rugpjūčio 5, Nr. 160, 163, 171, 180; 1937, rugpjūčio 5, Nr. 179; 1936, liepos 13, rugpjūčio 1, Nr. 160, 176; — Parašai: Jozis Burba, Jozis Borba.

□ **Kaip Kulių žemaitis po svietą keliavo.** [Feljetonų ciklas].—„Savaitė", 1933, gegužės 22—27, birželio 4—10, Nr. 2, 4.—„Vakarai", 1936, birželio 14, Nr. 136; 1937, rugpjūčio 24, Nr. 195.—„Žemaitis", 1933, birželio 9, Nr. 23.— Parašai: Jozis Burba, Jozis Borba.

☐ **Kiti Kulių žemaičio nutikimai.** [Feljetonų ciklas].—„Klaipėdos žinios", 1925, birželio 21, Nr. 140.—„Vakarai", 1936, vasario 16, 26; kovo 8, 15; balandžio 4; birželio 4, Nr. 39, 47, 57, 63, 80, 127; 1937, spalio 30, Nr. 252.— Parašai: Jozis Burba, Jozis Borba.

[**Kiti** feljetonai periodikoje]: „Klaipėdos žinios", 1924, rugpjūčio 31, Nr. 175; 1925, balandžio 12; lapkričio 9, Nr. 85, 235.—„Žemaitis", 1930, kovo 21; lapkričio 2, 9, 30; gruodžio 17, Nr. 12, 44, 45, 48, 51.— Parašai: Jozis Burba, Jozis Borba.

☐ [**Kelionių** apybraižos periodikoje]: „Klaipėdos žinios", 1924, birželio 1, 4, Nr. 99, 101.—„Vakarai", 1936, birželio 14; rugpjūčio 2, Nr. 136, 178; 1937, sausio 28—30; vasario 27, lapkričio 13, Nr. 22—24, 48, 264; 1938, birželio 3, 21—22; lapkričio 9, Nr. 27, 141, 142, 261.— Parašai: B.Jz., J. Velėnaitis, J. V-tis, B.J.

☐ [**Pajūrio** apybraižos periodikoje]: „Klaipėdos žinios", 1924, balandžio 11, 13, 23; gegužės 7, 31; liepos 3, 10—11, 19, 25; rugpjūčio 23; lapkričio 15, Nr. 60, 62, 68, 79, 98, 124, 130—131, 138, 143, 168, 240.—„Lietuvos žinios", 1939, kovo 9, Nr. 55; 1940, vasario 12, Nr. 35.—„Vakarai", 1936, birželio 18, 26; liepos 24, Nr. 139, 146, 170; 1938, vasario 10; gegužės 6; rugpjūčio 16, 18; spalio 10, Nr. 34, 104, 189, 191, 235.— Parašai: Baltas Jurginas, J. B-BA, J.BRBA, J. Velėnaitis, J. V-tis.

LITERATŪRINIAI STRAIPSNIAI, PUBLICISTIKA

☐ **Laiškai apie Lietuvos Parnasą.**—„Klaipėdos žinios", 1925, kovo 22; balandžio 26, Nr. 68, 96.— Parašas: B. Jurginas.

☐ **Žymusis Lietuvos darbininkų poetas drg. Julius Janonis (Vaidilos Ainis).**— „Vilnis", 1926, kovo 23, Nr. 23.— Parašas: J. B. Minius.

☐ **Žemaičių kova prieš nutautimą ir mūsų literatūros užuomazga.**—„Vakarai", 1937, kovo 13, Nr. 60.— Parašas: B.Jz.

☐ **Naujoji Vilniaus literatūra.**—„Vakarai", 1938, rugpjūčio 5—6, Nr. 180—181.— Parašas: B.Jz.

☐ **Sunkiausieji laikai lietuvių kalbai ir kultūrai Mažojoje Lietuvoje.**—„Vakarai", 1938, spalio 1, Nr. 228.— Parašas: Jz. V-tis.

☐ **Jaunųjų kūrybos reikalu.**—„Literatūra ir menas", 1947, balandžio 30.

GROŽINIAI KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

☐ Поэзия Литвы. Антология. В., 1950, с. 157—163.
Пер. Л. Озеров.

☐ Поэты Советской Литвы. М., 1953, с. 136—138.
Пер. Л. Озеров.

☐ Литовские поэты XX века. Л., 1971, с. 306—315, с портр.
Пер. П. Жур, Б. Кежун, М. Комиссарова, Л. Озеров, А. Чепуров.

☐ Паэты Совецкой Літвы. Мінск, 1954, p. 63—65.— Baltar. k.
Vertė A. Astapenka, S. Dziargajus, K. Citovas.

□ [Tarybinio Pabaltijo poetai]. Frunzė, 1955, p. 33—35.— Kirgizų k. Vertė K. Akajevas.

□ Wichert-Kajruksztisowa J. Antologia poezji litewskiej. Warszawa, 1939, p. 114—118.— Lenkų k.

Butkų Juzės eilėraščių dar yra išversta į uzbekų kalbą.

II
LITERATŪRA

Butkų Juzė. [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 37—39, su portr.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (8 pavad.), p. 550—551.— **Butkų Juzė.** Autobiografija.— Rink.: Pirmas dešimtmetis. 18 poetų. K., 1929, p. 45, su portr.— Taip pat kn.: Žemaičiai. K., 1938, p. 73 su portr.— **Butkų Juzė.** Curriculum vitae. [Autobiografija].—„Jaunimo gretos", 1967, Nr. 10, p. 20.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 3. D. 2. V., 1965, p. 385—403, su iliustr.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 294—295, su portr.— **Baltrėnas V.** „Rytai kad nušvistų aptemę...".—„Gimtasis kraštas", 1968, liepos 11, su portr.— **Būtėnas J.** Butkų Juzė. 70-ųjų gimimo metinių proga.—„Tėvynės balsas", 1963, liepa, Nr. 55.— **Būtėnas J.** Butkų Juzei būtų 75 metai.—„Pergalė", 1968, Nr. 7, p. 180—181.— **Būtėnas J.** Butkų Juzės literatūriniam darbui 35 metai.—„Pergalė", 1945, Nr. 1/2, p. 129—130.— **Būtėnas J.** Mirė poetas Butkų Juzė.—„Pergalė", 1947, Nr. 3, p. 90—96.— **Juozas Butkus.** [Nekrologas].—„Tiesa", 1947, balandžio 24.— **Chlivickas J.** Butkų Juzė ir jaunieji literatai.—„Literatūra ir menas", 1947, balandžio 30.— **Jonynas Ambr.** Butkų Juzė.— Kn.: Butkų Juzė. Eilėraščiai. V., 1953, p. 3—11.— **Jonynas Ambr.** Butkų Juzės gyvenimas ir kūryba.— Kn.: Butkų Juzė. Rinktinė. V., 1962, p. 3—15.— **Kapsukas** V. Dar dėl Butkų Juzės.— Raštai. T. 10. V., 1971, p. 280—286.— Taip pat: „Laisvė", 1926, birželio 1, Nr. 130.— **Krinickaitė V.** Butkų Juzė.—„Tiesa", 1973, liepos 15.— **Kudaba Č.** Kalvotoji Žemaitija. V., 1972, p. 58, 107, su iliustr.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 4. K., 1936, sklt. 1219—1220, su portr.— **Lygumas J.** Butkų Juzės laidotuvės Telšiuose.—„Tiesa", 1947, balandžio 30.— **Mozūriūnas V.** Butkų Juzė.—„Tiesa", 1952, balandžio 22.— **Petronis J.** Rabindranatas Tagorė ir Lietuva.—„Literatūra ir kalba", 1969, t. 10, p. 292—293.— **Rimkūnas A.** Butkų Juzė.—„Tiesa", 1953, liepos 9.— **Savickis J.** Butkų Juzė.—„Sekmoji diena", 1921, Nr. 8, p. 6—7.— **Skeivys S.** Butkų Juzę palydint.—„Tarybų Žemaitija", 1947, balandžio 26.— **Straukaitė D.** „Esu paprastas kaimo dainius..."—„Komjaunimo tiesa", 1968, liepos 14.— **Šimkus J.** Butkų Juzė.— Kn.: Šimkus J. Realizmo kryptimi. V., 1970, p. 289—296.— Taip pat: „Kultūra", 1930, Nr. 12, p. 638—640, su portr.— Parašas: Pr. Daugnora.— **Vaitiekūnas F.** Butkų Juzė.—„Pergalė", 1957, Nr. 3, p. 107—109.— **Vanagas V.** Tikrojo skambesio beieškant.— „Tiesa", 1968, liepos 14, su portr.— **Vengris A.** Butkų Juzė klojimų vakarais.—„Meno saviveikla", 1964, Nr. 12, p. 22.— **Андюнас М.** Песня жизни.— «Сов. Литва», 1968, 14 июля, с портр.— **Бутку Юзе.**— В кн.: Литовские поэты XX века. Л., 1971, с. 306, с портр.— **Страукайте Д.** «Я — простой

певец деревни...»—«Комсомольская правда» (B.), 1968, 14 июля.— **Umbrasaitė R.** Jestem prostym piewcą wiejskim.—„Czerwony Sztandar", 1968, 14 lipca.— Lenkų k.

ATSIMINIMAI

Anglickis S. Žemaičių žemės dainius.—„Literatūra ir menas", 1968, liepos 13, su portr.— **Eidukevičius J.** Poetas Butkų Juzė Prienuose [1940—1941]. Iš prisiminimų.—„Naujas gyvenimas" (Prienai), 1965, gruodžio 18.— **Kryževičiūtė T.** Paprastas ir nuoširdus.—„Komunizmo švyturys" (Telšiai), 1973, liepos 14.— **Kryževičiūtė T.** Tokį jį prisimenam.—„Tarybinė Klaipėda", 1973, liepos 1.— **Šaulys V.** Poetas ir visuomenininkas.—„Kultūros barai", 1973, Nr. 7, p. 68—69, su iliustr.— **Šaulys V.** Prisimenant Butkų Juzę.—„Gimtasis kraštas", 1973, liepos 26.— **Šimkus J.** Pirmasis susitikimas su Butkų Juze.— Kn.: Šimkus J. Narsi širdis. V., 1969, p. 456—459.— **Крижевичюте Т.** Таким мы его помним.—«Сов. Клайпеда», 1973, 1 июля.

APIE ATSKIRUS RINKINIUS

„Kalėdų vakaras". **Dambrauskas-Jakštas A.** Mūsų naujoji literatūra. T. 2. K., 1924, p. 487—488.— **Klimas A.**—„Lietuvių balsas", 1917, vasario 9, Nr. 12.— Parašas: A. Kelmutis.

„Verkiančios rožės". **„Aušrinė"**, 1922, Nr. 1, p. 9—10.— Parašas: A.Š.— **Dambrauskas-Jakštas A.** Mūsų naujoji literatūra. T. 1. K., 1923, p. 253—256.— **Sruoga B.**—„Skaitymai", 1922, kn. 15, p. 124—132.— Parašas: B. Sirakūzinas.

„Žemės liepsna". **„Aušrinė"**, 1922, Nr. 1, p. 9—10.— Parašas: A.Š.— **Dambrauskas-Jakštas A.** Mūsų naujoji literatūra. T. 1. K., 1923, p. 249—253.— **Sruoga B.** Raštai. T. 6. V., 1957, p. 37—46.— Taip pat: „Skaitymai", 1921, kn. 3, p. 126—132.— Parašas: B. Sirakūzinas.— **Straigys L.**—„Krivulė", 1923, Nr. 1, p. 19—20.— **Vydūnas.** Mūsų raštija.—„Darbymetis", 1922, Nr. 5, p. 61—62.

„Paparčio žiedas". **„Gairės"**, 1924, Nr. 2, p. 147—148.— Parašas: T.V.— **„Klaipėdos** žinios", 1924, vasario 1, Nr. 1.— Parašas: J.P.— **Vydūnas.** Mūsų raštija.—„Darbymetis", 1923, Nr. 7, p. 72.

„Palaidūnas". **Jablonskis J.** Rinktiniai raštai. T. 2. V., 1959, p. 294—295.— Taip pat: „Lietuvos žinios", 1925, gegužės 3, Nr. 98.— Parašas: Rygiškių Jonas.

„Darbas ir prakaitas". **Šimkus J.** Realizmo kryptimi. V., 1970, p. 91—93.— Taip pat: „Kultūra", 1928, Nr. 10, p. 443—444.— Parašas: Pr. Daugnora.

„Eilėraščiai". **Galinis V.** Butkų Juzės poezija.—„Pergalė", 1953, Nr. 8, p. 120—121.— **Kirkila J.** Butkų Juzės eilėraščiai.—„Literatūra ir menas", 1953, liepos 12.

„Rinktinė". **Galinis V.** Naujas Butkų Juzės poezijos leidimas.—„Literatūra ir menas", 1963, gegužės 25.— **Vanagas V.**—„Pergalė", 1963, Nr. 2, p. 166—168.

Elena CHACKELSYTĖ (1882—1973)

Prozininkė. LTSR nusipelniusi mokytoja (1947). Gimė 1882.VII.5 Kaune darbininkų šeimoje. Mirė 1973.I.26 Kaune.

Baigė Kauno gimnaziją, 1912 Peterburgo Aukštuosius moterų kursus, gavo teisę dėstyti rusų kalbą ir literatūrą. Mokytojavo Vilniaus ir Kauno žydų mokyklose. 1931—40 ir 1940—41 Kaune redagavo laikr. „Folksblat" vaikų skyrių „Kinderblat". D. Tėvynės karo metais dirbo mokytoja Volgogrado srityje, po karo Kaune. LTSR Rašytojų s-gos narė nuo 1945.

Pirmoji knyga „Mus supanti gamta" D. 1, „Mus supanti gamta ir mes" D. 2. (Berlynas, 1922) žydų kalba. Ikitarybiniais metais išleido populiarių knygelių vaikams žydų kalba apie gamtą, mokslo atradimus, įvairias pasaulio šalis: „Žemė ir pasaulis", „Didieji atradimai ir pasiekimai", „Nuo Oslo iki Bergeno", „Suomija", išspausdino daug straipsnių auklėjimo ir pedagogikos klausimais. Tarybiniais metais lietuvių kalba išleido kelionių įspūdžių ir mokslo populiarinimo knygelių. Pirmoji knyga lietuvių kalba „Kelionė į Maskvą" (1947).

Yra išvertusi nemaža pasaulinės klasikos veikalų iš rusų, prancūzų, angių, vokiečių, lenkų ir idiš kalbų.

I

KŪRYBA

VAIKAMS

☐ **Kelionė į Maskvą.** [Pasakojimai. Iliustr. V. Bačėnas]. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1947. 40 p. su iliustr.

☐ **Vasaros kelionės.** [Pasakojimai. Dail. L. Paškauskaitė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1956. 94 p. su iliustr.

☐ **Birutė Kaukaze.** [Apybraiža]. Pieš. A. Vitulskio. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1962. 75 p. su iliustr.

II

LITERATŪRA

Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 300.— **Elena Chackelsytė** [Nekrologas].—„Tiesa", 1973, sausio 30, su portr.; „Literatūra ir menas", 1973, vasario 3; „Tarybinis mokytojas", 1973, sausio 31.— **Chlivickas J. Negailėkit** saulės, žinių, džiaugsmo! E. Chackelsytei — 90.—„Pergalė", 1972, Nr. 7, p. 164—166.— **Элена Хацкельсите.** [Некролог].—«Сов. Литва», 1973, 30 января.

APIE ATSKIRAS KNYGAS

„Kelionė į Maskvą". **Alauša V.**—„Tarybinė mokykla", 1948, Nr. 1, p. 42.

„Vasaros kelionės". **Duobinis K.** Kelionės į Kijevą ir Leningradą.— „Kauno tiesa", 1956, lapkričio 27.

Samuelis Boguslavas CHILINSKIS (1633?—1668)

Vertėjas, lietuvių raštijos darbuotojas. Spėjama, gimęs Šventežeryje (Lazdijų r.) evangelikų reformatų kunigo šeimoje. Mirė 1668 Londone.

Po 1645 kurį laiką gyveno Belicoje ir Orloje (dab. Lydos apskr., Baltarusijos TSR). 1652 baigęs Kėdainių reformatų gimnaziją, paskirtas katechistu į Biržus. 1654—57 studijavo teologiją Frenekerio akademijoje (Olandija), 1657—59 Oksfordo universitete (Anglija). Nuo 1660 gyveno Londone.

1657—60 vertė bibliją į lietuvių kalbą (vertimo pagrindas — olandiškas biblijos vertimas). Vildamasis materialinės paramos, 1659 išspausdino anglų kalba „Ataskaitą apie biblijos vertimą į lietuvių kalbą" ("An Account of the Translation of the Bible into the Lithuanian Tongue"), 1661 ją pakartojo lotyniškai. 1660 vertimas pradėtas spausdinti Londone (vadinamoji „Londono biblija"). Lietuvos provincijos sinodas, nepatenkintas vertimu, 1662 nuo 40-ojo lanko spausdinimą sustabdė. Manoma, jog tiražas (3000 egz.) 1681 parduotas makulatūrai. Buvo išlikę trys knygos egzemplioriai: Britų muziejuje Londone, Peterburgo Dvasinėje akademijoje (iki 1832 saugotas Vilniaus universiteto bibliotekoje) ir Prūsijos Valst. bibliotekoje Berlyne (pastarųjų dviejų šiuo metu neberandama). 1932 Britų muziejus įsigijo Naujojo testamento vertimo rankraštį (1958 išspausdintas Lenkijoje).

Kita pavardės forma: *Chylinskas.*

I

VERTIMAI

□ **Biblia, tatey ira, Rasztas Szwętas, seno ir naujo Testamenta.** Pirmą kartą dabar perguldytas, Lietuwiszkań liżuwiń, uźmariose, nog Samuelies Bagusławo CHylinska, Lietuwniko... [Senojo testamento dalis. Londonas, E. Teiloro sp., 1660]. 1662. 416 [?] p.— Nebaigta spausdinti.— Be antr. lapo. Antr.

pateikiama pagal įrašą Naujojo testamento vert. rankraštyje.— MAB (Britų muziejaus egz. mikrofilmas).

Vertimo pagrindas buvo olandiškas biblijos vertimas („Staatenbijbel", 1-asis leid.— 1637).

☐ **Biblia litewska Chylińskiego.** Nowy Testament. [Versionis Bibliorum in Lingvam **Lithvanicam. Tomus** VII. **Novum Testamentum** Domini Nostri Jesu CHristi]. Poznań, Zakł. Nar. im. Ossolińskich we Wrocławiu, 1958—1964. (Poznańskie T-wo Przyjaciół Nauk. Wydz. Filol.-Filoz. Komis. Filol.).

T. 2. Tekst. Wyd. Cz. Kudzinowski i J. Otrębski. Wstęp napisali S. Kot, J. Otrębski i Cz. Kudzinowski. 1958. LXXVIII, [2], 436 p. su iliustr.— Lygiagr. antr. p. ir įvad. str. anglų k.

T. 3. Indeks. Wyd. Cz. Kudzinowski. 1964. VIII, 169 p.

Rankraštis, rastas 1932, saugomas Britų muziejuje (mikrofilmas — MAB). Šiuo metu yra išėję antras ir trečias biblijos tomai. I tome numatoma paskelbti fotografuotinį Naujojo testamento rankraščio tekstą.

☐ **An Account of the Translation of the Bible into the Lithvanian Tongve...** Oxford, H. Holo sp., 1659. [2], 8 p.— Aut. nurodytas p. 7.— Anglų k.— MAB (Britų muziejaus egz. fotokopija).

☐ **Ratio Institutae Translationis Bibliorum in Lingvam Lithvanicam...** [Aut. dedikacija kunigaikščiui Boguslavui Radvilai ir 14-ai Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės evangelikų reformatų kunigų ir vyresniųjų, p. 2]. [Londini, 1661]. 7 p.— Aut. nurodytas p. 2.— Lot. k.— LRB ir VUB (Upsalos Karališkojo un-to b-kos egz. elektrograf. kopijos).

Chilinskio ataskaitos apie jo atliktą biblijos vertimą.

PERSPAUSDINTOS IŠTRAUKOS*

SENASIS TESTAMENTAS

☐ Вольтер Э. Об этнографической поездке по Литве и Жмуди летом 1887 года. Спб., 1887, с. 74—102, 158.

☐ Reinhold H. Die Bibelübersetzung von S. B. Chylinski.—„Mitteilungen der Litauischen literarischen Gesellschaft", 1896, H. 21, p. 228—267.

☐ Leskien A. Litauisches Lesebuch mit Grammatik und Wörterbuch. Heidelberg, 1919, p. 117—121.

☐ Biržiška M. Rinktiniai mūsų senovės raštai. K., 1927, p. 67—75.

☐ Gerulis J. Senieji lietuvių skaitymai. D. 1. Tekstai su įvadais. K., 1927, p. 279—298.

☐ Otrębski J. Teksty litewskie. Cz. 1. Teksty dawne. Warszawa, 1957, p. 52—68.

☐ Jurgutis V., Žukas V. J. Plioterio darbas „Trumpa žinia apei tą iszdawima lietuwiszkos Biblijos Londone".—„Bibliotekininkystės ir bibliografijos klausimai", 1964, t. 3, p. 198—203.

* Chilinskio biblijos vertimo Naujojo testamento ištrauka „Oratio Dominica" („Tėve mūsų") išspausdinta daugelyje XVII—XIX a. maldų rinkinių įvairiomis kalbomis.

II

LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 1. V., 1957, p. 197—198, 216—217.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 303—304.— **Apie** lietuwiszkases Bybeles.—„Keleivis iš Karaliaučiaus, broliams lietuvninkams žinias parnešąs", 1860, liepos 24, Nr. 30, p. 118.— Parašas: A.— **Balčikonis J.** Didelė dovana lietuvių kalbos mokslui. [Biblia. T. 2. Poznań, 1958, rec.] — „Tarybinis mokytojas", 1958, spalio 19.— **Biržiška V.** Lietuviškų knygų istorijos bruožai. D. 1. K., 1930, p. 65—68.— **Butėnas D.** Britų muziejaus lietuviška biblija.—„Literatūra ir menas", 1969, rugpjūčio 2.— **Jurgutis V.** Po 300 metų išleista knyga (Lietuviškoji Chilinskio biblija).—„Bibliotekų darbas", 1958, Nr. 6, p. 31—33.— **Jurgutis V., Žukas V.** J. Plioterio darbas „Trumpa žinia apei tą iszdawima lietuwiszkos Biblijos Londone".—„Bibliotekininkystės ir bibliografijos klausimai", 1964, t. 3, p. 193—198.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 5. K., 1937, sklt. 282—283.— **Lukšaitė I.** Chylinskio biblijos vertimo pėdsakais...—„Literatūra ir menas", 1969, spalio 11.— **Lukšaitė I.** Lietuviškos S. B. Chilinskio biblijos spausdinimo aplinkybės. [Su J. K. Krainskio 1663 ataskaitos Lietuvos provinciniam sinodui publ.].—„LTSR MA darbai", Ser. A., 1971, t. 1, p. 87—109.— Santr. rusų ir anglų k.— **Lukšaitė I.** Lietuvių kalba reformaciniame judėjime XVII a. V., 1970, p. 5—7, 12, 23, 36—38, 42.— **Maurikio** Mykolo Stankevičiaus ir Karolio Estreicherio laiškai į Stanislovą Didžiulį. [Publ. V. Biržiškos].—„Tauta ir žodis", 1925, kn. 3, p. 276, 282—283, 285—288, 290—291.— **Reitelaitis J.** Chilinskio Biblija.—„Vadovas", 1913, t. 16, Nr. 64, p. 357—368.— Parašas: R-čių Jonas.— **Šliūpas J.** Lietuviszkiejie rasztai ir rasztininkai. Tilžė, 1890, p. 16—17.— Aut.: Lietuvos mylėtojas.— **Вольтер Э.** Об этнографической поездке по Литве и Жмуди летом 1887 года. Спб.. 1887, с. 71—74.— **Извлечение** из протоколов заседаний Академии. Историко-философское отделение. Заседание 15 декабря 1887 года. [Сообщение А. А. Куника].—«Записки Императорской академии наук», 1888, т. 58, с. 94.— **Топоров В. Н.** Две публикации старых балтийских текстов.— «Вопросы языкознания», 1962, № 2, с. 114—116.— **Stankiewicz M.** Wiadomość o Biblii litewskiej, drukowanej w Londynie 1663 roku, i o wrzekomym jej tłumaczu Samuelu Bogusławie Chylińskim. Kraków, 1886. 23 p. (Studia bibliograficzne nad literaturą litewską. I).— Lenkų k.— Rec.: Вольтер Э.—«Журнал Министерства народного просвещения», 1887, ч. 251, июнь, с. 407—408.— Hanusz J.—„Archiv für slavische Philologie", 1887, Bd. 10, p. 648; „Altpreussische Monatsschrift", 1888, Bd. 25, p. 500.— Vok. k.— Karłowicz J.—„Dział literacki „Kraju" (Petersburg), 1886, 27 lipca.— Lenkų k.— **Allgemeines** Gelehrten-Lexicon. Th. 1. Leipzig, 1750, sklt. 1905.— Vok. k.— **Bezzenberger A.** Zur litauischen Bibliographie.—„Mitteilungen der Litauischen literarischen Gesellschaft", 1879, H. 1, p. 28—35; „Altpreussische Monatsschrift", 1880, Bd. 17, p. 196—203.— Vok. k.— **Brückner A.** Lituanica. (Przegląd najnowszej literatury litewskiej).—„Kwartalnik Historyczny" (Lwów), 1898, z. 1, p. 113—114.— Lenkų k.— **Compendioses** Gelehrten-Lexicon. Leipzig, 1715, sklt. 475.— Vok. k.— ***Crossley J.** Diary and Correspondence of J. Worthington. Manchester, 1847, Vol. 1, p. 169, 180, 355; Vol. 2, p. 74, 81—82, 85—87.— Anglų k.— **Crowaeus G.**

Elenchus Scriptorum in Sacram Scripturam. Londini, 1672, p. 22.— Lot. k.— **Diarium** Biographicum. Dantisci, 1688, p. [579].— Lot. k.— **Ecclesiae** Londino-Bataviae Archivum. T. 3. Londini, [1889], p. 2478, 2638.— Lot. k.— **Falkenhahn V.** Der Übersetzer der litauischen Bibel Johannes Bretke und seine Helfer. Königsberg—Berlin, 1941, p. 180, 196—197, 202, 235—236, 243—244.— Vok. k.— **Hessels J.** The Lithuanian Bible.—"The Academy", 1896, Nr. 1243, february 22, p. 176—177.— Anglų k.— **Koncewicz J.** Zur litauischen Bibliographie.—„Mitteilungen der Litauischen literarischen Gesellschaft", 1880, H. 2, p. 160—161.— Vok. k.— **Kot S.** Geneza i tło historyczne Biblii Litewskiej Chylińskiego.— Kn.: Chyliński B. Biblia Litewska Chylińskiego. Nowy Testament. T. 2. Poznań, 1958, p. IX—XXXII.— Lenkų k.— Taip pat anglų k., p. XLIII—LXVII.— **Krebs H.** The Lord's Prayer in Lithuanian.—"The Academy", 1891, Nr. 991, may 2, p. 419.— Anglų k.— **Kudzinowski Cz.** Uwagi edytorskie.— Kn.: Chyliński B. Biblia Litewska Chylińskiego. Nowy Testament. T. 2. Poznań, 1958, p. XXXVII—XLII.— Lenkų k.— Taip pat anglų k., p. LXXIII—LXXVIII.— ***Kurschat F.** Zur Geschichte der littauischen Bibel.— „Evangelisches Gemeindeblatt" (Königsberg), 1864, Nr. 35.— Vok. k.— **Literary** Gossip.—"The Athenaeum", 1879, Nr. 2676, february 8, p. 186; Nr. 2679, march 1, p. 282.— Anglų k.— **The Lithuanian** Bible of 1660.—"The Academy", 1891, Nr. 997, june 13, p. 564.— Parašas: T.B.R.— Anglų k.— **Lorck J.** Die Bibelgeschichte in einigen Beyträgen. Th. 1. Kopenhagen—Leipzig, 1779, p. 289, 454—455.— Vok. k.— **Łukaszewicz J.** Dzieje kościołów wyznania helweckiego w Litwie. T. 1. Poznań, 1842, p. 270; T. 2. 1843, p. 221—222, 242—243, 263—265.— Lenkų k.— Taip pat vokiečių k.— Bd. 2. Posen, 1852, p. 156—157, 170—171 ir kt.— **Morfill W.** The London Lithuanian Bible.—"The Academy", 1891, Nr. 989, april 18, p. 370.— Anglų k.— **Naaké J. T.** The London Lithuanian Bible.—"The Academy", 1891, Nr. 992, may 9, p. 443; 1893, Nr. 1105, july 8, p. 32.— Anglų k.— **Neubauer A.** The Lithuanian Bible of 1660.—"The Academy", 1891, Nr. 993, may 16, p. 467; Nr. 995, may 30, p. 514.— Anglų k.— **Otrębski J.** Dlaczego przerwano druk kalwińskiej Biblii w przekładzie Chylińskiego.— Kn.: Chyliński B. Biblia Litewska Chylińskiego. Nowy Testament. T. 2. Poznań, 1958, p. XXXIII—XXXVI.—Lenkų k.— Taip pat anglų k., p. LXIX—LXXI.— **Otrębski J.** Teksty litewskie. Cz. 1. Teksty dawne. Warszawa, 1957, p. 50—52.— Lenkų k.— **Paczkowski J.** Die sogenannte Chylinski'sche Bibel. Bibliographische Beiträge.—„Zentralblatt für Bibliothekswesen" (Leipzig), 1895, p. 458—467.— Vok. k.— **Polski** Słownik Biograficzny. T. 4. Kraków, 1938, p. 11—13.— Lenkų k.— **Quandt J. J.** In Christo herzlichgeliebter Leser! — Kn.: Biblia, Tai esti Wissas Szwętas Rasztas... 2-asis leid. Karaliaučius, 1755, p. [13—14].— Vok. k.— **Reinhold H.** Die sogenannte Chylinskische Bibelübersetzung.— „Mitteilungen der Litauischen literarischen Gesellschaft", 1895, H. 20, p. 105—163.— Vok. k.— **Reinhold H.** Die Bibelübersetzung von S. B. Chylinski.— „Mitteilungen der Litauischen literarischen Gesellschaft", 1896, H. 21, p. 207—227.— Vok. k.— **Reinhold H.** The London Lithuanian Bible.—"The Academy", 1895, Nr. 1230, november 30, p. 461—462.— Anglų k.— **Rhesa L.** Geschichte der littauischen Bibel, ein Beytrag zur Religionsgeschichte der nordischen Völker. Königsberg, 1816, p. 23—24.— Vok. k.— **Różycki K.** Über die litau-

ische Bibelübersetzung des Chylinski (1663).—„Zentralblatt für Bibliothekswesen", 1894, p. 402—403.— Vok. k.— **Stang Ch.** Archivalia.—„Archivum philologicum", 1932, kn. 3, p. 29—40.— Vok. k.— **Steele R.** Materials for the History of the Lithuanian Bible.—"The Library", 1907, vol. 8, january 29, p. 57—62.— Anglų k.— **Struwe H.** „Biblia litewska Chylińskiego".—„Biblioteka Warszawska", 1893, t. 3, Nr. 7, p. 410—411.— Lenkų k.— **Tworek S.** Z dziejów Biblii kalwinów litewskich w XVII wieku.—„Odrodzenie i Reformacja w Polsce", 1973, t. 18, p. 172—173.— Lenkų k.— **Tetsch C.** Curlaendische Kirchengeschichte. Th. 3. Koenigsberg—Leipzig, 1769, p. 94—95.— Vok. k.— **Wharton L.** New light on Chylinski and the Lithuanian Bible.— Leid.: Księga referatów II Międzynarodowego Zjazdu Slawistów. Sekcja 2: Historja Literatury. Warszawa, 1934, p. 170.— Anglų k.— ***Wharton L. C.** The Lithuanian Lord's prayer and Chylinskis Bible.—"Transactions of the Philological Society", 1909.— Taip pat atsk. atsp.— Anglų k.— **Wielka** Encyklopedya Powszechna Ilustrowana. T. 12. Warszawa, 1894, p. 944—945.— Lenkų k.— **Wolter E.** Zur Chylinskischen Bibelübersetzung v. J. 1660.—„Mitteilungen der Litauischen literarischen Geselischaft", 1894, H. 19, p. 61—63.— Vok. k.— **Zawadzka I., Kolbuszewski** S. Podstawa przekładu „Biblii" Chylińskiego.— „Sprawozdania Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk", 1959, Nr. 3, p. 158—159.— Lenkų k.

APIE RAŠTŲ KALBĄ

Ambrazas V. Absoliutinis naudininkas XVI—XVII a. lietuvių kalbos paminkluose.—„Lietuvių kalbotyros klausimai", 1962, t. 5, p. 43—47.— **Ambrazas V.** Galininkas su padalyviu senuosiuose lietuvių kalbos paminkluose.—„Baltistica", 1968, t. 4, sąs. 2, p. 203, 206—207, 209.— **Palionis J.** Lietuvių literatūrinė kalba XVI—XVII a. V., 1967, p. 38, 77—78, 107 ir kt.— **Žulys V.** „Biblia Litewska Chylińskiego. Nowy Testament. T. 3. Indeks. Wyd. Cz. Kudzinowski. Poznań, 1964". [Rec.] —„Baltistica", 1965, t. 1, sąs. 1, p. 88—91.— **Hermann E.** Litauische Studien. Eine historische Untersuchung schwachbetonter Wörter im Litauischen. Berlin, 1926, p. 35—43, 56—57, 132, 178—180, 198 ir kt.— Vok. k.— **Kudzinowski Cz.** Zapożyczenia słowiańskie w Biblii Litewskiej Chylińskiego.—„Prace Filologiczne", 1964, t. 18, cz. 2, p. 37—48.— Lenkų k.— **Otrębski J.** Gramatyka języka litewskiego. T. 1. Warszawa, 1958, p. 36—37.— Lenkų k.

BIBLIOGRAFINIAI ŠALTINIAI

Biržiška V. Aleksandrynas. D. 1. Čikaga, 1960, p. 347—355.— **Bauer J.** Bibliotheca librorum rariorum universalis oder Vollständiges Verzeichnis rarer Bücher. Th. 1. Nürnberg, 1770, p. 109.— **The Bible** of ever Land. A History of the Sacred Scriptures in every language and dialect into which translations have been made... London, 1848, p. 259; New edition. London, 1860, p. 312.— **Bibliografia** literatury polskiej.— Leid.: Nowy Korbut. Piśmiennictwo staropolskie. T. 2. Warszawa, 1964, p. 89—90.— **Clement D.** Bibliotèque curieuse historique et critique ou Catalogue raisonné des livres difficiles à trouver. T. 4. Hannover, 1853, p. 165.— **Freytag F.** Analecta litteraria de libris rariori-

bus. Lipsiae, 1750, p. 118.— **Graesse J.** Trésor de livres rares et précieux ou Nouveau dictionaire bibliographique... T. 1. Dresde—Genève—Londres—Paris, 1859, p. 398.— **Jocher A.** Obraz bibliograficzno-historyczny literatury i nauk w Polsce od wprowadzenia do niej druku po rok 1830 włącznie. T. 2. W., 1842, p. 11, 109—111.— **Kortholtus Ch.** De variis Scripturae editionibus tractatus theologico-historico-philologicus... Kiloni, 1686, p. 371.— **Le Long J.** Bibliotheca Sacra in binos syllabos distincta. T. 1. Parisiis, 1723, p. 447, 516, 534, 536, 538, 540, 550.— **Stankiewicz M.** Studya bibliograficzne nad literaturą litewską. Cz. 2. Bibliografia litewska od 1547 do 1701 r. Kraków, 1889, p. 55—57.— **Vogt J.** Catalogus historico-criticus Bibliorum rariorum. Ed. nova. Hambvrgi, 1738, p. 132.— **Widekind M.** Ausführliches Verzeichnis von raren Büchern mit historischen und kritischen Anmerkungen in alphabetischer Ordnung verfasset... Stück 4. Berlin, 1755, p. 593.

Juozas CHLIVICKAS (g. 1919)

Dramaturgas, prozininkas, publicistas.

Gimė 1919.V.8 Pakruojyje darbininkų šeimoje. Nuo 1935 mokėsi Kauno Darbo rūmų gimnazijoje suaugusiems, dirbo humoristinio laikr. „Pupų dėdė" redakcijoje. 1935 užmezgė ryšius su LKP, įsijungė į revoliucinį judėjimą. 1937—39 kalintas Raseinių, Kauno ir Šiaulių sunkiųjų darbų kalėjimuose. 1940—41 dirbo „Tiesos" redakcijoje, Didžiojo Tėvynės karo pradžioje Kirovo ir Saratovo sr. kolūkiuose. 1942 įstojo į Raudonosios Armijos 16 Lietuviškąją diviziją. 1944 mokėsi Šujos m. (Ivanovo sr.) partiniuose kursuose. 1945—60 dirbo „Tiesos", „Tarybų Lietuvos", „Raudonojo švyturio" (Klaipėda), „Kauno tiesos", „Tarybinės moters" redakcijose, buvo Tarybinio informacijos biuro atstovas Lietuvai. 1960—71 LTSR Rašytojų s-gos dramaturgijos konsultantas. 1971—72 dirbo „Sparnų" redakcijoje. 1972—74 Eksperimentinio meninio konstravimo biuro redakcinio leidybinio skyriaus vedėjas. Nuo 1974 atsidėjo kūrybiniam darbui. TSKP narys nuo 1943. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1957.

Pirmieji apsakymai 1933 (JAV lietuvių žurn. „Atžala") ir 1936 (antifašistiniame žurn. „Mūsų jaunimas"). Raseinių kalėjimo politkalinių rankraštiniame žurn. paskelbė poemą „Bernas". Tarybiniais metais išspausdino apsakymų, apybraižų, feljetonų, publicistikos ir literatūrinių straipsnių, recenzijų, parašė (su J. Gustaičiu) pjesę „Obelys žydės" (1949 pastatyta Klaipėdos ir Vilniaus teatruose), „Neramios širdys" (1957 Klaipėdos teatre). Yra išvertęs rusų tarybinių ir užsienio rašytojų pjesių.

Bendradarbiavo „Atžaloje", „Jaunime", „Pupų dėdėje".

Pasirašinėjo: *Klivickas, Ignas Kerpė, Jul. Prič., K. Livickas, Magarykčia.*

I
GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

□ **Obelys žydės.** 3 v. pjesė. V., LTSR Resp. liaudies kūrybos namai, 1949. 32 p.— Prieš antr. aut.: J. Chlivickas, J. Gustaitis.

Pirmoji publ.: „Jaunieji", 1949, kn. 2.

□ **Žmogus nori gyventi.** 4 v. drama. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1958. 123 p.

Pirmoji publ.: „Pergalė", 1958, Nr. 3, antr.: „Neramios širdys".
Išt r.: „Literatūra ir menas", 1957, rugpjūčio 10.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

□ [**Satyriniai vaizdeliai**].—„Pupų dėdė", 1935, Nr. 4, p. 7—9; Nr. 5, p. 6, 9; Nr. 6, p. 7—9; Nr. 7/8, p. 10, 14, 16, 19; Nr. 9/10, p. 12—13, 15—16.— Parašai: Magaryčia, Magaryč, Jul. Prič., K. Livickas.

□ **„Parmazonai".** [Apsakymėlis].—„Jaunimas", 1935, Nr. 11, p. 10.— Parašas: J. Klivickas.

□ **Mano knygos.** [Vaizdelis].—„Jaunimas", 1936, Nr. 2, p. 73.— Parašas: J. Klivickas.

□ **Netikėtumas.** [Apsakymėlis].— Kn.: Kovos lauke. Jaunųjų rašytojų prozos ir poezijos 2-asis rinkinys. M., 1944, p. 36—37.— Parašas: J. Klivickas.

□ **Paskaita.** Apsakymas.—„Tiesa", 1953, sausio 25.

□ **Konferencija.** Apsakymas.—„Tiesa", 1953, birželio 7, 9.— Parašas: Ignas Kerpė.

□ **Mūsų pažįstami.** Trumpi apsakymai.—„Švyturys", 1954, Nr. 24, p. 7—8, su iliustr.

□ Pilietis **Kazys Stačiūnas.** [Kino apysakos „Šunes plaukia per marias" ištr.].—„Komjaunimo tiesa", 1962, gruodžio 28.— Aut. nurodytas red. prieraše.

□ **„Liežuvis".** [Apsakymas].—„Vakarinės naujienos", 1969, gegužės 8, su portr.

□ [**Humoreskos** periodikoje]: „Pergalė", 1965, Nr. 4, p. 130—131.—„Šluota", 1963, Nr. 1, p. 5; 1964, Nr. 16, p. 4; Nr. 23, p. 6; 1971, Nr. 7, p. 12.—„Švyturys", 1967, Nr. 9, p. 15—16; 1970, Nr. 23, p. 10.

LITERATŪROS KRITIKA, PUBLICISTIKA

□ **Žvalgas kasdien pavojuje.** [Apybraiža]. V., „Mintis", 1972. 167 p. su iliustr.— Prieš antr. aut.: J. Chlivickas, Ch. Kaplanas.

□ **Nėris ir lietuviai raudonarmiečiai.**— Kn.: Salomėja Nėris. K., 1946, p. 186—189.

□ **Dramaturgija, teatras, gyvenimas.**—„Literatūra ir menas", 1960, balandžio 30.

□ **Poslinkis dramaturgijoje.**—„Literatūros ir meno metraštis", 1961, p. 131—136.

1960 dramaturgijos apžvalga.

☐ **Svajokime konkrečiau.** (Atviras laiškas aktoriui J. Kavaliauskui).—„Literatūra ir menas", 1961, rugpjūčio 19.

Originaliosios dramaturgijos problemos.

☐ **Ką duosi gyvenimui?** (Dialogai su racionalizatoriumi). [Apybraiža].— Kn.: Pažįstami veidai. V., 1962, p. 93—116.

☐ **Atviras laiškas broliui dramaturgui.**—„Meno saviveikla", 1964, Nr. 8, p. 10—11.

Originaliosios dramaturgijos problemos.

☐ **Pulko draugai.** [Atsiminimai].—„Komunistas", 1965, Nr. 4, p. 21—25.

☐ **Brangūs štrichai.** Prisiminimų triptikas.— Kn.: Stepas Žukas. V., 1968, p. 119—124.

☐ **Pasibeldęs nenubėk...**—„Literatūra ir menas", 1968, rugpjūčio 3.

Lietuviškosios kino ir televizijos dramaturgijos problemos. Atsiliepimas į K. Zalenso str. „Belskite, smarkiau belskite", išsp. laikr. „Literatūra ir menas", 1968, birželio 15.

☐ **Dramaturgija ir tikimybių teorija.**—„Kalba Vilnius", 1969, Nr. 31, p. 11.

☐ **Pažinojau jį tokį...**— Kn.: Atsiminimai apie Petrą Cvirką. V., 1969, p. 384—390.

☐ **Antroji meilė.**—„Kultūros barai", 1971, Nr. 5, p. 52—55, su iliustr.

Kauno mokytojų ir Tauragės liaudies teatrai.

☐ **Praktikas ir teoretikas.** [J. Grušas].—„Muzika ir teatras", 1972, kn. 8, p. 54—84, su portr.

☐ **Fragmentai apie fronto draugą** [V. Valaitis].— Rink.: Poezijos pavasaris. 1973. V., 1973, p. 69—72.

☐ **Драматургия и театр.**—«Сов. Литва», 1960, 28 мая.

☐ **Современность — душа театра.**—«Сов. Литва», 1961, 31 мая.

О задачах литовской советской драматургии.

☐ **Разведчику грозит опасность.** [Отр. из очерка].—«Комсомольская правда» (В.), 1968, 17 марта, с ил.; 3—7, 10, 16, 18, 24, 28 апреля; 1, 15, 21—23 мая.— Перед загл. авт.: Ю. Хливицкас, Х. Капланас.

☐ **Ла ун пост необишнуит.** [Nepaprastame poste].—«Молдова Сочиалистэ», 1972, 11 януарие.— Parašas: Х. Капланас, Ю. Хливицкас.— Mold. k.

Apie revoliucinio judėjimo Lietuvoje dalyvį komunistą V. Griganavičių.

☐ **Rosną zdolni dramaturgowie.** [Auga gabūs dramaturgai].—„Czerwony Sztandar", 1960, 31 grudnia, su portr.— Lenkų k.

☐ **Danuta z obsługi karabinów maszynowych.** [Kulkosvaidininkė Danutė].— „Czerwony Sztandar", 1962, 18—20, 22 lutego.— Lenkų k.

☐ **Dramaturgia i teatr.**—„Czerwony Sztandar", 1963, 10 lipca.— Lenkų k.

GROŽINIAI KŪRINIAI RUSŲ KALBA

☐ **Гражданин Казис Стачюнас.** [Отр. из киноповести «Собаки плывут по морю»].—«Комсомольская правда» (В.), 1962, 28 декабря.— Авт. указан в примеч. ред.

☐ **«Язык».** [Рассказ].—«Вечерние новости», 1969, 8 мая, с портр.

☐ **Городской шум.** Рассказ.—«Сов. Литва», 1970, 1 января.

II

LITERATŪRA

Chlivickas J. [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 352—358, su portr.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (2 pavad.), p. 578—579.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 304, su portr.— **Chlivickas J.** Į redakcijos klausimus atsako J. Chlivickas. („Literatūros ir meno" anketa).—„Literatūra ir menas", 1966, balandžio 16, su portr.— **Grigoraitis Z.** Mūsų dramos šiandiena. [„Kai meilė pavojuje"].—„Pergalė", 1961, Nr. 3, p. 149—151.— **Samulevičius R.** Obelys žydės.—„Literatūra ir menas", 1969, gegužės 9, su portr.— **To užmiršti** negalima! —„Vakarinės naujienos", 1969, gegužės 8, su portr.— **Šeštakauskaitė S.** Lietuviškas Zorgė ir Kaišiadorys. [„Žvalgas kasdien pavojuje"].—„Į komunizmą" (Kaišiadorys), 1973, kovo 15.— **Žukauskas A.** Juozas Chlivickas.—„Pergalė", 1969, Nr. 5, p. 178—179.— **Хливицкас Ю.** В чем ошибался отец. [Воспоминания драматурга о своей юности].—«Сов. Литва», 1960, 28 сентября.— **Марцинкявичюс А.** Слово о товарище.—«Сов. Литва», 1969, 9 мая.— **Этого** забыть нельзя.—«Вечерние новости», 1969, 8 мая, с портр.

APIE TEATRO PASTATYMUS

„Obelys žydės" LTSR Valst. dramos teatre. **Roda D.**—„Tiesa", 1949, gegužės 26.— **Roda D.** Pjesės apie senąjį ir naująjį lietuviškąjį kaimą.—„Lietuvos kolūkietis", 1950, Nr. 2, p. 25—26, su iliustr.— **Балтушис Ю.** Спектакль о людях новой литовской деревни.—«Правда», 1949, 27 июля.— **Рода Д.** Пьесы о старой и новой литовской деревне.—«Колхозник Литвы», 1950, № 2, с. 2—26, с ил.

Klaipėdos Muzikinės komedijos teatre. **Birvieta M.** Spektaklis apie kolektyvinio ūkio gyvenimą.—„Tiesa", 1949, kovo 11, su iliustr.— **Mačiūnas A.** Obelys žydės... Lietuviškų kolūkių tema scenoje.—„Literatūra ir menas", 1949, kovo 25.— **Sluckis M.** Jaunųjų dramaturgų ir teatro laimėjimas.—„Komjaunimo tiesa", 1949, kovo 19, su iliustr.

„Žmogus nori gyventi" („Neramios širdys") Klaipėdos Dramos teatre. **Markevičius A.**—„Kauno tiesa", 1958, birželio 7.— **Rimkevičiūtė J.** Didvyriškos kovos puslapiai.—„Tarybinė Klaipėda", 1957, lapkričio 16.— **Žičkytė R.**—„Tiesa", 1958, kovo 23, su iliustr.— **Римкявичюте Я.** Страницы героической борьбы.—«Сов. Клайпеда», 1957, 16 ноября.

Aleksys CHURGINAS (g. 1912)

Poetas, vertėjas.

Gimė 1912.V.25 Jonavoje mokytojo šeimoje. 1931 baigė Kauno „Aušros" gimnaziją, 1931—36 studijavo klasikinę filologiją Kauno universitete, 1936—39 Grenoblio ir Sorbonos universitetuose. 1940—41

LTSR Valst. leidyklos redaktorius. 1944—48 Kauno universitete dėstė Vakarų Europos ir antikinę literatūrą, Užsienio literatūros katedros vedėjas. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1944. Nuo 1949 gyvena Vilniuje, atsidėjęs kūrybiniam darbui.

Eilėraščius spausdina nuo 1928. Tarybiniais metais išleido kelis originaliosios poezijos rinkinius, išvertė antikos, Vakarų Europos, rusų klasikinės ir tarybinės literatūros, kitų TSRS tautų rašytojų kūrinių, paskelbė straipsnių kalbos, vertimų, literatūros mokslo klausimais, rezencijų. Už Dantės „Dieviškosios komedijos" ir Getės „Fausto" vertimus 1972 LTSR respublikinė premija.

Bendradarbiavo „Kultūroje", „Lietuvos aide", „Literatūroje", „Literatūros naujienose", „Raštuose", „Vaire", „Varpe" ir kt.

Pasirašinėjo: *S. R.*

I

ORIGINALIOJI GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

☐ **Ugnis.** [Eilėraščiai]. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1946. 183 p.

☐ **Saulės taku.** [Eilėraščiai]. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1947. 120 p.

☐ **Po Spalio žvaigžde.** [Eilėraščiai]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1950. 169 p. su portr.

Turinys: Spalis eina.— Taikos žiburiai.— Skeveldros.— Gyvieji grumiasi.— Tėvynės padangė.

☐ **Ir tavo širdy.** [Eilėraščiai ir sonetai. Iliustr. J. Plikionytė]. V., „Vaga", 1970. 174 p. su iliustr.

☐ **Sietuva.** [Eilėraščiai]. V., „Vaga", 1973. 112 p.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ Lietuvių poezija. T. 2. V., 1967, p. 244—249.
Taip pat 1969 leid.

☐ [**Eilėraščiai** periodikoje]: „Komjaunimo tiesa", 1973, balandžio 20; rugpjūčio 24, su iliustr.—„Literatūra ir menas", 1973, rugpjūčio 11, su portr.; gruodžio 8, su portr.—„Švyturys", 1973, Nr. 16, p. 20.—„Tiesa", 1973, gruodžio 15.

LITERATŪROS KRITIKA, PUBLICISTIKA

☐ * **Viktoras Hugo — didysis prancūzų nacionalinis rašytojas demokratas.** [Paskaita]. V., 1955. 19 lap.— Rankr. teisėmis.

☐ **Vertimų klausimu.**—„Literatūra", 1936, Nr. 1, p. 15—16.— Parašas: S.R.

☐ **Kaip versti dailioji proza.**—„Vairas", 1936, Nr. 11, p. 312—317.

☐ **Du frontai.**—„Vairas", 1937, Nr. 9, p. 19—32.—„Literatūros naujienos", 1937, Nr. 8, p. 10; Nr. 9/10, p. 6, 14, su portr.

Lietuvių kalbos klausimais.

☐ **Dar apie „Gimtąją kalbą" ir jos metodus.**—„Vairas", 1937, Nr. 11, p. 290—302.

☐ **Trečias traktatas apie „Gimtąją kalbą".**—„Vairas", 1938, Nr. 1, p. 25—33.

☐ **Argumentai.**—„Vairas", 1938, Nr. 8, p. 463—465.

Polemika kalbos klausimais (tęsinys).

☐ **Klampynė.**—„Vairas", 1938, Nr. 11, p. 694—695.

Grožinės literatūros vertimas.

☐ **Dantės „Dieviškoji komedija".**—„Vairas", 1938, Nr. 17, p. 3—16.

☐ **Vertimo menas seniau ir dabar.**—„Tarybų Lietuva", 1940, spalio 15—16.

☐ **Migel de Servantes Saavedra.**—„Tiesa", 1941, balandžio 23.

☐ **Didžiojo Nizami tėvynėj.**—„Pergalė", 1947, Nr. 5, p. 120—124.

☐ **Už rimtą ir sąžiningą kritiką.** (Literatūrinės diskusijos).—„Literatūra ir menas", 1949, gruodžio 4.

☐ **Didelis menas.**—„Literatūra ir menas", 1955, gruodžio 17.

Poezijos vertimo klausimu.

EILĖRAŠČIAI RUSŲ KALBA

☐ **Стихи о дружбе.** Пер. с литов. [Вступит. статья, с. 3—6, З. Шишовой]. М., «Сов. писатель», 1948. 105 с.

Пер.: П. Шубин, В. Державин, П. Железнов, С. Мар, М. Зенкевич, З. Шишова, Д. Бродский, К. Арсенева, М. Замаховская, Л. Длигач, И. Грушецкая, В. Потапова, С. Обрадович и автор.

☐ Поэты Советской Литвы. М., 1948, с. 348—365.

Пер.: П. Шубин, Л. Озеров, С. Мар, В. Бугаевский, З. Шишова, К. Арсенева.

☐ Поэзия Литвы. В., 1950, с. 371—379.

Пер.: В. Державин, Л. Озеров, П. Железнов, Д. Бродский, П. Антокольский и др.

☐ [**Стихи** в периодике]: «Комсомольская правда» (В.), 1972, 25 мая, с портр.—«Литва литературная», 1972, с. 67—68.

Пер.: П. Шубин, И. Грушецкая, В. Потапова, С. Обрадович, В. Корнилов и автор.

Churgino eilėraščių dar yra išversta į armėnų, azerbaidžaniečių, estų, turkmėnų, ukrainiečių, uzbekų, lenkų, vokiečių kalbas.

VERTIMAI

KNYGOS

☐ **Horatius Q. F.** Ars poetica. [Poezijos rinktinė]. K., Švietimo m-jos knygų leidimo k-ja, 1936. 124 p.— Lygiagr. tekstas lot. k.

Turinys: Epikuriečio pamokymas.— Politikos laivas.— Miniatiūra.— Aukso vidurys.— Epodas.— Nuosaikumas.— Inkyruolis.— Laiškas Tibullui.— Ars poetica. (Laiškas Pisonams).

☐ **Longfelas H. V.** Hiavatos giesmė. Vertė A. Churginas, K. Vairas-Račkauskas. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1947. 257 p. su iliustr.

☐ **Plautas T. M.** Dvyniai. [5 v. komedija]. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1947. 120. p.— Taip pat kn.: Plautas T. M. Komedijos. K., 1970, p. 5—94.

☐ **Majakovskis V.** Rinktinė. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1954. 258 p. su portr. Dalis eilėraščių versta Churgino.

☐ **Puškinas A.** Raštai. T. 1. [Eilėraščiai]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1954. 343 p. su portr.
Dalis eilėraščių versta Churgino.

☐ **Rodaris Dž.** Neapolis be saulės. [Eilėraščiai. Jaun. ir vid. mokykl. amž. vaikams]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1954. 78 p. su iliustr.

☐ **Baironas Dž.** Poezija. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1955. 278 p. su portr.

Turinys: Lyrika.— Šiljono kalinys.— Manfredas.— Kainas.

☐ **Puškinas A.** Šykštusis riteris.— Mocartas ir Saljeris.— Akmeninis svečias.— Puota maro metu.— Scenos iš riterinių laikų. [Dramos].— Kn.: Puškinas A. Raštai. T. 4. V., 1955, p. 123—223, 257—289.

☐ **Iš antikinės poezijos.** V., Valst. grož. lit. l-kla, 1957. 91 p.

Aut.: Sapfo, Archilochas, Alkajas, Anakreontas, Plautas, Lukrecijus, Katulas, Vergilijus, Horacijus, Ovidijus.

☐ **Iš Renesanso poezijos.** V., Valst. grož. lit. l-kla, 1957. 66 p.

Aut.: A. Dantė, F. Petrarka, Mikelandželas, M. Servantesas, L. Kamoensas, F. Vijonas, Ž. diu Belė, P. Ronsaras, F. Sidnis, K. Marlo, V. Šekspyras.

☐ **Iš Vakarų Europos poezijos.** V., Valst. grož. lit. l-kla, 1957. 144 p.

Aut.: Ž. Lafontenas, P. Beranžė, V. Hugo, Š. Bodleras, A. Siuli Priudomas, Ž. Eredija, A. Rembo, E. Verharnas, Dž. Leopardis, J. Getė, F. Šileris, F. Helderlinas, H. Heinė, N. Lenau, M. Dautendejus, Š. Petefis, V. Bleikas, R. Bernsas, V. Vordsvortas, S. Kolridžas, Dž. Baironas, P. Šelis, S. Dž. Kytsas, V. J. La Maras, H. Longfelas, E. Po, V. Vitmenas, V. Jeitsas.

☐ **Kalderonas.** Dama vaiduoklė. [3 v. komedija]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1959. 195 p.

☐ **Šekspyras V.** Raštai. T. 1—2, 5—6. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1961—1967.
T. 1. Tragedijos. 1961. 364 p. su portr.

Turinys: Romeo ir Džiuljeta.— Hamletas.

Taip pat: Romeo ir Džiuljeta. V., 1950; Hamletas. K., 1946, 1970.
T. 2. Tragedijos. 1961. 472 p.

Turinys: Otelas.— Karalius Lyras.— Makbetas.

Taip pat: Otelas. V., 1949; Karalius Lyras. K., 1948; Makbetas. K., 1947.
T. 5. V., „Vaga", 1964. 402 p.

Turinys: Ričardas III.— Antonijus ir Kleopatra.

Taip pat: Ričardas III. V., 1954.
T. 6. V., „Vaga", 1965. 308 p.

Turinys: Julijus Cezaris.— Sonetai.

Taip pat: Sonetai. V., 1967.

☐ **Šekspyras V.** Vindzoro šmaikštuolės. 5 v. komedija.— Kn.: Šekspyras V. Raštai. T. 3. V., 1962, p. 5—146.

☐ **Garsija Lorka F.** Kryžkelė. Eilėraščiai, romansai, „Bernardos Albos namai". [Pjesė]. V., „Vaga", 1966. 151 p.
☐ **Moljeras.** Tartiufas arba Apgavikas. 5 v. komedija.— Kn.: Moljeras. Tartiufas ir kitos komedijos. V., 1967, p. 5—170.
Taip pat atsk. 1971 leid. (Mokinio b-ka).
☐ **Getė J. V.** Faustas. [Tragedija]. V., „Vaga", 1968. 245 p.
Taip pat 1960, 1972 leid.
☐ **Dantė A.** Dieviškoji komedija. V., „Vaga", 1968—1971.
[D. 1]. Pragaras. 1968. 294 p.
[D. 2]. Skaistykla. 1970. 288 p.
[D. 3]. Rojus. 1971. 289 p.
☐ XX a. Vakarų poetai. V., „Vaga", 1969. 307 p.
Churgino versta: P. Valeri, G. Apolineras, P. Eliuaras, L. Aragonas, V. Jeitsas, D. Hjuzas, S. Georgė, B. Brechtas, U. Saba, D. Ungaretis, E. Montalė, S. Kvazimodas.
☐ **Šekspyras V.** Koriolanas. [5 v. tragedija]. V., „Vaga", 1973. 199 p.

PERIODIKOJE

☐ **Vergilijus P.** „Eneida". I giesmė.—„Vairas", 1932, Nr. 3, p. 297—300; Nr. 4, p. 450—452; Nr. 5, p. 15—16; Nr. 6, p. 154—156; Nr. 12, p. 275—276; 1933, Nr. 1, p. 16—17.
☐ **Sofoklis.** Karalius Oidipas.—„Vairas", 1936, Nr. 10, p. 138—143; 1937, Nr. 1, p. 44—51; Nr. 3, p. 341—344; Nr. 4, p. 444—447; Nr. 7/8, p. 356—365; Nr. 11, p. 252—254; 1938, Nr. 15/16, p. 928—935; Nr. 19, p. 151—155.
☐ **Rodaris Dž.** [Eilėraščiai].—„Pergalė", 1953, Nr. 5, p. 38—43.
☐ **Brechtas B.** [Satyr. eilėraščiai, baladės].—„Pergalė", 1964, Nr. 8, p. 77—83.
☐ **Bodleras S.** Iš „Piktybės gėlių". [Eilėraščiai].—„Pergalė", 1971, Nr. 4, p. 85—89.

Be to, dar yra išvertęs G. Mopasano, A. Mickevičiaus, M. Lermontovo, N. Nekrasovo, N. Tichonovo, S. Maršako, M. Tanko, S. Stalskio, M. Rylskio, P. Tyčinos kūrinių.

II
LITERATŪRA

Churginas A. [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 329—331, su portr.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (30 pavad.), p. 575—576.— **Churginas A.** Būsimosios knygos. [Apie savo kūrybinius sumanymus].— „Literatūra ir menas", 1945, rugpjūčio 19, su portr.— **Churginas A.** Popietė su jubiliatu. [Pasikalbėjimas. Užrašė T. Sakalauskas].—„Pergalė", 1972, Nr. 5, p. 156—161, su portr.— **Churginas A.** Žmogus, prakalbinęs Dantę, Šekspyrą, Getę... [Pasikalbėjimas. Užrašė J. Kuckailis].—„Gimtasis kraštas", 1972, gegužės 25, su portr.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 4. V., 1968, p. 454—456, su portr.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 309, su portr.— **Baublienė M.** Pirmosios meilės teisė... A. Churginui — 60.—„Lite-

ratūra ir menas", 1972, gegužės 27, su portr.— **Aleksys Churginas.**—„Bibliotekų darbas", 1973, Nr. 2, p. 14—16, su portr.— **Jurkus M.** „Poezija turi teisę..."—„Vakarinės naujienos", 1972, gegužės 25.— **Поэзия** Литвы. В., 1950, с. 474—475.— **Поэты** Советской Литвы. М., 1948, с. 376.— **Юркус М.** «Поэзия имеет право...»—«Вечерние новости», 1972, 25 мая.— **Churginas A.** Fascynował wszystkie epochi. [Pasikalbėjimas su poetu apie jo darbą, verčiant Dantės „Pragarą"].—„Czerwony Sztandar", 1968, 3 stycznia.— Lenkų k.— [**Šodmonbekovas K.** Draugystės dainius].—«Бадахшони Совети», 1969, rugsėjo 24.— Tadž. k.

APIE ATSKIRUS RINKINIUS

„Ugnis". **Baltrūnas A.** Ugnis ir šaltos atošvaistės.—„Tarybų Lietuva", 1946, gruodžio 15.— **Šimkus J.** Aleksio Churgino poezija.—„Pergalė", 1947, Nr. 2, p. 123—127.

„Saulės taku". **Grigoraitis Z.**—„Tiesa", 1948, gruodžio 11.

„Po Spalio žvaigžde". **Galinis V.** Poeto kelias — su tarybine liaudimi.—„Pergalė", 1950, Nr. 12, p. 103—107.— **Mozūriūnas V.** Apie naujus A. Churgino eilėraščius.—„Literatūra ir menas", 1950, lapkričio 19.

„Ir tavo širdy". **Daujotytė V.** Nuo publicistinės lyrikos iki sonetų.— „Literatūra ir menas", 1970, gruodžio 19.— **Karčiauskaitė N.** „Poezija — lyg meteoras".—„Kauno tiesa", 1970, gruodžio 13.— **Umbrasaitė R.** Atnaujinta pažintis.—„Pergalė", 1971, Nr. 8, p. 170—171.

„Sietuva". **Julkus P.** Poezija turi teisę...—„Kauno tiesa", 1973, gegužės 6.— **Kanopkaitė R.** Brandos ir ieškojimų kelyje.—„Nemunas", 1973, Nr. 7, p. 25.— **Pakalniškis R.** Klasikinių tradicijų keliu.—„Pergalė", 1973, Nr. 9, p. 168—170.— **Trimonis R.** Skrendantis laikas.—„Literatūra ir menas", 1973, birželio 16.

APIE VERTIMUS

Horacijus K. F. „Ars poetica". **Brenderis P.**—„Vairas", 1936, Nr. 3, p. 356—357.

Baironas Dž. „Poezija". **Narvydaitė E.** Baironas lietuvių kalba.—„Tiesa", 1955, rugsėjo 14.

„Iš antikinės poezijos", „Iš Renesanso poezijos", „Iš Vakarų Europos poezijos". **Mantas E.** Vertingas darbas.—„Pergalė", 1958, Nr. 3, p. 183—184.— **Šalčius R.** Trys verstinės poezijos rinkiniai.—„Kauno tiesa", 1957, rugsėjo 11.

Getė J. V. „Faustas". **Biložė V.** Getės „Faustas" lietuviškai.—„Tiesa", 1960. spalio 7.— **Venclova A.** „Faustą" skaitant gimtąja kalba.—„Literatūra ir menas", 1960, rugsėjo 17.

Šekspyras V. „Raštai". T. 1—2, 5—6. **Kuosaitė E.** Šekspyras lietuviškai.—„Tiesa", 1967, vasario 26.

Dantė A. „Dieviškoji komedija". **Matuzevičius E.** Iš pasaulio lobyno.—„Pergalė", 1973, Nr. 1, p. 3—5, su portr.

Eduardas CINZAS (g. 1924)

Prozininkas. Tikroji pavardė **Čiužas.**

Gimė 1924.IV.20 Rietave. Mokėsi Telšiuose, dirbo vietos fabrikėlio techniniu vedėju. Karo metais emigravo į Vakarus. Baigė Lježo Elektrotechnikos institutą. Gyvena Briuselyje. Lankėsi Tarybų Lietuvoje.

Pirmieji apsakymai spaudoje 1965 („Pradalgėse"). JAV išleistas novelių romanas „Brolio Mykolo gatvė" (1972).

I
KŪRYBA

□ **Viena direktoriaus diena.** [Apsakymas. Su V. Kazakevičiaus prierašu].— „Gimtasis kraštas", 1971, rugpjūčio 12 — rugsėjo 16.

□ **Iškyla į kalnus.** [Apsakymas. Su red. prierašu].—„Gimtasis kraštas", 1972, sausio 1 — vasario 17.

II
LITERATŪRA

Kazakevičius V. Brolio Mykolo gatvėje. (Iš užsienio lietuvių kultūrinio gyvenimo).—„Pergalė", 1970, Nr. 8, p. 181—184.— **Kazakevičius V.** [Eduardas Cinzas].—„Gimtasis kraštas", 1971, rugpjūčio 12.— **Kazakevičius V.** Laukiant antrojo romano. (Iš užsienio lietuvių kultūrinio gyvenimo).—„Pergalė", 1973, Nr. 3, p. 187—188.— **Kazakevičius V.** Naujokas — rietaviškis.—„Pergalė", 1968, Nr. 6, p. 186.

Petras CVIRKA (1909—1947)

Prozininkas, poetas, publicistas. Gimė 1909.III.12 Klangių k. (Jurbarko r.) valstiečių šeimoje. Mirė 1947.V.2 Vilniuje, palaidotas Rasų kapinėse. 1948 Kaune įsteigtas Cvirkos memorialinis muziejus su filialu Klangiuose; Vilniuje 1959 pastatytas paminklas (skulpt. J. Mikėnas, archit. V. Mikučianis).

1926 baigė Vilkijos progimnaziją, 1926—30 mokėsi Kauno Meno mokykloje. 1930—31 dalyvavo darbininkų klubo „Viltis" veikloje, bendradarbiavo žurn. „Trečias frontas". 1931—32 Paryžiuje studijavo literatūrą ir meną. 1934 priimtas į Lietuvių rašytojų d-ją, 1936 prisidėjo prie žurn. „Literatūra" leidimo. 1936 lankėsi Leningrade ir Mask-

voje, 1937 Vakarų Europoje; bendravo su prancūzų rašytojais L. Aragonu, Ž. R. Bloku, Ž. Kasu. 1938 ir 1939 vėl keliavo po Tarybų Sąjungą, užmezgė ryšius su tarybiniais rašytojais, įstojo į Lietuvių d-ją TSRS tautų kultūrai pažinti. 1939 Rašytojų d-jos v-bos sekretorius, Lietuvių d-jos TSRS tautų kultūrai pažinti v-bos narys. Rengė lietuvių liaudies pasakų rinkinį tarybiniams skaitytojams. 1940 Liaudies Seimo atstovas ir Įgaliotosios komisijos į TSRS AT VII Nepaprastąją sesiją narys. Nuo 1940 LTSR AT deputatas. TSKP narys nuo 1940. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1940. 1940—41 vadovavo jos organizaciniam k-tui, redagavo žurn. „Raštai". Didžiojo Tėvynės karo pradžioje gyveno Kirovo sr., Saratove, Alma-Atoje, nuo 1942 Maskvoje. Dalyvavo TSRS Rašytojų s-gos veikloje, padėjo organizuoti laikr. „Tėvynė šaukia" literatūrinį priedą „Pergalė". 1944 grįžo į Lietuvą. 1945—47 LTSR Rašytojų s-gos v-bos pirmininkas; kurį laiką redagavo žurn. „Pergalė".

Pirmieji literatūriniai bandymai išspausdinti Vilkijos progimnazijos šapirograf. laikr. „Pirmieji žingsniai". Nuo 1924 bendradarbiavo periodinėje spaudoje. Pirmasis eilėraščių rinkinys „Pirmosios mišios" 1928 (konfiskuotas). Pirmasis apsakymų rinkinys „Saulėlydis Nykos valsčiuje" 1930. Leidyklos „Sakalas" literatūros premijos už romaną „Žemė maitintoja" (1935) ir novelių rinkinį „Kasdienės istorijos" (1938). „Spindulio" spaustuvės 1-oji premija už romaną „Meisteris ir sūnūs" (1936). Tarybiniais metais išspausdino apsakymų, pasakų, apybraižų, feljetonų, pamfletų, literatūros kritikos bei publicistikos straipsnių, pradėjo romaną „Upė negrįžta".

Išvertė I. Ilfo ir E. Petrovo „Dvylika kėdžių" (kartu su P. Laurinavičium, 1937), T. Stendalio „Raudona ir juoda", t. 1 (kartu su A. Šimėnu, 1939), I. Foldės „Emigrantus" (1937), R. Dorželės „Medinius kryžius" (1931), L. Pirandelo, A. Puškino, A. Barbiuso, P. Beranžė ir kt. rašytojų kūrinių.

LTSR Akademiniame dramos teatre 1950 ir 1952 (du variantai) pastatyta „Žemė maitintoja" (insc. A. Liobytės ir K. Kymantaitės), 1959 „Lakštingala" (insc. B. Lukošiaus); apsakymų motyvais pastatytas trumpametražinis kino filmas „Skenduolis" (1956, scenarijus S. Nagorno) ir kino novelė „Lakštingala" men. filme „Gyvieji didvyriai" (1960, scenarijus A. Čekuolio ir V. Žalakevičiaus); romano „Frank Kruk" motyvais — satyrinė opera (1959 Kauno Muzikiniame teatre komp. B. Gorbulskis, libretas V. Grivicko ir P. Raščiaus); „Meisteris ir sūnūs"— 1965 LTSR Akad. dramos teatre (insc. A. Liobytės ir K. Kymantaitės).

Bendradarbiavo „Aitvare", „Aušrinėje", „Dirvoje", „Dienovidyje", „Jaunime", „Kultūroje", „Lietuvoje", „Lietuvos aide", „Lietuvos ūki-

ninke", „Lietuvos žiniose", „Literatūroje", „Literatūros naujienose", „Mūsų jaunime", „Prošvaistėje", „Sargyboje", „Sekmadienyje", „Socialdemokrate", „Trečiame fronte", „Vienybėje", „Vyturyje".

Pasirašinėjo: *A. Cvingelis, Cezaris Petrėnas, J. K. Pavilionis, K. Cvirka, Kanapeikus, Kazys Gerutis, Klangis, Klangis Petras, Klangių Petras, L. P. Cvirka, Laumakys, P. Cvinglis, P. Cvirka-Rymantas, P. Gelmė, P. Veliuoniškis, Petras Serapinas, S. Laumakys.*

I
GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

□ **Raštai.** T. 1—13. Vyr. red. A. Venclova. [Paaiškinimai A. Venclovos]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1949—1957.

T. 1. Saulėlydis Nykos valsčiuje.— Rainiukai. [Apsakymai. Pratarmė, p. V—VIII, A. Venclovos]. 1949. VIII, 255 p. su iliustr.— Bibliogr. pastabos, p. 253—254.

Turinys: *Saulėlydis Nykos valsčiuje:* Prišvilptas velnias; Kaip klebono skerdžius dievui žvakes degė; Viršaičiui ilgiausių metų jie linkėjo; Sielininkų daina; Mano nuotaka; Kurpės; Kada grįžo žiedas; Katė savižudė; Keturios stygos; Bernas, norėjęs amžinai žirgu joti; Baltramiejaus ašaros; Kur viršaitis vieškelius vedė; Parduotas kalno vėjas; Kas ratuose raudojo; Paukščiai skrenda; Šulinys ant kalno; Superfosfatas; Ežeras; Saulėlydis Nykos valsčiuje.— *Rainiukai:* Rainiukai; Jurgiukas pirmąkart gano.

T. 2. Cukriniai avinėliai.— Kasdienės istorijos. [Apsakymai]. 1949. 246 p. su iliustr.— Bibliogr. pastabos, p. 243—245.

Turinys: *Cukriniai avinėliai:* Cukriniai avinėliai; Varno mirtis; Šautuvėlis; Sykio gyvenimas; Vaikų karas.— *Kasdienės istorijos:* Uogelė; Mirusiųjų reikalai; Tik pora kleboniškų; Šulinys; Mažasis ir didysis; Sąžinė; Vartiklis; Devintas prakaitas; Broliai; Siena; Šventasis; Vedybų istorijos; Simanas; Tėvas.

T. 3. Ąžuolo šaknys. [Apsakymai].— Kiti apsakymai. 1949. 306 p. su iliustr.— Bibliogr. pastabos, p. 303—304.

Turinys: *Ąžuolo šaknys:* Praeities puslapis; Vienu per daug; Ona; Marių kiaulytė; Kiškis; Skenduolis; Nosis; Dievulis; Ligoniai; Ąžuolas; Vokietis; Mikučio vargai; Pirtis; Laidotuvės; Žiurkės ola; Vokiškas numeris; Varpas; Paslaptis; Svirplys; Lakštingala; Šulinys; Vienas paveikslas; Bausmės ranka; Rudens naktį; Verksmas; Ąžuolo šaknys.— *Kiti apsakymai:* Laiškas; Išdavikas; Na, ir tvarkelė! *[Humoreska].*

T. 4. Nesurinktoji proza. 1951. 342 p. su iliustr.— Bibliogr. pastabos, p. 337—340.

Turinys: Kregždė.— Pirmi žingsniai.— Vaikystė brangi...— Maištininkai.— Mano pasaka.— Varniuko paleidimo diena.— Už jūrių marių...— Iškoliotas vežimas.— Iš romano „Nemunas žydi".— Atsimeni, kaip buržujų mušėm? — Išeisiu ir surasiu žmogų...— Žodžiai link revoliucijos.— Mano tėvo mirtis.— Gyventi taip malonu.— Diena baigiasi.— Kaip Duonius berną samdė.— Bajoras Aldadrikas. *[Romano fragmentas.* Pirmoji publ.: „Lietuvos ūkininkas", 1936, balandžio 10, Nr. 15].— Laurynas Ūsas.— Nauja žvaigždė.— Filosofijos vaisiai.— Rašytojas.— Avikailis ir druska.— Kaip ąžuols drūts prie Nemunėlio...— Toks tai lietuvio kerštas! — Samsonas ir Dovydas.— Iš Germanijos.— Gauleiterio Rentelno sapnas.— Totalinis marmeladas.— Mitinge.— Šoferis Dabulis.— Deputatas.— Pabučiavimas.— Brolybės sėkla.— Dalna.— Kada varna krankė.

T. 5. Nemuno šalies pasakos.— Kitos pasakos. 1949. 248 p. su iliustr.— Bibliogr. pastabos, p. 239—246.

Turinys: *Nemuno šalies pasakos:* Kvailutė ir laumė; Mergelė gulbė; Lokio šlaunis; Vaikai ir mirusi jų motina; Žvėrys muzikantai; Aukso obelis; Kaip mėnulis žvaigždei lenkėsi; Žmogaus, velnio ir Perkūno draugystė; Stebuklingasis šaltinis; Apie eželį ir jo jauną pačią; Sidabrinė kulka; Apie Darbymetį; Žemaitis ir vokietis; Ežys jaunikis; Senis su geležiniu nykščiu; Šeši bedančiai ir žvairaakis; Kaip senas žvejas karaliaus dukterį prajuokino; Apie gudrųjį Romą; Kaip baudžiauninkas Stepas poną Fricą gydė; Juodoji tetulė; Klausimai; Strakalas ir Makalas; Kaip genys eglę kirto; Kupriukas muzikantas; Nenuorama įautis; Lapės gudrumėliai; Saulė, mėnulis ir vėjas; Apie gaidį Giedorių-Kakarykorių ir jo vaikus; Kiškelių krikštynos; Lapė karalienė; Gudrus tarnas; Kaip asilas teisėju pasidarė; Skalbėja ir grafas; Pono pažadai; Juokų pasaka.— *Kitos pasakos:* Paukštelis devyniežuvis; Ką lelija kalbėjo; Kiaulaitė karalaitė; Kas didesnis tinginys; Linksmieji vagys; Apie seną arklį; Velnio ir žmogaus derybos; Jaunas kiškelis; Varnos ir parakas; Išmintingoji mergina; Nuotaka iš pirties; Žąsies vogimas; Kodėl gegutė neperi savo vaikų; Grūdų kilmė; Kaip vienas žmogus poną apgavo; Kvailutė; Apie tinginę merginą; Kuosos atsitikimai; Vokiečiai pragare.

T. 6. Frank Kruk. [Satyr. romanas]. T. 1. Frank Kruk arba Graborius Pranas Krukelis. 1949. 299 p. su iliustr.

T. 7. Frank Kruk. T. 2. Frank Kruk arba Graborius Lietuvoje.— [Priedas: Graborius Frank Kruk Rytų fronte]. 1949. 326 p. su iliustr.— Bibliogr. pastabos, p. 323—325.

T. 8. Žemė maitintoja. [Romanas]. 1949. 239 p. su iliustr.— Bibliogr. pastabos, p. 237—239.

T. 9. Meisteris ir sūnūs. [Romanas].—[Priedas: Bajoras Aldadrikas]. 1949. 277 p. su portr.— Bibliogr. pastabos, p. 275—276.

Pirmoji publ.: Bajoras Aldadrikas.—„Diena", 1937, vasario 7, 14, 21, Nr. 6—8, su portr.

T. 10. Eilėraščiai.— Apybraižos.— Straipsniai apie literatūrą, meną ir kultūrą. 1952. 407 p. su portr.— Bibliogr. pastabos, p. 397—403.

Turinyje *apybraižos:* Palaimintieji sodai.— Po rudens žvaigždėmis.— Mano kaimas.— Zoologijos sodas.— Žydrioji pakrantė.— Korsika.— Tarybų Sąjungoje.— Nuotaikos Tarybų Sąjungoje.— Maskvos—Volgos kanalu.— Kryme.— Svečiuose pas tarybinius rašytojus.— Rašytojų muziejai Tarybų Rusijoj.— Ararato slėny.— Azerbaidžane.— Gruzijos širdis.— *Straipsniai* apie P. Ž. Beranžė, V. Majakovskį, J. Kupalą, Servantesą, J. Baltušį, V. Montvilą, Vienuolį, T. Tilvytį ir kt.

T. 11. Publicistika. 1953. 279 p. su portr.— Bibliogr. pastabos, p. 271—277.
T. 12. Kasparo Drimbos nutikimai. [Apysaka].— Damazo Drimbuko nutikimai. [Apysaka].— Upė negrįžta. [Romano fragmentas].— Straipsniai.— Korespondencijos.— Užrašų knygutės. 1956. 299 p. su iliustr.— Bibliogr. pastabos, p. 283—295.

Pirmosios publ.: Kasparo Drimbos nutikimai.—„Lietuvos ūkininkas", 1935, kovo 7 — gegužės 23, Nr. 10—21; Damazo Drimbuko nutikimai.—„Lietuvos ūkininkas", 1935, gegužės 30 — birželio 27; rugsėjo 5 — gruodžio 20, Nr. 22—26, 36 — 51/52.

T. 13. Laiškai. [V. Abramavičiui, K. Aleksai, M. Apletinui, A. Baužai, M. Bulakai, J. Būtėnui, M. Cvirkienei, V. Drazdauskui, A. Fadejevui, L. Girai, A. Graši, K. Korsakui, B. Larinui, „Lietuvos žinių" red., LTSR Valst. grož. lit. leidyklos direktoriui, S. Mar, J. Mikėnui, S. Nėriai, J. Paukšteliui, B. Sruogai, A. Sniečkui, R. Šarmaičiui, J. Šimkui, Z. Šišovai, M. Tankui, A. Venc-

lovai, K. Zelinskiui, V. Žilioniui, J. Žiugždai ir kt. 1927—1947].— Dokumentai.— Rodyklės. 1957. 354 p. su iliustr.— Bibliogr. pastabos, p. 268—290.

□ **Raštai.** T. 1—8. [Iliustr. V. Kalinauskas]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1959.

T. 1. Saulėlydis Nykos valsčiuje.— Kasdienės istorijos. [Apsakymai]. 380 p. su iliustr.— Bibliogr. pastabos, p. 371—376.

T. 2. Ąžuolo šaknys. [Apsakymai].— Kiti apsakymai. 430 p. su iliustr.— Bibliogr. pastabos, p. 419—426.

T. 3. [Frank Kruk]. D. 1. Frank Kruk arba Graborius Pranas Krukelis. 302 p. su iliustr.

T. 4. [Frank Kruk]. D. 2. Frank Kruk arba Graborius Lietuvoje. 335 p. su iliustr.— Bibliogr. pastabos, p. 315—334.

T. 5. Žemė maitintoja. 243 p. su iliustr.— Bibliogr. pastabos, p. 242—243.

T. 6. Meisteris ir sūnūs.— [Priedas: Bajoras Aldadrikas]. 282 p. su iliustr.— Bibliogr. pastabos, p. 281.

T. 7. Rainiukai.— Cukriniai avinėliai.— Nemuno šalies pasakos.— Kitos pasakos.— Eiliuotos knygutės. [Kūriniai vaikams]. 408 p. su iliustr.— Bibliogr. pastabos, p. 395—404.

T. 8. Eilėraščiai.— Publicistika.— Straipsniai apie literatūrą ir meną.— Apybraižos.— Laiškai. 377 p. su iliustr.— Bibliogr. pastabos, p. 351—358.

□ **Pirmosios mišios.** [Eilėraščiai]. K., P. Z. ir Tijūnas, 1928. 31 p.

□ **Saulėlydis Nykos valsčiuje.** [Apsakymai]. K., „Spaudos fondas", 1930. 247 p.

——— Lino raiž. A. Kučo. V., „Vaga", 1967. 219 p. su iliustr.

□ **Frank Kruk.** Romanas. K., „Sakalas", 1934.

T. 1. Frank Kruk arba Graborius Pranas Krukelis. 371 p.

T. 2. Frank Kruk arba Graborius Lietuvoje. 368 p.

Ištr.: „Trečias frontas", 1931, Nr. 5.

——— Priedai: Pasimatymas su graboriais.— Apie asilą ir karvę. [Aut. įv. žodžiai. Baig. str. A. Venclovos]. Iliustr. J. Kėdainis. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1948. 578 p. su iliustr.— K. Vairas-Račkauskas. „Amerikos lietuvių žargono žodynėlis", p. 575—577.

Taip pat: V., 1953; V., „Vaga", 1966; 1972.

□ **Žemė maitintoja.** Romanas. K., „Sakalas", 1935. 281 p.

Ištr.: „Kultūra", 1935, Nr. 2.

——— Iliustr. medžio raižiniais V. K. Jonynas. K., LTSR Valst. l-kla, 1940. 293 p. su iliustr.

Taip pat: K., Valst. grož. lit. l-kla, 1946; V., 1951, 1956, 1965 („Vaga", V. Galdiko medžio raiž.), 1971.

□ **Meisteris ir sūnūs.** Romanas. K., „Sakalas", 1936. 248 p.

Ištr.: „Lietuvos ūkininkas", 1936, rugsėjo 24 — lapkričio 12, Nr. 39—46.

——— [Iliustr. B. Demkutė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1957. 351 p. su iliustr.

□ **Kasdienės istorijos.** [Apsakymai]. J. Mikėno pieš. K., „Sakalas", 1938. 183 p. su iliustr.

Taip pat 1940 leid.

——— Iliustr. A. Makūnaitė. V., „Vaga", 1969. 147 p. su iliustr.

□ **Bausmės ranka.** Apysakos apie Lietuvos partizanus. M., Karinė l-kla, 1942. 30 p.

☐ **Apysakos apie okupantus.** M., LTSR Valst. l-kla, 1943. 43 p.
☐ **Sidabrinė kulka.** [Pasakos]. Pieš. A. Gončiarovo. M., LTSR Valst. l-kla, 1943. 48 p. su iliustr.
☐ **Ąžuolo šaknys.** [Apsakymai. Iliustr. P. Rauduvė]. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1945. 246 p. su iliustr.
☐ **Brolybės sėkla.** [Apsakymai]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1947. 57 p.
——— [Iliustr. V. Jurkūnas]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1963. 95 p. su iliustr.
☐ **Gruzijos širdis.** Apybraižos. V., „Tiesa", 1947. 37 p. su portr.
☐ **Daina.** [Apsakymai]. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1948. 276 p. (Pigioji b-ka).
——— Apsakymas. [Iliustr. L. Puodžiūnaitė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1963. 27 p. su iliustr. aplanke.
☐ **Rinktinė.** [Įž. str. J. Baltušio]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1951. 389 p. su portr. (10 metų Tarybų Lietuvai. 1940—1950).

Turinys: Eilėraščiai.— Apsakymai.— Iš romano „Žemė maitintoja".— Pasakos.— Apybraižos.— Publicistika.— Kritika.

☐ **Apsakymai.** V., Valst. grož. lit. l-kla, 1952. 99 p. (Mokinio b-ka).
☐ **Rinktinė.** Iliustr. V. Banio. K., Valst. ped. lit. l-kla, 1956. (Mokinio b-ka).
Taip pat 1957, 1958, 1960 leid.

VAIKAMS

☐ **Lapė karalienė ir Kiškelių krikštynos.** [Pasakos]. Iliustr. S. Ušinskas. K., „Spaudos fondas", 1934. 28 p. su iliustr.— Prieš antr. aut.: P. Cvirka — K. Gerutis.
☐ **Lapė karalienė.** [Pasaka]. Iliustr. N. Jatulytės. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1954. 19 p. su iliustr.
☐ **Rainiukai ir kitos apysakaitės vaikams.** Iliustr. S. Ušinskas. K., „Spaudos fondas", 1934. 37 p. su iliustr.— Prieš antr. aut.: Kazys Gerutis.
☐ **Rainiukai.** [Pasaka. Iliustr. B. Žilytė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1962. 32 p. su iliustr.
☐ **Cukriniai avinėliai.** Novelės. Pieš. M. Račkauskaitės. K., „Sakalas", 1935. 167 p. su iliustr.
——— [Apsakymai]. Iliustr. D. Tarabildienė. K., LTSR Valst. l-kla, 1940. 106 p. su iliustr.
Taip pat 1947 leid. K., Valst. grož. lit. l-kla.
——— V., Valst. grož. lit. l-kla, 1963. 34 p. su iliustr.
——— [Iliustr. L. Barisaitė]. 1964. 136 p. su iliustr.

Leidiniai skiriasi išspausdintų apsakymų skaičiumi.

☐ **Napalys Bailys.** [Poemėlė. Iliustr. M. Katiliūtė]. K., „Sakalas", [1936]. 14 p. su iliustr. (Mažųjų knygynėlis. Nr. 2).
☐ **Kupriukas muzikantas.** Liaudies pasakų motyvais. Iliustr. S. Žukas. K., „Sakalas", 1938. 76 p. su iliustr.
——— [Pasakos. Iliustr. S. Žukas]. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1948. 31 p. su iliustr.
——— Pasaka. [Iliustr. B. Mingilaitė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1953. 19 p. su iliustr.
Taip pat 1964 leid. (Iliustr. B. Jočiūnaitė).

□ **Buvo senelis ir senutė.** Liaudies pasakų motyvais. [Iliustr. V. Stančikaitė]. K., „Spaudos fondas", 1939. 90 p. su iliustr.

□ **Pasaka pasaką veja.** Liaudies pasakos jauniems skaitytojams. Iš įvairių rinkinių atrinko ir tekstus red. P. Cvirka. [Iliustr. A. Kučas]. K., LTSR Valst. l-kla, 1941. 80 p. su iliustr.

□ **Strakalas ir Makalas.** Liaudies pasakų motyvais. [Iliustr. P. Rauduvė]. K., LTSR Valst. l-kla, 1941. 46 p. su iliustr.

——— [Pasakos]. Iliustr. V. Valius. V., „Vaga", 1968. 78 p. su iliustr.

□ **Gaidys Giedorius.** [Pasaka]. Pieš. A. Makūnaitės. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1948. 15 p. su iliustr.

Taip pat 1951 leid.

□ **Nemuno šalies pasakos.** Iliustr. D. Tarabildienė. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1948. 216 p. su iliustr.

□ **Sidabrinė kulka.** [Pasaka]. Iliustr. V. Vagusevičius. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1948. 16 p. su iliustr.

□ **Aukso obelis.** [Pasaka. Iliustr. E. Liobytė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1950. 8 p. su iliustr.

□ **Lakštingala.** [Apsakymas]. Iliustr. J. Docius. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1950. 18 p. su iliustr.

Taip pat 1963 leid. (Iliustr. L. Barisaitė).

□ **Žvėrys muzikantai.** [Pasaka. Iliustr. V. Kosciuška]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1950. 9 p. su iliustr.

□ **Kvailutė ir laumė.** [Pasaka]. Pieš. L. Ločerio. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1954. 14 p. su iliustr.

□ **Mikučio vargai.** Iliustr. D. Tarabildienė. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1955. 351 p. su iliustr.

Turinys: Nemuno šalies pasakos.— Kitos pasakos.— Apsakymai.— Eilės.

□ **Kaip genys eglę kirto.** Pasaka apie drąsą ir baimę. Iliustr. B. Uogintas. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1957. 16 p. su iliustr.

□ **Pasaka apie eželį ir jo jauną pačią.** Iliustr. A. Makūnaitė. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1959. 20 p. su iliustr.

□ **Juodoji tetulė.** Pasaka. Iliustr. M. Ladigaitė. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1961. 30 p. su iliustr.

□ **Paslaptis.** [Apsakymas]. Iliustr. V. Banys. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1961. 24 p. su iliustr.

□ **Lapės gudrumėliai.** [Pasaka]. Iliustr. V. Banys. V., „Vaga", 1964. 16 p. su iliustr.

Taip pat 1970 leid.

□ **Pasakos.** [Iliustr. A. Surgailienė]. V., „Vaga", 1965.— 8 atsk. knygutės dėkle.

Aukso obelis. 15 p. su iliustr.
Gaidys Giedorius. 16 p. su iliustr.
Kaip genys eglę kirto. 15 p. su iliustr.
Kaip mėnulis žvaigždei lenkėsi. 16 p. su iliustr.
Kiškelių krikštynos. 8 p. su iliustr.
Kvailutė ir laumė. 24 p. su iliustr.

Žmogaus, velnio ir Perkūno draugystė. 16 p. su iliustr.
Žvėrys muzikantai. 16 p. su iliustr.
□ **Stebuklingasis šaltinis.** [Pasaka]. Iliustr. Z. Vasilenkaitė. V., „Vaga", 1969. 24 p. su iliustr.

LAISVI VERTIMAI

□ **Onutė Žliumbutė.** [Poemėlė]. Pagal A. P. Barto. [Iliustr. M. Račkauskaitė]. K., „Mokslas", 1936. 14 p. su iliustr.
□ **Vaikas ir knygos.** [Poemėlė]. Pagal S. Maršaką. Iliustr. R. Kalpokas. K., „Sakalas", 1936. 8. p. su iliustr. (Mažųjų knygynėlis. Nr. 3).

PERIODIKOJE

□ **Baudžiava nebegrįš.** [Scenos vaizdelis].—„Sargyba", 1924, Nr. 23, p. 420—422.
□ **Aukso apyrankis.** (Vaizdas 2 dalyse).—„Vienybė", 1926, rugsėjo 7, 9, Nr. 107, 108.
□ **Stebuklai.** 1 v. vaizdelis.—„Vienybė", 1928, sausio 12, 14, 17, 19, Nr. 5—8.
□ **Stebuklai.** [Satyr. apsakymas].—„Lietuvos ūkininkas", 1937, rugpjūčio 26; rugsėjo 2, 9, 16, 23, 30; spalio 7, 14, Nr. 34—41, su iliustr.
□ **[Feljetonai** periodikoje]: „Aitvaras", 1928, Nr. 2, p. 10—11; Nr. 4, p. 28; Nr. 5, p. 37, 39; Nr. 7, p. 68—69; Nr. 8, p. 82; Nr. 12, p. 147; Nr. 13, p. 170, su iliustr.—„Diena", 1929, rugsėjo 15, Nr. 58.—„Lietuvos žinios", 1927, spalio 19, Nr. 236.—„Vienybė", 1926, vasario 6; birželio 8, 17; liepos 1; rugsėjo 21, Nr. 16, 68, 72, 78, 113; 1928, vasario 11; balandžio 24; birželio 7; rugsėjo 20; Nr. 18, 24, 68, 113.
□ **Dūdelė.** [Apsakymas. Su A. Venclovos prierašu].—„Pergalė", 1959, Nr. 3, p. 5—9.

PUBLICISTIKA

□ **Adolfas Hitleris.** [Apybraiža. Prakalba, p. 3—4]. K., „A.B.C.", 1933. 104 p.— Prieš antr. aut.: A. P. Dviese. [P. Cvirka ir A. Venclova].
□ **Apybraižos iš kelionių po Lietuvą.**—„Sekmadienis", 1930, liepos 13 — rugpjūčio 10, 24; spalio 5; lapkričio 9, Nr. 28—32, 34, 40, 45.
□ **Apybraižos iš kelionių po Vakarų Europą.** (Petro Cvirkos laiškai).—„Lietuvos žinios", 1937, balandžio 3, 10, 17, 24; birželio 5, 19, Nr. 73, 79, 85, 91, 124, 136.

LAIŠKAI

□ **Nežinomas P. Cvirkos laiškas.** [J. Buivydui, 1938].—„Literatūra ir menas", 1965, balandžio 30.

□ **„Drg. Pukitsai!"** [1945].—„Bibliotekų darbas", 1971, Nr. 2, p. 27.— Išsp. str.: Skrodenis S. Nežinomi P. Cvirkos ir V. Mykolaičio-Putino laiškai.

□ **„Pajutome tą neaprastą entuziazmą..."** Lietuvių rašytojų ryšiai su TSRS iki 1940. [P. Cvirkos laiškai Tarybinių rašytojų namų direktoriui, B. Byk ir „Pasaulinės literatūros" red. 1936. Publ. ir koment. M. Tamošiūno].—„Kultūros barai", 1972, Nr. 10, p. 16—17.

□ **Земля друзей.** К 60-летию со дня рождения П. Цвирки. [Публ. писем П. Цвирки М. Аплетину, М. Танку и А. Фадееву, подготовил П. Кейдошюс. С вводной статьей А. Венцловы].—«Литературная газета», 1969, 19 марта, с портр.

GROŽINIAI KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

RUSŲ KALBA

□ **Собрание сочинений.** В 3-х т. Пер. с литов. [Предисл. М. Слуцкиса]. М., «Худож. литература», 1967—1968.

Т. 1. Рассказы. [Коммент. В. Галиниса]. 455 с. с портр.

Содерж.: *Из сборника «Закат в Никской волости»:* «Когда вернулось кольцо; «Многая лета» старшине желали; Закат в Никской волости; Парень, мечтавший вечно на коне скакать; Суперфосфат; Как беса накликали; Кто рыдал на телеге; Башмаки; Птицы летят.— *Из сборника «Сахарные барашки»:* Ружьецо; Сахарные барашки; Смерть ворона.— *Из сборника «Повседневные истории»:* Ягодка; Колодец; Маленький и большой; Братья; Симанас; Девятый пот; Только пару чарок; Святой; Граница.— *Из сборника «Корни дуба»:* Девулис; Утопленник; Нос; Она; Заяц; Морская свинка; Лишний; Дуб; Корни дуба; Сверчок; Соловушка; Фашист; Горести Микутиса; Похороны; Одна картина; Плач.— *Из последних рассказов:* Песня; Поцелуй; Семена братства.

Пер.: А. Баужа, О. Юоделене, И. Канцедикас, Л. Миль, Р. Рябинин, И. Фридайте, В. Чепайтис, Д. Эпштейнайте и др.

Т. 2. Франк Крук. Пер. с литов. Е. Мальцас и З. Шишова. [Коммент. Д. Юделявичюса]. 591 с.

Т. 3. Земля кормилица. Роман. Пер. с литов. Б. Ларин.— Мастер и его сыновья. Роман. Пер. с литов. [Коммент. Д. Юделявичюса]. 454 с.

□ **Земля-кормилица.** Роман. Пер. по авт. рукописи с литов. А. Баужа. М., Журн.-газ. объединение, 1937. 264 с. (Серия «Всемирная б-ка». 70—72).

——— [Предисл. Ю. Балтушиса]. Пер. Б. Ларин. В., Гослитиздат, 1949. 285 с. с портр.

Также: М., Гослитиздат, 1952; М., «Сов. писатель», 1955.

□ **Рассказы.** Пер. с литов. М., «Правда», 1947. 48 с. (Б-ка «Огонек», № 52).

——— [Вступит. статья Ю. Балтушиса]. В., Гослитиздат, 1950. 382 с. с портр. (10 лет Сов. Литвы. 1940—1950).

В содерж. также: — Жизнь Сивки.— Детская война.— Больные.— Страница прошлого.— Турман.— Тайна.— Колокол.— Депутат.

Пер.: А. Баужа, О. Юоделене, Р. Рябинин, И. Фридайте.

□ **Избранные произведения. Рассказы.— Земля-кормилица.** Роман. [Вступит. статья Ю. Балтушиса. Худож. Г. Бершадский]. М., Гослитиздат, 1948. 520 с. с портр.
Пер.: А. Баужа, О. Юоделене, Б. Ларин, Р. Рябинин и др.

□ **Избранное. Семена братства.** Рассказы.— **Земля-кормилица.** [Роман. Послесл. Ю. Балтушиса]. М., Гослитиздат, 1950. 419 с. с. портр.
Пер.: А. Баужа, О. Юоделене, Б. Ларин, Р. Рябинин, И. Фридайте, З. Шишова.

□ **Избранные сочинения.** В 2-х т. [Вступит. статья Ю. Балтушиса]. Пер. с литов. В., Гослитиздат, 1952.
Т. 1. Земля кормилица. [Роман].— Рассказы.— Очерки. 368 с. с портр.
Пер.: А. Баужа, О. Юоделене, Б. Ларин, Р. Рябинин, И. Соколов, И. Фридайте, З. Шишова.
Т. 2. Франк Крук. [Роман. Сокр. пер. Е. Мальцаса и З. Шишовой]. 480 с.

□ **Избранные произведения. Франк Крук.** Роман.— **Земля-кормилица.** Роман.— **Рассказы.** [Вступит. статья Ю. Балтушиса]. В., Гослитиздат, 1954. 677 с. с портр.
Пер.: А. Баужа, О. Юоделене, Б. Ларин, Е. Мальцас, Р. Рябинин, И. Фридайте, З. Шишова.

□ **Франк Крук.** Пер. с литов. З. Шишовой и Е. Мальцаса. М.—Л., Политиздат, 1960. 490 с.

□ **Чортъ.** [Рассказ. Ориг. загл.: „Prišvilptas velnias"].—«Наше эхо», 1931, 13, 14 июня, № 674, 675.

□ Поэты Советской Литвы. М., 1953, с. 113—123.
Пер. П. Антокольский и др.

* * *

□ **Серебряная пуля.** Литов. сказки. Пер. с литов. [Рис. А. Гончаров]. М.—Л., Детгиз, 1942. 48 с. с ил.
В содерж. также: Жемайтис и немец.— Немцы в аду.

□ **Петух Певун-Кукарекун.** [Сказка]. Рис. А. Макунайте. В., Гослитиздат, 1949. 15 с. с ил.
Также изд. 1950.

□ **Певун-Кукарекун.** [Сказка. Ил. А. Сургайлене]. М., «Дет. литература», 1973. 16 с. с ил.

□ **Звери музыканты.** [Пер. С. Васильев. Ил. В. Косцюшка]. В., Гослитиздат, 1950. 8 с. с ил.

□ **Тайна.** Рассказы. [Предисл. К. Зелинского, с. 3—8. Рис. В. Минаева]. М.—Л., Детгиз, 1950. 167 с. с ил.

□ **Сказки Неманского края.** [Пер. О. Юоделене. Рис. Д. Тарабильдене]. В., Гослитиздат, 1951. 125 с. с ил.
Содерж.: Дурочка и лауме.— Медвежья лапа.— Три сиротки.— Золотая яблоня.— Как месяц звезде поклонился.— Человек, Черт и Гром.— Чудесный родник.— Серебряная пуля.— Мужик и барин.— Железный палец.— Шестеро Беззубых и один Косоглазый.— Хитрый Ромас.— Как крепостной Стяпас господина Фрица лечил.— Стракалас и Макалас.—

Как дятел ель рубил.— Горбунок-музыкант.— Про буйного быка.— Солнце, месяц и ветер.— Петух Певун-Кукарекун.— Лиса королева.— Как осел лопоухий судьей стал.— Прачка и граф.— Барские посулы.— Шуточная сказка.

Также изд. 1952, 1956.

☐ **Депутат.** Рассказы. Пер. с литов. Рис. В. Орлова. М.—Л., Детгиз, 1952. 32 с. с ил. (Книга за книгой).

☐ **Соловушка.** Рассказы. [Предисл. К. Зелинского, с. 3—8. Пер. Б. Ларин. Рис. В. Минаева]. М.—Л., Детгиз, 1952. 112 с. с ил. (Школьная б-ка для нерус. школ).

☐ **Чудесный родник.** Литов. сказки. Обработал П. Цвирка. [Русский пересказ З. Задунайской]. Рис. Н. Муратова. М.—Л., Детгиз, 1952. 47 с. с ил. В содерж. также: Волк в гостях.— Лисьи хитрости.

☐ **Лиса королева.** [Сказка. Пер. О. Юоделене. Для дошкольного возраста]. Ил. Н. Ятулите. В., Гослитиздат, 1955. 19 с. с ил.

Также: Петрозаводск, Госиздат Карельской ССР, 1959; 1961 (Ил. Л. Коростышевский).

☐ **Сахарные барашки.** Рассказы. [Сост. и вступит. статья М. Слуцкиса, с. 3—10]. Пер. с литов. Рис. В. Минаева. М., Детгиз, 1955. 206 с. с ил. (Школьная б-ка).

Пер.: А. Баужа, О. Юоделене, Р. Рябинин, З. Шишова и др.

Также изд. 1969. (Вступит. статья М. Цвиркене).

☐ **Сказка о еже и его молодой жене.** [Пер. Д. Эпштейн]. Ил. А. Макунайте. В., Гослитиздат, 1961. 20 с. с ил.

☐ **Черная тетушка.** Сказка. [Для дошкольного возраста. Пер. Д. Эпштейн. Ил. М. Ладигайте]. В., Гослитиздат, 1961. 32 с. с ил.

☐ **Золотая яблоня.** Сказки для детей дошкольного возраста. Ил. А. Сургайлене. В., «Вага», 1965.— 8 отд. брошюр в футляре.

Дурочка и лаума. 24 с. и ил.

Заячьи крестины. 8 с. с ил.

Звери-музыканты. 16 с. с ил.

Золотая яблоня. 15 с. с ил.

Как дятел ель рубил. 15 с. и ил.

Как месяц звезде кланялся. 16 с. с ил.

Как человек, черт и Перкунас дружбу водили. 16 с. с ил.

Певун-Кукарекун. 16 с. с ил.

☐ **Лисья смекалка.** Сказка. Худож. В. Банис. В., «Вага», 1965. 16 с. с ил.

☐ **Стракалас и Макалас.** [Сказки]. Пер. О. Юоделене и Д. Эпштейнайте. Худож. В. Валюс. В., «Вага», 1968. 83 с. с ил.

☐ **Чудесный родник.** [Сказка]. Пер. О. Юоделене. Ил. З. Василенкайте. В., «Вага», 1973. 25 с. с ил.

KITŲ TSRS TAUTŲ KALBOMIS

☐ **Цудойная крыніца.** [Stebuklingasis šaltinis. Lietuvių pasakos. Vertė B. Kušniarova. Iliustr. E. Gankinas]. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1955. 43 p. su iliustr.— Baltar. k.

Turinys: Kiškelių krikštynos.— Lapė karalienė.— Lapės gudrumėliai.— Skalbėja ir grafas.— Strakalas ir Makalas.— Kaip baudžiauninkas Stepas poną Fricą gydė.— Stebuklingasis šaltinis.

☐ **Падзел землі.** [Žemės dalinimas. Romano „Žemė maitintoja" ištr. Vertė A. Stankevič].—«Калосье», 1938, кн. 2, p. 89—91.— Baltar. k.

☐ **Граница.** [Siena. Apsakymas].—«Літаратура і мастацтва», 1940, 3 снежня.— Baltar. k.

☐ Паэты Совецкай Літвы. Мінск, 1954, p. 46—54.— Baltar. k.
Vertė S. Dziargajus, A. Astapenka.

☐ **Салавей.— Песня.— Ягадка.** [Lakštingala.— Daina.— Uogelė. Vertė G. Sapryka].— Rink.: Літоўскія апавяданні. Мінск, 1957, p. 80—100.— Baltar. k.

☐ **Пацалунак.** [Pabučiavimas. Apsakymas].—«Полымя», 1958, Nr. 5, p. 23—28.— Baltar. k.

☐ **Neemenimaa muinast jutte.** [Nemuno šalies pasakos. Vertė M. Pukitas. Iliustr. D. Tarabildienė]. Tallinn, Eesti Riiklik Kirjastus, 1955. 168 p. su iliustr.— Estų k.

Turinys: Aukso obelis.— Kvailutė ir laumė.— Lokio šlaunis.— Vaikai ir mirusi jų motina.— Kaip mėnulis žvaigždei lenkėsi.— Žmogaus, velnio ir Perkūno draugystė.— Stebuklingasis šaltinis.— Sidabrinė kulka.— Apie Darbymetį.— Žemaitis ir vokietis.— Ežys jaunikis.— Senis su geležiniu nykščiu.— Šeši bedančiai ir žvairaakis.— Apie gudrųjį Romą.— Kaip baudžiauninkas Stepas poną Fricą gydė.— Strakalas ir Makalas.— Kaip genys eglę kirto.— Kupriukas muzikantas.— Nenuorama jautis.— Saulė, mėnulis ir vėjas.— Apie gaidį Giedorių-Kakarykorių ir jo vaikus.— Lapė karalienė.— Gudrus tarnas.— Kaip asilas teisėju pasidarė.— Skalbėja ir grafas.— Pono pažadai.— Juokų pasaka.

☐ **Emake maa.** [Žemė maitintoja. Romanas. Vertė ir baig. str., p. 251—254, parašė A. Erleman]. Tallinn, Eesti Riiklik Kirjastus, 1960. 254 p.— Estų k.

☐ **Frank Crooc.** [Romanas. Vertė M. Lodus. Iliustr. C. Klar. Trumpai apie aut., p. 471]. Tallinn, „Eesti Raamat", 1969. 472 p. su iliustr.— Estų k.

☐ **Kingad.** [Kurpės. Apsakymas].—„Päevaleht", 1935, 16 detsember, Nr. 437.— Estų k.

☐ **Kiri.** [Laiškas. Apsakymas].—„Sirp ja Vasar", 1944, 30 detsember.— Estų k.

☐ **Vabaduse tamm.** [Laisvės ąžuolas. Apsakymas].—„Postimees", 1945, 11 august.— Estų k.

☐ **Karistav käsi.** [Bausmės ranka. Apsakymas].—„Sirp ja Vasar", 1945, 22 detsember.— Estų k.

☐ **Öövbik.** [Lakštingala. Apsakymas].—„Sirp ja Vasar", 1946, 21 detsember.— Estų k.

☐ **Tamme juured.** [Ąžuolo šaknys. Apsakymas].—„Sirp ja Vasar", 1947, 17 mai.— Estų k.

☐ **Rahvasaadik.** [Deputatas]. Apsakymas.—„Sirp ja Vasar", 1947, 22 november.— Estų k.

☐ **Laul.** [Daina. Apsakymas].—„Noorte Hääl", 1948, 4 aprill.— Estų k.

☐ Seal, kus voolab Neemen. [Eilėraščiai. Vertė R. Pavel, V. Bekmanas]. Tallinn, 1954, p. 61—71.— Estų k.

☐ **Tamm.** [Ąžuolas. Apsakymas].—„Looming", 1954, Nr. 2, p. 181—185.— Estų k.

☐ **Marjake.— Kaev.— Saladus.— Vendluse seemned.— Suudlus.** [Uogelė.—Šulinys.— Paslaptis.— Brolybės sėkla.— Pabučiavimas].— Rink.: Leedu novelle. Tallinn, 1958, p. 13—56.— Estų k.
Vertė A. Erleman, T. Huik.

☐ **Uppuja.** [Skenduolis. Apsakymas].—„Edasi", 1959, 22 märts.— Estų k.

☐ **Haiged.** [Ligoniai. Apsakymas].—„Rahva Hääl", 1959, 12 märts.— Estų k.

☐ **Apsolūtā zeme.** [Žadėtoji žemė. *Orig. antr.:* „Žemė maitintoja". Romanas. Įvadas K. Korsako, p. 5—6. Vertė ir pratarmę, p. 3—4, parašė J. Skudris-Vaivaras]. Rīgā, Ziedoņa un Kukura grāmatu apgādniecība, 1936. 197 p. su portr.— Latvių k.

☐ **Zeme barotāja.** [Žemė maitintoja. Romanas. Vertė A. Sukovskis]. Rīgā, Latvijas Valsts izdevniecība, 1949. 256 p.— Latvių k.

☐ **Franks Kruks.** [Romanas. Vertė K. Duncis]. Rīgā, Daiļliteratūras apgādniecība, 1941. 331 p.— Latvių k.

——— Baig. str., p. 480—485. Vertė T. Jarmolinska. Iliustr. B. Danenhiršas]. Rīgā, Latvijas Valsts izdevniecība, 1957. 487 p. su iliustr.— Latvių k.

☐ **Noslēpums.** [Paslaptis. Apsakymai. Pratarmė K. Zelinskio, p. 3—6. Vertė J. Uosmanis. Iliustr. T. Grasis]. Rīgā, Latvijas Valsts. izdevniecība, 1954. 103 p. su iliustr.— Latvių k.

T u r i n y s: Cukriniai avinėliai.— Vaikų karas.— Šyvio gyvenimas.— Mikučio vargai.— Vienu per daug.— Praeities puslapis.— Ąžuolas.— Ąžuolo šaknys.— Paslaptis.— Vartiklis.— Lakštingala.— Pabučiavimas.— Deputatas.

☐ **Ņemunas novada pasakas.** [Nemuno šalies pasakos. Vertė A. Sukovskis. Iliustr. D. Tarabildienė]. Rīgā, Latvijas Valsts izdevniecība, 1957. 143 p. su iliustr.— Latvių k.

T u r i n y s: Kvailutė ir laumė.— Meigelė gulbė.— Lokio šlaunis.— Vaikai ir mirusi jų motina.— Žvėrys muzikantai.— Aukso obelis.— Kaip mėnulis žvaigždei lenkėsi.— Žmogaus, velnio ir Perkūno draugystė.— Stebuklingasis šaltinis.— Apie eželį ir jo jauną pačią.— Sidabrinė kulka.— Apie Darbymetį.— Žemaitis ir vokietis.— Senis su geležiniu nykščiu.— Ežys jaunikis.— Šeši bedančiai ir žvairaakis.— Kaip senas žvejas karaliaus dukterį prajuokino.— Apie gudrųjį Romą.— Kaip baudžiauninkas Stepas poną Fricą gydė.— Juodoji tetulė.— Klausimai.— Strakalas ir Makalas.— Kaip genys eglę kirto.— Kupriukas muzikantas.— Nenuorama jautis.— Lapės gudrumėliai.— Saulė, mėnulis ir vėjas.— Apie gaidį Giedorių-Kakarykorių ir jo vaikus.— Kiškelių krikštynos.— Lapė karalienė.— Skalbėja ir grafas.— Gudrus tarnas.— Kaip asilas teisėju pasidarė.— Pono pažadai.— Juokų pasaka.

☐ **Pagasta vecākā lielceļi.** [Kur viršaitis vieškelius vedė. Apsakymas].— „Domas", 1931, Nr. 7, p. 521—526.— Latvių k.

☐ **Superfosfāts.** [*Superfosfatas.* Apsakymas].—„Dobeles Balss", 1933, 28. decembrī.— Latvių k.

☐ **Ezers.** [Ežeras. Apsakymas].—„Dobeles Balss", 1934, 22. februārī; 1. martā.— Latvių k.

☐ **Strūdzenieku dziesma.** [Sielininkų daina. Apsakymas].—„Zemgales Balss", 1934, 28., 29. septembrī.— Latvių k.

☐ **Mana tēva nāve.** [Mano tėvo mirtis. Apsakymo fragm.]. Vertė E. Prūsė.— Rink.: Lietava sveicina. Lietavju prozas antoloģija. Rīgā, 1935, p. 243—244.— Latvių k.

☐ **Tēvs.** [Tėvas. Apsakymas].—„Darba Dzīve", 1940, 17., 24. februārī, 2. martā, Nr. 8—10, su iliustr.— Latvių k.

☐ **Brālības sēkla.** [Brolybės sėkla. Apsakymas].—Cīņa", 1969, 9. martā, su portr. — Latvių k.

□ **Filozofijas augļi.** [Filosofijos vaisiai. Apsakymas].—„Literatūra un Māksla", 1969, 15. martā, su portr.— Latvių k.

□ **Precību stāsti.** [Vedybų istorijos. Apsakymas].—„Karogs", 1969, Nr. 3, p. 58—68, su portr. — Latvių k.

□ **Пентру пэмынт.** [Žemė maitintoja. Romanas. Baig. str. J. Baltušio, p. 188—193. Vertė K. Kozub]. Кишинэу, Едитура де стат а Молдовей, 1957. 193 p.— Mold. k.

□ **Привигетоаря.** [Lakštingala. Apsakymai. Įž. str. K. Zelinskio, p. 3—9. Vertė M. Aftenijus]. Кишинэу, «Шкоала Советикэ», 1957. 142 p. su iliustr.— Mold. k.

Turinys: Cukriniai avinėliai.— Vaikų karas.— Mikučio vargai.— Vienu per daug.— Paslaptis.— Vartiklis.— Lakštingala.— Deputatas.

□ **Кукошей де аливице.** [Cukriniai avinėliai. Apsakymai. Įž. str. M. Sluckio, p. 3—10. Vertė A. Rumu]. Кишинэу, «Шкоала Советикэ», 1958. 231 p. su iliustr.— Mold. k.

Turinyje taip pat: Šyvio gyvenimas.— Varno mirtis.— Simanas.— Tėvas.— Praeities puslapis.— Ąžuolas.— Ąžuolo šaknys.— Pabučiavimas.— Daina.

Taip pat 1966 leid.

□ **Мэтушика нягрэ.** [Juodoji tetulė. Pasaka].—«Култура Молдовей», 1964, 17 май.— Mold. k.

□ * **Ынфрэцире.** [Brolybės sėkla].— Rink.: Новела советикэ литуаниянэ. Кишинэу, 1965, p. 37—46.— Mold. k.

□ **Вибране.** [Rinktinė. Baig. str. J. Baltušio, p. 287—293. Vertė J. Nazarenka ir J. Skripničenka]. Київ, Держлітвидав, 1950. 294 p. su portr.— Ukr. k.

Turinys: Brolybės sėkla.— Pabučiavimas.— Deputatas.— Daina.— Superfosfatas.— Skenduolis.— Mažasis ir didysis.— Šulinys.— Uogelė.— Simanas.— Tėvas.— Praeities puslapis.— Marių kiaulytė.— Kiškis.— Ona.— Ligoniai.— Vienu per daug.— Ąžuolas.— Ąžuolo šaknys.— Lakštingala.— Mikučio vargai.— Paslaptis.— Žemė maitintoja. *Romanas.*

□ **Юний Мікутіс.** [Jaunasis Mikutis. Apsakymai. Įž. str. M. Sluckio, p. 3—10. Vertė V. Petrovskis ir J. Nazarenka. Iliustr. D. Tarabildienė]. Київ, Дитвидав УРСР, 1959. 160 p. su iliustr.— Ukr. k.

Turinyje taip pat: Rainiukai.— Cukriniai avinėliai.— Šautuvėlis.— Šyvio gyvenimas.— Vaikų karas.— Vartiklis.

□ **Земля-матінка.** [Žemė maitintoja. Romanas. Įž. str. I. Butskos, p. 5—16. Vertė J. Skripničenka]. Київ, «Дніпро», 1969. 184 p. su portr.— Ukr. k.

□ **Foiglen flijen.** [Paukščiai skrenda. Apsakymas. Vertė Std.].— Leid.: Brikn. K., 1937, p. 34—39.— Žydų k.

□ **Di Grence.** [Siena. Apsakymas].—„Štraln", 1939, Nr. 5, p. 3—5, su portr.— Žydų k.

□ **[Lakštingala.** Apsakymas. Vertė A. Muradjan]. Jerevanas, 1942. 14 p.— Arm. k.

□ **[Aukso obelis.** Pasakos. Vertė S. Balajan. Iliustr. A. Surgailienė]. Jerevanas, 1969.— 8 atsk. knygutės dėkle.— Arm. k.

Aukso obelis. 15 p. su iliustr.

Žmogaus, velnio ir Perkūno draugystė. 16 p. su iliustr.

Kiškelių krikštynos. 8 p. su iliustr.

Kaip mėnulis žvaigždei lenkėsi. 16 p. su iliustr.
Gaidys Giedorius. 19 p. su iliustr.
Kaip genys eglę kirto. 15 p. su iliustr.
Kvailutė ir laumė. 23 p. su iliustr.
Žvėrys muzikantai. 16 p. su iliustr.

□ [**Daina.** Apsakymas].—„Sovetakan grakanutjun jev arvest", 1948, Nr. 5, p. 95—100.— Arm. k.

□ [**Deputatas.** Apsakymas. Vertė V. Mikaeljan].— Rink.: Sovetakan grakanutjun. Jerevanas, 1950, p. 679—685.— Arm. k.

□ [**Paslaptis.— Vaikų karas.** Apsakymai].— Rink.: [Ant Nemuno kranto]. Jerevanas, 1956, p. 10—40.— Arm. k.
Vertė Š. Tatikjanas, L. Galstjanas.

□ [**Brolybės sėkla.** Apsakymas].—„Erekojan Erevan", 1972, spalio 17.— Arm. k.

□ [**Lapė karalienė.** Pasaka].— Vertė Š. Mir Bagirova. Iliustr. N. Jatulytė. Baku, 1958. 19 p.— Azerb. k.

□ [**Žemė maitintoja.** Romanas]. Vertė M. Rzakulizadė. Baku, 1961. 208 p.— Azerb. k.

□ [**Lapės** gudrumėliai. Pasaka]. Vertė A. Salachzadė. Baku, 1970. 16 p. su iliustr.— Azerb. k.

□ [**Deputatas.** Apsakymas].—„Pionier", 1950, Nr. 3, p. 9—13.— Azerb. k.

□ [**Vaikų karas.— Paslaptis.** Apsakymai].— Rink.: [Draugystė]. Baku, 1956, p. 53—85.— Azerb. k.
Vertė Š. Mir Bagirova, K. Hasanzadė.

□ [**Deputatas.** Apsakymas].—«Сов. Уэллен», 1953, sausio 15, 18.— Eskimų k.

□ [**Apsakymai.— Pasakos**]. Vertė Š. Gvinčidzė. Tbilisis, 1956. 253 p. su iliustr.— Gruz. k.

Turinys: *Apsakymai:* Syvio gyvenimas; Cukriniai avinėliai; Vaikų karas; Varno mirtis; Mažasis ir didysis; Mikučio vargai; Vienu per daug; Ąžuolas; Lakštingala; Vartiklis; Daina; Paslaptis; Deputatas.— *Nemuno šalies pasakos:* Kaip mėnulis žvaigždei lenkėsi; Žmogaus, velnio ir Perkūno draugystė; Stebuklingasis šaltinis; Sidabrinė kulka; Senis su geležiniu nykščiu; Apie gudrųjį Romą; Strakalas ir Makalas; Kupriukas muzikantas; Nenuorama jautis; Saulė, mėnulis ir vėjas; Lapė karalienė; Šeši bedančiai ir žvairaakis; Juokų pasaka.

□ [**Aukso obelis.** Pasakos. Vertė G. Cickišvilis]. Tbilisis, 1967. 55 p. su iliustr.— Gruz. k.

□ [**Žemė maitintoja.** Romanas. Vertė L. Megliukilia ir N. Ardžezanie]. Tbilisis, 1971. 230 p.— Gruz. k.

□ [**Ąžuolas.** Apsakymas].—«Къэбэрдей», 1947, kn. 2, p. 113—120.— Kabardinų k.

□ [**Lakštingala.— Ąžuolas.— Pabučiavimas.— Deputatas.— Brolybės sėkla.** Apsakymai. Vertė B. Dukenbajevas].— Rink.: [Lietuvių apsakymai]. Alma-Ata, 1959, p. 3—37.— Kazachų k.

□ [**Žemė maitintoja**]. Romanas. [Baig. str. **J. Baltušio**, p. 243—249. Vertė A. Umetalijevas]. Frunzė, 1957. 251 p.— Kirg. k.

□ [**Lakštingala.** Apsakymas].— Kn.: Орешкин Н. Кумшо лудшаш книга. Joškar-Ola, 1947, p. 56—59.— Marių k.

☐ [**Lakštingala.** Apsakymas].—«Сятко», 1970, Nr. 3, p. 84—85.— Mordvių erzia k.

☐ [**Deputatas.** Apsakymas].—«Мах дуг», 1950, Nr. 12, p. 3—7.— Oset. k.

☐ [**Lakštingala.** Pasakos ir apsakymai. Vertė K. Minlebajevas]. Kazanė, 1954. 79 p. su iliustr.— Tot. k.

Turinys: *Pasakos:* Žemaitis ir vokietis; Apie gudrųjį Romą; Senis su geležiniu nykščiu.— *Apsakymai:* Ąžuolas; Mikučio vargai; Vaikų karas; Paslaptis; Vartiklis; Lakštingala.

☐ [**Cukriniai avinėliai.** Apsakymai. Įž. str. M. Sluckio, p. 3—10. Vertė N. Muchamadjorova]. Taškentas, 1960. 164 p. su iliustr.— Uzb. k.

Turinys: Cukriniai avinėliai.— Šyvio gyvenimas.— Vaikų karas.— Varno mirtis.— Simanas.— Tėvas.— Mikučio vargai.— Vienu per daug.— Praeities puslapis.— Ąžuolas.— Ąžuolo šaknys.— Paslaptis.

☐ [**Žemė maitintoja.** Romanas. Vertė K. Pulatovas]. Taškentas, 1964. 203 p. su iliustr.— Uzb. k.

☐ [**Brolybės sėkla.— Lakštingala.** Apsakymai. Vertė V. Ruzimatovas].— Rink.: [Draugų balsai]. Taškentas, 1951, p. 48—61.— Uzb. k.

UŽSIENIO KALBOMIS

☐ **Seeds of fraternity.** [Brolybės sėkla. Apsakymai. Iš rusų k. vertė D. Skvirskis]. M., Foreign languages publishing house, 1955. 159 p. su liustr.— Anglų k.

Turinys: Brolybės sėkla.— Mikučio vargai.— Paslaptis.— Deputatas.— Daina.— Superfosfatas.— Kiškis.— Tėvas.— Praeities puslapis.

☐ **The Frontier.** [Siena. Apsakymas].—"International Literature", 1940, Nr. 2, p. 61—62. — Anglų k. Taip pat ispanų, pranc., vok. k.

☐ **Mother earth.** [Žemė maitintoja. Ištraukos. Vertė R. Prokofjeva].—"International Literature", 1940, Nr. 10, p. 10—57.— Anglų k.

☐ **The Nightingale.** [Lakštingala. Apsakymas].—"International Literature", 1942, Nr. 11, p. 43—45.— Anglų k.

☐ * **Ona.** [Apsakymas. Vertė S. Apresian. Trumpai apie aut., p. 185—186].— Rink.: 25 stories from the Soviet Republics. M., 1958, p. 187—210, su portr.— Anglų k.

☐ **The Sly fox.** [Lapės gudrumėliai. Pasaka].—"Soviet Woman", 1966, Nr. 7, p. 32, su iliustr.— Anglų k.

☐ **Земя-кърмилница.** [Žemė maitintoja. Romanas. Įž. str., p. 7—8. Vertė A. Bel-Ivanova]. София, «Народна култура», 1949. 255 p. su portr.— Bulg. k.

☐ **Сребърният куршум.** [Sidabrinė kulka. Pasaka. Vertė E. Staničeva. Iliustr. S. Petrovas]. София, Детиздат, 1950. 15 p. su iliustr.— Bulg. k.

☐ * **Тайна.** [Paslaptis. Apsakymas].—«Изгрев», 1948, 14 октомври.— Bulg. k.

☐ * **Славейчето.** [Lakštingala. Apsakymas].—«Отечествен фронт», 1948, 19 октомври.— Bulg. k.

☐ * **Удавникът.** [Skenduolis. Apsakymas].—«Изгрев», 1948, 27 ноември.— Bulg. k.

☐ * **Светецът.** [Šventasis. Apsakymas].—«Изгрев», 1949, 4 януари.— Bulg. k.

□ **Малкият и големият.** [Mažasis ir didysis. Apsakymas].—«Изгрев», 1949, 26 януари.— Bulg. k.

□ * **Щурецът.** [Svirplys. Apsakymas].—«Отечествен фронт», 1949, 21 юни.— Bulg. k.

□ * **Страница от миналото.** [Praeities puslapis. Apsakymas].—«Отечествен фронт», 1949, 30 юни.— Bulg. k.

□ * **Дъб.** [Ąžuolas. Apsakymas].—«Отечествен фронт», 1949, 4 август.— Bulg. k.

□ * **Депутат.** [Deputatas. Apsakymas].—«Земеделско знаме», 1949, 16 декември.— Bulg. k.

□ * **Ръката на наказанието.** [Bausmės ranka. Apsakymas].—«Отечествен фронт», 1950, 11 януари.— Bulg. k.

□ * **Братско семе.** [Brolybės sėkla. Apsakymas].—«Отечествен фронт», 1950, 9 февруари.— Bulg. k.

□ * **Песен.** [Daina. Apsakymas].—«Земеделско знаме», 1950, 8 април.— Bulg. k.

□ * **Корените на дъба.** [Ąžuolo šaknys. Apsakymas].—«Земеделско знаме», 1950, 30 май.— Bulg. k.

□ * **Предателят.** [Išdavikas. Apsakymas].—«Земеделско знаме», 1950, 9 юни.— Bulg. k.

□ * **Великата истина.** [Didžioji tiesa. Apsakymas].—«Земеделско знаме», 1950, 24 декември.— Bulg. k.

□ * **Америка вербува войници.** [Amerika verbuoja karius. „Frank Kruk" ištr.].—«Земеделско знаме», 1951, 1 март.— Bulg. k.

□ **Země živitelka.** [Žemė maitintoja. Romanas ir apsakymai. Vertė ir pratarmę parašė J. Medvė. Iliustr. F. Ketzekas]. Praha, „Melantrich", 1950. 318 p. su iliustr.— Čekų k.

Turinys: Žemė maitintoja. *[Romanas].— Apsakymai:* Superfosfatas; Šulinys; Simanas; Uogelė; Ligoniai.

□ **Tajemstvi.** [Paslaptis. Apsakymai. Pratarmė K. Zelinskio, p. 5—9. Vertė M. Navratilas. Iliustr. P. Šimonas]. Praha, Státní nakladatelstvi dětské knihy, 1953. 114 p. su iliustr.— Čekų k.

Turinys: Cukriniai avinėliai.— Vaikų karas.— Šyvio gyvenimas.— Mikučio vargai.— Vienu per daug.— Praeities puslapis.— Ąžuolas.— Ąžuolo šaknys.— Paslaptis.— Vartiklis.— Lakštingala.— Pabučiavimas.— Deputatas.

□ **Osudy dobrodruha Franka Crooka.** [Avantiūristo Franko Kruko likimas. Orig. antr.: „Frank Kruk". Baig. str., p. 458. Vertė M. Koubelė. Iliustr. F. Skala]. Praha, „Svět sovětů", 1964. 464 p. su iliustr.— Čekų k.

□ **Liščí důvtip.** [Lapės gudrumėliai. Pasaka]. Iš lietuvių k. vertė M. Hodanova. Iliustr. V. Banys. V., „Vaga", 1967. 16 p. su iliustr.— Čekų k.

□ **Seme bratrstvi.— Slavik.— Polibek.— Pisen.— Poslanec.** [Brolybės sėkla.— Lakštingala.— Pabučiavimas.— Daina.— Deputatas]. Vertė P. Trostas. [Apsakymai. Trumpai apie aut.] — **Rink.: Litevske povídky.** Praha, 1956, p. 49—87.— Čekų k.

□ **Mourci.** [Rainiukai. Apsakymas].—„Lidová demokracie", 1962, 11 únor (II) su iliustr.— Čekų k.

☐ **Simeono.** [Simonas. Apsakymas].—„Litova Stelo", 1939, Nr. 3, p. 3—5.— Esp. k.

☐ **Simiente de hermandad.** [Brolybės sėkla. Apsakymai. Vertė G. Zavialova]. M., Ediciones en lenqvas extranjevas, 1958. 171 p. su iliustr.— Isp. k.

Turinys: Brolybės sėkla.— Mikučio vargai.— Paslaptis.— Deputatas.— Daina.— Superfosfatas.— Kiškis.— Tėvas.— Praeities puslapis.

☐ **El Ruiseñor.** [Lakštingala. Apsakymas].—„La Literatura Internacional", 1942, Nr. 6, p. 104—107, su iliustr.— Isp. k.

☐ **Por los caminos de la Guerra.** [Vienas paveikslas. Apsakymas].—„La Literatura Internacional", 1944, Nr. 3, p. 37—40.— Isp. k.

☐ **Ziemia żywicielka.** [Žemė maitintoja. Romanas. Vertė M. Zagurska]. Warszawa, „Książka i Wiedza", 1950. 216 p.— Lenkų k.
Taip pat: W., Państw. Wyd-wo Lit. Pięknej, 1952.

☐ **Opowiadania.** [Apsakymai. Įž. str. J. Baltušio. Vertė J. Hušča]. Warszawa, „Książka i Wiedza", 1951. 248 p.— Lenkų k.

Turinys: Superfosfatas.— Šyvio gyvenimas.— Cukriniai avinėliai.— Vaikų karas.— Varnomirtis.— Skenduolis.— Mažasis ir didysis.— Šulinys.— Simanas.— Tėvas.— Uogelė.— Šventasis.— Ligoniai.— Vienu per daug.— Praeities puslapis.— Ąžuolas.— Ąžuolo šaknys.— Lakštingala.— Vartiklis.— Paslaptis.— Marių kiaulytė.— Varpas.— Kiškis.— Ona.— Brolybės sėkla.— Pabučiavimas.— Deputatas.— Daina.

——— W., Państw. Wyd-wo Lit. Pięknej, 1952. 68 p.— Lenkų k.

Turinyje taip pat: Svirplys.

——— W., 1953. 181 p.— Lenkų k.

Turinyje taip pat: Gruzijos širdis.— Azerbaidžane.— Vienas paveikslas.— Frank Kruk. (Ištraukos).

☐ **Tajemnica.** [Paslaptis. Apsakymai. Įž. str., p. 5—7. Vertė K. Truchanovskis]. Warszawa, „Czytelnik", 1951. 129 p.— Lenkų k.

Turinyje taip pat: Mikučio vargai.

☐ **Dokąd wójt drogi budował?** [Kur viršaitis vieškelius vedė. Apsakymas].— „Przegląd Wileński", 1931, Nr. 3, p. 2—5; Nr. 4/5, p. 2—5.— Lenkų k.

☐ **Przywołany djabeł.** [Prišvilptas velnias. Apsakymas].—„Przegląd Wileński", 1931, Nr. 10, p. 2—5; Nr. 11, p. 2—5.— Lenkų k.

☐ **Chłopiec, który pragnął konno jeździć.** [Bernas, norėjęs amžinai žirgu joti. Apsakymas].—„Przegląd Wileński", 1931, Nr. 12, p. 2—5; Nr. 13, p. 2—6.— Lenkų k.

☐ **Fragment wstępu do powieści „Frank Kruk"** [Romano „Frank Kruk" ištr.].— „Kurjer Wileński", 1938, 9 pazdziernika, Nr. 277.— Lenkų k.

☐ **Dziewiąty pot.** [Devintas prakaitas. Apsakymas].—„Kurjer Wileński", 1939, 4 marca, Nr. 63a.— Lenkų k.

☐ **Spiewali wójtowi „sto lat".** [Viršaičiui ilgiausių metų jie linkėjo. Apsakymas].—„Czerwony Sztandar", 1969, 16 marca.— Lenkų k.

☐ **Tatăl.** [Tėvas. Apsakymai. Įž. str. Z. Šišovos, p. 5—8. Vertė S. Vidrasku]. Bucureşti, „Cartea Rusă", 1949. 74 p.— Rum. k.

Turinys: Mikučio vargai.— Tėvas.— Ąžuolas.— Paslaptis.— Daina.— Deputatas.

□ **Deputatul.** [Deputatas. Apsakymas]. Bucureşti, „Cartea Rusă", 1952. 29 p.— Rum. k.

□ **Taina.** [Paslaptis. Apsakymai. Vertė E. Dianu ir C. Toiu. Pratarmė K. Zelinskio, p. 5—10. Iliustr. V. Minajavas]. Bucureşti, Editura tineretului, 1953. 156 p. su iliustr.— Rum. k.

Turinys: Cukriniai avinėliai.— Mikučio vargai.— Vaikų karas.— Šyvio gyvenimas.— Vienu per daug.— Praeities puslapis.— Ąžuolas.— Ąžuolo šaknys.— Paslaptis.— Vartiklis.— Lakštingala.— Pabučiavimas.— Deputatas.

□ **Vulpea regina.** [Lapė karalienė. Pasaka. Vertė A. Tudoras. Iliustr. N. Jatulytė]. Bucureşti, Editura tineretului, 1957. 20 p. su iliustr.— Rum. k.

□ **Pripovijetke.** [Apsakymai. Vertė F. Maslicas]. Zagreb, Državno izdavečko poduzeće hrvatske, 1950. 48 p. (Narodna knjiźnica).— Serbų-chorv. k.

Turinys: Superfosfatas.— Tėvas.— Lakštingala.— Daina.

□ **Партизански славујак.** [Partizanų lakštingala. Apsakymas. Orig. antr.: „Lakštingala". Vertė M. Zrnič. Iliustr. S. Japakovičius]. Belgradas, „Brba", 1968. 16 p. su iliustr. (Жар-Птица. 169).— Serbų-chorv. k.

□ **Dub.** [Ąžuolas. Apsakymas].—„Předženak" (Budyšin), 1971, 25 sept., su iliustr.— Sorbų k.

□ **Salaisuus.** [Paslaptis. Apsakymai. Pratarmė K. Zelinskio, p. 3—7. Iš rusų k. vertė Ch. Rudnevskaja. Iliustr. N. Kostrovas]. Petroskoi, Karjalais-Sumalaisen SNT: n Valtion Kustannusliike, 1955. 136 p. su iliustr.— Suomių k.

Turinys: Cukriniai avinėliai.— Vaikų karas.— Šyvio gyvenimas.— Mikučio vargai.— Vienu per daug.— Praeities puslapis.— Ąžuolas.— Ąžuolo šaknys.— Paslaptis.— Vartiklis.— Lakštingala.— Pabučiavimas.— Deputatas.

□ **Kettu kuningattarena.** [Lapė karalienė. Pasaka. Vertė N. Gipijevas]. Petroskoi, Karjalan ASNT: n Valtion Kustannusliike, 1958. 20 p. su iliustr.— Suomių k.

□ **Pojken som ville rida på en hingst.** [Bernas, norėjęs amžinai žirgu joti. Apsakymas. Vertė R. Eleris].— Kn.: Litauiska noveller. Stockholm, 1940, p. 221—234.— Švedų k.

□ **Életado föld.** [Žemė maitintoja. Romanas. Vertė N. Kobr]. Budapest, Új Magyar Könyvkiadó, 1951. 200 p.— Vengrų k.

Taip pat 1952 leid.

□ **A testvériség magvetöi.** [Brolybės sėkla. Apsakymai. Vertė E. Brodski]. Budapest, Új Magyar Könyvkiadó, 1952. 108 p. (Szovjet Kisregenyek. 32)— Vengrų k.

Turinys: Brolybės sėkla.— Pabučiavimas.— Deputatas.— Superfosfatas.— Namai. Romano „Frank Kruk" ištr.— Cukriniai avinėliai.— Varno mirtis.— Skenduolis.— Dievulis.— Ligoniai.— Ąžuolas.— Lakštingala.— Paslaptis.

□ **A szegény ember és a balszerencse.** [Vargšas ir turtuolis].— **A szegény és a gazdak.** [Vargšas ir jo vargas].— **Gólyja madár mondd meg nekém.** [Klausimai].—„Új Hang", 1940, Nr. 9, p. 79—81.— Vengrų k.

□ **Samen der Eintracht.** [Brolybės sėkla. Apsakymai. Vertė F. Lešniceras. Iliustr. G. P. Zavialova]. M., Verlag für fremdsprachige Literatur, 1955. 174 p. su iliustr. (Sowjetische Novellen).— Vok. k.

Turinys: Brolybės sėkla.— Mikučio vargai.— Paslaptis.— Deputatas.— Daina.— Superfosfatas.— Kiškis.— Tėvas.— Praeities puslapis.

□ **Der Teufel kam.** [Prišvilptas velnias].— **Der Kleine und der Grosse.** [Didysis ir mažasis].— **Die Eiche** [Ąžuolas. Apsakymai. Vertė V. Rodė].— Rink.: Fische haben kein Gedächtnis. Berlin, 1970, p. 157—179.— Vok. k.

□ **[Brolybės sėkla.** Apsakymai]. M., 1957. 198 p. su iliustr.— Bengalų k.

Turinys: Brolybės sėkla.— Mikučio vargai.— Paslaptis.— Deputatas.— Daina.— Superfosfatas.— Kiškis.— Tėvas.— Praeities puslapis.

□ [**Lakštingala.** Apsakymai]. Pekinas, 1952. 97 p. su iliustr.— Kinų k.

Turinys: Vaikų karas.— Mikučio vargai.— Vartiklis.— Lakštingala.— Paslaptis.— Deputatas.

□ **[Žemė maitintoja.** Romanas]. Šanchajus, 1952. 176 p. su iliustr.— Kinų k.

□ * **[Cukriniai avinėliai.** Apsakymas].— Rink.: [Lietuvių apsakymai]. Šanchajus, 1957.— Kinų k.

□ [**Siena.** Apsakymas].— [„Literatūrinis mėnesinis žurnalas"], 1940, Nr. 12, p. 217—218.— Kinų k.

INSCENIZACIJOS

□ **Žemė maitintoja.** 5 v., 11 pav. pjesė pagal P. Cvirkos romaną. Inscenizavo A. Liobytė ir K. Kymantaitė. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1950. 64 p. su iliustr.

Taip pat kn.: Žemė maitintoja ir Novelės apie meilę. [Su rež. pastabomis]. V., 1970, p. 3—49.

□ **Deputatas.** (Pagal P. Cvirkos to paties vardo apsakymą).— Rink.: Jaunimo saviveiklos scena. V., 1950, p. 12—22.

□ **Соловушка.** (Наш театр). Инсценировка рассказа П. Цвирка.— «Дружные ребята», 1944, № 5/6, с. 24—27.

II
LITERATŪRA

Petro Cvirkos memorialinis muziejus. Eksponatų katalogas ir ekskursijų vadovas. Spaudai paruošė K. Vairas-Račkauskas. [Įž. str., p. 9—14, A. Venclovos]. V., Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1960. 108 p. su iliustr.— **Galinis V.** Petras Cvirka. V., Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1955. 46 p. (LTSR Polit. ir moksl. žinių skleidimo d-ja).— **Galinis V.** Petro Cvirkos apsakymai. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1954. 366 p. su iliustr. (LTSR MA Liet. k. ir lit. in-tas).— Rec.: Lankutis J. Dėl meniškumo kriterijaus.—„Pergalė", 1955, Nr. 3, p. 110—113.— Radaitis V. Knyga apie Petro Cvirkos apsakymus.— Kn.: Radaitis V. Pagrindinė kryptis. V., 1961, p. 144—152.— Raguotis B. Knyga apie Petro Cvirkos apsakymus.—„Tiesa", 1955, kovo 26.— Львов В. Интересное исследование.— «Дружба народов», 1955, № 5, с. 178—180.— **Knyga** apie Petrą Cvirką. Paruošė A. Venclova. [Pranešimai, kalbos ir kita medžiaga, susijusi su Cvirkos mirtimi]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1949. 368 p. su iliustr.— **Mačiulis J.** Augo diemedis. [Apsakymai apie P. Cvirkos vaikystę]. Iliustr. B. Demkutė. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1961. 112 p. su iliustr.— **Pikčilingis J.** Žodžių vartojimas perkel-

tine reikšme P. Cvirkos kūryboje. [Kand. disert. autoref.] V., 1956. 14 p. (Vilniaus valst. V. Kapsuko un-tas. Liet. k. katedra).— **Račkauskas-Vairas K.** Petras Cvirka gyvenime ir kūryboje. [Albumas]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1953. 178 p. su iliustr.— **Ragauskas J.** Petras Cvirka. (1909—1947). Rekomend. lit. rodyklė. K., 1958. 82 p. (LTSR Valst. resp. b-ka).— **Savickaitė E. P.** Cvirkos gyvenimo ir kūrybos nagrinėjimas literatūrinio skaitymo pamokose. V., 1960. 52 p. (LTSR Švietimo m-ja. Mokyklų moksl. tyrimo in-tas).— **Savickaitė E.** Petro Cvirkos gyvenimo ir kūrybos nagrinėjimas X klasėje. K., Valst. ped. lit. l-kla, 1962. 60 p. (LTSR Švietimo m-ja. Mokyklų moksl. tyrimo in-tas).— **Viskanta E.** Petro Cvirkos literatūrinis palikimas. V., Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1949. 19 p. (LTSR Polit. ir moksl. žinių skleid. d-ja).— **Cvirka P.** Autobiografija.— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 40, su portr.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (55 pavad.), p. 551—552.— **Lietuvių literatūros istorija.** T. 3. D. 2. V., 1965, p. 234—282, su portr.; T. 4. V., 1968, p. 174—200, su portr.— **Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija.** T. 1. V., 1966, p. 315—317, su iliustr.— **Ambrasas K.** Pažangioji lietuvių kritika. V., 1966, p. 61—64, 94—96, 99—101, 127—132, 203—208, 310—312 ir kt.— **Ambrasas K.** Petras Cvirka — rašytojas ir pilietis.— Kn.: Ambrasas K. Laiko tiesa. V., 1960, p. 68—79.— **Baltušis J.** Apie Petrą Cvirką.— Raštai. T. 3. V., 1959, p. 13—42.— **Baltušis J.** Petras Cvirka.— Kn.: Cvirka P. Rinktinė. V., 1951, p. 5—20.— **Bederis L.** Nauji Petro Cvirkos autografai. (1939—1940).—„Jaunimo gretos", 1967, Nr. 5, p. 26, su faks.— **Bederis L.** Nežinomas P. Cvirkos autografas.—„Švyturys", 1967, Nr. 12, p. 16.— **Bieliauskas Alf.** Mūsų Cvirka. Alf. Bieliausko pranešimas iškilmingame P. Cvirkos 50-ųjų gimimo metinių minėjime Vilniuje.— Kn.: Bieliauskas Alf. Keliai ir paminklai. V., 1963, p. 13—47.— **Petras Cvirka** oficialiuose dokumentuose. [R. Dulkinienės ir L. Bederio publ.].—„Pergalė", 1969, Nr. 3, p. 143—150.— **Bučys A.** Romanas ir dabartis. V., 1973, p. 11—14, 27—32, 34—37, 61—65, 235—239 ir kt.— **Bulota J.** Pirmieji satyriko žingsniai. [Su ištr. iš P. Cvirkos užrašų knygelės].—„Jaunimo gretos", 1971, Nr. 9, p. 27—28.— **Dulkinienė R., Bederis L.** „...visos mūsų literatūros gyvasis reikalas". Iš LTSR Centr. valst. archyve rastų naujų dokumentų apie rašytojus P. Cvirką, A. Vienuolį ir T. Tilvytį.—„Švyturys", 1966, Nr. 21, p. 14—16, su faks.— **Gailiūnas P.** Apie P. Cvirkos raštų literatūrinį meistriškumą.—„Pergalė", 1952, Nr. 2, p. 86—101.— **Galinis V.** Kai kurie P. Cvirkos apsakymų meistriškumo klausimai.— „Jaunieji", 1954, kn. 6, p. 155—177.— **Galinis V.** Petras Cvirka — lietuvių literatūrinės kalbos ugdytojas.—„Pergalė", 1951, Nr. 5, p. 78—88.— **Galinis V.** Petras Cvirka — rašytojas bolševikas.—„Pergalė", 1952, Nr. 5, p. 88—95.— **Galinis V.** Petro Cvirkos kelias į tarybinę literatūrą.—„Pergalė", 1950, Nr. 5, p. 84—105.— **Kirpotinas V.** Talentingas rašytojas-bolševikas.—„Literatūra ir menas", 1947, gegužės 24.— **Korsakas K.** Petro Cvirkos literatūrinis palikimas.— Kn.: Korsakas K. Literatūra ir kritika. V., 1949, p. 373—409.— **Lankutis J.** Socialistinis realizmas lietuvių literatūroje. V., 1959, p. 22—23, 27, 37, 62—63, 153—155, 240—242, 247—248, 257—258 ir kt.— **Lietuviškoji** enciklo-

pedija. T. 5. K., 1937, sklt, 923, su portr.— **Litvinaitė S.** Folkloro panaudojimas P. Cvirkos prozos raštuose.—„Literatūra", 1958, t. 1, p. 35—56.— Santr. rusų k.— **Litvinaitė S.** P. Cvirkos pasakos.—„Literatūra", 1960, T. 2, p. 19—35.— Santr. rusų k.— **Liudaitis L.** P. Cvirka ir Ukmergė.—„Gimtoji žemė" (Ukmergė), 1972, balandžio 1.— **Maciejauskienė V.** Pavardės P. Cvirkos raštuose.— „Kalbos kultūra", 1973, sąs. 24, p. 49—53.— **Mačiulis J.** Motina. [Apybraiža].— Kn.: Mačiulis J. Iš dienų tėkmės. V., 1963, p. 16—28.— **Makauskas S.** Iš Petro Cvirkos žurnalistinės biografijos. [1940—1941].—„Literatūra ir menas", 1968, balandžio 30.— **Mozūriūnas V.** Mokyti taip, kaip mokė P. Cvirka.— Raštai. T. 2. V., 1971, p. 182—189.— **Nastopka K.** Lietuvių ir latvių literatūrų ryšiai. V., 1971, p. 247—249, 349—351, su iliustr.— **Račkauskas-Vairas K.** Petras Cvirka dailininkų kūryboje.—„Kauno tiesa", 1959, kovo 12, su iliustr.— **Radzevičius A.** Charakterio problema lietuvių tarybiniame apsakyme.— Kn.: Kaminskas J., Radzevičius A. Stiliaus ir charakterio problemos lietuvių tarybinėje prozoje. V., 1966, p. 155—288.— **Riškus J.** Apsakymas vaikams tarybinėje lietuvių literatūroje. [Kand. disert. autoref.]. V., 1959, p. 5—17 ir kt.— **Riškus J.** P. Cvirkos apsakymai vaikams.—„Tarybinė mokykla", 1958, Nr. 5, p. 26—31.— **Riškus J.** P. Cvirkos tarybinių apsakymų vaikams meistriškumas.—„Literatūra", 1962, t. 5, p. 5—19.—Santr. rusų k.— **Skeivys R.** P. Cvirkos gamtos bruožai.—„Literatūra", 1970, t. 13, sąs. 1, p. 43—58.— Santr. rusų ir pranc. k.— **Skliutauskas J.** Poetas ir rugiagėlė. [P. Cvirkos ryšiai su arménų rašytojais].— Kn.: Skliutauskas J. Iš arméniško sąsiuvinio. V., 1968, p. 80—101.— **Skliutauskas J.** Tautų draugystės sėklos [P. Cvirkos populiarumas tarp čiukčių ir eskimų].—„Tarybinis mokytojas", 1959, rugpjūčio 6.— **Sluckis M.** Petras Cvirka vakar ir šiandien.—„Komunistas", 1969, Nr. 3, p. 43—47.— **Sluckis M.** Žodžiai apie mokytoją.— Petras Cvirka ir vaikų literatūra.— Kn.: Sluckis M. Sunkiausias menas. V., 1960, p. 7—45.— **Šalčiūtė A.** Pirmieji P. Cvirkos kūrybiniai bandymai.—„Tarybų Lietuva", 1949, lapkričio 27.— **Šarmaitis R.** Petras Cvirka kovoje prieš hitlerinę okupaciją.—„Literatūra ir menas", 1948, gegužės 8.— **Tarybinės** lietuvių literatūros istorijos apybraiža. V., 1956, p. 114—130.— **Umbrasas K.** Gorkis ir lietuvių literatūra.— „Literatūra ir kalba", 1956, t. 1, p. 225—227, 234—235, 245—249, 253, 283, 290—294 ir kt.— **Umbrasas K.** Socialistinio realizmo formavimasis ikitarybinio laikotarpio Petro Cvirkos kūryboje.—„Literatūra ir menas", 1955, balandžio 30.— **Venclova A.** Geras darbo pavyzdys.— Petras Cvirka apie literatūrą.— Kn.: Venclova A. Laikas ir rašytojai. V., 1958, p. 378—398.— **Venclova A.** Jo vardas nemirtingas.— Kn.: Venclova A. Epochos vėjas. V., 1962, p. 181—186.— **Venclova A.** Petras Cvirka metų sriaute.—„Tiesa", 1969, kovo 13, su portr.— **Vilnonytė V.** „Liaudies fronto kurstytojas".—„Literatūra ir menas", 1972, liepos 22.— **Volskytė V.** Kūrybinio metodo problema P. Cvirkos pokario publicistikoje ir kritikoje.— Rink.: Trumpi pranešimai. [19-tos LŽŪA dėstytojų moksl. konferencijos medžiaga]. K., 1973, p. 29—30.— **Zimanas G.** Petras Cvirka — tautų draugystės ugdytojas.—„Komunistas", 1958, Nr. 5, p. 44—52.—

Zinkus J. Rašytojas-bolševikas.—„Komunistas", 1952, Nr. 4, p. 35—37.— **Žėkaitė J.** Antonas Čechovas ir lietuvių apsakymas.—„Literatūra ir kalba", 1969, t. 10, p. 43—45, 70—71, 81—102 ir kt.— **Žėkaitė J.** Lietuvių romanas. V., 1970, p. 118—123, 128—129, 185—187, 193—197 ir kt.— **Галинис В.** Выдающийся советский литовский писатель Пятрас Цвирка. М., «Знание», 1961. 32 с. (Всесоюз. о-во по распространению полит. и науч. знаний).— **Галинис В.** Рассказы Пятраса Цвирки. [Автореф. канд. дис.] В., 1953. 15 с. (Вильнюсский гос. ун-т).— **Пикчилингис Ю.** Употребление слов в переносном значении в творчестве П. Цвирки. [Автореф. канд. дис.] В., 1956. 16 с. (Вильнюсский гос. ун-т им. В. Капсукаса).— **Автобиография** [и выдержки из воспоминаний о П. Цвирке В. Петрониса, А. Венцловы, Й. Шимкуса, Ю. Палецкиса].— В кн.: Советские писатели. Автобиографии. Т. 3. М., 1966, с. 723—732, с портр.— **Балтушис Ю.** Пятрас Цвирка.— В кн.: Цвирка П. Избранные сочинения. Т. 1. В., 1952, с. 5—13.— **Банюлис В.** Демократические традиции литовской литературы в изображении трудового крестьянства.— В сб.: Партийность литературы и проблемы художественного мастерства. М., 1961, с. 228—252.— **Банюлис В.** Проблема становления социалистического реализма в литовской литературе. [Автореф. канд. дис.] М., 1961, с. 7—15.— **Большая** советская энциклопедия. Изд. 2-ое. Т. 46. М., 1957, с. 469—470, с портр.— **Бутська И.** Письменник — борец.— В кн.: Цвірка П. Земля матінка. Київ, 1969, p. 5—16.— Ukr. k. — **Венцлова А.** Пятрас Цвирка.—«Литературная газета», 1959, 12 марта, с портр.— **Зиманас Г.** Пятрас Цвирка — пламенный борец за торжество дружбы народов.—«Сов. Литва», 1960, кн. 6, с. 345—359; «Коммунист» (В.), 1958, № 5, с. 43—52.— **Зинкус Й.** Писатель-большевик.—«Коммунист» (В.), 1952, № 4, с. 38—41.— **Корсакас К.** Пятрас Цвирка.—«Сов. Литва», 1948, 4 мая.—**Кирпотин В.** Талантливый писатель-большевик.—«Литературная газета», 1947, 9 мая.— **Очерк** истории литовской советской литературы. М., 1955, с. 124—142.— **Рагуотене Г.** Певец Неманского края. [Творчество для детей].—«Детская литература», 1971, № 12, с. 18, 20.— **Ришкус Й.** Детский рассказ в советской литовской литературе. [Автореф. канд. дис.] В., 1959, с. 5—8 и др.— **Слуцкис М.** Пятрас Цвирка вчера и сегодня.—«Коммунист» (В.), 1969, № 3, с. 47—51.— **Слуцкис М.** Суровый и обаятельный талант.— В кн.: Цвирка П. Собрание сочинений. Т. 1. М., 1967, с. 5—24.— **Советские** писатели. Рек. указ. лит. в помощь самообразованию молодежи. М., 1970, с. 416—421, с портр.— **Baltuszis J.** Petras Cvirka.— Kn.: Cvirka P. Opowiadania. Warszawa, 1951, p. 5—16.— Lenkų k.— **Eesti** nõukogude entsüklopeedia. T. 1. Tallinn, 1968, p. 455, su portr.— Estų k.— **Fremdsprachige** Schriftsteller. Leipzig, 1972, p. 159.— Vok. k.— **Lexikon** der Weltliteratur. Leipzig, 1966, p. 196.— Vok. k.— **Literaturen** der Völker der Sowjetunion. Leipzig, 1967, p. 160—161.— Vok. k.— **Mały** słownik pisarzy narodów europejskich ZSRR. Warszawa, 1966, p. 56, su portr.— Lenkų k.— **Mały** słownik pisarzy świata. Wyd. 2. Warszawa, 1972, p. 122—

123.— Lenkų k.— **Macziulis J.** Domicela. (Opowiadanie z życia P. Cwirki).— „Kobieta Radziecka", 1958, Nr. 7, p. 4—5, su iliustr.— Lenkų k.— **Slownik spisovatelů národů SSSR.** Praha, 1966, p. 86.— Čekų k.— **Sluckis M.** Nasz niezapomniany nauczyciel.—„Czerwony Sztandar", 1967, 4 maja, su portr.— Lenkų k.— **Tam** gdzie malwy lśnią czerwone... Warszawa, 1973, p. 135—136, su portr.— Lenkų k.— **Wencłowa A.** Literat — komunista.—„Czerwony Sztandar", 1959, 12 marca.— Lenkų k.

ATSIMINIMAI

Atsiminimai apie Petrą Cvirką. V., „Vaga", 1969. 659 p. su iliustr.— **Būtėnas J.** Kūrybos labirintuose.—„Komjaunimo tiesa", 1969, kovo 12.— **Gražys R.** Ir nuo to neliūdna. [P. Cvirkos viešnagė Arilčiuose pas P. Maželį].—„Pirmyn" (Molėtai), 1972, birželio 24.— **Grušas J.** Detalės, kuriančios visumą.—„Kauno tiesa", 1969, kovo 12.— **Kairys A.** Klangių baladė.—„Tiesa", 1969, kovo 1, su iliustr.— **Petrulis J.** Kas mus artino... Iš atsiminimų.—„Kauno tiesa", 1969, kovo 12.— **Tilvytis T.** Toji vasara neišdils iš atminties. (1940).—„Literatūra ir menas", 1960, liepos 16.— **Venclova A.** Kaip vieną dieną.—„Jaunimo gretos", 1967, Nr. 5, p. 26, su iliustr.— **Vildžiūnas J.** Kova be atvangos. Atsiminimai. V., 1971, p. 226—229.— **Vinickis J.** Petras Cvirka Alma-Atoje.—„Literatūra ir menas", 1967, balandžio 29.— **Zienius S.** Cvirkų Domicėlė pasakoja. [D. Urbonienės atsiminimai apie P. Cvirkos vaikystę].—„Literatūra ir menas", 1971, spalio 2.— **Бутенас Ю.** В лабиринтах творчества.—«Комсомольская правда» (В.), 1969, 12 марта.— **Венцлова А.** Из воспоминаний о Пятрасе Цвирке.— В кн.: Венцлова А. Избранное. М., 1957, с. 481—515.— **Дейч А.** Пятрас Цвирка.—«Звезда», 1972, № 11, с. 191—194.— **Конторов Н.** В гостях у сестры Пятраса Цвирки. [Воспоминания сестры *П. Цвирки И.* Стяпонкявичене].—«Знамя коммунизма» (Советск—Неман), 1964, 24 мая, с ил. **Шишова З.** Чудесный взгляд.—«Сов. Литва», 1947, 25 мая.

APIE ATSKIRAS KNYGAS

„Pirmosios mišios". **Šimkus J.** Realizmo kryptimi. V., 1970, p. 94—97.— Taip pat: „Kultūra", 1929, Nr. 1, p. 53—54.— Parašas: Pr. Daugnora.— **Tilvytis T.** Petras Cvirka — poetas.—„Literatūra ir menas", 1947, gegužės 8. „Saulėlydis Nykos valsčiuje". **Boruta K.** Nykos valsčių saulėlydžiai.— Kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 2. V., 1972, p. 555—556.— Taip pat: „Trečias frontas", 1930, Nr. 3, p. 27.— **Grušas J.**—„Židinys", 1930, Nr. 8/9, p. 202—205.— **Šimėnas A.** Diogeno žibintas ir literatūros kritika.—„7 meno dienos", 1930, Nr. 58, p. 12—13.— **Šimkus J.** Realizmo kryptimi. V., 1970, p. 98—103.— Taip pat: „Kultūra", 1930, Nr. 6/7, p. 361—363.— Parašas: Pr. Daugnora.— **Venclova A.**—„Diena", 1930, birželio 22, Nr. 24, su portr.— Parašas: A. Laisvydas.

„Frank Kruk". **Judelevičius D.** Petras Cvirka satyrikas. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1958. 294 p.— Rec.: Kaminskas J. Studija apie P. Cvirkos satyrą.—„Pergalė", 1959, Nr. 3, p. 174—176.—Kirkila J. Studija apie P. Cvirkos satyrą.—„Tiesa", 1959, rugpjūčio 2.— Sprindis A. Tyrinėjant P. Cvirkos satyrą.—„Literatūra ir menas", 1958, lapkričio 22.— **Judelevičius D.** Petro Cvirkos romanas „Frank Kruk".

[Kand. disert. autoref.] V., 1957. 15 p. (Vilniaus Valst. V. Kapsuko un-tas).— **Baraitis R.**—„Tautos mokykla", 1934, Nr. 15/16, p. 310—312.— **Būtėnas J.** Komiškieji dabarties herojai.—„Lietuvos žinios", 1934, gruodžio 22, Nr. 293.— **Ivanovas P.** P. Cvirka kapitalistinės Amerikos demaskuotojas.—„Literatūra ir menas", 1951, birželio 3.— **Korsakas K.** Laiškas „Frank Kruk" autoriui.— Kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 2. V., 1972, p. 621—629.— Taip pat kn.: Korsakas K. Kritika. K., 1936, p. 214—225.— **Šimkus J.** Amerikiečio atvaizduoti Krukai.— Kn.: Šimkus J. Realizmo kryptimi. V., 1970, p. 261—265.— Taip pat: „Literatūra", 1936, Nr. 1, p. 18.— **Šimkus J.** Nuvainikuotoji romantika.— Kn.: Šimkus J. Realizmo kryptimi. V., 1970, p. 104—107.— Taip pat: „Lietuvos žinios", 1934, birželio 2, Nr. 123.— **Venclova A.** Pirmasis Petro Cvirkos romanas.— Kn.: Venclova A. Laikas ir rašytojai. V., 1958, p. 361—378.— **Venclova A.** Privatiškos skaitytojo nuomonės apie „Franką Kruką".— Kn.: Venclova A. Laikas ir rašytojai. V., 1958, p. 344—360.— Taip pat: „Kultūra", 1934, Nr. 6/7, p. 372—383, su portr.— **Venclova A.** Romanas, demaskuojantis „amerikinį gyvenimo būdą". (P. Cvirkos satyr. romano „Frank Kruk" išleidimo rusų k. proga).—„Komunistas", 1952, Nr. 12, p. 49—55.— **Zimanas G.** Demaskuojantis romanas.—„Literatūra ir menas", 1953, birželio 7.— **Юделявичюс Д.** Роман Пятраса Цвирки «Франк Крук». [Автореф. канд. дис.] В., 1957, 16 с.— **Венцлова А.** Роман, разоблачающий «американский образ жизни».—«Коммунист» (В.), 1952, № 12, с. 54—60.— **Гельбак П.** Гробовщик из Бруклина.—«Сов. Литва», 1954, кн. 1, с. 178—183.— **Зиманас Г.** Обличительный роман.—«Правда», 1953, 30 мая.— **Рябинянц Н.** Сатирический роман П. Цвирки.—«Звезда», 1953, № 6, с. 177—179.— **Юделявичюс Д.** «Роман «Франк Крук» был первоначально издан...» — В кн.: Цвирка П. Собрание сочинений. Т. 2. М., 1968, с. 583—590.

„Cukriniai avinėliai". **Miškinis A.**—„Šviesos keliai", 1935, Nr. 5, p. 313—315.— Parašas: A.M.— **Šimkus J.** Didelė dovana jaunimui. Apie vieną nedidelę knygą.— Kn.: Šimkus J. Realizmo kryptimi. V., 1970, p. 107—110.— Taip pat: „Lietuvos žinios", 1935, liepos 20, Nr. 163.— **Vaičiulaitis A.**—„Židinys", 1935, Nr. 5/6, p. 599—600.— Parašas: Aug.R.— **Žukauskas J.**—„Vairas", 1935, Nr. 7/8, p. 403—404.

„Vaikų karas". **Savickaitė E.** Cvirkos apsakymo „Vaikų karas" nagrinėjimai V klasėje.—„Tarybinė mokykla", 1960, Nr. 2, p. 26—31.

„Žemė maitintoja". **Jocaitis V.**—„Jaunoji Lietuva", 1936, Nr. 4, p. 253—255.— **Korsakas K.** Kritiko paaiškinimai. [Dėl A. Venclovos str., išsp. žurn. „Kultūra", 1936, Nr. 12].—„Kultūra", 1936, Nr. 12, p. 775—778.— Parašas: J. Radžvilas.— **Korsakas K.** Kritika. K., 1936, p. 226—245.— **Poškus K.** Buržuazinės žemės reformos kritika romane „Žemė maitintoja".—„Pergalė", 1954, Nr. 3, p. 15—24.— **Rabačiauskaitė A.** Kolektyvinio žemės darbo idėja P. Cvirkos „Žemėje maitintojoje".—„Literatūra", 1960, t. 2, p. 5—17.— Santr. rusų k.— **Ramonaitė V.** P. Cvirkos romano „Žemė maitintoja" kalbos bruožai.—„Tarybinė mokykla", 1969, Nr. 11, p. 15—18.— Bibliogr.: 5 pavad.— **Skardžius P.**—„Gimtoji kalba", 1936, sąs. 4, p. 60—62.— **Šimkus J.** Romanas apie valstietį savanorį.— Kn.: Šimkus J. Realizmo kryptimi. V., 1970, p. 111—115.— Taip pat: „Lietuvos žinios", 1935, gruodžio 23, Nr. 294.— **Vaičiulai-**

tis A.—„Židinys", 1936, Nr. 1, p. 115—118.— Parašas: Aug. Raginis.— **Venclova A.** Dar dėl „Žemės maitintojos". [Atsiliepimas į J. Radžvilo str., išsp. žurn. „Kultūra", 1936, Nr. 8/9].—„Kultūra", 1936, Nr. 12, p. 772—775.— **Vengris A.**—„Naujoji romuva", 1936, Nr. 1, p. 23.— **Баратова Л.**—«Интернациональная литература», 1937, № 12, с. 177.— **Будрис Л.** Человек, власть земли, гуманизм.— В сб.: Новый человек — новый гуманизм. М., 1969, с. 212—218.— **Живов М.**—«Литературная газета», 1939, 30 августа.— **Казарин А.** Роман о литовской деревне.—«Литературный критик», 1937, № 12, с. 241—246.— **Юделявичюс Д.**— В кн.: Цвирка П. Собрание сочинений. Т. 3. М., 1968, с. 437—445.— **Abramowicz W.**—„Prawda Wileńska", 1941, 26 stycznia.— Lenkų k.

„Meisteris ir sūnūs". **Babrauskas B.** Meisterių Lietuva.—„Vairas", 1937, Nr. 4, p. 448—452.— **Būtėnas J.** Meisterio ir siuvėjo romanas.—„Literatūros naujienos", 1937, Nr. 1/3, p. 10.— **Judelevičius D.** Petras Cvirka satyrikas. V., 1958, p. 259—262.— **Korsakas K.** Turinys ir forma.— Kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 2. V., 1972, p. 644—646.— Taip pat kn.: Korsakas K. Rašytojai ir knygos. K., 1940, p. 26—29.— **Korsakienė H.**—„Kultūra", 1937, Nr. 4, p. 252—253.— Parašas: Vl. Namikas.— **Mieželaitis E.** Pagramančio šnekutis.— Kn.: Mieželaitis E. Čia Lietuva. V., 1968, p. 242—249.— **Sruoga B.** Persikas Lietuvoj.—„Akademikas", 1937, Nr. 11/12, p. 248—255.— Parašas: S. Kapnys.— **Vaičiulaitis A.**—„Židinys", 1937, Nr. 1, p. 129—131.— Parašas: Aug. Raginis.— **Vengris A.**—„Naujoji romuva", 1937, Nr. 7, p. 166—167, su portr.— **Юделявичюс Д.**— В кн.: Цвирка П. Собрание сочинений. Т. 3. М., 1968, с. 445—453.

„Kasdienės istorijos". **Keliuotis J.**—„Naujoji romuva", 1939, Nr. 3, p. 69—70.— **Rutkūnas B.**—„Dienovidis", 1938, Nr. 10, p. 445—447.— **Šimkus J.** Nekasdieniškas literatūros faktas.—„Lietuvos žinios", 1938, gruodžio 31, Nr. 299.— Parašas: D.P.

„Apysakos apie okupantus". **Drazdauskas V.** Eiliniai didvyriai.— „Pergalė", 1944, kn. 2, p. 132—134.

„Sidabrinė kulka". **Gofman E.** Petro Cvirkos pasakos.—„Pergalė", 1943, kn. 1, p. 88—90.

„Ąžuolo šaknys". **Šimkus J.** Naujo kelio pradžia. V., 1970, p. 18—23.— **Šimkus J.** Knyga apie neturtingąjį kaimą.—„Tarybų Lietuva", 1946, liepos 7.— Parašas: P. Daugnora.— **Vengris A.** Prozos aukštumose.—„Literatūra ir menas", 1946, rugsėjo 1.— **Žilionis V.** Naujas P. Cvirkos prozos rinkinys.—„Pergalė", 1946, Nr. 1, p. 88—92.— Parašas: V. Žibintas.

„Brolybės sėkla". **Baltušis J.**—„Pergalė", 1947, Nr. 8, p. 103—106.— **Gailiūnas P.** Mokinių žodyno ugdymas.—„Tarybinė mokykla", 1952, Nr. 9, p. 29—38.

„Gruzijos širdis". **Baltušis J.**—„Pergalė", 1948, Nr. 1, p. 82—84.— **Šimkus J.** Daina apie tarybinį Kaukazą.—„Literatūra ir menas", 1947, spalio 13, su iliustr.

«Рассказы». **Кашницкий И.** Черты нового человека.—«Сов. Литва», 1948, 11 марта.

„Raštai". T. 10. **Sluckis M.** P. Cvirka — poetas apybraižininkas, literatūros kritikas.—„Pergalė", 1952, Nr. 11, p. 104—113.

«Чудесный родник». **Марченко А.** «Муха Цокотуха» и литературный ДДТ.—«Литературная газета», 1973, 29 августа.

„Raštai". T. 11. **Ambrasas K.** Petro Cvirkos publicistika.—„Komjaunimo tiesa", 1953, gruodžio 13.— **Galinis V.** Kovingos publicistikos pavyzdys.—„Literatūra ir menas", 1954, sausio 1.— **Karosas J.** Patriotinė publicistika.—„Tiesa", 1954, balandžio 7.— **Zimanas G.** Kovinga publicistika.—„Komunistas", 1954, Nr. 3, p. 46—52.— **Зиманас Г.** Боевая публицистика.—«Коммунист» (В.), 1954, № 3, с. 48—54.

„Mikučio vargai". **Auryla V., Savickaitė E.** Kūrinio veikėjo charakterio dinamiškas aiškinimas VI klasėje.—„Tarybinė mokykla", 1969, Nr. 12, p. 14—18; 1970, Nr. 1, p. 17—23.— **Riškus J.** Cvirkos kūryba vaikams.—„Pergalė", 1958, Nr. 5, p. 171—174.

«Сахарные барашки». **Ростовцева И.**—«Детская литература», 1970, № 9, с. 70—71.

„Raštai". T. 12. **Kaminskas J.**— Kn.: Kaminskas J. Literatūros kryžkelėse. V., 1968, p. 142—148.— **Rabačiauskaitė A.** Šviesus didžiojo rašytojo kūrybos puslapis.—„Literatūra ir menas", 1956, lapkričio 3.

„Raštai". T. 13. **Grigoraitis Z.** Žmogaus ir kūrėjo minties dokumentai.—„Literatūra ir menas", 1957, birželio 22.

«Собрание сочинений». **Бучис А.** Верность жизненной правде.—«Сов. Литва», 1969, 11 марта.

APIE TEATRO PASTATYMUS

„Žemė maitintoja" LTSR Akad. dramos teatre. **Girdzijauskaitė A.** Inscenizacija LTSR akademiniame dramos teatre.— Leid.: Iš lietuvių kultūros istorijos. T. 5. V., 1968, p. 195—198.— **Guobys A.** Jonas Kavaliauskas. V., 1970, p. 33—39.— **Sluckis M.**—„Švyturys", 1950, Nr. 6, p. 16—17, su iliustr.— **„Tiesa"**, 1950, balandžio 6.

Tauragės liaudies teatre. **Kernagis A.** „Žemė maitintoja" Tauragėje.—„Literatūra ir menas", 1968, birželio 8, su iliustr.

„Lakštingala" LTSR Akad. dramos teatre. **Gureckienė J., Iešmantas G.**— „Tarybinis mokytojas", 1959, balandžio 5.— **Josadė J.** Kūriniai ar jų šešėliai.—„Tiesa", 1959, gegužės 17, su iliustr.

Opera „Frank Kruk" Kauno Valst. muzikiniame teatre. **„Frank Kruk".** 4 v. su prologu satyr. opera P. Cvirkos romano motyvais. [Programa ir str. Iliustr. A. Vitkauskas]. K., 1959. 16 p. (Kauno Valst. muz. teatras).— **Venckus V.** Naujas pas mus žanras muzikinė satyra.— Kn.: Lietuvių nacionalinė opera. V., 1960, p. 98—104.— **Vyliūtė J.**— Leid.: Iš lietuvių muzikinės kultūros istorijos. Kn. 3. V., 1967, p. 237—246.

„Meisteris ir sūnūs" LTSR Akad. dramos teatre. **Girdzijauskaitė A.** Pagramančio amatininkai scenoje.—„Tiesa", 1966, vasario 27.— **Jaslūnas A. P.** Cvirka įžengė į sceną.—„Komjaunimo tiesa", 1966, vasario 4.— **Lapinas R.** Dialogai su menu.—„Švyturys", 1966, Nr. 3, p. 26.— **Rostovaitė T.** Drama ir šokis.—„Literatūra ir menas", 1966, vasario 19.— **Menchén G.** Oratorische Poesie und dramatische Moritad. [Gastrolės VDR].—"Theater der Zeit", 1973, Nr. 3, p. 6—7, su iliustr.— Vok. k.

Algimantas ČEKUOLIS (g. 1931)

Prozininkas, publicistas.

Gimė 1931.XI.10 Panevėžyje mokytojų šeimoje. 1948 baigė Vilniaus darbininkų jaunimo vid. mokyklą, 1953 Maskvos M. Gorkio pasaulinės literatūros institutą. 1953—55 dirbo „Tiesos" ir „Literatūros ir meno" redakcijose, 1957—58 žurn. „Žvaigždutė" ir „Moksleivis" ats. sekretorius. 1958—60 Lietuvos Kino studijos scenarijų skyriaus viršininkas. 1953—64 su pertraukomis dirbo jūrininku žvejybos laivuose, 1963—64 tarybiniame žvejybos laivyne Kuboje. 1964—67 TSRS Žuvininkystės m-jos atstovybės Kuboje darbuotojas. 1966 baigė Dž. Rido kalbų akademiją Havanoje. 1969 APN korespondentas Kanadoje, nuo 1975 Portugalijoje. TSKP narys nuo 1958. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1959.

Apybraižas ir apsakymus spausdina nuo 1946. Pirmoji knyga, kelionių apybraiža „Per tris vandenynus", 1957. Pirmasis apsakymų rinkinys „Perkūnas netrenkia į laivą" 1959. Lietuvos komjaunimo premija už apsakymą „Maratono bėgimas". Rašo publicistinius straipsnius. 1968—69 „Literatūroje ir mene" spausdino tarptautines apžvalgas („Rašytojo komentarai"). Parašė scenarijų dokum. filmui „Į Atlantą" (1954), vienas men. filmo „Gyvieji didvyriai" (1960) scenarijaus autorių.

Yra išvertęs V. Blažeko, A. Morua kūrinių.

I

KŪRYBA

KNYGOS

☐ **Per tris vandenynus.** [Kelionių apybraiža]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1957. 173 p. su iliustr.

☐ **Perkūnas netrenkia į laivą.** [Apsakymai. Iliustr. L. Pučkoriūtė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1959. 204 p. su iliustr.

Turinys: Toli, Barenco jūroje.— Mina.— Iniciatyvos laisvė.— „SP".— Žvejų laimė.— Perkūnas netrenkia į laivą.—„Janinos" žuvimas.— Svetimame uoste.— Trepangų medžiotojai.— Maratono bėgimas.

☐ **Tylos takais.** [Kelionių apybraižos. Iliustr. A. Skliutauskaitė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1960. 197 p. su iliustr.

Turinys: Tylos takais.— Tolimajame plaukiojime.— Per linguojantį ledą.

☐ **Noriu grįžti į Kubą.—[Dvi rožės jūrininkams].** Kelionių apybraižos. V., „Vaga", 1965. 208 p. su iliustr.

☐ **Legionierius.** [Apysaka]. V., „Vaga", 1971. 254 p.

* * *

□ **Keturi žiemos vėjai.** Pasaka. [Iliustr. M. Ladigaitė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1963. 53 p. su iliustr.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

□ **Dobilų lauke.** [Apsakymas].— Rink.: Draugai. V., 1952, p. 141—157.

□ **Žmonės jūroje.** [Dokum. pasakojimai].—„Moksleivis", 1961, Nr. 12, p. 38—45, su iliustr.

□ **Vyriškas žaidimas.** [Apsakymas].— Rink.: Lietuvių tarybinė novelė. V., 1969, p. 329—343.
Taip pat 1971 leid.

KITOMIS KALBOMIS

RUSŲ KALBA

□ **Далеко в Баренцовом море.** Рассказы. Пер. с литов. [Б. Залесская, Г. Герасимов и др. Ил. М. Е. Новиков]. М., «Сов. писатель», 1961. 206 с. с ил.

Содерж.: Далеко в Баренцовом море.— Мина.— Рыбацкое счастье.— И молния не ударит в судно.— Гибель «Янины».— Свобода инициативы.— Охотники за трепангами.— Марафонский бег.— Тропами тишины.

□ **Авторитет бригадира Пятраса.** Рассказ. [Ориг. загл.: „Dobilų lauke"].— «Молодой колхозник», 1953, № 10, с. 11—13, с ил.

□ **16000 километров на рыболовных судах.** [Путевые заметки].—«Вокруг света», 1956, № 2, с. 20—24; № 3, с. 26—30.

□ **Остров двух.** Рассказ. [Ориг. загл.: „Vyriškas žaidimas"].—«Сов. Литва», 1962, кн. 8, с. 81—102.

□ **Две розы для моряков.** Очерк. Авториз. пер. с литов. В. Чяпайтиса.— «Дружба народов», 1963, № 10, с. 186—204.

□ **На границе Карибского моря.** Докум. повесть. Авториз. пер. с литов. В. Чяпайтиса.—«Дружба народов», 1964, № 12, с. 185—221.

□ **В списке ты первый.** Отр. из повести «Легионер».—«Сов. Клайпеда», 1971, 17 ноября.

KITŲ TSRS TAUTŲ IR UŽSIENIO KALBOMIS

□ **„SP".** [Apsakymas].—„Bērnība", 1958, Nr. 19, p. 14—17, su iliustr.— Latvių k.

□ **Brīva iniciatīva.** [Iniciatyvos laisvė. Apsakymas].—„Padomju Jaunatne", 1958, 21. decembrī.— Latvių k.

□ **Maratona skrējiens.** [Maratono bėgimas. Apsakymas].—„Liesma", 1960, Nr. 11, p. 10—14.— Latvių k.

□ **Vīrišķīga spēle.** [Vyriškas žaidimas. Apsakymas].—„Liesma", 1970, Nr. 7, p. 18—21.— Latvių k.

□ **Пеиря «Яниней».** [„Janinos" žuvimas. Apsakymas. Vertė B. Vlestarus].— Rink.: Новела советикэ литуаниянэ. Кишинэу, 1961, p. 88—97.— Mold. k.

□ **The cold Barents sea.** [Šaltoji Barenco jūra. Apsakymas. Orig. antr.: „Toli Barenco jūroje"].— Rink.: Dialogue at sea. M., 1969, p. 235—251.— Anglų k.

Čekuolio apsakymų ir apybraižų dar yra išversta į estų ir gruzinų kalbas.

II
LITERATŪRA

Čekuolis A. [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 516—517, su portr.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (6 pavad.), p. 595.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 4. V., 1968, p. 872—873.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 321.— **Saja K.** Romantika dygliuota.—„Jaunimo gretos", 1967, Nr. 6, p. 12, su portr.— **Чекуолис А.** Жизнь и книги. [Высказывание писателя о своей творческой работе].—«Дружба народов», 1965, № 7, с. 238—239.— **Szejnbergas M.** Oczarowany morzem.— „Czerwony Sztandar", 1968, 6 kwietnia, su iliustr.— **Lenkų k.**

APIE RINKINIUS IR ATSKIRUS KŪRINIUS

„Iniciatyvos laisvė". **Kačiulis J.**—„Literatūra ir menas", 1956, kovo 17.

„Per tris vandenynus". **Bulota J.** Žvejybos kateriu per ledjūrį.— „Pergalė", 1958, Nr. 3, p. 176—179.— **Pikelis S.** Šiaurės romantika.—„Literatūra ir menas", 1958, balandžio 26.

„Perkūnas netrenkia į laivą". **Česnulevičiūtė P.** Apie paprastus darbus ir didelius žmones.—„Pergalė", 1959, Nr. 10, p. 184—187.— **Kašauskas R.** Situacija ir charakteris.—„Literatūra ir menas", 1959, spalio 24.— **Lankutis J.** Naujo mūsų literatūros raidos etapo bruožai.—„Literatūra ir kalba", 1961, t. 5, p. 60—61.— **Miliūnas V.** Knyga apie jūrą ir žmones.—„Vakarinės naujienos", 1959, birželio 3.— **Pakalniškis R.** Žinant ir tikint.—„Tiesa", 1959, rugpjūčio 12.— **Pocius A.** Startas didelei kelionei.—„Komjaunimo tiesa", 1959, liepos 14.— **Tomonis S.**—„Kauno tiesa", 1959, birželio 13.— **Милюнас В.** Книга о море и людях.—«Вечерние новости», 1959, 3 июня.— **Поцюс А.** Старт на широкой дороге.—«Комсомольская правда» (В.), 1959, 14 июля.— **Darba** dzīvē radīts stāstu krājums.—„Karogs", 1959, Nr. 12, p. 150—151.— Latvių k.

„Tylos takais". **Aleksa O.** Tolių šaukimui paklusus.—„Literatūra ir menas", 1960, balandžio 23.

„Vyriškas žaidimas". **Radaitis V.** „Didysis" ir „mažasis".— Kn.: Radaitis V. Pagrindinė kryptis. V., 1961, p. 117.

«Далеко в Баренцовом море». **Раудялюнас Й.** Когда зовут дали.—«Сов. Литва», 1962, 11 января.

„Noriu grįžti į Kubą". **Bieliauskas Alf.** Laiškai Martynui M.—„Švyturys", 1965, Nr. 10, p. 24.— Parašas: **A. Klevas.**— **Dovydaitis J.** Kelionių romantika.—„Literatūra ir menas", 1965, rugpjūčio 14.— **Kobeckaitė H.** Rašytojo ir jūrininko akimis.—„Kauno tiesa", 1965, gegužės 23.
„Legionierius". **Girčys V.** Tarp sava ir svetima.—„Pergalė", 1971, Nr. 11, p. 167—169.— **Амбрасас К.** Цена преступления.—«Сов. Литва», 1971, 7 августа.

Petronėlė ČESNULEVIČIŪTĖ (g. 1925)

Dramaturgė, literatūros istorikė ir kritikė. LTSR nusipelniusi dėstytoja (1975).

Gimė 1925.II.23 Perlojos k. (Varėnos r.). Baigusi Alytaus gimnaziją, iki 1945 dirbo Perlojos pradžios mokykloje. 1949 baigė Vilniaus Pedagoginį institutą (lietuvių kalbos ir literatūros spec.) ir Vilniaus Valst. dramos teatro studiją. 1949—53 Šiaulių Mokytojų instituto dėstytoja, Lietuvių kalbos ir literatūros katedros vedėja. 1953—63 LTSR MA Lietuvių kalbos ir literatūros instituto mokslinė bendradarbė (1954—57 aspirantė). 1954—57 dėstė lietuvių literatūrą Vilniaus Pedagoginiame institute. Nuo 1963 Vilniaus universiteto Lietuvių literatūros katedros dėstytoja, docentė, 1965—67 katedros vedėja. TSKP narė nuo 1953. Filologijos kandidatė (1959, „Lazdynų Pelėdos kūryba. Iki pirmojo pasaulinio karo").

Dramaturgijoje reiškiasi nuo 1959. B. Dauguviečio premija už pjesę „Vienas epizodas" (1960) ir už pjeses „Jų pirmoji diena" ir „O debesys plaukia ir plaukia" (1963). Pjesė „Giesmė apie Strazdą" 1963 pastatyta Lietuvos televizijos ir radijo teatre. Parašė keletą „Lietuvių literatūros istorijos" (4 t., 1957—68) skyrių, išspausdino recenzijų, straipsnių apie lietuvių rašytojus, dramaturgiją, literatūros dėstymo metodiką, išleido knygų mokykloms.

I
GROŽINĖ KŪRYBA

PJESĖS

□ **Kaltininkai.—[Vienas epizodas].** Pjesės jaunimo saviveiklai. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1959. 143 p.

□ **Jų pirmoji diena.** 3 v., 7 pav. pjesė. V., LTSR Liaud. meno rūmai, 1961. 78 p. (Pjesės meno saviveiklai).— Išsp. daugin. prietaisu.

□ **O debesys plaukia ir plaukia...** 3 v., 5 pav. pjesė. V., LTSR Liaud. meno rūmai, 1964. 48 p.

LITERATŪROS MOKSLAS IR KRITIKA

APIE LAZDYNŲ PELĖDOS KŪRYBĄ

☐ **Lazdynų Pelėdos kūryba.** (Iki pirmojo pasaulinio karo). [Kand. disert. autoref.]. V., 1959. 16 p. (Vilniaus Valst. V. Kapsuko un-tas).

☐ **Dvaro ir kaimo prieštaravimų vaizduotoja.** (Ryšium su Lazdynų Pelėdos „Raštų" septyniatomio pasirodymu).—„Pergalė", 1958, Nr. 2, p. 121—137.

☐ **Kai kurie Lazdynų Pelėdos kūrybos literatūrinės formos klausimai.**—„Tarybinė mokykla", 1958, Nr. 11, p. 23—28.

☐ **Lazdynų Pelėdos kūryba.** (Iki pirmojo pasaulinio karo).—„Literatūra ir kalba", 1962, t. 6, p. 79—201.— Bibliogr. išnašose.

☐ Творчество **Лаздину Пеледа.** (До первой мировой войны). [Автореф. канд. дис.] В., 1959. 16 с. (Вильнюсский гос. ун-т им. В. Капсукаса).

KITAIS KLAUSIMAIS

☐ Lietuvių literatūros istorija. T. 2, 4. V., 1958—1968.

T. 2. Kapitalizmo epocha. (1861—1917). Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1958. 914 p.

Skyrius: **Pranas Vaičaitis.** P. 159—174.

T. 4. Tarybinis laikotarpis. (1940—1967). „Mintis", 1968. 927 p. su iliustr. Skyriai ir poskyriai: **Vincas Žilionis.** P. 373—377.— **Aleksandras Gudaitis-Guzevičius.** P. 378—401.— **Valerija Valsiūnienė.** P. 487—497.— **Augustinas Gricius.** P. 652—664.

Be to, XI, XVII, XXVII skyriuose panaudota ir P. Česnulevičiūtės parengta medžiaga.

* * *

☐ **Antano Baranausko poema „Anykščių šilelis".**—„Tarybinis mokytojas", 1955, sausio 20.

☐ **A. Vienuolio „Paskenduolė".**—„Tarybinis mokytojas", 1955, spalio 6, 13, 24.

☐ **Meninės apybraižos klausimu.**— Rink.: Literatūros klausimai. V., 1956, p. 92—112.

☐ **Pranas Vaičaitis.**— Kn.: Vaičaitis P. Rinktinė. V., 1956, p. 3—12.

☐ **Vinco Krėvės apsakymas „Skerdžius".**—„Tarybinis mokytojas", 1958, rugpjūčio 24.

☐ **A. Gudaičio-Guzevičiaus romanas „Kalvio Ignoto teisybė".**—„Tarybinis mokytojas", 1958, rugsėjo 14.

☐ **V. Mykolaičio-Putino romanas „Altorių šešėly".** Turinio ir formos klausimai dėstant literatūrą.—„Tarybinis mokytojas", 1958, spalio 23.

☐ **Dabarties konfliktas ir jo vaizdavimas.**— Rink.: 1958 metų lietuvių tarybinė literatūra. V., 1959, p. 88—102.

☐ **B. Sruogos „Apyaušrio dalia".**—„Tarybinis mokytojas", 1959, lapkričio 15.

☐ **Pastabos apie 1961 metais išleistas pjeses.**—„Literatūros ir meno metraštis", 1962, p. 122—127.

☐ **Gabrielė Petkevičaitė-Bitė.**— Kn.: Petkevičaitė-Bitė G. Raštai. T. 1. V., 1966, p. 11—48.

☐ **Šatrijos Ragana.**— Kn.: Šatrijos Ragana. Irkos tragedija. V., 1969, p. 5—24.

☐ **Juozas Tumas-Vaižgantas.**—„Tiesa", 1969, rugsėjo 20, su portr.

☐ **Dramos kūrinių analizė vidurinėje mokykloje.** [Metod. medžiaga. Su red. prierašu].—„Tarybinė mokykla", 1970, Nr. 12, p. 19—25.— Bibliogr.: 8 pavad.

☐ **Dramaturgijos žanrai.** [Metod. medžiaga].—„Tarybinė mokykla", 1971, Nr. 1, p. 21—26.— Bibliogr.: 23 pavad.

☐ **Kazio Binkio drama „Generalinė repeticija".** [Metod. medžiaga].—„Tarybinė mokykla", 1971, Nr. 3, p. 22—25.

☐ **Žemkalnis ir teatras.**— Kn.: Landsbergis-Žemkalnis G. Raštai. V., 1972, p. 3—14.

☐ **Melpomenės riteris.** [G. Landsbergis-Žemkalnis].—„Kultūros barai", 1972, Nr. 1, p. 62—64, su portr.

☐ **Rašytojo ištikimybė liaudžiai.** A. Vienuolio 90 m. gimimo sukakties proga.—„Komunistas", 1972, Nr. 4, p. 49—53.— Bibliogr. išnašose.

☐ **Moteris sūpuoklėse.** [M. Mironaitė].—„Tarybinė moteris", 1973, Nr. 4, p. 8—9, su portr.

☐ **Антанас Страздас — человек и поэт.**—«Вопросы литературы», 1970, № 8, с. 246—248.

О монографии В. Ванагаса «Антанас Страздас».

☐ **Шатриёс Рагана и ее проза.**— В кн.: Шатриёс Рагана. Иркина трагедия. В., 1972, с. 232—235.

☐ **Верность писателя народу.** [К 90-летию со дня рождения А. Венуолиса].—«Коммунист» (В.), 1972, № 4, с. 51—54.— Библиогр. в подстроч. примеч.

☐ **Kobieta na huśtawce.** [M. Mironaitė].—„Kobieta Radziecka", 1973, Nr. 4, p. 8—9, su portr.— Lenkų k.

II
LITERATŪRA

Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 326.— **Sprindis A.** Mokslininkė, pedagogė, rašytoja.—„Tarybinė moteris", 1966, Nr. 9, p. 2 (viršš.) — 1, su portr.— **Sprindis A.** Uczona, pedagog, pisarz.—„Kobieta Radziecka", 1966, Nr. 9, p. 2 (viršš.) — 1, su portr.— Lenkų k.

APIE ATSKIRUS KŪRINIUS

„K a l t i n i n k a i". **Lankutis J.** Nauja dramaturgė.—„Pergalė", 1960, Nr. 6, p. 174—177.— **Pakalniškis R.** Pjesių herojai — kovotojai.—„Literatūra ir menas", 1960, rugpjūčio 6.

„J ų p i r m o j i d i e n a". **Lankutis J.** Literatūra ir humanistiniai idealai. V., 1963, p. 109—110.

„L a z d y n ų P e l ė d o s k ū r y b a". **Jovaišas A.** Platus tyrinėjimų baras.— „Literatūra ir menas", 1963, balandžio 6.— **Vaitiekūnienė A., Rasimavičius A.** Reikšmingas lituanistinis leidinys.—„Pergalė", 1963, Nr. 3, p. 170—171.— **Zalatorius A.** Mokytoją dominanti medžiaga lituanistiniame leidinyje.—„Tarybinė mokykla", 1963, Nr. 1, p. 40—41.

Sofija ČIURLIONIENĖ-KYMANTAITĖ (1886—1958)

Dramaturgė, prozininkė, poetė, literatūros kritikė, publicistė. LTSR nusipelniusi meno veikėja (1954). Gimė 1886.III.13 Joniškyje bežemio bajoro šeimoje. Mirė 1958.XII.1 Kaune, palaidota Petrašiūnų kapinėse.

Mokėsi privačiai Gargžduose, Šiauliuose, Palangoje, Peterburge, 1904 gimnaziją baigė Rygoje. 1904—07 studijavo filosofiją Krokuvos universitete. 1909 ištekėjo už M. K. Čiurlionio. 1910—14 dėstė Kauno „Saulės" mokytojų kursuose, 1915—18 mokytojavo Voronežo lietuvių gimnazijoje. 1918—19 gyveno Vilniuje, nuo 1919 Kaune. Laikėsi oficialiosios buržuazinės ideologijos, tačiau daugelį buržuazinės visuomenės gyvenimo reiškinių vertino kritiškai. 1925—38 Kauno universitete dėstė lietuvių kalbą ir lietuvių kalbos dėstymo metodiką. Nuo 1929 buržuazinės Lietuvos vyriausybės delegacijos Tautų Sąjungoje narė. Prisidėjo prie tarptautinių moterų organizacijų veiklos. 1933—34 redagavo žurn. „Gimtoji kalba". Nuo 1938 pensininkė.

Kūrinius pradėjo spausdinti 1905 (eilėraštis proza „Palangos jūra"— „Lietuvių laikraštyje"). 1910 literatūros kritikos knyga „Lietuvoje". Rašė eilėraščius, tautosakines poemas, dramos kūrinius, apsakymus, apysakas, tarmiškus monologus, buvo pradėjusi rašyti romanus „Bundanti žemė" ir „Žemaitiška poema", išspausdino literatūros kritikos ir literatūros istorijos straipsnių, etiudų, recenzijų, paskelbė memuarų; išvertė užsienio rašytojų kūrinių. Tarybiniais metais rašė naujus bei tobulino ankstesniuosius kūrinius. LTSR Rašytojų s-gos narė nuo 1940.

Čiurlionienės-Kymantaitės pjesės statytos įvairių teatrų scenose. 1914 Šiaulių „Varpo" teatro d-ja pastatė 1 v. vaizdelį „Kalinys". Pjesė „Pinigėliai" pastatyta Vilniaus teatro studijos Kaune (1920), Vilniaus Scenos mėgėjų teatre (1938), Šiaulių Dramos teatre (1953), „Aušros sūnūs" Valstybės teatre Kaune (1923), „Pasiutusi veidmainystė" Valstybės teatre Kaune (1932), „Riteris budėtojas" Valstybės teatre Kaune (1934), „Septyni broliai" Latvių nacionaliniame teatre (1934), „Dvylika brolių, juodvarniais laksčiusių" Valstybės teatre Kaune (1934), Šiaulių Dramos teatre (1933, 1975), Kauno Dramos teatre (1959), Klaipėdos Dramos teatre (1961).

Bendradarbiavo almanachuose ir rinkiniuose: „Gabija", „Pirmasai baras", „Aukštyn", „Lopšelis", „Lietuvos vaikas", „Žemaičiai"; periodikoje: „Aušrinė", „Baras", „Dabartis", „Gimtoji kalba", „Kūrybos keliais", „Lietuva", „Lietuvių laikraštis", „Lietuvos žinios", „Moteris

ir pasaulis", „Motina ir vaikas", „Mūsų žinynas", „Naujoji romuva", „Raštai", „Santara", „Skaitymai", „Šviesos keliai", „Švietimo darbas", „Vairas", „Vilniaus žinios", „Viltis", „Vyturys" ir kt.
Pasirašinėjo: *A.S.Č., K.S., Pragiedrulis, S.Č., S.Č.K., S.K., S.K.Č., Sofija, Z.K.*

I
GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

□ **Rinktiniai raštai.** T. 1—3. [Iliustr. A. Kučas]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1956.

T. 1. [Poemos. Aut. žodis, p. 3—10]. 412 p. su portr.

Turinys: Giria žalioji.— Vingurgurklė. [Pirmoji publ.: „Literatūra ir menas", 1945, birželio 24].— Ežerai.— Mūsų jauja. [Ištr.: „Pergalė", 1955, Nr. 6].— Vaiva.

T. 2. [Dramaturgija]. 415 p. su portr.

Turinys: Dvylika brolių juodvarniais laksčiusių.— Kuprotas oželis.— Pinigėliai.— Vilos puošmena.— Didžioji mugė.

T. 3. [Baig. str. J. Kličiaus]. Pieš. D. Zubovaitės. 332 p. su portr.

Turinys: Šventmarė. *[Apysaka].*— *Apsakymai:* Doras... išmintingas... taktingas; Šliomė apgautas, bet patenkintas; Nėra ko gailėtis; Mergišius.— *Žemaitiški pasipasakojimai:* Najiesi — nadėktousi arba selekcėjė kaštauns dākts; Kažėkas pasėgadėna; Keliuonė į Šiaulius; Kāp Pelelis moukslus ejė...; Naėštėžosi Pranė; Pelicėjė kompelninkė; Dolpės Dėdgalvi atsėmėnėmā; Dolpės ėr Dzėduoriaus laiškā.

□ **Pasipasakojima. (Kelióni y Šiaulius.— Neištižusi Prani.— Kap Pelelis moksla eji...— Neiesi — nediktousi).** [Vaizdeliai žemaičių tarme]. V., 1913. 14 p.

□ **Kalinys.** (Tikras Lietuvos istorijos atsitikimas). [Pjesė]. Skiriamas jaunuomenei vaidinti. V., 1919. 8 p.

□ **Dolpelis ministerijoje tarnauja.** Monologas ir laiškai. (Satyra). Tilžė, O. Mauderodės sp., 1920. 23 p.

□ **Komedijos. Pinigėliai.— Karalaitė Tikroji Teisybė.— Gegužis.— Kuprotas oželis.** Tilžė, „Švyturys", Jagomasto sp. „Lituania", 1920. 155 p.

□ **Aušros sūnūs.** 4 v. drama. K., 1926. 114 p.

Pirmoji publ.: „Lietuva", 1926, gegužės 26—29, 31; birželio 2, 4, 6—8, 10, 11, Nr. 114—118, 120—124, 126—127.

□ **Šventmarė.** [Apysaka. Iliustr. V. Petravičius]. K., 1937. 297 p. su iliustr. Taip pat: V., „Vaga", 1969. 183 p. (Iliustr. K. Juodikaitis).

Ištr.: „Moteris ir pasaulis", 1937, Nr. 1.

□ **Pinigėliai.** 3 v., 4 pav. komedija. K., LTSR Valst. l-kla, 1941. 150 p.

* * *

□ **Vaikų teatras. Komedijėlės: Cyp... cyp... cyp...— Miau... miau... miau...— Grybų barnis.— Barbutė piemenėlė.** V., „Žaibo" sp., 1918. 31 p.

□ **Dvylika brolių juodvarniais laksčiusių.** Vaikams vaidinti 4 pav. pasaka.

[Baig. str.: „Apie juodvarnių pastatymą", p. 107—111. Iliustr. V. K. Jonynas]. K., 1932. 111 p. su iliustr.
Taip pat: K., Valst. grož. lit. l-kla, 1945. (Iliustr. K. Petrikaitė-Tulienė).

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **Klaidžiojau po didžią žalią girę...** [Vaizdelis].—**Vėlė kibirkštėlė.** [Eilėraštis].— Rink.: Gabija. Krokuva, 1907, p. 33—34, 42—43.
☐ **Keletas lapelių iš atrasto mokytojos dienyno.** [Apsakymas].—„Viltis", 1908, sausio 25; vasario 20; kovo 7, Nr. 11, 22, 29.
☐ **Kelionė po Lietuvą su pikčiuku.** [Satyr. apysaka].—„Viltis", 1908, spalio 15, 17, 19, 24, 26, 29; lapkričio 5, 7, 9, 12, Nr. 120—122, 124—126, 128—131.
☐ **Pasaka.**—„Viltis", 1909, gegužės 17; birželio 28; liepos 1, Nr. 56, 73, 74.
☐ **Poetas.** [Apsakymas].—„Vairas", 1914, Nr. 15, p. 12—13; Nr. 17/18, p. 13—14.
☐ **[Eilėraščiai].— Jūra.** [Poema padavimas].— Rink.: Pirmasai baras. V., 1915, p. 35—39, 111—125.
☐ **Prisikėlimo pasaka.— Nėra ko gailėtis.** [Apsakymai].—Rink.: Aukštyn. Moterų kūrybos almanachas. K., 1930, p. 142—149.
☐ **Mokykloje.** Fragm. iš romano „Bundanti žemė".—„Raštai", 1940, Nr. 1, p. 90—91.
☐ Lietuvių poezija. T. 1. V., 1967, p. 366—369.
Taip pat 1969 leid.
☐ [**Eilėraščiai** periodikoje]: „Skaitymai", 1921, kn. 3, p. 17—19; kn. 10, p. 99—100; 1922, kn. 14, p. 88—90.
☐ [**Trumpi** apsakymai ir vaizdeliai periodikoje]: „Skaitymai", 1921, kn. 2, p. 67—69.—„Vairas", 1914, Nr. 1, p. 9—10; Nr. 4, p. 10—12; 1915, Nr. 9, p. 131—132.—„Viltis", 1907, spalio 24; gruodžio 23, Nr. 10, 35; 1908, balandžio 13, Nr. 44; 1909, kovo 29, Nr. 36.

* * *

☐ **Riteris budėtojas.** [Pjesė]. 2-as pav.— Rink.: Lietuvos vaikas. 1924—1934. K., 1934, p. 91—92.

☐ **Vyturio atsisveikinimas.** Iš „Vaikų kampelio" radiofone. [Scenos vaizdelis].—„Vyturys", 1935, Nr. 7/8, p. 7—10.

LITERATŪROS KRITIKA, PUBLICISTIKA. ATSIMINIMAI. LAIŠKAI

KNYGOS

☐ **Lietuvoje.** (Kritikos žvilgsnis į Lietuvos inteligentiją). V., J. Zavadskio sp., 1910. 56 p.— Išleista kartu su: Čiurlionis M. K. Apie muziką.
☐ **Iš mūsų literatūros.** [Straipsniai. Įv. žodis, p. 3—4]. K., S. Banaitis, 1913. 196 p.
Turinys: *Apie dainas:* Rhesą besklaidant; Ožkabalių dainos; Svotbinė rėda; Raudos.— Kun. Antanas Strazdas.— Kristijonas Duonelaitis.— Dionizas Poška.— Simanas Daukantas.— Vyskupo Mot. Valančiaus auklėjimo principai.— Anykščių šilelis.— „Aušra". Pirmieji lietuvių atgijimo žingsniai.— Vincas Pietaris.— Pirmasis dailiosios literatūros apsireiškimas „Varpe".— Vincas Kudirka.— Vaičaičio lyrika.

☐ **Lietuvių literatūros istorijos konspektas.** Voronežas, Kultūros ir švietimo sekcija, „Lietuvių" sp., 1918. 50 p.

☐ **Lietuvių literatūros istorijos konspekto chrestomatija.** Sutaisė S. Čiurlionienė (Kymantaitė). Voronežas, Kultūros ir švietimo sekcija, „Lietuvių" sp., 1918. 89 p.

STRAIPSNIAI

☐ **Vienužis—Maironis—Vaičaitis.**—„Vilniaus žinios", 1906, gruodžio 20—22, Nr. 284—286.— Parašas: Z. Kymuntaitė.— Taip pat kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 380—383.

☐ **Žemaičiai.**—„Viltis", 1908, kovo 21, Nr. 35.

Žemaičių istorija ir literatūra.

☐ **„Litwa".**—„Viltis", 1908, balandžio 4, Nr. 41.— Parašas: S.K.

M. Remerio knygos recenzija.

☐ **Liuosos mintys.** (Dailės troškimas žmonių dvasioje).—„Viltis", 1909, sausio 30; vasario 1, Nr. 12, 13.

Apie meno paskirtį.

☐ **Keli žodžiai apie Lazdynų Pelėdą.**—„Viltis", 1909, balandžio 19, Nr. 44.

☐ **Kas ir kaip skaityti.** Dainos poezija. [Rekomend. literatūros sąrašas].— Kn.: Rimka A., Čiurlionienė S., Avižonis P. Skaitymo vadovėlis. V., 1911, p. 1—15, atsk. pag.— Parašas: S.Č.

☐ **Vydūno „Prabočių šešėlius" beskaitant.**—„Aušrinė", 1911, Nr. 5, p. 16—21.

☐ **Mūsų kalbos stovis ir jos reikalai.**—„Lietuvos žinios", 1911, liepos 19, 21, Nr. 82, 83.

☐ **Dailės prasmė gyvenime.**—„Viltis", 1913, balandžio 26, 28; gegužės 3, Nr. 47, 48, 50.

☐ **Žemaitės raštai.**—„Viltis", 1913, birželio 21, Nr. 71.— Taip pat kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 394—397.

☐ **Sudrumsta ramybė.**—„Baras", 1925, kn. 2, p. 73—77.

Apie P. Vaičiūno pjesę ir jos pastatymą Kauno Valst. teatre.

☐ **Apie vertimus.**—„Gimtoji kalba", 1933, sąs. 2, p. 17—20; sąs. 4, p. 51—53; sąs. 8, p. 115—117.

☐ **Vaižgantas — plastanti širdis.**—„Akademikas", 1934, Nr. 8, p. 155—156, su portr.

☐ **Vaikų kalba.**—„Gimtoji kalba", 1938, sąs. 4, p. 49—51.

☐ **Žemaitę atsimenu...**—„Literatūra ir kalba", 1972, t. 12, p. 354—358.

☐ **Iš atsiminimų apie M. K. Čiurlionį.**— Kn.: Čiurlionis M. K. Apie muziką ir dailę. V., 1960, p. 317—328.

☐ **Iš atsiminimų.** [Apie M. K. Čiurlionį].—„Pergalė", 1966, Nr. 3, p. 137—140, su iliustr.

☐ **„Kalk optimizmą..."** [Laiškai J. Petrauskaitei-Nainienei. 1947—1952. M. Macijauskienės publ. ir koment.].—„Tarybinė moteris", 1971, Nr. 4, p. 9, su portr.

□ [**Atsiminimai** ir laiškai].— Kn.: Čiurlionis M. K. Laiškai Sofijai. V., 1973, p. 9—10, 12—13, 14—19, 22—23, 28—31, 36—41, 45, 94—95, 98—99, 104—106, 109—112, 155—164, 166—168.

□ **Pokšto dokumentas, žaismo poezija.** Mikalojaus Konstantino ir Sofijos Čiurlionių laiškas Eugenijui Moravskiui. Plungė, 1909, rugpjūtis.—„Nemunas", 1973, Nr. 12, p. 48.

□ **Kobieta w literaturze litewskiej.**—„Wiadomości literackie", 1934, 25 marca, Nr. 12, su portr.— Lenkų k.

□ **„Kuj optymizm..."** [Laiškai J. Petrauskaitei-Nainienei. 1947—1952].—„Kobieta Radziecka", 1971, Nr. 4, p. 9, su portr.— Lenkų k.

□ **Abrégé d'Histoire littéraire de la Lithuanie.**—„Mercure de France", 1929, Nr. 745, p. 5—26.— Be parašo.— Pranc. k.

GROŽINIAI KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

□ **Nav vērts nožēlot.** [Nėra ko gailėtis. Apsakymas. Vertė E. Prūsė].— Rink.: Lietava sveicina. Rīgā, 1935, p. 254—259.— Latvių k.

□ **Pieniążki.** [Pinigėliai. 4 v. komedija. Vertė autorė]. W., Państw. Wydawn. Lit. Pięknej, 1955. 122 p. (Scena amatorska).— Lenkų k.

□ **Niema czego żałować.** [Nėra ko gailėtis. Apsakymas].—„Nowiny", 1930, Nr. 43, p. 338—339; Nr. 44, p. 346—347.— Lenkų k.

VERTIMAI

□ **Moljeras.** Šykštuolis. 5 v. komedija. [S. Čiurlionienės įv. str., 3—6]. K., 1928. 127 p. („Universitas". Nr. 1).

□ **Moljeras.** Tartifas arba Veidmainys. 5 v. komedija. [S. Čiurlionienės įv. str., p. 3—8]. K., 1928. 104 p. („Universitas". Nr. 4).

□ **Floberas G.** Ponia Bovari. [Romanas]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1958. 412 p.

Be to, išvertė Moljero komedijas „Vesti privertė", „Žoržas Dandenas", suredagavo J. Ralio neužbaigtą „Iliados" vertimą, dalį poemos išvertė pati.

II
LITERATŪRA

Čiurlionienė S. [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 85—95, su portr.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (13 pavad.), p. 556.— Taip pat 1957 leid.— **Čiurlionienė S.** „Kodėl rašau?"—„Naujoji romuva", 1932, Nr. 16, p. 369.— **Čiurlionienė S.** „Rašytojų vieši pasisakymai..." (Būsimosios knygos).—„Literatūra ir menas", 1945, liepos 8, su portr.— **Čiurlionis M. K.** Laiškai Sofijai. V., „Vaga", 1973. 172 p. su iliustr.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 3. D. 1. V., 1961, p. 591—604, su iliustr.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 331, su iliustr.— **Bulvydaitė B.** Moters rašytojos pirmame dvidešimtmety.—„Naujoji vaidilutė", 1938, Nr. 10, p. 498, su portr.— **Būtėnas J.** Pedagogė ir rašytoja. (Minint S. Kymantaitės-

Čiurlionienės 80 m. gimimo sukaktį).—„Literatūra ir menas", 1966, kovo 12, su portr.— **Sofija Čiurlionienė-Kymantaitė.** [Nekrologas].—„Literatūra ir menas", 1958, gruodžio 5; „Pergalė", 1958, Nr. 12, p. 171—172; „Tiesa", 1958, gruodžio 2.— **Daunienė J.** Sofijai Čiurlionienei atminti.—„Pergalė", 1971, Nr. 4, p. 179—180.— **Gerulis-Kragas P. S.** Čiurlionienė apie lietuvių literatūrą.— Kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 563—570.— Taip pat: „Draugija", 1910, Nr. 47, p. 246—252.— **Jašinskaitė I.** Sofija Čiurlionienė-Kymantaitė. Paruošė I. Jašinskaitė.—„Tarybinė moteris", 1973, Nr. 11, p. 14—15, su portr.— **Jurelionis R.** Kaunietės rašytojos jubiliejus.—„Kauno tiesa", 1956, kovo 13, su portr.— **Korsakas K.** S. Čiurlionienės literatūrinis kelias.—„Tiesa", 1946, kovo 14.— **Kuckailis J.** Kur pasaga laimę lėmusi. [Rašytojos memorialinis muziejus Kaune].—„Gimtasis kraštas", 1971, balandžio 29, su iliustr.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 5. K., 1937, sklt. 1204—1205, su iliustr.— **Lietuvių** literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 323—327, 379—380, su portr.— **Mykolaitis-Putinas V.** „Brangioji Ponia..." [Laiškas. 1953].— Raštai. T. 10. V., 1969, p. 707—708.— **Mykolaitis-Putinas V. Literatūros sąjūdis** Vilniuje po spaudos grąžinimo.— Raštai. T. 10. V., 1969, p. 577—579.— **Miliūnas V.** S. Čiurlionienė-Kymantaitė. (70-osioms gimimo metinėms).—„Tiesa", 1956, kovo 11.— **Miškinytė E.** Sofija Čiurlionienė-Kymantaitė.— Leid.: Moters kalendorius. 1966. V., 1965, p. 50—52.— **Petkevičaitė-Bitė G.** S. Kymantaitei. [Laiškas. 1908].— Raštai. T. 6. V., 1968, p. 104—106.— **Rolanas R.** Romenas Rolanas apie M. K. Čiurlionį. (Laiškas S. Čiurlionienei). [1930].—„Naujos knygos", 1964, Nr. 3, p. 36—37, su iliustr.— **Sirijos Gira V.** S. Čiurlionienei-Kymantaitei 70 metų.—„Literatūra ir menas", 1956, kovo 17, su portr.— **Šiandien** — 80 metų, kai gimė Sofija Kymantaitė-Čiurlionienė. [M. Skirpstaitės, P. Juozapavičiaus ir K. Jurašiūno str.].—„Kauno tiesa", 1966, kovo 13, su portr.— **Vaižgantas.** Ponia Sofija! [Laiškas, 1911].—„Vairas", 1936, Nr. 1, p. 32—36.— Išsp. str.: A. Merkelis. „Tėvynės sargui" paminėti.— **Venclova A.** Prie S. Čiurlionienės-Kymantaitės kapo.— Kn.: Venclova A. Epochos vėjas. V., 1962, p. 127—131.— **Zaborskaitė V.** Realizmo klausimai 1905—1917 metų lietuvių literatūros kritikoje. V., 1957, p. 49—51, 56—57, 60—62, 88—90, 115—125, 139—140 ir kt.— **Театральная энциклопедия.** Т. 5. М., 1967, стб. 803—804.— **София Чюрленене-Кимантайте.** [Некролог].—«Сов. Литва», 1958, 2 декабря, с портр.— **Шимкус Й.** София Чюрленене.—«Сов. Литва», 1956, 11 марта.— **Jaszinskaitė I.** Sofia Cziurlioniene-Kymantaite.— „Kobieta Radziecka", 1973, Nr. 11, p. 14—15, su portr.— Lenkų k.— **Mirusi** lietuviešu rakstniece S. Čurļoniene-Kīmantaite.—„Karogs", 1959, Nr. 1, p. 153—154.— Latvių k.— **Linde B., Weelman I.** Leedu. Tallinn, 1935, p. 62, su portr.— Estų k.

ATSIMINIMAI

Abramavičius V. S. Čiurlionienės šeštadieniai. [Kaunas. 1933—1958].—„Vakarinės naujienos", 1968, gegužės 17.— **Boruta K.** Svečiuose pas Čiurlionius Druskininkuose.— Kn.: Boruta K. Saulės parnešti išėjo. V., 1973, p. 215—294.— **Čiurlionytė-Zubovienė D.** Paskutinieji metai.—„Pergalė", 1966, Nr. 3, p. 141—155.— **Macijauskienė M.** Aš tikiu jaunimu...—„Jaunimo gretos", 1966,

Nr. 3, p. 26, su iliustr.— **Meškauskienė M.** Žvelgiu į tolius. V., 1969, p. 343—345, 469 ir kt.— **Šimkus J.** Pažintis su Sofija Čiurlioniene. [Minint 75-ąsias gimimo metines].— Kn.: Šimkus J. Narsi širdis. V., 1969, p. 470—471.— **Žakavičiūtė-Macijauskienė M. S.** Čiurlionienė — pedagogė.—„Tarybinis mokytojas", 1966, kovo 13, su portr. — **Абрамавичюс В.** Субботы С. Чюрленене. [Каунас. 1933—1958].—«Вечерние новости», 1968, 17 мая.

APIE KNYGAS IR ATSKIRUS KŪRINIUS

„Vaikų teatras". **Auryla V.** Lietuvių vaikų literatūra. D. 1. V., 1967, p. 194—195.

„Lietuvoje". **Apie** S. Čiurlionienės „Lietuvoje".—„Viltis", 1910, rugsėjo 19, Nr. 107.— **Biržiška M.**—„Visuomenė", 1910, Nr. 4, p. 220—223.— Parašas: S.D.— **Dambrauskas-Jakštas A.** Įžangos vietoje.— Kn.: Dambrauskas-Jakštas A. Mūsų naujoji literatūra. T. 2. K., 1924, p. 5—15.— **Dėlei** S. Čiurlianienės „Lietuvoje". [Polemika su L. Giros ir P. Gerulio str.]—„Viltis", 1910, gruodžio 24, Nr. 148.— **Gerulis P.** S. Čiurlionienė apie mūsų literatūrą.— „Draugija", 1910, Nr. 47, p. 246.— Parašas: P. Kragas.— **Gira L.** Argi tik misticizmas? (Dėlei kai kurių minčių, kur yra S. Čiurlionienės (Kymantaitės) „Lietuvoje").— Raštai. T. 4. V., 1962, p. 39—43.— Taip pat: „Aušrinė", 1910, Nr. 6, p. 31—34.— **Petkevičaitė-Bitė G.** Sofijos Čiurlionienės (Kymantaitės) „Lietuvoje" kritika.— Raštai. T. 5. V., 1968, p. 222—240.— Taip pat: „Lietuvos žinios", 1911, sausio 6, 8, 18, 25, 27; vasario 2, Nr. 2, 3, 7, 10, 11, 14.

„Komedijos". **Dambrauskas-Jakštas A.** Dramos veikalai.— Kn.: Dambrauskas-Jakštas A. Mūsų naujoji literatūra. T. 2. K., 1924, p. 179—180.— **Gira L.** Realistinės komedijos bandymas. [„Pinigėliai"].— Raštai. T. 4. V., 1962, p. 324—330.— Taip pat: „Skaitymai", 1921, kn. 4, p. 147—151.— **Lankutis J.** Realistinių lietuvių komedijos tradicijų tęsėja.—„Pergalė", 1956, Nr. 3, p. 112—116.— **Lankutis J.** Satyra S. Čiurlionienės-Kymantaitės „Pinigėliuose".— Kn.: Lankutis J. Lietuvių dramaturgija. V., 1958, p. 200—210.— **Vaižgantas.**—„Laisvė", 1921, sausio 21, Nr. 16.— **Vydūnas.** Mūsų raštija.—„Darbymetis", 1921, Nr. 4, p. 44—45.— Parašas: Vds.

„Aušros sūnūs". **Krėvė V.**—„Pradai ir žygiai", 1926, Nr. 6, p. 146.— Parašas: V.K.— **Lindė-Dobilas J. M.** Vaitkaus „Žvaigždės duktė".—„Baras", 1925, Nr. 7, p. 67—69.— **Vaižgantas.**—„Židinys", 1926, Nr. 11, p. 267—271.

„Dvylika brolių, juodvarniais lakščiusių". **Dambrauskas-Jakštas A.**—„Rytas", 1933, balandžio 18, Nr. 86.— **Vaičiulaitis A.**—„Naujoji romuva", 1933, Nr. 106, p. 43.— Parašas: A. Raginis.— **Viskanta E.** Iš pasakų nuausta pjesė.—„Literatūra ir menas", 1945, rugsėjo 30, su iliustr.

„Šventmarė". **Čiurlionienė-Kymantaitė S.** Autorės pastabos.— Kn.: Čiurlionienė-Kymantaitė S. Šventmarė. V., 1969, p. 179—183.— **Barulis A.**—„Vairas", 1938, Nr. 20, p. 226—268.— **Būdavas S.**—„XX amžius", 1937, gruodžio 28, Nr. 294.— **Dargytė R.**—„Naujoji vaidilutė", 1938, Nr. 2, p. 123—124.— **Keliuotis J.** Moterų romanai.—„Naujoji romuva", 1938, Nr. 4, p. 96—97.— **Kličius J.** Čiurlionienės-Kymantaitės apysaka „Šventmarė".— Kn.: Čiurlionienė-Kymantaitė S. Rinktiniai raštai. T. 3. V., 1956, p. 327—331.—„Moteris ir pasaulis", 1937, Nr. 10, p. 15.— Parašas: Gr. T.— **Skardžius P.**—„Gim-

toji kalba", 1938, sąs. 7, p. 110—111.— **Vaitkus M.**—„Draugija", 1938, Nr. 4, p. 133—134.— **Žemgulytė P.** Dar kartą „Šventmarė" [1969].—„Literatūra ir menas", 1969, liepos 5.

„Rinktiniai raštai". **Jurelionis R.** Čiurlionienės dramaturgija. [T. 2].—„Kauno tiesa", 1957, vasario 24.— **Jurelionis R.** Ilgamečio darbo rezultatai.—„Literatūra ir menas", 1957, spalio 5.— **Kaselis S.** Žavinčio liaudiškumo poezija. [T. 1].—„Švyturys", 1956, Nr. 22, p. 18, su iliustr.— **Keliuotis J.** Sofijos Čiurlionienės-Kymantaitės kūryba.—„Pergalė", 1957, Nr. 6, p. 113—118.

APIE TEATRO PASTATYMUS

„Aušros sūnūs". **Jurgėla P.** [Pastatymo Čikagoje rec.]—„Margutis" (Čikaga), 1934, Nr. 6, p. 10—11.

Valst. teatre Kaune. **Jocaitis V.** Mūsų drama.—„Lietuva", 1923, lapkričio 17, Nr. 260.— Parašas: V. J-tis.— **Paukštelis J.**—„Ateitis", 1923, Nr. 11, p. 562—564.

Latvijos Nac. teatre. **Dauguvietis B.** „Aušros sūnūs" latvių nacionaliniam teatre.—„Lietuvos aidas", 1937, vasario 18, Nr. 77.— **Veselis J.** Nacionālā teātra izrādes.—„Sējējs", 1937, Nr. 3, p. 313—314.— Latvių k.

„Dvylika brolių, juodvarniais laksčiusių" Valst. teatre Kaune. **Budrys A.** Vaikų džiaugsmas.—„Naujoji romuva", 1934, Nr. 166, p. 238—239.

Kauno Dramos teatre. **Jasiūnas A.** Lietuvių pasaka scenoje.—„Kauno tiesa", 1959, lapkričio 5.— **Kasiliauskaitė R.** Legendos tęsinys. (Žiūrovai apie teatrą). [Su red. prierašu].—„Kauno tiesa", 1959, spalio 11.

Šiaulių Valst. teatre. **Klevėnas R.** Šiaulių valstybės teatro nauja premjera.—„Naujoji romuva", 1933, Nr. 109, p. 120.— **Razma P.** Dvylika brolių juodvarnių.—„Šiaurės Lietuva", 1933, sausio 22, Nr. 4.— **Šaltenis R.** Šiaulių valstybės teatro žygiai.—„Vairas", 1933, Nr. 2, p. 222.

„Pinigėliai" Šiaulių Dramos teatre. **Grybauskas J.** Dar tvirčiau žengti į priekį.—„Tiesa", 1953, birželio 17.— **Grigoraitis Z., Keidošius P.** Buržuaziją demaskuojąs spektaklis.—„Literatūra ir menas", 1953, gegužės 17, su iliustr.— **Кейдошюс П.** Творческий отчёт.—«Сов. Литва», 1953, 14 июня.

Kituose teatruose. **Gira L.** Mūsų scena. [K. Glinskio trupės Kaune pastatymas].—„Veja", 1920, Nr. 2, p. 15—16.— Parašas: E. Radzikauskas.— **Mackevičius R.** „Pinigėliai" ir kas toliau. [Vilniaus scenos mėgėjų pastatymas].—„Aidas" (V.), 1938, rugsėjo 30, Nr. 44.

Danutė ČIURLIONYTĖ (g. 1910)

Dramaturgė, prozininkė, vertėja.

Danutė Sofija Čiurlionytė-Zubovienė gimė 1910.VI.12 Petrovčiznos dv. (dab. Baltarusijos TSR, Minsko r.) Mikalojaus Konstantino ir Sofijos Čiurlionių šeimoje. 1928 baigusi Kauno „Aušros" gimnaziją, Nešatelio universitete (Šveicarija) klausė prancūzų kalbos ir lite-

ratūros istorijos paskaitų. 1929—36 Kauno universitete studijavo istoriją (1936—37 Paryžiuje rinko medžiagą diplominiam darbui). 1935—36 ir 1940 bendradarbiavo Lietuvos radiofone Kaune. Hitlerinės okupacijos metais savo namuose įkūrė teatrą vaikams („Jonuko Dunduliuko teatro" pradžia). Šiuo metu gyvena Kaune, dirba literatūrinį darbą.

Kūrinius vaikams spausdina nuo 1931. Pirmoji knygelė „Šuniukas Padauža ir Sumanioji Aldutė" 1936. Tarybiniais metais išleido dvi pjesių knygas. Pjesė „Kiškis drąsuolis" pastatyta Vilniaus Lėlių teatre; Kauno Jaunojo žiūrovo teatre A. Puškino pasakos „Popas ir jo tarnas" inscenizacija (1949) ir pjesė „Pasakų šalis" (1955).

Išvertė Ž. Verno, Dž. Rodario, K. Čiukovskio, Š. Vildrako, P. Berno, V. Ditiakino, Dž. Tiano ir kt. vaikų rašytojų kūrinių.

Bendradarbiavo „Motinoje ir vaike", „Vyturyje", „Žiburėlyje" ir kt. Pasirašinėjo: *A-kienė, Danutė.*

I
KŪRYBA

KNYGOS VAIKAMS

☐ **Šuniukas Padauža ir Sumanioji Aldutė.** [Apysakos]. Iliustr. D. Tarabildaitė. K., 1936. 143 p. su iliustr.

Taip pat: K., „Spaudos fondas", 1937.

☐ **Kalėdų Senelių šalis.** [Pasaka]. Iliustr. D. Tarabildaitė. K., „Sakalas", 1939. 20 p. su iliustr.

☐ **Kiškis Piškis baltasis bajoras.** [Pasaka]. Iliustr. D. Tarabildienė. K., „Spaudos fondas", 1940. 39 p. su iliustr.

☐ **Jonuko Dunduliuko teatras.** [Pjesės lėlių teatrui. Iliustr. D. Tarabildienė. Muz. S. Vainiūno]. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1946. 181 p. su iliustr. ir gaid.

Turinys: Jonukas Dunduliukas.— Bičiuliai.— Stebuklingoji lazdelė.— Oželis.— Kiškis drąsuolis.

☐ **Miško mokykla.** Pjesės vaikams. Iliustr. D. Zubovaitė. [Aut. pastabos, p. 119—126]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1957. 127 p. su iliustr.

Turinys: Bėkim — dangus griūva.— Miško mokykla.— Veršelis iš karklų grįžtelės.— Radinys.— Paukštvanagis.— Tikrosios draugės.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **Išdykėlis Petriukas.** [Apsakymas].—„Vyturys", 1931, Nr. 1, p. 2—4. (Parašas: Danutė); 1935, Nr. 1, p. 2—4; Nr. 2, p. 2—6, su iliustr.

☐ **Kęstukas žygiuoja.**—„Vyturys", 1940, Nr. 2, p. 17—21.

☐ **Pasakų šalis.** [5 v., 6 pav. pjesė].— **Mažoji ligoninė.** [3 v., 4 pav. pjesė].— Rink.: Pjesės vaikams. V., 1955, p. 49—108, 133—178, su iliustr.

☐ **Vilkas, milicininkas ir krokodilas...** [Vaizdelis].—„Šeima", 1971, Nr. 1, p. 30—31.

* * *

□ **Paskutinieji metai.**—„Pergalė", 1966, Nr. 3, p. 141—155.
Atsiminimai apie S. Čiurlionienę-Kymantaitę.

II
LITERATŪRA

Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 335.— **Macijauskienė M.** „Daug kas prašo papasakoti..." [Pas rašytoją apsilankius].— „Tėvynės balsas", 1965, Nr. 77, rugsėjis, su iliustr.

APIE ATSKIRUS KŪRINIUS

„Šuniukas Padauža ir Sumanioji Aldutė". **Būga J.**—„Draugija", 1937, Nr. 1, p. 28.— **Gira L.** Raštai. T. 4. V., 1962, p. 441—442.— „**Lietuvos** mokykla", 1937, Nr. 3, p. 243.—„**Literatūros naujienos**", 1937, Nr. 4/5, p. 19, su portr.

„Kalėdų Senelių šalis". **Dargytė R.** Iš mažųjų literatūros lobyno.— „Naujoji vaidilutė", 1940, Nr. 3, p. 173—174.— **Kalėdinės** dovanos mažiesiems.—„Lietuvos aidas", 1939, gruodžio 27, Nr. 796.— Parašas: B. Žvingilas.

„Kiškis Piškis baltasis bajoras". **Sirijos Gira V.**—„Lietuvos aidas", 1940, gegužės 3, Nr. 205.

„Pasakų šalis". **Lankutis J.** Socialistinis realizmas lietuvių literatūroje. V., 1959, p. 314—315.

„Mišką mokykla". **Kačiulis J.** Kūriniai vaikams.— Rink.: 1957 metų lietuvių tarybinė literatūra. V., 1958, p. 185—186.— **Vengris A.** Pjesės vaikams.—„Pergalė", 1958, Nr. 1, p. 180—182.

APIE TEATRO PASTATYMUS

„Pasakų šalis". **Ruminavičiūtė V.** Scenoje—„Pasakų šalis". [Kauno Profsąjungų rūmų vaikų dramos kolektyvo pastatymas].—„Kauno tiesa", 1969, sausio 17.— **Тихонова С.** Увлекательная сказка. [В Каун. театре юного зрителя].—«Сов. Литва», 1956, 13 мая.

Juozas ČYŽIUS (1907—1971)

Dramaturgas, prozininkas, publicistas. Gimė 1907.III.10 Eigelonių k. (Alytaus r.). Mirė 1971.III.2 Vilniuje.
Lankė Eigelonių ir Pivašiūnų pradžios mokyklas, vėliau mokėsi savarankiškai. 1935 Butrimonyse dalyvavo valstiečių judėjime prieš

fašist. valdžią, suimtas ir kalintas. 1937—40 „Lietuvos žinių" atstovas Alytuje, 1940—41 Alytaus apskr. mokesčių inspektorius. Hitlerinės okupacijos metais gyveno Vilniuje, prisidėjo prie antifašistinių atsišaukimų leidimo. Po karo „Tiesos" ir „Tarybų Lietuvos" korespondentas. 1946—48 dirbo LTSR MA Istorijos institute, Vilniaus antikvariate, „Valstiečių laikraščio" redakcijoje. Nuo 1949 atsidėjo literatūriniam darbui. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1955. Nuo 1966 personalinis pensininkas.

Kūrinius spausdino nuo 1930 (korespondencijas, feljetonus, eilėraščius). Tarybiniais metais parašė pjesių, pasakų, apybraižų, reportažų. Pjesė „Išlaisvinta jaunystė" 1950 pastatyta Kauno Jaunojo žiūrovo teatre, „Versmė" 1953 Kapsuko Dramos teatre, „Šešupė išsiliejo" 1966 Kapsuko liaudies teatre. Yra išvertęs K. Čandaro, L. Chadžimarčevo ir kt. autorių kūrinių.

Bendradarbiavo „Lietuvos ūkininke", „Lietuvos žiniose", „Motinoje ir vaike", „Tėvynės fronte" ir kt.

Pasirašinėjo: *J. Tauras.*

I

KŪRYBA

KNYGOS

□ * **Ne savas žmogus.** 3 v. pjesė. V., LTSR Liaud. kūrybos namai, 1947.— Išsp. rotat.

□ **Išlaisvinta jaunystė.** Pjesė. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1951. 64 p.

* * *

□ **Žvėrių darbymetis.** [Pasakos]. *Iliustr. N. Jatulytė.* V., „Vaga", 1965. 24 p. su iliustr.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

□ [**Feljetonai** periodikoje]: „Lietuvos ūkininkas", 1935, lapkričio 28, Nr. 48; 1936, spalio 3, Nr. 36; 1937, spalio 28; gruodžio 23, Nr. 43, 51; 1938, birželio 30; rugsėjo 15; spalio 27; lapkričio 24; gruodžio 29, Nr. 26, 37, 42, 52.—„Valstiečių laikraštis", 1944, spalio 28.

□ **Patvinusi upė.** Apsakymas.—„Lietuvos kolūkietis", 1953, Nr. 7, p. 24—25, su iliustr.

□ **Viesulai arimuose.** [To paties pavad. apysakos ištr.].—„Literatūra ir menas", 1955, rugpjūčio 20.—„Tiesa", 1956, rugpjūčio 11; 1965, rugpjūčio 20.—„Valstiečių laikraštis", 1956, rugpjūčio 24; 1965, rugpjūčio 20.—„Švyturys", 1956, Nr. 12, p. 9—11.—„Pergalė", 1956, Nr. 11, p. 4—20.—„Komjaunimo

tiesa", 1957, gegužės 17; 1962, liepos 6; 1965, gruodžio 5.—„Tarybinis mokytojas", 1965, rugpjūčio 19.—„Vakarinės naujienos", 1965, rugpjūčio 20.

☐ **Versmė.** [Dramos ištr.].—„Naujasis kelias" (Kapsukas), 1957, rugsėjo 8.

☐ **Mirtis buvo nebaisi.** [Atsiminimai].—„Komunistinis rytojus" (Alytus), 1967, birželio 27, 29; liepos 1, 4.

☐ **Žemės maitintojos sūnus.**— Kn.: Atsiminimai apie Petrą Cvirką. V., 1969, p. 391—393.

* * *

☐ **Rūkas, Migla ir jų dukrelė Raselė.** Pasaka.—„Lietuvos pionierius", 1949, rugpjūčio 15, su iliustr.

☐ **Meškos dovana.** 1 v. vaizdelis. Liaudies pasakų motyvais.—„Lietuvos pionierius", 1955, sausio 15, su iliustr.

KŪRINIAI RUSŲ IR LENKŲ KALBOMIS

☐ **Река вышла из берегов.** (Рассказ).—«Колхозник Литвы», 1953, № 7, с. 24—25, с ил.

☐ **Возрожденная земля.** Рассказ.—«Сов. Литва», 1953, 6 сентября.

☐ **Вихри на пашнях.** [Отр. из повести].—«Комсомольская правда» (В.), 1957, 17 мая; 1962, 6 июля; 1965, 5 декабря.—«Вечерние новости», 1965, 20 августа.

☐ **Podarek niedźwiedzia.** Jednoaktowy obrazek. (Na motywy bajek ludowych). [Meškos dovana].—„Pionier Litwy", 1955, 15 stycznia, su iliustr.— **Lenkų k.**

II

LITERATŪRA

Čyžius J. [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 263—266, su portr.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (7 pavad.), p. 569.— Taip pat 1957 leid.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 337.— **Chlivickas J.** Dirvonai visada laukia artojų.—„Literatūra ir menas", 1967, kovo 25, su portr.— **Juozas Čyžius.** [Nekrologas].—„Literatūra ir menas", 1971, kovo 6, su portr.; „Vakarinės naujienos", 1971, kovo 4.— **Girčys V.** Dvigubas jubiliejus.—„Pergalė", 1967, Nr. 3, p. 178—179, su portr.— **Girčys V.** Juozą Čyžių palydėjus...—„Pergalė", 1971, Nr. 4, p. 185—186.— **Ilgas** kelias į literatūrą. J. Čyžiui — 60.—„Komjaunimo tiesa", 1967, kovo 22.— **Josadė J.** Juozas Čyžius. Minint 50-ąsias gimimo metines.—„Pergalė", 1957, Nr. 4, p. 110—111.— **Kairelis J.** Rašytojui J. Čyžiui — 60 metų.—„Vakarinės naujienos", 1967, kovo 23.— **Rašytojui** J. Čyžiui — 50 metų.—„Literatūra ir menas", 1957, kovo 16, su portr.— **Долгий** путь в литературу.

Ю. Чижюсу 60 л.—«Комсомольская правда» (В.), 1967, 22 марта.— **Кайрялис И.** Писателю Ю. Чижюсу — 60 лет.—«Вечерние новости», 1967, 23 марта.— **Киркила Ю.** Юбилей писателя.—«Сов. Литва», 1967, 24 марта.— **Юозас Чижюс.** [Некролог].—«Вечерние новости», 1971, 4 марта.

APIE ATSKIRUS KŪRINIUS

„**Patvinusi upė**". **Grigoraitis Z.** Apsakymo konfliktas ir jo atskleidimas.—„Literatūra ir menas", 1953, rugpjūčio 30.
„**Išlaisvinta jaunystė**". **Lankutis J.**—„Literatūra ir menas", 1951, balandžio 29.

APIE PASTATYMUS KAPSUKO TEATRE

„**Versmė**". **Stiklakis A.**—„Naujasis kelias" (Kapsukas), 1957, lapkričio 6.
„**Šešupė išsiliejo**". **Vengris A.**—„Kultūros barai", 1966, Nr. 12, p. 11—12.

Andrius DABULEVIČIUS (1896—1938)

Poetas, publicistas. Gimė 1896.VII.19 Parovėjos dv. (Biržų r.) kumečio šeimoje. Mirė 1938.VI.10 Magadane.

Per I pasaulinį karą mobilizuotas į carinę kariuomenę. Po Spalio revoliucijos stojo į Raudonąją Armiją, pateko į nelaisvę, išvežtas į Vokietiją; 1918 pabėgo, grįžo į gimtinę. Įstojo į LKP. Įsikūrus Tarybų valdžiai Lietuvoje, Krinčino vls. Darbininkų atstovų tarybos vykdomojo k-to pirmininkas. Nuslopinus Tarybų valdžią Lietuvoje, pasitraukė į Tarybų Rusiją. Baigė karinius kursus, kovėsi fronte, 1922 demobilizuotas. 1922 mokėsi Vakarų tautinių mažumų komunistiniame universitete. Dirbo partinį darbą Ostrovo m. (Pskovo sr.), vėliau Tarybų Baltarusijoje. 1929—33 studijavo N. Krupskajos komunistinio auklėjimo akademijoje ir Raudonosios profesūros institute Maskvoje. Dirbo MTS politinio skyriaus viršininku Sibire ir Baltarusijoje. 1935 persikėlė į Minską, dirbo pramonės įmonių direktorių kursuose, vėliau Baltarusijos Valst. leidyklos lietuvių literatūros redaktorius. Buvo TSRS Rašytojų s-gos narys.

Kūrinius pradėjo spausdinti 1923. Pirmasis poezijos rinkinys „Mano tėvynė" 1936. Parašė apybraižų, publicistikos straipsnių, recenzijų.

Bendradarbiavo „Kibirkštyje", „Kolektyve", „Laisvėje", „Priekale", „Raudonajame artojuje", „Vilnyje", almanachuose „Kovos keliais", „Po raudonąją vėliava".

Pasirašinėjo: *A.D, A. D-lis, A. Dabulis, A. Dobulis, Dabulis, Dobulis.*

I

GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

□ **Mano tėvinė.** Eilės. [Įv. str. B. Pranskaus-Žalionio, p. 3—8]. Minskas, Baltarusijos Valst. l-kla, Nac. sekt., 1936. 132 p. su portr.— Prieš antr. aut.: A. Dabulis.

——— [Rinktinė. Sudaryt., įvado ir koment. aut. B. Pranskus-Žalionis]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1960. 211 p. su iliustr.— Bibliogr. pastabos ir paaiškinimai, p. 197—205.—„Neįdėtų į šį leidinį A. Dabulevičiaus raštų bibliografija", p. 206—208.

Turinys: Mano tėvynė; Šypsos saulė. *[Eilėraščiai].*— Proza ir publicistika.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

□ **Graužia.** (Iš studentų gyvenimo). [Vaizdelis].—„Kolektyvas", 1924, Nr. 18, p. 37—39.

□ **Mokslo svoris ir jėga.** [Vaizdelis].—„Kolektyvas", 1924, Nr. 20, p. 49—54.— Parašas: Dabulis.

□ **Trijų metų išpažintis, arba Kaip aš tapau „Kolektyvo" bendradarbiu.** (Neva feljetonas).—„Kolektyvas", 1925, Nr. 22, p. 51—54.— Parašas: A. Dobulis.

□ Kovos keliais. Eilių rinkinys. M., 1929, p. 7—15.

□ Po raudonąja vėliava. Literatūros almanachas. Minskas, Baltarusijos Valst. l-kla, Nac. sekt., 1934. 247 p.
Eilėraščiai, p. 55—64.

□ Lietuvių poezija. T. 1. V., 1967, p. 508—513.
Taip pat 1969 leid.

PUBLICISTINIAI STRAIPSNIAI

□ **Penktasis pasaulinis Kominterno kongresas.**—„Kolektyvas", 1924, Nr. 19, p. 8—13.— Parašas: A.D.

□ **Partijos uždaviniai kaime.**—„Kolektyvas", 1925, Nr. 23, p. 19—21.— Parašas: Dobulis.

□ **Darbininkų vaikai kapitalistinėse šalyse.**—„Raudonasis artojas", 1931, rugsėjo 8, Nr. 43.— Parašas: A.D.

□ **„Darbas iš prievartos".**—„Raudonasis artojas", 1931, rugsėjo 28, Nr. 46.— Parašas: A. D-lis.

Atsiliepimas į kapitalistinėse šalyse paplitusią nuomonę apie darbą TSRS.

EILĖRAŠČIAI RUSŲ KALBA

□ Литовские поэты XX века. Л., 1971, с. 360—366.
Пер. В. Рождественский, Л. Хаустов.

II

LITERATŪRA

Dabulevičius A. Andriaus Dabulevičiaus „Autobiografija". [J. Misevičiaus publ.].—„Literatūra", 1965, t. 8, p. 229—232.— Santr. rusų k.— **Lietuvių literatūros istorija.** T. 3. D. 2. V., 1965, p. 159—163, su portr.— **Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija.** T. 1. V., 1966, p. 338, su portr.— **Federavičius K.** Raudonasis Krinčino valsčiaus pirmininkas.—„Darbas" (Pasvalys), 1972, balandžio 22.— **Misevičius J.** Atsiminimai apie Andrių Dabulevičių.— Leid.: Kraštotyra. V., 1971, p. 35—41.— **Misevičius J.** „Liepos 7 dieną..."—„Švyturys", 1966, Nr. 14, p. 5, su iliustr.— **Pakalniškis R.** Lenino paveikslas grožinėje lietuvių literatūroje.— Rink.: Leninas lietuvių literatūroje. V., 1970, p. 30—31, 35—38.— **Pauliukevičius B.** Apie BTSR tarybinių rašytojų Lietuvių sekcijos poeziją.— Kn.: Pauliukevičius B. Berno vargai. V., 1960, p. 296—300.— **Pauliukevičius B.** Išgyvendinkim mūsų poezijos trūkumus.— Kn.: Pauliukevičius B. Berno vargai. V., 1960, p. 311—313.— **Petniūnas B.** Keletas pastabų dėl almanacho „Po raudonąja vėliava".—„Priekalas", 1934, Nr. 11, p. 675.— Parašas: B. P-as.— **Pranskus-Žalionis B.** Andrius Dabulevičius.— Kn.: Dabulevičius A. Mano tėvynė. V., 1960, p. 3—24.— **Pranskus-Žalionis B.** Brėstančios varpos. (Medžiaga „Po raudonąja vėliava" kritikai).— Rink.: Po raudonąja vėliava. Minskas, 1934, p. 229—232.— Parašas: V. Vėliavinis.— **Pranskus-Žalionis B.** Proletarinė lietuvių literatūra. V., 1964, p. 316—324.— **Pranskus-Žalionis B.** Rašytojai, kurių neprivalome užmiršti.—„Literatūros ir meno metraštis", 1959, p. 335—336.— **Литовские поэты XX века.** Л., 1971, с. 360.

* * *

„Mano tėvynė". Mizara R.—„Laisvė", 1936, rugsėjo 26, Nr. 227.— **Parašas:** R.M.— **Stankevičius J.** Išaugo Poželų vaikai...—„Raudonoji vėliava" (Šiauliai), 1960, gegužės 11.

Aleksas DABULSKIS (g. 1934)

Poetas.

Gimė 1934.IV.10 Pilsūdų k. (Tauragės r.). 1956 baigė Skaudvilės vid. mokyklą, 1964 Kauno Politechnikos instituto Statybos fak. Dirbo įvairiose Kauno m. statybos organizacijose inžinieriumi, Lietuvos Žemės ūkio akademijos statybos technologinės priežiūros vyriaus. inžinieriumi. Nuo 1972 „Nemuno" žurn. skyriaus vedėjas, nuo 1975 tresto „Kauno statyba" vyresn. inžinierius. Nuo 1977 „Nemuno" žurn. techn. redaktorius. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1972.

Pirmasis eilėraštis 1956 rajoninėje spaudoje. Pirmasis rinkinys „Lašas medaus" 1965. Yra parašęs straipsnių poezijos klausimais, apybraižų, recenzijų.

Komp. A. Bražinskas, K. Brundzaitė, B. Gorbulskis, V. Juozapaitis, L. Povilaitis, J. Švedas, M. Tamošiūnas ir kt. yra parašę dainų su Dabulskio tekstais.

Pasirašinėja: *A. Skaudvila, Šeimutis, Horacijus Drapakas* (drauge su kt. „Nemuno" bendradarbiais).

I

GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

☐ **Lašas medaus.** Eilėraščiai. V., „Vaga", 1965. 35 p. su portr.— Išleista aplanke „Pirmoji knyga. 1965".

Turinyje: Trys kalendoriaus lapeliai.

☐ **Kregždžių šokis.** [Eilėraščiai. Iliustr. R. Tarabilda]. V., „Vaga", 1971. 63 p. su iliustr.

Turinys: Gelsva nuotaika.— Atminties šalyje.— Ironmedžio pavėsyje.— Alyvų savaitė.

☐ **Nuliada.** [Satyr. eilėraščiai. Iliustr. J. Varnas]. V., „Vaga", 1972. 79 p. su iliustr.

Turinys: Iš velnio malonės.— Rylai ir lyrai.— *Ne savo balsu:* Koliažai; Labas!

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ Mūsų žodis. Almanachas. K., 1964, p. 1—5, su portr.

☐ Poezijos pavasaris. 1973. V., 1973, p. 192—193.

☐ [**Eilėraščiai** periodikoje]: **„Jaunimo gretos", 1969, Nr. 2, p. 3.—„Kauno tiesa", 1968, balandžio 28; spalio 6; 1969, lapkričio 2, su iliustr.; 1970, vasario 8; kovo 29; birželio 21; rugsėjo 6; 1972, liepos 16; 1973, rugsėjo 9; gruodžio 23.—„Komjaunimo tiesa", 1973, liepos 27.—„Komunizmo vėliava" (K.), 1969, vasario 6, su portr.—„Literatūra ir menas", 1969, liepos 19; 1973, gegužės 5, su iliustr.—„Nemunas", 1969, Nr. 4, p. 11, su portr.; 1970, Nr. 11, p. 23, su portr.; 1972, Nr. 4, p. 6—7, su portr.; 1973, Nr. 4, p. 58; Nr. 11, p. 29.—„Pergalė", 1970, Nr. 2, p. 84—85.**

LITERATŪROS KRITIKA

☐ **Nepraeikime pro tikrąjį grožį!—„Kauno tiesa", 1963, kovo 31.**

Apie Kauno jaunųjų rašytojų sekciją.

☐ **Dainuodamas džiaukis, mylėk ir pyk.—„Kauno tiesa", 1963, lapkričio 19.**

Kauno jaunųjų poetų kūrybos apžvalga.

☐ **Toliau šitaip tęstis negali! —„Kauno tiesa", 1965, vasario 7.**

Apie Kauno jaunųjų rašytojų sekciją.

☐ **Gretos gausėja.—„Kauno tiesa", 1965, balandžio 18.**

Apie Kauno m. pradedančiųjų poetų kūrybą.

□ **Tik įsakius širdžiai.** Jaunųjų poezijos apžvalga.—„Kauno tiesa", 1968, sausio 28.

□ **Kažkas kažkur kažko...**—„Kauno tiesa", 1971, rugsėjo 26.

Apie jaunųjų poetų kūrybą.

II
LITERATŪRA

APIE ATSKIRUS RINKINIUS

„Lašas medaus". **Pakalniškis R.** Bendraamžių vardu.—„Komjaunimo tiesa", 1965, liepos 25, su portr.— **Palilionis P.** Su pirmuoju rinkiniu! —„Kauno tiesa", 1965, birželio 27.

„Kregždžių šokis". **Keturakis R.** Pusiausvyra.—„Kauno tiesa", 1972, sausio 16.— **Mareckaitė G.** Medunešio metas.—„Pergalė", 1972, Nr. 7, p. 172—174.— **Umbrasaitė R.** Antroji pažintis.—„Literatūra ir menas", 1972, sausio 15.

„Nuliada". **Valdekaitis V.** Satyriko debiutas.—„Kauno tiesa", 1973, sausio 28.— **Venckus R.** Įžeistos dvasios poezija.—„Pergalė", 1973, Nr. 11, p. 165—166.— **Žibaitis R.** Ką rodo satyros veidrodis?—„Literatūra ir menas", 1973, gegužės 12.

Stanislovas DAGILIS (1843—1915)

Poetas, vertėjas. Kultūros veikėjas. Gimė 1843.III.3 Mažutiškių k. (Biržų r.) baudžiauninkų šeimoje. Mirė 1915.XI.19 Biržuose, palaidotas Peleniškiuose.

1862 išvyko į Kėdainius mokytis vargonuoti, 1863 įstojo į reformatų gimnazijos III klasę. 1864 persikėlė į Slucką, kur 1869 gimnaziją baigė. Nuo 1869 studijavo Peterburgo Istorijos ir filologijos institute (baigė 1873). Atostogaudamas Lietuvoje, rinko tautosaką. 1873—94 mokytojavo Sumų (dab. Ukrainos TSR, Charkovo sr.) gimnazijoje. Buvo Lietuvių literatūros d-jos narys, siuntė šios d-jos leidiniui „Mitteilungen der Litauischen literarischen Gesellschaft" liaudies dainų, pasakų. Nuo 1894 pensininkas, gyveno Biržuose, dalyvavo vietos kultūriniame gyvenime.

Literatūrinį darbą pradėjo 1880. Parašė humoristinę poemėlę „Joninės Parovėjos karčemoj". Rašė eilėraščius, literatūros kritikos straipsnius, išvertė A. Mickevičiaus, M. Lermontovo, G. Deržavino, A. Puškino, L. Kondratovičiaus ir kt. kūrinių; perredagavo, apvalė nuo barbarizmų evangelikų reformatų giesmyną („Giesmynas su maldų priedu...", 1910). 1884—91 išleido originaliosios kūrybos ir vertimų rinkinį „Lietuviškas šiupinys" (2 d.).

Bendradarbiavo „Aušroje", „Biržų kalendoriuje", „Draugijoje", „Pasiuntinyje", rusų periodiniuose leid. «Голос», «Современные известия».
Pasirašinėjo: *D., S.D.G.*

I
ORIGINALIOJI KŪRYBA IR VERTIMAI

KNYGOS

☐ **Lietuviszkas sziupinis isz svetimu skanskoniu ant naudos broliams Lietuviams pataisitas.** [D. 1—2]. Tilžė, 1884—1891.
Pirma laida. [D. 1]. O. Mauderodės sp., 1884. 16 p.*

Turinys: *[Eilėraščiai].*— [L. Kondratovičiaus, M. Lermontovo ir A. Mickevičiaus laisvi poezijos vertimai].

Antra laida. [D. 2]. Konradas Vallenrodas. Pasaka isz lietuviszku ir prusiszku nusidavimu. Mickievicziaus. Tilžė, M. Jankaus sp., 1891. 27 p.

☐ **Lietuviškas šiupinys iš svetimų skanskonių brolių Lietuvių naudai pataisytas.** [D. 1—2]. 2-asis papild. ir patais. leid. Ryga—Vilnius, 1906—1910.
Pirmoji laida. [D. 1]. Trumpesnės eilios. Ryga, H. Hempelio ir Co sp., 1906. 48 p.

Turinyje taip pat: Joninės Parovėjos karčiamoj. *[Poemėlė].*— [M. Lermontovo, A. Mickevičiaus, G. Deržavino, A. Kolcovo, I. Kozlovo, I. Nikitino, A. Puškino ir F. Šilerio laisvi poezijos vertimai].

Kn. 2. [D. 2]. A. Mickevičius. Konradas Valenrodas. V., M. Kuktos sp., 1910. 66 p.

☐ **Lietuviškas šiupinys.** [Eilėraščiai ir vertimai. Įž. str. ir paaiškinimai, p. 116—126, V. Vanago]. V., „Vaga", 1973. 127 p. (Versmės).

PERIODIKOJE IR KITUOSE LEIDINIUOSE

☐ Lietuviszkos dainos isz visur surinktos. Plimutas, 1893, p. 226—228.

☐ Volteris E. Lietuviška chrestomatija. 2-asis leid. Peterburgas, 1904, sklt. 403—406.

☐ Вольтер Э. Пушкин в литовском переводе. Спб, 1904, с. 41—48.
Tekstas liet. k.

☐ Kaimynas. Kalendorius 1906 m. Mintauja, 1906, p. 45—49, 85—91, 97.— Parašas: D.
Publ. taip pat niekur nespausdintos giesmės ir J. Richterio „Sapno" vertimas.

☐ **Pražuvęsis sunus.** (Iš latviško vertė D.). [Apysaka].—„Pasiuntinys", 1911, Nr. 2, p. 50—58; Nr. 8, p. 244—249.

☐ Lietuvių poezija. XIX a. V., 1955, p. 416—432.

☐ Lietuvių poezija. T. 1. V., 1967, p. 193—196.
Taip pat 1969 leid.

* V. Biržiškos „Lietuvių bibliografijoje", D. 3. K., 1929, p. 676, nurodytas „Šiupinio" 1885 ledimas, tačiau jo iki šiol niekur nerasta.

LITERATŪRINIAI STRAIPSNIAI. LAIŠKAI

□ **Lietuviu raszliava.** Kadą imta spausdinti lietuviszkas kningas ir ar stabmeldžiai lietuviai turėjo supratimą apie rasztą.—„Aušra", 1884, Nr. 1/3, p. 21—31.

□ **Keli žodžei apie poēziją abelnai, o įpaczei apie sudėjimą eiliu.** I.—„Aušra", 1886, Nr. 1, p. 6—9.— Parašas: S.D.G.— Taip pat kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 156—160.

□ **Keli žodžiai del „Konrado Valenrodo" kritikos.**—„Draugija", 1912, Nr. 63, p. 244—250.

□ **Da keli žodžiai, ginčus su p. P. K. užbaigiant.**—„Draugija", 1912, Nr. 65, p. 18—21.

Dėl „Konrado Valenrodo" vertimo.

□ **S. Dagilio laiškai M. Jankui.** [1887—1891. V. Biržiškos publ.].—„Tauta ir žodis", 1926, kn. 4, p. 386—387.

II

LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 2. V., 1958, p. 127—129.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 339, su portr.— **Butkevičius A.** „Joninių Parovėjos karčiamoje" autorius.—„Biržiečių žodis", 1973, kovo 3, su iliustr.— **S. Dagilis** ir mokslas.—„Biržų žinios", 1923, kovo 18, Nr. 9.— **Stanislovas Dagilis.** S. Dagilio šventės aidas.—„Mūsų žodis", 1923, Nr. 7/8, p. 6—8.— Parašas: **K.Š.**— **Stanislovo Dagilio** paminklo atidengimo iškilmės Biržuose 1923 m. rugsėjo 2 d.—„Lietuva", 1923, rugsėjo 14, Nr. 206.— Parašas: V.J.— **Dambrauskas-Jakštas A.** [„Lietuviško šiupinio" kn. 1 ir kn. 2 rec.].— Kn.: Dambrauskas-Jakštas A. Mūsų naujoji literatūra. T. 1. K., 1923, p. 190—195.— **Genzelis B.** Švietėjai ir jų idėjos Lietuvoje (XIX a.). V., 1972, p. 179—182 ir kt.— **Girdzijauskas J.** Lietuvių eilėdara. V., 1966, p. 203—204.— **Yčas J.** A. a. S. Dagilis Biržų parapijoje.—„Mūsų žodis", 1923, Nr. 3/4, p. 7—10.— **Yčas J.** Keli faktai.—„Biržų žinios", 1923, kovo 18, Nr. 9.— **Jakubėnas P.** A. a. Dagilį atsimenant.—„Biržų žinios", 1923, kovo 18, Nr. 9.— **Kriaučiūnas P.** Lietuviškas šiupinys. Konradas Valenrodas. [Rec.] —„Draugija", 1911, Nr. 60, p. 407—408.— Parašas: P.K.— **Kriaučiūnas P.** Šis tas prie P. S. Dagilio straipsnio: „Keli žodžiai del Konrado Valenrodo kritikos".—„Draugija", 1912, Nr. 63, p. 251—252.— Parašas: P.K.— **Kuosaitė E.** Užsienio poetų vertimai į lietuvių kalbą (1880—1905).—„Vilniaus Valst. un-to mokslo darbai". Istorijos ir filologijos mokslų ser., 1958, t. 4, p. 113—117.— Santr. rusų k.— **Kutra J.** Stanislovas Dagilis.—„Lietuvos aidas", 1933, lapkričio 25, Nr. 268.— **Kutra J.** Stanislovas Dagilis literatas.—„Biržų žinios", 1923, kovo 18, Nr. 9.—**Lietuviškoji** enciklopedija. T. 5. K., 1937, sklt. 1298, su portr.— **Miežiūnas M.** Stanislovas Dagilis.— „Biržiečių žodis", 1963, kovo 19.— **Mikelėnas J.** Keletas S. Dagilio biografijos žinių.—„Biržų žinios", 1923, kovo 18, Nr. 9.— **Mikelėnas J.** Stanislavo Dagilio paminklo atidengimas Biržuose.—„Biržų žinios", 1923, rugsėjo 15, Nr. 30.— **Parašas: J.M.— Mikelėnas J.** Stanislovas Dagilis.—„Sėjėjas", 1935, Nr. 22, p. 1230—

1231.— **Mykolaitis-Putinas V.** Raštai. T. 8. V., 1962, p. 548—549, 553—555, 556 ir kt.— **Mykolaitis-Putinas V.** Naujoji lietuvių literatūra. T. 1. K., 1936, p. 136—137.— **Petrėnaitė O.** Puškino vertimai į lietuvių kalbą.— Rink.: Puškinas ir lietuvių literatūra. V., 1950, p. 46—47, 51.— **Petronis J.** Biržų Dagilis — giesmininkas.—„Kauno tiesa", 1968, kovo 2.— **Poeto** St. Dagilio biografija.—„Sėjėjas", 1935, Nr. 22, p. 1231.— **Salinka V.** Žmonės ir datos.—„Literatūra ir menas", 1968, kovo 2.— **Sprindis A.** Stanislovas Dagilis. (40-ąsias mirties metines minint).—„Literatūra ir menas", 1955, lapkričio 19.— **Straigis L.** Paminklai dėdėms.—„Gairės", 1923, Nr. 5, p. 311—313.— **Šių** dienų spauda apie a.a. Dagilį.—„Mūsų žodis", 1923, Nr. 3/4, p. 3—10.— Parašas: J.Y.— **Vaižgantas.** Stanislovas Dagilis. 1843—1915.— Kn.: Vaižgantas. Lietuvių literatūros paskaitos. D. 2. K., 1924, p. 195—242.— **Vaižgantas.** Stanislovas Dagilis. 1843—1915. (Atidengiant paminklą).— Raštai. T. 12. K., 1929, p. 100—104.— **Vaižgantas.** Stanislovas Dagilis. 1843—1915. Paminklo atidengimas Biržuose.—„Krivulė", 1923, Nr. 3, p. 11—12, su iliustr.— **Vanagas V.** Stanislovas Dagilis.— Kn.: Dagilis S. Lietuviškas šiupinys. V., 1973, p. 5—16.— **Adomaitis J.** Mickiewicz w literaturze litewskiej.— Rink.: Książka zbiorowa ku uczczeniu pamięci Adama Mickiewicza. Petersburg, 1898, p. 130, 131.— Parašas: Budrys.— Lenkų k.

Aleksandras DAMBRAUSKAS-Adomas JAKŠTAS (1860—1938)

Poetas, kritikas, filosofas, publicistas. Klerikalinis visuomenės ir kultūros veikėjas. Gimė 1860.IX.8 Kuronių k. (Kėdainių r.) karališkųjų valstiečių šeimoje. Mirė 1938.II.19 Kaune. **Adomas Jakštas** — slapyvardis.

1872—80 mokėsi Šiaulių gimnazijoje, 1880—81 lankė Peterburgo universiteto Matematikos ir gamtos fak. 1881—84 mokėsi Kauno kunigų seminarijoje, 1884—88 studijavo Peterburgo Dvasinėje akademijoje (baigė teologijos magistro laipsniu). Dirbo Panevėžio realinės gimnazijos kapelionu. Už dalyvavimą nacionaliniame lietuvių judėjime 1889 ištremtas į Ustiužną (dab. RTFSR, Vologdos sr.), susipažino su V. Pietariu. 1894 grįžęs iš tremties, kunigavo Kaune. 1898—1900 Kauno kunigų seminarijos, 1902—05 Peterburgo Dvasinės akademijos profesorius. Nuo 1906 gyveno Kaune, aktyviai reiškėsi kaip buržuazijos klerikalinio sparno ideologas. Redagavo „Draugiją" (1906—14, 1919—23), „Nedėldienio skaitymą" (1906—07), „Ateitį" (1911—14, 1916—19), „Garnį" (1910—14, 1924—29), esperantišką „Litova stelo" (1922—26), vadovavo knygų leidimo ir prekybos organizacijai „Šv. Kazimiero draugija" (iki 1938).

Literatūrinį darbą pradėjo 1884. Pirmasis eilėraščių rinkinys „Dainų skrynelė" 1894. Išleido literatūros istorijos, kritikos ir estetikos darbų, kalbotyros, matematikos veikalų, publicistikos, bažnyčios istorijos, teologijos ir religinės praktikos knygų, parengė vadovėlių ir beletristikos rinkinių.

Bendradarbiavo „Ateityje", „Aušroje", „XX amžiuje", „Kosmose", „Laisvėje", „Lietuvyje", „Lietuvoje", „Lietuvos aide", „Logos", „Rytė", „Soter", „Šviesoje", „Tautoje", „Tėvynės sarge", „Tiesos kelyje", „Vaire", „Viltyje", „Žemaičių ir Lietuvos apžvalgoje", „Židinyje", rusų ir užsienio periodikoje: «Край», «Новый путь», «Санкт-Петербургские ведомости», „Espero Catolico", „Przegląd katolicki", „Renaissance", „Revué" ir kt.

Pasirašinėjo: *A, A.A., A.A.J., A.D., A.J., A.Jak., A. Jakštas, A.S., A-S., Adomas Jakštas, D.s., Druskius, K.A.D., Kun. A.D., Kun. A.J., Kuronietis, Nemo, Nefilologas, Šaipokas,* **X.Y.Z.**

I
GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

□ **Lirika.** K., 1930. 394 p. (Šv. Kazimiero d-jos leid. Nr. 471).

Turinys: Dievo garbei.— Šventosios giesmės.— Tėvynei Lietuvai.— Didvyriams paminėti.— Mano dainos.— Gyvenimo aidai.— Vertimai.— Aforizmai ir epigramos.— Mielajai vaikijai.— Liūdni šypsniai.

□ **Dainų skrynelė.** Eilės Adomo Jakšto 1884—1894. Tilžė, O. Mauderodės sp., 1894. 38 p.

——— 2-as patais. ir papild. leid. Peterburgas, „Energijos" sp., 1905. II, 140, III p. su iliustr.

Turinyje: I. Tautiečių naudai.— II. Dievo ir didžiavyrių garbei.— III. Teip sau.— IV. Vertimai.

□ **Nakties matymai.** Vaizdeliai iš artimos praeities. [Eiliuotas pasakojimas]. Parašė Adomas Jakštas. K., S. Banaičio sp., 1906. 32 p.

□ **Rudens aidai.** Eilės. K., S. Banaičio sp., 1911. 100 p.

Turinyje: Rudens aidai.— Gyvenimo bangose.— Meilės žiedeliai.— Ašaros juokuose.— Parodijos.— Sakmės.

Taip pat 1920 leid.

□ **Neva juokai, neva ašaros.** Parašė Druskius. K., S. Banaičio sp., 1915. 135 p. (Šv. Kazimiero d-jos leid. Nr. 197).

Turinys: I. Neva publicistika.— II. Neva beletristika.— III. Neva poezija.

□ * **Nebaigtas pamokslas.** 1918.

□ **Šypt-šypt!** Jumoristiškų straipsnių ir vertimų rinkinys. D. 1—2. K., „Žinija", 1931—1932. (Liaudies knygynėlis. Nr. 3/4).

D. 1. 1931. 150 p.

D. 2. [Vertimai]. 1932. 151—342 p.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **Vaižgante mielas!** Kantatos tekstas. (Iš nespausd. Jakšto darbų).—„Athenaeum", 1938, t. 9, sąs. 1, p. 96—97.

☐ **Nemunas ir Nevėžis.** (A. Jakšto kūrybos fragm. iš pomirtinio archyvo). [Poemėlė].—„Draugija", 1938, Nr. 7/8, p. 221—224.

☐ Lietuvių poezija. T. 1. V., 1967, p. 270—274.

Taip pat 1969 leid.

* * *

☐ **Svetimos gėlės.** Pasakojimai.— **Mažmožiai.** Surinko ir sulietuvino A. Jakštas. K., 1923. 158 p.

„Mažmožių" autorius A. Jakštas.

LITERATŪROS KRITIKA, KALBOS DALYKAI, ESTETIKA IR KITA

KNYGOS

☐ **Mūsų naujoji literatūra.** (1904—1923). T. 1—2. K., 1923—1924. (Švietimo m-jos Knygų leid. k-jos leid.).

T. 1. Mūsų naujoji poezija. 1923. 407 p.

Turinyje: Maironio, Vydūno, L. Giros, M. Gustaičio, M. Vaitkaus ir kt. rašytojų kūrinių, literatūros leidinių, literatūrinių žurnalų bei laikraščių recenzijos ir straipsniai.

T. 2. Mūsų naujoji prozos literatūra. 1924. 748 p.

Turinyje: V. Pietario, Vaižganto, V. Krėvės, Vienuolio, I. Seiniaus, P. Penkaičio, Lazdynų Pelėdos, Šatrijos Raganos kūrinių recenzijos ir kitų autorių smulkiosios beletristikos, mokslo (filosofijos, filologijos, istorijos, matematikos, gamtos mokslų, pedagogikos, žemės ūkio), vaikų, muzikos, sporto literatūros, publicistikos ir periodikos (almanachai, kalendoriai, žurnalai bei laikraščiai) trumpos anotacijos ir recenzijos.

☐ **Užgesę žiburiai.** Biografijų ir nekrologų rinkinys. Red. ir jo 70 m. sukakties paminėjimą pridėjo d-ras J. Tumas. K., 1930. 502 p. su iliustr. (Liet. katalikų mokslo akad. leid. Nr. 1).

Turinyje: *Paminėtieji lietuviai: Rašytojai:* V. Pietaris; J. Balvočius-Gerutis; A. Kaupas; J. Šnapštys-Margalis; J. Biliūnas.— *Mokslo vyrai:* A. Kašarauskis; A. Baranauskas; K. Jaunius; J. Spudulys; S. Šultė; A. Vijukas-Kojelavičius.— *Mūsų visuomenės veikėjai:* M. Valančius; M. Paliulionis; G. F. Cirtautas; J. Lideikis (Aldonas); J. Rodavičius; A. Vaitkevičius; J. Katelė; P. Sereika; A. Skarupskis.— *Tebegyvieji:* K. Prapuolenis; J. Tumas-Vaižgantas.— *Minėtinieji kitataučiai: Rašytojai:* Dantė Alighieris; H. Sienkevičius; S. Wyspianskis; M. Rodzevičiūtės jubiliejus; L. Tolstojus; V. Solovjovas.— *Mokslininkai:* J. Hoene-Wronskis — matematikas; Du didžiausiu slavių filosofu V. Solovjovas ir J. Hoene-Wronskis; L. Cerebotani; L. Pasteuras; G. Mendelis; D-ras L. Zamenhofas; A. Bielensteinas; A. Mierzynskis.— *Visuomenės veikėjai:* J. Kalvinas.

☐ **Meno kūrybos problemos.** Parašė A. Jakštas. K., 1931. 366 p. su iliustr. (Šv. Kazimiero d-jos leid. Nr. 498).

Turinys: Meno kūrybos problemos.— Nuogybės ir menas.— Mūsų meno parodos.— Meno srovės.— Menas ir jo kritika.

☐ **Vyskupas Antanas Baranauskas kaipo matematikas.** Parašė kun. A. Dambrauskas. (Persp. iš „Draugijos"). K., S. Banaičio sp., 1907. 12 p.
☐ **Mūsų alfabeto klausimas.** Parašė A. Jakštas. K., S. Banaičio sp., 1914. 27 p. („Ateities" leid. Nr. 15).
☐ **Pirmutinės (10-ties metų) spaudos atgavimo sukaktuvės. 1904—1914.** Parašė A. Jakštas. K., S. Banaičio sp., 1914. 35 p. (Šv. Kazimiero d-jos leid. Nr. 164).
☐ **„Homero draugija" ir „Vilkolakis".** K., 1919. 15 p.
☐ **Kun. Jonas Balvočius-Gerutis.** (1842—1915). Parašė A. Jakštas. K., „Šviesos" sp., 1919. 23 p.
☐ **Dieviškoji proporcija.** Matematiškas dailės dėsnis. K., 1921. 22 p.
☐ **Ekspresionizmas dailėje ir poezijoje.** K., 1921. 20 p.
☐ **Apie katalikiškus lietuviškus šventraščio vertimus ir vertėjus.** K., 1933. 26 p. su iliustr. ir faks. Atsp. iš „Soter".

STRAIPSNIAI

☐ **Dar keletas žodžiu apie lietuvišką raštišką kalbą ir rašybą.** (Atsakymas Ukiškiui [A. Dubinskui]).—„Dirva-Žinynas", 1903, Nr. 6, p. 116—123.— Parašas: A.J.
☐ **Mūsų kalbininkų uždaviniai seniau ir dabar.**—„Židinys", 1926, Nr. 5, p. 293—299.
☐ **Savasis (V. Pietaris). Keidošių Onutė.**— Žegota. **Keleivis.**— Margalis. **Volungė ir vieversėlis.**— **Gabija.**— Šis tas apie **„Naujus poezijos rūbus".**— **J. Maironis. Jaunoji Lietuva.**— **Vincas Krėvė. Šarūnas, Dainavos kunigaikštis.**— **Vydūnas. Amžina ugnis.**— Leid.: Lietuvių literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 493—530.

LAIŠKAI

☐ **Jakšto-Dambrausko laiškai Vaižgantui-Tumui.** [1903—1932. Parengė J. Ambrazevičius].—„Athenaeum", 1938, t. 9, sąs. 1, p. 3—47.
☐ **A. Jakšto-Dambrausko ir Herbačiausko laiškai.** [1906—1910. Publ. K.A.D.].— „Naujoji romuva", 1938, Nr. 9, p. 224—228; Nr. 10, p. 248—251; Nr. 11, p. 275—276; Nr. 12, p. 295—297.
☐ **Keli seniausi Dambrausko-Jakšto laiškai.** [Tėvui. 1881—1883. Publ. ir koment. L. Dambrausko].—„Draugija", 1939, Nr. 4, p. 249—251.— Liet. ir lenkų k.; Nr. 5, p. 311—313.
☐ **Prel. A. Dambrausko laiškai ponui E. Peltier.** Iš esp. k. vertė R.D.—„Draugija", 1939, Nr. 8, p. 466—469; Nr. 9, p. 521—524.
☐ **A. Dambrausko laiškai Unei Babickaitei-Graičiūnienei.** (1933—1934).— „Draugija", 1940, Nr. 3, p. 126—129.

EILĖRAŠČIAI KITOMIS KALBOMIS

☐ Литовские поэты XX века. Л., 1971, с. 52—55.
Пер. Л. Хаустов.
☐ *Versajareto. [Eilėraščiai]. Peterburgas, 1905.— Esp. k.— Taip pat rink.: Litova almanako. K., 1923, p. 17, 20—34, 39.

II
LITERATŪRA

Dambrauskas-Jakštas A. Iš Kauno kronikos. [Biogr. užrašai].—„Mūsų senovė", 1921, kn. 1, p. 39—52; kn. 2, p. 53—65; 1922, kn. 3, p. 398—409.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 2. V., 1958, p. 344—345, su portr.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 356—357, su portr.— **Ambrasas K.** Pažangioji lietuvių kritika. V., 1966, p. 20—21, 29—30, 264 ir kt.— **Ambrazevičius J.** Jakštas visuomenėje ir literatūroje.— Kn.: Ambrazevičius J. Lietuvių rašytojai. K., 1938, p. 142—150.— **Ambrazevičius J.** Jakšto ir Vaižganto jungas.— Leid.: Lietuvių katalikų mokslo akademijos suvažiavimo darbai. 1939. T. 3. K., 1940, p. 234—242.— **Auryla V.** Lietuvių vaikų literatūra. D. 1. V., 1967, p. 203—204.— **Balys S.** A. Jakštas — satyrikas.—„Jaunoji Lietuva", 1935, Nr. 7, p. 306—313.— **Bičiūnas V.** Adomas Jakštas.—„Gaisai", 1930, Nr. 6, p. 141—163.—**Biržiška M.** Mūsų literatūros istorijos darbai. 1924 m.—„Baras", 1925, kn. 1, p. 63—64.— **Būtėnas P.** A. Jakšto poetinis žodynas.— Leid.: Lietuvių katalikų mokslo akademijos suvažiavimo darbai. 1939. T. 3. K., 1940, p. 260—312.— **A. Dambrauskas-Jakštas.** [Nekrologas].—„Soter", 1938, Nr. 1, p. 80—83.— Bibliogr.: 65 pavad.— **Grinius J.** A. Jakšto estetikos eskizas.—„Židinys", 1938, Nr. 3, p. 311—315.— **Kazlauskas J.** A. Jakštas — mokslininkas.—„Ateitis", 1937/38, Nr. 3, p. 648—650.— **Keliuotis J.** A. Dambrauskas — A. Jakštas.—„Naujoji romuva", 1938, Nr. 8, p. 185—187, su iliustr.— **Korsakas K.** Kritikas — kuris nesvyravo.— **Kn.:** Korsakas K. Straipsniai apie literatūrą. K., 1932, p. 78—88.— **Korsakas K.** Literatūrų draugystė. V., 1962, p. 372—373, 386—387, 417, 425, 432—433.— **Kossu-Aleksandravičius J.** Nelipkit ant kulnų! — Kn.: Kossu-Aleksandravičius J. Dievai ir smūtkeliai. K., 1935, p. 45—54.— **Kulbokas V.** Jakštas ir „Draugija".— Leid.: Lietuvių katalikų mokslo akademijos suvažiavimo darbai. 1939. T. 3. K., 1940, p. 243—259.— **Kuzmickas V.** „Mokslą laikau už šventą darbą..." [Apie susirašinėjimą su V. Pietariu].—„Gimtasis kraštas", 1970, spalio 8, su portr.— **Leskauskaitė B.** Apie A. Dambrausko-Jakšto estetines pažiūras.— Rink.: Trumpi pranešimai. [18-tos LŽŪA dėstytojų moksl. konferencijos medžiaga]. K., 1972, p. 20—21.— **Leskauskaitė B.** Mokslinio pažinimo ir tikėjimo santykis A. Jakšto-Dambrausko filosofinėse pažiūrose.—„Problemos", 1971, Nr. 2, p. 74—78.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 5. K., 1937, sklt. 1397—1402, su portr.— Taip pat atsk. atsp.— **Lietuvių** literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 322, 333—337, 491—493; T. 2. V., 1972, p. 11—14, 83—84.— **Masaitis Č.** A. Dambrauskas matematikoje.—„Naujoji romuva", 1938, Nr. 12, p. 292—293.— **Merkelis A.** A. Dambrauskas.—„Vairas", 1935, Nr. 10, p. 146—156.— **Miškinis A.** Senasis Kaunas be poetų.—„Akademikas", 1938, Nr. 4, p. 81—82, su portr.— **Mykolaitis-Putinas V.** Adomas Jakštas. Poetas ir kritikas intelektualistas.—„Naujoji romuva", 1939, Nr. 10, p. 217—220.— **Mykolaitis-Putinas V.** Naujoji lietuvių literatūra. T. 1. K., 1936, p. 287—313.— **Mikšytė R.** Antano Baranausko kūryba. V., 1964, p. 257—258, 261—262, 282—283 ir kt.— **Petrika A.** A. Jakštas-Dambrauskas.—„Šviesa", 1938, Nr. 3, p. 5—9, su portr.— **Pranskus-Žalionis B.** Tamsybės apaštalas.—„Tiesa", 1948, vasario 20.— **A.a. prel.** Adomas Jakštas-Dambrauskas. [Nekrologas].—„Pasau-

lio lietuvis", 1938, Nr. 5, p. 116—118, su portr.— Parašas: Vls.— **Sabaliauskas A.** Šimtas kalbos mįslių. V., 1970, p. 126—128.— **Salys A.** A.a. A. Dambrauskas-Jakštas. [Nekrologas].—„Gimtoji kalba", 1938, sąs. 2, p. 17—18, su portr.— **Samulionis A.** Balys Sruoga — dramaturgijos ir teatro kritikas. V., 1968, p. 9, 41—42, 139—140.— **Samulionis P.** A. Jakšto gyvenimas ir asmuo.— „Židinys", 1930, Nr. 10, p. 273—282.— **Samulionis P.** Aleksandras Dambrauskas — mokslininkas. — Leid.: Lietuvių katalikų mokslo akademijos suvažiavimo darbai, 1933. T. 1. K., 1935, p. 503—518.— Bibliogr.: p. 517—518.— **Samulionis P.** Prel. A. Dambrausko-Jakšto gyvenimo bruožai.—„Židinys", 1938, Nr. 3, p. 303—310, su iliustr.— **Sendzikas K.** Autografai prel. A. Dambrausko-Jakšto bibliotekos knygose.—„Draugija", 1940, Nr. 3, p. 132—135.— **Sendzikas K.** Prel. A. Dambrauskas — bibliotekininkas.—„Draugija", 1939, Nr. 4, p. 238—243.— **Senkus J.** Adomas Jakštas (70 m. amžiaus sukakus).— „Lietuvos mokykla", 1930, Nr. 12, p. 479—484.— **Stanaitis O.** A. Jakštas ir matematika.—„Židinys", 1938, Nr. 4, p. 491—496.— **Tamošaitis I.** Adomas Jakštas—Aleksandras Dambrauskas.—„Vairas", 1930, Nr. 10, p. 8—9.— **Vaitkūnas G.** Pažangiosios estetinės minties raida Lietuvoje. 1918—1940 m.—„Filosofija", 1965, t. 6, p. 137—140.— **Vaižgantas.** Aleksandras Dambrauskas (Adomas Jakštas). Amžiaus 60 metų sukaktį minint.— Rašto darbo 25 m. sukaktį minint.— Raštai. T. 4. K.—V., 1922, p. 169—211.— **Vaižgantas.** Jubiliejiniai A. Jakšto leidiniai.—„Vairas", 1930, Nr. 10, p. 10—17.— **Vaižgantas.** Prelatas Aleksandras Dambrauskas.— Kn.: Dambrauskas-Jakštas. A. Užgesę žiburiai. K., 1930, p. V—XVI, su iliustr.— **Valiukėnas A.** Adomo Jakšto — mokslininko charakteristika.—„Akademikas", 1935, Nr. 13/14, p. 319—329, su portr.— **Valiuškevičiūtė A.** Kauno meno mokykla. V., 1971, p. 51—55.— **Venclova A.** Jaunystės atradimas. V., 1970, p. 555—556.— Taip pat: „Kultūra", 1933, Nr. 5/6, p. 296—297.— **Vėbra R.** Lietuvos katalikų dvasininkija ir visuomeninis judėjimas. (XIX a. antroji pusė). V., 1968, p. 100, 111, 125, 147.— **Zaborskaitė V.** Maironis. V., 1968, p. 47—48, 259—261, 270 ir kt.— **Zaborskaitė V.** Realizmo klausimai 1905—1917 metų lietuvių literatūros kritikoje. V., 1957, p. 47, 74, 84, 100 ir kt.— **Žiugžda J.** Antanas Mackevičius V., 1971, p. 7.— **Литовские поэты** XX века. Л., 1971, с. 51.— **Философская энциклопедия.** Т. 1. М., 1960, с. 427.— **Latviešu** konversācijas vārdnīca. T. 7. Rīgā, 1931—1932, sklt. 13858—13859.— Latvių k.

APIE A. DAMBRAUSKĄ-JAKŠTĄ — KALBININKĄ

Būga K. Rinktiniai raštai. T. 1. V., 1958, p. 101—102, 112, 387, 531—535, 556—557; T. 3. V., 1962, p. 813.— **Burba J.** Rašybos reikalu.—„Švietimo darbas", 1920, Nr. 6/7, p. 7—12.— **Dambrauskas L.** A. Jakštas ir rašomoji kalba. (Jo 75 m. amžiaus sukakties proga).—„Židinys", 1935, Nr. 8/9, p. 125—130.— **Dubinskis A.** Šis-tas iš lietuviškos gramatikos.—„Žinyčia", 1901, Nr. 3, p. 88—93.— Parašas: Ukiškis.— **Jablonskis J.** Rašomosios kalbos dalykų kritikui. Atviras laiškas P. Druskiui. [1912].— Rinktiniai raštai. T. 2. V., 1959, p. 110—122.— Taip pat: „Viltis", 1912, lapkričio 7, 9, Nr. 132—133.— **Jablonskis J.** Raštai. T. 1. V., 1933, p. 140—142, 216—222, 304—311; T. 3. V., 1934, p. 119—121; T. 4. V., 1935, p. 229—232.— **Salys A.** Adomas Jakštas ir mūsų kalba.—„XX amžius", 1938, vasario 22, Nr. 42.— **Salys A.** Jakštas — kalbos darbininkas.—„Naujoji romuva", 1936, Nr. 10, p. 221—222.

ATSIMINIMAI

Bikinas J. Kun. A. Dambrauskas Panevėžy.—„Draugija", 1938, Nr. 5/6, p. 155—156.— **Dambrauskas L.** A. Jakštas ir giminės. (Keletas prisiminimų).—„Draugija", 1939, Nr. 4, p. 234—238.— **Dovydaitis P.** Aleksandrui Dambrauskui-Jakštui, „Ateities" pirmajam redaktoriui, trumpas atviras laiškas jo 75 metų amžiaus sukaktuvių proga.—„Ateitis", 1935, Nr. 8/9, p. 362—368.— **Dovydaitis P.** Dar vienas žiburys užgeso... A. Dambrauskui-Jakštui iškeliavus amžinybėn.—„Ateitis", 1937/38, Nr. 3, p. 626—632; Nr. 4, p. 699—704.— **Petrėnas J.** Mozaika apie Jakštą.—„Rytas", 1935, rugsėjo 2, Nr. 199.— **Sekys J.** Prisiminus Jakštą-Dambrauską.—„Tėvynė", 1938, kovo 18, Nr. 11, su portr.— **Vaitkus M.** 30 metų su A. Jakštu.—„Židinys", 1938, Nr. 3, p. 340—346.

LAIŠKAI A. DAMBRAUSKUI-JAKŠTUI

Baranauskas A. A. Dambrauskui-Jakštui. [1890—1893]. Raštai. T. 2. V., 1970, p. 163—168.— **Basanavičius J.** A. Dambrauskui. [1903—1904].— Rinktiniai raštai. V., 1970, p. 789—791, 793—794, 798, 813.— **Basanavičius J., Maironis.** Laiškai prel. A. Jakštui-Dambrauskui. [1907—1908, 1926].—„Naujoji romuva", 1934, Nr. 168, p. 265—267.— **Būga K.** A. Dambrauskui. [1913—1914].— Rinktiniai raštai. T. 3. V., 1961, p. 813—816.— **Gustaitis M.** Gustaičio laiškai prel. Dambrauskui. [1907—1923]. Spaudai parengė K. Berulis.—„Athenaeum", 1938, t. 9, sąs. 1, p. 48—62.— **Kuzmickas V.** V. Pietario laiškai A. Jakštui-Dambrauskui.—„Gimtasis kraštas", 1968, vasario 15, su portr.— **Maironis.** Maironio-J. Mačiulio laiškai A. Jakštui-Dambrauskui. [1899—1908].—„Naujoji romuva", 1936, Nr. 4, p. 79—81, Nr. 7, p. 159—161.— **Sabaliauskas A.** A. Sabaliausko laiškai A. Jakštui-Dambrauskui. [1906—1913. Publ. ir koment. S. Skrodenio].—„Literatūra ir kalba", 1968, t. 9, p. 485—490.— **Spudulis J.** Jono Spudulio laiškai kun. A. Dambrauskui. [1882—1884].—„Mūsų senovė", 1938, t. 2, Nr. 3, p. 510—519; 1939, Nr. 4, p. 668—674; 1940, t. 3, Nr. 1, p. 153—172.

APIE ATSKIRAS KNYGAS

„Dainų skrynelė". **Auryla V.** Lietuvių vaikų literatūra. D. 1. V., 1967, p. 135.— **Matulaitis S.**—„Varpas", 1894, Nr. 9, p. 138—139.— Parašas: Sebraitis.— **Vaižgantas.**—„Tėvynės sargas", 1898, Nr. 8, p. 29—33.— **Vaižgantas.**—„Vilniaus žinios", 1905, lapkričio 1, 3, Nr. 256, 258.

„Rudens aidai". **Gerulis P.** Keletas žodžių apie Adomo Jakšto poeziją.—„Draugija", 1911, Nr. 55/56, p. 228—233.— Parašas: P. Kragas.— **Sruoga B.** Akrobatika poezijoje. (A. Jakšto „Rudens aidai", 2 leid.).— Raštai. T. 6. V., 1957, p. 31—36.— **Sruoga B.**—„Draugija", 1911, Nr. 54, p. 183—185.— Parašas: Profanas.

„Mūsų alfabeto klausimas". **Jablonskis J.** Dėl A. Jakšto „Mūsų alfabeto klausimo".— Kn.: Jablonskis J. Rašybos dalykai. V., 1915, p. 3—26.— Parašas: Nedruskius.— Taip pat: Raštai. T. 3. K., 1934, p. 67—86.

„Homero draugija" ir „Vilkolakis". **Sutkus A.** Vilkolakio teatras. V., 1969, p. 29—33.

„Mūsų naujoji literatūra". T. 1—2. **Sruoga B.** Adomas Jakštas — literatūros kritikas.— Raštai. T. 6. V., 1957, p. 60—79.— Taip pat: „Baras", 1925, kn. 3, p. 47—59.

„Užgesę žiburiai". „**Bibliografijos** žinios", 1930, Nr. 1, p. 30—31.— „**Lietuvos** aidas", 1930, sausio 31, Nr. 25.— Parašas: A.N.—„**Židinys**", 1930, Nr. 3, p. 284—285.— Parašas: A.J.

Borisas DAUGUVIETIS (1885—1949)

Dramaturgas, teatro kritikas. LTSR nusipelnęs meno veikėjas (1946), TSRS liaudies artistas (1948). Gimė 1885.III.26 Dauguviečių vs. (Biržų r.) tarnautojo šeimoje. Mirė 1949.VII.13 Vilniuje, palaidotas Rasų kapinėse.

Mokėsi Panevėžio ir Mintaujos gimnazijose, 1905—06 Rygos Politechnikos institute. 1909 baigė Peterburgo Imperatoriškąją teatro mokyklą. 1909—13 dirbo Peterburgo Literatūros ir dailės d-jos teatro (kitaip dar vad. Suvorino, arba Mažuoju, teatru) aktoriumi. 1914—20 aktorius ir režisierius Gardine. 1920 grįžo į Lietuvą, gyveno tėviškėje, dirbo girininku; Biržuose organizavo dramos studiją. 1923—40 Valstybės teatro Kaune režisierius, aktorius (1931—35 režisavo spektaklius ir Šiaulių Dramos teatre). Jo iniciatyva 1924 Kaune įsteigta Valstybės teatro vaidybos studija; drauge su kitais įsteigė teatro meno laikr. „7 meno dienos" (1927—34). 1940—41 Kauno Dramos teatro režisierius. Hitlerinės okupacijos metais priverstas iš teatro pasitraukti, gyveno kaime. Nuo 1944 Vilniaus Valst. dramos teatro vyriaus. režisierius, nuo 1947 LTSR Valst. dramos teatro meno vadovas ir direktorius. Nuo 1947 LTSR Teatro d-jos pirmininkas. 1947—49 LTSR AT deputatas. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1945. TSRS valstybinė premija (1947) už M. Gorkio „Priešų" pastatymą LTSR Valst. dramos teatre.

Literatūroje pradėjo reikštis, studijuodamas Peterburge; rusų periodikoje spausdino eilėraščių, straipsnių teatro klausimais. Buržuazinėje Lietuvos spaudoje — straipsnių režisūros, aktoriaus meistriškumo klausimais, spektaklių recenzijų, novelių, feljetonų. 1934 parašė ir pastatė (Valstybės teatre Kaune) pjesę „Kovoje už laisvę". Pirmoji knyga, pjesė „Laimė", 1946. Vilniaus Valst. dramos teatre 1945 pastatyta pjesė „Nauja vaga", 1946 „Uždavinys", 1948 „Žaldokynė".

Parašė libretą LTSR Valst. dainų ir šokių ansamblio montažui „Ei, į darbą".
Bendradarbiavo „Lietuvos aide", „Literatūros naujienose", „7 meno dienose", „Vaire" ir kt.
Pasirašinėjo: *B. D-tis, Figaro* ir kt.

I

GROŽINĖ KŪRYBA

☐ **Žaldokynė.** [Pjesės ir straipsniai. Įž. str. J. Lankučio]. V., „Vaga", 1967. 479 p.—Bibliogr. pastabos, p. 476—477.

Turinys: Nauja vaga.— Laimė.— Uždavinys.— Žaldokynė.— Mokytoja. [Pirmoji publ.: „Pergalė", 1959, Nr. 8].— Apie teatrą ir dramaturgiją. *[Straipsniai]:* Valstybės dramos teatro gastrolės; Originalaus lietuviško repertuaro likimas mūsų teatre; Teatras ir provincija; Valstybės dramos dešimtmetis; Teatro temomis; Aktoriaus saviruoša; Dekados klausimas — visos mūsų LTSR garbės klausimas; XX metų; Dailės teatro įtaka lietuvių teatrui ir kt.

☐ **Laimė.** 2 v. pjesė. [Su aut. pastabomis]. V., „Komjaunimo tiesa", 1946. 34 p.

☐ **Uždavinys.** [4 v. pjesė]. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1947. 153 p.

☐ **Nauja vaga.** 7 pav. pjesė. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1947. 169 p.

☐ **Žaldokynė.** 3 v. pjesė. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1947. 133 p.

☐ **Naktigonė.** 1 pav. pokštas. [Su rež. pastabomis]. V., 1955. 20 lap. (LTSR Kultūros m-ja. Resp. liaud. kūrybos namai. Pjesės meninei saviveiklai).— Išsp. daugin. prietaisu.

☐ **Rinktinė.** [Pjesės. Įž. str. J. Lankučio]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1955. 284 p. su gaid.

* * *

☐ **Tėvo palikimas.** [Apsakymas].—„Jaunoji karta", 1939, Nr. 14, p. 330—331.
☐ [**Vaizdeliai periodikoje**]: „Darbo Lietuva", 1940, liepos 30.—„Lietuvos aidas", 1940, birželio 2, 9, Nr. 256, 268.—„7 meno dienos", 1928, Nr. 25, p. 7—8.—„Šluota", 1940, Nr. 22, p. 342.

MENO KRITIKA, PUBLICISTIKA

☐ **Teatrališkoji Maskva.** [B. Sruogos prakalba]. K., 1929. 22 p. su iliustr.
Pirmoji publ.: „7 meno dienos", 1928, Nr. 26—29; 1929, Nr. 30, 32.

* * *

☐ **Teatras ir politika.**—„Lietuvos žinios", 1925, lapkričio 8, Nr. 252.

☐ **Iš artisto dienyno.**—„7 meno dienos", 1928, Nr. 11, p. 8—10.— Parašas: B. D-tis.
Atsiminimai apie aktorių V. Dalmatovą.

☐ **Jausmų fabrikas.**—„7 meno dienos", 1928, Nr. 11, p. 5—6; Nr. 12, p. 8; Nr. 15, p. 10.— Parašas: B. D-tis.

Apie aktoriaus meną.

☐ **B. Dauguvietis apie rusus.**—„Mūsų dienos", 1928, Nr. 24, p. 4, su iliustr.

Kelionės įspūdžiai.

☐ **„Naujas Žydų Teatras"** [Kaune].—„7 meno dienos", 1929, Nr. 34, p. 6—7, su iliustr.

☐ **Hebrajų Vaidybos Studijos spektaklis Valst. teatre.**—„7 meno dienos", 1929, Nr. 35, p. 8—9, su iliustr.

☐ **Režisierius B. Dauguvietis apie artistus ir scenos meną.** [Užrašė Jur. Ša].—„Šiaurės Lietuva", 1931, rugsėjo 20, Nr. 38.

☐ **A.a. V. Dubeneckis.** [Atsiminimų fragm.].—„7 meno dienos", 1932, Nr. 84, p. 8—11, su iliustr.

☐ **Šiaulių teatras.** (Pasikalbėjimas su B. Dauguviečiu).—„7 meno dienos", 1932, Nr. 89, p. 4—5.

☐ **B. Dauguvietis dienos temomis.** Užrašė J.A.—„Menas", 1933, Nr. 1, p. 15—16.

☐ **B. Dauguvietis kalba, pasakodamas apie Šiaulių teatrą ir jo uždavinius.**—„Mūsų kraštas", 1934, rugsėjo 30, Nr. 39.

☐ **Naująjį sezoną pradedant.** [Užrašė L. K-is].—„Meno dienos", 1935, Nr. 13, p. 1—2.

☐ **Teatro riterius.**—„Literatūros naujienos", 1936, Nr. 14/15, p. 2.

Atsakymas į B. Sruogos str., išsp. „Literatūroje", 1936, Nr. 2.

☐ **Teatras ir kritika.**—„Literatūros naujienos", 1937, Nr. 1/3, p. 7.

☐ **Režisierius Dauguvietis apie filmą iš Lietuvos gyvenimo.**—„XX amžius", 1937, liepos 24, Nr. 165.

☐ **Nelygūs ginklai.**—„Literatūros naujienos", 1937, Nr. 9/10, p. 5.

Pasisakymas diskusijoje dėl teatro.

☐ **Teatro ir teatro kritikos užkulisy.**—„Vairas", 1937, Nr. 12, p. 461—466.

☐ **Teatro temomis.**—„Vairas", 1938, Nr. 2, p. 92—94.

Straipsnių apie teatro būklę apžvalga.

☐ **Vienatraky, Kaune, Vienoje, Biržuose ir Nem. Radvilišky bus filmuojama „Birutės daina"** (Pasikalbėjimas su rež. Dauguviečiu). [Užrašė Pr. R.].—„XX amžius", 1938, vasario 17, Nr. 38.

☐ **Autorius ir režisierius kalba apie „Atžalyną".** Užrašė M. M-nis ir Lg. [M. Miškinis ir L. Gira].—„Lietuvos aidas", 1938, kovo 9, Nr. 106, su portr.— Aut.: K. Binkis, B. Dauguvietis.

☐ **Įspūdžiai ir pastabos.**—„Jaunoji karta", 1939, Nr. 2—13, 15.

☐ **Teatro darbo sąlygos Vilniuje.** [Užrašė R. S.].—„Lietuvos aidas", 1940, vasario 28, Nr. 97.

☐ **Don Kichotas.**—„Lietuvos aidas", 1940, birželio 8, Nr. 267.

Atsiminimai apie V. Dubenecką.

☐ **Kauno Valstybinio teatro 20 m. jubiliejaus proga.** (Valstybės teatro dramos 20 m. sukaktis).—„Tiesa", 1940, gruodžio 19.

☐ **Pažangos keliu.**—„Tiesa", 1947, birželio 12.
Apie LTSR teatrų darbą ir pasiekimus.

☐ **Новые пути литовского театра.** Беседа с режис. Б. Даугуветисом.—«Сегодня», 1933, 29 декабря, № 359, с. 8.
☐ **Искусство — на службу народа.** (Сегодня открытие сезона в Гос. театре. Вильнюс).—«Труженик», 1940, 21 сентября, с портр.
☐ **Заметки о литовском театре.**—«Сов. Литва», 1945, 30 октября.
☐ **За дальнейший расцвет литовского театрального искусства.**—«Сов. Литва», 1947, 25 октября.
☐ **МХАТ и развитие литовского театра.**—«Сов. Литва», 1948, 27 октября.
☐ **Искусство принадлежит народу.** (Расцветает культура Советской Литвы).—«Сов. Литва», 1949, 19 января.

GROŽINIAI KŪRINIAI RUSŲ KALBA

☐ **В тупике.** [Сцена из пьесы «Задача»].—«Сов. Литва», 1945, 2 сентября.
☐ **Новая борозда.** Пьеса в 7 карт. [Пер. К. Кела].— В сб.: Советская литовская драматургия. М., 1954, с. 189—238.

II
LITERATŪRA

Aleksaitė I. Borisas Dauguvietis. Režisūros bruožai. V., „Mintis", 1966. 244 p. su iliustr.— Bibliogr. išnašose.— **Rec.: Gricius A.** Knyga apie Borisą Dauguvietį.— „Muzika ir teatras", 1967, kn. 4, p. 140—141.— **Lankutis J.** Apie režisūros bruožus.— „Tiesa", 1968, kovo 8.— **Ruzgaitė A.** Giliai ir patraukliai.—„Literatūra ir menas", 1967, rugsėjo 16.— **Samulevičius R.** Dauguvietis — žmogus ir menininkas.—„Kauno tiesa", 1967, gegužės 13.— **Vengris A.** Knyga apie Borisą Dauguvietį.—„Pergalė", 1967, Nr. 6, p. 162—165.— **Марцинкявичюс А.** Выдающийся мастер сцены.— «Сов. Литва», 1968, 31 января.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 4. V., 1968, p. 639—651 ir kt.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 371—372, su portr.— **Aleksaitė I.** Didelės draugystės pradžia. B. Dauguviečio ir P. Vaičiūno gimimo aštuoniasdešimtmečiui.—„Muzika ir teatras", 1966, [kn. 3], p. 43—53, su iliustr.— **Aleksienė G.** Borisą Dauguvietį prisimenant.—„Kultūros barai", 1970, Nr. 8, p. 62—64, su iliustr.— **Andriušis P.** Dauguvietis — režisierius.—„Lietuvos aidas", 1933, gruodžio 18, Nr. 286, su portr.— **Baltušis J.** Šviesus patriotas — kūrėjas. [B. Dauguviečiui mirus].—„Literatūra ir menas", 1949, liepos 20.— **Banaitis J.** Įžymus menininkas (B. Dauguviečio mirties 5-ąsias metines minint).—„Tiesa", 1954, liepos 14.— **Bičiūnas V.** Kūrėjas ir kritikas. (Atviras laiškas B. Dauguviečiui jo kūrybinių sukaktuvių proga).—„7 meno dienos", 1933, Nr. 100, p. 20—21.— **Braziulis A.** Borisas Dauguvietis (Dvejopų sukaktuvių proga).—„7 meno dienos", 1933, Nr. 100, p. 6—12.— **Braziulis A.** Borisas Dauguvietis. [20 m. jo scenos darbo sukaktuvės].—„Kultūra", 1928, Nr. 5, p. 233—235, su portr.— Parašas: A. Vidmantas.— **Braziulis A.** B. Dauguvietis „rampos šviesoje". (Sceniškos veiklos duomenys).—„7 meno dienos", 1933, Nr. 100, p. 13—14.— Parašas: A. Vidmantas.— **Braziulis A.** Tarp aukštojo meno ir politikos. (Kalba Valst. dramos rež. B. Dauguvietis).—„Naujas žo-

dis", 1933, Nr. 12, p. [9—11], su portr.— **Česnulevičiūtė P.** B. Dauguvietis. (Minint 75-ąsias gimimo metines).—„Tarybinis mokytojas", 1960, kovo 27.— **B. Dauguviečio** jubiliejus.—„Lietuvos aidas", 1933, gruodžio 5, Nr. 276.— **Boriso Dauguviečio** laidotuvės.—„Tiesa", 1949, liepos 15.— **Dauguviečiui** 25 metai.—„Lietuvos aidas", 1933, gruodžio 18, Nr. 286.— **Borisas Dauguvietis.** [Nekrologas].—„Tiesa", 1949, liepos 14; „Literatūra ir menas", 1949, liepos 20, su portr.— **B. Dauguvietis.**—„7 meno dienos", 1927, Nr. 9, p. 8—9, su portr.— Parašas: Aramis.— **Jackevičiūtė G.** Savo talentą bėrė dosnia ranka. (B. Dauguviečio 80-ąsias gimimo metines pažymint).—„Vakarinės naujienos", 1965, kovo 26.— **Jakavičiūtė G.** Įžymus scenos meistras. (B. Dauguviečio 5-ąsias mirties metines minint).—„Literatūra ir menas", 1954, liepos 10.— **Jakubėnas V.** B. Dauguvietis — daininininkas.—„7 meno dienos", 1933, Nr. 100, p. 15.— **Jasiūnas A.** Apdūmojimai dėl teatro kritikos, pamokslų ir etikos. [Diskutuojama su B. Dauguviečiu dėl teatro ir jo kritikos].—„Literatūros naujienos", 1937, Nr. 8, p. 1, 13.— **Jasiūnas A.** Dar trumpas žodelis.—„Literatūros naujienos", 1937, Nr. 11/12, p. 13.— **Kernagis A.** Menininkas — pilietis.—„Tiesa", 1965, kovo 26, su portr.— **Kernagis A.** Mūsų mokytojas. (Boriso Dauguviečio 75 m. gimimo sukakčiai paminėti).—„Meno saviveikla", 1960, Nr. 3, p. 19—20, su iliustr.— **Kernagis A.** Režisieriui B. Dauguviečiui 60 metų.—„Tiesa", 1945, kovo 25.— **Kisielius B.** Talentingas scenos meistras.—„Komjaunimo tiesa", 1955, kovo 26.— **Kymantaitė K.** Nerimstantis kūrėjas. (B. Dauguviečio 75-ųjų gimimo metinių proga).—„Tiesa", 1960, kovo 27, su portr.— **Kymantaitė K.** Taurus tarybinis patriotas ir įžymus scenos menininkas.—„Literatūra ir menas", 1950, liepos 16.— **Kubilius P.** „Aš tai dariau ir darysiu!" B. Dauguvietis 25 metus scenos darbe.—„Laiko žodis", 1933, Nr. 4, p. 5, su portr.— **Lankutis J.** Dauguviečio raštus skaitant.— Kn.: Dauguvietis B. Žaldokynė. V., 1967, p. 5—12.— **Lankutis J.** Konflikto ir charakterio problema lietuvių tarybinėje dramaturgijoje.— Kn.: Lankutis J. Lietuvių dramaturgija. V., 1958, p. 114—188.— **Miliūnas V.** Borisas Dauguvietis. Jo 60 m. sukakties proga.—„Pergalė", 1945, Nr. 5, p. 84—93.— **Miliūnas V.** Borisas Dauguvietis. (Kandidatas į deputatus).—„Literatūra ir menas", 1947, vasario 7, su portr.— **Petuchauskas M.** Pirmieji lietuvių tarybinio dramos teatro žingsniai 1940—1941 metais.— Leid.: Iš lietuvių kultūros istorijos. T. 5, V., 1968, p. 20—21, 25—27 ir kt.— **Petuchauskas M.** Teatras — amžininkas. V., 1965, p. 6—28.— **Radzevičius A.** B. Dauguvietis. (Mirties metines minint).—„Tiesa", 1950, liepos 13.— **Radzevičius A.** Režisierius, pedagogas, dramaturgas. (75-ąsias B. Dauguviečio gimimo metines minint).—„Pergalė", 1960, Nr. 3, p. 176—177, su portr.— **Radzevičius A.** „Tai ne frazė..." B. Dauguviečio gimimo 80-osios metinės.—„Literatūra ir menas", 1965, kovo 27, su portr.— **Rudzinskas J.** Mūsų kūrybinis kelias.— Rink.: LTSR valstybinis dramos teatras 1940—1955. V., 1955, p. 5—15, 25—27.— **Samulionis A.** Balys Sruoga — dramaturgijos ir teatro kritikas. V., 1968, p. 120, 121, 124, 125, 142 ir kt.— **Silys J.** Kino kadrai pasakoja.—„Literatūra ir menas", 1960, balandžio 2.— **Siparis J.** Įžymus scenos meistras. (B. Dauguviečio mirties 5-ąsias metines minint).—„Komjaunimo tiesa", 1954, liepos 14.— **Sruoga B.** Mūsų teatro raida.— Rink.: Lietuva 1918—1938. K., 1938, p. 220, 222, 223 ir kt.— **Sruoga B.** Teatro istorijai.—„Literatūra", 1936, Nr. 2, p. 15—17.— **Sruoga B.** Valstybi-

nės dramos premjeros.—„Lietuvos žinios", 1925, spalio 25, Nr. 240.— Parašas: Zablockas.— **Sruoga B.** Zablockio atgaila. [Atsakymas B. Dauguviečiui].— „Lietuvos žinios", 1925, Nr. 252, lapkričio 8.— Parašas: Jurgis Zablockas.— **Sutkus A.** Vilkolakio teatras. V., 1969, p. 224—225.— **Šilgalis K.** Įžymusis menininkas.—„Švyturys", 1949, Nr. 14, p. 13.— **Šimkus J.** Lietuvos tarybinių rašytojų sąjungos valdybos pirmininko J. Šimkaus kalba prie B. Dauguviečio kapo.—„Literatūra ir menas", 1949, liepos 20.— **Šimkus J.** Tarybinė lietuvių literatūra. V., 1951, p. 119—121.— **Vaičiūnas P.** Dramaturgas P. Vaičiūnas apie režisierių B. Dauguvietį. (Sąryšy su praėjusiu B. Dauguviečio 25 m. scenos darbo sukaktuvių minėjimu).— Užrašė Braziulis.—„7 meno dienos", 1934, Nr. 101, p. 11—12.— **Vaidybos** studija.—„7 meno dienos", 1929, Nr. 37, p. 5—8, su iliustr.— Parašas: Figaro.— **Vaistybės** dramos teatro 1937—38 m. sezono balansas. [B. Dauguviečio režisuoti veikalai].—„Vairas", 1938, birželio 15, Nr. 11, p. 684—687.— Parašas: M.K.L.— **Venskus S.** Visada su liaudimi.—„Biržiečių žodis", 1971, liepos 13.— **Vismanta J.** Buvo revizorius, eigulys, o dabar režisierius.—„Dienos naujienos", 1933, gruodžio 16, Nr. 288, su portr.— **Алексайте И.** Высокое призвание художника.—«Сов. Литва», 1965, 26 марта, с портр.— **Большая** советская энциклопедия. Изд. 2-е. Т. 13. М., 1952, с. 399.— **Б. Ф. Даугуветис.** [Некролог].—«Сов. искусство», 1949, 16 июля.— **Краткая** литературная энциклопедия. Т. 2. М., 1964, стб. 541.— **Очерк** истории литовской советской литературы. М., 1955, с. 234—235.— **Театральная** энциклопедия. Т. 2. М., 1963, с. 321, с ил.— **Театральный** календарь. 1965. М.—Л., 1964, с. [83—87], с портр.— **Яцкявичюте Г.** Щедрый талант. [К 80-летию со дня рождения].—«Вечерние новости», 1965, 26 марта.— **Eesti** nõukogude entsüklopeedia. T. 1. Tallinn, 1968, p. 466, su portr.— Estų k.— **Maly** słownik pisarzy narodów europejskich ZSRR. Warszawa, 1966, p. 64.— Lenkų k.— **Petuchauskas M.** Aktor, dramaturg, reżyser.—„Czerwony Sztandar", 1965, 25 marca, su portr.— Lenkų k.— **Zulonas P.** Wybytny działacz teatru litewskiego.—„Czerwony Sztandar", 1955, 26 marca.— Lenkų k.

ATSIMINIMAI

Gricius A. Borisas Dauguvietis.— Kn.: Gricius A. Keliai keleliai. V., 1973, p. 231—245.— **Macijauskienė M.** Gyvenimas — teatrui. [Su A. Vosyliūtės-Dauguvietienės, A. Radzevičiaus ir G. Jackevičiūtės atsiminimais].—„Kauno tiesa", 1965, kovo 26.— **Radzevičius A.** B. Dauguvietį prisiminus.—„Tėvynės balsas", 1965, Nr. 24, kovas, su portr.— **Radzevičius A.** B. Dauguvietis repeticijoje. Iš atsiminimų.—„Literatūra ir menas", 1959, liepos 25.— **Radzevičius A.** B. Dauguvietis — režisierius-pedagogas. (Pluoštas atsiminimų).—„Lietuvos teatrai", 1959, Nr. 4/5, p. 28—37, su iliustr.; 1960, Nr. 6, p. 12—25, su iliustr.

APIE ATSKIRAS KNYGAS

„Teatrališkoji Maskva". **Bičiūnas V.**—„Židinys", 1929, Nr. 7, p. 88—89.

„Laimė". **Nauja** pjesė.—„Jaunimo gretos", 1946, Nr. 2, p. 16.

„Nauja vaga". **Baltušis J.** Pirmoji vaga tarybinėje lietuvių dramaturgijoje.—„Literatūra ir menas", 1947, rugpjūčio 17.— **Gražulis T.**—„Pergalė", 1947, Nr. 5, p. 130—135.

„Žaldokynė". **Baltušis J., Žukauskas Alb.** Veikalas, iškraipąs tarybinio gyvenimo tikrovę.—„Literatūra ir menas", 1948, vasario 10.— **Mackinas A.** Prietarų jėga.—„Literatūra ir menas", 1948, kovo 11.— **Šimkus J.** Lietuvių dramaturgijos klausimai.— Kn.: Šimkus J. Naujo kelio pradžia. V., 1970, p. 357—358.— **Aleksaitė I.** Boriso Dauguviečio literatūrinis palikimas.—„Pergalė", 1968, Nr. 2, p. 161—164.— **Марцинкявичюс А.** Многогранный талант.—«Сов. Литва», 1968, 24 сентября.

„Rinktinė". **Lankutis J.** Dauguvietis — dramaturgas.— Kn.: Dauguvietis B. Rinktinė. V., 1955, p. 5—24.— **Šimkus J.** Dauguviečio dramaturginė kūryba.— Kn.: Šimkus J. Naujo kelio pradžia. V., 1970, p. 163—173.

„Mokytoja". **Vainikonis L.** Drama apie mokytoją O. Sukackienę.—„Tarybinis mokytojas", 1959, rugsėjo 3.

APIE TEATRO PASTATYMUS

„Nauja vaga" Vilniaus Valst. dramos teatre. **Dauguvietis B.** Žaldokynė. V., 1967, p. 456—457.— **Dagys J.** Naujoji vaga mūsų dramaturgijoje.—„Tiesa", 1945, gegužės 20.

„Uždavinys" Vilniaus Valst. dramos teatre. **Kalvelis L.**—„Komjaunimo tiesa", 1948, vasario 8.

Šiaulių Dramos teatre. **Miliūnas V.**—„Literatūra ir menas", 1947, vasario 15.— Parašas: V. Šešupė.

„Žaldokynė" Vilniaus Valst. dramos teatre. **Nakas N.** Apie B. Dauguvietį ir jo „Žaldokynę". [Su red. prierašu].—„Muzika ir teatras", 1969, kn. 5, p. 142—143, su iliustr.— **Visuomenė** apie „Žaldokynės" spektaklį. [Aptarimas].—„Literatūra ir menas", 1948, balandžio 25.— **Šimtoji** „Žaldokynė".— „Tiesa", 1959, gegužės 24.— **Žiugždienė A.**—„Czerwony Sztandar", 1954, 26 maja.— Lenkų k.

Simonas DAUKANTAS (1793—1864)

Istorikas, literatas, tautosakininkas, kalbininkas. Liaudies švietėjas. Gimė 1793.X.28 Kalvių k. (Skuodo r.) karališkųjų valstiečių šeimoje. Mirė 1864.XII.6 Papilėje. 1930 Papilėje jam pastatytas paminklas (skulpt. V. Grybas).

1806—14 mokėsi Kretingos pradžios ir Žemaičių Kalvarijos (dab. Varduva) aukštesniojoje mokykloje. 1816 baigė gimnaziją Vilniuje. 1816—25 studijavo Vilniaus universitete: iš pradžių Literatūros ir laisvųjų menų fak., nuo 1818 Moralinių ir politinių mokslų fak., kurį baigė 1819 teisių kandidato laipsniu. 1822 apgynė magistro traktatą (laipsnis patvirtintas 1825). 1825—34 dirbo vertėju Rygos generalgu-

bernatoriaus kanceliarijoje. Tyrinėjo archyvus, per atostogas rinko tautosaką. Nuo 1835 Valdančiojo senato Peterburge Lietuvos Metrikos metrikanto padėjėjas. Tyrinėjo Lietuvos Metriką, kaupė medžiagą istorijos veikalams. 1850 grįžo į Lietuvą; 1851 dėl sveikatos išėjęs į pensiją, gyveno Varniuose pas M. Valančių, nuo 1855 Svirlaukio (dab. Jaunsvirlauka, Latvijos TSR) dvare pas gyd. P. Smuglevičių. Susirašinėjo su F. Kuršaičiu. 1859—61 glaudėsi pas gimines. Nuo 1861 iki mirties gyveno Papilėje pas I. Vaišvilą.

Parašė keturis Lietuvos istorijos veikalus: „Darbai senųjų lietuvių ir žemaičių" (1822), „Istorija žemaitiška" (1838), „Būdas senovės lietuvių, kalnėnų ir žemaičių" (1845), „Pasakojimas apie veikalus lietuvių tautos senovėje" (1850), bet išleido vien „Būdą". Vertė antikinės literatūros kūrinius, parašė didaktinę apysaką „Rubinačio Pelūzės gyvenimas" (laisvas sekimas J. Kampe, išspausdintas tik tarybiniais metais), originalią apysaką „Palangos Petris" (neišspausdinta; rankraštis dingęs); reiškėsi literatūros teorijos bei kritikos srityje, tyrinėjo tautosaką („Fedro pasakų" įžanginis straipsnis „Pasakos būdas", kn. „Dainės žemaičių"— pratarmė); sukaupė daug visų žanrų tautosakos, sudarė du rinkinius („Pasakos masių" ir „Dainės žemaičių"; daugiau kaip 800 dainų ir keli šimtai patarlių bei priežodžių liko nespausdinta), parengė keturis vadovėlius (lietuvių kalbos, lotynų kalbos, aritmetikos, šventosios istorijos), parengė ir išleido 11 praktinio pobūdžio knygelių. Nepaskelbti liko ir kalbiniai darbai: lingvistiniai straipsniai, žodynai (3 t. lenkų—lietuvių kalbų žodyno, pradžia lietuvių—lotynų kalbų žodyno ir kt.). Prie „Epitome Historiae sacrae" („Trumpa šventoji istorija") buvo išspausdintas „Žodrodys..."— lotynų—lietuvių kalbų žodynėlis. Iš viso jo žodynuose sukaupta apie 48 000 lietuviškų žodžių.

Pavardės formos: *Daukąts, Daukąntas, Dawkątt, Dow-kond, Dowkont, Dowkontt.* Pasirašinėjo: *Ąntonas Dagys, Antonas Wajnejkis, Antons Žejmys, J. Dewinakis, Jokybs Laukys, Jokūbas Laukys, Jonas Girdenis, Jonas Ejnoras, Jonas Purwys, Jonas Ragaunis, Jonas Warnas, K. Daugkientys, K.W. Myle, Motiejus Szauklys, Palangos Petris, S.D., S. Tiewelis.*

I
ORIGINALŪS DARBAI

KNYGOS

□ **Rinktiniai raštai.** [Sudarė ir įž. str. parašė M. Lukšienė. Tekstą ir pastabas parengė Z. Zinkevičius]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1955. 480 p. su iliustr.

Turinys: *Iš istorinių veikalų [ištr.]:* Darbai senųjų lietuvių ir žemaičių; Istorija žemaitiška; Būdas senovės lietuvių, kalnėnų ir žemaičių; Pasakojimas apie veikalus lietuvių tautos senovėje. *[Pratarmė].— Iš tautosakos darbų [ištr.]:* Dainės žemai-

čių; Pasakos masių.— *Iš grožinės literatūros vertimų ir sekimų [ištr.]:* Pasakos Fedro; Abėcėlė lietuvių, kalnėnų ir žemaičių kalbos *[Pasakėčios ir patarlės];* K. Nepotas. Gyvatas didžiųjų karvaidų senovės. *(Pratarmė išguldytojo);* J. H. Kampė. Rubinačio Pelūzės gyvenimas.— *Iš praktinio pobūdžio knygelių:* Parodymas, kaip apynius auginti. *[Pratarmė; priežodžiai ir patarlės];* Pamokymas apie auginimą taboko. *[Pratarmė];* Bičių knygelė. *[Pratarmė];* Pamokslas apie sodnus arba daigynus vaisingų medžių. *[Pratarmė];* Pamokymas, kaip rinkti medines sėklas. *[Pratarmė];* Ugnies knygelė. *[Pratarmė];* Sėjamosios pašaro žolės. *[Pratarmė];* Pamokslas, kaip girias kirsti, sėti ir diegti. *[Pratarmė; tautinės patarlės].*

☐ **Prasmą lotinū kalbōs** paraszę K.W. Myle. [Lotynų k. gramatika. Aut. pratarmė, p. 3—7]. Peterburgas, K. Hincės sp., 1837. [129] p.— LKLIB, LKR, LRB, MAB, VUB.

☐ **Abecieļa lĩjtuwiū-kalnienū Ir žiamajtiū kalbos.** [Elementorius]. Peterburgas, K. Krajaus sp., 1842. [2], 80 p.— Aut. kn. nenurodytas.— Dalis teksto lot. ir rusų k.— KPIB, LKLIB, LKR, LRB, MAB, VUB.

Su lietuvių liaudies patarlėmis, p. 47—56.

☐ **Budą Senowęs-Lëtuwiū Kalnienū Ir Zámajtiū** Išzraszzę Pagał Senowęs Rasztū Jokyb's Łaukys. [Aut. pratarmė, p. 1—9]. Peterburgas, K. Hincės sp., 1845. [2], 9, [2], 252, [4] p. su iliustr.— Bibliogr. išnašose.— LKLIB, LKR, LRB, MAB, VUB.

☐ **Budas. Senovės Lietuvių kalnėnų ir žemaičių.** Paraszė Simanas Daukantas... Aut. pratarmė, p. I—VI. Parengė spaudai A. Burba]. 2-asis leid. Plimutas, „Susivienijimo lietuvių katal. Amerikoje" lėšos, J. Paukščio sp., 1892. [2], [VI], 217 p.— Atsp. iš laikr. „Vienybė lietuvninkų", 1892—1893.
Kn. taip pat priedas: J. Adomaitis. Senoviszki Lietuvos piningai. Paraszė Szernas, p. 204—210.

Kadangi „Būdas" buvo spausdinamas laikr. „Vienybė lietuvninkų" 1892—1893, spėjama, kad knyga išėjo 1893.

☐ **Būdą senovės lietuvių kalnėnų ir žemaičių** išrašė pagal senovės raštų Jokūbas Laukys. Red. ir žodynėlį pridėjo J. Talmantas. [J. Talmanto „Redaktoriaus žodis", p. V—XV; P. Sūdžiaus įž. str. „Simanas Daukantas", p. XVII—XXVI; Simano Daukanto pastabos „Būdui", p. 323—326. 3-iasis leid.]. K., „Sakalas", 1935. XXXI, 374 p. su iliustr.— Virš. antr.: Lietuvių būdas.

Leidimas skirtas mokyklai, kalba taisyta.

☐ **Dajnes Žiamajtiū pagał Zôdiû Dajnĩnikû** Išzraszytas. 1-asis pėdelis. [D. 1]. [S. Daukanto dedikacija T. Šiukštaitei-Gadonienei (pranc. k.), p. V; pratarmė, p. VII—XII]. Peterburgas, K. Krajaus sp., 1846. XVI, 169 p.— Sudaryt. nurodytas p. [V].— Bibliogr. išnašose.— LKLIB, LKR, LRB, MAB, VUB.
Kn. taip pat: Patarles, p. 165—168.

☐ **Siejamoses paszaro-żoles** apraszia ant naudos Žiamajtiu Ukinyku Jonas Warnas. [Pratarmė, p. 3—4]. V., J. Zavadskio sp., 1854. 23 p.— LRB, VUB.

Bibliografiniuose šaltiniuose išleidimo data nurodyta 1855. Greičiausiai, knyga tais metais buvo baigta spausdinti.

☐ **Lietuvos istorija.** Paraszyta 1850 m. Simano Daukanto... [Spaudai parengė E. Volteris, koregavo A. Burba]. Kn. 1—2. Plimutas, J. Paukščio lėšos ir sp., 1893—1897.— Atsp. iš laikr. „Vienybė lietuvninkų", 1892—1893.

Kn. 1. Nuo seniausių gadynių iki Gediminui D.L.K. [Įž. str. „Simanas Daukantas", p. I—IV]. 1893, IV, 484 p. su portr.

Kn. 2. Nuo Gedimino D.L.K. iki Liublino unijai. 1897. 531 p.

Daukantas šį savo veikalą buvo pavadinęs „Istorija žemaitiška". Rankraštis LKLIB.

☐ **Pasakojimai apie Veikalus Lietuvių tautos senovėje,** paraszyti per Simoną Daukantą... 1-asis leid. [Pratarmė, p. 3—4. Rankraštį perdirbo ir spaudai parengė J. Kriaučiūnas]. Bitėnai, J. Baltojo [J. Bielinio] leid., M. Jankaus sp. [1893/1899]. 240 p.

1893 M. Jankaus spaustuvėje Bitėnuose buvo išspausdinta Daukanto populiarios istorijos fragmentas (96 p.): „S. Daukanto Lietuvos istorija. Pirma dalis (Pirmas iszleidimas). Iszleido J. K. Kauniszkis. Bitėnai. Spausdinta pas M. Jankaus. 1893". Dalį tiražo nupirko J. Bielinis ir papildęs išleido 1899, pakeitęs antraštinį lapą, bet palikęs senąją datą, t.y. 1893, ir J. K. Kauniškio pavardę. Pilnas Daukanto rankraštis (362 p.) VUB, nuorašai LKLIB ir LRB.

☐ **Darbay senuju Lituwiu yr Žemaycziu 1822.** Spaudai paruošė V. ir M. Biržiškai. [V. Biržiškos „Prakalba", p. [5—10], S. Daukanto „Pratarymas", p. 3—6]. K., 1929. [15], 214 p. su faks. (Lietuvos un-to b-kos leid. Nr. 1).

„Darbai..."— pirmasis Daukanto istorinis veikalas, parašytas studijų laikais. Originalo nesurasta. Yra išlikę du šiek tiek skirtingi nuorašai — VUB.

☐ **Pasakas Massiû** suraszitas 1835 metuose apigardosi Kretiu, Palongos, Gundenės.—„Lietuvių tauta", 1932, kn. 4, sąs. 3, priedas, p. 1—116.

Turinys: Fridrykas Karalus Trakimas.— Trakimas! — Kieta karta turieie Tiewus wyina Sunu.— Kieta karta Waykis służyie už myiży Gruda.— Kieta karta žmogus buwa pyiokas.— Ape tris Grafa sunus nukaltusius.— Ape szuni kur buwa wardu Binza.— Kupczius turieie weyna sunu.— Žmogus Karaluw tris szcziestis pardawy.— Aple weyna Žwei kursay tieyk weyn tegawa žuweys.— Waykis Petrus dydey mądrus.— Biesos Giwena butoy su sawa brolu Czieproniu.— Kieta karta giwenys giwentos.— Kieta karta peymenelis wardo Klemely.— Kieta karta Łapy eie so wozio: Bova.— Kieta karta szow so katy sosybarosiu.— Studentas nieka nemata.— Terba? — Yszryszymas arba parmanims kalbos.— Tris broley.— Žmogus Diewa milis.— Sługa Jurgis wiernay iki smerty.— Murynikas szietonoy už syra.— Žmogus atwožnus.— Broley pękie.— Brolis su sesery.— Jomilysta sunu į wayskawa szłużba Imperatorioy addawy.— Sunus Tiewa apgawa.— Du Brolu wienas teysingas antra Małagis.— Jokups dydis szulierius yr małagis.— Pons wyinas dydey pasakas lubyie.— Dewetka į Dągu giwa i eyty.— Wiras Paty turieie mikszta prota.— Szou pri Wanaga pristoie.— Užmokieiems už giera pyktu.— Karalaus Duktie su žaltiu apsyžanyie.— Kriauczius.— Trys Broley yszkuriu wienas Beprotis.— Karalos turieies tris sunus.— Karalos turieies tris Duktyris.— Kas nu Diewa ko prasza tas tą gaun.— Žmona neturieusi patomku aly praszy norint kayp Ezely kad anay Diewas doutum.— Szauczios palyka Jomilestu yr žęto karalo.— Diełko Blezdingas oudyga parskieła.— Diełko wieży subyniey akis.— Žmogos nežynos koumi busis.— Biesos žmogu apgawes nesprawiedliway nieka negawa.— Žmogos turieies tris sunus.— Koysis su Lawo pa pažyna žmogu už wyssa sutwieryma smarkiesni yr dyktesni.— Sens sawa mądromo yszeyt wysor.— Pons torieie septynis sunus.— Klasztorios weyns be rupesny giwenys.— Kudoks palyka bagotu o Bogaczius kudu.— Peymou palyka Žiętu Jomilystas.— Kas nemok małouty tegoł nemałoy paskou pats prisydous.— Diełko Žmonis newysy supront interasa.— Karalaws Sługa.— Zewizdrołs.— Markus Karalus.— Auxa Kalwis yr Stalorus.— Aszpisz.— Žals Goius Stykła Murs.— Ilg nosa Storłupa yr Płat subyne.— Nieszcziesliwa Pana yr Generołs.— Dwilyka Brolu.— Sęka.— Apey Paty yr Wira.— Apey žmogu kad i bunkieta eiys.— Apey sena žmogu.— Kyta karta bówóses łaumes.— Kyta karta Bówósó Dó Broló.— Kyta karta bówys gaspadorius yr Gaspadyny.— Apey Paty nełaba.— Apey katyna su wysztu.— Apey sunu.— Apley žwyrbli.

☐ **Simonas Daukantas vaikams.** [S. Daukanto prakalba, p. 3]. Išleido M. Untulis. [Šiauliai, 1932]. 43 p.

□ **Žemaičių pasakos.** Red. M. Untulis. Iliustr. K. Šimonis. K., „Sakalas", [1940]. 207 p. su iliustr.— Korektūrinis egz.

——— Paruošė M. Untulis. Iliustr. K. Šimonis. K., LTSR Valst. l-kla, [1941]. 207 p. su iliustr.

——— Iliustr. V. Banys. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1947. 123 p. su iliustr.

——— Iliustr. I. Naginskaitė. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1955. 133 p. su iliustr.

——— Iliustr. V. Valius. V., „Vaga", 1965. 159 p. su iliustr.

Iš Simano Daukanto raštų. [Ištraukos. Baig. str. A. Žirgulio]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1952. 35 p. (Mokinio b-ka).

Turinys: Iš „Būdo senovės lietuvių kalnėnų ir žemaičių".— Iš „Lietuvos istorijos".— Žodynėlis.

□ **[Rinktinė].** [Įž. str.: M. Lukšienė. „Simanas Daukantas", p. 5—10. Iliustr. E. Survila]. K., Valst. ped. lit. l-kla, 1957. 83 p. su iliustr. (Mokinio b-ka).

Turinyje [ištr.]: Darbai senųjų lietuvių ir žemaičių.— Istorija žemaitiška.— Būdas senovės lietuvių kalnėnų ir žemaičių.— Žodynėlis.

Taip pat: 1958, 1959, 1960 leid.

□ **Lietuvos girios senovėje.** [„Būdo" ištr. Iliustr. ir teksto šriftas V. Armalo]. V., „Vaga", 1964. 29 p. su iliustr. (30 cm).

Taip pat: V., „Vaga", 1964. 30 p. su iliustr. ir su V. Armalo biogr. (11 cm).

RANKRAŠČIAI

□ **[Lenkų—lietuvių kalbų žodynas].** B. v., [po 1820. 132] p.— LKLIB.

□ **Maldas Katalikû.** Pagal Bažniczes S. Rimo... iszraszytas Metuse 1842. [Peterburgas], 1842. 122 lap.— Dalis teksto lot. k.— LKLIB.

□ **[Lietuvių, lenkų, vokiečių ir lotynų kalbų žodžių sąrašas].** B.v., [po 1845. 32] p.— LKLIB.

□ **Vocabularium.** [Žodynas. Graikų, prancūzų ir lietuvių kalbų žodžių sąrašas. Lyginamojo žodynėlio bandymas, p. 1—4].— Samagitia. [Žemaitija. Etnogr. medžiaga, p. 151—155].— Proverbia. [Priežodžiai ir patarlės, p. 156—158].— Patarles Letuwiszkas. Dikcionar. Milkė, p. [159—166]. B.v., apie 1840—1846.— LKLIB.

□ **[Dainos.** Pluoštas 1—33]. B.v., [apie 1825—1850].— LRB (nėra pluošto 2), nuorašai LKLIB.

Dainos surinktos Daukanto talkininkų. Tarp dainų užrašyta S. Valiūno, J. Pabrėžos kūrinių.

□ **[Lietuvių—lotynų kalbų žodynas.** A—G. 3977 žodžiai]. B.v., [po 1851. 12], 163, [1] p.— LKLIB.

□ * **Instrukcia del gyrininkistes.** [Varniai? apie 1854]. [104] lap.— Aprašyta pagal šaltinius.

□ * **Elementorius.** [Jaunsvirlauka], 1857.— Aprašyta pagal šaltinius.

□ **Książki jakie wyszły pod różnemi nazwiskami.** [S. Daukanto raštų bibliografinis sąrašas. Jaunsvirlauka], 1857. [2] lap.— Knygų pavad. liet. k.— LKLIB.

□ * **Pałągos Petris.** [Apysaka pagal I. H. Kampės „Robinzoną". Jaunasvirlauka?], 1857.— Aprašyta pagal šaltinius.

□ **„Na pismo litewskie wychodzące raz w rok pod nazwaniem Kalendorius ukiszkas..."** [Dėl lietuviško leidinio, išeinančio kartą per metus, pavadinimu

Kalendorius ūkiškas... L. Ivinskio 1859 metų kalendoriaus rec.]. B.v., [apie 1859—1860. 9] p.— Dalis teksto liet. k.— LKLIB.

☐ * **Kajminęs Saugtęs, arba Palicijos istatimas, dieł skarbo walstionů, saulielidiniosi gubernijosi arba sritiesi.** B.v. [apie 1860. 12] lap.— Aprašyta pagal šaltinius.

☐ * **Paveikslai ant gromatu ir dokumentu raszymo.** [Laiškų ir dokumentų rašymo pavyzdžiai].— **Aritmetika lietuwiszkai.** B.v., [apie 1860. 44] lap.— Aprašyta pagal šaltinius.

☐ **Patarles.** „Důk Diewe wis ką žinoti, o ne dirbti" [ir kt. 66 patarlės]. B.v., [apie 1825—1864. 2] p.— LKLIB.

☐ [**Lenkų—lietuvių kalbų žodynas.** T. 1—3]. B.v., [apie 1850—1864].— LKLIB.

T. 1. (A—M). 733 p.

T. 2 (N—P). 722 p.

T. 3. (R—Ž). 822 p.

☐ **[Lietuvių—latvių kalbų lyginamojo žodyno medžiaga].** B.v., [apie 1850—1864. 2] lap.— Dalis teksto lenkų k.— LKLIB.

☐ **[Lietuvių—vokiečių—lenkų—lotynų kalbų žodžių sąrašas].** B.v., [apie 1850—1864. 1] lap.— LRB.

☐ **„...Moim zdaniem, dialekta tak się dzielą pomorski czyli Zmudzki, Pruski dolny może dawniej i Litewski..."** [„Mano nuomone, dialektai skirstosi taip: pajūrio arba žemaičių, prūsų žemumos, seniau gal ir lietuvių... Laiškas nežinomam asmeniui apie lietuvių kalbos tarmes ir rašybą]. B.v., [apie 1850—1864. 3] lap.— Dalis teksto liet. k.— LKLIB.

☐ **Praeteritum perfectum indicativi.** [Tiesioginės nuosakos būtasis atliktinis laikas. Apie J. Bretkūno ir M. Daukšos raštų kalbą]. B.v., [apie 1850—1864. 1] lap.— LKLIB.

☐ **[Pastabos dėl G.H.F. Neselmano žodyno].** B.v., [apie 1859—1864. 36] p.— Lenkų k.— Dalis teksto liet. k.— LKLIB.

PUBLIKACIJOS

☐ **S. Daukanto pastabos dėl L. Ivinskio kalendorių, arba metskaitlių, kalbos.** [J. Kruopo publ.].—„Literatūra ir kalba", 1958, t. 3, p. 477—491, su faks.— Tekstas lenkų ir liet. k.

☐ **S. Daukanto pastabos dėl G. Neselmano žodyno.** [J. Kruopo publ.].—„Lietuvių kalbotyros klausimai", 1962, t. 5, p. 227—238.— Santr. rusų k.

☐ **[Dainos].**—„Bibliotekų darbas", 1964, Nr. 11, p. 34—35.

V. Jurgučio straipsnyje „Dainų lobis" skelbiami 6 tekstai iš rankraštinio S. Daukanto dainų rinkinio.

☐ **Simono Daukanto „Istorijos Justinaus" vertimo pratarmė.** [V. Jurgučio publ.].—„Bibliotekininkystės ir bibliografijos klausimai", 1965, t. 4, p. 213—215, su faks.

☐ **A. Strazdo dainos S. Daukanto tautosakos rinkiniuose.** [K. Grigo ir V. Jurgučio publ.].— Leid.: Vitkauskienė P., Žukas V. Antanas Strazdas. Bibliografija. V., 1969, p. 198—232.

Skelbiama 16 dainų tekstų variantų iš S. Daukanto rankraštinio fondo.

□ **Dainos apie uodą (vorą), iškritusį iš ąžuolėlio,** variantai S. Daukanto rinkinyje. [V. Jurgučio publ. ir koment.].— Rink.: Liaudies kūryba. Kn. 1. V., 1969, p. 256—262.

□ **Simono Daukanto lietuvių liaudies dainų rankraščių XXX pluoštas** — neišleistas po 1846 m. „Dainių Žemaičių" pėdelis. [V. Jurgučio publ. ir koment.].—„Knygotyra", 1970, t. 1, p. 160—178.

□ **„Eilės apie sprovą Telšiuose atbūtą"** ir kiti J. Pabrėžos ranka rašyti tekstai S. Daukanto rankraštiniame dainų rinkinyje. [V. Jurgučio publ.].— Kn.: Jurgis Pabrėža. 1771—1849. V., 1972, p. 83—94, su gaid.

□ **Simono Daukanto lietuvių liaudies dainų rinkinio XXX pluošto 12—18 tekstai.** [V. Jurgučio publ. ir koment.].—„Knygotyra", 1972, t. 2, p. 200—207.

LAISVI VERTIMAI IR SEKIMAI

KNYGOS

□ **Epitome. Historiae Sacrae.** [Parengė S. Daukantas. Peterburgas, K. Hincės sp., 1838]. [2], 64, 42 p.— Aut., Lomonas Š.F., nurodytas p. 3.— Dalis teksto liet. k.— KPIB, LRB, MAB, VUB.

Kn. taip pat: [S. Daukantas]. Žodrodys toie kningelieie essontiù žodiu. [Lotynų—lietuvių kalbų žodynėlis], p. 1—42.

□ **Pasakas Phedro.** Iszgúldę isz łotiniszkos kałbos i Żamajtiszką Motiejùs Szauklys. [Vert. pratarmė, p. V—VI ir str. „Pasakas budas", p. VI—XVIII]. Peterburgas, K. Kanapackio leid., E. Praco sp., 1846. XXIV, 60 p.— LKLIB, LRB, MAB, VUB.

□ **Giwatas Didiujû Karwaidû senowês** suraszę łotiniszkay Kornelius Nepos. Iszguldę isz Łotiniszkos i Letuwiszką kałbą jaunoumenės naudon J. Dewinakis. [Aut. pratarmė, p. [3—5]; vert. pratarmė, p. [7—8]. Peterburgas, K. Kanapackio leid., K. Hincės sp., 1846. [8], 252 p.— LKLIB, LKR, LRB, MAB, VUB.

□ **Parodimas kajp apinius auginti** pagał Naujujû pritirimù, kórius apskélbę teutoniszkaj B. A. Grunards o Iszgóldę i Żiamajtiû kałbą Jonas Ragaunis. [Vert. pratarmė, p. V—VIII]. Peterburgas, K. Krajaus sp., 1847. VIII, 9, 49 p. su bréž.— KPIB, LKLIB, LKR, LRB, MAB, VUB.

Turinyje taip pat: Patarlės, p. 39—49.

□ **Pamokimas ape auginimą taboku, kóri** iszraszę gudiszkaj D. Strukow o I Żiamajtiû kałbą iszgoldę Jonas Girdenis. [Vertėjo pratarmė, p. 7—10]. Peterburgas, K. Krajaus sp., 1847. 76 p. su bréž.— LKLIB, LKR, LRB, MAB, VUB.

□ **Naudinga Bîttiû knygele** taj yra Ajszkós pamokimas kajp par iszmintingą Bittiu kawojimą gał daug naudos nusipelnyti wîssîms Bitteles mylentims ant géro paraszytą par G.D. Settegast. [Pratarmę, p. I—V, parašė ir] kalbą sużemaitino S.D.] Peterburgas, K. Krajaus sp., 1848, [4], XV, 107, [4] p. su iliustr.— LKLIB, LKR, LRB, MAB, VUB.

□ **Pamôkimą kajp rinkti medînės siekłàs** pargóldę îsz gudû kałbos i żámajtiû kałbą Jonas Purwys. [Vert. pratarmė, p. 5—18]. Peterburgas, E. Praco sp., 1849. 48 p.— LRB, VUB.

☐ **Ugnęs-kningėlę,** arba Trumpą pamoksłą, kas žmôniems wertaj darytî pûłas pîrm ugnęs... Iszraszę Jonas Wangys ir apskélbę m. 1802. O dabar ąntrą atwejį apskélbę Antonas Wajnejkis. [Parengėjo pratarmė, p. 3—5]. Peterburgas, E. Praco sp., 1849. 78 p.— KPIB, LKLIB, LKR, LRB, MAB, VUB.

„Ugnies knygelės" 1802 leid. Jono Vangio nėra pažymėta. Matyt, Daukantas čia pats tą pavardę įrašė. Knygelės kalba perdirbta.

☐ **Pamokslą ape sodnus arba dajginus wajsingû mediû** Iszraszytą nu Joan. Herm. Zigra Iszgóldę Isz teutonû kałbos i żámajtiû Anton's Żejmys. [Vert. pratarmė, p. 3—4]. Peterburgas, K. Kanapackio leid., E. Praco sp., 1849. 172, [1] p.—LKLIB, LKR, LRB, MAB, VUB.

Versta iš J. H. Cigros kn. „Der Baum-Gärtner, oder Ausführliche Anweisung zur Obstbaumzucht..." (Ryga, 1803).

RANKRAŠČIAI

☐ **Historya Justina.** [Trogo Pompėjaus „Historiae Philippicae" santrauka. Iš lot. k. vertė ir pratarmę, p. 1—11, parašė S. Daukantas. Aut. pratarmė, p. 11—12. Varniai? apie 1850—1857. 2], 400 p.— LKLIB.

☐ **Jstoriję Justinaus** parguldę Isz Łotinû kałbôs i Żaemaitiû K. Daugkientys [S. Daukantas] metusi 1798. [Knygos antr. lapas ir S. Daukanto bei Marko Justino pratarmės. Varniai? apie 1850—1857]. 14 p. LRB.

Spėjama, kad tai galutinė rankraščio „Historya Justina" pratarmių redakcija.

☐ **Rubinatio Peluzęs Giwenimas** Iszgólditas Isz Teutonû kałbos i Żámajtiû pagal 12io is-paudimo Ioach. Heinr. Campe. [Iš vok. k. vertė ir pratarmę, p. 3—6, parašė S. Daukantas. Peterburgas], 1846. 397 p.— LKLIB.

Turinyje taip pat: Auszras gieysmies, p. 71—72.

☐ **Pamokslas kajp Girės kirsti, sieti ir dîjkti** dieł Alwieno Ukinyko paraszia Ąntonas Dagys. [Iš vok. k. vertė ir pratarmę, p. [1—12], parašė S. Daukantas. Varniai?], 1854. [IV], [86] p.— LKLIB.

Turinyje taip pat: Prieduras. Tautines Patarles. [Surinko S. Daukantas], p. [85—86].

☐ * **Gaspadorius.** [Apie žemdirbystę, gyvulininkystę ir sodininkystę. Iš lenkų k. vertė S. Daukantas. Jaunsvirlauka?, apie 1857].— Aprašyta pagal šaltinius.

LAIŠKAI

☐ **Dowkontiana.** [1853—1855. F. Kuršaičiui. Publ. J. Koncevičiaus].—„Mitteilungen der Litauischen literarischen Gesellschaft", 1887, H. 12, p. 414—416.— Vok. k.

☐ **Simano Daukanto laiškas vyskupui-nominatui Gintilai.** [1845. Publ. A. Jakšto-Dambrausko].—„Draugija", 1919, Nr. 4/6, p. 252—253.— Lenkų k.

☐ **Daukanto laiškai.** [Publ. ir koment. A. Janulaičio].—„Mūsų senovė", 1922, t. 1, kn. 4/5, p. 690—795.— Liet., lenkų ir vok. k.

Skelbiami 28 S. Daukanto laiškai, 1842—1855 rašyti T. Narbutui [Nr. 13 su T. Narbuto atsakymu], V. Andrejauskui, F. Kuršaičiui, M. Valančiui ir S. Giedraičiui; p. 793—795 išspausdintas S. Daukanto tarnybos lapas.

☐ **„Szanowny Przyjacielu..."** [1858, adresatas nenurodytas. Publ. P. Karazijos].—„Mūsų senovė", 1938, t. 2, Nr. 3, p. 525.— Lenkų k.— Išsp. str.: Karazija P. Keli dokumentai S. Daukanto biografijai.

☐ **Neskelbti Simono Daukanto laiškai.** [Publ. ir koment. V. Merkio].—„Lietuvos istorijos metraštis", 1971, p. 107—113.— **Lenkų ir liet. k.**

1858; adresatas nenurodytas. V. Merkio nuomone, jie **rašyti E. Tiškevičiui.**

PERSPAUSDINTOS KŪRINIŲ IŠTRAUKOS

☐ Volteris E. Lietuviška chrestomatija. Kn. 1. Peterburgas, 1901. sklt. 188—205.

„Gyvatų" ir „Istorijos žemaitiškos" ištraukos.

Taip pat 1903 leid.

☐ Lietuvių literatūros istorijos chrestomatija. Feodalizmo epocha. V., 1957, p. 349—386.

Turinyje: *Darbai senųjų lietuvių ir žemaičių [ištraukos]:* Kalba lietuvių ir žemaičių; Povyzius apsiėjimų senųjų lietuvių ir žemaičių; [Krivių krivaičio kalba į lietuvių tautą]; [Margeris].— *Būdas senovės lietuvių, kalnėnų ir žemaičių [ištraukos]:* [Lietuvos girios senovėje]; [Lietuvos didikų tižimas].— Dainės žemaičių. *[Pratarmė].*— Pasakos Fedro. [Pratarmė, „Pasakos būdas" ir pasakėčios: „Varlės krūpaujančios jaučiams badantis", „Musė ir ašvienis", „Lapė ir uoga"].— Gyvatos didžiųjų karvaidų senovės. *[Pratarmė išguldytojaus].*— Rubinaičio Pelūzės gyvenimas. [Antras vakaras].— Laiškai. [T. Narbutui ir M. Valančiui].

KŪRINIŲ IŠTRAUKOS KITOMIS KALBOMIS

☐ Вольтер Э. Об этнографической поездке по Литве и Жмуди летом 1887 года. Спб., 1887, с. 116—117.

Отрывок на русском языке из предисловия к книге „Gyvatos".

☐ **Правители и власть.**— В кн.: Антология мировой философии. Т. 4. М., 1972, с. 546—547.

Отрывки из книг „Istorija žemaitiška" и „Būdas".

„BŪDAS"

☐ **Меченосцы.— Жемайтисы в рабстве у крестоносцев.**— В сб.: Вековая ненависть. М., 1943, с. 10—13.

☐ **Seno lietaviešu raksturs.** [Senųjų lietuvių būdas].— Rink.: Lietava sveicina. Rīgā, 1935, p. 260—261.— Latvių k.

☐ **O sposobie prowadzienia wojny u starożytnych Litwinów.** [Kaip senovės lietuviai kovojo].—„Rocznik Literacki", 1849, R. 4, p. 15—46.— Lenkų k.

☐ **Jak walczyli dawni Litwini.** [Kaip senovės lietuviai kovojo]. V., 1921. 29 p.— Lenkų k.

* * *

☐ **Jungfer V.** Alt-Litauen. [„Būdo" perdirbinys]. Berlin—Leipzig, 1926. 143 p.— Vok. k.

„DAINĖS ŽEMAIČIŲ"

☐ Katzenelenbogen U., Manning C. The daina. Chicago, 1935, p. 61, 66, 67, 81—82.— Anglų k.

☐ Nesselmann G. H. Littauische Volkslieder. Berlin, 1853, Nr. 13, 17, 35, 37, 49, 50, 64—65, 72, 74, 91, 111, 112, 125, 127, 136, 139, 142, 155, 157, 158,

160, 169, 175, 180—185, 197, 206, 207, 213, 218, 219, 224, 235, 264—271, 276—278, 280—283, 294, 297, 298, 304, 306, 315, 316, 320, 324, 329, 350, 353, 354, 356, 358, 360, 371, 382, 385, 400.
76 dainos. Tekstas lietuvių ir vokiečių k.

II

LITERATŪRA

[Davainis-Silvestraitis M., Burba A.] Medega S. Daukanto bijografijai. [Biografijos papildymai su tautosakos pavyzdžiais, laiškų publikacijomis, straipsniais apie S. Daukantą ir jo darbų bibliografiniu sąrašu. A. Miluko pratarmė, p. 1]. Šenandoras, 1898. 128 p. su iliustr. („Dirva", kn. 1).— Aut. nenurodyti.— **Janulaitis A.** Simanas Daukantas. Jo gyvenimas, darbai ir vargai. (1793—1864). V., 1913. 47 p.— **Merkys V.** Simonas Daukantas. [Biogr. apybraiža]. V., „Vaga", 1972. 336 p.— Rec.: Grigas K. Tikras ir gyvas Daukantas.—„Literatūra ir menas", 1972, liepos 22.— Vanagas V. Gyvas Daukantas.— „Gimtasis kraštas", 1973, lapkričio 15.— **Rutenbergas G.** Simanas Daukantas — lietuvių atgimimo pranašas. Su prof. M. Biržiškos prakalba. K., 1922. 64 p. su portr.— **Sūdžius P.** Vargo pelė. Seda, 1934. 32 p.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 1. V., 1957, p. 463—479.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 373—374.— **Abramavičius V.** Simonas Daukantas Vilniuje.—„Literatūra ir menas", 1963, spalio 26.— **Alseika D.** Simanas Daukantas ir d-ras Vincas Kudirka.— Leid.: Vilniaus kalendorius 1925 metams. V., 1925, p. 34—38, su iliustr.— Parašas: D.A.— **Ambrazevičius J.** Lietuvių rašytojai. K., 1938, p. 13—32.— **Atkočiūnas J.** Laiko dulkes nužėrus.—„Vienybė" (Akmenė), 1973, birželio 19.— **Auryla V.** Lietuvių vaikų literatūra. D. 1. V., 1967, p. 91—98, 102, 105 ir kt.— **Balsas** Chicagiszkiu Draugyscziu in visas lietuviszkas Draugystes Amerikos. [Dėl S. Daukanto 100-ųjų gimimo metinių pažymėjimo].—„Vienybė lietuvninkų", 1894, Nr. 5, p. 61—62.— **Baranauskas A.** A. Baranausko laiškas „Aušros" redakcijai. [V. Biržiškos publ. Dėl S. Daukanto knygų tematikos].—„Mūsų senovė", 1937, t. 2, kn. 1, p. 149—150.— **Barzdaitis J.** Ateizmas Lietuvoje. V., 1967, p. 42—44, 57.— **Basanavičius J.** Daukanto pravardė.—„Aušra", 1885, Nr. 2/3, p. 88—91.— Parašas: D-ras J.Bs.— **Basanavičius J.** Rinktiniai raštai. V., 1970, p. 29, 56, 115 ir kt.— **Biržiška M.** Mūsų raštų istorija. D. 1. 2-asis leid. K., 1925, p. 87—92.— **Biržiška M.** Simanas Daukantas.— Leid.: „Giedros" kalendorius 1914 metams. V., 1913, p. 43—48.— Parašas: S. Tėvelis.— **Biržiška M.** Simanas Daukantas. (1793—1864 m.).— Leid.: Vilniaus kalendorius 1914 metams. V., 1913, p. 86—88.— Parašas: S. Tėvelis.— **Biržiška M.** Simano Daukanto biblioteka.— Kn.: Biržiška M. Iš mūsų kultūros ir literatūros istorijos. T. 2. K., 1938, p. 141—154.— **Biržiška V.** Aleksandrynas. T. 3. Čikaga, 1965, p. 7—28.— **Bizauskas K.** Simanas Daukantas. (1793—1864).—„Rygos garsas", 1914, gruodžio 6, 10, 13, Nr. 96, 98, 99.— Parašas: K.B.— **Bogušis V.** Sunkus kelias į šviesą. Ar Daukantas buvo bajoras? —„Švyturys", 1968, Nr. 19, p. 6, su portr.— **Budanas S.** Simanas Daukantas.—„Naujienos" (JAV), 1924, lapkričio 25, Nr. 283.— **Bugailiškis P.** Simanas Daukantas.—„Lietuvos žinios", 1914, lapkričio 23,

Nr. 183.— Parašas: Gk.— **Butėnas D.** Gyvenimo ir darbų pėdsakais. [Apie S. Daukanto kilmę].—„Literatūra ir menas", 1964, gruodžio 4.— **Butėnas D.** ...*It vargo pelė*. [Apie S. Daukanto 1846 balandžio 5 laišką M. Valančiui].— „Jaunimo gretos", 1968, Nr. 1, p. 11, su faks.— **Černiauskas V.** Daukantas — Lietuvos mylėtojas.—„Jaunoji Lietuva", 1938, Nr. 11/12, p. 606—608.— **Čiurlionienė-Kymantaitė S.** Iš mūsų literatūros. [Su „Būdo" ir „Lietuvos istorijos" ištr.]. K., 1913, p. 50—65.— **Čiurlionienė-Kymantaitė S.** Lietuvių literatūros istorijos konspektas. Voronežas, 1918, p. 30—34.— **Dagys J.** Medžiaga tirti biologijos istorijai Lietuvoje XIX a. [Apie Daukanto praktinio turinio knygeles].— Kn.: Iš mokslų istorijos Lietuvoje. T. 1. V., 1960, p. 44—45, 185—186.— Santr. rusų k.— **Daugėliškis A.** Simanas Daukantas.—„Lietuvos aidas", 1933, spalio 30, Nr. 246.— **Daugiaus** rūpesčio apie savo rašėjus. [Apie iki tol nežinomą autentišką S. Daukanto portretą].—„Tėvynės sargas", 1902, Nr. 1A, p. 25—26.— **Simanas Daukantas.** [Su „Lietuvos istorijos" ištr.].— „Vienybė lietuvninkų", 1893, Nr. 44, p. 530.— **Simanas Daukantas.**—„Vilties" *nemokamas mokslo ir literatūros priedas*, 1915, Nr. 1/3, sklt. 13—24.— Parašas: Al.M.— **Simanas Daukantas.**—„Mūsų jaunimas", 1931, gegužės 22, Nr. 5, p. 36—39.— **Simanas Daukantas** Papilėje. [Raudonio, J. Šliauterio ir kt. atsiminimai].—„Naujas žodis", 1930, Nr. 18, p. 370—371.— Parašas: H.B.— **Davainis-Silvestravičius M.** Simanas Daukantas.—„Lietuvių laikraštis", 1904, gruodžio 23, Nr. 4, p. 40, su portr.— **Duksa Z.** Daukantas — numizmatas.—„Literatūra ir menas", 1964, gruodžio 4.— **Gabrys J.** Lietuvių literatūros apžvalga. D. 2. K., 1916, p. 168—171, 180—196.— **Gabrys J.** Simanas Daukantas.— Leid.: Vilniaus kalendorius 1906 metams. V., 1906, p. 74—79.— Parašas: J.P-tis.— **Gargasaitė D.** S. Daukanto raštų leidimai ir vertimai.— „Pergalė", 1964, Nr. 12, p. 174—176.— **Girdzijauskas J.** Lyg ąžuolas plačiašakis...—„Tiesa", 1968, spalio 27, su portr.— **Grigas K.** Apie S. Daukanto kilmę ir šeimą.—„Literatūra ir menas", 1964, gruodžio 4.— **Grigas K.** Dėl S. Daukanto biografijos „patikslinimo". [Atsiliepimas į Z. Kondrato str. dėl S. Daukanto magistro laipsnio].—„Literatūra ir menas", 1956, gegužės 19.— **Grigas K.** XIX amžiaus švietėjas. (S. Daukanto 170 m. gimimo sukaktį minint).—„Vakarinės naujienos", 1963, spalio 29, su portr.— **Grigas K.** Įžymusis lietuvių liaudies švietėjas.—„Tarybinis mokytojas", 1958, spalio 26.— **Grigas K.** Vargo pelė. (S. Daukanto mirties 100 m. sukaktį minint).—„Vakarinės naujienos", 1964, gruodžio 7.— **Gvildys J.** Simanas Daukantas. (Jo mirties 60 m. sukaktuves paminint).—„Lietuvos mokykla", 1924, sąs. 12, p. 544—550, su portr.— **Iszkilmingas** atminimas garbaus musu istoriko Simano Daukanto.—„Vienybė lietuvninkų", 1898, Nr. 44, p. 526—527.— Parašas: Blaivininkas.— **Ivinskis Z.** Lietuvių literatūros istorikas Simanas Daukantas.—„Naujoji romuva", 1936, Nr. 12, p. 275—278.— **Jablonskis J.** S. Daukanto gyvenimas ir raštai.— Raštai. T. 1. K., 1932, p. 28—38.— Parašas: A. Gerulaitis.— Taip pat: „Varpas", 1893, Nr. 11, p. 165—170.— **Janulaitis A.** „Daukanto archyvas ir knygynas..." [Pranešama, kad S. Daukanto giminaičiai Kauneckiai išsiuntė į Vilnių S. Daukanto palikimą].—„Lietuvos žinios", 1911, birželio 16.— Parašas: A.J.— **Janulaitis A.** Kur dingo laiškai į S. Daukantą? [Apie laiškus, M. Davainio-Silvestraičio persiųstus į Ameriką ir panaudotus leidinyje „Me-

dega S. Daukanto bijografijai"].—„Vienybė lietuvninkų", 1911,, spalio 4, Nr. 40.— **Janulaitis A.** Simanas Daukantas.—„Krivulė", 1924, Nr. 12, p. 8—9, su iliustr.— **Juozapavičius P.** „Dėl tų motinų rašiau..."—„Kauno tiesa", 1968, spalio 27, su iliustr.— **Keli** dokumentai S. Daukanto biografijai. [P. Karazijos publ.].—„Mūsų senovė", 1938, t. 2, kn. 3, p. 525.— **Kondratas Z.** Daukantas Vilniaus universitete.— Rink.: Iš Vilniaus universiteto istorijos. V., 1955, p. 22—29.— **Korsakas K.** Simanas Daukantas.— Kn.: Korsakas K. Prieš amžinąjį priešą. K., 1945, p. 61—98.— **Kriaučiūnas J.** Simano Daukanto jubilėjus. [100-osios gimimo metinės. Dėl rankraščių publikavimo].—„Varpas", 1893, Nr. 8, p. 127—128.— Be parašo.— **Kudaba Č.** Kalvotoji Žemaitija. V., 1972, p. 84—87.— **Kudaba Č.** Uolumas.—„Mūsų žodis" (Skuodas), 1972, vasario 3—12.— **Kudirka J.** Simonas Daukantas — valstiečių švietėjas.—„Valstiečių laikraštis", 1964, gruodžio 5.— **Kuzmickas V.** Norintiems rašyti kelią praskynęs...—„Kultūros barai", 1968, Nr. 11, p. 60—62, su iliustr.— **Santr.** rusų ir anglų k.— **Lebedys J.** Simonas Daukantas. [1-ojo ir 2-ojo pilno raštų leidimo projektai su paaiškinimais].— Kn.: Lebedys J. Lituanistikos baruose. T. 2. V., 1972, p. 272—288.— **Lebedys J.** Simono Daukanto biblioteka.— Ar pagrįsta naujoji versija apie bajorišką S. Daukanto kilmę? — Kn.: Lebedys J. Lituanistikos baruose. T. 1. V., 1972, p. 304—329.— **Lebedys J.** Vilniaus universiteto reikšmė lietuvių literatūrai.— Kn.: Lebedys J. Lituanistikos baruose. T. 1. V., 1972, p. 375—377.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 6. K., 1937, sklt. 138—156.— **Lietuvių** literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 52—54.— **Lukšienė M.** Aplinka, kurioje mokėsi S. Daukantas.—„Pergalė", 1964, Nr. 12, p. 134—143.— **Lukšienė M.** Bibliotekos Lietuvoje XIX a. pirmoje pusėje. [Apie S. Daukanto rūpinimąsi plėsti Varnių kunigų seminarijos biblioteką].—„Bibliotekininkystės ir bibliografijos klausimai", 1966, t. 5, p. 122, 125, 131, 134—136.— **Lukšienė M.** Lietuvos švietimo istorijos bruožai XIX a. pirmojoje pusėje. K., 1970, p. 149, 195, 343—344, 346—348 ir kt.— **Lukšienė M.** Simanas Daukantas.— Kn.: Lietuvių literatūra. D. 1. K., 1954, p. 81—87.— **Lukšienė M.** Simonas Daukantas.— Kn.: Daukantas S. Rinktiniai raštai. V., 1955, p. 3—35.— **Maciūnas V.** Lituanistinis sąjūdis XIX amžiaus pradžioje. Susidomėjimas lietuvių kalba, istorija ir literatūra.—„Darbai ir dienos", 1939, t. 8, p. 36, 64—70, 73 ir kt.— **Malinauskas I.** Paminklas Simanui Daukantui.—„Švietimo darbas", 1930, Nr. 10, p. 1035—1039.— **Mašiotas P.** Simanas Daukantas.—„Varpas", 1893, Nr. 11, p. 161.— Parašas: P.A.— **Matulaitis S.** Atminimas apie Daukantą.—„Varpas", 1890, Nr. 1, p. 3—4.— Parašas: Dr.— **Merkelis A.** Du garsingieji žemaičiai. Simano Daukanto ir vysk. Motiejaus Valančiaus gyvenimo ir darbų aprašymas su jų raštų pavyzdžiais. K., 1931, p. 3—27, su iliustr.— **Miciūtė O.** Simano Daukanto rankraštinis palikimas.—„Lietuvių literatūros in-to darbai", 1947, t. 1, p. 177—217, su faks.— **Miciūtė O.** Užmirštas Daukanto palikimas. [Apie rankraščius].—„Literatūra ir menas", 1946, rugpjūčio 25.— **Mykolaitis-Putinas V.** Naujoji lietuvių literatūra. T. 1. [Su „Būdo" ištr.]. K., 1936, p. 7—8, 27, 47—48.— **Mykolaitis-Putinas V.** Raštai. T. 8. V., 1962, p. 541—543 ir kt.— **Miškinis M.** Lietuvių literatūra. D. 1. [Su kūrinių ištr.]. K., 1939, p. 194—218.— **Naginskas S.** Istorikas S. Daukantas.—„Lietuvos žinios", 1915, kovo 15, Nr. 31.—

Nastopka K. Lietuvių ir latvių literatūrų ryšiai. V., 1971, p. 23, 37, 43, 44 ir kt.— **Naujokaitis P.** Mokytojai ir paminklas Simanui Daukantui.—„Tarybinė mokykla", 1969, Nr. 6, p. 26—28, su iliustr.— **Norkus J.** S. Daukanto darbai Lietuvos garbei.—„Vakarai", 1936, sausio 3, Nr. 1, p. 7—8.— Parašas: J.Nrk.— **Norkus J.** Simano Daukanto laikmetis. 70 m. nuo mirties sukaktuvės.— „Lietuvos žinios", 1934, gruodžio 7, Nr. 280.— **Paskutinės** Daukanto valandos. Gyvų žmonių liudytojai apie paskutines istoriko Daukanto valandas...—„Lietuvos aidas", 1939, rugsėjo 2, Nr. 499.— Parašas: A. Vt-kus.— **Petronis J.** Lietuvių kultūros vargo pelė.—„Literatūra ir menas", 1968, spalio 26, p. 10, su portr.— Prieš 70 metų. Spaudos uždraudimas. Varniai—Medininkai be vyskupo Valančiaus. Simano Daukanto mirtis.—„Lietuvos aidas", 1934, spalio 22—24, Nr. 241—243.— Parašas: A.N.— **Račkauskis J.** Aprašymas gyvato Žemaičių Vyskupo a.a. Motiejaus Valančiaus. [S. Daukanto ir M. Valančiaus santykiai ir S. Daukanto raštų kalbos kritika].—„Tėvynės sargas", 1901, Nr. 2/3B, p. 5—19.— **Repšys J.** Daukantas ir jo epocha.—„Tarybinis studentas", 1964, gruodžio 31.— **Repšys J.** S. Daukanto pažiūros į religiją ir dvasininkus.—„Filosofija", 1960, t. 1, p. 53—77.— Santr. rusų k.— **Repšys J.** Visuomeninės politinės S. Daukanto pažiūros.—„Pergalė", 1960, Nr. 12, p. 116—126.— **Riškus J.** S. Daukanto kūrybos nagrinėjimas [mokykloje].— „Tarybinis mokytojas", 1964, gruodžio 5.— **Rozga L.** Kelios smulkmenos S. Daukanto paveikslui.—„Mūsų žodis" (Skuodas), 1971, kovo 6.— **Ruseckas P.** Mūsų įžymieji žmonės. D. 1. V., 1934, p. 53—77, su iliustr.— **Sadauskas A.** Istorikas, rašytojas, liaudies švietėjas.—„Kauno tiesa", 1973, spalio 28.— **Sakalauskas T.** Paskutinė valia.—„Nemunas", 1971, Nr. 6, p. 27.— **Skrodenis S.** Prie dviejų knygų istorijos. [„Medega S. Daukanto bijografijai", „Lietuviškas albumas" (1898)].—„Bibliotekų darbas", 1971, Nr. 6, p. 31.— **Sprindis A.** Žymus liaudies švietėjas. (S. Daukanto 100-osioms mirties metinėms paminėti).—„Komjaunimo tiesa", 1964, gruodžio 4.— **Šliūpas J.** Lietuviszkiejie rasztai ir rasztininkai. Tilžė, 1890, p. 32—38.— Aut.: Lietuvos mylėtojas.— **Šliūpas J.** Simanas Daukantas, Lietuwos rasztininkas.—„Aušra", 1883, Nr. 1, p. 13—15; Nr. 2, p. 41—43; Nr. 8/10, p. 249—253.— Parašas: J.S. Kuokšztis.— **Šniaukšta.** Simonas Daukantas — vargo pelė.—„Žemaičių prietelius", 1939, gruodžio 14.— **Totoraitis J.** Lietuvos atgimimo paveikslai. 8. Simanas Daukantas.— „Vadovas", 1912, t. 12, Nr. 47, p. 236—245.— **Urbonavičius P.** Simano Daukanto jubiliejus. [100-osios gimimo metinės].—„Žemaičių ir Lietuvos apžvalga", 1893, spalio 15, p. 155—156.— Parašas: J.— **Valančius M.** Laiškas S. Daukantui. [1848].— Raštai. T. 1. V., 1972, p. 506.— **Valančius M.** Pastabos pačiam sau. [Parengė J. Tumas]. Klaipėda, 1929, p. 129—131.— **Vanagas V.** Liaudies švietėjas.—„Tiesa", 1964, gruodžio 5.— **Vanagas V.** Švietęs ir budinęs tautą.— „Pergalė", 1968, Nr. 10, p. 179—180.— **Vanagas V.** „Tegu bus bent ženklas, kad dirbau..."—„Švyturys", 1964, Nr. 22, p. 13.— **Volteris E.** Simanas Daukantas. (Isz vokiszko perguldė J.S.). [J. Šliūpo vertimas iš „Mitteilungen der Litauischen literarischen Gesellschaft", 1890, Bd. 3, H. 15].—„Vienybė lietuvninkų", 1891, Nr. 23, p. 272—274.— Parašas: Ed. Wolter.— **Žemaitis V.** Simono Daukanto ir Motiejaus Valančiaus kūryba. (Palyginimas).—„Jaunoji Lietuva", 1938, Nr. 11/12, p. 614—617.— **Žiugžda J.** Antanas Mackevičius.

V., 1971, p. 44, 47—49.— **Репшис Й.** Общественные и политические взгляды Симонаса Даукантаса. [Автореф. канд. дис.] В., 1961. 18 с. (Вильнюсский гос. ун-т им. В. Капсукаса).— **Рутенберг М.** Предвестник Литовского возрождения Симан Даукант. Берлин, 1922. 64 с. с портр.— **Антология** мировой философии. Т. 4. М., 1972, с. 545—546, с портр.— **Балтрамайтис С.** Сведения о литовских рукописях.—«Живая старина», 1894, вып. 3/4, с. 545.— **Вольтер Э.** Об этнографической поездке по Литве и Жмуди летом 1887 года. [С отр. из произв.]. Спб., 1887, с. 106—137.— **Григас К.** Просветитель XIX века.—«Вечерние новости», 1963, 29 октября, с портр.— **Григас К.** Скромный труженик. К 100-летию со дня смерти С. Даукантаса.—«Вечерние новости», 1964, 7 декабря.— **Довейка К.** Историк, писатель, просветитель.—«Сов. Литва», 1964, 5 декабря.— **История** философии. Т. 2. М., 1957, с. 407.— **История** философии в СССР. Т. 2. М., 1968, с. 494—496.— **Лукшене М.** Он дорог нам и сегодня.—«Сов. Клайпеда», 1968, 27 октября.— **Очерки** по истории философской и общественно-политической мысли народов СССР. Т. 2. М., 1956, с. 674—675.— **Педагогический** словарь. Т. 1. М., 1960, с. 301.— **Сприндис А.** Выдающийся народный просветитель. К 100-летию со дня смерти С. Даукантаса.—«Комсомольская правда» (В.), 1964, 4 декабря.— **Философская** энциклопедия. Т. 1. М., 1960, с. 433.— **Энциклопедический** словарь. Изд. Ф. А. Брокгауз и М. А. Ефрон. Т. 10а. Спб., 1893, с. 838.— **Akielewicz M.** Słówko o bogach litewskich. [Rašoma ir apie S. Daukanto raštuose pasitaikančius dievų vardus].—„Biblioteka Warszawska", 1853, t. 3, p. 192—195.— Lenkų k.— ***Andriuszkiewicz D.** Symon Daukantas. (W 60-cioletnią rocznicę jego śmierci).—„Nowiny", 1924, Nr. 46, p. 384—385.— Lenkų k.— **Biržiška M.** Ze Żmudzi.—„Ogniwo", 1904, 8 maja, Nr. 21, p. 495—497.— Lenkų k.— **Brensztejn M.** Pomniki litewskie.—„Goniec Codzienny", 1911, 1 stycznia, Nr. 1.— Parašas: M. Br.— Lenkų k.— ***Sihmanis Daukants.**—„Baltijas Vēstnesis", 1896, 1. februārī, Nr. 26.— Latvių k.— **Szymon Daukantas.**—„Nowiny", 1927, Nr. 43, p. 340—341.— Parašas: Aš.— Lenkų k.— **Geitler L.** Litva a Litvané.—„Osvěta", 1874, č. 8, p. 571—572, 580.— Čekų k.—„**Gimnazyum** Wileńskie przy Imperatorskim Uniwersytecie..."—„Kurjer Litewski", 1815, 3 lipca.— Lenkų k.— **Lipskis S.** Historyk, literat, krzewiciel oświaty.—„Czerwony Sztandar", 1968, 27 października.— Lenkų k.— **Mały** słownik pisarzy narodów europejskich ZSRR. Warszawa, 1966, p. 64.— Parašas: Z.S.— Lenkų k.— **Oko J.** Seminarijum filologiczne Gotfryda Ernesta Grodka. W., 1933, p. 39.— Lenkų k.— **Polski** słownik biograficzny. T. 5, Cz. 24. Kraków, 1939, p. 353.— Lenkų k.— ***Purinu Klārs.** Sihmanis Daukants.—„Baltijas Vēstnesis", 1890, Nr. 214.— Parašas: P.Kl.— Latvių k.— **Römer M.** Litwa. Lwów, 1908, p. 45—46.— Lenkų k.— **Vaižgantas.** Ks. Biskup Maciej Wołonczewski i Szymon Dowkont.—„Życie i Sztuka" (žurn. „Kraj" priedas), 1902, Nr. 1, p. 7—8, su portr.— Lenkų k.— **Wasilewski Z.** Promieniści, filareci i zorzanie.—„Archiwum do dziejów literatury i oświaty w Polsce", 1897, t. 9, p. 151—152, 199, 202.— Lenkų k.— **Wolter E.** Litauische Schriftsteller des 19. Jahrhunderts Simon Dowkont. [Su „Istorijos Žemaitiškos" ištr.].—„Mitteilungen der Litauischen literarischen Gesellschaft", 1890, Bd. 3., H. 15, p. 260—312.— Vok. k.

APIE LINGVISTINIUS DARBUS

Balašaitis A. Simonas Daukantas. (100 m. mirties sukaktį minint).—„Kalbos kultūra", 1964, sąs. 7, p. 3—5.— **Balašaitis A.** Simonas Daukantas — lietuviškos gramatinės terminijos pradininkas.—„Lietuvių kalbotyros klausimai", 1966, t. 8, p. 203—209.— Santr. rusų k.— **Kruopas J.** S. Daukanto leksikografiniai darbai.—„Lietuvių kalbotyros klausimai", 1961, t. 4, p. 301—317.— **Endzelins J.** Ievads baltu filoloģijā. Rīgā, 1945, p. 20— Latvių k.

APIE TAUTOSAKOS DARBUS

Grigas K. Simonas Daukantas — lietuvių tautosakos rinkėjas ir leidėjas. [Kand. disert. autoref.]. V., 1958. 15 p. (Vilniaus valst. V. Kapsuko un-tas).— Rec. kn.: Lebedys J. Lituanistikos baruose. T. 2. V., 1972, p. 102—111.— **Lietuvių** tautosakos apybraiža. V., 1963, p. 43—47.— **Girdzijauskas J.** Lietuvių eilėdara. [Apie Daukanto požiūrį į lietuvių liaudies eilėdarą]. V., 1966, p. 130—131.— **Grigas K.** Simonas Daukantas — lietuvių tautosakos rinkėjas, leidėjas ir vertintojas.— Kn.: Iš lietuvių kultūros istorijos. T. 1. V., 1958, p. 270—286, 310—311.— Santr. rusų k.— **Grigas K.** Simono Daukanto lietuvių tautosakos rinkiniai ir leidiniai.—„LTSR MA darbai", Ser. A, 1958, t. 1, p. 225—243.— Santr. rusų k.— Taip pat atsk. atsp.— **Grigas K., Jurgutis V.** A. Strazdo dainos S. Daukanto tautosakos rinkiniuose. [Su tekstų publ.].— Leid.: Vitkauskienė P., Žukas V. Antanas Strazdas. Bibliografija. V., 1969, p. 192—232.— **Grigas K., Sauka L.** Daukantas laukia leidėjo. [Apie 1830—1850 S. Daukanto surinktos lietuvių tautosakos išleidimą].—„Literatūra ir menas", 1968, rugpjūčio 24.— **Jurgutis V.** Dainų lobis.—„Bibliotekų darbas", 1964, Nr. 11, p. 34—36.— **Jurgutis V.** Dainų melodijos S. Daukanto rinkinyje.—„Literatūra ir kalba", 1968, t. 9, p. 481—484, su faks.— **Jurgutis V.** „Eilės apie sprovą Telšiuose atbūtą" ir kiti J. Pabrėžos ranka rašyti tekstai S. Daukanto rankraštiniame dainų rinkinyje.— Kn.: Jurgis Pabrėža. 1771—1849. V., 1972, p. 76—94, su gaid.— Santr. rusų k.— **Lebedys J.** Stanevičiaus „Dainės Žemaičių".— Kn.: Stanevičius S. Dainės Žemaičių. V., 1954, p. 168, 174, 175 ir kt.— **Literatūra** ir kalba. T. 11. Lietuvių tautosakos stilius ir žanrai. V., 1971, p. 20—21, 76, 309 ir kt.— **Григас К.** Симонас Даукантас — собиратель и издатель литовского фольклора. [Автореф. канд. дис.] В., 1958. 15 с. (Вильнюсский гос. ун-т им. В. Капсукаса).— **Balys J.** Short Review of the Collection of Lithuanian Folk-lore.—„Tautosakos darbai", 1935, t. 1, p. 14—15.— Anglų k.

APIE ISTORIJOS DARBUS

Genzelis B. Dėl praeities idealizavimo XIX a. pradžios Lietuvoje.—„Problemos", 1968, Nr. 2, p. 79, 80, 82—84.— **Ivinskis Z.** Lietuvos istorija romantizmo metu ir dabar.— Leid. Suvažiavimo darbai. (Lietuvių katalikų mokslo akad.) T. 3. K., 1940, p. 325—331 ir kt.— **Ivinskis Z.** Simanas Daukantas ir Lietuvos istorija. (Metmenys Daukanto istoriografijai pažinti).—„Naujoji romuva", 1936, Nr. 11, p. 247—250.— **Jasilionis S.** Simanas Daukantas. Didžiojo Lietuvos istoriko gyvenimas ir darbai šviesoje lietuvių tautos kovų prieš ištautinimą.—

„Šviesa", 1939, Nr. 4, p. 13—17, su portr.— **Jurginis J.** Legendų kritikos pradžia.— Kn.: Jurginis J. Legendos apie lietuvių kilmę. V., 1971, p. 128—131.— **Kazlauskas A.** Istorinės rašytojo pažiūros.—„Tarybinis studentas", 1964, gruodžio 31.— **Repšys J.** S. Daukanto pažiūros į istorinį procesą ir istorijos mokslo uždavinius.—„Filosofija", 1963, t. 3, p. 111—124.— Santr. rusų k.— **Žiugžda J.** Simanas Daukantas.—„Tiesa", 1953, spalio 30.— **Öller R.** Simanas Daukantas Litauens förste Nationalhistoriker. Helsingfors, 1926, [6] p.— „Finsk Tidskrift", IV—VI, 1926, p. 385—390.— Taip pat atsk. atsp.— Suomių k.— **Puzinas J.** Vorgeschichtsforschung und Nationalbewusstsein in Litauen. K., 1935, p. 14, 27, 28 ir kt.— Vok. k.

APIE RAŠTŲ KALBĄ

Biržiška M. Barono gyvenimas ir raštai. [S. Daukanto „Lietuvos girių" kalbos aiškinimai]. Kaunas—Marijampolė, 1924, p. 102—104.— **Būga K.** Rinktiniai raštai. T. 1. V., 1958, p. 107, 114, 119 ir kt.; T. 2. V., 1958, p. 134, 137, 280 ir kt.; T. 3. V., 1961, p. 87, 601, 868—869.— **Ermanytė I.** S. Daukanto a u k a ir kiti bendrašakniai žodžiai.—„Kalbos kultūra", 1967, sąs. 12, p. 38—42.— **Kalnius A.** Daukanto pažiūros į kalbos ir tautos santykius. (Iš rašomojo S. Daukanto raštų žodyno įvado).—„Židinys", 1939, Nr. 11, p. 515—528.— **Lebedys J.** Keletas pastabų tekstologiniais klausimais.— Kn.: Lebedys J. Lituanistikos baruose. T. 1. V., 1972, p. 337—338.— **Zinkevičius Z.** S. Daukanto raštų tekstai.— Kn.: Daukantas S. Rinktiniai raštai. V., 1955, p. 429—436.— **Žirgulys A.** Simano Daukanto kalba.— Kn.: Daukantas S. Iš Simano Daukanto raštų. V., 1952, p. 20—26.— **Endzelins J., Fraenkel E.** Letticismen in Daukantas „Wortschatz". Rīgā, 1930. 12 p.— Atsp. iš „Filologu biedrības raksti", 1930, t. 11, p. 52—63.— Vok. k.— **Geitler L.** Litauische Studien. [Neselmano žodyno papildymai, remiantis S. Daukanto raštais]. Prag, 1875, p. 38, 74, 75 ir kt.— Vok. k.— **Hermann E.** Litauische Studien. Berlin, 1926, p. 137—139, 205—206, 230, 357 ir kt.— **[Niezabitowski K. R.].** „W numerze 292 „Gazety Warszawskiej"... [Apie Daukanto raštų kalbos archaiškumą].—„Gazeta Warszawska", 1860, 23 stycznia, Nr. 32, p. 3—4.— Lenkų k.— Be parašo.

APIE ATSKIRAS KNYGAS

„B ū d a s". **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 4. K., 1936, sklt. 906—911, su faks.— **Lozoraitis M.**—„Varpas", 1893, Nr. 11, p. 168—170.— Parašas: Joniškis.— **Merkys V.** Byla dėl S. Daukanto „Būdo".— Leid.: Kraštotyra. V., 1969, p. 54—61.— **Vengris A.** Pagrindinės poetiškos kalbos ypatybės S. Daukanto „Būde". (Literatūrinis etiudas).—„Židinys", 1938, Nr. 4, p. 448—459.— **Geitler L.** Beiträge zur litauischen Dialektologie. [„Būdo" kalbos analizė ir žodynėlis]. Wien, 1885, p. 15—70.— Vok. k.— **Nezabitauskis K. Kaj.** Nezabitauskio-Zabičio laiškai. [Publ. V. Maciūno].—„Mūsų senovė", 1940, t. 3, kn. 1, p. 144—148.— Lenkų k.

1935 leid. **Kalnius A.**—„Tautos mokykla", 1936, Nr. 2, p. 52.— **Labokas J.**— „Rytas", 1936, sausio 10, Nr. 7, p. 6.— **Lengvinas A.**—„Vairas", 1936, Nr. 7/8, p. 867—871.— **Maciūnas V.**—„Lietuvos aidas", 1935, gruodžio 28, Nr. 348.—

Rastenis N.—„Dirva", 1936, balandžio 24, Nr. 17.— **Skardžius P.**—„Židinys", 1936, Nr. 5/6, p. 621—625.

„Dainės žemaičių". **Niemis A. R.** Lietuvių liaudies dainų tyrinėjimai.—„Mūsų tautosaka", 1932, t. 6, p. 90, 99—102, 147, 152, 162.— **Sprindis A.** Lietuvių literatūrinė kritika. V., 1957, p. 46—50.— **Лаутенбах Я. И.** Очерки из истории литовско-латышского народного творчества. Ч. [1]. Юрьев, 1896, с. 3; Ч. 2. 1915, с. 2.— **Armon W.** Zainteresowania O. Kolberga folklorem litewskim.—„Lud", 1956, t. 42, cz. 1, p. 435—436.— Lenkų k.— **Niemi A. R.** Tutkimuksia liettualaisten kansanlautujen alalta. Helsinki, 1913, *p. 108—111.— Suomių k.*

„Pasakos Fedro". **Baranauskas A.** Vyskupo Antano Baranausko laiškai Hugo Weberiui. [K. Alminauskio publ.].—„Archivum philologicum", 1932, kn. 3, p. 77—84.— **Sklėriutė D.** S. Daukanto Fedro pasakėčių vertimo įvertinimas.— Rink.: Spalio revoliucija ir visuomeniniai mokslai Lietuvoje. [Resp.] moksl. konferencijos medžiaga. (1967 *m. gruod.* 6—8 d.). V., 1967, *p. 571—*578.— **Sprindis A.** Lietuvių literatūrinė kritika. V., 1957, p. 46—50.

„Gyvatos". **Tijūnėlytė J.** Kornelijaus Nepoto kūryba.—„Vilniaus valst. un-to mokslo darbai". Istorijos-filologijos mokslų ser., 1958, t. 4, p. 221—222.

„Naudinga bičių knygelė". **Junevičius V.** Apie „Naudingą bičių knygelę".—„Mokslas ir gyvenimas", 1970, Nr. 8, *p. 58.*

„Ugnies knygelė". **Ružancovas A.** „Ugnies knygelės". Seniausias lietuviškas ugniagesybos vadovėlis. K., 1932. 20 p.— Atsp. iš „Savivaldybės", 1932, Nr. 4/5.— **Endzinas A.** Mokymuisi naudotų lietuviškų knygų Rytų Prūsijoje klausimu. (XVIII a. pabaiga — XIX a. pirmasis ketvirtis).—„Bibliotekininkystės ir bibliografijos klausimai", 1966, t. 5, p. 150—152.— **Kernius S.** 160 metų priešgaisrinės apsaugos vadovėliui.—„Mokslas ir gyvenimas", 1962, Nr. 4, p. 44.

„Istorija Justino". **Jurgutis V.** Simono Daukanto „Istorijos Justinaus" vertimo pratarmė.—„Bibliotekininkystės ir bibliografijos klausimai", 1965, t. 4, p. 207—215, su faks.

„Lietuvos istorija". **Dambrauskas-Jakštas A.**—„Žinyčia", 1900, Nr. 1, p. 143—145.— Parašas: A.J.— **Vaižgantas.** „Apžvalga" ir apžvalgininkai. („Apžvalgos" 35 metų sukakčiai atminti).—„Krivulė", 1925, Nr. 4, p. 100.— Aut. nenurodytas.— **Volteris E.** Trumpa žinia apie Simano Daukantos „Istoriją Žemaytišką".—„Varpas", 1894, Nr. 3, p. 36—38.— Parašas: Varnalėša.

„Darbai..." **Laurinaitis V.** S. Daukanto jaunatvės kūryba. K., 1936. 72 p.— Atsp. iš „Darbai ir dienos", 1936, kn. 5, p. 235—298.— **Biržiška V.** Prakalba.— Kn.: Daukantas S. Darbai senųjų lietuvių ir žemaičių. 1822. K., 1929, p. [5—10].— **Lietuviškoji enciklopedija.** T. 5. K., 1937, sklt. 1508—1509.— **Maciūnas V.** Šis tas apie jaunąjį Daukantą ir jo gadynę. (Pastabos prie V. Laurinaičio studijos).—„Naujoji romuva", 1936, Nr. 49/50, p. 1011—1014.— **Maciūnas V.** Tautinis auklėjimas ir istorija.—„Židinys", 1937, Nr. 2, p. 182—191.— **Skardžius P.** [1929 leid.].—„Archivum philologicum", 1937, kn. 6, p. 192—199.— **Šležas P.** [1929 leid.].—„Židinys", 1930, Nr. 12, p. 490—492.— **Volteris [E.].** Simano Daukanto jaunatvės darbai ir raštai.—„Švietimo darbas", 1920, Nr. 8/9, p. 45—49; Nr. 10, p. 30—32.

„Žemaičių pasakos". **Aleksynas K.** Ketvirtą kartą. [1965 leid.].—„Literatūra ir menas", 1965, rugpjūčio 7.— **Sprindis A.** Nevykusiai išleistos pasakos. [1947 leid.].—„Pergalė", 1947, Nr. 4, p. 200—203.— **Vaznys K.** [1941 leid.].—„Šeima", 1941, Nr. 4, p. 190.

„Rinktiniai raštai". **Mikšytė R.**—„Pergalė", 1956, Nr. 6, p. 115—118.— **Ochmański J.**—„Acta Baltico-Slavica", 1969, t. 6, p. 316—317.— **Lenkų k.**

„Lietuvos girios senovėje". **Gudaitis L.** Paminklas Lietuvos gamtai.—„Kauno tiesa", 1964, lapkričio 29.

BIBLIOGRAFINIAI ŠALTINIAI

Biržiška V. Aleksandrynas. D. 3. Čikaga, 1965, p. 7—28.— **Biržiška V.** Žemaitiškoji knyga. (Bibliografinė apžvalga).—„Gubos", 1927, p. 103—104, 105—106, 108 ir kt.— **Žukas V.** Lietuviškieji literatūros bibliografijos šaltiniai.—„Bibliotekų darbas", 1966, Nr. 12, p. 29—30.— **Балтрамайтис С.** Список печатных трудов Дауканта.—«Живая старина», 1893, вып. 3, с. 408—412.— **Вольтер Э.** Образцы инородческой печати Западной России. [Спб., 1895], с. 61—63.— **Jordan K. A.** Zur Kunde der litauischen Sprache.—„Neue Preussische Provinzialblätter", 1849, Bd. 8, p. 73—75.— Vok. k.— **Koncewicz J.** Zur litauischen Bibliographie.—„Mitteilungen der Litauischen literarischen Gesellschaft", 1883, H. 7, p. 14—16.— Vok. k.— **Potocki L.** Pamiętniki pana Kamertona. Cz. 3. Poznań, 1869, p. 229—231.— Lenkų k.— **Słownik** bio-bibliograficzny dawnego Uniwersytetu Wileńskiego. W., 1939, p. 103.— Lenkų k.

Eduardas Jokūbas DAUKŠA (1836—1890?)

Poetas, vertėjas. Gimė 1836.V.13 Naciūnų k. (Biržų r.) mokytojo šeimoje. Mirė apie 1890.

1852—54 mokėsi Kėdainių ir Slucko gimnazijose. 1854—56 studijavo teologiją ir mediciną Maskvos, 1856—57 Dorpato (Tartu) universitetuose. 1858—62 Karaliaučiaus universitete studijavo filologiją ir filosofiją. Baigęs studijas, dirbo Vilniaus Evangelikų reformatų kolegijos registratoriumi. Dalyvavo 1863 sukilime. 1864 ištremtas į Sibirą. 1884 grįžo į Lietuvą, gyveno vargingai, neturėdamas darbo nei pastovios gyvenimo vietos.

Eilėraščius rašė studijų metais lietuvių (rytų aukštaičių tarme) ir lenkų kalba. Vienas pirmųjų vertė į lietuvių kalbą A. Mickevičiaus kūrinius. Daukšos poezija pirmą kartą publikuota 1926 leid. „Tauta ir žodis".

Kita pavardės forma: *Daukšys.*

I

ORIGINALIOJI KŪRYBA IR VERTIMAI

□ **[Poezijos rinkinys.** Apie 1854—1858]. 323 p.— Tekstas lenkų, liet., vok. ir pranc. k.— Rankraštis LKLIB.

Rinkinyje įvairaus pobūdžio ir žanro kūrinėliai: originalūs eilėraščiai, A. Mickevičiaus „Konrado Valenrodo" pradžios vertimas, S. Valiūno „Birutės dainos", J. Pabrėžos „Esmiu sau žmogelis šarpus kožnam darbie", L. Kondratovičiaus, J. B. Zaleskio ir kt. poetų eilėraščių nuorašai. Taip pat — studentiškos ano meto dainos, tautosakinės ištraukos ir kita. M. Biržiškos teigimu, p. 283—323 rašyti ne E. J. Daukšos, bet Antano Volickio ranka.

PUBLIKACIJOS

□ **[Eilėraščiai].**— [A. Mickevičiaus „Konrado Valenrodo" ištr. vertimai].— Kn.: Biržiška M. Iš mūsų kultūros ir literatūros istorijos. Kn. 2. K., 1938, p. 127—128, 132—137.— Taip pat: „Tauta ir žodis", 1926, kn. 4, p. 291, 294—297.— Išsp. str.: Biržiška M. Jokūbas Daukša.

□ **Mowa Jakóba Daukszy.** Wygłoszona nad grobem Syrokomli.—„Przegląd Wileński", 1922, 15 września, p. 4—6.— Lenkų k.

PERSPAUDAI

□ Lietuvių poezija. XIX a. V., 1955, p. 249—252.

□ Lietuvių literatūros istorijos chrestomatija. Feodalizmo epocha. V., 1957, p. 447—448, su faks.

□ Lietuvių poezija. T. 1. V., 1967, p. 150—152.
Taip pat 1969 leid.

II

LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 1. V., 1957, p. 538—539.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 375.— **Bikulčius V.** E. Daukšys ir J. Anusevičius — poetai sukilėliai.—„Tiesa", 1963, lapkričio 24.— **Biržiška** M. Jokūbas Daukša.— Kn.: Biržiška M. Iš mūsų kultūros ir literatūros istorijos. Kn. 2. K., 1938, p. 112—141.— **Biržiška V.** Aleksandrynas. T. 3. Čikaga, 1965, p. 409—411.— **Butėnas D.** Tragiško likimo literatas.—„Jaunimo gretos", 1971, Nr. 1, p. 24.— **Genzelis B.** Lietuvos ateities perspektyvų analizė XIX a. viduryje.—„Problemos", 1970, Nr. 2, p. 69—70, 71.— **Yčas J.** Biržų mokykla nuo XVI iki XIX amžiaus.— Kn.: Biržų mokykla. Biržai, 1931, p. 17—19.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 6. K., 1937, sklt. 166—167, su portr.— **Marčėnas R.** Šiek tiek apie E. J. Daukšą.—„Kultūros barai", 1973, Nr. 11, p. 65—67.— **Mykolaitis-Putinas V.** Raštai. T. 8. V., 1962, p. 545—546 ir kt.— **Steponaitis V.** Medžiaga 1863—64 metų sukilimo istorijai.—„Karo archyvas", 1925, kn. 2, p. 78.— **Tyla A.** Lietuvos jaunimas Tartu universitete 1802—1918 m.—

„LTSR MA darbai". Ser. A, 1973, t. 3, p. 132.— **Восстание** в Литве и Белоруссии 1863—1864 гг. M., 1965, с. 245, 250.— **Описание** рукописного отделения Виленской публичной библиотеки. Вып. 5. В., 106, с. 34.— **Революционный** подъем в Литве и Белоруссии в 1861—1862 гг. M., 1964, с. 155—156, 312, 647.— **Gieysztor J.** Pamiętniki Jakóba Gieysztora z lat 1857—1865. T. 1. Warszawa, 1913, p. 170, 356.— Lenkų k.

Mikalojus DAUKŠA (1527?—1613)

Vienas pirmųjų lietuvių raštijos kūrėjų, vertėjas. Gimė apie 1527 Babėnuose (netoli Kėdainių) smulkių bajorų šeimoje. Mirė 1613.II Varniuose.

Spėjama, kad mokėsi Krokuvos universitete. Nuo 1570 klebonas Krakėse. 1572 paskirtas Žemaičių kanauninku, persikėlė į Varnius. Nuo 1580 Kražių koplyčios altarista. 1585—92 Žemaičių vyskupijos oficiolas, 1592—1609 Betygalos klebonas. Artimai bendravo su vysk. M. Giedraičiu. Mirus Giedraičiui (1609), išrinktas vyskupijos administratoriumi (iki 1610).

1582—95 išvertė ir parengė spaudai J. Vujeko Mažąją postilę. Daukšos atliktas J. Ledesmos katekizmo vertimas — pirmoji Lietuvoje išspausdinta (ir iki mūsų laikų išlikusi) lietuviška knyga. Reikšmingiausias originalus Daukšos kūrinys — lenkiškai parašyta Postilės pratarmė „Prakalba į malonųjį skaitytoją", ginanti gimtosios kalbos teises.

Pavardės formos: *Daugsz, Daugsza, Dauksza, Daux, Dawksza, Dovkša, Dowksza, Dovkš, Dovkša.*

I
DARBAI

□ **Kathechismas Arba Mokslas Kiekwienam Krikszczionii Priwalvs.** Paraszitas per D. Iakvba Ledesma Theologa Societatis IESV. Iżgulditas iż Lieżuvio Lankiszko ing Lietuwiszka per Kuniga Mikałoiu Daugsza Kánonika Żemaicziu...— **Trumpas Budas Pasisákimo, arba iżpažinimo Nûdemiu.** Iż ląkiszko ąnt Lietúwiszko pearguldita. [Aut. pratarmės, p. 3—9, 111—119]. V., [Akademijos sp.?], 1595. 190 p.— Gotiškas šriftas.— VUB; fotokopija MAB.

□ **Литовскій катихизисъ Н. Даукши.** По изданию 1595 года, вновь перепечатанный и снабженный объяснениями Э. Вольтеромъ. Приложение къ LIII-му тому Записокъ Имп. Акад. Наукъ. № 3. [Введение, с. I—XXII]. Спб., Тип. Имп. Акад. наукъ, 1886. LXXXVI, 191 с.

Katekizmo ir lygiagr. lietuviškų tarmių pavyzdžių tekstas liet. k.

Turinyje taip pat: Материалы по истории литовского языка.— Словарь [катехизиса].— Образцы литовских говоров.— Опечатки в первом издании катехизиса.

☐ **Der polnische Katechismus des Ledezma und die litauischen Katechismen** des Daugsza und des Anonymus vom Jahre 1605 nach den Krakauer Originalen und Wolters Neudruck interlinear herausgegeben von E. Sittig. [Pratarmė, p. V—VIII. Įvadas, p. 1—6]. Göttingen, 1929. VIII, 163 p.

Turinyje: Lenkiškojo J. Ledesmos katekizmo vertimo, M. Daukšos katekizmo ir 1605 katekizmo tekstai.

☐ **Postilla Catholicka.** Tái est: Iżguldimas Ewangeliu kiekwienos Nedelos ir Szwętes per wissús metús. Per Kúniga MIKALOIV DAVKSZA Kanonîką Médnikų, iż łękiszko pergûldita. Su walá ir dalâidimu wîreusiuių. V., Akademijos sp., 1599. 645 p.— Aut. Jokūbas Vujekas kn. nenurodytas.— Gotiškas šriftas.— LKLIB, LRB, VUB.

Turinyje taip pat: lotyniškas ketureilis M. Giedraičio herbui, lotyniška M. Daukšos prakalba į M. Giedraitį (kai kuriuose egzemplioriuose), prakalba lenkų k., J. Vujeko postilės vertimas (p. 1—630).

☐ **Wyiątek z kazań żmudzkich.** Za pozwoleniem cenzury wileńskiey. Przedrukowany. W., 1823. 25 p.— LKLIB, MAB, VUB.

Turinyje taip pat: lotyniškoji M. Daukšos prakalba į M. Giedraitį, lenkiškoji Postilės prakalba ir vienas pamokslas. Spėjama, kad perspausdino S. Stanevičius.

☐ **Wyiątek z kazań żmudzkich.** (1823?). 16 p.— LRB.

Turinyje taip pat: lenkiškoji Postilės prakalba ir vienas pamokslas. Spėjama, kad perspausdino S. Stanevičius.

☐ **„Postilla Catholicka"** Якуба Вуйка въ литовском переводе Николая Даукши, перепечатанном под наблюдением Ф. Ф. Фортунатова Э. А. Вольтером. [Введение Э. Вольтера]. Спб.— Ленинград, 1904—1927.

Вып. 1. 1904. XX, 1, 208 с.

Вып. 2. 1909. XXI—XXXVIII, 209—368 с.

Вып. 3. 1927. VI, 369—608 с.

☐ **Daukšos Postilė.** Fotogr. leid. [Įž. str. M. Biržiškos]. K., Lietuvos un-tas, 1926. 658 p.

PERSPAUSDINTOS POSTILĖS IŠTRAUKOS

☐ Geitler L. Litauische Studien. Prag, 1875, p. 15—16.

☐ Вольтер Э. Об этнографической поездке по Литве и Жмуди летом 1887 года. Спб., 1887, с. 60—71.

☐ **Iš kun. M. Daukšos pamokslų.** [P. Puskunigio (K. Griniaus) publ.].—„Varpas", 1900, Nr. 7, p. 77—78; Nr. 8, p. 91—92.

Pirmasis Postilės lenkiškosios prakalbos vertimas į lietuvių k.

☐ Volteris E. Lietuviška chrestomatija. Kn. 1. Peterburgas, 1901, sklt. 27—52, 58.

Taip pat 1903 leid.

Taip pat Katekizmo ištr., p. 58.

☐ **Vyskupo M. Giedraičio panegyrikas.**—„Draugija", 1909, Nr. 28, p. 348—351.

Lotyniškoji Postilės prakalba.

□ Gabrys J. Lietuvių literatūros apžvalga. D. 1. K., 1913 [virš.: 1914], p. 92—101.

Taip pat Katekizmo ištr., p. 92—95.

□ Leskien A. Litauisches Lesebuch mit Grammatik und Wörterbuch. Heidelberg, 1919, p. 107—108, 113—114.

□ Plāķis J. Leišu valodas rokas grāmata. Rīgā, 1926, p. 213—220.

Taip pat Katekizmo ištr., p. 213—214.

□ Biržiška M. Rinktiniai mūsų senovės raštai. K., 1927, p. 25—39, su iliustr.

Taip pat Katekizmo ištr., p. 25—27.

□ Gerulis J. Senieji lietuvių skaitymai. D. 1. K., 1927, p. 118—147.

Taip pat Katekizmo ištr., p. 118—124, 142—147.

□ Endzelīns J. Baltu valodu teksti. Rīgā, 1936, p. 25—32.

Taip pat Katekizmo ištr., p. 26—27.

□ **Daukšos „Postilės" prakalba.** (Vertė J. Balčikonis).—„Mokslo dienos", 1939, Nr. 3, p. 130—133.

□ Lietuvos TSR istorijos šaltiniai. T. 1. V., 1955, p. 245.

□ Lietuvių literatūros istorijos chrestomatija. Feodalizmo epocha. V., 1957, p. 62—68, su iliustr.

□ Otrębski J. Teksty litewskie. I. Teksty dawne. Warszawa, 1957, p. 19—26.

Taip pat Katekizmo ištr., p. 19—21

□ О Родине. Сборник высказываний писателей народов СССР. М., 1944, с. 82—83.

Postilės lenkiškosios prakalbos fragmentai rusų k.

II

LITERATŪRA

Lebedys J. Mikalojus Daukša. Monografija. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1963. 423 p. su iliustr.— Rec.: Doveika K. Vertingas mokslinis veikalas apie M. Daukšą.— „Pergalė", 1964, Nr. 5, p. 165—169.— Jurginis J. Knyga apie Mikalojų Daukšą.— „Literatūra ir menas", 1964, kovo 21.— Vanagas V.—„Acta Baltico-Slavica" (Białystok), 1965, t. 2, p. 461—463.— Lenkų k.— Заборскайте В. Идеи Ренессанса в Литве.— «Вопросы литературы», 1965, № 3, с. 202—206.— Trost P.—„Zeitschrift für slavische Philologie" (Heidelberg), 1965, Bd. 32, H. 2, p. 442—444.— Vok. k.— **Lebedys J.** Mikalojaus Daukšos bibliografija. V., „Vaga", 1971. 152 p.— Rec.: Tumelis J.— „Pergalė", 1971, Nr. 11, p. 171—174.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 1. V., 1957, p. 76, 135, 138—146, 148.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 375—376.— **Alantas V.** Vilniaus Akademijos spaustuvė 1583—1803.— Leid.: Lietuvos žurnalistų sąjungos metraštis. T. 3. K., 1940, p. 15—17, su iliustr.— **Biržiška V.** Aleksandrynas. T. 1. Čikaga, 1960, p. 123—140.— **Biržiška V.** Lietuviškų knygų istorijos bruožai. D. 1. K., 1930, p. 74—78, su iliustr.— **Burba A.** Prozaiški raštai. Šenandoras, 1899, p. III—IV.— **Čiurlionienė-Kymantaitė S.** Lietuvių literatūros istorijos konspekto chrestomatija. Vorone-

žas, 1918, p. 19—20.— **Gabrys J.** Lietuvių literatūros apžvalga. D. 1. K., 1913, p. 92—101.— **Iš amžių į dabartį.**—„Literatūra ir menas", 1963, vasario 23, su iliustr.— **Jablonskis K.** Mikalojus Daukša. [Naujos žinios apie kilmę ir gyvenimą. Skelbiami biografiniai dokumentai lot., lenkų, rusų k.].— Kn.: Jablonskis K. Lietuvių kultūra ir jos veikėjai. V., 1973, p. 71—199.— **Jurginis J.** M. Daukšos pažiūros į tautą.— Kn.: Jurginis J. Renesansas ir humanizmas Lietuvoje. V., 1965, p. 256—260.— **Lebedys J.** Įžymusis kovotojas dėl gimtosios kalbos teisių. Minint M. Daukšos 350-ąsias mirties metines.—„Pergalė", 1963, Nr. 2, p. 129—135.— **Lebedys J.** Simonas Stanevičius. V., 1955, p. 94, 165, 176.— **Lebedys J., Palionis J.** Seniausias lietuviškas rankraštinis tekstas.—„Bibliotekininkystės ir bibliografijos klausimai", 1964, t. 3, p. 119, 122—126, 132 ir kt.— Santr. rusų ir vok. k.— Taip pat kn.: Lebedys J. Lituanistikos baruose. T. 1. V., 1972, p. 21—54.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 6. K., 1937, sklt. 159—164.— **Lietuvių** tautosakos apybraiža. V., 1963, p. 22, 71, 143, 309, 428.— **Maironis.** Lietuvos istorija. 3-iasis patais. leid. Peterburgas, 1906, p. 215—217.— **Mykolaitis-Putinas V.** Literatūros etiudai. K., 1937, p. 144, 176—178.— **Morkūnas E.** Lietuviškos raštijos pradininkas.—„Tarybinis kelias" (Kėdainiai), 1973, kovo 3.— **Riškus J.** Lietuviškų raštų pradžia: Mikalojus Daukša. Lietuvių k. ir lit. mokytojams.—„Tarybinis mokytojas", 1967, lapkričio 18.— **Šliūpas J.** Lietuviszkiejie rasztai ir rasztininkai. Tilžė, 1890, p. 10—13.— Aut.: Lietuvos mylėtojas.— **Šliūpas J.** Lietuwizkoji raszlawa XVI szimtmetyje.— „Lietuviškasis balsas", 1887, Nr. 16, p. 193—194.— Parašas: Szl.— **Totoraitis J.** Kunigas Mikalojus Daukša. Lietuvių rašytojas prieš 300 m.—„Šaltinis", 1910, Nr. 42, p. 659—660; Nr. 43, p. 675—676.— **Valančius M.** Raštai. T. 2. V., 1972, p. 270.— **Valančius M.** Žemajtiu wiskupiste. D. 2. V., 1848, p. 11—12, 67.— **Volteris E.** Prie kun. Mikalojaus Daukšos biografijos. [Skelbiami dokumentai apie M. Daukšą].—„Lietuvių tauta", 1911, kn. 2, d. 1, p. 119—124.— **Лебедис Ю.** Микалоюс Даукша. (Нач. этап формирования литов. письменности и литов. лит. яз. на территории Великого Княжества Литовского в XVI в.) [Автореф. докт. дис.] по книге «Микалоюс Даукша» (Монография). [На литов. яз.] В., 1965. 42 с. (Вильнюсский гос. ун-т им. В. Капсукаса).— **Анушкин А.** На заре книгопечатания в Литве. В., 1970, с. 37, 39—48, с ил.— **Большая** советская энциклопедия. Изд. 2-ое. Т. 25. М., 1954, с. 268.— **Вольдемар А.** Национальная борьба в Великом Княжестве Литовском в XV и XVII веках.—«Известия русского языка и словесности Имп. акад. наук», 1909, т. 14, кн. 3, с. 175, 181, 187.— **Вольтер Э. А.** Литовская печать в XVI веке.—«Печатное искусство», 1903, март, с. 191—196, с ил.— **Вольтер Э. А.** Трехсотлетней памяти Даукши. (Действие общества).—«Известия Имп. русского геогр. общества», 1896, т. 32, с. 331; «Правительственный вестник», 1896, 19 марта, № 64; «Виленский вестник», 1896, 21 марта.— **Краткая** литературная энциклопедия. Т. 2. М., 1964, стб. 541.— **Энциклопедический** словарь. Изд. Ф. А. Брокгауз и И. А. Эфрон. Т. 19. Спб., 1893, с. 159—160.— **Baumanis E.** Leischi. Leischu rakstneeziba. Rīgā, 1902, p. 315—317.— Prieš antr. aut.: Edg. B.— Latvių k.— **Bezzenberger A.** Die litauische Literatur.— Kn.: Die osteuropäischen Literaturen und die slawischen Sprachen. Berlin—Leipzig, 1908, p. 360.— Vok. k.— **Brückner A.** Polacy a Litwini. Język i literatura.— Kn.:

Polska i Litwa w dziejownym stosunku. Warszawa—Kraków, 1914, p. 352—357, 389.— Lenkų k.— **Encyklopedja** Powszechna S. Orgelbranda. T. 4. Warszawa, 1899, p. 243.— **Lenkų k.— Gerullis G.** Baltica.—„Archiv für slavische Philologie", 1925, Bd. 39, p. 52—53.— Vok. k.— **Kolbuszewski S.** Mikołaja Daukszy „Przedmowa do czytelnika łaskawego".—„Pamiętnik literacki", 1947, t. 37, p. 193—196.— Lenkų k.— **Latviešu** konversācijas vārdnīca. T. 3. Rīgā, 1928—1929, sklt. 4826—4827.— Latvių k.— **Mauclère J.** Panorama de la littérature lithuanienne contemporaine. Paris, 1938, p. 48—49.— Pranc. k.— **Mauclère J.** Le pays du Chevalier Blanc. Essai d'histoire du peuple lithuanien. Paris, 1930, p. 134—137.— Pranc. k.— **Nieslecki J.** Korona Polska. T. 2. Lwów, 1738, p. 22.— **Lenkų k.— Ochmański J.** Litewski ruch narodowo-kulturalny w XIX wieku (do 1890). Białystok, 1965, p. 53, 65—67, 200.— **Lenkų k.— Otrębski J.** Katechizm i Postylla Daukszy.— Kn.: Otrębski J. Teksty litewskie. [D.] I. Warszawa, 1957, p. 16—19, 26—38.— Lenkų k.— **Otrębski J.** Uczcijmy ks. Jakuba Wujkal —„Polonia Sacra", 1950, t. 3, z. 1/2, p. 7—19.— Lenkų k.— **Polski** słownik biograficzny. T. 4. Kraków, 1938, p. 455—456.— **Lenkų k.— Stankiewicz M.** Bibliografia litewska od 1547 do 1701 r. Kraków, 1889, p. 17—23.— **Lenkų k.— Wielka** Encyklopedya Powszechna Ilustrowana. T. 15/16. Warszawa, 1895, p. 149.— Lenkų k.— **Wolter E.** Litauische Dichter und Volksbildner.—„Mitteilungen der Litauischen literarischen Gesellschaft", 1900, Bd. 5, H. 27/28, p. 310.— Vok. k.— **Wolter E.** N. Dauksza ein litauischer Nationalschriftsteller des 16. Jahrhunderts.—„Mitteilungen der Litauischen literarischen Gesellschaft", 1897, Bd. 4, H. 22, p. 363—375.— Vok. k.

APIE RAŠTŲ KALBĄ

Skardžius P. Daukšos akcentologija. K., V.D.U. Humanit. mokslų fak. leid., 1935. 311 p.— Rec.: Labokas J.—„Naujoji romuva", 1935, Nr. 12/13, p. 310—311.— Brender Fr. —„Archivum philologicum", 1935, kn. 5, p. 231—237.— Vok. k.— **Ambrazas V.** Absoliutinis naudininkas XVI—XVII a. lietuvių kalbos paminkluose.—„Lietuvių kalbotyros klausimai", 1962, t. 5, p. 40—43 ir kt.— **Būga K.** Rinktiniai raštai. T. 3. V., 1961, p. 77, 80, 331, 691 ir kt.— **Kruopas J.** Dėl M. Petkevičiaus katekizmo (1598 m.) tarmės.—„LTSR MA darbai". Ser. A, 1957, t. 2, p. 192—193, 197.— **Kruopas J.** Leksiniai paralelizmai „Daukšos katekizmo" (1595) kalboje.—„Lietuvių kalbotyros klausimai", 1960, t. 3, p. 223—255.— Santr. rusų k.— **Kruopas J.** M. Daukša — lietuvių literatūrinės kalbos ugdytojas.—„Kalbos kultūra", 1963, Nr. 4, p. 60—62.— **Palionis J.** Lietuvių literatūrinė kalba XVI—XVII a. V., 1967, p. 8—9, 33—38, 67—71.— **Ročka M.** Pirmasis — lietuviškasis heksametras.— Kn.: Senoji lietuviška knyga. K., 1947, p. 299, 306, 307, 311—313.— **Sabaliauskas A.** Atematiniai lietuvių kalbos veiksmažodžiai.— Rink.: Kai kurie lietuvių kalbos gramatikos klausimai. V., 1957, p. 88—90 ir kt.— **Skardžius P.** Daukša — pirmasis bendrinės kalbos kūrėjas Didžiojoj Lietuvoj.—„Archivum philologicum", 1933, kn. 4, p. 7—20.— Santr. pranc. k.— **Дротвинас А.** Условные конструкции (союзные) в Постилле М. Даукши.—„Kalbotyra", 1958, t. 1, p. 123—146.— **Поржезинский В. К.** Несколько данных для характеристики языка сочинений литовского писателя М. Даукша. М., 1896, с. 512—539.— **Явнис К.**

Диалектологические особенности литовского языка в Россиенском уезде.— В кн.: Памятная книжка Ковенской губернии на 1893 год. K., 1892, c. 116 и др.— **Buch T.** Die Akzentuierung des Christian Donelaitis. Wrocław i in., 1961, p. 124—125, 128.— Vok. k.— **Endzelin J.** Baltica. 3. Zum litauischen Akzent Daukšas.—„Zeitschrift für vergleichende Sprachforschung", 1911, Bd. 44, p. 49—57.— Vok. k.— **Hermann E.** Die litauische Gemeinsprache als Problem der allgemeinen Sprachwissenschaft.—„Nachrichten der Gesellschaft der Wissenschaften zu Göttingen". Philologisch-Historische Klasse, 1929, p. 75—76.— Taip pat atsk. atsp.— Vok. k.— **Hermann E.** Litauische Studien. Berlin, 1926, p. 133—134, 180—182, 198—204, 315, 317, 411—412.— Vok. k.— **Hermann E.** Über die Entwicklung der litauischen Konjunktionalsätze. Jena, 1912, p. 30—37, 42—43 ir kt.— Vok. k.— **Otrębski J.** Gramatyka języka litewskiego. T. 1. Wiadomości wstępne. Nauka o głoskach. Warszawa, 1958, p. XI—XII, 30—32, 56 ir kt.— Lenkų k.— **Saussure F.** Sur le nominatif pluriel et le génitif singulier de la déclinaison consonantique en lituanien.—„Indogermanische Forschungen", 1894, t. 4, p. 461—468.— Pranc. k.— **Senn A.** Die athematischen Verba in Mikalojus Dauksza's Schriften.—„Studi Baltici", 1934/1935, Vol. 4, p. 86—122.— Vok. k.— **Specht F.** Zur Bedeutung des Nasalvokals bei Daukša.—„Tauta ir žodis", 1926, t. 4, p. 85—100.— Vok. k.— **Tangl E.** Der Accusativus und Nominativus cum Participio im Altlitauischen. (Einleitung und Inhaltsübersicht). Inaugural-Dissertation. Weimar, 1928, p. 8—28, 30.— Vok. k.

APIE ATSKIRUS DARBUS

„**K a t e k i z m a s**". **Gira L.** Lietuviškos eilėdaros kūrimosi raida.— Raštai. T. 5. V., 1963, p. 220—221.— Taip pat: „Darbai ir dienos", 1934, t. 3, p. 194—195.— Parašas: E. Radzikauskas.

1595 leid. **Lebedys J.** Du unikumai. [Mažvydo ir Daukšos katekizmai].— Kn: Lebedys J. Lituanistikos baruose. T. 1. V., 1972, p. 55—58, 392.— **Ledesma J.** Kathechismas arba pamokimas wienam kvramgi kriksconiuy reykiamas... V., 1605, p. 3—4.— **Беркгольц Е.** Заметки о древнейших Виленских изданиях на литовском языке.—«Виленский вестник», 1861, 4 августа, № 60.— Подпись: Б.— **Berkholc E.** O najdawniejszych wileńskich wydaniach w języku litewskim.—„Kurjer Wileński", 1861, 21 lipca, Nr. 56, p. 558.— Parašas: B.— Lenkų k.

Volterio leid. (1886). **Litewskij** katechizis N. Daukszi.—„Vienybė lietuvninkų", 1893, Nr. 52, p. 622—623.— Parašas: Sapnuoczius.— **Vaižgantas.** Raštai. T. 14. K., 1929, p. 28—30.— **Книжния** новости.—«Журнал мин-ва народного просвещения», 1886, ч. 248, с. 225—226.— **Hanusz J.** Lituanica.—„Archiv für slavische Philologie", 1887, Bd. 10, p. 642—648.— Vok. k.

E. Zitigo leid. (1929). **Balčikonis J.** Der polnische Katechismus des Ledezma.—„Švietimo darbas", 1929, Nr. 12, p. 1195—1196.— **Fraenkel E.** Der polnische Katechismus des Ledesma und die litauische Katechismen des Daugsza.—„Indogermanische Forschungen", 1931, t. 49, p. 154—155.— Vok. k.— **Tangl E.** Altlitauisch e j ą s.—„Zeitschrift für slavische Philologie", 1933, Bd. 10, p. 375—379.— Vok. k.

„Postilė". **Abramavičius V.** Senųjų lietuviškų knygų spaustuvės.— Kn.: Senoji lietuviška knyga. K., 1947, p. 329—331.— **Biržiška V.** Dar dėl Jaknavičiaus ir Ewangelie polskie y litewskie.—„Archivum philologicum", 1939, kn. 8, p. 49—52, 63, 66—70, 76, 79—81.— **Dambrauskas-Jakštas A.** Apie lietuviškuosius šventraščio vertimus.—„Žinyčia", 1902, Nr. 4/5, p. 30—31.— **Daukantas S.** Daukanto laiškai. [Publ. ir koment. A. Janulaičio].—„Mūsų senovė", 1922, t. 1, kn. 4/5, p. 785—787.— **Galaunė P.** Lietuvos grafika XVI—XIX a.— Leid.: Iš lietuvių literatūros istorijos. T. 3. V., 1961, p. 270—271.— **Galaunė P.** Lietuvos knygos meno raidos metmenys XVI—XVII amžiuose. [Apie Postilės apipavidalinimą].— Leid.: Vytauto Didžiojo Kultūros muziejaus metraštis. T. 1. K., 1941, p. 325—326.— **Jucevičius L.** Raštai. V., 1959, p. 64—65.— **Kabelka J.** 1647 metų evangelijos.—„Archivum philologicum", 1938, kn. 4, p. 82—83, 86—87.— **Mūsų** rasztai.—„Tėvynės sargas", 1899, Nr. 4, p. 28—29.— **Nezabitauskis K.** Naujas mokslas skaytima diel mažu wayku Žemayczu yr Lietuvos. V., 1824, p. 45.— **Reitelaitis J.** Šv. Rašto į lietuvių kalbą vertimo istorija.—„Vadovas", 1912, t. 12, Nr. 47, p. 252.— Parašas: R-čių Jonas.— **Stanevičius S.** Trumpas pamokimas kalbos Lietuwyszkos. V., 1829, p. IV.— **Totoraitis J.** Sūduvos Suvalkijos istorija. D. 1. K., 1938, p. 274—277.— **Vaižgantas.** „Apžvalga" ir apžvalgininkai. K., 1925, p. 24—26, su portr.— **Владимиров Л.** От «Апостола» Федорова к «Постилле» Даукши.—«Полиграфическое производство», 1954, № 2, с. 26—28.— **Вольтер Э.** [Введение].— В кн.: „Postilla Catholicka" Якуба Вуйка... Вып. 1. Спб., 1904, с. I—VI; Вып. 2. Спб., 1909, с. XXI—XXIV; Вып. 3. Л., 1927, с. I—II.— **Кеппен П.** О происхождении языка и литературы литовских народов. Спб., 1827, с. 101.— **Микуцкий С. П.** 2-й отчет о путешествии кандидата С. П. Микуцкого от 20 марта 1854 г.—«Известия Имп. акад. наук по отделению русского языка и словесности», 1854, т. 3, с. 175.— **Jucevičius L.** Wyjątki z nowoczesnych poetów polskich. Tłum. na język litewski. W., 1837, p. 17.— Lenkų k.— Taip pat kn.: Jucevičius L. Raštai. V., 1959, p. 64—65.— **Kraszewski J.** Wilno od początków jego do roku 1750. T. 4. W., 1842, p. 146.— Lenkų k.— **Niezabitowski K.** Wiadomość o Literaturze Litewsko-Żmudzkiey czyli zbiór rozmaitych dzieł Litewsko-Żmudzkich i Prusko-Litewskich...—„Dziennik Wileński", 1824, t. 1, p. 382.— Lenkų k.— **Salopiata P.** Das Verhältnis der Evangelien-Texte in den ältesten katholisch-litauischen Drücker. Inaugural-Dissertation... Göttingen, 1929, p. 8, 14, 38, 46, 49, 56—57.

1599 leid. **Gaigalaitė A.** Vienos dovanos istorija.—„Mokslas ir gyvenimas", 1964, Nr. 8, p. 44.— **Вольтер Э.** Об этнографической поездке по Литве и Жмуди летом 1887 года. Спб., 1887, с. 57—60, 138.

Volterio leid. **Dambrauskas-Jakštas A.** Mūsų naujoji literatūra. T. 2. K., 1924, p. 287—288.— Taip pat: „Draugija", 1910, Nr. 41, p. 82—83.— **Volteris E.** Padėkite rinkti Daukšos medžiagą.—„Lietuva", 1925, vasario 14—16, Nr. 37.— **Отделение** русского языка и словесности Имп. акад. наук. За сентябрь—декабрь 1898 года. [Извлеч. из протоколов заседаний акад.]—«Известия Имп. акад. наук», 1901, т. 14, № 5, с. XLV, LVII—LIX.

1926 fotogr. leid. **Biržiška M.** Dėl Daukšos Postilės.— Leid.: Daukšos Postilė. K., 1926, p. 4—16.— Taip pat kn.: Biržiška M. Iš mūsų kultūros ir literatūros istorijos. Kn. 1. K., 1931, p. 353—361.— **Fraenkel E.**—„Indogermanische Forschungen", 1928, Bd. 46, p. 378.— Vok. k.

Vladas DAUTARTAS (g. 1927)

Prozininkas. LTSR nusipelnęs kultūros veikėjas (1977).
Gimė 1927.III.10 Šilelio k. (Kauno r.) žvejo šeimoje. 1948 baigė Kauno I suaugusiųjų gimnaziją, 1957 Vilniaus universiteto Istorijos ir filologijos fak. (bibliotekininkystės spec.). 1949—56 dirbo Vilniaus bibliotekose. 1957—58 LTSR Resp. profsąjungų tarybos instruktorius. 1958—61 „Moksleivio", 1961—63 „Literatūros ir meno" redakcijos darbuotojas. Nuo 1963 žurn. „Bibliotekų darbas" ats. redaktoriaus pavaduotojas. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1958.
Pirmieji apsakymai periodikoje 1953. Pirmoji knyga, „Panemunės apsakymai", 1958. Lietuvos komjaunimo premija (1966) už knygas vaikams „Mano tėtis partizanas" ir „Auksinio lyno vaišės". LTSR respublikinė premija (1971) už minėtas knygas ir už „Prakeikimo vartus" bei „Jis — Kapitonas Pramuštgalvis".
Pasirašinėja: *V. Darelis, V. Šapalas, V. Žvejys.*

I

GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

□ **Panemunės apsakymai.** [Iliustr. L. Pučkoriūtė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1958. 179 p. su iliustr.

Turinys: *Želmenys:* Tėvas; Užpūsta grabnyčia; Kastutė; Neramus pavasaris; Senoje klebonijoje.— *Karo atošvaistės:* Motinos širdis; Paskutinė naktis; Eilinis nuo Volgos; Baravykai; Oksana.— *Vaivorykštės pėdomis:* Ko miškas verkė...; Dovana; Pirmasis uždarbis; Mokykla.

□ **Jūros spalvos.** [Apsakymai]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1960. 166 p.

Turinys: Senojo Vilniaus gyventoja.— Maryčiukė.— Baisus žmogus.— Šmėkla.— Dvidešimt pirmas kilometras.— Ieškau mylimo veido.— Nebaigtas peizažas.— Po mūšio.— Eršketrožė pagavo.— Nuošali sodyba.— Justino Neužauga.— Prie pylimo.— Suartėjimas.— Pabučiavimo kaina.— Kai nurimsta štormas.— Susitikimas.

□ **Kai nurausta putinas.** Novelės. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1963. 111 p.

Turinys: Pokalbis su upokšniu.— Ten, kur nardo žuvėdra.— Vėlyvą rudenį.— Šalia kelio gyvena Petras.— Kareivis iškasė apkasą.— Jei pasiekčiau saulę.— Jis neturėjo ašarų.— Šienas ne tik pradalgiuose kvepia.— Raudoni obuoliai.— Trumpas apsakymas.— Gluosniai matė.— Kai nurausta putinas.

☐ **Lakštingalų naktis.** Novelės. [Iliustr. E. Katilius]. V., „Vaga", 1965. 159 p. su iliustr.

Turinys: *Laiko tėkmė:* Varnos pusų viršūnėse; O mėnuo šypso...; Maža mergaitė atsiminė; Pani Viktorija; Kam grojo polką?; Lakštingalų naktis; Veronika valo palatas; Kad orai atšiltų...— *Putotos srovės:* Kažkur prie Ūlos; Gulbė — kareivio motina; Baltos dėmės; Prie mėlyno šilo; Trys etiudai; Vidugirio palikimas.

☐ **Prakeikimo vartai.** Apysaka. V., „Vaga", 1966. 246 p. su iliustr.

Išt r.: „Pergalė", 1966, Nr. 10.—„Lietuvos pionierius", 1966, spalio 22 — lapkričio 12; lapkričio 16 — gruodžio 7.

☐ **Pokalbis su upokšniu.** Novelių rinktinė. [Iliustr. J. Plikionytė]. V., „Vaga", 1971. 418 p. su iliustr.

Turinyje taip pat: Keistos tos moterys.— Užkandinėje buvo tuščia...— Ruduo, 1946.— Mirusiųjų traukinys — gyvųjų traukinys.— Mums nieko nereikia.— Mano svajonių kraštas.

☐ **Meškeriotojo mozaika.** Mažosios novelės. [Iliustr. E. Kvedarauskas]. V., „Vaga", 1973. 87 p. su iliustr.

VAIKAMS

☐ **Teka upė pro šalį...** Apysaka. [Iliustr. V. Kalinauskas]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1959. 104 p. su iliustr.

☐ **Ištikimi draugai.** [Apsakymai. Iliustr. A. Vitulskis]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1961. 63 p. su iliustr.

Turinys: Aukso obelaitė.— Per kliūtis.— Marytės rūpesčiai.— Stovykla miške.— Ištikimi draugai.— Ateiviai iš Baltijos.

☐ **Mano tėtis partizanas.** Apysaka. [Iliustr. V. Banys]. V., „Vaga", 1964. 134 p. su iliustr.

☐ **Auksinio lyno vaišės.**— [Simas ir Junis — paupio valdovai. Apysakos. Iliustr. A. Šiekštelė]. V., „Vaga", 1965. 134 p. su iliustr.

☐ **Auksinio lyno vaišės.— Teka upė pro šalį.— Mano tėtis partizanas.** Apysakos. [Iliustr. N. Kryževičiūtė-Jurgelionienė]. V., „Vaga", 1968. 300 p. su iliustr.

☐ **Jis — Kapitonas Pramuštgalvis.** Apysaka. [Iliustr. K. Škromanas]. V., „Vaga", 1970. 90 p. su iliustr.

Pirmoji publ.: „Lietuvos pionierius", 1969, rugpjūčio 2 — rugsėjo 10, su iliustr.

☐ **Miškinukas ir senelis Kaukas.** Apsakymai. [Iliustr. E. Žiauberis]. V., „Vaga", 1971. 127 p. su iliustr.

☐ **Žydrieji jungos.** [Apysaka. Iliustr. K. Skromanas]. V., „Vaga", 1972. 169 p. su iliustr.

Pirmoji publ.: „Lietuvos pionierius", 1972, birželio 7 — rugpjūčio 16, 23 — rugsėjo 6.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **Mergina iš miesto.** Apsakymas.—„Tarybinė moteris", 1955, Nr. 3, p. 4—5, su iliustr.

☐ **Žydinti obelaitė.** (Apsakymas).—„Tarybinė moteris", 1961, Nr. 2, p. 6—7, su iliustr.

□ **Smėlio pilis.** Apsakymas.—„Tarybinė moteris", 1961, Nr. 8, p. 8—9, su iliustr.

□ **Kito kelio nėra.** Ištr. iš rašomos kn. „Ginklus reikėjo pakelti". [Su red. prierašu].—„Komjaunimo tiesa", 1961, gruodžio 27.

□ **Tą slogią naktį.** Apsakymas.—„Tarybinė moteris", 1962, Nr. 12, p. 12—13, su iliustr.

□ [**Rašomo** romano „Vėjų nuosprendis" ištr.].—„Vakarinės naujienos", 1967, liepos 15.—„Literatūra ir menas", 1967, rugsėjo 2.—„Mūsų gamta", 1967, Nr. 9, p. 10—11.— „Kultūros barai", 1971, Nr. 10, p. 50—52, su iliustr.—„Nemunas", 1972, Nr. 12, p. 7—15, su iliustr.

□ **Jei pasiekčiau saulę.**— Rink.: Lietuvių tarybinė novelė. V., 1969, p. 248—263.

□ **Dialogas už savų durų.** [Apsakymas].—„Literatūra ir menas", 1969, vasario 1, su iliustr.

□ **Likite sveiki, kiršliai!** Skiriu Pr. Raščiui. Novelė.—„Mūsų gamta", 1969, Nr. 5, p. 9—10.

□ **Obuolį pusiau...** Novelė.—„Švyturys", 1970, Nr. 3, p. 20—21, su iliustr.

□ **Susitikimas dvidešimt penktame aukšte.** Apsakymas.—„Tiesa", 1970, balandžio 25—30.

□ **Naktį, kai miega žemė.** [Apsakymas].—„Literatūra ir menas", 1971, vasario 13, su iliustr.

□ **Kad juos bala, tuos kurortus!** [Humoreska].—„Šluota", 1971, Nr. 10, p. 10.

□ **Kol neperžengtas slenkstis.** [Apsakymas].—„Literatūra ir menas", 1972, gruodžio 9, su iliustr.

□ **Ferma prie Grand Riverio.** [Apsakymas].— Rink.: Emigranto dalia. V., 1973, p. 375—381.

□ **Paskutinis šūvis birželio naktį.** Novelė.—„Jaunimo gretos", 1973, Nr. 6, p. 15—17, su portr.

□ **Viršum stogų dangus kitoks.** Novelė.—„Švyturys", 1973, Nr. 7, p. 20—21, su iliustr.

□ **Valkata šuo ir laisvasis stirninas.** Apsakymas.—„Pergalė", 1973, Nr. 8, p. 77—87.

□ **Vėjų sankryžoje.** [Apsakymas].—„Literatūra ir menas", 1973, gruodžio 8, su iliustr.

LITERATŪRINIAI IR PUBLICISTINIAI STRAIPSNIAI

□ **Kelias tų, kurie ieško.**—„Literatūra ir menas", 1961, gruodžio 16.
Apie naujus poslinkius tarybinėje lietuvių literatūroje.

□ **Upokšnis ieško upės.**—„Tiesa", 1963, kovo 31.
Jaunųjų rašytojų kūrybos ryšiai su gyvenimu.

□ **Klevo lapas, rasos lašas.** [Apybraiža].—„Pergalė", 1968, Nr. 11, p. 94—101.
Apie būsimą Lietuvos landšaftą.

□ **Taip niekas tavęs nemylės.**— Leid.: Raudondvaris. K., 1969, p. 109—115.

□ **Literatūrinės lankos ir palankės.**—„Literatūra ir menas", 1970, gegužės 9.
Tarybinė lietuvių proza.

☐ **Ką mažieji skaitytojai turi ir ko jie laukia.**—„Komunistas", 1973, Nr. 3, p. 47—49.

☐ **Tikslas bendras — gera vaikų literatūra.** (Skaitytojai maži, rūpesčiai — dideli). [Pasisakymas].—„Nemunas", 1973, Nr. 4, p. 18—21.

☐ **Gamta be pagražinimų.**—„Literatūra ir menas", 1973, birželio 9.

☐ **Юные читатели: чего они ждут?**—«Коммунист» (В.), 1973, № 3, с. 54—56.

GROŽINIAI KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

RUSŲ KALBA

☐ **Стучусь в дверь.** Новеллы. [Пер. Г. Канович. Ил. Л. Рамонене]. В., «Вага», 1966. 386 с. с ил.

Содерж.: *Плывут облака:* Вероника убирает палаты; Отец; Маричюке; У дороги живет Пятрас; В старом настоятельском доме; Если бы я дотянулся до солнца; Сено не только в прокосах пахнет; Маленькая девочка вспомнила; Короткий рассказ.— *Черное эхо:* Соловьиная ночь; Пани Виктория; Юстинасов Коротыш; Старая виленчанка; Красные яблоки; Солдат вырыл окоп; После боя; Последняя ночь; Двадцать первый километр.— *В плену у восхода:* Белые пятна; Наследство Видугириса; Призрак; Там, где ныряет чайка; Где-то на Уле; Разговор с ручьем; Сближение.— *На том берегу:* Первый заработок; Школа; Отчего лес плакал; Шиповник виноват [Ориг. загл.: „Erškėtrožė pagavo"]; Вороны на верхушках сосен; Для кого играли польку?

☐ **Пир у золотого линя.** Повести. [Пер. Д. Эпштейнайте. Ил. Н. Крижявичюте-Юргелёнене]. В., «Вага», 1970. 325 с. с ил.

Содерж.: Пир у золотого линя.— Река несет свои воды. [Ориг. загл.: „Teka upė pro šalį"].— Мой отец — партизан.

☐ **Плывут облака.** Повести и рассказы. Авториз. пер. с литов. Г. Кановичуса и Д. Эпштейнайте. [Ил. Р. Дихавичюс]. М., «Сов. писатель», 1973. 288 с. с ил.

В содерж. также: В закусочной было пусто.— Нам ничего не надо.— Когда зардеет калина.— Край моих грез.

☐ **Сердце матери.** [Рассказ].—«Комсомольская правда» (В.), 1957, 15 октября.

☐ **Первый заработок.**— В сб.: Литовские рассказы. М., 1961, с. 118—124.

☐ **Иного пути нет.** Отр. из будущего романа «Оружие нужно было поднять».—«Комсомольская правда» (В.), 1961, 27 декабря.

☐ **Яблочки румяные.** [Рассказ].—«Сов. Литва», 1965, 18 апреля.

☐ **Там, куда возвращаются птицы.** [Отр. из будущего романа «Ветры»].— «Вечерние новости», 1967, 15 июля.

☐ **Братья.** [Ориг. загл.: „Užkandinėje buvo tuščia..."]. Рассказ.—«Сов. Литва», 1973, 4 марта, с ил.

☐ **Мозайки рыболова.** (Маленькие новеллы).—«Сов. Клайпеда», 1973, 15 апреля.

KITŲ TSRS TAUTŲ KALBOMIS

☐ **Матчына сэрца.** [Motinos širdis. Apsakymas].—«Маладосць», 1958, № 5, p. 31—34.— Baltar. k.

☐ **Metsalaager.** [Stovykla miške. Apsakymas. Vertė H. Kros].— Kn.: Meie sõpradest. Tallinn, 1963, p. 114—129, su iliustr.— Estų k.

☐ **Pirmā peļņa.** [Pirmasis uždarbis. Apsakymas].—„Padomju Jaunatne", 1957, 15. decembrī.— Latvių k.

☐ **Pēdējā nakts.** [Paskutinė naktis. Apsakymas. Vertė A. Sukovskis].— Rink.: Jauno vārds. Rīgā, 1959, p. 342—345.— Latvių k.

☐ **Baravikas.** [Baravykai. Apsakymas].—„Padomju Jaunatne", 1959, 15. martā.— Latvių k.

☐ **Skūpsta cena.** [Pabučiavimo kaina. Apsakymas].—„Padomju Jaunatne", 1960, 6. novembrī.— Latvių k.

☐ **Ir gan dīvainas tās sievietes.** [Keistos tos moterys. Novelė].—„Padomju Jaunatne", 1966, 16. janvārī.— Latvių k.

☐ **Спадщина Відугіріса.** [Vidugirio palikimas. Novelė].—«Україна», 1968, № 15, с. 18—19, с ил.— Ukr. k.

☐ * [Pirmasis uždarbis. Apsakymas].—„Grakan tert", 1972, rugsėjo 29.— Arm. k.

☐ * [Pirmasis uždarbis].— Kn.: [Lietuvių apsakymai]. Tbilisis, 1962.— Gruz. k.

☐ [Po gimdymo. Orig. antr.: „Prie mėlyno šilo". Apsakymas].—«Комсомоли Точикистон», 1969, rugsėjo 10.— Tadž. k.

UŽSIENIO KALBOMIS

☐ **Dziewczyna z miasta.** [Mergina iš miesto. Apsakymas].—„Kobieta Radziecka", 1955, Nr. 3, p. 4—5.— Lenkų k.

☐ **Dlaczego płakał las?** [Ko miškas verkė. Apsakymas].—„Kobieta Radziecka", 1956, Nr. 8, p. 16—17.— Lenkų k.

☐ **Niedokończony pejzaż.** [Nebaigtas peizažas. Apsakymas].—„Kobieta Radziecka", 1960, Nr. 4, p. 8—9.— Lenkų k.

☐ **Kwitnąca jabłoń.** [Žydinti obelaitė. Apsakymas].—„Kobieta Radziecka", 1961, Nr. 2, p. 6—7.— Lenkų k.

☐ **Zamek z piasku.** [Smėlio pilis. Apsakymas].—„Kobieta Radziecka", 1961, Nr. 8, p. 8—9.— Lenkų k.

☐ **Tej ciężkiej nocy.** [Tą slogią naktį. Apsakymas].—„Kobieta Radziecka", 1962, Nr 12, p. 12—13.— Lenkų k.

☐ **Matka.** [Motina. Novelė].—„Kobieta Radziecka", 1963, Nr. 7, p. 12—13.— Lenkų k.

☐ **Wilnianka.** [Vilnietė. Orig. antr.: „Senojo Vilniaus gyventoja"]. Opowiadanie.—„Czerwony Sztandar", 1969, 12 lipca, su iliustr.— Lenkų k.

☐ **Pani Wiktoria.** [Apsakymas].—„Czerwony Sztandar", 1971, 26 sierpnia.— Lenkų k.

☐ **Eine Frau aus dem alten Vilnius.** [Senojo Vilniaus gyventoja. Apsakymas. Vertė I. Breving].— Rink.: Fische haben kein Gedächtnis. Berlin, 1970, p. 239—244.— Vok. k.

Dautarto kūrinių dar yra išversta į čekų, moldavų, slovakų, vokiečių kalbas.

II
LITERATŪRA

Dautartas V. Mano pasaulis. [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 438—439, su portr.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (10 pavad.), p. 587.— **Dautartas V.** Į redakcijos klausimus atsako V. Dautartas. („Literatūros ir meno" anketa).—„Literatūra ir menas", 1965, gruodžio 4, su portr.— **Dautartas V.** Laikmetis, literatūra, rašytojas. Į LM klausimus atsako V. Dautartas.—„Literatūra ir menas", 1971, liepos 24.— **Vladas Dautartas.** [Bibliogr. atmena-bukletas. Sudaryt. D. Levickaitė]. V., 1965. 1 lap., sulankst. į [6] p., su iliustr.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 4. V., 1968, p. 820—821, su portr.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 378—379.— **Blaževičiūtė N.** Keliai vaikų žeme. [Apie kūrybą vaikams].—„Tarybinis mokytojas", 1971, rugsėjo 17, su portr.— **Bubnys V.** Jaunųjų bičiulis.—„Pergalė", 1971, Nr. 9, p. 30—32, su portr.— **Dulinskas A.** Dosnioji vaikystės upė.—„Vakarinės naujienos", 1971, liepos 7, su portr.— **Dulinskas A.** Pasirinkus savąjį paukštį. (Jaunimo ir vaikų literatūros laureatai).—„Bibliotekų darbas", 1966, Nr. 3, p. 18—19, su portr.— **Jacinevičius L.** Laukia naujos gelmės. [Rašytojo kūrybiniai sumanymai].—„Komjaunimo tiesa", 1966, vasario 27 su portr.— **Jurkus M.** „Vaizduoju, ką pergyvenu..."—„Kauno tiesa", 1971, birželio 20.— **Kirkila J.** Kelias į literatūrą.— Kn.: Kirkila J. Amžininkų balsai. V.,. 1961, p. 85—96.— **Kirkila J.** „Rašytojo pasaulis — jo kūryboje".—„Tiesa", 1971, rugsėjo 4.— **Lipskis S.** Gimęs tinkluose, augęs valtyje...— „Literatūra ir menas", 1973, balandžio 21, su portr.— **Lukinskas R.** Jaunajam prozininkui Vladui Dautartui. Laiškas iš red.—„Literatūra ir menas", 1956, lapkričio 17.— **Mackevičius B.** Savas požiūris. (Lietuvos komjaunimo premijos).—„Komjaunimo tiesa", 1968, spalio 22, su portr.— **Pocius A.** Pastabos apie jaunųjų prozą.—„Pergalė", 1958, Nr. 11, p. 121—122.— **Svajones** vainikuoja darbai.—„Literatūra ir menas", 1966, vasario 5.— **Skripka V.** Gamta, vaikai ir žmogiška meilė.—„Lietuvos pionierius", 1970, liepos 25, su portr.— **Zalatorius A.** Lietuvių smulkiosios prozos transformacija.— Kn.: Šiuolaikinės lietuvių literatūros bruožai. V., 1969, p. 161—169.— **Дулинскас А.** Щедрая река детства.—«Вечерние новости», 1971, 7 июля, с портр.— **Гринберг И.** Трудное искусство.—«Литературная газета», 1969, 14 мая.— **Яцинявичус Л.** И рыба и люди.—«Комсомольская правда» (В.), 1966, 27 февраля, с портр.— **Kirkila J.** Ulubieni bohaterowe.—„Czerwony Sztandar", 1971, 26 sierpnia.— Lenkų k.— **Slovník** spisovatelů národů SSSR. Praha, 1966, p. 102.— Čekų k.

APIE ATSKIRAS KNYGAS

„Panemunės apsakymai". **Ambrasas K.** Laiko tiesa. V., 1960, p. 139—146.— **Baltrūnas A.** Apsakymai apie Panemunės žvejus.—„Tiesa", 1958, birželio 15.— **Kirkila J.** Kelias į literatūrą.—„Komjaunimo tiesa", 1958, birželio 13.— **Pakalniškis R.** Pirmieji želmenys stiebiasi ir žaliuoja.—„Pergalė", 1958, Nr. 7, p. 181—185.— **Sluckis M.** Upė ir jos intakai.—„Komjaunimo tiesa", 1958, spalio 12.— **Слуцкис М.** Река и её притоки.—«Комсомольская правда» (В.), 1958, 12 октября.

„Teka upė pro šalį..." **Aleksa O.** Upė neplauks atgalios...—„Tiesa", 1959, balandžio 9.— **Dovydaitytė G., Paukštelytė V.**—„Komjaunimo tiesa", 1959, balandžio 8.— **Kirkila J.** Tikrovės faktai ir meninis vaizdas.—„Literatūra ir menas", 1959, kovo 28.— **Pakalnis A.** Kai duona valgo žmogų.—„Pergalė", 1959, Nr 5, p. 173—175.— **Дегутис А.** Повесть о реке кормилице.—«Сов. Литва», 1959, 30 мая.— **Довидайтите Г., Паукштелите В.**—«Комсомольская правда» (В.), 1959, 8 апреля.

„Jūros spalvos". **Baltrūnas A.** Rašytojas ir gyvenimo spalvos.—„Pergalė", 1961, Nr. 5, p. 162—166.— **Kašauskas R.** Nuoširdus rašytojo žodis.—„Moksleivis", 1961, Nr. 2, p. 47.— **Mareckaitė G.** Teskamba visos stygos.—„Literatūra ir menas", 1961, kovo 4.

„Kai nurausta putinas". **Raguotis B.**—„Pergalė", 1963, Nr. 9, p. 171—173.— **Zinkus J.** Kas jis, novelių herojus?—„Tiesa", 1963, rugpjūčio 10.

„Mano tėtis partizanas". **Raguotis B.**—„Literatūra ir menas", 1965, gegužės 15.

„Lakštingalų naktis". **Kasiulis P.** Tave sušildys žmogaus širdis.—„Vakarinės naujienos", 1965, gruodžio 25.— **Mareckaitė G.** Žmogus ir gamta.—„Pergalė", 1966, Nr. 4, p. 160—162.— **Sirijos Gira V.** Žmogus ir lakštingalos.—„Literatūra ir menas", 1966, sausio 15.— **Касюлис П.** Тебя согреет сердце человека...—«Вечерние новости», 1965, 25 декабря.

„Prakeikimo vartai". **Kazakevičius V.** Grįžimas prie pirmosios temos.—„Vakarinės naujienos", 1967, vasario 23.— **Kirkila J.** Ištikimybė temai.—„Pergalė", 1967, Nr. 2, p. 163—165.— **Raguotis B.** Prie pirmųjų šaltinių.—„Literatūra ir menas", 1967, liepos 8.— **Казакявичюс В.** Возвращение к прежней теме.—«Вечерние новости», 1967, 23 февраля.

„Auksinio lyno vaišės". **Mačiulis J.**—„Literatūra ir menas", 1965, spalio 16.— **Sluckis M.** Auksinės vaikystės krantas.—„Tiesa", 1968, lapkričio 23.— **Дардыкина Н.** Души, открытые состраданию...—«В мире книг», 1970, № 10, с. 26—27, с ил.— **Липскис С.** Эхо тяжелой юности.—«Сов. Литва», 1970, 22 августа.

„Jis—Kapitonas Pramuštgalvis". **Balionienė E.** Romantikos ir realybės sankryžoje.—„Tarybinis mokytojas", 1970, birželio 3.

„Pokalbis su upokšniu". **Lipskis S.** Tarsi gaivus šaltinis.—„Pergalė", 1971, Nr 7, p. 169—171.— **Raguotis B.** Dautarto novelių žmogus.—„Literatūra ir menas", 1971, spalio 2.

„Miškinukas ir senelis Kaukas". **Balionienė E.** Juodojo gandro beieškant.—„Literatūra ir menas", 1972, balandžio 29.— **Pūras K.** Platėjančia vaga.—„Tarybinis mokytojas", 1971, lapkričio 3.

„Žydrieji jungos". **Raguotienė G.** Nuotykis ir charakteris.—„Tarybinis mokytojas", 1973, balandžio 11.

„Meškeriotojo mozaika". **Skripka V.** Mišku praėjo žmogus.—„Literatūra ir menas", 1973, gegužės 19.

«Стучусь в дверь». **Валейка Г.** Рассказы о красоте.—«Сов. Литва», 1967, 20 декабря.

Mečislovas DAVAINIS-SILVESTRAITIS (1849—1919)

Poetas, tautosakininkas, publicistas. Gimė 1849.IV.20 Žieveliškės k. (Raseinių r.) bajorų šeimoje. Mirė 1919.V.31 Vilniuje, palaidotas Rasų kapinėse.

1860—63 mokėsi Kauno ir Kėdainių gimnazijose. Nuo 1863 gyveno tėviškėje (Davainavoje), rinko tautosaką (nuo 1867). 1874—76 Varšuvoje mokėsi šaltkalvystės. 1891—96 gyveno Mintaujoje, buvo „Vienybės lietuvninkų" korespondentas. 1897 dirbo Oloneco gubernijoje, vėliau Rėzeknėje, Rogačiove, Vitebske, kitose Rusijos vietose. Pradėjus eiti „Vilniaus žinioms", persikėlė į Vilnių, buvo jų korespondentas. 1908—14 leido laikr. „Litwa", 1912—14 „Lud". 1919 Laikinajai Tarybų Lietuvos vyriausybei organizavus Centrinį krašto knygyną, pakviestas tvarkyti polonistikos.

Eilėraščius, vertimus, korespondencijas, straipsnius lietuvių ir lenkų kalbomis spausdino nuo 1876. Pirmoji knyga „Tėvynainių giesmė" 1884. Surinko daug tautosakos (per 1000 dainų, apie 700 pasakų, apie 300 vnt. smulkiosios tautosakos). Paskelbė tik dalį (rankraščiai LTSR MA Lietuvių kalbos ir literatūros instituto Tautosakos rankraštyne bei TSRS Geografijos d-jos archyve Leningrade; dalis rankraščių dingę).

Bendradarbiavo „Aušroje", „Lietuvių laikraštyje", „Nedėldienio skaitytne", „Šaltinyje", „Ūkininke", „Varpe", „Vienybėje lietuvninkų", „Vilniaus žiniose", „Viltyje", „Žemaičių ir Lietuvos apžvalgoje" ir kt., lenkų žurn. „Tygodnik ilustrowany", „Wędrowiec", „Wisła" ir kt.

Pavardės formos: *M. Dovoina-Silvestravičius, M. Davainis-Silvestravičius.* Pasirašinėjo: *Baltras Teisybaitis(?), C., Cyrulys, Dilgelė, Dudutis, J. Dudutis, J. Kazemėkas, M.D., M.D.S., M.D-s, M.D. Syl., M. D. Silvestravičius, Mergos vaikas, Parplys, S.V., V., Varlė, Vėvėrsis, Vėversys, Vieversys, Vyturys, Vituris, Zuikis, Žaltys, X., 44, ?* ir kt.

I
GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

□ **Tėvynainių giesme.** Parasze Vyturys. Ragaine, J. Ziberto sp., 1884. 24 p.

Turinys: Tėvynainių giesme.— Priedas. Atsisveikinimas Child-Harold'o. Isz giesmių lordo Byrono pagal iszguldymą Adomo Mickaus.— Abejonė. Adomo Mickaus.

——— Parašė Vyturys. Antrą kartą atspausta. Bitėnai, Spauda ir uždėtuvė M. Jankaus, 1905. 24 p.

Turinys: Priežodis prie antro išleidimo.— Tėvynainių giesmė.— Tegyvuoj kalba mužiko! — Musų rupesčiai.

☐ **Palemonas ir Girgžduta.** Apysaka eilėse, iš senovės gyvenimo pagal žmonių pasakų, senovės įtikėjimų ir savo fantazijos, parašė M.D.S. Plimutas, „Vienybė lietuvninkų", 1904. 72 p.

☐ **Satyry litewskie.** Polskiej narod. demokracji działającej w Litwie. W., M. Kuchta, [1908]. 36 p.— Lenkų k.

* Taip pat 1911 leid.

EILĖRAŠČIAI RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ Lietuviszkos dainos isz visur surinktos. Plimutas, 1893, p. 36—42, 432.— Parašai: Vyturys, Veversys.

☐ **Brangioji Lietuva.**—„Aušra", 1883, Nr. 3, p. 78.— Parašas: Wewersys.

☐ **Garbė prieteliaus.**—„Aušra", 1883, Nr. 8/10, p. 265.— Parašas: Vėversis.

☐ **Ne dėl visu seniu.**—„Aušra", 1883, Nr. 8/10, p. 254.— Parašas: Vėversis.

☐ **Musų darbai.**—„Aušra", 1884, Nr. 7/8, p. 245—246.— Parašas: Vėversis.

☐ **Lietuva ir jos sunus.**—„Aušra", 1885, Nr. 1, p. 20—22.— Parašas: Vėversys.

☐ **Gentės giesmė.**—„Aušra", 1885, Nr. 2/3, p. 55.— Parašas: Vėversys.

☐ **O tėvynė!**—„Aušra", 1885, Nr. 2/3, p. 49—50.— Parašas: Vėversys.

☐ **Įspauda isz Latvijos.**—„Aušra", 1885, Nr. 6, p. 158—160.— Parašas: Vyturys.

☐ **Liudnumas.**—„Aušra", 1885, Nr. 6, p. 158.— Parašas: Vėversys.

☐ **Roda seno ukininko.**—„Aušra", 1885, Nr. 7/8, p. 223—224.— Parašas: Baltras Teisybaitis.

☐ **Į albumą Lietuvio, lenkiszkai raszanczio, p-o P.**—„Aušra", 1885, Nr. 10/11, p. 348—349.— Parašas: M.D.S.

☐ **Malonės iszreiszkimas.**—„Aušra", 1885, Nr. 10/11, p. 347—348.— Parašas: M.D.S.

☐ Lietuvių poezija. XIX a. V., 1955, p. 450—452.

☐ **Bojkot.**—„Litwa", 1908, Nr. 1, p. 3—4.— Lenkų k.

☐ **Satyry litewskie.** (Ciąg dalszy).—„Litwa", 1908, Nr. 1, p. 4.— Parašas: M.D.S.— Lenkų k.

Turinys: XXVI. Kresowi.— XXVII. Reklama.— XXVIII. Zęby ku Warszawie.— XXIX. Walka z nieboszczykami.

☐ **Łoki.** (Opowiadanie starca).—„Litwa", 1908, Nr. 2, p. 30.— Lenkų k.

☐ **Lud.— Satyra.**—„Litwa", 1911, Nr. 17/18, p. 252—253.— Parašas: M.D.S.— Lenkų k.

☐ **Pani Marszałkowa M. Markowska.**—„Litwa", 1912, Nr. 16, p. 246.— Parašas: M.D.S.— Lenkų k.

TAUTOSAKOS PUBLIKACIJOS

☐ **Patarlės ir dainos.** Surasze nuog žmoniu Meczius Davainis-Silvestraitis. Tilžė, O. Mauderodė, 1889. 30 p.

☐ **Podania żmujdzkie.** [Žemaičių padavimai]. Zebr. i dosłownie spolszczył Mieczysław Dowojna-Sylwestrowicz. Warszawa, M. Arct, 1894. (Bibl. „Wisły", t. 12).— Lenkų k.

Cz. 1. [Pasakos, sakmės, padavimai]. 472, VI p.
Cz. 2. [Padavimai, sakmės, žaidimai]. 473, V p.
☐ Pasakos. **Sakmės. Oracijos.** Surinko M. Davainis-Silvestraitis. [Parengė B. Kerbelytė ir K. Viščinis, įž. straipsnius parašė B. Kerbelytė ir K. Aleksynas. Paaišk., p. 379—400]. V., „Vaga", 1973. 455 p. su iliustr. (LTSR MA Lietuvių k. ir lit. in-tas).— Santr. rusų ir anglų k.

* * *

☐ Pasaka **apie Palemoną**.—„Aušra", 1884, Nr. 1/3, p. 59—63.— Parašas: M. Davainius.
☐ **Diena priesz szventą Joną.** (Apie Panevėžį).—„Varpas", 1889, Nr. 6, p. 83—84.— Parašas: Veversys.
Joninių papročiai **su dainomis.**

☐ **Литовские легенды.**—«Этнографическое обозрение», 1891, № 10, с. 231—232.
☐ **Жмудскія песни изъ Полангена.**—«Живая старина», 1893, № 4, с. 519—531.— Taip pat atsk. atsp.
Su A. Pogodino vertimu į rusų k. ir koment.

☐ [**Etnografiniai straipsniai**].—„Wisła", 1888, t. 2, z. 2, p. 838—845, su iliustr.; 1890, t. 4, z. 1, p. 214—215; t. 4, z. 2, p. 339—340, su iliustr.; 1893, t. 7, z. 2, p. 388—389.— Lenkų k.

* * *

☐ Basanavičius J. **Medega** musu tautiszkai vaistinykystai. **Parupino dr. J. Basanaviczius. Atspauda** isz „Dirvos". Šenandoras, 1898. 38 p. su portr.
Davainio-Silvestraičio surinkta, J. Basanavičiaus išspausdinta medžiaga.

☐ Basanavičius J. Apie vėles bei nekrokultą senovės lietuvių.— Kn.: Basanavičius J. Rinktiniai raštai. V., 1970, p. 272—357.
Iš Davainio-Silvestraičio „Podania żmujdzkie", p. 315, 324, 326, 328—330, 351.

☐ Basanavičius J. Vilnius lietuvių dainose. Iš senovės lietuvių mitologijos.— Kn.: Basanavičius J. Rinktiniai raštai. V., 1970, p. 494—566, 577—616.
Iš Davainio-Silvestraičio dainų rinkinio, p. 509—510, 531; Iš Davainio-Silvestraičio užrašytų pasakų, p. 594—599, 605—608, 611—612.

PUBLICISTINIAI, LITERATŪRINIAI, KULTŪROS ISTORIJOS STRAIPSNIAI

☐ **Kaip galima praplatinti knygas?** — Leid.: Lietuviškas „Aušros" kalendorius ant metų 1884... Ragainė, [1883], p. 64—67.— Parašas: Veversys.— Taip pat kn.: Jankus M. Mužikėlis. Pirma laida. Ragainė, 1885, p. 64—67.— Parašas: Veversys.

☐ **Tadeuszas Kosciuszka buvo Lietuvninkas.**—„Aušra", 1883, Nr. 5, p. 136—138.— Parašas: **Veversis.**

☐ **Ar pritinka mūsų bajorams būti lenkais.**—„Aušra", 1883, Nr. 8/10, p. 231—235.— Parašas: Vėversis.

☐ **„Mirdamas kuningas Kalvino tikėjimo, Karolis Nerlichas..."**—„Aušra", 1883, Nr. 8/10, p. 215—217.— Be parašo.

Apie lietuviškos gramatikos autorių K. Nerlichą.

☐ **Apie Dijonizą Poszką.**—„Aušra", 1884, Nr. 1/3, p. 11—19; Nr. 4, p. 113—117.— Parašas: Vėversis.

☐ **Atradimas druskos Žemaicziuose.**— Leid.: Lietuviškas „Aušros" kalendorius ant metų 1885... Biténai [Tilžė], 1884, p. 43—45.— Parašas: Vituris.

Platūs įvairių Lietuvos vietovių aprašymai.

☐ **Tadauszas Daugirdas.**—„Lietuviškasis balsas", 1886, sausio 12.— Parašas: M.D.S.

☐ **Lelėvelei kilo isz lietuvininku.**—„Aušra", 1886, Nr. 4, p. 113—116.— Parašas: Cyrulys.

☐ **Teodoras Narbutas...** [Nekrologas].—„Aušra", 1886, Nr. 4, p. 123—124.— Parašas: Cyrulys.

☐ **Tadeuszas Czackis.**—„Varpas", 1891, Nr. 2, p. 27—28.— Parašas: Cirulis.

☐ **Devintas archeologiszkas susivažiavimas Vilniuje tarpe 13 ir 26 Rugpjuczio 1893 m.**—„Vienybė lietuvninkų", 1893, Nr. 13, p. 213—214.— Parašas: Žaltys.

☐ **Kuningas Martynas Pacziobutas-Odlanickis.**—„Vienybė lietuvninkų", 1893, Nr. 7, p. 81—82.— Parašas: Žaltys.

☐ **Vardan teisybės.**—„Vienybė Lietuvninkų", 1893, Nr. 24, p. 287—288.— Parašas: Žaltys.

Atsiliepimai į J. Šliūpo str. apie „Aušrą", išsp. „Garse", 1893, kovo 25.

☐ **Žinios apie Baltijos senovę.** (Parasze M. Dovoina-Silvestraitis).—„Vienybė lietuvninkų", 1894, Nr. 11, p. 128—130; Nr. 12, p. 141—142.

Laisvai versta iš latvių „Austrums", 1893, Nr. 12, p. 578.

☐ **Bibliographiszkos žinios.**—„Vienybė lietuvninkų", 1894, Nr. 32, p. 390—391; Nr. 38, p. 452—453.— Parašas: Žaltys.

☐ **Aleksandras Fromas.**—„Varpas", 1901, Nr. 6, p. 71—72.— Parašas: V.

☐ **Atsiminimas apie kun. S. Gimžauskį.** (Valkeninkai).—„Lietuvių laikraštis", 1905, Nr. 10, p. 119—120.

☐ **Ar gali būti prie daleistos spaudos nedaleistas mokslas.**—„Lietuvių laikraštis", 1905, Nr. 13, p. 166—167.— Parašas: M. D-s.

Dėl lietuviškų mokyklų ir lietuvių kalbos gimnazijose.

☐ **Keistutis.**—„Lietuvių laikraštis", 1905, Nr. 16, p. 213—214, su portr.— Parašas: M.D. Syl.

☐ **„Šeštadienį, 20 spalių, draugijos „Ulei" salėje..."** (Teatras. Ryga).—„Viltis", 1907, spalio 31, Nr. 13.

☐ **Reiktų globoti ir nutautusiejį lietuvius.**—„Viltis", 1907, lapkričio 14, Nr. 18.

☐ **Lietuvių Mokslo Draugijos susivažiavimas.** (Vilnius).—„Šaltinis", 1907, Nr. 35, p. 555.— Parašas: (M.D.S).

☐ **Žemgaliai.** (Žemaičių vysk.).—„Šaltinis", 1907, Nr. 43, p. 682.

☐ **Antroji lietuvių dailos paroda.**—„Šaltinis", 1908, Nr. 23, p. 356—357.

☐ **Atsišaukimas.**—„Viltis", 1908, rugsėjo 17, Nr. 108.—„Šaltinis", 1908, Nr. 40, p. 640; 1909, Nr. 14, p. 223.

Apie sumanymą leisti laikr. „Litwa" ir apie jo pobūdį; raginama jį remti.

☐ **Branginkime savo prigimtą kalbą.**—„Šaltinis", 1908, Nr. 45, p. 705—706.

☐ **„Litvos" padėjimas.**—„Šaltinis", 1910, Nr. 25, p. 399—400.

☐ **Literatura litewska.**—„Przegląd Powszechny", 1885, t. 5, Nr. 15, p. 491—495.— Lenkų k.

☐ **Zgoda co do języków.**—„Litwa", 1908, Nr. 1, p. 1—2.— Parašas: M.D.G.— Lenkų k.

Vedamasis str. apie kalbų lygiateisiškumą.

☐ **Aleksander From.** [Gužutis].—„Litwa", 1909, Nr. 11, p. 162—166, su portr.— Lenkų k.

☐ **Baublis.**—„Litwa", 1909, Nr. 14/15, p. 218—219.— Parašas: M.D.S.— Lenkų k.

Apie D. Poškos Baublius.

☐ **Anegdoty i tradycje szlacheckie.** [Bajorų anekdotai ir tradicijos].—„Litwa", 1911, Nr. 15, p. 228—229; Nr. 16, p. 241—242; Nr. 17/18, p. 266—268; Nr. 20, p. 300—301.— Parašas: M.D.S.— Lenkų k.

☐ **Otton Zawisza.** [Nekrologas].—„Litwa", 1911, Nr. 10, p. 149—151, su portr.— Parašas: M.D.S.— Lenkų k.

☐ **Sylwestry Bałtromajtis.**—„Litwa", 1911, Nr. 6, p. 86—87, su portr.— Parašas: M.D.S.— Lenkų k.

☐ **Upadek narodowości litewskiej i jej odrodzenie.** [Lietuvių tautos smukimas ir jos atgimimas]. Wspomnienia osobiste.—„Litwa", 1911, Nr. 14, p. 202—210.— Parašas: M.D.S; 1912, Nr. 8, p. 120—123.— Be parašo; Nr. 21, p. 328—330.— Parašas: M.D.S.; 1913, Nr. 20/21, p. 156—158.— Lenkų k.

☐ **Badanie wspólnej przeszłości.** [Bendrasis praeities tyrimas].—„Litwa", 1912, Nr. 5, p. 71—73; Nr. 13, p. 197—200; Nr. 14, p. 211—215; Nr. 16, p. 244—246; Nr. 23/24, p. 363—364.— Lenkų k.

☐ **Krótki pamiętnik ś.p. mojej Matki.** [Trumpas mano a.a. motinos paminėjimas].—„Litwa", 1913, Nr. 13/17, p. 122—125.— Parašas: M.D.S.— Lenkų k.

☐ **D-r Mieczysław Dukszta.** Autor prac o Litwie. (Jego życie i działalność społeczno-literacka).—„Litwa", 1914, Nr. 15/16, p. 101—107, su portr.— Lenkų k.

☐ **Epocha zabronienia druku litewskiego.** [Lietuvių spaudos draudimo epocha].—„Litwa", 1914, Nr. 11/12, p. 70—73; Nr. 13/14, p. 85—89.— Parašas: M.D.S.— Lenkų k.

* * *

☐ **Medega S. Daukanto bijografijai.** Šenandoras, 1898. 128 p. su iliustr. („Dirva", 1898, kn. 1).

Davainio-Silvestraičio surinkta, A. Burbos išspausdinta medžiaga.

LAIŠKAI

□ **Meč. Davainis-Silvestraitis (Vėvėrsis) M. Jankui, J. Šliupui, Jurgiui Mikšui ir dr. Basanavičiui.** (M. Jankaus laiškų archyvas). [1883—1893]. Publ. V. Biržiškos.—„Tauta ir žodis", 1926, kn. 4, p. 388—398.

II

LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 2. V., 1958, p. 121—122, su portr.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 379, su portr.— **Banys A.** Kalnujų dainų rinkėjas.—„Naujas rytas" (Raseiniai), 1969, rugsėjo 25.— **Basanavičius J.** Rinktiniai raštai. V., 1970, p. 33, 531, 605, 845.— **Daugeliškis A.** Mečislavas Davaina-Silvestravičius.—„Lietuvos aidas", 1933, lapkričio 18, Nr. 262.— **Galeitis.** M. Dawainis-Silwestraitis.—„Saulėteka", 1900, Nr. 2, p. 62—63; Nr. 3, p. 95.— **Grigas K.** Lituanistinė medžiaga J. Karlovičiaus rankraštiniame palikime. M. Davainio-Silvestravičiaus ryšiai su J. Karlovičiumi.—„Literatūra ir kalba", t. 3, 1958, p. 595—598.— **Kerbelytė B.** Mečislovas Davainis-Silvestraitis tautosakininkas.— Kn.: Davainis-Silvestraitis M. Pasakos. Sakmės. Oracijos. V., 1973, p. 5—39.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 6. K., 1936, sklt. 191—192, su portr.— **Taip pat atsk. atsp.**— **Lietuvių** tautosakos apybraiža. V., 1963, p. 70.— **Merkys V.** Simonas Daukantas. V., 1972, p. 8, 184, 308—310 ir kt.— **Mykolaitis-Putinas V.** Naujoji lietuvių literatūra. T. 1. K., 1936, p. 132—133.— **Nastopka K.** Lietuvių ir latvių literatūrų ryšiai. V., 1971, p. 47—49, 105—106 ir kt.— **Niemis A. R.** Lietuvių liaudies dainų tyrinėjimai.—„Mūsų tautosaka", 1932, t. 6, p. 119—120.— **Petrulis J.** „Aušros" poezija. K., 1928, p. 13—15, 28—29.— **Počiulpaitė A.** Kai ežerai padebesiais vaikščiojo. [Lietuvių k. ir literatūros in-to Tautosakos sekt. ekspedicija M. Davainio-Silvestraičio takais].—„Literatūra ir menas", 1973, rugpjūčio 18.— **Skrodenis S.** Energingas XIX a. kraštotyrininkas. (Minint M. Davainio-Silvestravičiaus 120 m. gimimo ir 50 m. mirties jubiliejus).—„Bibliotekų darbas", 1969, Nr. 4, p. 22—25, su iliustr.— **Vaižgantas.** Mečislovas Dovoina-Silvestravičius.— Raštai. T. 4. K.—V., 1922, p. 211—216.— **Vaižgantas.** Mečislovas Dovoina-Silvestravičius.— Kn.: Vaižgantas. Lietuvių literatūros paskaitos. D. 1. K., 1924, p. 53—72, su portr.— **Varstis D.** „Aušros" dailioji literatūra.—„Ateitis", 1933, Nr. 3/4, p. 147; Nr. 5, p. 232—233, 239.— **Vileišienė E.** Užmiršti kapai. [M. Davainio-Silvestraičio kapas Rasų kapinėse].— „Vilniaus žodis", 1935, birželio 11, Nr. 17.— **Niemi A. R.** Liettualainen kirjallisuus. Helsinki, 1925, p. 22, 158—159, 170, 209.— **Niemi A. R.** Tutkimuksia liettualaisten kansanlaulujen alalta. T. 1. Helsinki, 1913, p. 132—133.— Suomių k.

APIE KNYGAS IR ATSKIRUS KŪRINIUS

„Pasaka apie Palemoną". **Davainis-Silvestraitis M.** Paaiškinimas. [Dėl „Pasakos apie Palemoną", išsp. „Aušroje", 1884, Nr. 1/3, p. 59—63].— „Aušra", 1884, Nr. 5/6, p. 205—206.

«Жмудские песни из Полангена». **Яблонский И.** Заметки по поводу «Жмудских песен из Полангена». [С примеч. А. Погодина и редакции].—«Живая старина», 1895, вып. III/IV, с. 467—469.
„Satyry litewskie". **Dambrauskas-Jakštas A.** Mūsų naujoji literatūra. T. 1. K., 1923, p. 348—349.— **Kymantaitė S.**—„Viltis", 1907, spalio 19, Nr. 8.— **Vėgėlė A.**—„Šaltinis", 1908, Nr. 17, p. 272.— Parašas: Ešerys.
„Pasakos. Sakmės. Oracijos". **Aleksynas K.** Skelbiamų tekstų kalbos ypatumai ir redagavimo principai.— Kn.: Davainis-Silvestraitis M. Pasakos. Sakmės. Oracijos. V., 1973, p. 40—48.

DĖDĖ ATANAZAS žr. Kazimieras Pakalniškis

Janina DEGUTYTĖ (g. 1928)

Poetė.
Gimė 1928.VII.6 Kaune tarnautojų šeimoje. 1948 baigė Kauno VII gimnaziją, 1955 Vilniaus universiteto Istorijos ir filologijos fak. (lietuvių kalbos ir literatūros spec.). 1955—58 mokytoja Tauragėje ir Nemenčinėje. 1958—61 Valst. grožinės literatūros leidyklos redaktorė. Nuo 1961 atsidėjo kūrybiniam darbui. LTSR Rašytojų s-gos narė nuo 1958.
Eilėraščius spausdina nuo 1957. Pirmasis rinkinys „Ugnies lašai" 1959. LTSR respublikinė premija (1968) už eilėraščių rinkinį „Pilnatis", Lietuvos komjaunimo premija (1974) už eilėraščių knygą „Saulėtos dainelės". Išleido poezijos ir pasakų knygų vaikams. Pjesė-pasaka „Pelėdžiuko sapnas" 1972 pastatyta Lietuvos televizijos teatre.
Su Degutytės tekstais komp. V. Barkauskas, A. Belazaras, B. Dvarionas, V. Jurgutis, J. Karosas, T. Makačinas, M. Tamošiūnas yra parašę dainų.

I
ORIGINALIOJI GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

□ **Ugnies lašai. Eilėraščiai.** [Iliustr. S. Valiuvienė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1959. 142 p. su iliustr.

Turinys: Kas akimirką eini atakon.— Blyksim, gęstam, degam...— *Žemei ir saulei:* Baltos rožės.— Padėka.

☐ **Dienos — dovanos.** Eilėraščiai. [Iliustr. S. Valiuvienė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1960. 190 p. su iliustr.

Turinys: *Amžinoji skola:* Trys puslapiai.— *Dovanos:* Tu — viena begalinė daina; Mano dainai.— *Žemėje ieškosiu tavo bruožų:* Ant Rambyno kalno; Raigardo aidai; Prie Baltijos; Žiemovidžio akimirkos.— *Akimirkų sauja:* Čiurlionio jūros sonata.

☐ **Ant žemės delno.** [Eilėraščiai]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1963. 98 p.

Turinys: *Žemė ir širdis:* Geltonos žvaigždės.— Varveklių šviesa.— *Saulės pabučiavimas:* M. K. Čiurlionis. Pavasario sonata.

☐ **Šiaurės vasaros.** [Eilėraščiai]. V., „Vaga", 1966. 107 p.

Turinys: *Žalvario vartai:* Lietuvai; Devynios aušros; Baltijos rūkas; M. K. Čiurlionio „Saulės sonatos" motyvais.— *Saulė ir testamentas:* Tau, kurios vardas mirtis; Neišsiunčiami laiškai.— *Šiaurės vasaros:* Liūčių kryžkelėj; Du motyvai; Sugrįžimas.

☐ **Pilnatis.** [Eilėraščiai. Iliustr. R. Gibavičius]. V., „Vaga", 1967. 119 p. su iliustr.

Turinys: *Kamienai:* Drobės; Raudos; Rugiai ant kalno.— *Vidukelės:* Balandžio žemė; Kovas; Aš ieškau tavo vardo.— *Šerkšnas:* Sekmadienio miestai.— *Pilnatis:* Vidurvasario triptikas; Du natiurmortai su langu.— *Žaidimai:* Rolės.

☐ **Mėlynos deltos.** Rinktinė. [Eilėraščiai]. V., „Vaga", 1968. 243 p. su iliustr.

Turinys: Ugnies lašai.— Ant žemės delno.— Šiaurės vasaros.— Karalių pasaka.— Pilnatis.— Vidukelės.— Žaidimai.

☐ **Šviečia sniegas.** [Eilėraščiai]. Dail. R. Tarabilda. V., „Vaga", 1970. 71 p. su iliustr.

Turinys: Cukrinės varpinės.— *Vasarvidžio erdvė:* Trys atvirukai iš Palangos.— *Lapkričių vartai:* Olimpiada.

VAIKAMS

☐ **Saulė ir dainelė.** [Eilėraščiai. Ikimokykl. amž. vaikams]. Iliustr. M. Ladigaitė. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1961. 22 p. su iliustr.

☐ **Rugelis dainuoja.** [Eilėraščiai]. Iliustr. S. Valiuvienė. [V., Valst. grož. lit. l-kla], 1963. 24 p. su iliustr.
Taip pat: V., „Vaga", 1967.

☐ **Sniego lelija.** [Eilėraščiai]. Iliustr. V. Grušeckaitė. V., „Vaga", 1964. 24 p. su iliustr.

☐ **Mano diena.** [Eilėraščiai. Ikimokykl. amž. vaikams]. Iliustr. A. Skliutauskaitė. V., „Vaga", 1965. 20 p. su iliustr.

☐ **Žalia ugnelė.** [Eilėraščiai]. Iliustr. M. Ladigaitė. V., „Vaga", 1966. 44 p. su iliustr.

☐ **Pelėdžiuko sapnas.** Pasakos. Iliustr. M. Ladigaitė. V., „Vaga", 1969. 63 p. su iliustr.

☐ **Debesų pilis.** [Eilėraščiai]. Iliustr. L. Bičiūnaitė. V., „Vaga", 1970. 24 p. su iliustr.

☐ **Saulėtos dainelės.** [Eilėraščiai]. Iliustr. S. Valiuvienė. V., „Vaga", 1972. 71 p. su iliustr.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ Lietuvių poezija. T. 2. V., 1967, p. 439—451.
Taip pat 1969 leid.
☐ Poezijos pavasaris. V., 1968, p. 44—47, su iliustr.; V., 1970, p. 186—188; V., 1972, p. 50; V., 1973, p. 174—176.
☐ [Ellėraščiai periodikoje]: „Jaunieji", 1957, kn. 9, p. 104—105; 1958, kn. 10, p. 36—37; 1959, kn. 11, p. 7—8.—„Jaunimo gretos", 1973, Nr. 1, p. 15, su portr.—„Kultūros barai", 1970, Nr. 8, p. 44—45.—„Literatūra ir menas", 1968, sausio 13, su portr.; 1970, spalio 3, su portr.—„Nemunas", 1973, Nr. 2, p. 18—19, su iliustr.—„Pergalė", 1973, Nr. 3, p. 3—6.—„Švyturys", 1970, Nr. 19, p. 7; 1971, Nr. 12, p. 13, su iliustr.—„Tarybinis mokytojas", 1972, kovo 8.

* * *

☐ **Žydrasis obuolys.** [Pasaka].—„Genys", 1967, Nr. 6, p. 10—12.

LITERATŪRINIAI STRAIPSNIAI

☐ **Iš Širvintos pakraščių.— Sveikas, gyvenime!** — Kn.: Čia užaugau. V., 1961, p. 198—200, 275—278.
Apie S. Nėrį ir J. Janonį.

☐ **Apie poeziją.**—„Pergalė", 1965, Nr. 2, p. 150—155.

☐ **Ne išaugtas rūbelis.**—„Tarybinis mokytojas", 1965, balandžio 4.
Vaikų literatūros problemos.

☐ **Kūrėjo atsakomybė.**—„Tarybinis mokytojas", 1967, lapkričio 25.
Mokytojo vaidmuo, įvedant vaikus į meno pasaulį.

☐ **«Октябрьская революция коренным образом изменила...»** (Художник и революция).—«Вопросы литературы», 1967, № 11, с. 38—40.

GROŽINIAI KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

RUSŲ KALBA

☐ **Капли огня.** Стихи. Пер. с литов. С. Мар. М., «Сов. писатель», 1960. 96 с.

☐ **Голубые дельты.** Стихи. Пер. с литов. Н. Матвеевой и И. Киуру. [Ил. Р. Дихавичюс]. М., «Сов. писатель», 1971. 152 с. с ил.
Содерж.: *Сказка королей:* По мотивам «Сонаты солнца» М. К. Чюрлёниса; Рожь на взгорье.— *Иллюзия северного неба:* Тебе, чье имя смерть; На перекрестке ливней.— *Перепутья:* Дом; Два натюрморта с окном.

* * *

☐ **Рожь поет.** [Для дошкольного возраста]. Пер. с литов. А. Санина. Рис. А. Ермолаева. М., «Детская литература», 1968. 24 с. с ил.
☐ Песня, мечта и любовь. Поэтессы Советского Союза. М., 1969, с. 157—162, с портр.
Пер. Ю. Ряшенцев, С. Мар.

□ [**Стихи** в периодике. Пер. Н. Матвеева, В. Домбровская, Ю. Григорьев]: «Дружба народов», 1969, № 5, с. 34—37.—«Литва литературная», 1968, с. 66—69, с ил.

KITŲ TSRS TAUTŲ KALBOMIS

□ **Helesinine õun.** [Žydrasis obuolys. Pasaka. Vertė M. Lodus]. — Rink.: Tänased muinaslood. Tallinn, 1969, p. 5—10.— Estų k.

□ **Krāsainas dziesmiņas.** [Spalvotos dainelės. Eilėraščiai. Jaun. mokykl. amž. vaikams. Vertė V. Lyvzemniekas. Iliustr. D. Staprėna]. Rīgā, „Liesma", 1973. 33 p. su iliustr.— Latvių k.

□ Jauno vārds. Rīgā, 1959, p. 322—324.— Latvių k.
Vertė J. Sirmbardis.

□ Dzejas diena. Rīgā, 1967, p. 186—190, su iliustr.— Latvių k.
Vertė L. Lyvena.

□ **Zilais ābols.** [Žydrasis obuolys. Pasaka].—„Zilīte", 1967, Nr. 7, p. 9—12.— Latvių k.

□ **Nebeidzamā pasaka.** [Pasaka be galo. Vaizdelis].—„Zilīte", 1968, Nr. 12, p. 3—4, su iliustr.— Latvių k.

□ [**Eilėraščiai** periodikoje. Vertė L. Lyvena]: „Liesma", 1968, Nr. 11, p. 22, su iliustr.—„Literatūra un Māksla", 1968, 24. augustā, su portr.— Latvių k.

□ Viena jūra. Rīgā, 1969, p. 46—55.— Latvių k.
Vertė L. Lyvena.

□ Де ла баштина дайней. Кишинэу, 1961, p. 91—93.— Mold. k.
Vertė A. Čibotarus.

□ Подарунок з Німану. Київ, 1963, p. 95—102.— Ukr. k.
Vertė V. Švecas, J. Petrenka, V. Vilnis, L. Levčun, I. Pučko, G. Kovalis.

□ Сузір'я. Вып. 5, Київ, 1971, p. 32—33.— Ukr. k.
Vertė I. Pučko.

□ [Lietuvių grožinės literatūros kūrinių rinkinys]. Ulan Batoras, 1970, p. 6—8.— Mong. k.
Vertė Š. Cerenragča.

UŽSIENIO KALBOMIS

□ [**Eilėraščiai** periodikoje. Vertė I. Železnova, D. Rotenbergas ir T. Botingas].—"Soviet Literature", 1969, Nr. 5, p. 127—130.— Anglų k.

□ **Утринна проверка.** София, 1962, p. 84—90.— Bulg. k.
Vertė P. Karaganovas.

□ [**Eilėraščiai** periodikoje. Vertė L. Snardiazas].—„Literatura Sovietica", 1969, Nr. 5, p. 127—131.— Isp. k.

□ **Dzień Motyla.— Źródełko.** [Plaštakės diena.— Šaltinėlis. Novelės].—„Kobieta Radziecka", 1967, Nr. 8, p. 4—5, 12, su iliustr.— Lenkų k.

□ Zbiór wierszy poetów Radzieckiej Litwy, Łotwy i Estonii. Warszawa, 1970, p. 20—23.— Lenkų k.
Vertė J. Huščas, Z. Stoberskis.

☐ Pieśni i gwiazdy. Warszawa, 1971, p. 119—127.— Lenkų k.
Vertė Z. Stoberskis, M. Piechalis.
☐ Tam gdzie malwy lśnią czerwone... Warszawa, 1973, p. 225—227.— Lenkų k.
Vertė Z. Stoberskis.
☐ [Eilėraščiai periodikoje. Vertė B. Olševskis, J. Sirijos-Girienė, J. Bembnovska]: „Czerwony Sztandar", 1968, 25 sierpnia.—„Kobieta Radziecka", 1959, Nr. 1, p. 5.— Lenkų k.
☐ [Eilėraščiai periodikoje. Vertė H. Čechovskis].—„Sowjetliteratur", 1969, Nr. 5, p. 142—145.— Vok. k.

Degutytės eilėraščių dar yra išversta į armėnų, azerbaidžaniečių, baltarusių, gruzinų, kirgizų, prancūzų, uzbekų, žydų ir kt. kalbas.

VERTIMAI

☐ **Aliger M.** Poezija. V., „Vaga", 1964. 48 p. (Rusų tarybinė poezija. 4). Dalis eilėraščių versta J. Degutytės.

☐ **Briusovas V.** Poezija. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1961. 67 p. (Rusų tarybinė poezija. 1).

☐ **Verharnas E.** Poezija. V., „Vaga", 1966. 111 p. su portr.

Be to, dar yra išvertusi A. Barto, V. Byčko, J. Kolaso, M. Lermontovo, M. Rylskio, T. Ševčenkos, S. Ščipačiovo, M. Tanko, N. Zabolockio poezijos.

II

LITERATŪRA

Degutytė J. [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 453, su portr.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (11 pavad.), p. 589.— **Degutytė J.** Į redakcijos klausimus atsako Janina Degutytė. („Literatūros ir meno" anketa).—„Literatūra ir menas", 1965, rugpjūčio 28.— **Degutytė J.** Kaip spalvotas paveikslas... (Mūsų anketa).— Rink.: Poezijos pavasaris. 1971. V., 1971, p. 104—106.— **Degutytė J.** Šaknimis turime į ką atsiremti. („Tiesos" spalinė anketa).—„Tiesa", 1967, gruodžio 23, su portr.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 4. V., 1968, p. 801—805, su portr.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 383, su portr.— **Ambrasas K.** Bręsta subtili lyrikė.— **Kn.:** Ambrasas K. Laiko tiesa. V., 1960, p. 219—225.— **Baltrėnas V.** Nuo džiaugsmo lig sielvarto skamba širdis.—„Gimtasis kraštas", 1968, rugpjūčio 15, su portr.— **Danilavičiūtė K.** „Širdį aš eilėrašty slepiu..."—„Tiesa", 1965, kovo 21, su portr.— **Janina Degutytė.**—„Bibliotekų darbas", 1972, Nr. 7, p. 11—13, su portr.— **Dragūnaitė A.** Jautrios širdies daina.—„Tarybinis mokytojas", 1968, rugpjūčio 9.— **Gudžiūnaitė P.** Įkvepia gyvenimo meilė.—„Komjaunimo tiesa", 1962, gruodžio 26, su portr.— **Jonynas A.** Ant žemės delno.—„Tarybinė moteris", 1966, Nr. 3, p. 2 (virš.)—1, su portr.— **Kirkila J.** Tyras „Pilnaties" pasaulis. (Resp. premijų kandidatai).—„Vakarinės naujie-

nos", 1968, liepos 12, su portr.— **Kubilius V.** Romantizmo likimas.— Rink.: Šiuolaikinės lietuvių literatūros bruožai. V., 1969, p. 414—415, 427, 439—441, 443.— **Masionis A.** Poetės pilnatis.— Rink.: Poezijos pavasaris. 1968. V., 1968, p. 56—58.— **Masionis A.** Poezijos ir dailės sankryžos.— Rink.: Šiuolaikinės lietuvių literatūros bruožai. V., 1969, p. 469—470, 492, 501, 505.— **Nastopka K.** Poetinė lyrikos kalba.— Rink.: Šiuolaikinės lietuvių literatūros bruožai. V., 1969, p. 295—303.— **Pakalniškis R.** „Tarp žemės ir saulės..." Keli bruožai J. Degutytės portretui.—„Pergalė", 1968, Nr. 10, p. 120—130.— **Rostovaitė T.** Neišsenkančia tradicijos vaga. [Apie S. Nėries kūrybos poveikį poetei].— „Literatūra ir menas", 1964, lapkričio 6.— **Zaborskaitė V.** Eilėraščio menas. V., 1970, p. 329—339.— **Арон К.** Янина Дягутите.—«Дошкольное воспитание», 1967, № 5, с. 128.— **Бучис А.** Черты современной литовской литературы.—«Молодая гвардия», 1962, № 7, с. 269—270.— **Гринберг И.** В борьбе за идеалы коммунизма. (Заметки о литературе народов СССР). М., 1963, с. 30—31.— **Гуджюнайте П.** Ее вдохновляет любовь к жизни.— «Комсомольская правда» (В.), 1962, 26 декабря, с портр.— **Киркила Ю.** Чистый мир «Полнолуния».—«Вечерние новости», 1968, 12 июля, с портр.— **Мар С.** Всегда в строю.—«Сов. Литва», 1960, 13 мая.— **Марцинкявичюс Ю.** «Каждый день для меня — единственный».—«Дружба народов», 1969, № 5, с. 33—34.— **Пакальнишкис Р.** Поэтично, образно. [О поэзии для детей].—«Детская литература», 1971, № 2, с. 20—21, 24, с портр.— **Degutytė J.** Życie raz jeszcze. [Pasikalbėjimas su poete].—„Czerwony Sztandar", 1969, 22 marca, su portr.— Lenkų k.— **Jonynas A.** Na dłoni ziemi.— „Kobieta Radziecka", 1966, Nr. 3, p. 2 (virš.) — 1, su portr.— Lenkų k.— **Słownik** spisovatelů národů SSSR. Praha, 1966, p. 102.— Čekų k.— **Tam** gdzie malwy lśnią czerwone... Warszawa, 1973, p. 225, su portr.— Lenkų k.— **Zalesskaya B.** Janina Degutyte's verse.—"Soviet Literature", 1969, Nr. 5, p. 125—126, su portr.— Anglų k.— Taip pat isp., lenkų (Nr. 4), vok. k.

APIE ATSKIRUS RINKINIUS

„Ugnies lašai". **Gudaitis L.** Kūrybinių ieškojimų keliu.—„Kauno tiesa", 1959, birželio 7.— **Kubilius V.** „Ugnies lašai"— mūsų jaunosios kartos balsas.—„Komjaunimo tiesa", 1959, birželio 5.— **Macevičius J.** Talentas ir kameriškumas.—„Literatūra ir menas", 1959, rugsėjo 5.— **Matuzevičius E.** Atsakomybės jausmas ir heroika.—„Pergalė", 1959, Nr. 9, p. 172—175.— **Radzevičius A.** Eilėraščio kompozicija.—„Literatūra ir menas", 1959, lapkričio 28.— **Кубилюс В.** «Капли огня» — голос нашего молодого поколения.— «Комсомольская правда» (В.), 1959, 5 июня.— **Матузявичюс Э.** Доброго пути, Янина!—«Сов. Литва», 1959, 18 августа.— **Матузявичюс Э.** Сердце не может молчать.—«Дружба народов», 1959, № 11, с. 248—250, с ил.

„Dienos — dovanos". **Kostkevičiūtė I.** Jausmo poetės sėkmės ir pavojai.— Kn.: Kostkevičiūtė I. Literatūros dienovidžiai. V., 1964, p. 53—64.— **Kubilius V.** Romantinės poezijos keliu.—„Literatūra ir menas", 1961, vasario 18.— **Macevičius J.** Poetės kūrybinis horizontas.—„Tiesa", 1961, kovo 18.— **Romanaitė D.** Skaitant J. Degutytę.—„Moksleivis", 1961, Nr. 3, p. 48—49.

«Капли огня». **Киреева A.** Стихи Янины Дегутите.—«Литературная газета», 1960, 24 декабря.

„Saulė ir dainelė". **Račkaitis V.** Saulėtos dainelės mažiesiems.—„Literatūra ir menas", 1962, kovo 31.

„Ant žemės delno". **Baltruškevičius V.** Negalima neatsiliepti...—„Kauno tiesa", 1963, rugpjūčio 9.— **Bučys A.** Lyrikės akiračiai.—„Tiesa", 1963, lapkričio 21.— **Mareckaitė G.** Trečioji poetės knyga.—„Literatūra ir menas", 1963, rugpjūčio 24.— **Rostovaitė T.** Giesmė gražiajai žemei.—„Pergalė", 1964, Nr. 1, p. 168—171.

„Šiaurės vasaros". **Rabačiauskaitė A.** Šviesus vidudienis.—„Pergalė", 1966, Nr 5, p. 160—163.— **Zaborskaitė V.** Jausmų poezija.—„Literatūra ir menas", 1966, gegužės 28.

„Pilnatis". **Daujotytė V.** Pilnumos ieškojimas.—„Komjaunimo tiesa", 1968, sausio 14.— **Mackevičius B.** Jausmo pilnatis.—„Kauno tiesa", 1968, rugpjūčio 23.— **Masionis A.** Kelias aukštyn.—„Literatūra ir menas", 1968, gegužės 25.— **Rostovaitė T.** Be atoslūgių.—„Pergalė", 1968, Nr. 5, p. 162—165.— **Zaborskaitė V.** Pilnaties šviesa.—„Tiesa", 1968, kovo 16.— **Пакальнишкис Р.** В капле песни огромное небо.—«Дружба народов», 1968, № 5, с. 267—269.

„Mėlynos deltos". **Butkutė A.** Devizas — visada išlikti savimi.—„Komjaunimo tiesa", 1968, rugsėjo 8, su iliustr.— **Matuzevičius E.** Gaivi lyrikos upė.—„Literatūra ir menas", 1968, lapkričio 16.— **Буткуте А.** Девиз — всегда оставаться собой.—«Комсомольская правда» (В.), 1968, 8 сентября, с ил.

«Рожь поет». **Богуславская В.** Радостный мир.—«В мире книг», 1969, № 5, с. 35.

„Pelėdžiuko sapnas". **Auryla V.** „Noras atnešti didelį vaisių..."— „Literatūra ir menas", 1970, kovo 21.— **Balionienė E.** Skaidriame pasakų pasaulyje.—„Tarybinis mokytojas", 1970, balandžio 3.— **Malakauskienė L.** Mažiems ir dideliems.—„Raudonoji vėliava" (Šiauliai), 1970, kovo 31.— **Norkus R.** Įtaigia fantazijos kalba.—„Komjaunimo tiesa", 1970, sausio 25.

„Debesų pilis". **Balionienė E.** Skaidrios poezijos lieptais.—„Literatūra ir menas", 1970, spalio 24.— **Logminienė N.** Balti laivai saulę veža.—„Tarybinis mokytojas", 1970, lapkričio 27.

„Šviečia sniegas". **Buitkuvienė S.** Kaip gurkšnis vandens...—„Panevėžio tiesa", 1970, spalio 2.— **Masionis A.** Atokvėpio lašai.—„Pergalė", 1970, Nr. 12, p. 157—158.— **Pakalniškis R.** *Poetės ištekliai ir dinamika.*—„Literatūra ir menas", 1970, gruodžio 5.— **Valionis A.** Šviečiančio sniego atšvaitai.— „Komjaunimo tiesa", 1970, lapkričio 15.— **Zepčikienė D.** Širdies karščiu.— „Kauno tiesa", 1970, spalio 11.— **Валенис А.** Разговор с другом.—«Комсомольская правда» (В.), 1970, 15 ноября.

«Голубые дельты». **Шерешевский Л.** Насущий хлеб поэзии.—«Литературная газета», 1972, 12 июля.

„Krāsainas dziesmiņas". **Kande T.** Bērnības takās.—„Jaunās Grāmatas", 1973, Nr. 4, p. 26—27.— Latvių k.

Liudvika DIDŽIULIENĖ-ŽMONA (1856—1925)

Prozininkė, dramaturgė. Visuomenės veikėja. Gimė 1856.IV.21 Roblių k. (Rokiškio r.) laisvųjų valstiečių šeimoje. Mirė 1925.X.25 Griežionėlių k. (Anykščių r.).

Mokėsi privačiai. Rinko dainas bei liaudyje paplitusius lietuvių poetų (A. Strazdo, A. Vienažindžio, V. Ažukalnio) eilėraščius. 1877 ištekėjo už Stanislovo Didžiulio, apsigyveno Griežionėlėse. Platino draudžiamąją lietuvišką spaudą. 1896 persikėlė į Mintaują (dab. Jelgava, Latvijos TSR), laikė moksleivių bendrabutį (gyveno K. Jasiukaitis, V. Kapsukas, J. Šepetys ir kt.), globojo pažangius moksleivius. 1905—07 įsijungė į revoliucinį judėjimą, rūpinosi revoliucionieriais, slėpė nelegalią literatūrą. 1907 grįžo į Griežionėles. Dalyvavo Lietuvių mokslo d-jos veikloje. Nuo 1915 gyveno Jaltoje, dirbo karo ligoninėje, lietuvių tuberkuliozinėje sanatorijoje; leido šapirografuotą laikraštėlį, organizavo kultūrinę lietuvių veiklą. 1924 grįžo į Lietuvą, gyveno Panevėžyje, vėliau Griežionėlėse.

Kūrinius pradėjo spausdinti 1892. Parašė apsakymų (rašė ir rusų kalba), apysakų, pjesių, memuarų, surinko medžiagos apie A. Strazdą, V. Ažukalnį; išleido kulinarijos knygą „Lietuvos gaspadinė". Dalis literatūrinio palikimo dingo (išlikę rankraščiai saugomi MA Lietuvių kalbos ir literatūros instituto ir Vilniaus universiteto bibliotekų rankraštynuose). Kūryba atskiru rinkiniu pirmą kartą išleista tarybiniais metais („Atgajėlė").

Bendradarbiavo „Lietuvių laikraštyje", „Ūkininke", „Varpe", „Žvaigždėje" ir kt.

Pasirašinėjo: *Žmona.*

I

GROŽINĖ KŪRYBA

□ **Atgajėlė.** [Įž. str. B. Pranskaus-Žalionio]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1957. 366 p. su portr.— Bibliogr. pastabos ir paaiškinimai, p. 359—364.

Turinys: *Apysakos bei apsakymai:* Tėvynės sūnus; Atgajėlė. *Apysaka* [Pirmoji publ.: „Žvaigždė", 1904, Nr. 38—49]. Antra romano dalis. [*Apysaka.* Pirmoji publ.: „Lietuvių laikraštis", 1905, Nr. 40—43]; Vagių veislė; Juzuko vargai; Naslaičių eglutė; Tremtinių vaikai; Likimo žaislai; Vynuogyne.— *Pjesės:* Lietuvaitės. *3 v., 4 pav. komedija;* Paskubėjo. *1 akto komedijėlė;* Duokite man laisvės! *3 v. ir 1 pav. pjesė;* Iš Krymo totorių gyvenimo; Vakaruškos. *Dramatiškas vaizdelis;* Katei juokai — pelei verksmai. *Dramatiškas vaizdelis,* 5 v.; Vilkas. *Vaikų komedija viename akte.*

□ **Lietuvaitės.** 3 v., 4 pav. komedija. V., J. Rinkevičius, M. Kuktos sp., 1912. 48 p.

□ **Ką aš beatmenu.** (Rokiškiuojant). [Memuarai]. Red. doc. J. Tumas. K., „Spaudos fondas", 1926. 182 p. su portr.
□ **Dėl tėvynės!** Apysaka mūsų dienų. Parašė Žmona.—„Varpas", 1893, Nr. 6, p. 87—91; Nr. 7, p. 100—103.
□ **Magaryčios.** Vaizdelį matė ir aprašė Žmona.—„Nedėldienio skaitymas", 1907, Nr. 29, p. 229—230; Nr. 30, p. 235—236; Nr. 31, p. 244—245.

* * *

□ **Lietuvos gaspadinė arba Pamokinimai kaip prigulincziai suvartoti Dievo dovanas.** Parasze Žmona. Tilžė, O. Mauderodės sp., 1893. 38 p.—„Ūkininko" Nr. 4 priedas.
Taip pat: V., 1893; Tilžė, M. Noveskis, 1895. 79 p.; Tilžė, P. Mikolainis, 1904.
□ **Gaspadinystės knyga arba Pamokinimai kaip prigulinčiai yra sutaisomi valgiai.** Tilžė, J. Šenkės lėšos ir sp., 1904. 96 p.
Taip pat 1927 leid.

STRAIPSNIAI. LAIŠKAI

□ **Kun. Antanas Vienažindis.**—„Ūkininkas", 1893, Nr. 4, p. 26—29.— Parašas: Žmona.
□ **Musų moterėlėms.**— Kn.: Negirdėtas daiktas ir Geros rodos musų moterelems. Tilžė, 1893, p. 9—14.
□ **Patėmijimas.** [Dėl LSDP programos].—„Lietuva", 1906, Nr. 17, p. 3—4.— Parašas: Žmona.
□ **L. Didžiulienės kalba laike G. Petkevičaitės išleisluvių.**—„Panevėžio balsas", 1924, spalio 23, Nr. 34.
□ **L. Didžiulienės laiškai J. Tumui.** [1924—1925].—„Literatūra ir kalba", 1957, t. 2, p. 381—388.
□ **Valerijonas Zagórskis Ažukalnis (Užukalnis).** 1826—1865. (L. Didžiulienės rašinys apie V. Ažukalnį-Zagurskį).—„Literatūra ir kalba", 1957, t. 2, p. 394, su faks.

II

LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 2. V., 1958, p. 197—199, su portr.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 401—402, su portr.— **Bujokaitė V.** Griežionėlių moteris.—„Kolektyvinis darbas" (Anykščiai), 1968, balandžio 18.— **Bujokaitė V.** Didžiulienė-Žmona. Žmonos raštų puslapiais.— „Kolektyvinis darbas" (Anykščiai), 1971, balandžio 20, su iliustr.— **Bujokaitė V.** Didžiulių sodyba Griežionėlėse.— Leid.: Anykščiai. V., 1971, p. 55—60, su iliustr.— **Bujokaitė V.** Vaikų kelias. [Apie rašytojos šeimą].—„Kolektyvinis darbas" (Anykščiai), 1971, birželio 5, su iliustr.— **Čiurlionienė S.** Pirmasis dailiosios literatūros apsireiškimas „Varpe".— Kn.: Čiurlionienė S. Iš mūsų literatūros. K., 1913, p. 150.— **A.a. Liudvika Didžiulienė-Žmona.** [Nekro-

logas].—„Krivulė", 1925, lapkritis, Nr. 15, p. 387, su portr.— **Liudvika Didžiulienė (Žmona).** Biografija.— Leid.: Aukštyn. Moterų kūrybos almanachas. K., 1930, p. 11—12, su portr.— L. Didžiulienės kūriniai (8 pavad.), p. 12.— **Dingę** Didžiulienės-Žmonos raštai. Brūkšneliai iš mirusios rašytojos biografijos.—„Lietuvos žinios", 1932, spalio 25, Nr. 244.— Parašas: V.— **Grigas K., Jurgutis V.** A. Strazdo dainos S. Daukanto tautosakos rinkiniuose. [L. Didžiulienės užrašytų dainų tekstų lyginimas su Daukanto rinkiniuose užrašytais dainų variantais].— Kn.: Vitkauskienė P., Žukas V. Antanas Strazdas. Bibliografija. V., 1969, p. 212—225, 228 ir kt.— **Jablonskis J.** Del vienų metinių.— Raštai. T. 1. K., 1933, p. 280.— **Ji gyveno,** kovojo ir kūrė.—„Lietuvos žinios", 1935, spalio 26, Nr. 246.— Parašas: V.— **Juodka A.** Liudvika Didžiulienė-Žmona.—„Lietuvos aidas", 1935, spalio 28.— **Kazanavičienė A. L.** Didžiulienė-Žmona. (100-osioms gimimo metinėms).—„Tiesa", 1956, balandžio 21.— **Kostkevičiūtė I.** Kritinis realizmas lietuvių prozoje XIX a. pabaigoje — XX a. pradžioje. V., 1956, p. 79—81.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 6. K., 1937, sklt. 767—771, su portr.— **Maknys V.** Lietuvių teatro raidos bruožai. D. 1. V., 1972, p. 213, 274, 283, 293, 301 ir kt.— **Petkevičaitė G.** Dėl Liudvikos Didžiulienės...—„Panevėžio balsas", 1925, lapkričio 12, Nr. 46.— **Petkevičaitė G.** L. Didžiulienei. [Laiškas. 1925].— [Raštai]. T. 6. V., 1968, p. 221—222.— **Pranskus-Žalionis B.** L. Didžiulienės-Žmonos susirašinėjimas su J. Tumu-Vaižgantu.—„Literatūra ir kalba", 1957, t. 2, p. 375—381.— **Pranskus-Žalionis B.** Liudvika Didžiulienė-Žmona.— Kn.: Didžiulienė-Žmona L. Atgajėlė. V., 1957, p. 3—21.— **Riškus J., Urbanavičiūtė Ž.** Rytų Aukštaitijos rašytojų keliais. (1961 m. ekspedicijos medžiaga).—„Literatūra", 1967, t. 10, p. 217—219.— **Šinkūnaitė J.** Vieno medžio šakos.—„Tarybinė moteris", 1969, Nr. 6, p. 8—9, su portr.— **Telksnytė M.** Trys kartos.—„Kolektyvinis darbas" (Anykščiai), 1968, rugsėjo 17, su iliustr.— **Vaižgantas.** J. Tumo laiškai L. Didžiulienei. [1925].—„Literatūra ir kalba", 1957, t. 2, p. 389—393, su faks.— **Vaižgantas.** Liudvika Didžiulienė.— Raštai. T. 13, K., 1929, p. 214—224.— **Vanagas V.** Antanas Strazdas. [Minimos L. Didžiulienės pateiktos A. Strazdo dainos]. V., 1968, p. 155, 156, 158, 162 ir kt.— **Zobarskis S.** Liudvika Didžiulienė-Žmona. (Jos 75 gimimo ir 5 m. mirties sukaktuvėms pažymėti).— „Trimitas", 1931, Nr. 34, p. 665—666, su portr.— **Žemaitė.** L. Didžiulienei. [Laiškas. 1910].— Raštai. T. 6. V., 1957, p. 198—200.— **Žemaitytė V.** Kuo reikšmingos Griežionėlės.—„Muziejai ir paminklai", 1966, p. 40—44, su iliustr.

ATSIMINIMAI

Didžiulis A. 1905 m. atsiminimai.—„Panevėžio balsas", 1925, gruodžio 31, Nr. 53; 1926, sausio 7, Nr. 1.— **Didžiulytė-Albrechtienė V.** Eglė — žalčių karalienė... (A.a. Žmonos mirties metinėms sukaktuvėms).—„Iliustruotoji Lietuva", 1926, Nr. 44, p. 349—350, su portr.— **Didžiulytė-Kazanavičienė A.** Mano motina. (Iš atsiminimų).— Kn.: Didžiulienė-Žmona L. Atgajėlė. V., 1957, p. 307—357.— **Jasiukaitis K.** Mintaujos laikai. Atsiminimai.— Raštai. K., 1948, p. 206—219.— **Kazakevičius V.** „Moterų metai". (Iš užsienio lietuvių kultūrinio gyvenimo). [Apie užsienyje išleistą H. Didžiulytės-Mošinskienės knygą „Anūkės atsiminimai"].—„Pergalė", 1969, Nr. 1, p. 183.

APIE KNYGAS IR ATSKIRUS KŪRINIUS

„Ką aš beatmenu". **Pelkus J.**—„Lietuva", 1927, lapkričio 10, Nr. 254.
„Atgajėlė". **Kačiulis J.** Didžiulienės kūrinių rinktinė.—„Pergalė", 1957, Nr. 10, p. 121—122.— **Pikelis S.** Senojo dvaro vaizdai.—„Literatūra ir menas", 1957, rugsėjo 14.— **Šinkūnaitė J.**—„Tiesa", 1957, rugpjūčio 24.
„Vilkas". **Auryla V.** Lietuvių vaikų literatūra. V., 1967, p. 195—196.

Vanda DIDŽIULYTĖ-ALBRECHTIENĖ (1881—1941)

Poetė, prozininkė, publicistė. Revoliucinio judėjimo dalyvė. Gimė 1881.V.12 Griežionėlių k. (Anykščių r.) Liudvikos ir Stanislovo Didžiulių šeimoje. 1941.VII.15 hitlerininkų nužudyta.
1896—1900 mokėsi Mintaujos (dab. Jelgava, Latvijos TSR) gimnazijoje. Nuo 1903 įsijungė į revoliucinę veiklą, bendravo su V. Mickevičium-Kapsuku, dalyvavo 1905—07 revoliucijoje. 1907 suimta. Pabėgusi iš kalėjimo, išvyko į Peterburgą, mokėsi Dailės mokykloje (baigė 1912), vėliau dar baigė stomatologų kursus. Nuo 1913 gyveno Jaltoje. 1933 grįžo į Lietuvą, apsigyveno Panevėžyje, dirbo dantų gydytoja, reiškėsi kaip pažangi visuomenės veikėja. 1940 atkūrus Tarybų valdžią, aktyviai dalyvavo visuomenės gyvenime.
Korespondencijas, prozos vaizdelius, straipsnius, eilėraščius pradėjo spausdinti 1901. 1911—12 buvo parengusi spaudai eilėraščių rinkinį „Nemiegotos naktys", eilėraščių ciklą ar rinkinėlį rusų kalbą «Из тюремных песен». Abu rinkiniai neišleisti ir neišliko.
Bendradarbiavo „Darbininkų balse", „Drauge", „Kovoje", „Lietuvoje" (JAV), „Naujojoje gadynėje", „Varpe", „Visuomenėje", rusų žurnaluose «Новый журнал для всех», «Русское богатство» ir kitur.
Pasirašinėjo: *D-š-nė, -ytė, Szermukšnė, Š-nė, Šermukšnė, Undinė, V., V.D., V-tė, Žibinkštė.*

I

GROŽINĖ KŪRYBA

□ **Gyvenimas ant aukšto.** Pagal „Multatulį". [Vaizdelis].—„Varpas", 1902, Nr. 8, p. 190—191.— Parašas: -ytė.

□ **Pedagogai ir policija.** [Vaizdelis].—„Draugas", 1904, Nr. 1, p. 44—47.— Parašas: V-tė.

□ **Tėvas ir sūnus.** [Vaizdelis].—„Ūkininkas", 1904, Nr. 3, p. 73—76.— Parašas: V-tė.

□ **Gyvenimas — kova.** Iš rusų k. vertė Šermukšnė. [Apsakymas].—„Kova", 1907, Nr. 47, p. 734—737; Nr. 48, p. 750—753.

□ Audroms siaučiant. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1955. 418 p. su portr. Eilėraščiai ir vaizdeliai, p. 341—370, su portr.

□ Užmiršti vaikai. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1957. 320 p. Eilėraščiai, p. 198—200.

□ Lietuvių poezija. T. 1. V., 1967, p. 300—301.
Taip pat 1969 leid.

PUBLICISTINIAI STRAIPSNIAI

□ **Karės atbalsiai Lietuvoje.**—„Darbininkų balsas", 1904, Nr. 3, p. 69—72.— Parašas: Pažįstamas [A. Janulaitis] ir Žibinkštė.

□ **Mūsų moterys.**—„Darbininkų balsas", 1904, Nr. 1, p. 4—7.— Parašas: Žibinkštė.

□ **Reakcijos viešpatavimas.**—„Naujoji gadynė", 1906, Nr. 24, p. 372—373.— Parašas: Šermukšnė.

□ **Revoliucija ir kunigai.**—„Naujoji gadynė", 1906, Nr. 7, p. 103—104; Nr. 8, p. 116—119.— Parašas: Šermukšnė.

□ **Sindikališkas judėjimas Prancūzijoje.** Sekant F. K.—„Kova", 1907, Nr. 43, p. 664—665.— Parašas: Szermukšnė.

□ **Eglė — žalčių karalienė...** (A.a. *Žmonos mirties* metinėms sukaktuvėms).— „Iliustruotoji Lietuva", 1926, Nr. 44, p. 349—350, su portr.

EILĖRAŠČIAI RUSŲ KALBA

□ Литовские поэты XX века. Л., 1971, с. 94—97.
Пер.: В. Звягинцева, Л. Младко.

II
LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 2. V., 1958, p. 537—538, su portr.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 403.— **Ambrasas K.** Audrose gimę — audras atspindi.— Kn.: Ambrasas K. Laiko tiesa. V., 1960, p. 82—83.— **Audroms** siaučiant. V., 1955, p. 413—414.— **Auryla V.** Lietuvių vaikų literatūra. D. 1. V., 1967, p. 246—247.— **Bujokaitė V.** Vaikų kelias.—„Kolektyvinis darbas" (Anykščiai), 1971, birželio 5, su iliustr.— **Jurginis J.** Gydytoja Vanda Didžiulytė.—„Tiesa", 1945, balandžio 14.— **Jurginis J.** Vanda Didžiulytė-Albrechtienė. (Sušaudytieji).— Rink.: Hitlerinio siaubo metai. V., 1949, p. 23—24.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 6. K., 1937, sklt. 770—775, su portr.— **Nėris S.** „Mieloji Ponia Vanda..." [Laiškai. 1935—1936].— **Raštai. T. 3.** V., 1957, p. 467—468, 474.— **Pranskus-Žalionis B.** Lietuvių literatūros greto-

se. V., 1959, p. 374—382.— **Pranskus-Žalionis B.** Proletarinė lietuvių literatūra. V., 1964, p. 73—76.— **Sedelskytė O.** Lygiai prieš dvidešimt penkerius...— „Švyturys", 1966, Nr. 16, p. 6, su portr.— **Колесов М.** Короленко и литовская литература.—„Literatūra ir kalba", 1969, t. 10, p. 151—152.

Petras ir Povilas DIRGĖLOS

Petras DIRGĖLA (g. 1947)

Prozininkas.
Gimė 1947.II.21 Žvaginių k. (Klaipėdos r.). 1965 baigė Gargždų vid. mokyklą. 1965—72 Vilniaus universitete studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą. 1967—70 dirbo laikr. „Komjaunimo tiesa" redakcijoje. 1970—72 laikr. „Gimtasis kraštas" skyriaus vedėjas. Nuo 1972 Lietuvos kino studijos scenaristas. 1973—75 tarnavo Tarybinėje Armijoje. 1975—76 Lietuvos kino studijos scenarinės redakcinės kolegijos narys. Nuo 1976 atsidėjo kūrybiniam darbui. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1972.
Pirmasis apsakymas respublikinėje spaudoje 1965. Vėliau ėmė rašyti drauge su broliu. Pirmoji knyga „Žaibai gęsta rudenį" 1971 (parašyta drauge su broliu).

Povilas DIRGĖLA (g. 1941)

Prozininkas.
Gimė 1941.XII.23 Žvaginių k. (Klaipėdos r.). 1959 baigė Gargždų vid. mokyklą, 1965 Kauno Medicinos instituto Gydomąjį fak. 1965—68 dirbo gydytoju Plungėje, nuo 1968 Klaipėdoje. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1972.
Pirmasis apsakymas (parašytas drauge su broliu) respublikinėje spaudoje 1970.

I

GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

□ **Žaibai gęsta rudenį.** [Apysakos ir apsakymai. Iliustr. A. Šakalys]. V., „Vaga", 1971. 369 p. su portr.

Turinys: Margieji laukai. *[Apysaka].*— Šventosios uostas. *[Apysaka].*— Tarp rudens ženklų.— Prie jūros mažame kaimelyje.— Žaros.— Amžinas aukuras.— Niekam tikusios mintys.— Moterys be vyrų.— Žynys.— Niekieno kalnas.— Tylusis kaimo gyvenimas.— Vaikystės ilgesys.— Gaisrai.— Žaibai gęsta rudenį.— Mano senelis.

☐ **Pasimatymai.**—[**Vilties pilnieji**]. Apysakos. [Iliustr. A. Každailis]. V., „Vaga", 1973. 184 p.

Pirmoji publ.: Vilties pilnieji.—„Pergalė", 1972, Nr. 3.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

PETRAS DIRGĖLA

☐ **Trečioji spyna.** (Novelė).—„Komjaunimo tiesa", 1965, gruodžio 12.

☐ **Tarp krintančių gilių.** (Novelė).— Rink.: Nuoširdumas. V., 1966, p. 38—40.

☐ **Seno chanto pasaka.** Novelė.— Rink.: Nuoširdumas. V., 1967, p. 47—53.

☐ **Ančiukas.** Novelė.—„Komjaunimo tiesa", 1967, balandžio 28.

☐ **Lietūs mėlyną vakarą.** Novelė.—„Moksleivis", 1967, Nr. 8, p. 14—15, su iliustr.

☐ **Medžių vienatvėje.** [Novelė. Su trumpomis biogr. žiniomis].—„Literatūra ir menas", 1968, kovo 23.

☐ **Dukart kitą kartą.— Ar gyveno Homeras?** [Apsakymai].—„Literatūra ir menas", 1973, rugsėjo 29, su portr.

PETRAS IR POVILAS DIRGĖLOS

☐ **Branda.** Apsakymas.—„Komjaunimo tiesa", 1970, rugsėjo 6.

☐ **Dobilų žydėjimas.** Apsakymas.—„Tiesa", 1971, rugsėjo 11.

☐ **Kalvis klajūnas.** Apsakymas.—„Literatūra ir menas", 1972, vasario 12, su iliustr.

☐ **Derliaus šventė.** Ištr. iš spaudai ruošiamo romano „Pelėdiškio prakalbinimas".—„Literatūra ir menas", 1972, spalio 7, su iliustr.

☐ **Šalavijų kalnas.** Romanas.—„Pergalė", 1973, Nr. 1, p. 18—32, 37—63; Nr. 2, p. 7—38.

☐ **Pokylis.** [Apsakymas].— Kn.: Būk pirmas. V., 1973, p. 5—22, su iliustr.

LITERATŪRINIAI IR PUBLICISTINIAI STRAIPSNIAI

PETRAS DIRGĖLA

☐ **Aštuonių žiemų sniegas.** Lyrinė apybraiža.—„Komjaunimo tiesa", 1967, spalio 25.

☐ **Tylus gyvenimas.**—„Literatūra ir menas", 1969, birželio 14.

Dėl didesnio domėjimosi mokinių vidaus pasauliu.

☐ **Senas šaltinis, vienadienė gėlė.** [Apie tradicijas].—„Literatūra ir menas", 1969, rugsėjo 20.

☐ **Apie Veroniką ir pasaulėjautą.**—„Jaunimo gretos", 1970, Nr. 7, p. 27.

Atsiliepimas į R. Jančiaus str. „Bendras rūpestis arba atviras laiškas mūsų jauniesiems prozininkams", išsp. „Jaunimo gretose", 1970, Nr. 6.

☐ **Снег восьми зим.** Лирич. очерк.—«Комсомольская правда» (В.), 1967, 25 октября.

GROŽINĖ KŪRYBA RUSŲ KALBA

PETRAS DIRGĖLA

□ **Утенок.** Новелла.—«Комсомольская правда» (B.), 1967, 28 апреля.

PETRAS IR POVILAS DIRGĖLOS

□ **Зрелость.** Рассказ.—«Комсомольская правда» (B.), 1970, 6 сентября.

□ **Женщины без мужчин.** [Из кн.: «Молнии гаснут осенью». На литов. яз. С примеч. ред.]—«Сов. Клайпеда», 1970, 29 ноября.

□ **Клевер в цвету.** Новелла. [С примеч. ред.]—«Сов. Литва», 1972, 30 июля, с ил.

II

LITERATŪRA

□ **Dirgėla Petras.** „Kadangi vaikystėje neturėjau..." (LM anketa jauniesiems rašytojams).—„Literatūra ir menas", 1972, spalio 7.

APIE ATSKIRUS RINKINIUS

„P a s i m a t y m a i". **Janonytė I.** Antras susitikimas.—„Kauno tiesa", 1973, spalio 21.

„Ž a i b a i g ę s t a r u d e n į". **Bražėnas P.** „Šviesiaeivis" ar „dvasios turistas"?—„Literatūra ir menas", 1971, kovo 20, su portr.— **Bučys A.** Erdvė ir laikas, žmogus ir istorija.—„Literatūra ir menas", 1971, birželio 5.

DOBILAS žr. Julijonas Lindė-Dobilas

Kristijonas DONELAITIS (1714—1780)

Poetas, lietuvių grožinės literatūros pradininkas. Gimė 1714.I.1 Lazdynėlių k. netoli Gumbinės (dab. Gusevas, Kaliningrado sr.) laisvųjų valstiečių šeimoje. Mirė 1780.II.18 Tolminkiemyje (dab. Čistyje Prudy), palaidotas bažnyčioje.

Apie 1731 įstojo į Kneiphofo (Karaliaučiaus katedros) gimnaziją, baigė 1736. 1736—40 Karaliaučiaus universitete studijavo teologiją, lankė lietuvių kalbos seminarą. 1740—42 dirbo Stalupėnų (dab. Nes-

terovas) mokyklos kantoriumi (muzikos mokytoju ir choro vedėju), nuo 1742 rektoriumi (mokyklos vedėju). Nuo 1743 iki mirties Tolminkiemio klebonas. Laisvalaikiu rašė eiles, komponavo muziką, dirbo barometrus, muzikos instrumentus, optinius prietaisus.

Literatūrinį darbą pradėjo apie 1740—43. Išlikusios 6 pasakėčios, spėjama, parašytos ankstyvuoju kūrybos laikotarpiu. Apie 1765—75 parašė 2968 hegzametro eilučių poemą iš keturių dalių apie keturis metų laikus. (Literatūros istorikas G. Pisanskis nurodo ir kitą poemos variantą, turėjusį 659 eilutes ir išverstą į vokiečių kalbą, tačiau nei originalo, nei vertimo nesurasta.) „Metais" poemą pavadino pirmasis Donelaičio raštų leidėjas L. Rėza („Metus" jis paskelbė 1818, pasakėčias 1824). Patsai Donelaitis savo kūrybos nespausdino.

Yra žinių, kad Donelaitis rašęs ar vertęs į lietuvių kalbą giesmes (neišliko). Rašė ir eilėraščius vokiečių kalba. Iš jų išliko: „An den Amtsrath Donalitius nach dem Verlust seiner Gattin" („Amtsrotui Donelaičiui, netekusiam žmonos"), „Unschuld sei, mein ganzes Leben" („Būkie nekaltas, gyvenime mano") ir „Der Gott der Finsterniss" („Tamsybių viešpats"). Tik iš pavadinimų žinomi eilėraščiai „Die Freundschaft Davids und Jonathans" („Dovydo ir Jonatano draugystė"), „Die Wirtschaft der ersten Menschen" („Pirmųjų žmonių šeimininkavimas"), „Glück und Unglück oder die Sorgen" („Laimė ir nelaimė, arba rūpesčiai") bei „Hoffnung" („Viltis"), spėjama, parašyti taip pat vokiečių kalba. Pastariesiems poetas buvo sukomponavęs ir muziką.

Iš epistoliarinio jo palikimo žinomi du laiškai J. G. Jordanui (1777; vienas lietuviškas, kitas vokiškas). Trečiojo laiško (nežinomam asmeniui) išlikusi tik nuotrupa. Taip pat išliko „Allerley zuverlässige Nachrichten für meinen Successor" („Visokios patikimos žinios mano įpėdiniui", 1773—79), įrašai Tolminkiemio parapijos krikšto metrikų knygose, kai kurie ganyklų separacijos bylos dokumentai bei keletas raštų bažnyčios ir mokyklos reikalais. Į lietuvių kalbą dar yra vertęs oficialiuosius valdžios raštus. (Jam priskiriama 7 tokių raštų vertimai 1748—69). Šiuo metu žinomas tik vienas (atsk. leidinėlis sąlyginiu pavadinimu „Gromata apie ganyklų padalijimo naudą", 1769), kurio tekste išspausdintos dvi „Metų" eilutės. F. Tecnerio nurodomas kitas tų pat metų raštas nesurastas.

Pavardės formos: *Donaleitis, Donalitius, Donelis, Duonelaitis.*

I

RAŠTŲ LEIDIMAI

□ **Das Jahr in vier Gesängen.** Ein ländliches Epos aus dem Littauischen des Christian Donaleitis, genannt Donalitius, in gleichem Versmaass ins Deutsche übertragen von D.L.J. Rhesa. [Įv. str. ir koment., p. 135—162, L. Rėzos]. Königsberg, Hartung, 1818. XXII, 162 p.—„Metai" išsp. lygiagr. liet. ir vok. k.; įvadas ir paaišk. vok. k.— LKLIB, MAB, VUB.

Sutrumpintas leidimas (praleistos 468 eilutės). Įvadiniame str. įdėta eilėr. „An den Amtsrath Donalitius nach dem Verlust seiner Gattin" ištrauka ir Donelaičio laiškų ištraukos.

□ **Litauische Dichtungen.** Erste vollständige Ausgabe mit Glossar. Von A. Schleicher. [Įv. str. A. Šleicherio]. SPb, Kaiserliche Akad. der Wissenschaften, 1865. 344 p.— Donelaičio kūriniai liet. k., pratarmė ir paaišk. vok. k.— KPIB, KVB, LKLIB, LKR, LRB, MAB, VUB.

Turinys: Metai.— Fragment von Donaleitis für die Dichtung Métas bestimmt. [„Metų" fragmentas].— Pásakos.— Zwei Briefe des Donaleitis. [Du Donelaičio laiškai].

□ **Littauische Dichtungen.** Nach den Königsberger Handschriften mit metrischer Übersetzung, kritischen Anmerkungen und genauem Glossar hrsg. von G.H.F. Nesselmann. [G. Neselmano įv. str.]. Königsberg, Hübner u. Matz, 1869. XVI, 368 p.— Donelaičio kūriniai lygiagr. liet. ir vok. k., pratarmė ir pastabos vok. k.— KPIB, LKLIB, MAB, VUB.

Turinys: Pasakėčios.—„Priczkaus pásaka apë lëtùwiszką swódbą".— Metai.— Fortsetzung. [Tąsa. Fragmentas apie Selmo trobą].— Zwei Briefe des Dichters. [Du poeto laiškai].

□ **Pavasario linksmybės.** [M. Jankaus prakalba, p. III—V]. Tilžė, M. Jankaus lėšos, 1891. VI, 18 p.— LKLIB, LKR, MAB, VUB.

□ **Rasztai.** [Leid. žodis, p. 3, ir kalbiniai koment., p. 133—134. J. Koncevičiaus įv. str., p. 5—7]. Šenandoras, A. Burba ir A. M. Milukas, „Garso Amerikos lietuvių" sp., 1897. 136 p.— KPIB, LKLIB, MAB, VUB.

□ **Raštai.** Pagal Rėzos, Šleicherio ir Neselmano sutaisė [t.p. žodyną ir baig. str. parašė] J. Šlapelis. 5-asis išleid. V., M. Piaseckaitės-Šlapelienės knygynas, M. Kuktos sp., 1909 [virš.: 1914]. 88 p.

Turinyje taip pat: Donelaičio laiškai.

□ **Raštai.** Mokykloms parinko ir paaiškino M. Biržiška. V., Lietuvių mokslo d-ja, M. Kuktos sp., 1918. 89 p.

Taip pat 1921 leid. (K.—V., „Švyturys").

Taip pat, antr.: **Duonelaičio gyvenimas ir raštai.** Su kalbos paaišk. [Parengė] M. Biržiška. 3-iasis leid. K., 1927, p. 38—129, su iliustr.— Išleistas sujungus kn.: „Duonelaičio raštai" (K.—V., 1921) ir M. Biržiškos „Duonelaičio gyvenimas ir raštai su kalbos paaiškinimais" (K.—V., 1921).

□ **Metai.** Spaudai paruošė [ir baig. str. parašė bei žodyną, p. 186—192, sudarė] J. Ambrazevičius. Iliustr. medžio raiž. V. K. Jonynas. K., LTSR Švietimo m-jos Knygų leid. k-ja, 1940. 194 p. su iliustr.

Taip pat: K., Valst. l-kla, 1941. 206 p. su iliustr.

□ **Metai ir pasakėčios.** [Sutrump. K. Korsako įž. str., p. 5—14]. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1945. 135 p.
□ **Raštai.** [Įž. str., p. 3—18, B. Pranskaus; baig. str. M. Ročkos]. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1950. 163 p.
□ **Metai.— Pasakėčios.** [Įž. str., p. 5—8, L. Gineičio. Iliustr. V. Jurkūnas]. K., Valst. ped. lit. l-kla, 1956. 87 p. su iliustr. (Mokinio b-ka).
Taip pat 1959, 1960 leid.
□ **Metai.** Iliustr. V. Jurkūnas. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1956. 160 p. su iliustr.
□ **Metai.** Iliustr. V. Jurkūnas. V., „Vaga", 1966. 134 p. su iliustr.

* * *

□ **Rankraščiai.** [Fotogr. leid. Spaudai parengė, pratarmę, p. V—VII, ir paaišk., p. 45—49, parašė L. Gineitis]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1955. VII, 50 p. (LTSR MA Lietuvių k. ir lit. in-tas).

Turinys: Pawasario Linksmybės.— Wasaros Darbai.— Fortsetzung.— Laiškai.

„METŲ" IŠTRAUKOS IR PASAKĖČIOS ANTOLOGIJOSE, CHRESTOMATIJOSE IR RINKINIUOSE. (LIETUVIŠKI TEKSTAI)

□ Voelkel M. J. A. Litauisches Elementarbuch. Heidelberg, 1879, p. 75—76.
□ Jakoby R. Litauische Chrestomatie zum Schulgebrauch. Leipzig, 1880, p. 1—31.
□ Wiedemann O. Handbuch der litauischen Sprache. Strassburg, 1897, p. 200—216.
□ Volteris E. Lietuviška chrestomatija. Peterburgas, 1901—1904.
Kn. 1. 1901, sklt. 151—161.
Kn. 2. 1904, sklt. 275—281.— Lygiagr. K. F. Vatsono į latvių k. verstas tekstas.
□ Kurschat A. Litauisches Lesebuch. T. 2. Tilsit, 1912, p. 141—167.
□ Leskien A. Litauisches Lesebuch. Heidelberg, 1919, p. 42—72.
□ Lietuvių literatūros istorijos chrestomatija. Feodalizmo epocha. V., 1957, p. 162—196, su faks.
□ Lietuvių poezija. T. 1. V., 1967, p. 69—84.
Taip pat 1969 leid.

* * *

□ **Iš K. Donelaičio** užrašų, jo vestų tarnybinių knygų, oficialių raštų ir kitų dokumentų. Parengė K. Doveika ir A. Jovaišas.—„Literatūra ir kalba", 1965, t. 7, p. 355—520.— Tekstas liet. ir vok. k.

PIRMOSIOS „METŲ" IR PASAKĖČIŲ PUBLIKACIJOS

□ **„Ant! Saulėlė wėl nů mus' atstodama ritass..."** [Iš „Rudenio gėrybių"].— **„Ant! Žiemôs narsai jau wėl rustaudami gryszta..."** [Iš Žiemos rūpesčių"].—

Kn.: Mielcke Ch. Anfangsgründe einer Litauischen Sprachlehre... Königsberg, 1800, p. 193—195.— Lygiagr. tekstas vok. k.

☐ **Donaleiczio Pásakos:** Lapês ir Gandro Czesnis.— Ruddikis Jomarkininks.— Szů Didgalwis.— Pasaka apie Szudwabali.— Wilks Prowininks.— Aužols Gyrpelnys.— Kn.: Aisópas, arba Pásakos isz Grykonů kalbós pergulditos per D.L.J. Rhesa. Karaliaučius, 1824, p. 60—70.— LKLIB, VUB.

☐ **„Žémě sů wissāys pāszālāys imūrrůsi wērkiă..."** [Iš „Rudenio gėrybių"].— **Donałayczio Pásakas:** Łapês ir Gandro Czesnis.— Butszunis Jomarkinink's.— Szuo didgalwis.— Pasaka apie juodwabali.— Wiłk's prowinink's.— Aužuol's gyrpelnys. [Perspausdino S. Stanevičius].— Kn.: Stanevičius S. ir Donelaitis K. Szeszes pasakas Symona Stanewiczes Żemaycze yr antras szeszes Kryżża Donałayczia Lituwynynka Prusa. V., 1829, p. VI—VII, 14—27.— LRB, VUB.

EILĖRAŠČIAI, PARAŠYTI VOKIEČIŲ KALBA

☐ **„Der Gott der Finsterniss, der abgefeimte Teufel..."— An den Amtsrath Donalitius nach dem Verlust seiner Gattin.—„Unschuld sei, mein ganzes Leben..."**— Kn.: Tetzner F. Unsere Dichter in Wort und Bild. Bd. 6. Leipzig, 1896, p. 24—25.

Vertimai į liet. k.: „Tamsybių viešpatis gudrybių pilnas velnias..." [Vertė V. Vilkaitis].—„Lietuvos žinios", 1914, balandžio 4, Nr. 73/74.—„O greit slenką laikai, jūs valandos sparnuotos!.." [Vertė J. Graičiūnas].—„Kiekvienam daryti gera..." [Vertė A. Churginas].— Kn.: Lietuvių literatūros istorijos chrestomatija. Feodalizmo epocha. V., 1957, p. 194.

LEIDIMAI VAIKAMS

☐ **Lakštingala.** Iš „Pavasario linksmybių". Iliustr. D. Tarabildienė. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1949. 15 p. su iliustr.

☐ **Mes vyžoti būrai.** [„Metų" ištr.]. Iliustr. D. Tarabildienė. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1957. 32 p. su iliustr.

KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

RUSŲ KALBA

☐ **Времена года.** Пер. с литов. Д. Бродского. [Заключит. статьи Ю. Жюгжды и В. Миколайтиса-Путинаса. Ил. В. К. Йонинас]. М., Гослитиздат, 1946. 112 с. с ил.

☐ **Избранное.** Поэма «Времена года» и басни. Пер. с литов. Д. Бродского. [Вступит. заметка от редакции, с. 3—5. Ил. С. Пожарский]. М., Гослитиздат, 1951. 112 с. с ил.

☐ **Сочинения.** Пер. с литов. Д. Бродского. [Вступит. статья В. Миколайтиса-Путинаса. Ил. В. К. Йонинас]. В., Гослитиздат, 1951. 160 с. с ил.

Содерж.: Времена года.— Басни.

☐ **Времена года.** [Пер. Д. Бродский. Заключит. статья, с. 101—103. Ил. В. Ростовцев и Л. Ростовцева]. М., Гослитиздат, 1955. 108 с. с ил.

☐ **Времена года.— Басни.** [Попр. пер. с литов. Д. Бродского. Вступит. статья и примеч. Л. Гинейтиса]. Л., «Сов. писатель», 1960. 232 с. (Б-ка поэта. Малая серия).

☐ **Времена года.—[Басни].** Пер. с литов. Д. Бродского. [Вступит. статья Э. Межелайтиса; заключит. статья, с. 143—146, Л. Гинейтиса. Ил. В. Ростовцев и Л. Ростовцева]. М., «Худож. лит.», 1964. 152 с. с ил.

KITŲ TSRS TAUTŲ KALBOMIS

☐ **Чатыры пары года.** Паэма. [Vertė ir paaiškinimus, p. 3—5, parašė A. Zaryckis. Iliustr. V. Jurkūnas]. Мінск, Дзяржвыд БССР, 1961. 118 с. с ил.— Baltar. k.

☐ **Aastaajad.** [„Metų" ištr. Vertė M. Lodus].—„Looming", 1964, Nr. 1, p. 118—119.— Estų k.

☐ **Gadalaiki.** [Vertė P. Kalva. Iliustr. V. Jurkūnas]. Rīgā, LVI, 1963. 119 p. su iliustr.— Latvių k.

☐ *W e z z a un jauna Laika Grahmata us to 1822tru Gaddu. Jelgawā, [1821]; ...us to 1823schu Gaddu. Jelgawa, [1822].— Latvių k.

„Pavasario linksmybių" pradžios vert. Vertė K. F. Vatsonas.

☐ [**Metai.** Vertė G. Abašidzė ir R. Margianis. Įž. str. G. Abašidzės. Iliustr. I. Džanišvilis]. Tbilisis, [1968]. 100 p. su iliustr.— Gruz. k.

☐ [**Pasakėčios.** Vertė L. Olickis].— Kn.: Olicki L. Zogt di Velt a mošl.— Varšuva, 1956, p. 227—235.— Žydų k.

UŽSIENIO KALBOMIS

☐ **Roční doby.** [Vertė H. Jechova. Iliustr. V. Jurkūnas]. Praha, „Svět Sovětů", 1960. 124 p. su iliustr.— Čekų k.

☐ E l L i t o v a p o e z i o. [Vertė P. Lapienė]. K., 1938, p. 61—62.— Esp. k.

Iš „Pavasario linksmybių" ir „Rudenio gėrybių".

☐ **Rok.** Obrazy z życia chłopów XVIII-go wieku (blisko 200 lat temu). Z. 5-ego wyd. litewskiego — Szłapelisa przeł. [i posłowie napisał] K. P. [K. Pietkiewicz]. Warszawa, 1933. 112 p. su iliustr.— Lenkų k.

☐ **Rok.** [Vertė K. Petkevičius. Pratarmė, p. 3—4]. W., Państw. Wyd-wo Lit. Pięknej, 1953. 100 p. su iliustr.— Lenkų k.

☐ **Quomodo dies festos agit natura.** [Iš „Pavasario linksmybių"]. Vertė A. Dambrauskas [Jakštas].—„Mokslo dienos", 1938, Nr. 7/8, p. 388—389.— Lygiagr. tekstas liet. ir lot. k.

☐ **Évszakok.** Vertė D. Tandori. Iliustr. G. Hincas. Baig. žodis, p. 137—141, E. Boitaro]. Budapest, Európa könyvkiadó, 1970. 145 p. su iliustr.— Vengrų k.

☐ **Das Jahr in vier Gesängen.** Königsberg, 1818.— Vok. k.— Žr. „Raštų leidimai".

☐ **Littauische Dichtungen.** Königsberg, 1869.— Vok. k.— Žr. „Raštų leidimai".

□ **Littauische Dichtungen.** Übers. u. erläut. v. L. Passarge. [Įž. str. vertėjo, p. 1—26]. Halle/S., Verlag der Buchhandlung des Waisenhauses, 1894. [6], 372 p.— Vok. k.

□ **Die Jahreszeiten.** Ein litauisches Epos. **Nachdichtung** und Geleitwort von H. Buddensieg. [Vertimas, baig. str., p. 105—122, ir paaiškinimai, p. 123—126, H. Budenzigo]. Leipzig, Insel-Verlag, 1970. 128 p. su portr.— Vok. k.

□ **Mielcke Ch.** Anfangs-Gründe einer Littauischen Sprach-Lehre. Königsberg, 1800.— Vok. k.— Žr. „Pirmosios „Metų" ir pasakėčių publikacijos", „Eilėraščiai, parašyti vokiečių kalba" ir kita.

□ **Jau saulelė vėl...** [„Pavasario linksmybių" fragm. ir pasakėčios kt. kalbomis. Įž. str. K. Korsako. Iliustr. V. Kalinauskas]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1963. 82 p. su iliustr.

Vertimai į vokiečių (L. Pasargės), latvių (K. F. Vatsono, Sudrabų Edžiaus, J. Jaunsudrabinio, P. Kalvos), lenkų (J. Osovskio, K. Petkevičiaus), rusų (D. Brodskio), ukrainiečių (P. Tyčinos), čekų (H. Jechovos), baltarusių (A. Zaryckio), estų (M. Lodaus), lotynų (F. Brenderio), žydų (L. Olickio) kalbas.

Ištraukų iš K. Donelaičio „Metų" ir pasakėčių dar yra versta į anglų, azerbaidžaniečių, italų, rumunų ir kt. kalbas.

K. DONELAIČIO VERTIMAI

□ **[Gromata apie ganyklų padalijimo naudą.— Pamokinnimas, kaip žalią Tworą aplink Ganyklos Kuppelį arba žardį sodinti reikia].** Karaliaučius, Hartungas, 1769(?). 42 [+?] p.— MAB (Def. ir be antr. lapo).

Taip pat kn.: Prūsijos valdžios gromatos, pagraudenimai ir apsakymai lietuviams valstiečiams. [Parengė P. Pakarklis]. V., 1960, p. 245—256 (faks., anotacija, p. 29—30).

II

LITERATŪRA

Biržiška M. Duonelaičio gyvenimas ir raštai. Su kalbos paaiškinimais. Priedėlis prie Duonelaičio raštų ištraukų mokyklos reikalui. [2-asis leid.] K.—V., 1921. 118 p.— Taip pat 3-iasis leid. K., 1927, p. 5—37, 130—168, su iliustr.— **Kristijono Donelaičio** jubiliejiniai metai. Sudarė E. Pronckus ir J. Petronis. V., „Vaga", 1965. 246 p. su iliustr.— **Kristijonas Donelaitis.** Pranešimai. Straipsniai. Archyv. medžiaga. V., „Vaga", 1965. 547 p. su iliustr. („Literatūra ir kalba", t. 7).— Santr. rusų k.— Bibliogr. išnašose.— Rec.: Skrodenis S. Jubiliejinis paminklas.—„Literatūra ir menas", 1966, vasario 12.— **Kristijonas Donelaitis.** 1714—1964. (Parodos katalogas). V., 1964. 103 p. su iliustr.— **Doveika K.** Kristijonas Donelaitis. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1963. 114 p.— **Gaigalaitis W.** Kristijonas Dūnelaitis, jo Gywastis ir Darbai. Isz priežasties duszimtmetinių sukaktuwių jo Gimtinės Dienos. Tilžė, O. Mauderodės sp., 1914. 32 p.— Teksto pabaigoje parašas: G.— **Gineitis L.** Kristijonas Donelaitis ir jo epocha. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1964. 384 p. (LTSR MA Lietuvių k. ir lit. in-tas).— Santr. rusų k.— Bibliogr.: p. 363—367.— Rec.: Jovaišas A. Studija apie Donelaitį.—„Pergalė", 1964, Nr. 6, p. 172—175.— Riškus J.

Veikalas apie poetą ir jo epochą.—„Literatūra ir menas", 1964, liepos 18.— Новайшас А. Творческий метод Донелайтиса.—«Вопросы литературы», 1965, № 2, с. 211—214.— **Gineitis L.** K. Donelaitis ir jo poema „Metai". V., Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1955. 32 p.— **Gineitis L.** Kristijono Donelaičio „Metai". V., Valst. grož. lit. l-kla, 1954. 268 p. su iliustr. (LTSR MA Lietuvių k. ir lit. in-tas).— Bibliogr. išnašose.— Rec.: Adomaitis G. Studija apie Donelaičio „Metus".—„Pergalė", 1954, Nr. 12, p. 102—105.— **Lebedienė E.** Kristijono Donelaičio bibliografija. V., „Vaga", 1964. 382 p.— Rec.: Tomonis S.—„Pergalė", 1965, Nr. 8, p. 171—174.— **Mieželaitis E.** Kristijonas Donelaitis. (250 m. gimimo jubiliejui). V., 1963. 15 p. (LTSR „Žinijos" d-ja ir LTSR Taikos gynimo k-tas).— Išsp. rotapr.— **Pranskus-Žalionis B.** Kristijonas Donelaitis. [Paskaita]. V., 1955. 29 lap. (LTSR Kultūros m-ja. Kultūros-švietimo įstaigų v-ba. Resp. paskaitų biuras. Į pagalbą lektoriui).— Išsp. rotapr.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 1. V., 1957, p. 251—301, su iliustr.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 416—419, su iliustr.— **Adomaitis G.** Donelaitis lietuvių literatūros tradicijose.—„Tiesa", 1955, kovo 15.— **Angarietis Z.** Mūsų buožių pirmtakūnai. (Ūkininkai ir bernai). [Smolenskas], 1920, p. 3—20.— **Antokolskis P.** Gyvenimo tiesos poetas.—„Literatūra ir menas", 1955, vasario 19.— **Bartkus K.** K. Donelaičio bibliografiją papildant.—„Pergalė", 1971, Nr. 1, p. 174—175.— **Bartkus K.** K. Donelaičio ir I. Kanto gyvenimo paralelės.—„Bibliotekų darbas", 1970, Nr. 2, p. 35—36.— **Bartkus K.** K. Donelaitis — fizikas? —„Kauno tiesa", 1968, gruodžio 1.— **Biržiška M.** Dainos keliais. (Vadovėliui bent kiek medžiagos). D. 1. V., 1921, p. 5—14.— **Biržiška M.** Lietuvių dainų literatūros istorija. D. 1. V., 1919, p. 26—37.— **Biržiška M.** Mažosios Lietuvos visuomenė Duonelaičio metu. Keletas pastabų, skait. L. M. Dr. visuot. susirinkime 1914 m. birž. mėn.— Kn.: Biržiška M. Iš mūsų kultūros ir literatūros istorijos. Kn. 2. K., 1938, p. 6—16.— **Biržiška V.** Aleksandrynas. D. 2. Čikaga, 1963, p. 73—92.— **Bruožis A.** Mažosios Lietuvos buvusiejie rašytojai ir žymesniejie kalbos mylėtojai. Tilžė, 1920, p. 29—34.— Prieš antr. aut.: Probočių Anūkas.— **Bulota A.** Ten, kur buvo surastas „Metų" rankraštis.—„Literatūra ir menas", 1964, rugpjūčio 8.— **Bučys A.** „Metai" ir XVIII amž. literatūra.—„Tarybinis mokytojas", 1964, vasario 27.— **Čiurlionienė-Kymantaitė S.** Iš mūsų literatūros. K., 1913, p. 33—42.— **Kristijonas Donalaitis.**— Leid.: Naujos lietuviškos kalendros metui 1914. Tilžė, 1914, p. 108—111.— Parašas: Martyniškis.— **Donelaitika.** [A. Tautavičiaus, J. Markulio, J. Nainio ir V. Urbanavičiaus straipsniai apie ekspedicijos Tolminkiemyje darbą, tyrinėjimus, portreto atkūrimą.]—„Mokslas ir gyvenimas", 1970, Nr. 7, p. 14—19, su iliustr.— **Kristijonas Donelaitis.** [A. Venclovos, E. Mieželaičio, V. Jurkūno, P. Antokolskio, J. Sudrabkalnio, L. Ozerovo ir kt. straipsniai].—„Literatūra ir menas", 1964, sausio 4, su iliustr.— **Duonelaičio** „Metai" ir Tomsono „Metų dalys".—„Šviesos keliai", 1931 Nr. 6, p. 395—400.— Parašas: K. A.— **Kristijonas Duonelaitis.** Paskaita Duonelaiczio Draugijos Literatūros Wakareliuose 18.3.1922 Metu.—„Prūsų lietuvių balsas" (Klaipėda), 1922, kovo 24—30, Nr. 70—75.— **Kristijonas Duonelaitis.**—„Lietuvos aidas", 1930, vasario 18, Nr. 40.— Parašas: P. J.— **Doveika K.** Archyvinė medžiaga apie K. Donelaitį.—„Pergalė", 1955, Nr. 3, p. 91—98.— **Doveika K.** Donelaitis jo asmeninių užrašų ir įvairių oficialių raštų bei dokumentų šviesoje.—„Literatūra ir kalba", 1965, t. 7, p. 329—354.— Santr. rusų k.— **Doveika K.** Kai kurie K. Donelaičio gyvenimo ir as-

menybės bruožai.— Rink.: Lietuvių literatūra. D. 1. K., 1954, p. 40—48.— **Doveika K.** Tradicija ir naujovės K. Donelaičio „Metuose".—„Literatūra ir menas", 1963, gruodžio 21.— **Dovydaitis P.** Kristijonas Donalaitis.—„Vilties" priedas, 1914, Nr. 8, sklt. 243—256.— Parašas: Pr. D.— **Endriukaitis J.** Tarybiniai K. Donelaičio raštų leidimai.—„Literatūra", 1965, t. 8, p. 307—325.— Santr. rusų k.— Taip pat atsk. atsp.— **Endzinas T.** Tolminkiemio parapija XVIII amžiuje.—„Literatūra ir kalba", 1965, t. 7, p. 134—151.— Santr. rusų k.— **Gabrys J.** Lietuvių literatūros apžvalga. Klaipėda, [1924], p. 119—129.— **Gailiūnas** P. Kr. Donelaitis „Keturių vėjų" poezijoje.—„Vairas", 1937, Nr. 9, p. 33—47.— **Gineitis L.** K. Donelaičio rankraščių popieriaus vandens ženklai.—„Bibliotekų darbas", 1971, Nr. 5, p. 10.— **Gineitis L.** Klasicizmo problema lietuvių literatūroje. V., 1972, p. 9—11, 29—31, 109—207, 223—233 ir kt.— **Gineitis L.** Poeto kelias į liaudį.—„Pergalė", 1964, Nr. 1, p. 15—25.— **Gineitis L.** Poeto žingsniai į pasaulį.—„Literatūra ir menas", 1964, gruodžio 26.— **Gineitis L.** Rašytojas ir epocha.—„Tiesa", 1963, gruodžio 26.— **Gučas A.** Baudžiauninkas lietuvių literatūroje.— Rink.: Norkus J. Lietuvių literatūros nagrinėjimai. K., 1928, p. 39—40.— **Gudaitis L.** „Metai" XVIII amžiaus spaudoje.—„Kauno tiesa", 1960, vasario 18, su portr. ir faks.— **Jovaišas A.** K. Donelaičio kūrybos vertimai į kitas kalbas.—„Literatūra ir kalba", 1965, t. 7, p. 281—300.— Santr. rusų k.— **Jovaišas A.** Liudvikas Rėza. V., 1969, p. 92—156 ir kt.— **Jurginis J.** K. Donelaičio „Metai", kaip istorijos šaltinis.—„Literatūra ir kalba", 1965, t. 7, p. 55—73.— Santr. rusų k.— **Jurjevičius S.** Pažvilgis į lietuvių svietiszką raszliavą ikį 1796 metams.—„Nauja gadynė", 1896, Nr. 19, p. 4—5.— Parašas: S. J. Galicijietis.— **Kalba** „Metų" vertėjai. [D. Brodskis, H. Jechova, P. Kalva, M. Lodus].—„Švyturys", 1963, Nr. 23, p. 8—9, su portr.— **Kasaitis B.** Kristijonas Duonelaitis.—„Ateitis", 1914, Nr. 2, p. 64—66.— **Katinienė B.** Donelaitis pamokoje.—„Tarybinis mokytojas", 1964, sausio 5, 12, 19.— **Kišūnienė N.** Iš K. Donelaičio minėjimų istorijos.—„Pergalė", 1964, Nr. 1, p. 175—176.— **Kitkauskas N.** Nauji duomenys apie Tolminkiemį.—„Kultūros barai", 1971, Nr. 3, p. 65—66, su iliustr.— **Koncevičius J.** Dūnelaitis. Skaitimas „Auszroje", Rigos giedotoju draugisteje, atliktas 7 vasario (26 sausio) 1883 m.—„Aušra", 1883, Nr. 7, p. 203—208.— Parašas: J. K. Sz.— **Kopeckis** M. Didysis lietuvių poetas ir Čekoslovakija.—„Tiesa", 1964, rugpjūčio 5.— **Korsakaitė I.** K. Donelaičio „Metai" lietuvių tarybinių dailininkų iliustracijose.—„Pergalė", 1964, Nr. 1, p. 58—67.— **Korsakas K.** Aktualieji donelaitikos uždaviniai.—„Literatūra ir kalba", 1965, t. 7, p. 9—54.— **Korsakas K.** Kelias į nemirtingumą. Jubiliejinės paralelės. [T. Ševčenka ir K. Donelaitis].—„Tiesa", 1964, kovo 7.— **Korsakas K.** Kristijonas Donelaitis.— Kn.: Korsakas K. Prieš amžinąjį priešą. K., 1945, p. 43—60.— **Korsakas K.** Kristijonas Donelaitis ir jo „Metai".— Kn.: Korsakas K. Literatūra ir kritika. V., 1949, p. 127—134.— **Korsakas K.** Kristijonas Donelaitis kitomis kalbomis.— Kn.: Donelaitis K. Jau saulelė vėl... V., 1963, p. 5—16.— **Korsakas K.** Naujas etapas donelaitikoje.—„Literatūra ir menas", 1970, kovo 28.— **Korsakas K.** Tarptautinis skambėjimas.—„Literatūra ir menas", 1964, rugsėjo 5.— **Korsakas K.** Tolimesnieji donelaitikos uždaviniai.—„Tiesa", 1966, vasario 13.— **Kostkevičiūtė I.** Kritinis realizmas lietuvių prozoje XIX a. pabaigoje — XX a. pradžioje. V., 1956, p. 52—64.— **Kostkevičiūtė I.** Literatūros

dienovidžiai. V., 1964, p. 235—289.— **Kuosaitė E.** Gamta Dž. Tomsono ir K. Donelaičio kūryboje.—„Literatūra", 1973, t. 15, sąs. 1, p. 81—103.— Santr. rusų ir anglų k.— **Kuosaitė E.** Kaimo gyvenimo vaizdai XVIII amžiaus poemoje. (Dž. Tomsonas, O. Goldsmitas, Dž. Krebas, K. Donelaitis).—„Literatūra", 1972, t. 14, sąs. 3, p. 45—71.— Santr. rusų ir anglų k.— **Kuzmickis J.** Kristijonas Donelaitis.—„Draugija", 1939, Nr. 7, p. 426—429; Nr. 8, p. 469—472; Nr. 9, p. 524—528.— Parašas: J. Gailius.— **Kuzmickis Z.** Gyvenimo problema Duonelaičio kūryboj.—„Švietimo darbas", 1930, Nr. 2, p. 145—151.— **Kuzmickis Z.** Lietuvių literatūra. D. 2. K., 1932, p. 111—180, su iliustr.— **Lebedys J.** K. Donelaičio kūrybos raida.— K. Donelaičio raštų redagavimas.— K. Donelaičio raštų leidimai ir vertimai.— Kn.: Lebedys J. Lituanistikos baruose. T. 1. V., 1972, p. 211—262.— **Lebedys J.** Kristijonas Donelaitis.— Mažoji Lietuva K. Donelaičio laikais.— Kristijono Donelaičio biografija ir charakteristika.— K. Donelaičio kūrybą apsprendžiantieji faktoriai ir jos pobūdis.— Socialiniai K. Donelaičio kūrybos pagrindai (ideologija).—K. Donelaičio stilius.— Kn.: Lebedys J. Lituanistikos baruose. T. 2. V., 1972, p. 169—231.— **Leonas P.** Ekonomijos buitis Prūsų Lietuvos pagal Kristijono Duonelaičio raštų. [Pranešimo santr.] Užrašė Z. Žvigsas.—„Lietuvos žinios", 1914, birželio 22, Nr. 136.— Išsp. bendra antr.: Lietuvių Mokslo D-jos suvažiavimas Vilniuje.— **Leonas P.** Kantas teisės filosofijos istorijoje (Skaityta Kanto 200 m. gimimo iškilmėse Lietuvos un-te).—„Logos", 1924, t. 4, Nr. 2, p. 134—139.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 7. K., 1939, sklt. 200—213, su iliustr.— **Lietuvių** literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 40—47, 49, 564—567 ir kt.— **Lindė-Dobilas J.** Duonelaitis. Jo 150 metų mirimo metines minint.—„Jaunoji Lietuva", 1930, Nr. 4, p. 197—208, su portr.— **Macevičius J.** Kristijono Donelaičio pasaulėžiūros klausimu.—„Pergalė", 1964, Nr. 1, p. 26—31.— **Maironis.** Kristijonas Duonelaitis.—„Naujoji romuva", 1932, Nr. 39, p. 820—823; Nr. 40, p. 845—848; Nr. 41, p. 868.— **Maironis.** Kristijonas Duonelaitis.—„Klaipėdos žinios", 1924, kovo 25—27, Nr. 45—47.— **Maironis.** Lietuvos istorija. Peterburgas, 1906, p. 222—226.— **Mickevičius A.** Rinktinė. V., 1955, p. 359.— **Mieželaitis E.** Kristijonas Donelaitis.—„Komunistas", 1963, Nr. 12, p. 55—59.— **Mykolaitis-Putinas V.** Literatūros etiudai. K., 1937, p. 146—147, 179—181, 194 ir kt.— **Mykolaitis-Putinas V.** Raštai. T. 8. V., 1962, p. 201—251, 404—405.— **Minkevičius J.** Donelaičio namų interjeras. [Tolminkiemis].— „Švyturys", 1971, Nr. 11, p. 24—25, su iliustr.— **Miškinis A.** Būrų mokytojo, faktų poeto garbei.—„Kultūros barai", 1971, Nr. 7, p. 54—55.— Santr. rusų ir anglų k.— **Miškinis M.** Lietuvių literatūra. D. 1. K., 1939, p. 133—161.— **Mockus A.** Dėl K. Donelaičio požiūrio į dainas.—„Literatūra ir menas", 1964, gruodžio 19.— **Nainys J.** Bendromis mokslininkų jėgomis.—„Gimtasis kraštas", 1970, balandžio 2.— **Nastopka K.** Donelaitis ir latvių literatūra.—„Literatūra ir kalba", 1965, t. 7, p. 213—241.— Santr. rusų k.— **Nastopka K.** Lietuvių ir latvių literatūrų ryšiai. V., 1971, p. 89—93, 125—131, 147—151, 359—363 ir kt.— **Nausėdas V.** Donelaitis — liaudies švietimo organizatorius.—„Tarybinė Klaipėda", 1973, gruodžio 30.— **Nausėdas V.** Pedagoginės K. Donelaičio mintys.—„Tarybinis mokytojas", 1971, vasario 5.— **Niemis A.** Lietuvių liaudies dainų tyrinėjimai.—„Mūsų tautosaka", 1932, t. 6, p. 53—59.— **Ozerovas L.** Skaitant Donelaitį.— Kn.: Ozerovas L. Žvelgiant į saulę.

V., 1969, p. 16—29.— **Petronis J.** K. Donelaitis byloja daugeliu kalbų.—„Pergalė", 1964, Nr. 1, p. 54—57.— **Poeto** šlovė didėja. Nuolatinėje K. Donelaičio komisijoje.—„Literatūra ir menas", 1966, gruodžio 31.— **Pranskus-Žalionis B.** Kristijonas Donelaitis.— Kn.: Pranskus-Žalionis B. Laikas ir literatūra. V., 1973, p. 176—192.— **Prėskienis B.** Marksistinė lietuvių literatūros kritika (1917—1940) apie K. Donelaitį.—„Pergalė", 1964, Nr. 7, p. 180—182.— **Reitelaitis J.** Duonelaitis.—„Šaltinis", 1914, Nr. 1, p. 2—4.— Parašas: R-čių Jonas.— **Rėza L.** [Iš „Pratarties" K. Donelaičio „Metų" leidimui].— Kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 75—82.— **Riškus J.** K. Donelaičio kūrybos nagrinėjimas.—„Tarybinė mokykla", 1963, Nr. 12, p. 11—16; 1964, Nr. 1, p. 9—15.— **Ročka M.** Dėl K. Donelaičio literatūrinių studijų.—„Literatūra ir kalba", 1965, t. 7, p. 155—167.— Santr. rusų k.— **Ruseckas P.** Mūsų įžymieji žmonės. D. 1. K., 1934, p. 7—20, su iliustr.— **Salinka V.** Pirmieji atsiliepimai apie K. Donelaitį rusų spaudoje.—„Literatūra ir menas", 1965, vasario 27.— **Salys A.** Dar dėl Donelaičio pavardės.—„Archivum philologicum", 1935, kn. 5, p. 214—215.— **Senkus J.** Dėl „Metų" autoriaus pavardės kirčiavimo.—„Kalbos kultūra", 1964, sąs. 6, p. 9—12.— **Slaviūnas Z.** K. Donelaitis ir muzika.—„Literatūra ir kalba", 1965, t. 7, p. 128—133.— **Slaviūnas Z.** Kristijono Donelaičio ryšiai su tautosaka.—„Literatūra ir kalba", 1965, t. 7, p. 99—127.— Santr. rusų k.— **Slaviūnas Z.** K. Donelaitis ir tautosaka.—„Pergalė", 1964, Nr. 1, p. 44—53.— **Sluckis M.** Bobrovskis ir mes.—„Pergalė", 1972, Nr. 10, p. 35—37.— **Sprindis A.** Lietuvių literatūrinė kritika. 1861—1905. V., 1957, p. 25, 30—34, 37—38, 66—67, 121—122, 165—167 ir kt.— **Stanevičius S.** Raštai. V., 1967, p. 34—43, su faks.— **Stepanauskas L.** K. Donelaičio metų pabaigą pažymi baltistai. [VDR baltistų II konf.]—„Tiesa", 1964, gruodžio 26.— **Sudrabkalnis J.** Donelaitis mums taip pat brangus.—„Literatūra ir menas", 1955, vasario 19.— **Šaltenis R.** Gamta Duonelaičio ir Baranausko kūryboje.—„Jaunoji Lietuva", 1936, Nr. 2/3, p. 85—90.— **Šeinius I.** Duonelaitis.—„Pirmasai baras", 1915, p. 179—198.— **Šešelgis A.** Donelaičio raštų redagavimo ir leidimo praktika.—„Literatūra ir kalba", 1965, t. 7, p. 301—319.— Santr. rusų k.— **Šliūpas J.** Lietuviszkiejie rasztai ir rasztininkai. Tilžė, 1890, p. 20—22.— Aut.: Lietuvos mylėtojas.— *„**Taip** dejawo giedojo musů senasis giesmių rašytojis Kristijons Důnelaitis..."—„Lietuviškos ceitungos" 1879, Nr. 31 priedas.— Parašas: G. M-s.— **Tautginas R.** Saulės spinduliai mūsų literatūroje.— Rink.: Norkus J. Lietuvių literatūros nagrinėjimai. K., 1928, p. 13—18.— **Tichonovas N.** Himnas žemei ir darbui.—„Literatūra ir menas", 1955, vasario 19.— **Tu būsi** gyvas amžinai, kaip tavo raštų būras. [250-osioms gimimo metinėms. G. Adomaičio, J. Mačiulio, M. Sluckio ir kt. str.]— „Tarybinis mokytojas", 1964, sausio 5, su iliustr.— **Užkalnis P.** Donelaitis ir Radiščevas. (Ist.-lit. paralelės).—„Literatūra ir kalba", 1965, t. 7, p. 242—251.— Santr. rusų k.— **Vanagas A.** Lie. pavardė Donelaitis.—„Baltistica", 1973, t. 9, sąs. 2, p. 195—198.— Santr. rusų k.— **Vanagas V.** Svarbus indėlis į donelaitianą. [Moksl. konf., skirta K. Donelaičiui].—„Literatūra ir menas", 1964, sausio 25.— **Vydūnas.** Donelaitis — poetas.— Kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 430—433.— Taip pat: „Prūsų Lietuvos savaitraštis", 1914, Nr. 10, p. 12—15.— **Vilkaitis V.** Kristijonas Duonelaitis. (1714—1914).—„Aušrinė", 1914, Nr. 3, p. 73—74.— Parašas: R. Matas.— **Vilkaitis V.** Kristijono Duonelaičio raštai vo-

kiečių kalba. [Laiškai, eilėraščiai, įvairūs užrašai].—„Lietuvos žinios", 1914, balandžio 4, Nr. 73/74.— Parašas: R. Matas.— **Vyšniauskaitė A.** Lietuvių materialinės kultūros atspindžiai K. Donelaičio „Metuose".—„Literatūra ir kalba", 1965, t. 7, p. 74—98.— **Vyšniauskaitė A.** Lietuvių valstiečių buities ir papročių atspindžiai K. Donelaičio „Metuose".—„Pergalė", 1964, Nr. 1, p. 32—43.— **Zabiela P.** „Metuose"— medicinos žinios.—„Literatūra ir menas", 1965, spalio 16.— **Zabulis H.** K. Donelaičio „Metų" santykis su Vergilijaus ir Heziodo didaktinėmis poemomis.—„Literatūra ir kalba", 1965, t. 7, p. 184—212.— Santr. rusų k.— **Žukas V.** Apie K. Donelaičio raštų leidimą.—„Bibliotekų darbas", 1964, Nr. 8, p. 20—21.— **Žukas V.** J. Kraševskis ir K. Donelaičio raštai.— „Literatūra ir menas", 1964, balandžio 4.— **Žukas V.** Keletas K. Donelaitį liečiančių rankraščių.—„Literatūra ir kalba", 1965, t. 7, p. 320—336.— **Гинейтис Л.** «Времена года» К. Донелайтиса. [Автореф. канд. дис.] В., 1953. 15 с. (Вильнюсский гос. ун-т).— **Гинейтис Л.** Кристионас Донелайтис и его поэма «Времена года». В., Госполитнаучиздат, 1956. 31 с. (О-во по распространению полит. и науч. знаний Лит. ССР).— **Гинейтис Л.** Кристионас Донелайтис и его эпоха. [Автореф. докт. дис.] В., 1965. 47 с. (Вильнюсский гос. ун-т им. В. Капсукаса).— **Гинейтис Л.** Кристионас Донелайтис. (К 250-летию со дня рождения). В., 1963. 13 с.— Отпеч. на ротапр.— **Довейка К.** Кристионас Донялайтис. В., Гослитиздат, 1963. 124 с.— **Антокольский П.** Сквозь время.— В кн.: Встреча с Литвой. В., 1965, с. 116—119.— **Банюлис В.** Демократические традиции литовской литературы в изображении трудового крестьянства.— В сб.: Партийность литературы и проблемы художественного мастерства. М., 1961, с. 190—253.— **Большая** советская энциклопедия. 3-е изд. Т. 8. М., 1972, с. 439, с ил.— **Венцлова А.** Певец литовского народа.—«Правда», 1964, 5 января.— **Вольтер Э.** Новые материалы для изучения поэзии и жизни литовского национального поэта К. Донелайтиса.—«Журнал М-ва народного просвещения», 1897, ч. 313, с. 167—170.— **Гинейтис Л.** Кристионас Донелайтис.— В кн.: Донелайтис К. Времена года. Басни. Л., 1960, с. 5—39.— **Гінейтіс Л.** Кристіонас Донелайтіс.—«Жовтень» (Львів), 1964, № 1, p. 130—132.— Ukr. k.— **Гінейтіс Л.** Крысціонас Донелайціс і его поэма.—«Літаратура і мастацтва», 1955, 19 сакавіка.— Baltar. k.— **Граши А.** Поэт и народ.—«Сов. Литва», 1964, 5 января.— **Кристионас Донелайтис.** [Статьи: А. Прокофьев, П. Бровка, Я. Судрабкалн, И. Семпер].—«Литературная газета», 1964, 25 января, с ил.— **Кристионас Донелайтис.** [Статьи: А. Венцлова, Л. Озеров, В. Реймерис].—«Сов. Литва», 1964, 4 января, с ил.— **Жюгжда Ю.** Судьба западных литовцев и Кристионас Донелайтис.— В кн.: Донелайтис К. Времена года. М., 1946, с. 99—102.— **Зарыцкі А.** Вялікі паэт літоўскага народа.—«Полымя», 1964, № 1, p. 175—177.— Baltar. k.— **Йовайшас А.** Людвикас Реза. [Автореф. канд. дис.] В., 1963, с. 4—7.— **Кеппен П.** О происхождении, языке и литературе литовских народов. Спб., 1827, стб. 68—69.— **Классики** художественной литературы народов СССР. М., 1965, с. 69—72, с портр.— **Корсакас К.** Великан литовской поэзии.—«Литературная газета», 1964, 4 января, с портр.— **Корсакас К.** Донелайтис и его поэма «Времена года».—«Дружба народов», 1944, кн. 10,

с. 152—156.— **Корсакас К.** Кристионас Донелайтис.—«Сов. Литва», 1954, кн. 10, с. 3—7.— **Краткая** литературная энциклопедия. Т. 2. М., 1964, стб. 743—744, с ил.— **Лаутенбах Я.** Христиан Доналициус, инициатор-основатель изящной литовской литературы.— В изд.: Сборник Учено-литературного общества при Юрьевском университете. Т. 17. Юрьев, 1910, с. 97—109.— **Литературная** энциклопедия. Т. 3. М., 1930, стб. 605.— **Маркулис Ю., Найнис Й.** Идентификация останков литовского писателя XVIII века К. Донелайтиса.—„Mokslo darbai" (LTSR Teismo medikų moksl. d-ja), 1973, t. 3, p. 94—96.— **Межелайтис Э.** Бессмертные страницы.—«Знамя», 1964, № 1, с. 228—234.— **Межелайтис Э.** Кристионас Донелайтис.—«Коммунист» (В.), 1963, № 12, с. 54—59.— **Межелайтис Э.** Певец литовского народа.— В кн.: Донелайтис К. Времена года. М., 1964, с. 5—13.— **Межелайтис Э.** Слово вечно живое.—«Известия», 1964, 3 января, с портр.— **Миколайтис-Путинас В.** Поэма Кристионаса Донелайтиса «Времена года».— В кн.: Донелайтис К. Времена года. М, 1946, с. 103—110.— **Науседас В.** К. Донелайтис — организатор народного просвещения.—«Сов. Клайпеда», 1973, 30 декабря.— **Научные** исследования по увековечению памяти К. Донелайтиса.—«Сов. Литва», 1970, 28 марта.— **Советская** страна чествует К. Донелайтиса.—«Сов. Литва», 1964, кн. 10, с. 11—15, с ил.— **Тильвитис Т.** Народный наставник и певец.—«Дружба народов», 1964, № 1, с. 242—246, с ил.— **Филатова А.** Кристионас Донелайтис.—«Звезда», 1964, № 1, с. 189—191.— **Чехов Н. В.** Донелайтис — литовский национальный поэт.—«Литература в школе», 1948, № 1, с. 69—70.— **Шименас А.** Несколько слов о Христиане Донелайтисе. (Опыт лит. характеристики).—«Балтийский альманах», 1928, № 3, с. 34—35.— **Энциклопедический** словарь. Изд. Ф. А. Брокгауз и И. А. Ефрон. Т. 21. Петербург, 1893, с. 11—12.— **Энциклопедический** словарь Т-ва «Бр. А. и И. Гранат и К°». 7-е изд. Т. 18. М., 1914, с. 610—611.— **Horn A. Christian Donalies.** Von Justizrat Horn. Insterburg, Druck von C. R. Wilhelmi, 1893. 32 p.— Vok. k.— **Nastopka K.** Kristijons Donelaitis un viņa daiļrade. Rīgā, 1963. 27 p. (Latvijas PSR zinību b-ka).— Latvių k.— **Stoberski Z.** Kristijonas Donelaitis na tle kultury i literatury litewskiej. (Z okazji 250 rocz. urodzin wielkiego poety litewskiego). Warszawa, 1964. 42 p.— Išsp. rotapr.— Lenkų k.— **Ambrassat** A. Die Provinz Ostpreussen. Königsberg, 1896, p. 182—183.— Vok. k.— **Arnoldt D. H.** Kurzgefasste Nachrichten von allen seit der Reformation an den lutherischen Kirchen in Ostpreussen gestandenen Predigern. Hrsg. v. F. W. Benefeldt. Königsberg, 1777, p. 107.— Vok. k.— **Baumanis E.** Leischi. Rīgā, 1902, p. 319—327.— Parašas: Edg. B.— Latvių k.— **Bikulicz W.** Pierwszy przekład poematu K. Donelajtisa na język polski. [M. Akelaičio vertimas].—„Czerwony Sztandar", 1963, 2 listopada.— Lenkų k.— **Brockhaus'** Conwersations-Lexikon. Allgemeine deutsche Real-Enzyklopädie. Aufl. 13. Bd. 6, 1883, p. 458.— Vok. k.— **Buddensieg H.** Kristijonas Donelaitis.—„Sinn und Form", 1967, H. 3, p. 560—572.— Vok. k.— **Buddensieg H.** Kristijonas Donelaitis. Leben und Werk in seiner Zeit.— Kn.: Kilius J. Lesebuch für Philologen. V., 1969, p. 276—299.— Vok. k.— **Čiurlionienė-Kymantaitė S.** Abrégé d'Histoire littéraire de la Lithuanie. Paris, 1929, p. 13—14.— Atsp. iš „Mercure de France".— Pranc. k.— **Croon D. G.** Be-

merkungen zu des Herrn Pastors Watson lettischer Übersetzung des ersten Gesanges des Donaleitischen Gedichtes, das Jahr.—„Magazin, hrsg. v. der Lettisch-Literärischen Gesellschaft" (Mintauja), 1829, Nr. 2, p. 77—100.— Vok. k.— **Čelakovský F.** Korrespondense á zapisky. Vyd. F. Bily. T. 1. Seš. 2. Praha, 1909, p. 211, 281—283.— Čekų k.— **Dirikis A.** Kristjahnis Donaleitis.— „Baltijas Vēstnesis", 1874, Nr. 45, p. 350—352.— Parašas: A. D.— Latvių k.— **Doveika K.** Leedu kirjanduse klassik K. Donelaitis.—„Rahva Hääl", 1955, 18 veebruar.— Estų k.— **Eesti** nõukogude entsüklopeedia. T. 1. Tallinn, 1968, p. 523, su portr.— Estų k.— **Falkenhahn W.** Zum Gedenken an Kristijonas Donelaitis.—„Zeitschrift für Slawistik", 1964, Bd. 9, H. 5, p. 798—803.— Vok. k.— **Fremdsprachige** Schriftsteller. Leipzig, 1972, p. 180.— Vok. k.— **Gineitis L.** Kristijonas Donelaitis — klasyk literatury litewskiej.—„Rocznik Białostocki", 1966, t. 6, p. 335—360.— Lenkų k.— **Gineitis L.** Kristijons Donelaitis un viņa poema „Gadalaiki".—„Literatūra un Māksla", 1955, 20. lebruārī.— Latvių k.— **Gineitis L.** Leedu kirjandene klassiku tee maailma.—„Keel ja Kirjandus", 1973, Nr. 2, p. 101—102.— Estų k.— **Jungfer V.** Litauen. Leipzig, 1938, p. 199—205.— Vok. k.— **Krause A. G.** Litthauen und dessen Bewohner in Hinsicht der Abstammung, der volksthümlichen Verwantschaft und Sprache. Königsberg, 1834, p. 106—107, 117, 139.— Vok. k.— **Krause F.** Zum 250. Geburtstag des litauischen Dichters Kristijonas Donelaitis.—„Der Bibliothekar", 1964, H. 8, p. 887—889.— Vok. k.— **Lasis P.** Lielais leišu tautas darbineeks Kristjanis Donelaitiss.—„Gaida", 1929, Nr. 27, p. 10—12.— Latvių k.— **Latviešu** konversācijas vārdnīca. T. 3. Rīgā, 1928—1929, sklt. 5772—5773.— Latvių k.— **Lautenbachs J.** Kristijonas Donelaitis. Leischu daiļās literaturas tehws.—„Apskats", 1903, Nr. 19, p. 289—293.— Latvių k.— **Lexikon** der Weltliteratur. Leipzig, 1966, p. 222.— Vok. k.— **Loodus M.** Leedu kirjanduse rajaja.—„Edasi", 1963, 29 detsember.— Estų k.— **Literaturen** der Völker der Sowjetunion. Leipzig, 1967, p. 166—167.— Vok. k.— **Mały** słownik pisarzy narodów europejskich ZSRR. Warszawa, 1966, p. 67—68.— Lenkų k.— **Mauclère J.** Panorama de la littérature Lithuanienne contemporaine. Paris, 1938, p. 53—61.— Pranc. k.— **Mickiewicz A.** Poezye. T. 2. W., 1823, p. 76.— Lenkų k.— **Mieželaitis E.** Kristijonas Donelaitis.—"Sowiet Literature", 1964, Nr. 1, p. 158—163.— Anglų k.— Taip pat lenkų, pranc. ir vok. k.— **Morici G.** Il poeta nazionale della Lituania Christiano Donalitius.—„Studi Baltici", 1933, Vol. 3, p. 44—61.— Italų k.— **Nastopka K.** K. Donelaitis latviešu literatūrā.— „Karogs", 1964, Nr. 1, p. 143—146.— Latvių k.— **Nesselmann G. H. F.** Littauische Gedichte des Donalaitis.—„Altpreussische Monatsschrift", 1864, Bd. 1, p. 273—274.— Vok. k.— **Nesselmann G. H. F.** Vorrede.— Kn.: Donalitius Ch. Littauische Dichtungen. Königsberg, 1869, p. III—XIV.— Vok. k.— **Niemi A. R.** Lietualainen kirjallisuus. 116 ku vaa liitekartta. Helsingsissä, 1925, p. 132—133.— Suomių k.— **Nietzki A.** Bilder aus dem evangelischen Pfarrhause Ostpreussens im achtzehnten Jahrhundert, von A. Nietzki. Königsberg i. Pr., 1909, p. 34—40.— Vok. k.— **Ostermeyer G.** Erste Littauische Liedergeschichte. Königsberg, 1793, p. 173.— Vok. k.— **Passarge L.** Aus Baltischen Landen. [Su Donelaičio archyv. medžiagos publ.] Glogau, 1878, p. 310—327.— Vok. k.— **Passarge L.** Donalitius Leben und Dichtungen.— Kn.: Donalitius Ch. Littauische Dichtungen. Halle/S., 1894, p. 1—26.— Vok. k.— **Petronis J.** Droga

K. Donelaitisa do społeczeństwa polskiego.—„Czerwony Sztandar", 1965, 17 lutego.— Lenkų k.— **Pietkiewicz K.** Objaśnienia.— Kn.: Donalitius Ch. **Rok.** Warszawa, 1933, p. 89—112.— Parašas: K. P.— Lenkų k.— **Prūse E.** Leetuwju rakstneeziba un mahksla.—„Latvijas Vēstnesis", 1920, 28. augustā; 2., 4., 8. septembrī.— Latvių k.— **Rhesa L.** Geschichte der litthauischen Bibel. Ein Beytrag zur Religionsgeschichte der Nordischen Völker. Königsberg, 1816, p. 38.— Vok. k.— **Rhesa L.** Vorbericht.— Kn.: Donelaitis Ch. Das Jahr in vier Gesängen. Königsberg, 1818, p. V—XXI.— **Roze J.** Kristjāns Donaleitis un viņa „Metas".—„Sējējs", 1939, Nr. 1, p. 54—56; Nr. 2, p. 156—157; Nr. 3, p. 263—265.— Parašas: Līgotņu Jēkabs.— Latvių k.— **Schleicher A.** [Vorrede].— Kn.: Donaleitis Ch. Litauische Dichtungen. Peterburg, 1865, p. 1—21.— Vok. k.— **Semper J.** Donelaitis ja ta „Aataajad".—„Sirp ja Vasar", 1964, 1 jaanuar.— Estų k.— **Steiner C. J.** Christian Donaleitis, der litauische Nationaldichter.—„Heimatsblätter für Stallupönen und Umgegend" (Stalupėnai), 1926, H. 7, p. 37—40.— Vok. k.— **Stoberski Z.** Obchody ku cześci Ch. Donełajtisa w Polsce.—„Acta Baltico-Slavica" (Białystok), 1965, t. 2, p. 517—518.— Lenkų k.— **Sukovskis A.** Kristijons Donelaitis.—„Karogs", 1955, Nr. 2, p. 124—126.— Latvių k.— **Tam gdzie malwy lśnią czerwone... Warszawa**, 1973, p. 20—22, su portr.— Lenkų k.— ***Tetzner F.** Christian Donalitius. [Su Donelaičio archyv. medžiagos publ.]—„Altpreussische Monatsschrift", 1897, Bd. 34, p. 277—331, 409—441.— Vok. k.— **Tetzner F.** Christian Donalitius und die Tolminkemische Schule. Ein Beitrag zur ostpreussischen Schulgeschichte.—„Pädagogische Blätter" (Gotha), 1897, Bd. 26, p. 434—443.— **Vok. k.—*Tetzner F.** Christian Donalitius und seine Zeit.—„Nord und Süd" (Breslau), 1897, Bd. 80, p. 242—255.— Vok. k.—***Tetzner F.** Christian Donalitius von Lasdinehlen.—„Der Roland", 1903, Nr. 15, p. 189—193; Nr. 16, p. 201—204.— Vok. k.— **Tetzner F., Tetzner H.** Dainos. Litauische Volksgesänge mit Einleitung, Abbildungen und Melodieen. Leipzig, [1897], p. 21—29.— Vok. k.— **Tetzner F.** Die Slawen in Deutschland. Braunschweig, 1902, p. 49—56 ir kt., su iliustr.— Vok. k.— **Tetzner F.** Die Tolminkemischen Kirchenbauakten aus der Zeit des Christian Donalitius.—„Altpreussische Monatsschrift", 1896, Bd. 33, p. 190—201.— Vok. k.— **Tetzner F.** Die Tolminkemischen Taufregister des Christian Donalitius.—„Altpreussische Monatsschrift", 1896, Bd. 33, p. 18—35.— Vok. k.—***Tetzner F.** Donalitius und Tolminkemen.—„Zeitschrift für Kulturgeschichte", Nr. (4) F. der „Zeitschrift für deutsche Kulturgeschichte" (Weimar), 1896, Bd. 3, p. 291—309.— Vok. k.— **Tetzner** F. Neue Donalitiana.—„Altpreussische Monatsschrift", 1899, Bd. 36, p. 305—310.— Vok. k.— **Tetzner F.** Unsere Dichter in Wort und Bild. Bd. 6. Leipzig, 1896, p. 17—31.— Vok. k.— **Tetzner** F. Zu Christian Donalitius.— „Altpreussische Monatsschrift", 1902, Bd. 39, p. 138—139.— Vok. k.— **Tetzner F.** Zum zweihundertjährigen Geburtstag des ostpreussischen Dichters Christian Donalitius.—„Altpreussische Monatsschrift", 1914, Bd. 51, p. 171—187, 250—270.— Vok. k.— **Wielka** Encyklopedya Powszechna Ilustrowana. T. 15/16. Warszawa, 1895, p. 812—813.— **Wolter E.** Litauische Dichter und Volksbildner.—„Mitteilungen der Litauischen literarischen Gesellschaft", 1902/1903, H. 27/28, p. 306—311.— Vok. k.— **Zeiferts T.** Leischu dsejneeks Krischjahnis Donaleitis.—„Druva", 1914, Nr. 2, p. 129—135.— Parašas: Teodors.—

Latvių k.— [**Gineitis L.** Kristijonas Donelaitis ir jo poema „Metai"].—«Шарки сурх», 1955, Nr. 3, p. 106—111.— Tadž. k.— [**Gineitis L.** Lietuvių grožinės literatūros pradininkas Kristijonas Donelaitis].—«Сов. эдебияты», 1955, Nr. 9, p. 76—79.— Turkm. k.

GROŽINIAI KŪRINIAI APIE K. DONELAITĮ

Bobrovskis J. Lietuviški fortepijonai. Romanas. Vertė E. Astramskas. V., „Vaga", 1968. 165 p.— **Marcinkevičius Just.** Donelaitis. Poema. Iliustr. V. Valius. V., „Vaga", 1964. 54 p. su iliustr.— **Mieželaitis E.** Kristijonas Donelaitis. [Lyriniai apmąstymai].— Kn.: Mieželaitis E. Čia Lietuva. V., 1968, p. 16—51.— **Бобровский И.** Литовские клавиры. Пер. Э. Львовой.— В кн.: Бобровский И. Белендорф и Литовские клавиры. М., 1969, с. 120—241, с ил.— **Bobrowski J.** Litauische Claviere. Berlin, Union Verlag, 1966. 173 p.— Vok. k.

LITERATŪRA APIE STILIŲ, KALBĄ IR EILĖDARĄ

Kabelka J. Kristijono Donelaičio raštų leksika. V., „Mintis", 1964. 280 p.— Bibliogr. išnašose.— Rec.: Senkus J. **Rašytojo žodynas.**—„Pergalė", 1964, Nr. 19, p. 170—173.— Eckert R.—„Deutsche Literaturzeitung", 1965, H. 5, skit. 433—435.— Vok. k.— **Brenderis F.** Hegzametras lietuvių literatūroje.—„Vairas", 1932, Nr. 4, p. 347—349.— **Drotvinas V.** K. Donelaičio raštuose vartojami sudurtiniai žodžiai.—„Literatūra ir kalba", 1965, t. 7, p. 264—280.— **Gailiūnas P.** Vaizdiniai veiksmažodžiai Donelaičio „Metuose".—„Židinys", 1939, Nr. 5/6, p. 592—607.— **Gineitis L.** K. Donelaičio „Metų" stiliaus klausimu.—„Pergalė", 1953, Nr. 12, p. 97—110.— **Gineitis L.** K. Donelaitis ir klasicizmas.—„Pergalė", 1966, Nr. 7, p. 140—148.— **Judelevičius D.** Donelaičio satyra.—„Literatūra ir menas", 1955, kovo 5.— **Kabelka J.** K. Donelaičio raštų kalba.— „Kalbos kultūra", 1964, sąs. 6, p. 6—9.— **Palionis J.** Donelaitis lietuvių literatūrinės kalbos istorijoje.—„Literatūra ir menas", 1964, liepos 25.— **Petrulis J.** Duonelaičio poetika.— Rink.: Norkus J. Lietuvių literatūros nagrinėjimai. K., 1928, p. 33—35.— **Riškus J.** Donelaičio „Metų" kalba ir poetinės priemonės.—„Tarybinis mokytojas", 1955, vasario 17.— **Ročka M.** Donelaičio eilėdara.— Kn.: Donelaitis K. Raštai. V., 1950, p. 135—140.— **Stoskelīnas J.** Duonelaičio „Metų" stilius.—„Židinys", 1939, Nr. 7, p. 62—81.— **Zaborskaitė V.** Eilėraščio menas. V., 1970, p. 7—31.— **Кабелка Й.** Лексика сочинений К. Донелайтиса. [Автореф. канд. дис.]. В., 1964. 20 с. (Вильнюсский гос. ун-т им. В. Капсукаса).— **Рочка М.** Стихосложение Донелайтиса. [Автореф. канд. дис.]. В., 1949. 6 с. (Вильнюсский гос. ун-т. Историко-филол. фак.).— **Петерсон М. Н.** Строение предложения в поэме «Времена года».—„Literatūra ir kalba", 1965, t. 7, p. 252—263.— **Aleksandrow A.** Sprachliches aus dem Nationaldichter Litauens Donalitius. T. 1. Zur Semasiologie. Inaugural-Dissertation... Dorpat, 1886. VIII, 72 p.— Bibliogr. išnašose.— Vok. k.— **Buch T.** Die Akzentuierung des Christian Donelaitis. Wrocław i in., Wyd-wo Pol. Akad. Nauk, 1961. 148 p. (Kom. Jęz. Pol. Akad. Nauk. Prace jęz.).— Bibliogr. išnašose.— Santr. lenkų k.— Vok. k.— **Brender F.** Der Litauische Hexameter.—„Archivum philologicum", 1931, kn. 2, p. 194—197.— Vok. k.— **Buch T.** Użycie participiów w utworach Ch. Donelajtisa.—„Biule-

tyn Polskiego Towarzystwa Językoznawczego" (Wrocław), 1962, z. 21, p. 147—159, su lent.— Lenkų k.— **Buch T.** Zum Konsonantismus des Ch. Donelaitis.—„Baltistica", 1968, t. 4, sąs. 1, p. 117—120.— Vok. k.— **Eckert R.** Bedeutung und Gebrauch von litauisch vasara bei Kristijonas Donelaitis.—„Wissenschaftliche Zeitschrift der Karl-Marx-Universität zu Leipzig. Gesellschafts- und Sprachwissenschaftliche Reihe", 1965, H. 1, p. 95—101.— Vok. k.— Taip pat atsk. atsp.— **Judelewiczius D.** Satyra Donelajtisa.—„Czerwony Sztandar", 1955, 15 marca.— Lenkų k.— **Mielcke Ch.** Kurze Anleitung zur littauischen Poesie.— Kn.: Mielcke Ch. Anfangs-Gründe einer Littauischen Sprach-Lehre. Königsberg, 1800, p. 193—195.— Vok. k.— **Safarewicz J.** Uwagi o wykrzyknikach w utworach Donelaitisa.—„Acta Baltico-Slavica" (Białystok), 1966, t. 3, p. 171—176.— Lenkų k.

APIE ATSKIRUS LEIDIMUS IR VERTIMUS

L. Rėzos leid. ir vert. (1818). **Būtėnas J.** Liudvikas Rėza — pirmasis Donelaičio raštų leidėjas. 135 m. nuo pirmojo Donelaičio „Metų" leidimo.—„Tarybinė mokykla", 1953, Nr. 8, p. 43—46.— **Eretas J.** Rėzos santykiai su Goethe. [Su J. A. Pencelio rec. tekstu].—„Athenaeum", 1938, t. 9, sąs. 2, p. 17—24.— **Jovaišas A.** Garbės kelio pradžia.—„Tiesa", 1963, gruodžio 13.— **Jovaišas A.** Lietuvių literatūrinių ryšių raida XIX a. pradžioje.—„Literatūra ir kalba", 1969, t. 10, p. 334—353, su iliustr.— Santr. rusų k.— **Sprindis A.** Surastas nežinomas L. Rėzos atsišaukimas.—„Literatūra ir menas", 1951, rugpjūčio 5.— „Das Jahr in vier Gesängen..." Königsberg.—„Göttingische Gelehrte Anzeigen", 1819, Nr. 56/57, p. 563—565.— Vok. k.—„Das Jahr in vier Gesängen..."—„Leipziger Literaturzeitung", 1820, Nr. 251, sklt. 2001—2005.— Vok. k.— **Gedichte.**—„Literarisches Wochenblatt" (Weimar), 1818, Bd. 2, Nr. 50, p. 397.— Vok. k.— **Linde S. B.** Zdanie Sprawy o dwóch dziełach X. Rhesy z Królewca...—„Roczniki Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk", 1820, t. 13, p. 120—131.— Lenkų k.— **Penzel J. A.**—„Jenaische Allgemeine Literaturzeitung", 1818, Nr. 152, sklt. 297—304.— Parašas: P. I. P.— Vok. k.— **Rhesa L. J.** An die Freunde der littauischen Literatur. [Atsišaukimas apie „Metų" išleid.]. Königsberg, 1817. 1 lap.— Vok. k.

A. Šleicherio leid. (1865). **Вторичный** голосъ изъ Литвы по поводу изд. Академиею наук по немецки литовскаго поэта Доналейтиса.—«Русский инвалид», 1866, № 7/8.— **Голосъ** изъ Литвы о новом издании литовскаго поэта Доналейтис, сделаном Русской академией наук.—«Русский инвалид», 1865, № 269.— **Об издании** Академии наук литовского поэта Доналейтиса.—«Журнал М-ва народного просвещения», 1866, № 129, с. 61—63.—„**August Schleicher,** Christian Donaleitis litauische Dichtungen..."—„Beiträge zur vergleichende Sprachforschung", 1868, Bd. 5, p. 127—128.— Vok. k.— **Nesselmann G. H. F.** Christian Donalitius litauische Dichtungen.—„Altpreussische Monatsschrift", 1866, Bd. 3, p. 454—458.— Vok. k.— **Nesselmann G. H. F.** Noch einmal Donalitius-Schleicher.—„Altpreussische Monatsschrift", 1867, Bd. 4, p. 65—79.— **Schleicher A.** Zu meiner Ausgabe des Donaleitis.—„Bulletin de l'Académie Impériale des Sciences de Saint-Petersbourg", 1867, Vol. 11, p. 293—299.— Vok. k.

G. H. F. Neselmano leid. ir vert. (1869). **Gineitis L.** Dvi G. Neselmano „Metų" leidimo recenzijos.—„Literatūra ir kalba", 1969, t. 10, p. 366—376.— Santr. rusų k.— **Donalitius,** the Lithuanian Poet.—"The Saturday Rewiew of Politics, Literature, Science and Art", 1869, Vol. 28, Nr. 733, p. 642—643.— Anglų k.— **Ein** Littauischer Dichter des vorigen Jahrhunderts.—„Magazin für Literatur des Auslandes", 1870, Nr. 41, p. 576—577.— Vok. k.— **Jacoby R. C.**—„Altpreussische Monatsschrift", 1870, Bd. 7, p. 48—49.— Aut. nenurodytas.— Vok. k.— **Litauische** Dichtungen von Christian Donalitius...—„Blätter für literarische Unterhaltung" (Leipzig), 1871, Bd. 1, Nr. 20, p. 318.— Vok. k.— **Nesselmann G. H. F.** Zur Orientierung.—„Altpreussische Monatsschrift", 1874, Bd. 11, p. 608.— **Vok. k.**

L. Pasargės vert. (1894). **Karłowicz J.**—„Westermanns Monatshefte" (Braunschweig), 1896, Bd. 79, p. 261—262.— Aut. nenurodytas.— Vok. k.— **Poppenberg** F. Ein Litauischer Bauernspiegel.—„Die Gegenwart", 1894, Bd. 46, p. 184—185.— Vok. k.

A. Burbos ir A. Miluko leid. (1897). **Kristijono Donelaiczio** rasztai.— „Lietuva" (Čikaga), 1897, gegužės 22, Nr. 21.— **Вольтер Э.** Новые материалы для изучения поэзии и жизни литовского национального поэта К. Донелайтиса.—«Журнал М-ва Народного просвещения», 1897, ч. 313, с. 167—170. K. Petkevičiaus vert. **Duonelaitis** lenkiškai.—„Literatūros naujienos", 1934, balandžio 15.— **Kossu-Aleksandravičius J.** Naujas Duonelaičio „Metų" vertimas Lenkuose.—„Šviesos keliai", 1934, Nr. 7, p. 443—446.

D. Brodskio vertimo leid. **Brodskis D.** Kaip aš verčiau Donelaičio „Metus".—„Literatūra ir menas", 1963, lapkričio 2.— **Brodskis D.** Mano susitikimas su K. Donelaičiu.—„Pergalė", 1964, Nr. 1, p. 16—20.— **Brodskis D.** Verčiant „Metų" poemą.—„Literatūra ir menas", 1955, vasario 19.— **Cvirka P.** Kristijono Donelaičio „Metų" pirmasis rusiškas vertimas.— Raštai. T. 8. V., 1959, p. 197—203.— **Korsakas K.** K. Donelaitis rusiškai.— Kn.: Korsakas K. Literatūrų draugystė. V., 1962, p. 589—607, su iliustr.— **Korsakienė H.** Donelaitis rusų kalba.—„Tiesa", 1944, spalio 8.— Parašas: H. K-nė.— **Venclova A.** Keli žodžiai apie K. Donelaitį. Vertimo į rusų k. pasirodymo proga.— Kn.: Venclova A. Laikas ir rašytojai. V., 1958, p. 173—178.— **Бродский Д.** Вдохновенный художник.—«Сов. Литва», 1947, 23 марта.— **Бродский Д.** Как я переводил Донелайтиса...—«Сов. Литва», 1963, 15 октября.— **Бродский Д.** Моя встреча с К. Донелайтисом.—«Сов. Литва», 1964, кн. 10, с. 15—18, с портр.— **Венцлова А.** Замечательная поэма.—«Сов. Литва», 1947, 23 марта, с ил.— **Зенкевич М.** Гордость литовской литературы.— «Известия», 1947, 3 июня.— **Кирпотин В.** «Времена года» Донелайтиса.— «Октябрь», 1947, № 5, с. 181—184.— **Корсакас К.** Донелайтис с нами.— «Сов. Литва», 1947, 23 марта, с ил.— **Левин Э., Эфрос Э.** На языке Пушкина.—«Сов. Литва», 1964, 4 января, с портр.— **Мар С.** О переводах литовских поэтов.—«Сов. Литва», 1945, 25 октября.— **Цвирка П.** Замечательное событие в культурной жизни.—«Сов. Литва», 1947, 5 марта.— **Шенгели Г.** Донелайтис и его поэма.—«Дружба народов», 1947, кн. 16, с. 234—237.— **Шервинский С.** «Времена года».—«Литературная газета», 1947, 5 апреля.

H. Jechovos vert. **Jechova H.** Daug pasakantis kūrinys.—„Pergalė", 1964, Nr. 1, p. 45—46.— **Papečkys K.** „Metai" čekiškai. [Su H. Jechovos laiško tekstu].—„Kauno tiesa", 1964, vasario 14.— **Svět** Sovětů. Praha, 1960, p. 46.— Čekų k.— **Trost P.** Donelaitis — klasik litevské literatury.—„Praha—Moskva", 1960, č. 9, p. 570.— Čekų k.

A. Zaryckio vert. **Zaryckis A.** Donelaitis prabilo baltarusiškai.—„Literatūra ir menas", 1963, gruodžio 7.— **Zaryckis A.** Vertimas man teikė labai daug džiaugsmo.—„Pergalė", 1964, Nr. 1, p. 33—34, su portr.— **Зарыцкий А.** Кристионас Донелайтис заговорил по-белорусски.—«Дружба народов», 1964, № 1, с. 246—247.— **Семяжон Я.** Верны каляндар.—«Полымя», 1961, № 11, с. 181—184.— Baltar. k.— **Ціханчук М.** Гімн чалавеку-працаўніку.—«Літаратура і мастацтва», 1962, 5 студзеня.— Baltar. k.

P. Kalvos vert. **Bertulis R. K.** Donelaičio metai — latvių kalba.—„Tiesa", 1963, kovo 20.— **Kalva P.** Dvidešimt penkeri metai su K. Donelaičiu.—„Pergalė", 1964, Nr. 1, p. 27—29, su portr.— **Kalva P.** Jubiliejaus dienų pastabos.—„Literatūra ir menas", 1963, gruodžio 26.— **Sukovskis A.** Kristijona Donelaiša „Gadalaiki".—„Jaunās Grāmatas", 1963, Nr. 2, p. 20—23, su iliustr.— Latvių k.

H. Budenzigo vert. **Budenzigas H.** Kaip atsirado naujas K. Donelaičio „Metų" vertimas.—„Pergalė", 1967, Nr. 7, p. 121—124.— **Budenzigas H.** Mano kelias į Donelaičio „Metus".—„Tiesa", 1967, rugsėjo 20, su iliustr.— **Doveika K.** „Metai" dar kartą vokiškai.—„Literatūra ir menas", 1967, sausio 14, su iliustr.— **Gineitis L.** Iš europinės perspektyvos.—„Pergalė", 1967, Nr. 3, p. 116—121.— **Lebedys J.** Naujas K. Donelaičio „Metų" vertimas į vokiečių kalbą.— Kn.: Lebedys J. Lituanistikos baruose. T. 2. V., 1972, p. 48—61.— **Petronis J.** K. Donelaitis žengia per pasaulį.—„Gimtasis kraštas", 1967, vasario 9.— **Ročka M.** K. Donelaičio lietuviški hegzametrai ketvirtame vokiškame vertime.—„Literatūra ir kalba", 1969, t. 10, p. 467—472.— Santr. rusų k.— **Stepanauskas L.** Donelaitis vokiškai.—„Tiesa", 1966, gegužės 8.— **Stepanauskas L.** VDR baltistai: „Nuoširdžiai sveikiname Donelaitį".—„Literatūra ir menas", 1971, liepos 24.— **Stepanauskas L.** VDR knygų naujiena — Donelaitis.— „Tiesa", 1971, balandžio 25, su iliustr.— **Vanagas V.** „Metai" ketvirtą kartą vokiškai.—„Bibliotekų darbas", 1967, Nr. 6, p. 13.— **Venclova A.** Graži ir vertinga dovana.—„Mokslas ir gyvenimas", 1967, Nr. 4, p. 5.— **Страукайте Д.** Новый перевод «Времена года» на немецкий язык.—«Вопросы литературы», 1967, № 7, с. 253—254.

Oficialiųjų valdžios raštų vertimų klausimas. **Biržiška V.** Nežinomas 1769 m. Donelaičio spaudinys.— Rink.: Varpai. Šiauliai, 1944, p. 44—69.— **Lebedys J.** Lietuviškos 1769 metų brošiūros autorystės klausimu.— Kn.: Lebedys J. Lituanistikos baruose. T. 1. V., 1972, p. 263—277.— **Prūsijos** valdžios gromatos, pagraudenimai ir apsakymai lietuviams valstiečiams. [Parengė P. Pakarklis]. V., 1960, p. 7, 25, 29, 631.— **Forstreuter K.** Über den Druck von litauischen Mandaten im 18. Jahrhundert.—„Zeitschrift für slavische Philologie" (Leipzig), 1950, Bd. 20, p. 20, p. 397.— Vok. k.

Rankraščiai (1955). **Korsakas K.** Dar kartą dėl K. Donelaičio rankraščių.—„Literatūra ir kalba", 1961, t. 5, p. 573—591.— **Korsakas K.** Prierašas prie [J. Lebedžio] recenzijos.—„Literatūra ir kalba", 1957, t. 2, p. 419—

421.— **Lebedys J.** Donelaičio autografų leidinys.— Kn.: Lebedys J. Lituanistikos baruose. T. 2. V., 1972, p. 35—43.— **Masiliūnas K.** Kristijono Donelaičio rankraščiai.—„Pergalė", 1956, Nr. 8, p. 121.— **Riškus J.** Donelaičio rankraščių rinkinys.—„Tarybinis mokytojas", 1956, kovo 8.— **Šešelgis A.** Įžymus lietuvių literatūros paminklas.—„Tiesa", 1956, balandžio 6.

Apie kitus leidimus ir vertimus. **Churginas A.** Donelaitis angliškai. [N. Rastenio vert. Čikaga, 1967].—„Tiesa", 1967, gruodžio 16.— **Kabelka J., Lebedys J.** Keletas pastabų tekstologijos klausimais. [„Metai", 1956].— Kn.: Lebedys J. Lituanistikos baruose. T. 1. V., 1972, p. 334—338.— **Mykolaitis-Putinas V.** Naujas Kristijono Donelaičio raštų leidimas. [„Raštai", 1950].—„Pergalė", 1951, Nr. 2, p. 115—118.— **Skliutauskas J.** [Vert. į gruzinų k.].— Kn.: Skliutauskas J. Riteris iš Sakartvelo. V., 1972, p. 200—202.— **Vengris A.** [1945 leid.].—„Pergalė", 1945, Nr. 6, p. 176—182.— **Žukas V.** Tai reikia patikslinti. [J. Šlapelio leid. 1909/14].—„Literatūra ir menas", 1963, gruodžio 14.

Kostas DOVEIKA (g. 1912)

Literatūrologas, kritikas.

Gimė 1912.XI.18 Minčaičių k. (Joniškio r.). 1933 baigęs Telšių gimnaziją, Kauno universitete studijavo lietuvių literatūrą. Nuo 1940 mokytojavo Šilalės gimnazijoje. 1946 baigė Vilniaus universitetą. 1946—53 LTSR MA Lietuvių kalbos ir literatūros instituto mokslinis sekretorius, nuo 1953 Ikitarybinės lietuvių literatūros sektoriaus vadovas.

Spaudoje reiškiasi nuo 1947. Filologijos kandidatas (1955, „Lietuvių literatūra Didžiojo Tėvynės karo metu"). Išspausdino darbų apie lietuvių rašytojus, rusų ir lenkų rašytojų ryšius su Lietuva. Vienas „Tarybinės lietuvių literatūros istorijos apybraižos" (1956) ir „Lietuvių literatūros istorijos" (4 t., 1957—68) autorių. 1969 LTSR respublikinė premija už „Lietuvių literatūros istoriją" (kartu su kitais autoriais).

I
LITERATŪROS MOKSLO DARBAI

KNYGOS

□ **Lietuvių tarybinė literatūra Didžiojo Tėvynės karo metu.** [Kand. disert. autoref.]. V., 1955. 15 p. (Vilniaus valst. V. Kapsuko un-tas).

□ Tarybinės lietuvių literatūros istorijos apybraiža. V., Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1956. 242 p.

Skyriai: **Didžiojo Tėvynės karo laikotarpio literatūra.** (1941—1945). P. 59—88.— **Liudas Gira.** P. 103—113.

☐ Lietuvių literatūros istorija. T. 3—4. V., 1961—1968.

T. 3. D. 1. Kapitalizmo epocha. (1917—1940). Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1961. 647 p. su iliustr.

Skyrius: **Liudas Gira. P. 373—413.**

T. 3. D. 2. Kapitalizmo epocha. (1917—1940). „Mintis", 1965. 719 p. su iliustr.

Skyrius: **Jonas Marcinkevičius.** P. 468—492.

T. 4. Tarybinis laikotarpis (1940—1967). „Mintis", 1968. 927 p. su iliustr.

Skyriai: **Lietuvių literatūra Didžiojo Tėvynės karo metais.** P. 79—123.— **Liudas Gira.** P. 154—173.

☐ **Kristijonas Donelaitis.** V., Valst. grož. lit. l-kla, 1963. 114 p.

☐ **Lietuvių rašytojai Didžiajame Tėvynės kare.** V., „Vaga", 1967. 332 p. su iliustr. (LTSR MA Lietuvių k. ir lit. in-tas).— Dalis teksto rusų k.— Bibliogr. išnašose.

STRAIPSNIAI

☐ **Prielinksnių vartojimas Mažvydo Katekizme.**— Kn.: Senoji lietuviška knyga. K., 1947, p. 257—283.— Bibliogr.: 5 pavad.

☐ **Svarbiausieji Didžiojo Tėvynės karo metų lietuvių tarybinės literatūros bruožai.**—„Tarybinė mokykla", 1950, Nr. 11, p. 10—21.

Pranešimas Lietuvių kalbos ir literatūros in-to mokslinėje konferencijoje.

☐ **Poetas iš liaudies gelmių.** S. Zajančkausko 40-ąsias gimimo metines minint.—„Pergalė", 1951, Nr. 11, p. 121—127.

☐ **Lietuvių liaudies dainius.** (A. Strazdo mirties 120-ųjų metinių proga).— „Tarybinė mokykla", 1953, Nr. 4, p. 7—12.

☐ **Plačiau vystyti memuarinės literatūros žanrą.**—„Literatūra ir menas", 1953, balandžio 12.

☐ **Kai kurie K. Donelaičio gyvenimo ir asmenybės bruožai.**— Rink.: Lietuvių literatūra. D. 1. K., 1954, p. 40—48.

☐ **Daugiau dėmesio kritikos žanrui.**—„Literatūra ir menas", 1954, lapkričio 20.

☐ **Salomėja Nėris.** (1904—1945).— Kn.: Nėris S. [Poezija]. 3-iasis papild. leid. K., 1958, p. 3—9.

☐ **Dar kartą tekstologiniu klausimu.**—„Literatūra ir menas", 1958, rugsėjo 6.

☐ **Poetinės tradicijos ir naujovių ieškojimas.** (Minint 75-ąsias L. Giros gimimo metines).—„Literatūra ir menas", 1959, rugpjūčio 29.

☐ **Dėl kai kurių Kajetono Aleknavičiaus biografinių duomenų.**—„Literatūra ir kalba", 1961, t. 5, p. 616—617.

☐ **Julijaus Slovackio ryšiai su Lietuva.**—„Literatūra ir kalba", 1961, t. 5, p. 378—394, su iliustr.

☐ **L. Gira — literatūros kritikas.**— Kn.: Gira L. Raštai. T. 4. V., 1962, p. 5—28.

☐ **J. Kraševskio ryšiai su Lietuva ir lietuvių literatūra.**—„Literatūra ir kalba", 1962, t. 6, p. 266—301, su iliustr.

☐ **J. Kraševskis ir Lietuva.**—„Pergalė", 1962, Nr. 7, p. 136—144.

☐ **L. Gira — literatūros tyrinėtojas, teatro ir dailės kritikas, publicistas.**— Kn.: Gira L. Raštai. T. 5. V., 1963, p. 5—26.

☐ **Ilgametės poetinės kūrybos balansas.**—„Pergalė", 1963, Nr. 1, p. 162—165. Apie P. Vaičiūno kn. „Paukščių taku".

☐ **Paskutiniajame gyvenimo etape.** (80-osioms L. Giros gimimo metinėms).— „Pergalė", 1964, Nr. 9, p. 133—140.

☐ **K. Donelaitis jo asmeninių užrašų ir įvairių oficialių raštų bei dokumentų šviesoje.**—„Literatūra ir kalba", 1965, t. 7, p. 339—354.— Santr. rusų k.

☐ **Tarybų Lietuvos gimimo tema literatūroje.**—„Pergalė", 1965, Nr. 7, p. 136—146.

☐ **Ištakos, kurios visada gyvos.**—„Literatūra ir menas", 1965, lapkričio 27. Apie B. Pranskaus-Žalionio monografiją „Proletarinė lietuvių literatūra".

☐ **G. Petkevičaitės-Bitės dienoraštis.**— Kn.: Petkevičaitė-Bitė G. [Raštai.] Kn. 2. Karo meto dienoraštis. K., 1966, p. 807—818.

☐ **Lituanistinio židinio jubiliejus.**—„Literatūra ir menas", 1966, gegužės 14. LTSR MA Lietuvių kalbos ir literatūros in-to įsteigimo 25-osioms metinėms.

☐ **„Metai" dar kartą vokiškai.**—„Literatūra ir menas", 1967, sausio 14.

☐ **Gabrielės Petkevičaitės-Bitės kritikos raštai.**— Kn.: Petkevičaitė-Bitė G. [Raštai]. Kn. 5. Literatūros istorija. Pasaulinės literatūros istorijos vadovėlis. Kritika. Folkloras. V., 1968, p. 5—24.

☐ **Atgimęs Vydūnas.**—„Pergalė", 1968, Nr. 10, p. 162—165. Apie Vydūno dramas: „Amžina ugnis", „Prabočių šešėliai" ir „Pasaulio gaisras".

☐ **Monografija apie baltarusių ir lenkų literatūrinius ryšius.**—„Literatūra ir kalba", 1969, t. 10, p. 445—457.— Santr. rusų k. Apie A. Maldžio kn. „Kūrybinė draugystė".

☐ **Jonas Šimkus — literatūrinis kritikas.**— Kn.: Šimkus J. Realizmo kryptimi. V., 1970, p. 5—26.

☐ **Archyviniai J. Šimkaus literatūrinio palikimo šaltiniai.**— Kn.: Šimkus J. Apie žmones, įvykius ir save. V., 1971, p. 5—14.

☐ **Lietuvių literatūros kritika 1883—1904 m.**— Kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 103—144, su portr.— Bibliogr. išnašose.

☐ **Draugystės dirvoje brandinta.**—„Literatūra ir menas", 1973, gegužės 5. Apie tarybinę lietuvių literatūrą.

☐ **Romantizmo problemos** [lietuvių literatūroje].—„Literatūra ir menas", 1973, rugpjūčio 4.

RUSŲ KALBA

☐ **Кристионас Донелайтис.** В., Гослитиздат, 1963. 124 с.

☐ **Людас Гира.**— В кн.: Гира Л. Здравствуй, вихрь! Л., 1960, с. 3—8.

☐ Народы европейской части СССР. Т. 2. М., «Наука», 1964. 918 с. с ил. и карт.

Отд. **Литовцы.** С. 9—108, с ил.
□ История советской многонациональной литературы. Т. 3. М., «Наука», 1970. 631 с.
□ Отд. **Литовская литература.** С. 267—282.

KITŲ TSRS TAUTŲ IR UŽSIENIO KALBOMIS

□ **Сувязі Янкі Купалы з Літвою і літоўскімі пісьменнікамі.** [Jankos Kupalos ryšiai su Lietuva ir lietuvių rašytojais].— Rink.: Любімы паэт беларусскаго народа. Мінск, 1960, p. 199—204.— **Baltar. k.**
□ **Leedu kirjanduse klassik K. Donelaitis.** [Lietuvių literatūros klasikas K. Donelaitis].—„Rahva Hääl", 18 veebruar.— Estų k.
□ **Юліуш Словацкий і литовска література.** [J. Slovackis ir lietuvių literatūra].— Kn.: Міжсловянскі літературні взасмини. T. 2. Київ, 1961, p. 61—67.— Ukr. k.
□ **O stronach ojczystych Juliusza Slowackiego.** [Apie J. Slovackio gimtinę].—„Czerwony Sztandar", 1959, 22 listopada.— Lenkų k.
□ **Przyjaźń J. I. Kraszewskiego z Litwinami.**— [J. I. Kraševskio draugystė su lietuviais].—„Czerwony Sztandar", 1962, 28 lipca.— **Lenkų k.**

II

LITERATŪRA

Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 421, su portr.— **Galinis V.** Kostui Doveikai — 60.—„Literatūra ir menas", 1972, lapkričio 18.— **Lankutis J.** Kostui Doveikai — šešiasdešimt.—„Pergalė", 1972, Nr. 11, p. 178—179.

* * *

„Lietuvių rašytojai Didžiajame tėvynės kare". **Ambrasas K.** Rūsčiomis ir lemtingomis dienomis.—„Tiesa", 1967, gruodžio 9.— **Bernotėnas V.** Jų žodis skatino pergalei.—„Bibliotekų darbas", 1968, Nr. 2, p. 23.— **Būtėnas J.** Rašytojai ir Tėvynės karas.—„Pergalė", 1968, Nr. 2, p. 164—166.— **Lisenkaitė L.** Vertingas leidinys.—„Literatūra", 1969, t. 11, sąs. 1, p. 137—144.— **Reimeris V.** Karių gretoje.—„Literatūra ir menas", 1958, vasario 17.— **Skliutauskas J.** Drauge su kovojančia liaudimi.—„Komunistas", 1967, Nr. 12, p. 70—74.— **Склюгаускас И.** Вместе с борющимся народом.—«Коммунист» (В.), 1967, № 12, с. 61—64.

Jonas DOVYDAITIS (g. 1914)

Prozininkas. LTSR nusipelnęs kultūros veikėjas (1964).
Gimė 1914.VII.12 Vilniuje universiteto profesorius, žurnalisto šeimoje. 1925—29 mokėsi gimnazijoje Kaune, 1929—34 Aukštesniojoje technikos mokykloje, 1934—37 Karo aviacijos mokykloje. 1938 baigė Kau-

no Aukštesniąją technikos mokyklą, dirbo Lietuvos aeroklube, redagavo žurn. „Lietuvos sparnai". 1940—41 LTSR aeroklubo generalinis sekretorius. Pokario metais „Tiesos" ir kitų laikr. korespondentas. 1944—47 laikr. „Tiesa", 1949—50 žurn. „Švyturys" redakcijų darbuotojas. 1968—70 redagavo žurn. „Sparnai". Vėliau atsidėjo literatūriniam darbui. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1946. 1954—59 ir 1965—70 Rašytojų s-gos valdybos narys.

Kūrinius pradėjo spausdinti 1925. Tarybiniais metais išleido apybraižų, apsakymų, apysakų, romanų, apsakymų vaikams, pjesių meno saviveiklai; parašė scenarijų meniniam kino filmui „Tiltas" (1955, pastatytas 1956). P. Ziberto literatūros premija (1972) už kūrinius darbininkų tematika.

Bendradarbiavo „Saulutėje", „Karyje", „Kūno kultūroje ir sveikatoje", „Karde", „Trimite" ir kt.

Pasirašinėjo: *A. Arimantas, A. Kalnėnas, A. Skirgaila, Arimantas, D., Donatas, Dov., Dovydaičių Jonukas, Feda, J.D., J.Do., J. Erdvilas, J. Keleivis, M. Ragažius, M. Vėtra, Makas, Mikas Vėtra, Penketas, SKA, S. K. Arvydas, S. N. Elma, Salvator, St. Miliūnas, Vengris, Vil., Žv.*

I

GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

☐ **Geležinis trejetas.** 4 v. drama. [Įv. str. „Veikalo idėja ir esminiai nurodymai vaidinimo rengėjams", p. 5—12, B. Dauguviečio. Dekoracijų eskizus piešė S. Žukas]. K., 1938. 151 p. su iliustr.

☐ **Apsakymai.** K., Valst. grož. lit. l-kla, 1947. 157 p.

Turinys: Kartuvės.— Martynas.— Mergaitė.— Generolas.— Ragana.— Nuodėmė.— Pavasaris.— Atvaizdas.— Žvakė.— Geležinis žirgas.— Pražūties miestas.— Kreiva šaka.

☐ **Draugai iki mirties.** [Apsakymai ir apybraižos]. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1947. 96 p.

Turinys: Vėliava.— Kryžkelė.— Motina.— Gyvenimas nelaukia.— Draugai iki mirties.

☐ **Nebeužtvenksi upės bėgimo.** [2 pav. pjesė]. V., 1948. 16 lap. (Resp. liaud. kūrybos namai).— Prieš antr. aut.: A. Skirgaila.— Išsp. daugin. prietaisu.

☐ **Po audros.** Romanas. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1948. 311 p.

Pirmoji publ.: „Pergalė", 1947, Nr. 5—8.

☐ **Voratinkliai plyšta.** 3 pav. vaidinimas. V., LTSR Liaud. kūrybos namai, 1948. 24 p.

Pirmoji publ. rink.: Saviveiklos teatras. K., 1948, p. 67—92.—„Komjaunimo tiesa", 1948, balandžio 4, 7.

☐ **Prie žaizdro.** [Apsakymai]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1949. 114 p. (Masinė b-ka).

Turinys: Lenino įsakymas.— Naktinis sargas.— Garbės lenta.— Prie žaizdro.— Tiltas.— Silpnas žmogus.— Neapykanta.

☐ **Garbės lenta.** [1 v. pjesė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1951. 34 p. [Pjesės saviveiklai].

Pirmoji publ.: „Pergalė", 1951, Nr. 3.

☐ **Dideli įvykiai Naujamiestyje.** [Romanas. Iliustr. A. Steponavičius]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1953. 725 p. su iliustr.

Taip pat 1956 leid.

Ištr. rink.: Tarybinė lietuvių proza. V., 1950, p. 364—374.—„Pergalė", 1950, Nr. 6; 1953, Nr. 7.

☐ **Neramus žmogus.** Apsakymai ir apybraižos. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1953. 251 p.

Turinys: Gražus rytas.— Dvikova.— Neramus žmogus.— Drąsus šuolis.— Užtvanka.— Viščiukai.— Volga—Donas.— *Trumpi apsakymai:* Septynios valandos; Smėlio sauja; Sena profesija.— Panaktinis.— Pasakojimas apie tekintoją. *Apybraiža.*— Ugniavietė.— Griežta gydytoja.— Įkvėpimas. *Apybraiža.*

☐ **Pavojingi keliai.** [Apsakymai]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1956. 327 p. su iliustr.

Turinys: Akmenskaldžiai. *Iš kelionės užrašų.*— Minų laukas.— Vieną popietę.— Lėktuvas.— Geras berniukas.— Trys nepažįstami.— Pavojingi keliai.— Medžioklėje.— Smarkus ginčas.— Vasaros klaida.— Sprendimas.— Tiltas. *Lit. scenarijus.* [Pirmoji publ.: „Pergalė", 1955, Nr. 8—9].

☐ **Stikliniai balandžiai.** Apysaka. [Iliustr. Z. Vasilenkaitė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1960. 225 p. su iliustr.

Ištr.: „Komjaunimo tiesa", 1959, rugsėjo 20, 23—27; spalio 2—9, 11—16, 18, 23, 25, 27, 31; lapkričio 3—4, 11—13.

☐ **Vieną vasaros naktį...** Apsakymai. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1961. 411 p.

Turinys: Slaptasis paštas.— Durklas.— Kelionė į Gyvačių pelkę.— Vieną vasaros naktį.— Pylimas ir mergaitė.— Kalinio drabužis.— Dvikova.— Kilometrinis stulpas 147.— Džiazo vargonai.— Meilė.— Žalioji eglelė.— Gili žaizda.— Vestuvių dovana.— Svajonės.— Septyniakojis žirgas.— Molinis puodas.

☐ **Gūdžioje girioje.** Apsakymai. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1963. 296 p.

Turinys: Likimo siūlas.— Kerštas.— Po laiminga žvaigžde.— Įniršis.— Vidurnaktis.— Paslaptis.— Nerami jūra.— Painiavų diena.— Šmėkla.— Išsiskyrimas.— Ožkų karalius.— Vėjo pamušalas.— Prie pašto namelio.— Vaivorykštės brolis.— Briedžio ragai.— Tarp dangaus ir žemės.— Gūdžioje girioje.

☐ **Žydrieji ežerai.** Romanas. V., „Vaga", 1964. 475 p.

Pirmoji publ.: „Pergalė", 1963, Nr. 6—8.
Ištr.: „Literatūra ir menas", 1963, sausio 12.

☐ **Skaudi šviesa.** Romanas. Iliustr. R. Ulbikaitė. V., „Vaga", 1966. 310 p. su iliustr.

☐ **Velnio slenksčiai.** Apysaka. V., „Vaga", 1966. 214 p.

Pirmoji publ.: „Komjaunimo tiesa", 1966, vasario 18, 20—25; kovo 1—2, 5, 11—18, 20—23, 26—29.

☐ **Aerodromo apysakos.** V., „Vaga", 1967. 357 p.

Turinys: Mano sparnai.— Padangių broliai.— Juodi debesys.

☐ **Pilies skersgatvis.— Kietas riešutas.** [Apysakos]. V., „Vaga", 1968. 366 p.

Pirmoji publ.: Pilies skersgatvis.—„Pergalė", 1968, Nr. 4.

☐ **Nakties vartai.** Nuotykių apsakymai. V., „Vaga", 1968. 254 p.

Turinys: Nakties vartai.— Pavojingi išdykėliai.— Voveraitės lizdas.— Laiškas iš Australijos.— Gyvačių upė.

☐ **Dvylika vėjų.** Apsakymai ir apybraižos. V., „Vaga", 1970. 251 p.

Turinys: Nuotykis ant stogo.— Tiltas kaip žuvėdros sparnas.— Maratono bėgikas.— Dievo užmiršta moteris.— Varinis žiedas.— Pobūvis.— Dvylika vėjų.— Karštas kraujas.— Šalta naktis.— Vidurnaktį mažoje stotelėje.— *Mezgėjų nuosprendis.*— *Laukinės antys ir Hamletas.*— Milžinų slėnys.— Keleivis be bilieto.— Speigo paukštis.— Jūros šauksmas.— Pavogti gandrai.— Kodėl kaista ausys...— Keršto sala.— Indėnų vasara.— Vagystė muziejuje. [*Dokum. apysaka.* Pirmoji publ.: „Komjaunimo tiesa", 1970, birželio 16—18, 21—23, 28; liepos 1—2, 5—15, antr.: „Nelaimė muziejuje"].

☐ **Keistos vestuvės.** [Apysaka]. V., „Vaga", 1972. 448 p.

Pirmoji publ.: D. 1.—„Pergalė", 1966, Nr. 9, antr.: „Laukinis paukštis".
Išt r.: „Literatūra ir menas", 1966, *gegužės 7*; 1971, *birželio 19*, su *portr.*—„Vakarinės naujienos", 1966, gruodžio 24.

☐ **Pavojų ieškotojai.** Romanas. V., „Vaga", 1973. 386 p.

Išt r.: „Kalba Vilnius", 1972, Nr. 52; 1973, Nr. 1.

VAIKAMS

☐ **Sparnuoti vyrukai.** [Apysaka. Iliustr. P. Navalinskas]. V., „Vaga", 1964. 242 p. su iliustr.

Pirmoji publ.: „Komjaunimo tiesa", 1964, liepos 5—11, 14—24, 28, 31; rugpjūčio 1, 4—5, 8, 12, 15.

☐ **Laiškas po vandeniu.** Apsakymai. [Iliustr. N. Kryževičiūtė-Jurgelionienė]. V., „Vaga", 1973. 144 p. su iliustr.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **Benamis.** [Apsakymas].—„Jaunimo gretos", 1945, Nr. 10/11, p. 18—19, 23.
☐ **Paskutinis priešas.** [Apsakymas].—„Valstiečių laikraštis", 1945, gruodžio 3—18.
☐ **Kraujas.** [Novelė].—„Pergalė", 1946, Nr. 1, p. 14—21.
☐ **Sprendimas.** [Apsakymas].—„Tarybų Lietuva", 1946, kovo 5—7, 9, su iliustr.
☐ **Aitvarų pelkė.** [Apsakymas].—„Valstiečių laikraštis", 1946, balandžio 20, 26; gegužės 1, 9, 16.
☐ **Sugrįžimas.** [Apsakymas].—„Tiesa", 1946, birželio 16—19.
☐ **Ranka rankon.** [Apsakymas].—„Komjaunimo tiesa", 1947, birželio 22—29; liepos 2.
☐ **Rūsčios dienos.** [Romanas]. D. 1.—„Pergalė", 1950, Nr. 1, p. 3—34; Nr. 2, p. 41—72; Nr. 3, p. 14—54.
☐ **Bičiuliai.** [Apsakymas].—„Pergalė", 1950, Nr. 11, p. 3—29.

☐ **Nuostabus rytas.** [Romanas].—„Pergalė", 1952, Nr. 7, p. 3—26; Nr. 8, p. 7—40; Nr. 9, p. 43—64; Nr. 10, p. 65—98.

Išt r. rink.: Brangioji tėvynė. V., 1952, p. 162—173.

☐ **Tylos... direktorius posėdžiauja!** [Apsakymas].—„Pergalė", 1953, Nr. 9, p. 30—43.

☐ **Degtukų dėžutė.** Apsakymas.—„Švyturys", 1955, Nr. 23, p. 12—13, su iliustr.

☐ **Pasmerktieji.** Dokum. apysaka. [Su red. prierašu].—„Kauno tiesa", 1958, birželio 8 — liepos 2, 5—12, 16—19, 22—31; rugpjūčio 1—9.

Išt r.: „Literatūra ir menas", 1958, sausio 4, 11.—„Švyturys", 1958, Nr. 2.

☐ **Malonios atostogos.** [Apsakymas].—„Literatūros ir meno metraštis", 1959, p. 251—260.

☐ **Lakštingalų maudyklė.** Apsakymas.—„Švyturys", 1960, Nr. 17, p. 6—8, su iliustr.

☐ **Nuotykis vasaros naktį.** Apsakymas.—„Jaunimo gretos", 1960, Nr. 4, p. 8—10, su iliustr.

☐ **Apgulta tvirtovė.** Apsakymas.—„Jaunimo gretos", 1961, Nr. 4, p. 11—13, su iliustr.

☐ **Mirties sužadėtinė.** Apsakymas.—„Tarybinis mokytojas", 1961, liepos 23 — rugpjūčio 3.

☐ **Raganos pyragas.** Apsakymas.—„Švyturys", 1962, Nr. 18, p. 5—7, su iliustr.

☐ **Senas antspaudas.** Apsakymas.—„Valstiečių laikraštis", 1962, kovo 25—30.

☐ **Iškilminga diena.** Apsakymas.—„Pergalė", 1963, Nr. 1, p. 76—84, su iliustr.

☐ **Senos sąskaitos.** Apsakymas.—„Literatūra ir menas", 1964, lapkričio 28, su iliustr.

☐ **Atsiminimų tinklas.** Apsakymas.—„Tiesa", 1965, sausio 17.

☐ **Linksma vakarienė.** Apsakymas.—„Tarybinė moteris", 1965, Nr. 1, p. 6—7, 13, su iliustr.

☐ **[Rašomo romano „Žnyplėse" ištr.].**—„Tiesa", 1965, lapkričio 7.—„Vakarinės naujienos", 1965, lapkričio 20.

☐ **Ant pliko kranto.** [Spaudai rengiamos apysakos „Ant skustuvo ašmenų" ištr. Su red. prierašu].—„Valstiečių laikraštis", 1965, lapkričio 14.

☐ **Pietų jūrų šmėkla.** Apsakymas.—„Švyturys", 1967, Nr. 15, p. 17—18, su iliustr.

☐ **Laiškas be parašo.** Apsakymas. [Su aut. prierašu].—„Vakarinės naujienos", 1968, liepos 10, 12—13, 16—18, 20—29, su iliustr.

☐ **Keršto sala.**— Rink.: Lietuvių tarybinė novelė. V., 1969, p. 152—162.

☐ **Du šūviai Čikagoje.** Apsakymas.—„Švyturys", 1970, Nr. 22, p. 16—17, su iliustr.

☐ **Džlovinti obuoliai.** Apsakymas.—„Gimtasis kraštas", 1970, gruodžio 17, 24.

☐ **Jūra praryja lėktuvą.** Apsakymas.—„Jaunimo gretos", 1971, Nr. 2, p. 10—13.

☐ **Po Arizonos dangumi.** Kelionės apsakymas.—„Tiesa", 1971, vasario 7.

☐ **Čikagos briedienа.** Kelionės apsakymas.—„Tiesa", 1971, vasario 26.

☐ **Vidurnakčio mįslė.** Apsakymas.—„Švyturys", 1971, Nr. 5, p. 27—29, su iliustr.

☐ **Brangenybių beieškant.** [Apsakymas].—„Tarybinė moteris", 1971, Nr. 6, p. 12—13, 20, su iliustr.

☐ **Mieste, už okeano.** Kelionės apsakymas.—„Nemunas", 1971, Nr. 7, p. 14—18, su iliustr.

☐ **Kybartų šmėklos.** Kelionės apsakymas.—„Švyturys", 1971, Nr. 16, p. 18—20, su iliustr.

☐ **Siaura kryžkelė.** Apsakymas.—„Tiesa", 1971, rugsėjo 18.

☐ **Žmogus iš Vietnamo.** Kelionės apsakymas.—„Tiesa", 1971, spalio 31.

☐ **Sklypas kalno šlaite. Apsakymas.—„Švyturys", 1971, Nr. 21, p. 20—21, su iliustr.**

☐ **Dvi antys.** Apsakymas.—„Valstiečių laikraštis", 1971, lapkričio 20.

☐ **[Apysakos „Japono ausis" ištr.].**—„Literatūra ir menas", 1972, balandžio 29, su portr.—„Šluota", 1973, Nr. 11, p. 4—5.

☐ **Aukštuma.** Apsakymas.—„Tiesa", 1972, gruodžio 24.

☐ **Pavojingas žvėriukas.** [Apsakymas].— Rink.: Emigranto dalia. V., 1973, p. 359—368.

☐ **Tėvukas Pulgis.** Apsakymas.—„Tiesa", 1973, balandžio 7.

☐ **Dalgių sidabras.** Apsakymas.—„Tiesa", 1973, liepos 7.

☐ **Širšių lizdas.** Apsakymas.—„Švyturys", 1973, Nr. 22, p. 20—21, su iliustr.

VAIKAMS

☐ **Juodasis deimantas.** [Apsakymas].—„Saulutė", 1930, Nr. 6, p. 84—87; Nr. 9, p. 137—139; Nr. 10, p. 147—151.

☐ **Stebukladariai.** 2 v. vaizdelis iš kaimo vaikų gyvenimo.—„Lietuvos pionierius", 1947, liepos 12—20, su iliustr.

☐ **Grandininkai.** [Apsakymas].—„Lietuvos pionierius", 1949, kovo 15—22, su iliustr.

☐ **Berniukas iš paupio.** Apsakymas.— Kn.: Rinktinė vaikams. V., 1951, p. 87—94.

☐ **Mirties dėžutės.** Apsakymas.— Rink.: Būk pirmas. V., 1973, p. 45—54, su iliustr.

PUBLICISTIKA

KNYGOS

☐ **Tarybų Sąjungos Didvyris Vaclovas Bernotėnas.** [Apybraiža]. V., Valst. polit. lit. l-kla, 1945. 37 p. su portr. (Jaunimo b-ka).

☐ **Gausaus derliaus meistras Liudas Griškevičius.** Apybraiža. V., Valst. polit. lit. l-kla, 1948. 43 p. (Valstiečio knygynėlis).

☐ **Socialistinio darbo bruožai.** Apybraižos apie LTSR pramonės žymūnus. V., Valst. polit. lit. l-kla, 1949. 71 p.

☐ **Socialistinio darbo didvyrių žodis.** [Apybraižos]. V., Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1949. 130 p. su portr. (Valstiečio knygynėlis).

☐ **Volga—Donas—Cimlianskaja.** [Apybraižos]. V., Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1954. 192 p. su iliustr. ir žemėl.

☐ **Žygdarbis.** [Apybraižos. Iliustr. E. Žiauberis]. V., Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1956. 120 p. su iliustr.

Turinys: Pasakojimai apie upeivius.—Plienas.— Žygdarbis.— Kochtla-Jarvė.— Sparnai.— Ant Nemuno kranto.

☐ **Anapus Karpatų.** [Iliustr. K. Dockus]. V., Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1956. 76 p. su iliustr.

Kelionės po Rumuniją įspūdžiai.

* * *

☐ **Žmogaus sparnai.** [Apybraiža. Vyr. mokykl. amž. vaikams. Bréž. B. Oškinio]. V., „Vaga", 1971. 278 p. su bréž. ir iliustr.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **Vyrai iš Rusnės.— Audra eina į audrą.— Šitas bus lietuviškas jūrų karei-vis.** [Apybraižos].— Rink.: Vyrai iš Rusnės. K., 1937, p. 7—95, 175—183, 207—212.— Parašas: Penketas.

☐ **Iš ciklo „Senieji mūsų lakūnai".**—„Lietuvos sparnai", 1937, Nr. 11—12; 1938, Nr. 1—6/7, 11—12; 1939, Nr. 1—7, 9—13, 18/19—20.

☐ **[Kelionės** lėktuvu Kaunas—Maskva įspūdžiai].—„Darbo Lietuva", 1940, rugpjūčio 31; rugsėjo 2, 5—6, Nr. 84, 86, 91, 94.

☐ **Pirčiupiuose.— Iš griuvėsių kyla naujas gyvenimas.** [Apybraižos].— Kn.: Jie tapo savo žemės šeimininkais. V., 1947, p. 26—28; 31—32.— Parašas: M. Ragažius.

☐ **Vieno žmogaus gyvenimas.** [Apybraiža].—„Pergalė", 1948, Nr. 8, p. 5—39.

☐ **Ugnys prie upės.** [Apybraiža].— Rink.: Kolektyviniame kaime. V., 1949, p. 136—145.

☐ **Kaimas prie Mūšos.** [Apybraiža].—„Pergalė", 1949, Nr. 8, p. 51—80.

☐ **Kelionė jūrų dugnu.** [Apybraiža].— Rink.: Brangioji Tėvynė. V., 1952, p. 348—361.

☐ **Į tolimąją Indiją.— Himalajų papėdėje.**— Rink.: Mes matėme Indiją. V., 1957, p. 5—28, 50—70, su iliustr.

☐ **Šiurpių istorijų tvirtovė.— Anglijos keliais.— Rūstūs kalnai.** (Iš kelionės po Angliją įspūdžių).—„Valstiečių laikraštis", 1957, rugsėjo 13, 15, 22, 25, 29; spalio 2, 4, 6, 9, 11, 13, 20, 23; lapkričio 1, 3, 13, 15, su iliustr.

☐ **Kelionė į Angliją.** Reportažas.—„Pergalė", 1957, Nr. 10, p. 99—106; Nr. 12, p. 91—98.

☐ **Kalnai ir jų likimas.** Iš kelionės po Vengriją.—„Tiesa", 1959, birželio 28.

☐ **Pasakojimai apie naują jūrą.** (Užrašai iš Kauno HES).—„Pergalė", 1959, Nr. 9, p. 3—23.

☐ **Cementinės bangos.** [Apybraiža].— Rink.: Pažįstami veidai. V., 1962, p. 125—186.

☐ **Advokatas atverčia bylą...** Apybraiža.—„Pergalė", 1965, Nr. 5, p. 90—98.

☐ **Jonavos naujagimis.** Apybraiža.—„Pergalė", 1965, Nr. 7, p. 85—103.

☐ **Debesys ir vėliavos.** (Iš kelionės bloknoto). [Lenkija].—„Literatūra ir menas", 1968, rugpjūčio 10, 17.

☐ **Už jūrų marių.**—„Literatūra ir menas", 1969, gruodžio 20, 27.
Kelionės po JAV įspūdžiai.

☐ **Kelionės žiburiai.** [Apybraiža].— Rink.: Gyvenimo egzaminas. V., 1972, p. 19—34.

☐ **Pilotas iš Vaižgantų kaimo.** [Apybraiža].—„Nemunas", 1972, Nr. 1, p. 19—23, su iliustr.

☐ **Aukštaitijos kaubojai.** [Apybraiža].—„Švyturys", 1972, Nr. 6, p. 18—19; Nr. 7, p. 22—23, su iliustr.

☐ **Ąžuolų liepsna.** [Apybraiža].—„Literatūra ir menas", 1972, lapkričio 4.

☐ **[Kelionės po Lietuvą įspūdžiai].**—„Literatūra ir menas", 1973, gegužės 12, 19, 26; liepos 14, 21.

☐ **Сказание о токаре.** Очерк.—«Дружба народов», 1953, № 1, с. 183—208.

☐ **Английские впечатления.** [Путевые заметки].—«Сов. Литва», 1957, 22, 28, 30 августа; 1, 3, 11, 15, 20, 24, 26—27 сентября.

☐ **На пороге семилетки.**—«Дружба народов», 1959, № 1, с. 144—146.
О подъеме литовской литературы.

☐ **Неманское море.** [Очерк].— В сб.: Дела и думы. О нашем современнике. М., 1961, с. 462—489.

☐ **Jõgede ja välkude võitjad.** [Upių ir žaibų nugalėtojai. Apybraiža].—„Sirp ja Vasar", 1960, 15 juuli.— Estų k.

☐ **Wolgo—Don—Cymlańskaja.** [Apybraižos]. W., Państw. Wydawn. Lit. Polit. i Nauk., 1953. 200 p. su iliustr. ir žemėl.— Lenkų k.

GROŽINIAI KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

RUSŲ KALBA

☐ **Большие события в Науяместисе.** Роман. Пер. с литов. М. Юфит. [Ил. Й. Мацконис]. В., Гослитиздат, 1951. 455 с. с ил. (10 лет Сов. Литвы. 1940—1950).
Также: М., «Сов. писатель», 1951. 491 с.; М., 1952. 567 с. с ил.

☐ **Беспокойный человек.** [Рассказы и очерки]. Пер. с литов. Е. Мальцаса [и Н. Чертовой]. В., Гослитиздат, 1952. 158 с. (Декада лит. и искусства Лит. ССР. 1952).
Содерж.: Знамя.— Весна.— Портрет.— Мартинас.— Мать.— Беспокойный человек.— Плотина.— Строгий врач.— Цыплята.— *Короткие рассказы:* 1. Семь часов; 2. Горсть песку; 3. Устаревшая профессия.— Светлое утро.

☐ **Любовь и ненависть.** Рассказы. Авториз. пер. с литов. [Н. Чертовой, Е. Мальцаса и др.]. М., «Сов. писатель», 1956. 252 с.
В содерж. также: Генерал.— Ведьма.— Минное поле.— Девочка.— Спичечная коробка.— Доска почета.— Слабый человек.— Ненависть.— Перелом. [Ориг. загл.: „Sprendimas"].— Опасные пути.— Любовь.

☐ **Секретная почта.** Рассказы. Пер. с литов. [К. Кела, Р. Рябинин и др. Ил. Ю. Ципшевский]. М., «Сов. писатель», 1964. 192 с. с ил.
Содерж.: Секретная почта.— Поездка на Змейное болото.— Солдатский нож. [Ориг. загл.: „Durklas"].— Месть.— Нить судьбы.— Горячая кровь.— Однажды летней ночью.—

Поединок.— Гармония джаза. [Ориг. загл.: „Džiazo vargonai"].— Километровый столб «147».— Козий король.— Семиногий конь.— Беспокойное море.— Чудовище.— Тайна.— Безбилетный пассажир.— Между небом и землей.— Лосиные рога.— В глуши лесной.

☐ **Голубые озера.** Роман. Пер. с литов. В. Домбровская. В., „Vaga", 1973. 279 с.

* * *

☐ **Гиблый город.** Пер. Я. Медведев.— В сб.: Литовские новеллы. М., 1948, с. 173—188.

☐ **Самолет.** Пер. З. Шишовой.— В сб.: Литовские рассказы. М.—Л., 1952, с. 93—102, с ил.

☐ **Мост.** (Отр. из киносценария).—«Сов. Литва», 1955, 9 октября.

☐ **Глубокая рана.** Рассказ.—«Комсомольская правда» (В.), 1958, 22—24 июня.

☐ **Стеклянные голуби.** Приключен. повесть.—«Комсомольская правда» (В.), 1959, 20, 23—27 сентября; 2—9, 11—16, 18, 23, 25, 27, 31 октября; 3—4, 11—13 ноября.

☐ **Гнев.** Рассказ.—«Сов. Литва», 1962, 9, 10 июня.

☐ **В полночь.** Рассказ.—«Сов. Литва», 1963, 3 августа.

☐ **Крылатые ребята.** Приключен. повесть.—«Комсомольская правда» (В.), 1964, 5—11, 14—24, 28, 31 июля — 1, 4, 5, 8, 12, 15 августа.

☐ **Несчастный случай.** [Отр. из незаконченного романа «В тисках»].— «Вечерние новости», 1965, 20 ноября.

☐ **Скрипач на крыше.** [Ориг. загл.: „Nuotykis ant stogo"]. Новелла.— «Сов. Литва», 1966, 13 февраля.

☐ **Чертовы пороги.** [Роман].—«Комсомольская правда» (В.), 1966, 18, 20—25 февраля; 1, 2, 5, 11—18, 20—23, 26—29 марта.

☐ **Письмо из Австралии.** Повесть.—«На страже народа», 1966, 16 июня — 8 сентября, с ил.

☐ **Заботы Андрюса.** [Отр. из повести «Странная свадьба»].—«Вечерние новости», 1966, 24 декабря.

☐ **Письмо без подписи.** Рассказ. [С примеч. авт.].—«Вечерние новости», 1968, 10, 12—13, 16—18, 20—29 июля, с ил.

☐ **Случай в музее.** (Докум. повесть).—«Комсомольская правда» (В.), 1970, 16—18, 21—23, 28 июня; 1, 2, 5—15 июля.

KITŲ TSRS TAUTŲ KALBOMIS

☐ **Строгі ўрач.— Каханне.** [Griežta gydytoja.— Meilė. Vertė I. Skaparavas].— Кн.: Літоўскія апавяданні. Мінск, 1957, p. 266—276, 277—288.— Baltar. k.

☐ **Сцяг.** [Vėliava. Apsakymas].—«Мінская праўда», 1958, 21 мая.— Baltar. k.

☐ **Поўнач.** [Vidurnaktis. Apsakymas].—«Мінская праўда». 1963, 22 верасня, su iliustr.— Baltar. k.

☐ **Kirgas Hommik.** [Gražus rytas. Apsakymas].—„Sirp ja Vasar", 1953, 16 oktoober.— Estų k.

☐ **Lenini käsk.** [Lenino įsakymas. Apsakymas].—„Looming", 1954, Nr. 1, p. 59—66.— Estų k.

☐ **Autahvel.** [Garbės lenta. Apsakymas].—„Looming", 1954, Nr. 2, p. 191—198.— Estų k.

☐ **Karm arst.** [Griežta gydytoja. Vertė T. Huik].— Rink.: Leedu novelle. Tallinn, 1958, p. 204—215.— Estų k.

☐ **Armastus.** [Meilė. Apsakymas. Su red. prierašu].—„Rahva Hääl", 1958, 10 juuli.— Estų k.

☐ **Cāļi.** [Viščiukai. Apsakymas].—„Druva", 1958, Nr. 15, p. 9—11.— Latvių k.

☐ **Atriebība.** [Kerštas. Apsakymas].—„Druva", 1961, Nr. 4, p. 14—16.— Latvių k.

☐ **Atgadījums uz jumta.** [Nuotykis ant stogo. Apsakymas].—„Padomju Jaunatne", 1965, 21. novembrī.— Latvių k.

☐ **Adītāju spriedums.** [Mezgėjų nuosprendis. Apsakymas. Su prierašu apie aut.].—„Literatūra un Māksla", 1973, 28. aprīlī, su iliustr.— Latvių k.

☐ * **Висурь.** [Svajonės].— Kn.: Новела советикэ литуанияне. Кишинэу, 1961.— Mold. k.

☐ **Помилка Юраса.** [Juro klaida. Apsakymas].—«Зміна», 1954, № 10, p. 14—16.— Ukr. k.

☐ **Після бурі.** [Po audros. Romanas. Vertė V. Petrovskis].— Київ, Держлітвидав УРСР, 1959. 534 p.— Ukr. k.

☐ **Примара.** [Šmėkla. Apsakymas].—«Лит. Україна», 1963, 14 травня.— Ukr. k.

☐ **Гнів.** [Įniršis. Apsakymas].—«Дніпро", 1963, Nr. 5, p. 109—114, su iliustr.— Ukr. k.

☐ **У лісі.** [Miške. Orig. antr.: „Gūdžioje girioje". Apsakymas].— Rink.: Сузір'я. Вип. 5. Київ, 1971, p. 27—30.— Ukr. k.

☐ * **[Griežta gydytoja.— Viščiukai.** Vertė B. Dukenbajevas].— Kn.: [Lietuvių apsakymai]. Alma-Ata, 1959.— Kazachų k.

☐ **[Viščiukai.** Apsakymas].—«Шарки сурх», 1952, Nr. 4, p. 63—71.— Tadž. k.

☐ **[Karštas kraujas.** Apsakymas].—«Садои шарк», 1969, Nr. 8, p. 16—22.— Tadž. k.

☐ **[Meilė ir neapykanta.** Apsakymai. Vertė P. Iliasovas]. Aščhabadas, 1962. 237 p.— Turkm. k.

Turinys: Vėliava.— Generolas.— Ragana.— Minų laukas.— Martynas.— Mergaitė.— Degtukų dėžutė.— Garbės lenta.— Pavasaris.—Silpnas žmogus.— Volga—Donas. Septynios valandos.— Smėlio sauja.— Užtvanka.— Neapykanta.— Viščiukai.— Meilė.— Pavojingi keliai.

UŽSIENIO KALBOMIS

☐ **Строгият лекар.** [Griežta gydytoja. Apsakymas].—«Вечерни новини», 1953, liepos 23.— Bulg. k.

☐ **Hrst písku.** [Smėlio sauja. Apsakymas].—„Čteni o Sovetském Svazu", 1953, č. 2, p. 54—55.— Čekų k.

☐ **Kuřata.— Rázná lékařka.** [Viščiukai.— Griežta gydytoja. Vertė M. Krbecas ir A. Erhartas].— Kn.: Litevské povídky. Praha, 1956, p. 90—113.— Čekų k.

☐ **Adela i Szarunas.** [Romano „Nuostabus rytas" ištr.].—„Kobieta Radziecka", 1952, Nr. 8, p. 7—9, su iliustr.— Lenkų k.

☐ **Stary zawód.— Zapora.** [Sena profesija.— Užtvanka. Vertė I. Lukoševičius].— Rink.: Opowiadania litewskie. W., 1953, p. 98—117.— Lenkų k.

☐ **Letni błąd.** [Vasaros klaida. Apsakymas].—„Kobieta Radziecka", 1955, Nr. 1, p. 4—6, su iliustr.— Lenkų k.

☐ **Tama i dziewczyna.** [Pylimas ir mergaitė. Apsakymas].—„Kobieta Radziecka", 1960, Nr. 1, p. 4—5; Nr. 2, p. 4—5, su iliustr.— Lenkų k.

☐ **Więzienne ubranie.** [Kalinio drabužis. Apsakymas].—„Kobieta Radziecka", 1960, Nr. 8, p. 4—5, su iliustr.— Lenkų k.

☐ **Siedmionogi koń.** [Septyniakojis žirgas. Apsakymas].—„Czerwony Sztandar", 1961, 21 lutego.— Lenkų k.

☐ **Przy pocztowym domku.** [Prie pašto namelio. Apsakymas].—„Czerwony Sztandar", 1962, 8 kwietnia.— Lenkų k.

☐ **Igraszki nieba.** [Dangaus žaismai. Apysakos „Sparnuoti vyrukai" ištr. Su red. prierašu].—„Czerwony Sztandar", 1964, 11 lipca.— Lenkų k.

☐ **Kronika wioski nad Strewą.** [Strėvos kaimo kronika. Romano „Žydrieji ežerai" ištr. Su red. prierašu].—„Czerwony Sztandar", 1964, 21 lipca.— Lenkų k.

☐ **Wesoła kolacja.** [Linksma vakarienė. Apsakymas].—„Kobieta Radziecka", 1965, Nr. 1, p. 6—7, 13, su iliustr.— Lenkų k.

☐ **Zapomniana przez boga.** [Dievo užmiršta moteris. Apsakymas].—„Kobieta Radziecka", 1967, Nr. 5, p. 12—13, su iliustr.— Lenkų k.

☐ **Lot przez burzę.** [Skridimas audroje. Apysakos „Padangių broliai" ištr.].— „Czerwony Sztandar", 1968, 28 stycznia.— Lenkų k.

☐ **Zaułek zamkowy.** [Pilies skersgatvis. Apysakos ištr.].—„Czerwony Sztandar", 1968, 21 lipca, su iliustr.— Lenkų k.

☐ **Miłość.** [Meilė. Apsakymo fragm.].—„Czerwony Sztandar", 1970, 6 marca, su iliustr.— Lenkų k.

☐ **W poszukiwaniu skarbu.** [Brangenybių beieškant. Apsakymas].—„Kobieta Radziecka", 1971, Nr. 6, p. 12—13, su iliustr.— Lenkų k.

☐ * **Dragoste.** [Meilė. Apsakymas].— Kn.: Pe tarmurile Balticei. Cintece versuri, proza, teatru. București, 1958.— Rum. k.

☐ **Kisvárosunkban történt...** [Dideli įvykiai Naujamiestyje. Romanas. Vertė S. Rozvani].— Budapest, Új Magyar Könyvkiadó, 1953. 450 p.— Vengrų k.

☐ * **[Lėktuvas].**— Rink.: [Lietuvių apsakymai]. Šanchajus, 1957.— Kinų k.

II

LITERATŪRA

Dovydaitis J. [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 336—342, su portr.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (26 pavad.), p. 577.— **Dovydaitis J.** Pirmasis apsakymas. (Iš autobiografijos).— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1957, p. 121—132, su portr.— **Dovydaitis J.** Gaudžia staklelės naujoj seklyčioj. [Pasisakymas P. Ziberto lit. premijos paskyrimo proga].— „Kalba Vilnius", 1972, Nr. 6, p. 4, su iliustr.— **Dovydaitis J.** Kūryba ir gyvenimas. Į red. klausimus atsako rašyt. J. Dovydaitis.—„Literatūra ir menas", 1967, rugsėjo 30, su portr.— **Dovydaitis J.** Nepavargstančios darbo ran-

kos. [Kalba, įteikiant P. Ziberto lit. premiją].—„Tiesa", 1972, vasario 15.— **Dovydaitis J.** „Noriu jausti gyvenimo pulsą". [Pasikalbėjimas su rašytoju].— „Literatūra ir menas", 1964, liepos 11.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 4. V., 1968, p. 298—300, 313—314, 822, 836—838, su iliustr.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 421, su iliustr.— **Ambrasas K.** Neramus žmogus. [50-osioms gimimo metinėms].—„Tėvynės balsas", 1964, liepa, Nr. 56, su portr.— **Barkauskas A.** Viena dėkingiausių temų. [P. Ziberto lit. premijos įteikimo proga].—„Literatūra ir menas", 1972, vasario 26.— **Josadė J.** Kritinės pastabos. Apybraižos žanras ir darbo tema J. Dovydaičio kūryboje.— „Pergalė", 1950, Nr. 1, p. 91—106.— **Jurkus M.** Gyvenimo žingsniai rašytojo knygose.—„Kauno tiesa", 1972, vasario 20.— **Kadžiulis A.** Skambioji darbo tema. [P. Ziberto lit. premijos įteikimo proga].—„Tiesa", 1972, vasario 13, su iliustr.— **Kaminskas J.** Darbas gyvenime ir literatūroje.— Kn.: Kaminskas J. Literatūros kryžkelėse. V., 1968, p. 92—96.— **Kirkila J.** Prie rašytojo darbo stalo. Svečiuose pas J. Dovydaitį. [Su red. prierašu].—„Vakarinės naujienos", 1966, gruodžio 24, su portr.— **Kubilius V.** Svarbus literatūros baras. [Apybraižos].—„Literatūra ir menas", 1950, kovo 26.— **Pikturna I.** Plačių pečių rašytojas.—„Bibliotekų darbas", 1964, Nr. 7, p. 16—17, su portr.— **Tarybinės** lietuvių literatūros istorijos apybraiža. V., 1956, p. 155—158.— **Довидайтис Й.** «Буквально на днях...» [Высказывание. С примеч. ред.].—«Литературная газета», 1970, 15 июля.— **Довидайтис Й.** «Разукрашенные золотом и пурпуром...» [Высказывание].—«Литературная газета», 1957, 19 ноября.— **Декада** литовской литературы и искусства в Москве. 1954 г. В., 1954, с. 109—110, с. портр.— **Киркила Ю.** За рабочим столом писателя. (В гостях у Й. Довидайтиса). [С примеч. ред.].—«Вечерние новости», 1966, 24 декабря, с портр.— **Краткая** литературная энциклопедия. Т. 2. М., 1964, с. 726.— **Очерк** истории литовской советской литературы. М., 1955, с. 171—174.— **Хливицкас Ю.** В творческом поиске.—«Сов. Литва», 1964, 12 июля, с портр.— **Mały** słownik pisarzy narodów europejskich ZSRR. Warszawa, 1966, p. 71—72.— Lenkų k.— Slovnik spisovatelů národů SSSR. Praha, 1966, p. 109.— Čekų k.

APIE KNYGAS IR ATSKIRUS KŪRINIUS

„Apsakymai". **Šimkus J.** Pirmieji tarybinio žmogaus bruožai.— Kn.: Šimkus J. Naujo kelio pradžia. V., 1970, p. 27—35.— **Zimanas G.** Apsakymai apie kovą ir darbą.—„Tiesa", 1947, rugpjūčio 2.— Parašas: V. Rudminas.— **Žilionis V.** J. Dovydaičio apsakymai.—„Pergalė", 1947, Nr. 4, p. 195—198.— Parašas: V. Žibintas.— **Жукаускас А.** Черты советского человека.—«Сов. Литва», 1947, 27 сентября.

„Draugai iki mirties". **Liepsnonis A.**—„Komjaunimo tiesa", 1948, sausio 8.— **Simaitis S.**—„Tiesa", 1948, kovo 24.

„Po audros". **Ambrasas K.** Tema ir jos traktavimo skirtumai.— Kn.: Ambrasas K. Laiko tiesa. V., 1960, p. 149—184.— **Bučys A.** Romanas ir dabartis. V., 1973, p. 66—71, 78—80, 84—87.— **Jonaitis P.** Pirmas romanas pokario temomis.—„Pergalė", 1949, Nr. 6, p. 117—124.— **Josadė J.** Apie ką pasakoja J. Dovydaičio romanas jaunimui.—„Komjaunimo tiesa", 1949, liepos 8.— Parašas: J. Juodis.— **Roda D.** Romanas apie socialistinę statybą Lietuvoje.—

„Tiesa", 1949, gegužės 6.— **Simaitis S.** Romanas apie dviejų pasaulių žmones.—„Literatūra ir menas", 1949, vasario 9.— **Šimkus J.** Romanas apie pokarinės Tarybų Lietuvos gyvenimą.—„Literatūra ir menas", 1948, liepos 10.— **Йосаде Я.**—«Сов. Литва», 1949, 9 июля.

„Prie žaizdro". **Bieliauskas A., Radaitis V.** Knyga apie naujus žmones.— „Literatūra ir menas", 1949, rugpjūčio 28.— **Tomonis S.**—„Tarybų Lietuva", 1949, liepos 17.— Parašas: S. Ąžuolas.— **Žėkaitė J.**—„Pergalė", 1949, Nr. 9, p. 124—127.

„Socialistinio darbo bruožai". **Sirijos Gira V.** Apybraižos apie pramonės žymūnus.—„Literatūra ir menas", 1949, rugsėjo 4.

„Rūsčios dienos". **Lankutis J., Sauka D., Šulcaitė V.** Pasigendame tikrovės vaizdo.—„Literatūra ir menas", 1950, birželio 4.— **Venclova A.** Lietuvių tarybinės literatūros kalbos klausimai.— Kn.: Venclova A. Laikas ir rašytojai. V., 1958, p. 97—99.

„Garbės lenta". **Baltušis J.** Už kovingą meninės saviveiklos repertuarą.—„Tiesa", 1951, rugsėjo 16.

«Беспокойный человек». **Никитин Е.** Рассказы Й. Довидайтиса.—«Сов. Литва», 1953, 12 июля.

„Dideli įvykiai Naujamiestyje". **Dovydaitis J.** Iš gyvenimo į knygos puslapius. [Rašytojo laiškas skaitytojams apie romano kūrimą].— „Komjaunimo tiesa", 1956, kovo 13.— **Ambrasas K.** Tema ir jos traktavimo skirtumai.— Kn.: Ambrasas K. Laiko tiesa. V., 1960, p. 149—184.— **Bieliauskas Alf.** Gyvenimas ir knygos herojai.— Kn.: Literatūros klausimai. V., 1956, p. 157—178.— **Gelbakas P.**—„Komunistas", 1951, Nr. 8, p. 39—46.— **Kulešovas V.** [Su red. prierašu].—„Kauno tiesa", 1951, rugpjūčio 28.— **Makarovas A.** Romanas apie didelius įvykius. Iš kritiko A. Makarovo pasisakymo apie J. Dovydaičio romaną „Dideli įvykiai Naujamiestyje" per lietuvių tarybinės prozos svarstymą Maskvoje.—„Tiesa", 1954, kovo 20.— **Sokolovskaja M.**—„Kauno tiesa", 1951, rugpjūčio 12.— **Šimkus J.** Lietuvių tarybinė literatūra ir jos uždaviniai.— Kn.: Šimkus J. Naujo kelio pradžia. V., 1970, p. 379—380, 383 ir kt.— **Umbrasas K.** Gorkis ir lietuvių literatūra.—„Literatūra ir kalba", 1956, t. 1, p. 295—297, 299 ir kt.— **Довидайтис Й.** Из жизни — на страницы книги. [Письмо писателя о создании романа. С примеч. ред.]—«Комсомольская правда» (В.), 1956, 13 марта.— **Бочаров А.** Пути народа.—«Литературная газета», 1954, 3 апреля.— **Гельбак П.**—«Коммунист» (В.), 1951, № 8, с. 40—48.— **Жюгждене А.** Книга о рабочем классе.—«Молодежь Литвы», 1951, 12 июля.— **Кулешов В.**—«Сов. Литва», 1951, 26 августа.— **Славин Л.** Роман о больших событиях.—«Дружба народов», 1953, № 2, с. 211—214.— **Соколовская М.**—«Каунасская правда», 1951, 12 августа.— **Федин К.** Слово к литовским прозаикам.— В кн.: Федин К. Писатель, искусство, время. М., 1961, с. 457—464.

„Neramus žmogus". **Šimkus J.** Žmonės ir technika.— Kn.: Šimkus J. Naujo kelio pradžia. V., 1970, p. 36—46.— **Trečiokas H.** Nauji tarybinio žmogaus bruožai.—„Literatūra ir menas", 1953, gegužės 24.

„Volga—Donas—Cimlianskaja". **Bulota J.** Knyga apie Volgą—Doną.—„Pergalė", 1954, Nr. 7, p. 114—116.— **Judelevičius D.** Vertingos ir įdomios apybraižos.—„Literatūra ir menas", 1954, rugpjūčio 7.

„Pavojingi keliai". **Kirkila J.** Kūriniai aštriomis temomis.—„Kauno tiesa", 1956, gegužės 8.— **Šepkus L.** Sunkūs keliai.—„Pergalė", 1956, Nr. 12, p. 105—111.— **Šimkus J.** Nelakuojant tikrovės.—„Literatūra ir menas", 1956, rugpjūčio 18.

„Pasmerktieji". **Kirkila J.** Požiūris, faktai ir vaizdas.— Rink.: 1958 metų lietuvių tarybinė literatūra. V., 1959, p. 177—180.

„Stikliniai balandžiai". **Aleksa O.** Neišžvalgytais takais.—„Literatūra ir menas", 1960, rugpjūčio 27.— **Lankutis J.** Naujo mūsų literatūros raidos etapo bruožai.—„Literatūra ir kalba", 1961, t. 5, p. 57.— **Šalčius R.** Kriminalinio romano bandymas.—„Kauno tiesa", 1960, liepos 24.

„Vieną vasaros naktį". **Aputis J.** Schemomis sudrumsti personažai.— „Komjaunimo tiesa", 1961, rugpjūčio 29.— **Kaminskas J.** Žmonės gyvenimo sūkury.—„Pergalė", 1961, Nr. 9, p. 172—175.— **Lankutis J.** 1961 metų prozos panorama.—„Literatūros ir meno metraštis", 1961, p. 107.— **Mareckaitė G.** Nulemia meninis įprasminimas.—„Literatūra ir menas", 1961, rugpjūčio 26.— **Апутис Ю.** Персонажи, испорченные схемами.—«Комсомольская правда» (В.), 1961, 29 августа.

„Gūdžioje girioje". **Baltrūnas A.** Drąsos ir ryžto romantika.—„Pergalė", 1964, Nr. 1, p. 160—163.— **Kaminskas J.** Tikrovės medžiaga ir meninis jos įkūnijimas.— Kn.: Kaminskas J. Literatūros kryžkelėse. V., 1968, p. 180—184.

„Žydrieji ežerai". **Baltrūnas A.** Žmonės ir betonas.—„Literatūra ir menas", 1964, liepos 4.— **Bučys A.** Romanas ir dabartis.— V., 1973, p. 324—331.— **Galinis V.** Rašytojai ieško herojaus.—„Pergalė", 1964, Nr. 6, p. 144—145.— **Lankutis J.** Naujų herojų siluetai.—„Tiesa", 1964, birželio 21.— **Radzevičius A.** Asmenybės koncepcija prozoje ir dramaturgijoje.— Kn.: Šiuolaikinės lietuvių literatūros bruožai. V., 1969, p. 55—56.— **Rostovaitė T.** Elektrinės ir širdžių statyboje.—„Pergalė", 1964, Nr. 9, p. 165—168.— **Stepšys J.** Kodėl skaitytojas nepatenkintas.—„Komjaunimo tiesa", 1963, spalio 11.— **Стяпшис Ю.** Почему читатель недоволен.—«Комсомольская правда» (В.), 1963, 11 октября.

„Sparnuoti vyrukai". **Skinkys A.** Sparnų ir debesų romantika.—„Literatūra ir menas", 1965, liepos 3.

«Секретная почта». **Изис А.** Слово о современнике.—«Сов. Литва», 1964, 16 декабря.

„Skaudi šviesa". **Girčys V.** Nemuno uvertiūra ir virtinė paradoksų.— „Pergalė", 1967, Nr. 1, p. 167—169.— **Leskauskaitė B.** Grumtynės už žiburį.— „Kauno tiesa", 1966, rugsėjo 11.

„Velnio slenksčiai". **Radzevičius A.** Įvykiai ir žmonės.—„Pergalė", 1966, Nr. 9, p. 166—168.— **Skeivys R.** Kelias į žmones.—„Literatūra ir menas", 1966, lapkričio 26.

„Aerodromo apysakos". **Balčiūnas J.** Aerodromo kasdienybės.—„Literatūra ir menas", 1968, liepos 6.— **Leonaitis V.** Su plieniniais sparnais.— „Naujasis kelias" (Kapsukas), 1968, sausio 20.— **Umbrasaitė R.** Dar vienas susitikimas.—„Pergalė", 1968, Nr. 7, p. 167—169.

„Pilies skersgatvis". **Lipskis S.** Faktai, meninė tiesa, saikas.—„Lite-

ratūra ir menas", 1969, gegužės 1.— **Umbrasaitė R.** Dar dvi knygos.—„Pergalė", 1969, Nr. 2, p. 158—160.
„Nakties vartai". **Umbrasaitė R.** Dar dvi knygos.—„Pergalė", 1969, Nr. 2, p. 158—160.
„Dvylika vėjų". **Bulota Jonas.** Apsakymai ar apybraižos? —„Pergalė", 1971, Nr. 5, p. 169—172.
„Žmogaus sparnai". **Dovydaitis J.** „Mus domina veiklūs, talentingi ir aštraus pojūčio žmonės..." [Aut. pasisakymas].—„Naujos knygos", 1971, Nr. 9, p. 7, su portr.— **Butkevičius A.** Sakmė apie žmogaus sparnus.—„Biržiečių žodis", 1971, lapkričio 20.— **Petronaitis V.** Drąsos sparnai.—„Sparnai", 1971, Nr. 4, p. 19.
„Keistos vestuvės". **Guščius A.** Siužeto vingiai.—„Literatūra ir menas", 1972, rugsėjo 9.
„Pavojų ieškotojai". **Dovydaitis J.** Rašytojo žodis.—„Naujos knygos", 1973, Nr. 6, p. 6, su portr.— **Mikeliūnienė S.** Vingiuotais gyvenimo keliais.— „Panevėžio tiesa", 1973, lapkričio 24.— **Žulys V.** Tie jaunųjų keliai...—„Kauno tiesa", 1973, gruodžio 2.

APIE MENINĮ FILMĄ „TILTAS"

Tiltas. [Programa]. V., Profleidykla, 1957. 1 lap., sulankst. į [12] p., su iliustr. (Lietuvos Resp. kino filmų nuomojimo kontora).— Lygiagr. tekstas rusų k.— **Dulinskas A.**—„Komjaunimo tiesa", 1957, kovo 24.— **Lankutis J.** Socialistinis realizmas lietuvių literatūroje. [Apie scenarijų]. V., 1959, p. 288—291.— **Miliušis J.** Žingsnis į priekį mūsų kino mene.—„Literatūra ir menas", 1957, balandžio 6.— **Žičkytė R., Rimkūnas A.**—„Tiesa", 1957, balandžio 5, su iliustr.— **Бернес М.** «Мост» на экранах Москвы. [С примеч. ред.]—«Сов. Литва», 1958, 15 января, с ил.— **Дулинскас А.**—«Комсомольская правда» (В.), 1957, 24 марта.— **Злобина М.** Почему фильм не волнует?—«Искусство кино», 1958, № 7, с. 87—90, с ил.— **«Мост».**—«Московская кинонеделя», 1957, № 24, с. 1, с ил.— **Нюнка К.** Путь к правде.—«Сов. Литва», 1957, 30 марта, с ил.— **Walewiczius M.** Nowy film litewski.—„Czerwony Sztandar", 1957, 7 kwietnia.— Lenkų k.

Juozapas Silvestras DOVYDAITIS (1825—1882)

Prozininkas. Gimė 1825.XII.31 Mantviliškių k. (Radviliškio r.). Mirė 1882.XII.26 Ilūkstėje (dab. Latvijos TSR).
Nuo 1843 mokėsi Šiaulių pavieto bajorų mokykloje, 1848—50 Varnių kunigų seminarijoje. 1854 baigė Peterburgo Dvasinę akademiją (teologijos magistro laipsniu). Kunigavo bei mokytojavo Stelmužėje ir Panevėžyje. Nuo 1858 vysk. M. Valančiaus sekretorius, padėjo propaguoti blaivybę (sakė pamokslus. Valančiaus vardu rašė „blaivybės gromatas"). 1860—63 Varnių kunigų seminarijos rektorius. Nors 1863 sukilime nedalyvavo, 1864 suimtas, kalintas Kaune ir iš-

tremtas į Sibirą. Gyveno Tomske, Kainske, Jekaterinoslave. Iš tremties grįžo 1882, iki amžiaus galo gyveno Ilūkstėje.
Parašė didaktinę apysaką „Šiaulėniškis senelis" (I—IV d.; ketvirtoji dalis „Gyvenimas Stepo Raudnosio" išspausdinta po autoriaus mirties), religinių eilėraščių ir giesmių, išvertė pasakėčių.
Pavardės formos: *Davidaitis, Davidavičius, Davidovič, Dovidaviče, Dovidovič, Dovidovskis.* Pasirašinėjo: *K.J.D.R.S.Ž., Kunigas Siłwastriawicze, Szauleniszkis Senelis.*

I

KŪRYBA

□ **Sziauleniszkis senelis.** [Didakt. apysaka]. D. 1—4. Vilnius—Tilžė, Aut. lėšomis, 1860—1895.
D. 1. V., A. Sirkino sp., 1860. 57 p.— Aut. kn. nenurodytas.— KVB, LKLIB, LKR, LRB, MAB, VUB.

——— **Patais. ir papild. leid.** V., J. Zavadskio sp, 1863.— KPIB, KVB, LKLIB, LKR, LRB, MAB, VUB.

——— Patais. leid. Tilžė, J. Šenkės lėšos ir sp., 1906.
D. 2. V., A. Sirkino sp., 1861. 57 p.— Aut. kn. nenurodytas.— KPIB, LKLIB, LKR, LRB, MAB, VUB.

□ D. 3. [Baig. **žodis autoriaus**, p. 63]. V., J. Zavadskio sp., 1864. 63 p.— Teksto gale aut.: K.J.D.R.S.Ž.— KPIB, KVB, LKLIB, LKR, MAB, VUB.

□ D. 4. **Gyvenimas Stepo Raudnosio ir kiti naudingi skaitymai.** [Iliustr. P. Žitkus]. Tilžė, M. Noveskis [J. Šenkės sp.], 1895. 52 p. su iliustr.— Aut. kn. nenurodytas.— Dalies tiražo antr. p. leid. duomenys: V., 1865.— KPIB, LKLIB, LKR, LRB, MAB, VUB.

□ **Šiaulėniškis Senelis.** Visos penkios kun. Juozapo-Silvestro Dovydaičio raštų dalys. Perred. ir paskaitą [apie aut.] pridėjo J. Tumas. Kaunas—Marijampolė, „Dirva", 1925. 224 p. su portr.

Turinyje taip pat: D. 5. Senelis ištremtas [1866—1869 J. S. Dovydaičio laiškai pusbroliui Justinui Dovydaičiui iš tremties. Iš lenkų ir rusų k. vertė Vaižgantas].

□ **Kałba ant Wiru uliczios.— Szitaj kas man atsitikima.** [Didakt. vaizdeliai].— Leid.: Ivinskis L. Kalendorius arba metskaitlius ūkiškasis nuo užgimimo viešpaties 1863.., V., 1862, p. 28—33.— Parašai: Szauleniszkis Senelis, Kunigas Siłwastriawicze.

□ **[Giesmės ir pasakėčios].**— Kn.: Vaižgantas. Raštai. T. 11. K., 1929, p. 160—179.— Išsp. str.: „Juozapas Silvestras Dovydaitis. 1825—1882".

Tekste: [Giesmės].— Giesmes ant pagraba ir duobes kraszta tarp Wokiecziu giedomas. [10 giesmių].— Pasakas. [I. Krylovo pasakėčių vertimai].

□ **Z listów Sybirskiego missyonarza X. Józefa Sylwestra Dawidowicza. Przez M. [Just. Dovydaitis].** Kraków, 1901, p. 41—67.— Atsp. iš „Przegląd Powszechny".— Lenkų k.

Skelbiami J. S. Dovydaičio laiškai (1866).

II
LITERATŪRA

Vaižgantas. Kun. Juozapas-Silvestras Dovydaitis-Šiaulėniškis Senelis. Kaunas—Marijampolė, 1924. 44 p.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 1. V., 1957, p. 500—502.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 421.— **Alekna A.** Kunigas Juozapas Dovidaitis, autorius „Šiaulėniškio Senelio".—„Tėvynės sargas", 1902, Nr. 7/8 B, p. 4—21.— Parašas: A. Kurietis.— **Alekna A.** Kunigas Juozapas Dovidaitis (Davidovič).—„Tėvynės sargas", 1896, Nr. 8, p. 13—17; Nr. 9, p. 29—32.— Parašas: Y.— **Alekna A.** Žemaičių vyskupas Motiejus Valančius. K., 1922, p. 105, 157, 194.— **Auryla V.** Lietuvių vaikų literatūra. D. 1. V., 1967, p. 110, 125, 143, 222.— **Baranauskas A.** Brangiausis Tėve! [1876 laiškas J. Dovydaičiui].— Raštai. T. 2. V., 1970, p. 125—128.— **Baranauskas A.** Raštai. T. 2. V., 1970, p. 240, 530, 544.— **Biržiška V.** Aleksandrynas. D. 3. Čikaga, 1965, p. 337—346.— **Biržiška V.** Bialobrzeskio ir Filipeckio pamokslų vertimas į lietuvių kalbą. [S. Dovydaičio vertimai].— Leid.: XXVII knygos mėgėjų metraštis. Kn. 1. K., 1933, p. 157—158.— **Biržiška V.** Žemaitiškoji knyga. (Bibliogr. apžvalga).—„Gubos", 1927, p. 115—116.— **Bulzgis S.** Garsino Šiaulėnų žemę.—„Komunizmo aušra" (Radviliškis), 1973, kovo 3.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 6. K., 1937, sklt. 1322—1325.— **Mikšytė R.** Antano Baranausko kūryba. V., 1964, p. 61, 203, 212 ir kt.— **Miškinis M.** Lietuvių literatūra. D. 1. K., 1939, p. 236—238.— **Nezabitauskas A.** Juozapas Silvestras Dovydaitis.—„Komunizmo aušra" (Radviliškis), 1968, liepos 20.— **Vaižgantas.** Juozapas Silvestras Dovydaitis.— Raštai. T. 11. K., 1929, p. 157—160.— **Valančius M.** Pastabos pačiam sau. Klaipėda, 1929, p. 58, 64, 70—71.— **Zalatorius A.** Lietuvių apsakymo raida ir poetika. V., 1971, p. 33—37, 75, 80, 118—119 ir kt.— **Dovydaitis Just.** Z listów Sybirskiego missyonarza X. Józefa Sylwestra Dawidowicza. Kraków, 1901. 88 p.— Taip pat: „Przegląd Powszechny", 1895, t. 46, p. 95—115, 357—375; t. 47, p. 57—72, 187—203.— Parašas: M.— Lenkų k.— **Gieczys K.** Bratstwa trzeźwości w diecezji Żmudzkej w latach 1858—1864. W., 1935, p. 17, 140—143.— Lenkų k.— **Koncewicz J.** Zur litauischen Bibliographie.—„Mitteilungen der Litauischen literarischen Gesellschaft", 1883, Bd. 2, H. 7, p. 19.— Vok. k.— **Kubicki P.** Bojownicy kapłani... T. 2. Cz. 2. Sandomierz, 1936, p. 142—143.— Lenkų k.

* * *

„Šiaulėniškis senelis". **Bičiūnas V.** Mūsų apysaka.—„Gaisai", 1930, Nr. 9/10, p. 451, 453—459.— **Biržiška M.** Mūsų raštų istorija. D. 1. 2-asis leid. K., 1925, p. 118—120, su portr.— **Jablonskis J.** Rinktiniai raštai. T. 2. V., 1959, p. 339—350, 357—363.— **Korsakas K.**—„Sargyba", 1926, Nr. 8, p. 15—16.— **Maciūnas V.** Mūsų senesniosios didaktinės beletristikos šablonas.—„Židinys", 1938, Nr. 5/6, p. 714—717.— Taip pat atsk. atsp.— **Matulaitis S.** „Gyvenimas Stepo Raudnosio ir kiti naudingi skaitymai..."—„Varpas", 1895, Nr. 1, p. 15—16.— Parašas: Sėbraitis.— **Mykolaitis-Putinas V.** Naujoji lietuvių literatūra. D. 1. K., 1936, p. 46.— **Straigis L.**—„Rytas", 1929, vasario 22, Nr. 44.— **Vytardas J.**—„Rytas", 1925, liepos 5, Nr. 143.

Liudas DOVYDĖNAS (g. 1906)

Prozininkas, publicistas.

Gimė 1906.I.1 Trumpiškio k. (Rokiškio r.). Baigęs pradžios mokyklą, lavinosi savarankiškai. Apie 1931 atsidėjo literatūros darbui. 1938 Lietuvių rašytojų d-jos sekretorius. 1940—41 dirbo LTSR Švietimo m-joje. Hitlerinės okupacijos metais įsijungė į antitarybinę propagandą. 1944 emigravo į Vakarus. Nuo 1949 gyvena JAV. Paskelbė antitarybinių straipsnių ir memuarų.

Apsakymus, apysakas, feljetonus, publicistikos straipsnius pradėjo spausdinti 1928. Pirmasis novelių rinkinys „Cenzūros leista" 1931. Valstybinė premija (1938) už romaną „Broliai Domeikos".

Emigracijoje išleido apysakas „Mes ieškom pavasario" (1948), „Per Klausučių ūlytėlę" (1952), romaną „Tūkstantis ir viena vasara" (I d., 1954), beletristinių reportažų knygą „Žmonės ant vieškelio" (1949), literatūrinių pasakų rinkinį „Karaliai ir bulvės" (1973), knygas vaikams „Pabėgėlis Rapsiukas" (1946), „Gyveno kartą karalius" (1947), „Naktys Karališkiuose" (1955) ir kt.

Lietuvoje bendradarbiavo „Akademike", „Dienovidyje", „Jaunojoje kartoje", „Lietuvoje", „Lietuvos aide", „Mokslo dienose", „Mūsų kraštе", „Naujojoje romuvoje", „Raštuose, „Trimite", „Vaire", „Varpe", „Židinyje" ir kt.

Pasirašinėjo: *D., L.D., L.D-nas, Liud. Do-nas, Liudas Viliamėlis, Vyt. Donaila* ir kt.

I

KŪRYBA

☐ **Cenzūros leista.** Didžiajam Vilniaus Seimui atminti. [Novelės]. K., 1931. 207 p.

Turinys: Kai varpai prageria balsą.— Devynių svarų sūnus.— Pinigais apklota krūtinė.— Ant šuns išmainytas. (Iš baudžiavos laikų).— Sulūžę šešėliai.— Kryžius ant kryžiaus.— Tai buvo Elyza.— Apie širdies pasakas.— Pražilo ir varis.— Smuikininkas turgaus aikštėje.— Altorius Nr. 1.— Tiltus statant.

☐ **Buvo žmogus be kojų.** Be širdies šalta ir nyku. (Apsakymai ir apysakos). K., „Lietuvos karo Invalidų s-ga", 1932. 256 p.

Turinys: Nuspaudžiau, ir nebėra ašaros.— Garlaiviai išplaukia.— Vakare.— Nesunešiotos kojinės.— Armonikėliai.— Toreodorai, drąsiai pirmyn! — Handel, Handel...— Užžėlęs plentas.

☐ **Ieškau gyvenimo draugo.** Romanas. K., „Sakalas", 1934—1935.

D. 1. 1934. 324 p.

D. 2. 1935. 351 p.

Ištr.: „Jaunoji karta", 1934, Nr. 45—46; 1935, Nr. 4, 6.—„Naujoji romuva", 1934, Nr. 198.— „Literatūros naujienos", 1934, Nr. 16.

□ **Broliai Domeikos.** Romanas. K., „Sakalas", 1936. 259 p.
Taip pat 1937 leid.

Išt r.: „Naujoji romuva", 1936, Nr. 46.

□ **Kortų namelis.** [Apsakymai ir apysakos]. K., „Sakalas", 1937. 264 p.

Turinys: Dievų tarnyboje.— Po didžiojo vyro statula.— Kortų namelis.— Vakaro bičiuliai.— Draugai.— Dviese vis lengviau.

* * *

□ Graži tu, mano brangi tėvyne. V., 1967, p. 244—245.

□ **Niekšybės metraštis.** [Ištr. iš memuarų „Pusbalsiu kalbant", išsp. žurn. „Pradalgės", 1972, Nr. 3. Su red. prierašu].—„Gimtasis kraštas", 1972, rugpjūčio 24.

VAIKAMS

□ **Kelionė į pievas.** [Iliustr. T. Kulakauskas]. K., „Sakalas", 1936. 210 p. su iliustr.

Turinys: Vardinės.— Kelionė į pievas.— Žemuogės.— Pilkis.— Tuščia varpa.— Rašalas. (Iš vokiečių okupacijos laikų).— Miško daina. (Iš vokiečių okupacijos laikų).— Tvenkinys.

Taip pat 1937 leid.

□ **Jaujos pasakos.** K., „Spaudos fondas", 1938.

D. 1. [Iliustr. R. Kalpokas]. 143 p. su iliustr.

Turinys: Jaujos pasakos.— Knygnešio lazda.— Nebaigta pasaka.— Žvirbliai ir saulė.— Pamotė ir *podukra*.— Sunki sargyba.— Kas išrado pypkę? — Karaliaus dovana.— Jaujos vakarai.— Čigono šuva.— Valdovas be drabužių.

D. 2. [Iliustr. I. Trečiokaitė]. 113 p. su iliustr.

Turinys: Didelis lobis.— Gegužė ieško vaiko.— Degutinės gyventojai.— Geradarys Petras.— Žvejų sesuo.— Tiškus ir Piškus.— Senelis ir senutė.— Valdovės pasaka.— Vienoda daina.— Paskutinė Jaronimo pasaka.

□ **Katino sodas.** Apysaka jaunimui. [Iliustr. S. Žukas]. K., Šv. Kazimiero d-ja, 1938. 98 p. su iliustr.

□ **Lapino vestuvės.** [Apysaka. Iliustr. A. Vaičaitis]. K., 1939. 83 p. su iliustr.

□ **Varpinės šuva.** [Apsakymai. Iliustr. L. Vilimas]. K., „Spaudos fondas", 1939. 100 p. su iliustr.

Turinys: Pas varpininką.— Dovana.— Bokšto kuosos.— Šuva veda į varpinę.— Šuva ir žmonės.— Arti šventųjų.— Ištrėmimas.— Kelionėje.— Apsigavo.— Girioje.— Prie ežero.— Medžiotojai.— Vilkų šeimoje.— Sugrįžimas.— Sugrįžus.— Prie ugniakuro.— Prie siūlų kamuoliuko.— Nakties žygis.— Grįžimas namo.— Vaikų šokis.— Klebonijoj.— Po šventoriaus medžiais.

II

LITERATŪRA

Dovydėnas L. Savos žemės ir savųjų rašytojų keliu. Pasikalbėjimas su valstybinės literatūros premijos laureatu L. Dovydėnu.—„Lietuvos aidas", 1937, sausio 30, Nr. 47.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 3. D. 2. V., 1965, p. 591—593.— **Ambrasas K.** Pažangioji lietuvių kritika. V., 1966, p. 221, 241—242,

259.— **Graži** tu, mano brangi tėvyne. V., 1967, p. 507.— **Kazakevičius V.** Ar tai naujo, gilesnio susimąstymo pradžia? (Iš užsienio lietuvių kultūrinio gyvenimo).—„Pergalė", 1967, Nr. 11, p. 184—185.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 6. K., 1937, sklt. 1340—1341, su portr.— **Lietuvių** literatūros kritika. T. 2. V., 1972, p. 50, 242—243 ir kt.— **Roda D.** Antausis... sau.—„Tiesa", 1971, vasario 18.

APIE KNYGAS IR ATSKIRUS KŪRINIUS

„Cenzūros leista". **Korsakas K.** Knygos su intensijom.—„Kultūra", 1931, Nr. 3, p. 188—189.— Parašas: j. r.

„Buvo žmogus be kojų". **Kavolis V.**—„Šviesos keliai", 1932, Nr. 5, p. 319.

„Ieškau gyvenimo draugo". **Baleišytė K.** Apie liūdesį ir melancholiją literatūroje.—„Kultūra", 1935, Nr. 3, p. 212—214.— **Brazdžionis B.**— „Židinys", 1935, Nr. 1, p. 110—112; Nr. 10, p. 365—367.— Parašas: J. Brazaitis.— **Gira L.**—„Literatūros naujienos", 1935, Nr. 1, p. 5, su portr.; Nr. 11, p. 4.— Parašas: E. Radzikauskas.— **Janulevičius V.** Mūsų pradžios mokyklų mokytojas naujausioj literatūroj.—„Lietuvos mokykla", 1936, Nr. 10, p. 589—691.— **Jasiūnas A.** Romanas apie mokytoją.—„Tautos mokykla", 1936, Nr. 4, p. 103—105.— **Korsakas K.** Ieškau romano.—„Kultūra", 1935, Nr. 11, p. 658—670.— Parašas: J. Radžvilas.— **Šimkus J.** Realizmo kryptimi. V., 1970, p. 250—253.— **Taip pat:** „Lietuvos žinios", 1935, gegužės 11, Nr. 107.— **Žukauskas J.**— „Vairas", 1935, Nr. 5, p. 122—124.

„Broliai Domeikos". **Balčikonis J.** Dėl literatūros premijų.—„Lietuvos aidas", 1937, lapkričio 12, Nr. 516.— **Būtėnas J.** Romanas apie brolių Domeikų bylą.—„Literatūros naujienos", 1937, Nr. 1/3, p. 10.— **Jasiūnas A.** Valstybinę premiją laimėjęs romanas.—„Jaunoji Lietuva", 1937, Nr. 2, p. 110—113.— **Kauneckis J.**—„Lietuvos žinios", 1937, kovo 6, Nr. 52.— **Korsakienė H.**—„Kultūra", 1937, Nr. 2, p. 135—137.— Parašas: V. Namikas.— **Neveravičius F.**—„Vairas", 1937, Nr. 2, p. 240—243.— **Petrauskas P.** Novelė ir romanas apie dviejų šeimų rungtynes. (Vaižganto „Rimai ir nerimai" ir Liudo Dovydėno „Broliai Domeikos").—„Ateitis", 1939, Nr. 2, p. 79—86.— **Povilavičius V.**—„Lietuvos aidas", 1937, sausio 30, Nr. 47, su portr.— Parašas: Stp. Vykintas.— **Skardžius P.**—„Gimtoji kalba", 1937, sąs. 10, p. 169—170.— **Struoga B.** Karūna be karaliaus.— Leid.: Prošvaistė. Kn. 1. K., 1937, p. 112—127.— Parašas: M. Kemšys.—**„Židinys"**, 1937, Nr. 2, p. 251—255.— Parašas: S-us P.

„Kelionė į pievas". **Brazdžionis B.**—„Židinys", 1936, Nr. 7, p. 108—109.— Parašas: J. Brazaitis.— **Jocaitis V.**—„Mokykla ir gyvenimas", 1936, Nr. 7/9, p. 290—292.— **Miškinis A.**—„Šviesos keliai", 1936, Nr. 5, p. 321—322.— Parašas: A. M.— **Vengris A.**—„Naujoji romuva", 1936, Nr. 19, p. 434—435.— **Viskanta E.**—„Vairas", 1936, Nr. 6, p. 678—681.— Parašas: Gražvydas.

„Kortų namelis".— **Baublys P.**—„Dienovidis", 1938, Nr. 4, p. 198—199.

„Jaujos pasakos". **Brazdžionis B.**—„Židinys", Nr. 12, p. 768—769.— Parašas: J. Braz.—„Lietuvos žinios", 1938, gruodžio 6, Nr. 280.— Parašas: V. Ž.— **Pumputis D.**—„Dienovidis", 1938, Nr. 10, p. 449—450.

„Varpinės šuva". **Barulis A.**—„Lietuvos aidas", 1940, sausio 27, Nr. 45.— **Žilionis V.**—„Lietuvos žinios", 1940, sausio 18, Nr. 14.— Parašas: V. Žibintas.

Valys DRAZDAUSKAS (g. 1906)

Literatūros kritikas, vertėjas.

Gimė 1906.XII.3 Liepojoje darbininkų šeimoje. 1928 baigęs Kauno „Aušros" gimnaziją, iki 1930 studijavo literatūrą Sorbonos universitete. 1930—33 dalyvavo pogrindinėje LKP ir antifašistinių organizacijų veikloje (Kauno darbininkų sporto klube „Viltis", menininkų d-joje „Linija", studentų d-jose „Stedra", „Aurora"), bendradarbiavo „Trečiame fronte". 1935 leido ir redagavo (su P. Velička) žurn. „Aš esu visur". Už dalyvavimą antifašistiniame judėjime ir pogrindžio spaudoje kalintas, ištremtas iš Kauno. Didžiojo Tėvynės karo pradžioje tarnavo Raudonojoje Armijoje, 1942—43 LTSR Valst. meno ansamblių direktorius, 1943—44 LTSR Valst. leidyklos Maskvoje redaktorius, 1944 Valst. leidyklos, 1945—48 Grožinės literatūros leidyklos Kaune vyriaus. redaktorius. Vėliau dirbo Kauno Politechnikos instituto mokslinių darbų redakcijoje. Nuo 1966 pensininkas. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1957.

Literatūrinį darbą pradėjo 1930. Rašė straipsnius, recenzijas. Vėliau daugiausia vertė.

Bendradarbiavo: „Aš esu visur", „Auroroje", „Jaunajame proletare", „Laike", „Laisvojoje mintyje", „Lietuvos aide", „Lietuvos studente", „Priekale", „Trečiame fronte", „Varpe".

Pasirašinėjo: *A. Kaminskis, J.D., J. G-tis, J. Gedminas, J. Simaitis, V.D., V.Dr.*

I

LITERATŪROS KRITIKA, PUBLICISTIKA

□ **Flirtas ir kultūra.** Apie J. Savickio knygas.—„Trečias frontas", 1931, Nr. 4, p. 33—37.— Taip pat kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 2. V., 1972, p. 728—736.

□ **Iš lentynos.** [Lit. apžvalgos].—„Trečias frontas", 1931, Nr. 4, p. 38—41; Nr. 5, p. 34—37.— Parašas: V. Dr.

☐ **„Jaunatvės klaidos" ir „senatvės griekai".**—„Trečias frontas", 1931, Nr. 4, p. 41—43.

Polemika su žurn. „Gaisai".

☐ **Atsakymas p. Pr. Kvietkui.** [„Trečio fronto" kritikui].—„Trečias frontas", 1931, Nr. 5, p. 47—48.

☐ **Salomėja Nėris kryžkelėje.**—„Aš esu visur", 1935, Nr. 1, p. 26—30.— Parašas: J. Gedminas.

☐ **Vienintelis nusiraminimas.**—„Aš esu visur", 1935, Nr. 2, p. 54—62.— Parašas: J. Gedminas.

Apie prof. V. Stankevičiaus „Pasaulinės istorijos dinamiką".

☐ **Literatūrinės pastabos.**—„Aš esu visur", 1935, Nr. 3/4, p. 103—109.— Parašas: J. Gedminas.

☐ **Meno parodos proga.**—„Aš esu visur", 1935, Nr. 5, p. 134—141.— Parašas: J. Gedminas.

Lietuvių dailės apžvalga.

☐ **Nemirtingas vardas.** [M. Gorkis].—„Laisvoji mintis", 1941, birželio 15, Nr. 11, su portr.

☐ **Žemaitė aktuali.**—„Pergalė", 1945, Nr. 3/4, p. 150—157.

☐ **Dvi spalvos.**—„Literatūra ir menas", 1958, birželio 21.

Apie K. Sajos „Komedijas".

☐ **Vertėjo pastabos.**—„Literatūra ir menas", 1969, vasario 1.

☐ **Tikrai taisytini dalykai.** Atsiliepiant į diskusiją „Kas ir kaip taisytina".— „Kultūros barai", 1969, Nr. 9, p. 65—66.

Kalbos norminimo klausimu.

VERTIMAI

☐ **Floberas G.** Salambo. Romanas. Iš pranc. k. vertė J. D. K., „Spaudos fondas", 1939. 429 p.
Taip pat 1948 leid.

☐ **Gorkis M.** Leninas. Tolstojus. Čechovas. [Atsiminimai]. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1945. 150 p.

☐ **Šolochovas M.** Pakelta velėna. [Romanas]. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1947. 390 p.

☐ **Gončiarovas I.** Oblomovas. [Romanas]. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1948. 641 p.
Taip pat 1969 leid.

☐ **Martenas du Garas R.** Tibo šeima. [Romanas]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1962.
T. 1. 471 p.
T. 2. 351 p.
T. 3. 438 p.
T. 4. 543 p.

□ **Sent-Egziuperi A.** Žemė žmonių planeta. [Apysakos]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1962. 375 p.

Be to, dar yra išvertęs A. Čechovo, A. Fadejevo, K. Fedino, J. Germano, M. Gogolio, B. Lavreniovo, A. Puškino, M. Saltykovo-Ščedrino, I. Turgenevo, H. Belio, B. Brechto, K. Čapeko, E. Hemingvejaus, T. Mano ir kt. kūrinių.

II

LITERATŪRA

Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 429.— **Ambrasas K.** Pažangioji lietuvių kritika. V., 1966, p. 5, 81, 161, 186, 251, 253, 257.— Bibliogr., p. 312.— **Apie** du vertimus. [A. Sent-Egziuperi „Žemė žmonių planeta" ir R. Marteno du Garo „Tibo šeima"].—„Literatūra ir menas", 1963, sausio 12.— **Būtėnas J.** Valiui Drazdauskui — 60 metų.—„Pergalė", 1966, Nr. 2, p. 180—181.— **Gudaitis L.** Nelengvame kultūros bare.—„Kauno tiesa", 1966, gruodžio 3, su portr.— **Lietuvių** literatūros kritika. T. 2. V., 1972, p. 54, 61, 727.— **Nėris S.** Draugui V. Drazdauskui. [Laiškas. 1945].— Raštai. T. 3. V., 1957, p. 501.— **Palilionis P.** Vertėjo duonos skonis.—„Kauno tiesa", 1973, liepos 1.

Paulius DREVINIS-DREVINSKAS (g. 1919)

Poetas.

Gimė 1919.X.13 Gulbinų k. (Biržų r.). Baigęs Gulbinų pradžios mokyklą, 1932—41 mokėsi Biržų, Tauragės ir Panevėžio gimnazijose. Hitlerinės okupacijos metais mokėsi dvimečiame Vilniaus Pedagoginiame institute, mokytojavo Vilniaus mokyklose. 1944 įstojo į Vilniaus universiteto Istorijos ir filologijos fak. (baigė 1958, įgijo lietuvių kalbos ir literatūros spec.). Studijuodamas dirbo V vid. mokykloje Vilniuje. 1958—63 Naniškių (Varėnos r.) vid. mokyklos mokytojas, 1963—76 mokytojas Klaipėdoje. Nuo 1976 pensininkas. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1971.

Eilėraščius spausdina nuo 1935. Pirmasis poezijos rinkinys „Kryžkelė kelių plačių" 1966. Yra parašęs prozos vaizdelių, kūrinių vaikams. Drevinio eilėraščių yra išversta į rusų ir lenkų kalbas.

Bendradarbiavo „Ateities spinduliuose", „Raštuose", „Žiburėlyje", „Žvaigždutėje" ir kt.

Pasirašinėjo: *Girios Balandėlis.*

I
KŪRYBA

KNYGOS

□ **Kryžkelė kelių plačių.** [Eilėraščiai. Iliustr. Z. Katilius]. V., „Vaga", 1966. 119 p. su iliustr.

Turinys: *Vėtrų žirgas:* O meilė vis dėlto gyva...— *Kryžkelė kelių plačių:* Penki piešinėliai; Prie universiteto durų.— *Saulė kyla ir kyla:* Perlų rinkėjas; Prie Baltijos.

□ **Tėviškės eglės.** [Eilėraščiai]. V., „Vaga", 1971. 68 p.

Turinys: I. Giminės medis.— II. Tarp kopų ir marių; Gimtąji slenkstį peržengus.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

□ [**Proza** periodikoje]: —„Ateities spinduliai", 1938, Nr. 3, p. 82; 1939, Nr. 1, p. 13—22; 1940, Nr. 9, p. 251—252.

□ Pirmieji žingsniai. „Ateities spindulių" bendradarbių moksleivių poezijos ir beletristikos almanachas. K., 1940. 120 p. (Šv. Kazimiero d-jos leid. Nr. 767).
Eilėraščiai, p. 23—26.

□ Lietuvių poezija. T. 2. V., 1967, p. 385—388.
Taip pat 1969 leid.

□ Poezijos pavasaris. V., 1971, p. 28—29; V., 1972, p. 122—123; V., 1973, p. 142—143.

□ [Eilėraščiai periodikoje]: „Gimtasis kraštas", 1968, sausio 18.—„Jaunieji", 1959, kn. 11, p. 30—31.—„Jaunimo gretos", 1957, Nr. 6, p. 5; 1973, Nr. 4, p. 24.—„Lietuvos pionierius", 1968, liepos 24.—„Literatūra ir menas", 1970, liepos 25; 1971, liepos 3, su portr.; 1972, birželio 10, su portr.; 1973, kovo 31, su portr.—„Moksleivis", 1958, Nr. 9, p. 30.—„Pergalė", 1957, Nr. 1, p. 41—47; 1970, Nr. 9, p. 60—61.—„Tarybinė Klaipėda", 1971, sausio 17; 1972, sausio 30; 1973, sausio 28.—„Tarybinis mokytojas", 1966, lapkričio 19, su portr.; 1969, rugpjūčio 1; 1972, kovo 24, liepos 26.

II
LITERATŪRA

Cvirka P. „Gerbiamas tamstal.." [Laiškas P. Dreviniui. 1941].— Raštai. T. 8. V., 1959, p. 325—327.— **Drevinis P.**— Kryžkelė kelių plačių. V., 1966, p. 115.

APIE ATSKIRUS RINKINIUS

„Kryžkelė kelių plačių". **Matuzevičius E.** Nueito kelio kraitis.— „Pergalė", 1966, Nr. 9, p. 164—166.— **Poškuvienė A.** Pirmoji klaipėdiečio knyga.—„Tarybinė Klaipėda", 1966, liepos 20.— **Sirijos Gira V.** Poetas jau

nebe kryžkelėje.—„Literatūra ir menas", 1966, rugsėjo 17.— **Пошкувене А.** Первая книга клайпедчанина.—«Сов. Клайпеда», 1966, 20 июля.

„Tėviškės eglės". **Inčiūraitė V.** Ištikimas jaunystei.—„Komjaunimo tiesa", 1971, spalio 3.— **Karčiauskas M.** Ramu būna retai. (Prie P. Drevinio „Tėviškės eglių").—„Kauno tiesa", 1971, gegužės 9.— **Martinkus P.** Poeto ištikimybė.—„Tarybinė Klaipėda", 1971, vasario 14.— **Maluzevičius E.** Po tėviškės dangumi.—„Pergalė", 1971, Nr. 7, p. 172—173.— **Nausėdas V.** Po tėviškės eglėmis.—„Tarybinis mokytojas", 1971, kovo 24.— **Umbrasaitė R.** Eilės tėviškei.—„Literatūra ir menas", 1971, birželio 12.— **Инчюрайте В.** Верность юности.—«Комсомольская правда» (В.), 1971, 3 октября.— **Мартинкус П.** Верность поэта.—«Сов. Клайпеда», 1971, 14 февраля.

Antanas DRILINGA (g. 1935)

Poetas, prozininkas, publicistas.

Gimė 1935.V.16 Plikiškių k. (Anykščių r.). Mokėsi Šimonių septynmetėje mokykloje, 1955 baigė Ukmergės V. Žvirblio pedagoginę mokyklą. 1955—59 studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą Vilniaus Pedagoginiame institute, nuo 1973 žurnalistiką Vilniaus universitete. Nuo 1956 dirbo „Švyturio", 1958—62 „Komjaunimo tiesos" redakcijoje. 1963—65 LLKJS CK darbuotojas. 1965 žurn. „Moksleivis", 1966—72 žurn. „Nemunas" vyriaus. redaktorius. 1959—73 LLKJS CK narys. TSKP narys nuo 1964. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1962, nuo 1970 v-bos narys. 1971—74 Rašytojų s-gos Kauno skyriaus sekretorius. Nuo 1975 Rašytojų s-gos poezijos konsultantas.

Literatūrinio darbo pradžia 1953 (eilėraščiai Ukmergės r. laikr. „Tarybinis kelias"). Respublikinėje spaudoje eilėraščiai nuo 1955. Pirmoji knyga, poemėlė vaikams „Kur kairėn, kur dešinėn", 1957. Išleido kelis poezijos rinkinius, knygų vaikams, paskelbė publicistikos straipsnių. Lietuvos komjaunimo premija (1968) už rinkinį „Šiluma".

Parašė libretą A. Rekašiaus operai „Šviesos baladė" (1970 pastatyta Kauno Muzikiniame teatre). 1973 Kauno Valst. dramos teatre pastatytas A. Drilingos ir A. Mikutos poezijos spektaklis „Gelmių spalvos".

Išvertė L. Aragono, F. Chalvaši, M. Džalilio, P. Eliuaro, S. Jesenino, J. Jevtušenkos, F. G. Lorkos, L. Ozerovo, E. Potjė, R. Roždestvenskio, M. Tursun-Zadės ir daugelio kitų autorių poezijos kūrinių.

Komp. A. Bražinskas, V. Laurušas, T. Makačinas, R. Žigaitis ir kt. yra parašę dainų su Drilingos tekstais.

I

GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

☐ **Atveriu langą.** Eilėraščiai. V. Valst. grož. lit. l-kla, 1959. 68 p. su portr.

Turinyje: Pėdsakai arimuose.— Mažoji sesutė.— Harco žvaigždės.

☐ **Rankos ir betonas.** [Eilėraščiai. Iliustr. A. Skliutauskaitė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1962. 119 p. su iliustr.

Turinys: Žemės balsas: Sonata saulei.— Pavasario lašai: Heroika.— Nusilenkite žmogui: Eilėraščiai apie artimuosius; Rankos ir betonas; Devintoji banga.

☐ **Skambančios naktys.** [Eilėraščiai]. V., „Vaga", 1965. 78 p. su portr.

Turinyje: Maumedžių liepsna; Šviesa delnuose; Keturi veidai; Du pasikalbėjimai.

☐ **Šiluma.** Eilėraščiai. [Iliustr. V. Leonavičienė]. V., „Vaga", 1968. 127 p. su iliustr.

Turinys: *Datos:* Poetai. Revoliucinė jaunystė; Datų ciklas.— Tylių eilėraščių ruduo.— Svetimas vėjas.— Briuselio lietus.— Post scriptum.

☐ **Monologų knyga.** [Eilėraščiai. Iliustr. L. Paškauskaitė]. V., „Vaga", 1971. 96 p. su iliustr.

Turinys: Tėvynės monologai.— Mitologiniai monologai.— Meilės monologai.

VAIKAMS

☐ **Kur kairėn, kur dešinėn.** [Poemėlė ikimokykl. ir jaun. mokykl. amž. vaikams. Iliustr. R. Svaškevičius]. V., Laikr. ir žurn. l-kla, 1957. 16 p. su iliustr.

☐ **Vilnius nubunda.** [Eilėraščiai]. Iliustr. L. Paškauskaitė. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1959. 18 p. su iliustr.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **Janina.** Ištr. iš lyrinės poemos.—„Jaunimo gretos", 1959, Nr. 11, p. 6, su iliustr.—„Komjaunimo tiesa", 1959, spalio 28, su iliustr.

☐ **Planeta ant delnų.** [Poema].—„Pergalė", 1964, Nr. 4, p. 3—8.

☐ **Estafetė.** Poema.—„Pergalė", 1966, Nr. 2, p. 49—62.

☐ Lietuvių poezija. T. 2. V., 1967, p. 543—548.
Taip pat 1969 leid.

☐ Poezijos pavasaris. V., 1969, p. 133—134, 136; V., 1970, p. 69—70.

☐ **Nacionalinis charakteris.** Novelė.—„Švyturys", 1969, Nr. 20, p. 6—7, su iliustr.

☐ **Tokia diena.— Akimirka su ajerais.** Novelės.—„Pergalė", 1970, Nr. 3, p. 90—100.

☐ **Neišvažluok, Tomai!** Novelė.—„Švyturys", 1970, Nr. 21, p. 28—29, su iliustr.

☐ **Orijos rekviem.** [Poemėlė].— **Poema gimimui ugnyje.**— Leid.: Poezijos pavasaris. 1971. V., 1971, p. 73—75, 191—193.

☐ **Aeropoema.**—„Pergalė", 1971, Nr. 11, p. 60—63.

☐ **Prisiminimai geriant arbatą.** [Poemėlė].— Leid.: Poezijos pavasaris. 1973. V., 1973, p. 22—25.

☐ **Kosminė oratorija.** Žuvusiems kosmonautams. [Poema].—„Pergalė", 1973, Nr. 1, p. 14—17.

☐ **Kai mirusieji gyvena.** Novelė.—„Švyturys", 1973, Nr. 2, p. 20—21, su iliustr.

☐ **Poema apie Paryžiaus žibintų prižiūrėtoją ir jo vienintelę meilę.**—„Nemunas", 1973, Nr. 11, p. 35—39, su iliustr.

☐ [Eilėraščiai periodikoje]: „Jaunieji", 1958, kn. 10, p. 7—9; 1959, kn. 11, p. 9—10.—„Jaunimo gretos", 1958, Nr. 12, p. 6.—„Literatūra ir menas", 1968, gruodžio 21, su portr.; 1970, vasario 7, su portr.; 1972, rugsėjo 16, su portr.; 1973, gegužės 26, su portr.—„Nemunas", 1968, Nr. 12, p. 9—12, su iliustr.— „Pergalė", 1958, Nr. 2, p. 102—104; 1959, Nr. 6, p. 91—92; 1962, Nr. 7, p. 66—69; 1972, Nr. 8, p. 45—48; 1968, Nr. 12, p. 14—17; 1969, Nr. 7, p. 3—7; 1970, Nr. 10, p. 3—5.—„Švyturys", 1970, Nr. 8, p. 13, su iliustr.

LITERATŪROS KRITIKA, PUBLICISTIKA

☐ **Jaunimas ir kultūra.** Medžiaga LTSR Kultūros darbuotojų I suvažiavimo dalyviui. (Pranešimo tezės). V., 1969. 17 p.— Išsp. rotapr.

* * *

☐ **Žengiant pirmuosius žingsnius.**—„Jaunieji", 1958, kn. 10, p. 151—152.

Apie Vilniaus jaunųjų rašytojų kūrybą.

☐ **Branginti kūrybinę kibirkštėlę.** Žodis pradedantiems poetams.—„Komjaunimo tiesa", 1958, lapkričio 21.

☐ **Mažieji ir mažiesiems.**—„Literatūra ir menas", 1959, rugsėjo 12.

„Genio" poezijos apžvalga.

☐ **Kūryba ir atsakomybė.**—„Literatūra ir menas", 1963, vasario 2.

☐ **Jaunystė žengia per Sibirą.**—„Komjaunimo tiesa", 1963, spalio 16.

Kelionės po Sibiro statybas įspūdžiai.

☐ **Kur šių dienų vaikų herojus?**—„Literatūra ir menas", 1964, birželio 6.

☐ **Monrealis—Kaunas. EXPO—67.** Laiškai „Nemunui" iš Kanados.—„Nemunas", 1967, Nr. 4, p. 25—29.

☐ **Atsakomybė.**—„Kalba Vilnius", 1969, Nr. 15, p. 12.

Apie jaunųjų rašytojų pareigą.

☐ **Upės ir jų ištakos.**—„Nemunas", 1969, Nr. 8, p. 23—25.

Jaunimo estetinis auklėjimas.

☐ **Aidi poezijos žingsniai.**—„Tiesa", 1971, birželio 5.

Kauno poetų praeitis ir dabartis.

☐ **Pagrindinė problema — šiuolaikiškumas.** Pasikalbėjimas su LTSR Rašytojų s-gos Kauno sk. atsakinguoju sekr. A. Drilinga.—„Tiesa", 1971, lapkričio 20.

☐ **Literatūros keliuose ir kryžkelėse.**—„Literatūra ir menas", 1973, sausio 6, su portr.

V. Mykolaičio-Putino kūrybos kelias.

□ **Girių prieglobstyje.**—„Jaunimo gretos", 1973, Nr. 2, p. 28—29.

Anykščių r. Plikiškių k. žmonės. Atsiminimai.

□ **Margumyno spalvos.** (Poezija—72).—„Literatūra ir menas", 1973, kovo 10.

□ **Pradžios žingsniai.**—„Tiesa", 1973, rugsėjo 8.

LTSR Rašytojų s-gos Kauno sk. darbas.

□ **Дорожить творческой искрой.** Слово к начинающим поэтам.—«Комсомольская правда» (В.), 1958, 21 ноября.

□ **Юность шагает по Сибири.**—«Комсомольская правда» (В.), 1963, 16 октября.

Впечатления путешествия в Сибирские стройки.

□ **Поэзия наших дней.** Заметки о творчестве молодых литераторов Литвы.—«Комсомольская правда», 1970, 8 августа.

GROŽINIAI KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

□ [**Избранная лирика.** Вступит. статья Л. Озерова, с. 3—4]. М., «Молодая гвардия», 1966. 31 с. с портр. (**Б-чка избранной лирики**).

Пер.: А. Азаров, Г. Герасимов, Л. Дубаев, З. Ибрагимова, В. Корнилов, С. Куклев, Б. Лозовой, М. Малькова, Л. Миль, Л. Озеров, С. Поликарпов, И. Рыжиков, Е. Тарковский.

□ **Монологи любви.** [Стихи]. М., «Молодая гвардия», 1973. 111 с. с портр.

Содерж.: *Родина:* Два поэта.— Перламутровая раковина.— *Ромео и Джульетта:* Триптих открытий.— Космические стихи.

Пер.: И. Бурсов. Б. Лозовой, Л. Тараканова.

□ **Где налево, где направо.** Стихи. [Для детей дошкольного и младш. школьного возраста]. Пер. Г. Канович. Ил. Р. Свашкевич. В., Газ.-журн. изд., 1957. 16 с с. ил.

□ Jauno vārds. Rīgā, 1959, p. 329—332.— **Latvių k.**

Vertė H. Galinis ir J. Uosmanis.

□ Подарунок з Німану.— Київ, 1963, с. 90—94.— Ukr. k.

Vertė I. Gončiarenka.

□ **Мить із татарським зіллям.** [Akimirka su ajerais. Apsakymas].—«Літ. Україна», 1972, 14 липня.— Ukr. k.

□ Pieśni i gwiazdy. Warszawa, 1971, p. 177—178.— Lenkų k.

Vertė Z. Stoberskis.

* * *

□ **Баркаускас В.** Слово революции. Кантата-поэма. Слова А. Дрилинги. Партитура. Л., «Музыка», 1969. 84 с.— Тит. л. и текст. парал. на литов. яз.

Drilingos eilėraščių dar yra išversta į armėnų, baltarusių, baškirų, estų, gruzinų, kazachų, kirgizų, moldavų, tadžikų, turkmėnų kalbas.

II
LITERATŪRA

Drilinga A. [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 537—539, su portr.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (6 pavad.), p. 598.— **Drilinga A.** Į redakcijos klausimus atsako A. Drilinga. („Literatūros ir me-

no" anketa).—„Literatūra ir menas", 1965, spalio 9, su portr.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 4. V., 1968, p. 774—775.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 430.— **Giedra V.** Dar atkakliau dirbti ir ieškoti.—„Literatūra ir menas", 1957, rugpjūčio 3.— **Graibus R.** Šiandieninio gyvenimo pulsas A. Drilingos ir J. Macevičiaus kūryboje.—„Komunizmo keliu" (Kupiškis), 1963, gruodžio 12.— **Kanopkaitė R.** Poezijos vaisingas medis žydi. [A. Drilingos ir A. Mikutos poezijos spektaklis „Gelmių spalvos" Kauno poezijos teatre].—„Kauno tiesa", 1973, vasario 8.— **Matuzevičius E.** Tvirtėjančiais žingsniais.—„Vakarinės naujienos", 1962, gruodžio 19, su portr.— **Матузявичюс Э.** Уверенным шагом.—«Вечерние новости», 1962, 19 декабря, с портр.— **Мы отправляем** свои сердца к станции с надписью «долг». [Высказывания друзей о поэте: К. Зулонас, А. Лауринчюкас, А. Бернотас и др.].— В сб.: Звезды первой величины. М., 1966, с. 170—179, с ил.— **Озеров Л.** «В стихах Дрилинги преобладает гражданственность...» — В сб.: Мы молодые. М., 1969, с. 424, с портр.— **Озеров Л.** Флейта или фанфара? — В сб.: Комсомол республик представляет писателей и поэтов-лауреатов Ленинского комсомола за 1968 год. М., 1970, с. 175—177.— **Чеботару А.** С чего начинается поэзия...—«Комсомольская жизнь», 1966, № 9, с. 8—9.— **Lawrynowicz A. Okno** na świat.—„Czerwony Sztandar", 1960, 24 lipca, su portr.— Lenkų k.

APIE KNYGAS IR ATSKIRUS KŪRINIUS

„Janina". **Kubilinskas K.** Kur tas siūlo galas?—„Literatūra ir menas", 1959, gruodžio 12.

„Atveriu langą". **Kanovičius G.** „O suradau dar taip nedaug". (Pastabos apie pirmąją jauno poeto knygą).—„Literatūra ir menas", 1960, kovo 12.— **Macevičius J.** Jaunojo poeto eilėraščiai.—„Tiesa", 1960, vasario 6.— **Matuzevičius E.**— Kelyje į poeziją...—„Pergalė", 1960, Nr. 6, p. 172—174.

„Rankos ir betonas". **Macevičius J.** Žingsnis, kuris džiugina.—„Pergalė", 1962, Nr. 6, p. 169—171.— **Nekrošius J.** „Kalbu aš — komunistas".— „Komjaunimo tiesa", 1962, gegužės 15.— **Šimkus V.** Po kojom — tvirtesnis gruntas.—„Literatūra ir menas", 1962, spalio 6.— **Некрошюс Ю.** «Говорю я — коммунист».—«Комсомольская правда» (В.), 1962, 15 мая. **Mil L.** Ręce dotknęły betonu.—„Czerwony Sztandar", 1962, 25 sierpnia.— Lenkų k.

„Skambančios naktys". **Masionis A.** Pokalbis su bendraamžiu.—„Literatūra ir menas", 1965, rugpjūčio 28.— **Matuzevičius E.** Jaučiant laiko pulsą...—„Pergalė", 1965, Nr. 12, p. 151—153.— **Nekrošius J.** Paprasto neparastumo siekiant.—„Komjaunimo tiesa", 1965, birželio 9.— **Некрошюс Ю.** В поисках обыкновенной необыкновенности.—«Комсомольская правда» (В.), 1965, 9 июня.

„Šiluma". **Pakalniškis R.** Poeto posūkis.—„Pergalė", 1968, Nr. 11, p. 161—163.— **Stepšys J.** Publicistinės poezijos keliu.—„Literatūra ir menas", 1968, gruodžio 5.

„Monologų knyga". **Drilinga A.** Išleidžiamas naujas Antano Drilingos eilėraščių rinkinys „Monologų knyga". [Aut. pasisakymas].—„Naujos knygos", 1971, Nr. 1, p. 9, su portr.— **Matuzevičius E.** Poeto pozicija.—„Per-

galė", 1973, Nr 1, p. 166—168.— **Sventickas V.** Apibendrinimo keliu.—„Literatūra ir menas", 1971, liepos 10.— **Šulcaitė V.** Pilietiškumas.—„Tiesa", 1971, liepos 18.— **Zepčikienė D.** Monologas apie monologus.—„Kauno tiesa", 1971, liepos 18.

APIE TEATRO PASTATYMUS

A. Rekašiaus opera „Šviesos baladė" Kauno Muz. teatre (A. Drilingos libretas). **Matekūnaitė A.** Neįprasta, įdomu.—„Komjaunimo tiesa", 1970, gegužės 13.— **Palionytė D.** Baladė šviesai.—„Literatūra ir menas", 1970, gruodžio 12.— **Матекунайте А.** Интересно, непривычно.—«Комсомольская правда» (В.), 1970, 13 мая.

Vladas DUBAS (1887—1937)

Literatūrologas, prozininkas. Gimė 1887.VI.18 Žaliosios k. (Vilkaviškio r.) tarnautojo šeimoje. Mirė 1937.VIII.3 Kaune.

Mokėsi Vilkaviškio vokiečių pradžios mokykloje, Kauno, vėliau Marijampolės (dab. Kapsukas) gimnazijoje (baigė 1907). Tais pat metais įstojo į Maskvos Lazarevo Rytų kalbų institutą; 1908—09 studijavo gamtos mokslus Varšuvos universitete, 1909—10 romanistiką Paryžiaus ir Romos, vėliau Maskvos universitete (baigė 1915). 1916—18 mokytojas Maskvoje. 1918 grįžo į Lietuvą, iki 1923 dėstė visuotinę literatūrą ir lotynų kalbą Kauno „Saulės" gimnazijoje, kurį laiką buvo direktorius. Nuo 1920 Aukštuosiuose kursuose skaitė Vakarų Europos literatūros paskaitas. 1921 tobulinosi Italijoje, 1929 Prancūzijoje. Nuo 1922 iki mirties dėstė Kauno universitete romanų literatūras ir lotynų kalbą (nuo 1924 docentas, nuo 1928 ekstraordinarinis profesorius). Skaitė viešas literatūros paskaitas. 1931 redagavo žurn. „Vaga". Buvo ateistinių pažiūrų, darbuose laikėsi pažangių pozicijų.

Literatūrinį darbą pradėjo 1908 (novelė «Песнь жизни» periodikoje). 1913 žurn. «Вокруг света» pirmieji straipsniai apie užsienio literatūrą. 1923 išleido „Įvadą į bendrą literatūrą", 1934 vienintelę grožinę knygą „Vytukas". Periodikoje išspausdino keletą novelių, daug straipsnių užsienio literatūros klausimais, recenzijų.

Bendradarbiavo „Lietuvoje", „Lietuvos mokykloje", „Literatūroje", „Praduose ir žygiuose", „Studente", „Studentų dienose", „Vagoje", «Вестник знания», «Вокруг света».

I

GROŽINĖ KŪRYBA

☐ **Vytukas.** Vieno berniuko graudi istorija. Kaunas—Marijampolė, „Dirva", 1934. 243 p.

* * *

☐ **Kine.** Kauniška novelė.—„Studentas", 1928, Nr. 1, p. 2—5.

☐ **Iš studentės užrašų.** [Novelė].—„Studentas", 1928, Nr. 2, p. 2—4; Nr. 3, p. 2—4.

☐ * **Песнь жизни.** [Новелла].—«Вестник знания», прилож. „Espero", 1908, Nr. 9, p. 388—395.— Lygiagr. tekstas esp. k.

LITERATŪROS MOKSLO DARBAI

☐ **Įvadas į bendrą literatūrą.** Kursas paskaitų, laikytu Kaune, Aukštuosiuose kursuose per 1920 m. pavasario semestrą. Kaunas—Marijampolė, „Dirva", 1923. 266 p.— Bibliogr.: p. 263—266.

☐ **Chateaubriand'as.** Kursas, skaitytas L. un-te per 1924 m. rudens semestrą. Kaunas—Marijampolė, „Dirva", 1925. 318 p.— Bibliogr.: p. 314—317 ir išnašose.

☐ **Literatūros įvadas.** 2-asis perdirbtas leid. Kaunas—Marijampolė, „Dirva", 1927. 382 p.— Bibliogr.: p. 370—375.

Taip pat 3-iasis patais. [1931] leid.

☐ **Anatolė France.** Kursas, skaitytas Lietuvos un-te per 1925 m. rudens semestrą. Klaipėda, 1928. 224 p. (Humanitarinių mokslų fak. raštai. T. 4).— Bibliogr.: p. 218—220 ir išnašose.

☐ **Prancūzų literatūros istorija.** T. 1—2. K., Humanitarinių mokslų fak. leid., 1929—1930.

T. 1. 1929. 414 p.— Bibliogr. išnašose.

T. 2. 1930. 298 p.— Bibliogr. p. 257—288 ir išnašose.

☐ **Voltaire.** Kursas, skaitytas V. D. un-te per 1930 m. rudens semestrą. K., Humanitarinių mokslų fak. leid., 1932. 254 p. su iliustr.— Bibliogr: p. 241—251 ir išnašose.

☐ **Voltaire apie krikščionybę.** Iš prof. Dubo veikalo „Voltaire" parinko d-ras J. K. K., Laisvamanių etinės kultūros d-jos leid., 1937. 58 p.— Bibliogr. išnašose.

* * *

☐ **Dante.**—„Lietuvos mokykla", 1921, Nr. 9, p. 369—381, su portr.

☐ **Jonas Šliūpas.**—„Literatūra", 1936, Nr. 1, p. 8.

☐ **Provanso trubadūrai ir jų kūryba.**—„Darbai ir dienos", 1938, t. 7, p. 1—166.— Bibliogr.: p. 162—166 ir išnašose.

PUBLICISTIKA

□ **Humanistinė gimnazija ir gyvenimas.** [Mokyklos reformos klausimu].—„Lietuvos mokykla", 1919/20, kn. 2, p. 223—231.

□ **Laiškai iš Italijos.** [Kelionės įspūdžiai].—„Lietuva", 1921, rugpjūčio 27, 28, Nr. 190, 191.

□ **Kas yra tikras mokslas?**—„Vaga", 1931, Nr. 1, p. 44—50.— Bibliogr. išnašose ir str. gale.

II

LITERATŪRA

Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 435, su portr.— **Baldauskas J.** Prof. V. Dubas.—„V. D. universiteto žinios", 1937, Nr. 9/10, p. 251—255.— **Būtėnas J.** Dešimt metų nuo prof. V. Dubo mirties.—„Literatūra ir menas", 1947, rugpjūčio 17.— **Būtėnas J.** Prof. V. Dubas mirė.—„Lietuvos žinios", 1937, rugpjūčio 4, Nr. 174.— **Būtėnas J.** Tarp universiteto sienų. [Atsiminimai].—„Nemunas", 1970, Nr. 9, p. 45.— **Didžiojo** laisvamanių draugo netekus.—„Laisvoji mintis", 1937, Nr. 9, p. 1.— **Kernius J.** Prof. V. Dubą palydėjus.—„Lietuvos žinios", 1937, rugpjūčio 7, Nr. 177.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 7. K., 1939, sklt. 65—66, su portr.— **Lizdeika V.** Prof. Vlado Dubo netekus.—„Studentų dienos", 1937, rugsėjo 18, Nr. 7.— **Mirė** prof. V. Dubas.—„Kultūra", 1937, Nr. 8, p. 462—463, su portr.— **Mirė** prof. V. Dubas.—„Literatūros naujienos", 1937, Nr. 7, p. 16, su portr.— **Prof.** V. Dubas mirė.—„Akademikas", 1937, Nr. 13/14, p. 299, su portr.— Parašas: A. J.— **Venclova A.** Jaunystės atradimas. V., 1970, p. 24—25, 59, 78—79, 83, 89, 117 ir kt.— **Viskanta** E. Prof. V. Dubą išlydint.—„Lietuvos aidas", 1937, rugpjūčio 5, Nr. 350.— **Венцлова А.** В поисках молодости. М., 1969, с. 18—19, 42, 57, 62, 63 и др.

APIE ATSKIRUS DARBUS

„Įvadas į bendrą literatūrą". **Voldemaras A.**—„Švietimo darbas", 1923, Nr. 3/4, p. 253—268.

„Šatobrianas". **Jablonskis J.** Literatūros dalykų kalba.— Rinktiniai raštai. T. 2. V., 1959, p. 333—339.— Taip pat: „Lietuva", 1926, vasario 2, Nr. 26.

„Literatūros įvadas". 2-asis leid. **Dubas V.** Literatūros vadovėlių dalykas. [Atsakymas B. Sruogai].—„Lietuva", 1927, spalio 3, Nr. 222.— **Jablonskis J.** Rinktiniai raštai. T. 2. V., 1959, p. 444—446.— Taip pat: „Lietuva", 1927, rugsėjo 19, Nr. 210.— Parašas: Rygiškių Jonas.— **Kantvydis B.**—„Lietuva", 1927, rugpjūčio 25, Nr. 190.— **Sruoga B.** Literatūros vadovėliai.—„Lietuvis", 1927, rugsėjo 24, Nr. 213.

[3-iasis leid.].—**„Vaga"**, 1931, Nr. 4/5, p. 307.

„Vytukas". **Gira L.**—„Vairas", 1935, Nr. 1, p. 122—124.— Parašas: E. Radzikauskas.

Klemensas DULKĖ (1909—1944)

Poetas, prozininkas. Tikroji pavardė **Baltutis.** Gimė 1909.III.19 Žibikų k. (Akmenės r.). Mirė 1944.XII.17 Kaune.

1926—27 mokėsi Viekšnių, vėliau Telšių gimnazijoje. Studijavo Kauno universiteto Humanitarinių mokslų fak. (nuo 1931) ir Kauno Meno mokykloje (nuo 1930).

Eilėraščius spausdino nuo 1925. Pirmoji eilėraščių knyga „Po tėviškės klonius" 1929. Išleido tris poezijos rinkinius (vieną vaikams) ir poemą, išspausdino apsakymų, redagavo almanachą „Septyni" (1933). Išvertė D. Mamino-Sibiriako apsakymą „Elnias".

Bendradarbiavo „Akademike", „Ateityje", „Garse", „Jaunojoje kartoje", „Jaunojoje Lietuvoje", „Mokslo dienose", „Naujojoje romuvoje", „Ryte", „Studentų balse", „Tėvynėje", „Vienybėje", „Vytyje" (JAV), „Žiburėlyje", „Židinyje" ir kt.

Pasirašinėjo: *Alg. Klemčiūnas, Tus. Saulis, Tusikas Saulutė.*

I
KŪRYBA

KNYGOS

□ **Po tėviškės klonius.** Pirmas eilėraščių pluoštas. Telšiai, P. Butėnas, 1929. 56 p.

□ **Devyni raiteliai.** Žemaičių žemės pasaka. [Poema. Iliustr. A. Rūkštelė]. K., 1933. 44 p. su portr.

Išt r.: „Jaunoji karta", 1933, Nr. 7.

□ **Upokšniai šnera.— Klevo akyvaizdoje.— Sidabrinės tolumos.** 2-oji lirikos knyga. K., „Spaudos fondas", 1935. 71 p.

□ **Paukšteliai čiulba.** Eilėraščiai vaikams. [Iliustr. K. Šaulys]. K., „Sakalas", 1937. 62 p. su iliustr.

Turinys: Čia mano Lietuva.— Saulutės pasakos.— Paukšteliai čiulba.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

□ **Paskutinis leitenanto žodis.** Novelė.—„Studentų balsas", 1932, gegužės 22, Nr. 8, su portr.

□ **Kai beržai vyniojosi.** Novelė.—„Studentų balsas", 1932, rugsėjo 14, Nr. 10.

□ **Mama, negesink žiburio.** Novelė.—„Studentų balsas", 1932, lapkričio 3, 22, Nr. 13, 14.

□ **Barbora su Nikodemu.** Apysakėlė.—„Jaunoji karta", 1932, Nr. 22, p. 448—458, su iliustr.

□ Septyni. Jaunųjų poetų antologija. K., 1933, p. 21—32, su portr.

☐ **Belaisvis.** [Apsakymas].—„Jaunoji karta", 1933, Nr. 16, p. 282—283; Nr. 17/18, p. 307—308.

☐ **Lietuvos sakalams Dariui ir Girėnui.** [Poema].—„Jaunoji karta", 1934, Nr. 6, p. 87.

☐ **Verkiantis studento žydėjimas.** Novelė.—„Akademikas", 1934, Nr. 15, p. 334—337; Nr. 16, p. 356—358; Nr. 17, p. 380—383, su portr.

☐ **Tėvų kraujas grįžta.** Novelė.—„Akademikas", 1935, Nr. 3, p. 59—62; Nr. 5, p. 112—115.

☐ **Gimnazijos vainikas.** Novelė.—„Jaunoji Lietuva", 1935, Nr. 6, p. 238—246.

☐ **Studentas su ryšuliu.** Novelė.—„Akademikas", 1935, Nr. 10, p. 251—257.

☐ **Prakaitas kvepia.** [Apsakymas].—„Jaunoji karta", 1935, Nr. 18, p. 387—388; Nr. 19, p. 413—414; Nr. 21, p. 454—455.

☐ **Klebono jurginai.** Novelė.—„Laiko žodis", 1935, Nr. 20/21, p. 2—3, su iliustr.

☐ **Sąskaitininkas Antanas Girelė.** Novelė.—„Geležinkelininkas", 1936, Nr. 14, p. 221—225.

☐ **Taip gyvena Trumpuliai.** Kalėdinė novelė.—„Geležinkelininkas", 1936, Nr. 20/21, p. 318—322.

☐ **Trylika dvejetukų.** Novelė.—„Jaunoji Lietuva", 1937, Nr. 2, p. 90—97, su iliustr.

☐ **Baltmarių sūnus.** Novelė.—„Jaunoji Lietuva", 1937, Nr. 4/5, p. 224—231.

☐ Žemaičiai. Žemaičių rašytojų prozos ir poezijos antologija. K., „Sakalas", 1938. 246 p.
Eilėraščiai, p. 199—207, su portr.

☐ **Kalviukas Pėtris.** Novelė.—„Jaunoji Lietuva", 1938, Nr. 2, p. 67—72.

☐ **Prisikėlimas.** [Apsakymas].—„Jaunoji Lietuva", 1938, Nr. 4, p. 189—195.

☐ Lietuvių poezija. T. 1. V., 1967, p. 578—579.
Taip pat 1969 leid.

☐ Vaikai ir eilėraščiai. Vaikų poezijos antologija. K., 1939, p. 17—18, 74, 98—99, 135.

* * *

☐ Литовские поэты XX века. Л., 1971, с. 399—400.
Пер. Б. Кежун, Н. Браун.

Dulkės eilėraščių dar yra išversta į lenkų kalbą.

II
LITERATŪRA

Dulkė K. Autobiografija.— Rink.: Žemaičiai. K., 1938, p. 199, su portr.— Bibliogr.: 6 pavad.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 173.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 2. K., 1934, sklt. 1004—1005, su portr.— **Lietuvių** poezija. T. 1. V., 1969, p. 578.— **Литовские** поэты XX века. Л., 1971, с. 399.

APIE ATSKIRUS RINKINIUS

„Po tėviškės klonius". **Povilavičius S.**—„Jaunoji karta", 1929, Nr. 6, p. 20.— Parašas: St. Pov.— **Stonys-Narūnas J.**—„Rytas", 1929, sausio 14, Nr. 11.

„Devyni raiteliai". **Brazdžionis B.**—„Naujoji romuva", 1933, Nr. 115, p. 263.— Parašas: J. Brazaitis.— **Daujotas L.**—„Jaunoji karta", 1933, Nr. 11, p. 2 (viršš.).— **Šimkus J.** Pretenzijos ir dar kai kas.—„Kultūra", 1933, Nr. 4, p. 245.— Parašas: Pr. D.—„Šviesos keliai", 1933, Nr. 3, p. 183—184.— Parašas: J. Ž.

„Upokšniai šnera...". **Davainis J.**—„Jaunoji karta", 1935, Nr. 14, p. 312.— **Gira L.**—„Literatūros naujienos", 1935, balandžio 1, Nr. 7.— Parašas: E. Radzikauskas.— **Jasiūnas A.**—„Jaunoji Lietuva", 1935, Nr. 3, p. 141—142.— Parašas: Ant. Jsn.— **Linkevičius M.**—„Akademikas", 1935, Nr. 11/12, p. 295—296.— Parašas: M. Link.— **Miškinis A.**—„Šviesos keliai", 1935, Nr. 4, p. 250—251.— Parašas: A. M.— **Povilonis J.**—„Naujoji romuva", 1935, Nr. 14, p. 336.— Parašas: Jz. Po.

„Paukšteliai čiulba". „Lietuvos mokykla", 1937, Nr. 8/9, p. 554.— **Linkevičius M.**—„Naujoji romuva", 1937, Nr. 29/30, p. 583—584.— Parašas: M. Link.

EGLĖ žr. Liudmila Malinauskaitė-Eglė

Aleksandras FROMAS-GUŽUTIS (1822—1900)

Dramaturgas, prozininkas. Gimė 1822.XII.12 Raseiniuose bajorų kilmės tarnautojo šeimoje. Mirė 1900.VIII.20 Aušgiryje (Jurbarko r.). Jaunystėje (apie 1834—35) artimai bendravo su S. Stanevičium. Apie 1837—38 įstojo į Kražių gimnaziją. Baigęs raštininkavo Raseinių žemės teisme, Kauno gubernatoriaus kanceliarijoje ir kt. 1853 nusipirko Gongailiškių vs. (dab. Aušgiris) ir ten išgyveno ligi mirties. Spaudoje bendradarbiavo nuo 1884. Spėjama, kad literatūrinį darbą pradėjęs XIX a. viduryje. Paties Gužučio pasisakymu, parašęs 13 dramų, 1 komediją, 4 apysakas, 14 novelių ir 12 eilėraščių. Dramos „Vytautas Krėvoje", „Myris Keistučio" ir „Aldona" neišspausdintos. Kai kurie kūriniai (drama „Vergovė Keistučio", apysaka „Dvi svodbi, pasaka iš atsitikimų maišto 1831 m.", apsakymai „Vilkas — avių ganytojas", „Katechizmas", eilėraštis „Kas tai do šalis") ir keletas H. Heinės vertimų iki šiol nesurasta.

Gužučio dramos statytos mėgėjų teatruose Lietuvoje, Rusijoje, JAV (iki 1911 „Ponas ir mužikai" pastatyti 39 kartus). Pagal dramą „Eglė žalčių karalienė" komp. M. Petrauskas parašė vieną pirmųjų lietuviškų operų.

Bendradarbiavo „Aušroje", „Apšvietoje", „Lietuviškajame balse", „Nemuno sarge", „Ūkininke", „Varpe", „Vienybėje lietuvninkų", „Žemaičių ir Lietuvos apžvalgoje" ir kt.

Pasirašinėjo: *A.G., A. Gužutis, Al.G., Begunas, Busilas iš Tverkimo, Mykolas G.*

I
SPAUSDINTA ORIGINALIOJI KŪRYBA

KNYGOS

☐ **Baisioji gadynė.** [Rinktinė. Įž. str. B. Pranskaus-Žalionio]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1955. 638 p. su portr.— Bibliogr.: p. 633—635.

Turinys: *Apysakos:* Vargdieniai; Patėviai. [Pirmoji publ.: Vienybė lietuvninkų", 1895, Nr. 23—39]; Mūsų praeities ir dabarties paslaptys. [Pirmoji publ.: „Vienybė lietuvninkų", 1894, Nr. 15—35].— *Apsakymai:* Jautrus mylimasis. [Pirmoji publ.: Lietuvos ūkininko kalendorius ant meto 1887. Tilžė, 1887, p. 24—26]; Senąpečių velnias kuria. [Pirmoji publ.: „Vienybė lietuvninkų", 1893, Nr. 20—21]; Nepuikauk, mergužėle, teksi murinams. [Pirmoji publ.: „Unija", 1884, Nr. 8].— *Dramos:* Baisioji gadynė. [Pirmoji publ.: „Vienybė lietuvninkų", 1895, Nr. 42—51]: Gudri našlė; Kauno pilies išgriovimas 1362 m.; Eglė Naujapilės kunigaikštaitė. [Spausdinama pirmą kartą]; Jūratė marių karalienė. [Spausdinama pirmą kartą].

☐ **Eglė žalčių karalienė.** Dramatas penkiūse Apsireiškimūse, paraszytas isz mitologiszko senovės lietuvių padavimo ir **Iszgriovimas Kauno pilies 1362 m.** Dramatas keturiūse apsireiszkimūse, paraszytas isz Lietuvos dėjų Aleksandro Gužučio. Plimutas, „Vienybės lietuvninkų" lėšos ir sp., 1893. 101 p.

Taip pat: Eglė žalčių karalienė. 1906. 56 p.

Pirmoji publ.: „Vienybė lietuvninkų", 1893, Nr. 22—27.

Taip pat: Išgriovimas Kauno pilies 1362 m. 1906. 85 p.

Pirmoji publ.: „Vienybė lietuvninkų", 1893, Nr. 27—34.

☐ **Ponas ir mužikai.** Drama 5-se permainose. Paraszyta isz buvio artojų nuo 1853-czių lyg 1859-tų metų. Paraszė A. Gužutis. Tilžė, M. Noveskis, J. Šenkės sp., 1893. 72 p.

Taip pat kontrafakcija: V., J. Zavadskio sp., 1864. [Tilžė, 1893].

☐ **Vargdieniai.** Apysaka iš tikrų atsitikimų 5-os ir 6-os dešimties 19-tojo šimtmečio. Parašė A. Fromas (Gužutis). Plimutas, „Vienybės lietuvninkų" lėšos ir sp., 1906. 184 p.

Pirmoji publ.: „Vienybė lietuvninkų", 1893, Nr. 25—46.— Parašas: *Mykolas G.*

☐ **Gudri našlė.** Juokažaislė dvejose veikmėse. Paimta iš tikro atsitikimo Lietuvoje. Parašė A. Fromas (Gužutis). Bruklinas, „Vienybės lietuvninkų" lėšos ir sp., 1908. 40 p.

Pirmoji publ.: „Vienybė lietuvninkų", 1907, Nr. 49—51.

☐ **Gedimino sapnas.** 4 v. (5 pav.) istorijos drama. Parašė A. Fromas (Gužutis). Ryga, 1910. 52 p. (Vaidintojų knygynėlis. Nr. 1).

Pirmoji publ.: „Rygos garsas", 1910, liepos 21, 24, 28, 31; rugpjūčio 4, 11, Nr. 54—58, 60.

☐ **Vaidilutė arba Žemaičių krikštas.** 5 v. (6 pav.) istorijos drama. Parašė A. Gužutis (Fromas). Ryga, 1910. 80 p. (Vaidintojų knygynėlis. Nr. 2).

Pirmoji publ.: „Rygos garsas", 1910, spalio 30; lapkričio 6, 13, Nr. 78—80.

☐ **Palocius ežero dugnuose.** 3 v. drama. Parašyta iš sakmės gyventojų antkrančiais ežero (Šaukas), esančio Kauno gub. Raseinių pavieto. Parašė A. Fromas (Gužutis). Bruklinas, „Vienybės lietuvninkų" lėšos ir sp., 1911. 49 p.

Pirmoji publ.: „Vienybė lietuvninkų", *1910 (metų pab.); 1911, Nr. 1—4/5.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

PROZA

☐ **Še tau smuikas ir bugnelis.** [Apsakymas].—„Nemuno sargas", 1884, Nr. 8, p. 30; Nr. 9, p. 35; Nr. 10, p. 38; Nr. 11, p. 42.

☐ **Nepadėjęs nerasi.** [Apsakymas].—„Lietuviškas politiškas laikraštis", 1884, Nr. 12, p. 47—48.

☐ **Nelaimingoji motyna.** Liūdningi dalykai Lietuvoje. Iš atminimo Gužuczio.—Leid.: Lietuviškas „Aušros" kalendorius ant metų 1886. Tilžė, 1885, p. 69—79.

☐ **Žydai dalina karališką girę.** Tikras atsitikimas Lietuvoje.—„Aušra", 1885, Nr. 2/3, p. 47—49; Nr. 4/5, p. 116—122.

☐ * **Atatiko kirvis kotą.**—„Lietuviškasis balsas", 1886, Nr. 17.

☐ **Nepalaimingas piršlys.** Tikras atsitikimas Lietuvoje.—„Nemuno sargas", 1887, birželio 9, 16, Nr. 23—24.

☐ * **Apie Šatrijos kalną.** [Vaizdelis].—„Vienybė lietuvninkų", 1888, Nr. 35.

☐ * **Keletą žodžių apie garsingą Raseinių Magdę.** [Vaizdelis].—„Vienybė lietuvninkų", 1889, Nr. 18.

☐ **Jautrios szirdelės.** (Paraszyta isz tikro atsitikimo).—„Apšvieta", 1892, Nr. 4, p. 216—217.

☐ **Galva be galvos.** (Novela).—„Vienybė lietuvninkų", 1892, Nr. 27, p. 322—323.

☐ **Kalba dviejų prietelių.** [Vaizdelis].—„Vienybė lietuvninkų", 1893, Nr. 22, p. 264.

☐ * **Velniamuszei.** (Tikras atsitikimas).—„Mužikėlis", 1895, p. 74.

☐ **Šauni mergaitė.** (Tikras atsitikimas).—„Ūkininkas", 1895, Nr. 19, p. 151—152.

☐ **Keleivis.** (Tikras atsitikimas).—„Ūkininkas", 1895, Nr. 22, p. 173.

EILIUOTI KŪRINIAI

☐ **Tewyniszka meilė.**—„Žemaičių ir Lietuvos apžvalga", 1890, Nr. 2, p. 15.

☐ **Atmintis tėvynės.**—„Žemaičių ir Lietuvos apžvalga", 1890, Nr. 5, p. 39.

☐ **Rauda dėl praeities.**—„Žemaičių ir Lietuvos apžvalga", 1890, Nr. 6, p. 45.

☐ **Musu sziandieniszki vargai.**—„Žemaičių ir Lietuvos apžvalga", 1890, Nr. 10, p. 77—78.

☐ **Aplankymas tėvynės.**—„Žemaičių ir Lietuvos apžvalga", 1890, Nr. 15, p. 116—117.

☐ **Ruduo.**—„Žemaičių ir Lietuvos apžvalga", 1890, Nr. 19, p. 149.

☐ **Žiemos laike.— Praeinant.**—„Žemaičių ir Lietuvos apžvalga", 1890, Nr. 21, p. 166.

☐ **Vagys.— Pa-Muszije.**—„Žemaičių ir Lietuvos apžvalga", 1890, Nr. 22, p. 174.

☐ **Ant Naujų Metų.**—„Žemaičių ir Lietuvos apžvalga", 1891, Nr. 1, p. 2.

☐ **Dubysa.**—„Vienybė lietuvninkų", 1892, Nr. 25, p. 301.

☐ **Sapnas.**—„Vienybė lietuvninkų", 1893, Nr. 30, p. 361.

☐ **Pavasaris.** „Drungnasis vėjelis jau pradeda pūsti..."—„Ūkininkas", 1895, Nr. 9, p. 67.

☐ **Pavasaris.** „Ar tai pavasaris? Kad sniegas isznyko..."—„Vienybė lietuvninkų", 1897, Nr. 16, p. 194.

☐ **Girių naikinimas.— Skųda.**— Kn.: Vaižgantas. Raštai. T. 12. K., 1929, p. 116—117.

LAIŠKAI

☐ **Al. Fromo-Gužučio laiškai in kun. A. Miluka.** [1893].—„Žvaigždė" (Filadelfija), 1923, Nr. 2, p. 37—41.

☐ **Aleksandro Fromo (Gužučio) laiškai M. Jankui.**—„Tauta ir žodis", 1926, kn. 4, p. 398—399.

RANKRAŠČIAI

☐ **Aldona.** Drama. Keturiose permainose. Paraszita pagal poemos Mickeviczes „Konradas Vallenrode". B. m. 49 lap.— VUB.

☐ **[Ellės].** 1896—1900. 24 lap.— VUB.

☐ **Myris Keistuczio.** Drama. Paraszita isz Lietuvos dejų 1382u metu. Penkiose permainose. B. m. 110 lap.— VUB.

☐ **Vytautas Krevoje.** Dramatiszkas pavidalas. Dvejose permainose. Paraszita isz Lietuvos dejų 1382 m. Parasze A. Gužutis. B. m. 36 lap.— VUB.

KŪRINIAI RUSŲ KALBA

☐ **Вайдилуте или крещение жемайтисов.** Драма. [Отр.] — В кн.: О родине. М., 1944, с. 87.

VERTIMAI

☐ **Aniuolas.** Pagal Lermontovą isz rusiszko.—„Vienybė lietuvninkų", 1892, Nr. 25, p. 301.

☐ **Mickevičius A.** Diedai. [„Vėlinės"]. (Strijai, senůliai, ainiai). Veikalas poeto Adomo Mickevyczios. Perguldė isz lenkiszko A. Gužutis.—„Vienybė lietuvninkų", 1894, Nr. 36—44, 46—52; 1895, Nr. 1—8.

SEKIMAI A. FROMU-GUŽUČIU

☐ * **Žižis J.** Truputis iš Lietuvos ubagų gyvenimo. (Sekant A. Fromo „Vargdieniais"). — „Vienybė", 1924, lapkričio 25, 27, 29, Nr. 142—144.

☐ **Šmulkštys A.** Ponas ir mužikai. Drama 5-se aktuose. Pagal A. Gužutį. Parašė Paparonis. Paminėjimui dešimtsmetinio jubilejaus lietuvių teatro. Seinai, Laukaičio, Dvaranausko, Narjausko ir b-vės sp., 1910. 58 p.

II
LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 2. V., 1958, p. 175—183. — **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 509, su portr. — **Apie** velionio Gužučio raštus. — „Vienybė lietuvninkų", 1910, Nr. 38, p. 1. — **Baltramaitis S.** Du laiškai A. Fromo-Gužučio tėviškėn. [Rašytojo kaimynei A. Paškevičienei. 1900. Publ. ir koment. R. Marčėno]. — „Kultūros barai", 1972, Nr. 12, p. 66. — **Bičiūnas V.** Mūsų grožinės prozos pradžia. (Mūsų apysaka). — „Gaisai", 1931, Nr. 2, p. 131—135. — **Biržiška M.** 1895—1910 m. lietuvių repertuaro skaitmenys. — Kn.: **Iš** mūsų kultūros ir literatūros istorijos. Kn. 2. K., 1938, p. 212—240. — **Būga K.** Ką Fromas (A. Gužutis) parašė? — „Dirva-Žinynas", 1903, Nr. 6, p. 104—105. — Parašas: K. S.-s. — **Daugėliškis A.** Aleksandras Abijetskis-Fromas Gužutis. — „Lietuvos aidas", 1933, lapkričio 18, Nr. 262. — **Davainis-Silvestraitis M.** Aleksandras Fromas. — „Varpas", 1901, Nr. 6, p. 71—72. — Parašas: V. — **Davainis-Silvestraitis M.** „16 balandžio 1884 m. p. Jurgiui Mikšui". [Minima didelė A. Fromo-Gužučio apysaka „Dvi svodbos"]. — „Tauta ir žodis", 1926, kn. 4, p. 396—397. — **Aleksandras Fromas (Gužutis).** — „Vienybė lietuvninkų", 1911, Nr. 7, p. 7. — **Aleksandras Fromas-Gužutis.** (Dėl jo 100-mečio jubiliejaus). — „Lietuva", 1922, gruodžio 13, Nr. 282. — **Gira L.** Al. Fromo-Gužučio 100-mečio jubiliejus. — „Lietuvos žinios", 1922, spalio 28, Nr. 196. — **Gira L.** Gužučio biografijai medžiaga. — „Žvaigždė" (Filadelfija), 1923, Nr. 2, p. 34—35. — **Kostkevičiūtė I.** Kritinis realizmas lietuvių prozoje XIX a. pabaigoje — XX a. pradžioje. V., 1956, p. 66—67, 104. — **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 8. K., 1940, sklt. 663—668. — Taip pat atsk. atsp. — **Maknys V.** Lietuvių teatro raidos bruožai. D. 1. V., 1972, p. 116—117, 160—161, 194—195, 203 ir kt. — **Marčėnas R.** Istorija ir išmonė. — „Literatūra ir menas", 1972, gruodžio 9. — **Marčėnas R.** Lietuvių dramaturgijos pradininkas. — „Pergalė", 1973, Nr. 1, p. 158—161. — **Mikaitis A.** A. Fromas-Gužutis. (30-osios mirties metinės). — „Šiaurės Lietuva", 1930, spalio 10, Nr. 35. — **Mikolainis P. (Noveskis).** „Garbios atminties rašytoją man teko pažinti liepos mėnesyje, 1891 metuose..." — „Žvaigždė" (Filadelfija), 1923, Nr. 2, p. 41—44. — **Milukas A.** Aleksandras Fromas (Aleksandras Gužutis). — „Žvaigždė" (Bruklinas), 1901, Nr. 25, p. 388—389, su iliustr. — **Milukas A.** „Minavojamas laiške Noveskis..." [Medžiaga biografijai]. — „Žvaigždė" (Filadelfija), 1923, Nr. 2, p. 40—41. — **Nauja** spėka. Užmirštas darbininkas. — „Varpas", 1902, Nr. 1, p. 23. — **Pranskus-Žalionis B.** Aleksandras Fromas-Gužutis. — „Literatūra ir menas", 1955, rugpjūčio 6. — **Pranskus-Žalionis B.** Aleksandras Fromas-Gužutis. — Kn.: Fro-

mas-Gužutis A. Baisioji gadynė. V., 1955, p. 3—34.— **Pranskus-Žalionis B.** 1863 metų sukilimo atspindžiai lietuvių literatūroje.—„LTSR MA darbai". Ser. A, 1957, Nr. 1, p. 39—41.— **Sadauskas J.** Aleksandras Fromas-Gužutis. (135-ąsias gimimo metines minint).—„Kauno tiesa", 1957, gruodžio 14.— **Sprindis A.** Puikioji tradicija.— Rink.: Tautų draugystė lietuvių ir rusų literatūrose. V., 1963, p. 12—14.— **Šilbaravikys P.** Gužučio kapas.—„Viltis", 1909, gegužės 22, Nr. 57.— **Treinys P.** Fromas-Gužutis — pirmas lietuvių dramaturgas.—„Komjaunimo tiesa", 1952, gruodžio 13.— **Vaižgantas.** Aleksandras Abijetskis-Fromas (Gužutis).— Raštai. T. 12. K., 1929, p. 105—118.— **Vaižgantas.** Aleksandras Fromas (Aleksandras Gužutis).—„Varpas", 1901, Nr. 6, p. 71—72.— Parašas: V.— **Vaižgantas.** Aleksandras Fromas-Gužutis. (Dėl jo 100-mečio jubiliejaus).—„Atspindžiai", 1923, Nr. 1, p. 12, su portr.— Be parašo.— **Verdenis A.** Baisiosios gadynės metraštininkas. (A. Fromo-Gužučio gimimo 145 metų sukakties proga).—„Literatūra ir menas", 1967, gruodžio 16.— **Zalatorius A.** Lietuvių apsakymo raida ir poetika. V., 1971, p. 48—49, 82, 87—88 ir kt.— ***Вольтер Э.** Литовская драма в С.-Петербурге.—«Новое время» (Иллюстр. приложение), 1901, № 8930.— **Театральная энциклопедия.** Т. 5. М., 1967, с. 547.— **Dowojna-Sylwestrowicz M.** Aleksandr From.—„Litwa", 1909, Nr. 11, p. 162—166, su portr.— Lenkų k.— **Paszkiewiczowa S.** Jeszcze o Aleksandre Fromie. [Atsiminimai].—„Litwa", 1909, Nr. 20/21, p. 307—308.— Lenkų k.

APIE KNYGAS, ATSKIRUS KŪRINIUS IR TEATRO PASTATYMUS

„Eglė žalčių karalienė" ir „Išgriovimas Kauno pilies 1362 m."—„**Žemaičių** ir Lietuvos apžvalga", 1894, Nr. 5, p. 34—35.— **Kuzmickas V.**—„Mokslas ir gyvenimas", 1973, Nr. 6, p. 51.

„Ponas ir mužikai" (pjesė ir jos pastatymai). **Jocaitis V.** Aleksandras Fromas-Gužutis. [Pjesė Kauno Valst. teatre].—„Lietuva", 1922, gruodžio 17, Nr. 286.—„**Kibirkštis**" (Klaipėda), 1924, Nr. 2, p. 51—54.— **Kudirka V.**— Kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 200—204.— Taip pat: „Varpas", 1893, Nr. 5, p. 77—78.— Parašas: V. K.— **Pakalniškis K.**— Kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 289—290.— Taip pat: „Žemaičių ir Lietuvos apžvalga", 1893, Nr. 14, p. 109.— Be parašo.—„**Ponas** ir mužikai". Aleksandro Fromo jubiliejus. [Kauno Valst. teatre].—„Laisvė", 1922, gruodžio 20, Nr. 241.— Parašas: Poza.— **Šliūpas J.**—„Apšvieta", 1893, Nr. 13, p. 779—780.— Be parašo.— **Vaižgantas.** Jubiliejinis spektaklis. [Kauno Valst. teatre].—„Krašto balsas", 1922, gruodžio 17, Nr. 41.— **Volteris E.** Lietuvių teatro šypsena Petrapilyje 1900 m.—„Naujoji romuva", 1932, Nr. 26, p. 606, su iliustr.

A. Mickevičius. „Vėlinės". „**Kur** meilė, ten kantrybė ir vienybė..."— „**Vienybė lietuvninkų**", 1894, Nr. 36, p. 425.

„Vaidilutė, arba Žemaičių krikštas". **Dambrauskas-Jakštas A.** Mūsų naujoji literatūra. T. 2. K., 1924, p. 143—144.

„Baisioji gadynė". **Sprindis A.** A. Fromo-Gužučio raštai.—„Pergalė", 1956, Nr. 4, p. 116—118.

Zigmas GAIDAMAVIČIUS-GĖLĖ (1894—1912)

Poetas, vertėjas. Gimė 1894.IV.26 Naisių dv. (Šiaulių r.) dvaro prievaizdo šeimoje. Mirė 1912.XII.4 Kijeve. Palaidotas gimtinėje, Sereikių kapinėse. 1964 pastatytas paminklas.

1904—12 mokėsi Šiaulių gimnazijoje, dalyvavo lietuvių moksleivių kuopelės veikloje. 1912 įstojo į Kijevo universiteto Istorijos ir filologijos fak., tačiau netrukus mirė.

Eilėraščius pradėjo rašyti 1907, spausdino nuo 1909 (1908 „Vilniaus žiniose" pirmoji korespondencija). Buvo parengęs poezijos rinkinį „Gėlynas", bet nespėjo išleisti. Poetui mirus, „Gėlynas" nepasirodė, tačiau 1912—13 laikr. „Vienybė lietuvninkų" buvo paskelbti beveik visi rinkinio eilėraščiai. „Gėlynas", kiek papildytas, išėjo tarybiniais metais. Be eilėraščių, sukūrė dviveiksmę komediją „Užgavėnės" (vaidino Šiaulių „Varpo" d-ja), bandė rašyti prozos kūrinius. Nespausdinti liko keli literatūriniai rašiniai („Ypatybės Juškos dainų", „Lazdynų Pelėdos veikalai" ir kt.). Rankraščiai Vilniaus universiteto bibliotekos rankraštyne.

Yra išvertęs A. Puškino, M. Lermontovo, A. Maikovo, L. Kondratovičiaus, A. Mickevičiaus, H. Heinės eilėraščių.

Bendradarbiavo „Aušrinėje", „Rygos naujienose", „Šaltinyje", „Vilniaus žiniose" ir kt.

Pasirašinėjo: *Dievotnaša, Gaitonis, Petras Žižas.*

I
GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

□ **Gėlynas.** [Įž. str. E. Matuzevičiaus. Paaišk. L. Starevičiūtės]. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1948. 162 p. su iliustr.— Bibliogr.: p. 152—157.

Turinys: Tėviškė.— Kai širdis tvaksi.— Sapnai.— Nerami jaunystė.

——— Rinktinė. [Sudarė ir įž. str. parašė R. Mikšytė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1963. 238 p. su iliustr. ir faks.

Turinyje taip pat: 1908—1912 eilėraščiai.— *Poemėlės:* Sigutė; Elgeta.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

□ Vainikai. Naujesniosios poezijos antologija. K.—V., 1921, p. 129—140.

□ **Nespausdinti Zigmo Gėlės eilėraščiai.**—„Pergalė", 1954, Nr. 5, p. 46—56.

Skelbiama 16 eilėraščių iš Vilniaus un-to b-kos rankraštyno.

□ Lietuvių poezija. T. 1. V., 1967, p. 326—334.

Taip pat 1969 leid.

□ **Minėjova laikus.— Gėlės.** [Eilėraščiai].—„Literatūra ir menas", 1969, balandžio 26.— Išsp. str.: Kuzmickas V. „Ir vis dar žiūri į mano širdį".

EILĖRAŠČIAI KITOMIS KALBOMIS

☐ Отечество. Т. 1. [Пер. Б. Сруога]. Петроградъ, 1916, с. 172—173.
☐ Поэзия Литвы. [Пер. Л. Озеров]. В., 1950, с. 177—179.
☐ Литовские поэты XX века. Л., 1971, с. 137—147.
Пер.: К. Азаровский, Н. Браун, П. Жура, Б. Кежун, М. Комиссарова, Л. Озеров, Л. Хаустов.
☐ Wichert-Kajruksztisowa J. Antologia poezji litewskiej. Warszawa, 1939, p. 82.— Lenkų k.

Gaidamavičiaus-Gėlės eilėraščių dar yra išversta į baškirų kalbą.

II

LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 2. V., 1958, p. 526—530.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 512—513, su portr.— **Būtėnas J.** Zigmas Gėlė.—„Dienovidis", 1939, Nr. 3, p. 115—121; Nr. 4, p. 173—180.— **Daujotytė V.** „Aš širdužę dainiaus turiu". Z. Gėlės 75-osioms gimimo metinėms.— „Pergalė", 1969, Nr. 5, p. 108—111.— **Doveika K.** Anksti nuvytusi gėlė. (Minint Z. Gėlės gimimo septyniasdešimtmetį).—„Literatūra ir menas", 1964, balandžio 30.— **Draugo** paminėjimas. [Maskvos lietuvių studentų vakaras Z. Gaidamavičiaus-Gėlės atminimui].—„Aušrinė", 1913, Nr. 22, p. 12—13.— Parašas: Sėjikas.— **A. a. Zigmas Gaidamavičius.**—„Vienybė lietuvninkų", 1913, sausio 8, Nr. 2.— **Zigmas Gaidamavičius** (Zigmas Gėlė).—„Aušrinė", 1913, Nr. 22, p. 1—2.— **Gira L.** A. a. Zigmas Gaidamavičius.—„Viltis", 1912, gruodžio 14, Nr. 147.— Parašas: L. G.— **Zigmas Gėlė.** 60-ąsias gimimo metines minint.— „Tiesa", 1954, balandžio 27.— **Gudaitis L.** Z. Gaidamavičius-Gėlė. (Minint 65-ąsias gimimo metines).—„Kauno tiesa", 1959, balandžio 26, su portr.— **Jasilionis S.** Poetas Zigmas Gėlė. (25-kių metų pomirtinę sukaktį minint).— „Šviesa", 1938, Nr. 1, p. 27—29.— **Kačiulis J.** Jaunystėje nutrūkusi daina.— „Komjaunimo tiesa", 1964, balandžio 26.— **Kapsukas V.** Julius Janonis — pirmasis lietuvių proletarinis poetas. [Z. Gaidamavičiaus-Gėlės įtaka J. Janoniui].— Rink.: Po raudonąja vėliava. Minskas, 1934, p. 217—218.— **Kirkila J.** Poezijos „gėlynas".—„Vakarinės naujienos", 1969, balandžio 26.— **Korsakas K.** Literatūrų draugystė. V., 1962, p. 12—13, 404.— **Kuzmickas V.** „Ir vis dar žiūri į mano širdį".—„Literatūra ir menas", 1969, balandžio 26.— **Kuzmickas V.** Zigmo Gėlės takais.—„Jaunimo gretos", 1969, Nr. 8, p. 21.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 8. K., 1940, sklt. 784—785.— **Matuzevičius E.** Zigmas Gaidamavičius-Gėlė.— Kn.: Gėlė Z. Gėlynas. K., 1948, p. 5—10.— **Merkelis A.** Zigmo Gėlės literatūrinis palikimas.—„Lietuvos aidas", 1937, rugpjūčio 28, Nr. 390.— **Mikšytė R.** Nepaskelbti Zigmo Gėlės eilėraščiai. 60-ąsias poeto gimimo metines minint.—„Literatūra ir menas", 1954, balandžio 24.— **Mikšytė R.** Zigmas Gėlė.— Kn.: Gėlė Z. Gėlynas. V., 1963, p. 3—18.— **Mikšytė R.** Zigmo Gėlės eilėraščių rankraščiai ir leidimai.— Kn.: Gėlė Z. Gėlynas. V., 1963, p. 231—234.— **Pelėdžiūtė-Norvydienė M.** Mano sesėms. V., 1969, p. 10—11, 30—31.— **Pleirytė-Puidienė O.** Zigmas Gaidamavičia. (Zig-

mas Gėlė).—„Lietuvos žinios", 1912, gruodžio 8, Nr. 145.— **Pranskus-Žalionis B.** Zigmas Gėlė-Gaidamavičius.—„Literatūra ir menas", 1949, balandžio 24.— **Pranskus-Žalionis B.** Zigmas Gėlė. 60-ąsias gimimo metines minint.— „Komjaunimo tiesa", 1954, balandžio 25.— **Puida K.** A. a. Zigmas Gaidamavičė.—„Lietuvos žinios", 1913, sausio 15, Nr. 6.— **Staveričiūtė L.** Zigmo Gaidamavičiaus-Gėlės rankraščiai.— Kn.: Gėlė Z. Gėlynas. K., 1948, p. 147—151.— **Strodomskis A.** Gėlė ir duona.—„Raudonoji vėliava" (Šiauliai), 1969, balandžio 26, su portr.— **Šilingas S.** Dainius-pumpurėlis.— Kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 416—424.— Taip pat: „Aušrinė", 1913, Nr. 22, p. 5—11.— **Tiškus V.** A. a. Zigmo Gėlės.—„Ateitis", 1913, Nr. 3, p. 129—130.— **Vaitiekūnas V.** Poeto Zigmo Gėlės-Gaidamavičiaus giminės.— „Kultūros barai", 1969, Nr. 7, p. 74—75, su portr.— **Žengė J.** Ketvirtis amžiaus Zigmo Gėlės poezijai.—„Lietuvos aidas", 1937, gruodžio 4, Nr. 554.— Parašas: J. Žg.— **Žukas V.** Zigmo Gėlės bibliografija.—„Bibliotekininkystės ir bibliografijos klausimai", 1967, t. 6, p. 147—169.— **Бутенас Ю.** Певец природы родного края.—«Сов. Литва», 1969, 26 апреля.— **Галинис В.** Литовская поэзия XX века. (1900—1940).— В кн.: Литовские поэты XX века. Л., 1971, с. 14—15.— **Качюлис Ю.** Песня, оборвавшаяся в юности.—«Комсомольская правда» (В.), 1964, 26 апреля.— **Киркила Ю.** «Цветник» поэзии.— «Вечерние новости», 1969, 26 апреля.— **Литовские** поэты XX века. Л., 1971, с. 137.

ATSIMINIMAI

Kutkytė E. Paskutinės Zigmo Gėlės dienos. [Užrašė M. Macijauskienė].— „Gimtasis kraštas", 1969, balandžio 24, su portr.— **Nainys J.** Iš prisiminimų apie Zigmą Gaidamavičių-Gėlę.—„Švyturys", 1965, Nr. 2, p. 22.— **Naujokaitis J.** Zigmą Gėlę atsiminus.—„Aušrinė", 1913, Nr. 22, p. 4—5.— Parašas: J. N.— **Šilingas S.** „Buvo tai taip neseniai..."—„Aušrinė", 1913, Nr. 22, p. 2—4.

APIE ATSKIRUS RINKINIUS

„Gėlynas". **Pranskus-Žalionis B.** Nevystanti gėlė.— Kn.: Pranskus-Žalionis B. Laikas ir literatūra. V., 1973, p. 449—453.— **Vanagas V.** Naujas Zigmo Gėlės „Gėlynas".—„Pergalė", 1964, Nr. 1, p. 166—168.

Vytautas GALINIS (g. 1924)

Literatūrologas, kritikas. LTSR nusipelnęs mokslo veikėjas (1974). Gimė 1924.III.9 Miežonių k. (Kaišiadorių r.). Mokėsi Kaišiadorių gimnazijoje, 1947 baigė Vilniaus Pedagoginį institutą. Nuo 1947 LTSR MA Lietuvių kalbos ir literatūros instituto mokslinis bendradarbis

(1948—50 aspirantas). Filologijos daktaras (1971, „Naujos kryptys lietuvių literatūroje. 1917—1932"; kandidato disertacija (1953) „Petro Cvirkos apsakymai"). LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1955.
Spaudoje reiškiasi nuo 1946. Išleido literatūros kritikos darbų, parengė vadovėlių vid. mokykloms; yra vienas „Tarybinės lietuvių literatūros istorijos apybraižos" (1956), „Lietuvių literatūros istorijos" (4 t., 1957—68) autorių. 1969 LTSR respublikinė premija už „Lietuvių literatūros istoriją" (kartu su kitais autoriais).

I
LITERATŪROS MOKSLO DARBAI

KNYGOS

□ **Liepsningas tarybinės tėvynės patriotas N. Ostrovskis.** V., 1954. 29 p. (LTSR Polit. ir moksl. žinių skleid. d-ja).

□ **Petro Cvirkos apsakymai.** V., Valst. grož. lit. l-kla, 1954. 367 p. su iliustr. (LTSR MA Lietuvių k. ir lit. in-tas).

□ **Petras Cvirka.** V., Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1955. 46 p. (LTSR Polit. ir moksl. žinių skleid. d-ja).

□ Tarybinės lietuvių literatūros istorijos apybraiža. V., Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1956. 242 p.
Skyrius: **Petras Cvirka.** P. 114—130.

□ **Antanas Venclova.** Monogr. apybraiža. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1958. 204 p. su iliustr.— Bibliogr.: p. 199—203.

□ Lietuvių literatūros istorija. T. 2—4. V., 1958—1967.
T. 2. Kapitalizmo epocha. (1861—1917). Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1958. 643 p. su iliustr.
Skyrius: **Antanas Vienažindys.** P. 52—60.
T. 3. D. 1. Kapitalizmo epocha. (1917—1940). Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1961. 647 p. su iliustr.
Skyriai: **Literatūros vystymosi visuomeninės sąlygos.** P. 63—155.— **Bendroji buržuazijos viešpatavimo metų literatūros apžvalga.** P. 156—234. [Prie šių skyrių parengimo prisidėjo K. Korsakas].— **Estetizmas ir dekadentizmas pirmajame buržuazijos valdymo dešimtmetyje.** P. 414—439.— **Žymesnieji simbolizmo ir ekspresionizmo krypčių rašytojai.** P. 440, 449—455.— **Balys Sruoga.** P. 463—504.— **Kazys Binkis.** P. 505—541.— **Vincas Mykolaitis-Putinas.** P. 542—590.— **S. Čiurlionienė. P. Vaičiūnas. A. Lastas.** P. 591—631.
T. 3. D. 2. Kapitalizmo epocha. 1917—1940. „Mintis", 1965. 719 p. su iliustr.
Skyriai: **Kiti žymesnieji revoliuciniai proletariniai lietuvių rašytojai.** P. 121—152, 167—176.— **Demokratinės antifašistinės literatūros raida.** P. 177—233.— **Petras Cvirka.** P. 234—282.— **A. Venclova. J. Šimkus. K. Korsakas.** P. 328—383.— **Butkų Juzė. K. Boruta. V. Montvila. K. Jakubėnas.** P. 384—430, 449—467.— **Kiti demokratinės krypties rašytojai.** [Kartu su J. Žėkaite]. P. 527—551.— **Posūkis į kritišką bei realistinį vaizdavimą.** P. 552—601.— **Dekadentinės literatūros raida po 1930 metų.** P. 602—622, 640—644.

T. 4. Tarybinis laikotarpis. (1940—1967). „Mintis", 1968. 927 p. su iliustr. Skyriai: **Pirmieji tarybinės literatūros žingsniai.** P. 30—56.— **Petras Cvirka.** P. 174—200.— **Antanas Venclova.** P. 247—272.— **Literatūros raida 1956—1966 m.** [Poskyris: Proza]. P. 807—876.

□ **Lietuvių tarybinė literatūra vakar ir šiandien.** (Medžiaga lektoriui). V., 1965. 15 p. (LTSR „Žinijos" d-ja. Moksl. metod. taryba lit. propaguoti).— Rankr. teisėmis. Išsp. rotapr.— Bibliogr.: 4 pavad.

□ Lietuvos TSR istorija. T. 3. Nuo 1917 iki 1940 m. V., „Mintis", 1965. 407 p. su iliustr.

Skyrius: **Lietuvių literatūra 1917—1940 m.** P. 375—388.

□ Lietuvių literatūra X kl. [Bandomasis vadovėlis]. K., „Šviesa", 1966. 196 p. su portr.— Prieš antr. aut.: V. Galinis, K. Umbrasas.

Skyriai: **Jonas Biliūnas.** P. 55—76.— **Julius Janonis.** P. 77—102.— **1917—1940 m. laikotarpio literatūra.** P. 103—123.— **Vaižgantas.** P. 124—143.— **Vincas Krėvė.** P. 144—167.— **Vincas Mykolaitis-Putinas.** P. 168—193.

[2-asis patais. leid.] K., „Šviesa", 1967. 291 p. su iliustr.— Prieš antr. aut.: V. Galinis, K. Umbrasas.

Taip pat skyriai: **Balys Sruoga.** P. 208—234.— **Kazys Binkis.** P. 235—258.

Taip pat 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973 leid.

□ **Literatūra, dabartis, žmogus.** V., „Vaga", 1966. 369 p.— Bibliogr. išnašose.

Turinys: Naujas literatūros raidos etapas.— Rašytojai ieško herojaus.— Intelektualumo stiprėjimas prozoje.— Ar paseno psichologizmas? — Dabarties kaimas literatūroje.— Romantikos ir realybės sandūroje.— Tradicijos ir ieškojimai apsakymo žanre.— Istorija ir dabartis.— Apie laiką ir save.— Poezija ir skaitytojas.

□ **1917—1940 m. laikotarpio lietuvių literatūra.** X kl. K., „Šviesa", 1966. 96 p. su portr.

□ Didžioji Spalio socialistinė revoliucija ir lietuvių literatūra. V., „Vaga", 1967. 449 p.— Bibliogr. išnašose.

Skyriai: **Spalio revoliucija ir proletarinės lietuvių literatūros išaugimas.** P. 36—73.— **Rašytojų ideologinės diferenciacijos procesas buržuazijos valdymo metais.** P. 74—117.— **Ryšiai su tarybine literatūra ir menu buržuazijos valdymo metais.** P. 163—204.

* * *

□ Lietuvių poezija. T. 2. V., „Vaga", 1967. 663 p.— Antr. lapo kitoje pusėje sudaryt.: V. Galinis.

Taip pat 1969 leid.

STRAIPSNIAI

□ **Kovinga jaunystė.**—„Pergalė", 1950, Nr. 1, p. 119—124.

Apie almanachą „Jaunieji", kn. 2.

□ **Petro Cvirkos kelias į tarybinę literatūrą.**—„Pergalė", 1950, Nr. 5, p. 84—105.

□ **Platesnį kolūkinės literatūros vaizdą.**—„Literatūra ir menas", 1950, birželio 8.

☐ **Petras Cvirka — lietuvių literatūrinės kalbos ugdytojas.**—„Pergalė", 1951, Nr. 5, p. 78—88.

☐ **Naujų kolūkinio kaimo reiškinių pavaizdavimas lietuvių tarybinėje literatūroje.**—„Pergalė", 1952, Nr. 1, p. 83—97.

☐ **Kai kurie P. Cvirkos apsakymų meistriškumo klausimai.**—„Jaunieji", 1954, kn. 6, p. 155—177.

☐ **Kovingos publicistikos pavyzdys.**—„Literatūra ir menas", 1954, sausio 1.

P. Cvirkos „Raštai". T. 11.

☐ **Apsakymo kompozicija ir siužetas.**—„Literatūra ir menas", 1954, lapkričio 27.

☐ **Kazys Binkis.**— Kn.: Binkis K. Rinktinė. V., 1955, p. 3—21.

☐ **Romano „Kalvio Ignoto teisybė" meninės ypatybės.**— Rink.: Lietuvių literatūra. D. 2. K., 1956, p. 166—181.

☐ **Balys Sruoga.**—„Pergalė", 1956, Nr. 2, p. 99—102.

☐ **Idėjiškumas ir meistriškumas.** (Pastabos apie A. Gudaičio-Guzevičiaus „Brolius").—„Literatūra ir menas", 1956, birželio 2.

☐ **Antano Venclovos proza.**—„Pergalė", 1956, Nr. 6, p. 74—91.

☐ **Romanas ir jo herojus.**—„Literatūra ir menas", 1956, rugpjūčio 11.

V. Mykolaičio-Putino „Altorių šešėly".

☐ **Vargo ir kovos dainius.** (K. Jakubėno 50-ąsias gimimo metines minint).—„Pergalė", 1958, Nr. 1, p. 121—128.

☐ **Epopėjos pradžia.**—„Pergalė", 1958, Nr. 4, p. 173—179.

V. Mykolaičio-Putino „Sukilėliai".

☐ **Revoliucinės tradicijos** [lietuvių literatūroje].—„Literatūra ir menas", 1958, gruodžio 13.

☐ **Teigiamas herojus 1958 m. prozoje.**— Rink: 1958 metų lietuvių tarybinė literatūra. V., 1959, p. 67—87.

☐ **Keliai į ateitį.**—„Pergalė", 1959, Nr. 1, p. 142—153.

A. Baltrūno „Tolimi keliai".

☐ **Balys Sruoga.**— Kn.: Sruoga B. [Rinktinė]. 3-iasis leid. K., 1960, p. 5—10.

☐ **Istorinis posūkis lietuvių literatūros raidoje.**—„Pergalė", 1960, Nr. 7, p. 138—149.

1940—1941 lietuvių literatūros apžvalga.

☐ **Pirmoji kritiko knyga.**—„Literatūra ir menas", 1961, lapkričio 25.

J. Kirkilos „Amžininkų balsai".

☐ **Petro Vaičiūno poezija.**— Kn.: Vaičiūnas P. Paukščių keliu. V., 1962, p. 5—22.

☐ **Dabartinė literatūra ir estetinis visuomenės auklėjimas.**—„Literatūra ir kalba", 1962, t. 6, p. 34—48.

☐ **„Trečio fronto" trisdešimtmetis.**—„Pergalė", 1962, Nr. 1, p. 147—168.

☐ **Literatūros tyrinėtojo talentas.**—„Literatūra ir menas", 1963, sausio 5.

Apie V. Mykolaičio-Putino „Raštus". T. 8.

☐ **Knyga ir skaitytojas.** (Literatūros ir meno problemos).—„Komjaunimo tiesa", 1963, sausio 12.

☐ **Gyvenimo tiesa ir meno tiesa.** (Literatūros ir meno problemos).—„Komjaunimo tiesa", 1963, vasario 24.

☐ **Rašytojas ir jo herojus.** (Literatūros ir meno problemos).—„Komjaunimo tiesa", 1963, rugsėjo 14.

☐ **Prie tarybinės lietuvių literatūros ištakų.**—„Pergalė", 1965, Nr. 1, p. 118—131.

☐ **Juozo Tysliavos poetinis kelias.**— Kn.: Tysliava J. Nemuno rankose. V., 1967, p. 3—27.— Bibliogr. išnašose.

☐ **Tarybų šalies bičiulių draugija.**—„Literatūra ir menas", 1967, balandžio 29.

Lietuvių d-ja TSRS tautų kultūrai pažinti.

☐ **Jį nešė naujas idėjas.**—„Literatūra ir menas", 1967, rugpjūčio 26.

Apie tarybinės literatūros propagavimą buržuazinėje Lietuvoje.

☐ **Kūryba — nuolatinis atsinaujinimas.** [V. Mykolaitis-Putinas].—„Kultūros barai", 1968, Nr. 1, p. 55—57, su portr.

☐ **Riterių turnyrai, smilkalai ir tikrovė.** (Proza—68).—„Literatūra ir menas", 1969, vasario 8.

☐ **Dėl kategorijų** *literatūros kryptis, srovė* **bei** *sąjūdis* **sampratos.**—„LTSR MA darbai". Ser. A, 1972, t. 4, p. 187—194.— Bibliogr. išnašose.— Santr. rusų ir anglų k.

☐ **Su nauja srove.**—„Literatūra ir menas", 1973, birželio 23.

Apie pažangiuosius lietuvių rašytojus buržuazijos valdymo metais.

☐ **Binkis lietuvių poezijos arimuose.**—„Literatūra ir menas", 1973, lapkričio 3, su portr.

RUSŲ IR KITOMIS KALBOMIS

☐ Рассказы **Пятраса Цвирки.** [Автореф. канд. дис.]. В., 1953. 16 с. (Вильнюсский гос. ун-т).

☐ **Выдающийся советский литовский писатель Пятрас Цвирка.** М., 1961. 32 с. (*Всесоюз. о-во по распростр. полит. и науч. знаний.* Сер. 6. Литература и искусство. Вып. 4).— На обл. загл.: «Пятрас Цвирка».

Новые направления в литовской литературе. (1917—1932). [Автореф. докт. дис.]. В., 1971. 37 с. (Вильнюсский гос. ун-т им. В. Капсукаса).— Библиогр.: с. 37 (9 назв.)

☐ **Интеллектуальность литературы.**—«*Вопросы литературы*», 1966, № 10, с. 36—42.

☐ **О некоторых принципах психологического анализа в современной литовской прозе.**— В сб.: Актуальные проблемы социалистического реализма в литературах народов Прибалтики. Тезисы докладов науч. конференции. В., 1969, с. 25—29.

☐ **Литовская поэзия XX века.**— В сб.: Литовские поэты XX века. Л., 1971, с. 5—47.

□ История советской многонациональной литературы. Т. 2. М., 1971. 511 с.

Отд. **Литовская литература.** С. 465—491.

□ **Psühhoanalüüs ja nüüdisaja leedu proosa.** [Psichoanalizė ir dabartinė lietuvių proza].—„Sirp ja Vasar", 1969, 5 september.— Estų k.

□ **The writer, the intelligentsia and the people.** [Rašytojas, inteligentija ir liaudis].—"Soviet Literature", 1961, Nr. 9, p. 138—141.— Anglų k.— Taip pat lenkų ir vok. k.

□ Literatura dla klasy X. K., „Šviesa", 1969. 305 p. su portr.— Prieš antr. aut.: G. Baužytė-Czepinskienė ir kt.— Lenkų k.

Skyrius: **Literatura Litewska.** P. 151—280.— Aut.: V. Galinis, K. Umbrasas. Taip pat 1972 leid.

II

LITERATŪRA

Galinis V. [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 421—422.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (7 pavad.), p. 585.— **Galinis V.** Atvirumas ir savitarpio supratimas. („Tiesos" spalinė anketa).—„Tiesa", 1967, rugsėjo 30.— **Galinis V.** Į redakcijos klausimus atsako Vytautas Galinis. („Literatūros ir meno" anketa).—„Literatūra ir menas", 1966, kovo 19.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 4. V., 1968, p. 740.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 517, su portr.— **Краткая** литературная энциклопедия. Т. 2. М., 1964, с. 43.

APIE ATSKIRUS DARBUS

„Petro Cvirkos apsakymai". **Lankutis J.** Dėl meniškumo kriterijaus.—„Pergalė", 1955, Nr. 3, p. 110—113.— **Radaitis V.** Knyga apie Cvirkos apsakymus.— Kn.: Radaitis V. Pagrindinė kryptis. V., 1961, p. 144—152.— **Raguotis B.** Knyga apie P. Cvirkos apsakymus.—„Tiesa", 1955, kovo 26.— **Львов В.** Интересное исследование.—«Дружба народов», 1955, № 7, p. 178—180.

„Antanas Venclova". **Macevičius J.** Kūrybinis rašytojo veidas.—„Pergalė", 1958, Nr. 2, p. 178—180.— **Roda D.** Kai faktai nustelbia jų aiškinimą.—„Literatūra ir menas", 1958, liepos 5.

„Literatūra, dabartis, žmogus". **Ambrasas K.** Kritiko analizė ir apibendrinimai.—„Tiesa", 1966, spalio 2.— **Masionis A.** Kritikos rūpesčiai.— „Literatūra ir menas", 1966, spalio 8.— **Raguotis B.**—„Pergalė", 1966, Nr. 8, p. 162—165.

«Новые направления в литовской литературе». **Nirk E.** Väitekiri uutest suundadest leedu kirjanduses. (1917—1932).—„Keel ja Kirjandus", 1972, Nr. 4, p. 251—253.— Estų k.

Sigitas GEDA (g. 1943)

Poetas, dramaturgas, vertėjas, literatūros kritikas.

Gimė 1943.II.4 Paterų k. (Lazdijų r.). Baigė Veisiejų vid. mokyklą, 1966 Vilniaus universiteto Istorijos ir filologijos fak. (lietuvių kalbos ir literatūros spec.). 1965—66 dirbo laikr. „Kalba Vilnius", 1967—76 žurn. „Mūsų gamta" redakcijoje. Nuo 1976 atsidėjo kūrybiniam darbui. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1967.

Pirmieji eilėraščiai 1956 rajoninėje spaudoje, 1959 „Moksleivyje". Pirmasis rinkinys „Pėdos" 1966. Rašo literatūros kritikos straipsnius, recenzijas. Yra išvertęs rusų, kitų TSRS tautų ir užsienio poetų kūrinių.

I
GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

☐ **Pėdos.** [Eilėraščiai]. V., „Vaga", 1966. 56 p.— Išleista aplanke „Pirmoji knyga. 1966".

☐ **Strazdas.** Poema. [Iliustr. P. Repšys]. V., „Vaga", 1967. 55 p. su iliustr.
Pirmoji publ.: „Pergalė", 1966, Nr. 4.

☐ **26 rudens ir vasaros giesmės.** [Eilėraščiai]. V., „Vaga", 1972. 62 p.
Turinys: Delčia rudenė deivė.— Ledynas baltas kaukaspenis.

* * *

☐ **Užmigę žirgeliai.** [Eilėraščiai jaun. mokykl. amž. vaikams]. Dail. P. Repšys. V., „Vaga", 1970. 34 p. su iliustr.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ Lietuvių poezija. T. 2. V., 1967, p. 626—630.
Taip pat 1969 leid.

☐ Poezijos pavasaris. V., 1967, p. 159—160; V., 1968, p. 38—39; V., 1972, p. 97—100; V., 1973, p. 104—105.

☐ [**Eilėraščiai** periodikoje]: „Komjaunimo tiesa", 1973, kovo 4.—„Mūsų gamta", 1971, Nr. 11, p. 4.—„Nemunas", 1967, Nr. 9, p. 6, su portr.—„Pergalė", 1972, Nr. 2, p. 83—88; Nr. 12, p. 77—78; 1973, Nr. 9, p. 26—31.—„Švyturys", 1969, Nr. 12, p. 12, su iliustr.— „Tarybiniu keliu" (Lazdijai), 1961, birželio 14; liepos 8.

☐ **Baltojo Nieko dainelės.** [Poemėlė].—„Lietuvos pionierius", 1972, vasario 2, su iliustr.

LITERATŪROS KRITIKA, PUBLICISTIKA

☐ **Vėl pražydusios tulpės.** [Biografinis esė].—„Jaunimo gretos", 1968, Nr. 9, p. 21—22, su iliustr.

☐ **Kazys Binkis be futurizmo.**— Rink.: Poezijos pavasaris. 1972. V., 1972, p. 144—147.

☐ **Keturių dešimtmečių sankryžose.**—„Pergalė", 1973, Nr. 8, p. 133—139.
Apie A. Žukausko kn. „Sangrąžos" ir „Geri akmenys".

Be to, yra parašęs straipsnių apie J. Baltrušaitį, F. Garsiją Lorką, V. Šimkų, M. Martinaitį, B. Brechtą, A. Bučį ir kt.

EILĖRAŠČIAI KITOMIS KALBOMIS

☐ Земная орбита. Стихи. М., 1967, с. 36—37.
Пер. С. Кунаев.

☐ [**Eilėraščiai** periodikoje. Vertė J. Kaplinskis].—„Looming", 1970, Nr. 6, p. 914—916.— Estų k.

☐ Viena jūra. Rīgā, 1969, p. 56—64.— Latvių k.
Vertė J. Peteris.

☐ [**Eilėraščiai** periodikoje. Vertė D. Avuotinia].—„Literatūra un Māksla", 1967, 8 aprīlī, su portr.— Latvių k.

☐ Сузір'я. Вип. 5. Київ, 1971, p. 25—26.— Ukr. k.
Vertė L. Gorlačius.

☐ [**Eilėraščiai** periodikoje. Vertė E. Puzdrovskis].—„Nowy Wyraz", 1973, Nr. 10, p. 40—42, 49.— Lenkų k.
Gedos eilėraščių dar yra išversta į armėnų kalbą.

VERTIMAI

☐ **Nadis L.** Poezija. V., „Vaga", 1972. 45 p.

Be to, dar yra išvertęs G. Aigi, K. Čiukovskio, J. Kaplinskio, K. Skujenieko, J. Zachrato, J. Bobrovskio, P. Celano, A. Gustas, J. Harasimovičiaus, J. Renerto, R. M. Rilkės, G. Traklio ir kt. poetų kūrinių.

II
LITERATŪRA

Geda S. Atsakymai į anketą.— Rink.: Nuoširdumas. V., 1966, p. 35—37.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 4. V., 1968, p. 785—786.— **Areška V.** Tradicija ir ieškojimai. V., 1973, p. 390—402.— **Daujotytė V.** Giesmė būčiai. (Svarstome poezijos problemas).—„Komjaunimo tiesa", 1967, balandžio 21.— **Sigitas Geda.**—„Bibliotekų darbas", 1972, Nr. 2, p. 15—16, su portr.— **Guščius A.** Poezija ir mes.—„Tarybinis studentas", 1965, birželio 24.— **Klimašauskas B.** Dar apie tą skriaudą... (Svarstome poezijos problemas).—„Komjaunimo tiesa",

1967, balandžio 9.— **Kubilius V.** Poetas ir skaitytojas. Baigiant pokalbį apie poezijos problemas.—„Komjaunimo tiesa", 1967, rugpjūčio 29.— **Mačiukevičius J.** Kurie pergyvenimai tikri. (Svarstome poezijos problemas).—„Komjaunimo tiesa", 1967, gegužės 5.— **Martinaitis M.** Vertinimo kriterijus — nesuprantu? (Svarstome poezijos problemas).—„Komjaunimo tiesa", 1967, liepos 30.— **Masionis A.** Poezijos ir dailės sankryžos.— Rink.: Šiuolaikinės lietuvių literatūros bruožai. V., 1969, p. 481—485, 493—495.— **Pakalniškis R.** Aukščiausia gaida ir lyrinė melodija.—„Pergalė", 1971, Nr. 10, p. 122—123, 127—128 ir kt.— **Pakalniškis R.** Susipažinkime! Sigito Gedos lyrika.—„Komjaunimo tiesa", 1966, gruodžio 11.— **Pakalniškis R.** Tarp dviejų pasaulių. [Apie poeziją vaikams].—„Pergalė", 1970, Nr. 2, p. 127, 130, 141—146.— **Stankevičius A.** Skriauda autoriui ir skaitytojui. [Atsiliepimas į R. Pakalniškio straipsnį].—„Komjaunimo tiesa", 1967, vasario 24.— **Zaborskaitė V.** Dvi interpretacijos.— Kn.: Zaborskaitė V. Eilėraščio menas. V., 1970, p. 360—364.— **Кубилюс В.** Поэт и читатель.—«Комсомольская правда» (В.), 1967, 29 августа.

APIE KNYGAS IR ATSKIRUS KŪRINIUS

„Pėdos". **Baltakis A.** Du gaideliai baltus žirnius kūlė.—„Literatūra ir menas", 1967, vasario 25.— **Mareckaitė G.** Tikrųjų vertybių ieškant.—„Pergalė", 1967, Nr. 3, p. 128—130.— **Nastopka K.** Apie žalias žuvis, gyvenimišką logiką ir poetinę kalbą. (Svarstome poezijos problemas). (Su A. Mikšio laiško red. tekstu).—„Literatūra ir menas", 1968, liepos 27.

„Strazdas". **Balčiūnas P.** Naujo lydinio varpas.—„Moksleivis", 1968, Nr. 4, p. 36.— **Baltakis A.** Pusė paukščio ir žmogaus.—„Pergalė", 1967, Nr. 10, p. 160—163.— **Judelevičius D.** Mūsų poema šiandien.—„Pergalė", 1967, Nr. 1, p. 140—143.— **Kubilius V.** Poezijos baruose.—„Literatūros ir meno metraštis", 1968, p. 134.— **Lapinas R.** „Strazdo giesmės, giesmės mano..."—„Švyturys", 1967, Nr. 22, p. 22.— **Nastopka K.** Strazdo priartinimas.—„Literatūra ir menas", 1967, gruodžio 16.— **Pakalniškis R.** Kur įkvėpimo versmės... (Svarstome poezijos problemas).—„Komjaunimo tiesa", 1967, gegužės 21.— **Sriubas B.** O kentauras šalia.—„Komjaunimo tiesa", 1967, gruodžio 16.— **Пакальнишкис Р.** Где источник вдохновения...—«Комсомольская правда» (В.), 1967, 21 мая.

„Užmigę žirgeliai". **Skripka V.** Akmenys gieda, vandenys verkia...— „Literatūra ir menas", 1971, vasario 20.— **Zaborskaitė V.** Vaizduotė ir gerumas.—„Tarybinis mokytojas", 1970, liepos 10, su iliustr.

„26 rudens ir vasaros giesmės". **Areška V.** Chaoso poetizavimas.—„Tiesa", 1972, rugpjūčio 26.— **Nastopka K.** Poetinio pažinimo vingiai.— „Pergalė", 1973, Nr. 1, p. 171—174.

„Nakties žiedai". [Eilėr. ciklas.—„Pergalė", 1972, Nr. 2]. **Jonynas A. A.** Septyni paskyrimai F. Vijonui.—„Literatūra ir menas", 1972, rugpjūčio 19.

Pavelas GELBAKAS (g. 1914)

Prozininkas, dramaturgas, publicistas. LTSR nusipelnęs kultūros veikėjas (1964). Rašo rusų kalba.

Gimė 1914.IV.17 Jelizavetgrade (dab. Kirovogradas, Ukrainos TSR). Baigęs bendrojo lavinimo ir aviacijos mokyklas, nuo 1932 dirbo Batumio, Gorkio, Taganrogo ir kt. laikraščių redakcijose. Didžiojo Tėvynės karo metais dirbo VLKJS Gorkio sr. k-te, VLKJS CK, «Комсомольская правда» redakcijoje. 1944—48 laikr. «Советская Литва» redaktorius ir redaktoriaus pavaduotojas. Nuo 1948 žurn. „Komunistas" vyriaus. redaktoriaus pavaduotojas. 1952 neakivaizdiniu būdu baigė Aukštąją partinę mokyklą prie TSKP CK. TSKP narys nuo 1940. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1951, 1965—70 v-bos narys.

Pirmosios apybraižų knygos („Jaunimas karo dienomis" ir „Veikiančioji užnugario armija") 1942—43. Grožinėje literatūroje debiutavo 1949 pjese „Taip prasideda gyvenimas" (parašyta kartu su I. Kašnickiu; 1949 pastatyta Vilniaus Rusų dramos teatre, 1950 Kauno Dramos teatre). Vėliau išspausdino keletą pjesių, dramų, vodevilių, apsakymų, apysakų, romanų, apybraižų, literatūros kritikos ir publicistikos straipsnių.

Pasirašinėjo: *P. Giedraitis.*

I

GROŽINĖ KŪRYBA LIETUVIŲ KALBA

KNYGOS

☐ **Agronomas Girskus.** [3 v. pjesė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1951. 49 p. (Pjesės saviveiklai).— Prieš antr. aut.: P. Gelbakas, I. Kašnickis.

☐ **Į saulėtą krantą.** 1 v. drama. V., 1955. [1], 22 lap. (LTSR Kultūros m-ja. Resp. liaud. kūrybos namai. Pjesės meno saviveiklai).— Išsp. daugin. prietaisu.

☐ **Kaip išauga sparnai.** Vertė V. Girčys. Iliustr. E. Žiauberis. V., „Vaga", 1972. 180 p. su iliustr.

Dokumentinė apysaka apie Tarybų Sąjungos Didvyrį Jokūbą Smuškevičių.

PERIODIKOJE

☐ **Jėgos šaltinis.** 4 v. 6 pav. pjesė.—„Pergalė", 1951, Nr. 6, p. 26—45; Nr. 7, p. 63—88.

☐ **Karvelių likimas.** 4 v. 10 pav. drama.—„Pergalė", 1952, Nr. 10, p. 103—122; Nr. 11, p. 37—61.

☐ **Lemiamas žingsnis.** [Apsakymas].—„Pergalė", 1953, Nr. 5, p. 29—37.

☐ **Partijos eilinis.** Apysaka apie seną bolševiką.—„Socialistinis kelias" (Dusetos), 1957, rugpjūčio 25 — spalio 12, 19 — lapkričio 2.— Parašas: P. Gelbakas, I. Kašnickis.

[**Romano** „Ištikimybė" ištr.]: „Tiesa", 1961, rugpjūčio 24.—„Komjaunimo tiesa", 1961, rugpjūčio 26—27, 30; rugsėjo 3—6, 9, 12—13, 17—20, 23—26; spalio 4—8.—„Literatūra ir menas", 1961, rugsėjo 23, su iliustr.

☐ **Audroje.** [Romano „Mano amžininkas" 2-osios kn. ištr. Su red. prierašu].—„Pergalė", 1964, Nr. 4, p. 9—34.

☐ **Kova prieš baltakę.** Ištr. iš apysakos „Bulvių kvapas prie laužo".—„Komjaunimo tiesa", 1964, balandžio 15.

☐ **Audroje.** [Romano „Mano amžininkas" 2-osios kn. ištr. Su red. prierašu].—„Tiesa", 1964, gegužės 21.

☐ **Paskyrimas.** [Apysakos „Nemigo naktys" ištr. Su red. prierašu].—„Literatūra ir menas", 1964, gegužės 23, su iliustr.

☐ **Jei nori tapti kosmonautu.** Apysaka. [Sutrump.]—„Pergalė", 1970, Nr. 10, p. 63—76, 81—108.

Ištr.: „Tiesa", 1965, kovo 12.

☐ **Gėlės apkasuose.** [Apysakos „Vidurvasario audra" ištr. Su red. prierašu) — „Tiesa", 1973, spalio 24.

☐ **Liepos audra.** [To paties pavad. dokum. apysakos apie J. Vareikį ištr. su red. prierašu].—„Literatūra ir menas", 1973, lapkričio 7.

GROŽINĖ KŪRYBA RUSŲ KALBA

KNYGOS

☐ **Источник силы.** Пьеса в 4-х д., 7 карт. В., Гослитиздат, 1952. 100 с.

Первая публ.: «Молодежь Литвы», 1950, 29 октября, 1—4, 12, 15 ноября.

☐ **Крутые ступени.** Драма в 4-х д. [Драматургическая обработка и лит. ред. И. Луковского]. В., Гослитиздат, 1953. 111 с.

☐ **Мой сверстник.** Роман. В., Гослитиздат, 1959. 468 с.

☐ **Дух картошки у костра...** [Повесть. Ил. И. Брюлин]. М., «Молодая гвардия», 1964. 80 с. с ил.

Отр.: «Комсомольская правда» (В.), 1964, 15 апреля.

☐ **Ночи бессонные.** Повесть. [Ил. Р. Дочкуте]. В., «Вага», 1965. 299 с. с ил.

Отр.: «Сов. Литва», 1964, 4—5, 7 июня.

☐ **Дни беспокойные.** Публицист. повесть. [Ил. Э. Кучайте]. В., «Вага», 1970. 391 с. с ил.

Отр.: «Сов. Литва», 1965, 12, 14 марта.

PERIODIKOJE

☐ **Встреча.** [Рассказ].—«Сов. Литва», 1955, кн. 2, с. 94—107.

☐ **Бреднева устраивает сына.** (Водевиль в 3-х актах).—«Сов. Литва», 1956, кн. 3, с. 177—223.

☐ **Партии рядовой.** Повесть о старом большевике.—«Сов. Литва», 1958, кн. 5, с. 24—76.— Подпись: П. Гельбак, И. Кашницкий.

☐ **Она из Вильнюса.** [Докум. повесть. С примеч. ред.].—«Сов. Литва». 1959, 13—27 июня, с ил.— Подпись: П. Гельбак, И. Кашницкий.

☐ [**Отрывки** из романа «Верность»]: «Сов. Литва», 1961, 17—20 июня.— «Комсомольская правда» (В.), 1961, 26—27, 30 августа; 3—6, 9, 12, 13, 17—20, 23—26 сентября; 4—8 октября.

☐ Если **хочешь быть космонавтом...** [Сокр. повесть].—«Литва литературная», 1970, кн. 5, с. 8—32, с ил.

☐ **Гроза в июле.** [Отр. из одноим. повести. С примеч. ред.].—«Сов. Литва», 1973, 12—14 ноября.

LITERATŪROS KRITIKA, PUBLICISTIKA

☐ **Atsikūrimas.** Kaip dirba Šakių a. komunistai. [Apybraižos]. V., Valst. polit. lit. l-kla, 1948. 51 p.

* * *

☐ **Keletas pastabų apie rusų pradedančiųjų rašytojų sekciją.**—„Literatūra ir menas", 1949, sausio 9.

☐ **Apie J. Dovydaičio romaną „Dideli įvykiai Naujamiestyje".**—„Komunistas", 1951, Nr. 8, p. 39—46.

☐ **Už draugystę su teatrais.** (Rašytojo tribūna).—„Literatūra ir menas", 1952, liepos 20.

☐ **Tęsiame pasikalbėjimą apie dramaturgiją.**—„Literatūra ir menas", 1954, gruodžio 4.

☐ **Buožiją demaskuojanti knyga.**—„Komunistas", 1955, Nr. 6, p. 56—61.
Apie I. Simonaitytės „Pikčiurnienę".

☐ **Draugystės keliu.**—„Komunistas", 1962, Nr. 7, p. 19—27, su žemėl.; Nr. 8, p. 22—27.— Parašas: P. Giedraitis, G. Metelskis.
Kelionės po broliškąsias respublikas įspūdžiai.

☐ **Talentas — liaudžiai.**—„Komunistas", 1964, Nr. 1, p. 44—48.
Apie tarybinės literatūros ryšį su gyvenimu.

☐ **Pagal draugystės dėsnius.** (Rašytojo pastabos).—„Komunistas", 1972, Nr. 9, p. 23—30.
Apie tarybinių tautų draugystę.

* * *

☐ **Действующая армия тыла.** [Очерки]. М., «Мол. гвардия», 1942. 46 с.

☐ **Молодежь в дни Отечественной войны.** [Очерки]. Горький, Обл. изд., 1942. 32 с.

* * *

☐ **«Большие события в Науяместисе»** [Й. Довидайтиса].—«Коммунист» (В.), 1951, № 8, с. 40—47.

☐ **Книга, разоблачающая кулачество.**—«Коммунист», 1955, № 6, с. 56—61.

О кн. Е. Симонайтите «Буше и ее сестры».

☐ **В ногу с жизнью.** Накануне III съезда советских писателей Литвы.—«Сов. Литва», 1959, 20 января.

☐ **Дорогой дружбы.** Путевые заметки.—«Сов. Литва», 1959, 4, 8, 9, 11 декабря.

Об Украинской ССР.

☐ **Знакомьтесь — Азербайджан!** Путевые заметки.—«Сов. Литва», 1962, 21—23, 28, 29 июня; 3, 4 июля.— Подпись: Г. Метельский, П. Гельбак.

☐ **Дорогой дружбы.**—«Коммунист» (В.), 1962, № 7, с. 20—28; № 8, с. 22—27.— Подпись: П. Гедрайтис, Г. Метельский.

Путевые заметки из братских республик.

☐ **Талант — народу.**—«Коммунист» (В.), 1964, № 1, с. 46—50.

О связи советской литературы с жизнью.

☐ **По законам дружбы.** (Заметки писателя).—«Коммунист» (В.), 1972, № 9, с. 25—33.

Дружба советских народов.

GROŽINIAI KŪRINIAI LENKŲ KALBA

☐ **Gdy pada deszcz.** [Kai lyja lietus. Apsakymas].—„Czerwony Sztandar", 1959, 23—25 czerwca.

☐ **Obląkana.** [Pamišusi. Apysakos „Nemigo naktys" ištr.].—„Czerwony Sztandar", 1964, 17—18 kwietnia.

☐ **Dzień pierwszy.** [Pirmoji diena. Romano „Mano amžininkas" ištr.].—„Czerwony Sztandar", 1964, 18 lipca.

☐ **Pamętaj o nim, kosmonauto.** [Atsimink jį, kosmonaute. To paties pavad. apysakos ištr.]—„Czerwony Sztandar", 1965, 15 maja, su iliustr.

II
LITERATŪRA

Gelbakas P. Visada kelyje. [Autobiografija].— Leid.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 332—335, su portr.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (10 pavad.), p. 576—577.— Taip pat 1957 leid.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 537, su portr.— **Amžininko** keliais.—„Tiesa", 1964, balandžio 19, su portr.— **Kolesnikovas L.** Su komjaunuoliška ugnele. (Mūsų rašytojai).—„Komjaunimo tiesa", 1964, balandžio 15, su portr.— **Metelskis G.** Žodis apie draugą.—„Literatūra ir menas", 1964, balandžio 18.— **Декада** литовской литературы и искусства в Москве. 1954 г. В., 1954, с. 100—101.—

Колесников Л. С комсомольским огоньком.—«Комсомольская правда» (В.), 1964, 15 апреля, с портр.— **Хливицкас Ю.** В гуще жизни.—«Сов. Литва», 1964, 19 апреля, с портр.

APIE ATSKIRUS KŪRINIUS

«Мой сверстник». **Aleksandravičius I.** Romanas apie mūsų amžininką.—„Komjaunimo tiesa", 1959, birželio 19.— **Александравичюс И.** Роман о нашем сверстнике.—«Комсомольская правда» (В.), 1959, 19 июня.— **Гулиа Г.** Ненастоящее.—«Литературная газета», 1959, 17 сентября.— **Зигзаги стиля.**—«Вопросы литературы», 1960, № 1, с. 199—200.— **Карлинас И.** Правдивая книга.—«Сов. Литва», 1959, 2 августа.

«Дух картошки у костра...» **Амбрасас К.** Образ коммуниста.—«Сов. Литва», 1964, 27 октября.

«Дни беспокойные». **Chlivickas J.** Probleminė proza.—„Komjaunimo tiesa", 1970, lapkričio 17.— **Vaisbergas L.** Publicistinės knygos spalva.—„Literatūra ir menas", 1970, rugpjūčio 1.— **Хливицкас Ю.** Проблемная проза.—«Комсомольская правда» (В.), 1970, 17 ноября.

APIE TEATRO PASTATYMUS

„Taip prasideda gyvenimas" Kauno Muzikiniame dramos teatre. **Jukonis S.** Naujasis gyvenimas teatro scenoje.—„Tarybų Lietuva", 1950, kovo 26.

Vilniaus Rusų dramos teatre. **Gražulis T.**—„Tiesa", 1949, spalio 15.— **Špolianskytė L.**—„Literatūra ir menas", 1949, spalio 23.— **Даугела М.**—«Сов. Литва», 1949, 5 ноября.

Zigmas GĖLĖ žr. Zigmas Gaidamavičius-Gėlė

Kazys GENYS (g. 1898)

Poetas, prozininkas.

Gimė 1898.III.13 Skriaudžių k. (Prienų r.). Penkerius metus dirbo siuvėju Varšuvoje. 1913 išvyko į JAV. Vertėsi įvairiais darbais, mokėsi vakarinėje mokykloje. Nuo 1919 ilgą laiką dirbo banko tarnautoju Skrantono m. Dalyvavo pažangiajame judėjime, meno mėgėjų rateliuose.

Kūrybą spausdino nuo 1915 „Kovoje", „Laisvėje", antologijose „Atžalos", „Švyturys" ir kt. Rašė su didelėmis pertraukomis (1931—40 spaudoje visai nesireiškė). 1953 Niujorke išėjo K. Genio poezijos rinkinys „Džiaugsmai ir sielvartai". Yra išspausdinęs apsakymų, apysakų.

Pasirašinėjo: *A. Dagilis, Žem. Svyruoklis, Žemutis Svyruoklis.*

I
KŪRYBA

☐ **Jo nuotikiai.** (Vaizdelis iš darbininkų gyvenimo).—„Laisvė", 1915, rugsėjo 13, 24, 27; spalio 1, Nr. 74, 77—79.— Parašas: Žem. Svyruoklis.

☐ **Gyvi šešėliai.** [Poemėlė].—„Laisvė", 1919, liepos 29, Nr. 60.— Parašas: Žem. Svyruoklis.

☐ **Kalėjime.** [Poema].—„Laisvė", 1919, rugsėjo 9, Nr. 72.— Parašas: Žem. Svyruoklis.

☐ **Svajonių dulkės.** [Apsakymas].—„Laisvė", 1920, rugpjūčio 5—7, 11—13, Nr. 183/185, 188—190.— Parašas: Žem. Svyruoklis.

☐ Atžalos. Amerikos lietuvių-rašytojų tvarinių rinkinys. Bruklinas, „Laisvė", 1921. 359 p. su iliustr.

☐ Eilėraščiai, p. 123—144, su iliustr.— Parašas: Žemutis Svyruoklis.

☐ **Baisioji naktis.** [Apsakymas].—„Laisvė", 1921, kovo 5, 8, Nr. 55, 57.— Parašas: Žem. Svyruoklis.

☐ Švyturys. Naujoji proletarinė poezija. Bruklinas, 1923, p. 201—202.— Parašas: Žemutis Svyruoklis.

☐ **Gyvenimo griuvėsiuose.** [Apysaka].—„Laisvė", 1924, spalio 25, 29—31; lapkričio 1, 3—4, 6—8, 11, 13—15, 17—22, 24, 26—29; gruodžio 1, 3—6, 8—11, 13, 15, Nr. 256, 259—264, 266—268, 270, 272—281, 283—287, 289—296, 298—299.— Parašas: Žem. Svyruoklis.

☐ **Senų žmonių turtai.** [Apsakymas].—„Laisvė", 1926, sausio 30; vasario 1—5, Nr. 26—31.— Parašas: Žem. Svyruoklis.

☐ **Išpažintis.** Apysaka.—„Laisvė", 1926, kovo 2—4, Nr. 52—54.— Parašas: Žem. Svyruoklis.

☐ **Dėlei dolerių...** [Apysaka].—„Laisvė", 1926, birželio 12—30, Nr. 140—155.— Parašas: Žemutis Svyruoklis.

☐ **Vortinkliai liuosybės.** [Apsakymas].—„Laisvė", 1930, gegužės 31; birželio 2—5, Nr. 128—132.— Parašas: Žemutis Svyruoklis.

☐ [**Vaizdeliai** periodikoje]: „Laisvė", 1918, lapkričio 22, Nr. 94; 1919, gruodžio 1—2, Nr. 66—67; 1923, rugpjūčio 24, Nr. 202.—„Moterų balsas", 1919, Nr. 10, p. 299—301.— Parašas: Žemutis Svyruoklis.

☐ Svetimoj padangėj. Amerikos lietuvių poezijos antologija. V., 1958, p. 15—24, su portr.— Parašas: A. Dagilis.

II
LITERATŪRA

Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 546, su portr.— **Graži** tu, mano brangi tėvyne. V., 1967, p. 499—500.— **Svetimoj** padangėj. V., 1958, p. 13—14, su portr.— **Tėvynės** ilgesio motyvais.—„Gimtasis kraštas", 1968, kovo 7.

Pranas GENYS (1902—1952)

Poetas, beletristas. Buržuazinis kultūros veikėjas. Gimė 1902.II.13 Kalnėnų k. (Telšių r.). Mirė 1952.VIII.26 Šilutės r.

Baigęs Telšių gimnaziją, mokytojavo Mažeikių (1924—25) ir Ukmergės (1926) gimnazijoje. Kartu studijavo Kauno universiteto Humanitarinių mokslų fak. Nuo 1926 gyveno tėviškėje. 1931 Telšiuose suorganizavo kraštotyros draugiją „Alka" ir įsteigė „Alkos" muziejų (1936). Redagavo laikr. „Šatrija", 1935 „Žemaičių balsą".

Literatūrinio darbo pradžia 1920. Pirmasis eilėraščių rinkinys „Džiugo varpai" 1929. Išspausdino keletą prozos kūrinių (apsakymų, apybraižų ir kt.), literatūrinių straipsnių. Hitlerinės okupacijos metais (1941) išleido poezijos rinkinį „Rūpintojėliai".

Bendradarbiavo JAV lietuvių laikr. „Garsas", „Tėvynė", „Vytis" ir Lietuvos periodikoje: „Giedroje", „Jaunojoje kartoje", „Mūsų balse", „Mūsų krašte" ir kt.

Pasirašinėjo: *P.G., Pr.G.*

I
GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

☐ **Džiugo varpai.** Pirmi skambėjimai. [Eilėraščiai]. Telšiai, 1929. 64 p. su iliustr.

Turinys: Žemaitis žemaičiams.— Džiugo varpai.— Meilė ir skausmas.— Gyvastis.

☐ **Atnašavimai.** Lyrika. K., „Sakalas", 1935. 80 p. su iliustr.

Turinys: Atnašavimai.— Žemaičių žemė.— Vėtra kryžkelėj.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **Taip likimą lėmė.** 3 v. pasakos drama.—„Vytis", 1924, Nr. 3, p. 67—70; Nr. 4, p. 99—103; Nr. 5, p. 131—133; Nr. 6, p. 146—147.

☐ **Germanto simfonija.** (Fragm.) —„Garsas", 1930, spalio 30; lapkričio 6, 13, 20, Nr. 44—47.

☐ **Germanto miškų pasaka.** [Novelė].—„Jaunoji karta", 1930, Nr. 2, p. 25—27.

☐ **Ji viliojo ir svaigino...** (Iš žemaičių kaimo jaunimo gyvenimo). [Apsakymas].—„Jaunoji karta", 1930, Nr. 20, p. 300—305.

☐ **Griuvėsiuose.** Apysaka iš žemaičių gyvenimo vokiečių vergovėje.—„Garsas"*, 1930, lapkričio 20, 27; gruodžio 4, 11, 18, 26, Nr. 47—52; 1931, sausio 2 — gegužės 26, Nr. 1—21 ir kt.

☐ ***Radio smuikai.*** *[Apysakos ištr.]* —„Mūsų balsas", 1932, balandžio 24; gegužės 1, 8, Nr. 16—18.

---

* Bibliotekose esantys „Garso" komplektai nepilni.

□ **Liūdnai švilpavo vėjai klajūnai.** [Apsakymas].—„Mūsų balsas", 1932, gegužės 15, 22, Nr. 19—20.
□ **Pasaka apie užburtą lobį.**—„Mūsų balsas", 1932, gruodžio 11, Nr. 49.—„Šiaurės Lietuva", 1932, gruodžio 11, Nr. 50.
□ [**Vaizdeliai** periodikoje]: „Mūsų balsas", 1932, balandžio 17, Nr. 15.—„Vytis", 1924, Nr. 6, p. 151; Nr. 11, p. 250—251; 1925, Nr. 1, p. 6—7; Nr. 20, p. 568—570.—„Žemaičių balsas", 1931, kovo 12, Nr. 9.
□ Žemaičiai. Žemaičių rašytojų prozos ir poezijos antologija. K., „Sakalas", 1938. 246 p.
Eilėraščiai, p. 174—180.
□ Lietuvių poezija. T. 1. V., 1967, p. 569—571.
Taip pat 1969 leid.

LITERATŪROS KRITIKA, PUBLICISTIKA

□ **Poezija ir kūryba.**—„Giedra", 1922, Nr. 9, p. 275—283.
□ **Menas ir mūsų dienos.**—„Giedra", 1924, Nr. 9, p. 265—271.
□ **Žemaičių romantizmas ir jo autoriai.**—„Vytis", 1924, Nr. 10, p. 255—257.
□ **1740.**—„Mūsų balsas", 1932, spalio 23, 30; lapkričio 6, 13, 20, Nr. 42—46.
Ciklas apybraižų apie autoriaus kelionę po Žemaitiją „Alkos" muziejaus reikalais.
□ **Žemaičių kultūros bruožai.**—„Lietuvos aidas", 1933, lapkričio 4, Nr. 250, su portr.

II
LITERATŪRA

Genys P. [Trumpi autobiogr. duomenys].— Rink.: Žemaičiai. K., 1938, p. 173, su portr.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 8. K., 1940, sklt. 1271—1272, su portr.— **Graži** tu, mano brangi tėvyne. V., 1967, p. 502.

APIE ATSKIRUS RINKINIUS

„Džiugo varpai". **Būdavas S.**—„Rytas", 1929, spalio 29, Nr. 245.— **Navardauskas R.**—„Jaunoji Lietuva", 1929, Nr. 8, p. 42—43.
„Atnašavimai". **Miškinis A.**—„Šviesos keliai", 1936, Nr. 3, p. 183—185.— Parašas: A. M.— **Verdenis A.**—„Ateitis", 1936, Nr. 2, p. 106—107.

Petras GERULIS (1889—1966)

Literatūros kritikas. Gimė 1889.VIII.15 Balčiūniškių vs. (Vilkaviškio r.). Mirė 1966.V.10 Kaune.
Mokėsi Pilviškių pradžios mokykloje ir Marijampolės (dab. Kapsukas) gimnazijoje. Baigęs keturias klases, 1907 įstojo į Seinų kunigų

seminariją (už bendradarbiavimą lietuviškoje spaudoje 1911 pašalintas). Kurį laiką redagavo „Draugiją". 1911—12 Fribūro universitete studijavo vokiečių ir prancūzų literatūras, dailės istoriją, psichologiją. 1912 mobilizuotas į Rusijos kariuomenę, buvo Galicijos fronte. Po karo liko Ukrainoje: Džurine (Vinicos sr.), nuo 1938 Melitopolyje (Zaporožės sr.), Iževske, Voznesenske (Nikolajevo sr.). Dirbo buhalteriu. 1948 grįžo į Lietuvą, gyveno Kaune, dirbo Petrašiūnų elektrinėje buhalteriu. Paskutiniaisiais gyvenimo metais rašė memuarus (nebaigė). „Draugijos" ir „Ateities" žurn. paskelbė keliolika buržuazine ideologija pagrįstų literatūrinių straipsnių bei rezencijų. Išleido folkloristinę studijėlę „Rūtelė mūsų dainose".

Pasirašinėjo: *P. Kr., P. Kragas.*

I

LITERATŪROS ISTORIJA, KRITIKA, FOLKLORISTIKA

☐ **Z. Krasinskis.** (1812—1859). K., 1912. 23 p. („Ateities" leid. Nr. 4).— Prieš antr. aut.: P. Kragas.

☐ **Rūtelė mūsų dainose.** K., 1912. 28 p. (Šv. Kazimiero d-jos leid. Nr. 119).— Antr. p. aut.: P. Kragas.

* * *

☐ **Lazdynų Pelėdos veikalai.**—„Draugija", 1910, Nr. 42/43, p. 125—139, su iliustr.— Parašas: P. Kragas.

☐ **Šatrijos Ragana.**—„Draugija", 1910, Nr. 44, p. 258—275, su iliustr.— Parašas: P. Kragas.

☐ **P. S. Čiurlionienė apie mūsų literatūrą.**—„Draugija", 1910, Nr. 47, p. 246—252.— Parašas: P. Kr.— Taip pat kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 563—570.

☐ **Mačys-Kėkštas.** [„Eilės"].—„Draugija", 1910, Nr. 48, p. 350—358.— Parašas: P. Kr.

☐ **Liudas Gira. Kerštas.**—„Draugija", 1911, Nr. 49, p. 70—76.— Parašas: P. Kr.

☐ **Žemaitė.**—„Draugija", 1911, Nr. 51, p. 208—236.— Parašas: P. Kragas.— Taip pat kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 570—577.

☐ **Keletas žodžių apie Adomo Jakšto poeziją.** [„Rudens aidai"].—„Draugija", 1911, Nr. 55/56, p. 228—233.— Parašas: P. Kragas.

☐ **Liudas Gira: Žalioji pievelė.**—„Draugija", 1911, Nr. 55/56, p. 311—317.— Parašas: P. Kr.

□ **Pastabos apie M. Vaitkaus poeziją.** [„Eilės"].—„Draugija", 1911, Nr. 58, p. 105—116.

□ **E. Steponaičio „Raštai".**—„Draugija", 1912, Nr. 69, p. 83—85.— **Parašas:** P. Kr.— Taip pat kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 578—580.

□ **J. Biliūno pažiūros į beletristiką.**—„Draugija", 1912, Nr. 70, p. 107—112.— Parašas: P. Kr.— Taip pat kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 581—587.

II

LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 2. V., 1958, p. 327—328.— **Mažoji lietuviškoji** tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 553.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 8. K., 1940, sklt. 1377—1378.— **Lietuvių** literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 337—338, 562—563.— **Vanagas V.** Mirė Petras Gerulis — P. Kragas.—„Pergalė", 1966, Nr. 7, p. 185—186.

Vincas GIEDRA (g. 1929)

Poetas, prozininkas, vertėjas.

Gimė 1929.I.13 Viekšniuose (Akmenės r.) darbininkų šeimoje. 1948 baigęs Merkinės gimnaziją ir kiek pasimokęs Leningrado Karo artilerijos mokykloje, dirbo LLKJS Merkinės vls. sekretoriumi (1948—49), 1949 Varėnos r. laikr. „Tarybinis balsas" redakcijoje. 1950—52 tarnavo Tarybinėje Armijoje. Grįžęs dirbo toje pačioje redakcijoje, žurn. „Žvaigždutė" (1954—56), „Moksleivis" (1958—61) redakcijose. Nuo 1961 atsidėjo kūrybiniam darbui. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1956.

Spaudoje bendradarbiauja nuo 1949. Pirmasis eilėraščių rinkinys „Kryžminė ugnis" 1954. Romanu „Užkeikti namai" (1967) debiutavo kaip prozininkas. Išleido eilėraščių ir prozos knygučių vaikams.

Verčia iš vokiečių, rusų ir latvių kalbų. Yra išvertęs P. Antokolskio, I. Selvinskio, N. Asejevo ir kt. poezijos, didelę dalį M. Džalilio „Moabito sąsiuvinio", G. Hauptmano dramą „Paskendęs varpas", Ž. Morico romaną „Laimingas žmogus", M. de Karjono „Bešlovės moterys" ir kt.

Komp. J. Švedas, J. Karosas, B. Dvarionas, E. Balsys yra parašę dainų su Giedros tekstais.

I
KŪRYBA

KNYGOS

☐ **Kryžminė ugnis.** Eilėraščiai. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1954. 93 p.

Turinys: Gyvenimo vardu.— Taikos kariai.— Kryžminė ugnis.— Pasakėčios.

☐ **Nelinksta vėtroj ąžuolai.** Eilėraščiai. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1958. 95 p.

Turinys: *Smėlėta mano Dainava:* Gimtojo sodžiaus lyrika; Pokalbis su motina; Iš „Anų metų dienoraščio".— Susikaupimas.

☐ **Skaidrioji versmė.** Eilėraščiai. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1961. 101 p.

Turinys: Mano brangieji.— Motina.— Vėjo virbynė.— Leninas.

☐ **Užkeikti namai.** Romanas. V., „Vaga", 1967. 269 p. su iliustr.

Ištr.: „Pergalė", 1965, Nr. 9.

☐ **Eina į mišką medžiai.** [Eilėraščiai. Iliustr. N. Meškauskaitė]. V., „Vaga", 1971. 106 p. su iliustr.

Turinys: Šį vyrišką metą.— *Tekanti žydruma:* Etiudai.— Laužas vasarvidy.

VAIKAMS

☐ **Dėdė Matas išvažiuoja.** [Eilėraščiai. Iliustr. K. Juodikaitis]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1961. 56 p. su iliustr.

☐ **Danutės vasara.** Eilėraščiai. Pieš. T. Balčiūnienės. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1963. 24 p. su iliustr.

☐ **Rasos ant purienų.** [Eilėraščiai. Iliustr. A. Skliutauskaitė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1963. 71 p. su iliustr.

☐ **Murklys ieško šeimininko.** [Pasaka. Iliustr. L. Barisaitė]. V., „Vaga", 1964. 79 p. su iliustr.

☐ **Du linksmi senukai.** [Apsakymai. Iliustr. V. Lipskytė-Tarabildienė]. V., „Vaga", 1970. 74 p. su iliustr.

Turinys: Pusantro Motiejaus ir brakonierius.— Du linksmi senukai.

☐ **Gaudė žvirblis katiną.** [Eilėraščiai. Iliustr. A. Skliutauskaitė]. V., „Vaga", 1972. 32 p. su iliustr.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **Madinga ožka.— Vilko namas.— Šarkos butas.— Lokio tarnybos.** [Pasakėčios].—„Jaunieji", 1954, kn. 6, p. 117—122.

☐ Lietuvių poezija. T. 2. V., 1967, p. 452—461.
Taip pat 1969 leid.

☐ Poezijos pavasaris. V., 1969, p. 120; V., 1970, p. 139—140; V., 1972, p. 210—212.

☐ **Rytmečio poema.**—„Pergalė", 1972, Nr. 8, p. 70—78.

☐ **[Eilėraščiai** periodikoje]: „Jaunieji", 1955, kn. 7, p. 111—118.—„Jaunimo gretos", 1956, Nr. 5, p. 6; 1972, Nr. 10, p. 22, su portr.—„Literatūra ir me-

nas", 1968, birželio 29, su portr.; 1973, rugsėjo 15, su portr.—„Pergalė", 1959, Nr. 1, p. 81—87; 1973, Nr. 10, p. 3—6.—„Šluota", 1961, Nr. 16, p. 7.—„Švyturys", 1956, Nr. 10, p. 14, su iliustr.; 1960, Nr. 12, p. 5; 1973, Nr. 24, p. 14—15.—„Valstiečių laikraštis", 1958, rugpjūčio 17, su iliustr.

* * *

☐ **Pas karius.** Poemėlė.—„Žvaigždutė", 1955, Nr. 2, p. 6—8, su iliustr.
☐ **Už gimtinės laisvę.** [Poema].—„Žvaigždutė", 1957, Nr. 3, p. 3—6, su iliustr.
☐ **Ar mes mylim žiemą.** [Poemėlė].—„Genys", 1961, Nr. 2, p. 11—13, su iliustr.
☐ **Kaip trys varliamušiai karalystę gelbėjo.** Pasaka.—„Lietuvos pionierius", 1973, vasario 3—14.

EILĖRAŠČIAI KITOMIS KALBOMIS

☐ Галасы сяброў. Мінск, 1958, p. 79—83.— Baltar. k.
Vertė P. Pestrakas, P. Prychodzka.
☐ Подарунок з Німану. Київ, 1963, p. 79—85.— Ukr. k.
Vertė M. Čpenika, V. Švecas.
☐ [**Eilėraščiai** periodikoje. Vertė A. Višnevska].—„Kobieta Radziecka", 1969, Nr. 12, p. 7.— Lenkų k.

Giedros eilėraščių dar yra išversta į rusų, estų, latvių, moldavų ir kt. kalbas.

II
LITERATŪRA

Giedra V. [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 467—469, su portr.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (8 pavad.), p. 591.— Taip pat 1957 leid.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 4. V., 1968, p. 482.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 556.— **Kirkila J.** Svajonė, mintis ir daina.— Kn.: Kirkila J. Amžininkų balsai. V., 1961, p. 191—199.— **Kubilius V.** Herojinė tema 1958 metų literatūroje.—„Pergalė", 1959, Nr. 4, p. 159.— **Marcinkevičius V.** Skaidrioji kūrybos versmė.—„Lietuvos pionierius", 1970, spalio 28.— **Matuzevičius E.** Augimo ir brendimo keliu.—„Literatūra ir menas", 1956, birželio 9.— **Rostovaitė T.** Apie dramaturgiją ir poeziją.— Rink.: 1957 metų lietuvių tarybinė literatūra. V., 1958, p. 262—263.— **Rostovaitė T.** Gražiausia daina — tiesa.—„Pergalė", 1958, Nr. 7, p. 161—163.

APIE KNYGAS IR ATSKIRUS KŪRINIUS

„Kryžminė ugnis". **Ambrasas K.**—„Komjaunimo tiesa", 1954, rugpjūčio 28.— **Čižas S.** Jaunojo poeto rinkinys.—„Tarybinė Klaipėda", 1954, rugsėjo 5.— **Lilytė J.** Ugnies dar nėra.—„Pergalė", 1954, Nr. 7, p. 116—118.—

Mieželaitis E. Žvilgsnis į gyvenimą.— Rink.: Literatūros klausimai. V., 1956, p. 62—63.— **Mozūriūnas V.** Pirmasis žingsnis.—„Jaunimo gretos", 1954, Nr. 5, p. 21.— **Чижас С.** Сборник молодого поэта.—«Сов. Клайпеда», 1954, 5 сентября.

„Nelinksta vėtroj ąžuolai". **Mackevičius B.**—„Tiesa", 1958, balandžio 27.— **Matuzevičius E.** Poeto brendimas.—„Literatūra ir menas", 1958, liepos 12.

„Skaidrioji versmė". **Bukontas A.** Drąsiau ieškoti.—„Literatūra ir menas", 1962, kovo 24.— **Jakštas J.**—„Vakarinės naujienos", 1962, sausio 13.— **Pakalniškis R.** Lenino paveikslas grožinėje lietuvių literatūroje.— Rink.: Leninas lietuvių literatūroje. V., 1970, p. 71—72, 81—82, 103—104.— **Radzevičius A.** Iš skaidriosios versmės.—„Pergalė", 1962, Nr. 2, p. 161—163.— **Stepšys J.** Tegul dosniau trykšta skaidrioji versmė.—„Komjaunimo tiesa", 1962, vasario 13.— **Стяпшис Ю.** Лирика простая и искренняя.—«Комсомольская правда» (B.), 1962, 13 февраля.— **Якштас Й.**—«Вечерние новости», 1962, 13 января.

„Užkeikti namai". **Skeivys R.** Debiutas prozoje.—„Pergalė", 1967, Nr. 8, p. 161—164.

„Du linksmi senukai". **Balionienė E.** Apie nelinksmus įvykius — linksmai.—„Literatūra ir menas", 1971, vasario 20.

„Eina į mišką medžiai". **Baltakis A.** Poetas ir jo karta.—„Pergalė", 1972, Nr. 4, p. 160—163.— **Kazakevičius V.** Ieškojimų posūkiuos.—„Biržiečių žodis", 1972, liepos 18.— **Matuzevičius E.** Vyriško meto poezija.—„Literatūra ir menas", 1971, spalio 16.

„Gaudė žvirblis katiną". **Karosaitė A.** Išgąsdinti katinai ir ku-kū!— „Lietuvos pionierius", 1972, lapkričio 11.

Antanas GIEDRIUS (1892—1977)

Prozininkas, dramaturgas, poetas. Tikroji pavardė **Giedraitis.** Gimė 1892.IV.4 Lukšių k. (Jurbarko r.). Mirė 1977.VIII. Husteryje.

Baigęs pradžios mokyklą, mokėsi privačiai. 1909—11 tarnavo Maskvos, 1911—12 Kursko įstaigose. Įgiję pradžios mokyklos mokytojo cenzą, 1916 dirbo pedagoginį darbą Maskvoje. 1917—18 lankė Lietuvių mokytojų institutą Voroneže ir mokytojavo lietuvių mergaičių gimnazijoje. 1918 Lietuvos Švietimo m-jos įgaliotinis Jurbarke. 1919—24 Jurbarko progimnazijos mokytojas, direktorius. 1924—38 Raseinių, 1939 Šakių apskr. pradžios mokyklų inspektorius. Jurbarke leido ir redagavo vaikų žurn. „Žiburėlis" (1920—24) ir „Saulutė" (1925—31). 1940—41 dirbo pedagoginį darbą Jurbarke, hitlerinės okupacijos metais Kaune. 1944 emigravo į Vakarus. Nuo 1956 gyveno JAV, dirbo lietuvių mokyklose.

Literatūrinio darbo pradžia 1909. Pirmoji knyga „Iš mokslo dienų" 1917. Rašė daugiausia vaikams. Išleido tautosakos rinkinėlių, parengė vadovėlių pradžios mokykloms ir skaitinių knygų, parašė straipsnių vaikų literatūros bei lektūros klausimais. Emigracijoje išleido apysaką „Lukšiujai" (1959), „Pasakėčias" (1959), apsakymų rinkinį „Smilgos" (1969), knygas vaikams: „Kelionė į Lietuvą" (1947), „Taunienės bičiuliai" (1947), „Tėvelių pasakos" (1947), „Lekučio atsiminimai" (1951), „Tėvų pasakos" (1951), „Užburti keliai" (1961), „Murklys" (1962), „Aišvydo pasakos" (1971) ir kt. Keletas kūrinių paskelbta Tarybų Lietuvos spaudoje.

Lietuvoje bendradarbiavo „Švietimo darbe", „Tautos mokykloje", „Vaire", „Žiburėlyje" ir kt.

Pasirašinėjo: *Krislelis.*

I

GROŽINĖ KŪRYBA

☐ **Iš mokslo dienų.** Voronežas, 1917. 29 p. (Vaikų knygynėlis. Kultūros ir švietimo sekcijos leid. Nr. 13).

Turinys: Iš mano mokslo dienų.— Simukas.

——— Dvi apysakaitės vaikams. [2-asis papild. leid.], Tilžė. Jagomasto sp. „Lituania", 1921. 51 p. su iliustr.

☐ **Trys pasakos.** Voronežas, Lietuvių sp., 1917. 27 p. (Vaikų knygynėlis. Kultūros ir švietimo sekcijos leid. Nr. 14).

Turinys: Senelė ir Onytė.— Varlė.— Silpnutis ir Vyliukas.

——— 2-asis patais. leid. Pav. piešė R. Kalpokas. Tilžė, Jagomasto sp. „Lituania", 1921. 30 p.

☐ **Eglaitė.— Bauba.** [Scenos vaizdeliai]. Voronežas, Lietuvių sp., 1917. 46 p. (Vaikų knygynėlis. Kultūros ir švietimo sekcijos leid. Nr. 15).

☐ **Marcelė.** 4 v.. scenos vaizdelis. Tilžė, Jagomasto sp. „Lituania", [1917]. 34 p.

Taip pat 1920 leid.

☐ **Išvadavo.** Sceniškas 4 v. vaizdelis. Parašė A. Giedrius. K., „Šviesos" sp., 1919. 19 p.

☐ **Devynios pasakos.** Tilžė, Jagomasto sp. „Lituania", 1920. 81 p.

Turinys: Eglynaitis.— Saulutė.— Pikdagis ir gėlės.— Laimingasis karalaitis.—„Tam krašte..."— Pasaka nepasaka.— Naudžius ir svajoklis.— Sapnutis.— Lakūnėlis ir Slaptutė.

☐ **Gailutė.** Pasaka. Tilžė, Jagomasto sp. „Lituania", 1920. 24 p.

Taip pat 1921 leid.

☐ **Iš Nemuno...** [Vaizdeliai ir eilėraščiai. Tilžė], Jagomasto sp. „Lituania", [1920]. 36 p.— Prieš antr. aut.: Krislelis.

Taip pat: Tilžė, 1922. 64 p.

☐ **Keturios pasakos vaikams.** Tilžė, Jagomasto sp. „Lituania", [1920]. 59 p. su iliustr.

Turinys: „Giliau kasi, daugiau rasi".— Varlė.— Nuostabus raštas.— Verutė.

☐ **Šis tas vaikų teatrui.** Tilžė, Jagomasto sp. „Lituania", 1922. 70 p.

Turinyje taip pat: Duonos beieškant.

☐ **Apsakymėliai.** Tilžė, Jagomasto sp. „Lituania", 1925. 111 p. su iliustr.

☐ **Miškinis.** Apsakymėlis. Iliustr. K. Šimonis. Klaipėda, „Rytas", 1925. 45 p. su iliustr.

☐ **Sutemų šnekos.** [Apsakymėliai]. Iliustr. K. Šimonis. Jurbarkas, „Pasaka", 1925. 167 p. su iliustr.

☐ **Krisleliai.** Vaikams rinkinėlis. [Vaizdeliai ir eilėraščiai]. Iliustr. K. Šimonis. Tilžė, Jagomasto sp. „Lituania", 1929. 49 p. su iliustr.

☐ **Doriukas.** Apysakaitė. Tilžė, Jagomasto sp. „Lituania", 1930. 36 p.

☐ **Mažiesiems pasižiūrėti.** Keli veikaliukai scenai. Kaunas—Marijampolė, „Dirva", 1930. 84 p. su iliustr.

Turinys: Kiškiai.— Ką padarė gaidys.— Sučiupo.— Staselis balandėlis.— Išganytojo belaukiant.— Snaiguolių baletas.— Pirmosios pavasario gėlės.— Tauras, Lylijos karalaitis.

☐ **Nušviesti takai.** [Apsakymai]. Kaunas—Marijampolė, „Dirva", 1930. 91 p. su iliustr.

Turinys: Atsibudimas.— Šviesioji karalystė.— Karalienė.— Viršukalnėse.

☐ **Pašnekos.** Apsakymėliai mažiesiems skaitytojams. Kaunas—Marijampolė, „Dirva", 1930. 168 p. su iliustr.

☐ **Rausvas lapas.** 1924—1928 m. eilėraščiai mažiesiems skaitytojams. Tilžė, Jagomasto sp. „Lituania", 1930. 51 p. su iliustr.

☐ **Šviesos rate.** 1909—1925 m. eilėraščiai mažiesiems skaitytojams. Tilžė, Jagomasto sp. „Lituania", 1930. 56 p. su iliustr.

Turinys: Šviesos rate.— Vieškeliais.— Pas motinėlę.— Tėvelio laukuose.— Šalnos.— Džiaugsmo mintys.

☐ **Šlubys.** Apysaka. Iliustr. K. Šimonis. D. 1. Kaunas—Marijampolė, „Dirva", 1934. 87 p.

☐ **Gamtoje pasidairius.** Apsakymėliai. Iliustr. K. Šimonis. K., „Spaudos fondas", 1938. 128 p. su iliustr.

* * *

☐ Graži tu, mano brangi tėvyne. V., 1967, p. 150—153.

☐ **Dėdė Blažys.** [Apsakymas. Sutrump. Su red. prierašu].—„Gimtasis kraštas", 1967, liepos 27; rugpjūčio 3, 10.

TAUTOSAKOS PUBLIKACIJOS

☐ **Mūsų liaudies pasakos vaikams.** Parinko A. Giedrius. Iliustr. Panevėžio gimnazijos mokiniai. Tilžė, Jagomasto sp. „Lituania", 1922. 84 p. su iliustr. (1922 m. „Žiburėlio" priedas. Nr. 1).

Taip pat: Kn. 1—2. [Jurbarkas], 1923.

☐ **Dainų dainelės.** Parinko A. Giedrius. 1-asis leid. Tilžė, Jagomasto sp. „Lituania", 1923. 64 p.

□ **Tautos pasakos.** Parinko ir skaityt paruošė A. Giedrius. Iliustr. K. Šimonis. T. 1. Sąs. 1. Jurbarkas, Jagomasto sp. „Lituania" Tilžėje, 1928. 76 p. su iliustr.
□ **Pasakos.** Parinko ir skaityt paruošė A. Giedrius. Iliustr. K. Šimonis. T. 1. K., „Spaudos fondas", 1930. 176 p. su iliustr.

VADOVĖLIAI

□ **Vyturėlis.** Elementorius. Iliustr. K. Šimonis. Kaunas—Marijampolė, „Dirva", 1936. 64 p. su iliustr.
——— Skaitymai 1-ajam pradžios m-klos sk. Kaunas—Marijampolė, „Dirva", 1936. 62 p. su iliustr.
□ **Saulutė.** Skaitymo vadovėlis 2-ajam pradžios m-klos sk. Iliustr. K. Šimonis. Kaunas—Marijampolė, „Dirva", 1938. 200 p. su iliustr.

II
LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 3. D. 1. V., 1961, p. 216.— **Auryla V.** Lietuvių vaikų literatūra. D. 1. V., 1967, p. 183—184.— **A. Giedrius** — sukaktuvininkas. (30 m. literatūrinio darbo sukaktuvių proga).—„Lietuvos aidas", 1939, vasario 25, Nr. 91, su portr.— Parašas: Jurbarkietis.— **Graži** tu, mano brangi tėvyne. V., 1967, p. 495.— **Kazakevičius V.** A. Giedriui — 75. (Iš užsienio lietuvių kultūr. gyvenimo).—„Pergalė", 1967, Nr. 5, p. 187—188.— **Kazakevičius V.** Geriau būtų rankraštyne ir likę...—„Gimtasis kraštas", 1970, balandžio 16.— Parašas: V. Viešintas.— **Kazakevičius V.** Ryški poezijos persvara. (Iš užsienio lietuvių kultūr. gyvenimo).—„Pergalė", 1970, Nr. 3, p. 186.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 8. K., 1940, sklt. 1441—1442.

Silvestras GIMŽAUSKAS (1845—1897)

Poetas. Švietėjas. Gimė 1845.X.1 Kirdeikių k. (Utenos r.). Mirė 1897.IX.27 Varšuvoje.
Mokėsi Švenčionių (1857—60) ir Daugpilio (1860—63) gimnazijose, Vilniaus kunigų seminarijoje (nebaigė). Nuo 1864 dirbo vaistinėje. Peterburgo Medicinos-chirurgijos akademijoje įgijo provizoriaus padėjėjo laipsnį, 1875 vėl įstojo į Vilniaus kunigų seminariją; 1877—78 studijavo Peterburgo Dvasinėje akademijoje; bendravo su P. Kriaučiūnu ir K. Jauniumi. 1878—83 kunigavo Želudke (dab. Baltarusijos TSR, Lydos r.), Žiežmariuose, Vidiškiuose, Kietaviškėse, nuo 1884 Valkininkuose ir Merkinėje. Už lietuviškų knygų platinimą 1892 paskirtas į žemesnes pareigas ir perkeltas į Giedraičius, nuo 1893 į Bagaslaviškį. 1897 išvyko į Varšuvą gydytis, ten ir mirė.

Eilėraščius pradėjo rašyti seminarijoje. 1870 Leipcige išleido satyrinį eilėraštį „Linkmenės", vėliau septynis grožinės kūrybos rinkinėlius (dalis eilėraščių liko nespausdinta ir dingo). Rinko tautosaką, etnografinę ir tarmių medžiagą. Kalbos darbai „Drin šnektų apylinkės mano. Pamokslas apie lietuvišką liežuvį" (1871 pasiųstas Imperatoriškajai mokslų akademijai) ir „Žodžiai iš gyvos kalbos lietuvių linkmeniškių" (apie 1875—79) neišspausdinti.

Bendradarbiavo „Apšvietoje", „Aušroje", „Garse", „Šviesoje", „Vienybėje lietuvninkų", „Žemaičių ir Lietuvos apžvalgoje".

Pasirašinėjo: *Endre Mainionis Lietuwis, Flecti Nesciens, J. Mainionis, K. E. Mainionis, Kiaunėliszkienas, Ksiądz Sylwester litwin, L. B. Vargomatis, L. B. Žemaicziuks, Lietuvys, M. Ragys, Mainionis, Mikas Žemaicziuks, S-tis, Sniegana, Sp., Strazdas, Svale, Swale, Swalė, Švajus, V., V. Kanauninkas, Žem., Žemaicziuks, XXX* ir kt.

I

GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

☐ **Linkmenės.** [Satyr. eilėraštis]. Leipcigas, Breitkopfo ir Hertelio sp., 1870. 16 p.— Aut. nenurodytas.

Išt r.: Volteris E. Lietuviška chrestomatija. Peterburgas, 1901, sklt. 206—209.— Taip pat 1903 leid.

☐ **Ant nauju metu Lietuvai dovaniale.** Leipcigas, Breitkopfo ir Hertelio sp., 1879. 28 p. su gaid.— Parašas: Kiaunėliszkienas.

Turinys: *[Eilėraščiai].— [Straipsneliai]:* Truputis ape Lietuvos krykštų; Truputis ape garsingosius lietuviszkus rasztinikus.— Gaida Raudos Paliauk.

☐ **Lietuvos Bicziůlis.** [Klaipėda, Holco ir Šerniaus sp., 1881]. 26 p.

☐ **Metine Dowanela del Lituwninku ir Zemaiczu** parasze Mainionis del brolu ir seseru sawo. V., J. Zavadskio sp., 1879. [Krokuva, Ančyco sp., 1886]. 32 p.

Turinyje: Daina apie Kantrio aglałe.— *Giesmės.*— Pieszinis Jurgio su Antanu. *[Dialogas].*— Sueilis apie apkalbėjimą.

☐ **Jůkaunos dainos.—[Tėvyniszkos dainos].** Tilžė, M. Jankaus sp., 1892. 18 p.

☐ **Juokaunos dainos.** Bitėnai, M. Jankaus sp., 1893. 30 p.— Aut. nenurodytas.

☐ **Trys tėvyniszkos dainos.** [Bitėnai, M. Jankaus sp.], 1893. 8 p.— Aut. nenurodytas.

☐ **Kelios istoriszkos dainos.** V., 1863. [Tilžė, O. Mauderodės sp., 1896]. 32 p.— Žodynėlis, p. 30—32.— Aut. nenurodytas.

V. Biržiškos nuomone, ne visi kūriniai yra Gimžausko.

☐ * **Kryžiokai.** [„Nėra miškų, nėra gojų..."]. Tilžė, J. Šenkės sp., 1902. 2 p.— Aut.: Vincas Palukaitis.— Taip pat: „Naujienos", 1902, Nr. 10, p. 1—3.— Parašas: Sp.

V. Palukaičio išverstas S. Gimžausko eilėr. „Niema borów, niema lasów".

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **„Pamokslas ant laidotuvių girtuoklio".** [Humoreska].—„Žemaičių ir Lietuvos apžvalga", 1891, Nr. 1, p. 6—7.— Parašas: XXX.

☐ **Atsisveikinimas.** [Poemėlė].—„Vienybė lietuvninkų", 1892, Nr. 26, p. 312.— Parašas: Žemaicziuks.

☐ Lietuviszkos dainos isz visur surinkos. Plimutas, 1893, p. 12, 19—22, 26—28, 275—276, 407—408, 420—421.— Parašai: Vargomatis, Žem.

☐ **[Eilėraščiai** periodikoje]: „Vienybė lietuvninkų", 1891, Nr, 11, p. 130; 1892, Nr. 21, p. 247; Nr. 29, p. 349; 1893, Nr. 11, p. 135; Nr. 14, p. 168.—„Tėvynės sargas", 1903, Nr. 9/10 A, p. 66—67.—„Valtis" 1895, Nr. 49, p. 777—782.— Parašai: Flecti Nesciens, S-tis, L. B. Žemaicziuks, Žemaicziuks, Žem.

☐ **Linkmenų apylinkės padavimai.**—„Tauta ir žodis", 1923, kn. 1, p. 128.

* * *

☐ **[Eilėraštis].**— Leid.: Teraźniejsza Litwa. W., 1903, p. 2—8.— Taip pat: „Litwa", 1909, Nr. 8, p. 114—115.— Lenkų k.

ŠVIETĖJIŠKO POBŪDŽIO IR KITI DARBAI

KNYGELĖS

☐ **1885 meto Prieszauszris.** Pavesta ant „Byruties" gero. Krokuva, V., L. Ančyco ir Draugystės sp., 1886. 29 p.

Polemika su laikr. „Aušra" religijos klausimais.

☐ **Pradzomokslis Lietuwiszko spaudraszczo ir rankraszczo su pridejimu Skaitmanio.** Be to dar ir niekuriu kitu daiktu ira łabai naudingu del waikelu ukiniku artoju, negalenczu ing mokslus eiti. Parasze Endre Mainionis Lietuwis. 1 spaud. Varšuva, Misionierių sp., 1862 [Tilžė, Vejerio sp., 1888], 68 p.

☐ **Didžiausios musų slogos ir ką mums reikia daryti.** Tilžė, J. Šenkės sp., 1890. 22 p.— Parašas: M. Ragis.— Taip pat: „Šviesa", 1890, Nr. 7, p. 193—228.

Dėl emigracijos iš Lietuvos.

☐ **Metine Dovanele antra del Lietuvninku ir Žemaiczu** parasze Mainionis del brolu ir seseru savo. V., J. Zavadskio sp. [Tilžė, M. Jankaus sp.], 1891. 11 p.

Įvairūs pamokymai apie vaikų auklėjimą, savišvietą ir t.t.

☐ **Pradžiomokslis rankos raszto.** Sudėtas dėl Lietuvos jaunumenės. V., F. O. Zavadskio sp., 1862 [Tilžė, O. Mauderodės sp., 1892]. 19 p.— Aut.: J. Mainionis.

* * *

☐ **Žodżej isz givôs kaibos ietuviu Linkmeniszkiu.** [1875—1879]. 71 p.— Rankraštis.— VUB.

STRAIPSNIAI

☐ **Apginimas lauku nů iszkadininku.** (Pagal „Gazeta Świąteczna").—„Garsas", 1887, Nr. 7, p. 6.— Parašas: Svale.

☐ **Gaspadorysta.**—„Šviesa", 1890, Nr. 3, p. 82—85.— Parašas: Swale.

☐ **Apie arielką arba degtinę.**—„Šviesa", 1890, Nr. 5, p. 131—135.— Parašas: Swalė.

☐ **Sveika dvasia sveikamę kunę.**—„Žemaičių ir Lietuvos apžvalga", 1890, Nr. 5, p. 34.— Parašas: XXX.

To paties pavad. straipsnio, išsp. vok. „Raidto" knygoje, apžvalga.

☐ **Kristupas Kolumbas.**—„Vienybė lietuvninkų", 1892, Nr. 40, p. 477—478; Nr. 41, p. 490—492, su iliustr.— Parašas: Mikas Žemaicziuks, A. Dzukelis [A. Milukas].

☐ **Buvtarminis (ontologikus) ir palygintinis atjieszkojimás lietuviszkuju apleistuju žodžiu.**—„Valtis", 1895, Nr. 49, p. 774—777.— Parašas: S-tis.

☐ **Sprostowanie dwóch błędnych relacji Auszry.**—„Przegląd Katolicki", 1883, Nr. 44, p. 709—710.— Parašas: Ksiądz Sylwester litwin.— Lenkų k.

☐ **„Z Litwy otrzymujemy następnie odparcie zarzutu..."**—„Przegląd Katolicki", 1884, Nr. 13, p. 221.— Parašas: Lietuvys.— Lenkų k.

Dėl Tilžėje išleistos brošiūros apie lietuvybės skleidimą.

LAIŠKAI

☐ **„Guli pas manę ant skůmės „Auszros" N. 6..."**—„Aušra", 1883, Nr. 8/10, p. 293—295.— Red. prieraše aut.: L. B. Vargomatis.

Laiško „Aušros" red. ištr.

☐ [**Laiškai** A. Burbai. 1888—1891].—„Žvaigždė", 1911, Nr. 15, p. 13—16.

☐ **S. Gimžauskas „Aušros" redakcijai.** [1884—1890. V. Biržiškos publ.].— „Tauta ir žodis", 1926, kn. 4, p. 399—402.— Parašai: Strazdas, L. B. Vargomatys, Švajus.— Išsp. str.: Biržiška V. Martyno Jankaus laiškų archyvas.

II
LITERATŪRA

Kraujelis P. Kunigas Silvestras Gimžauskas. V., 1929. 16 p. su portr.— **Prieš antr. aut.: K. P. K.— Milukas A.** Kun. Silvestras Gimžauskas. [Paskaita]. Filadelfija, 1925. 23 p. su portr.— Taip pat kn.: Spaudos laisvės ir Amer. liet. organizuotės sukaktuvės. Filadelfija, 1929, p. 183—201.— Parašas: A. M. K.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 2. V., 1958, p. 71.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 560.— **Atmenu** kun. Gimžauskį. (Giedraičiuose).—„Aušra", 1914, Nr. 14, p. 182—183.— Parašas: Adomukas.— **Belopetravičius J.** Kirdeikių sūnus.—„Lenino keliu" (Utena), 1967, gruodžio 23.— **Biliūnas A.** Kun. kan. Silvestras Gimžauskas. Veiklus patriotas, žmonių nepamirštamas ir šiandien.—„Lietuvos aidas", 1933, spalio 14, Nr. 233, su portr.— **Davainis-Silvestraitis M.** Valkeninkai. Atminimas apie kun. S. Gimžauskį. [Su jo eilėraščių publ.]—„Lietuvių laikraštis", 1905, Nr. 10, p. 119—120.— Para-

šas: M. Dovoina-Sylvestravyčė.— **Kraujelis P.** Kun. Silvestras Gimžauskas.— „Aušra", 1912, Nr. 8, p. 114.— Parašas: K. P. K.— **Kunigas** Silvestras Gimžauskas.—„Žvaigždė", 1911, Nr. 15, p. 10—13, su iliustr.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 8. K., 1940, sklt. 1513—1517, su portr.— Taip pat atsk. atsp.— **Maciūnas V.** Kovotojas dėl Vilniaus krašto lietuvybės.—„Trimitas", 1940, Nr. 3, p. 56—57, su portr.— **Mykolaitis-Putinas V.** Naujoji lietuvių literatūra. T. 1. K., 1936, p. 133—136.— **Nezabitauskas A.** Silvestras Gimžauskas.—„Į komunizmą" (Kaišiadorys), 1967, rugsėjo 26.— **Strazdas K.** Prisimenant mūsų spaudos atgavimo laikus.—„Rytas", 1924, gegužės 8, Nr. 104.—„**Tą dainą** girdėjau..."—„Tėvynės sargas", 1903, Nr. 9/10A, p. 67—68.— Be parašo.— **Totoraitis J.** Kun. Silvestras Gimžauskas. (1844—1897).—„Ateities spinduliai", 1916, Nr. 2/3, p. 86—90; 1917, Nr. 5/7, p. 202—208.— **Umbražiūnas K.** Gal tai S. Gimžausko eilės? —„Kultūros barai", 1970, Nr. 11, p. 74.— **Vanagas V., Vidugiris A.** Silvestras Gimžauskas.— Kn.: Ignalinos kraštas. V., 1966, p. 216—221.— **Vaižgantas.** A.a. kun. Silvestras Gimžauckas. (Paminėjimai).—„Tėvynės sargas", 1898, Nr. 5/6, p. 33—36.— Aut. nenurodytas.— **Vaižgantas.** Lietuvių literatūros paskaitos. Draudžiamasis laikas. Aušrininkų grupė. II. K., 1924, p. 243—276, su portr.— **Vaižgantas.** Paminklas kan. Silvestrui Gimžauskui Kirdeikiuose.— Raštai. T. 19. K., 1933, p. 262—264.— **Vėbra R.** Lietuvos katalikų dvasininkija ir visuomeninis judėjimas. (XIX a. antroji pusė). V., 1968, p. 63, 80, 166, 173.— **Ziminskas J.** Valkininkai — Silvestro Gimžausko miestelis.— „XX amžius", 1940, sausio 2, Nr. 1.

APIE ATSKIRAS KNYGAS

„L i e t u v o s b i č i u l i s". **Šliūpas J.**— Kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 171—195.— Taip pat: „Aušra", 1883, Nr. 3, p. 75—78; Nr. 4, p. 108—110.— Parašas: J. S. Kûksztis.

„1 8 8 5 m e t o P r i e š a u š r i s". **Šliūpas J.**—„Apšvieta", 1892, Nr. 4, p. 218—220.— Aut. nenurodytas.

„D i d ž i a u s i o s m ū s ų s l o g o s i r k ą m u m s r e i k i a d a r y t i". **„Vienybė lietuvninkų"**, 1891, Nr. 16, p. 191—192.— Parašas: Puskepalis.

„M e t i n ė d o v a n ė l ė a n t r a..." **„Apšvieta"**, 1893, Nr. 9, p. 589—591.

„J u o k a u n o s d a i n o s". **Milukas A.**—„Vienybė lietuvninkų", 1892, Nr. 36, p. 431.— Parašas: Dzukelis.— **Šliūpas J.**—„Apšvieta", 1892, Nr. 3, p. 230—231.— Aut. nenurodytas.

Leonas GINEITIS (g. 1920)

Literatūrologas, kritikas.

Gimė 1920.XI.16 Krūminių k. (Zarasų r.). 1941 baigė Ukmergės Mokytojų seminariją, 1949 Vilniaus universiteto Istorijos ir filologijos fak. (lietuvių kalbos ir literatūros spec.). Nuo 1952, baigęs aspirantūrą, dirba LTSR MA Lietuvių kalbos ir literatūros institute moksliniu bendradarbiu.

Spaudoje reiškiasi nuo 1949. Filologijos daktaras (1965, „Kristijonas Donelaitis ir jo epocha"; kandidato disertacija (1953) „Kristijono Donelaičio „Metai"). Yra vienas „Lietuvių literatūros istorijos" (4 t., 1957—68) autorių, už ją 1969 apdovanotas (drauge su kitais) LTSR respublikine premija.

I
LITERATŪROS MOKSLO DARBAI

KNYGOS

□ **Kristijono Donelaičio „Metai".** [Pratarmė K. Korsako]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1954. 268 p. su iliustr. (LTSR MA Lietuvių k. ir lit. in-tas).

□ **Donelaitis K. Rankraščiai.** [Fotogr. leid. Spaudai parengė, pratarmę, p. V—VII, ir paaišk., p. 45—49, parašė L. Gineitis]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1955. 50 p. su faks. (LTSR MA Lietuvių k. ir lit. in-tas).

□ **K. Donelaitis ir jo poema „Metai".** V., Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1955. 32 p. (LTSR Polit. ir moksl. žinių skleid. d-ja).

□ Lietuvių literatūros istorija. T. 1—3. V., Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1957—1961.

T. 1. Feodalizmo epocha. 1957. 587 p. su iliustr.

Skyriai: **Raštija Lietuvoje.** P. 129—157.— **Lietuvių raštija Rytų Prūsijoje.** P. 158—174.— **Pasaulietinės literatūros užuomazgos.** P. 175—184.— **Raštijos smukimas Lietuvoje.** P. 187—210.— **Lietuvių literatūros vystymasis Rytų Prūsijoje.** P. 211—250.— **Antanas Baranauskas.** P. 542—570. [Prie šių skyrių parengimo prisidėjo K. Korsakas].— **Antanas Strazdas.** P. 396—418. [Kartu su A. Vengriu].

T. 2. Kapitalizmo epocha. 1861—1917. 1958. 643 p. su iliustr.

Skyrius: **Maironis.** P. 240—278.

T. 3. D. 1. Kapitalizmo epocha. 1917—1940. 1961. 647 p. su iliustr.

Skyrius: **Juozas Tumas-Vaižgantas.** P. 235—279.

□ **Maironis.** V., 1962. 19 p. (LTSR Polit. ir moksl. žinių skleid. d-ja. LKP CK lektorių grupė).— Rankr. teisėmis.— Išsp. rotapr.— Bibliogr.: 6 pavad.

□ **Kristijonas Donelaitis ir jo epocha.** V., Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1964. 382 p. (LTSR MA Lietuvių k. ir lit. in-tas).— Santr. rusų k.

□ **Klasicizmo problema lietuvių literatūroje.** V., „Vaga", 1972. 315 p.— Bibliogr.: p. 296—305 ir išnašose.

Turinys: I. Senoji lietuvių raštija Europos literatūrų sankryžoje.— II. Literatūrinė Kristijono Donelaičio mokykla.— III. Literatūrinių tradicijų atgarsiai vėlesnėje lietuvių literatūroje.

STRAIPSNIAI

□ **A. N. Radiščevas ir jo „Kelionė iš Peterburgo į Maskvą".**—„Pergalė", 1949, Nr. 9, p. 112—117.

□ **M. Katkaus atsiminimai.**—„Pergalė", 1949, Nr. 11, p. 118—123.

☐ **Puškino gimimo 150 metų jubiliejaus minėjimo Tarybų Lietuvoje kronika.**— Rink.: Puškinas ir lietuvių literatūra. V., 1950, p. 113—145, su iliustr.
☐ **K. Donelaičio „Metų" stiliaus klausimu.**—„Pergalė", 1953, Nr. 12, p. 97—110.
☐ **Maironio poezija.**— Kn.: Maironis. Rinktiniai raštai. T. 1. V., 1956, p. 5—49.
☐ **Antano Strazdo dainos.**— Kn.: Strazdas A. Raštai. V., 1957, p. 5—22.
☐ **Pirmoji polemika lietuvių raštijos klausimais.**—„Literatūra ir kalba", 1962, t. 6, p. 244—256.
☐ **Poeto pažiūros į literatūrą.** [Maironis].—„Literatūra ir menas", 1962, lapkričio 3.
☐ **Poeto kelias į liaudį.** [Donelaitis].—„Pergalė", 1964, Nr. 1, p. 15—25.
☐ **K. Donelaitis ir klasicizmas.**—„Pergalė", 1966, Nr. 7, p. 140—148.
☐ **Iš europinės perspektyvos.**—„Pergalė", 1967. Nr. 3, p. 116—121.
Apie H. Budenzigo verstus K. Donelaičio „Metus".
☐ **Maironio drama.**—„Pergalė", 1969, Nr. 1, p. 133—139.
Apie V. Zaboiskaitės monografiją „Maironis".
☐ **Dvi G. Neselmano „Metų" leidimo recenzijos.** [Su jų tekstais].—„Literatūra ir kalba", 1969, t. 10, p. 366—376.— Bibliogr. išnašose.
☐ **Struktūros kultas.**—„Pergalė", 1969, Nr. 3, p. 119—123.
Apie semiotikos šaką struktūralizmą.
☐ **Kai kurie lietuvių literatūros mokslo klausimai Lenino metodologinių principų šviesoje.**— Rink.: Leninas lietuvių literatūroje. V., 1970, p. 164—190.
☐ **Leninių metodologijos principų taikymas, tiriant lietuvių literatūrinį palikimą.**— Rink.: Leninizmo pergalė Lietuvoje. V., 1970, p. 227—243.
☐ **Lietuvių literatūros kritika 1905—1917 m.**— Kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 309—368, su portr.— Bibliogr. išnašose.
☐ **Klasicizmo lietuvių literatūroje klausimu.**—„LTSR MA darbai". Ser. A, 1971, t. 3, p. 97—110.— Bibliogr. išnašose.— Santr. rusų ir anglų k.
☐ **Laiko perspektyvoje.** (H. Budenzigo gimimo 80-osioms metinėms).—„Pergalė", 1973, Nr. 6, p. 162—164, su portr.

RUSŲ IR KITOMIS KALBOMIS

☐ **«Времена года» К. Донелайтиса.** [Автореф. канд. дис.]. В., 1953. 15 с. (Вильнюсский гос. ун-т).
☐ **Кристионас Донелайтис и его поэма «Времена года».** В., Госполитнаучиздат, 1956. 31 с. (О-во по распр. полит. и науч. знаний Лит. ССР).
☐ **Кристионас Донелайтис.** В., 1963. 13 с.— Отпеч. на ротапр.
☐ **Кристионас Донелайтис и его эпоха.** [Автореф. докт. дис.]. В., 1965. 47 с. (Вильнюсский гос. ун-т им. В. Капсукаса).
☐ **Певец литовского народа.**— В кн.: Антанас Страздас. Песни. М., 1958, с. 5—16.
☐ **Кристионас Донелайтис.**— В кн.: Донелайтис К. Времена года. Басни. Л., 1960, с. 5—39.
☐ **Лирика Майрониса.**— В кн.: Майронис. Избранное. Стихотворения. М., 1962, с. 3—12.

☐ **Крысціонас Донелайціс і его поэма.**—«Літаратура і мастацтва», 1955, 19 сакавіка.— Baltar. k.

☐ **Leedu kirjanduse klassiku tee maailma.** [Lietuvių literatūros klasiko kelias į pasaulį].—„Keel ja Kirjandus", 1973, Nr. 2, p. 101—102.— Estų k.

K. Donelaičio „Metų" vertimai į kt. kalbas.

☐ **Kristijonas Donelaitis un viņa poēma „Gadalaiki".** [K. Donelaitis ir jo poema „Metai"].—„Literatūra un Māksla", 1955, 20. fēbruārī.— Latvių k.

☐ **Крістіонас Донелайтіс.**—«Жовтень» (Львів), 1964, № 1, p. 130—132, su iliustr.— Ukr. k.

Su „Metų" ir pasakėčių ištraukomis bei V. Jurkūno ir V. Kalinausko graviūromis.

☐ **Деякі питання розвитку соціалістічного реалізму в літовській літературі.** [Kai kurie socialistinio realizmo vystymosi lietuvių literatūroje klausimai].—«Радяньске літературознавство», 1972, Nr. 12, p. 57—61.— Ukr. k.

☐ **Krystian Donelajtis — klasyk literatury litewskiej.** [Kristijonas Donelaitis — lietuvių literatūros klasikas].—„Rocznik Białostocki", 1966, t. 6, p. 335—360.— Santr. rusų ir anglų k.— Bibliogr. išnašose.— Lenkų k.

☐ * **[Kristijonas Donelaitis ir jo poema „Metai"].**—«Шарки сурх», 1955, Nr. 3, p. 106—111.— Tadž. k.

☐ * **[Lietuvių grožinės literatūros pradininkas Kristijonas Donelaitis].**—«Сов. эдебияты», 1955, Nr. 2, p. 76—79.— Turkm. k.

II
LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 4. V., 1968, p. 738.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 561, su portr.— **L. Gineitis** — mokslų daktaras.—„Literatūros ir meno metraštis", 1967, p. 173.— **Nastopka K.** Interpretavimo problemos. [Atsiliepimas į L. Gineičio str. „Struktūros kultas"].— „Pergalė", 1969, Nr. 6, p. 136—144.— **Sukovskis A.** Jauns filoloģijas zinātņu doktors.—„Karogs", 1966, Nr. 3, p. 177—178.— Latvių k.

APIE ATSKIRUS DARBUS

„Kristijono Donelaičio „Metai". **Adomaitis G.** Studija apie K. Donelaičio „Metus".—„Pergalė", 1954, Nr. 12, p. 101—105.

„Kristijonas Donelaitis ir jo epocha". **Jovaišas A.** Studija apie Donelaitį.—„Pergalė", 1964, Nr. 6, p. 172—175.— **Riškus J.** Veikalas apie poetą ir jo epochą.—„Literatūra ir menas", 1964, liepos 18.— **Йовайшас А.** Творческий метод Донелайтиса.—«Вопросы литературы», 1965, № 2, с. 211—214.

„Klasicizmo problema lietuvių literatūroje". **Bagdonavičius V.** Probleminis literatūros mokslo veikalas.—„Literatūra ir menas", 1972, rugsėjo 2.— **Tumelis J.** Apie lietuviškųjų raštų baroką ir klasicizmą.—„Pergalė", 1973, Nr. 10, p. 172—176.— **Vanagas V.** Uurimus klassitsismist leedu kirjanduses.—„Keel ja Kirjandus", 1972, Nr. 12, p. 760—762.— Estų k.

Liudas GIRA (1884—1946)

Poetas, dramaturgas, literatūrologas ir kritikas, publicistas. Kultūros veikėjas. LTSR liaudies poetas (1945), LTSR MA akademikas (1946). Gimė 1884.VIII.27 Vilniuje. Mirė 1946.VII.1 Vilniuje, palaidotas Rasų kapinėse. 1977 Vilniuje Girai pastatytas paminklinis biustas (skulpt. V. Palys, archit. S. Šeškevičius).

1897 Stakliškėse baigė pradžios mokyklą. Mokėsi Vilniaus realinėje gimnazijoje. 1901 Kazanėje eksternu baigė 4 gimnazijos klases ir įstojo į Vilniaus kunigų seminariją, bet kunigu netapo. Nuo 1905 dirbo „Vilniaus žinių", vėliau „Lietuvos ūkininko", nuo 1907 „Vilties" redakcijoje. Dalyvavo Lietuvių mokytojų s-gos veikloje, išrinktas Vilniaus seimo prezidiumo sekretoriumi, aktyviai dalyvavo kuriant 1907 Lietuvių mokslo d-ją, 1909—10 baigė vaidybos kursus prie Vilniaus Muzikos mokyklos. 1911—12 redagavo literatūros metraštį-almanachą „Švyturys", 1913—14 žurn. „Vaivorykštė". Iki 1920 Vilniuje, Kaune, Marijampolėje ėjo įvairias administracines pareigas, dalyvavo buržuazinių partijų veikloje. 1921—26 Valstybės teatro Kaune direktorius. 1923 redagavo žurn. „Skaitymai", 1927—36 Švietimo m-jos Knygų leidimo k-jos sekretorius. Apie 1936 stojo į opoziciją fašistiniam režimui. 1937—38 redagavo „Literatūros naujienas". 1939 lankėsi Tarybų Sąjungoje. 1936 išrinktas į Lietuvių rašytojų d-jos valdybą, 1938 jos pirmininkas. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1940. 1940—41 Švietimo liaudies komisaro pavaduotojas. 1940 Liaudies Seimo atstovas; kaip Įgaliotosios delegacijos narys, dalyvavo TSRS AT VII sesijoje, kurioje Lietuva buvo priimta į TSRS. Nuo 1940 TSRS AT deputatas. Didžiojo Tėvynės karo pradžioje gyveno Maskvoje ir Penzoje. 1942—44 Raudonosios Armijos 16 Lietuviškosios divizijos karininkas. 1945, sunkiai sirgdamas, grįžo į Vilnių, kur ir mirė.

Literatūrinio darbo pradžia 1902 (apsakymai „Šūvis"—„Lietuva", Nr. 37; „Panaktinis"—„Naujienos", Nr. 6). Kaip poetas, debiutavo 1903. Pirmasis eilėraščių rinkinys „Dul-dul dūdelė" 1909. Išleido 13 poezijos rinkinių, išspausdino poemų, dramos kūrinių, apybraižų. Eilėraščių yra parašęs rusų, baltarusių ir lenkų kalbomis. Literatūros mokslo darbais reiškėsi nuo 1905. Parengė pirmąsias lietuvių poezijos antologijas („Lietuva pavasarį, vasarą, rudenį ir žiemą", „Cit, paklausykit"), E. Steponaičio, A. Strazdo, Lazdynų Pelėdos, P. Vaičaičio, K. Sakalausko-Vanagėlio raštus; išspausdino straipsnių apie baltarusių, ukrainiečių, rusų, čekų literatūrą, publicistikos straipsnių. Komp. A. Klenickis, S. Šimkus, J. Tallat-Kelpša, A. Vanagaitis ir kt. yra parašę dainų su Giros tekstais.

Bendradarbiavo „Ateityje", „Aušrinėje", „Aušroje", „Gaisuose", „Garse", „Jaunojoje kartoje", „Kultūroje", „Lietuvių laikraštyje", „Lietuvoje", „Lietuvos aide", „Lietuvos mokykloje", „Lietuvos ūkininke", „Literatūros naujienose", „Meno kultūroje", „Mūsų keliuose", „Mūsų senovėje", „Naujienose", „Naujojoje romuvoje", „Praduose ir žygiuose", „Rygos garse", „Ryte", „Skaitymuose", „Sutemose", „Šaltinyje", „Šviesoje", „Šviesos keliuose", „Švietimo darbe", „Tautos sarge", „Trimite", „Ūkininke", „Vaire", „Vaivorykštėje", „Varpe", „Vilniaus balse", „Vilniaus žiniose", „Viltyje", „Židinyje", «Балтийский альманах», «Наше эхо», «Сегодня», «Литва» ir kt.

Pasirašinėjo: *Akstinų Vincas, Aldonė V., Ant. Kašėta, B. Dzūkas, D. Zūkas, Dz., E. Radz., E. Radzik., E. Radzikauskas, Eglė, Ensexistens, Erulis, G., G-a, g-a, G-lis, G-lis L., Gasparas Kuzavas, Gerulis, Gi., Gr., Kažin kas, Kuzavas, L.G., L. Gerulis, L-S, L. Sirietis, Ld., Liudas iraG, Rimbas, Saugus, St. Ld., St-škių Liudas, Stakliškių Liudas, Stakliškių parapijonas, Szlachcic-Katolik, Tasai, Teatralas, Ten buvęs, Vamzdelis, Vėpla, Zukas D.* ir kt.

I

ORIGINALIOJI GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

☐ **Raštai.** T. 1—5. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1960—1963.

T. 1. Poezija. 1903—1940. [[ž. str. J. Šimkaus. Paaiškinimai E. Matuzevičiaus, p. 321—331]. 1960. 334 p. su iliustr.— Bibliogr. paaiškinimuose.

Turinyje *poemos:* Milžinkapių daina.— Egzotiška fantazija.— Nutrūkusių dainų aidai.— Žiema Lietuvoje.

T. 2. Poezija. 1940—1946. [Paaiškinimai E. Matuzevičiaus, p. 447—471]. 1960. 480 p. su iliustr.— Bibliogr. paaiškinimuose.

Turinyje *poemos:* Stalino LTSR Konstitucija. [Pirmoji publ.: „Darbo Lietuva", 1940, rugpjūčio 26].— Przyszłej Polsce — dziś Polsce walczącej. [Išt r.: „Nowe Widnokręgi" (Kuibyševas), 1942, Nr. 8].— Kūrybos draugams. [Pirmoji publ.: „Pergalė", 1944, kn. 2].— Žalgirio Lietuva.— Partizanų keliais.— Adomas Mickevičius Pavolgy. [Pirmoji publ.: „Pergalė", 1943, kn. 1].— Dvi Prancūzijos.— Anės dienos ir naktys.— Viena žemė Tarybų! — Naujam bare.— Politrukas Kločkovas.— Komjaunuolis Baranauskas.— Paverkniais.— Lenino mauzoliejui.— Godos apie tėvynę.— Kaimas palei pasienio upę.

T. 3. Poezijos vertimai. Scenos veikalai. Proza. [Paaiškinimai E. Matuzevičiaus, p. 479—492]. 1961. 503 p. su iliustr.— Bibliogr. paaiškinimuose.

Turinyje: *Poezijos vertimai:* A. Puškinas, M. Lermontovas, T. Ševčenka, K. Balmontas, H. Heinė, V. Lebedevas-Kumačius ir kt.— *Scenos veikalai:* Svečiai; Kerštas; Riteris fon Stralenbergas. [Pirmoji publ.: „Židinys", 1927, Nr. 5/6]; Valteris ir Aldona. [Pirmoji publ.: „Lietuvos aidas", 1928, vasario 27; kovo 7, 12, 19, 26, Nr. 22, 30, 40, 46]; Ties Klaipėdos vartais. [Pirmoji publ.: „Trimitas", 1935, Nr. 28, 29]; Mozūrų gynėjai. [Pirmoji publ.: „Trimitas", 1935, Nr. 31—33]; Prieš bendrą priešą. [Pirmoji publ.: „Trimitas" 1935, Nr. 43—46].— Monologai.— *Proza:* Panaktinis; Šūvis; „Panelė"; Jau jinai nesugrįš...; Nuo tilto žiūrint...; Kuo jie prasikalto?..; „Jūs" ir „jie"; Saulės iš-

rinktieji; Todėl ir pražūsi; Atminimai; Atsiskyrėlis; Pro dvilinkuosius stiklus...; Disonansai; Kraujas; Literato užrašai; Iš mūsų linksmybių; Trys seserys; Nepaprastas žmogus; Saulytė; Trys išminties patarimai; Dzūkijoje; Pirmosios dienos; Partijos bilietas ugnies linijoje.

T. 4. Bendrieji literatūros klausimai. Rašytojai. Knygos. Kitų tautų literatūra, rašytojai. [Įž. str. K. Doveikos. Paaiškinimai J. Būtėno, p. 526—554]. 1962. 557 p. su iliustr.— Bibliogr. paaiškinimuose.

Turinyje: *Bendrieji literatūros klausimai:* Neduokim talentams žūti; Klaidingas kelias; Argi tik misticizmas?; Literatūrai ir kritikai apginti nuo diletantizmo ir sustingimo; Literatūros kūryba ir mūsų visuomenė; Dar dėl kritikos esmės ir rolės; Mūsų literatūros krizė ir šiandieninis jos padėjimas; Lietuviškosios knygos sunkmetį prisiminus; Draminė literatūra ar scenosaka?; Literatūrinės premijos; L'Académie Lithuanienne; Pirandelo ir mūsų jaunieji rašytojai; Būtinai remtinas mūsų literatūros žanras; Įpareigojimai mūsų dienų lietuvių lyrikui; Socialistinis žodis.— Rašytojai. Knygos. [Nagrinėjama A. Vienuolio, Margalio ir kt. rašytojų kūryba, recenzuojamos V. Mykolaičio-Putino, Vaižganto, T. Tilvyčio, F. Kiršos, B. Sruogos, I. Simonaitytės ir kt. poetų bei prozininkų knygos].— Kitų tautų literatūra, rašytojai. [Apie T. Ševčenkos, A. Puškino, N. Tichonovo, K. Balmonto, Š. Rustavelio ir kt. rašytojų kūrybą].

T. 5. Literatūros mokslas. Teatras. Dailė. Publicistika. Laiškai. [Žmonai, sūnui; rašytojams, visuomenės veikėjams: Vaižgantui, V. Krėvei, Lazdynų Pelėdai, Šatrijos Raganai, I. Šeiniui, B. Dauguviečiui, I. Simonaitytei, K. Borutai, J. Šimkui, J. Marcinkevičiui, K. Korsakui, J. Paleckiui, J. Žiugždai, R. Šarmaičiui, O. Rymaitei ir kt.; leidėjams: J. Rinkevičiui, „Ryto" bendrovės v-bai, Humanitarinių mokslų ir literatūros d-jos Literatūros sekcijos v-bai, „Lietuvos aido" redaktoriui ir kt. 1909—1945]. Autobiografinė medžiaga. [Įž. str. K. Doveikos. Paaiškinimai J. Būtėno, p. 490—512]. 1963. 532 p. su iliustr.— Bibliogr. paaiškinimuose.

Turinyje: *Literatūros mokslas:* Jono Biliūno gyvenimas ir darbai; Pirmoji Lietuvos rašytoja-moteris; Dvi seserys Ivanauskytės; Žvaigždės ir saulės glorifikacija lietuvių poezijoje; Vincas Krėvė-Mickevičius; Valerijonas Ažukalnis-Zagurskis; Lietuviškos eilėdaros kūrimosi raida; Michail Brenštejn; Dionizy Paškevič; Julius Janonis ir lietuvių poezija; Išpildykime Biliūno testamentą; Kas buvo Pranas Mašiotas.— Teatras. Dailė. [Spektaklių, dailės parodų rec. ir kt.].

☐ **Raštai.** Aut. naujai peržiūrėti. T. 1. 1908—1918. Lirika. K., „Universitas", 1928. 203 p. su iliustr.— Merkelis A. „1-me Liudo Giros raštų tome išspausdintų eilėraščių bibliografija", p. 193—200.

☐ **Raštai.** T. 1—2. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1953.

T. 1. Poezija. 1903—1940. [Įž. str. J. Šimkaus]. 279 p. su iliustr.— Bibliogr.: p. 269—271.

T. 2. Poezija. 1940—1946. 377 p. su iliustr.— Bibliogr.: p. 369—372.

☐ **Dul-dul dūdelė...** Eilės. V., M. Kuktos sp., 1909. 55 p. („Vilties" išleid. Nr. 11).

☐ **Kerštas.** 3 v., 4 pav. tragedija iš senovės laikų. V., M. Kuktos sp., 1910. 64 p. (Teatro knygynėlis. Nr. 4).

Pirmoji publ.: „Viltis", 1910, birželio 19, 25, 27, 29; liepos 4, 16, 18, 28, 30; rugpjūčio 4, Nr. 69, 71—73, 75, 80, 81, 85, 86, 88.

☐ **Milžinkapių daina.** Eilės. V., M. Kuktos sp., 1910. 15 p. (Pigus knygynėlis. Nr. 1).

Taip pat 1912 ir 1914 („Zničo" sp.) leid.

Pirmoji publ.: „Viltis", 1910, birželio 2, Nr. 62.

☐ **Svečiai.** 1 v. fragm. V., M. Kuktos sp., 1910. 20 p. (Teatro knygynėlis. Nr. 3).

Pirmoji publ.: „Viltis", 1910, balandžio 16, Nr. 44.

☐ **Žalioji pievelė.** [Eilėraščiai]. V., Autorius ir A. Dirsė, M. Kuktos sp., 1911. 80 p.

Turinys: Tėvynės pievose.— Šventieji Lieknai.— Kai pieva liūdi...— Rytys vėjelis.

Taip pat: Kaunas—Marijampolė, „Dirva", 1923.

☐ **Laukų dainos.** [Eilėraščiai]. Seinai, Laukaičio, Dvaranausko, Narjausko ir b-vės sp., 1912. 50 p.

☐ **Tėvynės keliais...** [Eilėraščiai]. V., J. Rinkevičius, M. Kuktos sp., 1912. 64 p.

Turinys: Tėvynės keliais...— Kur sesių darželiai žali.— Kovoj su priešgina — dalia...

Taip pat: K., „Švyturys", Jagomasto sp. Tilžėje, [1920].

☐ **Beauštanti aušrelė...** Pjesa dviem pav. V., J. Rinkevičius, M. Kuktos sp., 1913. 20 p.

Pirmoji publ. leid.: Metraštis-almanachas „Švyturys" su kalendorium 1913 m. V., 1912, p. 77—94.

☐ **Monologai: Teatras ir dekoracijos.— Ir mazgelis nepadėjo.** V., J. Rinkevičius, M. Kuktos sp., 1913. 15 p.
Taip pat: Tilžė, 1920. 12 p.

Pirmoji publ.: Dekoracijos ir teatras.—„Viltis", 1913, kovo 3, Nr. 26.

☐ **Žiežirbos.** 1912—1920 m. poezijos. K.—V., „Švyturys", 1921. 111 p. su portr.

☐ **Paparčio žiedas.** 4 v. su prologu ir epilogu poema misterija.— **[Beaštanti aušrelė.** Pjesė dviem pav.]. Klaipėda, „Rytas", 1928. 132 p.

Pirmoji publ.: Paparčio žiedas.—„Ateitis", 1925, 2-ojo jubiliejaus kongreso sąs. 1910—1925, p. 9—21, su iliustr.
Ištr.: „Židinys", 1928, Nr. 5/6.

☐ **Žygio godos.** [Eilėraščiai]. Klaipėda, „Rytas", 1928. 119 p. su portr.

☐ **Amžių žingsniai.** Eilėraščiai. K., „Tulpė", 1929. 142 p.

Turinys: Amžių žingsniai.— Amžinybės rūmuos.— Stebuklo valanda. *[Poema].*— Heinės vokiečiai. *[Poema].*

☐ **Šilko gijos.** Lirika. Kaunas—Marijampolė, „Dirva", 1929. 80 p. su portr.

☐ **Rinktiniai eilėraščiai.** (Ankstybesnieji). K., „Spaudos fondas", 1934. 64 p. (Pigusis knygynėlis. Nr. 14).

☐ **Stalino LTSR Konstitucija.** Poema. R. Kalpoko iliustr. K., LTSR Valst. l-kla, 1940. 29 p. su iliustr.

☐ **Smurtas ir ryžtas.** Eilėraščiai apie hitlerinės „naujos tvarkos" dienas Lietuvoje. M., Karinė l-kla, 1942. 60 p.

☐ **Žalgirio Lietuva.** [Eilėraščiai ir poemos]. M., LTSR Valst. l-kla, 1942. 30 p.

☐ **Tolimuos keliuos.** [Eilėraščiai]. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1945. 82 p. su portr.

Turinys: Pavolgiais. 1941—1942.— Į Vakarus! 1942—1943.

☐ **Rinktinė poezija.** K., Valst. grož. lit- l-kla, 1945. 150 p. su portr.

Turinys: Po tėvynės dangum.— Pavasaréjant.— Džiugios dienos.

☐ **Rinktinė.** [Įž. str. J. Šimkaus]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1951. 297 p. su portr.

Turinyje taip pat: Nenugalima šalis.— Nuo Uralo gaudžia vėjai.— Maskvos saliutai.— Iš ankstyvesniųjų eilėraščių.— Poemos.

☐ **Eilėraščiai.** V., Valst. grož. lit. l-kla, 1951. 80 p. (Mokinio b-ka).

——— [Įž. str. K. Doveikos]. 2-asis leid. K., Valst. ped. lit. l-kla, 1957. 47 p. (Mokinio b-ka).

Taip pat 1958, 1960 leid.

☐ **Ne margi sakalėliai.** [Eilėraščiai]. Lino raiž. D. Tarabildienės. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1963. 63 p. su iliustr.

☐ **Raudonosios aguonos.** [Eilėraščiai. Iliustr. J. Kuzminskis]. V., „Vaga", 1969. 110 p. su iliustr.

Turinys: Graudžios godelės.— Žydi aguonos.— Vakariai vėjai.

* * *

☐ **Trys berželiai.** [Eilėraščiai vaikams]. Iliustr. T. Kulakauskas. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1949. 26 p. su iliustr.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **[Vaizdeliai** periodikoje]: „Kova", 1907, Nr. 13, p. 197.—„Lietuvių laikraštis", 1905, vasario 3, Nr. 9.—„Vaivorykštė", 1913, kn. 1, p. 65—66.—„Viltis", 1909, sausio 6, liepos 3; rugsėjo 23, Nr. 2, 75, 110; 1910, birželo 4, Nr. 63.— Parašai: L. Gerulis, G-a.

☐ **[Feljetonai** periodikoje]: „Viltis", 1908, rugsėjo 24, Nr. 111; 1909, sausio 25, Nr. 10; 1914, rugpjūčio 31, Nr. 195.

☐ **Pražuvę žmonės.** [Apysaka].—„Draugija", 1911, Nr. 49, p. 4—15; Nr. 50, p. 97—108.

☐ **Hedervarų kapai.** [Apsakymas].— Leid.: Mūsų kalendorius 1917 metams. V., 1916, p. 74—80.— Parašas: L. G.

☐ Vainikai. Naujesniosios poezijos antologija. K., 1921, p. 9—38.

☐ **Knygnešiai.** 2 pav. scenos vaizdelis.—„Trimitas", 1932, Nr. 45, p. 889—892.

☐ **„Laisvės metais".** (1905-jų metų vaizdelis).—„Trimitas", 1932, Nr. 28, p. 553—556.

☐ Lietuvių poezija. T. 1. V., 1967, p. 335—354.

Taip pat 1969 leid.

LITERATŪROS KRITIKA

KNYGOS

☐ **Kritikos raštai.** Įvadą parašė V. Krėvė-Mickevičius. K., Švietimo m-jos knygų k-jos leid., 1928. 216 p.

☐ **Kun. Tumo-Vaižganto gyvenimas ir darbai.** K., „Pažanga", 1930. 64 p. su iliustr. (Ūkininko skaitymai. Nr. 8).

☐ **Lietuviškos ellėdaros kūrimosi raida.** D. 1. 16—18 a. K., 1934. 86 p.

Pirmoji publ.: „Darbai ir dienos", 1934, t. 3.— Parašas: *E. Radzikauskas.*

STRAIPSNIAI

☐ **Dr. Jonas Basanavičius.**— Leid.: Vilniaus kalendorius 1907 metams. V., 1906, p. 27—37, su portr.

☐ **Edmundas Steponaitis.**— Kn.: Steponaitis E. Raštai. K., 1912, p. I—XXII.— Bibliogr. išnašose.

☐ **Naują žygį pradedant.** [„Vaivorykštės" pasirodymo proga].—„Vaivorykštė", 1913, kn. 1, p. 202—207.— *Taip pat kn.: Lietuvių literatūros kritika.* T 1. V., 1971, p. 441—448.

☐ **Pilėniečiai. Istoriška tragedija.** Parašė V. Nagornovski. Šenandoras, 1808.— „Teatras", 1913, Nr. 18/19, p. I—X.

☐ **Putino raštai. Eilių rinkinys. Poema „Kunigaikštis Žvainys"**, t. 1.—„Skaitymai", 1921, kn. 5, p. 139—160.

☐ **Kun. Juozas Tumas-Vaižgantas.**— Kn.: Vaižgantas. Raštai. T. 1. K., 1922, p. 5—22.

☐ **Vinco Krėvės dzūkiškumo genezis.**—„Pradai ir žygiai", 1926, Nr. 7, p. 179—183; Nr. 8, p. 204—209.

☐ **Mūsų literatūros balansas.**— Rink.: Gubos. K., 1927, p. 150—163.— Parašas: E. Radzikauskas.

☐ **Žiupsnelis atsiminimų apie d-rą J. Basanavičių.**—„Rytas", 1927, vasario 19, 21, 23, 24, Nr. 40, 41, 43, 44.

☐ **A. Vienuolio kūryba.**— Kn.: Norkus J. Lietuvių literatūros nagrinėjimai. K., 1928, p. 239—250.— Parašas: E. Radzikauskas.

☐ **2-oji ir 3-oji grandinės.**— Rink.: Pirmas dešimtmetis. 18 poetų. K., 1929, p. 5—14.

☐ **Vichertaitė-Kairiukštienė ir lietuvių poezijos antologija lenkų kalba.**— „Lietuvos aidas", 1929, gegužės 29, Nr. 119.

☐ **Dėl tariamojo mūsų literatūros krizio.**—„Meno kultūra", 1930, Nr. 1, p. 5—7; Nr. 2, p. 9—11; Nr. 3, p. 5—7; Nr. 4, p. 3—4; Nr. 5, p. 5—8.— Parašas: E. Radzikauskas.

☐ **Šatrijos Ragana.**—„Gaisai", 1930, Nr. 5, p. 133—140.— Parašas: E. Radzikauskas.

☐ **M. Lastauskienė — antroji Lazdynų Pelėda.**— Kn.: Lastauskienė M. — Lazdynų Pelėda. Radybos. K., 1930, p. 3—14.

☐ **Ko turi ieškoti literatūroje rašytojas, vertėjas ir skaitytojas.**—„Naujoji romuva", 1931, Nr. 4, p. 82—83.

☐ **Lietuvos kraštas (jo peizažas) mūsų literatūroje.**—„Židinys", 1931, Nr. 3, p. 245—259.

☐ **Pašnekesiai su poezijos debiutantais.**—„Šviesos keliai", 1931, Nr. 3, p. 234—235; Nr. 4, p. 312—315.

☐ **Grožinė lietuvių literatūra 1931 metais.**—„Lietuvos aidas", 1932, vasario 6, 8, Nr. 30, 31.— Parašas: E. Radzikauskas.

☐ **Ką ir kaip apdainavo Maironis.**—„Mūsų rytojus", 1932, liepos 15, 22, Nr. 28, 29.

☐ **Šventos jaunystės poema.** [Maironio „Jaunoji Lietuva"].—„Šviesos keliai", 1932, Nr. 7, p. 388—391; Nr. 8, p. 454—461.— Parašas: E. Radzikauskas.

☐ **Maironio lyrika.**—„Vairas", 1932, Nr. 9, p. 501—507; Nr. 12, p. 319—333; 1933, Nr. 1, p. 37—51.— Parašas: E. Radzikauskas.

☐ **Jaunajam seneliui atminti.** [Vaižgantui].—„Šviesos keliai", 1933, Nr. 5, p. 267—273, su iliustr.

☐ **Pirmasis mūsų stilistas.** [V. Ažukalnis-Zagurskis].—„Šviesos keliai", 1933, Nr. 8, p. 472—476.— Taip pat atsk. atsp.

☐ **Tumas-Vaižgantas nuošalėj.** (Laižuvos laikotarpis: 1910—1914 m.)—„Vairas", 1933, Nr. 6, p. 160—170; Nr. 7/8, p. 294—303.

☐ **Tumas-Vaižgantas Vilniuje.**—„Jaunoji karta", 1933, Nr. 17/18, p. 304—308.

☐ **Kur prasideda mūsų grožinė literatūra.**—„Švietimo kelias", 1934, Nr. 4, p. 226—229.— Parašas: E. Radzikauskas.

☐ **Mūsų beletristika šiandien.**—„Naujoji romuva", 1935, Nr. 3, p. 58.— Parašas: E. Radzikauskas.

☐ **Užuot recenzijos atviras laiškas.** [S. Zajančkauskui].—„Literatūros naujienos", 1935, lapkričio 1, Nr. 19.

☐ **Lietuvių literatūra paskutiniaisiais laikais.**—„Vakarai", 1936, vasario 6, 7, Nr. 30, 31.

☐ **Literatūros naujienų draugams, bendradarbiams, skaitytojams.**—„Literatūros naujienos", 1937, Nr. 1/3, p. 14.

☐ **Lietuvos ir vieningo Pabaltijo patriotas.** Poetinė ir žurnalistinė E. Škliaro veikla.—„Literatūros naujienos", 1937, Nr. 4/5, p. 3—4, su portr.

☐ **Maironio muziejus.**—„Literatūros naujienos", 1937, Nr. 6, p. 3—4, su iliustr.

☐ **Puškinas — didysis poetas-visuomeninink as.** 1799—1837.—„Lietuvos aidas", 1937, vasario 6, Nr. 59, su portr.

☐ **Dėl rašytojų būklės Sovietų Sąjungoje.**—„Literatūros naujienos", 1937, Nr. 8, p. 14.

☐ **LRD-jai dar vieną metų slenkstį peržengus.**—„Literatūros naujienos", 1937, Nr. 9/10, p. 1.

☐ **Liet. rašytojai ir Vilnius.** Pasikalbėjimas su Lietuvos rašytojų d-jos pirm. L. Gira.—„Vilnis", 1940, sausio 13, Nr. 11.

☐ **Литовские литературно-художественные новинки.**—«Сегодня», 1929, 25 февраля, № 56.

☐ **Литва в поэзии К. Д. Бальмонта.**—«Наше эхо», 1930, 23 апреля, № 337.

☐ **Людас Гира — о литовской и латышской литературе, о Риге и о своей литературной деятельности.**—«Сегодня», 1931, 20 февраля, № 51.

☐ **Колыбель литовской оборонной поэзии.**—«Сталинское знамя» (Пенза), 1944, 11 февраля.

KALBOS KLAUSIMAI, PUBLICISTIKA, MENO, TEATRO KRITIKA IR KITA

KNYGOS

☐ **Lietuvių Mokslo Draugija ir jos įsteigimas.** (Iš „Lietuvių tautos"). V., M. Kuktos sp., 1907. 14 p.— Prieš antr. aut.: L. Gerulis.

☐ **Kovotojas dėl Vilniaus lietuvybės.** (Kun. J. Ambraziejus). V., „Žinynas", „Zničo" sp., 1914. 24 p. (Pigiosios knygelės visiems. Nr. 6).

☐ **Mylėkime mūsų Tėvynę!** Parašė St. Ld. V., „Žinynas", „Zničo" sp., 1914. 4 p. (Pigiosios knygelės visiems. Nr. 8).

☐ **Kas yra lietuviai ir Lietuva.** Parašė St. Ld. V., „Žinynas", „Zničo" sp., 1914. 8 p. (Pigiosios knygelės visiems. Nr. 9).
☐ **Ką mes turime žinoti apie mūsų kalbą.** Parašė St. Ld. V., „Žinynas", „Zničo" sp., 1914. 10 p. (Pigiosios knygelės visiems. Nr. 11).
☐ **Lietuvių rašybos vadovėlis.** V., „Žinynas", M. Kuktos sp., 1918. 103 p.
——— 3-oji patais. laida. K.—V., „Švyturys", O. Mauderodės sp. Tilžėje, 1922. 79 p.
Taip pat 1924 leid.
☐ **Русско-литовская грамматика.** K., «Эхо», 1924. 84 с.
Taip pat 1925 leid.

STRAIPSNIAI

☐ **Valkininkai.**—„Vilniaus žinios", 1905, rugpjūčio 26, Nr. 207.— Parašas: L. Gerulis.
☐ **Iš Dzūkijos krašto.** (Marcinkonys).—„Vilniaus žinios", 1905, liepos 1, Nr. 159.— Parašas: L. Gerulis.
☐ **Veltui spiriatės ponai!** —„Vilniaus žinios", 1905, lapkričio 22, Nr. 274.— Parašas: L. Gerulis.
Apie lietuvių kalbą ir lietuvybę.
☐ **Valdžia ir žmonių švietimas.**—„Lietuvos ūkininkas", 1907, Nr. 22, p. 333—335.
☐ **Neprašyti darbininkų globėjai.**—„Lietuvos ūkininkas", 1907, Nr. 29, p. 439—440.
☐ **Karo teismas.**—„Lietuvos ūkininkas", 1907, Nr. 30, p. 449—450.— Parašas: L. Gerulis.
☐ **Iš Prūsų Lietuvos gyvenimo.**—„Viltis", 1907, spalio 10, 12, Nr. 4, 5.— Parašas: L. Gerulis.
☐ **Prisidėkime kuo galime prie Prūsų lietuvių atgaivinimo.**—„Lietuvos ūkininkas", 1908, Nr. 9, p. 120—123.
☐ **Iš kelionės Trakų apskritin.**—„Viltis", 1908, rugpjūčio 27, 31; rugsėjo 5, 10, Nr. 99, 101, 103, 105.
☐ **Keletas žinelių apie žargoninį žydų teatrą.**—„Viltis", 1909, rugsėjo 2, 4, Nr. 101—102.
☐ **Apsaugokime nuo vaidų bent sceną!** —„Viltis", 1909, gruodžio 20, Nr. 148.
☐ **Pavojus didesnis, negu manome...**—„Viltis", 1910, gegužės 9, Nr. 52.
Vilniaus lietuvių klausimu.
☐ **Inteligentijos keliai.**—„Viltis", 1910, liepos 30; rugpjūčio 1, Nr. 86, 87.
☐ **Laikraštijos užduotis ir kultūra.**—„Viltis", 1910, rugpjūčio 22, Nr. 96.
☐ **Rašykime lietuviškai!** —„Viltis", 1910, rugsėjo 17, Nr. 106.
☐ **Čiurlioniui mirus.**—„Viltis", 1911, balandžio 3, Nr. 39.
☐ **Dėl pomirtinės Čiurlionio veikalų parodos.**—„Viltis", 1911, gegužės 29, Nr. 61.
☐ **Lietuvių dailės paroda.**—„Viltis", 1912, birželio 8, 10, 12, 13, Nr. 66—69.
☐ **Didžioji Vilniaus paroda.**—„Šaltinis", 1913, Nr. 44, p. 690—693; Nr. 46, p. 722—725; Nr. 48, p. 754—756, su iliustr.
Lietuvos ir Baltarusijos liaudies meno paroda.

☐ **Mikalojus Konstantinas Čiurlionis.** (Biografijos medžiaga).— Leid.: Mūsų kalendorius 1918 metams. V., 1917, p. 48—54.

☐ **Žvilgsnis į Vilniaus tautybės evoliuciją.**—„Švietimo darbas", 1921, Nr. 1/2, p. 34—46; Nr. 3/4, p. 105—116; Nr. 9/10, p. 38—49.

☐ **Vilniaus gyvenimas po vokiečiais 1916.** [Iš dienoraščio].—„Mūsų senovė", 1921, kn. 2, p. 21—38.

☐ **Vilniaus gyvenimas po vokiečiais 1917.** [Iš dienoraščio].—„Mūsų senovė", 1922, kn. 3, p. 410—424.

☐ **Spaudos draudimo ir atgavimo reikšmė kultūrinei mūsų pažangai.**—„Švietimo darbas", 1929, Nr. 5, p. 369—382, su iliustr.— Taip pat atsk. atsp.

☐ **ABC mėgėjų spektaklių rengėjams.**—„Jaunoji karta", 1929, Nr. 12, p. 7—9; 1930, Nr. 3, p. 37—38; Nr. 10, p. 148—150, su iliustr.

☐ **Iš mano susitikimų su a.a. prof. J. Jablonskiu.**—„Lietuvos mokykla", 1930, Nr. 3, p. 124—134.

☐ **Valstybės teatro pirmąjį dešimtmetį minint.**—„Naujoji romuva", 1931, Nr. 2, p. 32—34.

☐ **Dekoracinė M. Dobužinskio kūryba.**—„Lietuvos aidas", 1932, gegužės 11, Nr. 105.

☐ **Prieš dvidešimt penkerius metus.** („Vilties" sukaktuvėms paminėti).—„Naujoji romuva", 1932, Nr. 42, p. 892—893, su iliustr.

☐ **Prieškarinis mėgėjų ir J. Vaičkaus teatras.**—„Židinys", 1935, Nr. 5/6, p. 550—553.

☐ **Lietuviškosios kultūros skolininkai.**—„Literatūros naujienos", 1935, Nr. 2, p. 1.

Kultūra buržuazinėje Lietuvoje.

☐ **Estų knygos 400 metų jubiliejaus dienos.** (Viena savaitė Estuose).—„Literatūros naujienos", 1935, Nr. 17, p. 2—3; Nr. 18, p. 4, su iliustr.

☐ **10 metų savitarpio latvių—lietuvių supažindinimo tarnyboje.** Lit. ir visuom. J. Paleckio veikla.—„Literatūros naujienos", 1937, Nr. 4/5, p. 3, su portr.

☐ **Didis kultūros fronto savanoris.** (L. Giros kalba, pasakyta per M. Petrausko paminėjimo aktą-koncertą Valst. teatre, 1937.IV.28).—„Literatūros naujienos", 1937, Nr. 4/5, p. 7, su iliustr.

☐ **M. Dobužinskio kūriniai ir mūsų Čiurlionies galerija.**—„Literatūros naujienos", 1938, Nr. 1, p. 8, su iliustr.

☐ **Ką sako apie SSSR iš ten nesenai sugrįžęs Lietuvos rašytojų draugijos pirmininkas.**—„Laisvė", 1939, birželio 17, Nr. 141.

☐ **Liudas Gira apie viešėjimą SSSR.** Lietuvos rašytojų s-gos pirmininko įspūdžiai keturių savaičių viešėjimo Sovietų žemėj.—„Vilnis", 1939, birželio 19, Nr. 143.

☐ **Liet. rašytojai įsikurs Kunig. Oginskienės rūmuose Vilniuje.** Pasikalbėjimas su Lietuvos rašytojų d-jos pirm. L. Gira.—„Laisvė", 1940, sausio 6, Nr. 5.

☐ **Pusvalandis su Liudu Gira.** Pasikalbėjimas su švietimo viceministru L. Gira apie respublikos švietimo ir kultūros uždavinius. Užrašė S. V-bas.—„Tiesa", 1940, liepos 13, su portr.

□ **Pirmieji vokiečių fašistų sviediniai į Lietuvos vaikučius.— Jaunieji mano draugai ir draugės — Lietuvos komjaunuoliai!** —„Pergalė", 1960, Nr. 8, p. 163—167.

□ **Pirmos dienos.**— Rink.: Žygiai, apkasai, atakos. V., 1961, p. 124—130.

Apie Lietuviškosios divizijos kūrimąsi.

□ **М. К. Чурленис.**—«Балтийский альманах», 1928, № 3, с. 29, с портр.

□ **Две поездки.**—«Правда», 1940, 1 августа.

Впечатления из посещения Москвы в 1938 и 1940 гг.

□ **Колыбель литовской славы и культуры.**—«Известия», 1944, 14 июля.

EILĖRAŠČIAI KITOMIS KALBOMIS

RUSŲ KALBA

□ **Избранное.** [Стихи. Предисл. Й. Шимкуса и П. Гельбака]. Пер. с литов. В., Гослитиздат, 1952. 167 с. с портр.

Содерж.: Из сердца молодого.— Радостные дни.— Непобедимая страна.— Салюты Москвы.

Пер.: Д. Бродский, Н. Вольпина, А. Гатов, М. Замаховская, В. Звягинцева, М. Зенкевич, О. Колычев, С. Мар, Л. Озеров, З. Шишова, А. Шпирт, П. Шубин.

□ **Стихи.** М., «Худож. литература», 1940. 106 с. с портр.

Содерж.: Думы.— Песни о любви.— Элегии.

Пер.: Н. Вольпина, М. Замаховская, В. Левик, Б. Лейтин, В. Любин и А. Штейнберг.

□ **Слово борьбы.** [Стихи]. М., Гослитиздат, 1943. 31 с.

Пер.: М. Зенкевич, А. Кочетков, Д. Кедрин, А. Штейнберг, О. Румер, С. Мар, Д. Бродский.

□ **Здравствуй, вихрь!** Стихи. Пер. с литов. [Вступит. ст. К. Довейки]. Л., «Сов. писатель», Ленингр. отд. 1960. 128 с.

Пер.: И. Авраменко, А. Гатов, И. Григорьев, С. Мар, Л. Озеров, Н. Полякова, Н. Яворская.

□ Живая Литва. М., 1942, с. 9—25.

Пер.: А. Кочетков, С. Мар, О. Колычев, Л. Остроумов.

□ Дорога в Литву. М., 1944, с. 32—48.

Пер.: С. Мар, В. Дынник, М. Замаховская.

□ Поэты Литвы. М., 1947, с. 3—13.

Пер.: В. Звягинцева, С. Мар, М. Зенкевич, П. Шубин.

□ Поэты Советской Литвы. М., 1948, с. 11—55.

Пер.: С. Шервинский, В. Дынник, О. Колычев, Д. Кедрин, С. Мар, И. Сельвинский, Э. Левонтин, В. Звягинцева, А. Штейнберг, П. Шубин, М. Замаховская.

□ Поэзия Литвы. В., 1950, с. 111—126.

Пер.: С. Мар, П. Шубин, С. Шервинский, О. Колычев, Э. Левонтин, И. Сельвинский, В. Звягинцева, М. Зенкевич.

□ **Сталинская Конституция** АССР. [Поэма и] стихи.— В сб.: Поэты Советской Литвы. М., 1953, с. 92—112.
Пер.: Д. Бродский, А. Александрова, С. Мар, М. Зенкевич, А. Гатов, А. Шпирт, В. Звягинцева.

KITŲ TSRS TAUTŲ KALBOMIS

□ Паэты Совецкай Літвы. Мінск, 1954, p. 36—45.— Baltar. k.
Vertė: K. Citovas, A. Astapenka, M. Lužaninas ir S. Dziargajus.
□ Галасы сяброў. Мінск, 1958, p. 36—40.— Baltar. k.
Vertė: A. Aleksandrovičius, R. Niachajus, A. Astreika.
□ Seal kus voolab Neemen. Tallinn, 1954, p. 49—58.— Estų k.
Vertė: V. Bekmanas, J. Semperis.
□ [Eilėraščiai periodikoje].—„Karogs", 1946, Nr. 9, p. 885—889.— Latvių k.
Vertė: M. Grynfeldė, J. Grotas, J. Sudrabkalnis.
□ [Lietuvos poetai]. Ufa, 1968, p. 27—31.— Bašk. k.
Vertė F. Tarželmchė.
□ [Pergalės dainos]. Frunzė, 1944, p. 7—12.— Kirg. k.
Vertė A. Tokombajevas, K. Malikovas ir S. Šimejevas.
□ [Tarybinio Pabaltijo poetai. Laisvai vertė K. Akajevas]. Frunzė, 1955, p. 22—28.— Kirg. k.
□ [Lietuvos žvaigždės]. Dušanbė, 1969, p. 92—98.— Tadž. k.
Vertė K. Kiromas.
□ * [Pabaltijo poetai. Parengė ir vertė M. Machsudas]. Kazanė, 1948.— Tot. k.
□ [Draugų balsai]. Taškentas, 1951, p. 5—7.— Uzb. k.
Vertė Ch. Guliama.

UŽSIENIO KALBOMIS

□ Поэзия на победата. [Vertė N. Antonovas]. София, [1955], p. 373—382.— Bulg. k.
□ Poezye odradzającej się Litwy. [Vertė S. Jablonska]. Sejny, 1911, p. 25—26, 43—48, 53—60, 64—69.— Lenkų k.
□ Wichert-Kajruksztisowa J. Antologia poezji litewskiej. Warszawa, 1939, p. 47—55.— Lenkų k.
□ **Adam Mickiewicz na Powołżu.** [Poema. Vertė B. Olševskis].—„Czerwony Sztandar", 1968, 22 grudnia.— Lenkų k.

Giros eilėraščių dar yra išversta į armėnų, kazachų, moldavų, ukrainiečių, žydų ir kt. kalbas.

SUDARYTI RINKINIAI

□ **Steponaitis E.** Raštai. Pilnas pomirtinis eilių ir prozos rinkinys. Tvarkė L. Gira. K., 1912. 128 p. su portr.
□ **Ševčenka T.** Eilių vainikėlis. Lietuvių kalbon išvertė ir įžangą parūpino L. Gira. Seinai, Laukaičio, Dvaranausko, Narjausko ir b-vės sp., 1912. 36 p.

☐ **Strazdelio Dainos.** Parinktos kun. A. Strazdo dainos. Jubiliejinis leid. [Parengė ir įž. str. parašė L. Gira]. V., „Žinynas", 1914. 47 p. su iliustr. (Pigios knygelės visiems. Nr. 4).

☐ **Lietuva pavasarį, vasarą, rudenį ir žiemą.** Parinktieji skaitymėliai iš lietuvių raštijos apie Lietuvos metalaikius ir jų dalis. Sutaisė L. Gira. K., S. Banaičio sp., 1911. 144 p. su iliustr.

Taip pat: K., „Švyturys", E. Jagomasto sp. Tilžėje, [1920]. 124 p. su iliustr; K., 1924.

☐ **Cit paklausykit.** Parinktos iš lietuvių poetų geriausios eilės, tinkamos skaityti viešuose vakaruose ar šiaip susirinkimuose. K., S. Banaičio sp., 1914. 199 p. su iliustr. (Šv. Kazimiero d-jos leid. Nr. 148).

Taip pat: K., „Švyturys", O. Mauderodės sp. Tilžėje, [1920]. 190 p.

☐ **Poezijų raštai.** Parinkti Lietuvos m-klų jaunimui. K., Švietimo m-jos leid., 1923. 70 p. (M-klų knygynėlis. Nr. 4).

☐ **Aš deklamuoju!** Deklamacijų knygos artistams ir vakarų rengėjams. Parinktieji lietuvių poetų eilėraščiai. 1-oji knyga. K., „Spaudos fondas", 1929, 192 p.

☐ **Mūsų Tėvynė.** Parinktieji lietuvių rašytojų kūriniai apie mūsų žemę. Parinko ir sustatė L. Gira. K., „Vaga", 1930. 320 p. su iliustr. ir žemėl.

Taip pat 1931 leid.

LAIŠKAI

☐ **Liudo Giros laiškai.** [Lazdynų Pelėdai, V. Sirijos Girai, J. Šimkui, K. Korsakui. 1913, 1940, 1941, 1943].—„Pergalė", 1956, Nr. 7, p. 99—102.

☐ **L. Giros laiškai J. Tumui.** [Dėl žurn. „Vaivorykštė". 1912—1913].— **Keletas „Švyturio" redaktoriaus L. Giros laiškų.** [T. Daugirdui ir Vaižgantui. 1911].—„Bibliotekininkystės ir bibliografijos klausimai", 1969, t. 7, p. 155—159, 169—170.— Išsp. str.: Žukas V. Pirmieji lietuvių literatūriniai almanachai ir žurnalai.

☐ **Из писем Людаса Гиры.** (На высокой волне. Письма прибалтийских литераторов).—«Дружба народов», 1965, № 7, с. 226—231.

VERTIMAI

Į lenkų kalbą išvertė G. Landsbergio-Žemkalnio „Birutės" libretą, į lietuvių kalbą nemaža rusų ir lenkų rašytojų pjesių (V. Pežinskio „Iškrikusi sesuo", 1913; S. Pšibiševskio „Svečiai", 1913; Z. Pšibilskio „Burtai", 1909; L. Tolstojaus „Iš jos visi blogumai", 1913; S. Zahaikevičiaus „Tai politika", 1910 ir kt.), epą „Kalevala", Puškino, Lermontovo, Ševčenkos, I. Franko, S. Vyspianskio, H. Heinės, V. Majakovskio, K. Balmonto, N. Tichonovo, L. Kondratovičiaus, V. Lebedevo-Kumačiaus, N. Asejevo, M. Goldino, A. Surkovo, S. Kirsanovo, B. Laskino, O. Kolyčevo ir kitų rašytojų kūrinių.

II
LITERATŪRA

Gira L. Autobiografija.— Kn.: Vainikai. Naujesniosios poezijos antologija. K.—V., 1921, p. 7—8, su portr.— Taip pat: Gira L. Raštai. T. 5. V., 1963, p. 475—476.— **Gira L.** [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 28—39.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (30 pavad.), p. 550.— Taip pat: Gira L. Raštai. T. 5. V., 1963, p. 477—489.— **Gira L.** Mūsų literatūros vaivorykštei 20 metų. (B. Brazdžionio pasikalbėjimas su pirmojo mūsų literatūros žurn. „Vaivorykštė" red. L. Gira).—„Naujoji romuva", 1933, Nr. 138/139, p. 684—687, su portr.— **Gira L.** Pasikalbėjimas su LRD pirmininku Liudu Gira. Užrašė Pr. R.—„XX amžius", 1938, gruodžio 21, Nr. 290.— **Mituzienė B.** Liudas Gira (1884—1946). Trumpa bibliogr. atmena. K., 1957. 24 p. (LTSR Valst. resp. b-ka. Tarybų Lietuvos rašytojai).— **Lietuvių literatūros istorija.** T. 3. D. 1. V., 1961, p. 373—413, su iliustr.; T. 4. V., 1968, p. 154—173, su iliustr.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 565—567, su iliustr.— **Adiklytė A., Ochrimenka P.** T. Ševčenka ir Lietuva. V., 1961, p. 22—30.— **Ambrasas K.** Liaudies poetas (L. Giros 80-ąsias mirties metines minint).—„Kauno tiesa", 1964, rugpjūčio 27, su portr.— **Ambrasas K.** Visarionas Belinskis ir lietuvių literatūra.— Kn.: Ambrasas K. Literatūros akiračiai. V., 1961, p. 238—241.— **Atsiminimai** apie Petrą Cvirką. V., 1969, p. 188, 224, 233 ir kt.— **Bačiulis J.** Liaudies poetas.—„Kauno tiesa", 1953, liepos 1, su portr.— **Bičiūnas V.** 44 poetai. (Mūsų poezijos ideologiniai metmens).—„Židinys", 1929, Nr. 12, p. 414—416.— **Binkis K., Miškinis A.** Laiškas redakcijai. Dėl L. Giros pareiškimų.—„Lietuvos žinios", 1937, spalio 23, Nr. 242.— **Būtėnas J.** Liudas Gira.—„Tiesa", 1956, liepos 1.— **Būtėnas J.** Liudas Gira — literatūrinio darbo organizatorius.—„Pergalė", 1948, Nr. 7, p. 77—80.— **Būtėnas J.** Liudo Giros gyvenimas ir poezija.—„Pergalė", 1946, Nr. 4, p. 41—52.— **Būtėnas J.** Tarybinis patriotizmas ir tautų draugystė Liudo Giros kūryboje.—„Literatūra ir menas", 1950, liepos 2, su portr.— **Dambrauskas-Jakštas A.** Mūsų naujoji literatūra. T. 1. K., 1923, p. 131—148.— **Dėl** Lietuvos TSR liaudies poeto Liudo Giros atminimo įamžinimo. (LTSR Ministrų Taryboje).—„Literatūra ir menas", 1946, liepos 21.— **Doveika K.** Iš lietuvių liaudies poeto archyvo.—„Literatūra ir menas", 1953, liepos 12.— **Doveika K.** L. Gira — literatūros kritikas.— Kn.: Gira L. Raštai. T. 4. V., 1962, p. 5—28.— **Doveika K.** L. Gira — literatūros tyrinėtojas ir dailės kritikas, publicistas.— Kn.: Gira L. Raštai. T. 5. V., 1969, p. 5—26.— **Doveika K.** Liaudies pamiltas poetas. L. Giros 80-osios gimimo metinės.—„Tiesa", 1964, rugpjūčio 27.— **Doveika K.** Lietuvių rašytojai Didžiajame Tėvynės kare. V., 1967. 331 p.— Žr. pavardžių rodyklę.— **Doveika K.** Paskutiniajame gyvenimo etape.—„Pergalė", 1964, Nr. 9, p. 133—140.— **Doveika K.** Poetinės tradicijos ir naujovių ieškojimas.—„Literatūra ir menas", 1959, rugpjūčio 29.— **Doveika K.** Poezijos liaudiškumas. (Ryšium su L. Giros 9-osiomis mirties metinėmis).—„Tiesa", 1955, liepos 3.—„**Eesti** Nöörus" apie L. Girą.—„Literatūros naujienos", 1935, Nr. 19, p. 6.— **Liudas Gira.**—„Jaunasis ūkininkas", 1935, rugpjūčio 22, Nr. 34, su portr.— Parašas: A. M-is.— **Liudas Gira.** [Nekrologas].—„Tiesa", 1946, liepos 3.— **Liudas Gira.** 50 metų.—„Vakarai", 1936, rug-

pjūčio 28, Nr. 200, su iliustr.— **Parašas: J. Pr.— Grybas V.** Liudas Gira — liaudies poetas.—„Tiesa", 1950, liepos 1, su portr.— **Janušytė L.** Liudo Giros kūrybinis kelias.—„Tiesa", 1946, liepos 3.— **Parašas: L. Oginskaitė.— Jonynas A.** Liudui Girai atminti.—„Tiesa", 1954, liepos 1.— **Keliuotis J.** Liudas Gira.—„Pavasaris", 1925, Nr. 6, p. 8—9.— **Korsakas K.** Apie literatūros bankrotą ir „kritikos kranklius".—„Kultūra", 1930, Nr. 2, p. 123.— **Parašas: j. r.— Korsakas K.** Į akademiją ar į liaudį? [L. Giros lietuviškosios literatūros akademijos projekto kritika].— Kn.: **Korsakas K.** Kritika. K., 1936, p. 291—316.— **Korsakas K.** Radzikausko objektyvumas.—„Kultūra", 1933, Nr. 9, p. 440.— **Parašas: j. r.— Korsakas K.** Literatūros krizis ir kritika. [Polemika su L. Giros kritikos str. „Dėl tariamo mūsų literatūros krizio" ir „Lietuviškos knygos sunkmetį prisiminus"].— Kn.: **Korsakas K.** Straipsniai apie literatūrą. K., 1932, p. 379—400.— **Korsakas K.** Liudo Giros kūrybos kelias. (Jo literatūrinio darbo 40 m. sukaktį minint).—„Literatūra ir menas", 1943, birželis, Nr. 8.— **Korsakas K.** Lietuvių tarybiniai rašytojai prieš vokiškuosius grobikus.— Kn.: Korsakas K. Literatūra ir kritika. V., 1949, p. 476, 478—479, 481—483, 486—487, 492—493.— **Kubilius V.** Liaudies poetas.—„Tarybų Lietuva", 1949, liepos 1.— **Liepsnonis A.** Liudas Gira — tarybinis poetas. Vienerių metų nuo jo mirties proga.—„Pergalė", 1947, Nr. 4, p. 164—168.— **Lietuvių** liaudies dainius — Liudas Gira. (Jo mirties 3-iąsias metines minint). [J. Būtėno, J. Marcinkevičiaus ir kt. str.]—„Literatūra ir menas", 1949, liepos 2.— **Lietuvių** literatūros istorija. V., 1955, p. 179—185.— **Lietuvių** literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 328—329, 352, 434—453 ir kt.; T. 2. V., 1972, p. 19—22, 126—130, 196—249.— **Macevičius J.** Liaudies dainius.—„Kauno tiesa", 1959, rugpjūčio 27, su portr.— **Macevičius J.** Skaitant Liudo Giros poeziją.—„Pergalė", 1959, Nr. 8, p. 128—134.— **Maknys V.** Lietuvių teatro raidos bruožai. T. 1. V., 1972, p. 116, 118—119, 121—122, 288—289 ir kt.— **Mykolaitis-Putinas V.** Dėl manifesto apie runkelius ir žvieglius.— Kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 2. V., 1972, p. 337—340.— Taip pat: „Literatūros naujienos", 1934, gegužės 15, Nr. 4.— **Mykolaitis-Putinas V.** Liudo Giros kūryba.—„Židinys", 1939, Nr. 12, p. 681—690; 1940, Nr. 2, p. 183—192.— **Miškinis M.** Keli Liudo Giros poezijos bruožai. (Jo 50 m. amžiaus sukaktuvių proga).—„Šviesos keliai", 1936, Nr. 8, p. 453—458.— Parašas: M. Žilvinis.— **Mozūriūnas V.** Liaudies poetas.— „Tiesa", 1951, liepos 1, su portr.— **Nastopka K.** Lietuvių ir latvių literatūrų ryšiai. V., 1971, p. 233—234 ir kt.— **Pakalniškis R.** Lenino paveikslas grožinėje lietuvių literatūroje.— Rink.: Leninas lietuvių literatūroje. V., 1970, p. 51—52, 61 ir kt.— **Paleckis J.** Liudo Giros 50.—„Laiko žodis", 1936, Nr. 15/16, p. 2, su portr.— **Pas** Liudą Girą.—„Studentas", 1928, Nr. 6, p. 5—6.— **Paskutinioji** Liudo Giros kelionė. [Laidotuvių aprašymas ir J. Paleckio kalba].—„Tiesa", 1946, liepos 4.— **Poetas** Liudas Gira — švietimo viceministeris. L. Girai pavestas suaugusiųjų švietimas.—„XX amžius", 1940, liepos 6, Nr. 151.— **Poetas** patriotas.—„Tiesa", 1946, liepos 4.— **Poetas** — patriotas. L. Giros 2-ąsias mirties metines minint. [J. Būtėno, J. Šimkaus ir kt. str.] — „Tiesa", 1949, liepos 3, su portr.— **Poeto** Liudo Giros laidotuvės. [J. Paleckio, P. Cvirkos, J. Matulio kalbos].—„Pergalė", 1946, Nr. 4, p. 88—92.— P. Cvirkos kalba taip pat kn.: Cvirka P. Raštai. T. 10. V., 1952, p. 311—314.— **Račkaitis V.** Anykščių kraštas ir Liudas Gira.—„Kolektyvinis darbas" (Anykš-

čiai), 1971, sausio 16.— **Sauka D.** Tautų draugystės ir internacionalizmo idėja tarybinėje lietuvių poezijoje.— Rink.: Tautų draugystė lietuvių ir rusų literatūroje. V., 1963, p. 122—123.— **Skliutauskas J.** Gruzinų ir lietuvių literatūriniai ryšiai.— Kn.: Skliutauskas J. Riteris iš Sakartvelo. V., 1972, p. 193—194 ir kt.— **Skliutauskas J.** Tautų draugystės dainius.—„Komjaunimo tiesa", 1956, liepos 1, su portr.— **Skrodenis S.** Estas rašo lietuviškai. [Kalbininko prof. P. Arumaa susirašinėjimas su L. Gira].—„Bibliotekų darbas", 1970, Nr. 2, p. 31.— **Skrodenis S.** Latvių ir lietuvių teatrų ryšiai. [Su L. Giros ir K. Freibergo laiškų ištr. 1922—1924].—„Kultūros barai", 1967, Nr. 8, p. 65—66.— **Sruoga B.** Vėjo malūnai. Keli žodžiai dėl p. Radzikausko straipsnio „Skaitymų" III kn.—„Skaitymai", 1921, kn. 7, p. 96—99.— Parašas: T. Nokubas.— **Svetulaitis V.** Ankstyvoji L. Giros poezija.—„Literatūra", 1965, t. 8, p. 27—53.— Santr. rusų k.— Taip pat atsk. atsp.— **Svetulaitis V.** Apžvalginiu būdu nagrinėjamų rašytojų kūrybos pateikimas aukštesnėse klasėse (remiantis L. Giros poezija).— Kn.: Literatūros mokymo klausimai vidurinėje mokykloje. Kn. 1. K., 1971, p. 171—179.— **Svetulaitis V.** Ir kritiko plunksna.—„Literatūra ir menas", 1964, rugpjūčio 29, su portr.— **Svetulaitis V.** Liaudies daina ir poeto kūryba.—„Tarybinis mokytojas", 1969, rugpjūčio 27.— **Svetulaitis V.** Lietuvių liaudies kovos su vokiškaisiais grobikais apdainavimas L. Giros tarybinėje poezijoje.—„Vilniaus ped. in-to mokslo darbai", 1959, t. 8, p. 181—207.— Santr. rusų k.— Bibliogr. išnašose ir priede: „L. Giros poetiniai kūriniai, parašyti Tėvynės karo metais, bet niekur nespausdinti". (25 pavad.) — **Svetulaitis V.** Liudas Gira mokykloje.—„Tarybinis mokytojas", 1964, rugpjūčio 27.— **Svetulaitis V.** Liudas Gira pirmaisiais tarybiniais 1940—1941 metais.—„Tarybinis mokytojas", 1958, birželio 29.— **Svetulaitis V.** Liudas Gira — tarybinis poetas.—„Vilniaus ped. in-to mokslo darbai", 1960, t. 11, p. 183—216.— Santr. rusų k.— **Svetulaitis V.** Liudo Giros proza.—„Komjaunimo tiesa", 1959, rugpjūčio 26, su portr.— **Svetulaitis V.** Nepaskelbti L. Giros kūriniai.—„Komjaunimo tiesa", 1958, liepos 29.— **Svetulaitis V.** „Platformos kitokios ir griežtai skirtingos".—„Literatūra ir menas", 1959, rugpjūčio 29.— **Svetulaitis V.** Tautų draugystės dainius.—„Tiesa", 1959, rugpjūčio 27.— **Svetulaitis V.** Vilnius poeto kūryboje.—„Vakarinės naujienos", 1969, rugpjūčio 28.— **Šaltenis J.** Liudas Gira — teatro žmogus.—„Lietuvos teatrai", 1958, Nr. 1, p. 16—19, su portr.— **Šimkus J.** Liaudies poetas Liudas Gira.— Kn.: Lietuvių literatūra. D. 2. K., 1956, p. 71—84.— **Šimkus J.** Lietuvių liaudies poetas.— „Tiesa", 1947, liepos 4.— **Šimkus J.** Lietuvių liaudies poetas Liudas Gira.— „Pergalė", 1951, Nr. 7, p. 104—114.— **Šimkus J.** Lietuvių tarybinė poezija Didžiojo Tėvynės karo metu.— Kn.: Šimkus J. Naujo kelio pradžia. V., 1970, p. 267—268, 270—271, 274, 283—287.— **Šimkus J.** Liudas Gira.— Kn.: Šimkus J. Realizmo kryptimi. V., 1970, p. 302—322.— **Šimkus J.** Liudas Gira ir jo kūryba.— Kn.: Gira L. Raštai. T. 1. V., 1960, p. 7—30.— **Šimkus J.** Radzikauskas dūmoja.—„Kultūra", 1932, Nr. 8/9, p. 479.— Parašas: Pr. D.— **Šulcaitė V.** Liaudies poetas Liudas Gira.—„Kauno tiesa", 1957, liepos 2, su portr.— **Tarybinės** lietuvių literatūros istorijos apybraiža. V., 1956, p. 103—113.— **Užkalnis P.** Majakovskis ir lietuvių literatūra. V., 1955, p. 148—152.— **Užkalnis P.** Tarybinis patriotizmas Liudo Giros kūryboje.—„Pergalė", 1945, Nr. 3/4, p. 176—184.— Parašas: P. Kvietinskas.— **Zaborskaitė V.** Eilėraščio menas.

[L. Giros „Mano kraštas"]. V., 1970, p. 89—99.— **Zaborskaitė V.** Realizmo klausimai 1905—1917 metų lietuvių literatūros kritikoje. V., 1957, p. 40—43, 53, 60, 90—92 ir kt.— **Žukas V.** Iš buržuazinių metų lietuvių spaudos istorijos. [Archyvinė medžiaga apie L. Giros darbą Knygų leidimo komisijoje].—„Bibliotekininkystės ir bibliografijos klausimai", 1967, t. 6, p. 200—213.— Santr. rusų k.— **Žukauskas A.** Tarybinio patriotizmo dainius.—„Valstiečių laikraštis", 1947, liepos 3.— **Светулайтис В.** Поэзия Людаса Гиры. [Автореф. канд. дис.]. В., 1969. 15 с. (Вильнюсский гос. ун-т им. В. Капсукаса).— **Бачюлис И.** Поэзия Людаса Гиры.—«Каунасская правда», 1952, 13 мая.— **Большая** советская энциклопедия. Изд. 3-е. Т. 6. М., 1972, с. 551—552.— **Бутенас Ю.** Народный поэт Литвы.—«Сов. Литва», 1948, 1 июля, с портр.— **Ванагас В.** Поэт-борец.—«Сов. Литва», 1964, 27 августа. с портр.— **Вячеславов П.** Поэты Советской Прибалтики. (С. Нерис и Л. Гира).—«Что читать», 1940, № 10, с. 35—39.— **Людас Гіра.** [Некролог].—«Літаратура і мастацтва», 1946, 13 ліпеня.— Baltar. k.— **Людас Гира.** [Некролог].—«Сов. Литва», 1946, 3 июля.— **Людас Гира.** [Некролог].—«Литературная газета», 1946, 6 июля, с портр.— **Григорайтис З.** Любимый поэт литовского народа.—«Сов. Литва», 1949, 1 июля, с портр.— **Декада** литовской литературы в Москве. В., 1948, с. 31—32.— **Декада** литовской литературы и искусства в Москве. 1954. В., 1954, с. 79—87, с портр.— **Дмитриевский В.** Народный поэт Литвы.—«Литературная газета», 1945, 28 июля.— **Довейка К.** Людас Гира.— В кн.: Гира Л. Здравствуй, вихрь! Л., 1960, с. 3—8.— **Довейка К.** Народный поэт Литвы.— «Сов. Литва», 1953, 3 июля.— **Довейка К.** Певец дружбы народов.— «Сов. Литва», 1959, 27 августа.— **Зенкевич М.** Стихи Людаса Гира.—«Литературное обозрение», 1940, № 19, с. 11—13.— **Івашын В.** Людас Гіра про Янку Купалу.—«Беларусь», 1954, № 9, p. 14, su iliustr.— Baltar. k.— **Краткая** литературная энциклопедия. Т. 2. М., 1964, стб. 188—189, с портр.— **Литературная** энциклопедия. Т. 2. М., 1930, стб. 539—540.— **Народный** поэт Литвы.—«Сов. Эстония», 1945, 22 мая.— **Очерк** истории литовской советской литературы. М., 1955, с. 112—123.— **Похороны** Людаса Гиры.—«Сов. Литва», 1946, 4 июля; «Известия», 1946, 4 июля.— **Савин О.** По следам героев и событий. Саратов, 1969, с. 19—22.— **Светулайтис В.** Популяризатор словянской литературы в Литве.—«Сов. Литва», 1958, 27 августа.— **У Людаса** Гиры.—«Огонек», 1944, № 48/49, с. 10, с портр.— Подпись: К. И. — **Українська** радянська энциклопедія. Т. 3. Київ, 1960, с. 270, с портр.— Ukr. k.— **Шимкус Й.** Литовский народный поэт.—«Сов. Литва», 1956, 1 июля, с портр.— **Шимкус Й., Гельбак П.** Людас Гира.— В кн.: Гира Л. Избранное. В., 1952, с. 3—11.— **Abramowicz W.** Piewca wolności i przyjaźni narodów.—„Czerwony Sztandar", 1960, 14 lutego.— Lenkų k.— **Būtėnas J.** Ļudas Gira.—„Karogs", 1946, Nr. 9, p. 890—893.— Latvių k.— **Gelbak P.** Poeta ludowy Litwy.—„Czerwony Sztandar", 1954, 1 lipca, su portr.— Lenkų k.— **Korsakas K.** Liudas Gira.—„Loomingulisel teel „Sõjarorv", 1943, Nr. 3, p. 125—127.— Estų k.— **Korsakas K.** Liudas Gira.—„Karogs", 1943/1944, Nr. 3, p. 161—162.— Latvių k.— **Labat A.** Liudas Gira.—„Noorte hääl", 1946, 6 juuli.— Estų k.— **Lankutis J.** Piewca przyjaźni narodów.—„Czerwony Sztandar", 1964, 27 sierpnia, su portr.— Lenkų k.—

Linde B., Weelman J. Leedu. Tallinn, 1935, p. 60—61.— Estų k.— **Literaturen** der Völker der Sowjetunion. Leipzig, 1967, p. 193—194.— Vok. k.— **Mały** słownik pisarzy narodów europejskich ZSRR. Warszawa, 1966, p. 88, su portr.— Lenkų k.— **Mały** słownik pisarzy świata. Wyd. 2. Warszawa, 1972, p. 183.— Lenkų k.— **Marts J.** Miris Ļudas Gira.—„Padomju Jaunatne", 1946, 9. jūlijā.— Latvių k.— **Niedre J.** Lietuvas tautas dzejnieks Ļudas Gira.—„Literatūra un Māksla", 1946, 12. jūlijā, su portr.— Latvių k.— **Pelīda A.** Ļudas Gira.—„Cīņa", 1946, 13. jūlijā.— Latvių k.— **Slovník** spisovatelů národů SSSR. Praha, 1966, p. 143.— Čekų k.— **Suri** leedu kirjanik Liudas Gira.—„Rahva Hääl", 1946, 6 juuli.— Estų k.— **Szymkus J.** Poeta ludowy Litwy.—„Czerwony Sztandar", 1956, 1 lipca, su portr.— Lenkų k.— **Tam** gdzie malwy lśnią czerwone... Warszawa, 1973, p. 122, su portr.— Lenkų k.— **Urgart O.** Liudas Gira.—„Sirp ja Vasar", 1946, 6 juuli.— Estų k.

LAIŠKAI L. GIRAI

Gira L. Literatūrinis M. Gustaičio rūpestingumas. [M. Gustaičio laiškai. 1912—1915].—„Literatūrinės naujienos", 1938, Nr. 1, p. 3—4, su portr.— **Krėvė V.** „Gyvenu tada, kai rašau". [Laiškai. 1907—1923. Publ. ir koment. L. Gudaičio].—„Kauno tiesa", 1963, sausio 13.— **Krėvė V.** „Gyvenu tada, kai rašau". [Laiškai. 1911—1913. Publ. ir koment. V. Vilnonytės].—„Literatūra ir menas", 1973, spalio 6.— **Krėvė V.** Vinco Krėvės laiškai Liudui Girai. [1910—1914. Publ. ir koment. V. Vilnonytės].—„Literatūra ir menas", 1973, vasario 3.— **Lazdynų Pelėda.** Laiškai Liudui Girai. [1913—1914].— Raštai. T. 7. V., 1955, p. 480—486.— **Maironis.** Kai Maironis kūrė „Mūsų vargus". (Iš Maironio korespondencijos „Vaivorykštės" red.) [Laiškai. 1912—1915].—„Literatūros naujienos", 1937, Nr. 6, p. 4.— **Mykolaitis-Putinas V.** [Laiškai. 1920—1921, 1923].— Raštai. T. 10. V., 1969, p. 652—654, 658—663, 679—680.— **Nėris S.** [Laiškas. 1929].— Raštai. T. 3. V., 1957, p. 441.— **Šimkus S.** S. Šimkaus laiškai L. Girai. [1909—1936].— Kn.: Šimkus S. Straipsniai. Dokumentai. Laiškai. Amžininkų atsiminimai. V., 1967, p. 323—335.— **Vaižgantas.** [Laiškai Liudui Girai. 1913].—„Literatūros naujienos", 1936, Nr. 9, p. 2.— **Žukas V.** Pirmieji lietuvių literatūriniai almanachai ir žurnalai. [L. Giros red. metraštis-almanachas „Švyturys" ir žurn. „Vaivorykštė". Su Vaižganto, O. Pleirytės-Puidienės, K. Puidos, J. Šeiniaus laiškų publ.].—„Bibliotekininkystės ir bibliografijos klausimai", 1969, t. 7, p. 135—155, 159—168.— Santr. rusų k.

ATSIMINIMAI

Kličius J. Toks mano atmintyje išliko Liudas Gira.—„Pergalė", 1959, Nr. 8, p. 135—137.— **Krištopaitė D.** Vasaros prie Verknės.— Kn.: Čia užaugau. V., 1961, p. 125—127.— **Macijauskas J.** Už liaudies laimę. V., 1957, p. 91—93, 106—114.— **Marcinkevičius J.** Liudas Gira Lietuviškam junginyje.—„Komjaunimo tiesa", 1946, liepos 5.— **Marcinkevičius J.** Liudas Gira Tarybinėje Armijoje.—„Literatūra ir menas", 1949, liepos 2.— **Skliutauskas J.** Poetas ir pilietis.—„Pergalė", 1949, Nr. 7, p. 100—111.— **Skliutauskas J.** Poeto širdis.

Prisiminimai apie Liudą Girą.—„Pergalė", 1964, Nr. 9, p. 141—148.— **Šimkus J.** Ką aš atsimenu apie Liudą Girą.— Kn.: Šimkus J. Apie žmones, įvykius ir save. V., 1971, p. 434—437.— **Šimkus J.** Iš susitikimų su Liudu Gira. Poeto mirties 10-mečio proga.— Kn.: Šimkus J. Narsi širdis. V., 1969, p. 444—451.— **Venclova A.** Jaunystės atradimas. V., 1966, p. 35, 73, 220, 344, 418—424, 542—543 ir kt., su iliustr.— **Venclova A.** Pavasario upė. V., 1968, p. 153, 335, 338, 343 ir kt., su iliustr.— **Venclova A.** Vidurdienio vėtra. V., 1971, p. 19—21, 74—75, 85—87, 92—93, 173—175, 200—206, 414—417 ir kt., su iliustr.— **Венцлова А.** Буря в полдень. М., 1971, с. 16—17, 55—56, 66—67, 124—125, 143—146, 446—447 и др.— **Венцлова А.** В поисках молодости. М., 1969, с. 26, 62, 283, 301—302, 359—360 и др.— **Венцлова А.** Весенняя река. М., 1967, с. 115, 253, 339 и др.— **Тихонов Н.** Гибель эпопеи.—«Знамя», 1963, № 8, с. 101—107.— **Шестериков М.** Незабываемая встреча.— В сб.: Встреча с Литвой. В., 1965, с. 127—128.— **Шимкус Й.** Из воспоминаний о Людасе Гире.—«Комсомольская правда» (В.), 1964, 26 августа.

APIE KNYGAS IR ATSKIRUS KŪRINIUS

„Dul-dul dūdelė..." **Dambrauskas-Jakštas A.** Mūsų naujoji literatūra. T. 1. K., 1923, p. 131—134.

„Kerštas". **Gerulis P.**—„Draugija", 1911, Nr. 49, p. 70—76.— Parašas: P. Kr.—„Laisvoji mintis", 1911, Nr. 18, p. 438—440.— Parašas: K. J-is.— **Landsbergis-Žemkalnis G.**— Raštai. V., 1972, p. 244—252.— Taip pat: „Teatras", 1913, Nr. 13/15, p. I—XVI.— **Maknys V.** Lietuvių teatro raidos bruožai. T. 1. V., 1972, p. 129—130, 134, 138 ir kt.

„Svečiai". **Šilingas S.**—„Aušrinė", 1910, Nr. 4, p. 29—31.— Parašas: St. Š.

„Žalioji pievelė". **Gerulis P.**—„Draugija", 1911, Nr. 55/56, p. 311—317.— Parašas: P. Kr.

„Tėvynės keliais..." **Dambrauskas-Jakštas A.** Mūsų naujoji literatūra. T. 1. K., 1923, p. 134—139.

„Beaūstanti aušrelė". **Gira L.**—„Vaivorykštė", 1913, kn. 4, p. 771—776.— Parašas: E. Radzikauskas.— **Maknys V.** Lietuvių teatro raidos bruožai. T. 1. V., 1972, p. 210, 221, 280, 288—289 ir kt.

„Lietuvių rašybos vadovėlis". **Jablonskis J.** Raštai. T. 3. K., 1934, p. 94—97.— **Klimas A.**—„Lietuva", 1922, rugpjūčio 6, Nr. 175.— Parašas: A. Kelmutis.

„Žiežirbos". **Biržiūnas V.** „Mūsų vardas — praeitis". Paskaičius L. Giros „Žiežirbas".—„Skaitymai", 1922, kn. 14, p. 115—130.— **Valžgantas.**—„Lietuvos balsas", 1921, spalio 6/7, Nr. 70.

«Русско-литовская грамматика». **Jablonskis J.** Raštai. T. 2. K., 1933, p. 318—327.— **Lemchenas Cb.**—„Lietuva", 1924, spalio 30, Nr. 246.

„Raštai". T. 1. 1928. **Mykolaitis-Putinas V.** Liudo Giros lyrika.— Raštai. T. 8. V., 1962, p. 348—364.

„Amžių žingsniai". **„Rytas"**, 1929, kovo 20, Nr. 65.— Parašas: M. Gr-čius.— **Vaičiulaitis A.**—„Ateitis", 1929, Nr. 4, p. 204—205.— Parašas: Aug. Raginis.

„Šilko gijos". **Balmontas** apie L. Girą ir Baltrušaitį.—„Rytas", 1929, lapkričio 23, Nr. 266.— **Bičiūnas V.**—„Rytas", 1929, balandžio 23, Nr. 91.— **Бальмонт К.** Шелковые нити.—«Сегодня», 1929, 17 ноября, № 319, с портр.

„Kritikos raštai". **Bičiūnas V.**— Kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 2. V., 1972, p. 351—355.— Taip pat: „Židinys", 1929, Nr. 3, p. 289—293.— **Merkelis A.**—„Švietimo darbas", 1929, Nr. 4, p. 349—352.— **Vaičiulaitis A.**— „Ateitis", 1929, Nr. 4, p. 204—205.— Parašas: Aug. Raginis.

„Paparčio žiedas". **Grušas J.** Ateitininkų menas — misterijos.—„Ateitis", 1930, Nr. 11, p. 518—521, su portr.—**„Lietuva"**, 1925, rugpjūčio 14, Nr. 180.— Parašas: A. J.—**„Rytas"**, 1929, kovo 14, Nr. 60.—Parašas: P. A. K.

„Žygio godos". **Dičpetris A.**—„Rytas", 1929, sausio 23, Nr. 19.—**„Trimitas"**, 1928, Nr. 21, p. 706—707.— Parašas: L.

„Šatrijos Ragana". **Orintaitė P.** Dėl E. Radzikausko straipsnio „Š. Ragana".—„Gaisai", 1930, Nr. 7, p. 277—282.

„Kun. Tumo-Vaižganto gyvenimas ir darbai". **„Šiaurės Lietuva"**, 1931, gegužės 10, Nr. 19.— Parašas: B-as.— **Zobarskas S.**—„Naujoji romuva", 1931, Nr. 20, p. 484.— Parašas: St. Malaišis.

„Lietuviškos eilėdaros kūrimosi raida". **Ambrazevičius J.**— „Židinys", 1934, Nr. 8/9, p. 249—251.— Parašas: A. J.— **Babrauskas B.** Trečią dieną kėlėsi iš... Babrausko atsiliepimas Liudui Girai.—„Pradalgės", 1935, Nr. 3/4, p. 46—49.— **Mykolaitis-Putinas V.** Naujų literatūros vertybių beieškant.— Raštai. T. 8. V., 1962, p. 365—367.— Taip pat: „Literatūros naujienos", 1934, Nr. 7, p. 2.—**„Vairas"**, 1934, Nr. 8/9, p. 198—200.— Parašas: J. V.— **Zobarskas S.**—„Šviesos keliai", 1934, Nr. 5, p. 308—309.— Parašas: St. Z.

„Stalino LTSR Konstitucija". **Petrauskas V.**—„Komjaunimo tiesa", 1940, lapkričio 12, Nr. 80.

«Стихи». **Šteinbergas A.** Liudo Giros „Rinktinė lyrika" rusų kalba.—„Knygų lentyna", 1940, Nr. 6, p. 1—2.— **Зенкевич М.** Поэзия новых советских республик.—«Новый мир», 1940, № 9, с. 251—252.— **Касвинов М.** Поэзия мужества и силы.—«Учительская газета», 1940, 11 августа.— **Маневич Д.**— «Московский комсомолец», 1940, 11 сентября.— **Нейман Ю.** Стихи друзей.—«Интернационал молодежи», 1940, № 9, с. 47—48.— **Пузис Г.** Певец литовского народа.—«Молодая гвардия», 1941, № 2, с. 146—149.— **Чаковский А.** Стихи Людаса Гиры.—«Правда», 1940, 8 августа.— **Шин А.** Песни литовского народа.—«Вечерняя Москва», 1940, 10 сентября.— **Штейнберг А.** Избранная лирика Людаса Гиры.—«Интернациональная литература», 1940, № 2, с. 170—181.

„Przyszłej Polsce—dziś Polsce walczącej" („Nowe Widnokręgi", 1942). **Abramowicz W.** Poemat Liudasa Giry — Polsce walczącej.— „Czerwony Sztandar", 1960, 24 lipca.— Lenkų k.

«Слово борьбы». **Korsakas K.** Lietuviai poetai rusiškai.—„Literatūra ir menas", 1943, rugsėjis, Nr. 14.— Parašas: K. K.— **Зенкевич М.**—«Литература и искусство», 1943, 24 июля.— **Кирпотин В.** Живая Литва.—«Знамя», 1944, № 1/2, с. 203—207.

„Rinktinė poezija". **Mikutaitis P.** Liūdesio ir džiaugsmo dienų poetas.—„Tarybinė mokykla", 1946, Nr. 3/4, p. 76—77.— **Šimkus J.** Neužmirštamos dainos.— Kn.: Šimkus J. Realizmo kryptimi. V., 1970, p. 297—301.

„Tolimuos keliuos". **Būtėnas J.**—„Tiesa", 1945, rugpjūčio 19.— **Liepsnonis A.**—„Literatūra ir menas", 1945, birželio 24, su iliustr.

„Rinktinė". **Bačiulis J.** Liudo Giros poezija.—„Kauno tiesa", 1952, gegužės 13.— **Doveika K.** Liaudies poeto „Rinktinė".—„Pergalė", 1952, Nr. 2, p. 106—110.— **Grybas V.** Liaudies poeto „Rinktinė".—„Tiesa", 1952, vasario 16.

„Raštai". T. 1. 1960. **Būtėnas J.** Naujas L. Giros raštų leidimas.—„Tiesa", 1960, gruodžio 22.

Vytautas GIRDZIJAUSKAS (g. 1930)

Prozininkas.

Gimė 1930.IV.19 Bulzgeniškių k. (Jurbarko r.). 1949 baigė Eržvilko vid. mokyklą, 1954 Vilniaus universiteto Istorijos ir filologijos fak. (rusų kalbos ir literatūros spec.). Studijuodamas lankė ir Vilniaus J. Tallat-Kelpšos muzikos mokyklą (baigė 1955). 1952—56 LTSR Valst. Filharmonijos choro artistas. 1956—58 Vilniaus Statybos technikumo dėstytojas. Nuo 1960, įgijęs konstruktoriaus kvalifikaciją, dirbo Vilniaus Skaičiavimo mašinų gamykloje konstruktoriumi, technologu, štampavimo cecho technologinio biuro viršininku, 1968—70 Vilniaus Elektros skaitiklių gamyklos technologu. 1970—74 Sveikatos apsaugos m-jos Vyr. farmacijos v-bos ir medicinos technikos v-bos spec. įrengimų skyriaus viršininko pavaduotojas (vėliau Statybos objektų kompleksinio tiekimo kontoros direktoriaus pavaduotojas). Nuo 1974 redaktorius Vyriaus. enciklopedijų redakcijoje. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1974.

Pirmoji novelė 1967 periodikoje. Pirmoji knyga „Trys moterys ir vienas vyras" 1971. P. Ziberto literatūros premija (1974) už romaną „Žmonės man buvo geri".

I

KŪRYBA

□ **Trys moterys ir vienas vyras.** [Novelės. Iliustr. V. Kalinauskas]. V., „Vaga", 1971. 243 p. su iliustr.

Turinys: *Autobusas pusę keturių:* Išsiskyrimas; Ko verkė Vaišnoras; Endriukas; Penkios pagalvės ir patalai; Trys žingsniai iki slenksčio; Visas mano gyvenimas; Autobusas pusę keturių.— *Aguonų gatvė:* Trys moterys ir vienas vyras; Žiemos šiemet nebus; Rankos; Mimoza; Žana; Išsivadavimas; Potvynis; Saulės laikrodis; Žydrasis ežeras; Aguonų gatvė.

□ **Žmonės man buvo geri.** Romanas. V., „Vaga", 1973. 262 p.

* * *

□ **Pasisekė.** Apsakymas.—„Tiesa", 1972, gruodžio 9.
□ **Rūta, rūta...** [Apybraiža].—„Nemunas", 1973, Nr. 12, p. 32—35.

* * *

□ **Nuostaba — dar ne viskas.** [Mūsų apybraižos reikalai].—„Literatūra ir menas", 1973, sausio 27.

II

LITERATŪRA

Girdzijauskas V.— Trys moterys ir vienas vyras. V., 1971, p. 242.

APIE ATSKIRAS KNYGAS

„Trys moterys ir vienas vyras". **Zalatorius A.** Nelygus debiutas.—„Literatūra ir menas", 1971, rugpjūčio 21.

„Žmonės man buvo geri". **Girdzijauskas V.** „Rašiau visai negalvodamas..." [Pasisakymas kn. išleidimo proga. Su red. prierašu].—„Nemunas", 1973, Nr. 3, p. 36.— **Blaževičiūtė N.** Gamykla, žmonės, knyga... Literatūros vakaras Skaičiavimo mašinų gamykloje.—„Gimtasis kraštas", 1973, lapkričio 15, su iliustr.— **Bražėnas P.** Išbandymas romanu.—„Literatūra ir menas", 1973, rugsėjo 1.— **Kažukauskas V.** Žmonės technikos pasaulyje.—„Pergalė", 1973, Nr. 9, p. 165—168.— **Kukevičiūtė B.** Tarp žmonių, kurie buvo geri.—„Literatūra ir menas", 1973, lapkričio 3.— **Renčys S.** Tikėti žmogumi. [Su red. prierašu].—„Nemunas", 1973, Nr. 3, p. 36—37.— **Valionis A.** Charakterių mozaika.—„Komjaunimo tiesa", 1973, liepos 6.— **Валёнис А.** Мозаика характеров.—«Комсомольская правда» (В.), 1973, 6 июля.

Juozas GLINSKIS (g. 1933)

Dramaturgas, prozininkas.

Gimė 1933.X.15 Sindriūnų k. (Pasvalio r.). Mokėsi Pasvalio vid. ir Biržų suaugusiųjų vid. mokykloje. Baigęs nuo 1952 dirbo Šventosios (Kretingos r.) septynmetėje mokykloje mokytoju. 1954—57 tarnavo Tarybinėje Armijoje, grįžęs mokytojavo Šventojoje, vėliau Bagušių (Vilniaus r.) aštuonmetėje mokykloje ir studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą Vilniaus Pedagoginiame institute. Baigė 1962, mokytojavo Pravieniškių vid. (pamaininėje) mokykloje, 1970—73 Juodši-

lių spec. mokykloje. Nuo 1974 atsidėjo kūrybiniam darbui. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1971.

Literatūrinio darbo pradžia 1966. Pirmasis apsakymų rinkinys „Verdenės" 1967. Kaip dramaturgas, debiutavo pjese „Grasos namai" (1970 pastatyta Kauno Valst. dramos teatre).

I
KŪRYBA

□ **Verdenės.** [Apsakymai]. V., „Vaga", 1967. 65 p. su portr.— Išleista aplanke „Pirmoji knyga. 1967".

Turinys: Nei pilotės, nei kardelio.— Pradėtas dienoraštis.— Lynukai.— Pasiklausk ežerėlio.— Užpustytoje pirkioje.— Išbandymų naktis.

□ **Grasos namai.** 3 d. drama. V., „Vaga", 1971. 72 p.

* * *

□ **Pasiklausk ežerėlio.**— Kn.: Lietuvių tarybinė novelė. V., 1969, p. 377—385.

□ **Ant juodų rankų duona auga...— Debesies akys.** Apsakymai.—„Nemunas", 1969, Nr. 1, p. 9—15, su iliustr.

□ **Начатый дневник.** [Рассказ]. Пер. Д. Эпштейнайте.—«Литва литературная», 1971, с. 85—90.

II
LITERATŪRA

APIE ATSKIRAS KNYGAS

„Verdenės". **Avyžius J.** Trys paraiškos ateičiai.—„Literatūra ir menas", 1968, balandžio 30.— **Bučys A.** Išeities taškai ir linkmės.—„Tiesa", 1968, kovo 2.— **Bučys A.** Žmogus geras pasauliui ir sau.—„Komjaunimo tiesa", 1968, gegužės 12.— **Zalatorius A.** Lietuvių smulkiosios prozos transformacija.— Rink.: Šiuolaikinės lietuvių literatūros bruožai. V., 1969, p. 156.— **Zalatorius A.** Pirmieji skrydžiai.—„Pergalė", 1968, Nr. 8, p. 115—117.— **Бучис А.** Человек хороший для мира и для себя.—«Комсомольская правда» (В.), 1968, 12 мая.

APIE TEATRO PASTATYMUS

„Grasos namai" Kauno Valst. dramos teatre. **Balionienė E.** Tamsoje pragydusi paukštelė.—„Tarybinis mokytojas", 1971, sausio 27, su iliustr.— **Girdzijauskaitė A.** Po „Grasos namų".—„Literatūra ir menas", 1971, vasario 2, su iliustr.— **Judelevičius D.** Poetas — liaudis — laikas.—„Muzika ir teatras", 1971, kn. 7, p. 138—139, su iliustr.— **Lankutis J.** Dvi dramos rampos šviesoje. [„Grasos namai" ir Just. Marcinkevičiaus „Katedra"].—„Tiesa", 1971, birželio 16.— **Mikalauskaitė R.** Su Strazdeliu susitikus.—„Gimtasis

kraštas", 1971, kovo 25.— **Rutkutė D.** Negesk, žiburėli...—„Tarybinė moteris", 1971, Nr. 6, p. 6—7.— **Vengris A.** Strazdelio drama.—„Muzika ir teatras", 1972, kn. 8, p. 18—23, su iliustr.— **Zepčikienė D.** Laiko duris pravėrus.— „Kauno tiesa", 1971, sausio 17.— **Aleksaitė I.** „Dom grozy".—„Czerwony Sztandar", 1972, 8 czerwca.— Lenkų k.— **Rutkute D.** Nie gaśnij płomyku...— „Kobieta Radziecka", 1971, Nr. 6, p. 6—7.— Lenkų k.

Petras GOMALEVSKIS (apie 1819—1868)

Prozininkas. Gimė apie 1819. Mirė 1868.IX.3 Saločiuose (Pasvalio r.). Kur gimė ir pradėjo eiti mokslą, nežinoma. 1844 baigė Varnių kunigų seminariją. Kunigavo Vainute (ligi 1851), Ilūkstėje (dab. Latvijos TSR, Jekabpilio r.), Lauksodyje (nuo 1854), Brunavoje (1861—68; dab. Latvijos TSR, Bauskos r.). 1868 pavasarį paskirtas Saločių klebonu.

1851 iš klerikalinių pozicijų parašė didaktinę apysaką „Aplankymas seniuko" (išleista 1853), nukreiptą prieš girtavimą. Spėjama, kad rašyti pradėjęs anksčiau, M. Valančiaus paskatintas.

I
DARBAI

□ **Apłankimas seniuka diel brolu žemajcziu ir lietuviu** par kunega Gomalewski kamendoriu bažniczes Iłłuksztas apraszitas ir ing spaustuwe paduotas. Dinaburgas [Daugpilis], M. B. Noimano sp., 1853. 127 p.— LKLIB, LKR, LRB, MAB, VUB.

* * *

□ **Gieguzies Mienu.** Ant Garbies ir Szłowes Maryos Panos Paszwenstas, arba Surinkimas Apdumoimu ir małdu, kożnos gegužies mienese dienos isz lękiszku ir łatwiszku knigu surinktu. [Ilūkstė, 1853]. 50 p.— Rankraštis.— Aut. nenurodytas.— MAB.

II
LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 1. V., 1957, p. 455, 494, 499—500, 502.— **Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija.** T. 1. V., 1966, p. 583.— **Auryla V. Lietuvių vaikų literatūra.** D. 1. V., 1967, p. 77—78.— **Biržiška M.** Mūsų raštų istorija. 2-asis leid. D. 1. K., 1925, p. 104.— **Biržiška V.** Aleksandrynas.

D. 3. Čikaga, 1965, p. 292—293.— **Biržiška V.** Nežinomi ar mažai žinomi XIX amž. lietuviškieji rašytojai prieš spaudos uždraudimą.—„XXVII Knygos mėgėjų metraštis", 1933, kn. 1, p. 166.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 9. K., 1941, sklt. 276.— **Maciūnas V.** Mūsų senesniosios didaktinės beletristikos šablonas.—„Židinys", 1938, Nr. 5/6, p. 710—713.— **Nespausdintieji** vysk. Valančiaus ganytojiški laiškai. [Publ. V. Biržiškos].—„Mūsų senovė", 1938, t. 2, kn. 2, p. 302—303.— **Описание** рукописного отделения Виленской публичной библиотеки. Вып. 5. В., 1906, с. 22.— **Список** римско-католических духовных лиц и учреждений. Спб., 1853, с. 139.— **Koncewicz J.** Zur litauischen Bibliographie.—„Mitteilungen der Litauischen literarischen Gesellschaft", 1883, Bd. 2, H. 7, p. 16—17.— Vok. k.— **Kubicki P.** Bojownicy kapłani za sprawę kościoła i ojczyzny w latach 1861—1915. Cz. 2. Dawna Litwa i Białoruś. T. 1. Sandomierz, 1936, p. 261.— Lenkų k.

Jonas GOŠTAUTAS (1800—1871)

Literatas. Politinis veikėjas. Rašė lenkų kalba. Gimė 1800.VII.3 Šilelių dv. (Šiaulių r.) smulkių dvarininkų šeimoje. Mirė 1871.VII.20 Riufeke (Prancūzija).

Baigęs Kėdainių gimnaziją, studijavo Vilniaus universitete. Nuo 1823 gyveno gimtinėje, ėjo žemės sienų teisėjo pareigas. Prasidėjus 1831 sukilimui, suorganizavo sukilėlių būrį. Vėliau vadovavo Šiaulių apskr. sukilėlių raitininkams. Sukilimui baigiantis, su generolo H. Dembinskio daliniais pasitraukė į Vokietiją ir emigravo į Prancūziją. Gyveno Avalono, Riufeko ir kt. miestuose, eidamas kelių ir tiltų prižiūrėtojo pareigas. Nuo 1832 Demokratinės lenkų d-jos (Towarzystwo Demokratyczne Polskie) narys. 1848 dalyvavo Poznanės sukilime.

Demokratinės ir revoliucinės autoriaus pažiūros atsispindi beletrizuotuose memuaruose „Ponas Teisėjaitis, arba apsakymas apie Lietuvą ir Žemaitiją" (1839). Išspausdino keletą anoniminių straipsnių. Kiti darbai liko nepaskelbti: „Nekrolog Wincentego Cyprińskiego" („Vincento Ciprinskio nekrologas", 1835), „Wiadomość o Żmudzi i o Kurlandyi" („Žinios apie Žemaitiją ir Kuršą", 1838), „O podziale Polski" („Apie Lenkijos padalijimą"), „Opisanie powstania powiatu Szawelskiego" („Šiaulių apskrities sukilimo aprašymas"), „Uwagi o wojnie partyzanckiej" („Pastabos apie partizaninį karą"), „Życie Platona Pasierbskiego" („Platono Pasierbskio gyvenimas"), „Cywilizacja" („Civilizacija"). Jie buvo saugomi Lenkijos Nacionalinėje bibliotekoje (Biblioteka Narodowa) Varšuvoje.

Pavardės formos: *Gasztoft, Gasztowtt, Gaštautas.*

I

DARBAI

☐ **Pan Sędzic, czyli Opowiadanie** o Litwie i Żmudzi. Poitiers, w drukarni P.-A. Saurin, 1839. 103 p.— Aut. kn. nenurodytas.— Lenkų k.— MAB.

☐ **Ponas Teisėjaitis, arba Pasakojimas apie Lietuvą ir Žemaitiją.** [Iš lenkų k. vertė R. Jasas. Red. pratarmė, p. 5—6. K. Jablonskio įvad. str.: „Jono Goštauto knygelė „Ponas Teisėjaitis...", p. 7—15. R. Jaso ir F. Sliesoriūno paaiškinimai, p. 98—129]. V., „Vaga", 1967. 131 p. (Lituanistinė b-ka).

Išt r.: Lietuvių literatūros istorijos chrestomatija. V., 1957, p. 496—498.

II

LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 1. V., 1957, p. 436—437.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 586.— **Genzelis B.** Švietėjai ir jų idėjos Lietuvoje (XIX a.). V., 1972, p. 53—54 ir kt.— **Jablonskis K. Jonas** Goštautas.—„Tiesa", 1953, birželio 13.— **Jablonskis K.** Valstiečių judėjimas Lietuvoje XIX a. pirmojoje pusėje ir valstiečių siekimų reiškėjas Jonas Goštautas.— Kn.: Jablonskis K. Lietuvių kultūra ir jos veikėjai. V., 1973, p. 239—261, 269—271.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 9. K., 1941, sklt. 340.— **История** философии в СССР. T. 2. M., 1968, c. 496—497.—„**Gasztowt Jan...**" [Nekrologas].— Leid.: Rocznik Towarzystwa Historyczno-Literackiego w Paryżu. Rok 1870—1872. Poznań, 1872, p. 603—604.— Lenkų k.— **Leśniewski Cz.** Gmina w Polsce odrodzonej według projektów Towarzystwa Demokratycznego Polskiego z lat 1840—1841.— Rink.: Studia historyczne ku czci Stanisława Kutrzeby. T. 2. Kraków, 1938, p. 488.— Lenkų k.— **Pamiętniki** polskie, wydawane przez Xawerego Bronikowskiego. T. 3. Paryż, 1845, p. 207.— Lenkų k.— **Zbiór** pamiętników o powstaniu Litwy w roku 1831, ułożony przez Feliksa Wrotnowskiego. Lipsk, 1875, p. 123.— Lenkų k.

* * *

„P o n a s T e i s ė j a i t i s..." **Doveika K.** Kovingas baudžiauninkų gynėjo žodis.—„Literatūra ir menas", 1968, gegužės 18.— **Jablonskis K.** Valstiečių judėjimas Lietuvoje XIX a. pirmojoje pusėje ir valstiečių siekimų reiškėjas Jonas Goštautas.— Kn.: Jablonskis K. Lietuvių kultūra ir jos veikėjai. V., 1973, p. 261—269.— **Sprindis A.** Lietuvių revoliucinės literatūros ištakos.— Rink.: Senosios lietuvių literatūros baruose. V., 1971, p. 104—105.— **Vanagas V.** Baudžiavinės santvarkos pasmerkimas.—„Pergalė", 1967, Nr. 8, p. 164—166.

Jonas GRAIČIŪNAS (g. 1903)

Poetas, vertėjas.

Gimė 1903.VI.10 Tbilisyje valstiečių šeimoje. 1906 su tėvais grįžo į Lietuvą, vaikystę praleido Grauželiškių vs. (Kupiškio r.). Baigęs (1915) Kupiškio dviklasę mokyklą, mokėsi Kupiškio progimnazijoje (1917—20) ir Panevėžio vyrų gimnazijoje. Nuo 1925 Kauno universitete studijavo lietuvių ir rusų literatūrą (baigė 1932). 1927—31 Pilviškių gimnazijos mokytojas, 1932—36 Kelmės gimnazijos direktorius. 1936—38 Eltos redaktorius, 1937—38 Lietuvių rašytojų d-jos pirmininko pavaduotojas. 1940—41 Kauno Radijo k-to redaktorius. 1944—45 dėstė lietuvių literatūrą ir rusų kalbą Ramygalos gimnazijoje. 1945—47 LTSR Rašytojų s-gos Kauno filialo reikalų vedėjas ir TSRS Literatūros fondo įgaliotinis. Nuo 1947 neetatinis grožinės literatūros vertėjas, nuo 1964 pensininkas. Gyvena Vilniuje, atsidėjęs kūrybai. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1967.

Poetinės veiklos pradžia 1923 (eilėraščiai JAV lietuvių spaudoje. 1924 Lietuvos periodikoje). Pirmasis eilėraščių rinkinys „Karo stovis (dūšioj)" 1928. Tarybiniais metais išleido poezijos rinkinių.

Komp. J. Dambrauskas yra parašęs dainų su Graičiūno tekstais.

Bendradarbiavo „Akademike", „Dienovidyje", „Iliustruotojoje Lietuvoje", „Jaunojoje kartoje", „Laisvėje", „Lietuvos aide", „Lietuvos žiniose", „Literatūros naujienose", „Meno kultūroje", „Mokslo dienose", „Naujienose", „Naujojoje romuvoje", „Panevėžio balse", „Šviesos keliuose", „Trimite" ir kt.

Pasirašinėjo: *Algis Elmantas, Arimantas, Jon. Kalvėnas, Laisvydas Pilėnas, Martynas Martinkaitis, Vyt. Suvartas* ir kt.

I

ORIGINALIOJI GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

□ **Karo stovis (dūšioj).** Iš 1920—1928 m. eilėraščių. K., „Spaudos fondas", 1928. 80 p.

Turinys: Karo stovis (dūšioj).— Svetimoj širdy (truputį suklydęs).— Apie sparnus (su kuriais vis tiek nuo žemės nenuskrisi).— Apie tėviškę, kurios oru kvėpuoju.

□ **Akių ganyklose.** (Lyrika). Vilkaviškis—Kaunas, 1930. 64 p. („Jaunosios Lietuvos" s-gos leid. Nr. 2).

Turinys: Dainos. (Apie palaužtą beržą).— Tėviškės fioletinių saulėleidžių atokaitoj.

□ **Pirmoji rinktinė.** Eilėraščiai. K., „Spaudos fondas", 1936. 78 p. su portr.

Turinys: Išdalyta širdis.— Po vieškelio uosiu.

☐ **Ižas Nemune.** Oficialaus optimizmo ir privataus pesimizmo lyrika. K., „Spaudos fondas", 1938. 94 p.

Turinys: Palieknės takeliu.— Ižas Nemune.

☐ **Pėdų estampai.** [Eilėraščiai]. V., „Vaga", 1966. 170 p. su portr.

Turinys: Pėdų estampai.— Beieškant savęs.— [kalnių kraitis. [Pirmoji publ.: „Pergalė", 1960, Nr. 6].

☐ **Saulėlydžio freskos.** [Eilėraščiai]. V., „Vaga", 1973. 135 p.

Turinys: Saulėlydžio freskos.— Prakalbinti akmenys.— Širdim klausausi žemės balso.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ Antrieji vainikai. Naujosios poezijos antologija. K., 1936, p. 309—324.

☐ **Spleen.** Poema.—„Akademikas", 1937, Nr. 2, p. 33—34, su portr.

☐ **Kai pirmą kartą niaukės vakarų padangė.** (Fragm.). [Eiliuota pjesė].— „Jaunoji karta", 1937, Nr. 21, p. 425—426.

☐ **Susimąsčiau šlaite Birutės kalno.** Poemos fragm.—„Pergalė", 1959, Nr. 1, p. 93—95.

☐ Lietuvių poezija. T. 2. V., 1967, p. 176—184.
Taip pat 1969 leid.

☐ [Eilėraščiai periodikoje].—„Pergalė", 1973, Nr. 6, p. 92—96.

EILĖRAŠČIAI KITOMIS KALBOMIS

☐ [Стихи в периодике].—«Балтийский альманах», 1937, № 2, с. 17—18. Пер. К. Бальмонт.

☐ El litova poesio. Vertė P. Lapienė. K., 1938, p. 188—189.— Esp. k.

☐ Wichert-Kajruksztisowa J. Antologia poezji litewskiej. Warszawa, 1939, p. 210—215.—Lenkų k.

Graičiūno eilėraščių dar yra išverstà į estų, latvių, vokiečių ir kt. kalbas.

VERTIMAI

☐ **Rustavelis Š.** Karžygys tigro kailiu. [Poema]. V., „Vaga", 1971. 254 p. su iliustr.

Be to, išvertė A. Puškino „Borisą Godunovą", „Undinę", pluoštą eilėraščių, A. Gribojedovo „Vargą dėl proto", N. Dobroliubovo „Gubernijos apybraižas" ir kt.; J. Tynianovo, V. Kino, D. Mansurovo, J. Babelio, J. Trifonovo romanų. Dar yra vertęs M. Lermontovo, N. Nekrasovo, V. Majakovskio, K. Balmonto, A. Graši, G. Emino, F. Šilerio, H. Heinės, J. Kupalos, R. Gamzatovo, K. Kulijevo, S. Kaputikian ir kitų tarybinių tautų ir užsienio poetų eilėraščių.

II
LITERATŪRA

Graičiūnas J. Autobiografija.— Rink.: Antrieji vainikai. K., 1936, p. 307—308, su portr.— **Graičiūnas J.** Dvi detalės iš mano autobiografijos.— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 224—227, su portr.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (5 pavad.), p. 565.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 3. D. 2. V., 1965, p. 613—614.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 588.— **Kirkila J.** Laiko ritmas poezijoje.—„Vakarinės naujienos", 1973, birželio 9.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 9. K., 1941, sklt. 431—432, su portr.— **Matuzevičius E.** Nejaučiant metų naštos.—„Literatūra ir menas", 1973, birželio 9.— **Бальмонт К.** Ионасу Грайчюнасу. Стихи.—«Балтийский альманах», 1937, № 3, с. 4.— **Киркила Ю.** Ритм времени в поэзии.—«Вечерние новости», 1973, 9 июня.

APIE ATSKIRUS RINKINIUS

„Karo stovis (dūšioj)". **Karuža P.**—„Rytas", 1929, sausio 17, Nr. 14.— **Navardauskas P.**—„Jaunoji Lietuva", 1929, Nr. 1, p. 44—45.— **Vaižgantas.**— „Lietuvos aidas", 1929, sausio 31, Nr. 26.

„Akių ganyklose". **Alantas V.**—„Vairas", 1931, Nr. 6, p. 297—298.— **Bičiūnas V.** „Neoestetiškas smūtkas".—„Gaisai", 1930, Nr. 9/10, p. 486—487.

„Pirmoji rinktinė". **Dulkė K.**—„Jaunoji Lietuva", 1937, Nr. 1, p. 50—51.— Parašas: Alg. Klemčiūnas.— **Jasiūnas A.**—„Akademikas", 1937, Nr. 6, p. 148.— Parašas: A. Jsn.— **Povilavičius V.**—„Lietuvos aidas", 1937, vasario 11, Nr. 67.— Parašas: J. V.

„Ižas Nemune". „**Argi** tu, šalele, netiki gegužiais?"—„Akademikas", 1939, Nr. 2, p. 37—38.— Parašas: J. Sidabriškietis.— **Krivickas B.**—„Naujoji romuva", 1939, Nr. 14/15, p. 334—335.— **Kuodys L.**—„Mokslo dienos", 1939, Nr. 1, p. 42—44.— Parašas: L. K.— **Povilavičius V.** „Ižą Nemune" perskaičius.—„Lietuvos aidas", 1939, sausio 14, Nr. 21, su portr.— Parašas: Stepas Vykintas.— **Šimkus J.** Žodžiai ieško dirvos.— Kn.: Šimkus J. Realizmo kryptimi. V., 1970, p. 274—278.— Taip pat: „Lietuvos žinios", 1939, sausio 7, Nr. 5.

„Pėdų estampai". **Kirkila J.** Poetinio pasaulio estampai.—„Literatūra ir menas", 1966, spalio 29.— **Rostovaitė T.** Poezija, kurią norisi deklamuoti.— „Pergalė", 1966, Nr. 11, p. 163—164.

„Saulėlydžio freskos". **Zmajauskas-Venckus R.** Sielos freskų šviesa.—„Literatūra ir menas", 1973, liepos 14.

APIE VERTIMUS

Rustavelis Š. „Karžygys tigro kailiu". **Graičiūnas J.** Vertėjo žodis.—„Naujos knygos", 1971, Nr. 10, p. 8—9, su iliustr.— **Graičiūnas J.** Vertybės, išlikusios šimtmečiams. [Pasikalbėjimas su vertėju. Užrašė J. Ramoškienė].—„Tarybinis mokytojas", 1972, kovo 3.— **Jurkus M.** Po kuklia metrika — literatūrinis žygdarbis.—„Tarybinė Klaipėda", 1972, sausio 6.— **Matuzevičius E.**

Kai svajonė neduoda ramybės...— Rink.: Poezijos pavasaris. V., 1973, p. 86—88.— **Miškinis A.** Šota Rustavelis lietuviškai.—„Pergalė", 1972, Nr. 10, p. 168—170.— **Skliutauskas J.** Riteris iš Sakartvelo. V., 1972, p. 203—204.— **Юркус М.** Под скромной метрикой — литературный подвиг.—«Сов. Клайпеда», 1972, 6 января.

Romualdas GRANAUSKAS (g. 1939)

Prozininkas.

Gimė 1939.IV.18 Mažeikiuose tarnautojo šeimoje. 1957 baigė Sedos darbininkų jaunimo vid. mokyklą. 1958—62 tarnavo Tarybinėje Armijoje, vėliau, 1963—71, dirbo Mažeikių spaustuvėje, Mosėdžio vid. mokykloje, Skuodo r. laikr. „Pergalė" redakcijoje ir Klaipėdos statybose. 1972 dirbo žurn. „Nemunas" redakcijoje. Tais pat metais apsigyveno Vilniuje. Nuo 1972 atsidėjo kūrybiniam darbui. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1973.

Pirmieji eilėraščiai Skuodo r. laikraštyje 1952, pirmasis apsakymas respublikinėje spaudoje 1954. Pirmoji knyga „Medžių viršūnės" 1969. Žemaitės literatūros premija (1973) už apsakymą „Vidurdienio dalgis".

Yra išvertęs rusų, armėnų, baltarusių ir kitų tautų rašytojų kūrinių.

I
KŪRYBA

KNYGOS

□ **Medžių viršūnės.** [Apsakymai]. V., „Vaga", 1969. 75 p. Išleista aplanke „Pirmoji knyga. 1969".

Turinys: Kai šlama ąžuolai.— Vėlinės.— Želmenys.— Zemuogės.— Medinės akys.— Takas pro medį.— Talismanas.— Beržų kalnas.— Šilta sauja.— Muzikantai.— Švelnumas.— Žolė.— Eršketrožė.

PERIODIKOJE

□ **Prieš audrą.** Apsakymas.—„Švyturys", 1954, Nr. 15, p. 7, su iliustr.

□ **Miško pievelė.** (Apsakymas).—„Pergalė" (Skuodas), 1954, rugpjūčio 22.

□ **Žemė.** (Apsakymas).—„Raudonoji žvaigždė" (Seda), 1956, spalio 20.

□ **Šienas.** (Apsakymas).—„Raudonoji žvaigždė" (Seda), 1956, lapkričio 25.

□ **Paskutinės klumpės.** (Apsakymas).—„Komunistinis rytojus" (Mažeikiai), 1957, rugpjūčio 17, 24, 29.

☐ **Brangi gyvybė.** (Apsakymas).—„Komunistinis rytojus" (Mažeikiai), 1957, rugsėjo 24.

☐ [**Eilėraščiai** periodikoje]: „Jaunimo gretos", 1957, Nr. 12, p. 8.—„Mūsų žodis" (Skuodas), 1963, gegužės 12.

☐ **Kidokelis.** Apsakymas.—„Jaunieji", 1958, kn. 10, p. 96—98, su iliustr.

☐ **Rugiapiūtėje.** (Apsakymas).—„Komunistinis rytojus" (Mažeikiai), 1958, balandžio 26, 29.

☐ **Nusikaltimas.** (Apsakymas).—„Komunistinis rytojus" (Mažeikiai), 1958, rugpjūčio 26, 28; rugsėjo 2, 6, 11.

☐ **Smuikas.** Apsakymas.—„Mūsų žodis" (Skuodas), 1964, gruodžio 13.

☐ **Laikrodis.** [Apsakymas].—„Pergalė", 1965, Nr. 12, p. 94—97.

☐ **Marių švytėjimas.** Novelė. [Su red. prierašu].—„Tarybinė Klaipėda", 1969, birželio 1.

☐ **Vienas.** Apsakymas.—„Nemunas", 1969, Nr. 7, p. 15—21, su portr.

☐ **Duonos valgytojai.** Apsakymas.—„Nemunas", 1970, Nr. 5, p. 12—15, su iliustr.

☐ **Alksnynai.** Apsakymas.—„Komjaunimo tiesa", 1971, rugpjūčio 15, su portr.

☐ **Vakaras, paskui rytas.— Gyvatė.— Samanotas žmogaus gyvenimas.** Novelės.—„Pergalė", 1971, Nr. 9, p. 64—82.

☐ **Apsakymas su arkliais.— Juzis.** (Apsakymai).—„Nemunas", 1971, Nr. 10, p. 7—10, su iliustr.

☐ **Vėlyvos gėlės.** [Apsakymas].—„Literatūra ir menas", 1971, gruodžio 4, su portr.

☐ **Apie žiemą: Pirmasis sniegas.— Neramumas.— Malūnininkas.— Skardis.** [Novelės].—„Mūsų žodis", 1972, sausio 1.

☐ **Vandenų atmintis.** Novelė.—„Švyturys", 1972, Nr. 5, p. 28—29.

☐ **Vidurdienio dalgis.** Apsakymas.—„Jaunimo gretos", 1972, Nr. 9, p. 6—7.

☐ **Veršio akis.** Apsakymas.—„Komjaunimo tiesa", 1973, kovo 11.

☐ **Gluosnių kvepėjimas.** Apsakymas.—„Jaunimo gretos", 1973, Nr. 4, p. 6—7, su iliustr.

☐ **Geltonas miestelis.** [Apsakymas].—„Literatūra ir menas", 1973, gegužės 26, su portr.

☐ **Jaučio aukojimas.** Apysaka.—„Pergalė", 1973, Nr. 7, p. 74—84, 89—101.

* * *

☐ **Iš tų juodų dienų...**—„Mūsų žodis" (Skuodas), 1970, gegužės 30.

Apie spaudos draudimo metų knygnešį mosėdiškį P. Vaškį.

RUSŲ KALBA

☐ **Сияние залива.** [Рассказ].—«Сов. Клайпеда», 1969, 1 июня.

☐ **Березка на горе.** [Рассказ].—«Сов. Клайпеда», 1969, 6 июля, с ил.

☐ **Трава.** [Рассказ].—«Вокруг света», 1971, № 2, с. 54—55.

□ **Ольшаники.** Рассказ.—«Комсомольская правда» (В.), 1971, 15 августа, с портр.

□ **Музыканты.** [Рассказ].—«Литва литературная», 1972, с. 132—135.

□ **Глаз теленка.** Рассказ.—«Комсомольская правда», (В.), 1973, 11 марта.

□ **Деревянные глаза.— Тропинка мимо дерева.** (Рассказы).—«Дружба народов», 1973, № 5, с. 150—153.

II

LITERATŪRA

APIE KNYGAS IR ATSKIRUS KŪRINIUS

„Medžių viršūnės". **Aputis J.** Susidūrimo liepsna ir trintis.—„Jaunimo gretos", 1969, Nr. 10, p. 28.— **Bagdonavičius V.**—„Komjaunimo tiesa", 1969, rugpjūčio 10.— **Mareckaitė G.** Šešios gilumos, šešios seklumos.—„Pergalė", 1969, Nr. 9, p. 127—128.— **Sluckis M.** Trys kelio atšakos.—„Literatūra ir menas", 1969, rugsėjo 20.— **Stepšys J.** Šešetas jaunųjų.—„Tiesa", 1969, rugsėjo 27.— **Багдонавичюс В.**—«Комсомольская правда» (В.), 1969, 10 августа.— **Слуцкис М.** Три прозаика.—«Дружба народов», 1969, № 12, с. 251—253.

„Jaučio aukojimas". **Bučys A.** Naujovės baubas ir kūryba. [Su red. prierašu].—„Literatūra ir menas", 1973, spalio 27.— **Laiškai** iš mokyklų. [Straipsniai]: J. Vaigauskaitė. Lengviausia pasakyti „nesuprantu"...— S. Lovčikaitė. Keli skaitymo būdai.— A. Adomonienė. Kas patinka skaitytojui.— „Literatūra ir menas", 1973, gruodžio 8.

Vladas GRYBAS (1927—1954)

Poetas, publicistas. Gimė 1927.I.5 Narkūnų k. (Šakių r.). Mirė Vilniuje 1954.VI.22, palaidotas Rasų kapinėse.

1931 su tėvais persikėlė į Jurbarką, kur 1947 baigė gimnaziją. 1945 įstojo į LLKJS, buvo Jurbarko, o 1947 Kauno I ir IX gimnazijos komjaunimo organizatorius. Nuo 1948 TSKP narys. 1948 persikėlė į Vilnių, dirbo LLKJS CK, „Literatūros ir meno", „Tiesos", „Pergalės" ir „Jaunimo gretų" redakcijose.

Literatūrinio darbo pradžia 1947. Pirmasis eilėraščių rinkinys „Tiesiu taikymu" 1949, netrukus dar du rinkiniai. Rašė ir literatūros kritikos, publicistikos straipsnius, recenzijas.

Su Grybo tekstais komp. J. Indra parašė „Kantatą apie partiją" (1954), J. Gaižauskas, K. Kaveckas, A. Račiūnas — dainų.

I
GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

☐ **Tiesiu taikymu.** Eilėraščiai. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1949. 49 p. (Masinė b-ka).

☐ **Priesaika.** Eilėraščiai. [Iliustr. V. Armalas]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1950. 163 p. su iliustr.

Turinys: Nemuno žemės rytas.— Penkmečių maršas.— Taikos daina.

☐ **Taikos vardu.** Eilėraščiai. [Iliustr. L. Rymeikis]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1952. 130 p. su iliustr.

Turinys: Komunistų žygiai nemiršta.— Taikos vardu.— Per taikos ir kūrybos šalį.

☐ **Pirmyn draugą Gyvenimą!** Poezijos rinktinė. [A. Jonyno įž. straipsnis. Iliustr. E. Jurėnas]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1958. 272 p. su iliustr.

Turinys: Tiesiu taikymu.— Priesaika.— Taikos vardu.— Kada sodai žydi, sninga.— Popierinė liga.

☐ **Žaliuoki, auki!** [Eilėraščiai. Iliustr. R. Gibavičius]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1962. 59 p. su iliustr.

☐ **Žemės atgimimo šventėje.** [Rinktinė. Iliustr. K. Skromanas]. V., „Vaga", 1968. 263 p. su iliustr.

Turinyje: Keturi eilėraščiai.— Su Leninu.— Pastabos prie mūzos kadrų lapo.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **Mokytojos kelias.** [Poema].—„Pergalė", 1950, Nr. 3, p. 3—13.

☐ Lietuvių poezija. T. 2. V., 1967, p. 321—330.

Taip pat 1969 leid.

LITERATŪROS KRITIKA

☐ **Už ryškesnį kolūkiečių pavaizdavimą poezijoje.**—„Literatūra ir menas", 1949, rugpjūčio 11.

Tarybinių lietuvių poetų kūrybos apžvalga.

☐ **Pirmyn, laisvoji Lietuva!** —„Literatūra ir menas", 1950, liepos 16.

Apie lietuvių tarybinių poetų kūrybą.

☐ **Poetai, apdainuokime rytdieną.**—„Literatūra ir menas", 1950, gruodžio 10.

☐ **Dar arčiau gyvenimo.** Pradedančiųjų poetų kūrybos apžvalga.—„Komjaunimo tiesa", 1953, spalio 18.

☐ **Всегда с народом.**—«Сов. Литва», 1948, 28 ноября.

О задачах писателей.

EILĖRAŠČIAI KITOMIS KALBOMIS

RUSŲ KALBA

□ Поэзия Литвы. В., 1950, с. 449—457.
Пер.: М. Максимов, Л. Озеров.
□ Поэты Советской Литвы. М., 1953, с. 227—235.
Пер.: М. Максимов, Л. Тоом, А. Ойслендер, Я. Козловский.

KITŲ TSRS TAUTŲ KALBOMIS

□ Паэты Совецкай Літвы. Мінск, 1954, с. 127—130.— Baltar. k.
Vertė A. Astapenka, A. Bialevičius, M. Kalačynskis.
□ Галасы сяброў. Мінск, 1958, с. 48—51.— Baltar. k.
Vertė A. Bialevičius, S. Grachovskis, R. Niachajus.
□ Де ла баштина дайней. Кишинэу, 1961, p. 53—57.— Mold. k.
Vertė P. Darie ir A. Donos.
□ [Tarybinio Pabaltijo poetai. Laisvai vertė K. Akajevas]. Frunzė, 1955, p. 68—69.— Kirg. k.

Grybo eilėraščių dar yra išversta į baškirų, tadžikų, ukrainiečių ir lenkų kalbas.

II

LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 4. V., 1968, p. 505—514, su portr.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 597, su portr.— **Astrauskaitė J.** Papasakosiu. [Atsiminimai].—„Jaunimo gretos", 1972, Nr. 7, p. 4—5.— **Danisevičiūtė A.** „Kovotojo garbinga pareiga".—„Šviesa" (Jurbarkas), 1972, spalio 12, 14, 17, 19, 21.— **Jonynas A.** Gimę kovos ugny. Vl. Grybo 40-osioms ir Vl. Mozūriūno 45-osioms gimimo metinėms.—„Pergalė", 1967, Nr. 2. p. 136—143, 148.— **Jonynas A.** Poetas kovotojas.—„Tiesa", 1964, birželio 23, su portr.— **Jonynas A.** Vladas Grybas.— Kn.: Grybas V. Pirmyn draugą Gyvenimą. V., 1958, p. 5—9.— **Judelevičius D.** Vaikinas iš priešakinės linijos.— „Literatūra ir menas", 1967, sausio 7, su iliustr.— **Keidošius P.** Žaibu sušvitęs. (V. Grybo 40-ųjų gimimo metinių proga).—„Vakarinės naujienos", 1967, sausio 5.— **Kirkila J.** „Ar uždegti jus daina galiu?"— Kn.: Kirkila J. Amžininkų balsai. V., 1961, p. 36—57, 103—104.— **Kubilius V.** V. Grybas — kovos poetas.— Kn.: Kubilius V. Mūsų rašytojai. V., 1958, p. 163—172.— **Lietuvos** komjaunimui 50 metų. V., 1969, p. 385, 394 ir kt.— **Macevičius J.** Jo posmai liks gyvi.—„Pergalė", 1958, Nr. 8, p. 144—152.— **Mackevičius B.** Jo eilutės kaunasi už mus...—„Komjaunimo tiesa", 1967, sausio 6, su portr.— **Pakalniškis R.** Lenino paveikslas grožinėje lietuvių literatūroje.— Rink.: Leninas lietuvių literatūroje. V., 1970, p. 75—76, 80 ir kt.— **Poetui** atminti. [E. Mieželaičio ir M. Sluckio kalbos, atidengiant antkapinį paminklą].—„Pergalė", 1964, Nr. 7, p. 182—185, su iliustr.— **Raguotis B.** Atakuojanti poezija.—„Tiesa", 1967, sausio 5, su portr.— **Raguotis B.** Tiesūs, partiniai eilėraščiai.—„Tiesa", 1957, sausio 5, su portr.— **Sluckis M.** Jis tebėra kovos rikiuotėje.—„Kalba Vilnius",

1967, Nr. 1, p. 12, su portr.— **Trimonis R.** Vlado Grybo lyrinis herojus.— „Literatūra", 1970, t. 13, sąs. 1, p. 7—41.— **Santr.** rusų ir anglų k.— **Кейдошюс П.** Сверкнувший молнией.—«Вечерние новости», 1967, 5 января.— **Киркила Ю.** Его поэзия — в боевом строю.—«Сов. Литва», 1964, 23 июля.— **Краткая литературная энциклопедия.** Т. 2. М., 1964, стб. 365. — **Мацкявичюс Б.** Его строки сражаются за нас... К 40-летию со дня рождения В. Грибаса.—«Комсомольская правда» (В.), 1967, 6 января, с портр.— **Matuzewiczius E.** Jego słowo pozostaje z nami.—„Czerwony Sztandar", 1967, 7 stycznia, su portr.— Lenkų k.

APIE ATSKIRUS RINKINIUS

„Tiesiu taikymu". **„Komjaunimo tiesa", 1949,** rugpjūčio 3.— **Kubilius V.** Kovingos poezijos keliu.—„Pergalė", 1950, Nr. 11, p. 114—119.— **Kubilius V.** Kovos poezija.—„Tarybų Lietuva", 1949, rugsėjo 28.— **Šimkus J.** Tvirtas, partinis žodis.—„Literatūra ir menas", 1949, liepos 27.— **Tilvytis T.** Šviesi jaunatvė.—„Tiesa", 1949, rugpjūčio 13.— **Жукаускас А.** Книги молодых поэтов.—«Сов. Литва», 1949, 10 сентября.

„Priesaika". **Būtėnas J.** Jaunos poezijos puslapiai.—„Švyturys", 1950, Nr. 23, p. 20.— **Jonynas A., Macevičius J.** Iš širdies.—„Literatūra ir menas", 1951, sausio 28.— **Kubilius V.** Kovingos poezijos keliu.—„Pergalė", 1950, Nr. 11, p. 114—119.

„Taikos vardu". **Klimas K.**—„Komjaunimo tiesa", 1952, rugsėjo 20.— **Kubilius V.** Poetinis sustingimas.—„Pergalė", 1954, Nr. 1, p. 103—106.— **Lankutis J.** Kelti poetinį meistriškumą.—„Literatūra ir menas", 1953, balandžio 5. „Žaliuoki, aukil" **Vitkauskas A.** Žodžiai — nugalėtojai rikiuotėje.— „Kauno tiesa", 1963, sausio 6.

„Žemės atgimimo šventėje". **Mantaitė M.** Poeto piliečio balsu.— „Literatūra ir menas", 1968, liepos 6.— **Nastopka K.** Tribūno lyrika.—„Pergalė", 1970, Nr. 1, p. 156, 161—164.— **Raguotis B.** Keli žodžiai palydint Vlado Grybo poezijos naują leidimą.—„Naujos knygos", 1968, Nr. 4, p. 5—7, su portr.

Augustinas GRICIUS (1899—1972)

Prozininkas, dramaturgas, publicistas, vertėjas. LTSR nusipelnęs meno veikėjas (1954). Gimė 1899.XII.25 Šiupylių k. (Šiaulių r.) amatininko šeimoje. Mirė 1972.II.28 Vilniuje, palaidotas Antakalnio kapinėse.

Mokėsi pas daraktorius ir Gruzdžių, Auksučių, Šiupylių (baigė 1913) pradžios mokyklose. 1916 išvežtas darbams į Rytprūsius (dirbo Vilkendorfo plytinėje netoli Rastenburgo); po metų pabėgęs namo, 1919 baigė pašto-telegrafo kursus Šiauliuose. 1921—22 mokėsi Tautos

teatro vaidybos studijoje. 1923—24 dirbo Tautos ir „Vilkolakio" teatrų režisieriaus padėjėju, vaidino „Vilkolakio" spektakliuose. 1921, 1925 Eltos reporteris. 1925—26 Kauno universitete klausė humanitarinių disciplinų paskaitų. 1926 studijavo Paryžiuje. Vėliau lankėsi JAV, Vakarų Europoje. Nuo 1927 dirbo „Lietuvos" ir „Lietuvos aido" redakcijose. 1932 redagavo žurn. „Bangos". 1939—40 Lietuvos žurnalistų s-gos pirmininkas. Nuo 1940 dirbo „Darbo Lietuvoje" ir „Tiesoje", Didžiojo Tėvynės karo metais Valst. meno ansambliuose, nuo 1943 jų literatūrinės dalies vadovas. Parašė libretą muzikiniam montažui „Iš rytų šalelės saulelė tekėjo" (1943 suvaidintas Maskvos Kameriniame teatre). Po karo gyveno Vilniuje. 1944—45 dirbo Meno reikalų v-boje prie LTSR MT. 1946—49 Vilniaus ir Kauno Dramos teatrų literatūrinės dalies vedėjas. 1950—55 LTSR Rašytojų s-gos konsultantas. Nuo 1955 pensininkas, dirbo kūrybinį darbą. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1940, 1946 jos v-bos sekretorius.

Nuo 1913 pradėjo spausdinti korespondencijas „Lietuvos ūkininke". 1918 pirmasis feljetonas „Iš atlaidų" (laikr. „Darbo balsas"). 1925 pirmoji knyga, feljetonų rinkinys „Čin-či-be-ris". Parašė apsakymų, apysakų, apybraižų, reportažų. Dramaturgijoje debiutavo groteskine komedija „Palanga", 1932 B. Dauguviečio pastatyta Kauno Dramos teatre. Tarybiniais metais daugiausia reiškėsi dramos kūriniais. Pjesė „Skeveldros" 1949 pastatyta Kauno Dramos teatre, „Liepto galas" 1951 LTSR Valst. dramos teatre (antrasis pjesės variantas „Išvakarės" 1952 Kauno Dramos teatre), drama „Karšta vasara" 1955 Kauno ir Šiaulių teatruose (pavadinimu „Sudužusi vaza" 1956 Vilniaus Rusų dramos teatre). Satyrinė komedija „Sėja ir pjūtis" 1960 pastatyta Alytaus liaudies teatre, pavadinimu „Ir ūsai nepadėjo" 1962 Kauno Dramos teatre; komedija „Buvo buvo, kaip nebuvo..." 1963 LTSR Akad. dramos teatre. Parašė kino scenarijų „Kalakutai" (filmas pastatytas 1958).

Išvertė P. Benua, S. Heimo, N. Gogolio, M. Gorkio, B. Lavreniovo, A. Ostrovskio, K. Simonovo, A. Tamsarės ir kt. autorių kūrinių. Redagavo N. Gogolio „Raštų" penkiatomį, J. Marcinkevičiaus „Raštų" tritomį ir kt.

Bendradarbiavo „Bangose", „Darbo balse", „Jaunime", „Keturiuose vėjuose", „Lietuvoje", „Lietuvos aide", „Lietuvos ūkininke", „Lietuvos žiniose", „Naujame žodyje", „Tėvynėje", „Vapsvoje".

Pasirašinėjo: *A., A.G., A.G-s, A.Gr., A. Kilčius, Algis, Argalas, Ašaka, Augustas Algis, B.P., Don Bazelio, G.A-us, Gerbiamas pilietis, K. P. Ganda, Kilčius, M. Tarka, Mykolas Trumpėda, Nekvailas Augiukas, Nikodemas Dagilis, P., Periskopas, Pivoša, Sp., Spr., Spriktas, Švilpa, T. Ašaka, Tadas Ašaka, V.B., Varkala.*

I

GROŽINĖ KŪRYBA

PROZA

KNYGOS

☐ **Čin-či-be-ris.** [Feljetonai]. Tilžė, Jagomasto („Lituanijos") leid., 1925. 144 p.— Prieš antr. aut.: Algis.

Turinys: Činčiberis.— Palangijada.— Vyrai, apželdinkim Lietuvą.— Dantys sopa! — Vinigretas.— Pono dievo asilyčios.— Rinkimai ir pasiutimo liga.— Įdomios perspektyvos.— Garbės legiono kryžiai latrams.— Amerikos šunys ir mes.— Teatro recenzijos.— Už pragaro varių. Devintas peklos ratas.— Mano nekrologas.— Jokūbo sapnas.— Degeneracija ir programos.— Jubiliejus.— Smulkmenos.— Miniatiūros.— Per aspera ad astra.— Scena... ir iš viso nesąmonių pasauly.— Nauji metai — nauji lapai.— Jautrios sielos.— Svečius priiminėja.— Povelykinės meditacijos.— Kodėl aš nelaiminga? — Sensacijų gadynė.— Vienausio puodo istorija.— Idilijos.— Raulo manifestacija.— Teorija ir praktika.— Kaip mes savo organą kūrėm.

☐ **Pamokslai idėjos broliams.** [Feljetonai]. Iliustr. T. Kulakauskas. K., „Tulpė", 1928. 54 p. su iliustr.— Prieš antr. aut.: Pivoša.

Turinys: Pamokslas idėjos broliams.— Kondensatorius.— Technikos stebuklas.— Politiškas kankinys.— Memuarai.— Menas ir kūryba.— Patogus gyvenimas.— Butas su sodu.— Balansas ar kiaulystė.— Meteoras.

☐ **Vyrai, nesijuokit!** [Feljetonai]. K., „Naujas žodis", 1929. 159 p. su portr.— Prieš antr. aut.: Pivoša.

Turinys: Vyrai, nesijuokit! — Netobuli mechanizmai.— Kaip kareivis Ikuolis pralaužė frontą.— Pikta pagunda.— Dramblio kaulo aristokratai.— Įgimtas mandagumas.— Kolektyviškas nesusipratimas.— Keli žodžiai apie susisiekimą ir kultūrą.— Kova dėl būvio.— Literatūros temomis.— Radinys.— Vizitininkai.— Muzikališki sluoksniai.— Amerikoniškas siurprizas.— Stygos pramogos.— Šalies kūrybos keliais.— Technika ir košeliena.— Kova su vagystėmis.— Restoranai.— Čempionas.— Intelektuališkas bendradarbiavimas.— Bendra bazė.— Paupariu priepuoliai.— Kalėdinė apysaka su šąlančiais kūdikiais.— Krikštynos.— Sunki gadynė.— Povilo nesmagumai.— Patarimai visiems iš žemės mintantiems.— Jubiliejų metai.— Rami vietelė.— Kur tie auksinių medalių savininkai? — Į primityvą.— Opiausias klausimas.— Epidemija.— Vampirai.

☐ **Žvilgsnis į gyvenimą.** [Feljetonai]. K., 1930. 95 p.— Prieš antr. aut.: Pivoša.

Turinys: Cidoklio vaišės.— Gryno oro mėgėjai.— Brangiosios mūsų moterys.— Priekalo Velykos.— Žvilgsnis į gyvenimą pro mirties kilpą.— Mockienės kalėdiniai pyragai.— Dėl žuvusio draugo.— Susisiekimo aukos.— Burkitės ir burkite.— Basas nabašnikas.— Civilizacijos banga.— Mano lopšys.— Šelpikai.— Žmona per laikraščius.— Bridulio jaujos velnias.— Atsargūs žmonės.— Piršlybos.— Laiškas redakcijai.— Antikristas Suvalkijoj.

☐ **Laiko dvasia.** [Feljetonai]. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1946. 218 p.

Turinyje taip pat: Žmonės.— Reporterio Skujelės likimas.— Tarptautinės politikos auka.— Vietos inteligentai.— Taiki šeima.— Mintys apie turizmą.— Medžiotojai.— Kelčiaus atsivertimas.— Uniforma.— Smėlio apaštalas.— Laukiniai žmonės laikraščius skaito.— Per speigą.— Šiurpi kalėdinė apysaka.— Pastovi valiuta.— Visuomeniškas žmogus ir Nauji Metai.— Vargas dėl kuklumo.— Savo žmonos vyras.— Rindos talentai.— Laiko dvasia.— Kaliošai.

☐ **Žmonės.** Apsakymai. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1960. 431 p.

Turinyje taip pat: Raitelių vištiena.— Tėvų tėvai.— Kada jie pamato žmogų.— Bertašiaus dienos.— Andrius Klevėnas.— Įvykis vagone.— Barvainio sodyba.— Susitikimai.— Pergalė.— Kelyje.— Vienos nakties nuodėmė.— Nauji kailinukai.— Šilkinė moteris.

☐ **Vyrai, nesijuokit!** [Feljetonai]. V., „Vaga", 1969. 426 p.

Turinyje taip pat: Atlaidai.— Marcė ir jos reikšmė visuomeniniame ir politiniame gyvenime.— Apetitai.— Keli žodžiai apie Marsą.— Pasisekimo problema.— Kas yra laimingas ir kas yra nelaimingas.— Diogeno tragedija.— Receptai jaunoms šeimininkėms.— Maloni šalelė.— Nauja profesija.— O kas gi už tai atsakys? — Sezoniniai velniai.— Istorinė tragedija.— Galvos specialistai.— Katarinka.— Įvykis.— Motiejaus Trumpėdos laiškas.— Piliečio Tarabildos pasiskundimas.— Teismo sprendimas.— Zimagoro dvasia.— Speigo auka.— Bičiuliškos šventės.— Motociklinė pasaka.— Rudens prievolė atlikta.— Skrybėlės ir mes.— Akyli žmonės.— Apie piliečių sąmoningumą.— Kas kam, o man rūpi inteligentų klausimas.—„Ieškau gyvenimo draugės".— Aukso kasyklos Smalininkų—Jurbarko plente.— Saulėtas džiaugsmas.— Klondaikas „Metropolio" restorane.— Apie naujametinius linkėjimus.— Transformatorius.— Eksportinė prekė.— Moteris prie telefono.— Spaudos apaštalas.— Šalčiau, šalčiau!..— Mūsų vargai, vargeliai.— Kasininkų sezonas.— Aš, kaip ekonomistas...— Žmonės be odos.— Pareigos aukos.— Laikrodžiai ir mes.— Skaistaus rytojaus išvakarės.— Ramybė geros valios žmonėms.— Nesmagumų fabrikas.— Stipri statyba.— Diogenai.— Krizės melancholija.— Nauji vėjai knygų skolyboje.— Medžioklė.— Mes elektrifikuojamės.— Paradoksai ir dėsniai.— O kodėl tėvas užmirštas? — Po gripo vėliava.— Kaip Tarka girdėjo kalbant gyvulėlius.— Istorija aukso raidėmis.— Etiopijos temomis.— Reporteris Skujelė įstaigoje.— Greita pagalba.— Recenzijos ir raumenys.— Be užkandžių.

☐ **Kepurės nenukelsim.** [Humoreskos ir kino apysaka. Iliustr. A. Kazakauskas]. V., „Vaga", 1971. 242 p. su iliustr.

Turinys: Cinkveisas.— Grabišiai, patamsiai et Co.— Kaip Rentelnas, Bubiliūnas ir Dermanas gulbę milžo.— Kombinatorius.— Laiškas broliui.— Kiek kaštuoja dešimt kiaušinių.— Žiobriai ir kas toliau.— Ostapai Benderi, kur tu? — Pasikalbėkime ir apie tai.— Į parką atėjo inteligentas.— Užkariavimų keliais.— Apie kellonių naudingumą.— Baladė apie žmones ir arklius.— Antroji medalio pusė.— Gaisras.— Pokalbis apie šiokiadienius.— Į sveikatą.— Karalienės vargai.— Keliaudami — mokomės.— Kepurės nenukelsim.— Premijavimų proga.— Jei ne tie šventieji.— Varduvės.— Reikia tokio šūvio.— Ne anekdotas.— Pasaka nepasaka.— Meilė visagalė.— Fenomenas.— Kalakutai. Kino pasaka nepasaka. [Pirmoji publ.: „Pergalė". 1958, Nr. 7, p. 80—135. su iliustr.; Ištr.: „Literatūra ir menas", 1957, rugsėjo 14].

☐ **Tėvų tėvai.** Apsakymai. V., „Vaga", 1972. 323 p.

Turinyje taip pat: Praeities šešėliai.— Širdis.— Dėdės Juozo pasakojimai.—Varpininkas.— Du žmonės.— Priešai.

☐ **Keliai keleliai.** Iš atsiminimų. V., „Vaga", 1973. 248 p.

Turinys: [Vietoj pratarmės].— Goda apie motiną.— Atsiminimai apie tėvą.— Poema apie senąją trobą.— Truputis apie bajorus.— Pamoka.— Keliai keleliai.— Jonas Murka.— Mokytojas.— Tūkstantis devyni šimtai penkioliktieji.— Fingas ir Ripsis.— Stirnelė.— Būtų geriau neprisiminti...— Purickio laidotuvės.— Vilniaus drama ir apogėjus.— Mano kelias į „Tiesą".— Apie liaudies ansamblius.— Prieš dvidešimt metų...— Anuomet, spalio dienomis.— Žmogus ir jo rankos.— Antanas Vienuolis — Trupiniai apie Juozą Tysliavą.— Stasys Šimkus ir „reformuotos" kanklės.— Keletas momentų [apie P. Cvirką].— Borisas Dauguvietis.

* * *

☐ **Senelis ir voverė.** Pasaka. [Ikimokykl. amž. vaikams]. Pieš. N. Jatulytės. V., Valst. grož lit. l-kla, 1962. 20 p. su iliustr.

APSAKYMAI RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **Nepasakų dienomis.**—„Krivulė", 1923, Nr. 3, p. 5—6, 8, 10.

☐ **Gimtinės pievose.**—„Trimitas", 1924, Nr. 199, p. 21—23: Nr. 200, p. 18—21; Nr. 201, p. 14—17.

☐ **Skeveldros.**—„Tarybų Lietuva", 1948, lapkričio 14.

☐ **Džiaugsmas.**—„Pergalė", 1950, Nr. 4, p. 42—56.

☐ **Skaitymo mokslo kursas baigtas.**—„Leninietis" (Šiauliai—Radviliškis), 1961, liepos 29; rugpjūčio 1, 3, 5, 8.

☐ **Neauštanti šiluma.**—„Vakarinės naujienos", 1968, rugpjūčio 9.

☐ **Įvykis vagone.**—*Rink.: Lietuvių tarybinė novelė. V., 1969, p. 36—41.*

☐ **Mano tėviškėje: Kančios — gimstant dirvai.**—**„Kacapai".**—„Literatūra ir menas", 1969, gruodžio 13.

PJESĖS IR SCENARIJAI

☐ **Liepto galas.** [7 pav. pjesė.— **Skeveldros.** 6 pav. scenos vaizdai]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1951. 236 p. su iliustr.

☐ **Karšta vasara.** [4 v., 5 pav. pjesė.— **Išvakarės.**— 6 pav. pjesė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1955. 212 p.

☐ **Sėja ir piūtis.** Satyr. scenos. V., LTSR Liaudies meno rūmai, 1961. 88 lap.— Išsp. daugin. prietaisu.

——— Satyr. 3 v. komedija. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1962. 114 p.

Ištr.: „Šluota", 1961, Nr. 18.

☐ **Buvo buvo, kaip nebuvo...** 6 pav. komedija. V., „Vaga", 1964. 102 p.

Pirmoji publ.: „Pergalė", 1963, Nr. 12.

* * *

☐ **Ponaitis.** 2 v. vaizdelis iš šių dienų ponaičių gyvenimo.—„Trimitas", 1924, Nr. 217, p. 19—27; Nr. 218, p. 22—27; Nr. 219, p. 42—48.— Parašas: A. Ašaka.

☐ **Idėjiškas pagrindas.** 1 v. parapijinis nuotykis.—„Trimitas", 1928, Nr. 2, p. 64—68; Nr. 3, p. 96—102.— Parašas: Ašaka.

☐ **Iš Rytų šalelės saulelė tekėjo.** Scenar. muz. montažui.—„Literatūra ir menas", 1943, rugpjūtis, Nr. 10.

☐ **Apiformintas.** [Komedijos „Ir atėjo diena..." ištr.].—„Šluota", 1963, Nr. 12, p. 6—7, su iliustr.— Aut. nurodytas red. prieraše.

☐ **Palangoje.** *[Satyr. pjesės ištr.].*—„Šluota", 1970, Nr. 3, p. 4—5.

LITERATŪROS KRITIKA, PUBLICISTIKA

☐ **Lietuviai! Į kovą prieš vokiečius grobikus!** Rašytojo A. Griciaus kalba per Maskvos radiją 1943 m. gegužės 13 d. M., LKP(b) CK, 1943. 2 p.

☐ **Lietuvos TSR valstybiniai meno ansambliai.** Iliustr. J. Jurkūnas. M., LTSR Valst. l-kla, 1943. 28 p. su iliustr.

☐ **Barvainio sodyba.** [Apybraiža]. V., „Tiesos" l-kla, 1947. 22 p.

☐ **Lietuvos TSR nusipelnęs artistas J. Siparis.** 60 m. amžiaus ir 30 m. kūrybinio darbo sukakčiai atžymėti. V., LTSR Teatro d-ja, 1954. 17 p. su iliustr.— Teksto gale aut.: A. Gricius, A. Kleinas.— Viršv. antr.: „J. Siparis".

* * *

☐ **Riebi Zanavykija.**—„Naujas žodis", 1929, Nr. 14, p. 13—14, su iliustr.— Parašas: A. Gr.

Apie Kudirkos Naumiestį ir V. Kudirką.

☐ **Didžiosios praeities žemėje.**—„Trimitas", 1933, Nr. 35, p. 689—692; Nr. 36, p. 710—713, su iliustr.; Nr. 37, p. 729—732, su iliustr.; Nr. 38, p. 748—752; Nr. 39, p. 768—771; Nr. 40, p. 788—790.

Kelionės po Lietuvą įspūdžiai.

☐ **Senovės medžiotojai.**—„Lietuvos aidas", 1934, spalio 18, Nr. 238.— Parašas: A. Gr.

Senovės paminklų apsauga.

☐ **Puškino dienos SSSR.** (Vaizdai ir įspūdžiai).—„Lietuvos aidas", 1937, Nr. 89.— Parašas: A. Gr.

☐ **Kultūrinio bendradarbiavimo keliu.**—„Literatūra ir menas", 1944, kovas, Nr. 3.

Lietuvių teatro klausimai sąjunginės teatro d-jos organizacijoje.

☐ **Maskvos menininkai susipažįsta su lietuvių dramaturgija.**—„Tiesa", 1944, balandis, Nr. 14.— Parašas: B. P.

☐ **Meno atgimimas Tarybų Lietuvoje.**—„Pergalė", 1945, Nr. 1/2, p. 131—138.

☐ **Teatro darbuotojų konferencijos išvakarėse.**—„Tiesa", 1945, gruodžio 9.

☐ **Kuriame savo kinematografiją.**—„Literatūra ir menas", 1946, rugpjūčio 25.

☐ **Maskvos Dailės teatro įtaka lietuvių teatrui.** (Maskvos akad. M. Gorkio dailės teatrui 50 metų).—„Tarybų Lietuva", 1948, spalio 27.

☐ **Dėl kai kurių mūsų dramaturgijos atsilikimo priežasčių.**—„Komjaunimo tiesa", 1952, lapkričio 28.

☐ **Ko reikia mūsų dramaturgams.**—„Literatūra ir menas", 1952, birželio 29.

☐ **Pakalbėkime apie radijo vaidinimus.**—„Literatūra ir menas", 1953, kovo 1.

☐ **Vystyti lietuviškąją meninę kinematografiją.**—„Literatūra ir menas", 1953, rugpjūčio 30.

☐ **Daugiau rūpintis mūsų originaliosios dramaturgijos ugdymu.**—„Literatūra ir menas", 1954, birželio 19.

☐ **Rašytojas ir spauda.** (Rašytojų suvažiavimo tribūna).—„Tiesa", 1954, rugpjūčio 20.

Apie apybraižos žanrą.

☐ **Šiupyliškiai, kelkitės!** —„Tiesa", 1954, sausio 14.

☐ **„Einame savo valdžios tverti".**—„Pergalė", 1957, Nr. 11, p. 88—91.

Revoliuciniai įvykiai Žemaitijoje 1918—1919.

☐ **Lietuvių kultūros dekada Lenkijoje.**—„Pergalė", 1957, Nr. 8, p. 103—108.

☐ **Visuomenės parama būtina.**—„Literatūra ir menas", 1957, gegužės 11.

Kultūros paminklų apsauga ir priežiūra.

☐ **Įžymus kultūros raidos etapas.**—„Meno saviveikla", 1961, Nr. 9, p. 4—5, su iliustr.

LTSR Valst. nusip. dainų ir šokių liaudies ansamblio susikūrimo Pereslavlyje 19-osioms metinėms.

☐ **Šiupyliečiai atkuto.**—„Tiesa", 1961, spalio 5—6.

☐ **Saviveiklai meniškus kūrinius.**—„Meno saviveikla", 1962, Nr. 8, p. 3.

Respublikos dramaturgų uždaviniai.

☐ **Ąžuolas nepalaužiamas.**—„Tiesa", 1963, sausio 4—6.

Šiupylių apyl. žemdirbių pasiekimai.

☐ **Liaudies meilė.**—„Literatūra ir menas", 1963, kovo 16.

Apie rašytoją J. Baltušį.

☐ **Žmogus ieškojo vieškelio.**—„Tiesa", 1963, rugpjūčio 3.

Lietuvos senosios inteligentų kartos įsijungimas į tarybinį gyvenimą.

☐ **Žmogus ir jo rankos.** [Apybraiža].—„Tiesa", 1964, gegužės 30.

☐ **Atėjusi iš liaudies gelmių...**—„Literatūra ir menas", 1967, sausio 21, su iliustr.

Apie rašytoją I. Simonaitytę.

☐ **Truputis apie bajorus.** [Etnografiniai etiudai. Su red. prierašu].—„Pergalė", 1969, Nr. 12, p. 71—76, 81—87, su portr.

☐ **Židinio šiluma.**—„Tiesa", 1971, vasario 23.

Apie šeimos vaidmenį asmenybės ugdymui.

☐ **Taip manėme mes — trys seniai.**—„Tarybinis mokytojas", 1972, rugsėjo 1.

Apie mokytojų darbą.

ATSIMINIMAI

☐ **Šiauliai — mano lopšys.** (Kaip ir atsiminimai).—„Naujas žodis", 1930, Nr. 1, p. 26—27, su iliustr.

☐ **Jis niekam nepataikavo.**— Kn.: Atsiminimai apie V. Montvilą. V., 1966, p. 399—404.

☐ **Du poetai.** Iš atsiminimų [apie V. Majakovskį ir V. Montvilą].—„Literatūra ir menas", 1965, lapkričio 6.

☐ **Kai Vilnius buvo mums toliau už Vladivostoką.** Pilsudskio legionierių suvažiavime 1928 m.—„Jaunimo gretos", 1965, Nr. 10, p. 20—21.

☐ **„Vilkolakis".**—„Kultūros barai", 1967, Nr. 2, p. 48—49, su iliustr.

☐ **Ateinant.**—„Pergalė", 1969, Nr. 7, p. 101—115.

Iš rašytojo jaunystės atsiminimų.

☐ **Vaižgantas, kokį esu matęs.** (J. Tumo-Vaižganto gimimo 100-osioms metinėms).—„Kultūros barai", 1969, Nr. 8, p. 46—51, su iliustr.

☐ **Pabiros mintys vis apie tą patį...** [Kelionė į Ameriką 1931. Su red. prierašu].—„Gimtasis kraštas", 1969, gruodžio 18, su portr.

☐ **Pirmoji pažintis su civilizacija.** Spaudai paruošė J. Gricius.—„Kinas", 1973, Nr. 2, p. 24, su iliustr.

☐ **Драма и возрождение Вильнюса.** Из воспоминаний.—«Комсомольская правда» (В.), 1965, 9 октября.

О возвращении Вильнюса Литве в 1939.

☐ **Два поэта.** (Из воспоминаний).—«Литва литературная», 1966, с. 178—182.

О В. Маяковском и В. Монтвиле.

☐ **Когда говорили пушки, музы не молчали...**—«Вечерние новости», 1966, 24 февраля.

Из воспоминаний о деятельности Литовского ансамбля в 1943—1944.

☐ **Первая встреча с цивилизацией.** Публ. подготовил Й. Грицюс.—«Кино», 1973, № 2, с. 24, с ил.

GROŽINĖ KŪRYBA KITOMIS KALBOMIS

RUSŲ KALBA

☐ **Жаркое лето.** Пьеса в 4-х д., 5-ти карт. Пер. Е. Мальцаса. М., Отд. распространения драм. произведений ВУОАП, 1955. 101 л.— Отпеч. множит. аппаратом.

——— (Разбитая ваза). Пьеса в 4-х д., 5-ти карт. [Пер. Е. Мальцас и В. Гродзенскис]. М., «Искусство», 1967. 112 с. с ил.

☐ **Люди.** Рассказы. Пер. с литов. [М. Грибаускайте, Д. Эпштейнайте, В. Чепайтис и др. Ил. И. В. Царевич]. М., «Сов. писатель», 1962. 207 с. с ил.

Содерж.: Отцы отцов.— Когда они замечают человека.— Дни Берташюса.— Андрюс Клявенас.— Усадьба Барвайниса.— Дорога.— Новая шубенка.

* * *

☐ **Победа.** [Рассказ]. Пер. П. Шебунина.— В сб.: Проза советской Литвы. 1940—1950. В., 1950, с. 125—140.

☐ **Накануне.** Пьеса в 6-ти д. [Пер. А. Баужа].— В сб.: Советская литовская драматургия. М., 1954, с. 239—309.

☐ **Нестынувшее тепло.** [Рассказ].—«Вечерние новости», 1968, 9 августа.

☐ **Рецензии и мускулы.** Фельетон.—«Вечерние новости», 1969, 25 октября, с ил.

☐ **Апостол песка.** Юмореска.—«Литва литературная», 1971, с. 174—176.

KITŲ TSRS TAUTŲ KALBOMIS

☐ **Быль-небыліца.** [Pasaka nepasaka. Humoreska].— Rink.: Літоўскі гумар. Мінск, 1966, p. 67—68, su iliustr.— Baltar. k.

☐ **Kuum suvi.** [Karšta vasara. 4 v., 5 pav. pjesė. Baig. str. H. Hibaus, M. Talvest autoriz. vert.]. Tallinn, Eesti Riiklik Kirjastus, 1958. 84 p.— Estų k.

☐ **Saulainais prieks.** [Saulėtas džiaugsmas. Humoreska. Vertė E. Prūsė].— Rink.: Lietava sveicina. Rīgā, 1935, p. 97—98.— Parašas: Pivoša.— Latvių k.

☐ **Kādas nakts grēks.** [Vienos nakties nuodėmė. Apsakymas. Su red. prierašu].—„Karogs", 1959, Nr. 6, p. 55—64.— Latvių k.

☐ **Par jaungada vēlējumiem.** [Apie naujametinius linkėjimus. Humoreska. Su red. prierašu].—„Literatūra un Māksla", 1970, 1. janvārī, p. 16, su iliustr.— Latvių k.

☐ * **Пакатул уней нопць.** [Vienos nakties nuodėmė].— Rink.: Новела советикэ литуаниянэ. Кишинэу, 1961.— Mold. k.

☐ * **[Kelias].**— Rink.: [Lietuvių apsakymai]. Tbilisis, 1962.— Gruz. k.

II
LITERATŪRA

Gricius A. [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 215—221, su portr.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (17 pavad.), p. 564—565.— **Gricius A.** Apie save.— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1957, p. 143—155, su portr.— **Gricius A.** Augustinui Griciui — 70 metų. [Pasikalbėjimas su rašytoju].—„Šluota", 1969, Nr. 24, p. 4, su iliustr.— **Gricius A.** Geroje dirvoje dirbame. [Užrašė J. Mačiulis].—„Literatūra ir menas", 1968, liepos 6, su portr.— **Gricius A.** Į redakcijos klausimus atsako A. Gricius. („Literatūros ir meno" anketa).—„Literatūra ir menas", 1965, gruodžio 4, su portr.— **Gricius A.** Pro senos trobos langą... Į mūsų klausimus atsako A. Gricius. („Tiesos" spalinė anketa).—„Tiesa", 1967, gruodžio 9, su portr.— **Gricius A.** Vėl galvoju apie teatrą. [Užrašė D. Šniukas].—„Tiesa", 1964, rugsėjo 13.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 4. V., 1968, p. 607—608, 611—612, 652—664.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 598, su iliustr.— **Apie** Pivošos feljetonus.—„Naujas žodis", 1928, Nr. 15, p. 10—11, su Griciaus šaržu.— Parašas: P. T.— **Baltušis J.** Šviesus žmogus ir šviesus jubiliejus.—„Jaunimo gretos", 1969, Nr. 12, p. 13—14, su portr.— **Bulota J.** Humoro akademikas.—„Komjaunimo tiesa", 1969, gruodžio 25, su portr.— **Būtėnas J.** Augustino Griciaus netekus.—„Gimtasis kraštas", 1972, kovo 2, su portr.— **Dovelka K.** Lietuvių rašytojai Didžiajame Tėvynės kare. V., 1967, p. 132—134, 156, 309 ir kt.— **Augustino Griciaus** laidotuvės.—„Tiesa", 1972, kovo 3.— **Augustinas Gricius.** [Biografija].—„Literatūros ir meno metraštis", 1960, p. 140—141, su portr.— **Augustinas Gricius.** [Nekrologas].—„Tiesa", 1972, kovo 1, su portr.— **Grigoraitis Z.** Augustino Griciaus dramaturgija.—„Literatūra ir menas", 1956, birželio 30.— **Jurkus M.** Peržvelgiant daugelio metų derlių.—„Tarybinė Klaipėda", 1971, spalio 21.— **Keidošius P.** Šeimos nuotrauka. [Apie rašytojo A. Griciaus šeimą].—„Tėvynės balsas", 1965, sausis, Nr. 7, su iliustr.— **Lankutis J.** Augustinas Gricius.—„Tiesa", 1959, gruodžio 12.— **Lankutis J.** Vyresnysis draugas.—„Literatūra ir menas", 1972, kovo 4.— **Lankutis J.** Žodelis apie Augustiną Gricių.—„Literatūra ir menas", 1969, gruodžio 13, su portr.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 9. K., 1940, sklt. 620.— **Macevičius J.** Atsisveikinimo minutę.—„Pergalė", 1972, Nr. 3, p. 161—163, su portr.— **Miliūnas V.** Augustinui Griciui — 60 metų.—„Literatūra ir menas", 1959, gruodžio 12.— **Miškinis A.** Augustinui Griciui — jau 70 metų.—„Bibliotekų darbas", 1969, Nr. 12, p. 21—23, su portr.— **Roda D.** „Jei gali, tai ir rašyk..." A. Gricių prisimenant.—„Žurnalistika — 72", 1973, p. 126—128.— **Septyniasdešimtoji** žiema.—„Švyturys", 1969, Nr. 23, p. 10—11, su iliustr.— **Su Augustinu Gricium** atsisveikinant. [Gedulo mitingas].—„Literatūra ir menas", 1972, kovo 4.— **Sutkus A.** Augustinas Gricius.— Kn.: Sutkus A. Vilkolakio teatras. V., 1969, p. 315—316, su portr.— **Šniukas D.** Su jubiliejumi, mielasai šiupyliški! —„Tiesa", 1969, gruodžio 25, su portr.— **Tarybinės** lietuvių literatūros apybraiža. V., 1956, p. 217—218.— **Tilvytis T.** Rašytojui A. Griciui — 50 metų.—„Literatūra ir menas", 1950, sausio 1.— **Žilinskaitė V.** Nepralenktas juoko meistras.—„Pergalė", 1969, Nr. 12, p. 125—130.— **Грицюс А.** Урожай сатирика. [Записал П. Кейдошюс].—«Литературная газета», 1968,

16 октября, *с портр.*— **Булота Ю.** Академик юмора. А. Грицюсу — 70.— «Комсомольская правда» (В.), 1969, 25 декабря, с ил.— **Горбунова Е.** Национальная жизнь и художественная концепция личности.— В сб.: Национальное и интернациональное в советской литературе. М., 1971, с. 438—439.— **Аугустинас Грицюс.** [Некролог].—«Сов. Литва», 1972, 1 марта, с портр.— **Грушас Ю. А.** Грицюсу — 70 лет.—«Литературная газета», 1970, 7 января, с портр.— **Краткая** литературная энциклопедия. Т. 2. М., 1964, с. 394.— **Литовские** рассказы. М., 1961, с. 430—431.— **Очерк** истории литовской советской литературы. М., 1955, с. 238—239.— **Похороны** Аугустинаса Грицюса.—«Сов. Литва», 1972, 3 марта.— **Сценаристы** советского художественного кино. 1917—1967. М., 1971, с. 104—105.— **Хлывицкас Ю.** Разносторонний талант.—«Сов. Литва», 1969, 28 декабря, с портр.— **Шестидесятилетие** литовского драматурга.—«Литературная газета», 1959, 19 декабря.— **Шимкус Й.** Аугустинас Грицюс.—«Сов. Литва», 1959, 12 декабря.— **Юркус М.** Урожай многих лет.—«Сов. Клайпеда», 1971, 21 октября.— **Augustinas Gricius.** [Nekrologas].—„Czerwony Sztandar", 1972, 1 marca.— Lenkų k.— **Hilbus H.** Augustinas Gricius.— Kn.: Gricius A. Kuum suvi. Tallinn, 1958, p. 83.— Estų k.— **Jabloński P.** Jubileusz dramaturga.—„Czerwony Sztandar", 1959, 12 grudnia.— Lenkų k.— **Mały** słownik pisarzy narodów europejskich ZSRR. Warszawa, 1966, p. 98—99.— Lenkų k.— **Pogrzeb** Augustina Griciusa.—„Czerwony Sztandar", 1972, 3 marca.— Lenkų k.— **Rakstnieka** A. Gricjus jubileja.—„Karogs", 1960, Nr. 1, p. 154.— Latvių k.— **Slovnik** spisovatelů národů SSSR. Praha, 1966, p. 155.— Čekų k.— **Sukovskis A.** Augustinam Gricum — septiņdesmit.—„Karogs", 1969, Nr. 12, p. 178.— Latvių k.— **Sukovskis A.** Rakstnieks ar bagātu daiļrades pūru.—„Literatūra un Māksla", 1959, 19. decembrī, su portr.— Latvių k.

APIE ATSKIRAS KNYGAS

„Pamokslai idėjos broliams". **Juodelis P.**—„Pjūvis", 1929, Nr. 1, p. 40—41.— Parašas: P. J.— **Ambrazevičius J.**—„Rytas", 1929, birželio 20, Nr. 137.— Parašas: V. Kietis.

„Žvilgsnis į gyvenimą". Alantas V.—„Vairas", 1931, Nr. 1, p. 124—125.—„Šviesos keliai", 1931, Nr. 2, p. 159—160.— Parašas: Vinkšna.

„Išvakarės" („Liepto galas"). **Josadė J.** Inteligentijos keliai ir kryžkeliai.— Kn.: Josadė J. Knyga ir tikrovė. V., 1961, p. 162—166.— **Kubilius V.** Dramaturgo meistriškumas.—„Pergalė", 1951, Nr. 7, p. 115—117.— **Lankutis J.** Konflikto ir charakterio problema lietuvių tarybinėje dramaturgijoje.— Kn.: Lankutis J. Lietuvių dramaturgija. V., 1958, p. 23, 50—52, 75—81, 104—108, 122, 141—147, 169—170, 178—179.— **Mackinas A.** Prietarų jėga.—„Literatūra ir menas", 1948, kovo 11.— **Šimkus J.** Lietuvių dramaturgijos klausimai.— Kn.: Šimkus J. Apie literatūrą. V., 1965, p. 79, 85.— **Šimkus J.** Tarybinė lietuvių literatūra. V., 1951, p. 122.— **Umbrasas K.** Griciaus pjesės. [„Liepto galas" ir „Skeveldros"].—„Literatūra ir menas", 1951, rugsėjo 30.— **«Накануне».** [Пьеса А. Грицюса]. Программа с содерж. и статьями к постановке. Ил. Д. Тарабилдене. К., 1954. 32 с. с ил. (М-во культуры Литов. ССР. Декада литов. лит. и искусства. Москва, 1954).

„Lietuvos TSR nusipelnęs artistas J. Siparis". **Keistutis J.**

Dėl pirmųjų Lietuvos teatro draugijos leidinių.—„Tiesa", 1954, gegužės 13. „Karšta vasara" („Sudužusi vaza"). **Jurkūnas V.** Personažų ir jų tarpusavio santykių charakteristika.—„Meno saviveikla", 1959, Nr. 4, p. 37—40.— **Lankutis J.** Algis Virpša — mūsų dienų herojus.— Rink.: Literatūros klausimai. V., 1956, p. 234—242.— **Lankutis J.** Konflikto ir charakterio problema lietuvių tarybinėje dramaturgijoje.— Kn.: Lankutis J. Lietuvių dramaturgija. V., 1958, p. 34—35, 62—75, 133—136, 172—178.— **Грицюс А.** «Условное название моей новой пьесы...» (Новые пьесы сов. драматургов).—«Театр», 1954, № 1, с. 164—165.

„Kalakutai". **Lankutis J.** Socialistinis realizmas lietuvių literatūroje. V., 1959, p. 293—300.

„Žmonės". **Kirkila J.** Rašytojo žvilgsnis į žmogų.—„Tiesa", 1960, birželio 17.— **Lankutis J.** Nauji mūsų literatūros raidos etapo bruožai (1959—1960 m. lietuvių tarybinės literatūros apžvalga).—„Literatūra ir kalba", 1961, t. 5, p. 62.— **Lankutis J.** Naujomis spalvomis sušvitusi rašytojo kūryba.—„Pergalė", 1960, Nr. 7, p 170—173.— **Lukinskas R.** Gyvenimas ir žmonės.—„Literatūra ir menas", 1960, balandžio 9.— **Venclova A.** Griciaus apsakymų knyga.—„Vakarinės naujienos", 1960, balandžio 8.— **Венцлова А.** Книга рассказов Ауґустинаса Грицюса.—«Вечерние новости», 1960, 8 апреля.

„Sėja ir pjūtis" („Ir ūsai nepadėjo"). **Lankutis J.** Nauji pradai mūsų dramaturgijoje.—„Muzika ir teatras", 1962, p. 16—17.— **Lankutis J.** Neduokit Burbuliui charakteristikos! — Kn.: Lankutis J. Literatūra ir humanistiniai idealai. V., 1963, p. 252—258.

„Buvo buvo, kaip nebuvo". **Samulionis A.** Šiuolaikinis konfliktas ir dramos struktūra.—„Pergalė", 1965, Nr. 9, p. 150—151.

„Vyrai, nesijuokit!" **Gricius A.** Humoro puslapiai.—„Naujos knygos", 1969, Nr. 8, p. 7, su portr.— **Mieželaitis E.** Lietuvių tarybinės literatūros derlius.—„Literatūra ir menas", 1970, gegužės 30.— **Pabijūnas A.** Ar juoktis sveika?—„Literatūra ir menas", 1969, lapkričio 6.

„Kepurės nenukelsim". **Gricius A.** „Sunkų uždavinį man uždavė: papasakoti apie savo darbus..."—„Naujos knygos", 1971, Nr 4, p. 7, su iliustr.— **Šniukas D.** Iš humoristikos aruodo.—„Literatūra ir menas", 1971, spalio 23.

„Tėvų tėvai". **Baltrūnas A.** Pasakų gadynė ir šiokiadieniai.—„Pergalė", 1973, Nr. 4, p. 161—163.— **Būtėnas J.** Augustino Griciaus apsakymai.—„Vakarinės naujienos", 1972, liepos 17.— **Kirkila J.** Praeities ir dabarties sankryžoje.—„Komjaunimo tiesa", 1972, lapkričio 30.— **Umbrasaitė R.** Atnaujinta pažintis.—„Literatūra ir menas", 1972, rugsėjo 9.— **Бутенас Ю.** Рассказы Ауґустинаса Грицюса.—«Вечерние новости», 1972, 17 июля.— **Киркила Ю.** На стыке прошлого и настоящего.—«Комсомольская правда» (В.), 1972, 30 ноября.

„Keliai keleliai". **Baltrūnas A.** Su skaidria šypsena.—„Pergalė", 1973, Nr. 9, p. 171—173.— **Bielinienė J.** Praeities keliais keleliais.—„Literatūra ir menas", 1973, rugpjūčio 25.— **Bulota J.** Keleliai, atvedę į kelią.—„Gimtasis kraštas", 1973, rugpjūčio 16.— **Pastarnokas J.** Atsiminimų godos.—„Kauno tiesa", 1973, birželio 24.— **Vaseris A.** Širdžiai brangūs keliai.—„Leninietis" (Šiauliai), 1973, spalio 20.

APIE TEATRO PASTATYMUS

Televizijos spektaklis „Nepramanyta istorija" pagal feljetoną „Purickio laidotuvės". **Marcinkevičienė R.** Kaip Purickį laidojo.—„Literatūra ir menas", 1973, rugsėjo 1.

„Palanga" Valstybės teatre Kaune. **Karuža P.**—„Rytas", 1932, balandžio 7, Nr. 66.—„**Naujoji romuva**", 1932, Nr. 15, p. 354—355, su portr.— **Parašas:** Vamy.—„**Vairas**", 1932, Nr. 5, p. 77—79.— Parašas: Neirantas.

„Skeveldros" Kauno Muzikiniame dramos teatre. **Gricius A.** „Skeveldros" Kauno dramos ir muzikos teatre.—„Tarybų Lietuva", 1949, spalio 9.— **Dubauskas A.**—„Tiesa", 1949, lapkričio 27.

„Išvakarės" („Liepto galas") LTSR Valst. dramos teatre. **Pranulis E.** Lietuviškosios buržuazijos liepto galas.—„*Komjaunimo* tiesa", 1950, liepos 7.— **Reimeris V.** Vertingas spektaklis.—„Literatūra ir menas", 1950, birželio 16.— **Roda D.** Kovingos praeities pavaizdavimas.—„Tiesa", 1950, birželio 30.

Kauno Muzikiniame dramos teatre. **Grigoraitis Z.**—„Komjaunimo tiesa", 1952, rugsėjo 14.— **Janulis J., Lukinskas R.** „Išvakarės". Pirmasis jaunojo kolektyvo pasirodymas.—„Kauno tiesa", 1952, rugsėjo 13.— **Radzevičius A.** Pirmieji jaunimo kolektyvo žingsniai.—„Literatūra ir menas", 1952, rugsėjo 17.— **Sikčinas N.** Teatro gimimas.—„Literatūra ir menas", 1952, gruodžio 28.— **Янулис И., Лукинскас Р.** «Накануне». Первое выступление молодого коллектива.—«Каунасская правда», 1952, 13 сентября.

„Karšta vasara" („Sudužusi vaza") Kauno Muzikiniame dramos teatre. **Alminas G.**—„Kauno tiesa", 1955, balandžio 2.— **Jurkūnas V.** Darbas su aktoriais prie stalo.—„Meno saviveikla", 1959, Nr. 5, p. 48—49.— **Jurkūnas V.** [Apie režisieriaus darbą su pjese ir atlikėjais].—„Meno saviveikla", 1959, Nr. 6, p. 40—41, su portr.— **Požėra J.** [Gastrolės Vilniuje].—„Tiesa", 1955, balandžio 2.— **Иосаде Я.** «Жаркое лето».—«Сов. Литва», 1955, 25 июня.

„Sėja ir pjūtis" („Ir ūsai nepadėjo") Alytaus liaudies teatre. **Marcinkevičius Just.** Nuoširdžiai ir talentingai. [Gastrolės Vilniuje].—„Tiesa", 1961, lapkričio 30.— **Milišūnas V.** Satyros rykštė.—„Literatūra ir menas", 1961, rugsėjo 30.

„Buvo buvo, kaip nebuvo" LTSR Valst. dramos teatre. **Liobytė A.** Vaikas be nosies arba komedija.—„Literatūra ir menas", 1964, gegužės 23.— **Šniukas D.** Juokas prieš blogybes.—„Tiesa", 1964, gegužės 17.

APIE KINO KOMEDIJĄ „KALAKUTAI"

„Kalakutai" [Programa su turiniu]. V., Profleidykla, 1959. 1 lap., sulankst. į [12] p., su iliustr.— Lygiagr. tekstas rusų k.— Teksto gale aut.: I. Seleznovaitė.— **Ulys A.** Naujas lietuviškas filmas.—„Valstiečių laikraštis", 1958, lapkričio 23.— **Сулькин М.** На экране — анекдот.—«Сов. экран», 1962, № 18, с. 2, с ил.

Kotryna GRIGAITYTĖ-GRAUDIENĖ (g. 1910)

Poetė, prozininkė.

Gimė 1910.VII.26 Būdežerių k. (Vilkaviškio r.). Mokėsi Kauno „Aušros" (1924—29) ir kazimieriečių (1929—32) gimnazijose. 1934—36 studijavo Kauno universitete filologiją. Tarnavo Draudimo nuo nelaimingų atsitikimų kasoje (1936—40), Miškų komisariate (1940—41). Baigiantis II pasauliniam karui, emigravo į Vakarus. Nuo 1949 gyvena JAV.

Pirmieji kūriniai periodikoje 1927. Eilėraščiais ir beletristika produktyviau reiškėsi nuo 1929. Pirmasis poezijos rinkinys „Akys pro vėduoklę" 1937.

Emigracijoje išleido poezijos knygas „Paslaptis" (1950), „Širdis pergamente" (1956), „Rudens sapnai" (1963), „Trapus vakaras" (1968), novelių rinkinį „Veidu prie žemės" (1962).

Lietuvoje bendradarbiavo „Ateityje", „Ateities spinduliuose", „Naujojoje vaidilutėje", „Ryte" ir kt.

Komp. K. Kaveckas yra parašęs dainų su Grigaitytės-Graudienės tekstais.

Pasirašinėjo: *Svyriūtė.*

I
KŪRYBA

□ **Akys pro vėduoklę.** Lyrika. K., „Sakalas", 1937. **78 p.**

Turinys: Na tai kas.— Nežinomais keliais.— Pavasariui bundant.— Su jumis.— Pas tave grįžtu.

□ Lietuvių poezija. T. 1. V., 1967, p. 588—589.

Taip pat 1969 leid.

II
LITERATŪRA

Graži tu, mano brangi tėvyne. V., 1967, p. 515—516.— **Lietuvių poezija.** T. 1. V., 1967, p. 588.— Taip pat 1969 leid.

* * *

„Akys pro vėduoklę". **Brazdžionis B.**—„Studentų dienos", 1937, Nr. 7, p. 6, su portr.— Parašas: J. Brazaitis.— **Dargytė R.**—„Naujoji vaidilutė", 1937, Nr. 10, p. 508—510.— **Radauskas H.**—„Vairas", 1937, Nr. 10, p. 223—225.— **Vaičiulaitis A.**—„Židinys", 1937, Nr. 8/9, p. 237—238.— Parašas: Aug. Raginis.— **Vengris A.**—„Naujoji romuva", 1937, Nr. 41, p. 751.

Matas GRIGONIS (1889—1971)

Poetas, prozininkas, vertėjas. Pedagogas. Gimė 1889.X.3 Miškinių vs. (Rokiškio r.). Mirė 1971.I.7 Panevėžyje.

1900—07 mokėsi Mintaujos ir Vilniaus gimnazijose. Vėliau mokytojavo Neršionių (Rokiškio r.) ir Panevėžio (nuo 1908) Labdarių d-jos pradžios mokyklose. Dalyvavo Panevėžio „Aido" ir kt. d-jų teatrinėje veikloje (aktorius ir režisierius). I pasaulinio karo metais mokytojavo Kinešmos lietuvių tremtinių pradžios mokykloje, 1916—17 lietuvių gimnazijose Voroneže ir Jaroslavlyje. 1918—25 Panevėžio vyrų gimnazijos mokytojas, 1925—29 Rozalimo, 1929—34 Anykščių progimnazijų direktorius. Nuo 1934 išėjo į pensiją ir įsitraukė į augalų selekcijos darbą.

Literatūrinio darbo pradžia — 1907. Beveik visa kūryba skirta vaikams. Jo eilėraščių rinkinys „Kvietkelis" (1913) buvo pirmoji lietuvių vaikų poezijos knygelė. Rašė ir apsakymus, pjeses, mokslo populiarinimo straipsnius, parengė tautosakinio pobūdžio žaidimų rinkinių. Kai kuriuose eilėraščiuose atsispindi klerikalinės arba buržuazinio filantropizmo tendencijos.

Komp. A. Jasenauskas, M. Karka, J. Novakauskas, V. Paulauskas, A. Raudonikis yra parašę dainų su Grigonio tekstais.

Laisvai išvertė I. Turgenevo, E. Amičio ir kt. rašytojų kūrinių. Pirmasis išvertė I. Kotliarevskio „Natalką Poltavką".

Bendradarbiavo „Ateityje", „Krašte", „Kultūroje", „Lietuvoje", „Lietuvos aide", „Lietuvos žiniose", „Mūsų krašte", „Panevėžio balse", „Skautų aide", „Šaltinėlyje", „Šaltinyje", „Švietimo darbe", „Tėvynėje", „Vaire", „Vienybėje", „Viltyje", „Žiburėlyje", „Židinyje" ir kt.

Pasirašinėjo: *Buv. Neršionių mokytojas, Dile-Matas, Gr., M.G., M. Gojelis, M.Gr., M. Gr-nis, Matas, Matas Gojelis, Mataušiokas, Mokytojas M.Gr., S.Z., S.Ž., S. Žvynė, Sv. Žv., Sv. Žvynė, Svirno Žvynė, Teta Uršulė.*

I

ORIGINALIOJI GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS VAIKAMS

□ **Kvietkelis. Vaikų eilutės. V., J. Rinkevičius,** 1913. 16 p.— Prieš antr. aut.: Svirno Žvynė.

□ * **Vaikų draugas. Apysakėlių ir** eilučių rinkinys. Čikaga, „Lietuvos" lėšos ir sp., 1913.

□ **Į vaikučių širdis. Eilėraščiai.** K., „Spaudos fondas", 1933. 32 p. su portr.

□ **Vaikų džiaugsmui.** Eilėraščiai. Ukmergė, 1935. 31 p. (Vaikų pasaulis. Nr. 1).

□ **Algimantėlio metai.** Eilėraščiai vaikams. Marijampolė, 1936. 31 p. (Šaltinėlio knygynėlis. Nr. 19).

□ **Gėlių kalba.— Darželyje.** Du vaidinimėliai. [Marijampolė], 1938. 24 p. su iliustr.

□ **Tau, Tėvyne.** Eilėraščiai jauniems. Iliustr. V. Stančikaitės. Marijampolė, 1938. 31 p.

□ **Balsai.** Gamtos eilėraščiai. K., „Spaudos fondas", 1939. 31 p. su iliustr.

□ **Dievą mylėti gražu.** Eilėraščiai. Marijampolė, 1939. 44 p. su iliustr.

□ **Pas vargą svečiuose.** Eilėraščiai. Marijampolė, 1939. 40 p.

□ **Paukščiuose.** 2 v. scenos vaizdelis. Marijampolė, 1940. 31 p. su gaid.

□ **Žemuogėlės.** Eilėraščiai. [Iliustr. T. Kulakauskas]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1960. 19 p. su iliustr.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

□ **Tėvynė brangesnė už pinigą.** [Apsakymas].—„Šaltinėlis", 1909, Nr. 19, p. 73—74.— Parašas: M. Gr-nis.

□ **Teta Uršulė.** [Satyr. pasakojimas].—„Sargyba", 1927, Nr. 20, p. 169; Nr. 23, p. 193; Nr. 26, p. 221; Nr. 30, p. 255; Nr. 34, p. 287; Nr. 36, p. 303; Nr. 42, p. 352; Nr 47, p. 406; 1928, Nr. 2, p. 16; Nr. 6, p. 64; Nr. 8, p. 88; Nr 13, p. 145; Nr. 16, p. 172; Nr. 18, p. 192; Nr. 19, p. 200; Nr. 21, p. 220; Nr. 26, p. 273; Nr. 30, p. 308, išsp. antr.: „Teta Uršulė skelbia karo stovį vyrams!"; Nr. 35, p. 259; Nr. 41, p. 415; Nr. 42, p. 422; Nr. 49, p. 496; Nr. 51, p. 524; 1929, Nr. 1, p. 11; Nr. 3, p. 30; Nr. 6, p. 62.— Parašas: Teta Uršulė.

□ [Eilėraščiai periodikoje]: „Ateitis", 1918, Nr. 6, p. 136—137.— Parašas: Matas Gojelis.—„Mūsų kraštas", 1933, lapkričio 30, Nr. 48.

* * *

□ Pas močiutę augau. „Šaltinėlio" bendradarbių eilėraščių almanachas. K., 1936, p. 7—10.

□ **Dievo karvytės dienoraštis.**—„Žiburėlis", 1937, Nr. 5, p. 6—7; Nr. 6, p. 6—8.

□ Vaikai ir eilėraščiai. Vaikų poezijos antologija. K., 1939, p. 30, 70, 91.

□ [Eilėraščiai periodikoje].—„Lietuvos pionierius", 1966, spalio 15.

LITERATŪROS KRITIKA, PUBLICISTIKA

□ **Mūsų rašybos klausimu.** K., „Šviesos" sp., 1920. 20 p.— Prieš antr. aut.: A. Jakštas, M. Grigonis.

□ **Apie aukštesniųjų mokyklų mokinių rašinius.**—„Švietimo darbas", 1922, Nr. 9, p. 234—243.— Parašas: Svirno Žvynė.

□ **Ar mokslo šaknys turi būti karčios?** —„Švietimo darbas", 1922, Nr. 12, p. 498—501.

Mokyklos darbo organizavimas, vadovėlių problema.

☐ **Dailiosios literatūros kelias.** Paskaitos.—„Švietimo darbas", 1924, Nr. 6, p. 522—532; Nr. 7, p. 639—647; Nr. 8, p. 720—733; Nr. 9, p. 840—847; Nr. 10, p. 942—949.

☐ **Dėl Vaižganto „Pragiedrulių".** [Su Vaižganto laiško M. Grigoniui publ.] — „Švietimo darbas", 1926, Nr. 3, p. 255—259.

☐ **Mūsų sukaktuvininkai.**—„Kraštas", 1926, balandžio 8, Nr. 3.— Parašas: Dile-Matas.

G. Petkevičaitės-Bitės, J. Zikaro ir J. Lindės-Dobilo kūrybos apžvalga.

☐ **Kalbininkai ir literatai.**—„Lietuvis", 1927, sausio 24, Nr. 16.

☐ **Tautosakos rinkimo reikalu.**—„Vairas", 1935, Nr. 11, p. 347—348.

☐ **Pati pradžia.— Be programos.**— Kn.: Mūšos Dobilas. Panevėžys, 1936, p. 46—48.

„Meno kuopos" įkūrimas Panevėžyje.

☐ **Panevėžio gimnazijoje.** [Atsiminimai].—„Mokslo dienos", 1937, Nr. 6/7, p. 421—422.

☐ **Anuomet pradžios mokykloje.** Iš atsiminimų prieš 40 metų.—„Žiburėlis", 1939, Nr. 4, p. 58—59; Nr. 6, p. 87—88; Nr. 7, p. 106.

Rokiškis, 1897—1900.

LAISVI VERTIMAI

☐ **Matuko dirva.** Apysaka. Iš N. Vučetičio lietuviškai parengė M. Grigonis. Seinai, Laukaičio, Dvaranausko, Narjausko b-vės sp., 1911. 16 p. su iliustr. (Vaikų knygynėlis. Nr. 1).

☐ *** Alkanas Jonukas.— Storžieviai svečiai.— Moterų plepalai.** 3 verstinės 1 v. komedijėlės. Ryga, 1913. 32 p.

☐ **Jonukas ir Marytė.** 4 v. pasaka. Iš rusų k. lietuviškai parašė M. Grigonis. Čikaga, „Lietuvos" lėšos ir sp., 1913. 16 p.

☐ **Katriutės gintarai.** Triveiksmis vaizdelis su dainomis ir šokiais. Aut. leidus išvertė M. Grigonis. Čikaga, „Lietuvos" lėšos ir sp., 1913. 27 p.— Prieš antr. aut.: Halina.

☐ **Linksmos dienos.** 2 v. iš liaudies gyvenimo vaizdelis su dainomis ir šokiais. Pagal K. Lukaševič parašė M. Grigonis. Čikaga, „Lietuvos" lėšos ir sp., 1913. 23 p. su gaid.

Turinys: Linksmos dienos.— Žaidimai.

☐ **Nastutė.** 2 v. 3 pav. drama. Pagal ukr. I. Kotliarevskio operos „Natalka Poltavka" lietuviškai parašė M. Grigonis. Čikaga, „Lietuvos" lėšos ir sp., 1913. 30 p.

☐ **Pinigų nėr.** Vaizdelis iš jauno dvarininko gyvenimo. [Komedija]. Čikaga, „Lietuvos" lėšos ir sp., 1913. 23 p.— Prieš antr. aut.: I. Turgenevas.

☐ **Sulyg naujausios mados.** 2 v. komedija. Čikaga, „Lietuvos" lėšos ir sp., 1913. 19 p.— Prieš antr. aut.: Kurpianka.

☐ **Verpėja po kryžium.** Triveiksmė iš lietuvių XV amžiaus gyvenimo pasaka. Parašė F. Omankovska. Lietuvių scenai pritaikindamas vertė M. Grigonis. V., J. Rinkevičius, M. Kuktos sp., 1913. 31 p.

□ **Nykštukas.— Jonukas ir Marytė.— Žąsiganė.— Trįs pasakaitės su pav.** [Pagal Š. Perą] lietuviškai parašė M. Grigonis. V., M. Kuktos sp., 1914. 25 p. su iliustr.

□ **Širdis (Cuore).** Čikaga, 1915. 362 p. (Tėvynės mylėtojų d-jos leid. Nr. 21).— Prieš antr. aut.: Amičis E.

* * *

□ **Grožis ir laisvė.** [Estetikos klausimais]. Sulig Konst. Erbergo.—„Kultūra", 1924, Nr. 2, p. 107—110; Nr. 3, p. 138—141; Nr. 5, p. 213—214; Nr. 7/8, p. 293—298; Nr. 11, p. 399—404; 1925, Nr. 1, p. 41—42; Nr. 2, p. 109—112; Nr. 5/6, p. 288—292.

Be to, dar yra išvertęs H. K. Anderseno, I. Aksakovo, L. Andrejevo, K. Balmonto, A. Barto, A. Bloko, A. Čechovo, A. Kolcovo, M. Konopnickos, V. Korolenkos, V. Laurinaičio, M. Lermontovo, M. Meterlinko, S. Maršako, N. Nekrasovo, T. Ševčenkos, L. Tolstojaus, K. Ušinskio ir kt. autorių kūrinių.

SUDARYTI LEIDINIAI

□ **200 žaidimų kambaryje ir tyrame ore su dainomis, gaidomis, paveikslėliais ir fantų išvadavimais.** Jaunuomenei dovanėlė. Sutaisė M. Grigonis. Seinai, Laukaičio, Dvaranausko, Narjausko ir b-vės sp., 1911. 144 p. su iliustr. ir gaid. (Šv. Kazimiero d-jos leid. Nr. 103).
Taip pat: Seinai, 1914. 168 p.

□ **Vaikų žaidimai.** Sutaisė M. Grigonis. [Panevėžys], J. Masiulis, J. Zavadskio sp. Vilniuje, 1912. 27 p. su gaid. ir iliustr.— Virš. antr.: 20 žaidimų kambaryje ir tyrame ore su dainomis, gaidomis ir paveikslėliais.

□ **Smagūs žaidimai.** Sutaisė M. Grigonis. 2-ra padidinta „20 žaidimų" laida. Panevėžys, J. Masiulis, J. Zavadskio sp. Vilniuje, 1914. 45 p. su gaid.

□ **Šeimyniškiems vakarėliams pramogėlė.** V., J. Rinkevičius, M. Kuktos sp., 1914. 16 p.— Prieš antr. aut.: Svirno Žvynė.
Taip pat 1918, 1920 leid. („Švyturys").

□ **Kalbamokslis lietuviams rusų kalbą išsimokyti.** Sutaisė M. Grygonis. Ryga, „Lietuva", 1915. 76 p.— Lygiagr. antr. ir tekstas rusų k.

□ **Žaidimų vainikas savybės vakarėliams ir gegužinėms nupintas.** [V.], „Švyturys", O. Mauderodės sp., 1919. 75 p. su gaid.

□ **Vaikų žaidimai.** Iliustr. T. Balčiūnienė. V., „Vaga", 1966. 32 p. su iliustr.

II

LITERATŪRA

Grigonis M. Ilgoje mokyklos kelionėje. [Atsiminimai apie pedagoginį darbą].—„Tautos mokykla", 1934, Nr. 3, p. 49—51.— **Grigonis M. Pasikalbėjimas** su M. Grigoniu 25-ių metų pedagogo darbo sukaktuvių proga. [Užrašė K. Žirgulis].—„Naujoji romuva", 1933, Nr. 115, p. 259, su portr.— **Grigonis M.**

Pats apie save.—„Žvaigždutė", 1933, Nr. 5, p. 66—70, su portr.— **Grigonis M.** 30 metų literatūros kelyje. [Autobiografija].—„Žiburėlis", 1938, Nr. 2, p. 5.— **Mažoji** lietuviškoji **tarybinė** enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 602, su portr.— **Auryla V.** Lietuvių vaikų literatūra. D. 1. V., 1967, p. 44, 150, 162, 165—166, 184, 186—190.— **Mato Grigonio** minėjimas.—„Draugija", 1939, Nr. 16, p. 898—899.— **Kuodys L.** Mato Grigonio 30 metų spaudos darbo sukaktuvės.—„Lietuvos aidas", 1938, sausio 8, Nr. 9, su portr.— **Kuzmickis J.** Mato Grigonio jubiliejus.—„Draugija", 1938, Nr. 11/12, p. 352—353.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 9. K., 1941, sklt. 638, su portr.— **Maknys V.** Lietuvių teatro raidos bruožai. T. 1. V., 1972, p. 141—144, 146—147 ir kt.— **Merkelis A.** Didysis darbininkas. (M. Grigonio 25-rių metų pedagoginio, literatūros ir sceninio darbo sukaktuvių proga).—„Lietuvos aidas", 1933, kovo 3, Nr. 51.— **Mikeliūnienė S.** Grožio ir gėrio sodininkas.—„Panevėžio tiesa", 1971, sausio 30.— **Mykolaitis-Putinas V.** [Laiškas M. Grigoniui].— Raštai. T. 10. V., 1969, p. 682—683.— **Nastopka K.** Lietuvių ir latvių literatūrų ryšiai. V., 1971, p. 170—173.— **Petkevičaitė-Bitė G.** [Laiškai M. Grigoniui].—[Raštai]. T. 6. V., 1968, p. 276, 364, 373, 450 ir kt.— **Sruoga B.** [Ištrauka iš laiško M. Grigoniui].— Rink.: Poezijos pavasaris. 1966. V., 1966, p. 73—74.— **Šalučka J.** Matas Grigonis-Gojelis. (Jo pedagoginio ir literatūrinio darbo 25-rių metų sukaktuvių proga).—„Tautos mokykla", 1933, Nr. 5, p. 77—79, su portr.— **Šimkūnas A.** Matas Grigonis.— Leid.: Liaudies kūryba. Kn. 1. V., 1969, p. 330—333.— **Šimkūnas A.** Sodininkas.—„Tiesa", 1964, spalio 3, su portr.— **Šimkūnas A.** Šviesus jubiliejus.—„Literatūra ir menas", 1964, spalio 17.— **Trečiakauskas K.** Svečiuose pas Matą Grigonį.—„Mūsų sodai", 1960, Nr. 9, p. 13, su iliustr.— **Масляков А.** Под старой яблоней.—«Сов. Литва», 1956, 14 октября.— **Мичуринское** учение на службе народу. Вып. 2. М., 1955, с. 291—293, с портр.— **Неутомимый** садовод.—«Сельская жизнь», 1964, 30 декабря.

ATSIMINIMAI

Elisonas J. Matui Grigoniui, jo 25-ių metų pedagoginės darbuotės sukaktuvių proga, **pagerbti.** (Atsiminimų truputis).—„Mūsų kraštas", 1933, kovo 3, Nr. 9.— **Janauskas S.** Gerąjį mokytoją prisiminus. (M. Grigonio 25 metų pedagoginio darbo **sukakties** proga).—„Mūsų kraštas", 1933, kovo 3, Nr. 9, su portr.— **Laurinaitis P.** Auklėjimo menininkas. (Pluoštelis M. Grigonio mokinio atsiminimų).—„Mūsų kraštas", 1933, kovo 9, Nr. 10.— **Vajėga J.** Paveikslinga auklėtojo **siela.**—„Lietuvos mokykla", 1939, Nr. 12, p. 809—815.

APIE ATSKIRAS KNYGAS

„Šeimyniškiems vakarėliams pramogėlė". **Sruoga B.**—„Lietuvos žinios", **1914, sausio 16,** Nr. 12.— Parašas: Homunculus.

„Dailiosios literatūros kelias". **Berulis K.** Dėl M. Grigonio „Sentimentalizmo", „Impresionizmo" ir „Simbolistų".—„Rytas", 1925, balandžio 10, Nr. 78.

„Į vaikučių širdis". **Grigonis M.** Dar dėl knygelės „Į vaikučių širdis".—„Rytas", 1933, gegužės 19, Nr. 113.— **Kuzmickis J.**—„Rytas", 1933, gegužės 8, Nr. 103.— **Viskanta E.**—„Vairas", 1933, Nr. 5, p. 126.— Parašas: J. Vikis.

„Gėlių kalba".—„Darželyje".— **Kuzmickis J.** Scena.—„Draugija", 1938, Nr. 17/18, p. 581—582.

„Balsai". Kondratas P.—„XX amžius", 1940, vasario 5, Nr. 29.— Parašas: Petr. Kondr.

„Pas vargą svečiuose". **Būdavas S.**—„XX amžius", 1939, rugpjūčio 8, Nr. 178.— Parašas: St. B.— **Kuzmickis J.**—„Draugija", 1939, Nr. 18, p. 1022—1023.

„Paukščiuose". **Sirijos Gira V.**—„Lietuvos aidas", 1940, gegužės 15, Nr. 225.

„Žemuogėlės". **Šimkūnas A.**—„Panevėžio tiesa", 1960, birželio 22.

APIE VERTIMUS

Kotliarevskis, I. „Natalka Poltavka". **Šimkūnas A.** Sena draugystė.—„Panevėžio tiesa", 1963, lapkričio 11.— **Охріменко П.** Дарунок литовця.—«Літ. Україна», 1969, 5 вересня.— Ukr. k.

Apie kitus vertimus. **Bičiūnas V.** [„Nastutė", „Linksmos dienos"].— „Vaivorykštė", 1913, kn. 3, p. 602—604.— **Dambrauskas-Jakštas A.** [„Pinigų nėr", „Katriutės gintarai", „Linksmos dienos", „Verpėja po kryžium", „Jonukas ir Marytė", „Sulig naujausios mados", „Nastutė"].— Kn.: Dambrauskas-Jakštas A. Mūsų naujoji literatūra. T. 2. K., 1924, p. 152—155, 158—159.

Jonas GRINIUS (g. 1902)

Literatūrologas, kritikas, menotyrininkas, dramaturgas.

Gimė 1902.II.21 Giminėnų k. (Joniškio r.). Mokėsi Šiaulių (1914 ir 1918—22) ir Vitebsko (1915—18) gimnazijose. 1922—26 studijavo Kauno universiteto Teologijos ir filosofijos fak. 1923—24 žurn. „Pavasaris", 1925—26 „Ateities" redaktorius. 1926—29 Grenoblio ir Paryžiaus universitetuose studijavo prancūzų kalbą ir literatūrą, estetiką, meno istoriją. Už disertaciją apie O. V. Milašiaus poeziją literatūros daktaro laipsnis (1929). 1929—40 Kauno universiteto Teologijos ir filosofijos fak. dėstė prancūzų kalbą ir literatūrą, dirbo „Židinio" (1932—40) bei „XX amžiaus" (1936—40) redakcijose. 1944 emigravo į Vakarus, apsigyveno Miunchene. Mokytojavo gimnazijose. Reiškiasi antitarybine veikla.

Literatūrinio darbo pradžia 1924. Pirmoji knyga, drama „Sąžinė", 1929.

Emigracijoje išleido dramą „Žiurkių kamera" (1954), eiliuotą istorinę dramą „Gulbės giesmė" (1962), apybraižą „Mano viešnagė Amerikoje" (1963), studijas „Vincas Mykolaitis-Putinas als Dichter" („Vincas Mykolaitis-Putinas — poetas"; 1964, vokiečių k.) ir „Lietuvių kryžiai ir koplytėlės" (1970), literatūros kritikos straipsnių rinkinį „Veidai ir problemos lietuvių literatūroje" (1973).

Lietuvoje bendradarbiavo „Ateityje", „Athenaeum", „XX amžiuje", „Lietuvos mokykloje", „Logos", „Meno kūryboje", „Naujojoje romuvoje", „Naujojoje vaidilutėje", „Ryte", „Židinyje" ir kt.

I

GROŽINĖ KŪRYBA

☐ **Sąžinė.** 5 v. ir prologo drama. K., Šv. Kazimiero d-ja, 1929. 98 p. su iliustr.

LITERATŪROS IR MENO ISTORIJOS BEI KRITIKOS DARBAI

☐ **O. V. Milašius poetas.** [Aut. pratarmė, p. V—VI]. K., V. D. un-to Teologijos-filosofijos fak., 1930. XVI, 196 p. su iliustr.— Santr. pranc. k.— Bibliogr.: 58 pavad.

☐ Visuotinės literatūros istorija. D. 1—2. Vadovėlis aukštesn. m-kloms. K., „Sakalas", 1931—1932.

D. 1. 264 p. su iliustr.— Aut.: J. Ambrazevičius, J. Grinius.

Taip pat 1934, 1938 leid.

D. 2. 305 p. su iliustr.— Aut.: J. Ambrazevičius, J. Grinius, A. Vaičiulaitis. Taip pat 1939 leid.

☐ **Putino lyrika.** [Pratarmė, p. 5—8]. K., V. D. un-to Teologijos-filosofijos fak., 1932, 108 p.— Bibliogr.: 8 pavad.

Turinys: Jaunystės periodas.— Simbolistinis periodas — Klasikinis realizmas.

☐ **Grožis ir menas.** Estetikos pagrindai. K., V. D. un-to Teologijos-filosofijos fak., 1938. 352 p. su iliustr.— Bibliogr.: 62 pavad.

☐ **Vilniaus meno paminklai.** [Aut. įž. žodis, p. 5—6]. Su 70 pav. pagal J. Bulhako ir kitų fotogr. K., Šv. Kazimiero d-ja, 1940. 132 p.; 32 iliustr. lap.— Bibliogr.: 8 pavad.

Turinys: Gotika.— Renesansas.— Barokas.— Vėlybasis barokas ir rokoko.— Neoklasicizmas.

* * *

☐ **Antanas Vaičiulaitis. Pelkių takas.** [Rec.]—„Židinys", 1939, Nr. 11, p. 595—598.— Taip pat kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 2. V., 1972, p. 445—449.

II

LITERATŪRA

Ambrasas K. Pažangioji lietuvių kritika. V., 1966, p. 115, 124.— **Buvęs** „Ateities" redaktorius Jonas Grinius. (Biografijos bruožai).—„Ateitis", 1926, Nr. 7/8, p. 386—387.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 9. K., 1941, sklt. 662—663, su portr.— **Lietuvių** literatūros kritika. T. 2. V., 1972, p. 444.

APIE ATSKIRAS KNYGAS

„O. V. Milašius poetas". **Vaičiulaitis A.**—„Židinys", 1931, Nr. 7, p. 78—80.— Parašas: Aug. Raginis.

„Visuotinės literatūros istorija". D. 1. **Povilavičius S.** Visuotinės literatūros istorijos reikalu.—„Vairas", 1932, Nr. 7/8, p. 397—401.

„Putino lyrika". **Alantas V.**—„Vairas", 1932, Nr. 12, p. 397—398.— **Ambrazevičius J.** Putino lyrikos studija.—„Židinys", 1932, Nr. 12, p. 442—448.— Parašas: J. A.— **Naujokaitis P.**—„Naujoji romuva", 1933, Nr. 105, p. 20.— Parašas: Pr. N.— **Povilavičius S.**—„Lietuvos aidas", 1932, lapkričio 29, Nr. 272.— Parašas: St. Pov.— **Vaičiulaitis A.**—„Skynimai", 1933, Nr. 3, p. 222—223.— Parašas: Aug. Raginis.

„Grožis ir menas". **Ambrazevičius J.** Estetikos temomis.—„Židinys", 1939, Nr. 7, p. 14—20.— **Gudas K.**—„Draugija", 1939, Nr. 9, p. 548—550.— **Ratilas E.**—„Ateitis", 1938/39, Nr. 10, p. 634.— **Šlapelis I.**—„XX amžius", 1939, balandžio 22, Nr. 90.

„Visuotinės literatūros istorija". D. 2. 2-asis leid.— **Orintaitė P.**—„Dienovidis", 1939, Nr. 4, p. 193—197.

„Vilniaus meno paminklai". **Gudas K.**—„Draugija", 1940, Nr. 7, p. 372—374.— **Maceinienė J.**—„Židinys", 1940, Nr. 3, p. 389—391.

Juozas GRUŠAS (g. 1901)

Prozininkas, dramaturgas. LTSR nusipelnęs meno veikėjas (1962), LTSR liaudies rašytojas (1971).

Gimė 1901.XI.29 Žadžiūnų k. (Šiaulių r.). 1924 baigė Šiaulių gimnaziją. 1924—28 Kauno universiteto Teologijos ir filosofijos fak. studijavo lietuvių ir vokiečių literatūras, pedagogiką (baigė 1931). 1928—39 mokytojavo Kaune, redagavo savaitr. „Mūsų laikraštis". 1937 Lietuvių rašytojų d-jos valdybos pirmininkas. 1940—41 LTSR Valst. leidyklos grožinės literatūros atsakingasis redaktorius. Hitlerinės okupacijos laikotarpiu gyveno Joniškyje. Pokario metais Šiaulių Dramos teatro literatūrinės dalies vedėjas. Nuo 1949 gyvena Kaune, atsidėjęs kūrybiniam darbui. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1948.

Literatūrinės veiklos pradžia 1925. Spausdino apsakymus, eilėraščius, feljetonus. Pirmasis apsakymų rinkinys „Ponia Bertulienė" 1928. „Spindulio" literatūros premija (1937) už rinkinį „Sunki ranka". 1944 debiutavo dramaturgijoje (drama „Tėvas", vėliau perredaguota — „Tėvas ir sūnus"; 1945 pastatyta Šiaulių, 1959 Klaipėdos Dramos teatre). Reiškėsi kaip romanistas („Karjeristai") ir kaip literatūros kritikas. Tarybiniais metais daugiausia rašo dramos kūrinius. Pjesė „Dūmai" 1955 pastatyta Panevėžio Dramos teatre, tragedija „Herkus Mantas" (1957 LTSR respublikinė premija) Kauno Muzikiniame dramos teatre (1957), pjesė „Vedybų sukaktis" 1958 Kauno Muzikiniame dramos teatre ir 1959 Viljandės (Estijos TSR) Dramos teatre, drama „Profesorius Markas Vidinas" 1962 Kauno Dramos teatre, „Adomo Brunzos paslaptis" 1966 Panevėžio ir Rakverės (Estijos TSR), 1975 Kustanajaus sr. (Kazachijos TSR) Dramos teatre, „Meilė, džiazas ir velnias" (1968 Lietuvos komjaunimo premija) 1966 Liepojos (Latvijos TSR), 1967 Panevėžio (pavad. „Pražūtingas apsvaigimas"), 1969 Šiaulių ir Viljandės, 1973 Stavropolio krašto Dramos teatre, drama „Barbora Radvilaitė" Kauno (1972) ir Klaipėdos (1973), tragikomedija „Pijus nebuvo protingas" Panevėžio (1974), drama „Švitrigaila" Kauno (1975) Dramos teatre. Už dramas „Barbora Radvilaitė" ir „Švitrigaila" 1976 LTSR respublikinė premija.
Yra išvertęs D. Fonvizino, V. Kostyliovo, S. Borodino kūrinių.
Bendradarbiavo „Athenaeum", „Kultūroje", „Lietuvoje", „Literatūros naujienose", „Naujojoje romuvoje", „Židinyje" ir kt.
Pasirašinėjo: *J. Kriaušė, Juozas Kriaušė, Lionginas Padanginė.*

I

GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

□ [**Raštai.** T. 1—]. V., „Vaga", 1971—
[T. 1]. Karjeristai. Romanas. 1971. 289 p.
[T. 2]. Barbora Radvilaitė. Dramos. 1972. 473 p.

T u r i n y s: Tėvas ir sūnus. *4 v. drama.*— Adomo Brunzos paslaptis. Dialogas su praeitimi. *2 v. drama.*— Meilė, džiazas ir velnias. *Tragiška komedija.*— Žmogus be veido. Dabarties tragedija.— Herkus Mantas. *5 v. tragedija.*— Barbora Radvilaitė. *3 v. drama.* [P i r m o j i p u b l.: „Pergalė", 1971, Nr. 12. I š t r.: „Gimtasis kraštas", 1971, gruodžio 2, su portr.]

[T. 3]. Laimingasis — tai aš. [Apsakymai]. 1973. 295 p.

T u r i n y s: *S u n k i r a n k a:* Kelionė su kliūtimis; Už saulę gražesnis; Atostogos pas kalėjimo viršininką; Užgesusi žvaigždė. (Nežinomo žmogaus užrašai); Pirmasis geras darbas; Atpildas. (Sentimentalus apsakymas); Tikra komedija; Pabučiavimas; Gera širdis; Sunki ranka.— *R ū s t y b ė s š v i e s a:* Mergaitė ir vienišas žmogus; Angelas; Karalaitė nebuvo protinga; Gyvų sienojų namai; Mergaitė su balandžiais; Kada ji surado save; Tu mušei Adomą; Rūstybės šviesa; Nuogi atrodo negražiai; Anupras nukrito iš aukštybių; Trys paradoksinės novelės apie švarą; Nespėjo išgerti už moteris; Nuo ko galima mirti; Laimingasis — tai aš.

☐ **Ponia Bertulienė.** Apsakymai. K., „Vairo" b-vė, 1928. 176 p.

Turinys: Ponia Bertulienė.— Kas moters — moteriai.— Ant bedugnės.— Artimo meilė.— Tėvas.— Aleksiuko piršlybos.— Pušies koplytėlė.— Pasiaukojimas.— Lelijos sapnas.— Žuvėdrų kerštas.

☐ **Karjeristai.** Romanas. Iliustr. T. Kulakauskas. K., „Sakalas", 1935. 402 p. Taip pat: V., Valst. grož. lit. l-kla, 1957. 290 p. (Iliustr. V. Klemka).

Ištr.: „Naujoji romuva", 1934, Nr. 199.—„Literatūros naujienos", 1935, Nr. 2.

☐ **Sunki ranka.** [Apsakymai]. K., „Sakalas", 1937. 206 p.

Turinyje taip pat: Įspūdinga ūkininko prakalba.— Kokia graži žemė! — Bus linksmiau.

☐ **Nenuorama žmona.** 1 v. vodevilis. [Su rež. pastabomis, p. 31—43]. V., 1955. 43 lap. (LTSR Kultūros m-ja. Resp. liaud. kūrybos namai. Pjesės meninei saviveiklai).— Išsp. daugin. prietaisu.— Taip pat: „Jaunimo saviveiklos scena", 1956, kn. 17, p. 57—86.

☐ **Dūmai.** 4 v. 5 pav. komedija. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1956. 95 p.

Pirmoji publ.: „Pergalė", 1955, Nr. 10—11.

☐ **Herkus Mantas.** 5 v. tragedija. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1957. 78 p.

Pirmoji publ.: „Pergalė", 1957, Nr. 6.

☐ **Profesorius Markas Vidinas.** [Pjesės]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1963. 254 p.

Turinyje: Profesorius Markas Vidinas. *4 v. drama.* [Ištr.: „Tiesa", 1961, rugpjūčio 27; „Kauno tiesa", 1961, lapkričio 16, 17].— Vedybų sukaktis. *3 v. pjesė.* [Pirmoji publ.: „Pergalė", 1959, Nr. 5. Ištr.: „Kauno tiesa", 1958, spalio 9—12].

☐ **Adomo Brunzos paslaptis.** [2 d. drama.— **Zigmantas Sierakauskas.** 4 v. drama]. V., „Vaga", 1967. 160 p.

Pirmoji publ.: Zigmantas Sierakauskas.—„Pergalė", 1966, Nr. 2.
Ištr.: „Kauno tiesa", 1960, rugsėjo 18, 20.

☐ **Meilė, džiazas ir velnias.** 3 v. tragiška komedija. V., „Vaga", 1967. 106 p.

☐ **Rūstybės šviesa.** [Novelės. Iliustr. B. Žilytė]. V., „Vaga", 1969. 198 p. su iliustr.

☐ **Žmogus be veido.** Dabarties tragedija — **[Herkus Mantas].** V., „Vaga", 1970. 202 p.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **Kalėdų džiaugsmas.** [Apsakymas].— Rink.: Kalėdų svečias. Nemokamas „Pavasario" priedas. K., 1925, p. 4—9.

☐ **Julius mylėjo Kastę.** [Apsakymas].—„Pavasaris", 1926, Nr. 8, p. 6—9; Nr. 9, p. 22.— Parašas: J. Kriaušė.

☐ **Širdys ir žiedai.** [Vaizdelis].—„Pavasaris", 1926, Nr. 18, p. 12—15.

☐ **Kerštas.** [Apsakymas].—„Ateitis", 1927, Nr. 1, p. 5—13.— Parašas: Juozas Kriaušė.

☐ **Paskutinės piršlybos.** [Apsakymas].—„Pavasaris", 1927, Nr. 1, p. 6—11.— Parašas: J. Kriaušė.

☐ **Ką papasakojo vienas pokylio dalyvis.** [Apsakymas].—„Pavasaris", 1927, Nr. 5/6, p. 8—12.— Parašas: Juozas Kriaušė.

□ **Tėvas.** [Apsakymas].—„Lietuva", 1927, liepos 2, Nr. 146.— Parašas: Juozas Kriaušė.

□ **Maža nuotrupa didelės tragikomedijos.** [Novelė].—„Naujoji romuva", 1932, Nr. 50, p. 1087—1091.

□ **Pirmoji pagelba.** (Novelė).—„Židinys", 1933, Nr. 1, p. 33—41.

□ **Nepavykusi mirtis.** [Apsakymas].—„Naujoji romuva", 1933, Nr. 112, p. 174—176.

□ **Mirė 1940 metais.** [Apsakymas].—„Raštai", 1940, Nr. 1, p. 15—20.

□ **Rytmečio laukuose.** [Apsakymas].—„Valstiečių laikraštis", 1940, spalio 4.

□ **Naujame kelyje.** [Apsakymas].— Rink.: Tarybinė lietuvių proza. V., 1950, p. 179—185.

□ **Arklininkas.** Apsakymas.—„Valstiečių laikraštis", 1959, gegužės 17, su iliustr.

□ **Marionetės meilė.** Drama. (Ištr. iš pirmosios d.). [Su aut. prierašu].—„Kauno tiesa", 1965, liepos 4.

□ **Mergaitė ir vienišas žmogus.**— Rink.: Lietuvių tarybinė novelė. V., 1969, p. 51—56.

□ **Keleivis, kuris griežia dantimis.— Kas gelbsti žmogų nuo bejėgiškumo.— Ar dar nepakorė? — Nepykstu, mano mielas...** Novelės.—„Švyturys", 1971, Nr. 22, p. 11—13, su iliustr.

□ **Nelaimingi negerbia moterų.** [Novelė].—„Nemunas", 1972, Nr. 7, p. 10—12, su iliustr.

□ **Kelias į nieką.** Apsakymas.—„Tiesa", 1972, rugsėjo 2, su iliustr.

□ **Žmonos pagerbimas.— Ištuokos byla.** Miniatiūros.—„Tiesa", 1972, spalio 4.

□ **Atjaunėjimas.** Apsakymas.—„Tiesa", 1972, lapkričio 11.

LITERATŪRINIAI STRAIPSNIAI

□ **Kaip žiūrėti į dailiąją literatūrą.**—„Pavasaris", 1926, Nr. 15, p. 10—12, su portr.

□ **Marijos Pečkauskaitės Šatrijos Raganos kūryba literatūriškuoju atžvilgiu.**— „Ateitis", 1928, Nr. 10, p. 372—378, su portr.— Bibliogr. (21 pavad.), p. 378.

□ **Vinco Krėvės realistinė beletristika.**—„Athenaeum", 1932, t. 3, sąs. 1, p. 1—28.

□ **Mūsų literatūros linkmės.**—„Naujoji romuva", 1932, Nr. 19, p. 443.

Atsakymai į „Naujosios romuvos" anketos klausimus.

□ **...apie sąlygas mūsų kultūros kūrybai.**—„XX amžius", 1938, spalio 31.

□ **Apie draminį konfliktą ir charakterį.** (Rašytojo pastabos).—„Tiesa", 1954, gruodžio 11.

□ **Keletas pastabų apie dramaturgiją ir teatrą.** (LTSR rašytojų s-gos v-bos plenumui artėjant).—„Literatūra ir menas", 1956, gruodžio 29.

□ **Įpareigojantis įvertinimas.** (Kalba resp. premijų laureatai).—„Literatūra ir menas", 1957, liepos 27, su portr.

☐ **Įtaigumo jėga.**—„Tiesa", 1958, gegužės 14.

Just. Marcinkevičiaus pjesė „Dvidešimtas pavasaris" Kauno Muz. dramos teatre.

☐ **Teatro kelias.**—„Tiesa", 1960, gruodžio 21.

Kauno Dramos teatro 40-osioms metinėms.

☐ **Žmogus — pagrindinė tema.** (Mintys apie kūrybą).—„Literatūra ir menas", 1962, vasario 17.

☐ **Gyvenimo ir kūrybos kristalai.**—„Literatūra ir menas", 1963, gruodžio 21.

☐ **Geri kūriniai nebijo nesutarimų.** (Orig. dramaturgijos ugdymo klausimu).—„Tiesa", 1965, balandžio 11.

☐ **Jis nešė naujas dvasines vertybes.** [Atsiminimai].— Kn.: Petras Kubertavičius. V., 1970, p. 144—148.

GROŽINIAI KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

RUSŲ KALBA

☐ **Тайна Адомаса Брунзы.** [Пьесы. Ил. В. Калинаускас]. М., «Сов. писатель», 1972. 406 с. с ил.

Содерж.: Тайна Адомаса Брунзы. *Драма в 2-х д.*— Любовь, джаз и черт. *Трагикомедия в 2-х д.*— Барбора Радвилайте. *Ист. драма в 3-х ч.*— Человек без лица. Современная трагедия.— Отец и сын. *Драма в 4-х д.*— Геркус Мантас. *Трагедия в 5-ти д.*

Пер.: Н. Оттен, Г. Кановичюс, Б. Залесская, Г. Герасимов.

☐ **После раздумья.** [Рассказ. Орит. загл.: „Naujame kelyje". Пер. Р. Янушкевич].— В сб.: Проза Советской Литвы. В., 1950, с. 159—165.

☐ **Как солнце.— Твердым шагом.** [Рассказы. Пер. В. Чепайтис].— В сб.: Литовские рассказы. М., 1961, с. 85—105.

☐ **Анупрас шлёпнулся с небес.** Рассказ.—«Литва литературная», 1968, с. 5—16, с ил.

☐ **Свет гнева.** [Рассказ].—«Литва литературная», 1971, с. 60—72, с ил.

☐ **Неудачное путешествие.** Рассказ.—«Неделя», 1972, 5/11 июня, с. 8, с ил.

KITŲ TSRS TAUTŲ KALBOMIS

☐ **Пасля раздуму.** [Po svarstymų. Orig. antr.: „Naujame kelyje". Apsakymas. Vertė T. Skaparova].— В сб.: Літоўскія апавяданні. Мінск, 1957, p. 251—257.— Baltar. k.

☐ **Anupras kukkus kõrgelt.** [Anupras nukrito iš aukštybių. Novelės. Vertė ir įž. str. „Juozas Grušas", p. 5—6, parašė M. Lodus]. Tallinn, „Periodika", 1971. 52 p. su portr.— Estų k.

Turinys: Karalaitė nebuvo protinga.— Tu mušei Adomą.— Rūstybės šviesa.— Anupras nukrito iš aukštybių.

☐ **Tütarlaps ja üksildane mees.** [Mergaitė ir vienišas žmogus. Apsakymas. Su prierašu apie aut.]—„Sirp ja Vasar", 1971, 15 oktoober, su iliustr.— Estų k.

☐ **Herkus Mants.** [5 v. tragedija. Vertė R. Bertulis]. Rīgā, „Liesma", 1965. 78 p.— Latvių k.

☐ **Gabaliņš no lielas traģikomedijas.** [Maža nuotrupa didelės tragikomedijos. Apsakymas. Vertė E. Prūsė].— Rink.: Lietava sveicina. Rīgā, 1935, p. 66—77.— Latvių k.

☐ **Miris 1940 gadā.** [Miręs 1940 metais. Apsakymas].—„Karogs", 1941, Nr. 2, p. 185—189.— Latvių k.

☐ **Anupŗs nokrita no debesīm.** [Anupras nukrito iš aukštybių. Apsakymas].— „Zvaigzne", 1970, Nr. 14, p. 6—8.— Latvių k.

☐ **Kailie izskatās neglīti.** [Nuogi atrodo negražiai. Apsakymas].—„Literatūra un Māksla", 1971, 5. jūnijā, p. 10—11, su iliustr.— Latvių k.

☐ **Bardzības gaisma.** [Rūstybės šviesa. Apsakymas].—„Karogs", 1971, Nr. 11, p. 22—31.— Latvių k.

☐ **Meitene un vientuļais cilvēks.** [Mergaitė ir vienišas žmogus. Apsakymas. Su prierašu apie aut.]—„Literatūra un Māksla", 1971, 27. novembrī, su iliustr.— Latvių k.

☐ **Ceļš uz izsīkumu.** [Kelias į sunykimą. Orig. antr.: „Kelias į nieką". Apsakymas. Su prierašu apie aut.]—„Cīņa", 1973, 21. janvārī.— Latvių k.

☐ **Після роздуму.** [Po svarstymų. Orig. antr.: „Naujame kelyje". Apsakymas].—«Україна», 1952, Nr. 2, p. 25—27.— Ukr. k.

☐ * **Už saulę gražesnis.** Apsakymas.—„Sovetakan grakanutiun", 1972, Nr. 8, p. 76—82.— Arm. k.

☐ * **[Laiminga kelionė].** Apsakymas.—«Эдебијјат вэ инҗэсэнэт», 1972, rugsėjo 9.— Azerb. k.

☐ **[Naujame kelyje.** Apsakymas].— Rink.: [Draugų balsai]. Taškentas, 1951, p. 79—86.— Uzb. k.

UŽSIENIO KALBOMIS

☐ **Poświęcenie się.** [Pasiaukojimas. Apsakymas].—„Nowiny", 1929, Nr. 21, p. 158—160; Nr. 22, p. 166—168; Nr. 23, p. 174—176; Nr. 24, p. 182—183.— Lenkų k.

☐ **Podróż z przeszkodami.** [Kelionė su kliūtimis. Apsakymas].—„Nowe słowo", 1940, 5 maja, Nr. 94.— Lenkų k.

☐ **Pani Bertulenia.** [Apsakymas].—„Nowiny", 1929, Nr. 18, p. 134—136; Nr. 19, p. 142—144; Nr. 20, p. 152—153.— Lenkų k.

☐ **Piękniejszy od słońca.** [Už saulę gražesnis. Apsakymas].—„Polityka", 1957, Nr. 20, p. 8.— Lenkų k.

☐ **Rocznica ślubu.** [Vedybų sukaktis. 1 v. pjesė].—„Teatr Ludowy", 1960, Nr. 10, p. 566—587.— Lenkų k.

☐ **Dom z żywych bierwion.** Opowiadanie. [Gyvų sienojų namai. Apsakymas].—„Czerwony Sztandar", 1971, 24 listopada.— Lenkų k.

☐ **Dziewczyna i samotny człowiek.** [Mergaitė ir vienišas žmogus. Apsakymas. Vertė A. Stoberska].— Rink.: Tam gdzie malwy lśnią czerwone... Warszawa, 1973, p. 179—184, su portr.— Lenkų k.

☐ **Powrót z zaświatów.** [Sugrįžimas iš ano pasaulio. Apsakymas].—„Kobieta i życie", 1973, Nr. 46, p. 8, 18, su iliustr.— Lenkų k.

☐ **Léany, galambokkal.** [Mergaitė su balandžiais. Apsakymai. Baig. str. „Juozas Grušas", p. 243—244, E. Boitaro. Vertė E. Boitaras, E. Gabor, L. Marazas. Iliustr. G. Hinčas]. Budapest, „Európa", 1972. 245 p. su iliustr.— Vengrų k.

Turinys: Sunki ranka.— Atostogos pas kalėjimo viršininką.— Tikra komedija.— Angelas.— Kelionė su kliūtimis.— Už saulę gražesnis.— Nuogi atrodo negražiai.— Kada ji surado save.— Tu mušei Adomą.— Mergaitė su balandžiais.— Dvi paradoksinės novelės apie švarą.— Anupras nukrito iš aukštybių.

☐ **Schöner als die Sonne.** [Už saulę gražesnis. Apsakymas. Vertė I. Bréving].— Rink.: Fische haben kein Gedächtnis. Berlin, 1970, p. 126—137.— Vok. k.

II

LITERATŪRA

Grušas J. [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 222—223, su portr.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (10 pavad.), p. 565.— Taip pat 1957 leid.— **Grušas J.** Būsimosios knygos. [Pasisakymas apie kūrybinius sumanymus].—„Literatūra ir menas" („Tarybų Lietuvos" priedas), 1945, rugpjūčio 26.— **Grušas J.** Į redakcijos klausimus atsako Juozas Grušas. („Literatūros ir meno" anketa).—„Literatūra ir menas", 1965, gruodžio 25.— **Grušas J.** Juozui Grušui — 65. [Atsakymai į red. klausimus. Su H. Vancevičiaus prierašu].—„Pergalė", 1966, Nr. 11, p. 140—146, su portr.— **Grušas J.** Kaip dirba dramaturgas. [Užrašė R. Vaitiekūnaitė].—„Kauno tiesa", 1969, rugsėjo 14, su portr.— **Grušas J.** Rašytojo darbai ir planai. [Užrašė M. Macijauskienė].—„Kauno tiesa", 1964, gruodžio 13, su portr.— **Grušas J.** Su didele meile jaunimui. Į klausimus atsako rašyt. J. Grušas. (Jubiliejinė „Tiesos" anketa).—„Tiesa", 1970, kovo 14, su portr.— **Grušas J.** Temas siūlo gyvenimas. Pas rašytoją Juozą Grušą. [Užrašė L. Gudaitis].—„Kauno tiesa", 1961, lapkričio 16, su portr.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 3. D. 2. V., 1965, p. 579—591; T. 4. V., 1968, p. 664—678, su iliustr.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 610—611, su iliustr.— **Bukontas A.** Fantazija ugninių paukščių tema. [Su red. prierašu].—„Jaunimo gretos", 1971, Nr. 11, p. 12—13, su portr.— **Chlivickas J.** Juozas Grušas — žmogus ir rašytojas. (Jo 60-mečio proga).—„Literatūra ir menas", 1961, lapkričio 25, su portr.— **Chlivickas J.** Praktikas ir teoretikas. (J. Grušui — septyniasdešimt).—„Muzika ir teatras", 1972, kn. 8, p. 54—58, su portr.— **Chlivickas J.** Toli žinomas, mielai skaitomas.—„Vakarinės naujienos", 1971, lapkričio 29, su iliustr.— **Česnulevičiūtė P.** Dramaturgo sukaktis. J. Grušo šešiasdešimtmečiui pažymėti.— „Tiesa", 1961, gruodžio 20, su portr.— **Juozas Grušas.**—„Bibliotekų darbas", 1971, Nr. 12, p. 10—12, su portr.— **Juozas Grušas.** (Literatūros laureatai).— „Ūkininko patarėjas", 1938, vasario 15, Nr. 7, su portr.— **Juozas Grušas.**—

„Literatūros ir meno metraštis", 1962, p. 85—86, su portr.— **Kadžiulytė D.** Reiklumas žmogui.—„Tiesa", 1971, lapkričio 28.— **Kirkila J.** Gimsta meninė tikrovė.—„Vakarinės naujienos", 1965, kovo 23, su portr.— **Lankutis J.** Dramaturgo pašaukimas.—„Pergalė", 1971, Nr. 11, p. 109—114.— **Lankutis J.** J. Grušo dramaturgija. Rašytojo 60 m. amžiaus sukaktį minint.—„Pergalė", 1961, Nr. 11, p. 155—161.— **Lankutis J.** Juozas Grušas. (70-jų gimimo metinių proga).—„Naujos knygos", 1971, Nr. 11, p. 6, su portr.— **Lietuvių** literatūros kritika. T. 2. V., 1972, p. 461.— **Macijauskienė M.** Aktualios dramaturgijos kūrėjas. J. Grušui — 70 m.—„Kauno tiesa", 1971, lapkričio 28, su portr.— **Macijauskienė M.** Tie vartai.—„Gimtasis kraštas", 1969, sausio 9, su portr.— **Mačiulis J.** „Ieškau jų gyvenimo prasmės..." (Prie rašytojo darbo stalo).—„Literatūra ir menas", 1966, rugsėjo 3, su portr.— **Masionis A.** Dvi valandos su kūrėju.—„Literatūra ir menas", 1971, lapkričio 27.— **Miliūnas V.** Gyvenimas pašvęstas literatūrai.—„Tarybinė Klaipėda", 1971, lapkričio 16.— **Norkus R.** Žmogiškosios tiesos vardu. (Lietuvos komjaunimo premijų laureatai).—„Komjaunimo tiesa", 1968, lapkričio 14, su iliustr.— **Ragauskas J.** Juozas Grušas. (Valst. resp. premijų laureatai).—„Bibliotekų darbas", 1958, Nr. 1, p. 23—24, su portr.— **Samulevičius R.** Artimas ir suprantamas.—„Kauno tiesa", 1966, lapkričio 27, su portr.— **Samulevičius R.** „Herkaus Manto" autoriui 70.—„Teatras", 1971, sąs. 4, p. 7—12, su iliustr.— **Samulionis A.** Kai dramaturgai kalba eilėmis.— Rink.: Poezijos pavasaris. 1973. V., 1973, p. 160—165.— **Samulionis A.** Šiuolaikinės lietuvių dramaturgijos struktūriniai pakitimai.— Rink.: Šiuolaikinės lietuvių literatūros bruožai. V., 1969, p. 203—208. 210—215, 217—220.— **Vaitiekūnaitė R.** Kūryba, aktyvumas ir jėga.—„Kauno tiesa", 1971, gruodžio 5, su portr.— **Vancevičius H.** Savas žmogus teatre.— „Kultūros barai", 1971, Nr. 11, p. 43—45, su iliustr.— **Žėkaitė J.** Antonas Čechovas ir lietuvių apsakymas.—„Literatūra ir kalba", 1969, t. 10, p. 71—72, 90—91 ir kt.— **Грицюс А.** Юозасу Грушасу — 70 лет.—«Литературная газета», 1971, 1 декабря, с портр.— **Ю. А. Грушасу** — 70 лет.—«Театр», 1972, № 5, с. 153.— **Юозасу Грушасу** — 70 лет.—«Литературная газета», 1971, 1 декабря, с портр.— **Киркила Ю.** Отражая нашу действительность. За рабочим столом писателя.—«Вечерние новости», 1965, 23 марта, с портр.— **Краткая** литературная энциклопедия. Т. 2. М., 1964, стб. 424.— **Ланкутис Й.** Видный литовский драматург. (70-летие Ю. Грушаса).—«Литва литературная», 1971, с. 110—115.— **Милюнас В.** Жизнь, посвященная литературе.—«Сов. Клайпеда», 1971, 16 ноября.—«**Недавно** я вернулся...» (Над чем работают...).—«Литературная газета», 1969, 23 июля, с портр.— **Норкус Р.** Во имя человеческой правды. (Лауреаты премий Комсомола Литвы).—«Комсомольская правда» (В.), 1968, 14 ноября, с ил.— **Самулевис А.** Драматург и его герои.—«Сов. Литва», 1971, 28 ноября, с портр.— **Хливицкас Ю.** Выдающийся мастер литовской литературы.—«Вечерние новости», 1971, 29 ноября, с ил.— **Dramaturga** jubileja.—„Karogs", 1962, Nr. 2, p. 154.— Latvių k.— **Frołow W.** U dramaturgów Litwy.—„Teatr", 1972, Nr. 22, p. 17—18.— Lenkų k.— **Kubilius V.** Grotesk kui tragiline naer.— „Keel ja Kirjandus", 1973, Nr. 8, p. 452—453.— Estų k.— **Mały** słownik pisarzy narodów europejskich ZSRR. Warszawa, 1966, p. 101—102.— Lenkų k.— **Mały** słownik pisarzy świata. Wyd. 2. Warszawa, 1972, p. 200.— Lenkų k.—

Nowe prądy w dramaturgii litewskiej. [Nagrinėjamos J. Grušo pjesės. Pagal J. Lankučio str., išsp. «Сов. Литва», 1969, 27 августа].—„Dialog", 1969, Nr. 12, p. 148—150.— Parašas: Kbs.— Lenkų k.— **Słownik** spisovatelů národů SSSR. Praha, 1966, p. 150.— Čekų k.— **Walczyć** o człowieka. [Su red. prierašu].—„Czerwony Sztandar", 1973, 19 października, su portr.— Lenkų k.— [**Norkus R.** Kelyje į tiesą. Apie J. Grušo dramos kūrinius].—«Точикистони Совети», 1969, rugsėjo 27.— Tadž. k.

APIE KNYGAS IR ATSKIRUS KŪRINIUS

„Ponia Bertulienė". **Ambrazevičius J.**—„Lietuvos aidas", 1928, lapkričio 29.— Parašas: V. Kietis.— **Raila B.**—„Studentas", 1928, Nr. 11, p. 5.— Parašas: A. Ragaila.— **Stonys J.** J. Grušo novelės.—„Literatūra", 1970, t. 13, sąs. 1, p. 57—60.

„Karjeristai". **Ambrazevičius J.**—„Židinys", 1935, Nr. 5/6, p. 596—599.— Parašas: J.A.— **Gira L.** Raštai. T. 4. V., 1962, p. 432—435.— Taip pat: „Literatūros naujienos", 1935, Nr. 9, p. 3, su portr.— Parašas: E. Radzikauskas.— **Kačiulis J.** Žmoniškumo gynimas.—„Pergalė", 1957, Nr. 8, p. 110—112.— **Korsakas K.** Romanas apie karjeristus.— Kn.: Korsakas K. Kritika. K., 1936, p. 207—213.— **Naujokaitis P.**—„Naujoji romuva", 1935, Nr. 23—24, p. 505—506.— Parašas: Pr. N.— **Povilavičius S.**—„Lietuvos aidas", 1935, gegužės 10, Nr. 107.— Parašas: S. Vykintas.— **Rimkūnas A.**—„Tiesa", 1957, kovo 9.— **Šepkus L.** Karjerizmo analizė ir pasmerkimas.—„Literatūra ir menas", 1957, kovo 30, su iliustr.— **Šimkus J.** Realizmo kryptimi.— Kn.: Šimkus J. Realizmo kryptimi. V., 1970, p. 257—260.— Taip pat: „Lietuvos žinios", 1935, liepos 27.—„Šviesos keliai", 1935, Nr. 7, p. 446—448.— Parašas: A.M.— **Viskanta E.**—„Vairas", 1935, Nr. 6, birželis, p. 238—241.— **Žėkaitė J.** Lietuvių romanas. V., 1970, p. 130—135.

„Sunki ranka". **Ambrazevičius J.**—„XX amžius", 1937, lapkričio 20.— **Cvirka P.**— Kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 2. V., 1972, p. 721—723.— Taip pat: „Dienovidis", 1938, Nr. 2, p. 101—103.— **Dumbrava P.**—„Vairas", 1938, Nr. 8, p. 507—510.— **Keliuotis J.**—„Naujoji romuva", 1937, Nr. 49, p. 941—942.— **Korsakas K.** Rašytojai ir knygos. V., 1940, p. 278—293.— **Siajušaitis J.**—„Draugija", 1937, Nr. 1, p. 30—31.— **Stonys J.** J. Grušo novelės.—„Literatūra", 1970, t. 1, p. 60—76.— **Vaičiulaitis A.**—„Židinys", 1937, Nr. 10, p. 367—370.— Parašas: Aug. Raginis.

„Dūmai". **Lankutis J.** Konflikto ir charakterio problema lietuvių tarybinėje dramaturgijoje.— Kn.: Lankutis J. Lietuvių dramaturgija. V., 1958, p. 31—34, 51, 133—135, 153—154.

„Herkus Mantas". **Grušas J.** Su meile liaudžiai. [Rašytojo pasisakymas].—„Kauno tiesa", 1957, liepos 26, su portr.— **Bielinis J.** Žmogaus koncepcijos bruožai dabartinėje lietuvių literatūroje. [„Herkus Mantas" lyginamas su V. Krėvės „Šarūnu"]. V., 1969, p. 20—31, 62—63 ir kt.— **Grigoraitis Z.** Lietuvių tarybinė dramaturgija 1957 metais.— Rink.: 1957 metų lietuvių tarybinė literatūra. V., 1958, p. 155—160.— **Grigoraitis Z.** Manto tragedija.— „Literatūra ir menas", 1957, rugsėjo 7.— **Josadė J.** Manto tragedija.— Kn.:

Josadė J. Knyga ir tikrovė. V., 1961, p. 173—188.— **Kubilius V.** Apie literatūros įvairumą.— Kn.: **Kubilius V.** Mūsų rašytojai. V., 1958, p. 226—228.— **Lankutis J.** Socialistinis realizmas lietuvių literatūroje. V., 1959, p. 42—43, 278.— **Lankutis J.** Už gilios minties ir stiprių aistrų dramaturgiją.— Kn.: Lankutis J. Lietuvių dramaturgija. V., 1958, p. 313—323.— **Zepčikas Z.** J. Grušo istorinių tragedijų kompoziciniai principai.— Rink.: XVIII studentų mokslinės konferencijos medžiaga. V., 1965, p. 25—26.— **Белинис Й.** Концепция человека в современной литовской литературе. [«Геркус Мантас» сравнивается с «Шарунасом» В. Креве].— В сб.: Проблема личности и общества в современной литературе и искусстве. М., 1967, с. 109—121.— **Крымова Н.** Боги и люди.—«Дружба народов», 1968, № 8, с. 248—249.— **Sieja K.**—„Jaunās Grāmatas", 1965, Nr. 9, p. 14—15.— Latvių k.

„Vedybų sukaktis". **Lankutis J.** Socialistinis realizmas lietuvių literatūroje. V., 1959, p. 273—275, 278—279.

„Profesorius Markas Vidinas". **Lankutis J.** Vidino drama.— Kn.: Lankutis J. Literatūra ir humanistiniai idealai. V., 1963, p. 233—244.

„Adomo Brunzos paslaptis". **Grušas J.** Dramaturgo žodis. [Rašytojo pasisakymas].—„Naujos knygos", 1967, Nr. 1, p. 6, su portr.— **Lankutis J.** Makbetiška tragizmo dvasia.—„Pergalė", 1967, Nr. 5, p. 134—138.— **Radzevičius A.** Asmenybės koncepcija prozoje ir dramaturgijoje.— Rink.: Šiuolaikinės lietuvių literatūros bruožai. V., 1969, p. 27—29, 32.

„Meilė, džiazas ir velnias". **Mareckaitė G.** Šiapus — ir anapus — rampos.—„Kultūros barai", 1968, Nr. 9, p. 10—12.— **Sukovskis A.** Rakstnieks J. Grušs komentē savu traģikomēdiju.—„Karogs", 1970, Nr. 7, p. 183—184.— **Latvių k.**

„Rūstybės šviesa". **Grušas J.**—„Naujos knygos", 1969, Nr. 1, p. 7, su portr.— **Bagdonavičius V.**—„Komjaunimo tiesa", 1969, liepos 30.— **Bučys A.** Tiesa, kuri netelpa į jokią pasaką...—„Literatūra ir menas", 1969, liepos 26.— **Masionis A.** Novelisto grįžimas.—„Tiesa", 1969, gegužės 24.— **Stonys J.** J. Grušo novelės.—„Literatūra", 1970, t. 13, sąs. 1, p. 76—85.— **Zalatorius A.** Novelės žanrui grąžinta skola.—„Pergalė", 1969, Nr. 7, p. 116—120.— **Багдонавичюс В.** Свет гнева.—«Комсомольская правда» (В.), 1969, 30 июля.— **Залаторюс А.** Совесть и обстоятельства.—«Дружба народов», 1971, № 2, с. 279—281.

„Žmogus be veido". **Lankutis J.** Naujas Vidino variantas.—„Pergalė", 1971, Nr. 10, p. 167—168.

„Raštai". T. 2. Barbora Radvilaitė. **Renčys S.** Už žmogų, nugalintį ribotumą.—„Pergalė", 1973, Nr. 6, p. 165—167.— **Samulevičius R.** Pavasario upė.— „Vakarinės naujienos", 1972, lapkričio 20.— **Самулявичюс Р.** Весенняя река.—«Вечерние новости», 1972, 20 ноября.

«Тайна Адомаса Брунзы». **Кубилюс В.** Драматург-мыслитель.— «Дружба народов», 1973, № 6, с. 258—261.— **Пименов В.** «...в которых отразился век...»—«Литературное обозрение», 1973, № 8, с. 47.

„Raštai". T. 3. Laimingasis — tai aš. **Bučys A.** Juozo Grušo pamokos.— „Literatūra ir menas", 1973, rugsėjo 8.— **Lankutis J.** Juozo Grušo novelių tomas.—„Pergalė", 1973, Nr. 7, p. 167—170.

APIE TEATRO PASTATYMUS

„Tėvas ir sūnus" Šiaulių Dramos teatre. **Bačiulis A.**—„Raudonoji vėliava" (Šiauliai), 1945, balandžio 6.— Parašas: A. Mažeikėnas.— **Mantas E.**— „Tiesa", 1945, balandžio 8.

„Dūmai" Panevėžio Dramos teatre. **Daumantas R.** Dūmai išsisklaido.—„Panevėžio tiesa", 1955, kovo 25, su iliustr.— **Lankutis J.**—„Tiesa", 1955, kovo 24.— **Аукштикальнис Э.** Комедия Ю. Грушаса «Дым».—«Сов. Литва», 1955, 12 июня, с ил.

„Herkus Mantas" Kauno Muzikiniame dramos teatre. **Jurelionis R., Traupenskis J.**—„Kauno tiesa", 1957, balandžio 17.— **Lankutis J.** Asmenybė, praaugusi savo epochą.—„Tiesa", 1957, gegužės 16, su iliustr.— **Rostovaitė T.** Karvedys, mąstytojas, žmogus.—„Literatūra ir menas", 1957, gegužės 18, su iliustr.— **Rudas I.** Spektaklis, kuris jaudina žiūrovą.—„Komjaunimo tiesa", 1957, gegužės 19.— **Рудас И.** Спектакль, волнующий зрителя.—«Комсомольская правда» (В.), 1957, 19 мая.— **Валин И.** Последние спектакли.—«Сов. Литва», 1957, 4 июня.— **Колас Г.** Плён театральнай вясны.—«Літаратура і мастацтва», 1957, 8 чэрвеня.— Baltar. k.— **Kalpiņš V.** Jaunākais no uzvarētājiem.—„Literatūra un Māksla", 1957, 8. jūnijā.— Latvių k.— **Stankevičs A.** Un beidzot—„Herkus Mants".—„Padomju Jaunatne", 1957, 5. jūnijā.— Latvių k.— **Andrzejewski J.** Tragedia historyczna na scenie kaunaskiej (Druga Baltycka wiosna teatralna).—„Czerwony Sztandar", 1957, 26 maja.— Lenkų k.

Alytaus liaudies teatre. **Kristinos** beieškant.—„Jaunimo gretos", 1960, Nr. 3. p. 24—25, su iliustr.— Parašas: V. Dzūkas.— **Толченов В.** Вторая премьера Алитусского театра.—«Сов. Литва», 1959, 23 декабря, с ил.

„Vedybų sukaktis" Kauno Muzikiniame dramos teatre. **Jonynas A.** Pagrindinė pjesės tema nuslydo į šalį. Dar nėra nuomonės apie J. Grušo pjesę „Vedybų sukaktis".—„Tiesa", 1959, balandžio 12.— **Kadžiulis A.** Spektaklis, demaskuojąs praeities liekanas.—„Tiesa", 1959, kovo 18.— **Petuchauskas M.**—„Literatūra ir menas", 1959, vasario 14, su iliustr.

Kituose teatruose. **Blinstrubas W.** „Rocznica ślubu" po polsku. [Vilniaus Geležinkelininkų kultūros rūmuose].—„Czerwony Sztandar", 1967, 18 listopada, su iliustr.— Lenkų k.— **Kazakevičius V.** Juozo Grušo pjesė — Argentinoje. [Lietuvių Centro scena].—„Pergalė", 1967, Nr. 3, p. 176.

„Adomo Brunzos paslaptis" Panevėžio Dramos teatre. **Girdzijauskaitė A.** Adomas Brunza ir kt.—„Komjaunimo tiesa", 1966, birželio 15.— **Petuchauskas M.** Apmąstymų drama.—„Literatūra ir menas", 1966, gegužės 21.— **Šniukas D.** Kas nustato duonos kainą?—„Tiesa", 1966, birželio 19, su iliustr.— **Volskytė V.** Kas priklauso nuo žmogaus.—„Kauno tiesa", 1966, gruodžio 25, su iliustr.— **Гирдзияускайте А.** Адомас Брунза и другие.—«Комсомольская правда» (В.), 1966, 15 июня.

Rakverės Dramos teatre. **Karbits E.** Esietendub „Adomas Brunza salodus". [Premjera].—„Punane Täht" (Rakverė), 1966, 24 detsember.— Estų k.

„Meilė, džiazas ir velnias", („Pražūtingas apsvaigimas"). Panevėžio Dramos teatre. **Kadžiulytė D.** Šauksmas.—„Tiesa", 1968, balandžio 6, su iliustr.— **Miltinis J., Grušas J.** Dar viena originali. [Pasikalbėjimas su

teatro vyr. rež. J. Miltiniu ir J. Grušu].—„Panevėžio tiesa", 1967, gegužės 27.— **Petuchauskas M.** Apginkime Beatričę.—„Literatūra ir menas", 1969, sausio 11.— **Sakutytė N., Surgintienė S.** Pjesė, ginčai, pastatymas.—„Tarybinis mokytojas", 1967, spalio 14, su iliustr.— **Мацайтис С.** Урок жизни.— «Сов. Литва», 1968, 13 декабря.— **Петухаускас М.** Стойкость Беатриче.— «Комсомольская правда» (В.), 1969, 15 апреля.

Kauno Valst. dramos teatre. **Zepčikienė D.** Jeigu suspėsime, kol nukris žvaigždė.—„Kauno tiesa", 1969, birželio 29.

„Barbora Radvilaitė" Kauno Valst. dramos teatre. **Grušas J.** Susitikimai, nešą džiaugsmą. [Gastrolės Vilniuje. Užrašė R. Vaitiekūnaitė].—„Kauno tiesa", 1971, birželio 27.— **Jansonas E.** Sumanymas ir jo įkūnijimas.—„Literatūra ir menas", 1973, sausio 13, su iliustr.

Klaipėdos Dramos teatre. **Gražys B.** Susitikimas su istorija. [Pasikalbėjimas su rež. B. Gražiu. Užrašė E. Skipitis].—„Tarybinė Klaipėda", 1973, kovo 24, su iliustr.— **Jansonas E.**—„Literatūra ir menas", 1973, gegužės 12.— **Skipitis E.** Istorinių kolizijų šviesoje.—„Tarybinė Klaipėda", 1973, birželio 10.— **Гражис Б.** Встреча с историей. [Беседа с реж. Б. Гражисом. Записал Э. Скипитис].—«Сов. Клайпеда», 1973, 24 марта, с ил.— **Скипитис Э.**— «Сов. Клайпеда», 1973, 10 июня.

* * *

Česnulevičiūtė P. Gyvenimas prieš mirtį. [„Profesorius Markas Vidinas" Kauno Valst. dramos teatre].—„Tarybinė moteris", 1961, Nr. 11, p. 6, su iliustr.— **Vaitkus R.** Taip kuriamas spektaklis. Reportažas. [Pjesės „Keisto žmogaus meilė" repeticijos Panevėžio Dramos teatre].—„Panevėžio tiesa", 1966, sausio 30.— **Czesnulewicziutie P.** Życie przeciwko śmierci.—„Kobieta Radziecka", 1961, Nr. 11, p. 6, su portr.

Aleksandras GUDAITIS-GUZEVIČIUS (1908—1969)

Prozininkas, dramaturgas. Politinis ir visuomenės veikėjas. LTSR nusipelnęs meno veikėjas (1954), LTSR liaudies rašytojas (1968). Gimė 1908.V.25 Maskvoje darbininkų šeimoje. Mirė 1969.IV.18 Vilniuje, palaidotas Antakalnio kapinėse.

1920 baigė pradžios mokyklą Maskvoje, nuo 1921 su tėvais apsigyveno Ukmergėje. 1922—28 mokėsi Palangos progimnazijoje ir Ukmergės gimnazijoje. 1925 įstojo į LKJS (po metų kooptuotas į Ukmergės parajonio k-tą), 1927 į LKP, buvo Ukmergės parajonio k-to narys. 1928 už komunistinę veiklą suimtas, pašalintas iš gimnazijos. Mokslą tęsė Kauno „Aušros" gimnazijoje. Gresiant naujam areštui, 1928 LKP CK pasiųstas į Vokietiją (Tilžę, Karaliaučių, Dancigą), dirbo CK žurnalo „Balsas" redakcijoje. Policijos ištremtas iš Vokietijos, 1929 nuvyko į Maskvą. Dirbo LKP atstovybėje prie Ko-

minterno Vykdomojo k-to techniniu sekretoriumi, buvo LKJS atstovas Komunistinio jaunimo internacionale. LKP CK siunčiamas, 1931 grįžo į Kauną, buvo LKJS CK sekretorius ir LKP CK Sekretoriato narys. 1931—38 kalintas Kauno bei Šiaulių sunkiųjų darbų kalėjimuose, IX forte. Kalėjime redagavo rankraštinius politinių kalinių žurn. „Kovotojas", „Kolektyvistas", pradėjo rašyti romaną „Kalvio Ignoto teisybė". 1938—39 Kauno universitete studijavo prancūzų kalbą ir literatūrą (laisvasis klausytojas), buvo studentų komunistų partinis organizatorius, dirbo laikr. „Laikas" redakcijoje. Už revoliucinę veiklą 1939 ištremtas į Šakių ir Vilkaviškio apskr. 1940—41 LTSR vidaus reikalų liaudies komisaras, 1944—45 LTSR valstybės saugumo liaudies komisaras, generolas majoras; 1945—47 vadovavo Kultūros ir švietimo įstaigų k-tui, 1947—50 Valst. grožinės literatūros leidyklos direktorius, 1953—55 LTSR kultūros ministras. 1940—49, 1952—56 ir nuo 1966 LKP CK narys. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1949, nuo 1956 jos v-bos ir prezidiumo narys. 1940—47 ir 1951—55 LTSR AT deputatas. 1941—46 ir 1954—58 TSRS AT deputatas.

Literatūrinio darbo pradžia 1929 (apybraižos ir apsakymai žurn. „Balsas"). Pirmoji knyga, apsakymų ir apybraižų rinkinys „Vėliavininkė", 1935 Minske. Svarbiausius kūrinius sukūrė tarybiniais metais. TSRS valstybinė premija (1951) už romaną „Kalvio Ignoto teisybė", LTSR respublikinė premija (1967) už romaną „Sąmokslas". Pjesės statytos LTSR dramos teatruose: „Kalvio Ignoto teisybė" 1950 Vilniuje, „Krantai Nemunėlio" 1957 Šiauliuose, „Nematomasis ginklas" 1958 Vilniuje, „Dvikova" 1962 Panevėžyje. Pagal romaną „Kalvio Ignoto teisybė" 1956 pastatytas kino filmas „Ignotas grįžo namo". Yra parašęs knygų vaikams, literatūros straipsnių.

Bendradarbiavo periodiniuose leidiniuose „Balsas" (Tilžė), „Darbininkų jaunimas", „Kovotojas", „Laikas", „Laisvė" (JAV), „Lietuvos žinios", „Priekalas", „Už liaudies teises", „Vilnis" (JAV) ir kt.

Pasirašinėjo: *B., B.S., B-lis, B-s, Br., Brolis, Gudaitis, K.R., Karūžis, S. Brolis, Tadas Blinda.*

I
GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

□ **Raštai.** T. 1—6. [Iliustr. V. Galdikas]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1960—1961.

T. 1. Kalvio Ignoto teisybė. Romanas. Kn. 1. 1960. 461 p. su iliustr.

T. 2. Kalvio Ignoto teisybė. Kn. 2. 1960. 591 p. su iliustr.

T. 3. Broliai. Romanas. Kn. 1—2. 1960. 540 p. su iliustr.

T. 4. Broliai. Kn. 3—4. 1960. 797 p. su iliustr.

T. 5. Apsakymai. 1961. 370 p. su iliustr.

Turinys: *Tamsioji naktelė:* Tamsioji naktelė; Mano ožkytė, mano mažytė...; Uosis neregys; Baltoji obelėlė; Slapyvardis; Tiltas; Ispanas; Autonomistas.— *Kaesdeka. Polit. kalinių gyvenimo vaizdai:* Mugėje; „Ave, vita!"; Kainas; „Baltramiejaus naktis".— *Devynioliktieji didvyriško pasiaukojimo metai:* Vertybių vertybė; Zimagorai; Ginklininkas Gruodis.

T. 6. Pjesės. 1961. 395 p.

Turinys: Kalvio Ignoto teisybė. *5 v. pjesė* [Pirmoji publ.: „Pergalė", 1950, Nr. 2, 3; Ištr.: „Švyturys", 1950, Nr. 4]; Krantai Nemunėlio (Atatvanas). *3 v. drama.* [Pirmoji publ.: „Pergalė", 1959, Nr. 2]; Nematomasis ginklas. *5 v. drama.* [Ištr.: „Literatūros ir meno metraštis", 1959]; Dvikova. *2 v. pjesė.* [Pirmoji publ.: „Pergalė", 1961, Nr. 10].

□ **Vėliavinikė.** Apysakos. [Įž. str. B. Pranskaus-Žalionio]. Minskas, Baltarusijos valst. l-kla, 1935. 84 p.— Prieš antr. aut.: S. Brolis.

Turinys: *[Apsakymai ir apybraižos]:* Vėliavinikė.— Kruvina pamoka.—„Išlicitavo".— Nuogi faktai.— Kareivinės.— Apie tėvą.— „Rot front!" (Iš emigranto užrašų).

□ **Kalvio Ignoto teisybė.** [Romanas]. K.—V., Valst. grož. lit. l-kla, 1948—1949.

Kn. 1. 1948. 457 p.

Kn. 2. 1949. 572 p.

Taip pat: V., 1952. (Patais. ir papild. leid.); V., 1972.

Pirmoji publ.: „Valstiečių laikraštis", 1946, birželio 27 — liepos 24; rugpjūčio 1—15, 20 — rugsėjo 15, 22 — spalio 20, 24 — lapkričio 3, 6, 15—28; gruodžio 3; 1947, birželio 8 — liepos 20, 26 — rugsėjo 6, 12—18, 25 — lapkričio 5, 22 — gruodžio 14, 28; 1948, sausio 4—8, 15—22, 29 — vasario 28.

Ištr.: „Pergalė", 1946, Nr. 3; 1949, Nr. 5.—„Jaunimo gretos", 1946, Nr. 10.—„Švyturys", 1949, Nr. 18.—„Literatūra ir menas", 1949, lapkričio 6.

——— (Ištraukos). K., Valst. ped. lit. l-kla, 1956. 136 p. su iliustr. (Mokinio b-ka).

Taip pat: 1959, 1960, 1970 leid.

——— 5 v. pjesė. [Iliustr. T. Kulakauskas]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1950. 91 p. su iliustr.

Taip pat 1951 leid. (3 v. pjesė saviveiklai).

Pirmoji publ.: „Pergalė", 1950, Nr. 2, 3.
Ištr.: „Švyturys", 1950, Nr. 4.

□ **Broliai.** [Romanas]. Iliustr. medžio raiž. V. Galdikas. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1951—1955.

Kn. 1. 1951. 328 p. su iliustr.

Kn. 2. 1951. 247 p. su iliustr.

Kn. 3. 1953. 303 p. su iliustr.

Kn. 4. 1955. 517 p. su iliustr.

Pirmoji publ.: „Pergalė", 1951, Nr. 5—10.
Ištr.: Rink.: Taika nugalės karą. V., 1951, p. 60—81.— Rink.: Darbas — šlovė. K., 1953, p. 21—38.—„Švyturys", 1950, Nr. 21; 1951, Nr. 8; 1952, Nr. 9, 18.—„Jaunimo gretos", 1951, Nr. 10.—„Literatūra ir menas", 1951, lapkričio 4; 1953, rugpjūčio 2; 1954, gruodžio 18.—„Tarybinė moteris", 1952, Nr. 1; 1955, Nr. 8.—„Tėvynės balsas", 1952, balandžio 3, 15; gegužės 3, 20; birželio 10; liepos 21; rugsėjo 2.—„Tiesa", 1952, lapkričio 18; 1954, sausio 21.— „Pergalė", 1952, Nr. 12; 1953, Nr. 10.

☐ **Tamsioji naktelė.** Apsakymai. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1958. 255 p. su portr.

T u r i n y j e taip pat: Pro kalėjimą.— Minėjimas.

☐ **Sąmokslas.** Romanas. [Iliustr. V. Kalinauskas]. V., „Vaga", 1964—1965.
[T.] 1. 1964. 723 p. su iliustr.
[T.] 2. 1965. 842 p. su iliustr.

I š t r.: „Literatūra ir menas", 1963, gruodžio 14.—„Pergalė", 1964, Nr. 5.—„Komjaunimo tiesa", 1964, gegužės 17.—„Jaunimo gretos", 1964, Nr. 8, su iliustr.—„Vakarinės naujienos", 1965, rugpjūčio 21.

☐ **Spalio komisaras.** Ist. apysaka. V., „Vaga", 1967. 358 p.— Bibliogr.: p. 355—356.
Taip pat 1968 leid.

I š t r.: „Tiesa", 1966, lapkričio 6; 1967, kovo 5.—„Vakarinės naujienos", 1967, balandžio 8.—„Jaunimo gretos", 1967, Nr. 5.—„Pergalė", 1967, Nr. 5.—„Kalba Vilnius", 1967, Nr. 29—31.—„Švyturys", 1967, Nr. 20.—„Literatūra ir menas", 1967, lapkričio 4.

VAIKAMS

☐ **Rainukas laukinukas.** [Apsakymėlis]. Iliustr. B. Demkutė. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1959. 20 p. su iliustr.

☐ **Juodoji torpeda.** Apysaka. [Iliustr. I. Martinaitis]. V., „Vaga", 1966. 194 p. su iliustr.
Taip pat 1970 leid.

I š t r.: „Genys", 1960, Nr. 11.—„Kultūros barai", 1966, Nr. 4.—„Tiesa", 1966, gegužės 1: birželio 12.—„Literatūra ir menas", 1966, rugpjūčio 13.—„Moksleivis", 1966, Nr. 10.—„Švyturys", 1966, Nr. 20.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **Pionierių sulėkimas.**— Kn.: Pranskus-Žalionis B. Skaitimo knyga. 3-ieji mokinio metai. Minskas, 1934, p. 81—86.

☐ **Sakalo žvilgsniu.** Fragm. iš apysakos.—„Švyturys", 1949, Nr. 21, p. 8—9, su iliustr.

☐ **Prie užtvankos.** Apsakymas.—„Jaunimo gretos", 1956, Nr. 7, p. 7—9, su iliustr.

☐ **Liepsna.** [Apysakos ištr.].—„Pergalė", 1957, Nr. 11, p. 26—58.—„Tiesa", 1957, lapkričio 3.—„Genys", 1957, Nr. 11, p. 2—3, su iliustr.—„Moksleivis", 1958, Nr. 5/6, p. 34—36, su portr.

☐ **„Tėvynėje".** Ištr. iš žuvusio tremtinio užrašų.—„Tarybinė moteris", 1957, Nr. 12, p. 3—5, su iliustr.

☐ **Paskutinis šuolis.** [Apsakymas].—„Lietuvos pionierius", 1958, lapkričio 2, 4, su iliustr.

☐ **Mylimasis miestas.** Iš rašomo romano.—„Vakarinės naujienos", 1968, gegužės 24.—„Tiesa", 1968, gegužės 25.

☐ **Pas Guogą.— Dėl jazminų žydėjimo.** Apsakymai. [Su. red. prierašu].— „Pergalė", 1968, Nr. 5, p. 6—17, su portr.

☐ **Pro kalėjimą.**— Rink.: Lietuvių tarybinė novelė. V., 1969, p. 89—98.

LITERATŪRINIAI STRAIPSNIAI

☐ **Julius Janonis poetas — bolševikas.**—„Pergalė", 1952, Nr. 6, p. 111—120.

☐ **Suvažiavimą pradedant.**—„Literatūra ir menas", 1954, rugpjūčio 31.

Apie tarybinės lietuvių literatūros vystymąsi.

☐ **Daugiau gyvo gyvenimo, daugiau meninės tiesos!**—„Literatūra ir menas", 1957, vasario 2.

Apie šiuolaikinę literatūrą.

☐ **Apie tai, ko negalima užmiršti.**—„Literatūra ir menas", 1958, birželio 14.

Blogio demaskavimo tema literatūroje.

☐ **Liepsningoji siela.**—„Literatūra ir kalba", 1959, t. 4, p. 237—240.

Atsiminimai apie S. Nėrį.

☐ **Apie storas knygas ir svarią kritiką.**—„Literatūra ir menas", 1960, gegužės 7.

Atsiliepimas į V. Žilionio str. „Mūsų romanas ir kritika", išsp. laikr. „Literatūra ir menas", 1960, kovo 5.

☐ **Dėl vienos datos patikslinimo „Lietuvių literatūros istorijoje".**—„Komunistas", 1966, Nr. 7, p. 44—48.

Rašytojo susitikimai su trečiafrontininkais. 1931.

☐ **Už kilnųjį tikslą.** Kalba TSRS rašytojų IV suvažiavime.—„Literatūra ir menas", 1967, gegužės 27.

☐ **Быть умными и желанными советчиками читателя.**—«Сов. Литва», 1956, 31 марта.

О задачах писателей республики.

☐ **Критик — друг писателя.**—«Литературная газета», 1959, 13 января.

☐ **Честь бойца.**—«Литературная газета», 1959, 15 октября.

Обсуждение проблем литературной критики.

☐ **О современниках — по современному.** Проблемы драматургии.—«Литературная газета», 1960, 17 марта.

☐ **Об уточнении одной даты в «Истории литовской литературы».**—«Коммунист» (В.), 1966, № 7, с. 48—51.

☐ **Накрепко врезались эти следы.** Беседы о ремесле.—«Литературная газета», 1966, 2 июля.

Историческая революционная тематика в литературе.

☐ **Идеалы, свершения, надежды.**—«Литературная газета», 1967, 17 мая.

Развитие литовской литературы.

GROŽINIAI KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

RUSŲ KALBA

☐ **Правда кузнеца Игнотаса.** Роман. Авториз. пер. [Пер. К. Горбунов и Н. Паньшина]. В., Гослитиздат, 1950. 597 с. с ил. (10 лет Сов. Литвы. 1940—1950).

Также: В., 1951; М., «Сов. писатель», 1951; М., 1953; М., 1956; М., Гослитиздат, 1959; М., «Известия», 1963. (Послесл. Р. Шармайтиса).

☐ **Братья.** [Роман]. Кн. 1—2. Авториз. пер. Л. Левинене и Н. Паньшиной. [Ил. В. Гальдикас]. В., Гослитиздат, 1953. 556 с. с ил. (Декада литературы и искусства Лит. ССР).

——— [Пер. Л. Левинене, Н. Паньшина и Ю. Шишмонин. Ил. В. Гальдикас]. В., Гослитиздат, 1956.

Т. 1. Отступление. [Кн. 1—2]. 535 с. с ил.

Т. 2. *Восстание.* [Кн. 3—4]. 758 с. с ил.

Также: М., «Сов. писатель», 1957; М., 1958.

☐ **Темная ноченька.** *Новеллы.* Пер. с литов. [Послесл. В. Львова. Ил. Н. Фиддер]. М., Гослитиздат, 1961. 191 с. с ил.

Содерж.: *Темная ноченька. Новеллы:* Темная ноченька; Слепой ясень; Козочка; Испанец; Белая яблонька; Мост; Автономист; Псевдоним; О днях далеких.— *«Каэсдека». Из жизни политзаключенных:* Ярмарка; «Авэ, вита!»; «Каин»; «Варфоломеевская ночь».

Пер. авт., В. Буянаускене и др.

☐ **Заговор.** Роман. [Ил. В. Калинаускас]. В., «Вага», 1967.

Т. 1. [Пер. авт. и др.]. 610 с. с ил.

Т. 2. [Пер. Б. Залесская и Г. Герасимов]. 775 с. с ил.

* * *

☐ **Черная торпеда. Повесть.** [Для сред. и старш. школьного возраста. Пер. авт. Вступит. статья М. Слуцкиса. Ил. П. Пинкисевич]. М., Детгиз, 1970. 192 с. с ил.

* * *

☐ **Правда кузнеца Игнотаса.** Пьеса в 5-ти д. [Пер. М. Юфит].— В сб.: Советская литовская драматургия. М., 1954, с. 129—188.

☐ **Страницы борьбы.** Рассказ.—«Сов. Литва», 1958, 2 ноября.

☐ **Комиссар Октября.** Глава из романа.—«Литва литературная», 1967, с. 10—24, с портр.—«Вечерние новости», 1967, 8 апреля.—«Сов. Литва», 1967, 21 июля.

☐ **В Октябрьские дни...** [С примеч. авт.].—«Сов. Литва», 1968, 5, 10 ноября.

Дополнение к повести «Черная торпеда».

☐ **Правда кузнеца Игнотаса.** Инсценизир. страницы одноим. романа А. Гудайтиса-Гузявичюса. [Инсценизир. Т. Филиппова].— В сб.: Ленина славят народы. М., 1968, с. 53—61.

☐ **Разве жизни не жалко?** (Отр. из незаконч. романа «Любимый город»).— «Вечерние новости», 1968, 24 мая.

KITŲ TSRS TAUTŲ KALBOMIS

☐ **Лепшы дзень у жыцці.** [Geriausia diena gyvenime. Romano „Kalvio Ignoto teisybė" ištr. Vertė J. Skriganas].— Rink.: Літоўскія апавяданні. Мінск, 1957, с. 258—265.— Baltar. k.

☐ **Sepp Ignotase tõde.** [Kalvio Ignoto teisybė. Romanas. Vertė M. Pukitas. Baig. str.: „A. Gudaitis-Guzevičius", p. 823]. Tallinn, Eesti Riiklik Kirjastus, 1957. 823 p. su iliustr.— Estų k.

☐ **Kalēja Ignota taisnība.** [Kalvio Ignoto teisybė. Romanas. Vertė A. Sukovskis. Iliustr. A. Toropinas]. Rīgā, Latvijas Valsts izd-ba, 1952. 762 p. su iliustr.— Latvių k.

☐ **Brāļi.** [Broliai. Romanas. Vertė A. Sukovskis. Iliustr. V. Galdikas]. Rīgā, Latvijas Valsts izd-ba, 1956. 1015 p. su iliustr.— Latvių k.

☐ * **Мэрул алб.** [Baltoji obelėlė. Apsakymas. Vertė B. Vlestaru].— Rink.: Новела советикэ литуаниянэ. Кишинэу, 1961, p. 140—150.— Mold. k.

☐ * [**Juodoji torpeda.** Apysaka]. Frunzė, 1972. 203 p. su iliustr.— Kirg. k.

☐ [**Kalvio Ignoto teisybė.** Romano ištr.]—«Советтик Кыргызстан», 1973, spalio 2.— Kirg. k.

☐ [**Kalvio Ignoto teisybė.** Romano ištr.]—«Шарк юлдузи», 1954, № 3, p. 48—56. — Uzb. k.

UŽSIENIO KALBOMIS

☐ **Pravda kováře Ignotase.** [Kalvio Ignoto teisybė. Romanas. Vertė J. Stecharas]. Praha, Melantrich, 1952. 539 p.— Trumpa aut. biografija ant aplanko.— Čekų k.

☐ **Bratři Varkalysové.** (Ústup). [Broliai. Romanas. Vertė J. Stecharas]. Praha, Svobodné slovo—Melantrich, 1956. 347 p.— Čekų k.

☐ **Povstáni.** [Sukilimas. Romano „Broliai" 2-oji kn. Vertė I. Dambrovskis]. Praha, Svobodné slovo, 1959. 600 p.— Čekų k.

☐ **Ave, vita.** [Apsakymas. Vertė I. Dambrovskis].— Rink.: Litevské povídky. Praha, 1956, p. 117—145.— Čekų k.

☐ **Prawda kowala Ignotasa.** [Kalvio Ignoto teisybė. Romano ištr.].—„Młodzież Litwy", 1953, 30 lipca; 1954, 6 listopada.—„Czerwony Sztandar", 1953, 16 grudnia; 1954, 4 marca.— Lenkų k.

☐ **Bracia.** [Broliai. Romano ištr.].— Rink.: Opowiadania litewskie. W., 1953, p. 8—25.—„Kobieta Radziecka", 1952, Nr. 1, p. 13—14, su iliustr.; 1955, Nr. 8, p. 4—6.—„Życie Literackie", 1957, 30 czerwca.— Lenkų k.

☐ **„W ojczyznie".** [„Tėvynėje". Ištr. iš žuvusio tremtinio užrašų].—„Kobieta Radziecka", 1957, Nr. 12, p. 3—5.— Lenkų k.

☐ **Spisek.** [Sąmokslas. Romano ištr.].— Rink.: Pół wieku. 1917—1967. W., 1967, p. 64—69.—„Czerwony Sztandar", 1964, 27 grudnia; 1966, 27 grudnia.— Lenkų k.

☐ **Komisarz Października.** [Spalio komisaras. Romano ištr.].—„Czerwony Sztandar", 1967, 21 lipca; 1968, 15 grudnia, su iliustr.— Lenkų k.

☐ **Dreptatea fîrerarului Ignotas.** [Kalvio Ignoto teisybė. Romanas. Vertė I. Badu ir M. Rosca]. Bucureşti, Cartea rusa, 1955. 816 p.— Rum. k.

☐ **Pravda kováča Ignotasa.** [Kalvio Ignoto teisybė. Romanas. Vertė K. J. Nizanskis]. Bratislava, Sloven. vyd-vo krasnej lit., 1955. 767 p. su iliustr.— Trumpa aut. biografija ant aplanko.— Slovakų k.

☐ **Die Wahrheit des Schmiedes Ignotas.** [Kalvio Ignoto teisybė. Romanas]. Berlin, „Tribüne", 1954. 787 p.— Vok. k.

II
LITERATŪRA

Gudaitis-Guzevičius A. Mano kelias į literatūrą.— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 269—279, su portr.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (31 pavad.), p. 570—571.— **Gudaitis-Guzevičius A.** [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1957, p. 159—162, su portr.— **Gudaitis-Guzevičius A.** Į redakcijos klausimus atsako A. Gudaitis-Guzevičius. („Literatūros ir meno" anketa).—„Literatūra ir menas", 1965, liepos 3, su portr.— **Gudaitis-Guzevičius A.** *Iljičiaus žodis.* [Atsiminimai].—„Literatūra ir menas", 1969, balandžio 12.— **Gudaitis-Guzevičius A.** Kūryba ir gyvenimas. Į red. klausimus atsako A. Gudaitis-Guzevičius.—„Literatūra ir menas", 1967, vasario 25, su portr.— **Gudaitis-Guzevičius A.** Prie malūnų vėjo tako. Iš atsiminimų.—„Literatūra ir menas", 1968, gegužės 25.— **Gudaitis-Guzevičius A.** Stambiosios prozos vagos. „Tiesos" spalinė anketa.—„Tiesa", 1967, rugsėjo 9, su portr.— **Gudaitis-Guzevičius A.** *Svarbiausia — didelė reikšminga tema.* [Pasikalbėjimas].—„Literatūra ir menas", 1960, birželio 25, su portr.— **Gudaitis-Guzevičius A.** Tik apie jaunystę. Mūsų interviu su A. Gudaičiu-Guzevičium. [Užrašė E. Sliesoriūnienė].—„*Jaunimo gretos*", 1968, Nr. 5, p. 16—17, su portr.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 3. D. 2. V., 1965, p. 173—176; T. 4. V., 1968, p. 378—401 ir kt.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 614—615, su iliustr.— **Balčius J.** *Prie rašytojo darbo stalo.*—„Literatūra ir menas", 1963, gruodžio 14, su portr.— **Baltušis J.** Priešakinėse linijose.—„Literatūra ir menas", 1954, kovo 6.— **Baltušis J.** Revoliucijos metraštininkas.— „Gimtasis kraštas", 1968, gegužės 23, su portr.— **Baltušis J.** Šviesų žmogų palydėjus.—„Gimtasis kraštas", 1969, balandžio 24, su portr.— **Bučys A.** Romanas ir dabartis. V., 1973, p. 72—77, 88, 266 ir kt.— **Bufienė T.** Aleksandras Gudaitis-Guzevičius.—„Bibliotekų darbas", 1967, Nr. 9, p. 12—14, su portr.— **Bukelienė Ė.** A. Gudaitis-Guzevičius — revoliucinės praeities vaizduotojas.— „Pergalė", 1965, Nr. 8, p. 153—163.— **Dovydaitis J.** Rašytojas — socialistinės Tėvynės patriotas.—„Tiesa", 1954, kovo 10.— **Galinis V.** Literatūra, dabartis, žmogus. V., 1966, p. 271—279.— **Galinis V.** Revoliucijos tiesa.—„Tiesa", 1958, gegužės 25.— **Aleksandro Gudaičio-Guzevičiaus** laidotuvės.—„Tiesa", 1969, balandžio 22, su iliustr.— **A. Gudaitis-Guzevičius.** [Nekrologas].—„Tiesa", 1969, balandžio 19, su portr.— **Josadė J.** Gudaičiui-Guzevičiui — 50 metų.—„Pergalė", 1958, Nr. 5, p. 154—158.— **Josadė J.** *Revoliucija ir inteligentija.*— „Tarybinis mokytojas", 1958, gegužės 25.— **Jurginis J.** Su A. Gudaičiu-Guzevičium atsisveikinant.—„Pergalė", 1969, Nr. 5, p. 150—153, su portr.— **Kaminskas J.** Literatūros kryžkelėse. V., 1968, p. 24—31, 161—166.— **Kirkila J.** Revoliucijos pulsas kūryboje.—„Komjaunimo tiesa", 1972, lapkričio 5.— **Kubilius V.** Apie herojką mūsų literatūroje.— Kn.: 1958 metų lietuvių tarybinė literatūra. V., 1959, p. 43—45, 47—49, 174—177.— **Lankutis J.** Socialistinis realizmas lietuvių literatūroje. V., 1959, p. 184—186, 243, 271—273 ir kt.— **Macevičius J.** Tai, kas jungia ir vienija.—„Tiesa", 1968, gegužės 25, su iliustr.— **Maginskas J.** Žmogus, užtarnavęs liaudies pasitikėjimą.—„Tiesa",

1941, sausio 7, su portr.— **Pakalniškis R.** Lenino paveikslas grožinėje lietuvių literatūroje.— Rink.: Leninas lietuvių literatūroje. V., 1970, p. 24—25, 58—60 ir kt.— **Pranskus-Žalionis B.** Apie Brolį.—„Priekalas", 1934, Nr. 8, p. 462—465.— Parašas: V. Vėliavinis.— **Pušinienė E.** Tomsonas ir Stepukas. [Apie darbą komunist. pogrindyje. Su laiškų ištr. publ.]—„Pergalė", 1972, Nr. 9, p. 151—159.— **Šniukas D.** Išsilavinimas: revoliucijos universitetai, profesija: rašytojas.—„Švyturys", 1967, Nr. 2, p. 22—23, su portr.— **Tarybinės** lietuvių literatūros istorijos apybraiža. V., 1956, p. 29—30, 142—149, 167—168, 218—219.— **Tilvytis T.** Ištikimybė didžiajai temai.—„Literatūra ir menas", 1968, gegužės 25.— **Tornau J.** Romano autoriaus rūpesčiai. V., 1966, p. 13, 24—25, 43—75 ir kt.— **Umbrasas K.** M. Gorkio tradicijų vystymas A. Gudaičio-Guzevičiaus romanuose.—„Literatūra ir kalba", 1956, t. 1, p. 301—313.— **Vencevičius H.** Įdomūs susitikimai. [Draugystė su A. Kurkliečiu].—„Bibliotekų darbas", 1963, Nr. 3, p. 28—30, su iliustr.— **Venclova A.** Knygos apie mūsų liaudies kovas.— Kn.: Venclova A. Epochos vėjas. V., 1962, p. 208—215.— **Žėkaitė J.** Svarus, našus talentas. A. Gudaičio-Guzevičiaus „Raštų" pasirodymo proga.—„Pergalė", 1962, Nr. 2, p. 128—136.— **Žukauskas A.** Kovotojas už teisybę.—„Literatūra ir menas", 1951, vasario 4.— **Гудайтис-Гузявичюс А.** [О своем творчестве].—«Литературная газета», 1965, 20 июля.— **Гудайтис-Гузявичюс А.** Первые знакомства. [Воспоминания о начале литературного сотрудничества в газете «Тиеса»].—«Сов. Литва», 1967, 12 апреля.— **Гудайтис-Гузявичюс А.** Свет побеждает. [Высказывание о своих творческих планах. С примеч. ред.].—«Сов. Литва», 1965, 24 января, с портр.— **Гудайтис-Гузявичюс А.** Слово Ильича. [Воспоминания].—«Вопросы литературы», 1969, № 2, с. 3—11.— **Большая** советская энциклопедия. Т. 13. М., 1952, с. 186—187.— **Гельбак П.** Писатель и герои его романа.—«Сов. Литва», 1954, 23 февраля.— **Александрас Гудайтис-Гузявичюс.** [Некролог].—«Литературная газета», 1969, 23 апреля.— **Киркила Ю.** Пульс революции в творчестве.—«Комсомольская правда» (В.), 1972, 5 ноября.— **Краткая** литературная энциклопедия. Т. 2. М., 1964, стб. 431, с портр.— **Очерк** истории литовской советской литературы. М., 1955, с. 155—163, 184, 185, 239, 240 и др.— **Поцюс А.** Певец революционной Литвы.—«Сов. Литва», 1968, 25 мая.— **Тильвитис Т.** Поэт большой темы.—«Литва литературная», 1968, с. 165—168.— **Чеснулявичюте П.** Писатель-патриот.—«Сов. Литва», 1958, 31 мая.— **Шармайтис Р.** Александрас Гудайтис-Гузявичюс. (Биогр. очерк).— В кн.: Гудайтис-Гузявичюс А. Правда кузнеца Игнотаса. М., 1963, с. 591—608.— **Gudaitis-Guzevičius A.** Interview with Aleksandras Gudaitis-Guzevicius. [Užrašė M. Zinovjevas].— "Soviet Literature", 1961, Nr. 9, p. 146—149.— Anglų k.— Taip pat isp., lenkų, pranc., vok. k.— **Gudaitis-Guzevičius A.** Katrā ziņā bija jāraksta. [Su red. prierašu].—„Karogs", 1968, Nr. 6, p. 133—135, su portr.— Latvių k.— **Gudaitis-Guzewiczius A.** Opowiada pisarz o sobie. [Užrašė H. Jotkiala].— „Czerwony Sztandar", 1967, 17 grudnia, su portr.— Lenkų k.— **Bukeliene E.** A. Gudaitis-Guzewiczius — piewca przeszłości rewolucyjnej. Ku pomocy wykładowcom literatury.—„Czerwony Sztandar", 1965, 19 listopada.— Lenkų k.—

Fremdsprachige Schriftsteller. Leipzig, 1971, p. 252.— Vok. k.— **Mały** słownik pisarzy narodów europejskich ZSRR. Warszawa, 1966, p. 103, su portr.— Lenkų k.— **Slovník** spisovatelů národů SSSR. Praha, 1966, p. 159—160.— Čekų k.— **Sukovskis A.** Nerimtīgā degsme.—„Literatūra un Māksla", 1968, 25. maijā, su portr.— Latvių k.

ATSIMINIMAI

Liepsnonis A. Kovotojo egzaminai. [Su red. prierašu].—„Gimtoji žemė" (Ukmergė), 1972, sausio 11—15.— **Liepsnonis A.** Neparašytos eilutės. [Su red. prierašu].—„Gimtoji žemė" (Ukmergė), 1971, liepos 13—17.— **Šumauskas M.** Provokatorius paaiškėja.— Kn.: Šumauskas M. Kovų verpetuose. V., 1973, p. 337—339.— **Vildžiūnas J.** Revoliucijos riteris.— Kn.: Vildžiūnas J. Kova be atvangos. V., 1971, p. 173—178.

APIE KNYGAS IR ATSKIRUS KŪRINIUS

„K a r e i v i n ė s". **Pranskus-Žalionis B.** Brėstančios varpos.— Rink.: Po raudonąja vėliava. Minskas, 1934, p. 237—239.— Parašas: Vl. Vėliavinis.

„V ė l i a v i n i n k ė". **Užkalnis P. Lietuvių literatūros kritika. T. 2. V., 1972, p. 856—857.**— Taip pat: „Priekalas", 1936, Nr. 8, p. 525—526.— Parašas: V. K. Varnėnas.

„K a l v i o I g n o t o t e i s y b ė". **Rašytojas** Aleksandras Guzevičius-Gudaitis ir jo istorinio romano „Kalvio Ignoto teisybė" pagrindiniai bruožai. V., 1963. 10 p. (Lietuvos draugystės ir kultūr. ryšių su užsienio šalimis d-ja).— Išsp. rotapr.— **Bieliauskas Alf.** Keliai ir paminklai. V., 1963, p. 70—76.— **Bieliauskas Alf.** Komunistų paveikslai A. Gudaičio-Guzevičiaus romane „Kalvio Ignoto teisybė".—„Literatūra ir menas", 1951, balandžio 22.— **Česnulevičiūtė P.** Turinio ir formos klausimai dėstant literatūrą.—„Tarybinis mokytojas", 1958, rugsėjo 14.— **Galinis V.** Kūrybinio tobulinimosi keliu.—„Pergalė", 1952, Nr. 12, p. 100—104.— **Galinis V.** Romano „Kalvio Ignoto teisybė" meninės ypatybės.— Kn.: Lietuvių literatūra. D. 2. K., 1956, p. 166—181.— **Josadė J.** Romanas apie 1918—1919 m. revoliuciją.—„Pergalė", 1949, Nr. 2, p. 56—70.— Parašas: J. Juodis.— **Kvietinis P.**—„Literatūra ir menas", 1948, gruodžio 28, su portr.— **Liepsnonis A.** A. Guzevičiaus romanas apie teisybę.—„Tarybų Lietuva", 1948, gruodžio 26.— **Lisenkaitė L.** Istorinės tikrovės vaizdavimo principai A. Gudaičio-Guzevičiaus romane-epopėjoje „Kalvio Ignoto teisybė".—„Literatūra", 1958, t. 1, p. 22—32.— Santr. rusų k.— **Lisenkaitė L.** „Kalvio Ignoto teisybės" žanro klausimu.—„Pergalė", 1957, Nr. 9, p. 78—94.— **Lisenkaitė L.** Kunigas A. Guzevičiaus romane „Kalvio Ignoto teisybė".— Kn.: Rašytojai ir religija. V., 1966, p. 146—160.— **Pranskus-Žalionis B.** Romanas apie kovą už Tarybų valdžią Lietuvoje.— Kn.: Pranskus-Žalionis B. Laikas ir literatūra. V., 1973, p. 454—459.— **Radaitis V.** Romanas apie teisybę.—„Tarybų Lietuva", 1950, balandžio 2.— **Šešelgis A.** Komunistų paveikslai A. Gudaičio-Guzevičiaus romane „Kalvio Ignoto teisybė".—„Tarybinė mokykla", 1951, Nr. 5, p. 9—19.— **Šimkus J.** Romanas, vaizduojąs lie-

tuvių tautos kovas dėl Tarybų valdžios.—„Tiesa", 1948, gruodžio 29.— **Писатель** Александрас Гузявичюс-Гудайтис и основные черты его исторического романа «Правда кузнеца Игнотаса». В., 1963. 9 с. (Литов. о-во дружбы и культ. связи с зарубеж. странами).— Отпеч. на ротапр.— **Ильичева И.**—«Огонек», 1951, № 16, с. 8, с ил.— **Иосаде Я.**—«Новый мир», 1951, № 4, с. 229—231.— **Корсакас К.** Книга о борьбе трудящихся Литвы за Советскую власть.—«Сов. Литва», 1951, 6 марта.— **Либединский Ю.** Эпопея революционной борьбы литовского народа.— В кн.: Выдающиеся произведения советской литературы 1950 г. М., 1952, с. 179—186.— **Николаев В.** Роман о великой правде.—«Культура и жизнь», 1951, 11 февраля.— **Пранскус-Жалионис Б.**—«Сов. Литва», 1948, 1 декабря.— **Шимкус Й.** Правда истории.—«Литературная газета», 1951. 7 апреля.— **Bērsons J.** Romāns par lietuviešu tautas cīņām.—„Padomju Jaunatne", 1953, 6. martā.— Latvių k.— **Nikolayev V.**— The Great Truth.—"Soviet Literature", 1951, Nr. 6, p. 151—154.— Anglų k.— Taip pat isp., lenkų, pranc., vok. k. Pjesė „Kalvio Ignoto teisybė". **Lankutis J.** Konflikto ir charakterio problema lietuvių tarybinėje dramaturgijoje.— Kn.: Lankutis J. Lietuvių dramaturgija. V., 1958, p. 24, 51, 98—100, 171—172, 181.

„Broliai". **Galinis V.** Idėjiškumas ir meistriškumas.—„Literatūra ir menas", 1956, birželio 2.— **Josadė J.** Epopėjos tęsinys. Kritinės pastabos apie A. Gudaičio-Guzevičiaus „Brolių" I ir II kn.—„Pergalė", 1953, Nr. 7, p. 93—117.— **Radaitis V.** Komunistų paveikslai „Broliuose". A. Gudaičio-Guzevičiaus romano „Broliai" 3-čio t. pasirodymo proga.—„Literatūra ir menas", 1953, spalio 25.— **Radaitis V.** Kova už didžiąją teisybę.—„Literatūra ir menas", 1952, vasario 10, su iliustr.— **Radaitis V.** Prozos knygos 1955 metais.— „Pergalė", 1956, Nr. 5, p. 99—101.— **Sauka L.** Moters problema A. Gudaičio-Guzevičiaus romane „Broliai".—„Tarybinė moteris", 1953, Nr. 9, p. 18—19.— **Ляудис Л.** Роман о революционной борьбе литовского народа.—«Сов. Литва», 1952, 20 сентября.— **Ревич В.** Сыны народа — коммунисты.—«Литературная газета», 1958, 1 февраля.— **Рода Д.** Герои революционной борьбы.—«Сов. Литва», 1956, 10 января.— **Sauka L.** Problem kobiety w powieści A. Gudajtisa-Guzewicziusa „Bracia".—„Kobieta Radziecka", 1953, Nr. 9, p. 18—19.— Lenkų k.

„Tamsioji naktelė". **Kirkila J.** Medžiaga, žanras ir meninis poveikis.—„Literatūra ir menas", 1958, liepos 19.— **Liepsnonis A.** Apsakymai apie revoliucinę kovą.—„Kauno tiesa", 1958, birželio 21.— **Pakalnis A.** Rūstus kaltinimas fašizmui.—„Pergalė", 1958, Nr. 8, p. 178—181.

„Sąmokslas". **Areška V.** Revoliucinės epopėjos metraštis.—„Literatūra ir menas", 1966, sausio 29.— **Bučys A.** Istorija ir žmonės.—„Tiesa", 1966, liepos 3.— **Jurginis J.** Tema ir idėja.—„Literatūra ir menas", 1964, spalio 3.— **Kaminskas J.** Sąmokslas prieš liaudį.— Kn.: Kaminskas J. Literatūros kryžkelėse. V., 1968, p. 161—166.— **Liepsnonis A.** Probleminis kūrinys.—„Kauno tiesa", 1965, spalio 17.— **Macevičius J.** Pagrindinė tema.—„Tiesa", 1964, rugsėjo 20.— **Raguotis B.** Epopėjos tęsinys.—„Komunistas", 1966, Nr. 1, p. 69—72.— **Raguotis B.** Sąmokslas prieš liaudį.—„Komunistas", 1965, Nr. 1, p. 73—

75.— **Каминскас Й.** Заговор против народа.—«Комсомольская правда» (В.), 1964, 22 сентября.— **Мацюнас С.** Продолжение эпопеи.—«Сов. Литва», 1968, 14 февраля.— **Палецкис Ю.** Тогда, в 26-м...—«Правда», 1968, 25 мая.— **Рагуотис Б.** Заговор против народа.—«Коммунист» (В.), 1965, № 1, с. 81—83.— **Рагуотис Б.** Продолжение эпопеи.—«Коммунист» (В.), 1966, № 1, с. 72—75, с ил.— **Юргинис Ю.** Разговор об интересной книге.—«Сов. Литва», 1965, 19 декабря.

„Juodoji torpeda". **Lipskis S.** Revoliucinių įvykių romantika.—„Literatūra ir menas", 1967, rugpjūčio 5.— **Stepšys J.** Atkuriant tų dienų alsavimą.—„Tiesa", 1967, kovo 12.— **Umbrasaitė R.** Revoliucija vaiko akimis.—„Pergalė", 1967, Nr. 4, p. 160—161.— **Ермолов Ю.**—«Детская литература», 1970, № 11, с. 70—71.— **Гельбак П.** Дети революции.—«Сов. Литва», 1971, 4 июля.

„Spalio komisaras". **Ambrasas K.** Ištikimybė revoliucijos temai.—„Tiesa", 1968, vasario 17.— **Bukelienė E.**—„Pergalė", 1968, Nr. 5, p. 127—131.— **Lisenkaitė L.** Pažintis su *Spalio* komisaru.—„Literatūra ir menas", 1968, balandžio 20.

APIE TEATRO PASTATYMUS

„Kalvio Ignoto teisybė" LTSR Valst. akad. dramos teatre. **Baltušis J.** Didžioji teisybė nugali.—„Švyturys", 1950, Nr. 14, p. 14, su iliustr.— **Lietuvių** literatūros ir meno dekada Maskvoje. 1954. V., 1956, p. 26, 32, 119—120, 129—133, 134—137, 158—161.— **Roda D.** Vertingas spektaklis.—„Tiesa", 1951, balandžio 7.— **Sluckis M.**—„Literatūra ir menas", 1951, sausio 28.— **Горчаков Н.** Искусство правдивое и самобытное.—«Сов. культура», 1954, 16 марта.— **Громов Н.** Роман и пьеса.—«Сов. культура», 1954, 9 марта, с ил.— **Ляудис Л.** Спектакль о великой правде.—«Сов. Литва», 1952, 14 ноября, с ил.

„Krantai Nemunėlio" Šiaulių Dramos teatre. **Grigoraitis Z.** Lietuvių tarybinė dramaturgija 1957 metais.— Rink.: 1957 metų lietuvių tarybinė literatūra. V., 1958, p. 154, 160—163.— **Radzevičius A., Rostovaitė T.**—„Literatūra ir menas", 1958, vasario 8, su iliustr.

„Nematomasis ginklas" LTSR Valst. akad. dramos teatre. **Aleksaitė I., Atamukas S., Narvidaitė V.**—„Literatūra ir menas", 1959, vasario 21.— **Brazdauskas V.** Istorija užverčia lapą.—„Švyturys", 1959, Nr. 2, p. 24—25, su iliustr.— **Būtėnas J.** *Netolima praeitis teatro scenoje.*—„Komjaunimo tiesa", 1959, sausio 17.— **Gricius A.** Susitikimas su praeitimi.—„Tiesa", 1959, sausio 25.— **Бутенас Ю.** Недалекое прошлое на сцене театра.—«Комсомольская правда» (В.), 1959, 17 января.

„Dvikova" Panevėžio Dramos teatre. **Grigoraitis Z.** Pažiūrų dvikova.—„Literatūra ir menas", 1962, balandžio 7.— **Narečionis R.** Tavo pozicija dvikovoje.—„Komjaunimo tiesa", 1962, birželio 22.— **Наречёнис Р.** Твоя позиция в поединке.—«Комсомольская правда» (В.), 1962, 22 июня.

APIE KINO FILMĄ „IGNOTAS GRĮŽO NAMO"

Dulinskas A. Filmas apie kovą už teisybę.—„Komjaunimo tiesa", 1956, gegužės 9, su iliustr.— **Kisielius B.** Kalvis Ignotas išeina į ekraną.—„Švyturys", 1955, Nr. 16, p. 17—18, su iliustr.— **Дулинскас А.** Фильм о борьбе за правду.—«Комсомольская правда» (В.), 1956, 9 мая, с ил.— **Станкуте И.** Первый шаг.—«Сов. Литва», 1956, 6 мая, с ил.— **Bajkowski E.**—„Czerwony Sztandar", 1956, 13 maja.— **Lenkų k.**

Juozas GURAUSKIS (1884—1911)

Prozininkas. Gimė 1884.III.2 Arkšvos k. (Skuodo r.). Mirė 1911.V.31 Jaltoje.

Su tėvais nusikėlęs į Peterburgą, mokėsi lietuviškoje progimnazijoje ir komercinėje mokykloje. 1904 Kijevo universitete pradėjo studijuoti mediciną, bet susirgo džiova ir studijų nebaigė. Universitete įkūrė lietuvių studentų socialistinės krypties būrelį. 1909—10 gydėsi Agudzeros sanatorijoje (Abchazija), gyveno Germanovkoje (netoli Kijevo) ir Kijeve. 1911 gydėsi Jaltoje. Ten ir mirė.

Spaudoje debiutavo 1907 (alegorinis vaizdelis „Rudens vėjas" ir apsakymas „Kalėdų naktis"—„Vilniaus žiniose"). Paskelbė keletą publicistikos straipsnių, feljetonų, korespondencijų. Pagal Gurauskio apsakymą „Susimildamas" Nerėpa (neidentifikuotas slapyvardis) parašė komediją „Šalaputris" (Čikaga, 1912).

Bendradarbiavo „Lietuvos žiniose", „Vilniaus žiniose", „Žarijoje".

I

GROŽINĖ KŪRYBA

□ **Susimildamas.** Vaizdelis. V., M. Kuktos sp., 1910. 30 p. („Lietuvos žinių" išleid. Nr. 1).

Pirmoji publ.: „Lietuvos žinios", 1910, sausio 6, 13, 20, 27; vasario 2, 10, Nr. 2, 4, 6, 8, 10, 12.

□ **Apysakos.** [Įž. str. J. Būtėno]. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1947. 132 p.

Turinyje taip pat: Rudens vėjas. [Pirmoji publ.: „Vilniaus žinios", 1907, spalio 17, Nr. 170].— Kalėdų naktis. [Pirmoji publ.: „Vilniaus žinios", 1907, gruodžio 25, Nr. 227].— Duobė. [Pirmoji publ.: „Vilniaus žinios", 1908, sausio 25—27, Nr. 21—23].— Kalakutai. [Pirmoji publ.: „Žarija", 1908, Nr. 20/21].— Kareivis. [Pirmoji publ.: „Vilniaus žinios", 1908, birželio 21—22, 25, 27—28; liepos 4, 6, Nr. 135, 136, 138, 140, 141, 146, 148].

□ **Apsakymai.** [Įž. str., p. 3—12, B. Pranskaus-Žalionio]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1963. 104 p.

* * *

□ **Šalaputris.** Komedija vienoje veiksmėje. Pagal J. Gurauskio apysakos „Susimildamas". Sudėstė Nerėpa. Čikaga, „Lietuva", 1912. 23 p.

PUBLICISTIKA

□ **Kijevo lietuviai ir „Latvių vakaras".**—„Vilniaus žinios", 1908, kovo 16, Nr. 62.

□ **P. Jasiukaičio teisinimas.**—„Lietuvos žinios", 1910, gegužės 5, Nr. 35.

□ **Prie nešlovės stulpo.** (Feljetonėlis).—„Lietuvos žinios", 1910, spalio 27, Nr. 85.

Polemika su klerikalais.

LAIŠKAI

□ [**J. Gurauskio laiškas Žemaičių vyskupui.** 1909].—„Literatūra ir menas", 1969, kovo 29, su faks.— Išsp. str.: Smelstorius V. J. Gurauskio biografiją papildanti medžiaga.

□ **Juozo Gurauskio laiškai.** [Vaižgantui, G. Petkevičaitei-Bitei. 1908—1911. V. Kuzmicko publ. ir koment.]—„Literatūra", 1969, t. 11, sąs. 1, p. 109—133.— Santr. rusų ir anglų k.

II

LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 2. V., 1958, p. 505—507, su portr.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 620, su portr.— **Būtėnas J.** Juozas Gurauskis.— Kn.: Gurauskis J. Apysakos. K., 1947, p. 5—15.— **Būtėnas J.** Tragiškas jauno rašytojo likimas.—„Kultūra", 1938, Nr. 6/7, p. 390—400, su portr.— **Juozas Gurauskis** mirė. [Nekrologas].—„Laisvoji mintis", 1911, Nr. 17, p. 396.— **Kazlauskas M.** Lietuviai Kijeve. (Kelionės įspūdis).—„Vilniaus žinios", 1907, rugsėjo 16, Nr. 145.— **Kubilius V.** Rašytojas antiklerikalas.—„Švyturys", 1951, Nr. 9, p. 17.— **Kuzmickas V.** Satyros meistras nesijuokė.—„Pergalė", 1971, Nr. 6, p. 116—129, su iliustr.— **Petkevičaitė-Bitė G.** J. Gurauskio paskutinės gyvenimo dienos.— [Raštai]. T. 4. V., 1967, p. 461—463.— **Petkevičaitė-Bitė G.** Praraja. [Tekste išsp. du J. Gurauskio laiškai autorei].— [Raštai]. T. 1. V., 1966, p. 618—624.— **Pranskus-Žalionis B.** Juozas Gurauskis.— Kn.: Pranskus-Žalionis B. Laikas ir literatūra. V., 1973, p. 387—396.— **Smelstorius V., Kuzmickas V.** J. Gurauskio biografiją papildanti medžiaga. [Du str. bendra antr. Su J. Gurauskio laiško publ.].—„Literatūra ir menas", 1969, kovo 29, su faks.— **Vaitiekūnienė A.** Juozas Gurauskis.—„Tarybinis mokytojas", 1956, gegužės 17.— **Zaborskaitė V.** Realizmo klausimai 1905—1917 metų lietuvių literatūros kritikoje. V., 1957, p. 53, 60, 80 ir kt.— **Žaldokas S.** Rašytojas J. Gurauskis — klerikalizmo demaskuotojas.—„Literatūra ir menas", 1951, gegužės 27.— **Žėkaitė J.** A. Vienuolio kūryba iki 1917 metų.—

„Literatūra ir kalba", 1957, t. 2, p. 69.— **Шепетаускас Л.** Демократические и атеистические рассказы И. Гураускиса.— В сб.: Материалы XX научной студенческой конференции, посвященной 100-летию рождения В. И. Ленина. К., 1969, с. 226.

APIE KNYGAS IR ATSKIRUS KŪRINIUS

„D u o b ė". **Šaulys-Bekampis J.** Kas nežinantį pamokys?... [Feljetonėlis].— „Vilniaus žinios", 1908, kovo 9, Nr. 56.— **Šaulys-Bekampis J.** Stiprūs žodžiai.— Kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 641—645.— Taip pat: „Vilniaus žinios", 1908, balandžio 9, Nr. 80.— **Žilinskis J.** Dėlei straipsnio „Kas nežinantį pamokys?..."—„Viltis", 1908, kovo 25, Nr. 3.

„S u s i m i l d a m a s". **Jurgelionis K.**—„Laisvoji mintis", 1910, Nr. 4, p. 95—96.— Parašas: Kl. J-nis.

„A p y s a k o s". **Mikutaitis P.**—„Tiesa", 1948, rugpjūčio 20.— **Sprindis A.** Užmiršto rašytojo apysakos.—„Pergalė", 1948, Nr. 1, p. 86—88.— **Žilionis V.**— „Literatūra ir menas", 1948, kovo 3; „Tarybinė mokykla", 1948, Nr. 3, p. 48—50.— Parašas: V. Žibintas.

Motiejus GUSTAITIS (1870—1927)

Poetas, vertėjas. Buržuazinis kultūros veikėjas. Gimė 1870.II.27 Rokų k. (Kauno r.). Mirė 1927.XII.23, palaidotas Lazdijuose.

1879—81 mokėsi Aukštosios Panemunės pradžios mokykloje, 1881—87 Marijampolės (dab. Kapsukas) gimnazijoje, vėliau Seinų kunigų seminarijoje. Nuo 1893 ketverius metus buvo vikaru Marijampolėje. Studijavo užsienio universitetuose: Regensburgo (iki 1899; bažnytinę muziką), Romos (1899—1901; viešąją ir kanoniškąją teisę), Fribūro (literatūros ir meno istoriją). Filosofijos daktaras (1903, „Die Krimischen Soneten von Adam Mickiewicz"—„Adomo Mickevičiaus Krymo sonetai"). Nuo 1904 mokytojas Marijampolės vyrų gimnazijoje, 1907—17 Marijampolės mergaičių progimnazijos direktorius. Vienas „Gabijos" ir „Žiburio" d-jų steigėjų; redagavo žurn. „Žiburys" (1911—14). I pasaulinio karo metais su progimnazija pasitraukė į Jaroslavlį. Nuo 1918 Seinų, 1921—27 Lazdijų gimnazijos direktorius.

Poetinės kūrybos pradžia 1893. Pirmoji knyga 1914. Be eilėraščių, parašė poemų, oratoriją „Aureolė", kantatą „Broliai!" (muzika Č. Sasnausko), muzikinę dramą liaudies teatrui „Gaustas ir Zapsė" (nespausdinta). Išleido monografijų apie lietuvių kultūros ir literatūros veikėjus, literatūros teorijos vadovėlį „Stilistika", išspausdino litera-

tūros etiudų bei straipsnių (apie oratorijos, soneto žanrus ir kt.). Daugelis darbų parašyti iš buržuazinių ir klerikalinių pozicijų. Išvertė nemaža užsienio rašytojų prozos ir poezijos kūrinių. Bendradarbiavo „Ateityje", „Bare", „Draugijoje", „Gabijoje", „Gairėse", „Iliustruotojoje Lietuvoje", „Lietuvos mokykloje", „Nedėldienio skaityme", „Praduose ir žygiuose", „Skaitymuose", „Tėvynės sarge", „Vaire", „Vaivorykštėje", „Vilniaus žiniose", „Viltyje", „Žinyčioje", „Žvaigždėje" (JAV).

Pasirašinėjo: *Balandis, Bendrakelionis, Embė, G.M., K.M.G., kun. Bastaitis, kun. G., M., M.B., M. Balandis, M.G., Motiejus, Motiejus iš Maurų, Parapijonys, Ruta Motiejus, V. Balandis.*

I

GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

☐ * **Raštai.** Įž. žodis V. Mykolaičio-Putino. K., „Sakalas", 1940. 384 p*.

☐ **Aureolė.** Oratorija. [Baig. str. „Oratorijų kilmė", p. 23—24, aut.] Čikaga, „Draugas", 1914. 24 p.

——— [Pastabos, p. 51—54. Baig. str. „Apie oratoriją", p. 55—61, aut.]. Pieš. V. Bičiūno. 2-oji laida. Jaroslavlis, 1918. 62 p. su iliustr.

☐ **Tėvynės ašaros.** [Eilėraščiai]. Čikaga, „Draugas", 1914. 24 p.

☐ **Meilė.** Poema. Čikaga, „Katalikas", 1914. 24 p. su iliustr.

Pirmoji publ.: „Draugija", 1911, Nr. 51.

☐ **Tėvynės ašaros ir Erškėčių taku.** [Eilėraščiai]. Pieš. V. Bičiūno. Jaroslavlis, E. Lipkės sp., 1916. 64 p. su iliustr.

Turinys: Tėvynės ašaros. 2-oji laida.— Erškėčių taku. 1-oji laida.

☐ **Sielos akordai.** [Eilėraščiai]. Jaroslavlis, 1917. 64 p. su iliustr.

☐ **Varpeliai.** [Eilėraščiai]. Pieš. J. Burbos. Kaunas—Marijampolė, „Dirva", 1925. 64 p. su iliustr.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **Vyskupui A. Baronui rauda.** (Fragm.) — Rink.: Gabija. Krokuva, 1907, p. 17—23.

☐ Vainikai. Naujesniosios poezijos antologija. K.—V., 1921, p. 39—52, su portr.

☐ **Aarono mirtis.** Sulig Talmudo legendos. [Novelė].—„Draugija", 1922, Nr. 7/8, p. 282—284.

☐ Sūduva. Suvalkiečių poezijos antologija. Kaunas—Marijampolė, 1924, p. 63—74, su portr.

* Leidinys nebuvo platinamas ir į bibliotekas nepateko.

☐ **Punskas.** [Poema].—„Iliustruotoji Lietuva", 1926, Nr. 50, p. 410, su iliustr.
☐ **Broliai!** Kantata.— Rink.: Gubos. K., 1927, p. 33—35.
☐ **Kryžiai.** Poema.—„Iliustruotoji Lietuva", 1927, Nr. 6, p. 45, su iliustr.
☐ Lietuvių poezija. T. 1. V., 1967, p. 355—360.
Taip pat 1969 leid.

KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

☐ Литовские поэты XX века. Л., 1971, с. 56—67, с портр.
Пер.: Н. Жур, Б. Кежун, А. Чепуров, Н. Браун.
☐ Wichert-Kajruksztisowa J. Antologia poezji litewskiej. Warszawa, 1939, p. 41—46.— Lenkų k.

LITERATŪROS KRITIKA

KNYGOS

☐ **Kunigas Antanas Tatarė.** Pirmutinis Suvalkų gubernijos lietuvių švietėjas. Studija. [1-oji laida]. V., M. Kuktos sp., 1913 [viršš.: 1915]. 48 p. su iliustr. ——— Jo gyvenimas, eilės, laiškai ir dokumentai. [2-oji laida]. V., M. Kuktos sp., 1913 [viršš.: 1915]. 95 p. su iliustr. (Lietuvių mokslo d-jos leid.).
☐ **Stilistika.** Vadovėlis literatūros teorijai. Kaunas—Marijampolė, „Dirva", 1923. 250 p.
Taip pat 1927 papild. leid.
☐ **Petras Kriaučiūnas.** Gyvenimas. Raštai. Dokumentai. Monografija. Kaunas—Marijampolė, „Dirva", 1926. 159 p. su portr.
Su P. Kriaučiūno vertimų, straipsnių ir dokumentų publ.
☐ **M. Sarbievijus.** K., 1925. 14 p.
☐ **Adomo Mickevičiaus „Ponas Tadas".** Etiudas. K., 1927. 16 p. su portr.
☐ **Basanavičius ir „Aušra".** K., „Švyturys", 1927. 32 p. su portr.
☐ **Julijus Cezaris.** Monografija. [1-osios J. Cezario „Galų karo" kn. atpasakojimas, p. 17—19, ir 2-osios kn. vertimas, p. 19—28]. K., 1928. 28 p. su iliustr.

STRAIPSNIAI

☐ **Adomo Mickevičiaus „Krimo sonetai".** Literatiški studijai.—„Draugija", 1908, Nr. 21, p. 21—35; Nr. 22, p. 131—140; Nr. 23, p. 245—251; Nr. 24, p. 351—355.
☐ **Puškinas ir Krimo sonetai.**—„Vaivorykštė", 1913, kn. 1, p. 194—201.
☐ **Orientalinė srovė Europos literatūroje.**—„Vaivorykštė", 1913, kn. 2, p. 391—398.
☐ **Ad. Mickevičiaus orientalizmas.**—„Vaivorykštė", 1913, kn. 3, p. 560—570.
☐ **Orientalinis Krimo sonetų stilius.**—„Vaivorykštė", 1914, kn. 1, p. 173—190.
☐ **Žemkalnio „Blinda".**—„Rytas", 1926, rugsėjo 2, 4, Nr. 197, 199.
☐ **Marcus Tullius Cicero.**—„Ateitis", 1926, Nr. 11, p. 526—533.

PUBLICISTIKA, MENO KRITIKA IR KITA

KNYGOS

☐ **Marijampolės lietuvaičių progimnazijos atsišaukimas į visuomenę.** K., S. Banaičio sp., 1910. 25 p. su iliustr.
☐ **Amerikos mokykla.** Seinai, 1919. 152 p.
☐ **Kunigas Juozas Galeckas.** Dzūkijos darbuotojas. [K.], 1924, 32 p. su iliustr.
☐ **Laikas Dzūkijai kurtis muziejų.** K., Aut. leid., 1925. 13 p.

STRAIPSNIAI

☐ **Lietuvių kalbos stovis Mariampolės vyrų gimnazijoje.**—„Viltis", 1907, lapkričio 14, Nr. 18.
☐ **Pajudinkime nabašninkus.**—„Viltis", 1909, birželio 10, Nr. 65.
Kvietimas kelti krašto kultūrą.
☐ **Šis tas iš pirmųjų Friburgo „Rūtos" metų.**—„Ateitis", 1924, Nr. 5/6, p. 287—288.
☐ **Iš mano santykių su Česlovu Sasnausku.**—„Lietuva", 1926, sausio 23, Nr. 18.
☐ **Č. Sasnausko „Requiem".**—„Ateitis", 1926, Nr. 2, p. 83—87.
☐ **Šeima ir mokykla.**—„Lietuva", 1926, rugpjūčio 4, Nr. 172.
☐ **Menas ir religija.**—„Pradai ir žygiai", 1927, Nr. 2, p. 121—128.

LAIŠKAI

☐ **Kun. dr. M. Gustaičio du laiškai iš kelionės gerb. kun. A. Milukui.** Filadelfija, „Žvaigždės" sp., 1915. 12 p.— Be antr. lapo ir virš.
☐ **Gustaičio laiškai prel. Dambrauskui.** [1907—1923. Su M. Gustaičio eilėraščių publ.]—„Athenaeum", 1938, t. 9, sąs. 1, p. 48—62.
☐ **[Laiškai „Švyturio" ir „Vaivorykštės" redaktoriui L. Girai.** 1912—1915].— „Literatūros naujienos", 1938, Nr. 1, p. 3—4, su portr.— Išsp. str.: Gira L. Literatūrinis M. Gustaičio rūpestingumas.
☐ **[Laiškai A. Civinskiui ir J. Narjauskui.** 1900—1902].—„Athenaeum", 1934, t. 5, p. 143—158.— Išsp. str.: Graževičius A. Pluoštas Motiejaus Gustaičio laiškų.

VERTIMAI

☐ **Mickevičius A.** Krimo sonetai. Liet. ir lenkų k. Vertė, [įžangą, p. 5—11, parašė] ir išaiškino M. Gustaitis. V., J. Zavadskio sp., 1909. 64 p. su iliustr.
☐ **Slovackis J.** Anhell'is. [Įžangą, p. 3—6, parašė M. Gustaitis. Iliustr. V. Bičiūnas]. Marijampolė, 1923. 52 p. su iliustr.
☐ **Mickevičius A.** Vėlinės. 2-oji dalis. [Prakalba M. Biržiškos, p. 3—11]. Iš lenkų k. vertė M. Gustaitis. Kaunas—Marijampolė, „Dirva", 1926. 48 p.
☐ **Vergilijus P.** Eneida. 2-oji giesmė. [Įž. str. „Publius Vergilius Maro", p. 3—4, M. Gustaičio]. K., 1926. 24 p.

☐ **Navrockis A.** Lietuvos krikštas. Eilėtinė 5 v. drama. Kaunas—Marijampolė, „Dirva", 1927. 131 p. su gaid.

☐ **Ovidijus.** Biografija. Autobiografija. Parinktos vietos M. Gustaičio ir J. Narjausko verstos. Telšiai, 1928, p. 30—31, 39—48, 52—61.

☐ **Horacijus.** Laiškas Augustui Oktavianui.—„Židinys", 1927, Nr. 1, p. 6—12.

☐ **Horacijus.** Savo pavyduoliams. Satyra.—„Židinys", 1927, Nr. 5/6, p. 335—338.

Be to, dar yra išvertęs J. Baltrušaičio, Š. Bodlero, Cicerono, Demosteno, A. Franso, L. Kondratovičiaus, F. Petrarkos, P. Skargos, M. Sarbievijaus ir kt. rašytojų kūrinių.

II

LITERATŪRA

Berulis K. Kun. Motiejus Gustaitis. Pedagogas švietėjas. K., 1936. 46 p.— Bibliogr. kn. gale ir išnašose. (Atsp. iš „Athenaeum", 1936, t. 7, sąs. 2).— **Milukas A.** Kun. dr. M. Gustaitis. Filadelfija, „Žvaigždės" sp., 1915. 16 p. su portr.— **Lietuvių literatūros istorija.** T. 2. V., 1958, p. 346—347.— **Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija.** T. 1. V., 1966, p. 622.— **Babrauskas B.** Gustaičio vėlei. [Dėl M. Gustaičio raštų leidimo].—„Skynimai", 1933, Nr. 2, p. 133—134.— Parašas: B. Bb.— **Bendaravičius A.** Dėl palikto a.a. M. Gustaičio literatūros turto.—„Rytas", 1928, sausio 3, Nr. 2.— **Berulis K.** Gustaičio poezijos kalvėje.—„Dienovidis", 1938, Nr. 4, p. 153—160.— **Berulis K.** Kun. dr. Motiejus Gustaitis. Paskutinė jo gyvenimo diena ir mirtis.—„Lietuva", 1927, gruodžio 28, Nr. 292.— Parašas: K. B.— **Berulis K.** Motiejaus Gustaičio poezija.— „Naujoji vaidilutė", 1928, Nr. 1, p. 17—21.— **Berulis K.** Pagerbkime kun. dr. Gustaičio atminimą.—„Lietuva", 1927, gruodžio 30, Nr. 294.— **Bičiūnas V.** A. a. M. Gustaitis. (Apžvalga).—„Židinys", 1928, Nr. 1, p. 45—48.— Bibliogr.: 27 pavad.— **Bičiūnas V.** Širdies poetas. (M. Gustaičio kūrybos kritikos metmens).—„Židinys", 1928, Nr. 1, p. 25—38, su portr.— **Dambrauskas-Jakštas A.** Mūsų naujoji literatūra. T. 1. K., 1923, p. 149—159.— **Dundzila A.** A. a. kun. dr. M. Gustaičiui atminti.—„Sėjos baras", 1933, Nr. 1/2, p. 8—11, su portr.— **Gineitis L.** Klasicizmo problema lietuvių literatūroje. V., 1972, p. 6, 289.— **Gira L.** Žvaigždės ir saulės glorifikacija lietuvių poezijoje.— Raštai. T. 5. V., 1963, p. 93—96.— **Jocaitis V.** M. Gustaičio kūryba.—„Lietuva", 1928, sausio 19—21, Nr. 15—17.— Parašas: V. J-tis.— **Kašelionis J.** Gustaitis Motiejus.—„Naujoji romuva", 1938, Nr. 21, p. 483—487, su portr.— **Kirša F.** Mirė M. Gustaitis.—„Pradai ir žygiai", 1927, Nr. 3/4, p. 298—299.— **Kirša F.** Motiejaus Gustaičio kūriniai.—„Naujoji romuva", 1933, Nr. 119, p. 342; Nr. 121, p. 388—389; Nr. 122, p. 418—420.— **Korsakas K.** Literatūrų draugystė. Kn. 1. V., 1962, p. 216—217.— **Kubilius V.** Lietuviškojo simbolizmo pradininkas.—„Pergalė", 1970, Nr. 2, p. 147—152.— **Kubilius V.** Motiejus Gustaitis.—„Kauno tiesa", 1970, vasario 27, su portr.— **Kubilius V.** Šarlio Bodlero kelias į lietuvių literatūrą.—„Literatūra", 1973, t. 15, sąs. 3, p. 65—66.— **Lastas E.** Dr. Motiejus Gustaitis.—„Švietimo darbas", 1928, Nr. 1, p. 3—8, su portr.— **Lietuviškoji enciklopedija.** T. 9. K., 1941, sklt. 903.— **Lietuvių literatūros kritika.** T. 1. V., 1971, p. 408—410, 502, 529 ir kt.; T. 2. V., 1972,

p. 33, 308, 497—500.— **Masiulienė K.** Kunigas Motiejus Gustaitis.—„Naujoji romuva", 1933, Nr. 119, p. 340—341, su iliustr.— **Mikaitis A.** Kun. dr. Motiejus Gustaitis.—„Lietuvos aidas", 1932, gruodžio 2, Nr. 295.— **Mykolaitis-Putinas V.** Adomas Mickevičius ir lietuvių literatūra.— Raštai. T. 8. V., 1962, p. 572—577, 580, 582—583.— **Mykolaitis-Putinas V.** M. Gustaitis.—„Židinys", 1934, Nr. 12, p. 511—519; 1935, Nr. 2, p. 179—184.— **Mykolaitis-Putinas V.** Motiejus Gustaitis.—„Lietuvos aidas", 1937, gruodžio 31, Nr. 594, su portr.— **Naujokaitis P.** Gustaičio lyrika. Škicai.—„Ateitis", 1933, Nr. 2, p. 90—95.— *Parašas:* Pr. N.— **Petronis J.** Poetas ir švietėjas.—„Gimtasis kraštas", 1970, vasario 26, su portr.— **Sidabros Kasnickas V.** Dr. kun. Motiejus Gustaitis.— „Lietuvos mokykla", 1938, Nr. 3, p. 225—228.— **Staniulis J.** Kun. dr. Motiejus Gustaitis ir svarbesnieji kūrybos bruožai.—„Rytas", 1932, gruodžio 23, Nr. 275.— **Sušinskas A.** Mokėsi ir moké...—„Tiesa", 1970, vasario 27.— **Sušinskas A.** „Žiburio" gimnazija ir jos puoselėtojas.—„Kultūros barai", 1972, Nr. 10, p. 39.— **Vaižgantas.** Motiejus Gustaitis.— Raštai. T. 13. K., 1929, p. 252—255.— **Viskanta E.** Motiejaus Gustaičio poezija.—„Vairas", 1933, Nr. 1, p. 52—64.— **Žirgulys A.** A. a. kun. d-ras Motiejus Gustaitis.—„Ateitis", 1928, Nr. 1, p. 21—23.— **Литовские поэты XX века.** Л., 1971, с. 56, с портр.

ATSIMINIMAI

Bičiūnas V. Kun. dr. M. Gustaitis. (Iš mano atsiminimų).—„Lietuva", 1927, gruodžio 31, Nr. 295; 1928, sausio 2, 5, 7, Nr. 1, 4—5.— **Grigonis M.** Kun. M. Gustaitis Jaroslavlyje.—„Rytas", 1928, sausio 12, Nr. 9.— **Jis** mus apleido.—„Lietuvis", 1927, gruodžio 29, Nr. 291.— Parašas: Vl. K.— **Kazlauskas B.** A. a. kun. d-ras M. Gustaitis ištrėmime.—„Rytas", 1928, sausio 3, Nr. 2.— **Laurinavičiūtė J.** *Mūsų direktorius.—„Naujoji vaidilutė", 1928,* Nr. 1, p. 15.— Parašas: J. L.— **Mykolaitis-Putinas V.** Raštai. T. 7. V., 1968, p. 363—365 ir kt.— **Raulinaitis A.**— Pirmasis Dzūkijos kraštotyros muziejus.— Leid.: Kraštotyra. V., 1970, p. 314—315.— **Šalčiuvienė-Gustaitytė A.** Atsiminimai apie kun. dr. M. Gustaitį.—„Naujoji romuva", 1933, Nr. 119, p. 343.— **Vaičiūnas A.** A. a. kun. d-rą M. Gustaitį prisiminus.—„Lietuvis", 1927, gruodžio 30, Nr. 292.— **Vienuolis A.** A. a. poetą M. Gustaitį atminus.—„Lietuvis", 1928, sausio 7, Nr. 5.— **Žlabys J.** *Pašiūrėje su kun. Motiejum Gustaičiu.*—„Jaunoji Lietuva", 1939/1940, Nr. 8, p. 408—415.— Parašas: J. Žg.

APIE KNYGAS IR ATSKIRUS KŪRINIUS

„Vysk. A. Baronui rauda". **Gudaitis L.** „Gabija".—„Literatūra", 1973, t. 15, sąs. 1, p. 67—68.

„Meilė". „Viltis", 1915, birželio 23, Nr. 139.— Parašas: Šapas.

„Tėvynės ašaros ir Eršketių taku". „Ateities spinduliai", 1918, Nr. 7/8, p. 236.— Parašas: S. D.—„Aušrinė", 1917, Nr. 4/6, p. 28.— Parašas: Bliašinia.— **Vaižgantas.** Raštai. T. 13. K., 1929, p. 256—258.—„Viltis", 1915, liepos 1, Nr. 145.

„Amerikos mokykla". **Dambrauskas-Jakštas A.** Mūsų naujoji literatūra. T. 2. K., 1924, p. 470—472.— **Šliupas K.**—„Švietimo darbas", 1922, Nr. 10, p. 361—363.

„Varpeliai". **Baronaitė A.** Dėl M. Gustaičio „Varpelių" recenzijos.— „Rytas", 1925, lapkričio 5, Nr. 245.— **Bičiūnas V.**—„Lietuva", 1925, rugsėjo 5, Nr. 198.— **Bičiūnas V.** M. Gustaičio sonetų poetiškieji motyvai.—„Rytas", 1929, vasario 2, Nr. 28.— **Dambrauskas-Jakštas A.** Dar dėl Gustaičio „Varpelių".—„Rytas", 1925, lapkričio 21, Nr. 295.— **Dambrauskas-Jakštas A.**— „Rytas", 1925, spalio 21, Nr. 232.

„Petras Kriaučiūnas". **Gustaitis M.** Dėl tariamųjų „Kalbos klaidų".—„Lietuva", 1926, liepos 23, Nr. 162.— **Jablonskis J.** Rinktiniai raštai. T. 2. V., 1959, p. 371—377.— Taip pat: „Lietuva", 1926, gegužės 25, Nr. 113.— Parašas: Rygiškių Jonas.— **Jablonskis J.** Dėl keliolikos tariamųjų ar abejojamųjų „Kalbos klaidų".— Rinktiniai raštai. T. 2. V., 1959, p. 384—389.— Taip pat: „Lietuva", 1926, rugpjūčio 30, Nr. 194.— **Kirvelaitis P.**—„Židinys", 1926, Nr. 5, p. 254.— Parašas: P. K.

„Stilistika". **Bičiūnas V.**—„Rytas", 1929, sausio 21, Nr. 17.— **Pikčilingis J.** Pirmoji lietuvių stilistika.—„Literatūra ir menas", 1970, vasario 28.

„Basanavičius ir „Aušra". **„Lietuva"**, 1927, kovo 17.— Parašas: K.

„Gaustas ir Zapsė" (rankr.). **Berulis K.**—„Rytas", 1929, vasario 28, Nr. 49.— **Viskanta E.** Iš poeto M. Gustaičio palikimo.—„Trimitas", 1931, Nr. 29, p. 571—572.

Aleksandras GUŽUTIS žr. Aleksandras Fromas-Gužutis

Juozapas Albinas HERBAČIAUSKAS (1876—1944)

Poetas, prozininkas, literatūros kritikas, publicistas. Gimė 1876.X.20 Lankeliškių k. (Vilkaviškio r.). Mirė 1944.XII.3 Krokuvoje.

Mokėsi Marijampolės (dab. Kapsukas) gimnazijoje. Iš VI klasės pašalintas už nelegalų lietuviškų knygų laikymą. Išvyko į Varšuvą, paskui į Krokuvą. 1901—06 studijavo Krokuvos Jogailos universitete (laisvas klausytojas), dvejus metus Italijos ir Čekoslovakijos universitetuose. 1904 kartu su dail. A. Varnu Krokuvoje įsteigė lietuvių „Rūtos" d-ją, kurį laiką jos pirmininkas. 1911—24 Krokuvos universitete skaitė lietuvių kalbos paskaitas. 1925—32 Kauno universiteto Humanitarinių mokslų fak. lenkų kalbos ir literatūros dėstytojas. 1933 išvyko į Lenkiją, apsigyveno Varšuvoje. 1943 persikėlė į Krokuvą.

Literatūrinio darbo pradžia 1902. 1906 tragedija „Potępienie" („Pasmerkimas", lenkų k.), 1907 almanache „Gabija" pirmasis kūrinys lietuvių kalba „Lietuvos griuvėsių himnas". Parašė misterijų, dramų, apysakų, satyrų, literatūros kritikos straipsnių. Reiškėsi kaip

aktyvus pažangiosios lietuvių literatūros priešininkas. Publicistikos darbuose daugiausia lietė lietuvių ir lenkų tautų santykius. Šešios knygos (misterijos „Tyrų vienuolis", „Hierafant Johannes", apysaka „Legendy wieków" („Amžių legendos"), satyra „Bajędy zielonokolonikowe" („Žalių segučių pasakos"), dramos kūriniai „Ruiny" („Griuvėsiai") ir „Bohemiada", „Dievo šypsenų" II t.) liko nespausdintos.

Bendradarbiavo „Aušrinėje", „Bare", „Gaisuose", „Kurjer Litewski", „Lietuvos žiniose", „Naujojoje romuvoje", „Praduose ir žygiuose", „Skaitymuose", „Vilniaus žiniose" ir kt., nacionalistinėje lenkų spaudoje.

Pavardės formos: *Gerbačiauskis, Herbačiauskis, Herbaczewski.* Pasirašinėjo: *H., Jaunutis Vienuolis, Jaunutis-Vienuolis.*

Bibliografijoje pateikiami lietuviškieji Herbačiausko grožinės literatūros kūriniai bei straipsniai meno ir literatūros klausimais. Lenkų k. nurodyti tik atskiromis knygomis išleisti grožinės literatūros ir literatūros kritikos darbai.

I

GROŽINĖ KŪRYBA

☐ **Genijaus meilė.— Lietuvos griuvėsių himnas.** (Dainiaus symphoniškas sapnas).— Rink.: Gabija. Krokuva, 1907, p. 6—16, 47—77.

☐ **Keisti pasikalbėjimai.**—„Vilniaus žinios", 1909, vasario 14—17, 19, Nr. 34—36, 38.— Parašas: Jaunutis Vienuolis.

☐ Sūduva. Suvalkiečių poezijos antologija. Kaunas—Marijampolė, 1924, p. 93—98, su portr.

☐ **Meilė ir moteris.** [Lyrinė proza].—„Baras", 1925, Nr. 6, p. 10—14.

☐ **XIII kapinynų simfonija.** Espaniolška introdukcija-uvertiūra.—„Baras", 1925, Nr. 8, p. 14—24; Nr. 9/10, p. 21—44.

☐ **Jaunatvei užklausimas.** (Noktiurnas). [Lyrinė proza].—„Studentas", 1928, gruodžio 24, Nr. 12/13.

☐ **Traukinio Nr. 13 nakties sonata.** [Apsakymas].—„Gaisai", 1930, Nr. 8, p. 293—303.

☐ **Tyrų vienuolis.** 3 v. misterija dell'arte. 2-as v.—„Gaisai", 1930, Nr. 9/10, p. 379—414.

☐ **Kauno miesto ir artimiausios apylinkės moderniškiausia Rumba.** (Sunaudoti Kauno įmonių visi tautiško ūpo motyvai). [Eiliuota satyra].— **Nežinomam Lietuvos kareiviui.** (Poetinės simfonijos „Dainiaus mirtis" fragm.).—„Lietuvos studentas", 1932, kovo 15, Nr. 5.

* * *

☐ **Potępienie.** Tragedia duszy. Cztery miraże na pustyni klątwy i wygnania. [Pasmerkimas. Sielos tragedija. Keturi miražai prakeikimo ir ištrėmimo dykumoje]. Kraków, 1906. 313 p.— Lenkų k.

LITERATŪROS KRITIKA, PUBLICISTIKA

☐ **Erškėčių vainikas.** [Iliustr. V. Staneika]. Krokuva, 1908. 84 p. su iliustr.— Prieš antr. aut.: Jaunutis Vienuolis (Juozapas Gerbačiauskis).

Turinys: Prakalbos vieton.— Tautos Širdis.— Pažinkim patįs save.— Dvi maldi.— Kur mųsų tautybės dvasia? — Laisvės Perėtojas.— Tautiškos literatūros klausime žodis. [Taip pat: Lietuvių literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 370—378].— Nauja Babilonija.— Žmogystė ir Viršžmogystė.— Geras Karalius.— Ko aš geidžiu?

☐ **Dievo šypsenos.** T. 1. K., „Universitas", 1929. 206 p. su portr.

Turinys: Autoriaus įžanginis žodis.— ***Introibo:*** **Menui Himnas; Dievo šypsenos; Gyvenimo artistas.**— *Demonica:* Keistas savižuda; Meilė ir neapykanta.— *Occulta:* Kristaus maištas; Žemės maištas; Skriaudų pirkėjas.— *Missa est:* Lietuva.

* * *

☐ **Tautos duona.** (Pasaka).—„Lietuvos žinios", 1909, birželio 20, Nr. 5.— Parašas: Jaunutis-Vienuolis.

☐ **Gerbiamoji redakcija!** —„Aušrinė", 1911, Nr. 2, p. 60—61.

Laiškas red. apie lietuvių literatūros vertinimo kriterijus.

☐ **Meno takai ir takeliai.**—„Skaitymai", 1923, kn. 24, p. 143—154.

☐ **Kūryba ir kritika.**—„Baras", 1925, Nr. 7, p. 50—63.

☐ **Variacijos mūsų, lietuviško, meno tema.**—„Baras", 1925, Nr. 8, p. 46—53; Nr. 9/10, p. 115—128.

☐ **Balsas tyruose.** (Vieton tuščių pastangų ką nors intikinti). [Su red. prierašu].—„Pradai ir žygiai", 1926, Nr. 4/5, p. 87—89.— Taip pat: Lietuvių literatūros kritika. T. 2. V., 1972, p. 366—369.

Lietuvių literatūros ir meno klausimais.

☐ **Kova dėl tuščio maišo. (Ylos išsikišimai).**—„Pradai ir žygiai", 1927, Nr. 1, p. 25—31.

Buržuazinės Lietuvos kultūrinio gyvenimo kritika.

☐ **Mūsų literatūros pagrindiniu klausimu.**—„Studentas", 1928, balandžio 1, 22; gegužės 13, Nr. 3—5.

☐ **Mūsų kritika.**—„Studentas", 1928, spalio 28, Nr. 9.— Parašas: H.

☐ **Kova prieš Adomo Mickevičiaus genijaus diktatūrą.**—„Gaisai", 1930, Nr. 4, p. 327—339; Nr. 5, p. 50—64.

☐ **Mūsų valstybės Dramos Teatras.** (Pastabos rimtai diskusijai išprovokuoti).—„Gaisai", 1930, Nr. 4, p. 358—361.

☐ **Rimta kūryba ar tuščias jonvaikiavimas.**—„Gaisai", 1930, Nr. 4, p. 362—367.

Prieš berno kultą jaunųjų kūryboje.

☐ **Vincas Krėvė-Mickevičius ir mūsų laikai.** (Charakteristikos bruožai-pastabos).—„Gaisai", 1930, Nr. 6, p. 164—174.

☐ **Mūsų gyvenimo kuriozai.**—„Gaisai", 1930, Nr. 8, p. 348—351.— Taip pat kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 2. V., 1972, p. 369—371. (1-oji str. pusė).

Lietuvių literatūros kūrimo ir leidimo klausimu.

☐ **Paskendusio varpo balsai.**—„Naujoji romuva", 1931, Nr. 3, p. 63.

Apie naująją pasaulio literatūrą.

□ **Kultūra ir kultūros žmogus.** (Signalai).—„Naujoji romuva", 1931, Nr. 7, p. 162—163.
□ **Paskutinis pamokslas pavasaringai Juozo Tumo atminčiai.**—„Naujoji romuva", 1933, Nr. 125, p. 481—483.

* * *

□ **I nie wódź nas na pokuszenie...** Szkicowane wizerunki dusz współcześnie wybitnych na tle myśli dziejowej. [Ir nevesk mūsų į pagundą. Straipsniai apie literatūrą]. Kraków, 1911. 247 p.— Lenkų k.
□ **Głos bólu.** (Sprawy odrodzenia narodowego Litwy w związku ze sprawą wyzwolenia narodowego Polski). [Skausmo balsas]. Kraków, 1912. 206 p.— Lenkų k.

Nagrinėjami lietuvių politinės ir kultūrinės veiklos, santykių su lenkais klausimai, apžvelgiama lietuvių literatūra.

□ **Amen.** Ironiczna nauka dla umysłowo dojrzałych dzieci. Kraków, 1912 [1913]. 149 p.— Lenkų k.

Straipsniai apie S. Bžozovskį, V. Feldmaną, S. Vyspianskį, S. Žeromskį ir kt.

* * *

□ **Gabija.** Rinktinė knyga, paaukota Lietuvos dainiaus vyskupo A. Baranausko atminimui. Knygą sutaisė ir spaudai parengė J. Gerbačiauskas. Krokuva, 1907. 77 p.

II
LITERATŪRA

Herbačiauskas J. A. Aš Varšuvoje.—„Mūsų dienos", 1928, Nr. 9, p. 6—7, su portr.; Nr. 10, p. 7; Nr. 11, p. 7, 10; Nr. 12, p. 3, 6.— **Herbačiauskas J. A.** Interview pas prof. J. A. Herbačiauską.—„Studentų balsas", 1932, kovo 7, Nr. 3, su portr.— **Herbačiauskas J. A.** Mano atostogų „poilsis".—„Lietuvos studentas", 1930, rugsėjo 15, Nr. 19.— **Herbačiauskas J. A.** Mano darbas literatūroje.—„Pradai ir žygiai", 1927, Nr. 1, p. 74—75.— **Herbačiauskas J. A.** Pasikalbėjimas su J. A. Herbačiausku. [Užrašė J. Keliuotis].—„Naujoji romuva", 1932, Nr. 12, p. 265—267, su portr.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 2. V., 1958, p. 349; T. 3. D. 1. V., 1961, p. 422—423.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 625.— **Alantas V.** J. A. Herbačiausko literatūrinės veiklos 30 m. sukaktuvės.—„Vairas", 1932, Nr. 4, p. 548—552.— **Alantas V.** J. A. Herbačiausko minčių atspalviai.—„Lietuvos aidas", 1932, kovo 12, Nr. 58.— **Babrauskas B.** Mes apie Herbačiauską.— „Lietuvos studentas", 1932, kovo 15, Nr. 5.— **Babrauskas B.** Pas — ir apie Herbačiauską.—„Lietuvos studentas", 1932, gegužės 15, Nr. 8.— Parašas: B. B.— **Dambrauskas-Jakštas A.** Meno kūrybos problemos. K., 1931, p. 87—100.— **Gira L.** Argi tik misticizmas? (Dėlei kai kurių minčių, kur yra S. Čiurlionienės (Kymantaitės) „Lietuvoje").— Raštai. T. 4. V., 1962, p. 39—43.— Taip pat: „Aušrinė", 1910, Nr. 6, p. 31—34.— **Gudaitis L.** „Gabija".—„Lite-

ratūra", 1973, t. 15, sąs. 1, p. 59—65, 69—79.— **A. Jakšto-Dambrausko** ir J. Herbačiausko laiškai.—„Naujoji romuva", 1938, Nr. 9, p. 224—228; Nr. 10, p. 248—251; Nr. 11, p. 275—276; Nr. 12, p. 295—297.— **Karuža P.** Juozapas A. Herbačiauskas. 25 m. literatūrinio darbo sukaktuvių proga.—„Rytas", 1932, kovo 12, Nr. 47.— **Kas** yra J. A. Herbačiauskis? 30-ties m. literatūrinio darbo sukaktuvių proga.—„Lietuvos žinios", 1932, kovo 25, Nr. 69.— Parašas: Lib.— **Kirša F.** J. A. Herbačiausko dienų žygiai.—„Lietuvos aidas", 1932, kovo 12, Nr. 58.— **Krėvė V.** Dekanas V. Krėvė apie J. Herbačiauską. [Užrašė J. S. (J. Slapšinskas)].—„Lietuvos studentas", 1932, birželio 1, Nr. 9.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 8. K., 1940, sklt. 1330—1331.— **Lietuvių** literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 320—323, 369—370; T. 2. V., 1972, p. 366.— **Lukaševičius H.** Kūryba, kritika ir... demoralizacija.—„Studentų balsas", 1932, gegužės 22, Nr. 8.— **Mykolaitis-Putinas V.** Literatūros sąjūdis Vilniuje po spaudos grąžinimo.— Raštai. T. 10. V., 1969, p. 564—566.— **Mykolaitis-Putinas V.** Naujosios lietuvių literatūros angoje.— Kn.: Mykolaitis-Putinas V. Literatūros etiudai. K., 1937, p. 89—101.— **Pas J.** Herbačiauską. (Pas mūsų rašytojus).—„Studentas", 1928, spalio 14, Nr. 8.— **Petkevičaitė-Bitė G.** Ar iš tikrųjų Lietuva nesirūpino lig šiol savo jaunuomene? Atsakymas p. J. Gerbačiauskiui.— [Raštai]. T. 4. V., 1967, p. 225—234.— Taip pat: „Vilniaus žinios", 1906, rugpjūčio 24, Nr. 185.— **Puidienė O. J.** A. Herbačiauskas.—„Lietuvos aidas", 1932, kovo 12, Nr. 58.— **Raila B.** Aristokratai, „meisteriai", gizeliai, salonai ir misticizmo smarvė. [Atsakymas J. Herbačiauskui].—„Trečias frontas", 1930, Nr. 3, p. 40—45.— **Remeris M.** J. A. Herbačiauskas — „sau žmogus". (Iš prof. Riomerio kalbos per sukaktuves V. D. un-te).—„Lietuvos aidas", 1932, kovo 14, Nr. 59.— **Šiménas A.** Literatūriški apdūmojimai. Mūsų literatūros Don-Kichotas.—„7 meno dienos", 1929, Nr. 42, p. 6—8.— **Zaborskaitė V.** Realizmo klausimai. V., 1957, p. 82—84, 108—112 ir kt.— **Zalatorius A.** Lietuvių apsakymo raida ir poetika. V., 1971, p. 60—61.— **Галинис В.** Литовская поэзия XX века.— В сб.: Литовские поэты XX века. М.—Л., 1971, с. 10—11.— **Polski** słownik biograficzny. Kraków, 1961. T. 9, z. 42, p. 432—433.— Lenkų k.— **Wicherl-Kajruksztisowa J.** Antologia poezji litewskiej. Warszawa, 1939, p. XXVI.— Lenkų k.— **Wielka** Encyklopedia Powszechna. T. 4. Warszawa, 1964, p. 626.— Lenkų k.— **Żeleński T. (Boy).** O Krakowie. Kraków, 1968, p. 515—518.— Lenkų k.

ATSIMINIMAI

Meškauskienė M. Žvelgiu į tolius. V., 1969, p. 160—161.— **Paleckis J.** Žingsniai smėly. 1926 m. V., 1968, p. 110—113.— **Vaitkus M.** Juozas Albinas Herbačiauskas.—„Gimtasis kraštas", 1969, birželio 19, 26; liepos 3.— **Venclova A.** Jaunystės atradimas. V., 1970, p. 18—19, 117—122, 171—173, 243—244 ir kt.— **Kurek J.** Mój Kraków. Wyd. 2. Kraków, 1964, p. 277.— Lenkų k.— **Schummer E. M.** Pia desideria prof. Herbaczewskiego. [Apie J. A. Herbačiauską ir jo neišspausdintą manifestą — atsišaukimą į lenkų rašytojus].— Kn.: Schummer E. M. Nowa Litwa. Warszawa, 1930, p. 45—52, su portr.— Lenkų k.

APIE ATSKIRAS KNYGAS

„Potępienie" ir „Erškėčių vainikas". **Dambrauskas-Jakštas A.** Mūsų naujoji literatūra. T. 2. K., 1924, p. 99—104.

„Gabija". **Biliūnas J.** Raštai. T. 2. V., 1955, p. 490—491.— **Dambrauskas-Jakštas A.** Mūsų naujoji literatūra. T. 1. K., 1923, p. 356—363, 388—389.— **Gudaitis L.**—„Literatūra", 1973, t. 15, sąs. 1, p. 59—79.

„Dievo šypsenos". **Korsakas K.** Gyvenimo artistas. Škicai.— Kn.: Korsakas K. Straipsniai apie literatūrą. K., 1932, p. 140—156.— **Razma J.** Herbačiauskas ir Šėtonas.—„Vairas", 1931, Nr. 5, p. 49—60.

Stasys HOMOLICKIS (1868—1904)

Poetas, vertėjas. Gimė 1868 netoli Rokiškio gydytojo šeimoje. Mirė 1904.II.17 Brukline (Niujorkas).

Gimnaziją baigė Vilniuje. 3 metus studijavo Peterburgo universiteto Gamtos ir matematikos fak. 1889, po pasikėsinimo prieš carą Aleksandrą III, suimtas ir 5 metams ištremtas į Demjanską (Novgorodo gub.). 1894 nelegaliai atvyko į JAV, pasivadino S. Malevskiu. Brukline įsteigė „Apšvietos" d-ją mokslo paskaitoms rengti. J. Šliūpo pakviestas, 1894 keletą mėnesių redagavo laikr. „Nauja gadynė". 1901 dėstė lietuvių kalbą vakarinėje mokykloje Brukline, nuo 1902 vertėsi privačiomis lietuvių kalbos pamokomis.

Išspausdino originalių eilėraščių, prozos ir revoliucinės poezijos vertimų bei sekimų (vertė iš latvių, lenkų, prancūzų ir vokiečių k.), mokslo populiarinimo ir publicistikos straipsnių. Vienas pirmųjų įvedė revoliucinių motyvų į lietuvių demokratinę realistinę literatūrą.

Sukūrė melodijų lietuvių dainoms.

Bendradarbiavo „Karde", „Lietuvyje", „Naujoje gadynėje", „Vienybėje lietuvninkų".

Pasirašinėjo: *Maliauskų Stasys, Pusbernis, S.K., S.M., S. M-skis, S. Ma...kis, S. Mal-kis, St., St. Kirvis, Stasis, Stasys Kirvis, Stasys Malevskis, Stasys Maliauskas.*

I

ORIGINALIOJI GROŽINĖ KŪRYBA

□ Lietuvių poezija. XIX a. V., 1955, p. 615—620.

VERTIMAI

☐ **Kladelis L.** Apysaka isz gadynes prancuzu revoliucijos, paraszyta Leono Cladel'io, o lietuviszkai papieszta Stasio Kirvio. Skrantonas, 1895. 16 p.

☐ **Hugo V.** Vaiszes Jezaus Kristaus pas popieziu Piju IX. Paraszyta per Viktora Hugo. Vertė S. Homolickis-Maliauskis (St. Kirvis). Skrantonas, 1896. 13 p.
Taip pat.: Pitsburgas, 1907.

☐ **Stepniakas-Kravčinskis S.** Olga Liubartovicziute, vaizdelis isz gyvenimo nihilistu. Raszinis S. Stepniako. Isz maskoliszkos kalbos vertė Stasis Kirvis. Čikaga, J. Laukis, [1900]. 40 p.

SEKIMAI IR VERTIMAI PERIODIKOJE

☐ **Jokajus M.** Paskutinė szakmatu partija. [Apsakymas]. Isz vengriszko Maurus Jokai. Iszguldė Stasis.—„Nauja gadynė", 1894, Nr. 24, p. 4—7.

☐ **Paskutinės valandos.** [Vaizdelis]. (Isz vokiszko). Perguldė Stasis.—„Nauja gadynė", 1894, Nr. 32, p. 4—6; Nr. 33, p. 5—7.

☐ **[Eilėraščiai** periodikoje]: „Nauja gadynė", 1895, Nr. 4/5, p. 7—8; Nr. 22, p. 4—5.— Parašai: Pusbernis, Stasys.

☐ **Yra drąsių.** [Apsakymėlis]. Isz vokiszko vertė Stasys.—„Kardas", 1896, Nr. 11, p. 83.

☐ **Vinj d'Oktonas P.** Galvažudžiai. [Vaizdelis]. Iš pranc. k. vertė S. M.—„Lietuvis", 1901, liepos 19, Nr. 17.

PUBLICISTIKA

☐ **Ką turime veikti del musu iszganymo?** Del lietuvių Amerikoje supiesze Stasys Kirvis. Skrantonas, 1895. 15 p.
Žmonių lygybės ir darbininkų skurdo klausimu.

* * *

☐ **Nau Yorko vaizdai.**—„Nauja gadynė", 1894, Nr. 11, p. 5—8; Nr. 12, p. 6—8; Nr. 13, p. 2—5.— Parašas: St.
Darbininkų gyvenimas ir pažangi veikla.

☐ **Sicilijoje.**—„Nauja gadynė", 1894, Nr. 14, p. 2—4; Nr. 15, p. 2—4; Nr. 16, p. 2—5.— Parašas: St.
Darbininkų gyvenimas.

☐ **Paskutiniu straiku pamokslas.**—„Nauja gadynė", 1894, Nr. 22, p. 7—9.— Parašas: Stasis.
Darbininkų organizacijų būtinumas Amerikoje.

☐ **Katekizmas dėl lietuviszko kareivio.**—„Nauja gadynė", 1894, Nr. 27, p. 4—6.— Parašas: Stasis.
Apie žmonių engimą, kovą prieš beteisiškumą.

☐ **Ant atminties Aleksandrui III.**—„Nauja gadynė", 1894, Nr. 31, p. 4—7.— Parašas: Stasis.

Prieš carizmą, liaudies engimą.

☐ **Dabartinė socijaldemokratija.**—„Nauja gadynė", 1894, Nr. 34, p. 1—3.— Parašas: Stasis.

☐ **Pakelkim szyrdis!** [Pagal amerikiečių rašyt. Edvardo Belamio kn. „Žvelgimas atgal nuo 2000 į 1887-tą metą"].—„Nauja gadynė", 1894, Nr. 36, p. 2—7.— Parašas: Stasis.

☐ **Leono XIII encyklika.**—„Nauja gadynė", 1895, Nr. 4/5, p. 1—2.— Parašas: St. Kirvis.

Ateistinė tematika.

☐ **Atsaka p. Akmeniniui.**—„Nauja gadynė", 1895, Nr. 9, p. 5—7.— Parašas: St. Kirvis.

Dėl str. „Leono XIII enciklika" kritikos.

☐ **Žmonių tamsumas.— Ar gali doras žmogus būti kunigu? — Visiems lietuviams abelnai bet philadelphijiecziams ypatingai.**—„Nauja gadynė", 1896, Nr. 5, p. 1—4.— Parašas: Stasys.

Lietuvių savišvietos klausimu.

☐ **Keli žodžiai persargos.**—„Kardas", 1896, Nr. 34, p. 265—266; Nr. 35, p. 274—275; Nr. 36, p. 282—283.— Parašas: Stasys Maliauskas.

Amerikos socialdemokratų partijos veidmainiškumas, darbininkų sąjungų ir savišvietos reikšmė.

☐ **Karė.** (Isz prancuziszkos kalbos surinko ir perguldė S. Mal...kis).—„Vienybė lietuvninkų", 1900, Nr. 44, 48, 50—52; 1901, Nr. 2, 6, 7, 12, 13.

Karų istorija ir esmė.

☐ * **Persiuntimas misiles.**—„Lietuvis", 1901, Nr. 5—8.

☐ **Kare ir kareivyste.** Isz svetimu kalbu surinko S. M.—„Lietuvis", 1901, birželio 11; rugpjūčio 2, 30, Nr. 13, 19, 23.

☐ **Dniepro Rievos ir Lietuv-Rusiai.** Parasze S. M.—„Lietuvis", 1901, birželio 28; liepos 5, 12, 19, 26; rugpjūčio 2, 9, 23, Nr. 14—20, 22.

Apie senovės lietuvių gyventas vietas, kai kurių Rusijos vietovardžių lietuvišką kilmę, kalbų giminystę.

☐ **Medega istorijai baznyczios szventos.** Surinko S. M.—„Lietuvis", 1901, rugpjūčio 16, Nr. 21.

Antiliaudiška dvasininkijos veikla ir veidmainiškumas.

II
LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 2. V., 1958, p. 133—134.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 630.— **Ereminas L.** Iš gyvenimo a. a. Stasio Malevskio [Nekrologas].—„Vienybė lietuvninkų", 1904, Nr. 11, p. 128—129.— **Korsakas K.** N. A. Nekrasovas ir lietuvių poezija.— Kn.: Korsakas K. Literatūrų draugystė. V., 1962, p. 391—395.— **Kubilius V.** Revoliu-

cinė lietuvių poezija 1890—1907 metais.—„Literatūra ir kalba", 1958, t. 3, p. 153—154.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 10. K., 1944, sklt. 63.— **Pranskus-Žalionis B.** Proletarinė lietuvių literatūra. V., 1964, p. 22—23.— **Pranskus-Žalionis B.** Socializmo idėjos lietuvių literatūroje iki Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos.— **Rink.:** 40 metų. V., 1958, p. 136.— **Račkauskas-Vairas K.** Pirmasis lietuvių socialistinės pakraipos laikraštis „Nauja gadynė" (1894—1896 m.) —„Literatūra ir menas" („Tarybų Lietuvos" priedas), 1945, liepos 8.

Eugenijus IGNATAVIČIUS (g. 1935)

Prozininkas, dramaturgas.

Gimė 1935.V.8 Užraguvių k. (Raseinių r.). Mokėsi Vadžgirio vid. ir Šilutės darbo jaunimo vid. mokykloje. 1960 baigė LTSR Valst. konservatorijos Teatrinį fak. Iki 1965 aktorius LTSR Valst. televizijos ir radijo k-te, jaunimo laidų redaktorius. 1965—68 dirbo „Literatūroje ir mene", 1968—71 LTSR Kultūros m-jos Repertuarinėje redakcinėje kolegijoje. 1971—73 mokėsi Maskvoje M. Gorkio pasaulinės literatūros instituto Aukštuosiuose literatūros kursuose. Nuo 1973 Kauno Dramos teatro literatūrinės dalies vedėjas. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1971.

Pirmieji apsakymai 1956 rajoninėje spaudoje. Pirmoji apsakymų knyga „Sekmadienio pieva" 1966. Kartu su S. Motiejūnu parašė K. Borutos „Baltaragio malūno" inscenizaciją (1966 pastatyta Kauno Dramos teatre). Rašo apybraižas, straipsnius teatro klausimais, recenzijas. Kartu su J. Vaitkumi parašė pjesę „Svajonių piligrimas" (1975 pastatyta Kauno Dramos teatre). B. Dauguviečio premija (1976) už vienaveiksmes pjeses „Namų vagis" ir „Sidabrinės skyrybos".

I

GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

□ **Sekmadienio pieva.** [Apsakymai]. V., „Vaga", 1966. 60 p.— Išleista aplanke „Pirmoji knyga. 1966".

Turinys: Šiaurys.— Rūgštėlės po sniegu.— Giriniai balandžiai.— Lenktynės su saule.— Pempiukai.— Ties avižų lauku.

□ **Pradalgių tyla.** [Apsakymai]. V., „Vaga", 1971. 178 p.

Turinys: Po šiltom drebulėm.— Giedantys debesys. Pasaka nepasaka.— Pieno riešutų žemė.— Ant rudens pradalgių.— Už tūkstančio mylių.— Obelis Katedros aikštėje.— Stulpai mėnesienoje.— Miestas medinėmis kojomis.— Dalgiasnapė.— Pelenai šarmui.— Dzimba.— Geležinė Vereikienė.— Krūminis.— Sniegas.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **Akmenukų lietus.** Apsakymas. [Su red. prierašu].—„Moksleivis", 1961, Nr. 7, p. 10—13.

☐ **Baltosios kulkos.— Neužmiršk jų.** Apsakymai.—„Pergalė", 1962, Nr. 9, p. 54—63, su iliustr.

☐ **Aitvaras kilo aukštyn.** Apsakymas.—„Jaunimo gretos", 1966, Nr. 4, p. 15—16, su iliustr.

☐ **Geltonieji raiteliai.** Apsakymas.—„Komjaunimo tiesa", 1966, gegužės 15, su iliustr.

☐ **Traukinys — pro šalį.** Apsakymas.—„Švyturys", 1967, Nr. 1, p. 19—20, su iliustr.

☐ **Stepė.** Skiriu A. V. atminimui. Apsakymas.—„Nemunas", 1967, Nr. 7, p. 28—30.

☐ **Obelis Katedros aikštėje.**— Rink.: Lietuvių tarybinė novelė. V., 1969, p. 413—420.

☐ **Šlamas.** Humoreska.—„Muzika ir teatras", 1969, kn. 5, p. 146—149.

☐ **Pilkasis stebuklas.** [Apsakymas].—„Literatūra ir menas", 1969, rugpjūčio 2, su iliustr.

☐ **Ramybės ieškotojas.** Apsakymas.—„Nemunas", 1971, Nr. 4, p. 7—9, su portr.

☐ **Išvedė...** Apsakymas.—„Tiesa", 1972, sausio 8.

☐ **Napoleono pušis.** [Apsakymas].—„Literatūra ir menas", 1972, sausio 22, su iliustr.

☐ **Didelių vargonų mieste.** Apsakymas.—„Pergalė", 1973, Nr. 2, p. 58—70.

☐ **Obels kvapų pardavėjas.** [Apsakymas].—„Literatūra ir menas", 1973, kovo 3, su iliustr.

☐ **Vėjas.** Apsakymas.—„Literatūra ir menas", 1973, spalio 27, su iliustr.

PUBLICISTIKA

☐ **1 200 kilometrų po gimtąjį kraštą.** (Kelionės įspūdžiai).—„Leninietis" (Šilutė), 1956, liepos 11, 14, 18, 25, 29; rugpjūčio 1, 4.

☐ **...Ir Antušavos vyrai!** [Apybraiža].— Rink.: Rytojaus žmonės. V., 1966, p. 75—81.

☐ **Planeta beldžiasi į krantą.** [Apybraiža].—„Literatūra ir menas", 1966, sausio 1.

☐ **Žallosios giesmės aidai.** [Apybraiža].—„Literatūra ir menas", 1966, balandžio 30.

☐ **Kviečių žemėje — lietuviška daina.** (Įspūdžiai iš gastrolių po Šiaurės Kazachstaną).—„Literatūra ir menas", 1966, rugsėjo 3.

☐ **Anoj pusėj Dunojėlio...**—„Literatūra ir menas", 1967, gegužės 20; birželio 3, 10.

Kelionės po Bulgariją įspūdžiai.

☐ **Už Raseinių teka saulė.** [Apybraiža].—„Literatūra ir menas", 1967, rugpjūčio 19.

□ **Sekmadienis Zervynose.** [Apybraiža].—„Gimtasis kraštas", 1967, lapkričio 16, su iliustr.

□ **Senojo kaimo oazėje.** [Apybraiža].—„Kultūros barai", 1968, Nr. 8, p. 40—43, su iliustr.

□ **Ilgo gyvenimo vandenys.** Apybraiža.—„Pergalė", 1971, Nr. 5, p. 95—109. Kelionės po Armėniją įspūdžiai.

□ * **[Ilgo gyvenimo vandenys.** Apybraiža apie Armėniją].—„Sovetakan grakanutjun", 1972, Nr. 8, p. 84—90.— Arm. k.

GROŽINIAI KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

□ **Не забывай их.** [Новелла].—«Литва литературная», 1966, с. 99—103.

□ **Желтые всадники.** Рассказ.—«Комсомольская правда» (В.), 1966, 15 мая, с ил.

□ **Вблизи леопарда.** [Юмореска. Ориг. загл.: „Šlamas"].—«Сов. Клайпеда», 1969, 13 декабря.

□ **[Obelis Katedros aikštėje.** Apsakymas].—„Garun", 1968, Nr. 10, p. 17—23.— Arm. k.

□ **Erdei galambok.— A zabföldön.** [Giriniai balandžiai.— Ties avižų lauku. Apsakymai. Vertė E. Boitaras].— Rink.: A czikos trolibusz. Debrecen, 1970, p. 38—55.— Vengrų k.

II
LITERATŪRA

Слуцкис М. Степень зрелости.—«Литературная газета», 1971, 9 июня.

APIE ATSKIRUS RINKINIUS

„Sekmadienio pieva". **Bučys A.** Prozos šaknys, prozos šakos.—„Komjaunimo tiesa", 1967, kovo 26 — **Mareckaitė G.** Tikrųjų vertybių ieškant.— „Pergalė", 1967, Nr. 3, p. 127—128.— **Pocius A.** Keturi jauni prozininkai.— „Tiesa", 1967, vasario 5.— **Zalatorius A.** Vešlus novelistų jaunuolynas.—„Literatūra ir menas", 1967, vasario 11.

„Pradalgių tyla". **Ignatavičius E.** Rašytojo žodis.—„Naujos knygos", 1971, Nr. 5, p. 3, su portr.— **Aputis J.** Skaitant „Pradalgių tylą".—„Literatūra ir menas", 1971, rugsėjo 4.— **Bukelienė E.** Prasmingas grįžimas.—„Pergalė", 1971, Nr. 9, p. 166—168.

Kazys INČIŪRA (1906—1974)

Poetas, prozininkas, dramaturgas. Gimė 1906.IX.25 Vidugirių vs. (Anykščių r.). Mirė Vilniuje 1974.XI.30.

1913—16 lankė Troškūnų ir Vašuokėnų pradžios mokyklas. 1925 baigė Panevėžio gimnaziją. 1925—33 studijavo Kauno universiteto Hu-

manitarinių mokslų fak. ir lankė (1926—30) Valstybės teatro dramos studiją. 1929—30 redagavo „Vienybę". 1930—31 Valstybės teatro Kaune aktorius. Paskui vertėsi rašytojo darbu, buvo radijo teatro aktorius. 1934—41 ir hitlerinės okupacijos metais radijo diktorius Kaune ir Vilniuje. 1944—51 Vilniaus „Vaidilos" ir LTSR Valst. dramos teatro aktorius (suvaidino per 30 vaidmenų). Vėliau atsidėjo literatūros darbui. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1967.

Eilėraščius spausdino nuo 1925. Pirmasis rinkinys „Su jaunyste" 1928. Buržuaziniu laikotarpiu išleido poezijos ir prozos knygų, dramos kūrinių, parašė libretą J. Karnavičiaus operai „Gražina" ir A. Račiūno operai „Trys talismanai", tekstus S. Šimkaus ir K. Griauzdės kantatoms. Jo pjesės statytos Lietuvos ir užsienio teatruose: „Savanorių duktė" 1926 Kaune, Rygoje, Paryžiuje, JAV; „Vincas Kudirka" 1934 Kaune, 1935 Klaipėdoje; „Gimtoji žemė" 1936 Kaune. Tarybiniais metais išleido poezijos knygą, parašė pjeses „Žemaitė" (pastatyta Kaune 1964), „Gulbės giesmė" (pastatyta Vilniaus Jaunimo teatre 1975), „Eglė žalčių karalienė" (pastatyta Šiauliuose 1967); LTSR Valst. dainų ir šokių ansambliui parašė montažo scenarijų „Joninės", teatralizuotą vaidinimą „Bijūnas", tekstą montažui „Laimės Nemunėlis" (kartu su P. Gaule).

Komp. V. Jurgutis, S. Šimkus, J. Švedas ir kt. yra parašę dainų su Inčiūros tekstais.

Inčiūra yra išvertęs teatrui: P. Kalderono „Meile nežaidžiama", V. Hugo „Marija Tudor", A. Puškino „Poltavą", „Ruslaną ir Liudmilą", V. Korostyliovo „Tikiu tavimi". Vertė ir eilėraščius: A. Puškino, M. Lermontovo, N. Nekrasovo ir kt.

Bendradarbiavo „Dienovidyje", „Iliustruotojoje Lietuvoje", „Krivulėje", „Lietuvos aide", „Lietuvos žiniose", „Naujojoje Lietuvoje", „Naujojoje romuvoje", „Naujame žodyje", „Ryte", „Trimite", „Vaire", „Židinyje" ir kt.

Pasirašinėjo: *Genė Sirutytė, K. Adokšnis, K. Vidugiris, Mečys Rilionis, O. Rimūnas.*

I

GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

□ **Su jaunyste.** Pirmoji eilėraščių ir dainų knyga. K., 1928. 128 p.

Turinys: Jaunystė kaip sakalas jauną vis neša.— Mėlynojo vakaro šnekos.— Ankštūs čia kambariai, gatvės siauros.— Žalio kaimo lygumose.— *Klonių berželiai:* Visagalei nakčiai.

☐ **Fatima burtininkė.** [Apsakymai]. K., „Vairas", 1929. 223 p.

Turinys: Fatima burtininkė.— Vaiduoklis.— Žvanguliai.— Dangaus židinys.— Kudliukas.— Neišdainuotos dainos.— Brolio smuikas.— Motina.— Ką matė galukaimio trobelė.— Pasikalbėjimas su angelais.— Ijolė Rymaitė.

☐ **Painiava.** (Irena muzikės duktė). 3 v. vaidinimas. K., „Žinija", 1929. 100 p.

☐ **Pasiilgę Aušros vartų.** 3 v. ir prologo dramos veikalas. Čikaga, „Draugas", 1929. 92 p.

Iš tr.: „Rytas", 1928, gegužės 11; birželio 30; spalio 5, Nr. 107, 145, 225.

☐ **Savanorių duktė.** (Pasiilgę Aušros vartų). 3 v. ir prologo vaidinimas. K., „Lietuvos katalikų s-ga", 1929. 104 p.

☐ **Ant ežerėlio rymojau.** (Baltųjų rankų likimas). Romanas. K., „Sakalas", 1930. 324 p.

☐ **Tyliųjų saulėlydžių žemėj.** Eilėraščių ir dainų knyga. K., 1930. 120 p. (Šv. Kazimiero d-jos leid. Nr. 489).

Turinys: Padainuok man apie tėviškę.— Tylos ir maldų karalijoj.— Mylinčios širdies šnekos.— Žydinti pasaka.

☐ **Mylinčios moterys.** [Apsakymai]. K., „Sakalas", 1931. 224 p.

Turinys: Malūnininko duktė.— Danguolė Normantienė.— Misijos.— Šipuliai.— Jos pirmoji vasara.— Žvaigždžių lemtis.— Šūvis į širdį.— Fantazijos šalies mergaitė.— Aukso obuolių sodai.— Širdis.— Dailininkės Verdi išpažintis.— Klėty ant užlų.— Dainų ir Vargo Žemės pasakos.— Apie negrįžusį lakūną.— Rūpintojėlis.

☐ **Padavimai.** [Eiliuotas tekstas. Pastabos, p. 143—177]. K., 1936. 179 p. (Šv. Kazimiero d-jos leid. Nr. 663).

☐ **Trys talismanai.** 3 d. pasaka misterija su prologu. K., „Sakalas", 1936. 104 p. su iliustr.

Pirmoji publ.: „Naujoji romuva", 1936, Nr. 7—10.

☐ **Obelys žydi.** [Apsakymai]. K., „Sakalas", 1937. 349 p. su iliustr.

Turinys: Beržai už sodo.— Sužadėtinis.— Vanago iškamša.— Išsižadėjimas.— Trejos devynerios.— Žiedas jūroje.— Obelys žydi.

☐ **Baltieji raiteliai.** Eilėraščiai. K., Šv. Kazimiero d-ja, 1938. 157 p.

Turinys: Tegu jūra ir saulė tau tviska.— Baltieji raiteliai.— Visi nueis savais keliais.— Po žvaigždėtu skliautu.— Pilkų kryžių krašte.

☐ **Vincas Kudirka.** 6 pav. praeities vaizdai. K., „Sakalas", 1944. 240 p. su iliustr.

☐ **Prie Kauno marių.** [Poezija. Iliustr. R. Gabrėnaitė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1962. 292 p. su iliustr.

Turinys: *[Eilėraščiai]:* Skambantis plentas.— Laukų aidai.— Mūšis prie Nemuno. *Dramine poema.*

☐ **Žemaitė.** 6 pav. pjesė. V., „Vaga", 1964. 83 p.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ [**Saulės sūnūs.** Poemos ištr.]: „Lietuva", 1927, spalio 8, Nr. 227.—„Lietuvis", 1927, spalio 8, Nr. 225.—„Rytas", 1927, spalio 8, Nr. 227.

☐ **Anų dienų pasaka.** Nepažįstamų romanas.—„Židinys", 1927, Nr. 11, p. 281—300; Nr. 12, p. 359—376.— Parašas: B. Buivydaitė, K. Inčiūra.

☐ **Paparčio žiedas.** [Poema].—„Saulėtekio rasos", 1928, Nr. 2/3, p. 26—29.

☐ **Janė ir Ignas.** [Apsakymas].—„Saulėtekio rasos", 1928, Nr. 2/3, p. 30—34.
☐ **Gražioji stirna.** [Apsakymas].—„Lietuvos aidas", 1929, kovo 2, Nr. 51.
☐ **Išgelbėtojas.** [Apsakymas].—„Lietuvos aidas", 1929, balandžio 30; gegužės 2, Nr. 97—98.
☐ **Ena — dailininko mylimoji.** [Apsakymas].—„Jaunoji Lietuva", 1929, Nr. 3/4, p. 7—14.
☐ **Drama be žodžių.** [Apsakymas].—„Lietuvos aidas", 1929, liepos 29—30, Nr. 169—170.
☐ **Užmirštoji moteris.** [Apsakymas].—„Rytas", 1930, vasario 8, 10, Nr. 32—33.
☐ **Nakties karalystėj.** [Poema].—„Vairas", 1931, Nr. 7/8, p. 376—379.
☐ **Robinzono anūkė.** (Ponios Janinos pasakojimas iš jos anų dienų nuotykių).—„Lietuvos aidas", 1931, rugpjūčio 18, 19, Nr. 184, 185.
☐ **Gražina.** Lietuviškos operos V pav.—„Lietuvos studentas", 1932, Nr. 4, p. 2—3.
☐ **Ramona.** [Apsakymas].—„Lietuvos aidas", 1932, birželio 20—21, Nr. 137—138.
☐ **Ponios Janinos vasara.** [Apsakymas].—„Lietuvos aidas", 1932, rugpjūčio 13, 16—17, 19—20, 22—26, Nr. 183—185, 187—193.
☐ **Sužadėtinės laiškai.** [Apsakymas].—„Vairas", 1933, Nr. 9, p. 23—28.
☐ **Sodams žydint...** [Apsakymas].—„Jaunoji karta", 1934, Nr. 11, p. 169—170; Nr. 12, p. 186—187.
☐ **Viena valanda.** [Apsakymas].—„Židinys", 1934, Nr. 5/6, p. 452—459.
☐ **Balsas iš anapus.** [Apsakymas].—„Jaunoji karta", 1935, Nr. 16, p. 343—344; Nr. 17, p. 365—367.
☐ **Pasikoręs ponas.** [Baladės „Vėlinių keleivis" ištr.].—„Jaunoji Lietuva", 1935, Nr. 6, p. 252—257.
☐ Antrieji vainikai. Naujosios poezijos antologija. K., 1936, p. 121—140.
☐ **Tėviškės žemės sauja.** [Poema].—„Židinys", 1937, Nr. 10, p. 314—316.
☐ Poezijos pavasaris. V., 1965, p. 95—96; V., 1972, p. 208—209; V., 1973, p. 97.
☐ **Eglė žalčių karalienė.** [Eiliuotos pasakos-pjesės ištr.].—„Moksleivis", 1966, Nr. 11, p. 26—28, su iliustr.
☐ Lietuvių poezija. T. 2. V., 1967, p. 167—175.
Taip pat 1969 leid.
☐ [Eilėraščiai periodikoje]: „Gimtasis kraštas", 1973, sausio 18, su portr.—„Literatūra ir menas", 1958, birželio 28.—„Pergalė", 1957, Nr. 4, p. 44—46.

* * *

☐ Šimkus S. Gyvuok, Tėvyne. [„Ei, broliai budrieji..." Kantata]. Žodžiai K. Inčiūros.— Leid.: Šimkus S. Plaukia sau laivelis. [Sąs.] 5. V., 1966, p. 66—98.

ATSIMINIMAI

☐ **Liaudies teatrą bekuriant.**—„Krivulė", 1925, Nr. 17, p. 308—310, su iliustr.
☐ **Herojų kūrėjas.**— Kn.: Petras Kubertavičius. V., 1970, p. 106—110.

GROŽINIAI KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

☐ Поэты Советской Литвы. М., 1948, с. 199—205.
Пер.: Б. Соловьев и П. Шубин.
☐ **Pelėkās pelītes atmiņas.** [Pilkosios pelytės atsiminimai. Apsakymas. Vertė E. Prūsė].— **Rink.**: Lietava sveicina. Rīgā, 1935, p. 44—56.— Latvių k.
☐ Wichert-Kajrukształisowa J. Antologia poezji litewskiej. Warszawa, 1939, p. 174—177.— Lenkų k.
☐ Pieśni i gwiazdy. Warszawa, 1971, p. 55—58.— Lenkų k.
Vertė A. Kamenska ir V. Slobodnikas.

Inčiūros kūrinių dar yra išversta į esperanto, estų, vokiečių ir kt. kalbas.

II

LITERATŪRA

Inčiūra K. [Autobiografija].— **Rink.**: Antrieji vainikai. K., 1936, p. 117—119, su portr.— Bibliogr.: 10 pavad.— **Inčiūra K.** [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 258—263, su portr.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (13 pavad.), p. 569.— **Inčiūra K.** „Kultūros" žurnalo literatūrinė anketa. K. Inčiūros atsakymas. (Kaip rašo mūsų rašytojai?).—„Kultūra", 1934, Nr. 12, p. 689—692.— **Inčiūra K.** Kaip jūs rašote? (Rašytojo atsakymai į anketą).—„Švyturys", 1969, Nr. 7, p. 19, su portr.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 3. D. 2. V., 1965, p. 629—633, su portr.; T. 4. V., 1968, p. 797—798, 883.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 641—642.— **Kirkila J.** Veržlioje tėkmėje.—„Tėvynės balsas", 1965, Nr. 9, su portr.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 10. K., 1944, sklt. 963, su portr.— **Matuzevičius E.** Poeto ir aktoriaus sukaktis. (Minint K. Inčiūros 60-metį).—„Vakarinės naujienos", 1966, rugsėjo 26.— **Šaltenis J.** Rašytojas Kazys Inčiūra.—„Tėvynės balsas", 1957, Nr. 12, su portr.— Parašas: A. Daubaras.— **Матузявичюс Э.** Юбилей поэта и артиста.—«Вечерние новости», 1966, 26 сентября.— **Сириос-Гира В.** Литератор и артист. К. Инчюре 60 лет.—«Сов. Литва», 1966, 25 сентября.

APIE KNYGAS IR ATSKIRUS KŪRINIUS

„Su jaunyste". **Grušas J.**— Kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 2. V., 1972, p. 463—465.— Taip pat: „Židinys", 1928, Nr. 7, p. 67—69.— **Karuža P.**— „Ateitis", 1928, Nr. 7/8, p. 344—345.— **Raila B.** Reikia demaskuoti.—„Studentas", 1928, Nr. 12/13, p. 11—12.— Parašas: A. Ragaila.
„Fatima burtininkė". **Ambrazevičius J.**—„Židinys", 1929, Nr. 5/6, p. 500—502.— **Bičiūnas V.**—„Rytas", 1929, vasario 13, Nr. 37.— **Gira L.** Raštai. T. 4. V., 1962, p. 356—360.— Taip pat: „Lietuvos aidas", 1929, balandžio 30, Nr. 97.— Parašas: E. Radzikauskas.
„Ant ežerėlio rymojau". **Bičiūnas V.**—„Gaisai", 1931, Nr. 3, p. 252—253.— Parašas: V. B-nas.— **Dambrauskas-Jakštas A.**—„Rytas", 1931, sausio 19, Nr. 14.— **Drazdauskas V.** „Dažnas ir įkyrus svečias..." (Iš lentynos).—„Tre-

čias frontas", 1931, Nr. 5, p. 35—36.— Parašas: V. Dr.— **Grušas J.**—„Židinys", 1931, Nr. 4, p. 409—412.— **Korsakas K.** Knygos su intencijom.—„Kultūra", 1931, Nr. 3, p. 187—189.— Parašas: j. r.— *Pranskus-Žalionis B.*—„Priekalas", 1932, Nr. 12, p. 489—490.— Parašas: V. V-inis.— **Vaižgantas.**—„Naujoji romuva", 1931, Nr. 7, p. 174.— **Viskanta E.**—„Vairas", 1931, Nr. 3, p. 395—397. „Tyliųjų saulėlydžių žemėj". **Brazdžionis B.**—„Naujoji romuva", 1931, Nr. 14, p. 342.— Parašas: J. Brazaitis.— **Dambrauskas-Jakštas A.**—„Vairas", 1931, Nr. 4, p. 527—530.— „**Naujoji** vaidilutė", 1931, Nr. 6/7, p. 303—304.— Parašas: A. P.

„Mylinčios moterys". **Dambrauskas-Jakštas A.**—„Rytas", 1932, birželio 27, Nr. 126.— **Lieponis B.**—„Mokykla ir gyvenimas", 1932, Nr. 1, p. 46—48.

„Padavimai". **Kuodys L.**—„Mokslo dienos", 1937, Nr. 5, p. 327—329.— Parašas: L. K.— **Vengris A.**—„Naujoji romuva", 1936, Nr. 48, p. 982—983.

„Obelys žydi". **Ašmenskas J.**—„Jaunoji Lietuva", 1938, Nr. 7/8, p. 427—429.— **Baublys P.**—„Dienovidis", 1938, Nr. 5, p. 246—247.— Parašas: P. B.— **Povilavičius S.**—„Lietuvos aidas", 1938, rugpjūčio 2, Nr. 343.— Parašas: St. Vykintas.— **Ralys D.**—„Naujoji romuva", 1938, Nr. 19, p. 453—454.

„Baltieji raiteliai". **„Dienovidis"**, 1939, Nr. 1, p. 40—42.— Parašas: A. M.— **Kuodys L.**—„Mokslo dienos", 1939, Nr. 2, p. 106—108.— Parašas: L. K.— **Rimantas J.** Dienos be entuzijazmo. Šiandieną K. Inčiūros „Baltuosiuos raiteliuos".—„Naujoji romuva", 1939, Nr. 3, p. 63—65, su portr.— Parašas: J. R.— **Vaičiulaitis A.**—„Židinys", 1939, Nr. 1, p. 127—129.— Parašas: A. Raginis.— **Valakas J.** Kai kurie K. Inčiūros „Baltųjų raitelių" motyvai.—„Jaunoji Lietuva", 1939, Nr. 1, p. 58—61, su portr.

„Prie Kauno marių". **Galinis V.** Naujas poeto kelias.—„Pergalė", 1962, Nr. 10, p. 164—168.— **Lankutis J.** Nauju keliu pasukus.—„Literatūra ir menas", 1962, liepos 14.

Operos „Gražina" libretas. **Mažeika V.** Lietuvių tarybinės operos libretas.— Kn.: Iš lietuvių kultūros istorijos. T. 5. V., 1968, p. 210—213.— **Mažeika V.** Naujoji dramaturginė ir muzikinė „Gražinos" redakcija.— Kn.: Mažeika V. Opera. Lietuvių tarybinės operos teatro raida. V., 1967, p. 45—54.

APIE TEATRO PASTATYMUS

„Vincas Kudirka" Valstybės teatre Kaune. **Bičiūnas V.**—„Lietuvos aidas", 1934, lapkričio 8, Nr. 255.— **Bulota J.** Kudirka tiek didelis ir tiek skaistus...—„Tėvų žemė", 1934, Nr. 17, p. 2—3, su portr.— **Kardelis J., Švelnys A.** [Diskusija].—„Lietuvos žinios", 1934, lapkričio 10, 20, Nr. 257, 265; „Rytas", 1934, lapkričio 17, 24, Nr. 263, 269.— **Leskaitis S.** „Vincas Kudirka" su naujomis pajėgomis.—„Lietuvos aidas", 1940, gegužės 14, Nr. 223.— **Rinkūnas A.**—„Lietuvos mokykla", 1934, Nr. 6, p. 321—326.

„Gimtoji žemė" Valstybės teatre Kaune. **Bičiūnas V.**—„Jaunoji Lietuva", 1936, Nr. 10, p. 510—512, su iliustr.— **Gira L.** Naujo sezono pradžia Kauno valst. dramoje.—„Vairas", 1936, Nr. 11, p. 309—312.—„**Literatūros** naujienos", 1936, spalio 15; lapkričio 1, Nr. 16—17.

„Trys talismanai" Valstybės teatre Kaune. **Jakubėnas V.** Nauja lietuviška opera — A. Račiūno „Trys talismanai".—„Vairas", 1936, Nr. 4, p. 429—431.— **Vengris A.**—„Naujoji romuva", 1936, Nr. 31/32, p. 611—612. „Žemaitė" Kauno Dramos teatre. **Inčiūra K.** Nepamirštamos dienos.— „Kultūros barai", 1965, Nr. 5, p. 6—8, su iliustr.— **Inčiūra K.** Žemaitės skara.—„Literatūra ir menas", 1965, gegužės 29.— **Aleksaitė I.** Apie Žemaitę.— „Kauno tiesa", 1964, kovo 1.— **Baltušis J.** Norisi pasidalinti džiaugsmu.—„Literatūra ir menas", 1964, vasario 29.— **Rostovaitė T.** Ieškant gyvosios Žemaitės.—„Literatūra ir menas", 1964, kovo 7.— **Пегухаускас М.** Встреча с Жемайте.—«Сов. Литва», 1964, 20 марта.

„Eglė žalčių karalienė" Šiaulių Dramos teatre. **Rostovaitė T.** Sena pasaka nauju rūbu.—„Literatūra ir menas", 1967, balandžio 8, su iliustr.— **Ručinskas D.** Pateisinta kūrybinė drąsa.—„Raudonoji vėliava" (Šiauliai), 1967, vasario 19, su iliustr.

Laimonas INIS (g. 1938)

Publicistas, prozininkas.

Gimė 1938.IV.1 Kentaučių k. (Mažeikių r.). Baigęs Židikų vid. mokyklos 7 klases, 1953—56 mokėsi Vilniaus Bibliotekiniame technikume. 1956—65 Skuodo rajoninės bibliotekos vedėjas, LLKJS Skuodo r. instruktorius, pirmasis sekretorius, rajoninio laikraščio redaktoriaus pavaduotojas ir redaktorius. 1963 neakivaizdiniu būdu baigė Vilniaus universiteto Istorijos ir filologijos fak. (žurnalistikos spec.). 1965—67 LKP Skuodo r. k-to sekretorius, 1967—70 antrasis sekretorius; 1970—72 „Komjaunimo tiesos" redaktoriaus pavaduotojas, nuo 1972 „Nemuno" vyriaus. redaktorius. TSKP narys nuo 1960. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1974.

Spaudoje bendradarbiauja nuo 1951. Pirmoji apybraižų knyga „Jie buvo pirmieji" 1966. Rašo komjaunimo, partinio gyvenimo, tautų draugystės klausimais.

I
KŪRYBA

KNYGOS

□ **Jie buvo pirmieji.** [Apybraiža]. V., „Mintis", 1966. 67 p.

□ **Labas rytas, saule!** [Apybraižos]. V., „Mintis", 1967. 124 p.

□ **Kaimo komunistai.** [Apybraižos]. V., „Mintis", 1969. 100 p.

□ **Širdy nešioju nerimą.** [Apybraižos]. V., „Mintis", 1971. 117 p.

* * *

☐ **Visam gyvenimui.** [Pasakojimai apie V. Leniną. „Apie tuos, kurie pasakojo", p. 72—75. Iliustr. E. Žiauberis]. V., „Vaga", 1968. 75 p. su iliustr.
☐ **Kamuolys.** [Apie V. Leniną. Vaizdeliai pagal Lenino amžininkų M. Norvydienės, O. Batrukevičiūtės, M. Benderinos ir J. Sakalausko pasakojimus]. V., „Vaga", 1971. 21 p. su iliustr.

PERIODIKOJE

☐ **Žemės sauja.** (Novelė).—„Pergalė" (Skuodas), 1957, rugpjūčio 31.
☐ **Rudens naktį.** Apsakymas.—„Pergalė" (Skuodas), 1959, gegužės 23—26.
☐ **Obelys žydi.** (Apsakymas).—„Pergalė" (Skuodas), 1960, kovo 10.

* * *

☐ **Raudonos aušros.** Dokum. apybraiža.—„Mūsų žodis" (Skuodas), 1970, sausio 10 — kovo 5, su iliustr.
☐ **Lyg skaisčiausios žvaigždės.**—„Nemunas", 1973, Nr. 4, p. 32—34.
Tarybinis internacionalizmas.
☐ **Teisingai, gyvai apie žmogų.**—„Pergalė", 1973, Nr. 9, p. 136—147.
Dabartinė lietuvių apybraiža.
☐ **Paskui žydinčią obelį.** [Apybraiža].—„Nemunas", 1973, Nr. 11, p. 12—16.
Įspūdžiai iš kelionės po Ignalinos r. ir Vakarų Baltarusiją.
☐ **Žalioji šviesa.**—„Komjaunimo tiesa", 1973, gruodžio 14.
Apie lietuvių literatūros ryšius su socialistinių šalių literatūromis.
☐ **За яблыневым цветам.** [Apybraiža].—«Полымя», 1973, № 10, p. 191—202.— Baltar. k.

II
LITERATŪRA

APIE ATSKIRAS KNYGAS

„Labas rytas, saule!" **Kalvelis K.** Sekretoriaus užrašai.—„Komunistas", 1968, Nr. 5, p. 73.— **Žemaitis A.** Saulė ir žmogus.—„Agitatorius", 1967, gruodžio 13.— **Жямайтис А.** Солнце и человек.—«Агитатор» (B.), 1967, 13 декабря.

„Visam gyvenimui". **Černiauskienė J.** Mačiau jį gyvą.—„Tarybinis mokytojas", 1969, gegužės 21.— **Mikelitūnienė S.** Lenino amžininkų prisiminimų knyga.—„Panevėžio tiesa", 1968, gruodžio 19.— **Pauliukėnas Ž.** Akimirkos, įstrigusios visam gyvenimui.—„Literatūra ir menas", 1968, spalio 12.— **Požėra K.** Likimo brydė per gyvenimą.—„Kauno tiesa", 1968, lapkričio 26.

„Kaimo komunistai". **Griškevičius G.** Brangiausias jausmas.—„Tiesa", 1969, lapkričio 19.

„Širdy nešioju nerimą". **Marcinkevičius A.** Pasakojimas apie komunistus.—„Komunistas", 1971, Nr. 12, p. 72—73.— **Марцинкявичюс А.** Рассказы о коммунистах.—«Коммунист» (B.), 1971, № 12, с. 79—80.

Gediminas ISOKAS (g. 1931)

Prozininkas.

Gimė 1931.II.23 Baltakarčių k. (Utenos r.). Mokėsi Švenčionių gimnazijoje, Užpalių progimnazijoje, 1946—49 Vilniaus Miškų technikume. 1966 neakivaizdiniu būdu baigė Vilniaus universiteto Gamtos fak. (biologijos spec.). 1949—52 girininko padėjėjas Panevėžio ir Nemenčinės miškų ūkio girininkijose, 1952—53 Vilniaus miškų ūkio miško apsaugos inspektorius, 1953—54 Vyriaus. miškų ūkio v-bos inžinierius, 1954—55 Nemenčinės miškų ūkio inžinierius. 1955—59 LTSR Miškų ūkio ir miško pramonės m-jos inžinierius, nuo 1960 tos pat m-jos vyr. inspektorius kadrų reikalams, 1967—70 kadrų skyriaus viršininkas. 1970—75 periodinio leid. „Girios" redaktoriaus pavaduotojas. Nuo 1975 Miškų ūkio ir miško pramonės m-jos Eksperimentinio projektavimo, konstravimo ir technologijos biuro Techninės informacijos skyriaus vedėjas. TSKP narys nuo 1962. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1969.

Apybraižas, vaizdelius, miniatiūras, apsakymėlius gamtos temomis spausdina nuo 1956. Pirmoji knyga „Parkais ir miškais" 1959. Rašo miškininkystės klausimais (1955 išleido dvi knygutes lietuvių ir rusų k.).

Pasirašinėjo: *Baltakartis, Meškėnas.*

I
KŪRYBA

KNYGOS

□ **Parkais ir miškais. Iš gamtininko bloknoto.** V., Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1959. 151 p. su iliustr.

Turinys: Nuo Vilniaus iki Adutiškio girios klampynių.— Pietiniu Lietuvos pakraščiu.— Iš Kernavės pas Stelmužės senelį.— Šiauriniame Lietuvos kampelyje.— Žemaitijos kalvų link.

□ **Vidurmiškio žiburiai.** [Apybraižos. Iliustr. A. Tarabilda]. V., „Mintis", 1964. 80 p. su iliustr.

Turinys: Iš miško gyvenimo.— Laužas.— Medžių gintaro rinkėjas.— Trečioji karta.— Nemunas velka sielius.— Pušynų simfonija.— Pašaukimas.— Karpiai šoka į valtį.— Žmogus, pažabojęs vėją.— Nerami vasara.— Nepaprasta vėliavėlė.— Vilkų medžiotojai.— Brangios rankos.— Girių šeimininkas.— Be poilsio.

VAIKAMS

□ **Šimtas girios mįslių.** Pieš. I. Naginskaitės. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1960. 244 p. su iliustr.

Turinys: Pavasaris.— Vasara.— Ruduo.— Žiema.

□ **Miško varpeliai.** [Vaizdeliai ir miniatiūros. Iliustr. V. Vildžiūnas]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1962. 55 p. su iliustr.

❑ **Žvėrys ir žvėreliai.** [Apsakymėliai ir vaizdeliai. Ikimokykl. amž. vaikams. Iliustr. V. Jankauskas]. V., „Vaga", 1964. 32 p. su iliustr.
❑ **Šimtas botanikos mįslių.** [Iliustr. A. Augaitis]. V., „Vaga", 1968. 246 p. su iliustr. (Noriu žinoti).
❑ **Kas čia krebžda.** [Apsakymėliai ir vaizdeliai. Iliustr. N. Jatulytė]. V., „Vaga", 1969. 32 p. su iliustr.
❑ **Grybų karnavalas.** [Apsakymėliai. Iliustr. N. Klišiūtė]. V., „Vaga", 1970. 111 p. su iliustr.
❑ **Kur skraido sfinksai.** [Apysakaitė]. Iliustr. R. Dočkutė. V., „Vaga", 1972. 41 p. su iliustr.

II
LITERATŪRA

Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T 1. V., 1966, p. 648.— **Brazauskas V.** Gamtos knygą atvertus. (Artimi jūsų bičiuliai).—„Lietuvos pionierius", 1972, spalio 28, su portr.

APIE ATSKIRAS KNYGAS

„Parkais ir miškais". **Miškinis A.** Gamtos grožio knyga.—„Literatūra ir menas", 1959, spalio 24.
„Šimtas girios mįslių". **Kurkulis B.** Graži dovana jauniesiems gamtos bičiuliams.—„Mūsų girios", 1960, Nr. 12, p. 53.
„Miško varpeliai". **Dagys J.** Kaip skamba varpeliai.—„Mūsų girios", 1963, Nr. 3, p. 45.
„Vidurmiškio žiburiai". **Šiožinys J.** Žiburiai ar jonvabaliai? —„Mūsų gamta", 1965, Nr. 5, p. 30—31.
„Šimtas botanikos mįslių". **Germantas A.**—„Komjaunimo tiesa", 1968, liepos 13.
„Kur skraido sfinksai". **Pūras K.** Drugių pasaulyje.—„Tarybinis mokytojas", 1972, liepos 12.

Laurynas IVINSKIS (1811—1881)

Pirmasis lietuviškų kalendorių sudarytojas ir leidėjas, literatas, vertėjas. Liaudies švietėjas. Gimė 1811 Bambalų k. (Kelmės r.) bajorų, žemės nuomininkų, šeimoje. Mirė 1881.VII.17 Milvydų dvare (netoli Kuršėnų). Palaidotas Kuršėnuose. 1960 Kuršėnuose Ivinskiui pastatytas paminklinis biustas (skulpt. P. Aleksandravičius).
Mokėsi Kolainių apskr. mokykloje. Vėliau lavinosi savarankiškai. 1841 Šiaulių gimnazijoje įgijo namų mokytojo, 1847 Kauno gimnazijoje miesto mokytojo teises. Privačiai mokytojavo Rietave, I. Ogins-

kio dvare, 1851—53 Pavirvytyje, Naciūnuose, Zabieliškėje. 1854 jo rūpesčiu Varniuose įsteigta skaitykla. Nuo 1854 mokytojas Rietave (parapinėje ir agronomijos mokykloje) ir Joniškėlyje. Prievarta įtrauktas, 1864—66 dirbo Kaune k-joje lietuviškiems raštams transkribuoti rusų raidėmis. Nuo 1866 vėl gyveno Joniškėlyje. Tvarkė surinktą tautosaką, žodyno medžiagą; buvo G. Petkevičaitės-Bitės mokytojas. 1868 persikėlė į Rietavą. 1872—75 gyveno Šiauliuose, vėliau Plungėje ir Rietave. Domėjosi Lietuvos augalija. Su savo kolekcijomis dalyvavo parodose Lietuvoje ir Lenkijoje, palaikė glaudžius ryšius su Rusijos Geografijos d-ja. 1879—81 užbaigė veikalą „Gydymai žmogaus ir gyvulių paprastų ligų" (rankraštis, perrašytas ne Ivinskio ranka, yra Kauno Medicinos instituto bibliotekoje).
Pirmasis Ivinskio kalendorius „Metų skaitlius ūkiniškas" 1846. 1865—66 leido kalendorius rusų raidėmis (lietuvių ir rusų k.). 1878 Peterburge išėjo paskutinis oficialus Ivinskio kalendorius lotyniškais spaudmenimis. Kalendoriuose, be kitko, skelbė ir savo surinktą tautosaką, beletristikos kūrinius, vertimus. Yra žinių, kad 1876, 1877 ir 1879 J. Zabermano Tilžėje išleisti kalendoriai yra taip pat parengti Ivinskio. 1856 parengė lietuviško laikr. „Aitvaras" prospektą, rinko medžiagą lenkų—lietuvių kalbų žodynui, buvo vienas pirmųjų rusų—lietuvių kalbų žodyno sudarytojų (leksikografiniai jo darbai neužbaigti ir liko nespausdinti). Bandė eiliuoti.
Pavardės formos: *Ievinskis, Ivinskas, Wawrzyniec Iwiński.*

I
ORIGINALŪS SPAUSDINTI DARBAI

□ **Metu skajtlus ukiniszkas ant metu Wieszpaties 1846.** Kursaj tur sawieje Szwentes Rima-Katalíku pagał senos gadines su dienomis naujos gadines, didesniunsius atsitikimus, Rodikła Saules tekiejima ir užsilejdima, atmajnas mieneśia ir ora, Žinias rejkalingesnes dieł ukininku, ir suraszima Atpusku, Jomarku ir Kiarmošziu Žiamajčziu szalieje. V., J. Zavadskio sp., 1846. 32 p.— Sudaryt. nustatytas pagal 1847 leid.— LKLIB, MAB, VUB.

Turinys: I. Atsitikimaj ant žiames garsesnijej pirm užgimima P. Jezusa.— II. Atsitikimaj garsesnijej po užgimima P. Jezusa.— III. Atsitikimaj garsesnijej Lietuwoje.— [Kalendorius].— Pridiejimas... : 1. Apej pridabojima karwiu diel daugesnia gawima piena, smetona, sviesta ir suriu.— Apej auginima žansičziú.— Gidimas žmoniun nuog nekuriun ligun.— Suraszimas nekuriun Baźniczių Žiamajčziu szalieje, anose pripuołančziuń dideśniunju atpusku, Jomarku ir Kiarmošziu.— Metaj 1846 tur už planeta Saturna.— Rodikłas saules tekiejima ir užsilejdima.

□ **Kalendorius arba Metu skajtlus ukiszkas ant metu nuog užgimima Wieszpaties 1847...** Metaj antri. V., J. Zavadskio sp., 1847. 40 p.— Sudaryt. nurodytas p. 2.— LKLIB, MAB, VUB.

□ **Kalendorius... ant metu nuog užgimima Wieszpaties 1848...** paraszitas par L. Iwiński. Metaj treti... V., J. Zavadskio sp., 1848. 36 p.— MAB, VUB.

☐ **Kalendorius... ant metu nuog užgimima Wieszpaties 1849...** Metaj kiatwirti... V., J. Zavadskio sp., 1849. 40 p.— LKLIB, MAB, VUB.

Turinyje: Pridiejimas... Dalis 1. Szwentojé... [E. Jungas]. Giesmie, iszimta isz rankas rasztu antroses Gieśmies apej Sudna Diena, kurios ira trins, isz Lenkiszka lieżuwia iszguldita [L. Ivinskio].— Dalis 2. Ukiszkojé...

☐ **Kalendorius... ant metu nuog užgimima Wieszpaties 1850...** Metaj penkti... V., J. Zavadskio sp., 1849. 44 p.— KPIB, LKLIB, MAB, VUB.

☐ **Kalendorius... ant metu nuog užgimima Wieszpaties 1851...** Metaj śziaszti... V., J. Zavadskio sp., 1850. 56 p.— LKLIB, LRB, MAB, VUB.

Turinyje: T. S. Wallenawiczе [S. Valiūnas]. Raszantem lietuwiszka żodini. [Eiliuotas laiškas D. Poškai].— Priżodej ir Patarles [76 dvieiliai].

☐ **Kalendorius arba Metskajtlus ukiszkas nuog užgimima Wieszpaties 1852...** Metaj sekmi... V., J. Zavadskio sp., 1851. 49 p.— LKLIB, LRB, MAB, VUB.

Turinyje: [S. Valiūnas]. *Dajna Biruta.*— Prižodej ir patarles [87 dvieiliai].

☐ **Kalendorius... nuog užgimima Wieszpaties 1855 metu...** Metaj asztuonti... V., J. Zavadskio lėšos ir sp., 1855. 42 p.— LKLIB, LKR, LRB, MAB, VUB.

☐ **Kalendorius... nuog užgimima Wieszpaties 1856...** Metaj 9-ti... V., J. Zavadskio lėšos ir sp., 1856. 64 p.— LKLIB, LKR, LRB, MAB, VUB.

Turinyje: *Pasakas:* Medinis Kriżelis.— Užsimirszimas patajsitas.— Koduras, arba pawirtimas wargun ing gieribes.— Didziulis.

☐ **Kalendorius... nuog užgimima Wieszpaties 1857...** Metaj 10... V., J. Zavadskio lėšos ir sp., 1857. 48 p.— LKLIB, LKR, LRB, MAB, VUB.

Turinyje: Globiejas pasaka.— Wargdienej rugojentis ant Adoma ir Jewos. *[Pasaka].*

☐ **Kalendorius... nuog užgimima Wieszpaties 1858...** Metaj 11... V., J. Zavadskio lėšos ir sp., 1857 [virš.: 1858]. 48 p.— LKLIB, LKR, LRB, MAB, VUB.

Turinyje: *Pasakas:* 1. Apginiejimas. (Ożelis); 2. Jr ant jaućzia skuros nesuraszitumej grieku; 3. Szwentwagistė.— *Dajnas:* (Wanagelis); [K. B. Rimavičius]. Balus ubagu.— Prižodej ir patarles. [80 dvieilių].

☐ **Kalendorius... nuo užgimima Wieszpaties 1859...** Metaj 12... V., J. Zavadskio lėšos ir sp., 1858 [virš.: 1859]. 62 p.— Bibliogr.: „Knigas Ziamajtiszkas iszduotas kasztu ir spaustuwi Juozapas Zawadzkia Wilniuje...", kn. gale (17 pavad.) — LKLIB, LKR, LRB, MAB, VUB.

Turinyje: *Pasakas:* I. Salamonas; II. Pramzinas. Senowes gadines Lietuwiu ir Ziamajćziu diewajtis pirm Kriksćzonistes amżiu.— *Dajnas:* J. I. Kraševskis. Zalćzio motė. [Poemos „Vitolio rauda" ištr. Iš lenkų k. vertė K. Praniauskaitė].

☐ **Kalendorius... nuog užgimima Wieszpaties 1860...** Metaj 13... V., J. Zavadskio lėšos ir sp., 1860. 68 p.— Bibliogr.: „Surinkimas wisokiun rasztu Lietuwiszku, Ziamajtiszku ir Prusiszkaj-Lietuwiszku...", p. 64—67.— LKLIB, LKR, LRB, MAB, VUB.

Turinyje: *Pasakas:* 1. Gajlistė arba karszta pakuta; [J. S. Dovydaitis]. Girtibe; K.J.K. [J. Kurmavičius?]. Atsiżegnojimas ir barnė Mikoła su Ariełka.— [4 trumpi pasakojimai, skirti blaivybei skleisti].— Juokingi pakłausimaj ir atsakimaj.— *Dajnas:* Piemenelis; Giesmie apej girtibe. *(1860).*— [A. Baranauskas]. Anikszcziu Szilelis. [186 eilutės].

☐ **Kalendorius... nuog užgimima Wieszpaties 1861...** Metaj 14... V., J. Zavadskio lėšos ir sp., 1861 [virš.: 1860]. 64 p.— Bibliogr.: „Knigas zemajtiszkas

iszduotas kasztu ir spaustuwi Juozapa Zawadzkia Wilniuje...", p. 62—63.— LKLIB, LKR, LRB, MAB, VUB.

Turinyje: *Pasakas:* 1. Trins Juodwarnej; 2. Łapė; 3. Pamokimas; 4. Woras, kuris žmogu apskundia.— *Dajnas:* Artojas; [A. Strazdas]. Kiszkis; Kujselia smertis; Żwirblis ir pelieda; Suwejga girtoklu. [Iš lenkų k. vertė Jurrksztas Smałausis (A. Baranauskas)]; Jurrksztas Smałausis [A. Baranauskas]. Diewo rikszte ir małone; Anikszcziu Sziłelis. (Pabajga).— [L. Ivinskio kreipimasis į „wisus raśztininkus Ziamajćziu szalies" dėl bendradarbiavimo].

Taip pat 1861 sutrump. leid.

☐ **Kalendorius... nuog užgimima Wieszpaties 1862...** Metaj 15... V., J. Zavadskio lėšos ir sp., 1861. 56 p.— Bibliogr.: „Knigas zemajtiszkas iszduotas kasztu ir spaustuwi Jozapa Zawadzkia Wilniuie...", p. 54—55.— LKLIB, LKR, LRB, MAB, VUB.

Turinyje: *Pasakas:* Prakiejkimas; Pristega; Isz adatas vežimas priskałda; Du mełagiu.— B. Franklinas. Pamokimaj giaras szirdies Riszarda, arba žinias kajp rejkia turtingu stoties.— *Dajnas:* M. G. [M. Godlevskis]. Łajkas ir darbaj wisun metu; 2. [L. Ivinskis?] Smetonas; E. Jungas. Pabajga sudnos dienos, prapultis piktunju ir pasaules wisos sudegimas. (Isz treczioses giesmes Yunga). [Iš lenkų k. vertė L. Ivinskis].

☐ **Kalendorius... nuog užgimima Wieszpaties 1863...** Metaj 16... V., J. Zavadskio lėšos ir sp., 1862. 47 p.— Bibliogr.: „Kningas žiamaitiszkas iszduotas kasztu ir spaustuwe Juozapas Zawadzkia Wilniuje...", p. 45—46.— LKLIB, LKR, LRB, MAB, VUB.

Turinyje: *Pasakas. Nuog ukininku girdietas:* I. Wajszinimas; 2. Pasigobiejimas; 3. Trins brolej ir mełagistė.— Girtibe.— Szauleniszkis Senelis [J. S. Dovydaitis]. Kałba ant Wiru ulyczios.— A. Baranauskas. Gesme Padekawones už błajwisti.— Kunigas Siłwastriawicze. [J. S. Dovydaitis]. Szitaj kas man atsitikima.— *Dajnas:* D. Poška. 1. Grometa pas Tadeusza Czackia; 2. Mana darželis.

☐ **Kalendorius taj ira: Metskajtlus ukiszkasis nuog užgimima Wieszpaties 1864...** Metaj 17... V., J. Zavadskio lėšos ir sp., 1863. 44 p.— LKLIB, LKR, LRB, MAB, VUB.

Turinyje: *Pasakas nuog ukininku girdietas:* 1. Iszpirkimas; 2. Praturtiejimas; 3. Netwojimas nedora wajka; 4. Wienibe.— *Dajnas:* Persergiejimas; Lengwus giwenims; Piragas warszkietas; Isz tola regiejims ir girdiejims; Dajna ukininka.

☐ **Календорюс укишкасис ант мэту Вешпатес 1865.** Месяцеслов хозяйственный на лето Христово 1865. V., A. Sirkino sp., 1865. 77 p. su iliustr.— Sudaryt. leid. nenurodytas.— Lygiagr. tekstas rusų k.— KPIB, LKR, MAB, VUB.

Turinyje: V. *Дайнас:* 1. «Пар тилта іояу...».— 2. «Пар тилта іояу...» — 3. «Ой, броли, броли, бролели мана!..» — 4. «Кринта рита расэли...» — 5. «Сюнтя мани матушели...» — 6. «Плунгей геряу, Плунгей шокау...» — 7. «О кас тинай бильдея...»

☐ **Календорюс ант 1866 мету.** Месяцеслов на 1866 год. V., A. Sirkino sp., 1866. 111 p. su iliustr.— Sudaryt. leid. nenurodytas.— Lygiagr. tekstas rusų k.— LKLIB, LKR, MAB.

Turinyje: Дайна мергялис.— Патарлес.— Мянслес.

☐ **Русишкай-летувишкасис календорюс ант 1867 мету.** Русско-литовский месяцеслов на 1867 год. V., A. Sirkino sp., 1866. 76 p. su iliustr.— Sudaryt. leid. nenurodytas.— Lygiagr. tekstas rusų k.— MAB, VUB.

Turinyje: Патарлес.

□ **Kalendorius ukiszkasis ant metu nuog uzgimimo Vieszpaties 1878.** Paraszitas par Laurinon Ivinski. Peterburgas, F. S. Suščinskio sp., 1877. 47 p. su iliustr.— LKLIB, LKR, LRB, MAB, VUB.

Turinyje: *Trumpas pasakas:* Amatininkas ir czebatorius; Turtingas ir menkas kajmienas; Pasigodiejimas; Susimokimas; Tejsibes.— *Dajnas:* Ne kiszkies kur ne rejke; Girtuklis ira pasigajlietinas; Ne pajutau, ar iszoko ar praszoko. Vilkas ir avinas; Skruzdis ir Juodvarnis.

□ * **Pasauga kiek wieno giwo sutwierimo... taj ira: pamokimaj, kajp rejke pasigajlietinaj apsiejté su aszwinejs ir galwijejs idąnt anus pagirtinu budu ąnt sawo naudos wartoté.** Dieł naudos ukininku paraszie Ł. Iwińskis. Peterburgas, A. Benkės sp., 1876. 40 p.— Korektūrinis egz.— TSRS Centr. Valst. ist. archyvas Leningrade.

* * *

□ **Smetona.— Pabaiga Sūdnos dienos, prapultis piktųjų ir pasaulės visos sudegimas.** (Iš trečiosios Jungo giesmės).— **Priežodžiai ir patarlės.— Skruzdis ir juodvarnis.** (Iš priežodžių).— Rink.: Lietuvių poezija. XIX a. V., 1955, p. 242—248.— Taip pat leid.: Lietuvių literatūros istorijos chrestomatija. V., 1957, p. 405—411.

VERTIMAI

□ **Šmidas Ch.** Genawejte. Pasaka wiena tarp gražiausiu ir werksmingiausiu: apej jos wargus, rupesnius ir stebuklingus Diewa pariedimus, kajp giariems užmok giaru, o piktiems atiduoda piktu. Isz lenkiszka lieżuwia iszguldita par Ł. Iwiński. V., J. Zavadskio lėšos ir sp., 1858 [virš.: 1860]. 187 p.— Aut. kn. nenurodytas.— LKR, LRB, MAB, VUB.

Taip pat 1863 leid.— LKLIB, LRB, MAB, VUB.

Taip pat: [Bitėnai, M. Jankaus sp., 1896]. 132 p., antr.: „Istorija apie Genovaite..."— Kontrafakcija. Antr. p.: Vilniuje, Spauda Juozapo Zavadskio, 1879.— VUB; Bitėnai, M. Jankaus lėšos ir sp., 1899. 152 p.— LKLIB; [Tilžė, J. Šenkės sp.], 1899. 109 p.— Kontrafakcija. Antr. p.: Vilniuje, Spauda Juozapo Zavadskio, 1899.— LKLIB, VUB; Bitėnai, M. Jankaus lėšos ir sp., 1903. 139 p.— Valst. M. E. Saltykovo-Ščedrino vieš. b-ka; Bitėnai, 1904. 124 p.— LKR; Bitėnai, 1905. 102 p.— LKLIB, MAB, Tilžė, J. Šenkės lėšos ir sp., 1905. 109 p.— LKR; Ryga, 1905. 133 p.— MAB, VUB; Bitėnai, M. Jankaus lėšos ir sp., 1906. 102 p.— VUB; Bitėnai, 1907. 102 p.— PIIB; Tilžė, J. Šenkės lėšos ir sp., 1909. 102 p.— KPIB, LKR, VUB.

□ **Jungas E.** Naktys. E. Young'o. Lietuviszkai sudėjo L. Ivinskis. In spaudą sutaisė Ir Jonas [J. Žilius]. Šenandoras, „Garso Amerikos lietuvių" sp., 1898. 21 p.— LKLIB, LRB, MAB, VUB.

□ **Jungas E.** Sudna diena. Parasze angliszkoj kalboj E. Young'as, Lietuviszkai sudėjo L. Ivinskis. [Vert. dedikacija kunigaikščiui I. Oginskiui, p. 3—5, ir pratarmė, p. 6—8. Red. J. Žilius]. Šenandoras, „Garso Amerikos lietuvių" sp., 1897. 56 p. LKLIB, VUB.

LAIŠKAI

☐ **Medžiaga Lauryno Ivinskio biografijai.** [1851—1877 laiškai, jų ištr. Publ. ir koment. K. Griniaus].—„Lietuvių tauta", 1908, kn. 1, d. 2, p. 272—273, 278—279, 283, 287—288.— Tekstas liet. ir lenkų k.— Taip pat atsk. atsp.

☐ **Prie Lauryno Ivinskio biografijos.** [Laiškai Kulinui. 1869. Publ. ir koment. E. Volterio].—„Lietuvių tauta", 1908, kn. 1, d. 2, p. 266—268.— Tekstas rusų k.

☐ **[L. Ivinskio laiškas kunigaikščiui I. Oginskiui.** 1873].—„Mūsų senovė", 1921, kn. 1, p. 117.— Išsp. str.: „Veikėjų korespondencija. Du laišku kunigaikščiui Iremiejui Oginskiui".— Tekstas lenkų k.

☐ **[L. Ivinskio laiškai** M(?) Oginskiui, F. Karpiui, Antanui Podolėje, Pranciškui. 1860—1877].— Kn.: Vaižgantas. Lietuvių literatūros paskaitos. K., 1924, p. 21, 25—26, 36—37, 42—44, 47.— Tekstas liet. ir lenkų k.

☐ **Lauryno Ivinskio laiškai.** [A. Kašarauskiui, Franciškui. 1860, 1862].— Kn.: Biržiška V. Nežinomi senieji lietuviški tekstai. K., 1931, p. 93—95.— Tekstas lenkų k.

☐ **L. Ivinskio laiškai.** [M. Valančiui, G. Petkevičaitės-Bitės motinai. 1858, 1868. Publ. ir koment. V. Biržiškos].—„Mūsų senovė", 1938, t. 2, kn. 3, p. 498—499.— Parašas: Vac. B-ka.— Tekstas lenkų k.

RANKRAŠČIAI

☐ **O pisowni i iloczasie Języka Litewskiego.** Apie 1840. 9 p.— LKLIB.

☐ **O pisowni języka Litewskiego.** Apie 1840. 27 p.— LKLIB.

☐ **Defo D.** Robinsonas Kruzoe. Io kelejwistė, priepuolej ir giwenimas... Isz lenkiszko liezuwio ant žiamajtiszkaj-lietuwiszko iszguldi Ł. Ł. Iwińskis. 1847. XXIV, 95, [8] p.— LRB.

☐ *** Szwenta ir pagirta roda dei iszmintingu, gražiu ir Diewobajmingu žmoniu...** 1849. 462 p.

Rankraštis buvęs Lietuvių mokslo d-jos b-koje.

☐ **Istorije Senowes ir Naujoja Istatima Trumpaj Surinkta.** D. 1—2. [Rietavas], 1850—1852? — Antr. p.: V., J. Zavadskio sp.— LKLIB.

D. 1. Senowes Istatimas. [Aut. eiliuotas pasveikinimas vysk. M. Valančiui: „Swiesiausis Jomilesta Ganitojau!", p. [3—6].— Pratarmės: „Mieliausiejej", p. I—V, „Atminimas", p. XII]. 1850. [6], XII, [6], XIII—XXVIII, 459 p.

D. 2. Naujoja Istatima. [1852?]. [4], XVIII, 620 p.

☐ **Ajtwaras.** [Periodinio leidinio projektas].— 1857. 5 lap.— LKLIB.

☐ **Jungas E.** Sudna Diena ir Naktis pirmojė par Edwarda Yunga.— **Miltonas D.** Rojus praġajšzintas par Miltona. Isz lenkiszka liežuwia iszgulditi par Ł. Iwiński. [Poemos. Vert. eiliuota dedikacija I. Oginskiui „Swiesiausesis Jomilesta Kunigajkšztil", p. I—IV. Pratarmė, p. V—IX]. Rietavas, 1860. XII, 236 p.— LKLIB.

☐ *** Pasaules Apraszas** trumpaj iszguldytas isz Lankū i Lietuwiū kalba. 1863. 126 p.

Rankraštis buvęs Lietuvių mokslo d-jos b-koje.

☐ * **Pasakas isz raszta szwenta iszimtas.** Apie 1863. 1054 p.

☐ **[Lenkų—lietuvių kalbų žodynas].** Raidės A—S (Swieżobarwny). Apie 1861—1864. 2 688 p.— Lenkijos Mokslų akad. b-ka Krokuvoje; MAB — mikrofilmas.

☐ **Словарь Россійско-Литовскій.** (А—Дешевый). 1193 p.— Sąjung. Geografijos d-jos archyvas Leningrade.

☐ **Словарь Россійско-Литовскій с Латинско-Польскимъ.** (А—Ау). 96 p.— Sąjung. Geografijos d-jos archyvas Leningrade.

☐ **Žemaičių patarlės ir mįslės.** Renavo k. Telšių a., 1870.—Sąjung. Geografijos d-jos archyvas Leningrade.

☐ **Žemaičių patarlės.** 160 p.— Sąjung. Geografijos d-jos archyvas Leningrade.

☐ **Prigimtumėnen turente sawieje dalijkus Żemies zolinu i giwunun su parodimu anun wartojimo.** Spis minerałów, roślin i tworów żyjących (zwierzęcych). Sutejkta par L. Iwiński. Krokuva, apie 1870.

D. 1. Žemiėnina. Minerały. Fossilia. 61 p.

D. 2. Zoliėmina. Rośliny. Vegetabilia. [408] p.— Lenkijos Mokslų akad. b-ka Krokuvoje; MAB — fotokopija.

☐ **Suraszimas żemiėninu.** Index Fossiliorum. Spis minerałów. 64 p.— LKLIB.

☐ **Garbie Wieszpatem Jezuj ir wisu-Szwęnczlausej Marijej.** Apie 1873. 261 p.— VUB.

II

LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 1. V., 1957, p. 444, 487—493 ir kt.; T. 2. V., 1958, p. 9, 11, 34 *ir kt.*— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 656, su portr.— **Abramavičius V.** L. Ivinskis ir Zavadzkio leidykla. [Su neskelbtų laiškų ištr.]—„Pergalė", 1945, Nr. 5, p. 66—83.— **Auryla V.** Lietuvių vaikų literatūra. D. 1. V., 1967, p. 78—80, 110, 113 ir kt.— **Basanavičius J.** Iš Lauryno Ivinskio korespondencijos. [A. Bylenšteino, J. Krečinskio, J. Pocevičiaus laiškai L. Ivinskiui. 1862, 1870, 1877].—„Lietuvių tauta", 1923, kn. 3, d. 2, p. 466—469.— Parašas: J. B.— Tekstas liet., lenkų, vok. k.— **Basanavičius** J. Ł. Iwinskio literariszkas palikimas.—„Aušra", 1883, Nr. 3, p. 82.— Parašas: J. Bs.— **Biržiška V.** Aleksandrynas. D. 3. Čikaga, 1965, p. 183—196.— **Biržiška V.** Žemaitiškoji knyga.— Rink.: Gubos. K., 1927, p. 110—111, su iliustr.— **Būda V.** Laurynas Ivinskis.—„Tarybinė Klaipėda", 1961, birželio 18.— **Būga K.** Rinktiniai raštai. T. 1. V., 1958, p. 130—131, 360—362.— **Butėnas D.** Kalendorių leidėjo rūpesčiai.—„Jaunimo gretos", 1967, Nr. 9, p. 29.— **Butėnas J.** Laurynas Ivinskis ir jo kalendoriai.— Rink.: Lietuvių literatūra. D. 1. K., 1954, p. 100—105.— **Butėnas J.** Žemaičių ir Lietuvos švietėjas.—„Kultūros barai", 1971, Nr. 12, p. 63—64, su faks.— Santr. rusų ir anglų k.— **Dagys J.** Medžiaga tirti biologijos istorijai Lietuvoje XIX a.— Rink.: Iš mokslų istorijos Lietuvoje. T. 1. V., 1960, p. 45—48.— **Gabrys J.** Lietuvių literatūros ap-

žvalga. D. 2. K., 1916, p. 206—209.— **Genzelis B.** Lietuvos ateities perspektyvų analizė XIX a. viduryje.—„Problemos", 1970, Nr. 2, p. 72.— **Genzelis B.** Švietėjai ir jų idėjos Lietuvoje (XIX a.). V., 1972, p. 64, 69, 78 ir kt.— **Grinius K.** Kaip papildyti „Lietuvišką bibliografiją" Baltromaičio.—„Vilniaus žinios", 1905, balandžio 6, Nr. 87.— **Grinius K.** Kas išleido pirmutinį lietuvišką kalendorių? — Leid.: Ūkininko kalendorius 1904 metams. Tilžė, 1903, p. 28—30.— Parašas: K. G.— **Grinius K.** Medžiaga Lauryno Ivinskio biografijai. [K. J. Rimkevičiaus, Ivinskio sesers Teklės, V. Baublevičiaus laiškai ir dokum. 1863, 1865, 1869].—„Lietuvių tauta", 1908, kn. 1, d. 2, p. 269—289.— Taip pat atsk. atsp.— **Laurynas Ivinskis.** Pirmutinis lietuviškų kalendorių leidėjas.— Leid.: Amerikos lietuvių kalendorius 1907 metams. Šenandoras, 1907, p. 45—47, su portr.— **Ivonauskis N.** Laurynas Ivinskis. [Atsiminimai].—„Mūsų senovė", 1922, t. 1, kn. 3, p. 339—346.— **Janulaitis A.** Mikalojus Akelaitis. V., 1969, p. 18, 35, 41 ir kt.— **Kazragis A.** Prie paminklo L. Ivinskiui.— „Gimtasis kraštas", 1969, rugpjūčio 28, su iliustr.— **Kudaba Č.** Ir vienas pirmųjų botanikų...—„Gimtasis kraštas", 1971, kovo 25.— **Kudaba Č.** Laurynas Ivinskis.—„Raudonoji vėliava" (Šiauliai), 1971, balandžio 2.— **Kvieska V.** Laurynas Ivinskis. (1808—1881).—„Mokykla ir gyvenimas", 1925, Nr. 2/3, p. 49—62.— **Lauraitis V.** Žemaičių švietėjas.—„Komjaunimo tiesa", 1970, rugsėjo 5.— **Lietuvių** tautosakos apybraiža. V., 1963, p. 62—63, su portr.— **Lukšienė M.** Lietuvos švietimo istorijos bruožai XIX a. pirmojoje pusėje. K., 1970, p. 257, 341, 350 ir kt.— **Mykolaitis-Putinas V.** Naujoji lietuvių literatūra. T. 1. K., 1936, p. 47, 56—57.— **Mikšytė R.** Antano Baranausko kūryba. V., 1964, p. 36, 42, 60—63, 181—182 ir kt.— **Miškinis M.** Lietuvių literatūra. D. 1. K., 1939, p. 238—240.— **Mituzienė B.** Laurynas Ivinskis.—„Bibliotekų darbas", 1961, Nr. 6, p. 28—29, su iliustr.— **Moras A.** Aleksandro Moros laiškas [Richardui, 1878. Dėl L. Ivinskio raštų leidimo lotyniškomis raidėmis. Publ. V. Biržiškos].— Kn.: Biržiška V. Nežinomi senieji lietuviški tekstai. K., 1931, p. 95—96.— Tekstas lenkų k.— **Niemis A. R.** Lietuvių liaudies dainų tyrinėjimai.—„Mūsų tautosaka", 1932, t. 6, p. 102—103.— **Paminklas** L. Ivinskiui Kuršėnuose.— „Literatūros ir meno metraštis", 1961, p. 301—303, su iliustr.— **Petkevičaitė-Bitė G.** L. Ivinskis — mano pirmasis mokytojas. [Atsiminimai].—[Raštai]. T. 1. V., 1966, p. 363—371, 373—375 ir kt.— **Petkevičiūtė D. L.** Ivinskis ir Rusijos geografinė draugija.—„Mokslas ir gyvenimas", 1972, Nr. 10, p. 34—36.— **Raila S., Davainis-Silvestravičius M.** Didesnė ne kaip uždėtojui „Lietuwininkû Prieteliaus" prigul garbė Ł. Iwinskiui...—„Aušra", 1883, Nr. 2, p. 50—51.— Parašas: S. R.,— W.— **Riškus J. L.** Ivinskis — liaudies švietėjas.— „Tarybinis mokytojas", 1961, birželio 18.— **Ruseckas P.** Baudžiava. Atsiminimai, padavimai, lengedos. T. 1. K., 1936, p. 140—141, 143.— **Salys A.** Ievinskis ir priesaga -insk.—„Švietimo darbas", 1926, Nr. 8, p. 932—933.— **Šalčius M.** Laurynas Ivinskis — pijonierius lietuviškosios mokyklos.—„Lietuvos žinios", 1911, rugpjūčio 6, 9, 11, Nr. 90—92.— **Šliūpas J.** Lietuviszkiejie rasztai ir rasztininkai. Tilžė, 1890, p. 39—45, su portr.— Aut.: Lietuvos mylėtojas.— **Tijūnaitis S.** Lietuvos atgijimas. Seinai, 1911, p. 34.— **Totoraitis J.** Lietuvos atgimimo paveikslai. Laurynas Ivinskis.—„Vadovas", 1912, t. 12, Nr. 48, p. 364—365.— **Valžgantas.** Lietuvių literatūros paskaitos. Draudžiamasis laikas. Laurynas Ivinskis. Kovotojai. K., 1924, p. 17—67.— **Valžgantas.**

Lietuvių literatūros paskaitos. Lietuvių literatūra rusų raidėmis ir **Broliai Juškos** Juškevičiai. K., 1924, p. 24, 32—34, 46—48.— **Valančius M.** Pastabos pačiam sau. Klaipėda, 1929, p. 131.— **Vileišis P.** Petras Vileišis ir lietuvių spauda Peterburge. [P. Vileišio laiškai L. Ivinskiui. 1877. Publ. J. Basanavičiaus].—„Mūsų senovė", 1922, t. 1, kn. 4/5, p. 611—613, 615.— **Volteris E.** Prie Lauryno Ivinskio biografijos.—„Lietuvių tauta", 1908, kn. 1, d. 2, p. 265—266.— **Афанасьев Д. Р.** *Материалы для географии и статистики России...* Ковенская губерния. Спб., 1861, с. 553.— **Балтрамайтис С.** Сведения о литовских рукописях.—«Живая старина», 1894, вып. 1, с. 545.— **Буда В. Л.** Ивинскис.—«Сов. Клайпеда», 1961, 18 июня.— **Лаурайтис В.** Жемайтийский просветитель.—«Комсомольская правда» (В.), 1970, 5 сентября.— Учено-литературные труды лиц, служащих по ведомству Министерства народного просвещения.—«Журнал М-ва народного просвещения», 1864, июнь, с. 800.— **Gieysztor J.** Pamiętniki Jakóba Gieysztora z lat 1857—1865. T. 1. W., 1921, p. 145, 147, 290, 345.— Lenkų k.— **Kaupas V.** Die Presse Litauens. Th. 1. Bd. 1. Klaipėda, 1934, p. 88—91.— Vok. k.— **Niemi A. R.** Tutkimuksia Liettualaisten kansanlaulujen alalta. *Helsinki*, 1913, p. 111—113 ir kt.— Suomių k.— **Niezabitowski K. R.** Drobna, lecz nieznana nowość w literaturze powszechnej.—„Gazeta Warszawszka", 1856, 12 listopada, p. 3—4.— Parašas: Szermuksznis z pod Laukożem.— Lenkų k.— **Römer M.** Litwa. Lwów, 1908, p. 48, 223 ir kt.— Lenkų k.— **Wolter E.** Litauische Schriften und Schriftsteller des 19. Jahrhunderts.—„Mitteilungen der Litauischen literarischen Gesellschaft", 1892, Bd. 3, H. 17, p. 453—455.— Vok. k.

APIE ATSKIRUS DARBUS

Kalendoriai. **Abramavičius V.** Lietuviškajam kalendoriui 100 metų sukakus.—„Tiesa", 1945, gruodžio 20.— **Biržiška M.** Mūsų raštų istorija. D. 1, 2-asis leid. K., 1925, p. 97—100, su portr.— **Būtėnas J.** Šimtas metų L. Ivinskio kalendoriams.—„Pergalė", 1946, Nr. 6, p. 89—92.— **Danilevičius E.** Pirmasis lietuviškas periodinis leidinys — veterinarijos populiarintojas.— Rink.: Mokslinės konferencijos medžiaga. Kaišiadorys, 1967, p. 31—32.— **Daukantas S.** Daukanto pastabos dėl L. Ivinskio kalendorių, arba metskaitlių, kalbos. [Publ. ir koment. J. Kruopo].—„Literatūra ir kalba", 1958, t. 3, p. 477—491, su faks.— Tekstas lenkų k.— **Dumys M.**—„Moksleivis" (Čikaga), 1915, Nr. 37, p. 9—13.— **Endzinas A.**—„Žemės ūkis", 1969, Nr. 5, p. 31, su iliustr.— **Jurginis J.** Istorija ir poezija. V., 1969, p. 205—224.— **Kirlys J.** Pirmasis lietuviškas kalendorius.—„Tarybinis mokytojas", 1971, sausio 13.— **Petkevičiūtė D.** Kai kurie nauji duomenys apie L. Ivinskio kalendorių leidimą.—„Knygotyra", 1970, Nr. 1, p. 85—91.— Santr. rusų ir anglų k.— **Petkevičiūtė D.** L. Ivinskio kalendorių didaktiniai apsakymai ir M. Valančiaus kūryba.— Rink.: Spalio revoliucija ir visuomeniniai mokslai Lietuvoje. V., 1967, p. 583—586.— **Petkevičiūtė D.** L. Ivinskio kalendorių rankraščiai.—„Bibliotekų darbas", 1967, Nr. 4, p. 32—33.— **Petkevičiūtė D.** M. Gadliausko (Godlevskio) kūrinių rankraščiai, jų redagavimas ir atranka L. Ivinskio kalendoriams.—„Bibliotekų darbas", 1971, Nr. 3, p. 29—31.— **Petkevičiūtė D.** Mokslo žinių lygis L. Ivinskio kalendoriuose. (2. Astronomija).—„LTSR MA darbai". Ser. A, 1972, t. 4,

p. 123—135.— Santr. rusų ir anglų k.— **Petkevičiūtė D.** Mokslo žinių lygis L. Ivinskio kalendoriuose. (1. Medicina). [Taip pat apie nespausdintą darbą „Būdas gydymo žmonių ir gyvulių"].—„LTSR MA darbai". Ser. A, 1972, t. 3, p. 115—124.— Santr.: rusų ir anglų k.— **Riškus J.** Pirmieji lietuvių literatūros almanachai.—„Pergalė", 1961, Nr. 7, p. 181—183.— **Tyla A.** Mėginimai legaliai leisti lietuviškus leidinius spaudos draudimo metu.— Kn.: Spauda ir spaustuvės. V., 1972, p. 15, 19—23 ir kt.— **Абрамавичюс В.** Столетие народного календаря.—«Сов. Литва», 1945, 9 сентября.— **Gieczys K.** Bractwa trzeźwości w diecezji Żmudzkiej w latach 1858—1864. W., 1935, p. 142, 144, 150.— Lenkų k.

Leksikografijos darbai. **Būga K.** Medžiaga lietuvių kalbos žodynui ir šnektoms tirti. L. Ivinskio žodžių rinkinys.—„Tauta ir žodis", 1923, kn. 1, p. 344—352.— **Jonikas P.** Lietuvių bendrinės rašomosios kalbos idėja prieš aušrio metu. [„O pisowni języka Litewskiego"].—„Archivum philologicum", 1937, kn. 6, p. 45—57.— **Kruopas J.** L. Ivinskio leksikografiniai darbai.— „LTSR MA darbai". Ser. A, 1960, t. 1, p. 191—198.— Santr. rusų k.— **Uglanskis A.** Laiškas Andriejaus Uglanskio pas L. Ivinskį. [1861. Dėl lenkų—lietuvių k. žodyno].—„Vienybė lietuvninkų", 1892, liepos 6, Nr. 27, p. 320—322.— **Круопас Й.** Из истории литовско-русской и русско-литовской лексикографии XIX в.— В сб.: Из истории слов и словарей. Л., 1963, с. 72—77.

APIE KITUS DARBUS

„Aitvaras". **Alekna A.** Ivinskio „Aitvaro" programas.—„Draugija", 1919, Nr. 7/8, p. 329—331.— **Biržiška M.** Dėliai L. Ivinskio „Aitvaro".— Kn.: Biržiška M. Iš mūsų kultūros ir literatūros istorijos. Kn. 1. K., 1931, p. 333—350, su faks.

„Genovaitė". **Auryla V.** Lietuvių vaikų literatūra. D. 1. V., 1967, p. 80. „Surinkimas visokių raštų...". **Žukas V.** L. Ivinskio ir L. Potockio lietuvių bibliografijos darbai.—„Bibliotekininkystės ir bibliografijos klausimai", 1964, t. 3, p. 137—143.— Santr. rusų k.

Rankr. „Žemaičių patarlės" ir „Žemaičių patarlės ir mįslės". **Norgaila V.** Lietuvių etnografinė medžiaga Leningrado archyvuose.— „Komjaunimo tiesa", 1958, sausio 4.— **Норгайла В.** Литовский этнографический материал в ленинградских архивах.—«Комсомольская правда» (В.), 1958, 4 января.

Rankr. „Grybų atlasas" ir „Prigimtumenė". **Jankevičius K., Jankevičienė R.** Kai kurie nauji duomenys apie L. Ivinskio darbus lietuviškos botaninės terminijos srityje.—„Botanikos klausimai", 1962, t. 2, p. 151—163, su lent.— Santr. rusų k.

„Pasauga". **Petkevičiūtė D.** Vieno L. Ivinskio rankraščio likimas.—„Bibliotekų darbas", 1970, Nr. 6, p. 32—34.— **Vėbra R.** Neišleista L. Ivinskio knyga.—„Kultūros barai", 1967, Nr. 7, p. 66—67, su iliustr.

„Smetonė". **Grigas K.** Simono Daukanto lietuvių tautosakos rinkiniai ir leidiniai.—„LTSR MA darbai". Ser. A, 1958, t. 1, p. 232.

„Apie pieną...". **Jakutis V.** L. Ivinskio rašinys „Apej piena, isz ko ira sudietas ir ano atskirima nuog sviesta".—„Pieno ir gyvulių ūkis", 1938, Nr. 6, p. 214—217.

Rankr. „Naudingi persergėjimai...". **Ralla S.** „Jo mylista kunigaisztis Mikolas Oginskis...".—„Aušra", 1883, Nr. 3, p. 82—83.— Parašas: S. R.

Jonas JABLONSKIS (1860—1930)

Kalbininkas, lietuvių literatūrinės kalbos kūrėjas ir normintojas, vertėjas, publicistas. Visuomenės veikėjas. Gimė 1860.XII.30 Kubilių k. (Vilkaviškio r.). Mirė 1930.II.23 Kaune.

Mokėsi Naumiesčio (dab. Kudirkos Naumiestis) pradžios mokykloje, Marijampolės (dab. Kapsukas) gimnazijoje. 1881—85 studijavo klasikinę filologiją Maskvos universitete. Baigęs negalėjo gauti mokytojo vietos Lietuvoje, vertėsi privačiomis pamokomis, dirbo Marijampolės teismo sekretoriumi. 1889—97 mokytojas Mintaujos ir Talino gimnazijose. Užmezgė artimus ryšius su F. Fortunatovu ir A. Šachmatovu (jų pastangomis Rusijos MA pavedė Jablonskiui redaguoti A. Juškos žodyną). Įtartas nelojalumu caro valdžiai, 1901 iš mokytojo pareigų atleistas; apsigyveno Žeimelyje. 1902 ištremtas į Pskovą. 1903 jam leista apsigyventi Šiauliuose. 1904, panaikinus lietuviškos spaudos draudimą, persikėlė į Vilnių, taisė „Vilniaus žinių" ir „Lietuvos ūkininko" kalbą, redagavo „Aušros" b-vės leidžiamas knygeles. 1906—12 dėstė lietuvių kalbą Panevėžio, Bresto, Gardino gimnazijose. Prasidėjus I pasauliniam karui, evakavosi į Veližą, paskui į Voronežą. 1918 grįžo į Vilnių, dirbo mokslinį ir pedagoginį darbą. 1919 lenkams okupavus Vilnių, persikėlė į Kauną. Nuo 1922 Kauno universiteto garbės profesorius, dėstė lietuvių kalbą.

Rašė lietuvių kalbos vadovėlius, straipsnius kalbos praktikos klausimais. Išvertė rusų ir užsienio rašytojų kūrinių, parengė vadovėlių mokykloms, redagavo Žemaitės, G. Petkevičaitės raštus. Daugiau kaip 40 metų nagrinėjo daugelio rašytojų bei vertėjų raštų kalbą, kėlė klaidas; tobulindamas literatūrinę kalbą, padėjo augti pačiai literatūrai.

Bendradarbiavo „Aušroje", „Iliustruotojoje Lietuvoje", „Lietuvių balse", „Lietuvoje", „Lietuvos ūkininke", „Lietuvos žiniose", „Ryte", „Santaroje", „Sekmoje dienoje", „Šviesoje", „Švietimo darbe", „Vaire", „Vargo mokykloje", „Varpe", „Vilniaus žiniose", „Viltyje" ir kt.

Pasirašinėjo: *A. Gerulaitis, A. Pikčiurna, Ad. G-s., Ant. Žemaitis, G.A., J.J., J.Jb., J. Obůl., Jonas Obůl., J.R., K.J., K.Ob., K. Obelaitis, Kalbos mokytojas, Kaz. Obelaitis, Kazim. Obelaitis, Kibilda, Kirvelis Nusmuko, Mokinys, Mokytojas, P. Šipaila, P.V., P. Vaidila, P. Vaidilas, Peštukas, R.J., Ryg. Jonas, Rygiškių Jonas, Senis, Slapyvardis.*

I
DARBAI

☐ **Raštai.** Red. ir įž. str. aut. J. Balčikonis. T. 1—5. K., „Rytas", 1932—1936. (Šviet. m-jos leid. Nr. 344, 377, 378, 448, 466).

T. 1. Visuomenės straipsniai. 1932. [virš. 1933]. XXXII, 320 p. su iliustr.

Turinyje: Kunigo Juškevičiaus žodynas.— S. Daukanto gyvenimas ir raštai.— Du Nezabitauskiu.— Lietuviškieji raštai ir raštininkai.— Lietuvių laikraščiai.— Mūsų kalendoriai.— Žemaitės „Nelaimė".— Ir aš mažas buvau.— Raseinių Magdė.— Dėl Žemaitės raštų.— Aušra ir aušrininkai.— V. Kudirką atsiminus.— Keli draugo atsiminimai iš V. Kudirkos gyvenimo.

T. 2. Švietimo reikalai. 1933. XII, 428 p. su iliustr.

Turinyje: P. Mašiotas. Mokslo pasakos.— Pasakėčios.— M. Biržiškos. Lietuvių literatūros istorijos santrauka; Mūsų raštų istorija.— Prabočių anūkas. Mažosios Lietuvos buvusieji rašytojai.— Meterlinko. Žydrasis Paukštis.— K. Bizauskas. Raštijos bei literatūros teorija.— P. Mašiotas. Aašakaičio abėcėlė.— Sukčiai. Perdirbinis iš E. Ožeškienės „Niziny".— Keli pastebėjimai dėl „Graikų literatūros istorijos vadovėlio" vertimo.— Žvirbliai. V. Kudirkos perdirbinis.— Č. Dikensas. Šykštuolis Skrudžas.— D. N. Mamino-Sibiriako. Onelės pasakos.— O. Vaildas. Granatų pavėsy.— H. Velsas. Pasaulių karas.— M. Ridas. Šauliai Meksikoje.— Brolių Grimų pasakos.— Ch. Šmitas. Šimtas apsakymėlių.— H. R. Hagardas. Karaliaus Saliamono kasyklos.— Apie lietuviškąją knygą.— V. Krėvės. Skerdžius.— Ž. Sand. Baisusis milžinas.— J. Svensonas. Saulėtosios dienos.

T. 3. Rašybos dalykai. 1934. IX, 212 p.

T. 4. Kalbos dalykai. 1935. X, 348 p.

Turinyje: Vaikų knygelė parašyta kunigo vyskupo Motiejaus Valančausko.— Litauische Mundarten gesammelt von A. Baranowski.— Nuostabūs skruzdės gyvenimo atsitikimai.— Moljeras. Šykštuolis.— Mūsų raštų kalba (1883—1893).— Haufo pasakos.— Keturakis. Amerika pirtyje.— Dantės „Dieviškoji komedija".— J. Kraševskis. Vitolio rauda.— Butkų Juzė. Palaidūnas.— J. Kuperis. Medžiotojas.— B. Stou. Dėdės Tomo trobelė.— Kalba ir literatūra.— V. Krėvė. „Skirgaila".

T. 5. Kalbos dalykai. 1936. IX, 280 p. su iliustr.

Turinyje: Kalba ir literatūra.— Literatūros dalykų kalba (Dubas V. Šatobrianas).— Tumas J. Šiaulėniškis Senelis.— Dž. Londonas. Pagonis.— Dėl vieno rašytojų ir kalbininkų nesusipratimo.— Dėl mūsų rašytojų kalbos.— V. J. Nemirovič-Dančenko. Auksinio saulėlydžio šalis.— E. Ožeškienės raštai. T. 1.— V. Dubas. Literatūros įvadas.

☐ **Rinktiniai raštai.** T. 1—2. Sudarė J. Palionis. V., Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1957—1959.

T. 1. 1957. 687 p. su iliustr.

Turinys: Lietuviškos kalbos gramatika. (1901).— Lietuvių kalbos gramatika. (1922).— Lietuvių kalbos sintaksė. (1911).— Linksniai ir prielinksniai. (1928).

T. 2. 1959. 557 p. su iliustr.

Turinyje: 1904, 1910—1915, 1917, 1919—1930 straipsniai lietuvių literatūrinės kalbos klausimais.

LAIŠKAI

☐ **J. Jablonskio laiškai V. Kudirkai.** [1883. Publ. ir koment. J. Lebionkos].— „Literatūra ir kalba", 1956, t. 1, p. 387—391, su faks.

☐ **J. Jablonskio laiškai Rusijos Mokslų akademijai** [ir A. Šachmatovui, A. Byčkovui] apie žodyno redagavimą ir specialus pranešimas apie A. Juškos žodyno medžiagą bei tarmes, iš kurių ji autoriaus buvo užrašyta (1897—1898). [Publ. ir koment. B. Tolutienės].—„Literatūra ir kalba", 1961, t. 5, p. 318—344.— Tekstas liet. ir rusų k.

☐ **J. Jablonskio laiškas Rusijos Mokslų akademijai** dėl tolesnio A. Juškos žodyno redagavimo (1906). [Publ. ir koment. B. Tolutienės].—„Literatūra ir kalba", 1961, t. 5, p. 353—355.— Tekstas rusų k.

☐ **Iš J. Jablonskio rankraštinio palikimo.** Parengė spaudai J. Palionis. [14 laiškų ir atvirukų K. Būgai, P. Leonui, J. Karlovičiui. 1912—1920].—„Kalbotyra", 1962, t. 5, p. 105—118, su faks.— Tekstas liet. ir lenkų k.

☐ **1897 m. J. Jablonskio laiškas.** [Vyriaus. v-bai spaudos reikalams. Publ. ir koment. R. Vėbros].—„Literatūra ir menas", 1966, birželio 25.

☐ **Neskelbti Jono Jablonskio laiškai.** [F. Koršui. 1900—1901. Publ. ir koment. K. Morkūno].—„Literatūra ir menas", 1970, rugsėjo 5.

☐ **Nežinomi J. Jablonskio laiškai.** (1923—1925). [Reguliavimo komisijai, Hum. fak. dekanui. Publ. ir koment. G. Suveizdienės ir L. Bederio].—„Švyturys", 1971, Nr. 1, p. 10.

☐ **Kalbininko J. Jablonskio laiškas V. Korolenkai.** [1904. Publ. ir koment. M. Macijauskienės].—„Kultūros barai", 1972, Nr. 2, p. 63—64, su faks.

II

LITERATŪRA

Palionis J. Įžymus lietuvių kalbininkas Jonas Jablonskis. V., 1955. 36 p. (LTSR polit. ir moksl. žinių skleid. d-ja).— Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 658—659, su iliustr. ir faks.— **Ašmantas A.** A. a. prof. Jonas Jablonskis.—„Lietuvos mokykla", 1930, Nr. 2, p. 77—89.— **Auryla V.** J. Jablonskio vaidmuo lietuvių realistinės vaikų literatūros raidai.—„Kalbotyra", 1962, t. 5, p. 27—38.— Santr. rusų k.— **Balčikonis J.** Jablonskio nuopelnai.—„Vairas", 1930, Nr. 4, p. 3—7, su portr.— **Kalnius A.** J. Jablonskio gyvenimo ir darbo kelias.—„Tautos mokykla", 1940, Nr. 4, p. 99—103.— **Korsakas K.** Du įžymieji lietuvių kalbininkai.—„Literatūra ir kalba", 1956, t. 1, p. 7—10.— **Kuzmickis Z.** A. a. prof. Jonas Jablonskis, Rygiškių Jonas.—„Švietimo darbas", 1930, Nr. 2, p. 135—144, su portr.— **Lebionka J.** Iš J. Jablonskio santykių su kai kuriais lietuvių rašytojais.—„Literatūra ir kalba", 1956, t. 1, p. 66—72.— **Lietuvių** literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 646—647, su portr.: T. 2. V., 1972, p. 154—169.— **Lukauskaitė M.** Tarybiniais metais išleisti J. Jablonskio raštai ir pasirodę straipsniai apie jį. [Bibliografija].—„Kalbotyra", 1962, t. 5, p. 119—121.— **Merkelis A.** J. Jablonskio bibliografija.— „Archivum philologicum", 1931, kn. 2, p. 15—37.— Taip pat atsk. atsp.— **Mieldažytė E.** J. Jablonskis ir lietuvių tautosaka. 110-osioms gimimo meti-

némis.—„Pergalė", 1970, Nr. 12, p. 145—147.— **Mikšytė R.** Antano Baranausko kūryba. V., 1964, p. 187—190, 252, 259 ir kt.— **Mirė** Jonas Jablonskis.— „Lietuvos aidas", 1930, vasario 24, Nr. 45, su portr.— Parašas: A. N.— **Palionis J. J.** Jablonskis ir dabartinė mūsų literatūrinė kalba. (100 m. jo gimimo sukakties proga).—„Kalbotyra", 1962, t. 5, p. 7—12.— Santr. rusų k.— **Pročkinas A. J.** Jablonskio santykiai su bažnyčia ir religija.—„Problemos", 1971, Nr. 1, p. 45—53.— Santr. rusų ir anglų k., p. 120, 123.— **A. a. prof. J.** Jablonskis. [Nekrologas].—„Kultūra", 1930, Nr. 3, p. 158—160.— Parašas: J. Ga.— **Pupkis A.** J. Jablonskio rankraštinis palikimas.—„Kalbotyra", 1962, t. 5, p. 51—58.— Santr. rusų k.— **Skardžius P.** J. Jablonskis ir dabartinė lietuvių bendrinė kalba.—„Archivum philologicum", 1937, kn. 6, p. 12—35.— Taip pat atsk. atsp.— **Ulvydas K.** J. Jablonskis — lietuvių literatūrinės kalbos ugdytojas.—„Lietuvių kalbotyros klausimai", 1961, t. 4, p. 5—19.— Santr. rusų k.— Taip pat atsk. atsp.— **Urbas D.** J. Jablonskis ir verstinė literatūra.— „Kalbotyra", 1962, t. 5, p. 13—26.— Santr. rusų k.— **Vasiliauskaitė S.** J. Jablonskis — frazeologinių junginių vertėjas.—„Pergalė", 1970, Nr. 3, p. 154—157.— **Vosylytė B.** J. Jablonskio vaidmuo lietuvių literatūrinės kalbos istorijoje.—„Literatūra ir kalba", 1956, t. 1, p. 40—65.— **Žiugžda J.** A. a. prof. J. Jablonskis.—„Mokykla ir gyvenimas", 1930, Nr. 2, p. 50—52, su portr.— **Ульвидас К.** Выдающийся литовский языковед.—«Сов. Литва», 1955, 23 февраля.— **Kruopas J.** Językoznawca litewski J. Jablonskis.—„Czerwony Sztandar", 1960, 30 grudnia.— Lenkų k.

ATSIMINIMAI

Aidukas J. Keletas dienų su prof. J. Jablonskiu.—„Jaunoji Lietuva", 1930, Nr. 3, p. 126—129.— **Balčikonis J.** Keletas atsiminimų apie J. Jablonskį.—„Literatūra ir kalba", 1956, t. 1, p. 19—31.— **Balvočius Z.** Prof. J. Jablonskis kasdieninėje aplinkoje.—„Lietuvos aidas", 1940, vasario 23, Nr. 89, p. 6—7.— **Gira L.** Iš mano atsiminimų su a. a. prof. J. Jablonskiu.—„Lietuvos mokykla", 1930, Nr. 2, p. 124—134.— **Grigas N.** J. Jablonskį prisiminus.—„Kalbotyra", 1962, t. 5, p. 89—94.— **Jubiliato,** jo mokinių, draugų ir pažįstamų atsiminimai. [P. Avižonio, J. Bulotos, M. Yčo, Aišbės, J. Bagdono, M. Biržiškos ir kt.].—„Lietuvos mokykla", 1921, Nr. 12, p. 516—604.— **Kuzmickis Z.** J. Jablonskis kalbininkas ir mokytojas.—„Kalbotyra", 1962, t. 5, p. 75—80.— **Lazauskas J.** Apie J. Jablonskį.—„Kalbotyra", 1962, t. 5, p. 95—98.— **Nezabitauskas A.** Žiupsnelis atsiminimų apie Joną Jablonskį.— Kn.: Kraštotyra. V., 1967, p. 210—211.— **Paukštelis J.** Kalbos tėvas.— Kn.: Žemaitė. V., 1972, p. 388—389.— **Pranskus-Žalionis B.** Atsiminimai apie J. Jablonskį.—„Kalbotyra", 1962, t. 5, p. 71—74.— **Račkauskas M.** Iš atsiminimų apie J. Jablonskį.— „Kalbotyra", 1962, t. 5, p. 64—69.— **Senkus J.** Žiupsnelis prisiminimų apie paskutines J. Jablonskio gyvenimo ir darbo dienas.—„Kalbotyra", 1962, t. 5, p. 99—104.— Taip pat atsk. atsp.— **Šikšnys M.** Mano lietuvių kalbos pamokos ir atsiminimai apie J. Jablonskį.— Kn.: Šikšnys M. Sparnai. V., 1973, p. 269—279.— **Žemaitis Z.** Iš atsiminimų apie J. Jablonskį.—„Literatūra ir kalba", 1956, t. 1, p. 32—39.

APIE RAŠTŲ RINKINIUS

„Raštai". T. 1—5. K., 1932—1936. **Dabušis S.**—„Šviesos keliai", 1933, Nr. **4**, p. 243—250.— **Liberis A.**—„Naujoji romuva", 1935, Nr. 21—22, p. 484.— **Mikeliūnas J.**—„Tautos mokykla", 1933, Nr. 11, p. 206—207.— **Salys A.**—„Židinys", 1936, t. 23, Nr. 1, p. 122—124.—„**Tautos** mokykla", 1934, Nr. **1**, p. **10**—12.— Parašas: J. M.— **Venclova A.**—„Kultūra", 1933, Nr. 11/12, p. 575.— Parašas: A. V.— **Žiugžda J.**—„Literatūros naujienos", 1936, Nr. 16/17.— Parašas: J. Žg.

Leonidas JACINEVIČIUS (g. 1944)

Prozininkas, dramaturgas.

Gimė 1944.V.3 Kaune tarnautojų šeimoje. Mokėsi Kauno IX darbo jaunimo vid. mokykloje. 1962—73 Vilniaus universitete studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą. 1965—67 dirbo „Komjaunimo tiesos", 1967—72 žurn. „Nemunas" redakcijoje. 1972—76 Lietuvos Kino studijos neetatinis redaktorius. Nuo 1976 „Pergalės" redakcijos skyriaus vedėjas. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1969.

Literatūrinio darbo pradžia 1962 (apsakymai periodikoje). Pirmasis rinkinys „Miestas didelis — mažas" 1966. Yra parašęs apysakų, literatūros kritikos straipsnių, recenzijų. P. Ziberto literatūros premija (1973) už apysaką „Rūgštynių laukas". Pagal šią apysaką 1973 pastatytas men. filmas „Kur iškeliauja pasakos".

I
GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

□ **Miestas didelis—mažas.** [Apsakymai]. V., „Vaga", 1966. 71 p.— Išleista aplanke „Pirmoji knyga. 1966".

Turinys: ...ir tavo žąsys.— Reglamentas.— Miestas didelis—mažas.— Jeigu aš surikčiau.— Kam reikalingos žvaigždės.— Sugrįžimas sekmadienį.— Paskutinis pitekantropas.

□ **Rūgštynių laukas.—[Maratonas].** Apysakos. V., „Vaga", 1968. 227 p.

Pirmoji publ.: Rūgštynių laukas.—„Pergalė", 1966, Nr. 7; Maratonas.—„Pergalė", 1967, Nr. 1.

PERIODIKOJE

□ **Diena.** [Apsakymas].—„Kauno tiesa", 1962, liepos 29.

□ **Lėktuvai.** [Apsakymas. Su red. prierašu].—„Literatūra ir menas", 1963, gegužės 4.

□ **Pajūry lyja.** Apsakymas.—„Švyturys", 1965, Nr. 16, p. 4—5, su iliustr.

□ **Šaltas kambarys.** (Apsakymas).—„Komjaunimo tiesa", 1966, sausio 16.

☐ **Raudonojo burlaivio kapitonas.** Apsakymas.—„Jaunimo gretos", 1966, Nr. 11, p. 15—17, su iliustr.
☐ **Reikia baltų kurpaičių.** Apsakymas.—„Tiesa", 1967, kovo 8.
☐ **Baladė apie jumorą.** [Proza].—„Nemunas", 1968, Nr. 4, p. 56.
☐ **Šviesus šviesus pasaulis.** [Apsakymas].—„Švyturys", 1968, Nr. 7, p. 6—7, su iliustr.
☐ **Paskutinis pitekantropas.**— Rink.: Lietuvių tarybinė novelė. V., 1969, p. 438—445.
☐ **Aukštesnis dangus.** Apsakymas.—„Pergalė", 1970, Nr. 1, p. 54—64.
☐ **Bilijardas.** Apsakymas.—„Nemunas", 1970, Nr. 2, p. 13—19, su portr.
☐ **Tema eilėraščiui.** Novelė.—„Švyturys", 1970, Nr. 2, p. 28—29.
☐ **Keičiu gyvenimo būdą.** Apysaka-groteskas.—„Pergalė", 1971, Nr. 4, p. 4—48, 53—60, su iliustr.
☐ **Heraklio galva ir liudininkas.— Nuo sniego neskauda.** Apsakymai.—„Nemunas", 1972, Nr. 4, p. 8—11, su iliustr.
☐ **Žalias akmuo.** Apsakymas.—„Švyturys", 1972, Nr. 24, p. 20—21, su iliustr.

LITERATŪROS IR MENO KRITIKA

☐ **Argi tai novatoriškumas?** (Literatūros ir meno problemos).—„Komjaunimo tiesa", 1963, vasario 15.
☐ **Apsakymo herojus gyvena mieste.** Mintys apie literatūrą.—„Nemunas", 1968, Nr. 2, p. 51—52.
☐ **Lubų aukštis ir karaliaus rūbai.** (Tęsiame pokalbį apie romaną).—„Pergalė", 1968, Nr. 8, p. 118—122.— Bibliogr. išnašose.
☐ **Разве это новаторство?** (Проблемы литературы и искусства).—«Комсомольская правда» (В.), 1963, 15 февраля.

GROŽINIAI KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

☐ **Холодная комната.** Рассказ.—«Комсомольская правда» (В.), 1966, 16 января.
☐ **Щавелевое поле.** Повесть.—«Нева», 1970, № 1, с. 54—99, с ил.
☐ **Город большой и маленький.— Новоселье.** [Ориг. загл.: „Paskutinis pitekantropas"].— **После концерта.** [Ориг. загл.: „Šviesus šviesus pasaulis"]. [Рассказы. С примеч. С. Залыгина].—«Дружба народов», 1970, № 6, с. 35—48.
☐ **Kellele on vaja tähti.** [Kam reikalingos žvaigždės. Apsakymas. Su red. prierašu].—„Edasi", 1969, 27 juuli, su portr.— Estų k.
☐ **The sorrel field.** [Rūgštynių laukas. Apysaka].—"Soviet Literature", 1971, Nr. 4, p. 6—65, su portr.— Anglų k.— Taip pat lenkų, vok. k.
☐ **Le champ d'oseille.** [Rūgšynių laukas. Apysaka. Su red. prierašu].— „Oeuvres et Opinions", 1970, Nr. 139, p. 22—84, su portr.— Pranc. k.
☐ **Az utolso Pithecanthropus.** [Paskutinis pitekantropas. Apsakymas. Vertė B. Sepė].— Rink.: A czikos trolibusz. Debrecen, 1970, p. 239—248.— Vengrų k.

□ **Die kleine grosse Stadt.** [Miestas didelis—mažas. Apsakymas. Vertė I. Brėving].— Rink.: Fische haben kein Gedächtnis. Berlin, 1970, p. 358—366.— Vok. k.

II
LITERATŪRA

Jacinevičius L. Laikas, literatūra, rašytojas. Į LM klausimus atsako L. Jacinevičius.—„Literatūra ir menas", 1971, gruodžio 18.— **Jacinevičius L.** Rašytojas ir penkmetis. Į red. klausimus atsako rašyt. L. Jacinevičius.—„Literatūra ir menas", 1973, liepos 7.— **Areška V.** Tradicija ir ieškojimai. V., 1973, p. 203—210.— **Кейдошюс П.** Биография началась у станка.—«Литературная газета», 1973, 28 февраля.— **Слуцкис М.** Степень зрелости.—«Литературная газета», 1973, 9 июня.

APIE KNYGAS IR ATSKIRUS KŪRINIUS

„Miestas didelis—mažas". **Kubilius V.** Novelė—dvasinis biografijos metraštis.—„Komjaunimo tiesa", 1967, vasario 12.— **Mareckaitė G.** Tikrųjų vertybių ieškant.—„Pergalė", 1967, Nr. 3, p. 125—126.— **Martinkus I.** Šešetas jaunųjų.—„Kauno tiesa", 1967, sausio 15.— **Pocius A.** Keturi jauni prozininkai.—„Tiesa", 1967, vasario 5.— **Zalatorius A.** Vešlus novelistų jaunuolynas.—„Literatūra ir menas", 1967, vasario 11.— **Кубилюс В.** Новелла—летопись духовной биографии.—«Комсомольская правда» (B.), 1967, 12 февраля.

„Rūgštynių laukas". **Areška V.** Tradicija ir ieškojimai. V., 1973, p. 203—210.— **Bražėnas P.** Kur eina dvidešimtmečiai?—„Literatūra ir menas", 1968, spalio 26.— **Bučys A.** Akistata su pasauliu.—„Pergalė", 1969, Nr. 1, p. 160—163.— **Арешка В.** В лабиринтах жизни.—«Комсомольская правда» (B.), 1968, 22 декабря.— **Марченко А.** Время искать себя. Размышления о молодом герое современ. прозы.—«Новый мир», 1972, № 10, с. 229—230.— **Щенников Г.** Замысел автора и вымысел героя.—«Урал» (Свердловск), 1973, № 10, с. 136—137.

„Keičiu gyvenimo būdą". **Liauška V.** „Pagrindą iš po kojų..."— „Literatūra ir menas", 1972, balandžio 1.— **Lipskis S.** Suklestėjusio žanro baruose.—„Literatūra ir menas", 1972, sausio 29.

Mykolas JACKEVIČIUS (g. 1921)

Prozininkas. LTSR nusipelnęs žurnalistas (1971).

Gimė 1921.X.19 Kaune, 1941 baigė vid. mokyklą. 1942—45 Raudonosios Armijos 16 Lietuviškosios divizijos karys. Nuo 1946 skyriaus vedėjas „Tiesos" redakcijoje. 1952 baigė Vilniaus Pedagoginį institutą. 1952—56 redagavo „Sportą", 1960—70 „Tėvynės balsą" bei

„Gimtąjį kraštą". Nuo 1971 dirba TSRS pasiuntinybėje Lenkijos LR. TSKP narys nuo 1951. LTSR Žurnalistų s-gos narys nuo 1960. Spaudoje aktyviau reiškiasi nuo 1947. Pirmoji knyga „Džonis iš Vinipego" 1962. Yra parašęs romaną, publicistikos straipsnių, pamfletų.

I
GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

□ **Džonis iš Vinipego.** [Satyr. apsakymai ir feljetonai. Iliustr. I. Martinaitis]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1962. 91 p. su iliustr.

Turinys: *Dėmės:* Nėra padėties be išeities; Naipininkai; Charakteristika; Nuotrauka; Mama, sūnus ir dailė; Žmonės šneka; Traukinyje; Džonis iš Vinipego.— *Šešėliai:* Kam antienos?; Mielasis patarėjas; Interviu in optima forma; Svarbusis posėdis; Siurprizas.

□ **Brandenburgo vartai.** Romanas. V., Valst. grož lit. l-kla, 1964. 194 p.

Išt r.: „Pergalė", 1964, Nr. 2.

□ **Aš girdžiu muziką.** 3 d. dokum. kronika su prologu ir epilogu. V., „Vaga", 1973. 78 p.— Prieš antr. aut.: M. Jackevičius, J. Skliutauskas.

Pirmoji publ.: „Pergalė", 1972, Nr. 6, antr.: „Kaino žymė".

PERIODIKOJE

□ **Pažįstamas nepažįstamasis.**—„Tiesa", 1963, sausio 13.

□ **[Feljetonai** periodikoje]: „Švyturys", 1969, Nr. 6, p. 7, su iliustr.—„Tiesa", 1961, sausio 3; 1968, sausio 1.

□ **[Humoreskos** periodikoje]: „Literatūra ir menas", 1968, spalio 26; 1970, rugsėjo 12.—„Švyturys", 1955, Nr. 1, p. 19, su iliustr.; Nr. 24, p. 21; 1961, Nr. 17, p. 27, su iliustr.

□ **[Pamfletai** periodikoje]: „Tiesa", 1962, kovo 14; gegužės 15.

□ **По заслугам.** Памфлет.—«Сов. Литва», 1962, 14 марта.

KELIONIŲ ĮSPŪDŽIAI. PUBLICISTIKA

□ **Sarema.**—„Mokslas ir gyvenimas", 1963, Nr. 11, p. 22—24, su iliustr. ir žemėl.

□ **Roma iš arti.**—„Mokslas ir gyvenimas", 1964, Nr. 2, p. 30—33, su iliustr.

□ **Ne tie laikai!** — Rink.: Klaipėda. V., 1965, p. 7—17.

Vokiečių revanšistų kėslai Klaipėdos atžvilgiu.

□ **Kur dievas praliejęs ašarą...**—„Tiesa", 1965, sausio 7.

Įspūdžiai iš Neapolio.

□ **Citius, altius, fortius...**—„Literatūra ir menas", 1968, spalio 12, p. 12, su iliustr.

XIX olimpinės žaidynės.

□ **Balandžiams iš Leipcigo išskridus.**—„Tiesa", 1969, gruodžio 10.
XII tarptaut. kino ir televizijos dokum. bei trumpametražinių filmų festivalis.

□ **Komandante Algirdas.** (Iš dokum. apybraižos).—„Švyturys", 1971, Nr. 15, p. 12—14; Nr. 16, p. 14—17, su iliustr.

□ **Куда открывается дверь?** (Репортаж из Ватикана).—«Наука и религия», 1964, № 12, с. 84—85.
I и II сессии собора католической церкви.

II

LITERATŪRA

Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 661.

APIE ATSKIRUS KŪRINIUS

„Džonis iš Vinipego". **Pakalnis A.** Ko urzgia ponai už Atlanto. M. Jackevičiaus pamfletus skaitant...—„Tiesa", 1962, rugpjūčio 4.— **Roda D.** Tiksliau, išradingiau.—„Pergalė", 1962, Nr. 10, p. 169—171.

„Brandenburgo vartai". **Budrys R.** Likti prie vartų ar žengti pro juos?—„Literatūra ir menas", 1964, spalio 10.— **Girčys V.** Žurnalistas rašo romaną.—„Pergalė", 1964, Nr. 9, p. 173—176.— **Šniukas D.**—„Tiesa", 1964, rugsėjo 6.

„Aš girdžiu muziką". **Masionis A.** Aktualia tema.—„Literatūra ir menas", 1972, rugpjūčio 5.— **Mažeika V.** Dokumentų pėdsakais.—„Pergalė", 1973, Nr. 11, p. 161—163.— **Mieliauskaitė D.** Pjesė apie skausmą ir liūdesį.—„Gimtasis kraštas", 1972, spalio 19.

Vytautas JAKŠEVIČIUS žr. Vytautas Alantas

Adomas JAKŠTAS žr. Aleksandras Dambrauskas-Adomas Jakštas

Jonas JAKŠTAS (g. 1931)

Poetas, vertėjas.
Gimė 1931.II.8 Bikūnų k. (Utenos r.). Mokėsi Dusetų vid. mokykloje. 1952—57 Vilniaus universitete Istorijos ir filologijos fak. studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą (baigė 1959). 1954—57 korektorius „Tiesos" redakcijoje, 1957—64 žurn. „Švyturys" redakcijos literatūrinis darbuotojas. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1966. 1964—72

atsidėjo kūrybiniam darbui. Nuo 1972 redaktorius LTSR Valst. televizijos ir radijo k-te.

Pirmieji eilėraščiai rajoninėje spaudoje 1948, respublikinėje 1953. 1960 pirmasis poezijos rinkinys „Žalsvieji žirginiai". Yra parašęs straipsnių apie lietuvių bei užsienio rašytojus, recenzijų, apybraižų.

Su Jakšto tekstais komp. V. Bagdonas, V. Baumilas, A. Bražinskas, V. Budrevičius, B. Gorbulskis, A. Juzumas, M. Novikas, V. Paltanavičius, R. Racevičius, A. Raudonikis, J. Slėnys, V. Telksnys, M. Vaitkevičius, V. Vilkončius, R. Žigaitis yra parašę dainų.

Pasirašinėjo: *G. Viliūnas, J. Aukštaitis, J. Giraitis, J. Pagirys, J. Paukštė, J. Urbutis, J. Vaitonis, J. Žirginys, R. Akelaitis, K. Bulotėnas.*

I
GROŽINĖ KŪRYBA

□ **Žalsvieji žirginiai.** Eilėraščiai. [Iliustr. S. Valiuvienė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1960. 79 p. su iliustr.

Turinys: Laša kaitrios žvaigždės.— Kai dūzgė motinos ratelis...— Prie žaliųjų Panerių.— Gimtieji šilojai.

□ **Balti vidudieniai.** Eilėraščiai V., „Vaga", 1964. 98 p.

Turinys: Alkani langai.— Žali žaibai.— Gyvenimo akys.

□ **Metų laiptais.** Eilėraščiai. [Iliustr. A. Domarkas]. V., „Vaga", 1969. 116 p. su iliustr.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

□ Lietuvių poezija. T. 2. V., „Vaga", 1967, p. 515—521.

Taip pat 1969 leid.

□ Poezijos pavasaris. V., 1971, p. 38—39; V., 1972, p. 169; V., 1973, p. 25—26.

□ [Eilėraščiai periodikoje]: „Jaunimo gretos", 1957, Nr. 3, p. 2 (virš.); 1962, Nr. 6, p. 10.—„Kalba Vilnius", 1973, Nr. 12, p. 4, su iliustr.—„Literatūra ir menas", 1971, rugpjūčio 14, su portr.; 1973, liepos 28, su portr.—„Nemunas", 1972, Nr. 11, p. 13, su portr.—„Pergalė", 1962, Nr. 2, p. 54—57; 1966, Nr. 8, p. 32—37; 1969, Nr. 4, p. 12—15.—„Švyturys", 1958, Nr. 1, p. 13; Nr. 21, p. 8; 1968, Nr. 14, p. 11, su portr.; 1969, Nr. 8, p. 12, su iliustr.; 1970, Nr. 17, p. 9, su iliustr.; 1971, Nr. 17, p. 16; 1972, Nr. 17, p. 22; 1973, Nr. 7, p. 10, su iliustr.—„Tarybinė moteris", 1958, Nr. 4, p. 12.

LITERATŪROS KRITIKA

□ **Sergejus Jeseninas.** [Paskaita]. V., 1965. 18 p. (LTSR „Žinijos" d-ja. Moksl.-metod. taryba literatūrai propaguoti).— Išsp. rotapr.

□ **Julius Janonis.** (70-osioms gimimo metinėms. Medžiaga lektoriui). V., 1966. 16 p. (LTSR „Žinijos" d-ja. Literatūros ir meno moksl.-metod. taryba).— Išsp. rotapr.

☐ **Už poezijos gilumą ir išraiškingumą.**—„Tarybinis studentas", 1956, gruodžio 21.

☐ **Poetas ir jo recenzentai.**—„Literatūra ir menas", 1967, kovo 4.

☐ **Talento prigimties mįslė.**—„Pergalė", 1969, Nr. 7, p. 148—159.

☐ **Paskalio diržas.** (Pokalbiai apie kūrybą).—„Komjaunimo tiesa", 1972, gegužės 21.

☐ **Rūpestis šiandiena, rūpestis ateitimi.** Svarstome literatūros kritikos problemas.—„Tiesa", 1972, spalio 13.

☐ **Gražūs draugystės žiedai.**—„Tarybinis mokytojas", 1972, lapkričio 24.

Lietuvių ir rusų literatūrų ryšiai.

☐ **Ugnis, kurią kūrenam.**—„Jaunimo gretos", 1973, Nr. 12, p. 4—5, su iliustr.

Tėvynės meilės tema lietuvių poezijoje.

☐ [**Beletrizuoti** pasakojimai apie rašytojus ir menininkus]: „Jaunimo gretos", 1965, Nr. 6, p. 8—9.—„Moksleivis", 1966, Nr. 1, p. 24—25; Nr. 3, p. 26—27; Nr. 11, p. 36—38, su iliustr.; 1967, Nr. 6, p. 28—31; 1968, Nr. 3, p. 28—29; Nr. 10, p. 26—28, su iliustr.; Nr. 11, p. 30—32; 1969, Nr. 12, p. 34—37; 1970, Nr. 8, p. 34—36, su iliustr.; 1971, Nr. 10, p. 26—28, su portr.; Nr. 12, p. 11—13, 43, su iliustr.—„Švyturys", 1959, Nr. 21, p. 21; 1964, Nr. 19, p. 8—9; 1971, Nr. 20, p. 10—11, su portr.; Nr. 23, p. 14—15, su portr.—„Tarybinis mokytojas", 1972, birželio 2, 23.

☐ [Iš **kūrybos** psichologijos]: „Jaunimo gretos", 1972, Nr. 5, p. 28—29.—„Moksleivis", 1969, Nr. 1, p. 34—35; Nr. 11, p. 34—35, su iliustr.; 1971, Nr. 9, p. 32—34; 1972, Nr. 2, p. 26—28; Nr. 5, p. 29—31; Nr. 11, p. 13—15.

☐ **Пояс Паскаля.** (Беседы о творчестве).—«Комсомольская правда» (В.), 1972, 23 мая.

EILĖRAŠČIAI KITOMIS KALBOMIS

☐ Галасы сяброў. Мінск, 1958, p. 219—223.— Baltar. k.
Vertė K. Kirijenka ir J. Semežonovas.

☐ Jauno vārds. Rīgā, 1959, p. 326.— Latvių k.
Vertė J. Uosmanis ir H. Galinis.

☐ Подарунок з Німану. Київ, 1963, p. 252—275.— Ukr. k.
Vertė M. Tereščenka.

☐ [**Eilėraščiai** periodikoje].—„Kobieta Radziecka", 1958, Nr. 4, p. 12.— Lenkų k.

Jakšto eilėraščių dar yra išversta į estų ir moldavų kalbas.

VERTIMAI

Jakštas yra išvertęs P. Antokolskio, V. Bagrickio, A. Barto, R. Gamzatovo, S. Jesenino, J. Jevtušenkos, R. Roždestvenskio, M. Rylskio, Š. Rustavelio, K. Simonovo, V. Solouchino, M. Stelmacho, D. Varandi, N. Giljeno, P. Nerudos, J. Rico ir kitų rašytojų kūrinių.

II

LITERATŪRA

Jakštas J. Susitikimai su savimi. [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 507—511, su portr.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (2 pavad.), p. 594—595.— **Jakštas J.** Laikas, literatūra, rašytojas. Į LM klausimus atsako J. Jakštas.—„Literatūra ir menas", 1972, sausio 8.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 4. V., 1968, p. 805—806.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 664.

APIE ATSKIRUS RINKINIUS

„Žalsvieji žirginiai". **Bernotas A.** Nuoširdžiai skamba „Žalsvieji žirginiai".—„Komjaunimo tiesa", 1960, balandžio 6.— **Drilinga A.** Pavasarinė lyrika.—„Vakarinės naujienos", 1960, kovo 17.— **Miškinis A.** Gimtųjų šilojų poezija.—„Literatūra ir menas", 1960, balandžio 2.— **Pabijūnas A.** Pirmieji eilėraščiai.—„Pergalė", 1960, Nr. 9, p. 176—177.— **Бернотас А.** Сердечно звучат «Зеленые сережки».—«Комсомольская правда» (В.), 1960, 6 апреля.— **Дрилинга А.** Весенняя лирика.—«Вечерние новости», 1960, 17 марта.

„Balti vidudieniai". **Baltakis A.** Penkeri poeto metai.—„Pergalė", 1964, Nr. 8, p. 165—168.— **Drilinga A.** Ieškant savo vietos.—„Tiesa", 1964, rugpjūčio 19.— **Mareckaitė G.** Pašnekesys su gyvenimu.—„Komjaunimo tiesa", 1964, rugpjūčio 11.— **Martinaitis M.** „Atvertos mano dienos..."—„Literatūra ir menas", 1964, rugpjūčio 22.

„Metų laiptais". **Guščius A.** Nuoširdumas ir poezijos tiesa.—„Literatūra ir menas", 1970, balandžio 4.— **Markevičiūtė N.** Kas širdim klausys — mane girdės.—„Tarybinis mokytojas", 1970, vasario 27.— **Šulcaitė V.** Kur poetą veda laiptai? —„Pergalė", 1970, Nr. 4, p. 161—164.

Vincas JAKŠTYS žr. Senas Vincas

Alfonsas JAKUBĖNAS (g. 1901)

Poetas, prozininkas.

Gimė 1901.XI.10 Kaušiškių vs. (Biržų r.). 1912—16 mokėsi Papilio pradžios mokykloje, 1917—24 Biržų gimnazijoje. 1924—28 Kauno universitete studijavo teisę (diplomą gavo 1930). 1925—26 redagavo Lietuvos Socialdemokratinio jaunimo s-gos „Žiežirba" to paties pavad. laikraštį. Dalyvavo universiteto socialistinės studentų d-jos „Žaizdras" veikloje, redagavo jos leidinius: 1926 žurn. „Naujas frontas", 1928—29 laikr. „Žaizdras". 1928—29 kurį laiką dirbo Kauno apy-

gardos teismo komendantu. Už dalyvavimą žaizdrininkų veikloje 1929—30 kalintas. Išėjęs iš kalėjimo, dirbo „Paramos" b-vės Kaune inspektoriumi, 1930—40 advokatu Mažeikiuose, 1940—41 Kauno Apeliacinių rūmų prokuratūroje. Hitlerinės okupacijos metais advokatas Alytuje. 1944—47 LTSR Advokatų kolegijos prezidiumo pirmininkas, Vilniaus universiteto Teisės ir Ekonomikos fak. neetatinis dėstytojas. Vėliau Vilniaus Juridinės konsultacijos advokatas ir LTSR Advokatų kolegijos prezidiumo narys. Nuo 1961 pensininkas.

Literatūrinį darbą dirbo nuo 1921 iki 1930. 1925 išleido vienintelį poezijos rinkinį „Iš lūšnos". Išspausdino apsakymų, vaizdelių, publicistikos straipsnių.

Bendradarbiavo „Amerikos naujienose", „Aušrinėje", „Biržų žiniose", „Jaunime", „Kultūroje", „Mūsų fronte", „Naujojoje bangoje", „Socialdemokrate" ir savo redaguotuose leidiniuose.

Pasirašinėjo: *A.J., A.Jk., A.K., Amen, Cécé, J. B-as, J. Baldūnas, Karabelnikas, Kaušiškis, M.K., Onutė, Švilpa, Šurum burum, Tratpa, Vasaris, Vėtra, Žiežirbininkas* ir kt.

I

GROŽINĖ KŪRYBA

☐ **Iš lūšnos.** [Eilėraščiai]. K., 1925. 32 p. su iliustr.

* * *

☐ **Pražydo purienos...** [Apsakymas].—„Kultūra", 1925, Nr. 7/8, p. 364—368.— Parašas: Kaušiškis.

☐ **[Vaizdeliai** periodikoje]: „Kultūra", 1925, Nr. 5/6, p. 303; 1926, Nr. 7/8, p. 344—345; Nr. 9, p. 292; 1927, Nr. 11/12, p. 498—499; 1928, Nr. 7/8, p. 326, su iliustr.—„Naujoji banga", 1923, Nr. 1, p. 2.—„Socialdemokratas", 1929, vasario 28, Nr.9.—„Žiežirba", 1924, Nr. 9, p. 4—5; Nr. 10/11, p. 4—5; 1925, Nr. 1, p. 6; Nr. 4, p. 9; Nr. 5, p. 4—5; Nr. 6, p. 3—4; 1926, Nr. 1, p. 10—11; Nr. 5, p. 2.— Parašai: Kaušiškis, A. J.

LITERATŪRINIAI IR PUBLICISTINIAI STRAIPSNIAI

☐ **1905 metų revoliuciją minint.**—„Žiežirba", 1926, Nr. 1, p. 1—4.— Parašas: J. Baldūnas.

☐ **Lietuvos darbininkų jaunimas ir šiandieniniai jo uždaviniai.**—„Žiežirba", 1926, Nr. 2, p. 8—9.— Parašas: A. J.

☐ **Šių dienų meno problemos.**—„Žaizdras", 1928, Nr. 1, p. 5—7.— Parašas: J. B-as.

☐ **Mūsų spaudos dirvonuose.**—„Žaizdras", 1928, Nr. 2, p. 5—8.— Parašas: A. Jk.

„Studentas", „Moksleivių varpai", „Audra".

☐ **1928 m. literatūros balansas.**—„Žaizdras", 1929, Nr. 1, p. 7.— Be parašo.

II

LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 3. D. 2. V., 1965, p. 183.— **Ambrasas K.** Pažangioji lietuvių kritika. V., 1966, p. 5, 104, 134, 143, 304, 313.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 10. K., 1942, sklt. 338, su portr.

* * *

„Iš lūšnos". **„Skardas"**, 1926, Nr. 2, p. 63—64.— Parašas: Viš.— **Venclova A.**—„Aušrinė", 1925, Nr. 8/9, p. 15.— Parašas: A. V.

Kazys JAKUBĖNAS (1908—1950)

Poetas, vertėjas. Gimė 1908.I.28 Kaušiškių vs. (Biržų r.). Mirė 1950.I.8 Vilniuje.

1916—18 mokėsi Papilio pradžios mokykloje (pirmasis jo mokytojas buvo K. Binkis), 1920—28 Biržų gimnazijoje. 1928 Kauno universitete pradėjo studijuoti teisę. Studentų aušrininkų d-jos narys. 1929 dėl atentato prieš A. Voldemarą suimtas ir karo lauko teismo nuteistas 10 metų kalėti (iš tikrųjų prie šio atentato nebuvo prisidėjęs). Iš kalėjimo paleistas 1931 pabaigoje; 1933—35 vėl kalintas. 1935 rudenį atnaujino studijas universitete, bet dėl policijos persekiojimų 1936 turėjo nutraukti. 1937 už antifašistinę literatūrinę bei visuomeninę veiklą baustas administracinėmis baudomis ir kalėjimu. Fašistinė cenzūra konfiskavo eilėraščių rinkinius „Ūžia melsvas šilas" (1936) ir „Dvidešimt metelių" (1938). 1939 pusmečiui buvo išvykęs į Paryžių. Hitlerinės okupacijos pradžioje suimtas ir vos išvengė mirties. Kurį laiką dirbo baldų dirbtuvėje Kaune, 1942—43 sekretorius Alytaus tuberkuliozinėje sanatorijoje. Nuo 1943 slapstėsi. Pokario metais gyveno Kaune ir Vilniuje.

Literatūrinio darbo pradžia 1923 (miniatiūros ir eilėraščiai proza periodikoje). 1929 pirmasis eilėraščių rinkinys „Mieganti žemė". Vėliau išleido dar tris poezijos rinkinius ir rinktinę „Vargo dainos". Rašė ir eilėraščius vaikams (nuo 1936).

Su Jakubėno tekstais komp. L. Abarius, J. Gaižauskas, J. Karosas ir kt. yra sukūrę dainų.

Bendradarbiavo „Aušrinėje", „Jaunime", „Kultūroje", „Lietuvos ūkininke", „Lietuvos žiniose", „Mokykloje ir gyvenime", „Mūsų jaunime", „Prošvaistėje", „Socialdemokrate", „Žiežirboje" ir kt.

Pasirašinėjo: *A. Kirtiklis, Anupro anūkas, Barabošius, Dainius Barabošius, K. J. Šapelis, J. Šapalėlis, J. Žvaguitis, Jonas Liepa, K. Svėrė, Kaz. Svėrė, Laurynas Papartynas, Maikis, P. Kalnietis, R. Bertašius, Rašytojas, S. Pilkauskas, St. Kaimietis* ir kt.

I
GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

☐ **Mieganti žemė.** [Eilėraščiai]. K., 1929. 46 p.

☐ **Tegyvuoja gyvas gyvenimas.** Eilėraščiai iš kalėjimo. K., „Spaudos fondas", 1931. 32 p.

☐ **Ūžia melsvas šilas.** [Eilėraščiai]. K., „Sakalas", 1936. 63 p.— Konfiskuota.

☐ * **Dvidešimt metelių.** Satyr. eilėraščiai. K., 1938.— Konfiskuota.

☐ **Vargo dainos.** [Rinktinė]. K., „Spaudos fondas", 1940. 303 p.

Turinys: Bundanti žemė.— Tegyvuoja gyvas gyvenimas.— Ūžia melsvas šilas.— Dalgių brolių dainos. [Pirmoji publ.: „Kultūra", 1931, Nr. 2; 1932, Nr. 1.— Rink.: Darbas. K., 1932, p. 83—98].— Man šlamėjo beržas.— Dvidešimt metelių.

☐ **Ūžia melsvas šilas.** Poezija. [Įž. str., p. 3—14, V. Mozūriūno]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1957. 449 p. su portr.

Turinyje taip pat: Į rinkinius neįėję eilėraščiai.— Karo ir pokario metų eilėraščiai.

☐ **Bundanti žemė.** Rinktinė. Iliustr. R. Dichavičius. V., „Vaga", 1972. 320 p. su iliustr.

Turinys: Sudrumstė debesis vėjas.— *Žaliuok, žolynėli:* Neramūs metai.

VAIKAMS

☐ **Čyru-vyru.** Eilėraščiai vaikams. Iliustr. D. Tarabildaitė. K., „Spaudos fondas", 1936. 67 p. su iliustr.

☐ **Riešutėliai.** Eilėraščiai vaikams. Iliustr. M. Katiliūtė. K., „Spaudos fondas", 1936. 31 p. su iliustr.

☐ **Du gaideliai giesmininkai.** Eilėraščiai mažiems. [Iliustr. V. Z. Stančikaitė-Abraitienė]. K., „Spaudos fondas", 1938. 77 p. su iliustr.

☐ **Pieno karalystėj.** [Eilėraščiai ir apsakymėliai]. Parašė Laurynas Papartynas. Iliustr. V. Z. Stančikaitė-Abraitienė. K., „Pieno centras", 1938. 16 p. su iliustr.

☐ **Bus pavasarėlis.** Eilėraščiai mažiems. Iliustr. I. Trečiokaitė. K., „Sakalas", 1939. 63 p. su iliustr.

☐ **Šimtas vyturėlių.** Eilėraščiai vaikams. [Iliustr. J. Kuzminskas]. K., LTSR Valst. l-kla, 1941. 72 p. su iliustr.

☐ **Eglutė.** Vaidinimas m-klos saviveiklai. Muzika J. Karoso. Pieš. R. Gabrėnaitės. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1956. 71 p. su iliustr. ir gaid.

☐ **Jonytės pasakėlės.** [Ikimokykl. amž. vaikams]. Pieš. I. Žemaitytės. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1957. 19 p. su iliustr.

□ **Abėcėlė.** [Eilėraščiai. Ikimokykl. amž. vaikams]. Iliustr. B. Žilytė. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1958. 32 p. su iliustr.
Taip pat: V., 1970. (Iliustr. B. Leonavičius).
□ **Žydi jaunos dienos.** [Eilėraščiai. Ikimokykl. amž. vaikams]. Iliustr. D. Tarabildienė. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1958. 31 p. su iliustr.
□ **Šimtas dainužėlių.** Pieš. I. Žemaitytės. [Ikimokykl. ir jaun. mokykl. amž. vaikams]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1959. 101 p. su iliustr.
□ **Grybai, paukščiai ir žvėreliai.** [Eilėraščiai. Iliustr. B. Žilytė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1960. 64 p. su iliustr.
□ **Šimtas vyturėlių.** [Eilėraščiai. Iliustr. D. Tarabildienė]. V., „Vaga", 1971. 104 p. su iliustr.
Turinys: Bus pavasarėlis.— Čyru-vyru.— Mano pasakėlė.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

□ **Naktis.** [Novelė].—„Kultūra", 1927, Nr. 3, p. 156—157.
□ **Apie žalią vokietuką, baltą valdinuoklį ir kitus prajovus.** [Satyr. poemėlė].—„Lietuvos ūkininkas", 1929, Nr. 3, p. 5—6; Nr. 4, p. 5—6; Nr. 5, p. 5—6; Nr. 6, p. 5—6; Nr. 7, p. 5—6; Nr. 8, p. 5—6; Nr. 9, p. 5—8.— Parašas: Barabošius, Dainius Barabošius.
□ **Domininkas Plikakaktis.** [Satyr. poemėlė].—„Lietuvos ūkininkas", 1929, Nr. 11, p. 5—6; Nr. 12, p. 5—6; Nr. 13/14, p. 5—7.— Parašas: K. Svėrė.
□ **Dainos apie artojus, darbininkus, bedarbius ir jų vargą.** [Poemėlė].—„Aušrinė", 1933, Nr. 1, p. 2—3.
□ **Mikaliūno bėdos.** [Satyr. poemėlė].—„Lietuvos ūkininkas", 1935, sausio 31; vasario 7, 14, Nr. 5—7.— Parašas: Jonas Liepa.
□ **Daina apie vaikatą.** [Poema].—„Jaunimas", 1936, Nr. 4, p. 121—123.
□ **[Vaizdeliai** periodikoje]: „Aušrinė", 1923, Nr. 2, p. 2; 1924, Nr. 3, p. 1; Nr. 5, p. 2—3; Nr. 7, p. 2.—„Jaunimas", 1924, Nr. 23, p. 1—2.—„Kultūra", 1925, Nr. 3, p. 170; Nr. 5/6, p. 305; Nr. 11, p. 555; 1939, Nr. 1, p. 46—47.— Parašai: K. J., Kaz. Svėrė, P. Kalnietis.
□ **[Feljetonai** periodikoje]: „Lietuvos ūkininkas", 1928, Nr. 45, p. 5—6.— „Lietuvos žinios", 1928, spalio 9; lapkričio 2, Nr. 222, 242.— Parašai: Rašytojas, K. J. Šapelis.
□ Lietuvių poezija. T. 2. V., 1967, p. 96—106.
Taip pat 1969 leid.

LITERATŪRINIAI STRAIPSNIAI, PUBLICISTIKA

□ **Kultūra ir demokratija.**—„Lietuvos ūkininkas", 1928, Nr. 49, p. 5—6.— Parašas: K. J. Šapelis.
□ **Pirmas kovos dešimtmetis.**—„Aušrinė", 1933, Nr. 3, p. 44—46.— Parašas: R. Bertašius.
Apie Tarptautinę darbininkų asociaciją.
□ **Grožinė literatūra, jos keliai ir uždaviniai.**—„Jaunimas", 1936, Nr. 2, p. 74—75.— Parašas: P. Kalnietis.

☐ **„Mediniai stebuklai".**—„Kultūra", 1938, Nr. 12, p. 801—808.— Parašas: P. Kalnietis.

K. Borutos romano recenzija.

☐ **Kaip žmonės dabar gyvena Prancūzijoje.** Kelionės įspūdžiai.—„Lietuvos žinios", 1939, lapkričio 4, 6, Nr. 251, 252.

☐ **Katalikiškieji „strategai" ir Ispanija.**—„Kultūra", 1939, Nr. 11, p. 687—693; Nr. 12, p. 774—778.

Knygos „Strategija ties Madridu" recenzija.

☐ **Petrą Leoną prisiminus.**— Leid.: Prošvaistė. Kn. 4. K., 1940, p. 185—191.

☐ **Mano kritikui iš „Lietuvos aido".** (Laisvoji tribūna).—„Lietuvos žinios", 1940, sausio 19, Nr. 15.

Atsakymas V. Sirijos Girai dėl rink. „Bus pavasarėlis" recenzijos.

☐ **„Literatūrinis ir kultūrinis gyvenimas buvo varžomas..."** (Lietuvos rašytojai apie vokišką okupaciją).—„Tarybų Lietuva", 1944, spalio 15.

☐ **Žemaitės kelias.**—„Literatūra ir menas", 1945, birželio 10.

GROŽINIAI KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

☐ Литовские поэты XX века. Л., 1971, с. 530—532.
Пер. Е. Аксельрод.

☐ **Jonītes pasaciņas.** [Jonytės pasakėlės. Eilėraščiai. Ikimokykl. amž. vaikams. Vertė M. Grynfeldė. Iliustr. I. Žemaitytė]. Rīgā, Latvijas Valsts izd-ba, 1958. 20 p. su iliustr.— Latvių k.

Jakubėno eilėraščių dar yra išversta į estų ir lenkų kalbas.

VERTIMAI

☐ **Heinė H.** Lyrika ir satyra. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1957. 318 p.
Dalis poezijos versta K. Jakubėno.

Be to, dar išvertė A. ir P. Barto „Nešvari mergytė" (1936), pluoštą S. Maršako poezijos vaikams, A. Tolstojaus „Auksinį raktelį, arba Buratino nuotykius" (kartu su J. Kruminu, 1937), P. Bak romanus „Rytų vėjas — vakarų vėjas" (kartu su J. Lukoševičium, 1938), „Jaunasis revoliucionierius" (1939), V. Hugo „Devyniasdešimt tretieji metai" (1939), Ž. Sand „Mažoji Fadetė" (1958) ir kt.

II
LITERATŪRA

Jakubėnas K. [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 59—63, su portr.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (19 pavad.), p. 552—553.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 3. D. 2. V., 1965, p. 449—467.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 665, su portr.— **Ambrasas K.**

Pažangioji lietuvių kritika. V., 1966, p. 34, 134 ir kt.— **Bulota J.** Ispanijos pilietinio karo tema lietuvių literatūroje.— Rink.: Tautų draugystė lietuvių ir rusų literatūrose. V., 1963, p. 95—97.— **Būtėnas J.** Dainingas poetas. 60-osioms K. Jakubėno gimimo metinėms.—„Gimtasis kraštas", 1968, sausio 25, su portr.— **Būtėnas J.** Kaip poetas suvedžiojo gestapininką.—„Švyturys", 1972, Nr. 21, p. 20—22, su portr.— **Butkevičius A.** Papilietis — vargo ir kovos poetas.—„Biržiečių žodis", 1973, sausio 27.— **Doreika J.** Užtrauksim, draugai, mes dainužę...—„Vakarinės naujienos", 1968, sausio 27.— **Galinis V.** „Mano lyra karčiai nuskambėjo..."—„Pergalė", 1968, Nr. 1, p. 176—177, su portr.— **Galinis V.** Vargo ir kovos dainius.—„Pergalė", 1958, Nr. 1, p. 121—128.— **Kazys Jakubėnas.**—„Literatūros ir meno metraštis", 1959, p. 91, su portr.— **Kirkila J.** Gyvenimo ir poezijos verpetuose.—„Tiesa", 1968, sausio 28, su portr.— **Kličius J.** Maištingo žodžio poetas. Iš atsiminimų apie K. Jakubėną.—„Literatūra ir menas", 1968, sausio 27, su portr.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 10. K., 1944, p. 338—339.— **Mozūriūnas V.** Vargo ir vilties dainius.— Raštai. T. 2. V., 1971, p. 232—240.— **Raménaitė V.** Ir šlamėjo beržas...—„Kauno tiesa", 1968, sausio 27, su portr.— **Марцинкявичюс А.** Песня жизни.—«Сов. Литва», 1968, 28 января, с портр.

APIE ATSKIRUS RINKINIUS

„Mieganti žemė". **Boruta K.** Naujo eilėraščio faktai knygom.—„Trečias frontas", 1931, Nr. 2, p. 28.—„**Jaunoji** Lietuva", 1929, Nr. 3/4, p. 59—60.— Parašas: Vš.— **Pranskus-Žalionis V.**—„Priekalas", 1931, Nr. 6, p. 262—263.— Parašas: V. V-inis.— **Raila B.** Mieganti žemė ir mieganti proletarinė poezija.—„Žaizdras", 1929, Nr. 2/3, p. 10—11.— Parašas: A. Rag.— **Šimkus J.** Realizmo kryptimi. V., 1970, p. 116—118.— Taip pat: „Kultūra", 1929, Nr. 6/7, p. 334.— Parašas: Pr. Daugnora.

„Tegyvuoja gyvas gyvenimas". **Brazdžionis B.**—„Židinys", 1931, Nr. 12, p. 493—494.— Parašas: J. Brazaitis.— **Eilėraščiai** iš kalėjimo.—„Mokykla ir gyvenimas", 1931, Nr. 7/8, p. 349—351.— Parašas: J. G.— **Korsakas K.** Eilėraščiai iš kalėjimo.—„Kultūra", 1931, Nr. 10, p. 586.— Parašas: j. r.— **Liepsnonis A.** Vėtringo gyvenimo poetas.—„Socialdemokratas", 1932, sausio 10, Nr. 2.— Parašas: A. Badaitis.

„Čyru-vyru". **Viskanta E.**—„Vairas", 1937, Nr. 2, p. 252—253.— Parašas: J. Domeika.

„Riešutėliai". **Korsakas K.** Eilėraščiai vaikams.—„Kultūra", 1936, Nr. 5, p. 374—375.— Parašas: j. r.

„Du gaideliai giesmininkai". **Šimkus J.** Biržiečiai dainuškininkai.— Kn.: Šimkus J. Realizmo kryptimi. V., 1970, p. 271—273.— Taip pat: „Lietuvos žinios", 1938, balandžio 30, Nr. 96.— Parašas: J. Š.

„Bus pavasarėlis". **Sirijos Gira V.**—„Lietuvos aidas", 1940, sausio 15, Nr. 23.

„Vargo dainos". **Jausmantas J.**—„Mokykla ir gyvenimas", 1941, Nr. 3, p. 142—143.— Parašas: J. J-tas.— **Šimaitė O.**—„Vilniaus balsas", 1941, vasario 2.— **Abramowicz W.** Pieśni znoju.—„Prawda Wileńska", 1941, 27 lutego.— Lenkų k.

„Šimtas vyturėlių". 1941 leid. **Matuzevičius E.**—„Vilniaus balsas", 1941, kovo 16.— Parašas: E. Mat.— **Medinis M.**—„Mokykla ir gyvenimas", 1941, Nr. 11, p. 526.— **Mikonis M.**—„Kultūra", 1941, Nr. 4, p. 347.—**„Pionierius"**, 1941, Nr. 11, p. 13.— Parašas: J. V. K.— **Vaznys K.**—„Šeima", 1941, Nr. 3, p. 136—137.

„Užia melsvas šilas". **Jakštas J.** Melsvo šilo ir bakūžių dainius.— „Švyturys", 1957, Nr. 18, p. 17, su portr.— **Liepsnonis A.** Eilėraščiai apie vargą ir laimę.—„Kauno tiesa", 1958, sausio 14.— **Macevičius J.** K. Jakubėno poezija.—„Literatūra ir menas", 1957, spalio 26.

„Bundanti žemė". **Kubilius V.** Gyvastinga tradicija.—„Pergalė", 1973, Nr. 2, p. 160—163.— **Matuzevičius E.** Kazio Jakubėno poezija.—„Literatūra ir menas", 1972, rugpjūčio 26.

„Šimtas vyturėlių". 1971 leid. **Šiožinys J.** Žaismingi posmai.—„Lietuvos pionierius", 1971, rugsėjo 11.

Kazys JANKAUSKAS (g. 1906)

Prozininkas, vertėjas.

Gimė 1906.XI.24 Šiauliuose tarnautojo šeimoje. Per I pasaulinį karą su tėvais pasitraukė į Rusiją, gyveno Rostove prie Dono. 1921 grįžęs į Lietuvą, dirbo Šiaulių geležinkelyje padieniu kelio meistru, 1923—29 raštininku. 1929 baigė Šiaulių suaugusiųjų gimnaziją ir nuo tų pat metų studijavo Kauno universitete rusų kalbą ir literatūrą, lankė teatro seminarą, vertėsi literatūriniu darbu. 1940—41 ir 1944—46 Šiaulių II vid. mokyklos mokytojas. 1946—51 Valst. grožinės literatūros leidyklos verstinės literatūros redakcijos vedėjas, 1956—66 Kauno XIII vid. mokyklos bibliotekininkas. Vėliau atsidėjo vertėjo darbui.

Spaudoje debiutavo 1933. 1936 pirmoji knyga „Jaunystė prie traukinio". Tarybiniais metais rašė apsakymus, apysakas, taisė kai kuriuos ankstesnius kūrinius (1959 rinkinys „Krito kaštonai"— iš naujai sukurtų bei perredaguotų apsakymų ir apysakų). Pastaraisiais metais reiškėsi kaip vertėjas. Išvertė M. Auezovo, A. Čechovo, M. Gorkio, G. Nikolajevos, L. Pervomaiskio, B. Polevojaus ir kt. rašytojų kūrinių.

Bendradarbiavo „Ateities spinduliuose", „Ateityje", „XX amžiuje", „Jaunojoje kartoje", „Lietuvos aide", „Lietuvos studente", „Naujojoje romuvoje", „Skynimuose", „Žiburėlyje", „Židinyje" ir kt.

Pasirašinėjo: *Audrūnas, Kazys Janonis.*

I

GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

☐ **Jaunystė prie traukinio.** Romanas. K., „Sakalas", 1936. 264 p.

Išt r.: „Lietuvos aidas", 1936, balandžio 23—25, 27, Nr. 186, 188, 190, 192.

☐ **Dulkini batai.** Apysakos ir novelės. K., Šv. Kazimiero d-ja, 1938. 293 p.

Turinys: Užmušė.— Auksinė žuvelė.— Dovana. [Išt r.: „Žiburėlis", 1937, Nr. 1].— Laikrodis be stiklo.— Dulkini batai.— Draugai. [Pirmoji publ.: „XX amžius", 1936, Nr. 5).— Tryliktasis kelias. [Išt r.: „Ateitis", 1937, Nr. 10].— Visada.— Užkaltas sandėlis.

☐ **Vieškelyje plytų vežimai.** Romanas. K., Mokytojų knygynas, 1938. 176 p. (Rinktiniai raštai. VI).

☐ **Juodojo milžino žmonės.** Apysaka jaunimui. V., „Sakalas", 1939. 125 p. su iliustr.— Prieš antr. aut.: Kazys Janonis.

Išt r.: „Ateities spinduliai", 1939, Nr. 1.—„Karys", 1939, Nr. 29, 30.

☐ **Žygyje.** Romanas. K., „Sakalas", 1940. 319 p.— Prieš antr. aut.: Kazys Janonis.

Pirmoji publ.: „Lietuvos aidas", 1939, spalio 17 — gruodžio 29, Nr. 621—302; 1940, sausio 2 — vasario 27, Nr. 2—95.

☐ **Beržėnų stoties kūrikas.** [Apysaka]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1949. 111 p. su iliustr.

☐ **Krito kaštonai.** (Apsakymai ir apysakos). V., Valst. grož. lit. l-kla, 1959. 431 p.

Turinyje taip pat: *Apsakymai:* Bijūnai tyloje; Žentas; Berželiai; Telegrama; Pernykštė musė; Per pelkes eina džiaugsmas; Prie tilto; Padėjėja.— *Apysakos:* Sutrumpintos atostogos; Geras darbas; Krito kaštonai.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **Baimė ištiesti ranką.** [Apsakymas].—„Naujoji romuva", 1933, Nr. 128/129, p. 557—561.

☐ [**Parblokštas valkata.** Nespausdinto romano ištr.]—„Naujoji romuva", 1933, Nr. 142, p. 726—731.—„Lietuvos studentas", 1933, lapkričio 15, Nr. 12.

☐ **Prūdo dėdė.** (Apsakymas).— Rink.: Lietuvos vaikas. 1924—1934. K., 1934, p. 86—90.

☐ **Smuikai ir dujos.** [Apsakymas].—„Naujoji romuva", 1934, Nr. 163, p. 152—155; Nr. 164, p. 183—186.

☐ **Šuo nelydės.** [Apsakymas].—„Naujoji romuva", 1934, Nr. 194, p. 665—667.

☐ **Vėjo pakeleivis.** [Apsakymas].—„Lietuvos aidas", 1934, gruodžio 17—19, Nr. 287—289.

☐ **Juodos monetos.** [Apsakymas].—„Židinys", 1935, Nr. 2, p. 167—174; Nr. 3, p. 271—277.

☐ **Pro alyvas kalėjiman.** [Apsakymas].—„Jaunoji karta", 1935, Nr. 27, p. 581—582; Nr. 28, p. 595—596.

☐ **Išgelbėtas ligonis.** [Apsakymas].—„Naujoji romuva", 1935, Nr. 37/38, p. 665—667.

☐ **Keista meliodija.** [Apsakymas].—„Naujoji romuva", 1935, Nr. 47, p. 852—856.
☐ **Ateitis su pastoge.** [Apsakymas].—„Lietuvos aidas", 1935, lapkričio 28—30, Nr. 300, 302, 304.
☐ **Bala.** [Apsakymas].—„Naujoji romuva", 1936, Nr. 5, p. 105—106; Nr. 6, p. 136—139.
☐ **Susidūrimas pūgos vakarą.** [Apsakymas].—„Lietuvos aidas", 1936, kovo 2—6, Nr. 101—105, 107.
☐ **Prie laikrodžio.** [Apsakymas].—„Naujoji romuva", 1936, Nr. 14, p. 320—323; Nr. 15/16, p. 356—358.
☐ **Atsisveikinimas miške.** [Apsakymas].—„Naujoji romuva", 1936, Nr. 17, p. 379—381.
☐ **Parazitas.** [Apsakymas].—„Naujoji romuva", 1936, Nr. 26/27, p. 541—546; Nr. 29/30, p. 572—576; Nr. 33/34, p. 627—631.
☐ **Pacijentai.** [Apsakymas].—„Naujoji romuva", 1937, Nr. 41, p. 740—742.
☐ **Rogių skambučiai.** [Apsakymas].—„Lietuvos aidas", 1937, gruodžio 23, Nr. 584.
☐ **Į šiaurę.** [Apsakymas].—„Židinys", 1938, Nr. 1, p. 78—85.
☐ **Pro vienišus stulpus.** [Apsakymas].—„Lietuvos aidas", 1938, kovo 15—17, Nr. 116, 118, 120.
☐ **Kalnai.** [Apsakymas].—„Lietuvos aidas", 1938, liepos 9, Nr. 303, su iliustr.
☐ **Medinis arklys.** [Apsakymas].—„Naujoji romuva", 1938, Nr. 27/28, p. 578—579.
☐ **Belgas paukštidėje.** [Apsakymas].—„Jaunoji karta", 1938, Nr. 30, p. 615—617; Nr. 31, p. 635—637; Nr. 32, p. 655—657; Nr. 33, p. 681—682.
☐ **Atrado savąją.** [Apsakymas].—„Jaunoji karta", 1939, Nr. 3, p. 52—54; Nr. 4, p. 78—80.
☐ **Molininkas.** [Apsakymas].—„Dienovidis", 1939, Nr. 1, p. 11—15.
☐ **Žirklės.** [Apsakymas].—„Židinys", 1939, Nr. 2, p. 240—245.
☐ **Tolumoje langelis.** [Apsakymas].—„Židinys", 1939, Nr. 3, p. 361—365.
☐ **Pumpurai.** [Apsakymas].—„Lietuvos aidas", 1939, balandžio 5, 6, Nr. 156—158.
☐ **Vėžlys.** [Apsakymas].—„Lietuvos aidas", 1939, balandžio 29; gegužės 1, 2, Nr. 194, 196, 198.
☐ **Vilkų slėnis.** [Apsakymas].—„Jaunoji karta", 1939, Nr. 15, p. 350—352; Nr. 16, p. 376—377; Nr. 17, p. 402; Nr. 18, p. 417—418.
☐ **Eilinis.** [Apsakymas].—„Lietuvos aidas", 1939, rugpjūčio 23—28, Nr. 468—482.
☐ **Vėliava.** [Apsakymas].—„Židinys", 1939, Nr. 7, p. 82—93.
☐ **Mažoji lyguma.** [Apsakymas].—„Naujoji romuva", 1939, Nr. 31/32, p. 588—589.
☐ **Melas.** [Apsakymas].—„Naujoji romuva", 1939, Nr. 35/36, p. 637—638.
☐ **Žiemiai.** [Apsakymas].—„Lietuvos aidas", 1939, spalio 16, 17, Nr. 617, 620.
☐ **Akmuo.** [Apsakymas].—„Židinys", 1939, Nr. 10, p. 423—429.
☐ **Nežinoma stotis.— Inžinierius.** [Apsakymai].— Rink.: Varpai. Šiauliai, 1943, p. 65—90.

☐ **Kapas prie ievų.— Diplomas.** [Apsakymai].— Rink.: Varpai, Šiauliai, 1944, p. 273—297.

☐ **Griaustinis.** Ištr. iš apysakos. [Su aut. prierašu].—„Tarybų Lietuva", 1948, gegužės 9.

☐ **Tėvas ir sūnus.** [Apsakymas].—„Tarybų Lietuva", 1948, spalio 10.

☐ **Rytmetis Paežerėlių priemiesčiuose.** (Ištr. iš naujos K. Jankausko apysakos).—„Tarybų Lietuva", 1950, gegužės 28.

☐ **Stebuklas.** Linksmas atsitikimas.—„Švyturys", 1965, Nr. 20, p. 27, su iliustr.

II

LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T.3. D. 2. V., 1965, p. 640—644.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 668.

APIE ATSKIRAS KNYGAS

„Jaunystė prie traukinio". **Brazdžionis B.**—„Židinys", 1936, Nr. 7, p. 94—97.— Parašas: J. Brazaitis.— **Miškinis A.**—„Šviesos keliai", 1936, Nr. 7, p. 446—447.— Parašas: A. M.— **Vengris A.**—„Naujoji romuva", 1936, Nr. 25/26, p. 535.— **Žėkaitė J.** Lietuvių romanas. V., 1970, p. 261—262.

„Dulkini batai". **Matuzevičius E.**—„Studentų dienos", 1939, Nr. 2, p. 7.— **Povilonis J.**—„Židinys", 1939, Nr. 2, p. 274—275.— **Ralys D.**—„Naujoji romuva", 1939, Nr. 8, p. 189.— **Rutkūnas B.**—„Lietuvos aidas", 1939, balandžio 22, Nr. 182.

„Vieškelyje plytų vežimai". **Katilius V.**—„Dienovidis", 1939, Nr. 1, p. 44—46.— **Povilonis J.**—„Židinys", 1938, Nr. 12, p. 766—768.— **Ramojus K.**—„Ateitis", 1938/1939, Nr. 3, p. 190—191.— **Žėkaitė J.** Lietuvių romanas. V., 1970, p. 222.

„Juodojo milžino žmonės". **Pakalnė K.**—„Mokykla ir gyvenimas", 1941, Nr. 2, p. 94.

„Žygyje". **Ašmenskas J.**—„Vilniaus balsas", 1940, birželio 19, Nr. 140.— Parašas: J. Ašm.

„Beržėnų stoties kūrikas". **Jonaitis P.** Apysaka apie geležinkelininkus.—„Pergalė", 1949, Nr. 10, p. 122—124.— **Jonynas A., Macevičius J.** Sena apysaka naujuose rūbuose.—„Literatūra ir menas", 1949, lapkričio 27.— **Josadė J.** Beržėnai — smetoninės Lietuvos geležinkelio stotis.—„Komjaunimo tiesa", 1949, rugsėjo 16.— Parašas: Juodis J.— **Sluckis M.** Knyga jaunimui.— „Tiesa", 1949, spalio 8.

„Krito kaštonai". **Butkevičius Z.** Praeities ir dabarties herojai.—„Komjaunimo tiesa", 1959, rugpjūčio 9.— **Kubilius V.** Neįveikti kūrybos slenksčiai.—„Pergalė", 1959, Nr. 10, p. 179—182.— **Lankutis J.** Naujo mūsų literatūros raidos etapo bruožai.—„Literatūra ir kalba", 1961, t. 5, p. 62—63.— **Буткявичюс З.** Герои прошлого и настоящего.—«Комсомольская правда» (В.), 1959, 9 августа.

Jurgis JANKUS (g. 1906)

Prozininkas, dramaturgas.

Gimė 1906.VII.27 Biliūnų k. (Radviliškio r.). 1922 baigė Baisogalos pradžios mokyklą, 1925 Šeduvos progimnaziją, mokėsi Kėdainių ir Šiaulių (baigė 1929) mokytojų seminarijose, kurį laiką studijavo Kauno universitete germanistiką ir pedagogiką. 1929—41 Girkalnio, Surmantų, Raudonės, Julijanavos pradžios mokyklų mokytojas. Hitlerinės okupacijos metais gyveno Kaune, dirbo teatre. II pasaulinio karo pabaigoje emigravo į Vakarus, nuo 1950 gyvena JAV (Ročesteryje). Yra paskelbęs antitarybinių kūrinių ir publicistikos straipsnių.

Literatūrinio darbo pradžia 1923. 1938 dilogija „Mokytojo palikimas" (romanai „Egzaminai" ir „Be krantų"). Periodikoje išspausdino apsakymų, parašė dvi pjeses („Audronė" ir „Sūnus", vaidintos scenos mėgėjų).

Emigracijoje išleido novelių romaną „Naktis ant morų" (1948), romanus „Paklydę paukščiai (I—II d., 1952), „Namas geroj gatvėj" (1954), „Pušis" (1967), novelių rinkinius „Pirmasis rūpestis" (1951), „Užkandis" (1973), vaikams: knygą „Po raganos kirviu" (1953) ir tautosakinę apysaką „Senas kareivis Matatutis" (1955).

Lietuvoje bendradarbiavo „Ateityje", „Dienovidyje", „XX amžiuje", „Mūsų dienose", „Naujojoje romuvoje", „Ryte", „Trimite".

Pasirašinėja: *J.J., J-us, Merūnas, Papiaunietis, V. iš G.*

I
GROŽINĖ KŪRYBA

□ **Mokytojo palikimas.** Romanas. K., „Sakalas", 1938.

D. 1. Egzaminai. 207 p.

D. 2. Be krantų. 270 p.

I š t r.: „XX amžius", 1938, *gegužės 28.* Nr. 119.

II
LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 3. D. 2. V., 1965, p. 595—596.— **Graži** tu, mano brangi tėvyne. V., 1967, p. 509.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 10. K., 1942, sklt. 415, su portr.— **Kazakevičius V.** Jubiliejus be kūrybinių dovanų. (Iš užsienio lietuvių kultūr. gyvenimo).—„Pergalė", 1966, Nr. 7, p. 184—185.— **Kazakevičius V.** Po tylos — tritomė „Pušis". (Iš užsienio lietuvių kultūr. gyvenimo).—„Pergalė", 1967, Nr. 6, p. 184.— **Melo** ir schematiškumo ašmenimis. (Iš užsienio lietuvių kultūr. gyvenimo).—„Pergalė", 1968, Nr. 12, p. 175—176.

* * *

„Mokytojo palikimas". **Ašmenskas J.**—„Jaunoji Lietuva", 1938, Nr. 10, p. 555—556.—**„Draugija"**, 1938, Nr. 24, p. 959—960.— Parašas: I. K.— **Gustaitis A.**—„Naujoji romuva", 1938, Nr. 46, p. 878.—**„Jaunoji** Lietuva", 1938, Nr. 9, p. 491—493.— Parašas: J. Jg.— **Katilius V.**—„Dienovidis", 1939, Nr. 1, p. 46—48.— **Matulaitienė V.**—„XX amžius", 1939, kovo 23, Nr. 67.— **Neveravičius F.**—„Dienovidis", 1938, Nr. 7/8, p. 351—355.— **Neveravičius F.**— „Lietuvos aidas", 1938, rugsėjo 13, Nr. 411.— **Pikšrys S.**—„Tautos mokykla", 1939, Nr. 1, p. 25—26.— **Viskanta E.** „Vairas", 1938, Nr. 21, p. 336—339.— **Žėkaitė J.** Lietuvių romanas. V., 1970, p. 157, 160, 210, 221—222, 257 ir kt.— **„Židinys"**, 1938, Nr. 12, p. 764—766.— Parašas: A. Kr.

Julius JANONIS (1896—1917)

Poetas, prozininkas, publicistas, vertėjas. Gimė 1896.IV.5 Beržinių k. (Biržų r.). Mirė 1917.V.30 netoli Petrogrado. Palaidotas Carskoje Selo m. (dab. Puškinas) kapinėse. 1923 pastatytas antkapinis akmuo, 1963 paminklas (skulpt. B. Vyšniauskas, archit. V. Gabriūnas). 1976 Biržuose pastatytas paminklas (skulpt. K. Bogdanas, archit. V. Brėdikis).

1906—13 mokėsi Biržų pradžios ir keturklasėje mokykloje. Dalyvavo slaptame moksleivių savišvietos būrelyje. 1910—13 rinko tautosaką, siuntinėjo „Aušrinei" ir Lietuvių mokslo d-jai, 1913 su draugais leido rankraštinį laikraštėlį. Nuo 1913 lankė Šiaulių berniukų gimnaziją, dalyvavo aušrininkų organizacijoje, įsitraukė į darbininkų judėjimą ir tapo marksistu. Kilus karui, 1915 pasitraukė į Voronežą. Mokėsi lietuvių gimnazijoje, suorganizavo marksistinį visuomeninin-kų būrelį, dalyvavo rusų marksistų veikloje. Jo iniciatyva 1916 pasirodė rankraštinis laikr. „Atžala". 1916 persikėlė į Petrogradą. Mokėsi XII gimnazijoje, įstojo į RSDDP(b), išrinktas į Petrogrado Lietuvių rajono k-tą. Už revoliucinę veiklą 1916—17 kalintas Kryžių kalėjime. Paleistas atvyko į Dorpatą (Tartu), susitiko su K. Požela ir V. Rekašiumi. Vėl suimtas ir kalintas Vitebsko kalėjime. Grįžęs į Petrogradą, dirbo RSDDP(b) Lietuvių rajono organizacijose, „Tiesos" redakcijoje; kaip lietuvių darbininkų spaudos atstovas, dalyvavo bolševikų partijos VII (Balandžio) konferencijoje.

Literatūrinio darbo pradžia 1910. Pirmasis eilėraštis „Našlaitėlė" 1912 žurn. „Jaunimas" („Lietuvos ūkininko" priedas). Be eilėraščių, parašė dvi poemas, apsakymų, vaizdelių, apybraižų, feljetonų, publicistikos straipsnių; rašė ir rusų kalba. Pirmoji poezijos knyga „Vaidilos Ainio (Juliaus Janonio) eilės" išleista po jo mirties — 1918 Voroneže. Išvertė A. Puškino, A. Kolcovo kūrinių.

Komp. M. Petrauskas, S. Šimkus, J. Gruodis, K. Kaveckas, N. Martinonis, J. Dambrauskas, D. Andriulis yra parašę dainų su Janonio tekstais.

Bendradarbiavo „Biržų kalendoriuje", „Jaunime", „Kovoje", „Laisvėje", „Lietuvos žiniose", „Naujojoje gadynėje", „Naujojoje Lietuvoje", „Nauju taku", „Tiesoje", „Vilnyje", «Воронежский телеграф».

Pasirašinėjo: *Gulbė, J., J.J., J. Biržietis, Jaunius, Kukutis, V.A., Vaidilos Ainis, Юлий Литвин.*

I
KŪRYBA

KNYGOS

☐ **Raštai.** [Sudarė ir paaišk. parašė K. Umbrasas. Iliustr. V. Galdikas]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1957.

T. 1. [Poezija. Įž. str. V. Niunkos. Paaišk., p. 349—427]. 434 p. su iliustr.

Turinyje: *Eilėraščiai.— Poemos:* Tarp siaučiančių marių; Rudens vidunaktį 1906 m.— *Priedai:* J. Janonio eilėraščių vertimai; M. Janonienės užrašyti eilėraščiai.

T. 2. [Proza, publicistika, laiškai ir kt. Paaišk., p. 491—535]. 554 p. su iliustr.

Turinyje: *Proza:* „Gal pastebėjote kada..."; Rudenį; Tikslo ieškant; Žvaigždė; Vaikų dienos; Tautos šulas; Praeivis; Kelionė po Lietuvą; Darbymety; Vaizdelis; Верное средство; Kaimynuose; Клятва.— *Vertimai.* [Iš J. Gulbio, U. Kacenelenbogeno, M. Gorkio].— *Publicistika:* Straipsniai; Korespondencijos.— *Laiškai.*— J. Janoniui priskirtini kūriniai.— *Priedai:* Tautosaka; M. Janonienės atsiminimai; M. Janonienės autobiografija; Raštų I—II t. kūrinių abėcėlinė rodyklė.

——— K., 1921. 112 p. su portr. (Kooperacijos b-vės „Šviesa" leid. Nr. 20).

——— Red., [pratarmę ir įž. str., p. 9—82, parašė] P. Mikutaitis. [Iliustr. V. Rataiskis]. K., LTSR Valst. l-kla, 1941. 253 p. su iliustr.— Bibliogr. (73 pavad.), p. 83—85.

——— [Įž. str. V. Kapsuko, p. 7—31. Iliustr. P. Rauduvė]. K., Valst. grož. lit. l-kla, [1945]. 216 p. su iliustr.

☐ **Tautininkai ir darbininkai.** Parašė Vaidilos Ainis. Petrapilis, Lietuvių sekcijų centro biuras, 1917. 15 p. (Rusijos socialdemokratų darbininkų partija. Darbininko knygynėlis. Nr. 3).

☐ **Praeivis.— Tautos šulas.** [Vaizdeliai]. Voronežas, R.K.P. Lietuvių sekcijų centro biuras, 1918. 16 p. (Rusijos Komunistų partija. Darbininko knygynėlis. Nr. 14).— Prieš antr. aut.: Kukutis. (Julius Janonis).

☐ **Vaidilos Ainio (Juliaus Janonio) eilės.** [Parengė, red. ir įž. str. parašė V. Kapsukas]. Voronežas, Petrapilio Lietuvių sekcijų biuras, 1918. 86, IV p. (Rusijos social-demokratų darbininkų partija).

☐ **Darbininkų giesmės.** (Eilių rinkinys). Voronežas, Lietuvos ir Baltarusijos KP CK, 1920. 16 p. (Rusijos Komunistų partija. Lietuvos ir Baltarusijos Komunistų partija. Komunisto knygynėlis. Nr. 33).

——— 2-oji laida. Voronežas, Lietuvos ir Baltarusijos KP CK, 1920. 16 p. (Lietuvos ir Baltarusijos Komunistų partija. Komunisto knygynėlis. Nr. 59).

☐ **Juliaus Janonio jaunų dienų raštai.** Čikaga, „Vilnis", 1924. 39 p.

☐ **Rinktinė.** [Poezija. Įž. str. P. Mikutaičio, p. 5—22]. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1947. 112 p.

——— [Įž. str. V. Niunkos, p. 3—11. Iliustr. A. Kučas]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1952. 184 p. su iliustr.

☐ **Naujas rytas.** [Eilėraščiai. Iliustr. E. Jurėnas]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1960. 158 p. su iliustr.

☐ **Ave, vita...** [Eilėraščiai]. V., „Vaga", 1964. 135 p. su iliustr.

☐ **Pūslėtosioms rankoms.** [Eilėraščiai ir poemos. Iliustr. R. Gibavičius]. V., „Vaga", 1966. 233 p. su iliustr.

Taip pat 1973 leid. (Iliustr. V. Galdikas).

☐ Vainikai. Naujesniosios poezijos antologija. K., 1921, p. 201—212.

☐ Lietuvių poezija. T. 1. V., 1967, p. 302—316.

Taip pat 1969 leid.

VAIKAMS

☐ **Vaikų dienos.** [Prozos rink.]. Iliustr. V. Armalas. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1946. 37 p. su iliustr.

Taip pat: V., 1949. (Iliustr. J. Kėdainis); V., 1963. (Iliustr. L. Barisaitė).

☐ **Pirmoji žibutė.** Eilėraščiai vaikams. [Iliustr. K. Petrikaitė-Tulienė]. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1947. 15 p. su iliustr.

☐ **Eilėraščiai.** V., Valst. grož. lit. l-kla, 1951. 42 p. (Mokinio b-ka).

Taip pat 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1967 leid.

☐ **Eilėraščiai vaikams.** [Įž. str. ir koment. Just. Marcinkevičiaus. Iliustr. D. Tarabildienė ir R. Ulbikaitė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1953. 82 p. su iliustr.

☐ **Pavasario aidai.** [Eilėraščiai]. Iliustr. B. Demkutė. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1960. 12 p. su iliustr.

☐ **Poklius tykoja kas dieną.** [Iliustr. V. Kisarauskas]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1960. 12 p. su iliustr.

☐ **Mano dainelės.** [Eilėraščiai]. Iliustr. L. Barisaitė. V., „Vaga", 1971. 40 p. su iliustr.

Į RAŠTŲ RINKINIUS NEĮTRAUKTI GROŽINIAI KŪRINIAI, PUBLICISTIKA, TAUTOSAKA

☐ **Į rinkinius neįtraukti J. Janonio raštai.** Paruošė V. Žukas.—„Literatūra ir kalba", 1966, t. 8, p. 383—389.

Eilėraščiai „Ant Gedimino kalno" ir „Ateis tie laikai", korespondencijos, J. Janoniui priskirtini straipsniai.

☐ **J. Janonio laiškas „Žiburėlio" draugijai.** Paruošė M. Grigaitytė.—„Literatūra ir kalba", 1966, t. 8, p. 315—316.

☐ **Nepublikuotoji J. Janonio užrašyta tautosaka.** Paruošė K. Aleksynas.—„Literatūra ir kalba", 1966, t. 8, p. 358—382.

GROŽINIAI KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

RUSŲ KALBA

□ **Избранное.** [Предисл. В. Нюнки, с. 5—15]. Под ред. Н. Тихонова и А. Венцловы. В., Гослитиздат Лит. ССР, 1952. 231 с. с портр. (Декада лит. и искусства Лит. ССР. 1952).

В содерж.: Стихи 1914—1917; Стихи 1910—1913.— *Проза:* Дни детства; Прохожий; Столп нации; В пути.

——— [Вступит. ст. В. Нюнки и Й. Шимкуса]. М., Гослитиздат, 1953. 151 с. с портр.

Пер.: А. Кочетков, П. Панченко, А. Старостин и др.

Также: 1955. 192 с.

——— [Вступит. ст. А. Йонинаса. Пер. А. Кочетков, П. Панченко]. М., Детгиз, 1955. 110 с. с ил.

KITŲ TSRS TAUTŲ KALBOMIS

□ Паэты Совецкай Літвы. Мінск, 1954, p. 3—7.— Baltar. k.

Vertė: S. Dziargajus, K. Citovas, A. Astapenka, J. Prys.

□ Галасы сяброў. Мінск, 1958, p. 7—18.— Baltar. k.

Vertė: S. Grachovskis, M. Lužaninas, A. Astreika, M. Avramčikas, U. Dubovka, A. Zvonak, M. Chvedarovič.

□ Seal kus voolab Neemen. Tallinn, 1954, p. 11—17.— Estų k.

Vertė: R. Parvė, D. Varandi.

□ [**Eilėraščiai** periodikoje]: „Literatūra un Māksla", 1957, 25. maijā; 1967, 3. jūnijā; 1971, 10. aprīlī, su portr.—„Karogs", 1971, Nr. 4, p. 103—104, su portr.— Latvių k.

Vertė: A. Vėjanis, J. Sirmbardis.

□ Де ла баштина дайней. Кишинэу, 1961, p. 5—10.— Mold. k.

Vertė: P. Starostinas, A. Lupan.

□ * [Draugystė]. Baku, 1956, p. 47—50.— Azerb. k.

□ [Lietuvos poetai]. Ufa, 1968, p. 12—14.— Bašk. k.

Vertė: E. Echmatkužinas, F. Emiris.

□ [Tarybinio Pabaltijo poetai. Laisvai vertė K. Akajevas]. Frunzė, 1955, p. 5—7.— Kirg. k.

□ [Lietuvos žvaigždės]. Dušanbė, 1969, p. 3—4.— Tadž. k.

Vertė S. Majemur.

□ **[Mano eilėraščiai].** Iš rusų k. vertė G. Sejitmedovas. Aščhabadas, 1959. 68 p.— Turkm. k.

UŽSIENIO KALBOMIS

□ El Litova poezio. K., 1938, p. 141—144.— Esp. k.

Vertė: M. Dušanskis, P. Lapienė.

□ Wichert-Kajruksztisowa J. Antologia poezji litewskiej. Warszawa, 1939, p. 74—77.— Lenkų k.

□ **Filar narodu.** [Tautos šulas]. Apsakymas.—„Czerwony Sztandar", 1956, 5 kwietnia.— Lenkų k.

□ Tam gdzie malwy lśnią czerwone... Warszawa, 1973, p. 95—96.— Lenkų k.

□ [Vaikų dienos]. Vertė **Čzen Iio-ši** ir Mao Gen.— Kn.: [Lietuvių apsakymai]. Šanchajus, 1957, p. 39—48.— Kinų k.

Janonio eilėraščių dar yra išversta į anglų, armėnų, bulgarų, vengrų, mongolų, žydų ir kt. kalbas.

II
LITERATŪRA

Jakštas J. Julius Janonis. (70-osioms gimimo metinėms. Medžiaga lektoriui). V., 1966. 16 p. (LTSR „Žinijos" d-ja. Literatūros ir meno moksl.-metod. taryba).— Rankr. teisėmis.— **Korsakas K.** Julius Janonis. Papild. pranešimas, skaitytas iškilmingame minėjime Vilniuje. V., Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1951. 28 p. (LTSR Polit. ir moksl. žinių skleid. d-ja).— **Kubilius V.** Julius Janonis. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1962. 440 p. su iliustr.— Taip pat 1970 leid.— Rec.: Būtėnas J. Monografija apie revoliucijos dainių.—„Literatūra ir menas", 1963, sausio 12.— Pranskus-Zalionis B. Knyga apie Janonį.—„Pergalė", 1962, Nr. 12, p. 158—162.— Trakymas A. Knyga apie proletarinį dainių.—„Tiesa", 1962, gruodžio 8.— Ланкутис Й. Светлый образ.—«Вопросы литературы», 1963, № 4, с. 231—233.— Пакальнишкис Р. О революционере и поэте.—«Дружба народов», 1963, № 3, с. 285—288.— **Kulvičius V.** Poeto Juliaus Janonio revoliucinė veikla. (Medžiaga lektoriui). V., 1966. 18 p. (LTSR „Žinijos" d-ja. TSRS ir TSKP istorijos moksl.-metod. taryba).— Rankr. teisėmis.—„**Literatūra ir kalba**", t. 8. Julius Janonis. Atsiminimai, archyv. medžiaga, straipsniai. V., „Vaga", 1966. 615 p. su iliustr. ir faks.— Rec.: Kartinaitė G. Apie jaunąjį audrošauklį.—„Tiesa", 1966, gruodžio 25.— Rabačiauskaitė A. Gyvas Janonis.—„Pergalė", 1966, Nr. 10, p. 167—170.— Vanagas V. Janonis amžininkų akimis.—„Literatūra ir menas", 1966, lapkričio 5.— Вапагас В. Юлюс Янонис глазами современников.— «Вопросы литературы», 1967, № 7, с. 234—235.— **Mikutaitis P.** Juliaus Janonio gyvenimas ir kūryba. K., LTSR Valst. l-kla, 1940. 168 p. su iliustr.— **Mikutaitis P.** Julius Janonis. Gyvenimas ir kūryba. K., Valst. ped. lit. l-kla, 1959. 115 p.— **Ruseckienė L.** Probleminė užduočių sistema Juliaus Janonio gyvenimui ir kūrybai nagrinėti X kl. (Veiksniai, suformavę J. Janonį kaip revoliucinį poetą). Metod. medžiaga. V., 1972. 16 p. (LTSR Aukšt. ir spec. vid. mokslo m-ja. Vilniaus Valst. ped. in-tas. Lietuvių ir užsienio literatūros katedra).— **Vilkienė V.** Julius Janonis. Rekomend. literatūros rodyklė. K., 1957. 48 p. (LTSR Valst. resp. b-ka).— **Žukas V.** Julius Janonis. Bibliogr. rodyklė. V., 1965. 215 p. (LTSR Valst. resp. b-ka).— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 2. V., 1958, p. 543—577, su iliustr.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 671—672, su iliustr.— **Ambrasas K.** Didžios tradicijos. [V. Kapsuko darbai apie J. Janonį].— Kn.: Ambrasas K. Laiko tiesa. V., 1960, p. 48—64.— **Ambraziejus A.** Janonis ir muzika.—„Literatūra ir menas", 1966, balandžio 16.— **Ancevičius P.** Julius Janonis (Vaidilos Ainis). (30 m. nuo gimimo dienos sukakimui paminėti).—„**Kultūra**", 1926, Nr. 3, p. 161—171.— Parašas:

P. Rogūza.— **Angarietis Z.** Lietuviai bolševikai Rusijoj. (1917 m.). Voronežas, 1918, p. 82—84.— **Areška V.** Poeto žygdarbis.—„Tarybinis mokytojas", 1966, balandžio 3, su iliustr.— **Auryla V.** Lietuvių vaikų literatūra. D. 1. V., 1967, p. 239—246, su iliustr.— **Baltakis A.** Revoliucijos dainius.—„Pergalė", 1971, Nr. 4, p. 92—102, su portr.— **Baltušis J.** Pirmasis lietuvių proletarinis poetas.—„Jaunimo gretos", 1948, Nr. 6, p. 13.— **Baltušis J.** Šalin rankas nuo Janonio! —„Lietuvos žinios", 1940, liepos 27.— **Būtėnas J.** Julius Janonis. 50 m. gimimo sukaktuvių proga.—„Pergalė", 1946, Nr. 2, p. 66—73.— **Būtėnas J.** Julius Janonis — proletarų poetas.—„Tarybų Lietuva", 1941, balandžio 5.— **Būtėnas J.** Lietuvių literatūros vadovėlis. D. 2. 5-asis leid. K., 1962, p. 140—161, su iliustr.— **Būtėnas J.** Pirmoji pažintis [su J. Janonio kūryba].—„Tarybinis mokytojas", 1966, balandžio 3.— **Cicėnas J.** Julius Janonis — darbo žmonių dainius.—„Kūryba ir kritika" („Vilniaus žodžio" priedas), 1937, Nr. 24, p. 9—10, su portr.— **Čerkeliūnas P.** Draugą atsiminus.— „Aušrinė", 1917, Nr. 1, p. 21—22.— Parašas: P. Č.— **Degutytė J.** Ave, vita.— „Pergalė", 1966, Nr. 4, p. 79—82.— **Didžioji** Spalio socialistinė revoliucija ir lietuvių literatūra. V., 1967, p. 15, 18, 20—22, 27—30, 32—34, 45—46, 55—57, 219—220 ir kt.— **Drazdauskas V.** Julius Janonis — jaunimo dainius.—„Jaunasis ūkininkas", 1940, Nr. 20, p. 314.— **Drilinga A.** Poeto testamentas — revoliucija. Juliaus Janonio gimimo 75-osioms metinėms.—„Tiesa", 1971, balandžio 4, su iliustr.— **Gira L.** Julius Janonis ir lietuvių poezija.— Raštai. T. 5. V., 1963, p. 246—248.— **Grabliauskienė M.** J. Janonio asmenybė ir kūryba ugdant komunistinius įsitikinimus.—„Tarybinė mokykla", 1973, Nr. 5, p. 30—33.— **Grigaitytė M.** Janonis — tautosakos rinkėjas.—„Literatūra ir menas", 1951, balandžio 8.— **Grigaitytė M.** Juliaus Janonio rankraščiai.—„Tiesa", 1966, kovo 12, su faks.— **Gudaitis-Guzevičius A.** Julius Janonis poetas-bolševikas.— „Pergalė", 1952, Nr. 6, p. 111—120.— **Gudaitis-Guzevičius A.** Kovos šauklys — poetas.—„Literatūra ir menas", 1966, balandžio 2.— **Iš M. Janonienės** laiškų. Iš E. Janonytės laiškų. Paruošė M. Grigaitytė.—„Literatūra ir kalba", 1966, t. 8, p. 339—357.— **J. Janonis** Petrogrado lietuvių studentų draugijos dokumentuose. Paruošė M. Grigaitytė.— J. Janonio arešto dokumentas. Paruošė V. Kubilius.— Iš J. Janonio bylos Petrograde dokumentų. Paruošė V. Salinka.—„Literatūra ir kalba", 1966, t. 8, p. 320—338.— **Julius Janonis.**— „Lietuvos žinios", 1937, gegužės 22, Nr. 113.— Parašas: B. D.— **Julius Janonis.** (Bruožai iš jo gyvenimo).—„Naujoji gadynė" (Šiauliai), 1922, gruodis, p. 1.— **Julius Janonis** — klasių kovos dainius. (Janonio mirties penkmetinėms paminėti).—„Laisvė", 1922, rugsėjo 21—23, 28—30; spalio 5, Nr. 222—224, 228—230, 234.— **Julius Janonis** (Vaidilos Ainis).— Kn.: Janonis J. Raštai. K., 1921, p. 3—6.— **Julius Janonis** (Vaidilos Ainis).—„Tiesa", 1917, birželio 7, Nr. 7.— **Jonynas A.** Kovotojo širdies daina. J. Janonio 60-ąsias gimimo metines minint.—„Pergalė", 1956, Nr. 4, p. 3—6.— **Jonynas Ambr.** J. Janonis ir tautosaka.—„Literatūra ir menas", 1966, kovo 26.— **Juršėnas A.** Revoliucijos šauklys. J. Janonio gimimo 75-osioms metinėms.—„Komjaunimo tiesa", 1971, balandžio 4, su iliustr.— **Kalasauskienė L.** Mykolas Janonis. [J. Janonio brolis].—„Jaunimo gretos", 1972, Nr. 9, p. 9.— **Kapsukas V.** Dailioji lietuvių literatūra 1916 m.— Raštai. T. 6. V., 1963, p. 485—486.— **Kapsukas V. J. Janonis** — proletarų poetas.— Raštai. T. 8. V., 1966, p. 392—398.— **Kapsukas V.**

Julius Janonis.— Kn.: Vaidilos Ainio (Juliaus Janonio) eilės. Voronežas, 1918, p. 3—6.— Parašas: „Tiesos" redakcija.— **Kapsukas V.** Julius Janonis — pirmasis lietuvių proletarinis poetas.— Rink.: Po raudonąja vėliava. Kn. 1. Minskas, 1934, p. 187—222.— **Kapsukas V.** Julius Janonis — Vaidilos Ainis. (1896—1917). Jaunos Juliaus dienos. — Raštai. T. 9. V., 1970, p. 113—118.— **Kapsukas V.** Metinės sukaktuvės nuo J. Janonio mirties.— Raštai. T. 7. V., 1964, p. 302—307.— **Kazlauskas E.** Mes laisvę pasieksim per kovą. (J. Janonio gimimo 75-osioms metinėms).—„Mokslas ir gyvenimas", 1971, Nr. 4, p. 10—11, su iliustr.— **Kazlauskas V.** Marksistas-revoliucionierius.—„Komunistas", 1966, Nr. 3, p. 38—42, su port.— Bibliogr.: 14 pavad.— **Kažukauskas V.** Julius Janonis — tautosakininkas.—„Literatūra ir kalba", 1966, t. 8, p. 537—543.— **Kirkila J.** Naujo Ryto dainius.—„Kultūros barai", 1966, Nr. 4, p. 20—22, su iliustr. ir faks.— **Kirlys J.** Revoliucijos eilinis.—„Kauno tiesa", 1971, balandžio 4, su portr.— **Kličius J.** Politkalinių literatūrinės veiklos epizodai. [J. Janonio sukakties minėjimas Šiaulių kalėjime 1932].—„Pergalė", 1967, Nr. 7, p. 139.— **Korsakas K.** J. Janonis lietuvių literatūroje.—„Tiesa", 1946, balandžio 5, su portr.— **Korsakas K.** J. Janonis — revoliucinis proletarų poetas.—„Pergalė", 1951, Nr. 4, p. 61—74.— **Korsakas K.** Julių Janonį minint. (Kalba, pasakyta 1937.III.29 d. per J. Janonio paminėjimą V. D. Un-te).—„Literatūros naujienos", 1937, Nr. 4/5, p. 5.— **Korsakas K.** Julius Janonis — proletarų poetas.— Kn.: Korsakas K. Literatūra ir kritika. V., 1949, p. 180—187.— **Korsakas K.** Kovoje dėl Juliaus Janonio.—„Literatūra ir kalba", 1966, t. 8, p. 417—453.— **Korsakas K.** Puškino poveikis lietuvių literatūrai.— Kn.: Korsakas K. Literatūrų draugystė. V., 1962, p. 217—220.— **Kubilius V.** J. Janonio lyrikos reikšmė.—„Tiesa", 1966, balandžio 6.— **Kubilius V.** J. Janonis tarybinėje lietuvių kritikoje.—„Literatūra ir kalba", 1966, t. 8, p. 459—473.— **Kubilius V.** Pastabos apie J. Janonio poetinį meistriškumą.—„Literatūra ir menas", 1954, birželio 5.— **Kubilius V.** Revoliucijos dainius.— Kn.: Kubilius V. Mūsų rašytojai. V., 1958, p. 5—22.— **Kubilius V.** Revoliucinė lietuvių poezija 1890—1907 metais.—„Literatūra ir kalba", 1958, t. 3, p. 290—292.— **Kurkulis P.** Laiškai J. Janoniui. Paruošė V. Žukas.—„Literatūra ir kalba", 1966, t. 8, p. 317—319.— **Lankutis J.** Socialistinis realizmas lietuvių literatūroje. V., 1959, p. 19—21.— **Liepsnonis A. J. Janonio** poezijos poveikis revoliuciniam pogrindžiui.—„Literatūra ir kalba", 1966, t. 8, p. 454—458.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 10. K., 1944, sklt. 418—419.— **Lietuvių** literatūros istorija. V., 1955, p. 123—130.— **Lukauskas A.** „Jūs išvysite naują pasaulį..." [Apie Janonio kapą Puškino m.]—„Tiesa", 1973, balandžio 12.— **Macevičius J.** Gyvoji versmė.—„Komunistas", 1971, Nr. 3, p. 58—63, su portr.— **Mackevičius R.** Julius Janonis (Vaidilos Ainis).— „Vilniaus aidas", 1926, gegužės 18, 20, 22, Nr. 55—57.— **Maldonis A.** Revoliucijos poezijos pamokos.—„Komunistas", 1966, Nr. 3, p. 42—45.— **Marcinkevičius Just.** Julius Janonis.— Kn.: Janonis J. Eilėraščiai vaikams. V., 1953, p. 3—8.— **Matuzevičius E.** Juliaus Janonio atminimui. [Paminklas Puškino m. kapinėse].—„Pergalė", 1963, Nr. 8, p. 188—189, su iliustr.— **Metinės** sukaktuvės nuo J. Janonio mirties.—„Tiesa", 1918, gegužės 25, Nr. 27.— **Mieželaitis E.** Naujo ryto dainius.—„Komunistas", 1956, Nr. 4, p. 35—40.— **Mieželaitis E.** Poeto katekizmas.—„Tiesa", 1966, balandžio 5.— **Mieželaitis E.**

Žmogus žvaigždė.— Kn.: Mieželaitis E. Čia Lietuva. V., 1968, p. 210—238.— **Mykolaitis-Putinas V.** Puškinas ir lietuvių literatūra.— Raštai. T. 8. V., 1962, p. 446—447.— **Mikšytė R.** J. Janonio eilėraščių vertimai į rusų kalbą.—„Literatūra ir kalba", 1966, t. 8, p. 474—492.— **Mikutaitis P.** Juliaus Janonio publicistika.—„Literatūra ir menas", 1951, balandžio 1.— **Mizara R.** Julius Janonis.—„Šviesa", 1937, Nr. 4, p. 13—18, 25.— **Mizara R.** Julius Janonis (Vaidilos Ainis).—„Laisvė", 1927, gegužės 17, Nr. 116.— Parašas: R. M.— **Mizara R.** Julius Janonis Amerikoje.—„Literatūra ir menas", 1966, balandžio 9; „Tiesa", 1966, balandžio 24.— **Montvila V.** Juliaus Janonio keliu.— „Tiesa", 1941, balandžio 5.— **Mozūriūnas V.** Proletariato kovos dainius.— Raštai. T. 2. V., 1971, p. 178—182.— **Nastopka K.** J. Janonis ir latvių literatūra.— „Literatūra ir kalba", 1966, t. 8, p. 493—521.— **Nastopka K.** Janonio šviesa. [Janoniui skirtų eilėraščių apžvalga].—„Pergalė", 1966, Nr. 4, p. 113—119, su portr.— **Nastopkienė N.** „Mes iš jo gimtinės". [Poeto memorialinės vietos].—„Raudonoji vėliava" (Šiauliai), 1971, balandžio 3.— **Nekrošius J.** Rusijos gėlės Janoniui. [Poeto kapo lankymas].—„Literatūra ir menas", 1971, balandžio 24.— **Niunka V.** Julius Janonis.— Kn.: Janonis J. Raštai. T. 1. V., 1957, p. 9—22.— **Niunka V.** Poetas — bolševikas.— Rink.: Revoliucinis judėjimas Lietuvoje. V., 1957, p. 735—739.— **Ozerovas L.** Gyvenimas kaip fakelas.— Kn.: Ozerovas L. Žvelgiant į saulę. V., 1969, p. 31—34.— **Pakalniškis R.** Atgijęs Janonis. J. Janonio poetinė tradicija.—„Pergalė", 1966, Nr. 4, p. 96—113, su portr.— **Pakalniškis R.** Lenino paveikslas grožinėje lietuvių literatūroje.— Rink.: Leninas lietuvių literatūroje. V., 1970, p. 22—23.— **Paleckis J.** Julius Janonis (Vaidilos Ainis). (30 m. gimimo dienos sukaktuvėms).—„Naujas žodis", 1926, Nr. 6, p. 6.— Parašas: J. P.— **Petronis J.** J. Janonis lietuvių poetinėje kūryboje.—„Literatūra ir kalba", 1966, t. 8, p. 522—536.— **Pilypaitis J.** Plačiu keliu pas skaitytoją. J. Janonio kūrinių leid.—„Kauno tiesa", 1966, balandžio 5, su faks.; „Vakarinės naujienos", 1966, balandžio 2; „Raudonoji vėliava" (Šiauliai), 1966, birželio 1 ir kt.— **Požela V.** Vaidilos Ainis. Biografija.— Kn.: Vainikai. K.—V., 1921, p. 199.— Parašas: V. P.— **Pranskus-Žalionis B.** Ar tai ne J. Janonio eilėraščiai? [Laikr. „Voronežskij telegraf" 1915 išsp. eilėr., pasirašyti Iljos Ivanovo slapyv.]—„Pergalė", 1957, Nr. 6, p. 104—106.— **Pranskus-Žalionis B.** J. Janonio rusiški eilėraščiai.—„Švyturys", 1954, Nr. 15, p. 20.— **Pranskus-Žalionis B.** Juliaus Janonio literatūrinis kelias.— Kn.: Pranskus-Žalionis B. Lietuvių literatūros gretose. V., 1959, p. 454—502.— **Pranskus-Žalionis B.** Netilpę rinkinyj J. Janonio raštai.—„Priekalas", 1937, Nr. 5/6, p. 333—339.— **Pranskus-Žalionis B.** 15-kai metų sukakus nuo J. Janonio mirties.—„Priekalas", 1932, Nr. 5, p. 180—182.— Parašas: Vl. Vėliavinis.— **Pranskus-Žalionis B.** Proletarinė lietuvių literatūra. V., 1964, p. 112—122 ir kt.— **Pranskus-Žalionis B.** Proletarinis internacionalizmas — esminis lietuvių revoliucinės literatūros bruožas.— Rink.: Tautų draugystė lietuvių ir rusų literatūrose. V., 1963, p. 60—62.— **Pranskus-Žalionis B.** V. Mickevičius-Kapsukas — lietuvių literatūros kritikas.— „Pergalė", 1949, Nr. 10, p. 100—102.— **Prėskienis B.** J. Janonis 1917—1940 metų komunistinėje spaudoje. (Minint poeto 65-ąsias gimimo metines).—„Tarybinė mokykla", 1962, Nr. 4, p. 22—24.— **Prėskienis B.** Literatūrinė kritika lietuvių komunistinėje spaudoje. V., 1966, p. 10—12, 70—77 ir kt.— **Prės-**

kienis B. Proletarinės poezijos pažiba.—„Raudonoji vėliava" (Šiauliai), 1971, balandžio 3.— **Proletarų dainius** — Julius Janonis.—„Raudonoji vėliava" (Šiauliai), 1921, gegužės 21, Nr. 8.— **Rabačiauskaitė A.** Valios milžinas. (J. Janonio 70-osioms gimimo metinėms).—„Komjaunimo tiesa", 1966, balandžio 13.— **Rabinjanc N.** Liaudies poetas.—„Tiesa", 1956, balandžio 5.— **Radaitis V.** Šviesioji žvaigždė. (J. Janonio gimimo 75-osioms metinėms).—„Literatūra ir menas", 1971, balandžio 3, su iliustr.— **Rankraštis,** rašytas J. Janonio ranka. [Rankr. „Visos Rusijos Socialdemokratų Darbininkų partijos VII (Balandžio) konferencijos rezoliucijos" vert.]—„Švyturys", 1957, Nr. 7, p. 6, su faks.— **Raudonis S.** Julius Janonis.—„Kolektyvas", 1927, Nr. 28, p. 29.— Parašas: R-nis.— **Rimkus V.** Neatskiriamas komponentas. (J. Janonio kūrinių iliustr.).—„Raudonoji vėliava" (Šiauliai), 1966, balandžio 5.— **Sakalauskas P.** Baltas paukštis juodam debesy. Dailė, skirta J. Janoniui ir jo kūrybai.—„Pergalė", 1966, Nr. 4, p. 119—128, su iliustr.— **Salinka V.** Ave, vita. [J. Janonis Petrograde. Pagal neseniai rastus dokumentus].—„Švyturys", 1966, Nr. 6, p. 4—6, su portr.— **Salinka V.** Julius Janonis apie Puškino ir Lermontovo kūrybą.— Pirmieji poeto rašiniai.—„Moksleivis", 1973, Nr. 10, p. 28—29.— **Salinka V.** „Kas krito kovoj, tie didvyriai".—„Kauno tiesa", 1971, balandžio 4.— **Savickaitė E.** Janonio gyvenimo ir kūrybos nagrinėjimas V—VIII klasėse. [Su red. prierašu].—„Tarybinė mokykla", 1966, Nr. 3, p. 18—22, su portr.— **Sniečkus A.** Revoliucijos dainius.—„Tiesa", 1966, balandžio 5.— **Surasti** iki šiol nežinomi J. Janonio kūriniai. [„Voronežskij telegraf" išsp. J. Janoniui priskiriami feljetonai, taip pat moksleivių žurnalėlyje išsp. eilėraščiai].—„Tiesa", 1956, balandžio 4.— **Šalis** pagerbė J. Janonį.—„Pergalė", 1966, Nr. 5, p. 177—180, su iliustr.— **Šarmaitis R.** Julius Janonis — poetas visuomenininkas.— Rink.: Revoliucinis judėjimas Lietuvoje. V., 1957, p. 726—734, su portr.— **Ščipačiovas S. Talentas ir pasaulėžiūra.**—„Tiesa", 1966, balandžio 5.— **Ščiukaitė R.** J. Janonio kūrybos ir gyvenimo pėdsakais. [Memorialinis kambarys „Aušros" muziejuje].—„Raudonoji vėliava" (Šiauliai), 1973, gruodžio 4.— **Šimkus J.** Poetas-tribūnas.—„Komjaunimo tiesa", 1956, balandžio 6.— **Šniukas D.** J. Janonis ir „Tiesa".—„Tiesa", 1966, balandžio 7.— **Švanas V.** Nauji dokumentai apie Julių Janonį. [Duomenys apie rusų moksleivius V. Djakovą, B. Ilpą ir D. Belorusecą, dirbusius su poetu marksistinėje kuopelėje Voroneže].—„Kalba Vilnius", 1967, Nr. 22, p. 3, su iliustr.— **Tamošiūnas M.** Revoliucinė jaunimo veikla Lietuvoje iki komjaunimo susikūrimo.— Rink.: Lietuvos komjaunimas. V., 1962, p. 22—27.— **Tarybinės** lietuvių literatūros istorijos apybraiža. V., 1956, p. 17—22.— **Tichonovas N.** Iškėlęs fakelą. J. Janonio gimimo 70-osioms metinėms.—„Tiesa", 1966, balandžio 8.— **Tilvytis T.** Janonis ir mes.—„Literatūra ir menas", 1966, balandžio 9, su portr. ir faks.— **Umbrasas K.** Apie socialistinio realizmo pradus.—„Literatūra ir menas", 1954, gruodžio 11.— **Umbrasas K.** Gorkio poveikis V. Mickevičiui-Kapsukui ir J. Janoniui.—„Pergalė", 1951, Nr. 6, p. 109—118.— **Umbrasas K.** M. Gorkis ir lietuvių literatūrą.—„Literatūra ir kalba", 1956, t. 1, p. 186—193.— **Umbrasas K.** Mažai žinomi ir nespausdinti J. Janonio raštai.—„Literatūra ir menas", 1956, balandžio 7.— **Vaitiekūnienė A.** Poetas ir revoliucionierius.—„Tarybinis moky-

tojas", 1966, balandžio 3.— **Vaitkevičius B.** Socialistinė revoliucija Lietuvoje 1918—1919 metais. V., 1967, p. 120—123, 131—136, 144—146 ir kt.— **Vaivutskas A.** Įkvepiančios tradicijos.—„Tiesa", 1956, balandžio 5.— **Vaivutskas A.** Janonis emigrantų širdyse.—„Tiesa", 1966, balandžio 20.— **Valaitis Z.** Amerikiečiai, švęskite Janonio mirties penkmetines.—„Laisvė", 1922, gegužės 22, Nr. 115.— **Valaitis Z.** Julius Janonis. Klasių kovos dainius.—„Naujoji gadynė" (Šiauliai), 1922, gruodis, p. 3—12.— Parašas: P. A.— **Valaitis Z.** Julius Janonis — klasių kovos dainius. Janonio penkmetinėms paminėjimas.—„Rankpelnis", 1922, rugpjūčio 22, 25; rugsėjo 1, Nr. 33—35.— Parašas: P. Aušrotas.— **Vosylius J.** Nauja medžiaga apie Julių Janonį.—„Tiesa", 1951, spalio 19.— **Zaborskaitė V.** J. Janonis bolševikinėje lietuvių literatūros kritikoje 1917—1940 m.—„Literatūra ir menas", 1951, balandžio 8.— **Zaborskaitė V.** Proletarinės literatūros ugdymas.— Kn.: Zaborskaitė V. Realizmo klausimai 1905—1917 metų lietuvių literatūros kritikoje. V., 1957, p. 211—221.— **Zimanas G.** Julius Janonis — internacionalistas.—„Pergalė", 1966, Nr. 4, p. 82—95, su iliustr.— **Zobarskas S.** Janonis ir jo kūryba. (Jo 35 m. gimimo sukaktuvių proga).—„Trimitas", 1931, Nr. 31, p. 608.— Parašas: Stp. Malaišis.— **Žodis** apie Julių Janonį. [A. Venclovos, K. Korsako, T. Tilvyčio ir Just. Marcinkevičiaus pasisakymai].— Rink.: Poezijos pavasaris. 1966. V., 1966, p. 30—33.— **Žukas V.** Iš lietuvių spaudos bibliografijos ir bibliotekų istorijos. Prie J. Janonio raštų leid. istorijos.—„Bibliotekininkystės ir bibliografijos klausimai", 1964, t. 3, p. 205—206.— **Žukas V.** J. Janonio bibliografija.—„Literatūra ir kalba", 1966, t. 8, p. 544—599.— **Žukas V.** Janonis kitų tautų spaudoje.— „Pergalė", 1966, Nr. 4, p. 131—136.— **Žukas V.** Keletas J. Janonio raštus liečiančių dokumentų.—„Literatūra ir kalba", 1966, t. 8, p. 407—414.— **Žukas V.** Reikšmingos J. Janonio kūrinių publikacijos.—„Bibliotekininkystės ir bibliografijos klausimai", 1962, t. 2, p. 185—187.— **Žukas V.** Skelbęs naują rytą.—„Gimtasis kraštas", 1971, balandžio 8, su portr.— **Азаров В.** Идущий в битву...—«Нева», 1966, № 4, с. 179—180.— **Азаров В., Рождественский В.** Певец народной свободы.—«Нева», 1955, № 8, с. 187, с ил.— **Антюхин Г. В.** Писатели и деятели литературы на Воронежской земле.— В кн.: Очерки литературной жизни Воронежского края. Воронеж, 1970, с. 387—388.— **Антюхин Г.** Трубач, зовущий войско в битву. [С примеч. ред.].—«Молодой коммунар» (Воронеж), 1966, 20 апреля, с портр.— **Большая** советская энциклопедия. Т. 49. 2-ое изд. М., 1957, с. 569, с портр.— **Борисов А.** Юлюс Янонис.— В кн.: День поэзии. Л., 1970, с. 32—33.— **Браун Н.** Огненное слово.—«Сов. Литва», 1966, 19 апреля.— **Бутенас Ю.** Поэт-большевик.—«Сов. Литва», 1966, 12 апреля, с портр.— **Ведрінайтіс В.** Юліус Яноніс. (Два дзесяцілеция смерці літоўскага пролетарскага поэта).—«Чырвоны сейбіт», 1927, № 13, p. 14.— Parašas: В. Шымэнас.— Baltar. k.— **Гудайтис-Гузявичюс А.** Певец борьбы за свободу и счастье.— «Сов. Литва», 1956, 5 апреля.— **Зиманас Г.** Юлюс Янонис — интернационалист.—«Сов. Литва», 1966, 5 апреля.— **Іонінас А.** Пісня борца.—«Літературна газета», 1956, 12 квітня.— Ukr. k.— **Йонинас А.** Юлюс Янонис.— В кн.: Янонис Ю. Избранное. М., 1955, с. 3—14.— **Казлаускас В.** Марксист-революционер.—«Коммунист» (В.), 1966, № 3, с. 39—43, с портр.— Библиогр.: 14 назв.— **Классики** художественной литературы на-

родов СССР. М., 1965, с. 265—268, с портр.— **Кобецкайте Г.** Жарчи шоир.—«Узбекистон маданияти», 1966, 20 апреля.— Uzb. k.— **Корсакас К.** Слово о Янонисе. Выступление на юбилейном вечере в Центр. доме литераторов в Москве.—«Литва литературная», 1966, с. 174—177.— **Кубілюс В.** Литовский буревістник.—«Літературна Україна», 1966, 5 квітня.— Ukr. k.— **Кубилюс В.** Литовский поэт в Воронеже.—«Подъем» (Воронеж), 1966, № 2, с. 133—135.— **Кубилюс В.** Певец революции.—«Сов. Литва», 1971, 4 апреля, с портр.— **Кураускас Г.** Бессмертие поэта.—«Сов. Литва», 1966, 8 апреля.— **Литовские** поэты XX века. Л., 1971, с. 148—149.— **Малдонис А.** Уроки революционной поэзии.—«Коммунист» (В.), 1966, № 3, с. 44—46.— **Малюкявичюс Р.** Жизнь, отданная народу.—«Сов. Литва», 1956, 5 апреля.— **Марцинкявичюс Ю.** Горнист литовской поэзии.—«Комсомольская правда», 1966, 13 апреля.— **Матузявичюс Э.** Благородное сердце.—«Сов. Литва», 1956, 5 апреля.— **Мацявичюс Ю.** Живой родник.—«Коммунист» (В.), 1971, № 3, с. 59—63, с портр.— Библиогр.: 5 назв.— **Межелайтис Э.** Певец нового утра.—«Коммунист» (В.), 1956, № 4, с. 35—40.— **Межелайтис Э.** Поэт-борец.—«Коммуна» (Воронеж), 1966, 16 апреля, с портр.— **Межелайтис Э.** Таким он был...—«Дружба народов», 1966, № 6, с. 219—221.— **Мозурюнас В.** Поэт революционной Литвы. 60 лет со дня рождения Ю. Янониса.—«Литературная газета», 1956, 3 апреля.— **Мотуза Б.** Образ поэта. [О произведениях искусства, посвященных Ю. Янонису].—«Сов. Литва», 1966, 19 апреля.— **Надьярных Н.** Типологические особенности реализма. Годы первой русской революции. М., 1972, с. 42, 51—52, 87, 94.— **Нюнка В.** Юлюс Янонис.— В кн.: Янонис Ю. Избранное. М., 1955, с. 3—10.— **Озеров Л.** Факельное сердце.—«Литературная Россия», 1966, 8 апреля.— **Очерк** истории литовской советской литературы. М., 1955, с. 17—23.— **Пакальнишкис Р.** О революционере и поэте.—«Дружба народов», 1963, № 3, с. 285—288.— **Палецкис Ю.** Первый литовский пролетарский поэт.—«Литературная газета», 1952, 11 ноября.— **Памяти** Юлиса Янониса. (К 10-летию со дня его смерти).—«Известия», 1927, 29 мая, № 121.— Подпись: С. В.— **Пранскус-Жалионис Б.** Юлий Янонис. (К десятилетию со дня смерти).—«Октябрь», 1927, № 6, с. 156—161.— **Пранскус-Жалионис Б.** Поэт-революционер.—«Сов. Литва», 1947, 30 мая, с портр.— **Пузис Г.** Поэт литовского народа Юлис Янонис.—«Дружба народов», 1947, кн. 13, с. 205—210.— **Рабачяускайте А.** Колос воли. (К 70-летию со дня рождения Ю. Янониса).—«Комсомольская правда» (В.), 1966, 13 апреля.— **Рябинянц Н.** Народный поэт.—«Звезда», 1953, № 9, с. 186—188.— **Светлым** днем стало утро. [Об увековечении памяти о поэте в Сов. Литве. С примеч. ред.].—«Правда», 1968, 2 января.— **Сташялис И.** Юлиус Янонис.—«Узвышша», 1927, № 1, с. 160—163.— Patašas: И. Скрыблюкас.— Baltar. k.— **Снечкус А.** Певец революции. К 70-летию со дня рождения Ю. Янониса.—«Правда», 1966, 4 апреля; «Сов. Литва», 1966, 5 апреля.— **Тихонов Н.** Поднявший факел. К 70-летию со дня рождения Ю. Янониса.—«Литературная газета», 1966, 5 апреля; «Сов. Литва», 1966, 3 апреля.— **Умбрасас К.** Общие черты в творчестве Ю. Янониса и Я. Райни-

ca.—„Latv. PSR Zinātņu Akad. Vēstis", 1955, № 9, p. 21—29.— **Шармайтис Р.** Поэт-большевик.—«Каунасская правда», 1951, 7 апреля.— 60 лет со дня рождения литовского поэта Юлюса Янониса.—«Правда», 1956, 5 апреля.— **Шимкус Й.** Певец пролетариата и революции. (Биогр. очерк).— В кн.: Янонис Ю. Избранное. М., 1955, с. 11—15.— **Шимкус Й.** Поэт-трибун.—«Комсомольская правда» (В.), 1956, 6 апреля.— **Щипачев С.** Талант, жизнь, мировоззрение.—«Вопросы литературы», 1959, № 7, с. 81—82.— **Щипачев С.** Слово о Юлюсе Янонисе. К 70-летию со дня рождения поэта.—«Известия», 1966, 5 апреля.— **Юршенас А.** Глашатай революции. К 75-летию со дня рождения Ю. Янониса.—«Комсомольская правда» (В.), 1971, 4 апреля, с ил.— **Юлюс Янонис.**—«Календарь знаменательных и памятных дат», 1971, № 3, с. 16—18, с портр.— Библиогр.: с. 17—18.— **Fremdsprachige** Schriftsteller. Leipzig, 1972, p. 294—295.— Vok. k.— **Latviešu** konversācijas vārdnīca. T. 7. Rīgā, 1932, sklt. 13916—13917.— Latvių k.— **Lexikon** der Weltliteratur. Leipzig, 1966, p. 372.— Vok. k.— **Mały** słownik pisarzy narodów europejskich ZSRR. Warszawa, 1966, p. 118—119.— Lenkų k.— **Mały** słownik pisarzy świata. Wyd.2. Warszawa, 1972, p. 239.— Lenkų k.— **Mėtšk F.** Juljus Janonis.—„Predženak" (Budyšin), 1967, 27 mai, p. 6, su iliustr.— Sorbų k.— **Mikszitie R.** Płomienna poezja.—„Czerwony Sztandar", 1956, 5 kwietnia, su iliustr.— Lenkų k.— **Nastopka K.** Juļus Janonis un Latvija.—„Literatūra un Māksla", 1966, 2. aprīlī.— Latvių k.— **Paronikjan E.** Julius Janonis.—„Sovetakan grakanutjun", 1966, Nr. 4, p. 96—97, su portr.— Arm. k.— **Sirijos Gira W.** Człowiek i poeta.—„Czerwony Sztandar", 1971, 4 kwietnia, su portr.— Lenkų k.— **Tam** gdzie malwy lśnią czerwone... Warszawa, 1973, p. 94, su portr.— **Lenkų k.— Tarvydas J.** Julius Janonis.— „Rozhlad" (Budyšin), 1967, Nr. 5, p. 182—185, su portr.— Sorbų k.— **Umbrasas K.** Trybun rewolucji.—„Czerwony Sztandar", 1966, 5 kwietnia.— Lenkų k.— **Znicz A.** Poeta —rewolucjonista.—„Czerwony Sztandar", 1961, 5 kwietnia.— Lenkų k.

J. JANONIS GROŽINĖJE LITERATŪROJE

Būtėnas J., Kernagis A. Pamilau dangaus žydrumą. 4 v. 7 pav. drama. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1958. 105 p.— **Miškinis A.** Svajonės ir maištas. Devynių giesmių lyrinė poema. Iliustr. L. Ramonienė. V., „Vaga", 1967. 74 p. su iliustr.— **Gailius A.** Sakmė apie Vaidilos Ainį. [Kino scenarijaus ištr.].—„Tiesa", 1956, rugpjūčio 19.— **Nekrošius J.** Poeto žvaigždės. Iš operos libreto apie J. Janonį.—„Tiesa", 1973, balandžio 7.

ATSIMINIMAI. DOKUMENTINĖ MEDŽIAGA

Amžininkų atsiminimuose. [Iš J. Krikščiūno-Jovaro ir B. Pranskaus-Žalionio atsiminimų].—„Biržiečių žodis", 1966, balandžio 5, su iliustr.— **Atsiminimai.** [Iš poeto vaikystės, mokymosi metų Biržuose, Šiauliuose, Voroneže, apie gyvenimą ir veiklą Petrograde, paskutiniuosius gyvenimo metus].—„Literatūra ir kalba", 1966, t. 8, p. 9—312.— **Blochas F.** Julius Janonis Šiauliuose. 30 m. mirties sukakčiai paminėti. (Iš atsiminimų).—„Raudonoji vėliava" (Šiau-

liai), 1947, birželio 5.— **Brašiškis S.** Tokį aš jį atsimenu.—„Raudonoji vėliava" (Šiauliai), 1971, balandžio 3.— **Briedis M.** Vaikystės akmenėliai. (Iš atsiminimų). Užrašė K. Fedaravičius.—„Biržiečių žodis", 1966, kovo 17.— Aut. nurodytas tekste.— **Budinas D.** Vėtros Žemaičiuose. Atsiminimai. V., 1959, p. 69—70, 72—75, 77—78, 80.— **Janonienė M.** Autobiografija.— Kn.: Janonis J. Raštai. T. 2. V., 1957, p. 485—490.— **Janonienė M.** Janonienės atsiminimai.— Kn.: Janonis J. Raštai. T. 2. V., 1957, p. 475—484.— **J. Janonio** artimųjų atsiminimai, eilėraščiai ir kiti rašiniai. Paruošė V. Žukas.—„Literatūra ir kalba", 1966, t. 8, p. 390—406.— **Janonis** amžininkų atsiminimuose. [M. Adomaičio ir K. Burbulio].—„Biržiečių žodis", 1967, gegužės 30.— **Julius Janonis** Šiaulių gimnazijoje. Atsiminimai apie moksleivių „Aušrininkų" ir „Visuomenininkų" darbą 1912—1914 m.—„Vilnis", 1940, liepos 2, Nr. 156.— Parašas: S. D.— **Kapsukas V.** Karolis Požela.— Kn.: Požela K. Raštai. V., 1966, p. 13, 16—18.— **Kirlys J.** Kad įsiliepsnotų revoliucija. J. Janonio mirties penkiasdešimtmečiui. Iš atsiminimų.—„Naujasis kelias" (Kapsukas), 1967, gegužės 30, su portr.— **Kretova O.** „Jam ėjo devyniolikti..."—„Kultūros barai", 1971, Nr. 4, p. 62—64, su portr.— **Kretova O.** Voronežo įsūnis. [Poeto gyvenimas Voroneže. 1917. Pagal D. Beloruseco pasakojimą].—„Vakarinės naujienos", 1969, gruodžio 15, su iliustr.— **Naują** rytą skelbęs. [J. Kirlio ir V. Švano atsiminimai].—„Kalba Vilnius", 1971, Nr. 13, p. 4, su iliustr.— **Norkus J.** Juliaus Janonio veikla Voroneže.—„Tarybinė mokykla", 1949, Nr. 11, p. 18—24.— **Pelėdžiūtė-Norvydienė M.** Mano sesėms. V., 1969, p. 28—33, 38, 67, 94—95.— **Petronis J.** Netikslumai atsiminimuose.—„Literatūra ir menas", 1966, kovo 26.— **Petronis K.** Janonis mokykloje.—„Mūsų jaunimas", 1937, Nr. 5, p. 135—137, su iliustr.— **Petronis K.** Julius Janonis Šiauliuose.—„Kultūra", 1937, Nr. 5, p. 309—311.— **Pranskus-Žalionis B.** Artimieji toliai. Atsiminimai. V., 1962, p. 61, 90—92, 114—128, 136—137, 163, 187, 230, 327—328, 361—362 ir kt.— **Salinka V.** Dar siunčiau Juliui medaus. Susitikimai su J. Janoniu. [Pagal jo amžininkės E. Zalubienės-Kvederaitės pasakojimą].—„Švyturys", 1968, Nr. 20, p. 18, su iliustr.— **Salinka V.** Susitikimai su praeitimi. [Pagal E. Zalubienės-Kvederaitės pasakojimą].—„Jonavos balsas", 1968, spalio 22.— **Salinka V.** Ten, kur gyveno ir kovojo Julius Janonis. [Leningradas. Su poeto motinos laiško faks.].—„Švyturys", 1967, Nr. 10, p. 14, su iliustr.— **Stonis T.** Julių Janonį prisiminus.—„Tiesa", 1973, rugsėjo 27.— **Stonis T.** Tokį tave pažinojau. J. Janonio 71-ąsias gimimo metines minint.—„Tarybinis mokytojas", 1968, balandžio 5.— **Susitikimai.** [T. Stonio, E. Staškaus ir M. Adomaičio atsiminimai. Užrašė V. Maižius].—„Raudonoji vėliava" (Šiauliai), 1971, kovo 26.— **Šiauliai** apie Julių Janonį.—„Biržiečių žodis", 1966, kovo 24, su iliustr.— **Vasiliūnaitė E.** Klasės draugas Julius. Pasakojimą užrašė K. Fedaravičius.—„Literatūra ir menas", 1966, kovo 5.— **Voroneže.** Pasakoja poeto amžininkai [L. Paštukienė, M. Lastienė, M. ir J. Baltrušaičiai, N. Vosyliūtė-Dauguvietienė, Z. Žemaitis]. Užrašė M. Macijauskienė.—„Kauno tiesa", 1966, balandžio 5.— **Žukauskas A.** J. Janonis Biržuose.—„Kultūra", 1937, Nr. 6/7, p. 385—389.— **Венцкуте В.** Дружба до самой смерти. [По воспоминаниям Й. Кирлиса].—«Вечерние новости», 1966, 5 апреля.— **Кретова О.** Встреча с юностью. [О воронежском периоде жизни. По воспоминаниям Е. В. Дьяковой, М. Пяледжюте-Норви-

дене, Н. Восилюте-Даугувегене, Б. Пранскуса-Жалёниса и Д. М. Белорусца].—«Подъем» (Воронеж), 1968, № 5, с. 95—122.— **Крикшчюнас-Йоварас Й.** Воспоминания о юности борца.—«Сов. Литва», 1956, 5 апреля.— **Майжюс В.** Незабываемые встречи. [Отр. из воспоминаний И. Протаса, П. Яшинскаса, Т. Стониса, М. Адомайтиса, Й. Крикшчюнаса-Йовараса].— «Сов. Литва», 1966, 24 марта.— **Пяледжюте-Норвидене М.** Наш Юлюс. Навстречу 70-й годовщине со дня рождения Ю. Янониса.—«Комсомольская правда» (В.), 1966, 31 марта.— **Стонис Т.** Из народа — народу. Из воспоминаний друзей Янониса. Записал Д. Шнюкас.—«Комсомольская правда» (В.), 1956, 6 апреля.— **Budinas D.** Drogie wspomnienie.—„Czerwony Sztandar", 1966, 5 kwietnia.— Lenkų k.— **Fiedarawiczius P.** Wspominając pisarza — bojownika...—„Czerwony Sztandar", 1962, 9 października.— Aut. nurodytas tekste.— Lenkų k.— **Pranskus-Žalionis B.** Przywódca młodzieży.— „Czerwony Sztandar", 1966, 5 kwietnia, su iliustr.— Lenkų k.— **Stonis T.** Uczyliśmy się razem...—„Czerwony Sztandar", 1956, 5 kwietnia.— Lenkų k.

APIE KNYGAS IR ATSKIRUS KŪRINIUS

„Ave, vita". Eilėr. **Kubilius V.** Paskutinis J. Janonio eilėraštis.—„Kultūros barai", 1966, Nr. 4, p. 23—24.

„Kalvis". „Naujas rytas". Eilėr. **Zaborskaitė V.** Eilėraščio menas. V., 1970, p. 121—140.

„Raštai". 1921. **Krėvė-Mickevičius V.**—„Skaitymai", 1922, kn. 14, p. 91—114.— Parašas: M. Kemšis.

„Raštai". 1945. **Būtėnas J.**—„Tiesa", 1945, gegužės 23.— **Liepsnonis A.**— „Literatūra ir menas", 1945, liepos 8, su iliustr.— **Vengris A.**—„Pergalė", 1945, Nr. 3/4, p. 193—194.

«Избранное». 1952. **Kašnickis I.** Kovos už laisvę ir laimę poezija.— „Komunistas", 1952, Nr. 11, p. 54—58.— **Ščipačiovas S.** Drąsa ir svajonė.— „Tiesa", 1953, rugsėjo 22.— **Кашницкий И.** Поэзия борьбы за свободу и счастье.—«Коммунист» (В.), 1952, № 11, с. 57—62.— **Щипачев С.** Мужество и мечта. [«Избранное», 1952 и 1953].—«Правда», 1953, 19 сентября.

«Избранное». 1955. «**Я сердцем** в будущее рвусь».—«Дружба народов», 1955, № 10, с. 187—188.

„Raštai". 1957. **Antanavičius A.** J. Janonio Raštų dvitomis.—„Komjaunimo tiesa", 1957, kovo 16.— **Jonynas A.**—„Tiesa", 1957, liepos 11.— **Kubilius V.** J. Janonio „Raštų" dvitomis.—„Literatūra ir kalba", 1958, t. 3, p. 533—554.— **Mozūriūnas V.** Naujas J. Janonio raštų rinkinys.—„Komunistas", 1957, Nr. 4, p. 57—62.— **Pranskus-Žalionis B.** Janonio raštų dvitomis.—„Literatūra ir menas", 1957, birželio 15.— **Skeivys S.** Poeto ir revoliucionieriaus kelias.— „Pergalė", 1957, Nr. 6, p. 111—113.— **Антанавичюс А.** Двухтомник сочинений Ю. Янониса.—«Комсомольская правда» (В.), 1957, 16 марта.— **Мозурюнас В.** Новое издание сочинений Юлиса Янониса.—«Коммунист» (В.), 1957, № 4, с. 58—62.— **Юлюс Янонис.**—«Дружба народов», 1957, № 7, с. 218—219.

APIE SPEKTAKLĮ „PAMILAU DANGAUS ŽYDRUMĄ"
IR KINO FILMĄ „JULIUS JANONIS"

Blažė V. Poema apie proletariato dainių. [Filmas].—„Tiesa", 1959, gegužės 10, su iliustr.— **Daugėla J.** H. Kurauskas — Janonis.—„Literatūra ir menas", 1959, liepos 11, su portr.— **Josadė J.** Sceninis Janonio paveikslas.—„Literatūra ir menas", 1958, sausio 11, su iliustr.— **Kurauskas H.** Sužibti kartą lyg žvaigždė. [Apie poeto sceninio paveikslo kūrimą].—„Kultūros barai", 1966, Nr. 3, p. 34—35, su iliustr.— **Motiejūnas V.** „Julius Janonis".—„Tarybinis mokytojas", 1959, gegužės 24, su iliustr.— **Petuchauskas M.** Poezijos šiluma. [H. Kurauskas — J. Janonis].— Kn.: Petuchauskas M. Premjerų keliais. V., 1967, p. 132—138.— **Бутенас Ю.** «Полюбил я неба синеву».—«Сов. Литва», 1957, 27 октября.— **Марцинкявичюс А.** Здравствуй, Янонис! [О спектакле].—«Сов. Литва», 1968, 16 декабря.— **Петухаускас М.** Встреча с поэтом. [О постановке пьесы].—«Театр», 1958, № 9, с. 69—70, с портр.— **Петухаускас М.** Частица жизни актера. [Фильм].—«Сов. Литва», 1959, 14 июля.— **Пожела Ю.** Образ любимого поэта. [Фильм].—«Сов. Литва», 1959, 9 мая.

Augustinas JANULAITIS (1878—1950)

Literatūros istorikas ir kritikas, publicistas, Teisininkas, istorikas. LTSR MA akademikas (1941). Gimė 1878.III.19 Malavėnų k. (Šiaulių r.). Mirė 1950.V.22 Kaune.

1886—93 mokėsi Šiaulių gimnazijoje. Už lietuviškos spaudos platinimą pašalintas, persikėlė į Rygą, kur 1896 gimnaziją baigė. 1896—1900 studijavo Maskvos universiteto Teisės fak., bet už anticarinę veiklą pašalintas. 1900—01 kalintas Lietuvoje ir Aizputėje (Latvijoje). Nuo 1902 gyveno Tilžėje, Bitėnuose, vėliau Škotijoje. Dalyvavo (iki 1923) LSDP (dešiniojo sparno) veikloje: buvo CK narys, „Darbininkų balso" redaktorius (1902—06), leido (1905—06 Rytų Prūsijoje) partijos atsišaukimus, pirmą kartą į lietuvių kalbą išvertė ir išleido K. Markso ir F. Engelso „Komunistų partijos manifestą" (Bitėnai, 1904) ir F. Engelso „Šeimos, privatinės nuosavybės ir valstybės kilmė" (V., 1912; sutrump.). 1903—05 Berno universitete studijavo teisę. 1907 baigė Maskvos universiteto Teisės fak. Iki 1916 advokatavo Vilniuje, buvo Lietuvių mokslo d-jos narys. Visuomeniniame judėjime dalyvavo kaip socialdemokratas likvidatorius, nuo I pasaulinio karo perėjo į buržuazinę stovyklą. 1916—17 vokiečių okupacinės valdžios ištremtas į Čersko belaisvių stovyklą. Grįžęs į Vilnių, dirbo „Darbo balso" redakcijoje, vėliau buržuazinės vyriausybės užsienio reikalų ministras. Nuo 1919 apsigyveno Kaune. 1920—22 Lietuvos Aukštųjų kursų lektorius ir juridinio skyriaus vedėjas.

Nuo 1922 Kauno universiteto profesorius, 1932—39 Teisių fak. dekanas. 1925 Vyriaus. tribunolo teisėjas. Teisės mokslų garbės daktaras (nuo 1932). Nuo 1940 Vilniaus universiteto profesorius. 1941 LTSR MA tikrasis narys. Pokario metais tęsė tyrinėjimus istorijos srityje.
Kūrybinės veiklos pradžia 1897. Svarbiausia tyrimų sritis (nuo 1907) Lietuvos ir jos teisės istorija. Šia tematika išleido ir paskelbė mokslo veikalų. Literatūros istorijai reikšmingos jo studijos apie M. Akelaitį, S. Daukantą, L. Jucevičių, K. Nezabitauskį-Zabitį, periodikoje išspausdinti literatūros kritikos straipsniai. Parašė publicistinių straipsnių bei brošiūrų, grožinės prozos vaizdelių, sekimų, rinko ir skelbė tautosaką.
Literatūros tematika bendradarbiavo „Darbo balse", „Lietuvoje", „Lietuvos aide", „Lietuvos žiniose", „Mūsų senovėje", „Švietimo darbe", „Tautoje ir žodyje", „Tautos varpe", „Ūkininke", „Varpe", „Mitteilungen der Litauischen literarischen Gesellschaft" ir kt.
Pasirašinėjo: *A., A. Andrius, A.B., A.D., A. Daubaras, A.J., A. J. Daubaras, A. J-tis, A. Jn., A. Juodvalkis, A. Lg. Lenkė, A. S., A. Z., B. D-čia, B. Juodvarnis, B. M., B. Ramonas, D., Darbininkas, Daujotas, Davatka, Davatkos vaikas, Dirvonas, Dr. Genėjas, Dvaro bimbalas, Gaisras, H., J., J. Daukša, J. Gulbinas, J.L., J. Lizdeika, Juodvalkis, K., K. Gluosnis, K. L., K. Medinis, K. P., K ir S., Kadagys, Kirvelis, Lizdeika, M. Dirvonas, M. L., M. Lazdinis, Musė, Mužikėlis, N. N. D. M., N-nis, N. O., Našlė, Nenuorama, Nenuorama II, O. K., Ona Paraugyčia, P., P. A., P-as, P. D., P. Daujotas, P. Kazlauskyčia, P. Medekša, P. Ragaišis, P. Žiogas, Pažįstamas, Prašalaitis, R., R. Rozalija, S.P., Savasis, Sutkunietis, Ukmergietis, Valkata, Varguolių Bičiuoliai, Žaltys Tikrasis, Žmogus.*

I

ORIGINALŪS DARBAI. GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

☐ **Parsidavimas ir pelnas.** Iš prietykių Prūsų Lietuvoje. Pagal A. Svientochovskį parašė Žmogus. Plimutas, „Vienybė lietuvninkų", 1901. 32 p.

☐ **Adomas Mickevičius.** (1798—1855). Jo gyvenimas, raštai ir darbai. Aprašė A. J. Daubaras. Plimutas, „Vienybė lietuvninkų", 1902. 40 p. su iliustr.

☐ **Emilija Pliateraitė.** Lenkmečių karžygė. (1806—1831). Tilžė, O. Mauderodės sp., 1908. 16 p. (Spindulys. Nr. 9).

☐ **Klebono karčiama.** Atsitikimai iš nesenos Šiaulių praeities. Parašė B. Ramonas. V., M. Kuktos sp., 1908. 16 p. (Spindulys. Nr. 6).

☐ **Kun. Liudvikas Adomas Jucevičius, Lietuvos rašytojas.** (1813—1846). Trumpas aprašymas jo gyvenimo ir veiklos. Atmušta iš „Lietuvos žinių", 1910, Nr. 48—54. V., M. Kuktos sp., 1910. 40 p.— Bibliogr.: p. 38—40.

☐ **Simanas Daukantas.** Jo gyvenimas, darbai ir vargai. (1793—1854). (Iš „Lietuvių tautos"). V., M. Kuktos sp., 1913. 47 p.— Bibliogr.: p. 42—46.

☐ **Kiprijonas Juozas Zabitis-Nezabitauskas Žemaičių rašytojas ir politikos veikėjas.** 1778—1837. I. Gyvenimas. II. Eiliavimas lietuviškai-žemaitiškas. Padid. ir patais. atmušimas iš „Tautos ir žodžio", t. 5—6. K., Aut. leid., 1931. IV, 136 p. su portr.

☐ **Mikalojus Akelaitis.** V., „Mintis", 1969. 95 p. (LTSR MA istorijos in-tas. Acta historica Lituanica III).

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **F. und H. Tetzner. „Dainos".**—„Varpas", 1897, Nr. 6, p. 90—91.— Parašas: Žmogus.

☐ **Pabrikas ir sodžius.** Pagal Cunninghame-Grahamą. [Apsakymėlis].—„Ūkininkas", 1897, Nr. 9, p. 136—138.— Parašas: A. Juodvalkys.

☐ **Ne į svečius.** [Apsakymėlis].—„Ūkininkas", 1898, Nr. 10, p. 151—153.— Parašas: Musė.

☐ **Malavėnų dainos.** A. Janulaičio surinktos ir užrašytos Malavėnų sodžiuje Šiaulių par. [1893—1899].—„Mitteilungen der Litauischen literarischen Gesellschaft", 1898, Bd. 4, H. 23, p. 433—459; 1899, Bd. 4, H. 24, p. 497—516; 1902/1903, Bd. 5, H. 27/28, p. 270—298.

☐ **Lietuviškos pasakos,** sutelkė A. Janulaitis.—„Mitteilungen der Litauischen literarischen Gesellschaft", 1899, Bd. 4, H. 24, p. 516—527.— Tekstas liet. ir vok. k.

☐ **Apie vaikų literatūrą.**—„Varpas", 1901, Nr. 4, p. 46—47.— Parašas: Dirvonas.

☐ **Kokie raštai mums dabar reikalingi?** —„Darbininkų balsas", 1902, Nr. 7, p. 23—27.— Parašas: Daujotas.

☐ **Patriotizmas, originališkumas ir padorumas.**—„Varpas", 1902, Nr. 7, p. 158—162.— Parašas: A. J. Daubaras.— Taip pat kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 683—690.

☐ **Mūsų reikalai.**—„Vienybė lietuvninkų", 1902, Nr. 33, p. 395—396; Nr. 34, p. 407—408.— Parašas: P. Daujotas.

☐ **Dainos.** Ausgezeichnet in Padubisen von Kabaila, mitgeteilt von A. Janulaitis.—„Mitteilungen der Litauischen literarischen Gesellschaft", 1902, Bd. 5, H. 26, p. 179—189, su gaid.

☐ **1883—1903 m.** (Paminėjimas „Aušros").—„Darbininkų balsas", 1903, Nr. 4, p. 127—130.— Parašas: Žmogus.

☐ **Patriotiškas „Žandarų sargas".** [„Tėvynės sargo" rec.].—„Darbininkų balsas", 1903, Nr. 5, p. 172—173.— Parašas: B. Juodvarnis.

☐ **Klaida ar melas?** [Lazdynų Pelėdos „Klaida"].—„Visuomenė", 1910, Nr. 3, p. 107—112.— Parašas: A. J.

☐ **Jonas Biliūnas.**— Kn.: Biliūnas J. Paveikslai, apsakymai ir eilės. Tilžė, 1913, p. III—XVI.

☐ **Daukanto laiškai.** Prakalba.—„Mūsų senovė", 1922, t. 1, kn. 4/5, p. 690—694.

☐ **Daukanto jaunystė ir mokslo dienos.**— Kn.: Gustaitis M. Stilistika. Marijampolė, 1923, p. 122—126.
☐ **Bernardas Shaw Lietuvoje.**—„Tautos vairas", 1924, Nr. 5, p. 13—14.
☐ **Simanas Daukantas.**—„Lietuva", 1924, gruodžio 9, Nr. 277.
☐ **A. Janulaitis — M. Jankui.** 1904—1905. [Laiškai].—„Tautos žodis", 1926, t. 4, p. 404—405.— Išsp. str.: Biržiška V. Lietuvių spaudos uždraudimo istorija.
☐ **Jonas Biliūnas.**— Kn.: Biliūnas J. Beletristika. K., 1937, p. 9—15.

VERTIMAI

☐ **Ibsenas H.** Šmėklos. Šeimos drama trimis veiksmais. K., Švietimo m-ja, 1921. 138 p. (Skaitymų b-ka. Nr. 1).
☐ **Ibsenas H.** Nora. 3-jų v. drama. K., Švietimo m-ja, 1923. 142 p. (Skaitymų b-ka. Nr. 20).
☐ **Ibsenas H.** Visuomenės šulai. 4-rių v. drama. K., Švietimo m-ja, 1923. 173 p. (Skaitymų b-ka. Nr. 19).

Janulaitis vertė dar F. Dostojevskio, V. Garšino grožinę kūrybą, taip pat istorinius, juridinius bei kt. veikalus.

II
LITERATŪRA

Andriulis V. Augustinas Janulaitis. (1878—1950). Bibliografija. V., 1972. 68 p. su portr. (LTSR Valst. resp. b-ka).— Rec.: Monstvilaitė N.—„Raudonoji vėliava" (Šiauliai), 1973, sausio 9.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 672—673, su portr.— **Biržiška V.** Prof. A. Janulaitis.— „VDU žinios", 1938, Nr. 3/4, p. 41—59.— **Būtėnas J.** Povilas Višinskis. K., 1936, p. 71—72, 79—80, 92.— **Gruodžius V.** Prof. Janulaičio gyvenimo ir darbų kelias.—„Akademikas", 1938, Nr. 6, p. 148—149, su portr.— **Kapsukas V.** Raštai. T. 1. V., 1960, p. 263—271; T. 2. V., 1962, p. 97—98; T. 5. V., 1962, p. 375—376 ir kt.; T. 6. V., 1963, p. 225—228 ir kt.; T. 7. V., 1964, p. 413—414, 648—649, 658—659 ir kt.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 10. K., 1944, sklt. 247—431, su portr.— **Lietuvių** literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 358—359, 682—683, 699—700 ir kt.— **Lukšaitė I.** Teisės istorikas A. Janulaitis.— „Mokslas ir gyvenimas", 1972, Nr. 6, p. 48—49.— **Petkevičaitė-Bitė G.** Raštai. T. 1. V., 1966, p. 639—641, 650—651, 672—673, 682—683, 716—717, 762—763 ir kt.— **Prof.** A. Janulaičiui 60 metų.—„Kultūra", 1938, Nr. 3, p. 222—223, su portr.— **Višinskis P.** Raštai. V., 1964, p. 416—417, 419—420 ir kt.

APIE ATSKIRUS DARBUS

„Emilija Pliateraitė". **Dambrauskas-Jakštas A.**— Kn.: Dambrauskas-Jakštas A. Mūsų naujoji prozos literatūra. K., 1923, p. 353—354.
„Simanas Daukantas". **Dambrauskas-Jakštas A.**— Kn.: Dambrauskas-Jakštas A. Mūsų naujoji prozos literatūra. K., 1924, p. 363—365.

„Kiprijonas Juozas Zabitis-Nezabitauskas". **„Lietuvos aidas"**, 1931, birželio 17, Nr. 133.— Parašas: L. N.— ***Fraenkel E.**—„Indogermanisches Jahrbuch", 1933, p. 318.— Vok. k.

Liūnė JANUŠYTĖ (1909—1965)

Prozininkė, dramaturgė, vertėja. Tikrasis vardas **Liucija.** Gimė 1909.VII.21 Kretingoje gydytojo šeimoje. Mirė 1965.V.6 Vilniuje.

I pasaulinio karo metais su tėvais gyveno Ugliče (Jaroslavlio sr.) ir Tartu. Grįžusi į Lietuvą, mokėsi Kretingos progimnazijoje ir Klaipėdos gimnazijoje (baigė 1928). Dvejus metus studijavo Kauno universiteto Humanitarinių mokslų fak. Vėliau keliavo, kurį laiką gyveno Estijoje, Latvijoje, Vokietijoje, Belgijoje, Anglijoje, Prancūzijoje (Paryžiuje). 1940—41 aktyviai bendradarbiavo žurn. „Šluota". Hitlerinės okupacijos metus praleido Žemaitijoje. 1945—46 „Tiesos" redakcijos skyriaus vedėja. Vėliau atsidėjo kūrybiniam darbui. LTSR Rašytojų s-gos narė nuo 1940.

Feljetonus, humoreskas, satyrinius apsakymus spausdino nuo 1926. Pirmasis feljetonų rinkinys „Ant ko ir pasirašau" 1935. Tarybiniu laikotarpiu parašė apysakų ir pjesių vaikams, feljetonų, komedijų saviveiklai (su A. Prokopavičiumi), libretą A. Belazaro operetei „Auksinės marios" (1955, su J. Mackoniu; tais pat metais pastatyta Kauno Muzikiniame teatre). Komedijos „Trys šeštadieniai", „Amerikos balsas" statytos saviveiklos teatruose. B. Dauguviečio trečioji premija (1958) už komediją „Trys šeštadieniai".

Bendradarbiavo „Akademike", „Jaunojoje kartoje", „Jaunojoje Lietuvoje", „Kuntaplyje", „Lietuvos aide", „Mūsų dienose", „Naujame žodyje", „Spaktyvoje", „Studente", „Vapsvoje".

Pasirašinėjo: *Gagrys, J. Dovilaitė, L. J-tė, L. Oginskaitė, Marsas, O. Dovilaitė, Teta Liūnė, Žemaičiokė* ir kt.

I
ORIGINALIOJI GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

□ **Ant ko ir pasirašau...** [Feljetonai]. K., „Pažanga", 1935. 222 p.

Turinys: Spauda — galybė.— Šventą dieną švęsk.— Svarbus klausimas.— Lietuviškas vardas.— Susipratęs pilietis.— Hipnotizmas.— Palangos ir mėnulio pančiuose.— Patriotai.— Nerūkančiųjų skyriuje.— Aleliuja! — Raguotas vyras.— Pavasarėja.— Susitikimas.— Mūsų apkerėti.— Iki pasimatymo, Palanga! — Poetas. — Valgymo auka.— Limonadas.— Moralinis pasitenkinimas.— Velykų šeimininkai.— Atostogos.—„Tai sugrįžk, mano miela..."— Kūryba — tai kan-

čia.— Kaip mes krikštijom gatves.— Sielų bendravimas.— Stok! Teismas eina.— Bendravimas su gamta.— Koncertas provincijoje.— Spiritistinis seansas.— Viens, du, trys!..— Vytuko laiškas iš Palangos.

☐ **Važiuojam!** [Feljetonai]. K., „Sakalas", 1936. 189 p.

Turinys: Keisti moterų norai.— Tobulas susisiekimas.— Apsišvietęs žmogus ir planeta.— Švenčių džiaugsmas.— Rudens motyvai.— Likimo keliai.— Laiškas redakcijai.— Ruduo Laisvės alėjoje.— Purvini batai meno šventykloje.— Taškai ir daugtaškiai.— Žmona Nr. 1642.— Po prasta planeta.— Mūsų vaikučiai.— Tyrieji jausmai.— Iš teismo salės.— Žemaičiai bylinėjasi.— Morkai važiuoja pas dėdę Kalėdoms.— Karmelitų skenduolio vizitas.— Draugas.— Kuklus išradėjas.— Fizikos pamoka.— Laisvės alėja tamsoje.— Nebėra gyvenimo.— Gamtos prieglobsčiai.— Važiuojam! — Kaip Jonas Lapelis sutaisė kelią.— Laimė ir nuospaudos.— Muzikos kankiniai.— Temų tiekėjai.

☐ **Korektūros klaida.** [Apysaka]. Iliustr. V. Petravičius. K., „Sakalas", 1938. 172 p. su iliustr.

☐ **Amerikos balsas.** 1 v. pokštas. V., 1958. 27 lap. (Pjesės meno saviveiklai).— Prieš antr. aut.: L. Janušytė, A. Prokopavičius.— Išsp. rotatoriumi.

☐ **Iki pasimatymo!** Feljetonai. V., „Vaga", 1964. 128 p.

Turinyje taip pat: Irgi darbo žmonės.— Giminių medžioklė.— Niurzga.— Šūvis į taikinį.— Protinga dovana.— Pagaliau važiuoju į kurortą.— Nėra?!

VAIKAMS

☐ **Pirmosios dienos.** [Apysaka]. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1948. 116 p. su iliustr.

☐ **Žalioji šeima.** [Apysaka. Iliustr. B. Mingilaitė]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1950. 116 p. su iliustr.

☐ **Mes ne du ir ne trys.** Muz. pjesė vaikams. [Komp. A. Belazaras]. V., Valst. gr0ž. lit. l-kla, 1951. 77 p. su gaid. (Pjesės saviveiklai).

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **Atėjo pavasaris...** (Iš mašininkės dienoraščio).—„Lietuvos aidas", 1936, kovo 31; balandžio 1, Nr. 149, 151.

☐ **Mano pirmoji tragedija.** [Apsakymas].—„Jaunoji Lietuva", 1936, Nr. 5, p. 291—293.

☐ **Pasikalbėjimas naktį.** [Apsakymas].—„Jaunoji Lietuva", 1936, Nr. 11, p. 536—539.

☐ **Pilis.** [Apsakymas].—„Akademikas", 1937, Nr. 2, p. 29—30.

☐ **Pirmasis papirosas.** [Apsakymas].—„Vienybė", 1940, kovo 19—21.

☐ **Viktorijos griuvėsiuose.** 1 v. sketčas.—„Tiesa", 1945, vasario 11.

☐ **Partizano pasakojimas.** [Apsakymas].—„Tiesa", 1946, sausio 28.

☐ **Motina.** [Apsakymas].—„Tiesa", 1946, kovo 8.

☐ **Viršaičio išnara.** [Apsakymas].—„Valstiečių laikraštis", 1946, balandžio 16.

☐ **Kelias į mokslą.** [Apsakymas].—„Tiesa", 1946, liepos 18.

☐ **Ištraukta saga.** [Apsakymas].—„Valstiečių laikraštis", 1947, rugpjūčio 28, su iliustr.

☐ **Kitas žmogus.** [Apsakymas].—„Jaunimo gretos", 1947, Nr. 9, p. 11—13, su iliustr.

□ **Žiemos nakties pasaka.— Pasėjau rugelius.** [Apsakymai].— Rink.: Vėliavos. K., 1948, p. 257—265, su portr.

□ **Pasaka dideliems ir mažiems.** [Satyr. poemėlė].—„Valstiečių laikraštis", 1949, sausio 1, 6, 8, su iliustr.

□ **Partizanų talkininkai.** [Apsakymas].— Rink.: Tarybinė lietuvių proza. V., 1950, p. 317—327.

□ **Pirmoji pamoka.** [Apsakymas].—„Švyturys", 1950, Nr. 2, p. 7—9, su iliustr.

□ **Kelionė į Sočį.** [Apsakymas].—„Pergalė", 1950, Nr. 9, p. 50—61.

□ **Susitikimas.** [Apsakymas].—„Švyturys", 1951, Nr. 13, p. 8—9, su iliustr.

□ **Būk pasiryžęs.** 3 v. pjesė su epilogu.—„Pergalė", 1952, Nr. 1, p. 32—43; Nr. 2, p. 24—35.

□ **Lelijų puokštė.** 1 v. satyr. vaizdas.—„Jaunimo saviveiklos scena", 1957, kn. 19, p. 5—15.— Prieš antr. aut.: L. Janušytė, A. Prokopavičius.

□ **Trys šeštadieniai.** 3 v. komedija.—„Jaunimo saviveiklos scena", 1957, kn. 20, p. 45—80.— Prieš antr. aut.: L. Janušytė, A. Prokopavičius.

□ **Kiek kainuoja kulkosvaidis.** [Nespausdinto romano „Anuo metu" ištr. Su red. prierašu].—„Šluota", 1965, Nr. 5, p. 4—5, su iliustr.

□ **[Feljetonai periodikoje]:** „Akademikas", 1935, Nr. 8, p. 185—186; 1936, Nr. 2, p. 39—40; Nr. 7/8, p. 162—165; Nr. 13/14, p. 273—274; Nr. 18, p. 368—369.—„Dienos naujienos", 1933, balandžio 18, Nr. 87.—„XX amžius", 1937, spalio 2, Nr. 224.—„Jaunimo draugas", 1936, Nr. 4, p. 169—171.— „Jaunoji karta", 1932, Nr. 3, p. 56—57; 1934, Nr. 46, p. 744—745; 1936, Nr. 12, p. 247—248; Nr. 23, p. 497—498; Nr. 48, p. 972—973; 1937, Nr. 19, p. 389—390.—„Laiko žodis", 1934, Nr. 6, p. 14—15; 1935, Nr. 7, p. 2—3.— „Lietuvos aidas", 1929, liepos 16, Nr. 158; 1931, kovo 28; gegužės 4; birželio 11; rugsėjo 24; lapkričio 26; gruodžio 2, Nr. 71, 98, 128, 215, 270, 275; 1932, kovo 23; spalio 22; lapkričio 18, su iliustr.; gruodžio 17, Nr. 67, 241, 263, 287; 1934, rugpjūčio 11, 15, Nr. 182, 187; 1937, kovo 21, Nr. 66; 1937, gegužės 8, 13; lapkričio 9, 17; gruodžio 11, Nr. 203, 212, 510, 524, 563; 1938, sausio 10; kovo 18, Nr. 11, 122; 1939, gegužės 27; birželio 3; gruodžio 9, Nr. 256, 271, 257; 1940, sausio 5, Nr. 8.—„Literatūra ir menas", 1950, balandžio 23, su iliustr.—„Margutis", 1935, Nr. 14, p. 6—7.—„Mokslo dienos", 1937, Nr. 3, p. 164—166, su iliustr.—„Mūsų balsas", 1932, balandžio 17, Nr. 15.—„Mūsų dienos", 1928, Nr. 16, p. 2; Nr. 18, p. 2; Nr. 19, p. 2.—„Mūsų kraštas", 1930, lapkričio 20, Nr. 28; 1931, birželio 4, Nr. 23.— „Naujas žodis", 1928, Nr. 23/24, p. 17—18, su iliustr.; 1929, Nr. 3, p. 14—15, su iliustr.; 1930, Nr. 11, p. 248—249; 1931, Nr. 1, p. 13, su portr.—„Sportas", 1954, Nr. 5, p. 15—16.—„Studentas", 1928, Nr. 8, p. 4—6, su iliustr.; Nr. 9, p. 3—4, su iliustr.; Nr. 10, p. 4—5, su iliustr.—„Šluota", 1940, Nr. 6, p. 83—84; Nr. 7, p. 100—101; Nr. 12, p. 184—185; Nr. 13, p. 198—199; Nr. 15, p. 226—227; 1963, Nr. 1, p. 8.—„Švyturys", 1949, Nr. 5, p. 17—18; 1950, Nr. 1, p. 17—18, su iliustr.; Nr. 5, p. 20.—„Tarybinė moteris", 1954, Nr. 8, p. 18—19; 1956, Nr. 2, p. 18.—„Tiesa", 1945, vasario 25; kovo 27; gegužės 3, 9; birželio 3.—„Trimitas", 1937, Nr. 1, p. 9—10.—„Vienybė", 1940, kovo 3, 5.— Parašai: L. Janušytė, L. J-tė.

PUBLICISTIKOS STRAIPSNIAI

□ **Prieš daug daug metų...** (Iš mano dienoraščio).—„Mokslo dienos", 1927, Nr. 1, p. 31—33.

□ [**Kelionių** įspūdžiai periodikoje]: „XX amžius", 1937, liepos 17; rugpjūčio 21, Nr. 159, 189.—„Jaunoji karta", 1937, Nr. 32, p. 663—664.—„Lietuvos aidas", 1934, rugsėjo 1, Nr. 199; 1937, vasario 23; kovo 10, 30; balandžio 21, Nr. 85, 109, 134, 174; 1938, sausio 9, 25; vasario 12, Nr. 9, 37, 69; 1939, liepos 29; rugpjūčio 9, 10; lapkričio 9, 11, 22, 24; gruodžio 6, 7, Nr. 409, 436, 439, 681, 687, 714, 720, 750, 753.— Parašai: L. Janušytė, L. J-tė.

Laiškai iš Palangos, Paryžiaus, Dancigo, Briuselio, Londono, Berlyno.

□ **Rašytojai ir periodinė spauda.** Kalba, pasakyta 1-ajame Lietuvos tarybinių rašytojų suvažiavime.—„Pergalė", 1945, Nr. 6, p. 122—125.

□ **Kelias į Tėvynę.**—„Tiesa", 1945, birželio 19, 21, 23.— Parašai: J. Petkus, L. Oginskaitė.

Išvežtųjų darbams į Vokietiją tarybinių žmonių pasakojimai.

□ **Gyvenimui grąžinti žmonės.**—„Tiesa", 1945, spalio 9.— Parašas: L. Oginskaitė.

Apie Lietuvos gyventojus, grįžtančius iš darbų hitlerinėje Vokietijoje.

□ **Salomėja Paryžiuje.** [Atsiminimai].— Kn.: Salomėja Nėris. K., 1946, p. 152—164.

□ **Lotynų kvartale.**— Rink.: Atsiminimai apie Petrą Cvirką. V., 1969, p. 427—432.

GROŽINIAI KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

□ **Поездка в Сочи.** [Рассказ].— В кн.: Проза Советской Литвы. М., 1950, с. 331—348.

□ **Talveöö muinasjutt.** [Žiemos nakties pasaka. Apsakymas].—„Looming", 1955, Nr. 6, p. 684—686.— Estų k.

□ **Ziemsvētku dāvana.** [Kalėdų dovana. Feljetonas. Vertė E. Prūsė].— Rink.: Lietava sveicina. Rīgā, 1935, p. 202—204.— Latvių k.

□ * **Приказка в зимна нощ.** [Žiemos nakties pasaka].—«Земеделско знаме», 1950, 21 февраля.— Bulg. k.

□ * **Посял жито.** [Pasėjau rugelius. Apsakymas].—«Земеделско знаме», 1950, 19 марта.— Bulg. k.

□ **Baśni nocy zimowej.** [Žiemos nakties pasaka. Vertė A. Lau-Gniadovska].— Rink.: Nowelle litewskie. Warszawa, 1950, p. 129—135.— Lenkų k.

□ [**Feljetonai** periodikoje].—„Kobieta Radziecka", 1956, Nr. 2, p. 18; 1969, Nr. 7, p. 7—8, su iliustr.— Lenkų k.

VERTIMAI

Janušytė išvertė A. Fadejevo „Jaunąją gvardiją", I. Ilfo ir E. Petrovo „Auksо veršį" ir „Kaip buvo gaminamas Robinzonas", V. Kočetovo „Brolius Jeršovus", M. Larnio „Ketvirtąjį slankstelį" ir „Gražiąją kiaulininkę", N. Dubovo „Žiaurų išbandymą", P. Mirno „Patvirkėlę" ir kt.

II
LITERATŪRA

Janušytė L. [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 143—149, su portr.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (9 pavad.), p. 560.— **Janušytė L.** [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1957, p. 163—174, su portr.— **Janušytė L.** Pati puikiausia recenzija. [Iš rašytojos atsiminimų apie Panevėžio m. pogrindininkų pagalbą jai 1944].—„Panevėžio tiesa", 1964, liepos 19.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 4. V., 1968, p. 682—683, su portr.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 674, su portr.— **Buivydaitė B.** Moters rašytojos pirmame dvidešimtmety.— „Naujoji vaidilutė", 1938, Nr. 11, p. 571, su portr.— **Bulota Jonas.** Pirmoji mūsų feljetonistė. (Rašyt. L. Janušytės 60-osioms gimimo metinėms).—„Tarybinė moteris", 1969, Nr. 7, p. 7, su portr.— **Būtėnas J.** Gabioji feljetonistė. L. Janušytės 60-osioms gimimo metinėms.—„Pergalė", 1969, Nr. 7, p. 182—183.— **Gricius A.** Su Liūne Janušyte atsisveikinus.—„Literatūra ir menas", 1965, gegužės 15.— **Liūnė Janušytė.**—„Literatūros ir meno metraštis", 1966, p. 75, su portr.— **Liūnė Janušytė.** [Nekrologas].—„Tiesa", 1965, gegužės 7, su portr.; „Literatūra ir menas", 1965, gegužės 8.— **Kirkila J.** Neišmokėta sąskaita...— „Literatūra ir menas", 1969, liepos 19, su portr.— **Kirkila J.** Plunksna nerūdija...—„Tėvynės balsas", 1965, Nr. 14, vasaris, su portr.— **Roda D.** Jaudinantis atsisveikinimas.—„Pergalė", 1965, Nr. 6, p. 184—185, su portr.— **Roda D.** Liūnę Janušytę prisimenant.—„Tiesa", 1969, liepos 22.— **Šimkūnas A.** Nesenstantis ginklas.—„Panevėžio tiesa", 1964, liepos 11.— **Tarybinė** lietuvių proza. V., 1950, p. 440.— **Vėliavos.** K., 1948, p. 548.— **Бутенас Ю.** Люне Янушите. К 60-летию со дня рождения.—«Сов. Литва», 1969, 22 июля, с портр.— Декада литовского искусства в Москве 1954. В., 1954, с. 142.— **Bulota Jonas.** Pierwsza nasza felietonistka. (W 60-tą rocznicę urodu pisarki L. Januszyte).—„Kobieta Radziecka", 1969, Nr. 7, p. 7, su portr.— Lenkų k.

APIE ATSKIRAS KNYGAS

„Ant ko ir pasirašau". **Dambrauskas-Jakštas A.**—„Rytas", 1935, liepos 20, Nr. 163.— **Ilgis J.**—„Jaunoji karta", 1935, Nr. 32, p. 672.— **Povilavičius S.**—„Lietuvos aidas", 1935, liepos 20, Nr. 164.— Parašas: S. Vykintas.

„Važiuojam!" **Dambrauskas-Jakštas A.**—„XX amžius", 1936, liepos 25, Nr. 28.— **Povilavičius S.**—„Lietuvos aidas", 1936, rugpjūčio 4, Nr. 354.— Parašas: S. Vykintas.

„Korektūros klaida". **„Ateitis"**, 1938, Nr. 5/6, p. 841—842.— Parašas: P. K.— **Barulis A.** Bloga reklama.—„Vairas", 1938, Nr. 15/16, p. 959—963.— **Būdavas S.**—„XX amžius", 1938, balandžio 5, Nr. 77.— **Katilius V.**— „Naujoji romuva", 1938, Nr. 19, p. 454—455.— **Povilavičius S.** Liūdnas jumoras.—„Lietuvos aidas", 1938, balandžio 2, Nr. 149, su portr.— Parašas: S. Vykintas.— **Žilionis V.** Mūsų menininkas Paryžiuje.—„Kultūra", 1938, Nr. 5, p. 353—354.— Parašas: V. Žibintas.

„Pirmosios dienos". **Būtėnas J.** Apysaka jaunimui apie hitlerinę okupaciją.—„Pergalė", 1949, Nr. 3, p. 91—93.— **Grybas V.** Knyga, auklėjanti jaunimą.—„Literatūra ir menas", 1949, balandžio 17.— **Liobytė A.** Dovana jaunam skaitytojui.—„Švyturys", 1949, Nr. 5, p. 18.

„Žalioji šeima". **Bačiulis J.** Apysaka apie jaunuosius mičiurininkus.—„Kauno tiesa", 1951, liepos 1.— **Josadė J.** Jaunieji gamtos pertvarkytojai.—„Pergalė", 1951, Nr. 9, p. 120—123.— **Lankutis J.** Knyga apie jaunuosius mičiurininkus.—„Literatūra ir menas", 1951, kovo 4.— **Šimkus J.** Vaikų literatūros klausimai.— Kn.: Šimkus J. Naujo kelio pradžia. V., 1970, p. 337.— **Taunys G.** Knyga apie jaunuosius mičiurininkus.—„Komjaunimo tiesa", 1951, gegužės 31.— **Бачюлис И.** Повесть о юных мичуринцах.—«Каунасская правда», 1951, 1 июля.— **Рубинас А.** Повесть о юных мичуринцах.—«Сов. Литва», 1951, 30 марта.

„Iki pasimatymo!" **Janušytė L.** Nenoriu prisiminti.—„Švyturys", 1964, Nr. 13, p. 18.— **Kaminskas J.** Subtili humoristė.— Kn.: Kaminskas J. Literatūros kryžkelėse. V., 1968, p. 187—193.— **Skodžius P.** Atnaujinta įdomi pažintis.—„Literatūra ir menas", 1964, liepos 25.— **Šaknys B.** Plunksnos smaigaliu.—„Tarybinė Klaipėda", 1964, birželio 14.— **Žilinskaitė V.** Malonus susitikimas.—„Tiesa", 1964, birželio 28.— **Шакнис Б.** На острие пера.—«Сов. Клайпеда», 1964, 14 июня.

Anupras JASEVIČIUS (1809—1884)

Poetas. Gimė 1809 Žostautų vs. (Kėdainių r.). Mirė 1884.II.18 Ilūkstėje (dab. Latvijos TSR).

Mokėsi privačiai, vėliau Dotnuvos Bernardinų mokykloje ir Varnių kunigų seminarijoje. Nuo 1833 kunigavo Vilkijoje, 1844—63 Ariogaloje. Už ryšius su 1863 sukilėliais suimtas, kalintas Kauno kalėjime ir kariuomenės teismo nuteistas 8 metams katorgos Sibire (vėliau pakeista 6 metais sunkiųjų darbų kalėjimo). Tremtyje nuo 1863 gyveno Usolėje (prie Angaros), nuo 1867 Kamenkoje, nuo 1868 Tunkoje (prie Baikalo), nuo 1874 Spaske (Tambovo sr.). Iš tremties grįžo 1884.

Poezijos kūrinius rašė Ariogaloje ir tremtyje. Nespausdinti. Daugelis rankraščių dingo. Išliko keletas eilėraščių, pasakėčių, memuarinė apybraiža „Išginimas ir sugrįžimas", laiškų, religinio turinio rankraščių. Dalį paskelbė J. Tumas-Vaižgantas ir V. Biržiška.

Pasirašinėjo: *A. Ž., Anupras Žemaitis, Ariogalos Kerdžius, Josvainių Pesztukas, K. A. Žemaitis, K. Anupras, K. Anupras Dėdelis, K. Anupras Josvainių Pesztukas, Kun. Anupras, Nelaimingas Dėdelis Anupras.*

I

KŪRYBA

□ **Isztrėmtojo rasztai isz Spasko.**—„Tėvynės sargas", 1899, Nr. 11, p. 22—29; Nr. 12, p. 24—34; 1900, Nr. 1, p. 70—79, Nr. 2/3, p. 48—55; Nr. 4/5, p. 53—61; Nr. 6/7, p. 27—39.— Parašai: Anupras Žemaitis, A. Ž., K. Anupras, Kun. Anupras, K. A. Žemaitis, Josvainių Pesztukas, K. Anupras Dėdelis, K. Anupras Josvainių Pesztukas, Nelaimingas Dėdelis Anupras.

Turinyje: 1876—1879, 1882—1884 laiškai kun. S. Paškevičiui.— Eilėraščiai.

Taip pat sutrump. kn.: Vaižgantas. Raštai. T. 11. K., 1929, p. 124—156.

□ **Iszginimas ir sugrįžimas.**—„Mūsų senovė", 1937, t. 2, Nr. 1, p. 78—92; 1938, Nr. 2, p. 262—276; Nr. 3, p. 418—433; 1939, Nr. 4, p. 595—603; 1940, t. 3, Nr. 1, p. 94—112.— Parašas: Kun. Anupras Jasevičius (Anupras Žemaitis).

□ Lietuvių poezija. XIX a. V., 1955, p. 381—395.

RUSŲ KALBA

□ Литовские поэты XIX века. М.—Л., 1962, с. 240—247.
Пер. Ю. Нейман.

II

LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 2. V., 1958, p. 66—68.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 677.— **Biržiška V.** Aleksandrynas. T. 3. Čikaga, 1965, p. 199—203.— **Lietuvių** poezija. XIX a. V., 1955, p. 650.— **Šliūpas J.** Lietuviszkiejie rasztai ir rasztininkai. Tilžė, 1890, p. 50.— Aut.: Lietuvos mylėtojas.— **Vaižgantas.** Raštai. T. 11. K., 1929, p. 117—124.— **Vaižgantas.** Užmirsztas poėta-lietuvis kun. Jaseviczė.—„Tėvynės sargas", 1899, Nr. 11, p. 20—21.— Be parašo.— **Valančius M.** Pastabos pačiam sau. K., 1929, p. 65; Vaižganto pastaba, p. 71.— **Литовские** поэты XIX века. М.—Л., 1962, с. 240.— * „**Przegląd** Katolicki", 1884, Nr. 15, p. 253—254.— Lenkų k.

Stasys JASILIONIS (1892—1950)

Poetas, publicistas, vertėjas. Gimė 1892.III.25 Gailiūnų k. (Panevėžio r.). Mirė 1950.VII.30 Bingamtone (Niujorko valst., JAV). Vykdant paskutinę poeto valią, jo palaikai pervežti į Tėvynę ir 1959.VIII.18 palaidoti Rasų kapinėse Vilniuje.

Dalyvavo Pušaloto socialdemokratų kuopelėje, platino revoliucinę spaudą. 1909 emigravo į JAV ir bemaž visą gyvenimą Bingamtone

dirbo darbininku siuvykloje ir avalynės fabrike. Mokėsi savarankiškai. Prieš I pasaulinį karą įstojo į Amerikos Lietuvių socialistų s-gą, dalyvavo Amerikos Lietuvių darbininkų literatūros d-jos ir Lietuvių darbininkų susivienijimo veikloje.

Spaudoje bendradarbiavo nuo 1909. Rašė korespondencijas, publicistinius straipsnius, eilėraščius (nuo 1918), apsakymus, feljetonus, literatūros straipsnius, recenzijas, anotacijas. Pirmasis poezijos rinkinys „Bešvintantis rytas" 1936 Brukline; 1948 ten pat ir antras rinkinys „Pavasarių godos". Tarybų Lietuvoje išleista rinktinė „Žodžiai iš širdies" (1961).

Išvertė L. Tolstojaus „Dievas mato teisybę, bet laukia", I. Turgenevo „Apskrities daktarą", S. Semionovo „Tarną", O. Kornelijaus „Sena motinos gryčia", M. Banko „Pietuose — Diksi srityje".

Komp. M. Petrauskas, P. Balevičius ir kt. yra parašę dainų su Jasilionio tekstais. Jis pats sudarė dainų su gaidomis rinkinėlį „Dainų dainelė".

Bendradarbiavo „Darbe", „Darbininkų viltyje", „Dilgėlėse", „Keleivyje", „Kovoje", „Laisvėje", „Moterų balse" (vėliau —„Darbininkių balsas"), „Rankpelnyje", „Ryte" ir kt.

Pasirašinėjo: *Akimirksnis, Buolio sūnus, Buolio Sūnus, Buolio Sunus, Dausų Aras, Es-Džei, J., J. Krčns, J. S., Josephus, Rep. Plunksnaitis, St. Jas-nis.* Maždaug nuo 1935 ėmė pasirašinėti tikrąja pavarde.

I

GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

☐ **Žodžiai iš širdies.** [Poezijos ir prozos rinktinė. Surinko A. Vaivutskas. Įž. str. A. Vaivutsko ir B. Pranskaus-Žalionio. Paaišk. B. Pranskaus-Žalionio, p. 453—454]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1961. 462 p. su iliustr. ir faks.

Turinys: Kovų garsai; Darbo sūkuriai; Tėvynės kančios ir džiugesiai; Bešvintantis rytas; Pavasario godos.— Žvilgsniai į gyvenimą. *[Vaizdeliai, publicistika].*

☐ **Bešvintantis Rytas.** Eilių rinkinys. [Įž. str. R. Mizaros]. Bruklinas, „Laisvė", 1936. 288 p.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **Visai bereikalinga.** (Feljetonas).—„Laisvė", 1920, rugsėjo 29, Nr. 230.— Parašas: Buolio sūnus.

☐ **[Eilėraščiai].— Sesutei.** [Apsakymas].— **Duktė atpirkėja.** (Gyvenimo vaizdelis).— Rink.: Atžalos. Bruklinas, 1921, p. 185—206, su iliustr.— Parašas: Buolio Sunus.

☐ **Susirado paguodą.** [Apsakymas].—„Moterų balsas", 1922, Nr. 9, p. 286—287; Nr. 10, p. 329—331.— Parašas: Buolio sūnus.

☐ **Trejopa bausmė.** [Apsakymas].—„Darbininkių balsas", 1923, Nr. 1, p. 22—25.— Parašas: Buolio Sūnus.
☐ **Švyturys.** Naujoji proletarinė poezija. Bruklinas, 1923, p. 195—198.— Parašas: Buolio sūnus.
☐ **Mūsų būrelis.** [Apsakymas].—„Laisvė", 1928, liepos 30—31, Nr. 180—181.— Parašas: Buolio sūnus.
☐ **Pranskus-Žalionis B.** Lietuvių literatūros chrestomatija. D. 1. Minskas, Baltarusijos valst. l-kla, Nac. sektorius, 1933. 144 p.
Eilėraščiai, p. 134—140.— Parašas: Buolio sūnus.
☐ **Kalėjime.** (Monologas).—„Laisvė", 1935, lapkričio 9, Nr. 266.
☐ **„Gyvastis už gyvastį".** [Apsakymas].—„Laisvė", 1937, rugpjūčio 7, Nr. 185.— Parašas: Buolio Sūnus.
☐ [**Vaizdeliai** periodikoje]: „Laisvė", 1918, lapkričio 29, Nr. 96.—„Darbininkių balsas", 1926, Nr. 3, p. 16—17.—„Šviesa", 1934, Nr. 4, p. 18—19; 1936, Nr. 2, p. 28—29; 1940, Nr. 4, p. 121.— Parašai: J. Krčns, Buolio Sūnus.
☐ [**Eilėraščiai** ir poemėlės periodikoje]: „Laisvė", 1919, sausio 24, Nr. 7; 1928, liepos 25, Nr. 176; 1932, vasario 29, Nr. 50; 1934, vasario 10; kovo 24, Nr. 35, 71; 1935, lapkričio 9, Nr. 266.—„Šviesa", 1936, Nr. 1, p. 14.— Parašai: Buolio sūnus, J. Krčns.
☐ Svetimoj padangėj. Amerikos lietuvių poezijos antologija. V., 1958, p. 28—90.
☐ Lietuvių poezija. T. 1. V., 1967, p. 516—518.
Taip pat 1969 leid.

LITERATŪRINIAI IR PUBLICISTINIAI STRAIPSNIAI

☐ **O betgi ne sapnas.**—„Laisvė", 1923, vasario 19—23, Nr. 42—46.— Parašas: Buolio sūnus.
Apybraiža apie Amerikos lietuvių literatūrinį darbą, saviveiklą.

☐ **Mūsų nesugabumai ir „per daug" knygų.**—„Laisvė", 1924, spalio 15, Nr. 247.— Parašas: Buolio Sūnus.
☐ **Spaudos svarba.**—„Darbininkių balsas", 1928, Nr. 3, p. 12.— Parašas: St. Jas-nis.
☐ **Mūsų pradiniai poetai.**—„Darbininkių balsas", 1928, Nr. 5, p. 11.— Parašas: St. Jas-nis.
Apie pradedančius rašyti lietuvius išeivius.

☐ **Visi keliai vedė Detroitan.** (Kelionių įspūdžių nuotrupos).—„Laisvė", 1935, liepos 30, 31, Nr. 178, 179.
☐ **Oi, ta kalba, kalbelė.**—„Laisvė", 1936, gegužės 22, Nr. 121.
☐ **Šis tas apie poeziją.** (Referatas VII ALPMS suvažiavimui, įvykusiam birželio 21, 22 dienomis, Cleveland, Ohio).—„Laisvė", 1936, liepos 18, 25, Nr. 168, 174.
☐ **Karžygio šešėlis.** (Iš reporterio užrašų).—„Šviesa", 1937, Nr. 2, p. 20—21.
☐ **Vilniečių „Varsnos".**—„Laisvė", 1937, balandžio 24, Nr. 97.
☐ **Darbininkas rašytojas.**—„Laisvė", 1938, liepos 2, Nr. 154.
☐ **Dar apie Jovarą.**—„Laisvė", 1938, spalio 8, Nr. 236.

☐ **Simonas Daukantas.**—„Šviesa", 1939, Nr. 4, p. 13—17, 31, su portr.
☐ **Kur poezija mėgiama.**—„Laisvė", 1939, liepos 15, Nr. 164.
Poezijos populiarumas Tarybų Sąjungoje.

☐ **Povilas Višinskis.**—„Tėvynė", 1939, rugpjūčio 11, Nr. 32, su portr.
☐ **Knyga žmogaus gyvenime.**—„Laisvė", 1939, rugpjūčio 19, Nr. 194.
☐ **Moderninė poezija.**—„Laisvė", 1939, lapkričio 4, Nr. 260.
☐ **Tie mūsų jausmai...**—„Tėvynė", 1939, lapkričio 27, Nr. 46.
Amerikos lietuvių kūryba.

☐ **Kalbos darkymas.**—„Laisvė", 1940, kovo 16, Nr. 65.
Apie Amerikos lietuvių kalbą.

☐ **Kultūros statytojas Bronius Vargšas.**—„Laisvė", 1940, birželio 8, Nr. 135.
☐ **Knygos raida.**—„Laisvė", 1941, gegužės 31, Nr. 128.
☐ **Iš laiško Jovarui.** Rašyta 1940 m. rugsėjo 9 d. (Jį pašaukė gimtoji žemė).—„Gimtasis kraštas", 1967, kovo 30.

EILĖRAŠČIAI RUSŲ KALBA

☐ Литовские поэты XX века. Л., 1971, с. 358—359.
Пер. Н. Кутов.

II
LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 3. D. 2. V., 1965, p. 670—673, su portr.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 677, su portr.— **Angarietis Z.** Pastabos. [S. Jasilionio eilėraščiai „Laisvėje"].—„Balsas", 1932, Nr. 7, p. 130—131.— Parašas: J. B.—**„Bespalvio"** meno pavizdis. [Apie eiles, atsp. „Darbininkių balse", 1931, Nr. 10].—„Priekalas", 1931, Nr. 6, p. 265.— Parašas: L. B-vis.— **Jakubonis D.** Emigrantų dainius.—„Kauno tiesa", 1967, kovo 25, su portr.— **St. Jasilionio** jubiliejų minint.—„Pergalė", 1967, Nr. 3, p. 176.— **S. Jasilionio** palaikai perkelti į tėvų žemę.—„Literatūros ir meno metraštis", 1960, p. 335—336, su iliustr.— **St. Jasilionis.** [Nekrologas].—„Literatūra ir menas", 1950, rugpjūčio 13.— **Jurginis J.** Amerikos lietuviai (poetai ir beletristai).—„Laisvė", 1939, lapkričio 4, Nr. 260.— **Kazakevičius V.** St. Jasilionio jubiliejų minint. (Iš užsienio lietuvių gyvenimo).— „Pergalė", 1967, Nr. 3, p. 176.— **Kovos** ir gamtos poetas.—„Šviesa", 1936, Nr. 4, p. 25—28.— Parašas: S. Laisvietis.— **Mizara R.** Apie autorių ir jo kūrybą.— Kn.: Jasilionis S. Bešvintantis rytas. Bruklinas, 1936, p. 3—11.— **Mizara R.** Stasys Jasilionis — Amerikos lietuvių dainius ir veikėjas.— Kn.: Mizara R. Žvilgsnis į praeitį. V., 1960, p. 301—317.— **Pauliukevičius B.** Amerikos „Šviesa" ir jos poetai.—„Priekalas", 1934, Nr. 3, p. 142—146.— Parašas: Džugas.— **Petronis J.** Jį pašaukė gimtoji žemė.—„Gimtasis kraštas", 1967, kovo 30, su portr.— **Poeto** sugrįžimas.—„Darbas" (Pasvalys), 1972, gegužės 13.— Parašas: V. K.— **Poeto** valia įvykdyta. S. Jasilionio palaikai perkelti į tėvų žemę.—„Tiesa", 1959, rugpjūčio 19; „Literatūra ir menas", 1959, rugpjūčio 22,

su iliustr.— **Pranskus-Žalionis B.** Proletarinė lietuvių literatūra. V., 1964, p. 382—395.— **Svetimoj** padangėj. Amerikos lietuvių poezijos antologija. V., 1958, p. 25—27, su portr.— **Užkalnis P.** Apie Buolio Sūnaus poeziją.—„Laisvė", 1932, sausio 9, 23, Nr. 7, 19.— Parašas: V. K. Varnėnas.— **Vaivutskas A.** Poetas ir visuomenininkas. S. Jasilionio gimimo 70-osioms metinėms.—„Tiesa", 1962, kovo 24, su portr.— **Vaivutskas A., Pranskus-Žalionis B.** Stasys Jasilionis.— Kn.: Jasilionis S. Žodžiai iš širdies. V., 1961, p. 3—16.— **Литовские** поэты XX века. Л., 1971, с. 358.— **Прах** Стасиса Ясилиониса погребен на земле отцов.—«Сов. Литва», 1959, 19 августа.

APIE ATSKIRUS RINKINIUS

„Bešvintantis rytas". **Grąžina** „Bešvintantis rytas". [Buržuazinės Lietuvos cenzūros neįsileista Amerikoje išsp. S. Jasilionio knyga].—„Laisvė", 1937, vasario 27, Nr. 39.— **Pranskus-Žalionis B.** Laikas ir literatūra. V., 1973, p. 428—431.— Taip pat: „Priekalas", 1937, Nr. 3, p. 205—208.— **Vienas** Lietuvos poetas apie „Bešvintantį rytą".—„Laisvė", 1937, vasario 20, Nr. 43.

„Žodžiai iš širdies". **Macijauskienė M.**—„Kauno tiesa", 1962, kovo 25, su portr.— **Matviekas E.**—„Tiesa", 1962, sausio 18.— **Vanagas V.** Kuklus žodis.—„Pergalė", 1962, Nr. 3, p. 164—167.

Konstantinas JASIUKAITIS (1882—1941)

Prozininkas, dramaturgas, publicistas. Gimė 1882.IV.16 Laborų k. (Pakruojo r.). Mirė 1941.VIII.4.

Mokėsi Linkuvos pradžios mokykloje, 1891—1900 Mintaujos (dab. Jelgava, Latvijos TSR) gimnazijoje. Dalyvavo pažangiųjų moksleivių ratelyje, bendravo su V. Mickevičiumi-Kapsuku. Nesutikęs stoti į kunigų seminariją, nebegavo tėvų paramos ir 1900 mokslą nutraukė. Apsigyveno Šiauliuose. Vertėsi privačiomis pamokomis, suartėjo su socialdemokratų partija. Kurį laiką gyveno su J. Biliūnu. Prasidėjus 1905—07 revoliucijai, dirbo slaptojoje spaustuvėje, platino atsišaukimus, reiškėsi kaip agitatorius. 1906 rudenį, caro valdžios persekiojamas, persikėlė į Vilnių, dirbo „Vilniaus žinių" redakcijoje. Už apsakymą „Kareivio pasakojimas" įkalintas. 1907 išėjęs iš kalėjimo, išvyko į užsienį. Gyveno Šveicarijoje, Prancūzijoje, Belgijoje (1909), Italijoje (1909—10); Kaprio saloje bendravo su M. Gorkiu (spėjama, kad buvęs jo sekretoriumi). 1912 grįžo į Lietuvą, apsigyveno Šiauliuose. Nuo revoliucinio judėjimo nutolo. Prasidėjus karui, mobilizuotas, tarnavo karo valdininku. 1918 pab. grįžęs į Lietuvą, dirbo tarybinėse įstaigose Panevėžyje. Buržuaziniais metais dirbo žemės tvarkytoju, ligonių kasoje (1926), dalyvavo „Aido" d-jos veik-

loje (1919 pirmininkas). 1924—26 redagavo laikr. „Panevėžio balsas". Nuo 1930 gyveno savo ūkyje prie Panevėžio. 1940 tarnavo Panevėžio komunaliniame banke. Mirė kelionėje. Manoma, kad palaidotas Utenos miesto kapinėse.

Literatūrinės veiklos pradžia 1900 („Ūkininke" išspausdino eilėraščių, korespondencijų, apsakymą „Stebuklingos žvakės" ir scenos vaizdelį „Du apaštalu"). 1904 apsakymai „Ašis" ir „Su naujais metais!" išleisti atskirais leidiniais. Parašė dramą „Alkani žmonės", išspausdino (1908—09) straipsnių literatūros ir meno klausimais, feljetonų (1906—12), operos libretą „Šienapjūtė" (muzika M. Petrausko), atsiminimų. Apsakymus rašė ir rusų kalba. Nebaigtas liko romanas „Praporo Raspeškino gyvenimas ir darbai". Komedijos „Svečiai iš Lietuvos" (1912; vaidinta JAV lietuvių mėgėjų) ir pjesės „Prisikėlimas" (1912; rusų k., vėliau išversta į lietuvių k.) rankraščiai neišliko. Apie 1930 iš literatūrinio gyvenimo pasitraukė.

Išvertė I. Franko ir E. Gebharto apsakymų.

Bendradarbiavo „Ūkininke", „Varpe", „Vienybėje lietuvninkų", „Darbininkų balse", „Vilniaus žiniose", „Naujojoje gadynėje", „Lietuvoje" (Čikaga), „Žarijoje", „Skarde", „Rankpelnyje", „Rygos naujienose", „Amerikoje", „Lietuvoje" ir priede „Sekmoji diena" (Kaunas), „Sietyne" (Šiauliai), „Kultūroje", „Panevėžio balse", „Klaipėdos žiniose", „Iliustruotojoje Lietuvoje", „Lietuvos aide" ir kt.

Pasirašinėjo: *Artojo vaikas, Grafas Kukas, Janonis K., Jėzuitas, Jonas Užgirietis, K. J., K. J-is, K. Pamušis, Kipšas, Laidokas, P. B-as, Pamušis, Papartis, Petras Butėnas, R. K., R. Pamušys, Riestaragio Kipšas, Riestaragis, Vėžys.*

I

GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

□ **Raštai.** T. 1—2. [Sudaryt., įž. str., bibliogr. pastabų ir paaišk. aut. B. Pranskus-Žalionis]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1959.

T. 1. 383 p. su iliustr. ir faks.— Bibliogr. pastabos ir paaišk., p. 377—381.

Turinys: *Apsakymai:* Stebuklingos žvakės; Vagis; Ašis; Dūšių ganytojas; Beprotė; Karvelis ir vanagas; Vargdienė; Vagis; Atsisveikinimas; Su Naujais Metais; Kareiviai; Ačiū tau, viešpatie; Duona; Basi vaikai; Degtukai; Senelis; Ponaitis; Pas kryžių; Motina; Kareivio pasakojimas; Pavasario aukos; Jį mylėjo ir žuvo; Šventa... ir atėjo šventė; Bulvare; Žmogus; Senė; Praporo Raspeškino gyvenimas ir darbai; Kunigėlis; Griuvėsiuose; Dvarininkas Tauginas; Tėvas; Pamoka; Šaudyklė; Principas; Geležėlė; Pasigailėjo; Egzaminai; Laiminga mirtis; Gynėjas; Visos nelaimės.— *Dramos:* Alkani žmonės; Šienapiūtė.

T. 2. 411 p. su iliustr.— Bibliogr. pastabos ir paaišk., p. 385—404.

Turinys: *Feljetonai:* Kitažemio laiškai iš Rusijos; Prašaliečio laiškai iš Rusijos; Maži feljetonai; Lapeliai; Feljetonai. 1911—1912 m.; Feljetonai. 1920—1925 m.— *Kritikos straipsniai.*— *Feljetoniniai straipsniai.*— *Atsiminimai:* Sodžiaus mokykla; Mintaujos laikai; Šiauliuose; Panevėžys ir Telšiai.

☐ **Raštai.** [Apsakymai ir dramos. Pastabos ir įž. str. P. Mikutaičio]. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1948. 305 p. su portr.

☐ **Ašis.** Apysakėlė iš dabartinio gyvenimo. Londonas [Bitėnai, M. Jankaus sp.], 1904. 15 p. (Lietuvos socialdemokratų partija).— Prieš antr. aut.: Laidokas.

Taip pat: Plimutas, 1905; V., A. G. Sirkino sp., 1907.

Pirmoji publ.: „Darbininkų balsas", 1902, Nr. 4.

☐ **Su naujais metais!** (Paveikslėlis). Londonas, J. Lizdeika [Bitėnai, M. Jankaus sp.], 1904. 15 p. (Lietuvių socialdemokratų partija).— Prieš antr. aut.: Artojo vaikas.

☐ **Duona! — Basi vaikai.— Degtukai.— Senelis.— Ponaitis.** V., „Šviesa", J. Zavadskio sp., 1905. 127 p.

☐ **Pas kryžių.** Apysakėlė iš baudžiavos. V., A. Sirkino sp., 1906. 15 p. („Naujosios gadynės" išleid. Nr. 1).

Pirmoji publ.: „Naujoji gadynė", 1906, Nr. 2, 3.

☐ **Kareivio pasakojimas.** Parašė K. Jasiukaitis. V., A. Sirkino sp., 1906. 16 p. („Naujosios gadynės" išleid. Nr. 4).— Konfiskuota.

Pirmoji publ.: Naujoji gadynė", 1906, Nr. 11, 12.

☐ **Alkani žmonės.** 4-ių aktų drama. V., „Vilniaus žinių" sp., 1908. 48 p. („Vilniaus kanklių" išleid. Nr. 2).

Pirmoji publ.: „Vilniaus žinios", 1908, sausio 18—19, 22—23; kovo 6—7, 9—12; balandžio 10—11, Nr. 15, 16, 18, 19, 53, 54, 56—58, 81, 82.

☐ **Griuvėsiuose.** Bostonas, „Laisvė", 1913. 46 p.

☐ **Ant bulvaro.— Pamoka.— Dvarininkas Tauginas.— Tėvas.— Šaudyklė.— Kunigėlis.** Šiauliai, Brevdos knygynas ir sp., 1914. 55 p.

☐ **Apysakos.** Kn. 1—2. Voronežas, Lietuvos reikalų kom. sp., 1918. (Lietuvos reikalų kom. Kult. ir švietimo sk. Nr. 54, 68).

Kn. 1. 35 p.

Kn. 2. 30 p.

☐ **Basi vaikai.** Apsakymai. V., „Vaga", 1969. 244 p.

* * *

☐ **Šienapiūtė.** Vieno akto operos libretas. K. Jasiukaičio žodžiai. M. Petrausko muzika. Bostonas, „Ateitis", 1914. 24 p.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **[Eilėraščiai** periodikoje].—„Ūkininkas", 1900, Nr. 8, p. 114; Nr. 9, p. 129—130.

☐ **Du apaštalu.** [Satyr. dramos vaizdelis].—„Ūkininkas", 1900, Nr. 10, p. 149—150.— Parašas: K. Pamušis.

☐ **Piršlė.** (Jumoras).—„Ūkininkas", 1901, Nr. 9, p. 84.— Parašas: K. Pamušis.
☐ **Šventi berželiai.** [Vaizdelis].—„Vienybė lietuvninkų", 1902, Nr. 14, p. 167.— Parašas: Artojo vaikas.
☐ **Ant mėnesio.** Satyr. vaizdelis.—„Vienybė lietuvninkų", 1903, Nr. 13, p. 154—155.— Parašas: Artojo vaikas.
☐ **Lietuvos geografija.** (Vadovėlis žiovaujantiems). [Šaržas].—„Kultūra", 1924, Nr. 1, p. 69—71.—„Daigai" (*Jaunųjų skaitytojų „Kultūros" priedas*), 1924, Nr. 1, p. 30—32.
☐ **Senutės.** [Apsakymas].—„Vairas", 1924, Nr. 3, p. 20—21.
☐ **Kopose.** [Apsakymas].—„Naujienos", 1924, gruodžio 6, Nr. 292.
☐ **Augintinė.** [Apsakymas].—„Lietuvos žinios", 1927, vasario 10, Nr. 33.
☐ **Liberalas.** (Iš revoliucinės lietuvių literatūros palikimo). [Vaizdelis].—„Literatūra", 1965, t. 8, p. 223—225.

KŪRINIAI, PARAŠYTI RUSŲ KALBA

☐ * **На бульваре.** [Рассказ].— В изд.: Сборник знания. Кн. 29. Петербург, 1910.

PUBLICISTINIAI STRAIPSNIAI

☐ Kas tai yra **politiška laisvė.**—„Naujoji gadynė", 1906, Nr. 26, p. 403—405.
☐ **Spauda, duma ir valdžia.**—„Naujoji gadynė", 1906, Nr. 2, p. 24—25.
☐ **Vėl prasideda.**—„Naujoji gadynė", 1906, Nr. 3, p. 40—42.— Parašas: Jonas Užgirietis.
Apie stiprėjančią reakciją prieš darbo žmonių judėjimą.

GROŽINIAI KŪRINIAI LENKŲ KALBA

☐ **Chleb.** [Duona. Apsakymas].—„Litwa", 1909, Nr. 23, p. 337—338.
☐ **Zapałki.** (Obrazek z bruku miejskiego).— **Starzec.** [Degtukai.— **Senis.** Apsakymai].— Rink.: Młoda Litwa. Warszawa, 1907, p. 42—44, 56—62.

II
LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 2. V., 1958, p. 488—498.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 678, su portr.— **Auryla V.** Lietuvių vaikų literatūra. D. 1. V., 1967, p. 237—238.— **Bukevičius A.** Kodėl kūryba išseko? (Minint rašytojo gimimo 85-ąsias metines).—„Kauno tiesa", 1967, balandžio 15, su portr.—***Būtėnas P.** Jasiukaitis Konstantinas — rašytojas.— „Panevėžietis", 1941, Nr. 10.— **Butkevičius A.** Rašytojas ir publicistas.—„Biržiečių žodis", 1972, balandžio 15.— **Dagelis A.** Panevėžys. V., 1969, p. 66.— **Gasperaitis A.** Jis ilsisi miesto kapinėse. (Minint lietuvių rašyt. K. Jasiukaičio 85-ąsias gimimo metines).—„Lenino keliu" (Utena), 1967, balandžio 25, su portr.— **Korsakas K.** Literatūrų draugystė. Kn. 1. V., 1962, p. 419—420

ir kt.— **Kostkevičiūtė I.** Kritinis realizmas lietuvių poezijoje XIX a. pradžioje — XX a. pabaigoje. V., 1956, p. 353—372.— **Kuzmickas V.** Konstantiną Jasiukaitį prisimenant.— „Pergalė", 1972, Nr. 4, p. 177—179.— **Mikeliūnienė S.** Konstantinas Jasiukaitis.—„Panevėžio tiesa", 1967, balandžio 26.— **Mikutaitis P.** Konstantinas Jasiukaitis.— Kn.: Jasiukaitis K. Raštai. K., 1948, p. 5—12.— **Pranskus-Žalionis B., Petronis J.** Antiklerikaliniai ir ateistiniai bruožai ikispalinėje lietuvių literatūroje.— Rink.: Religija. Ateizmas. Dabartis. V., 1966, p. 248—250.— **Pranskus-Žalionis B.** Konstantinas Jasiukaitis.— Kn.: Jasiukaitis K. Raštai. T. 1. V., 1959, p. 5—30.— **Pranskus-Žalionis B.** Lietuvių literatūros gretose. V., 1959, p. 273—315.— **Pranskus-Žalionis B.** Proletarinė lietuvių literatūra. V., 1964, p. 36, 47—51 ir kt.— **Pranskus-Žalionis B.** Proletarinis internacionalizmas — esminis lietuvių revoliucinės literatūros bruožas.— Rink.: Tautų draugystė lietuvių ir rusų literatūrose. V., 1963, p. 56—58.— **Radaitis V.** 1905—1907 metų revoliucijos atspindžiai lietuvių literatūroje.— Kn.: Radaitis V. Pagrindinė kryptis. V., 1961, p. 93—95.— **Rasiulytė V.** K. Jasiukaitis.—„Panevėžio tiesa", 1972, birželio 24, su portr.— **Rimantas J.** Petras Rimša pasakoja. V., 1964, p. 138—139 ir kt.— **Sprindis A.** Jasiukaitis. (Minint 75-ąsias gimimo metines).—„Pergalė", 1957, Nr. 4, p. 105—106.— **Umbrasas K.** Gorkis ir lietuvių literatūra.—„Literatūra ir kalba", 1956, t. 1, p. 164—169.— **Vanagas V.** Konstantino Jasiukaičio sukaktis.—„Literatūra ir menas", 1967, balandžio 15.— **Zalatorius A.** Lietuvių apsakymo raida ir poetika. V., 1971, p. 60—61, 109—113, 123—124, 207—209 ir kt.— **Žmuidzinavičius A.** Paletė ir gyvenimas. V., 1961, p. 104—107 ir kt.

APIE ATSKIRAS KNYGAS

„Raštai". 1948. **Pranskus-Žalionis B.**—„Literatūra ir menas", 1949, vasario 24.— **Pranskus-Žalionis B.** Konstantino Jasiukaičio kūryba.—„Pergalė", 1949, Nr. 1, p. 62—80.

„Raštai". 1959. **Vanagas V.** Nauja pažintis su K. Jasiukaičiu.—„Pergalė", 1960, Nr. 4, p. 168—171.

„Basi vaikai". **Kuzmickas V.**—„Pergalė", 1970, Nr. 4, p. 159—161.— **Vaitkus V.** Revoliucinių kovų nuotaikos.—„Literatūra ir menas", 1969, kovo 29.

Antanas JASIŪNAS (1910—1971)

Poetas. Gimė 1910.VI.21 Diliškių k. (Rokiškio r.). Mirė 1971.II.6 Vilniuje.

Mokėsi Rokiškio gimnazijoje ir Kauno mokytojų seminarijoje. 1930—36 studijavo Kauno universiteto Humanitarinių mokslų fak., lankė vaidybos studiją. 1934—35 leido žurn. „Kinas". Pokario metais dirbo neetatiniu „Tiesos" korespondentu, leidyklų redaktoriumi.

Literatūrinio darbo pradžia 1928 (eilėraščiai periodikoje). Pirmasis rinkinys „Liepsnų malda" 1931. Parašė du dramos veikalus (pjesė „Smūtkelio šalis" 1934 pastatyta Valstybės teatre Kaune), operos „Gintaro krantas" libretą (komp. A. Račiūnas), straipsnių teatro klausimais, recenzijų. Pokario metais paskelbė teatro spektaklių recenzijų, išvertė gamtos ir geografijos vadovėlių.

Bendradarbiavo „Akademike", „Jaunojoje kartoje", „Jaunojoje Lietuvoje", „Literatūros naujienose", „Mokslo dienose", „Tautos mokykloje" ir kt.

Pasirašinėjo: *A. J., A. Jsn., Ant. Jsn., J. A., J. Skaidra, Rimgaila, Žilvinas* ir kt.

I

GROŽINĖ KŪRYBA

EILĖRAŠČIŲ RINKINIAI

☐ **Liepsnų malda.** K., „Žaibas", 1931. 46 p.

Turinys: Buities vieškely.— O, meile, aš tave nešu.— Alkanieji.— Jau sprogsta pumpurai.— Pasaka, kaip vaikui.

☐ **Gundymai.** K., „Sakalas", 1932. 64 p.

Turinys: Girtos naktys.— Gyvatės rate.— Gundymai.

☐ **Apleistos žemės lyrika.** K., „Spaudos fondas", 1938. 78 p.

Turinys: Prakeiktoji žvaigždė.— Pakelės karčiama.— Išnykimas.

PERIODIKOJE

☐ **Pasivėlinęs traukinys.** [Apsakymas].—„Lietuvos studentas", 1931, gruodžio 3, Nr. 18.

☐ **Gaivalai sutrukdė.** (Feljetonas).—„Jaunoji Lietuva", 1935, Nr. 6, p. 269—271.— Parašas: J. A.

* * *

☐ **Gyveniman.** [Poema].—„Pionierius", 1940, Nr. 8, p. 3; Nr. 9, p. 7; Nr. 10, p. 3; Nr. 11, p. 9.

LITERATŪRINIAI STRAIPSNIAI

☐ **Žodis kritikai.**—„Akademikas", 1933, Nr. 2, p. 34.

☐ **Poezijos likimas.**—„Akademikas", 1933, Nr. 6, p. 117—118.

☐ **Vidūniškasis žmoniškumas.**—„Jaunoji Lietuva", 1935, Nr. 2, p. 65—69.— Parašas: A. J.

☐ **Putinas simbolikas.**—„Jaunoji Lietuva", 1935, Nr. 4, p. 178—182.— Parašas: A. J.

☐ **Šarūnas—valdovas.**—„Jaunoji Lietuva", 1935, Nr. 5, p. 217—220; Nr. 6, p. 258—262.— Parašai: A. J., A. Jsn.

V. Krėvės pjesė Valstybės teatre.

☐ **Sulaužyta priesaika.**—„Akademikas", 1935, Nr. 15, p. 346—347.

P. Vaičiūno pjesė Valstybės teatre.

☐ **Nepriklausomybės apyaušrio drama.**—„Jaunoji Lietuva", 1936, Nr. 1, p. 49—55.

B. Sruogos „Baisioji naktis".

☐ **Prieš srovę.**—„Akademikas", 1936, Nr. 2, p. 49—50.

J. Petrulio pjesė Valstybės teatre.

☐ **Romanai apie mokytoją.**—„Tautos mokykla", 1936, Nr. 4, p. 103—105.

L. Dovydėno „Ieškau gyvenimo draugo" ir S. Būdavo „Mokytojas Banaitis".

☐ **Baisioji naktis.**—„Akademikas", 1936, Nr. 7/8, p. 176—178.

B. Sruogos drama Valstybės teatre.

☐ **Pesimizmo elementas mūsų literatūroje.**—„Jaunoji Lietuva", 1936, Nr. 10, p. 495—499; Nr. 11, p. 546—550.

☐ **Vaikų literatūra.**—„Mokslo dienos", 1936, Nr. 10, p. 3—4 (virš.); Nr. 11, p. 276.

☐ **Premijuotoji 1936 m. vaikų literatūra.**—„Tautos mokykla", 1937, Nr. 4/5, p. 103—105.

☐ **Apdūmojimai dėl teatro kritikos, pamokslų ir etikos.— Dar trumpas žodelis.**—„Literatūros naujienos", 1937, Nr. 8, p. 1, 13; Nr. 11/12, p. 13.

Diskusija su B. Dauguviečiu.

☐ **P. Cvirka įžengė į sceną.**—„Komjaunimo tiesa", 1966, vasario 4.

„Meisteris ir sūnūs" LTSR Akad. dramos teatre.

☐ **На сцену пришел П. Цвирка.**—«Комсомольская правда» (В.), 1966, 4 февраля.

«Мастер и сыновья» на сцене Драм. театра Лит. ССР.

EILĖRAŠČIAI KITOMIS KALBOMIS

☐ Abramowicz W. Wybor najmłodszej poezji litewskiej. Nowogródek, 1935, p. 19, 21, 41, 44, 79.— Lenkų k.

II
LITERATŪRA

Būtėnas J. Keli žodžiai apie poetą Antaną Jasiūną.—„Pergalė", 1971, Nr. 3, p. 184.— **Dauguvietis B.** Nelygūs ginklai. [Atsiliepimas į A. Jasiūno str., išsp. „Literatūros naujienose", 1937, Nr. 8].—„Literatūros naujienos", 1937, Nr. 9/10, p. 5.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 10. K., 1943, sklt. 523.

APIE ATSKIRUS RINKINIUS

„Gundymai". **Sirijos Gira V.**—„Rytas", 1932, balandžio 11, Nr. 69.— **Šimkus J.** Dūmelis.—„Kultūra", 1932, Nr. 8/9, p. 478—479.— Parašas: **Pr. D.** „Apleistos žemės lyrika". **Bridžius K.**—„Suvalkų kraštas", 1939, sausio 28, Nr. 4.— Parašas: Alfredas Banga.— Dėl Antano Jasiūno „Apleistos žemės lyrikos" rinkinio.—„XX amžius", 1939, sausio 24, Nr. 19.— Parašas: A. T.— **Verdenis A.**—„Ateitis", 1938/39, Nr. 9, p. 574.— Parašas: A. Verd.

Aleksas JASUTIS (1910—1938)

Prozininkas, poetas, publicistas. Gimė 1910.VIII.24 Reibinių k. (Joniškio r.). Žuvo 1938.IV.2 Aragono fronte prie Moreljos (Ispanija).

1922 baigęs Skaistgirio pradžios mokyklą, mokėsi Žagarės (1923—25), Joniškio (1925—27) progimnazijose ir Šiaulių suaugusiųjų gimnazijoje (1927—28). Skaistgirio apylinkėse 1925—27 platino komunistinę literatūrą, atsišaukimus. 1926—27 su draugais leido hektografuotą laikraštėlį „Liaudie, už laisvės irklų". 1927 įstojo į LKJS. 1928—33 kalintas Kauno ir Šiaulių kalėjimuose, IX forte. Išėjęs iš kalėjimo, gyveno Šiauliuose, spausdino komunistinius atsišaukimus, su P. Kežinaičiu leido laikr. „Jaunimietis", dirbo Lietuvos Jaunimo s-gos Šiaulių apskr. taryboje. 1934 vėl suimtas ir 3 mėnesius kalintas, paskui ištremtas į Kalvariją ir Liubavą. Bandė išvykti į Vakarų Europą, o iš ten į TSRS, bet 1935 Vilniuje lenkų policijos suimtas ir perduotas Lietuvos policijai. Pabėgęs nelegaliai gyveno Kaune, dirbo statybose (1935—36), bendradarbiavo pažangiojoje JAV lietuvių spaudoje. 1937 slapta išvyko į Ispaniją, kovojo 129 tarptautinėje Dimitrovo brigadoje.

Literatūrinę veiklą pradėjo apie 1925. Pirmuosius prozos kūrinius išspausdino 1927, poezijos — 1935. Parašė apsakymų, apysaką „Internacionalas karceryje", eilėraščių, poemų, apybraižų, literatūros kritikos ir publicistikos straipsnių. Kūryba atskiromis knygomis išleista tik tarybiniais metais.

Bendradarbiavo „Balse", „Darbe", „Komuniste", „Kultūroje", „Laisvėje", „Laisvojoje mintyje", „Lietuvių aide Brazilijoje", „Lietuvos žiniose", „Momente", „Mūsų jaunime", „Naujienose", „Po raudonąja vėliava", „Priekale", „Socialdemokrate", „Šviesoje", „Tėvynėje", „Tiesoje", „Vilnyje".

Pasirašinėjo: *A. A., A. Adalas, Aleksas, J. M., Juknys, Julius Misiukevičius, Jul-Mis, Julmis, K., Karnupietis, Laumakis, M. Julmis, Polius, Salduvė, Šiaurietis, Tolčius, V-ius, V. V., V. Vainis, V. Varašius.*

I
GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

☐ **Rinktinė.** [Įž. str. K. Korsako. Paaišk., p. 248—250]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1954. 251 p. su portr.

Turinys: Lyrika.— *Apsakymai:* Ponaitis; Nuošimčiai; Gyvenant; Valkata; Katrė; Dešimt metų po veléna; Lidija Mursija.— *Apybraižos ir straipsniai:* Tarnagalos miško tragedija; Niekšai; Dailininkę Marcę Katiliūtę palaidojus; Pažiūrų į meną klausimu; Paryžiaus gatvės ir liaudis.— *Ispanijos pilietiniame kare:* Didžiajame Ispanijos kare; Išilgai Ispanų respubliką; Laiškas iš Aragono fronto.

☐ **Internacionalas karceryje.** [Įž. str. J. Bulotos. Paaišk., p. 186—190]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1958. 190 p. su iliustr.

Turinys: *Apysakos:* Internacionalas karceryje. [Pirmoji publ.: „Laisvė", 1939, balandžio 3—8, 10—15, 17—22, 24—27, 29, Nr. 78—99, 101.— Parašas: *Julmis*]; Bailys.— *Eilėraščiai.*— *Reportažai:* Ispanijos respublika ruošiasi gintis visomis jėgomis; Po Ispanijos dangum; 48 valandas stovykloje ties Teruelių.— *Laiškai.* [J. Kaškaičiui, R. Mizarai. 1935—1936].

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **Tai jau antras valsčiaus žingsnis.** [Nespausdintos apysakos „Kontrataka" ištr.].— Rink.: Po raudonąja vėliava. Minskas, 1934, p. 135—156.— Parašas: V. Varašius.

☐ **Iš poemos: „Nepralaužiamas frontas".**—„Laisvė", 1935, liepos 27, Nr. 176.— Parašas: V. Varašius.

☐ **Žingsniai prie tėvo kapo.**—„Kultūra", 1938, Nr. 8, p. 469—472.— Su red. prierašu.

☐ **Atsisveikinant prie vienų durų.** (Skiriu G-tei). [Eilėraštis. Su red. prierašu].—„Laisvė", 1938, gruodžio 3, Nr. 283.—„Švyturys", 1962, Nr. 14, p. 21.— Parašas: Julmis.

☐ Lietuvių poezija. T. 1. V., 1967, p. 528—530.

Taip pat 1969 leid.

STRAIPSNIAI, APYBRAIŽOS, LAIŠKAI

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **[Kalba teisme].**—„Balsas", 1929, Nr. 17, p. 821—822.— Išsp. str.: Šiaulių moksleiviai fašistų teisme.

☐ **Septyni žodžiai apie meną, inteligentus ir žvalgybą.**—„Laisvė", 1935, rugpjūčio 3, Nr. 182.— Parašas: V. Varašius.

☐ **Daugiau dėmesio žodžiui!**—„Laisvė", 1936, sausio 4, Nr. 33.— Parašas: V. V.

Dėl stiliaus ir žanrų proletarinėje lietuvių literatūroje.

☐ **Paradoksai.** (Paskaitos moksleiviams. Sūtrauka).—„Laisvė", 1936, kovo 16, 17, Nr. 64, 65.— Parašas: V. V.

Proletarinių rašytojų uždaviniai.

☐ **Kelionė per respublikoniškąją Ispaniją.** [Apybraiža].—„Lietuvos žinios", 1937, lapkričio 2, Nr. 249.—„Komjaunimo tiesa", 1966, lapkričio 18.— Parašas: Julmis.

☐ **Žemės ir karo klausimai Ispanijoje.** Laiškas iš Ispanijos.—„Kultūra", 1938, Nr. 2, p. 121—125, su iliustr.— Parašas: A. Adalas.

☐ **Nei vieno lietuvio su fašistais Ispanijoje, rašo karys.** [Apybraiža].—„Momentas", 1938, birželio 9, 16, Nr. 76—77.— Parašas: Julmis.

☐ **Bičiuliui laiškas iš Ispanijos.— Po respublikos vėliava.— Mes žygiuojame į frontą.— Pirmyn, Ispanija, pirmyn...** [Apybraižos].— Rink.: Už Ispanijos laisvę. Lietuvių Ispanijos kovų dalyvių atsiminimai. V., 1957, p. 23—82.

☐ **Stipriau už dinamitą.** [Apybraiža].—„Panevėžio tiesa", 1958, gruodžio 23, su portr.— Parašas: Julmis.

☐ **Nežinomas A. Jasučio laiškas apie M. Katiliūtę.** [Įžangą ir koment. parengė J. Bulota].—„Pergalė", 1962, Nr. 7, p. 156—160.

☐ **Laiškas į kalėjimą.** [1934. Su R. Čepo koment.]—„Literatūra ir menas", 1970, rugpjūčio 22.

* * *

☐ **Подлецы.** [Очерк. С примеч. ред.].—«Вечерние новости», 1958, 2 апреля.

☐ **Путешествие по республиканской Испании.** [Очерк].—«Комсомольская правда» (В.), 1966, 18 ноября.— Подпись: Юльмис.

GROŽINIAI KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

☐ **Интернационал в карцере.** [Повесть].—«Комсомольская правда» (В.), 1957, 28, 31 августа; 3, 6, 10, 13, 15, 21—22, 25, 27—28 сентября; 2, 4 октября.

☐ Литовские поэты XX века. Л., 1971, с. 385—388.
Пер. М. Комиссарова.

☐ **Lidia Murcia.** [Apsakymas. Su trumpa A. Jasučio biografija].—„Za wolność i lud", 1956, Nr. 7, p. 9—11.— Lenkų k.

☐ **Międzynarodówka w karcerze.** [Internacionalas karceryje. Apysakos ištr.].—„Czerwony Sztandar", 1965, 24 sierpnia.— Lenkų k.

II
LITERATŪRA

Bulota J. A. Jasutis. Gyvenimo ir kūrybos bruožai. [Įž. žodis K. Korsako]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1961. 338 p. su portr.— Rec.: Pranskus-Žalionis B. Knyga apie proletarinį rašytoją.—„Pergalė", 1961, Nr. 11, p. 167—169.— Raguotis B. Monografija apie A. Jasutį.—„Tiesa", 1961, rugsėjo 2.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 3. D. 2. V., 1965, p. 142—152.— **Mažoji** lietuviškoji tary-

binė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 679—680, su portr.— **Adomaitis G.** Aistra revoliucijai. A. Jasučio-Julmio gimimo 60-ųjų metinių proga.—„Vakarinės naujienos", 1970, rugpjūčio 24.— **Bartkus K.** Knyga padeda gyventi ir kovoti.— „Bibliotekų darbas", 1960, Nr. 3, p. 16—18, su iliustr.— **Bartkus K.** Rašytojas fronte. J. Misiukevičius Ispanijos kare.—„Mūsų jaunimas", 1938, Nr. 13/14, p. 187—188, su iliustr.— Parašas: Kp. Petronis.— **Budraitis P.** Joniškis. V., 1973, p. 52—53, su portr.— **Bulota J.** Antifašisto kelias. 60 m., kai gimė A. Jasutis-Julmis.—„Tiesa", 1970, rugpjūčio 23, su portr.— **Bulota J.** Drąsusis šešetas.— Kn.: Šitaip ėjo komjaunuoliai. V., 1963, p. 23—36.— **Bulota J.** Ispanijos pilietinio karo tema lietuvių literatūroje.— Kn.: Tautų draugystė lietuvių ir rusų literatūrose. V., 1963, p. 91—94, 115—117.— **Bulota J.** A. Jasučio apybraižos.—„Jaunieji", 1956, kn. 8, p. 321—339.— **Bulota J.** Kam skirtas A. Jasučio eilėraštis. [„Atsisveikinant prie vienų durų"].—„Švyturys", 1962, Nr. 14, p. 21.— **Bulota J.** Liaudies sūnus.—„Komjaunimo tiesa", 1957, balandžio 2.— **Bulota J.** Prieis jie liepto galą.—„Jaunimo gretos", 1960, Nr. 8, p. 20—21, su iliustr.— **Bulota J.** Rašytojas antifašistas.— Kn.: Jasutis A. Internacionalas karceryje. V., 1958, p. 5—18.— **Bulota J.** Reikia pilnesnio A. Jasučio raštų leidimo.—„Literatūra ir menas", 1958, vasario 8.— **Bulota J.** Vienos nuotraukos istorija. 50-osioms A. Jasučio-Julmio metinėms.—„Tiesa", 1960, rugpjūčio 28.— **Dar** apie Julmį. [Su red. prierašu].—„Mūsų jaunimas", 1938, Nr. 17, p. 250.— **Einu** aš šią žemę gyvenimui kelti. [Straipsniai: P. Budraičio, O. Tautkutės].—„Tarybinis balsas" (Joniškis), 1963, balandžio 2, su portr.— **Ispanijos** kare žuvo lietuvis rašytojas.—„Momentas", 1938, rugsėjo 1, Nr. 87.— Parašas: A. Haris.— **Aleksas Jasutis.**—„Tiesa", 1954, rugpjūčio 11.— **Aleksas Jasutis-Julmis.**—„Literatūros ir meno metraštis", 1961, p. 53, su portr.— **M. Julmis.**—„Mūsų jaunimas", 1939, Nr. 8, p. 116—117.— Parašas: J. V.— **Jurevičius S.** Rašytojas-kovotojas. 50-ųjų A. Jasučio gimimo metinių proga.—„Tarybinis mokytojas", 1960, rugpjūčio 25, su portr.— **Kirkila J.** Šūvis, nebaigtas iššauti, žodis, nebaigtas ištarti...— Kn.: Kirkila J. Amžininkų balsai. V., 1961, p. 26—35.— **Korsakas K.** Aleksas Jasutis.— Kn.: Jasutis A. Rinktinė. V., 1954, p. 5—46.— **Korsakas K.** Revoliucinis rašytojas Aleksas Jasutis.—„Pergalė", 1954, Nr. 7, p. 68—68.— **Korsakas K.** Žuvo Julmis.— „Kultūra", 1938, Nr. 8, p. 508—509.— Parašas: j. r.— **Liepsnonis A.** Rašytojas-kovotojas. (20 m. nuo A. Jasučio žuvimo).—„Kauno tiesa", 1958, balandžio 2.— **Lietuvių** literatūros kritika. T. 2. V., 1972, p. 858.— **Julius Misiukevičius.** [Nekrologas].—„Darbas", 1938, rugsėjo 10, Nr. 18.— **Pranskus-Žalionis B.** Proletarinė lietuvių literatūra. V., 1964, p. 259—270.— **Tragingai** žuvęs lietuvių poetas.—„Tėvynė", 1938, rugpjūčio 19, Nr. 33.— **Žuvo** Julmis.—„Mūsų jaunimas", 1938, Nr. 13/14, p. 186.— **Адомайтис Г.** Страсть к революции. К 60-летию со дня рождения А. Ясутиса-Юльмиса.—«Вечерние новости», 1970, 24 августа.— **Бередис Л.** Комсомолец, борец, интернационалист. (Страничка истории).—«Сов. Литва», 1969, 29 января, с портр.— **Булота Й.** Сын народа.—«Комсомольская правда» (В.), 1957, 2 апреля.— **Литовские** поэты XX века. Л., 1971, с. 385.— **Чяпас Р.** Жизнь в борьбе.—«Сов. Литва», 1970, 23 августа, с портр.— **Czepas R.** W ogniu rewolucji.—„Czerwony Sztandar", 1970, 23 sierpnia, su portr.— Lenkų k.

ATSIMINIMAI

Bartkus K. Nerūdijantis žmogus. (Atsiminimai apie A. Jasutį).—„Pergalė", 1960, Nr. 9, p. 149—158.— **Kežinaitis P.** Antifašistinės kovos frontuose. Iš atsiminimų apie proletarinį rašytoją.—„Pergalė", 1968, Nr. 5, p. 115—126.— **Kličius J.** Kovotojas, rašytojas, patriotas. Toks buvo A. Jasutis. Prisiminimai.—„Komjaunimo tiesa", 1957, rugpjūčio 27.— **Kličius J.** Liepsnojimas. (Atsiminimai apie A. Jasutį).—„Pergalė", 1960, Nr. 9, p. 145—148.— **Valečka A.** Žmogus, kūrėjas, kovotojas. Iš prisiminimų apie A. Jasutį. [Su red. prierašu].—„Kalba Vilnius", 1973, Nr. 41, p. 4.— **Кличюс Й.** Борец, писатель, патриот. Таким был А. Ясутис. Воспоминания.—«Комсомольская правда» (В.), 1957, 27 августа.

APIE KNYGAS IR ATSKIRUS KŪRINIUS

„Tai jau antras valsčiaus žingsnis". **Pranskus-Žalionis B.** Brėstančios varpos.— Rink.: Po raudonąja vėliava. Minskas, 1934, p. 239—241.— Parašas: Vl. Vėliavinis.

„Rinktinė". **Bulota A.**—„Tiesa", 1954, lapkričio 25.— **Kazakevičius V.** Revoliucionierius rašytojas.—„Pergalė", 1955, Nr. 2, p. 114—117.

„Internacionalas karceryje". **Bagarauskas K.** Rašytojo antifašisto knyga.—„Tiesa", 1958, spalio 16.— **Macevičius J.** Rūsčios teisybės puslapiai.— „Pergalė", 1958, Nr. 10, p. 180—182.— **Pukys P.** Jis vaizdavo kovotoją-žmogų.—„Literatūra ir menas", 1958, rugpjūčio 23.— **Гинсбургас М.** Пламенные строки.—«Сов. Литва», 1958, 1 ноября, с ил.

Steponas JAUGELIS-TELEGA (1600?— po 1666)

Poetas, vertėjas. Pirmasis miestiečių luomo atstovas lietuvių raštijoje, kultūrinio evangelikų reformatų sąjūdžio XVII a. vid. dalyvis. Gimė 1600(?) Kėdainių miestiečio pirklio šeimoje. Mirė po 1666, greičiausiai Kėdainiuose.

Manoma, kad mokslus ėjo kurioje nors evangelikų reformatų mokykloje. (Jo sūnaus studijos Karaliaučiaus universitete nuo 1648 neretai priskiriamos tėvui.) Ilgametis Kėdainių sinodo iždininkas (1628—42), vienas iš dviejų Kėdainių burmistrų (1631—66), pasaulietis sinodo senjoras (1640—55, 1661). 1651 padėjo Kėdainiuose įsikurti spaustuvininkui J. J. Rėtui. Apie paskutiniuosius gyvenimo metus trūksta duomenų. Nuo 1666 jo pavardės dabar žinomuose dokumentuose nebeužtinkama.

Literatūrinę veiklą pradėjo apie 1644. Laikomas „Knygos nobažnystės krikščioniškos" psalmyno ir giesmyno sudarytoju bei vertėju

ir eiliuotos dedikacijos — panegirikos kunigaikščiui J. Radvilai autoriumi.

Kriptonimai: *S.I.T., S.T.* Pavardės formos: *Bartłomiejewicz Teleżyński, Jaugiel, Jawgiel(l), Jawgiełł, Jawgiell Tellega, Jawgil(l), Jawgiłł, Telega, Telega Jawgil, Telego, Telegowicz Jawgiell, Teleżyc, Teliga, Tellega, Thelega.*

I
DARBAI

□ **Kniga Nobaznistes Krikščioniszkos.** Ant gárbos Diewuy Traycey Szwentoy Wienatijam: Ant wartoimá Bážnićioms dides Kunigistes Lietuwos iszduota. [Psalmės ir giesmės. Sudarė ir vertė S. Jaugelis-Telega. Dedikacijos: Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės lauko hetmonui ir Vilniaus vaivadai Jonušui Radvilai: S. T. [S. Telega]. „Ant Herba Kunigaykscia jo Milistos" (eiliuota panegirika), p. [3—4]; Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės evangelikų reformatų surinkimų vyresniųjų prievaizdų bei kunigų (lenkų k.), p. [5—8]; pratarmė „Maloningajam skaitytojui" (lenkų k.), p. [9—11]]. Kėdainiai, [Gimnazijos sp.], spausdino J. J. Rėtas, 1653. [12], 272, [11] p. su raiž. ir inicialais.— Be dalinio antr. lapo.— Išleista kartu su: „Summa, Abá Trumpas iszguldimas Ewanieliv Szwentu Per Wisus meatus... skaytomu..." ir „Maldos Krikscioniszkos Wisokiam meatuy ir reykalams bendriems prigulinćios..."— Upsalos Karališkojo un-to b-ka (orig.); MAB (mikrofilmas ir elektrograf. kopija).

Knyga sudaryta iš lenkiškų J. Kochanovskio, M. Rėjaus, M. Rybinskio ir kt. giesmynų tekstų vertimų. Dalis tekstų, juos perredagavus, paimta iš M. Petkevičiaus „Polski z Litewskim Katechizm" (1598) bei katalikiškojo S. M. Slavočinskio giesmyno „Giesmės tikėjimui katalickam priderančios" (1646). Knygos vertėju pratarmėje nurodomas S. Jaugelis-Telega, kuriam padėjęs S. Tomaševskis (1605?—1652). Pilnas šio giesmyno, kaip ir visos „Knygos nobažnystės krikščioniškos", egzempliorius nebuvo žinomas ligi 1968. Šiam, 1653, leidimui buvo priskiriamas sekantis kontrafakcinis (1684) leidimas. Pirmuoju leidimu, mėginant pateisinti kontrafakcinio leidimo titulinio lapo žodžius „antrą kartą perdrukavota", buvo laikomas minėtas 1598 M. Petkevičiaus katekizmas ar menamas lietuviškas 1624 m. S. Rysinskio katekizmas (V. Biržiška ir kt.).

——— O dabar antra karta perdrukawota, Supriedu, nekuriu giesmiu... [Red. S. Bitneris ir S. Lipskis]. Karaliaučius, L. K. Radvilaitės lėšos, F. Roisnerio įpėd. sp., 1684. [8], 272, [7] p. su raiž. ir inicialais.— Kontrafakcija. Antr. p.: Kiedaynise, drukawoia, Joachimas Jurgis Rhetas, Meatu Poná, 1653.— Be dalinio antr. lapo.— Išleista kartu su: „Summa, Abá Trumpas iszguldimas Ewangeliv...", „Maldos Krikscioniszkos...", ir „Katechismas, Abá Trumpas Pamokslas Wieros Krikščioniszkos del waykialu mażu".— LKLIB, LRB, MAB, VUB.

Taip pat antr.: Kancyonołas, Tey east: Knigos Psolmu ir Giesmiu Dwasiszku... isznauia su Priedu nekuriu Giesmiu... peardrukawotos. [Perred. ir patais. leid. Parengė M. Cerauskis?]. Karaliaučius, G. L. Hartungo sp., 1781. [6], 344, [14] p. su vinj. ir inicialais.— Išleista kartu su: „Maldos Krikszczinioszkos... treacziu kart iszspaustos" ir „Summa, Abá Trumpas iszguldimas Ewangeliu..."— LKLIB, LKR, LRB, MAB, VUB.

——— [Perred. ir papild. leid. Parengė S. Nerlichas]. Mintauja, J. F. Stefenhageno sp., 1845. 278, [10] p. su vinj.— Išleista kartu su: „Małdos krikszczioniszkos... treacziu kart iszspaustos".— LKLIB, LRB, VUB.

——— [Perred. ir papild. leid.] Mintauja, J. F. Stefenhageno sp., 1877. 319, [12] p.— Išleista kartu su: „Małdos krikszczioniszkos... kiatwirtu kart iszspaustos".— LKLIB, LKR, LRB, MAB, VUB.

Kitus knygos leidimus, dar labiau atitolusius nuo Jaugelio-Telegos pateikto teksto, negu 1781, 1845 ir 1877 leidimai, parengė S. Dagilis (antr.: „Giesmynas su maldų priedu". V., 1910; Biržai, 1915; Petrapilis, 1917; Biržai, 1924) ir A. Šernas (antr.: „Evangelikų giesmynas su maldomis". K.. 1942), Evangelikų-liuteronų konsistorijos komisija (antr.: „Maldų ir giesmių knygelė", K., 1957).

1684 LEID. IŠTRAUKOS

□ Biržiška M. Rinktiniai mūsų senovės raštai. K., 1927, p. 186—195, 208.

□ Čiurlionienė-Kymantaitė S. Lietuvių literatūros istorijos konspekto chrestomatija. Voronežas, 1918, p. 12—13.

□ Gerulis J. Senieji lietuvių skaitymai. Tekstai su įvadais. D. 1. K., 1927, p. 244—254.

□ Lietuvių literatūros istorijos chrestomatija. Feodalizmo epocha. V., 1957, p. 81—83.

□ Lietuvių poezija. T. 1. V., 1967, p. 54—56.

Taip pat 1969 leid.

□ Volteris E. Lietuviška chrestomatija. Laida 1. Peterburgas, 1901, sklt. 74—80.

Taip pat 1903 leid.

□ Stankiewicz M. Studya bibliograficzne nad literaturą litewską. Z. 2. Bibliografia litewska od 1547 do 1701 r. Kraków, 1889, p. 46—48.

II

LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 1. V., 1957, p. 155—157, 178.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 681.— **Biržiška V.** Aleksandrynas. D. 1. Čikaga, 1960, p. 288—292, 300.— **Biržiška V.** Lietuviškų knygų istorijos bruožai. D. 1. K., 1930, p. 93—96.— **Dagilis S.** Įžanga.— Kn.: Giesmynas su maldų priedu Lietuvos evangel.-reformatų parapijų vartojimui. Biržai, 1915, p. VII—XVI.— Be parašo.— **Gira L.** Lietuviškos eilėdaros kūrimosi raida.— Raštai. T. 5. V., 1963, p. 231—234.— **Girdzijauskas J.** Lietuvių eilėdara. V., 1966, p. 125—127.— **Yčas M.** Evangelikų-reformatų parapijų tvarka Lietuvoje.—„Lietuvių tauta", 1913, kn. 2, d. 2, p. 196—197.— **Jablonskis K.** Kėdainių burmistras Steponas Jaugelis (Telega). [Str. spausdinami taip pat dokumentai apie S. Jaugelį-Telegą].— Kn.: Jablonskis K. Lietuvių kultūra ir jos veikėjai. V., 1973, p. 214—238.— Taip pat: „Archivum philologicum", 1933, kn. 4, p. 86—107.— Rec.: Jakubėnas P. K. Jablonskio „Kėdainių burmistras Steponas Jaugelis".—„Mūsų žodis" (Biržai), 1934, Nr. 1, p. 11.— **Lapienė P.** Dėl „Knygos Nobažnystės".—„Mūsų žodis" (Biržai), 1933, Nr. 3/4,

p. 97—99.— **Lapienė P.** Pirmasis reformatų giesmynas.—„Mūsų žodis" (Biržai), 1931, Nr. 1, p. 2—20.— **Lebedys J.** 1646 metų giesmynas.— Kn.: Slavočinskis S. M. Giesmės tikėjimui katalickam priderančios. 1646. Fotogr. leid. V., 1958, p. 44, 49—52.— **Lukšaitė I.** Lietuvių kalba reformaciniame judėjime XVII a. V., 1970, p. 13, 17—18, 20, 25, 36—38, 40, 55—56.— **Lukšaitė I.** Reformacijos veikėjai Lietuvoje ir lietuvių kalba XVIII a.—„LTSR MA darbai". Ser. A, 1971, t. 1, p. 113—114 ir kt.— **Mikšytė R.** Lietuvių silabinė eilėdara.— „Literatūra ir kalba", 1969, t. 10, p. 210—219 ir kt.— **Morkūnas E.** Pirmasis iš miestiečių.—„Tarybinis kelias" (Kėdainiai), 1970, rugsėjo 12.— **Sakavičius V.** Kėdainiai XVII amž.—„Kūryba ir kritika" („Vilniaus žodžio" priedas), 1937, gruodžio 24, Nr. 59, p. 24.— **Tumelis J.** Antrasis „Knygos nobažnystės krikščioniškos" leidimas (1653) — kontrafakcija? —„Literatūra ir menas", 1968, kovo 8.— **Tumelis J.** Dar kartą apie „Knygą nobažnystės krikščioniškos" (1653).—„Literatūra ir menas", 1968, lapkričio 2.— **Tumelis J.** „Knygos nobažnystės krikščioniškos" (1653) pirmojo leidimo klausimu.—„Bibliotekininkystės ir bibliografijos klausimai", 1967, t. 6, p. 121—135.— **Археографический** сборник документов, относящихся к истории Северозападной Руси. T. 8. B., 1870, c. 306—307, 366—367.— **Buchwald-Pelcowa P.** Z dziejów druku kancjonałów litewskich i cenzury kościelnej w XVII wieku.—„Rocznik Biblioteki Narodowej", 1968, p. 182—195.— Lenkų k.— Santr. anglų k.—**[Chylinski S. B.]** An Account of the Translation of the Bible into the Lithuanian Tongue, into which Language the Scriptures were as yet newer Translated... Oxford, 1659, p. 4.— Anglų k.— Taip pat: [Londini, 1661], p. 2, 4.— Lot. k.— **Collecta** Zboru Kiejdańskiego. [Oprac. W. Gizbert Studnicki. W., 1939]. 128 p.— Korektūros lapai (MAB).— Lenkų k.— **Gerullis G.** [V. Biržiškos kn. „Lietuvių bibliografija". D. 1].—„Tauta ir žodis", 1926, kn. 4, p. 678.— Vok. k.— **Konarski S.** Szlachta kalwińska w Polsce. Warszawa, 1936, p. 117, 130.— Lenkų k.— **Kot S.** Geneza i tło historyczne Biblii Litewskiej Chylińskiego. Nowy Testament. T. 2. Poznań, 1958, p. XII.— Lenkų k.— Taip pat tekstas anglų k., p. XLVIII.— **Lelewel J.** Bibljograficznych ksiąg dwoje... T. 1. W., 1823, p. 205.— Lenkų k.— **Ostermeyer G.** Erste littauische Liedergeschichte. Königsberg, 1793, p. 271—278.— Vok. k.— **Stang Ch.** S. Archivalia.—„Archivum philologicum", 1932, kn. 3, p. 27—29.— Vok. k.— **Tyszkiewicz E.** Birže. Sankt-Petersburg, 1869, p. 114—115.— Lenkų k.— **Ulewicz T.** W sprawie dawnych przekładów litewskich Psalmów Jana Kochanowskiego.—„Ruch Literacki", 1966, z. 5, p. 248—249.— Lenkų k.

APIE GIESMYNO KALBĄ

Ambrazas V. Absoliutinis naudininkas XVI—XVII a. lietuvių kalbos paminkluose.—„Lietuvių kalbotyros klausimai", 1962, t. 5, p. 48, 51—53.— **Jakulis A.** Būdingesnieji būtojo dažninio ir būsimojo laikų vartojimo atvejai XVI—XVII a. lietuvių raštuose.—„Baltistica", 1966, t. 2, sąs. 2, p. 162—164, 166.— **Jakulis A.** 1680 m. katekizmas ir „Knyga nobažnystės".—„Baltistica", 1971, t. 7, sąs. 1, p. 87—99.— Santr. vok. k.— **Kazlauskas J.** Lietuvių kalbos istorinė gramatika. V., 1968, p. 140—142, 155, 194—197 ir kt.— **Palionis J.** Lietuvių literatūrinė kalba XVI—XVII a. V., 1967, p. 9, 37—38, 42—43, 73—79 ir kt.— **Zinkevičius Z.** Lietuvių kalbos įvardžiuotinių būdvardžių isto-

rijos bruožai. V., 1957, p. 7—8, 32, 104.— **Arumaa P.** Untersuchungen zur Geschichte der litauischen Personalpronomina. Tartu, 1933, p. 27, 45—46, 49 ir kt.— Vok. k.— **Bezzenberger A.** Beiträge zur Geschichte der litauischen Sprache auf Grund litauischer Texte des XVI und des XVII Jahrhunderts. Göttingen, 1877, p. XXVII—XXVIII ir kt.— Vok. k.— **Hermann E.** Litauische Studien. Berlin, 1926, p. 29—35, 49, 130—132, 177—178.— Vok. k.— **Otrębski J.** Gramatyka języka litewskiego. T. 1. Warszawa, 1958, p. 35—36.— Lenkų k.

BIBLIOGRAFIJA

Nezabitauskis K. R. Surinkimas Wysokiu Rasztu Lietuwiszku, Zemaytyszku, yr Prusyszkay-Lietuwiszku...— Kn.: Nezabitauskis K. R. Naujas mokslas skaitymo dėl mažų vaikų Žemaičių ir Lietuvos... V., 1824, p. [42—43].— **Catalogus** librorum quarumlibet facultatum, a... Dn. Boguslao Radziwil... Electorali, quae Regiomonti Borussorum est, bibliothecae legato donatorum 1668. [Ed. M. S. Grabe sen.]. Regiomonti, 1673, p. [19].— **Jocher A.** Obraz bibliograficzno-historyczny literatury i nauk w Polsce, od wprowadzenia do niej druku po rok 1830 włącznie... T. 3. W., 1857, p. 164, 275—276.— **Niezabitowski K.** Wiadomość o Literaturze Litewsko-Żmudzkiey, czyli Zbiór rozmaitych dzieł Litewsko-Żmudzkich i Prusko-Litewskich... porządkiem chronologicznym zebrana przez K. Niezabitowskiego Żmudzina.—„Dziennik Wileński", 1824, t. 1, p. 383, 387.— **Series** librorum, qui bibliothecae in Prussia Regiae augmento Radziviliano, post editum hujus anno 1673, catalogum novi accessere. [Ed. M. S. Grabe jun.]. Regiomonti, 1712, p. [8].— **Stankiewicz M.** Studya bibliograficzne nad literaturą litewską. [Z.] 2. Bibliografia litewska od 1547 do 1701 r. Kraków, 1889, p. 43—51.

Augustinas JOMANTAS (apie 1525—1576)

Vertėjas. Lietuvių raštijos sąjūdžio Rytų Prūsijoje dalyvis.

Apie gyvenimą ligi 1545 žinių neišliko. Spėjama, kad kilęs iš Lietuvos bajorų ir mokęsis Krokuvos universitete ar Vilniuje A. Kulviečio įsteigtoje ir vadovaujamoje aukštesniojoje mokykloje (1539—42). Nuo 1545 Karaliaučiaus universitete studijavo teologiją. Palaikė artimus ryšius su M. Mažvydu, B. Vilentu. 1555 paskirtas Kraupiškių parapijos kunigu. Po M. Mažvydo mirties (1563) perkeltas jo vieton į Ragainę ir paaukštintas archidiakonu. Ragainėje gyveno iki mirties. 1576 gegužės mėn. dokumentuose minimas jau miręs.

Literatūrinį darbą pradėjo tikriausiai studijuodamas Karaliaučiaus universitete. Žinomos dvi jo verstos psalmės ir trys giesmės, išspausdintos M. Mažvydo (1570) ir L. Zengštoko (1612) giesmynuose. Yra žinių, kad vertė Naująjį testamentą. Rankraščio likimas nežinomas.

Dar spėjama (E. Hermanas), kad parengęs ir vad. Volfenbiutelio postilę (1573), kad (V. Biržiška) M. Mažvydo 1570 giesmyne esą ir daugiau (apie 17) jo verstų psalmių ir giesmių.
Pavardės formos: *Iamantus, Jamantouitz, Jamontas, Jamund(i), Jamunda(u)s, Jasmund.*

I
VERTIMAI

□ **Psalmas CXXIII.** Nisi quia Dominus erat in nobis, dicat nunc Israel. Ischgulditas nůg Augustina Jamonta. „Jeib Pons Diews mums nepagelbas. Jeib biłas musu nesergas..."— **Psalmas 114.** Ischgulditas nůg Augustina Jamonta. „Kada Israel isch Aegypta eia..."— Kn.: [Mažvydas M.] Gesmes Chriksczoniskas gedomas baszniczosu per Welikas ir Sekminias ik Aduenta. Karaliaučius, 1570, p. [94—98, 219—220], su gaid.
□ **Giesme isch Euangelias S. Jana...** Suguldita nůg Augustina Jamonto... „Teip Diews swieta pamileia..."— **Giesme smutnai raudinga, apie smarkaus mara baisibe...** per Augustina Jamonta. „Christe geribes diena praeia..."— **Giesme apie musu Dienas ir czesus** ischguldita isch lenkischka per Augustina Jamonta. „Senei buwa mums sakita..."— Kn.: Giesmes Chriksczionischkos ir Duchaunischkos, Per Wissus maetus Baszniczoie Diewa giedamos isch Wokischkia bei Lenkischkia ingi Lietuwischkia szodi, nekuruu Plebonuu perwerstos à... per Lazaru Sengstack... atnaugintos. Karaliaučius, 1612, lap. 53—54, 109—110, 111.

PERSPAUSDINTOS GIESMĖS

□ Mažvydas M. Seniausieji lietuvių kalbos paminklai iki 1570 metams. Spaudai parūpino J. Gerulis. K., 1922, p. 336—340, 461—462.
□ Gerulis J. Senieji lietuvių skaitymai. Tekstai su įvadais. D. 1. K., 1927, p. 202—203.
□ Lietuvių literatūros istorijos chrestomatija. Feodalizmo epocha. V., 1957, p. 45—46.
□ Lietuvių poezija. T. 1. V., 1967, p. 41.
Taip pat 1969 leid.
□ Mažvydas M. Die ältesten litauischen Sprachdenkmäler bis zum Jahre 1570. Hrsg. von G. Gerullis. Heidelberg, 1923, p. 336—340, 461—462.— Prieš antr. aut.: Mosvid.— Vok. k.

II
LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 1. V., 1957, p. 109, 121, 122.— **Biržiška V.** Aleksandrynas. D. 1. Čikaga, 1960, p. 101—105.— **Bruožis A.** Mažosios Lietuvos buvusiejie rašytojai ir žymesniejie lietuvių kalbos mylėtojai. Tilžė, 1920, p. 13.— Aut.: Probočių Anūkas.— **Gerulis J.** Mažvydo darbo draugai.—

Kn.: Mažvydas. Seniausieji lietuvių kalbos paminklai iki 1570 metams. K., 1922, p. XXX—XXXI.— **Lietuviškoji** enciklopedija. T. 10. K., 1944, sklt. 368—370.— **Mažvydas M.** Laiškas, rašytas kunigaikščiui Albrechtui apie 1555 m. [Dėl Jomanto vestuvių. M. Ročkos publ.].—„Literatūra", 1966, t. 9, p. 271—273.— Tekstas lot. ir liet. k.— **Mykolaitis-Putinas V.** Pirmoji lietuviška knyga. K., 1948, p. 32.— **Palionis J.** Lietuvių literatūrinė kalba XVI—XVII a. V., 1967, p. 26—27, 62—64, 95 ir kt.— **Arnoldt D. H.** Kurzgefasste Nachrichten von allen seit der Reformation an den lutherischen Kirchen in Ost-preussen gestandenen Predigern. Hrsg. von. F. W. Benefeldt. Königsberg, 1777, p. 96, 125.— Vok. k.— **Barkowski O.** Die Besiedlung des Hauptamtes Insterburg unter Herzog Albrecht und Markgraf Georg Friedrich von Ausbach 1525—1603. (II. Teil).— „Prussia. Zeitschrift für Heimatkunde und Heimatschutz" (Königsberg), 1933, Bd. 30, Th. 1, p. 11.— Vok. k.— **Bertuleit J.** Die Reformation unter den preussischen Litauern. Th. 1.—„Jahrbuch der Synodalkommission und des Vereins für ostpreussische Kirchengeschichte" (Königsberg), 1932, p. 33, 39—40.— **Vok.** k.— **Forstreuter K.** Die Herkunft preussisch-litauischer Reformatoren.—„Zeitschrift für slavische Philologie", 1930, Bd. 7, p. 131.— Vok. k.— **Gerullis G.** Die Mitarbeiter Mosvids.— Kn.: Mosvid. Die ältesten litauischen Sprachdenkmäler bis zum Jahre 1570. Heidelberg, 1923, p. XXXIV—XXXV.— Vok. k.— **Harnoch A.** Chronik und Statistik der evangelischen Kirchen in den Provinzen Ost- und Westpreussen. Neidenburg, 1890, p. 342.— Vok. k.— **Hermann E.** Bemerkungen zum altlitauischen Schrifttum in Preussen.—„Nachrichten der Königlichen Gesellschaft der Wissenschaften zu Göttingen. Philologisch-historische Klasse", 1923, p. 109—111.— Taip pat atsk. **atsp.**— Vok. k.— **Niezabitowski K.** Wiadomość o Literaturze Litewsko-Żmudzkiey, czyli zbiór rozmaitych dzieł Litewsko-Żmudzkich i Prusko-Litewskich...—„Dziennik Wileński", 1824, t. 1, p. 382.— Lenkų k.— **Ostermeyer G.** Erste littauische Liedergeschichte. Königsberg, 1793, p. 247.— Vok. k.— **Pastenaci F.** Kurzgefasste historische Nachrichten von allen im Koenigreiche Preussen befindlichen Kirchen und Predigern bei denselben. 1. Vom Insterburgschen Erzpriesterthum. Königsberg, [1757], p. 7, 70.— Vok. k.— **Rhesa L. J.** Geschichte der litthauischen Bibel, ein Beytrag zur Religionsgeschichte der Nordischen Völker. Königsberg, 1816, p. 7.— Vok. k.— **Witte W.** Der Uebersetzer Simon Waischnoras d. Ae. Inaugural-Dissertation zur Erlangung der Doktorwürde... Braunschweig, [1931], p. 14, 78, 141—145, 157, 183.— Vok. k.

Vincas JONIKAS (g. 1918)

Poetas.

Gimė 1918.V.30 Montvydų k. (Telšių r.). 1937 baigė Plinkšių (Mažeikių r.) žemės ūkio mokyklą, vėliau lavinosi savarankiškai. Tarnavo buržuazinėje kariuomenėje. Per II pasaulinį karą emigravo į Vakarus. Nuo 1949 gyvena JAV.

Literatūrinio darbo pradžia 1932. Emigracijoje išleido poezijos rinkinius „Trys margi laiškeliai" (1947), „Pakeleiviai" (1949), „Brangmens"

(1951), „Sielvarto raudos" (1951), rinktinę „Lydėjau viešnią vėtroje" (1968). Joniko poezijos ir trumpi biografiniai duomenys paskelbta knygoje „Graži tu, mano brangi tėvyne" (V., 1967).
Lietuvoje bendradarbiavo „Ateityje", „Karyje" ir kt.

Jonas JONILA žr. Jonas Žilius-Jonila

Antanas JONYNAS (1923—1976)

Poetas, prozininkas, literatūros kritikas, publicistas. LTSR nusipelnęs kultūros veikėjas (1973). Gimė 1923.XII.14 Alytuje geležinkelininko šeimoje. Mirė 1976.VII.5 Vilniuje, palaidotas Antakalnio kapinėse.

Mokėsi Alytaus pradžios mokykloje (1930—33) ir gimnazijoje (1933—40). Jaunystėje neteko regėjimo. 1944 baigė Kauno mokytojų seminariją. 1944—46 studijavo Vilniaus universitete, 1951—52 M. Gorkio pasaulinės literatūros institute Maskvoje. 1944—54 (su vienų metų pertrauka) ir 1962—63 Lietuvos Aklųjų d-jos Centro v-bos pirmininkas. 1954—62 dirbo „Literatūros ir meno" bei „Pergalės" redakcijose, 1958—59 „Moksleivio" redaktorius. 1963—64 Lietuvos Aklųjų d-jos leidyklos direktorius. 1967—69 Tiflologinės literatūros redakcijos vedėjas. 1969—70 LTSR Rašytojų s-gos poezijos konsultantas. Vėliau atsidėjo literatūriniam darbui. TSKP narys nuo 1955. 1958—59 kandidatas į LKP CK narius. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1949, 1954—65 ir nuo 1970 jos v-bos narys, 1959—65 v-bos prezidiumo narys.

Pirmieji eilėraščiai periodikoje 1946. Pirmasis poezijos rinkinys „Kovotojų dainos" 1949. Nuo 1960 ėmė reikštis ir kaip prozininkas (satyrinė apysaka „Paskutinė vakarienė"). Yra parašęs apsakymų, apybraižų, kino scenarijų filmui „Svetimi" (1961, su J. Požėra), kūrinių vaikams (nuo 1955), literatūros kritikos ir publicistikos straipsnių.
Išvertė M. Džalilio, A. Bezymenskio, J. Jevtušenkos, G. Kanovičiaus, K. Kulijevo, V. Majakovskio, M. Raudo, V. Tušnovos eilėraščių.
Su Jonyno tekstais komp. A. Adomaitis, J. Bašinskas, V. Baumilas, A. Bražinskas, B. Budrevičius, A. Budriūnas, J. Indra, J. Kairys, V. Kairiūkštis, J. Karosas, K. Kaveckas, A. Klenickis, V. Kuprevičius, J. Narvidas, V. Paltanavičius, J. Švedas, P. Tamuliūnas, Z. Venckus yra parašę dainų.

I

GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

☐ **Kovotojų dainos.** Eilėraščiai. 1946—1949. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1949. 58 p. (Masinė b-ka).

Turinys: Mūsų kaimas.— Šviesioji jaunystė.— Kovotojų dainos.

☐ **Draugui Stalinui.** Telšių v. kolūkio „Lenino kelias" rinkėjų laiškas. Laišką eilėmis surašė poetai: A. Jonynas, J. Macevičius. V., „Tiesa", 1950. 30 p. Taip pat 1951, 1952 leid. (Antr.: Laiškas vadui. V., Valst. grož. lit. l-kla).

Pirmoji publ.: „Tiesa", 1950, vasario 26.

☐ **Kad klestėtų žemė.** Eilėraščiai. [Iliustr. A. Petrulis]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1952. 99 p. su iliustr.

Turinys: Kad klestėtų žemė.— Dainos apie taiką.

☐ **Apmąstymai.** 3-ioji lyrikos knyga. [Iliustr. E. Žiauberis]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1957. 127 p. su iliustr.

Turinys: Tėvynės dangus.— Mano širdis dainuoja taiką.— Apmąstymai.— [M. Džalilio eilėraščių vertimai].

☐ **Pavasarėjančiais arimais.** Lyrinės apybraižos ir reportažai. [Iliustr. V. Armalas]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1957. 90 p. su iliustr.— Prieš antr. aut.: A. Jonynas, J. Macevičius.

Turinys: Su partijos žodžiu.— Tavo laimė.— Tarp Dzūkijos miškų. [*Poema.* Išt r.: „Tiesa", *1956*, lapkričio 6; gruodžio 5].

☐ **Pernykštis sniegas.** Satyra ir humoras. [Iliustr. L. Rymeikis]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1957. 165 p. su iliustr.— Prieš antr. aut.: A. Jonynas, K. Kubilinskas.

Turinys: Veidai be kaukių.— Gyvas muziejun lenda.— Sparnai ir skvernai.— Iš apšiurusio lyrikos dienoraščio.

☐ **Paskutinė vakarienė.** Satyr. apysaka. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1962. 135 p.

Pirmoji publ.: „Pergalė", 1960, Nr. 1.
Išt r: „Šluota", 1960, Nr. 1; 1962, Nr. 13, 19.

☐ **Žinok, ką pasakys vyriausiasis.** Satyr. apysaka. [Iliustr. I. Laurušas]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1962. 78 p. su iliustr.— Prieš antr. aut.: A. Jonynas, J. Požėra.

Pirmoji publ.: „Pergalė", 1962, Nr. 2; antr.: „Oi, ta kirmėlaitė..."
Išt r.: „Šluota", 1961, Nr. 24.

☐ **Ateina įkvėpimas.** Lyrika. [Iliustr. A. Kubilius]. V., „Vaga", 1965. 271 p. su iliustr.

Turinys: Poeto gimimas.— Nemunu plaukiant.— Visos planetos vidury.— Rauda rudenį žemė. (Iš ankstyvosios lyrikos).— Apmąstymai.

☐ **Laimės ratas.** [Apysaka ir apsakymai. Iliustr. E. Žiauberis]. V., „Vaga", 1965. 263 p. su iliustr.

Turinys: *Apsakymai:* Šapalienės namai; Namų kvapas; Laimės ratas; Ex nihilo nihil fit; Skundikas; Vydūno karjera; Pirmieji lapeliai; Au clair de la lune; Po trijų savaičių

būsiu karalienė.— Bėglys. *Apysaka.* [P i r m o j i p u b l.: „Komjaunimo tiesa", 1965, spalio 19—22, 26—30; lapkričio 2—5, 7, 12—13, 16—17].

Taip pat 1973 leid.

□ **Šventieji žiedžia puodus.** Satyr. apysaka. [Iliustr. R. Palčiauskas]. V., „Vaga", 1965. 215 p. su iliustr.

I š t r.: „Literatūra ir menas", 1965, vasario 20.—„Šluota", 1965, Nr. 8, 10.—„Vakarinės naujienos", 1965, lapkričio 13.

□ **Puodai savo vietose.** Satyra ir humoras. [Iliustr. A. Surgailienė]. V., „Vaga", 1969. 429 p. su iliustr.

T u r i n y j e taip pat: Puodai savo vietose. *Satyr. apysaka.*— Nostalgija. *Satyr. eilėraštis.*— Tylu ramu. *Lit. epigramos ir humoreskos.*— Katinų dienos. *Satyr. fragm.*

I š t r.: „Tiesa", 1966, rugpjūčio 28.—„Vakarinės naujienos", 1967, vasario 11.—„Nemunas", 1967, Nr 5.

□ **Pasiryžimo metas.** Eilėraščiai. [Iliustr. R. Dichavičius]. V., „Vaga", 1973. 159 p.

VAIKAMS

□ **Išvažiuojam.** [Poemėlė. Iliustr. V. Palaima]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1956. 19 p. su iliustr.

□ **Erškėtrožė.** [Eilėraščiai ir poemėlės]. Iliustr. V. Banys. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1959. 72 p. su iliustr.

□ **Protingojo Princo klajonės.** [Apysaka. Iliustr. A. Skliutauskaitė]. V., „Vaga", 1967. 100 p. su iliustr.

I š t r.: „Genys", 1965, Nr. 5, 6.—„Lietuvos pionierius", 1965, birželio 30 — liepos 7.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

□ **Aušra aušrelė.** [Poema].—„Tarybinis mokytojas", 1957, lapkričio 7, su iliustr.

□ **Vyturys — žemės paukštis.** [Kino scenarijus].—„Pergalė", 1960, Nr. 9, p. 8—54, su iliustr.— Aut.: A. Jonynas, J. Požėra.

I š t r.: „Tiesa", 1960, liepos 21.

□ **Svirplys.** Apsakymas.—„Tarybinis mokytojas", 1961, rugpjūčio 6, 10.

□ [Satyrinės apysakos ištraukos]: „Mūsų žodis", 1963, Nr. 11, p. 19—20; Nr. 12, p. 20—21; 1964, Nr. 3, p. 17—19; Nr. 4, p. 18—20; Nr. 5, p. 18—20; Nr. 6, p. 18—19; Nr. 7, p. 18—20, su iliustr.

□ **Šuliny.** Romanas.—„Pergalė", 1966, Nr. 3, p. 11—46; Nr. 4, p. 13—47, su iliustr.

I š t r.: „Mūsų žodis", 1964, Nr. 10; 1965, Nr. 1.—„Tiesa", 1964, lapkričio 22—27; 1965, kovo 14—19.—„Tarybinė moteris", 1965, Nr. 2.

□ L i e t u v i ų poezija. T. 2. V., 1967, p. 353—363.
Taip pat 1969 leid.

□ [Eilėraščiai periodikoje]: „Kultūros barai", 1973, Nr. 12, p. 28—30, su portr.—„Mūsų žodis", 1973, Nr. 12, p. 16—18.—„Šluota", 1973, Nr. 23, p. 11.

* * *

☐ **Tėvo mirtis.** [Poemėlė].—„Žvaigždutė", 1956, Nr. 6, p. 15—16, su iliustr.

☐ **Žalioji draugė.** [Eilėraščių ciklas].— *Rink.: Eilėraščiai vaikams.* K., 1958, p. 139—142.

LITERATŪROS KRITIKA, PUBLICISTIKA

☐ **Tu — mano kraujas gyvas.** [Dokum. apybraižos. Iliustr. A. Vitulskis]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1961. 179 p. su iliustr.— Prieš antr. aut.: A. Jonynas, J. Požėra.

* * *

☐ **Arčiau jaunimo, arčiau gyvenimo!** —„Komjaunimo tiesa", 1949, vasario 4.
Tarybų Lietuvos jaunųjų rašytojų kūrinių tematika.

☐ **Partijos nurodytu keliu.**—„Literatūra ir menas", 1954, rugpjūčio 14.
Tarybinės lietuvių literatūros apžvalga.

☐ **Jaunųjų rašytojų ugdymo klausimais.** Pranešimo, padaryto Rašytojų s-gos pirm. part. org-jos *atvirame susirinkime, santrauka.*—„Literatūra ir menas", 1955, kovo 26.

☐ **Skola kolūkiniam kaimui.**—„Literatūra ir menas", 1955, rugsėjo 24.
Lietuvių poezija kolūkine tematika.

☐ **Jaunieji rašytojai ir jų uždaviniai.**—„Pergalė", 1955, Nr. 12, p. 96—106.— Aut.: A. Jonynas, A. Baltrūnas.

☐ **Poezija — mylimoji draugė.**—„Literatūra ir menas", 1956, kovo 24.
Lietuvių tarybinių poetų kūryba.

☐ **Jaunieji balsai lietuvių tarybinėje poezijoje.**—„Komunistas", 1956, Nr. 6, p. 52—55.

☐ **Platesniu keliu, tvirtesniu žingsniu.** Lietuvių tarybinė poezija po II Tarybų Lietuvos rašytojų suvažiavimo.—„Pergalė", 1956, Nr. 10, p. 82—98.

☐ **Kūrybinės drąsos!** LTSR Rašytojų s-gos v-bos plenumui artėjant.—„Literatūra ir menas", 1956, gruodžio 15.

☐ **Širdies balsu.**—„Tiesa", 1956, gruodžio 19.
Pilietinė tematika lietuvių tarybinėje poezijoje.

☐ **Tėvynės meilės dainius.**—„Pergalė", 1957, Nr. 7, p. 82—94.
Maironio kūrybos apžvalga.

☐ **Miesčionys ir mūsų literatūra.**—„Literatūra ir menas", 1957, liepos 27.

☐ **Komunistinis jaunimo auklėjimas ir mūsų literatūra.**—„Tiesa", 1957, gruodžio 27.

☐ **Gyvenimas ir literatūriniai ieškojimai.**—„Literatūra ir menas", 1958, liepos 19.

☐ **Gyvenimas žėri visomis spalvomis.**—„Komunistas", 1958, Nr. 11, p. 87—93.
Šiuolaikinė tematika lietuvių literatūroje.

☐ **O, duok, jaunyste, man sparnus!**—„Jaunieji", 1959, kn. 11, p. 11—14.
Poezijos vieta gyvenime.

☐ **Kelias į tikrąją poeziją.**—„Tiesa", 1960, sausio 17.

☐ **Želmenys ir šaknys.**—„Pergalė", 1960, Nr. 2, p. 3—11.
Šiuolaikinės tematikos vystymas tarybinėje lietuvių literatūroje.

☐ **Pravažinėti keliai — visada lengvesni.**—„Literatūra ir menas", 1960, rugsėjo 10.
Novatoriški bandymai literatūroje.

☐ **Argi be vėjo?**—„Pergalė", 1960, Nr. 12, p. 127—132.
V. Sirijos Giros romanas „Voratinkliai draikės be vėjo".

☐ **Rašytojas ir kinas.**—„Literatūra ir menas", 1961, rugsėjo 9.
Lietuviško kino scenarijaus problemos.

☐ **Vardan žmogaus.**—„Pergalė", 1962, Nr. 5, p. 3—8.
Komunistinis humanizmas tarybinėje literatūroje.

☐ **Tiktai tikra draugystė.**—„Literatūra ir menas", 1962, birželio 30.
Rašytojo ir skaitytojo santykiai.

☐ **Demaskavimo gilumas.**—„Tiesa", 1962, liepos 5.
Antireliginė ir antiklerikalinė tematika lietuvių tarybinėje literatūroje.

☐ **Iš Suvalkijos lygumų.**— Kn.: Kubilinskas K. Lygumos dainuoja. V., 1964, p. 3—12.

☐ **Įdomus ir atsakingas uždavinys.**—„Literatūra ir menas", 1964, kovo 21.
Dėl knygos-epopėjos apie lietuvių liaudies kovą už Tarybų valdžią, socializmą ir komunizmą reikalingumo.

☐ ***Praeitis* — *dabartis* — *ateitis*** [literatūroje].—„Tiesa", 1964, balandžio 19.

☐ **Ar nukalei dainą — ginklą ir prakalbą...**— Rink.: Poezijos pavasaris. 1967. V., 1967, p. 118—122.
Pirmųjų pokario metų lietuvių tarybinė poezija.

☐ **Gimę kovos ugny.** Vl. Grybo 40-osioms ir Vl. Mozūriūno 45-osioms gimimo metinėms.—„Pergalė", 1967, Nr. 2, p. 136—148.

☐ **Liko gyvenimas žodyje.** 5-osioms K. Kubilinsko mirties metinėms.—„Pergalė", 1967, Nr. 3, p. 132—143.

☐ **Mintys apie vėliavą.**—„Pergalė", 1969, Nr. 4, p. 3—11.
100-osioms V. Lenino gimimo metinėms.

☐ **Tikėjimas** [Leninu. Iš **atsiminimų**].—„Pergalė", 1970, Nr. 4, p. 13—17.

☐ **R. Lukinsko gyvenimas ir kūryba.**— Kn.: Lukinskas R. Mėlynas laukas. V., 1971, p. 3—23.

☐ **Prie gyvo šaltinio.**—„Tiesa", 1971, kovo 24.
Jaunųjų rašytojų kūryba.

☐ **Idėja ir meninė išraiška.**— Rink.: Poezijos pavasaris. 1972. V., 1972, p. 221—223.

☐ **Kovos poetas.** [V. Montvila].—„Komunistas", 1972, Nr. 2, p. 35—41.

☐ **Žiūrinčios sielos.**—„Pergalė", 1972, Nr. 6, p. 100—110.
Jaunųjų poetų kūryba.

☐ **Portreto bruožai.** P. Širvio 50-osioms gimimo metinėms.—„Pergalė", 1972, Nr. 11, p. 86—98.

☐ **Džiaugsmo pasidalinimas.**—„Literatūra ir menas", 1972, lapkričio 18.
Lietuvių ir rusų literatūrų ryšiai.

☐ **Ką pasakytų Majakovskis?**—„Literatūra ir menas", 1972, gruodžio 30.
V. Majakovskio tradicijos tarybinėje lietuvių poezijoje.

☐ **Vaiko siela, žodžio burtai ir laikas.**— Rink.: Poezijos pavasaris. 1973. V., 1973, p. 130—136, 138—141.
Apie K. Kubilinsko kūrybą.

☐ **Tylios jo pėdos.** A. Skinkio „Medžių pėdas" perskaičius.—„Pergalė", 1973, Nr. 5, p. 119—127.

☐ **Keturi poeto portretai.** K. Kubilinsko gimimo 50-osioms metinėms.—„Pergalė", 1973, Nr. 6, p. 117—124, 129—136.

☐ **Linksmoji spalva.** K. Kubilinsko gimimo 50-osioms metinėms.—„Literatūra ir menas", 1973, birželio 30.

☐ **Традиции Маяковского и литовская поэзия.**—«Молодежь Литвы», 1953, 19 июля, с ил.

☐ **Юлюс Янонис.**— В кн.: Янонис Ю. Избранное. М., 1955, с. 3—14.

☐ **Творческим вопросам — неослабное внимание.** После II респ. съезда писателей.—«Сов. Литва», 1955, 5 октября.

☐ **Молодые голоса в литовской советской поэзии.**—«Коммунист» (В.), 1956, № 6, с. 57—60.

☐ **Жизнь сверкает всеми красками.**—«Коммунист» (В.), 1958, № 11, с. 90—96.
Современная тематика в литовской литературе.

☐ **Дружба братских литератур.**—«Сов. Литва», 1960, 12 августа.

☐ **Завороженная душа ребенка.**—«Детская литература», 1971, № 12, с. 16—18, с ил.
О творчестве К. Кубилинскаса.

☐ **Поэт борьбы.** [В. Монтвила].—«Коммунист» (В.), 1972, № 2, с. 36—41.

☐ **Kvēlais revolucionārais dzejnieks.** [Liepsningas revoliucinis poetas. J. Janonio gimimo 60-osioms metinėms].—„Literatūra un Māksla", 1956, 7. aprīlī, su portr.— Latvių k.

☐ **Lietuvas lakstīgala.** [Lietuvos lakštingala].— Kn.: Nēris S. Lakstīgalas dziesma. Rīgā, 1962, p. 5—11.— Latvių k.

□ **Tradycje Majakowskiego a poezja litewska.** [Majakovskio tradicijos lietuvių poezijoje].—„Młodzież Litwy", 1953, 19 lipca.— Lenkų k.

□ **Dusza dziecka, czary słowa i czas.** [Vaiko siela, žodžio burtai ir laikas. Apie K. Kubilinską].—„Czerwony Sztandar", 1973, 1 lipca, su portr.— Lenkų k.

GROŽINIAI KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

RUSŲ KALBA

□ **Письмо вождю.** Поэма. Авториз. пер. В., Гослитиздат, 1951. 41 с.— Перед загл. авт.: А. Ионинас, Ю. Мацявичюс.

□ **Последняя вечерня.** [Сатир. повесть]. Пер. С. Васильев. Ил. Э. Кряучюнайте. В., «Вага», 1970. 157 с. с ил.

□ Поэзия Литвы. В., 1950, с. 441—448.
Пер.: П. Козловский, М. Максимов, С. Мар.

□ Поэты Советской Литвы. М., 1953, с. 241—248.
Пер.: К. Арсенева, М. Максимов, С. Мар, Л. Тоом.

□ **Из цикла «Раздумья».** [Стихи]. Авториз. пер. Г. Кановича.—«Сов. Литва», 1957, кн. 4, с. 55—61.

□ **Среди лесов Дзукии.** [Отр. из поэмы]. Пер. Г. Канович.— В сб.: Под знаменем Великого Октября. М., 1957, с. 357—362, с. ил.— Подпись: А. Ионинас, Ю. Мацявичюс.

□ **Беглец.** [Повесть].—«Комсомольская правда» (В.), 1965, 19—22, 26—30 октября; 2—5, 7, 12—13, 16—17 ноября.

□ **Глубокая разведка.** [Отр. из сатир. повести «Святые лепят горшки». С примеч. А. Скинкиса].—«Вечерние новости», 1965, 13 ноября, с портр.

□ **Протестант.** (Отр. из. сатир. повести «Странствия мудрого Принца»).— «Вечерние новости», 1967, 11 февраля.

□ **Беседы с Маяковским.** [Малая поэма. Пер. Н. Злотников, Ю. Григорьев].—«Литва литературная», 1967, кн. 2, с. 44—47, с ил.

KITŲ TSRS TAUTŲ KALBOMIS

□ Паэты Совецкай Літвы. Мінск, 1954, p. 134—137.— Baltar. k.
Vertė A. Astapenka, M. Kalačynskis.

□ Галасы сяброў. Мінск, 1958, p. 95—101.— Baltar. k.
Vertė M. Chvedarovičius, S. Grachovskis, P. Makalis, A. Volskis.

□ Seal kus voolab Neemen. Tallinn, 1954, p. 123—128.— Estų k.
Vertė V. Bekmanas, R. Pavel.

□ Подарунок з Німану. Київ, 1963, p. 112—119.— Ukr. k.
Vertė O. Novickis, B. Stepaniukas.

□ [Eilėraščiai periodikoje].—„Sovetakan grakanutjun", 1959, Nr. 2, p. 114—117.— Arm. k.
Vertė S. Harutjunjan, A. Sahjan.

□ [Lietuvos poetai]. Ufa, 1968, p. 93—95.— Bašk. k.
Vertė S. Elibajevas.

UŽSIENIO KALBOMIS

□ **Dom Szapalenie.** [Šapalienės namai. **Apsakymas**].—„**Kobieta Radziecka**", **1960**, Nr. 9, p. 8—9, su iliustr.— Lenkų k.
□ **Paulina.** [Romano „Šuliny" ištr.]—„**Kobieta Radziecka**", 1965, Nr. 2, p. 4—5, su iliustr.— Lenkų k.

Jonyno kūrinių dar yra išversta į azerbaidžaniečių, kirgizų, latvių, moldavų, tadžikų ir kt. kalbas.

II
LITERATŪRA

Jonynas A. Autobiografiniai momentai.— **Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai.** V., 1967, p. 411—420.— Biogr. duomenys ir **bibliogr. (15 pavad.)**, p. 584—585.— **Jonynas A.** [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1957, **p.** 175—186, su portr.— **Jonynas A.** Autobiografijos eskizai.—„Komunistinis rytojus" (Alytus), 1969, rugsėjo 6.— **Jonynas A.** Dega žvaigždės aukštai. [Iš rašytojo atsiminimų apie vaikystę ir jaunystę].—„Kalba Vilnius", 1968, Nr. 29, p. 5.— **Jonynas A.** Gyveniman sugrįžę.— **Rink.: Gyveniman** sugrįžę. V., 1966, p. 25—61.— **Jonynas** A. Jaunystė kovos orbitoje. Kalbamės su rašyt. A. Jonynu. [Užrašė R. Sadauskas].—„Literatūra ir menas", 1968, spalio 26, **su** portr.— **Jonynas A.** Į redakcijos **klausimus atsako** A. Jonynas. („Literatūros ir meno" anketa).—„Literatūra ir menas", 1965, rugsėjo 18, su portr.— **Jonynas A.** Jaunystės pastogė. [Iš atsiminimų].—„Jaunimo gretos", 1969, Nr. 8, **p.** 24—25.— **Jonynas A.** Komjaunuoliškos jaunystės daina. (Autobiogr. fragm.) [Su red. prierašu].—„Vakarinės naujienos", 1969, sausio 24.— **Jonynas A.** Leninas mūsų gyvenime. (Į „Literatūros ir meno" klausimus atsako rašyt. Antanas Jonynas).—„Literatūra ir menas", 1970, kovo 28, su portr.— **Jonynas A. Mano** gėda. (Iš autobiografijos).—„Moksleivis", 1968, Nr. 10, p. 14—15.— **Jonynas A.** Mūsų kelias. [Autobiogr. pasakojimas].—„Mūsų žodis", 1965, Nr. 4, p. 14—16.— **Jonynas A.** Planai ir svarstymai.—„Naujos knygos", 1962, Nr. 10, p. 10—11, su portr.— **Jonynas A.** Žvaigždės dega aukštai...—„Mūsų žodis", 1968, Nr. 1, p. 4—6, su portr.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 4. V., 1968, p. 462—464 ir kt.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 695—696, su portr.— **Adomaitis A.** Dvyniai beržai.—„Komunistas", 1973, Nr. 12, p. 44—49.— **Baltrūnas A.** Visad rikiuotėje.—„Švyturys", 1973, **Nr. 23, p. 9—11, su portr.— Keidošius P. Dosnus pasiryžimo metas.** Poeto A. Jonyno 50-ojo gimtadienio proga.—„Vakarinės naujienos", 1973, gruodžio 14, su portr.— **Kirkila J.** Amžininkų balsai, V., 1961, p. 58—73, 99—100, 105—106, 116—117.— **Kirkila J.** Gyvenimo mandatas — poezija. Poetui A. Jonynui — 50 metų.—„Komjaunimo tiesa", 1973, gruodžio 14, su portr.— **Macevičius J.** Koviniame poste.—„Literatūra ir menas", 1960, gegužės 21, su portr.— **Macevičius J.** Su draugais apie draugą.—„Mūsų žodis", 1965, Nr. 10, p. 14—15.— **Macevičius J.** Svarbiausias atradimas. A. Jonynui — 50.—„Pergalė", 1973, Nr. 12, p. 109—113.— **Mačiulis J.** Ir lobio tiek tesinešu...—„Nemunas", 1973, Nr. 12, p. 28—29, su portr.— **Pakalniš-**

kis R. Lenino paveikslas grožinėje lietuvių literatūroje.— Rink.: Leninas lietuvių literatūroje. V., 1970, p. 63—65, 77—79, 87—88 ir kt.— **Raguotis B.** Laikas ir poetas.—„Pergalė", 1966, Nr. 12, p. 126—133.— **Sluckis M.** ...Maištininkas prieš tamsą. A. Jonyno 50-mečiui.—„Literatūra ir menas", 1973, gruodžio 15, su portr.— **Sluckis M.** Toks jis, mano draugas.—„Mūsų žodis", 1973, Nr. 12, p. 14—16.— Santr. rusų k.— **Šniukas D.** Poezija, laikas, Tėvynė. Svečiuose pas poetą A. Jonyną.—„Tiesa", 1973, gruodžio 14, su portr.— **Trimonis R.** Lyrikos ištikimybė epochai. Pilietinė A. Jonyno pokario poezija.—„Literatūra ir menas", 1972, rugpjūčio 5.— **Trimonis R.** Saulės širdis nepamiršo...— Rink.: Poezijos pavasaris. 1973. V., 1973, p. 30—32.— Visa veikla kaip du beržu dvyniu.—„Mūsų žodis", 1973, Nr. 12, p. 2 (virš.) — 1, su portr.— Santr. rusų k.— **Йонинас А.** Возвращенные к жизни.— В сб.: Возвращение к жизни. В., 1969, с. 25—60, с ил.— **Йонинас А.** Песня комсомольской юности. [Автобиогр. фрагм. С примеч. ред.].—«Комсомольская правда» (В.), 1969, 24 января.— **Адомайтис А.** Березы-близнецы.—«Коммунист» (В.), 1973, № 12, с. 49—53.— **Кейдошюс П.** Пора творческой зрелости. К 50-летию поэта А. Йонинаса.—«Вечерние новости», 1973, 14 декабря, с портр.— **Киркила Ю.** Мандат жизни — поэзия. Поэту А. Йонинасу — 50 лет.—«Комсомольская правда» (В.), 1973, 14 декабря, с портр.— **Киркила Ю.** Содружество лирики и сатиры.—«Вечерние новости», 1967, 11 февраля, с портр.— **Краткая** литературная энциклопедия. Т. 3. М., 1966, стб. 160.— **Леонас Л.** Поэт Антанас Йонинас.—«Молодежь Литвы», 1950, 11 августа.— **Литвин А.** Чувствуя жизнь всем существом.—«Сов. Белоруссия», 1958, 24 мая, с портр.— **Мацявичюс Ю.** А. И. Йонинасу 50 лет.—«Литературная газета», 1973, 19 декабря, с портр.— **Сценаристы** советского художественного кино. 1917—1967. М., 1972, с. 155.— **Pieśni** i gwiazdy. Warszawa, 1971, p. 211—212.— Lenkų k.— **Slovník** spisovatelů národů SSSR. Praha, 1966, p. 210.— Čekų k.

APIE RINKINIUS IR ATSKIRUS KŪRINIUS

„Kovotojų dainos". **Grybas V.** Jaunojo poeto-kovotojo posmai.—„Jaunieji", 1949, kn. 2, p. 176—181.— **Reimeris V.**—„Pergalė", 1949, Nr. 9, p. 118—123.— **Sluckis M.**—„Literatūra ir menas", 1949, rugpjūčio 3.— **Valsiūnienė V.** Kovotojo taku.—„Tiesa", 1949, rugpjūčio 11.

„Kad klestėtų žemė". **Ambrasas K.** Tarybinė žemė klesti.—„Komjaunimo tiesa", 1953, gegužės 16.— **Jankūnas Z.** Dar tvirčiau žengti pirmyn.— „Literatūra ir menas", 1953, vasario 15.— **Lankutis J.** Kad dainos būtų sparnuotos.—„Pergalė", 1953, Nr. 8, p. 122—126.

„Išvažiuojam". **Lilytė J.** Žvali knygutė vaikams.—„Pergalė", 1957, Nr. 4, p. 124.

„Apmąstymai". **Ambrasas K.** Apie pilietinę lyriką.— Kn.: Ambrasas K. Laiko tiesa. V., 1960, p. 114—119.— **Grigoraitis Z.** Gyvenimo poezija.—„Literatūra ir menas", 1958, vasario 1.— **Kačiulis J.** Kovingų apmąstymų poezija.—„Komjaunimo tiesa", 1958, balandžio 23.— **Kanovičius G.** Kovos patosas.—„Komunistas", 1958, Nr. 3, p. 62—64.— **Kirkila J.** Nauja poeto kūrybinėje biografijoje.—„Pergalė", 1958, Nr. 8, p. 174—178.— **Амбрасас К.**

Я учился играть на винтовочном дуле...—«Дружба народов», 1959, № 1, с. 259—260.— **Канович Г.** Пафос борьбы.—«Коммунист» (В.), 1958, № 3, с. 62—64.— **Качюлис Ю.** Поэзия боевых раздумий.—«Комсомольская правда» (В.), 1958, 23 апреля.

„Pavasarėjančiais arimais". **Mackevičius B.** Lyrinės apybraižos ar eilėraštis? —„Literatūra ir menas", 1958, kovo 15.

„Pernykštis sniegas". **Judelevičius D.** Įvairiais keliais — į vieną tikslą.—„Pergalė", 1958, Nr. 3, p. 172—175.— **Roda D.** Apie dvi smailas plunksnas.—„Literatūra ir menas", 1958, balandžio 12.

„Vyturys — žemės paukštis". **Kaminskas J.** Naujos kolūkinio gyvenimo problemos tarybinėje lietuvių literatūroje.—„Literatūra ir kalba", 1962, t. 6, p. 30—31.— **Marcinkevičius Just.** Pirmieji vyturiai.—„Literatūra ir menas", 1960, rugsėjo 17.

„Tu — mano kraujas gyvas". **Lapašinskas J.** Poema apie Dzūkijos didvyrius.—„Tiesa", 1961, birželio 3.— **Pocius A.** Širdies krauju.—„Pergalė", 1961, Nr. 6, p. 157—159.— **Raguotis B.** „Mes einame jų karštomis pėdomis..."—„Literatūra ir menas", 1961, birželio 3.

„Paskutinė vakarienė". **Bulota J.** Satyros ugnimi.—„Tiesa", 1962, rugsėjo 8.— **Kačiulis J.** O kas po šia kauke?—„Komjaunimo tiesa", 1962, lapkričio 21.— **Pakalnis A.** Jonas Bildžius ir kiti.—„Pergalė", 1963, Nr. 1, p. 165—168.— **Sluckis M.** Apysaka apie nusmukusį žmogų.—„Tiesa", 1960, balandžio 27.— **Качюлис Ю.** А что под маской?—«Комсомольская правда» (В.), 1962, 21 ноября.

„Žinok, ką pasakys vyriausiasis". **Skodžius P.** Miesčioniškumui neturi likti vietos.—„Tiesa", 1963, vasario 6.

„Ateina įkvėpimas". **Mackevičius B.** Kovotojų daina.—„Tiesa", 1966, sausio 23.— **Raguotis B.** „Tiek daug įgiję ir tiek daug praradę..."—„Literatūra ir menas", 1965, lapkričio 6.

„Laimės ratas". **Kuzmaitė R.** Žvilgsnis į jaunystę.—„Tarybinis mokytojas", 1966, liepos 2.— **Sluckis M.** Skaitome ir mąstome...—„Literatūra ir menas", 1966, sausio 22.

„Šventieji žiedžia puodus". **Ambrasas K.** Dilgėlėtos sąžinės.— „Tiesa", 1965, gruodžio 26.— **Astrauskas G.** Vienos žmogžudystės kronika.— „Literatūra ir menas", 1966, birželio 4.— **Pakalnis A.** Antausis miesčionims.— „Pergalė", 1966, Nr. 4, p. 158—160.

„Šuliny". **Jonynas A.** Ketvirtoji poeto prozos knyga. [Pasikalbėjimas su aut.]—„Švyturys", 1965, Nr. 3, p. 16, su portr.— **Klimašauskas B.** Būsimojo romano prototipai.—„Tiesa", 1967, vasario 25.

„Puodai savo vietose". **Bulota J.** Pasikalbėjimas su žvaigždėmis.— „Literatūra ir menas", 1970, gegužės 16.— **Lipskis S.** Kas važiuoja iš jomarko? —„Pergalė", 1970, Nr. 3, p. 158—160.

„Pasiryžimo metas". **Jonynas A.** Apie naująją knygą ir ateities planus. [Aut. pasisakymas].—„Naujos knygos", 1973, Nr. 10, p. 2—3, su portr.— **Kanopkaitė R.** Poezija yra veržimasis.—„Kauno tiesa", 1973, gruodžio 23.

APIE MENINĮ FILMĄ „SVETIMI"
(pagal scenarijų „Vyturys — žemės paukštis")

Jonynas A. Įdomus darbas. [Iš kino scenarijaus ir filmo kūrimo istorijos].— „Jaunimo gretos", 1962, Nr. 2, p. 26—27, su iliustr.— **Aukštikalnis E.**—„Pergalė", 1962, Nr. 5, p. 158—164, su iliustr.— **Kraučiūnas M.** Talentingai, tikroviškai.—„Vakarinės naujienos", 1962, vasario 20.— **Petronytė R.**—„Komjaunimo tiesa", 1962, vasario 24.— **Rudzinskas A.** Kas žmones išskiria ir kas sujungia.—„Tiesa", 1962, vasario 10.— **Sluckis M.** Žmogiškos širdies — ilga atmintis.—„Literatūra ir menas", 1962, vasario 24.— **Žukauskas A.** Šitie žingsniai — tvirti.—„Literatūros ir meno metraštis", 1963, kn. 5, p. 130—133.— **Александрова Н.** Кто проиграл бой?—«Сов. экран», 1962, № 16, с. 4—5, с ил.— **Краучюнас М.** Талантливо, правдиво.—«Вечерние новости», 1962, 20 февраля.— **Петроните Р.**—«Комсомольская правда» (В.), 1962, 24 февраля.— **Разумный В.** Характер против схемы.—«Искусство кино», 1962, № 8, с. 94—96, с ил.

Jokūbas JOSADĖ (g. 1911)

Prozininkas, dramaturgas, literatūros kritikas.
Gimė 1911.VIII.15 Kalvarijoje (Kapsuko r.). 1931 baigęs Ukmergės žydų gimnaziją, studijavo Kauno universiteto Humanitarinių mokslų fak. 1936—40 dalyvavo Lietuvos Raudonosios pagalbos organizacijos veikloje. 1940—41 dirbo žydų dienr. „Der Emes" redakcijoje bei LTSR Valst. leidykloje žydų literatūros redaktoriumi. Didžiojo Tėvynės karo metais kovojo Raudonosios Armijos 16 Lietuviškojoje divizijoje. 1949—59 dirbo žurn. „Pergalė" redakcijoje. Vėliau atsidėjo kūrybiniam darbui. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1940.
Nuo 1935 bendradarbiavo Lietuvos žydų spaudoje: „Folksblat", žurn. „Štraln", literatūros almanachuose „Brikn", „Tojern", „Bleter" ir kt. Pokario metais ėmė rašyti lietuvių kalba. Iš pradžių reiškėsi kaip literatūros kritikas, vėliau kaip prozininkas ir dramaturgas. Pjesė „Nepalik manęs, Liuda" 1963 pastatyta Panevėžio Dramos teatre, „Užupio drama" 1967 Šiaulių Dramos teatre.
Pasirašinėjo: *A. Žardeckas, Jankl Jud, J. Juodis* ir kt.

I
GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

□ **Knyga ir tikrovė.** [Kritikos etiudai]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1961. 205 p.

Turinys: J. Marcinkevičiaus romanų problematika.— Elegija apie žuvusią meilę. [J. Paukštelio „Kaimynai"].— Idealai ir biznis. [R. Mizaros „Kelias į laimę"].— Istorinė tiesa ir jos meninis įkūnijimas. [V. Žilionio „Atsisakom nuo senojo svieto"].— A. Venclovos „Gimimo

diena".— Kūrybiniame kelyje. [H. Korsakienės „Gyveniman išėjus"].— Neaiški rašytojo pažiūra į savo herojų. [V. Sirijos Giros „Buenos Aires"].— Mūsų jaunimas auga geruose namuose. [M. Sluckio „Geri namai"].— Socialistinė ir buržuazinė romantika. [A. Bieliausko „Rožės žydi raudonai"].— Vieno rinkinio savitumai. [J. Avyžiaus „Butkus keršytojas"].— Apie paprastą žmogų. [K. Maruko „Draugystė"].— Inteligentijos keliai ir kryžkelės. [A. Griciaus pjesės].— Manto tragedija. [J. Grušo „Herkus Mantas"].— Tarybiniam vaikui. [J. Kubilinsko poezija].— Žmogus, patriotas, poetas. [V. Valaitis].

☐ **Neatplėšk mano laiško.** Apsakymai. V., „Vaga", 1964. 151 p.

Turinys: Jūrate, sėkmės! — Neatplėšk mano laiško.— Sūnaus žvilgsnis.— Šios dienos laikraštis.— Algebra raštu.— Stebuklai kiekvieną dieną.— Tėvas, sūnus ir jūra.

☐ **Penkiese prie vaišių stalo.** 2 d. vaidinimas. V., „Vaga", 1971. 75 p.

Pirmoji publ.: „Pergalė", 1971, Nr. 7.

APSAKYMAI PERIODIKOJE

☐ **Uralietis ir suvalkietis.**—„Jaunimo gretos", 1945, Nr. 2, p. 6—7.

☐ **Skaičiai ir poezija.** Jumorist. apsakymas.—„Komjaunimo tiesa", 1961, spalio 8.

☐ **Painus rezginys.**—„Tarybinė moteris", 1961, Nr. 11, p. 8—9, su iliustr.

☐ **Nieko nepasakok.** (Naujųjų metų apsakymas).—„Literatūra ir menas", 1961, gruodžio 31, su iliustr.

☐ **Įvykis kabinete.**—„Komjaunimo tiesa", 1962, vasario 18.

☐ **Viktorija.**—„Jaunimo gretos", 1962, Nr. 4, p. 11—12, su iliustr.

☐ **Taip gaudėm vagį.** [Su red. prierašu].—„Literatūra ir menas", 1962, rugpjūčio 25.

☐ **Mano vyras susirgo.**—„Literatūra ir menas", 1964, vasario 8, su iliustr.

LITERATŪROS KRITIKA. PUBLICISTIKA

☐ **Lietuvos žydų rašytojai karo metu.**—„Pergalė", 1944, kn. 2, p. 127—131.

☐ **Romanas apie 1918—1919 m. revoliuciją Lietuvoje.** A. Gudaičio-Guzevičiaus romanas „Kalvio Ignoto teisybė".—„Pergalė", 1949, Nr. 2, p. 56—70.— Parašas: J. Juodis.

☐ **Aktualios apysakos.**—„Pergalė", 1949, Nr. 4, p. 86—92.

K. Maruko „Draugystė".

☐ **Kovingu revoliucijos keliu.**—„Pergalė", 1949, Nr. 8, p. 83—106.— Parašas: J. Juodis.

Apie lietuvių poezijos ir prozos antologiją „Vėliavos".

☐ **Kritinės pastabos.** Apybraižos žanras ir darbo tema J. Dovydaičio kūryboje.—„Pergalė", 1950, Nr. 1, p. 91—106.

☐ **Toliau vystyti apsakymo žanrą.**—„Literatūra ir menas", 1950, gegužės 14.

☐ **Į pilnutinį naujosios tematikos išvystymą.**—„Literatūra ir menas", 1950, gruodžio 17.

„Tiesos" apsakymų konkurso rezultatų apibendrinimas.

☐ **Kovoje už taiką.**—„Pergalė", 1951, Nr. 3, p. 72—87.

Taikos motyvai lietuvių literatūroje.

☐ **Gera lyrika.**—„Pergalė", 1953, Nr. 5, p. 107—113.

E. Mieželaičio „Dainų išausiu margą raštą".

☐ **Epopėjos tęsinys.**—„Pergalė", 1953, Nr. 7, p. 93—117.

A. Gudaičio-Guzevičiaus „Broliai".

☐ **Už gyvenimo grožį be pagražinimų.**—„Literatūra ir menas", 1953, gruodžio 13.

Apie A. Baužos kn. „Šviesus kelias".

☐ **Bekonfliktiškumo „metodo" vaisiai** [lietuvių literatūroje].—„Pergalė", 1954, Nr. 4, p. 97—109.

☐ **I. Simonaitytės „Pikčiurnienės" poetinė sistema.**—„Pergalė", 1955, Nr. 9, p. 103—110.

☐ **Tarybinio humanizmo keliu.**—„Pergalė", 1955, Nr. 11, p. 110—114.

Apie H. Korsakienės kn. „Gyveniman išėjus".

☐ **Pirmas žingsnis į satyrą.**— Rink.: Literatūros klausimai. V., 1956, p. 295—304.

R. Narečionio „Taikli akis".

☐ **Žanro reikalavimai.**— Rink.: Literatūros klausimai. V., 1956, p. 223—233.

Apie J. Šimkaus apsakymus.

☐ **Grožis būtinas.**—„Literatūra ir menas", 1957, rugpjūčio 17.

Apie V. Miliūno, S. Kosmausko, R. Narečionio ir K. Sajos dramos kūrinius.

☐ **Problemų kėlimo ar gyvenimo iliustravimo keliu?**—„Pergalė", 1957, Nr. 8, p. 112—116.

Apie J. Paukštelio kn. „Audra ateina".

☐ **Meilė literatūroje ir gyvenime.** (Pastabos apie jaunųjų rašytojų kūrybą).— Rink.: 1957 metų lietuvių tarybinė literatūra. V., 1958, p. 273—288.

☐ **Revoliucija ir inteligentija.** Rašyt. A. Gudaičio-Guzevičiaus 50-ąsias gimimo metines minint.—„Tarybinis mokytojas", 1958, gegužės 25.

☐ **Rašytojas ir jo herojus.**—„Pergalė", 1959, Nr. 1, p. 169—174.

Apie K. Maruko kn. „Paprasta istorija".

☐ **Правда кузнеца Игнотаса.**—«Новый мир», 1951, № 4, с. 229—231.

О романе А. Гудайтиса-Гузявичюса.

GROŽINIAI KŪRINIAI KITOMIS KALBOMIS

☐ **Цифры и поэзия.** Юмористический рассказ.—«Комсомольская правда» (В.), 1961, 8 октября.

☐ **Случай в кабинете.** (Рассказ).—«Комсомольская правда» (В.), 1962, 18 февраля.

☐ **Zawikłany splot.** [Painus rezginys. Apsakymas].—„Kobieta Radziecka", 1961, Nr. 11, p. 8—9, su iliustr.— Lenkų k.

J. Josadės kūrinių dar yra išversta į latvių kalbą.

II

LITERATŪRA

Josadė J. [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 319—323, su portr.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (2 pavad.), p. 575.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 4. V., 1968, p. 723.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 699.— **Chlivickas J.** Kelių į save ieškant.—„Pergalė", 1971, Nr. 8, p. 160—162, su portr.

APIE KNYGAS IR ATSKIRUS KŪRINIUS

„Neatplėšk mano laiško". **Bučys A.** Moralės klausimus sprendžiant...—„Literatūra ir menas", 1964, rugpjūčio 29.— **Kašauskas R.** Apsakymuose auklėjimo tema.—„Tiesa", 1964, rugpjūčio 30.— **Kirkila J.** Vaizdavimo ir komentavimo kryžkelėje.—„Pergalė", 1964, Nr. 12, p. 159—162.— **Šaknys B.** Herojus ieško tiesos.—„Tarybinis mokytojas", 1964, rugpjūčio 6.— **Амбрасас К.** Со своей темой.—«Сов. Литва», 1964, 5 августа.

APIE TEATRO PASTATYMUS

„Nepalik manęs, Liuda" Panevėžio Dramos teatre. **Narečionis R.** Audra vandens stiklinėje.—„Komjaunimo tiesa", 1963, rugpjūčio 28.— **Забараускас В.** Пьеса и спектакль. Почему театр постигла творческая неудача.—«Сов. Литва», 1963, 5 октября.— **Нареченис Р.** Буря в стакане воды.— «Комсомольская правда» (В.), 1963, 28 августа.

JOVARAS (1880—1967)

Poetas. LTSR liaudies poetas (1960). Tikroji pavardė ir vardas **Jonas Krikščiūnas**. Gimė 1880.I.12 Kalniškių k. (Šiaulių r.). Mirė 1967.I.21 Šiauliuose.

Kelerius metus tarnavo piemeniu, pusberniu. Iš tėvo pramokęs rašto, 1891—95 „daraktoriavo" gimtajame kaime. 1897—1904 gabeno ir platino caro valdžios draudžiamą lietuvišką spaudą. 1900—01 tarnavo kariuomenėje. 1902 susipažino su Žemaite, kuri jį įtraukė į lietuvių demokratinių rašytojų būrelį (K. Jasiukaitis, V. Kapsukas, Lazdynų Pelėda, G. Petkevičaitė-Bitė, P. Višinskis, Žemaitė, ir kt.; P. Višinskis jį mokė eilėdaros pagrindų ir lietuvių kalbos gramatikos). 1905—07 platino revoliucinę literatūrą, atsišaukimus, slėpė LSDP spaustuvėlę. 1905 buvo suimtas. 1905—10 gyveno Šiauliuose, gavo „Žiburėlio" d-jos stipendiją ir privačiai mokėsi. 1911 persikėlė į Kalniškius, vertėsi žemės darbu. 1918 išrinktas į Kairių apyl. Darbinin-

kų atstovų tarybą. 1920 Kalniškių k. įsteigė švietėjišką jaunimo būrelį „Spindulys" (1929 fašistinės valdžios uždarytas). Lietuvoje atkūrus Tarybų valdžią, buvo Kairių apyl. Tarybos sekretoriumi. Hitlerinės okupacijos metais persekiotas už nelegalios literatūros platinimą. 1946 persikėlė į Šiaulius. TSKP narys nuo 1948. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1940.

Pirmosios korespondencijos ir straipsneliai („Tėvynės sarge") 1900, pirmieji eilėraščiai periodinėje spaudoje 1904. Pirmasis eilėraščių rinkinys „Žibutė" 1906.

Komp. J. Karosas, V. Paltanavičius, A. Raudonikis ir kt. yra parašę dainų su Jovaro tekstais.

Bendradarbiavo „Argentinos lietuvių balse", „Darbininkų balse", „Dilgėlėse", „Kovoje", „Laisvėje", „Naujienose", „Naujojoje gadynėje", „Raštuose", „Tėvynėje", „Tėvynės sarge", „Ūkininke", „Vienybėje".

Pasirašinėjo: *J-as, J. L. Gaivalas, J. Laukinis, Jovaras, Kar., L-nis, Laukinis, Laukinis Gaivalas, Laukinis Jaunikaitis, Laukinis Lietuvis, Pilionis, S-is, Silpnutis, Surūdijusi plunksna, Sv., Svaigulys, V...s, V-lis, Vėjabrolis.*

I

KŪRYBA

KNYGOS

☐ **Neliūdėk, berželi.** Poezija ir proza. [Aut. žodis, p. 3—4, autobiografija. Bibliogr. pastabos, p. 395—402, J. Būtėno]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1955. 414 p.

Turinyje apsakymai: Tėvynės laukuose.— Kalėjime.— Kodėl tavęs čia nėra? — Kiškelis.— Ant ežero kranto.— Kukavo gegutė.— Rytas.— Etapu.— Varpų vainikas.— Augmenėlis.— Drąsios moterys.— Šermenyse.— Tas pilkas gyvenimas.— Jurgis Liesutis ir Petras Meilutis arba Kodėl žmonės važiuoja į Ameriką.— Per kovą į šviesą.

☐ **Žibutė arba Pirmieji pavasario žiedai.** Eilės. Parašė Jovaras. V., J. Zavadskio sp., 1906. 16 p.

☐ **Jausmų kibirkštėlės.** [Eilėraščiai ir apsakymėliai]. Šiauliai, Brevdos sp., 1908. 46, II p.

☐ **Poėzija.** Šį rinkinėlį širdingai aukoju jaunoms lietuvaitėms. Šiauliai, Brevdos sp., [1908]. 30 p.

☐ **Širdies balsai.** Eilių rinkinėlis. Tilžė, 1908. 16 p. (Spindulys. Nr. 8).

☐ **Pirmieji žiedai.** [Eilėraščiai]. Čikaga, „Lietuvos" sp., 1909. 27 p.

☐ **Tėvynės laukuose.** Apysakų rinkinys. Parašė Jovaras. Pitsburgas, 1909 32 p. (Žmonių knygynas. Nr. 3. Rugpjūtis 1909. Metai 1).

☐ **Sielos aidas.** Jovaro eilės. V., Kuktos sp., 1913. 31 p.

☐ **Parinktosios eilės.** Jubiliejinis leid. [Įž. str. „Jovaras liaudies poetas", p. 3—4, J. Murkos]. J. Murkos red. Šiauliai, „Kultūra", 1923. 48 p. su iliustr.

☐ **Eilės ir dainos.** [Įž. str. ir bibliogr. J. Būtėno]. K., Valst. grož. lit. l-kla, 1947. 135 p. su portr.— Bibliogr.: p. 113—127.

Turinys: Ko liūdi, berželi? — Skriskit, skausmo dainos.— Kad kartą išaušty.— Rauname daigus pirmuosius.

——— Patais. ir papild. 2-asis leid. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1952. 94 p.

Turinys: Žmonija raudonom vėliavom pasipuošė.— Iš ankstesniųjų eilių ir dainų.

☐ **Neliūdėk, berželi.** [Eilėraščiai]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1961. 219 p. su iliustr.

Turinys: Nerimsta įaudrintos širdys.— Ko liūdi, berželi? — Ir galiu aš dainuoti.

EILĖRAŠČIAI RINKINIUOSE

☐ **Jovaras, Butkų Juzė.** [Eilėraščiai]. K., 1956, p. 3—15.
Lietuvių poezija. T. 1. V., 1967, p. 290—299.
Taip pat 1969 leid.

STRAIPSNIAI

☐ **Laiškas draugams sodiečiams.**—„Tėvynės sargas", 1902, Nr. 12, p. 13—16.— Parašas: J. Laukinis.

Apie gimtąją kalbą.

☐ **Dėlei atsiradimo „Kryžiaus".**—„Ūkininkas", 1903, Nr. 4/5, p. 137—139.— Parašas: J. Laukinis.

Kritikuojamas naujas religinis laikraštis.

☐ **Dvarai, dvarponiai ir jų darbininkai.**—„Darbininkų balsas", 1904, Nr. 3, p. 73.— Parašas: J. Laukinis.

☐ **Darbininko balsas.**—„Naujoji gadynė", 1906, Nr. 4, p. 51—54.

☐ **Žadinkime savo kūrybingumą.**— Leid.: „Jaunųjų žodžiai", 1938, gruodis, p. 31.

☐ **Neturiu tokių dvasinių jėgų, kad galėčiau perduoti, ką jaučiau ir mačiau toje pasakiškoje stebuklų šalyje.**—„Ūkininko patarėjas", 1940, rugpjūčio 20, Nr. 35.

Įspūdžiai apie Maskvą.

☐ **Jaunime! Taisyk kelią į žmonijos ateitį.**—„Literatūra ir menas", 1957 vasario 2.

EILĖRAŠČIAI KITOMIS KALBOMIS

☐ Поэты Советской Литвы. М., 1953, с. 236—240.
Пер. Л. Озеров.

☐ Литовские поэты XX века. Л., 1971, с. 83—93.
Пер.: П. Жур, Л. Озеров.

□ Паэты Совецкай Літвы. Мінск, 1954, p. 131—133.— Baltar. k. Vertė: A. Astapenka, K. Citovas, M. Kalačynskis.

Jovaro eilėraščių dar yra išversta į baškirų, latvių, lenkų, vokiečių kalbas.

II
LITERATŪRA

Įsteigkime tautišką ūkį. Niujorkas, „Tėvynės" sp., 1913. 20 p.— Priedas: Jovaro ūkio steigimo komitetas.— **Knizikevičienė B.** Jovaras. Rekomend. lit. rodyklė. V., 1964. 39 p. (LTSR Valst. resp. b-ka).— **Jovaras.** Literatūrinio darbo prisiminimai. [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 159—162, su portr.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (13 pavad.), p. 361.— Taip pat 1957 leid.— **Jovaras.** Atsiminimai iš 1905 metų revoliucijos [Lietuvoje].—„Pergalė", 1955, Nr. 7, p. 98—99.— **Jovaras.** Autobiografija.— Kn.: Jovaras Neliūdėk, berželi. V., 1955, p. 5—38.— **Jovaras.** Džiugu šiandien tai prisiminti.—„Literatūra ir menas", 1957, rugsėjo 28, su portr.— **Jovaras.** Iš atsiminimų.— Rink.: Vienybės lietuvininkų 25 metų sukaktuvių jubiliejus. Bruklinas (Niujorkas), 1911, p. 104—107, su portr.— **Jovaras.** Iš atsiminimų apie knygas.—„Raudonoji vėliava" (Šiauliai), 1948, sausio 6.— **Jovaras.** Liaudies poeto jubiliejus. [Pasakojimą užrašė V. Kubilius].—„Pergalė", 1960, Nr. 1, p. 172—174, su iliustr.— **Jovaras.** Liaudžiai ieškojau gyvenimo laimės. [Su L. Ozerovo ir J. Šimkaus laiškų tekstais. G. Suveizdienės koment. ir publ.].— „Jaunimo gretos", 1968, Nr. 7, p. 12—13, su portr.— **Jovaras.** Mano dainos liaudžiai.—„Tiesa", 1949, liepos 22.— **Jovaras.** Visad su liaudim.—„Švyturys", 1955, Nr. 1, p. 17, su portr.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 2. V., 1958, p. 515—526, su portr.; T. 4. V., 1968, p. 449.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 701, su iliustr.— **Balkevičius V.** Norisi gyventi ir dirbti.—„Raudonoji vėliava" (Šiauliai), 1955, liepos 21, su iliustr.— **Būtėnas J.** Jovaro gyvenimo ir kūrybos kelias.— Kn.: Jovaras. Eilės ir dainos. V., 1947, p. 5—16.— **Būtėnas J.** Liaudies dainių palydint.—„Literatūra ir menas", 1967, sausio 28, su portr.— **Būtėnas J.** Liaudies poetas.—„Tiesa", 1955, sausio 12, su portr.— **Būtėnas J.** 1905 metų revoliucijos atspindžiai lietuvių literatūroje. V., 1955, p. 22—24.— **Dungaitė I.** Jovaras ir VDV.—„Tėvynė", 1939, sausio 13, Nr. 2.— **Gailintas J.** Liaudies kovų ir laimėjimų dainius.—„Literatūra ir menas", 1955, sausio 15, su portr.— **Galvonis L.** Trys J. Krikščiūno-Jovaro eilėraščiai.—„Darbas" (Pasvalys), 1967, balandžio 8.— **Gintautas M.** Tėviškės beržas.—„Tiesa", 1965, sausio 13, su portr.— **Jasilionis S.** Dar apie Jovarą.—„Laisvė", 1938, spalio 8, Nr. 236.— **J. Krikščiūnas-Jovaras.** [Nekrologas].—„Raudonoji vėliava" (Šiauliai), 1967, sausio 22, su portr.— **Jonas Krikščiūnas-Jovaras.**—„Literatūros ir meno metraštis", 1961, p. 30—31, su portr.— **Jonas Krikščiūnas-Jovaras.** [Nekrologas].—„Tiesa", 1967, sausio 24, su portr.— **Juknys S.** Vertingas radinys Jovaro sodyboje. [1903—1906 nelegali socialdemokratų spauda].—„Leninietis" (Šiauliai), 1965, balandžio 20, su iliustr.— **Juršėnas A.** Pirmieji K. Binkio poezijos žingsniai

ir jo literatūrinė mokykla.—„Literatūra", 1966, t. 9, p. 29—32.— **Kirkila J.** Sodžiaus vargdienio Jovaro žvaigždutė.—„Literatūra ir menas", 1965, sausio 16, su portr.— **Korsakas K. N. A.** Nekrasovas ir lietuvių poezija.—„Lietuvių literatūros in-to darbai", 1947, t. 1, p. 47—49.— **Kubilius V.** Revoliucinė lietuvių poezija 1890—1907 metais.—„Literatūra ir kalba", 1958, t. 3, p. 233—283.— **Kubilius V.** 1905 metų revoliucijos poetas.—„Pergalė", 1955, Nr. 1, p. 57—61.— **Labanauskas H.** Poeto bičiulio dovana. [Apie „Aušros" muziejui J. Petrulio perduotus poeto rankraščius, laiškus, fotografijas].—„Raudonoji vėliava" (Šiauliai), 1965, vasario 6.— **Liaudies** dainiaus Jono Krikščiūno-Jovaro laidotuvės.—„Raudonoji vėliava" (Šiauliai), 1967, sausio 27, su iliustr.— **Liaudies poetas.**—„Raštai", 1941, Nr. 3, p. 346—347.— **Liaudies** poetui Jovarui 87-eri. [J. Sabaliausko, L. Kuzmaitės ir B. Prėskienio str.]—„Raudonoji vėliava" (Šiauliai), 1967, sausio 22, su iliustr.— **Mačiulis J.** Pas liaudies dainių.—„Literatūra ir menas", 1960, sausio 9, su portr.— **Miesto** darbo žmonės atsisveikina su liaudies dainium J. Krikščiūnu-Jovaru. [S. Sireikos, J. Sabaliausko, G. Bogušaitės ir J. Sėgždos str.]—„Raudonoji vėliava" (Šiauliai), 1967, sausio 24, su iliustr.— **Orintas J.** Jovaras — liaudies poetas.—„Tėvynė", 1938, rugpjūčio 26, Nr. 34.— **Orintas J.** Knygnešys poetas Jovaras. Jo 35 m. poezijos rašymo sukaktuves minint.—„Dirva", 1938, rugsėjo 9, 16, Nr. 36, 37.— **Orintas J.** Poeto Jovaro 35 metų literatūrinio darbo jubiliejus.—„Laisvė", 1938, rugpjūčio 13, Nr. 189.— **Oškinis V.** Jonas Krikščiūnas-Jovaras. Jo apdovanojimo „Garbės ženklo" ordinu proga.—„Literatūra ir menas", 1949, liepos 27, su portr.— **Pakalniškis R.** Lenino paveikslas grožinėje lietuvių literatūroje.— Rink.: Leninas lietuvių literatūroje. V., 1970, p. 52—53.— **Petrulis J.** Liaudies poetas Jovaras.—„Jaunimo gretos", 1944, Nr. 3, p. 7—8, su portr.— **Pranskus-Žalionis B.** Ikitarybinė Jovaro kūryba.— Kn.: Pranskus-Žalionis B. Lietuvių literatūros gretose. V., 1959, p. 316—338.— **Pranskus-Žalionis B.** Jonas Krikščiūnas-Jovaras.—„Literatūra ir menas", 1950, sausio 8, su portr.— **Puida K.** Jovaras.— Kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 399—404.— Taip pat: „Draugija", 1910, Nr. 39, p. 190—208.— **Radaitis V.** Pirmosios Rusijos revoliucijos atspindžiai lietuvių literatūroje.— Kn.: Radaitis V. Pagrindinė kryptis. V., 1961, p. 100—101.— **Radvilas A.** J. Jovaras ir pradedantieji rašytojai.—„Raudonoji vėliava" (Šiauliai), 1955, sausio 12, su iliustr.— **Raguotis B.** Liaudies dainius.—„Tiesa", 1960, sausio 12.— **Rimkus V.** Jovaro paveikslas dailininkų kūriniuose.—„Raudonoji vėliava" (Šiauliai), 1967, vasario 19.— **Sabaliauskas J.** Raudonu žiedu liaudžiai pražydėjęs.—„Tiesa", 1970, sausio 13.— **Sprindis A.** Jonas Krikščiūnas-Jovaras.—„Komjaunimo tiesa", 1955, sausio 12, su portr.— **Šauksmas.**—„Lietuvos žinios", 1912, liepos 12, Nr. 76.— Parašas: Petras.— **Šaulys V.** Artojas, knygnešys, poetas.—„Kultūros barai", 1970, Nr. 1, p. 60—62, su iliustr.— **Šimkus J.** Liaudies poeto Jovaro kūrybos sukaktis.—„Literatūra ir menas", 1953, rugsėjo 13, su portr.— **Šimkus J.** Jovaro kūrybos puslapiai.— Kn.: Šimkus J. Realizmo kryptimi. V., 1970, p. 375—388.— **Šulcaitė O., Zaleckas V.** Istorijos puslapius verčiant. V., 1971, p. 16, 34—35.— **Tarybinės** lietuvių literatūros istorijos apybraiža. V., 1956, p. 208.— **Umbrasas K.** Gorkis ir lietuvių literatūra.—„Literatūra ir kalba", t. 1, p. 159—163.— **Zaborskaitė V.** Maironis. V., 1968, p. 481.— **Zabors-**

kaitė V. Realizmo klausimai 1905—1917 metų lietuvių literatūros kritikoje. V., 1957, p. 147—149.— **Žukauskas A.** Jonas Krikščiūnas-Jovaras. Eilės ir dainos. V., 1952, p. 3—8.— **Žukas V.** Lietuviškieji literatūros bibliografiniai šaltiniai.—„Bibliotekų darbas", 1967, Nr. 4, p. 31.— **Большая** советская энциклопедия. Изд. 2-е. Т. 18. М., 1953, с. 343.— **Бутенас Ю.** Народный поэт Йонас Крикшчюнас-Йоварас.—«Сов. Литва», 1955, 12 января.— **Краткая** литературная энциклопедия. Т. 3. М., 1966, стб. 268.— **Йонас Крикшчюнас-Йоварас. [Некролог]**.—«Сов. Литва», 1967, 24 января.— **Фигуринас В.** Молодость духа.—«Сов. Литва», 1960, 12 января, с портр.— **Abramowicz W.** Jowaras — poeta szczęśliwy.—„Czerwony Sztandar", 1960, 24 stycznia.— Lenkų k.— **Butenas J.** Poeta ludowy J. Krikszcziunas-Jowaras.—„Czerwony Sztandar", 1955, 12 stycznia, su portr.— Lenkų k.— **Jonas Krikszczunas-Jovaras.** [Nekrologas].—„Czerwony Sztandar", 1967, 24 stycznia.— Lenkų k.— **Lietuviešu** tautas dzejnieks.—„Literatūra un Māksla", 1960, 16. janvārī, su portr.— Latvių k.— **Mały** słownik pisarzy narodów europeiskich ZSRR. Warszawa, 1966, p. 122.— Lenkų k.— **Slovník** spisovatelů národů SSSR. Praha, 1966, p. 210.— Čekų k.— **Tautas** dzejnieks.—„Karogs", 1960, Nr. 3, p. 156.— Latvių k.

ATSIMINIMAI

Juras P. Ko liūdėjo berželis.—„Leninietis" (Šiauliai), 1969, spalio 9.— **Lauraitis V.** Susitikimai.—„Nemunas", 1968, Nr. 11, p. 27.— **Tomkytė-Cepanienė L.** Ko liūdi, berželi?—„Tarybinis mokytojas", 1967, vasario 11.— **Vainikonis L.** Liaudies poetą Jovarą prisiminus.—„Naujasis kelias" (Kapsukas), 1970, sausio 10.

APIE ATSKIRAS KNYGAS

„Žibutė". **Dambrauskas-Jakštas A.** Mūsų naujoji literatūra. T. 1. K., 1923, p. 326—328.— **Gira L.** Raštai. T. 4. V., 1962, p. 172—174.

„Širdies balsai". **„Draugija"**, 1908, Nr. 24, p. 402—403.— Parašas: K. P.

„Sielos aidas". **Dambrauskas-Jakštas A.** Mūsų naujoji literatūra. T. 1. K., 1923, p. 329—333.— **Gira L.**—„Vaivorykštė", 1913, kn. 3, p. 595—598.— Parašas: E. Radzikauskas.

„Parinktosios eilės". **Butkų Juzė.**—„Klaipėdos žinios", 1924, balandžio 12, Nr. 61.— Parašas: B. Jurginas.— **Dabušis S.**—„Švietimo darbas", 1924, Nr. 8, p. 764—774.— Parašas: Dabušių Stasys.— **Vaižgantas.**—„Lietuva", 1925, birželio 13, Nr. 129.

„Eilės ir dainos". **Grybas V.** Jovaro poezijos rinkinys.—„Tiesa", 1952, rugpjūčio 29.— **Kostkevičiūtė I.** Jovaro eilės ir dainos.—„Literatūra ir menas", 1953, sausio 18.— **Linkevičiūtė G.**—„Komjaunimo tiesa", 1952, rugsėjo 5.— **Poška K.** Vargo valstiečių dainius.—„Literatūra ir menas", 1947, birželio 29.— **Pranskus-Žalionis B.**—„Pergalė", 1947, Nr. 4, p. 192—195.— **Skinkys A.** Liaudies dainius.—„Pergalė", 1952, Nr. 11, p. 115—117.— **Петрайтис Э.** Стихи народного поэта.—«Красное знамя» (Шяуляй), 1952, 17 де-

кабря.— **Пранскус-Жалионис Б.** Стихи и песни Иовараса.—«Сов. Литва», 1947, 20 июня.

„Neliūdėk, berželi". **Pranskus-Žalionis B.** Liaudies poeto kūrinių rinktinė.—„Literatūra ir menas", 1956, balandžio 21.— **Radvilas A.**—„Raudonoji vėliava" (Šiauliai), 1955, gegužės 17.— **Šimkus J.** Jovaro kūrybos puslapiai.— „Pergalė" 1955, Nr. 6, p. 114—118.

Liudvikas JUCEVIČIUS (1813—1846)

Literatūros istorikas, poetas, vertėjas. Tautosakininkas, etnografas. Gimė 1813.XII.15 Pakėvės dv. (Kelmės r.) dvaro ekonomo ar nuomininko šeimoje. Mirė 1846.III.24 Lepelyje (dab. Baltarusijos TSR).

1823—29 mokėsi Kražių gimnazijoje. 1829—31 Vilniaus universitete studijavo mediciną. Uždarius universitetą, dirbo namų mokytoju Pakėvės dvare. 1834 įstojo į Vilniaus kunigų seminariją, po dvejų metų perkeltas į Vilniaus Dvasinę akademiją (baigė 1838). Kunigavo Švenčionyse, nuo 1840 Svėdasuose. Palaikė ryšius su vysk. J. A. Giedraičiu, J. Kraševskiu, Karaliaučiaus universiteto prof. P. Bolenu, čekų poetu ir filologu V. Hanka ir kt. 1843 metė kunigystę ir persikėlė į Lepelį, kur bajorų mokykloje dėstė istoriją, literatūrą, geografiją.

Rašė daugiausia lenkų kalba. Pirmoji knyga „Piśma Ludwika Adama Jucewicza" („Liudviko Adomo Jucevičiaus raštai") 1834. Išleido lietuvių patarlių, priežodžių ir dainų rinkinių, etnografinių veikalų apie Žemaitiją ir Lietuvą, paskelbė padavimų, straipsnių apie lietuvių mitologiją, išspausdino lietuvių literatūros apžvalgų (knygose: „Ištraukos iš naujųjų laikų lenkų poetų", „Lietuva"), portretinius straipsnius apie A. Strazdą, S. Valiūną, D. Pošką, K. Širvydą. 1840 parengė spaudai biobibliografinį veikalą „Wiadomości biograficzne i literackie o uczonych Żmudzinach" („Biografinės ir literatūrinės žinios apie mokytus žemaičius"; 184 biografijos). Rankraštis 1971 surastas Lenkijos Nacionalinėje bibliotekoje Varšuvoje. 1919 M. Brenšteinas buvo padaręs nuorašą (nuorašas šiuo metu yra LTSR CVIA). 1975 šis veikalas išleistas „Lituanistinės bibliotekos" serijoje antrašte „Mokyti žemaičiai". 1841 Jucevičius Vilniuje išleido almanachą „Linksmynė", kuriame išspausdino kelis savo eilėraščius. Į lietuvių kalbą yra išvertęs lenkų poetų eilėraščių (1837); laiškuose mini A. Mickevičiaus „Konrado Valenrodo" ir J. Kraševskio „Vitolio raudos" vertimus (rankraščiai nesurasti).

Bendradarbiavo periodiniuose leidiniuose «Сын отечества», „Muzeum domowe", „Piśmiennictwo krajowe", „Tygodnik Petersburski" ir kt.

Pasirašinėjo: *L.A.J., L.J., Ludwik z Pokiewia, Ludwik z Pokiewia Jucewicz, N.N.*

I

ETNOGRAFIJOS, TAUTOSAKOS DARBAI. VERTIMAI

☐ **Raštai.** [Vertė D. Urbas. Įž. str. M. Lukšienės. Pastabos ir paaišk. M. Lukšienės ir Z. Slaviūno, p. 613—679]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1959. 680 p. su iliustr. ir faks.

Turinys: *Lietuva, jos senovės paminklai, buitis ir papročiai:* Prakalba; Keli žodžiai apie lietuvių kalbą ir literatūrą; Mitologijos pradai; Metamorfozės lietuvių mitologijoje; Žvėrys, paukščiai, medžiai ir žinomesnės žolės, kuriems lietuvių liaudis pripažįsta tam tikrą reikšmę arba antgamtinę galią; Pagonybės liekanos; Pranašystės: Burtai; Papročiai; Papročiai, susiję su tam tikromis metų dienomis; Šokiai; Drabužiai; Kaimo iškilmės; Apeigos; Kai kurie senovės papročiai, buitis, apeigos ir t.t., aprašyti pagal kroniką ininkų liudijimus; Lietuvių liaudies medicina; Dabartinis žemdirbystės ir ūkininkystės stovis Lietuvoj; *Priedas:* Lietuvos Didžiosios kunigaikštijos kareivių artikulai; Apie karūnos ir Lietuvos D. Kunigaikštijos senatorius ir valdininkus.— *Žemaičių žemės prisiminimai:* Prakalba; I. Į kitą pusę Nevėžio; II. Šalies veidas; III. Šiluva; IV. Kražiai; V. Janapolė. Varniai; VI. Kelias iš Šiaulių į pajūrį; Gudruolis Uburtis ir velnias; VII. Baltija; VIII. Baltijos jūros valdovė. *Padavimas;* IX. Palanga; X. Dvarininkai, šlėktos, valstiečiai; *Priedas:* B. „Po tavo nuo mūsų atsitolinimo". *[Eilėraštis-daina];* C. Dekretai liečią raganius.— *Lietuvių liaudies priežodžiai:* Pratarmė; Lietuvių liaudies priežodžiai [I—XLIV].— *Straipsniai. Laiškai:* Lietuvių dainos. Įžanga; Valiūnas. (Skiriama atminimui T. Bilevičiui). [Pirmoji publ.: „Muzeum domowe", 1839, Nr. 11]; Strazdas Antanas; Dionizas Poška; Konstantinas Širvydas. [Pirmoji visų trijų str. publ.: „Piśmiennictwo krajowe", 1841, Nr. 8, 11, 12]; Milžinų kalnai ir milžinų kapai Lietuvoje; Laiškai. [J. Kraševskiui, S. Giedraičiui. 1839—1842].— *Priedas.* Ištraukos iš naujųjų lenkų poetų [A. Mickevičiaus, E. Odyneco, B. Zaleckio].

☐ **Pisma Ludwika Adama Jucewicza.** W., Nakł. i drukiem M. Romma, 1834. IV, 154 p.— Lenkų k.— LKR.

Turinyje: A. Puškino, N. Karamzino, V. Žukovskio, K. Batiuškovo, F. Fenelono kūrinių vertimai į lenkų k.

☐ **Historya litewska dla dzieci przez L.A.J.** W., Druk. A. Dworca, 1836. 60 p.— Lenkų k.— LRB.

☐ **Wyjątki z nowoczesnych poetów polskich.** [Išvertė į liet. k. ir pratarmę apie liet. k. ir literatūrą, p. 7—31, parašė L. Jucevičius]. W., Nakł. tłum. B. Neumana, 1837. 73 p.— Antr. ir pratarmės tekstas lenkų k.— LKLIB, LKR, MAB, VUB.

☐ **Przysłowia ludu litewskiego.** W., Druk. A. Marcinowskiego, 1840. VII, 106 p.— Lenkų k.— LKLIB, LKR.

☐ **Rysy Żmudzi.** Warszawa, 1840. 52 p.— Lenkų k.— LKLIB, MAB, VUB.

☐ **Wspomnienia Żmudzi.** [Įž. žodis aut.] W., Nakł. i druk. T. Glücksberga, 1842, 5, 212 p.— Lenkų k.— LRB, LKLIB, LKR, MAB, VUB.

☐ **Pieśni litewskie.** [Išversta Liudviko iš Pakievio. Įv. ir paaišk. sudaryt.]. W., Druk. M. Zymełowicza, 1844. 108 p.— Lenkų k.— LRB, MAB.

☐ **Litwa pod względem starożytnych zabytków, obyczajów i zwyczajów skreślona przez Ludwika z Pokiewia.** [Iž. žodis aut., p. I—V]. W., Nakł. R. Rafałowicza, Druk. M. Romma, 1846. V, 388 p.— Lenkų k.— LKLIB, LKR, LRB, MAB, VUB.

ORIGINALI KŪRYBA, VERTIMAI

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ Biruta. Cz. 2. W., Glücksberg, 1838. 230 p.— Lenkų k.
Eilėraštis, p. 117—122.— Be parašo.

☐ Linksmine. Prace literackie. W., Nakł. R. Ratałowicza, Druk. J. Zawadzkiego, 1841. 228 p.— Lenkų k.
Eilėraščiai, p. 46—47, 141—142, 151—152, 161—162, 225.— Parašas: Ludwik z Pokiewia.

☐ Lietuvių poezija. XIX a. V., 1955, p. 207—216.

☐ Lietuvių literatūros istorijos chrestomatija. Feodalizmo epocha. V., 1957, p. 387—398, su faks.

LITERATŪRINIAI IR ETNOGRAFINIAI STRAIPSNIAI

☐ **Józef Szemesz.** [Nekrologas].— Leid.: Biruta. Cz. 2. W., 1838, p. 169—171.— Be parašo.— Lenkų k.

☐ **Judel Kłaczko Izraelita, trzynastoletni poeta.**—„Tygodnik Petersburski", 1839, Nr. 76, p. 438.— Parašas: Ludwik z Pokiewia.— Lenkų k.

☐ **Kilka słów do Pana J. J. Kraszewskiego z powodu jego powieści o bladej dziewczynie z pod Ostrej-bramy.**—„Tygodnik Petersburski", 1841, Nr. 43, p. 239—240.— Parašas: Ludwik z Pokiewia.— Lenkų k.

☐ **Ogłoszenie.**—„Tygodnik Petersburski", 1841, Nr. 15, p. 84.— Lenkų k.
Apie sumanymą leisti žurnalą „Ofiarnik".

* * *

☐ **Камни литовских богинь.**—«Сын отечества», 1836, № 10, с. 166—171.— Без подписи.

☐ **Превращения в литовской мифологии.**—«Сын отечества», 1836, № 16, с. 90—95.— Без подписи.

☐ **Обычаи, игры, пословицы и предания литовския.**—«Сын отечества», 1839, т. 11, № 3, с. 115—147.— Без подписи.

II

LITERATŪRA

Balčiūnas J. M. Liudviko Adomo Jucevičiaus asmuo ir reikšmė. K., 1930. 37 p.— Rec.: Revėnas M.—„Sėjos baras", 1930, Nr. 2, p. 32—33.— **Janulaitis A.** Kun. Liudvikas Adomas Jucevičius. Trumpas aprašymas jo gyvenimo ir veikimo. V., 1910. 40 p.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 1. V., 1957, p. 479—487, su iliustr.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966,

p. 702.— **Basanavičius J.** Rinktiniai raštai. V., 1970, p. 365—366, 688.— **Biržiška M.** Dainų atsiminimai iš Lietuvos istorijos. V., 1920, p. 6, 13, 16—18, 19—21.— **Biržiška M.** Mūsų raštų istorija. 2-as leid. D. 1. K., 1925, p. 85—86.— **Biržiška V.** Aleksandrynas. D. 3. Čikaga, 1965, p. 224—231.— **Butėnas D.** Liaudies genijaus puoselėtojo asmens ir darbų likimas.—„Jaunimo gretos", 1968, Nr. 11, p. 10.— **Dainiūnas A.** Liudvikas Jucevičius.—„Biržiečių žodis", 1973, gruodžio 15.— **Daugėla D.** Liudvikas-Adomas Jucevičius. Lietuvos etnographas.—„Lietuvių tauta", 1907, kn. 1, p. 84—88.— Parašas: D. D.— **Genzelis B.** Švietėjai ir jų idėjos Lietuvoje (XIX a.). V., 1972, p. 11—12, 33—34, 36—39, 41—42 ir kt.— **Gerulis P.** Liudvikas Adomas Jucevičius.—„Draugija", 1909, Nr. 30, p. 168—177.— Parašas: Pranas.— **Grinius K.** Keletas žodžių apie nekuriuos Lietuvos raštininkus.—„Varpas", 1901, Nr. 9, p. 105.— Parašas: Kalvis.— **Griška A. L.** Jucevičiaus piešta. (Iš kultūros istorijos).—„Tarybinis mokytojas", 1969, lapkričio 28.— **Jurjevičius S.** Liudvikas Adomas Juceviczius.— „Apšvieta", 1893, Nr. 11/12, p. 704—710.— **Kudaba Č.** Kalvotoji Žemaitija. V., 1972, p. 30—31.— **Lietuvių** etnografijos bruožai. V., 1964, p. 23—24.— **Lietuvių** literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 48—52, 87.— **Lietuvių** tautosakos apybraiža. V., 1963, p. 47—49, su iliustr.— **Lukšienė M.** Liudvikas Adomas Jucevičius.— Kn.: Jucevičius L. Raštai. V., 1959, p. 5—52.— **Maciūnas V.** Krokuvos bibliotekose pasirausus. [Apie L. Jucevičiaus rankraščius].—„Vairas", 1935, Nr. 6, p. 177—178, 179.— **Mykolaitis-Putinas V.** Raštai. T. 8. V., 1962, p. 544.— **Niemis A. R.** Lietuvių liaudies dainų tyrinėjimai.—„Mūsų tautosaka", 1932, t. 6, p. 96—97.— **Raudeliūnas V.** Atrastas L. Jucevičiaus veikalas. [„Bibliografinės ir literatūrinės žinios apie mokytus žemaičius"].— „Gimtasis kraštas", 1971, rugsėjo 30.— **Sprindis A.** Lietuvių literatūrinė kritika 1861—1905. V., 1957, p. 40—46, 308—309.— **Tarasenka P.** Lietuvos archeologijos medžiaga. K., 1928, p. 10, 183, 273.— **Vadeikis J.** Liudvikas iš Pakievės.—„Komunistinis žodis" (Kelmė), 1958, vasario 15, 19, 22.— **Vadeikis J.** Rašytojas L. Jucevičius (Liudvikas iš Pakievės).—„Komunistinis žodis" (Kelmė), 1963, gruodžio 26.— **Žukas V.** Spaudos apžvalgos, bibliografiniai darbai.—„Bibliotekų darbas", 1972, Nr. 9, p. 22—24.— **Гучас А.** Основные этапы развития психологической мысли в Литве.—«Вопросы психологии», 1970, № 4, с. 109.— **История** философии в СССР. Т. 2. М., 1968, с. 495.— **Энциклопедический** словарь. Изд. Ф. А. Брокгауза и И. А. Эфрона. Т. 81. Спб., 1904, с. 463. — **Baliński M., Lipiński T.** Starożytna Polska... T. 3. Warszawa, 1846, p. 508; 2-asis leid. T. 4, 1886, p. 412.— **Lenkų k.**— **Balys J.** A short review of the Coliection of Lithuanian Folk-lore.—„Tautosakos darbai", 1935, t. 1, p. 12—13.— Anglų k.— ***Brackel H. V.** Die Riesenberge und Hünengräber in Litauen. [Pranešimas, skaitytas 1838 pagal L. Jucevičiaus surinktą medžiagą].—„Sendungen der Kurländischen Gesellschaft für Literatur und Kunst", 1840, Bd. 1, p. 45—49.— Vok. k.— **Encyklopedyja** Powszechna. T. 13. Warszawa, 1863, p. 486.— Parašas: F.M.S.— Lenkų k.— **Encyklopedyja** Powszechna S. Orgelbranda. T. 6. Warszawa, 1878, p. 74.— Lenkų k.— **Janowski Ł.** Słownik biobibliograficzny dawnego Universytetu Wileńskiego. W., 1939, p. 180—181.— Lenkų k.— **Koncewicz J.** Ludwig Adam Jucewicz.—„Mitteilungen der Litauischen literarischen Gesellschaft", 1894, Bd. 4, H. 19, p. 37—39.— Vok. k.— **Kostrzewski J.** Dzieje polskich badań przehistorycz-

nych. Poznań, 1949, p. 28—29.— Lenkų k.— **Kraszewski J. I.** Spójrzenie na dzisiejszą literaturę polską.—„Athenaeum", 1841, t. 1, p. 194—195.— Lenkų k.— **Lachowicz S.** Nowiny literackie z Wilna. (Rozmaitości).—„Tygodnik Petersburski", 1840, Nr. 56, p. 291—292.— Lenkų k.— **Niemi A. R.** Tutkimuksia Liettualaisten kansanlaulujen alalta. Helsinki, 1913, p. 104—106.— Suomių k.— **Nowości** piśmiennictwa polskiego.—„Piśmiennictwo krajowe", 1841, Nr. 5, p. 79; Nr. 8, p. 128.— Lenkų k.— **Perkowski J.** Resztki dawnych wierzeń i kultów na Żmudzi.—„Mūsų tautosaka", 1935, t. 10, p. 183.— Lenkų k.— **Polski** słownik biograficzny. T. XI/2, z. 49, Wrocław—Warszawa—Kraków, 1965, p. 307—309.— Lenkų k.— **Puzinas J.** Vorgeschichtsforschung und Nationalbewusstsein in Litauen. K., 1935, p. 19—21, 110.— Vok. k.— **Puzynina z Guntherów G.** W Wilnie i w dworach litewskich. W., b. m., p. 341.— Lenkų k.— **Wielka** Encyklopedya Powszechna Ilustrowana. T. 33. Warszawa, 1903, p. 126—127.— Lenkų k.

APIE ATSKIRAS KNYGAS

„Historya Litewska". Leid.: **Wizerunki** i roztrząsania naukowe. Poczet nowy. T. 6. W., 1836, p. 128—131.— Lenkų k.

„Wyjątki z nowoczesnych poetów polskich". **Nowe** dzieło.—„Magazyn Powszechny", 1837, Nr. 29, p. 226—229; Nr. 30, p. 239—240.— Lenkų k.

„Przysłowia ludu litewskiego". **Wojcicki W.**—„Biblioteka Warszawska", 1841, Nr. 1, p. 412—414.— Lenkų k.

„Wspomnienia Żmudzi". **Baliński M.**—„Biblioteka Warszawska", 1842, t. 3, p. 183—190.— Parašas: M. B.— Lenkų k.—*Zieliński.—„Rocznik krytiko-literacki", 1842, Nr. 53.— Lenkų k.

„Pieśni litewskie". „Przegląd naukowy", 1844, Nr. 25, p. 251—254.— Lenkų k.

„Raštai". **Būtėnas J.** Iš literatūrinio L. A. Jucevičiaus palikimo.—„Pergalė", 1960, Nr. 9, p. 172—175.— **Žukauskas A.** Senovės gyvenimas ir papročiai.—„Literatūra ir menas", 1961, sausio 14, su iliustr.

Dovydas JUDELEVIČIUS (g. 1925)

Literatūrologas ir teatrologas, kritikas.

Gimė 1925.X.5 tarnautojų šeimoje Kaune, ten pradėjo lankyti gimnaziją. Vidurinį mokslą baigė evakuacijoje, Suchoj Logo m. (Sverdlovsko sr.). 1943 tarnavo Raudonosios Armijos 16 Lietuviškojoje divizijoje. Demobilizuotas dirbo gamyklos bibliotekoje Suchoj Logo m. Nuo 1945 studijavo Kauno universiteto Istorijos ir filologijos fak., 1948—51 Maskvos universiteto Filologijos fak. anglų kalbą ir litera-

tūrą. 1952—1956 LTSR MA Lietuvių kalbos ir literatūros instituto aspirantas. Nuo 1951 Vilniaus Pedagoginio instituto dėstytojas (nuo 1962 docentas). LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1958.
Spaudoje reiškiasi nuo 1948. Filologijos kandidatas (1957, „Petro Cvirkos romanas „Frank Kruk"). Paskelbė darbų lietuvių ir užsienio literatūros, vertimų, teatro klausimais. Išvertė Dž. Londono, O. Henrio, B. Šo, A. Milerio, S. Beketo kūrinių.
Pasirašinėjo: *J. Dovainis, P. Girėnas, A. Pagirys, D.J.*

I
LITERATŪROS IR TEATRO KRITIKA

KNYGOS

☐ **Petro Cvirkos romanas „Frank Kruk".** [Kand. disert. autoref.]. V., 1957. 15 p. (Vilniaus Valst. V. Kapsuko un-tas).

☐ **Petras Cvirka satyrikas.** V., Valst. grož. lit. l-kla, 1958. 294 p. su iliustr.

☐ **Tarybinė lietuvių poezija.** V., Valst. polit. ir moksl. lit. l-kla, 1963. 52 p. (Į pagalbą liaud. kultūros un-tams).

☐ **Gyvasis Šekspyras.** V., „Vaga", 1964. 270 p. su iliustr.— Žukas V. „Šekspyro lietuviškoji bibliografija", p. 167—268.

☐ Vakarų Europos literatūra. Mokslo priemonė IX—XI kl. K., „Šviesa". 1968. 190 p. su iliustr.
Skyriai: **Baironas.** P. 117—126.— **XIX a. pabaigos ir XX a. pradžios Vakarų Europos literatūra.** P. 153—164.— **Didžioji Spalio socialistinė revoliucija ir užsienio literatūra.** P. 165—187.
Taip pat 1970, 1971, 1973 leid.

STRAIPSNIAI

☐ **Majakovskis ir futūrizmas.**—„Jaunieji", 1948, kn. 1, p. 151—180.

☐ **Pirmas žingsnis.**—„Pergalė", 1948, Nr. 2, p. 66—70.
V. Majakovskio „Rinktinė" lietuviškai.

☐ **Rimčiausią dėmesį poezijos vertimams.**—„Literatūra ir menas", 1951, spalio 21.

☐ **Baironas.**— Kn.: Baironas D. Poezija. V., 1955, p. 3—25.

☐ **Satyriko laimėjimai ir nesėkmės.** [T. Tilvytis].—„Pergalė", 1955, Nr. 11, p. 98—105.

☐ **Satyra ir humoras.**— Rink.: 1957 m. lietuvių tarybinė literatūra. V., 1958, p. 199—219.

☐ **Juoktis visu balsu!** Pastabos apie feljetonistų meistriškumą.—„Literatūra ir menas", 1958, kovo 1.

☐ **Poezijos novatoriškumo klausimu.**— Rink.: 1958 metų lietuvių tarybinė literatūra. V., 1959, p. 103—126.

☐ **Hamletas yra!**—„Literatūra ir menas", 1959, birželio 20, su iliustr.
Apie pastatymą LTSR Valst. akad. dramos teatre.

☐ **Darbas šiandieninėje mūsų poezijoje.**—„Pergalė", 1959, Nr. 8, p. 109—127.

☐ **Ieškojimai vyksta toliau.** (Pastabos apie 1959 m. poeziją).—„Literatūros ir meno metraštis", 1960, p. 180—185.

☐ **Viljamas Šekspyras.**— Kn.: Šekspyras. Raštai. T. 1. Tragedijos. V., 1961, p. 3—30.

☐ **Naujі akiračiai, gilesni vandenys.**—„Literatūros ir meno metraštis", 1961, p. 124—130.
1960 lietuvių poezijos apžvalga.

☐ **Širdis dainuoja gyvenimą.**—„Pergalė", 1961, Nr. 7, p. 141—155.
Socialistinės tikrovės įtaka nūdienei lietuvių literatūrai.

☐ **Kritikai gilina vagą.**—„Literatūros ir meno metraštis", 1962, p. 135—142.
1961 Tarybų Lietuvos literatūrinės kritikos apžvalga.

☐ **Gyvas Šekspyras.**—„Literatūra ir menas", 1962, sausio 13.
Šekspyro „Makbetas" Panevėžio Dramos teatre.

☐ **Apie žodžius, laiką ir save.**—„Pergalė", 1962, Nr. 9, p. 144—156.
Just. Marcinkevičiaus „Publicistinė poema".

☐ **Henrikas Ibsenas.**— Kn.: Ibsenas H. Dramos. V., 1963, p. 3—11.

☐ **Greta ir priešaky!..**—„Literatūra ir menas", 1963, liepos 20.
Majakovskio reikšmė ir įtaka lietuvių literatūrai.

☐ **Ir eiliniai metai būna svarūs.**—„Literatūros ir meno metraštis", 1964, p. 85—92.
1963 lietuvių tarybinės poezijos apžvalga.

☐ **Kelio pradžia.**—„Bibliotekų darbas", 1964, Nr. 4, p. 37—39, su iliustr.
Šekspyro kūrinių vertimai į lietuvių k.

☐ **Visada amžininkas.**—„Pergalė", 1964, Nr. 4, p. 114—122.
Apie Šekspyro asmenį ir kūrybos interpretaciją.

☐ **400 ir 40.**—„Literatūra ir menas", 1964, balandžio 25.
Šekspyro kūrinių pastatymai respublikos teatruose.

☐ **Kazys Binkis — dramaturgas.**— Kn.: Binkis K. Generalinė repeticija. V., 1965, p. 3—27, su iliustr.

☐ **Fausto keliai ir kryžkeliai.**—„Tiesa", 1965, birželio 27.
Apie pastatymą LTSR Valst. akad. dramos teatre.

☐ **Praeitis—dabartis—poezija.**—„Literatūros ir meno metraštis", 1965, p. 121—130.
1964 lietuvių poezijos apžvalga.

☐ **Subrendusi ir jaunatviškai nerami.**—„Literatūra ir menas", 1965, rugpjūčio 14, 21.
Apie lietuvių tarybinės poezijos raidą.

☐ **Demjanas Bednas ir Vytautas Montvila.** (Iš vieno eilėraščio istorijos).— „Literatūra", 1965, t. 8, p. 54—59.— Santr. rusų k.— Taip pat atsk. atsp.

☐ **Nebaigtas pokalbis.**— Rink.: Poezijos pavasaris. 1966. V., 1966, p. 111—116.
Tarybinė lietuvių poezija.

☐ **Visados — pradžia.**—„Kultūros barai", 1966, Nr. 1, p. 36—41, su iliustr.
Apie LTSR liaudies artistą J. Miltinį.

☐ **Abejingumo ir kompromiso kaina.**— Kn.: Ei, žmonės! V., 1967, p. 231—238.
Apie K. Sajos „Maniaką".

☐ **Mūsų poema šiandien.**—„Pergalė", 1967, Nr. 1, p. 129—145.

☐ **„...į visos planetos apskritimą".**—„Pergalė", 1967, Nr. 11, p. 130—139.
Lietuvių poezijos kelias į rusų skaitytoją.

☐ **Osbornas ir kiti.** Jaunieji anglų dramaturgai vakar ir šiandien.—„Nemunas", 1968, Nr. 4, p. 34—38, su iliustr.

☐ **Vieno soneto paraštėse.**— Rink.: Poezijos pavasaris. 1969. V., 1969, p. 60—67.
Apie Šekspyro soneto vertimus.

☐ **Jausmui ar protui?** Mintys iš šekspyrinių spektaklių.—„Muzika ir teatras", 1969, kn. 5, p. 32—50, su iliustr.

☐ **Meno ir mokslo sankryžoje.**—„Literatūra ir menas", 1969, kovo 29.
Apie vertimo meną.

☐ **Tarp dviejų polių.** (Teatrinis sezonas — 70—71).—„Literatūra ir menas", 1971, rugpjūčio 28.

☐ **Negailestingas poeto skalpelis.**—„Pergalė", 1972, Nr. 1, p. 104—111.
Apie anglų poetą T. S. Eliotą.

☐ **Tiksliai ir prasmingai.**—„Tiesa", 1972, balandžio 15.
Šileno „Klasta ir meilė" LTSR Valst. akad. dramos teatre.

☐ **Daugiau negu tikėjomės...** (Teatrinis sezonas—73).—„Literatūra ir menas", 1973, liepos 21.

* * *

☐ **XX amžiaus dramaturgija.** Vakarų Europos dramaturgų pjesės. [Sudarė, įž. str., p. 5—18, ir pastabas, p. 409—413, parašė D. Judelevičius]. V., „Vaga", 1970. 414 p.

RUSŲ IR KITOMIS KALBOMIS

☐ **Роман Петраса Цвирки «Франк Крук».** [Автореф. канд. дис.]. В., 1957. 16 с. (Вильнюсский гос. ун-т им. В. Капсукаса).

☐ **Приток молодых сил.**—«Сов. Белоруссия», 1958, 25 мая.
О современной литовской поэзии.

☐ **Творческие искания.**—«Дружба народов», 1959, № 5, с. 222—228.
О современной литовской поэзии.

☐ **Начало серьезного разговора.**—«Вопросы литературы», 1960, № 8, с. 201—205.

О книге Й. Ланкутиса «Социалистический реализм в литовской литературе» (на литов. яз.).

☐ **«В большой и высокий путь».**—«Дружба народов», 1964, № 5, с. 283—285.

О сборнике В. Миколайтиса-Путинаса «Час бытия» (на литов. яз.).

☐ **Театр Мильтиниса.**—«Литва литературная», 1966, с. 151—154.
Паневежисский драмтеатр.

☐ **Пошуки, дасягненні, адкрыцці** [Ieškojimai, pasiekimai, atradimai].—«Полымя», 1958, № 5, с. 140—153.— Baltar. k.
Pastabos apie šių dienų lietuvių literatūrą.

☐ **Mierīgums un nemiers.** [Ramybė ir nerimas].—„Literatūra un Māksla", 1966, 19. novembrī.— Latvių k.
Apie dabartinę lietuvių poeziją.

☐ **Old and new generations of poets.** [Senoji ir naujoji poetų karta].— "Soviet Literature", 1961, Nr. 9, p. 113—116.— Anglų k.— Taip pat lenkų, vok. ir isp. k.

II
LITERATŪRA

Judelevičius D. [Autobiografija].— Kn.: Tarybų Lietuvos rašytojai. V., 1967, p. 431—433, su portr.— Biogr. duomenys ir bibliogr. (3 pavad.), p. 586—587.— **Judelevičius D.** Į redakcijos klausimus atsako D. Judelevičius. („Literatūros ir meno" anketa).—„Literatūra ir menas", 1965, spalio 16, su portr.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 4. V., 1968, p. 739—740.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 703.— **Юделявичюс Д.** «Я не только пишу о литературе, но и преподаю ее...»—«Вопросы литературы», 1963, № 6, с. 255—256.

APIE ATSKIRAS KNYGAS

„Gyvasis Šekspyras". **Petuchauskas M.** Apie Šekspyrą ir teatrą.— „Pergalė", 1965, Nr. 8, p. 174—176.

„Petras Cvirka satyrikas". **Kaminskas J.** Studija apie P. Cvirkos satyrą.— Kn.: Kaminskas J. Literatūros kryžkelėse. V., 1968, p. 238—241.— **Kirkila J.** Studija apie P. Cvirkos satyrą.—„Tiesa", 1959, rugpjūčio 2.— **Sprindis A.** Tyrinėjant P. Cvirkos satyrą.—„Literatūra ir menas", 1958, lapkričio 22.

Aleksas JULMIS žr. Aleksas Jasutis

Kleopas JURGELIONIS (1886—1963)

Poetas, literatūros kritikas, publicistas. Gimė 1886.I.1 Virbališkių vs. (Kupiškio r.) tarnautojo šeimoje. Mirė 1963.XII.24 Riversaide (Kalifornija), palaidotas Čikagoje.

Mokėsi Aknystės (dab. Latvijos TSR), Panemunėlio ir Rokiškio pradžios mokyklose. 1896 su tėvais persikėlė į Peterburgą, 1903 baigė progimnaziją. Reiškėsi lietuvių saviveikloje, bendravo su K. Būga. 1905—07 dalyvavo revoliucinėje veikloje Peterburge ir Lietuvoje (Vilniuje, Šiauliuose ir kt.). Suartėjo su V. Kapsuku. Buvo LSDP narys. 1907 suimtas ir kalintas Vilkaviškyje. Pabėgęs iš kalėjimo, nuvyko į Peterburgą, vėliau į Paryžių ir Škotiją; ten 1907—08 redagavo „Rankpelnį". 1908 įstojo į Krokuvos universitetą studijuoti filologijos. Nuo 1909 apsigyveno JAV. Dirbo spaustuvėje, „Laisvosios minties" redakcijoje (1915 redaktoriaus pavaduotojas). Po I pasaulinio karo nuo revoliucinio judėjimo nutolo. 1919 baigė Čikagos universiteto Juridinį sk., tapo žemės pirkimo ir mainų tarpininku ir skyrybų bylų advokatu (dirbo su didelėmis pertraukomis). 1919—23 laikr. „Naujienos" administratorius. 1938—41 redagavo laikr. „Tėvynė". Reiškėsi kaip lietuvių saviveiklos teatrų režisierius ir aktorius. Lietuvoje atkūrus Tarybų valdžią, laikėsi priešiškos pozicijos.

Literatūrinės veiklos pradžia 1904 (scena „Dėl vaikų" ir A. Mickevičiaus eilėraščio „Audra" vertimas „Lietuvių laikraštyje"). 1916 išleido vienintelį poezijos rinkinį „Glūdi-liūdi" (1959 buvo sudaręs antrąjį rinkinį; rankraštis LTSR Literatūros muziejuje). Parašė ir prozos, dramos kūrinių, radijo vaidinimų ciklą „Makalų šeimyna" (1930—40; vaidino ir pats), studijų ir straipsnių lietuvių literatūros, tautosakos, kalbotyros, teatro klausimais, recenzijų, publicistikos straipsnių. Daug vertė iš anglų ir kt. kalbų.

Komp. J. Gruodis ir K. Banaitis yra parašę dainų su Jurgelionio tekstais.

Bendradarbiavo „Darbininkų balse", „Drauge", „Jaunojoje Lietuvoje", „Kovoje", „Laisvojoje mintyje", „Lietuvoje", „Lietuvos ūkininke", „Naujienose", „Naujojoje gadynėje", „Rankpelnyje", „Skarde", „Tėvynėje", „Vilniaus žiniose", „Žarijoje" ir kt.

Pasirašinėjo: *J., J-is, J-unas, Jasiunas, Juras, Jurgis, K., K.J., K.K., k.k., K. Kaukė, Kalėdų Kaukė, Kl.J., Kl. J-is, Kl. J-nis, Kl. Jurg-inis, Kl. Jurg-is, Ožis Mikitonas, Parapijonys, Pl. Motiečius, Pr. Motiečius, Šiaulių Jurgis, V. Jasiunas.*

I

ORIGINALIOJI GROŽINĖ KŪRYBA

KNYGOS

☐ **Zosiutė ir Tonis.** Gyvenimo vaizdelis. Čikaga, „Naujienų" sp., 1910. 16 p.— Lygiagr. tekstas anglų k.— Angliškojo teksto vertėjas S. A. Daris.

☐ **Gludi-liudi ir kitos lyrikos eilės.** [Įž. str. aut.]. Čikaga, „Naujienos", 1916. 105 p.

Turinys: Lyrika [1907—1915 poezija, scenos vaizdelis „Lietuvos giriose" ir kt.] — Vertimai. [Indų epo ištr., A. Mickevičiaus, H. V. Longfelo, R. Kiplingo, Homero, R. Tagorės kūriniai].

☐ **Glūdi liūdi.** [Eilėraščiai. Parengė, įž. str. ir paaišk., p. 254—261, parašė A. Rabačiauskaitė]. V., „Vaga", 1971. 267 p. su iliustr.

Turinyje: R. Bridžio, D. Cenzoro, Omaro Chajamo, R. Kiplingo, H. V. Longfelo, A. Mickevičiaus, V. Šekspyro, R. Tagorės kūrinių sekimai ir vertimai.

RINKINIUOSE IR PERIODIKOJE

☐ **Dėl vaikų.** Scena.—„Lietuvių laikraštis", 1904, Nr. 2, p. 13—15.— Parašas: K. J.

☐ **Žaibai.** [Alegorinis vaizdelis].—„Naujoji gadynė", 1906, Nr. 4, p. 54.— Parašas: Jurgis.

☐ **Dvi sieli.— Mano laimė.** [Vaizdeliai].—„Jaunoji Lietuva", 1914, Nr. 1, p. 46, 53—54.— Parašai: Kalėdų Kaukė, Kl. J-is.

☐ **Marta.** (In memoriam legiono Martų). [Apsakymas].—„Naujoji gadynė", 1916, Nr. 1, p. 39—41.

☐ **Uždraustas geismas.** Pasaka. [Pjesė].—„Naujoji gadynė", 1917, Nr. 3, p. 118—123; Nr. 5, p. 219—224.

☐ Vainikai. Naujesniosios poezijos antologija. K.—V., 1921, p. 63—72.— Parašas: Kalėdų Kaukė.

☐ **Mano senelis.** [Apsakymas-atsiminimai].—„Tėvynė", 1939, kovo 17, Nr. 11.

☐ Lietuvių poezija. T. 1. V., 1967, p. 370—373.

Taip pat 1969 leid.

LITERATŪROS KRITIKA

☐ **Kun. A. Vienažinskis ir jo dainos.** Skrantonas, „Laisvoji mintis", 1911. 26 p.

* * *

☐ **Apie J. Gabrio „Skaitymo knygą".**—„Laisvoji mintis", 1910, Nr. 1, p. 19—21.— Taip pat kn.: Lietuvių literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 676—681.

☐ **V. K. Račkauskas (K. Vairas). „Eilėmis ir proza".**—„Laisvoji mintis", 1910, Nr. 1, p. 21—22.— Parašas: J-nis Kl.

☐ **Chamas mūsų literatūroje.**—„Laisvoji mintis", 1911, Nr. 20, p. 470—473.

☐ **A. J. Vištaliaus laiškai iš beprotnamio.**—„Laisvoji mintis", 1911, Nr. 20, p. 473—476; Nr. 21, p. 507—508.

☐ **Padrikos pastabos.**—„Laisvoji mintis", 1913, Nr. 42, p. 990—991; Nr. 44, p. 1051—1053.

Apie E. Steponaičio, L. Giros, Maironio, J. Lindės-Dobilo, I. Šeiniaus, V. Krėvės, Lazdynų Pelėdos ir kt. kūrybą.

☐ **Kun. J. Tumo pastabos apie Ameriką.**—„Jaunoji Lietuva", 1914, Nr. 1, p. 56—59.

☐ **Lietuvos Kristina ir krizė.**—„Tėvynė", 1938, spalio 14, Nr. 41.— Parašas: J.

Apie V. Mykolaičio-Putino romaną „Krizė".

☐ **Kun. Milukas ir jo nauja knyga.** [„Amerikos lietuviai XIX šimtmetyje"].— „Tėvynė", 1938, lapkričio 25, Nr. 47.— Parašas: Kl. J.

SUDARYTI LEIDINIAI. PUBLICISTIKA. KALBOS KLAUSIMAI

☐ **Panemunėlio tarmės fonetika.** Medžiaga lietuvių kalbos fonetikai. Čikaga, „Lietuva", 1911. 16 p.

☐ **Deklamatorius.** Deklamavimui eilių ir monologų rinkinys. Su išguldymu, kaip reikia deklamuoti ir žaisti. Surengė K. J. Čikaga, „Lietuva", 1911. 164 p.

Turinys: Kaip reikia deklamuoti ir žaisti.— Jausmų žiedeliai.— Tėvynės meilė.— Kas visuomenę paliečia.— Pasakojimai ir vaizdai.— Pašaipa ir juokas.— Monologai.

☐ **Mįslių knyga — su viršum 1000 lietuviškų mįslių rinkinys.** Čikaga, „Naujienų" sp., 1921. 160 p.

* * *

☐ **Keli žodžiai apie streikus.**—„Vilniaus žinios", 1905, lapkričio 2, Nr. 252.— Parašas: K. J.

☐ **Kas ir kodėl ėjo į Dumą.**—„Naujoji gadynė", 1906, Nr. 2, p. 20—22.— Parašas: Jurgis.

☐ **Krikščionių-juodašimčių darbai.**—„Skardas", 1907, Nr. 3, p. 40—42.— Parašas: J.

☐ **Deklamacija ir sceniškoji mimika.** Parašė Kl. J-nis.— Kn.: Jurgelionis K. Deklamacija ir sceniškoji mimika.— Laukys J. Žaismės. Čikaga, 1911, p. 3—22.

☐ **K. Čiurlionies atminimui.**—„Laisvoji mintis", 1911, Nr., 16, p. 363—365.

☐ **Kelios analogiškos patarlės.** [Liet., lot., angių, pranc. ir vok. k.]—„Laisvoji mintis", 1911, Nr. 19, p. 465—466.— Parašas: Kl. J.

☐ **Apie Rygiškių Jono „Sintaksę".**—„Laisvoji mintis", 1912, Nr. 23, p. 543—546.—„Draugija", 1912, Nr. 69, p. 54—68.

☐ **Amerikos indijonai — mūsų giminės.**—„Jaunoji Lietuva", 1914, Nr. 1, p. 29—32.

☐ **Ar galimas lietuviškumas be lietuvių kalbos?** —„Tėvynė", 1938, rugpjūčio 12, Nr. 32.

☐ **Kuomet lietuviškumas būtų be lietuvių kalbos.**—„Tėvynė", 1938, rugsėjo 2, Nr. 35.

* * *

☐ **An appeal for starving Lithuania.** By Kleopas Jurgelionis. Chairman of the Chicago Lithuanian Day Committee. Brooklyn, Lithuanian National Relief Fund, [1916]. 28 p.

GROŽINIAI KŪRINIAI RUSŲ KALBA

☐ Литовские поэты XX века. Л., 1971, с. 128—132.
Пер.: Б. Кежун, В. Рождественский.

VERTIMAI

☐ **Posteris E.** Po priedanga šventenybės. Istoriška apysaka. Parašė E. Posteris. Vertė K. J. Odesa. [Čikaga, „Lietuvos" sp.], 1905, 100 p.

☐ **Šekspyras V.** Macbeth. Tragedija 5-uose aktuose. Lietuviškai vertė ir koment. pridėjo K. Jurgelionis (Kalėdų Kaukė). Čikaga, „Naujienų" sp., 1915. XXXIII, 136 p.

II
LITERATŪRA

Jurgelionis K. Iš mano atsiminimų.—„Tėvynė", 1938, rugsėjo 16, Nr. 37.— Parašas: Kl. J.— **Jurgelionis K.** Pabėgimas iš kalėjimo.—„Kova", 1907, Nr. 31, p. 472—473.— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 3. D. 2. V., 1965, p. 648—650, su portr.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 722, su portr.— **Basanavičius J.** [Laiškai K. Jurgelioniui. 1911—1912].— Rinktiniai raštai. V., 1969, p. 827—841, 843—848.— **Būga K.** K. Jurgelioniui [Laiškas. 1921].— Rinktiniai raštai. T. 3. V., 1961, p. 926—930.— **Būtėnas J.** Mirė poetas K. Jurgelionis.—„Literatūra ir menas", 1964, sausio 18.— **Grigaitis P.** Pabėgimas iš kalėjimo.—„Kova", 1907, Nr. 30, p. 457—458.— **Iš Škotijos.** (Korespondencijos). [K. Jurgelionio veikla Škotijoje].—„Kova", 1907, Nr. 41, p. 642.— Parašas: Gandas.— **Jurginis J.** Dingusi Kalėdų Kaukė. (Amerikos lietuviai — poetai ir beletristai).—„Lietuvos žinios", 1939, spalio 7, Nr. 228.— **Kalėdų Kaukė.**— Rink.: Vainikai. K.—V., 1921, p. 61—62, su portr.— Parašas: A. R.— **Lietuvių** literatūros kritika. T. 1. V., 1971, p. 675.— **Liūdna** žinia.— „Pergalė", 1964, Nr. 2, p. 188.— **Maknys V.** Lietuvių teatro raidos bruožai. V., 1972, p. 164, 166, 241 ir kt.— **Mūsų** dainiai.—„Krivulė", 1923, Nr. 5, p. 5—9, su portr.— Parašas: L. P.— **Petronis J.** Rabindranatas Tagorė ir Lietuva.—„Literatūra ir kalba", 1964, t. 10, p. 285—292.— **Rabačiauskaitė A.** Kleopas Jurgelionis.— Kn.: Jurgelionis K. Glūdi liūdi. V., 1971, p. 3—22.— **Račkauskas-Vairas K.** Kunigas maištininkas. V., 1967, p. 222—230.— **Sruoga B.** Lietuvių teatras Peterburge. 1892—1918. K., 1930, p. 34—54 ir kt.— **Vilkaviškio** kalėjimas. [K. Jurgelionio bado streikas].—„Skardas", 1907, Nr. 9, p. 140.

APIE ATSKIRUS KŪRINIUS

„Kun. A. Vienažinskis ir jo dainos". **P. Gerulis.**—„Draugija", 1911, Nr. 55/56, p. 317—318.— Parašas: P. Kr.
„Glūdi liūdi". 1916 leid. „**Jaunoji Lietuva**", **1916**, Nr. 3, p. 200—201.— Parašas: A.— **Kapsukas V.** Raštai, T. 6. V., 1963, p. 487—490.— Taip pat: „Naujoji gadynė", 1917, Nr. 1, p. 29—31.— **Sruoga B.**—„Skaitymai", 1923, kn. 21, p. 69—81.— Parašas: B. Sirakuzinas.
1971 leid. **Kubilius V.** Nerealizuotų galimybių poetas.—„Pergalė", 1972, Nr. 1, p. 174—176.— **Petronis J.** Išsipildžiusi poeto svajonė.—„Gimtasis kraštas", 1972, kovo 23.

Paulius JURKUS (g. 1916)

Prozininkas, poetas.
Gimė 1916.VII.27 Žemaičių Kalvarijoje (dab. Varduva, Plungės r.). 1936 baigęs Telšių gimnaziją, Kauno universitete studijavo lituanistiką. Hitlerinės okupacijos metais (iki 1943) studijavo Vilniaus universiteto Humanitarinių mokslų fak., mokytojavo. Baigiantis II pasauliniam karui, emigravo į Vakarus. Nuo 1950 gyvena JAV, Niujorke, dirba klerikalinėje spaudoje.
Literatūrinio darbo pradžia 1937. Spausdino eilėraščius ir apsakymus. Emigracijoje išleido novelių rinkinį „Pavasaris prie Varduvos" (1954), romaną „Smilgaičių akvarelė" (1957; rec.: Kazakevičius V. Lūšnelė samanota dingo tolumoj...—„Literatūra ir menas", 1968, sausio 27), legendų knygą „Ant Vilnelės tilto" (1968). Yra pasireiškęs ir kaip dailininkas mėgėjas; rašo dailės kritikos straipsnius.
Bendradarbiavo „Ateityje", „Naujojoje Lietuvoje", „Naujojoje romuvoje", „Studentų dienose" ir kt.

Antanas JUŠKA (1819—1880)

Tautosakininkas, etnografas, leksikografas. Gimė 1819.VI.16 Daujotų k. (Raseinių r.) smulkių bajorų šeimoje. Mirė 1880.XI.1 Kazanėje, ten ir palaidotas.
Mokėsi pas daraktorių. Brolio Jono padedamas, lavinosi savarankiškai. 1834 įstojo į Kražių gimnazijos trečiąją klasę. Baigęs penkias klases, 1839—43 mokėsi Vilniaus kunigų seminarijoje. Kunigavo Zarasuose, Obeliuose, Antazavėje. Apie 1850 perkeltas į Ukmergę, 1851—52 apskrities mokyklos ir mergaičių pensiono kapelionas. Vė-

liau gyveno Pušalote (apie 1857—61), Lyduvėnuose, Vilkijoje (nuo 1862). 1863 suimtas ir 9 mėn. kalintas Kaune. Nuo 1865 kunigas Veliuonoje, nuo 1871 Alsėdžiuose. Čia susipažino su latvių ir lietuvių kalbų tyrinėtoju A. Dyrikiu, pramoko latviškai. Paskutinius gyvenimo metus (nuo 1879) praleido pas brolį Joną Kazanėje.

Maždaug nuo 1852 pradėjo domėtis lituanistika: užrašinėjo šnekamosios kalbos žodžius ir posakius, apie 1853—54 parašė 7000 žodžių lenkų—lietuvių kalbų žodyną, gilinosi į teorinius lietuvių kalbos klausimus; apie 1860 ėmė rinkti lietuvių liaudies dainas ir melodijas. Užrašė apie 7000 dainų tekstų, 1852 melodijas (paskelbė 1711), aprašė Pušaloto ir Veliuonos apylinkių vestuvinius papročius, sudarė lietuvių—lenkų kalbų žodyną (daugiau kaip 30 000 žodžių su frazeologija; yra tautosakinės bei etnografinės medžiagos) ir latvių—lietuvių kalbų žodyną (apie 6000 žodžių), išleido lietuvių kalbos elementorių, rašė lietuvių kalbos gramatiką. Dalis darbų liko nepaskelbti. Pirmasis dainų rinkinys išspausdintas rusiškomis raidėmis (1867). Vėliau Rusijos mokslininkų rūpesčiu dainos išspausdintos lotyniškais rašmenimis.

Abu broliai Juškos buvo vieni žymiausių XIX a. antrosios pusės lietuvių tautosakos rinkėjų.

Pavardės formos: *Juškevičia, Juškevičius, Juszkiewicz.*

I

SPAUSDINTI TAUTOSAKOS IR KALBOTYROS DARBAI

KNYGOS

☐ **Abecela arba Lementořus dėl mažu vajkel'u.** Surašita par kunįgą A. Juškevičę. V., J. Zavadskio sp., 1863. 24 p. su iliustr.— LKLIB, LRB, MAB, VUB.

☐ **Литовския народныя песни.** С пер. на рус. яз. И. [и] А. Юшкевичъ. [Предисл. «Опыт применения русской азбуки к литовскому языку», с. 1—4, написал Й. Юшка]. Спб., тип. Имп. акад. наук, 1867. [4], 43 с.— KPIB, LKLIB, MAB, VUB.

Lietuviškas tekstas išsp. rusų raidėmis.

☐ **Liėtuviškos dajnos, surašitos par Antaną Juškevičę.** Kazanė, Imp. Kazanės un-to sp., 1878. 7 p.— Be antr. lapo ir virš. Aprašyta iš prieštekst. antr.— KPIB, LKLIB, LKR, VUB.

☐ **Liėtùviškos dájnos, užrašýtos par Antáną Juškévičę...** [Kn. 1—3. Pratarmė: J. Juška. „Ištárimas ráštžęnklu", kn. 1, p. I—V; kn. 2, p. III—VII; kn. 3, p. III—VII]. Kazanė, J. Juškos lėšos, Imp. Kazanės un-to sp., 1880—1882.

[Kn. 1. 1 laida]. Apigardoje Pušałačiu ir Velůnós iš žódžiu Liėtùviu dajninįnku ir dajninįnkiu. 1880. 164 p.

[Kn. 1]. (2 lájda). 1880. 165—418, V, IX, II p.— Įrišta kartu: A. Juška. Svotbinė rėda Velůnýčiu Liėtùviu.

Kn. 2. (3 ir 4 lajda ...Velůnós apigardoje... iš žódžiu Liėtùviu dajninįnku ir dajninįnkiu. [Pratarmė: J. J. [J. Juška]. „Keli žódžej apiė Velůniškes dájnas ir apiė ju rášimą", p. IX—XV]. 1881 [antr. p.: 1880]. XVI, 459 p.

Kn. 3... Velůnós apigardoje iš žódžiu Liėtùviu dajninįnku ir dajninįnkiu [ir nů Alsėdiškiu Žemájčiu. Pratarmė: J. Juška. „Keli žódžej apiė Velůniškes dájnas ir apiė ju rášimą", p. VII—X. Sutrump.] 1882. 382 p., įv. pag.

Turinyje: Dájnos ulaůnos.— Dájnos karlaůnos.— Raůdos.— Mytológiškos dájnos.— Dajnėlės.— Dájnos Alsėdiškiu Žemájčiu.

☐ **Lietuviškos dainos.** Užrašė A. Juška. [Tekstus parengė A. Mockus. Melodijas iš rink. „Melodje ludowe litewskie" parengė ir paaiškino: t. 1—2 J. Čiurlionytė, t. 3 J. Čiurlionytė ir V. Paltanavičius]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1954.— Lygiagr. fotogr. tekstas (1880—1882 Kazanės un-to leid.)

T. 1. [Įž. str. A. Mockaus]. 960 p. su portr. ir gaid.

T. 2. 1037 p. su gaid.

T. 3. 868 p. su gaid.

Turinyje taip pat: 1867, 1878 leid. lietuvių liaudies dainos ir rankr. tekstai.

☐ **Svotbinė rėda Velůnýčiu Liėtùviu, surašyta par Antáną Juškėvičę 1870 mėtůse.** [Pratarmė ir „Ištárimas ráštžęnklu" J. Juškos, p. 3, 111—115]. Kazanė, Juškų lėšos, Imp. Kazanės un-to sp., 1880. 121 p.— Įrišta kartu: A. Juška. Liėtùviškos dájnos. [Kn. 1]. Lajda 2.

☐ **Liėtùviškos svotbinės dájnos, užrašýtos par Ąntáną Juškėvičę ir išspáudintos par Jóną Juškėvičę.** [„Pràtarmė", „Ráštžęnklej" ir „Atskirtinej žęnklaj kaibós Velůniškiu Liėtùviu" J. Juškos, p. XV—XXIV]. Peterburgas, Rusijos Mokslų akad. sp., 1883. XXIV, 898 p.— Lygiagr. antr. ir pratarmės tekstas rusų k.

☐ **Lietuviškos svodbinės dainos.** Užrašytos A. Juškos ir išleistos J. Juškos. [Parengė V. Maknys. Melodijas iš rink. „Melodje ludowe litewskie" sured. ir paaiškino V. Paltanavičius]. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1955.

T. 1. [D. 1—2. Įž. str. Z. Slaviūno. Pastabos A. Maknio, p. 785—796]. 872 p. su iliustr. ir gaid.

T. 2. [D. 3.— Svotbinė rėda. Įž. str. ir pastabos Z. Slaviūno, p. 5—24, 569—594]. 752 p. su iliustr. ir gaid.— Bibliogr.: p. 592—594.

☐ **Литовский словарь А. Юшкевича с толкованием слов на русском и польском языках.** [T. 1—2]. Вып. 1—3. Спб., 1897—1922.

Т. 1. Вып. 1. [A—D. Под ред. Й. Юшки и Ф. Ф. Фортунатова. Предисл. Ф. Ф. Фортунатова]. Спб., Отд. рус. яз. и словесности Имп. акад. наук, тип. Имп. акад. наук, 1897. [4], XXVII, 392 с.

Т. 1. Вып. 2. [E—J. Под ред. и с послесл. Й. Яблонскиса]. Спб., Отд. рус. яз. и словесности Имп. акад. наук, тип. Имп. акад. наук, 1904. [2], 393—721, LXII с.

Т. 2. Вып. 3. [K — Kukštůtiės. Под ред. К. Бути]. Петроград, Отд. рус. яз. и словесности Российской акад. наук, Российская гос. акад. тип., 1922. [2], 276 с.

☐ **Melodje ludowe litewskie, zebrane przez... Antoniego Juszkiewicza.** Oprac. przez O. Kolberga i I. Kopernickiego, a ostatecznie oprac., zred. i wyd. przez Z. Noskowskiego i J. Baudouin'a de Courtenay. Cz. 1. [Vienam balsui be

akomp. su liaudies dainų tekstais liet. k. Pratarmė J. Bodueno de Kurtenė. Pratarmės priedai, p. XVIII—XXII. [Ž. žodis Z. Noskovskio]. Kraków. Wyd-wo Akademji umiejętności, druk. uniw. Jagiellońskiego, 1900. XLIV, 247 p. su portr.— Antr., pratarmės ir paaiškinimų tekstas lenkų ir vok. k.

☐ **Parinktos lietuviškos dainos pagal Antaną Juškevičių.** Tilžė, O. Mauderodės sp., 1901. 48 p.

Taip pat 1905 ir 1909 leid. (V., „Vilniaus žinių" sp.).

☐ **Dainų dainelės.** Iš A. Juškevičios surinktų parinktos. Parinko J. J. V., „Vilniaus žinių" sp., 1906. 98 p.

Kn. taip pat: Keletas mųsų dainių dainų, p. 61—98.

PERSPAUDAI IR VERTIMAI

☐ **Hochzeitsbräuche der Wielonischen Litauer.** [Svodbinė rėda veliuoniškių lietuvių. Išvertė A. Petris. *Red. ir prierašą parašė J. Boduenas de Kurtenė*].—„Mitteilungen der Litauischen literarischen Gesellschaft", 1893, Bd. 3, p. 134—178, 201—248, 321—383.— Vok. k.

☐ **Dambrauskas-Jakštas A.** Iš Juškevičiaus žodyno. [Medžiaga iš S raidės].— „Šviesos" priedas, 1888, Nr. 3, p. 43—48.— Be parašo.

☐ **Wesele litewskie w okolicy Wielony.** [Lietuviškos vestuvės Veliuonos apylinkėse. Vertė J. Kopernickis ir J. Karlovičius].—„Wisła", 1893, t. 7, p. 443—493, 703—719; 1894, t. 8, p. 114—131, 419—434.— Lenkų k.

RANKRAŠČIAI

☐ [**Latvių—lietuvių—lenkų k. žodynas.** T. 1—2]. Alsėdžiai, 1875. VIII, 1038 p.— LKLIB.

[T. 1]. A—O.

[T. 2]. P—Z.

☐ **Słownik Polsko-Litewski.** [Lenkų—lietuvių—lotynų—rusų k. žodynas. 7000 žodžių. Ukmergė, 1853—1854]. [264] p.— LKLIB.

☐ **Свадебные обряды Пушалотских Литовцев.** [Описание]. 56 с.— LKLIB.

II

LITERATŪRA

Mockus A. Broliai Juškos — lietuvių liaudies dainų rinkėjai ir leidėjai. *[Kand. disert. autoref.]*. V., 1956. 14 p. (*Vilniaus Valst. V. Kapsuko un-tas*).— **Lietuvių** literatūros istorija. T. 2. V., 1958, p. 37—41.— **Mažoji** lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 727 su iliustr. ir faks.— **Baranauskas A.** Raštai. T. 2. V., 1970, p. 140—141, 152—154, 168—169, 538—539 ir kt.— **Biržiška V.** Aleksandrynas. T. 3. Čikaga, 1965, p. 280—286.— **Butėnas D.** A. Juška Kauno kalėjime. [1863—1864].—„Jaunimo gretos", 1969, Nr. 6, p. 26, su portr.— **Dyrikis A.** Kuningas Antanas Juszkeviczius. [Iš laikr. „Baltijas Vēstnesis", *1881*].—„Aušra", 1883, Nr. 8/10, p. 248—249.— Parašas: Andrejus Latvis.—

Grigas K. Žymusis liaudies dainų rinkėjas.—„Pergalė", 1959, Nr. 6, p. 176—178.— **Jaroševičius A.** Juškevičių Jono ir kun. Antano kapai.—„Lietuvos žinios", 1910, kovo 13, Nr. 21.— **Jaroševičius A.** Prieškarinių laikų lietuviai Kazanėje.—„Naujoji romuva", 1939, Nr. 45, p. 802—803.— **Jaroševičius A.** Šviesios atminties broliai Jonas ir Antanas Juškevičiai.—„Ūkininko patarėjas", 1940, vasario 1, Nr. 5.— **Jaunius K.** Apie kun. A. Juškos dainų kalbą. [Laiškas A. Juškai. 1879].—„Lietuvių tauta", 1910, kn. 1, d. 4, p. 549—562.— **Jokantas K.** Broliai Juškevičiai.—„Vilniaus žinios", 1907, sausio 9, 10; kovo 19, 22, 23, Nr. 6, 7, 62, 65, 66.— **Jokimaitienė P.** „Lietuviškos dajnos, užrašytos par Antaną Juškevičę..."—„Jaunimo gretos", 1969, Nr. 6, p. 26.— **Juozapavičius P.** Dvasinių liaudies lobių rinkėjas.—„Kultūros barai", 1969, Nr. 6, p. 61—63, su iliustr.— **Juška J.** Mieliausias mana Pone! [Laiškas „Litauische literarische Gesellschaft" sekretoriui dėl A. Juškos mirties].— „Mitteilungen der Litauischen literarischen Gesellschaft", 1887, Bd. 2, H. 12, p. 413—414.— **Kuzmickis Z.** Vestuvių drama. (Iš A. Juškos „Lietuviškų svotbinių dainų" ir „Svotbinės rėdos veluonyčių lietuvių").—„Kultūra", 1923, Nr. 1, p. 44—57; Nr. 2, p. 102—114, su iliustr.— **Lauraitis V.** Dainų rinkėjo jaunystė.— „Komjaunimo tiesa", 1969, birželio 21.— **Lietuvių** tautosakos apybraiža. V., 1963, p. 57—62.— **Lietuvos TSR** istorija. T. 2. V., 1963, p. 210—211, su faks.— **Liutvinavičius S.** Antanas Juška Veliuonoje. [1863—1871].—„Komunizmo vėliava" (Vilkija), 1960, gegužės 21—28.— **Mačiulis J.** Išlikęs portretas. [Apybraiža].— Kn.: Mačiulis J. Iš dienų tėkmės. V., 1963, p. 44—50.— **Mikalauskas P.** Kur amžinos pelkės liūliavo. [Epizodas iš A. Juškos gyvenimo Vilkijoje].—„Komunizmo vėliava" (K.), 1965, birželio 13.— **Mikalauskas P.** Priešaušrio gėlės. (Apybraiža).— Leid.: Kraštotyra. V., 1970, p. 293—301.— **Mockus A.** Antanas Juška.— „Tarybinis mokytojas", 1959, birželio 21, su portr.— **Mockus A.** Broliai Juškos.— „Pergalė", 1951, Nr. 5, p. 119—122.— **Mockus A.** Liaudies dvasinės kūrybos lobių ieškotojas. A. Juškos gimimo 150-osioms metinėms.—„Tiesa", 1969, birželio 17, su portr.— **Mockus A.** *Surasta archyvinė medžiaga apie brolius Juškas* [Kazanės ir Leningrado un-tuose].—„Literatūra ir menas", 1952, birželio 22.— **Morkūnas K.** Įžymus lietuvių tautosakininkas ir kalbininkas.—„Literatūra ir menas", 1969, birželio 21.— **Niemis A. R.** Lietuvių liaudies dainų tyrinėjimai.—„Mūsų tautosaka", 1932, t. 6, p. 113—117 ir kt.— **Rūkštalis V.** Kun. Ant. Juška-Juškevičia.—„Vytis", 1920, Nr. 13, p. 13—18.— **Šinkūnas F.** Krinta raselė.—„Kalba Vilnius", 1969, Nr. 23, p. 11.— **Šliūpas J.** Broliai Juškevičiai.—„Laisvoji mintis", 1911, Nr. 16, p. 365—369, su portr.— **Šliūpas J.** Lietuviszkiejie rasztai ir rasztininkai. Tilžė, 1890, p. 85—87.— Aut.: Lietuvos mylėtojas.— **Tolutienė B.** Antanas Juška.—„Tarybinis mokytojas", 1955, lapkričio 10.— **Vaižgantas.** Lietuvių literatūros paskaitos. Lietuvių literatūra rusų raidėmis ir broliai Juškos-Juškevičiai. K., 1924, p. 77—121, su iliustr.— **Vaičiulis V.** Dabarčiai ir ateičiai.—„Gimtasis kraštas", 1969, birželio 12.— **Vėbra R.** Kodėl 1880 m. padaryta nuolaida? [Archyv. dokumentai apie „Lietuviškų dainų" leidimą].—„Kultūros barai", 1973, Nr. 9, p. 45.— **Velička G.** Kieno tie margi dvarai... Kaip klebonas Juška karlavo su degtindariais.— „Vakarai", 1936, balandžio 6, Nr. 81.— **Žakavičiūtė M.** A. Juška ir M. J. Slančiauskas.—„Kauno tiesa", 1969, rugpjūčio 3.— **Žukas V.** A. Juškos „Lietu-

viškų dainų" antro leidimo klausimu. [1899].—„Literatūra ir kalba", 1958, t. 3, p. 601.— **Аппель К.** «Несколько слов об Антоне Юшкевиче по поводу его смерти...»—«Русский филологический вестник» (Варшава), 1880, т. 4, с. 278—279.— **Бодуэн де Куртенэ Я.** Глубокопочитаемый Измаил Иванович! [Письмо И. Срезневскому об издании трудов А. и Й. Юшка. Публ. С. В. Смирнова].—«Труды по рус. и славян. филологии», 1973, т. 22, с. 215—217.— **Лаурайтис В.** Юность собирателя песен.—«Комсомольская правда» (В.), 1969, 21 июня.— **Лаутенбах Я.** Очерки из истории литовско-латышского народного творчества. Юрьев, 1896, с. 4—6, 14, 30—32, 34—35, 43—46, 55—59, 93—101 и др.— **Моцкус А.** Фольклорист, этнограф, языковед.—«Сов. Литва», 1969, 17 июня.— **Чюрлионите Я.** Антанас Юшка (Юшкевичюс) и его сборники песен.— В кн.: Чюрлионите Я. Литовское народное песенное творчество. М.—Л., 1966, с. 30—37.— **Baudouin de Courtenay J.** Ksiądz czy nauczyciel Juszkiewicz?—„Nowiny", 1880, 11 grudnia, Nr. 354; 1881, 24 stycznia, Nr. 35.— Parašas: B. de C.— Lenkų k.— **Baudouin de Courtenay J.** Ksiądz Antoni Juszkiewicz.—„Nowiny", 1880, 16(28) listopada, Nr. 329, dodatek, p. 2—4.— Lenkų k.— **Kozłowski E. Ks.** Antoni Juszkiewicz.—„Przegląd Katolicki", 1881, Nr. 5, p. 86—88; Nr. 6, p. 102—105.— Parašas: Ks.E.K.— Lenkų k.— **Kubicki P.** Bojownicy kapłani... Cz. 2. T. 2. Sandomierz, 1936, p. 358—359.— Lenkų k.— **Latviešu** konversācijas vārdnīca. T. 8. Rīgā, 1932—1933, sklt. 14807—14808.— Latvių k.— **Niemi A. R.** Tutkimuksia liettualaisten kansanlaulujen alalta. Helsinki, 1913, p. 124—130.— Suomių k.— **Rozwadowski J. M.** Wybór pism. T. 2. Warszawa, 1961, p. 285.— Lenkų k.— **Saussure F. de.** Monsieur. [Apie A. ir J. Juškų kilmę. Laiškas Boduenui de Kurtenė. Publ. N. Sliusarevos].—„Baltistica", 1970, t. 6, sąs. 1, p. 122—124.— Pranc. k.— **Wielka** Encyklopedya Powszechna Ilustrowana. T. 32. Warszawa, 1903, p. 252—253.— Lenkų k.

APIE ATSKIRUS DARBUS

„Latvių—lietuvių—lenkų k. žodynas". **Zemzare D.** Latviešu vārdnīcas (līdz 1900. gadam). Rīgā, 1961, p. 352—362.— Latvių k.

„Lietuviškos dainos". 1880—1882 leid. **Basanavičius J.** Rinktiniai raštai. V., 1970, p. 429—433, 439—442 ir kt.— **Mikšas J.** „Juszkewiczios dainos Žemaicziūse ir Lietuvoj..."—„Aušra", 1883, Nr. 6, rugpjūtis, p. 179.— Be parašo.— **Milukas A.** Laiszkas į redyste. [Dėl platinimo].—„Varpas", 1891, Nr. 2, p. 30.— Parašas: Antanulis.— **Bartsch Chr.**—„Mitteilungen der Litauischen literarischen Gesellschaft", 1881, Bd. 1, H. 4, p. 243—247.— Vok. k.— **Brückner A.**—„Archiv für slavische Philologie", 1882, Bd. 6, p. 608—612.— Vok. k.

1954 leid. A. **Juškos** „Lietuviškų dainų" antrasis leidimas.— Kn.: Juška A. Lietuviškos dainos. T. 1. V., 1954, p. 925—928.— **Būtėnas J.** Brolių Juškų „Lietuviškų dainų" nauja laida.—„Pergalė", 1955, Nr. 5, p. 112—114.— **Drotvinas V.**—„Komjaunimo tiesa", 1955, liepos 9.— **Kuodys L.**—„Literatūra ir kalba", 1958, t. 3, p. 555—578.— **Mockus A.** Antanas Juška ir jo „Lietuviškos dainos".— Kn.: Juška A. Lietuviškos dainos. T. 1. V., 1954, p. 5—21.— **Sauka L.** Lietuviškų dainų lobynas.—„Literatūra ir menas", 1955, spalio 29.—

Дротвинас В. «Литовские песни» братьев Юшка.—«Комсомольская правда» (В.), 1955, 9 июля.

„Lietuviškos svotbinės dainos". 1883 leid. **Angarietis Z.** Šeimyniškas lietuvių gyvenimas Juškevičiaus dainose. Bostonas, 1911. 118 p.— **Basanavičius J.** Rinktiniai raštai. V., 1970, p. 249—254.— Taip pat: „Aušra", 1884, Nr. 9, p. 309—313.— Parašas: J. Bs.— **Brückner A.** Lituanica.—„Archiv für slavische Philologie", 1885, Bd. 8, p. 307—309.— Vok. k.— **Karłowicz J.**— „Kraj" (Peterburgas), 1884, Nr. 34, p. 22.— Lenkų k.

1955 leid. **Jonynas Ambr.**—„Literatūra ir menas", 1956, balandžio 29.— **Kazlauskienė B.** Vestuvinių lietuvių liaudies dainų klasifikacija.—„Literatūra ir kalba", 1971, t. 11, p. 316—320, 326—327, 329 ir kt.— **Maknys V.** A. Juškos „Svotbinių dainų" antrasis leidimas.— Kn.: Juška A. Lietuviškos svotbinės dainos. T. 1. V., 1955, p. 785—796.— **Sauka L.** Lietuvių vestuvinės dainos.— „Pergalė", 1956, Nr. 8, p. 117—119.— **Sauka L.** Lietuvių vestuvinės dainos. (XIX a.—XX a. pradžia).—„Literatūra ir kalba", 1968, t. 9, p. 12—13, 31, 72, 159, 196—197 ir kt.— **Slaviūnas Z.**— Kn.: Juška A. Lietuviškos svotbinės dainos. T. 1. V., 1955, p. 5—20.

„Svotbinė rėda". 1880 leid. **Čiurlionienė-Kymantaitė S.** Iš mūsų literatūros. K., 1913, p. 17—27.— **Baudouin de Courtenay J.** Hochzeitsbräuche der Wielonischen Litauer. Vorwort.—„Mitteilungen der Litauischen literarischen Gesellschaft", 1893, Bd. 3, p. 134—141.— Parašas: J. B. de C.— Vok. k.

1955 leid. **Slaviūnas Z.** „Svotbinės rėdos" pastabos ir paaiškinimai.— Kn.: Juška A. Lietuviškos svotbinės dainos. T. 2. V., 1955, p. 569—594.— **Slaviūnas Z.** „Svotbinės rėdos" tautosaka ir papročiai.— Kn.: Juška A. Lietuviškos svotbinės dainos. T. 2. V., 1955, p. 5—24.

„Melodje ludowe litewskie". **Burkšaitienė L.** Vertingas palikimas.—„Pergalė", 1969, Nr. 7, p. 178—181, su portr.— **Čiurlionytė J.** Lietuvių liaudies dainų melodikos bruožai. V., 1969, p. 29—35.— **Baudouin de Courtenay J.** Grafika i pisownia tekstów pieśni litewskich.— Kn.: Juszkiewicz A. Melodje ludowe litewskie. Kraków, 1900, p. XXX—XXXI.— Parašas: B. de C.— Lenkų k.— Lygiagr. tekstas vok. k.— **Baudouin de Courtenay J.**—„Kraj" (Peterburgas), 1900, Nr. 46, p. 618.— Parašas: B. d. C.— Lenkų k.— **Baudouin de Courtenay J.** Przedmowa.— Kn.: Juszkiewicz A. Melodje ludowe litewskie. Kraków, 1900, p. VII—XVII.— Lenkų k.— Lygiagr. tekstas vok. k.— **Dodatki** do przedmowy.— Kn.: Juszkiewicz A. Melodje ludowe litewskie. Kraków, 1900, p. XVIII—XXII.— Lenkų k.— **Noskowski Z.** Słowo wstępne.— Kn.: Juszkiewicz A. Melodje ludowe litewskie. Kraków, 1900, p. XXIII—XXIX.— Lenkų k.— Lygiagr. tekstas vok. k.— **Reinhold H.** Litteratur-Bericht.—„Mitteilungen der Litauischen literarischen Gesellschaft", 1901, Bd. 5, H. 26, p. 221—222.— Vok. k.— ***Schmeltz E.**—„Internationales Archiv für Ethnographie", 1901, Bd. 14, H. 2, p. 76.— Vok. k.— **Windakiewiczowa H.**—„Lud" (Lwów), 1902, t. 8, p. 324—329.— Lenkų k.

„Melodijos" rink. „Lietuviškos dainos" (1954) ir „Lietuviškos svotbinės dainos" (1955). **Čiurlionytė J.** Antano Juškos surinktos liaudies melodijos.— Kn.: Juška A. Lietuviškos dainos. T. 1. V., 1954, p. 929—931.— **Čiurlionytė J.** Antrojo tomo melodijos.— Kn.: Juška A. Lietuviškos dainos. T. 2. V., 1954, p. 1003—1004.— **Čiurlionytė J.** Dėl Antano

Juškos dainyno III tomo melodijų.— Kn.: Juška A. Lietuviškos dainos. T. 3. V., 1954, p. 819—820.— **Dėl** „Svotbinių dainų" II tomo melodijų.— Kn.: Juška A. Lietuviškos svotbinės dainos. T. 2. V., 1955, p. 595—600.— **Paltanavičius V.** Dėl „Svotbinių dainų" I tomo melodijų.— Kn.: Juška A. Lietuviškos svotbinės dainos. T. 1. V., 1955, p. 797—800.
«Литовский словарь». **Būga K.** Rinktiniai raštai. T. 3. V., 1961, p. 697—698.— **Dambrauskas-Jakštas A.** Juškos žodyno reikaluose.—„Vilniaus žinios", 1906, lapkričio 14, Nr. 254.— **Dambrauskas-Jakštas A.** Keistas jubiliejus. [Apie užsitęsusį žodyno spausdinimą].—„Vilniaus žinios", 1906, gegužės 26, Nr. 111.— **Dambrauskas-Jakštas A.** Kunigo Juszkewicziaus žodynas.— „Šviesa", 1887, Nr. 5, p. 211—213.— Parašas: G. A.— **Jablonskis J.** Raštai. T. 1. K., 1932, p. 140—142.— **Kun.** Ant. Juszkevycziaus lietuviszkas žodynas.—„Garsas Amerikos lietuvių", 1898, vasario 3, Nr. 5, p. 67.— **Matulaitis P.** Likimas Juškevyčiaus žodyno.—„Varpas", 1895, Nr. 4, p. 75—76.— Parašas: Žmogutis.— **Palionis J.** K. Būgos santykiai su rusų kalbininkais.—„Literatūra ir kalba", 1956, t. 1, p. 115—116.— **Šlapelis J.** A. Juškevičiaus žodynas.— „Lietuvos žinios", 1909, spalio 24, Nr. 41.— **Tolutienė B.** Antanas Juška leksikografas. [Su laiškų apie žodyno redagavimą ir leidimą tekstais].—„Literatūra ir kalba", 1961, t. 5, p. 87—377.— Bibliogr.: p. 363—372.— Santr. rusų k.— **Vaižgantas.** Raštai. T. 14. K., 1929, p. 46—48.—„**Vienybė** lietuvninkų", 1901, kovo 6, Nr. 10, p. 120.— **Vosylytė B.** K. Būga žodynininkas.—„Literatūra ir kalba", 1956, t. 1, p. 91—95, 97—98.— **Толутене Б.** Словарь литовского языка Антанаса Юшки. [Автореф. канд. дис.]. В., 1955. 19 с. (АН Лит. ССР. Ин-т литов. яз. и литературы).— **Отделение** русского языка и словесности за январь—май 1896 года.—«Известия Имп. акад. наук», 1896, т. 5, № 4, с. XLV.— ***Потебня О. О.** Відзив проф. О. О. Потебні «О Литовско-русском словаре гг. Юшкевичей». [Публ. Б. А. Ларина].—«Наук. записки» (Ін-т мовознавства Акад. наук УССР), 1961, т. 16, с. 112—113.— Ukr. k.— **Фортунатов Ф.** Предисловие.— В кн.: Юшка А. Литовский словарь. [Т. 1], Вып. I. Спб., 1897, с. I—XXVII.— **Яблонский Й.** Послесловие.— В кн.: Юшка А. Литовский словарь. [Т. 1]. Вып. 2. Спб., 1904, с. I—LIX.— **Brückner A.** „Wlekący się w druku od wielu lat słownik litewski braci Juszkiewiczów pojawił się..."—„Kwartalnik Historyczny" (Lwów), 1899, r. 13, p. 311.— Lenkų k.— **Das** litauisch-polnisch-russische Lexicon der Gebrüder Juszkievicz.—„Mitteilungen der Litauischen literarischen Gesellschaft", 1897, Bd. 4, H. 22, p. 382—384.— Vok. k.

Jonas JUŠKA (1815—1886)

Kalbininkas, tautosakininkas, pedagogas. Gimė 1815.VI.8 Žarėnų mstl. (Telšių r.) smulkių bajorų šeimoje. Mirė 1886.V.11 Kazanėje. Ten ir palaidotas.

Mokėsi Dotnuvos bernardinų pradžios mokykloje, 1833—39 Kražių gimnazijoje. 1840—44 Charkovo universitete studijavo klasikinę filologiją. Baigęs mokytojavo Mogiliovo (1844—51), Novgorodo

(1851—58) gimnazijose. Vėliau dirbo Novgorodo (nuo 1858), Peterburgo (nuo 1859), Kazanės (1862—64) kadetų korpuso inspektoriumi. 1864 Nižnij Novgorodo (dab. Gorkis) gimnazijos inspektorius, nuo 1865 lotynų kalbos mokytojas. 1867 persikėlė į Jekaterinburgo (dab. Sverdlovskas), 1875 paskirtas į Kazanės gimnaziją. 1885 išėjo į pensiją.

Domėtis lietuvių kalba (nuo 1852) Jušką paskatino Charkovo universiteto profesorius I. Sreznevskis. Juška rašė lietuvių—slavų kalbų lyginamąjį žodyną ir lietuvių—rusų kalbų žodyną (abiejų nebaigė), paskelbė studiją apie lietuvių kalbos tarmes ir lietuvių kalbos rašybą, parašė (rusiškai) lietuvių kalbos gramatiką, padėjo broliui Antanui rinkti tautosaką, parengė, padėjo išleisti jo tautosakos, leksikografijos ir etnografijos darbus. Rusijos MA pavestas, recenzavo A. Šleicherio, M. Akelaičio darbus. Paskelbė straipsnių pedagogikos klausimais. Palaikė mokslinius ryšius su kalbininkais J. Boduenu de Kurtenė, J. Grotu, F. Fortunatovu, A. Potebnia.

Pavardės formos: *Juškevičė, Juškevičius, Juszkiewicz.*

I
SPAUSDINTI KALBOTYROS DARBAI

KNYGOS

☐ **Kalbos lëtuviszko lëžuvo ir lëtuviszkas statraszimas arba ortograpija.** Peterburgas, Rusijos Mokslų akad. sp., 1861. 57 p.— Aut. nurodytas p. 56.— Taip pat: «Известия Имп. акад. наук по Отд. рус. яз. и словесности», 1861, т. 10, вып. 2, стб. 361—432.— Lygiagr. tekstas rusų k.— KPIB, LKLIB, LRB, MAB, VUB.

☐ **Записка о книге А. Шлейхера: „Handbuch der litauischen Sprache".** Спб., 1857. 20 с.

STRAIPSNIAI

☐ **Ištárimas ráštžęnklu.**— Kn.: Juška A. Lietùviškos dájnos. Kn. 1. Kazanė, 1880, p. I—V; kn. 2, 1881, p. III—VII; kn. 3, 1882, p. III—VII.— Taip pat kn.: Juška A. Svotbinė rėda Velůnýčių Liėtùviu. Kazanė, 1880, p. 111—115.

☐ **Kell žódžej apiẽ Velůniškes dájnas ir apiẽ ju rášimą.**— Kn.: Juška A. Lietùviškos dájnos. Kn. 2. Kazanė, 1881, p. IX—XV.— Parašas: J. J.; kn. 3, 1882, p. VII—X.

☐ **Ráštžęnklej.— Atskirtinej žęnklaj kalbós Velůniškiu Liėtùviu.**— Kn.: Juška A. Lietùviškos svotbinės dájnos. Peterburgas, 1883, p. XX—XXIV.

☐ **И еще несколько слов по поводу особых переводных экзаменов.**—«Русский инвалид», 1859, № 212, 4 октября, с. 865—866.

☐ * **Мысли об устройстве учебной части наших училищ.**—«Русский инвалид», 1860, № 245.

☐ * **Несколько слов об учебно-педагогическом самообразовании.**—«Русский инвалид», 1860, № 271.

☐ **„De locis quibusdam grammaticae linguarum Balticarum et Slavonicarum: scripsiti C. G. Smith. Particula I—III. Havniae. 1857—1858".** [Rec.]—«Известия Имп. акад. наук по Отд-нию рус. яз. и словесности», 1860—1861, т. 9, вып. 1, стб. 103—106.

☐ **Опыт применения русской азбуки к литовскому языку.**— В кн.: Юшкевич И. и А. Литовские народные песни. Спб., 1867, с. 1—4.

LAIŠKAI

☐ **Mieliausias mana Pone!** [Laiškas „Litauische literarische Gesellschaft" sekretoriui. 1881].—„Mitteilungen der Litauischen literarischen Gesellschaft", 1887, Bd. 2, H. 12, p. 413—414.

☐ **J. Juškos laiškai J. Boduenui de Kurtenė.** (1880—1886).— **J. Juškos laiškas I. Sreznevskiui ir du laiškai J. Grotui A. Juškos žodyno redagavimo ir leidimo reikalu.** (1878—1885). [Publ. ir koment. B. Tolutienės].—„Literatūra ir kalba", 1961, t. 5, p. 275—286, 293—297.— Tekstas liet., rusų ir lenkų k.

☐ * **Листи І. В. Юшкевича.** [B. Larino publ.]—«Наук. записки» (Ин-т мовознавства Акад. наук УРСР), 1961, т. 16, p. 112—113.— Ukr. k.

RANKRAŠČIAI

☐ **Учебная Грамматика Литовского языка.** Lėtuviška Kálbrėdė. [Rusiška lietuvių k. gramatika]. 1862. [264] p. įv. pag.— LKLIB.

☐ **Ручной Литовско-Русскій словарь.** [Abazas — Marnastis]. B. m. 149 p.— LKLIB.

☐ **Knįga dėl mokimos Lietuvįško Liezuvio surašyta...** [Mokykl. vadovėlis su gramatika ir skaitiniais]. B. m. 57 lap.— LKLIB.

☐ **Žodyno fragmentas.** [Apdaras — Apjakimas]. B. m. 5 p.— LKLIB.

II
LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 2. V., 1958, p. 37—41.— **Mažoji lietuviškoji** tarybinė enciklopedija. T. 1. V., 1966, p. 728 su portr.— **Baranauskas A.** J. Juškai. [Laiškai, 1881].— Raštai. T. 2. V., 1970, p. 151—154.— **Bartusevičius V.** Apie lietuvių kalbos gramatikos terminus.—„LTSR MA darbai". Ser. A., 1957, t. 1, p. 76.— Santr. rusų k.— Biržiška V. Aleksandrynas. D. 3. Čikaga, 1965, p. 242—247.— **Drotvinas V.** Kalbininkas Jonas Juška.—„Kalbos kultūra", 1965, sąs. 9, p. 79—84.— **Gineitis L.** Didžioji rusų ir lietuvių mokslininkų draugystė. (135-osioms J. Juškos-Juškevičiaus gimimo metinėms).—„Literatūra ir menas", 1950, birželio 11.— **Grigas K.** Jono Juškos nuopelnai lituanistikai.— „Pergalė", 1961, Nr. 5, p. 182—183.— **Jonikas P.** Iš lietuvių kalbos rašybos istorijos.—„Archivum philologicum", 1939, kn. 3, p. 23, 25—30.— **Jonikas P.**

Jonas Juška.—„Tautos mokykla", 1936, Nr. 12/13, p. 286—288.— **Jonikas P.** Lietuvių bendrinės rašomosios kalbos idėja priešaušrio metu.—„Archivum philologicum", 1937, kn. 6, p. 48—49, 57.— **Juškienė F. F.** Juškienės laiškai J. Boduenui de Kurtenė. (1886). [Publ. ir koment. B. Tolutienės].—„Literatūra ir kalba", 1961, t. 5, p. 287—290.— Tekstas lenkų k.— **Kriščiukaitis A.** Jonas Juszkevyczius. [Su red. prierašu].—„Lietuviškasis balsas", 1887, Nr. 7, p. 84—86; Nr. 8, p. 98—101; Nr. 9/10, p. 123—125; Nr. 11/12, p. 149—151.— Parašas: Antanas isz Bugnu.—„Garsas", 1887, balandžio 2, 30; gegužės 15; birželio 20, Nr. 3—6.— Parašas: A. iš B.— **Lietuvos TSR** istorija. T. 2. V., 1963, p. 194.— **Mockus A.** Jonas Juška — pedagogas.—„Tarybinis mokytojas", 1965, birželio 10.— **Mockus A.** Vaisinga mokslinė draugystė. Minint J. Juškos 150-ąsias gimimo metines.—„Tiesa", 1965, birželio 9, su portr.— **Morkūnas K.** Reikšmingų darbų pėdsakais.—„Literatūra ir menas", 1965, birželio 12.— **Šliūpas J.** Lietuviszkiejie rasztai ir rasztininkai. Tilžė, 1890, p. 87—89.— Aut.: Lietuvos mylėtojas.— **Tolutienė B.** Kalbininkas Jonas Juška.—„Tarybinis mokytojas", 1956, gegužės 10.— **Valžgantas,** Raštai. T. 12. K., 1929, p. 255—257, 259 ir kt.— **Zaborskaitė V.** Šimtas literatūros mįslių. V., 1966, p. 159—160.— **Бодуэн де Куртенэ И.** Заметка к некрологу И. В. Юшкевича [написанному Э. Вольтером].—«Журнал М-ва нар. просвещения», 1887, март, с. 47—48.— **Вольтер Э.** «В последних числах апреля месяца...» [Некролог].—«Виленский вестник», 1886, 25 июля, № 157.— **Вольтер Э.** И. В. Юшкевич.—«Журнал М-ва нар. просвещения», 1886, август, с. 106—108.— **Вольтер Э.** Юшкевич, Иван Васильевич.— В изд.: Виленский календарь на 1887 год. В., 1886, с. 276—277.—***Кончина** И. А. Юшкевича.—«Волжский вестник», 1886, № 95.— **Baudouin de Courtenay J.** Jan Juszkiewicz. [Nekrologas].—„Prace Filologiczne", 1885, t. 1, p. 762—774.— Lenkų k.— **Baudouin de Courtenay J.** Jan Juszkiewicz badacz litewski.—„Dział Literacki „Kraju" (Petersburg), 1886, Nr. 29, p. II—IV; Nr. 30, p. I—II; Nr. 31, p. I—II.— Lenkų k.— **Endzelīns J.** Ievads baltu filoloģijā. Rīgā, 1945, p. 21.— Latvių k.— **„Jahnis Juschkewitschs..."**—„Austrums" (Jelgava), 1894, Nr. 10, p. 269, 355.— Latvių k.— **Jonynas A.** Litewski językoznawca.—„Czerwony Sztandar", 1965, 8 czerwca, z portr.— Lenkų k.— **Wielka Encyklopedya** Powszechna Ilustrowana. T. 32. Warszawa, 1903, p. 250—252.— Lenkų k.— **Wolter E.** Johann Juschkewitsch.—„Mitteilungen der Litauischen literarischen Gesellschaft", 1887, Bd. 2, H. 12, p. 409—413.— **Vok. k.**

Žr. taip pat literatūrą apie A. Jušką ir jo bibliografiją.

Jonas JUŠKAITIS (g. 1933)

Poetas.

Gimė 1933.V.30 Kuturių k. (Jurbarko r.). Mokėsi Jurbarko vid. mokykloje. 1958 baigė Vilniaus universiteto Istorijos ir filologijos fak. (lietuvių kalbos ir literatūros spec.). 1958—62 dirbo „Literatūros ir

meno" redakcijoje, vėliau atsidėjo kūrybiniam darbui. 1962—67 gyveno tėviškėje, nuo 1967 Vilniuje. LTSR Rašytojų s-gos narys nuo 1971.

Eilėraščius spausdina nuo 1954. Pirmasis rinkinys „Ir aušros, ir žaros" 1962.

Reiškiasi kaip vertėjas. Paskelbė R. M. Rilkės, R. Dėmelio, S. Georgės, G. Traklio ir kt. austrų bei vokiečių poetų eilėraščių vertimų, yra išvertęs prozos knygų iš rusų kalbos, pjesių teatrams.

I
KŪRYBA

☐ **Ir aušros, ir žaros.** Eilėraščiai. V., Valst. grož. lit. l-kla, 1962. 35 p. su portr.— Išleista aplanke „Pirmoji knyga. 1962".

Turinys: Tos ypatingos dienos.— Iš ciklo „Fantazija Čiurlionio temomis".— Žiburiais žvaigždėta.

☐ **Mėlyna žibutė apšvietė likimą.** Iliustr. V. Valius. V., „Vaga", 1972. 124 p. su iliustr.

Turinys: Natiurmortas su namų dvasia.— Kad noriu, verkiu, kad noriu, dainuoju.— *Metėle, pražilus nuo kartumo:* Kraujas bėgo iš liepsnos.— Yra pilnaviduris dangus.

* * *

☐ Manoji Lietuva. Tarybinės poezijos rinktinė. V., 1965, p. 417—418.
☐ Lietuvių poezija. T. 2. V., 1967, p. 600—603.
Taip pat 1969 leid.
☐ Poezijos pavasaris. V., 1968, p. 138—139; V., 1969, p. 173—174; V., 1970, p. 161—162; V., 1972, p. 74—75; V., 1973, p. 165—168.
☐ [**Eilėraščiai** periodikoje]: „Literatūra ir menas", 1973, liepos 7, su portr.— „Pergalė", 1973, Nr. 8, p. 88—92.

* * *

☐ **Opiausia — poezijos vertė.**— Rink.: Poezijos pavasaris. 1971. V., 1971, p. 179—182.

II
LITERATŪRA

Lietuvių literatūros istorija. T. 4. V., 1968, p. 783.— **Areška V.** Kūrybinių ieškojimų prieštaringumai.—„Literatūra ir menas", 1972, spalio 14.— **Masionis A.** Poezijos ir dailės sankryžos.— Rink.: Šiuolaikinės lietuvių literatūros bruožai. V., 1969, p. 470—471, 494—495.— **Masionis A.** Vienos nežinomosios beieškant.—„Nemunas", 1970, Nr. 2, p. 29.— **Lietuvių** poezija. T. 2. V., 1967, p. 600.— Taip pat 1969 leid.— **Pakalniškis R.** Aukščiausia gaida ir lyrinė melodija.—„Pergalė", 1971, Nr. 10, p. 123, 126—127 ir kt.

APIE ATSKIRUS RINKINIUS

„Ir aušros, ir žaros". **Bučys A.** Jaunųjų duona kasdieninė.—„Literatūra ir menas", 1963, sausio 26.— **Macevičius J.** Kuriant amžiaus paveikslą.—„Pergalė", 1963, Nr. 2, p. 171—174.— **Žėkaitė J.** 1962 metų „Pirmoji knyga". Penki nauji balsai.—„Literatūra ir menas", 1962, spalio 27.

„Mėlyna žibutė apšvietė likimą". **Nastopka K.** Vaizduotės veidrodyje.—„Pergalė", 1973, Nr. 7, p. 175—178.— **Puišytė A.** Žibutės mėlyna šviesa.—„Kauno tiesa", 1972, rugpjūčio 20.

Šio tomo autoriai:

G. Adiklytė, V. Aputienė, J. Basiulis, E. Binkytė, T. Būdienė, E. Dagytė, V. Dichavičienė, D. Gargasaitė, J. Girdzijauskas, M. Goldas, B. Grybaitė, P. Grybauskienė, T. Gustienė, S. Jakaitienė, A. Jovaišas, A. Jurčiukonienė, I. Jurevičiūtė, L. Kažukauskienė, S. Keblienė, O. Kinčinaitė, S. Kirlytė, N. Kišūnienė, P. Kizis, D. Krištopaitė, J. Lebedys, M. Lukauskaitė-Survilienė, R. Marcinkevičienė, E. Matulaitytė, S. Matulaitytė, R. Matulionienė, P. Mikelinskaitė, B. Mituzienė, V. Paulauskienė, I. Petrauskienė, J. Petronis, B. Plekavičienė, L. Povilaitienė, H. Purvytė, A. Rabačiauskaitė, G. Raguotienė, A. Ruzgas, O. Sedelskytė, A. Sitnikaitė, S. Skrodenis, R. Šarmaitis, K. Šiupšinskienė, S. Tomonis, V. Tumelienė, J. Tumelis, S. Vėlavičienė, E. Vidmantas, V. Vilnonytė, P. Vitkauskienė, A. Vojevodskaitė, J. Žebrytė, V. Žižiūnaitė, V. Žukas.

TURINYS

Abramavičius Vladas 13
Adomavičius Juozas žr. Kėkštas-Adomavičius Juozas
Aistis Jonas žr. Aleksandravičius Jonas
Aišbė žr. Kriščiukaitis-Aišbė Antanas
Akelaitis Mikalojus 16
Alantas Vytautas 23
Albrechtienė Vanda žr. Didžiulytė-Albrechtienė Vanda
Aleknavičius Kajetonas 24
Aleksa Zigmas žr. Angarietis Zigmas
Aleksandravičius Jonas 27
Ališas Venancijus 29
Almenas Kazys 30
Ambrasas Kazys 32
Ambrazevičius (Brazaitis) Juozas 36
Andriušis Pulgis 37
Andziulaitis-Kalnėnas Juozas 38
Angarietis Zigmas 41
Anglickis Stasys 47
Anusavičius Julius 50
Aputis Juozas 52
Areška Vitas 55
Arminas Aleksandras žr. Ališas Venancijus
Arminas Petras 58
Astrauskas Gediminas 61
Audronaša žr. Vladas Suchockis-Audronaša
Augustaitytė-Vaičiūnienė Juzė Liuda 63
Auryla Vincas 64
Aušrotas Povilas žr. Valaitis Zigmas
Avyžius Jonas 68
Ažukalnis Valerijonas 80
Babickas Petras 82
Bačkauskas Domininkas Tomas 84
Bajerčius Konstantinas 85
Balčikonis Juozas 87
Balčiūnas Juozas žr. Švaistas Juozas
Balionienė-Liegutė Emilija 91
Baltakis Algimantas 93
Baltrūnas Aleksas 101
Baltrušaitis Jurgis 107
Baltrušaitis-Mėmelė Juozas 115

Baltušis Juozas 119
Baltušnikas Romualdas 135
Baltutis Klemensas žr. Dulkė Klemensas
Banaitis Juozas 136
Baniulis Julius 139
Baranauskas Antanas 141
Barėnas Kazimieras 152
Baronas Aloyzas 153
Basanavičius Jonas 154
Bauža Aleksandras 164
Bernotas Albinas 168
Bičiūnas Vytautas 171
Bieliauskas Alfonsas 176
Bieliauskas Antanas 187
Bielinis Jonas 189
Biliūnas Antanas 191
Biliūnas Jonas 193
Binkis Kazys 204
Byras Antanas 214
Biržiška Mykolas 215
Biržiška Vaclovas 218
Bitė žr. Petkevičaitė-Bitė Gabrielė
Bložė Vytautas 221
Bogušas Pranciškus Ksaveras Mykolas 224
Boruta Kazys 230
Bradūnas Kazys 242
Brazdžionis Bernardas 242
Bražėnas Petras 245
Bretkūnas Jonas 247
Brodovskis Jokūbas 253
Bubnys Vytautas 255
Bučys Algimantas 262
Būdavas Stasys 268
Budrys Rimantas 270
Budrius Enrikis 276
Būdvytis Pranas Vytautas 278
Buitkus Jurgis 280
Buivydaitė Bronė 281
Bukaveckas Kazys 285
Bukontas Alfonsas 286
Bulota Jonas 288
Bulota Juozas 292
Buolio Sūnus žr. Jasilionis Stasys
Burba Aleksandras 294
Būtėnas Julius 298
Butkų Juzė 306

Chackelsytė Elena 312
Chilinskis Samuelis Boguslavas 313
Chlivickas Juozas 318
Churginas Aleksys 321
Cinzas Eduardas 327
Cvirka Petras 327
Čekuolis Algimantas 354
Česnulevičiūtė Petronėlė 357
Čiurlionienė-Kymantaitė Sofija 360
Čiurlionytė Danutė 367
Čyžius Juozas 369
Dabulevičius Andrius 372
Dabulskis Aleksas 374
Dagilis Stanislovas 376
Dambrauskas Aleksandras-Jakštas Adomas 379
Dauguvietis Borisas 386
Daukantas Simonas 392
Daukša Eduardas Jokūbas 409
Daukša Mikalojus 411
Dautartas Vladas 418
Davainis-Silvestraitis Mečislovas 425
Dėdė Atanazas žr. Pakalniškis Kazimieras
Degutytė Janina 431
Didžiulienė-Žmona Liudvika 438
Didžiulytė-Albrechtienė Vanda 441
Dirgėlos Petras ir Povilas 443
Petras Dirgėla 443
Povilas Dirgėla 443
Dobilas žr. Lindė-Dobilas Julijonas
Donelaitis Kristijonas 445
Doveika Kostas 464
Dovydaitis Jonas 467
Dovydaitis Juozapas Silvestras 481
Dovydėnas Liudas 484
Drazdauskas Valys 487
Drevinis-Drevinskas Paulius 489
Drilinga Antanas 491
Dubas Vladas 496
Dulkė Klemensas 499
Eglė žr. Malinauskaitė-Eglė Liudmila
Fromas-Gužutis Aleksandras 501
Gaidamavičius-Gėlė Zigmas 507
Galinis Vytautas 509
Geda Sigitas 515
Gelbakas Pavelas 518

Gėlė Zigmas žr. Gaidamavičius-Gėlė Zigmas
Genys Kazys ... 522
Genys Pranas ... 524
Gerulis Petras ... 525
Giedra Vincas ... 527
Giedrius Antanas ... 530
Gimžauskas Silvestras ... 533
Gineitis Leonas ... 537
Gira Liudas ... 541
Girdzijauskas Vytautas ... 560
Glinskis Juozas ... 561
Gomalevskis Petras ... 563
Goštautas Jonas ... 564
Graičiūnas Jonas ... 566
Granauskas Romualdas ... 569
Grybas Vladas ... 571
Gricius Augustinas ... 574
Grigaitytė-Graudienė Kotryna ... 586
Grigonis Matas ... 587
Grinius Jonas ... 592
Grušas Juozas ... 594
Gudaitis-Guzevičius Aleksandras ... 605
Gurauskis Juozas ... 617
Gustaitis Motiejus ... 619
Gužutis Aleksandras žr. Fromas-Gužutis Aleksandras
Herbačiauskas Juozapas Albinas ... 625
Homolickis Stasys ... 630
Ignatavičius Eugenijus ... 633
Inčiūra Kazys ... 635
Inis Laimonas ... 641
Isokas Gediminas ... 643
Ivinskis Laurynas ... 644
Jablonskis Jonas ... 654
Jacinevičius Leonidas ... 658
Jackevičius Mykolas ... 660
Jakševičius Vytautas žr. Alantas Vytautas
Jakštas Adomas žr. Dambrauskas Aleksandras-Jakštas Adomas
Jakštas Jonas ... 662
Jakštys Vincas žr. Senas Vincas
Jakubėnas Alfonsas ... 665
Jakubėnas Kazys ... 667
Jankauskas Kazys ... 672
Jankus Jurgis ... 676
Janonis Julius ... 677
Janulaitis Augustinas ... 691
Janušytė Liūnė ... 695

Jasevičius Anupras 700
Jasilionis Stasys 701
Jasiukaitis Konstantinas 705
Jasiūnas Antanas 709
Jasutis Aleksas 712
Jaugelis-Telega Steponas 716
Jomantas Augustinas 720
Jonikas Vincas 722
Jonila Jonas žr. Žilius-Jonila Jonas
Jonynas Antanas 723
Josadė Jokūbas 733
Jovaras 736
Jucevičius Liudvikas 742
Judelevičius Dovydas 746
Julmis Aleksas žr. Jasutis Aleksas
Jurgelionis Kleopas 751
Jurkus Paulius 755
Juška Antanas 755
Juška Jonas 762
Juškaitis Jonas 765